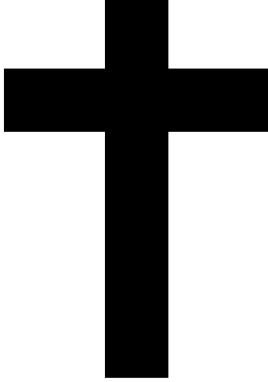

Ndogo

dogo: Ngú bà toko nambeè mî Mbîrî ta ndâ 'duù New Testamei

Ndogo
Ndogo: Ngú bà toko nambeè mì Mbíri ta ndâ 'duù
New Testament

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ndogo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files dated 16 May 2025

14424ae9-b5af-591e-814e-49316d8d74aa

Contents

Màtéyò	1
Márikò	88
Lúkà	142
Jòvànì	234
Ndâ Nèté	312
Rómà	405
1 Kòrìndì	441
2 Kòrìndì	476
Gàlátì	498
Éfàsù	512
Filípì	524
Kòlòsiyà	533
1 Tèsalónikà	541
2 Tèsalónikà	549
1 Tìmàtéyò	554
2 Tìmàtéyò	565
Tító	572
Fílímòní	577
Ìbiráyò	579
Jákòmò	607
1 Piyétòrò	617
2 Piyétòrò	627
1 Jòvànì	633
2 Jòvànì	642
3 Jòvànì	644
Júdà	646
Có Kóó	649

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbíṛì go cò mì Màtéyò

Tà-ká-tà gítí ẖèngbó Jézù

1 Njínó a tà-ká-tà gítí ẖèngbó bà jò Jézù tí Bìndi-Mbíṛì, tí 'viì mì Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìrìyèlì, tí 'viì mì Àbìráámò tí mbe jò ña ndâ Ìzìrìyèlì 'dáá gí.

2 Njínó a ẖè ndâ ká gù Jézù mbe 'bità 'do tí Àbìráámò yee tí Dàvidè:

Àbìráámò ká jò Ìzákò,

Ìzákò gii jò Jàkóbè,

Jàkóbè gii jò ndâ Júdáà ta ndâ ná'vindí wó.

3 Júdáà gii jò ndâ Pèrézì ta Zérà mítí Tàmàrà,

Pèrézì gii jò Èzìrónì,

Èzìrónì gii jò Rámù,

4 Rámù gii jò Àmìnàdábì,

Àmìnàdábì gii jò Nàsónì,

Nàsónì gii jò Sàlímónì,

5 Sàlímónì gii jò Bòwázì mítí Rà'ábù,

Bòwázì gii jò Òbédì mítí Rútà,

Òbédì gii jò Jèsi,

6 bìndi Jèsi gii jò Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìrìyèlì.

Njínó a ẖè ndâ gù Jézù mbe 'bità 'do tí Dàvidè yee tí o bà kaa ndâ Ìzìrìyèlì tí ndâ zà-za gó 'do 'bá mì ndú ya tí gí Bàbìlóniyà:

Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìrìyèlì gii jò Sólómònì mítí
nawù wó Úráyà,

7 Sólómònì gii jò Rèyòbòwámù,

Rèyòbòwámù gii jò Àbíjà,

Àbíjà gii jò Ásà,

8 Ásà gii jò Yòsàfàtì,

Yòsàfàtì gii jò Yòrámù,

Yòrámù gii jò Úzáyà,

9 Úzáyà gii jò Yòtámù,

Yòtámù gii jò Áázì,

Áázì gii jò Èzìkíyà,

10 Èzìkíyà gii jò Mánásè,

Mánásè gii jò Àmónì,

Àmónì gù jò Yòsíyà,

¹¹ Yòsíyà gù jò ndâ Jèkòníyà ta ndâ ná'vindí wó. 'Do bà-
i-nò à gù kaa ndâ Ìzìrìyèlì tí ndâ zà-za gó ya tí gí
Bàbìlóníyà.

¹² Nìnó a rẹ ndâ gù Jézù mbe 'bità 'do tí o bà kaa ndâ
Ìzìrìyèlì tí ndâ zà-za gó 'do 'bá mì ndú ya tí gí Bàbìlóníyà
yee tí o bà jò Jézù:

Jèkòníyà gù jò Sèlìtìyèlì si ndú Bàbìlóníyà,
bìndi Sèlìtìyèlì gù jò Zèrùbàbèlè,

¹³ Zèrùbàbèlè gù jò Àbìyúdi,

Àbìyúdi gù jò Èlìyàkìmì,

Èlìyàkìmì gù jò Àzòrì,

¹⁴ Àzòrì gù jò Zàdókì,

Zàdókì gù jò Àkìmì,

Àkìmì gù jò Èlìyúdi,

¹⁵ Èlìyúdi gù jò Èlìyázàrà,

Èlìyázàrà gù jò Mátàni,

Mátàni gù jò Jàkóbè,

¹⁶ bìndi Jàkóbè gù jò Jùzépè nó mbe kò Màríyà tí nawu Jézù
nó tí Bìndi-Mbírì nò.

¹⁷ Muu ndâ gù Jézù mbe 'bità 'do tí Àbìráámò tí bu ndâ
Ìzìrìyèlì 'dáá gí, yee tí Dàvídè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìrìyèlì
a bà 'dòkò bà jò tí tabà muu'bi-nje nà'ò. 'Do tí Dàvídè yee
tí o bà kaa ndâ Ìzìrìyèlì tí ndâ zà-za gó ya tí gí Bàbìlóníyà
'dáá gí a bà 'dòkò bà jò tí tabà muu'bi-nje nà'ò. 'Do tí o bà
kaa ndâ Ìzìrìyèlì tí ndâ zà-za gó ya tí gí Bàbìlóníyà yee tí o
bà jò Jézù 'dáá gí a ndâ 'dakò muu'bi-nje nà'ò.

Bà jò Jézù tí Bìndi-Mbírì

¹⁸ Rèngbó bà jò Jézù tí Bìndi-Mbírì éno. Ta o tí nò Jùzépè
'vee káa có tí Màríyà tí nawu Jézù tí Bìndi-Mbírì jée gí, káa
ndú toko bà sili ta yí lá. Káa kùro bà ko yí gí 'bá, Màríyà gù
tè nakáyì ta wotí mì Bèri-mi-Mbírì gí.

¹⁹ Jùzépè má gù jò éno, yí gù bàkà có bà dele ndi ndâ i mì
wó 'do tàkò Màríyà gbí 'dè có á tàbèngù, tacó yí a tó 'dakò,
káa go bà te nó á ro Màríyà mí kùro ndâ 'duù tí wó wálá.

²⁰ Káa si yí kù ko ro na có tí nò, basìlì mì Mbírì gù gí gí
muu wó gbí rìi, bìndi yí gù 'dè có jì yí máa, «Jùzépè, 'vii
mì Dàvídè, cì gúku tí bà kò Màríyà tí nawù lo lá. Tacó 'vii
tí nò gbí yì wó nó a 'vii mì Bèri-mi-Mbírì.

²¹ Yí bà jò a 'vii-'dakò, bìndi wò bà gbì rẹ wó tí Jézù, tacó
yí bà 'vala ndâ 'duù mì yo 'do gbí ndâ vò i mì ndú.»

²² I tí nò bàkà tí 'dáá ká tacó wàa có tí nó náa Mbírì táánò
tuu ta 'bí mbe 'dòkò có mì wó máa,

23 «'Bí ngbutu 'vinî bà gii tè nakáyì,
 yí bà jò 'viì tí nò tí 'viì-'dakò,
 náa àá bà gbì ẹ̀ wó tí Èmànùwélé (gbí máa: Mbírì ta
 ndoo) nó» 'ví dù tí tí yúco.

24 Jùzépè mà gii ziya 'do tí ẹ̀, yí gii ko Màríyà gí 'bá go có
 tí nó náa basìlì mì Mbírì 'dè jì yí gbí ẹ̀ nò.

25 Káa ndú toko bà sili ta yí lá. Bìndi Màríyà gii jò 'viì mì
 wó, tí 'viì-'dakò, bìndi Jùzépè gii gbì ẹ̀ wó tí Jézù.

2

À jò Jézù mí gbí gbata Bétèlèmè á gbí to Jùdèyà

1 Ta o tí nò, gbolò gba Jùdèyà a Èródè. Mà gii zeke'o, ndâ
 'bí 'dakò tí ndâ mbe 'di gbí-o, tí ndâ mbe kù pà-có ndâ i ta
 ndâ yii, gii nò yii tí nó mbe túbà o bà jò Jézù nó co gí, bìndi
 ndú gii njè nó ya gí Jèrùzàlèmè, kù 'vee ndâ 'duù,

2 máa, «Dó 'viì tí nó tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà nó ngò?
 Tacó ze nò yii mì wó si ze 'bá mì ze á Wàá, káa ze gii gí tacó
 bà ùlù yí.»

3 Èródè tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà mà gii 'di có tí nò,
 líkí'o gii cee 'do tí wó gí. Gúku bà 'di có tí nò delè gii zèè
 ndâ 'duù Jèrùzàlèmè 'dáá gí.

4 Èródè bà-i-nò gii kili ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì ta ndâ kpo-
 kpò 'duù mbe 'di gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà 'dáá gí, bìndi yí
 gii 'vee ndú, máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, àá
 bà jò Bìndi-Mbírì mí ngò?»

5 Káa ndú gii 'visì có jì yí, máa, «Áá bà jò yí mí gbí gbata
 Bétèlèmè, go có tí nó náa Míkà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì cu
 mí gbí wáràgà mì wó táánò sàà, máa,

6 «Káa wò tí Bétèlèmè á gbí to mì Júdàà,
 wò me 'dé to á kùro ndâ gba kòtí Júdàà lá,
 tacó gba tí nó náa yí bà gii dù tí mbe kpòlò tí ndâ 'duù
 mì ye tí ndâ Ìzìriyèlì nó bà gí 'do mì lo.» »

7 Èródè mà gii 'di có tí nò, yí gii tè'é tí ndâ mbe 'di gbí-o
 tí nó mbe gí 'do Wàá nó tàbèngii, bìndi yí gii 'vee ndú gítí
 kpédélé o bà nò yii tí nó mì ndú.

8 Bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, ndú ya gí bà pà bàndò
 tí nó náa à jò 'viì tí nó mítí á Bétèlèmè nò, ndú má 'de gí,
 ndú 'ví dele ndi ndú gí gí bà 'dè có jì yì. Tacó wàa, yì 'ví ya
 gí bà ùlù yí dele.

9 Ndâ mbe 'di gbí-o tí nó mà gii 'di có tí nó náa Èródè 'dè jì
 ndú nò gí, ndú gii njè nó 'do Jèrùzàlèmè kù ya gí Bétèlèmè.
 Ndú mà gii di kpokèjì, yii tí nó mbe kù túbà kpokèjì jì ndú
 nó gii co ndi wó káká'i mí kùro ndú kù túbà kpokèjì jì ndú.

Yii tí nò gii ko ndú yee Bétèlèmè, bindi yí gii rò tíyò á 'vii ta muu bàndò tí nó ta dó Jézù tí nò.

¹⁰ Líkí'o bà nò yii tí nò gii bàkà ndú ngé ndii gí.

¹¹ Ndú mâ gii rì gí tà'i, ndú gii 'de ndâ 'vii tí nò ta nawu wó Màrìyà. Ndú bà-i-nò gii kucuku muungbó ndú mí kùro dó 'vii tí nò, bindi ndú gii ùlù yí go bà ùlù Mbírì. Bindi ndú gii njaanga gbí ndâ ká'i mì ndú, ndú gii je ndâ i-nambee 'do tí dá'bi, ta di, ta banga pó i bà nònòkò bàà ji 'vii tí nò.

¹² Káa ta kùro o bà dele ndi ndú gí 'bá mì ndú, Mbírì gii kpo-gbí-tà-tù ndú gbí rii, máa, ndú 'ví dele co mì Èródè lá. Tacó ènò, ndú gii waa to 'do tí Èródè co tí 'bí kpokèjì.

¹³ Ndâ mbe 'di gbí-o tí nò mâ gii njè nó gí, basìlì mì Mbírì gii 'dè có ji Jùzépè gbí rii, máa, «A gí yaà, wò 'ví kaa ndâ 'vii tí nò ta nawu wó, wàa wò 'ví fa ngèlè ta ndú ya gí Másìrì. Yo 'ví dù ta ndú kà yee tí o tí nó náa ye bà tè'é tí lo. Tacó Èródè kú pà kpokèjì bà 'de 'vii tí nò, wàa yì 'ví zi yí gí.»

¹⁴ Jùzépè mâ gii ziya 'do tí rì, yí gii kaa ndâ Jézù ta nawu wó Màrìyà, yí gii zèè kpokèjì Másìrì ta ndú ta bèbìlì tí nò, go có tí nò náa basìlì mì Mbírì 'dè ji yí gbí rii nò.

¹⁵ Ndú gii dù á Másìrì yee tí o bà cì Èródè. I tí nò bàkà tí jé ká go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì ta rẹ wó a Òsíyà 'dè sàà, éno máa, Mbírì máa, «Ye tè'é tí 'vii mì ye 'do Másìrì,» nò.

¹⁶ Èródè mâ gii 'di gbí ni gí máa, ndâ mbe 'di gbí-o tí nò mbe gí 'do Wàá nò eendi yì gí, tàkòcò wó gii kpolo ngé ndii gí. Tacó ènò, yí gii 'dè có ji ndâ àsikèrì mì wó, máa, ndú ya gí bà ziki ndâ dó 'vii-'dakò gbí gbata Bétèlèmè ta ndâ to tí nó dè-dè seè Bétèlèmè nó 'dáá gí. Máa, ndú 'bità 'do tí ndâ délékè dó 'vii yee tí ndâ nìnó ta ndoò tí ndú sósò'ò, nò. Èródè 'deke o tí nò 'vii ta o tí nó náa ndâ mbe 'di gbí-o tí nó mbe gí 'do Wàá nó 'deke ji yí máa ndâ yì 'bità bà nò yii tí nò gbí nò.

¹⁷ Na i tí nò náa Èródè bàkà nò gí ká jé go có tí nó náa Jèrèmíyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà táánò, máa,

¹⁸ «À 'di kòcò 'duù gí gbí gbata Rámà,

'duù tí nò kú wa gbí, ta bà tò kú ngéé gí yaà.

A nù tí nó tí Ràkélè nó ká kú wa ndâ 'vii mì wó.

Bà yii yí kpo ndâ 'duù gí,

tacó ndâ 'vii mì wó mì 'dáá gí,» nò.

¹⁹ Bindi bà cì Èródè, basìlì mì Mbírì gii 'dè có ji Jùzépè káká'i gbí rii, si yí Másìrì,

²⁰ máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví kaa ndâ 'vii tí nò ta nawu wó, wò 'ví dele ta ndú ya gí 'bá mì yo ndâ Ìzìrìyéli. Tacó 'duù tí nó táánò mbe kú jè ta bà zi yí nó cì gí.»

²¹ Jùzépè mà gii ziya 'do tí rì gî, yí gii kaa ndâ Jézù ta nawu wó Màrìyà, bìndi yí gii dele ta ndú ya gí 'bá mì ndú ndâ Ìzìrìyéli.

²² Káa si ndú kálásê á kpokèjì, yí mà gii 'di có máa, a Àrìkálàwù tí 'bí 'viì mì Èròdè ká le bèrè bìndi bu wó á Jùdéyà, gúku bà ya gí Jùdéyà gii bàkà yí gî. Káa Mbírì gii 'dè có ji yí gbí rìl, máa, yí ya gí Jùdéyà lá.

²³ Tacó éno, yí gii ya a i gí gbí gbata Názàrètì á gbí to Gàlìlèyà, si 'dóó 'bá mì ndú Jùdéyà mí to, go có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà gî, máa, ndâ 'duù bà gii gbì 'bí ngú rẹ mí muu wó, máa, «Jézù Názàrètì» nò.

3

Jòvànì gbí kángáá nga ngoò

¹ Ta o tí nó si Jézù kuu Názàrètì nó, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gii co gí gbí kángáá nga ngoò, á gbí to Jùdéyà kù kò-kò ji ndâ 'duù,

² máa, «Yo 'visì muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo, tacó kùro o bà gí Gba-gbírì kpónó dooko gî.»

³ 'Dakò tí nó tí Jòvànì nò a 'duù tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì táánò kù 'dè có ji ndâ 'duù gítí wó, máa, «Kòcò 'bí 'duù kù tò kù gbí kángáá nga ngoò, máa,

«Yo 'viindi kpokèjì mì Mbe tí yo, yo bàkà kpokèjì mì wó jáá,» nò.

⁴ 'Dakò tí nó tí Jòvànì nò táánò kù yuu a bongo náa à gò 'do tí se tí jémèlè, yí gii ẹrẹ mí rẹ 'dè wó a wú 'dè kù. Ndâ i-zó-zò mì wó táánò káa ndâ kòròngbò ta lí.

⁵ Ndâ 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó tàbè 'dè Jòròdáníyà 'do gbí gbata Jèrùzàlémè, ta ndâ sè ndâ 'bí to á gbí Jùdéyà 'dáá gî, ta ndâ 'duù 'do gbí ndâ to yì Jòròdáníyà 'dáá gî.

⁶ Káa si yí kù caka tí ndú á tà ngo gbí pù Jòròdáníyà, ndú gii yù gbí ndâ vò i mì ndú gí sè.

⁷ Káa ta 'bí o gbaànjé, Jòvànì gii nò ndâ 'bí ọ Jùdéyà tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà, náa à kù nì mítí ndú a ndâ Fàrìzèyò ta ndâ 'bí ọ Jùdéyà nìno mbe ùnje gítí 'válá bìndi ku lá, náa à kù nì mítí ndú a ndâ Sàdùkáyò nó kaa gí gí mì wó tacó bà caka tí ndú. Káa yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Ndí yo ndâ 'viì-kpoo! A 'di ká 'dè có ji yo máa yo fa ngèlè 'do tí kpo-tàkòcò tí nó mì Mbírì á kèjì nó?

⁸ Yo bàkà tó i tacó bà túbà máa, yo 'visì muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo gí.

⁹ Yo si bà koṛo có máa, <Ze a ndâ 'viì mì Àbìráámò,> nò mí to. Tacó go bà 'visì ndâ díí tí nò náa yo kù nò nò tí ndâ 'viì jì Àbìráámò má kuu tí Mbìrì á gí bìndi yo, yí bà bàkà gí.

¹⁰ Kpêṭí ká éno, à kpónó tee kàngó mítí teè ndâ mú gí; àá kèjì gí bà daaka ndâ mú n̄nó mbe ɾì cèe ndo mú lá nó 'dáá gí gí to, wàa à 'ví doo ndú ta wu.

¹¹ Ye kù caka tí yo ta ngo, tacó bà tùbà máa, yo 'visì muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo gí, gí. Káa wotí tí 'duù tí nó bà gii gí gí tàkò ye nó ndii ye gí, náa à kpêṭí káa vòó bà dù tí mbe kù njaanga tàrà 'do tí kò wó ye bà 'viì tí wálá. Yí kèjì gí bà caka tí yo ta Bèrì-mì-Mbìrì; yí delè kèjì gí bà caka tí yo ta wu.

¹² Yí kpónó zèè pìdíí mì wó mí 'bì wó gbí wàkpèè, tacó bà taa gbí cù mì wó gí. Yí bà kili cèe n̄jì cù mì wó mí gbí gálá, bìndi yí bà gii doo ndâ pòró cù, ta zè cù ta wu búduú gí.»

Bà caka tí Jézù

¹³ Gbí ndâ o tí nò si Jòvànì kù caka tí ndâ 'duù á tàbè'dè Jòròdàniyà nò, Jézù gii n̄jè nó 'do Gàliléyà ya gí mì wó tacó yí 'ví caka tí yì.

¹⁴ Káa Jòvànì gii bàkà bà 'visì muu Jézù 'do tí có tí nò, ta bà 'dè có jì yí, máa, «Àá kùtàá a wò ká bà caka tí ye, káa à kpónó gii dù ndii a wò ká gii gí gí mì ye máa ye caka tí lo!»

¹⁵ Káa Jézù gii 'visì có jì Jòvànì, máa, «Ndà si mítí n̄nò mì ye nó kpónó. À niki máa ndà bàkà go có mì Mbìrì.» Jòvànì mà gii 'di có tí nò, yí gii lò muu ḡrì jì Jézù gí.

¹⁶ Bìndi yí gii caka tí Jézù. Káa Jézù mà gii co gí sè 'do ta ngo á bìndi bà caka tí wó mì Jòvànì, yí ngé gii nò n̄jekèjì tàrì njaanga tí gí. Bìndi yí gii nò Bèrì-mì-Mbìrì kù gí gí muu wó go kùlè nò.

¹⁷ Bìndi yí gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có 'do gb̄rì máa, «[J]ìnó a 'dóó kpóló-kpolo 'viì mì ye náa tàkòcò ye peteke gítí wó ngé ndii gí ká nò.»

4

Jézù gbí kángáá nga ngoò

¹ Bèrì-mì-Mbìrì gii a tàmuu Jézù á bìndi bà caka tí wó mì Jòvànì ya tí gí gbí kángáá nga ngoò, tacó wàa Gba-vò-i 'ví tala yí.

² Jézù gii dù gbí kángáá nga ngoò kù kònò go co gbí go ɾì, co gbí b̄b̄lì, ta sili zì'duù-só.

³ Gba-vò-i mà gii nò máa, bà cee 'do mì Jézù ta go gí, gí, yí gii gí gí mì Jézù. Bìndi yí gii tala yí, máa, «Wò dú má káa 'viì mì Mbìrì, 'dè có jì ndâ díí tí nò máa ndú 'visì tí ndú tí ndâ kù kò.»

4 Káa Jézù gii 'visì có ji Gba-vò-i, máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,

<'Duù kù 'vala me ká ta kù kô cuki lá,

yí kù 'vala a i ta có ñínó mbe co 'do gbí nje Mbíri, > nô.»

5 Bìndi Gba-vò-i gii te Jézù 'do gbí kángáá nga ngoò ya tí gí gbí gbata Jèrùzàlémè, yí gii te yí ngé dé'véléé mí pí 'bá-Mbíri.

6 Bìndi yí gii 'dè có ji yí, máa, «Wò dú má káa 'vii mì Mbíri, o gí to, tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

<Mbíri bà tuu ndâ basili gí bà li 'bì ndú mí tà tí lo,

tacó wò má 'dò kò lo mí to, díí 'ví kpò kò lo lá.> »

7 Káa Jézù gii 'visì có ji Gba-vò-i, máa, «À delè ngbá cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

<Wò 'ví tala Mbíri mì lo tí Mbe tí lo lá.> »

8 Bìndi ñìnò, Gba-vò-i gii te Jézù 'do muu 'bá-Mbíri, yí gii 'dò ta yí ya gí pí 'bí cèè njà gú. Bìndi yí gii túbà ndâ kpo-kpò bàndò á muu to tí nó 'dáá gí, ta ndâ ña ndâ banga i tí nó náa à gbí ndú nó 'dáá gí ji yí.

9 Jézù mâ gii ñò ndú gí, Gba-vò-i gii 'dè có ji yí, máa, «Ye bà je ndâ i tí nó 'dáá gí náa wò kù ñò ñò ji wò tí ndâ ñìndi lo, náa wò má kucuku muungbó lo mí kùro ye, wàa wò 'ví ùlù ye gí, nò.»

10 Káa Jézù gii 'visì có ji Gba-vò-i, máa «Ya 'do tí ye gí, ndí lo Gba-vò-i, tacó à delè ngbá cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,

<Ùlù káa gbèè Mbíri mì lo tí Mbe tí lo.

Wò delè 'ví bàkà ká go có mì wó cuki.> »

11 'Do bà-i-nò, Gba-vò-i gii ñè nó 'do tí Jézù gí. Bìndi ndâ basili mì Mbíri gii kaa gí kù kpolo tí wó.

Jézù 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri ji ndâ 'duù gbí to Gàliléyà

12 Ta 'bí o gbaànjé bìndi o bà caka tí Jézù mì Jòvànì, Èródè tí gbolò gba mì ndâ Jùdéyà gii zèè Jòvànì mí gbí zàà. Jézù mâ gii 'di có máa à zèè Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù mí gbí zàà gí, yí gii dele ndi wó 'do gbí to Jùdéyà ya gí gbí to Gàliléyà.

13 Bìndi yí gii 'dòkò 'do gbí gbata Názàrètì ya gí Kàpàrànáwùmù tí 'bí gbata á yì kàpá Gàliléyà, gbí òkò tí ndâ kòtí Zèbùlúnì ta kòtí Nàfitáli,

14 go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè sàà gí, máa,

15 «Ndâ 'duù kòtí Zèbùlúnì, ta ndâ 'duù kòtí Nàfitáli,

ta ndâ 'duù mbe sì 'bá tí kpokèjì gbolò ngo,

ta ndâ mbe sì 'bá me 'dú tito Jòròdàniyà,

ta ndâ 'duù ñínó mbe 'dó-'do mbe gí ta 'bá gí Gàliléyà,

16 tí ndâ 'duù tí nó táánò mbe kù 'vala gbí 'dí'di'o nó, kponó 'dáá òò gbolò ngba'o gí.
 Ndú táánò 'dáá gí kù 'vala gbí vò i, káa Mbíri kponó je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndú gí.»
 nò.

17 'Do tí o tí nò, Jézù gii 'bità bà ma có ji ndâ 'duù, máa, «Yo 'visì muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo, tacó kùro o bà gí Gba-gbíri kponó dooko gí.»

Jézù tè'é tí ndâ kpédélé mbe tala có mì wó nà'ò

18 Ta 'bí o gbaanjé si Jézù kù nò nó ta yì kápá Gáliléyà, yí gii òò ndâ 'bí 'dakò sósò'ò ta ná'vindí wó, tí ndâ mbe gò ngo, ndâ Simónè náa à kù nì mítí wó a Piyétòrò ta ná'vindí wó Àndèréyà, kù 'va mbu.

19 Bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo gí gí tàkò ye, wàa ye 'ví bàkà yo tí ndâ mbe pà ndâ 'duù ji Mbíri á bìndi bà pà ndâ sè.»

20 Ndú só ngé bà-i-nò gii kaa ndâ mbu mì ndú 'do 'bì ndú mí to, bìndi ndú gii njè nó ya gí bà 'bità nètè bà ɾu ndi Jézù.

21 Jézù mà gii yèè gí kùro 'do tí bàndò bà 'de ndâ Simónè ta Àndèréyà nò, yí gii òò ndâ 'bí 'dakò káká'i sósò'ò ta ná'vindí wó. Ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì tí ndâ 'vii mì 'bí 'dakò ta ɾè wó a Zèbìdéyò, kù eɾe gbí ndâ mbu mì ndú gbí gbâ ta ndâ bu ndú. Bìndi Jézù mà gii tè'é tí ndú,

22 ndú gii jee ndâ mbu mì ndú mí gbí gbâ ji bu ndú, bìndi ndú delè gii kaa ya gí gbí nètè bà ɾu ndi Jézù.

23 Bìndi bà tè'é tí ndâ Simónè ta Àndèréyà, ta ndâ Jákòmò ta Jòvànì mì Jézù, yí gii dù kù nò cèe gbí ndâ gbata gbí to Gáliléyà 'dáá gí, kù nìbà i ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri, delè ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba ji ndú. Delè ta bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ɲa ndâ nò'o ta ndâ ɲa ndâ sé'i 'dáá gí.

24 Rè wó gii wu to ya me 'dú cee gbí ndâ to á Síriyà 'dáá gí. Tacó éno, ndâ 'duù gii kaa ndâ mbe nò'o, ta ndâ 'duù ɲinó mbe kù ci céle sé gbí dii ndú nó, ta ndâ 'duù ɲinó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó, ta ndâ mbe bē, ta ndâ 'duù ɲinó mbe gbele've gí nó gí tí ji yí bìndi yí, gii 'vala ndú 'dáá gí.

25 Ndâ 'duù ta o tí nò me mbè gii kaa kù ɾu ndi wó 'do gbí ndâ to me mbè, 'do Gáliléyà, 'do tí 'bí wúngbó to ta ndâ gbata tí muu'bi, náa à kù nì mítí a Ndâ-gbata-muu'bi, 'do tito Jòròdáníyà, 'do Jèrùzàlémè, delè 'do gbí sè ndâ 'bí to Jùdéyà 'dáá gí.

5

Jézù nìbà i ji ndâ 'duù pí gú

¹ Ta o tí nò, ndâ 'duù kili me mbè. Jézù mâ gii òò ndú, yí gii njè nó ya gí bà ki tí wó to pí gú ta kpéétí wó. Ndâ mbe tala có mì wó gii kaa ya gí tàkò wó pí gú kà.

² Bìndi yí gii 'bìtá bà nìbà i ji ndú, máa,

³ «Ndâ mbe òò tí ndú ni tí ndâ mbe yé kùro Mbíri gí, a ndâ mbe tó pá,

tacó ònò a òa ndâ 'duù mì Mbíri.

⁴ Ndâ mbe kù kònò sé'i gbí njembí ndú gítí ndâ i ònó náa ndú bàkà mbe kù bèè ọ Mbíri á muu to tí nó a ndâ mbe tó pá,

tacó Mbíri bà yìi ndú gí.

⁵ Ndâ mbe 'dê njembí a ndâ mbe tó pá,

tacó a ndú ká bà 'de ndâ tó i tí nó náa Mbíri ci ndâ 'duù mì wó gítí ò.

⁶ Ndâ mbe kù kònò go, delè mbe kù gee go ngo tacó bà co tí jáá kpokèjì mì Mbíri ta o 'dáá gí a ndâ mbe tó pá, tacó Mbíri bà je ndâ i ònó ta go ndú gbí njembí ndú nó ji ndú gí.

⁷ Ndâ mbe si có gítí ndâ vò i tí nó náa ndâ 'bí ka ndú bàkà gítí ndú nó mí to a ndâ mbe tó pá,

tacó Mbíri bà si có gítí ndâ vò i mì ndú delè mí to gí.

⁸ Ndâ mbe dù tí ndâ bòò mì Mbíri ta njembí ndú gbaànjé a ndâ mbe tó pá,

tacó a ndú ká bà òò Mbíri.

⁹ Ndâ mbe dù tí ndâ mbe jukì gbí òkò tí ndâ 'duù a ndâ mbe tó pá,

tacó ẹ̀ ndú bà dù a ndâ 'vii mì Mbíri.

¹⁰ Ndâ 'duù ònó náa à kù mèkèkè'i tí ndú á muu có bà bàkà ndâ i ònó mbe nìkì tí Mbíri nó a ndâ mbe tó pá,

tacó ònò a ndâ bòò-gba mì Mbíri.

¹¹ «À tí yo a tó pá, ta o tí nó náa ndâ 'duù má kù ọo ndi yo, à tí yo delè a tó pá ta o tí nó náa ndú má kù mèkèkè'i tí yo, ta bà 'dè ndâ zu có ta nderè ndú wálá mítí yo á muu ye,

¹² yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, yo delè 'ví dù ta pètékè tàkòcò yo, tacó Mbíri bà ko mboo ndâ vò i tí nó náa á kù me mítí yo nó ji yo ta gbolò tó i. Delè tacó áá táánò kù mèkèkè'i tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri á kùro bà jò yo ká go òa ònò náa à kù me ta yo nó.

Ndâ zi ta ngba'o

¹³ «Yo go zi gbí mbí zi mì ndâ 'duù á muu to tí nó. Káa gó ngo zi má cì cee 'do gbí tẹ̀ zi gí, à kù te tẹ̀ zi nó yee ká gí 'dè, tacó kpokèjì bà dele ta gó zi gí gbí káká'i wálá.

¹⁴ Yo delè go ngba'o kùro ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí. Yo delè go 'bá náa à bì mí pí gú, náa ndâ 'duù 'dáá gí kù ò.

15 Ndâ 'duù má òlò wu ta 'dí'di'o mí tà'i, ndú 'bu i mí ọ ngba wu lá. Ndú si ká ngbàà, tacó bà ò ta ndâ i tà'i 'dáá gî.

16 Má éno, yo tù ngba yo ta bà bàkà tó i go ngba wu mí kùro ndâ 'duù 'dáá gî. Tacó ndú má ò ndâ tó i tí nó náa yo kù bàkà nó, ndú 'ví ùlù Bu yo á gbìrì.

Jézu 'dè có ji ndâ 'duù gítí có mì Mòze

17 «Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo kù kojo có éno máa, ye gí tacó bà njaanga miri yo 'do gbí ndâ có mì Mòze, ta ndâ i ònó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbìrì táánò nìbà ndú ji ndâ 'duù nò. Káa ònò me nderè bà gí ye gbaànjé ká nó lá. Ye gí a i tacó wàa ndâ có mì Mòze, ta ndâ i ònó 'dáá náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbìrì nìbà ndú ji ndâ 'duù nó 'ví dù tí tí yúcó.

18 Yo te mí gbí muu yo, máa, ndâ to tí nó ta tàrì má ká kuu bàndò mì ndú, ndâ i bà bàkà tí go ndâ có mì Mòze ta ndâ có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbìrì gbaànjé gbaànjé 'dáá gî.

19 Má éno, 'bí 'duù má biya bà 'di kpétí káa 'bí làmbu có gbaànjé cuki 'do gbí òkò tí ndâ có tí nó, bìndi yí gii nìbà ọ kpokèjì tí nó ji ndâ 'bí 'duù, 'duù tí nó bà dù tí táangbà 'duù gbí òkò tí ndâ bọ̀-gba mì Mbìrì wálá. Káa 'duù má 'di ndâ có tí nó 'dáá gî ta bà mò 'bí gí nje seè máa, <Nìno a làmbu có,> nó lá, bìndi yí gii nìbà ndú ji ndâ 'bí ka wó, 'duù tí nó bà dù tí gbolò 'duù kùro ndâ 'duù mì Mbìrì.

20 Yo kojo muu yo delè máa, 'duù má dù ta go bà bàkà ndâ i ònó mbe nìkì tí Mbìrì nó me gbolò ndii ndâ mbe 'di gbí-o tí ndâ mbe kù kpolo tí tàkii mì yo tí ndâ Jùdèyà nó lá, 'duù tí nó jé gí bà dù tí 'duù mì Mbìrì wálá.

Có gítí bà ò kòlòwò

21 «Yo 'di có tí nó náa Mòze táánò 'dè ji ndâ ká gù ndoo, máa, <Yo 'ví zi 'duù lá,> nó gî; káa 'duù má zi ku, ndâ gba bà waa có ku mítí wó delè.

22 Káa ye kù 'dè có ji yo, máa, 'bí 'duù má ò kòlòwò gítí 'bí ka wó, Mbìrì bà 'vee gbí nje wó ta 'bí wúnò o gítí nderè kòlòwò tí nó. 'Bí 'duù delè má go 'bí ka wó máa yí a ònókó tí gbà'dá sínò, yí kù yuu a miri wó ta kpéétí wó gí gbí wu á bàndò mì ndâ yò 'duù á bìndi ku mì wó.

23 Má éno, wò má kù je i-'bì lo ji Mbìrì, káa mbí lo gii 'va tí máa, nderè kòlòwò mì 'bí 'duù ta wò kuu,

24 te i-cí-ci tí nó mí to, bìndi wò 'ví ya gí mì 'duù nó. Yo máa 'viindi gbí òkò tí yo ta yí gí, wò 'ví gii ya ta i tí nó.

25 Có má gbí òkò tí yo ta 'bí 'duù káa yí gii 'dè có máa yì bà ya gí bà kpì ngbàngà tí lo ji gba, à nìkì máa yo 'dè có tí nó cee 'do gbí òkò tí yo ta kpéétí yo ta yì só, si yo yee kùro

ndâ gba kálásê. Tacó yí má tù wò ji ndâ gba gî, ndâ gba bà je wò ji ndâ àsikèrì, bìndi ndú bà te wò á mí gbí zàà.

²⁶ Gbí éno máa, wò bà dù gbí zàà yee tí o tí nó náa wò sì có tí nó náa a waa míti lo nò 'dáá gî.

Có gítí bà bàkà bangbaya

²⁷ «Yo 'di có tí nó náa Mòze táánò 'dè ji ndâ ká gù ndoo, máa, <Yo 'ví bàkà bangbaya lá,> nó gî.

²⁸ Káa ye kpónó kù 'dè có ji yo, máa, 'bí 'duù má zeke'o tí niì, bìndi yí giì tee njembí wó gá'dáá míti wó, gbí éno máa, yí zingbà ta niì tí nò gbí njembí wó gî.

²⁹ À máa ɾo lo ɳìnò gbí kù'bì nó ká eendi lo gítí bà bàkà vò i, aaka ɾo lo tí nò 'do gbí kù kélè, wò 'ví 'va gí 'dè. À nìkì a bà bè gbí 'bí bà to tí lo gbaànjé á co tí bà 'va wò mì Mbíri ta kábà diì lo mí gbí vò bàndò á bìndi ku mì lo.

³⁰ À máa 'bì lo kù'bì ka kù si wò 'ví bàkà vò i, da 'bì lo tí nò 'va gí 'dè. À nìkì a bà bè gbí 'bí 'bì lo gbaànjé á co tí bà ya ta kábà diì lo gí gbí vò bàndò á bìndi ku mì lo.

Có gítí bà njè niì

³¹ «Mòze delè táánò 'dè có ji ndâ ká gù ndoo, máa, <'Duù má bà njè niì mì wó, yí 'ví cu nderè bà njè tí ndú mí gbí wáràgà wàa yí 'ví je mí 'bì niì tí nò.>

³² Káa ye kpónó kù 'dè có ji yo, máa, 'bí 'duù má nje niì mì wó á muu 'bí tende có á bìndi có bà zingbà 'dakò, yí njaanga ji niì nò a kpokèjì bà zingbà 'dakò. Káa 'bí 'duù má giì kò niì tí nò á bìndi wó, 'duù tí nò kù zi a ngbà ta niì tí nò.

Có gítí bà see tí 'duù

³³ «Ndâ ká gù ndoo delè táánò 'dè ji ndoo gî, máa, <'Duù 'ví see tí wó ji Mbíri ta 'vére lá. Máa, wò tí 'duù má see tí lo ji Mbíri máa wò bà bàkà 'bí i, kózò tí lo 'ví bàkà ká go po ngo nje lo nò.>

³⁴ Káa ye kpónó kù 'dè có ji yo, máa, yo 'ví see tí yo ngé gí lá. Yo see tí yo, máa, <Go gbíri> lá, tacó gbíri a bàndò bà te jàlàmbà mì Mbíri tí gba.

³⁵ Yo 'ví see tí yo, máa, <Go to tí nó,> nò lá, tacó to tí nó a bàndò bà kaa kò Mbíri mí pí. Yo 'ví see tí yo, máa, <Go Jèrùzàlémè> lá, tacó Jèrùzàlémè a gbolò gbata mì Gbolò Gba.

³⁶ Yo delè 'ví si bà see tí yo, máa, <Go muu ye> nò mí to, tacó wotí mì yo gítí bà si 'bí njì se muu yo gbaànjé 'ví dù tí béé-bè, wàa 'bí 'ví tù undù nò wálá. Má ènò, ye kù 'dè có ji yo máa, gbí nderè bà see tí yo wálá.

³⁷ Wò tí 'duù má bàkà i gî, 'dè káa có máa wò bàkà gî. Káa à tà má ènò lá, wò delè 'ví 'dè káa có máa wò bàkà

wálá cuki. Tacó 'bí ña có mbe jò ògbù ndii ñìnò gí, gí a i 'do mì Vò-'duù-tí-nò.

Có gítí bà kèèndè vò i

38 «'Bí có káká'i náa ndâ ká gù ndoo delè táánò 'dè ji ndoo a ñìnó, máa, <Ṛo ta Ṛo, wàa tí ta tí.>

39 Káa ye kù 'dè có ji yo máa, yo 'ví ko mboo vò i ta vò i lá. 'Duù má gbì gbì tù lo ñìnó gbí kù'bi nó, wò 'ví 'visì tù lo ñìnó gbì gálì nó ji yí, wàa yí 'ví gbì delè.

40 'Duù delè má kpì ngbàngà tí lo ji ndâ gba, máa wò ja ndò bongo tí nó náa wò kù yuu mì gbímbí lo á tà bongo nó ji yí, ja 'dóó wòòkò bongo tí nó náa wò kù yuu mì pí ndò bongo tí nó ji yí gí tàkò ndò ñìnò kpèkù.

41 'Bí 'duù delè kpètí má zèè wò gítí có gba tí wó, máa wò te ká'i mì yí ya tí gàà éno, te , wò 'ví ko ta yí ndii to tí nó náa yí nì ji wò nó gí.

42 'Bí 'duù mbe zì i 'do tí lo sàà kùṛo gí, má yù i 'do tí lo, je i tí nó náa yí yù nó ji yí. Káa 'bí 'duù delè mbe biya bà wùù i ji wò sàà kùṛo gí, má gí tacó bà wùù i 'do mì lo, wò 'ví biya lá.

Có gítí bà bàkà tó i ji ndâ mbe bàkà vò i ji ndoo

43 «Ndâ ká gù ndoo táánò 'dè có máa, ndoo 'ví zè ndâ mbe bàkà tó i ji ndoo nìkì maa, wàa ndoo 'ví sogo ndâ mbe bàkà vò i ta ndoo.

44 Káa ye kpónó kù 'dè có ji yo, máa, yo delè 'ví zè ndâ mbe bàkà vò i ta yo nìkì go bà zè ndâ mbe bàkà tó i ji yo. Yo delè 'ví 'deke tí yo ji Mbíṛì máa yí 'ví bàkà nambeè ji ndâ mbe kù mèèkè'i tí yo.

45 Yo kpolo tí có tí nó náa ye kù 'dè ji yo nó, tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ mbe bàkà tó i go i mì Bu yo Mbíṛì á gbíṛì, tí mbe si ṛì kù co ta ngba wó ji ndâ tó 'duù ta ndâ vò 'duù, delè mbe si mù kù nì mí gbí njí mì ndâ tó 'duù ta ndâ vò 'duù 'vii ká 'vii.

46 Káa yo má zè nìkì maa káa ndâ 'duù ñìnó mbe kù zè yo nìkì maa nó cuki, nderè bà bàkà tó i mì Mbíṛì ji yo 'ví dù a yè? Ñìnò me gbèe ña i tí nó náa ndâ 'duù ñìnó náa a kù 'dè máa ndú a ndâ vò 'duù nó kù bàkà lá?

47 Yo delè má 'vee káa 'bì ndâ nambe yo cuki, 'bè gbí òkò tí yo ta ndâ 'bí ña tende ña ndâ 'duù 'ví dù a yè?

48 «Má éno, yo dù ta tó muu yo, tacó Bu yo á gbíṛì a 'duù ñìnó ta tó muu wó!

6

Jézu kpo-gbí-tà-tù ndâ 'duù máa ndú 'ví kò-kò ta bà bàkà tó i lá

¹ «Yo kpolo tí yo, máa yo 'ví gbaa tí yo ta o tí nó náa yo má kù bàkà tó i ta rẹ̀ mì Mbírì nó jì ndâ 'duù tacó wàa ndú 'ví nò yo, nò lá. Yo má bàkà é̀nò, Bu yo tí Mbírì á gbírì bà ko mboo ndâ tó i tí nó náa yo bàkà nó jì yo wálá.

² «Má é̀nò, yo má kù konì ndâ mbe yê, yo 'ví si bà kò-kò tí jì ndâ 'duù mí to. Yo delè 'ví gbaa tí yo tí go ña i mì ndâ mbe bàkà nambeè-řo náa ndú kù bàkà ta ndi tí ndâ bándò bà kili ndâ 'duù, delè ta ndi tí ndâ kpokèjì, tacó bà tù ngba ndú wàa ndâ 'duù 'ví wu ta gbí ndâ yì, nó lá. Yo kpolo tí yo, máa 'bí tó i náa ndú káká'í gí bà 'de 'do mì Mbírì gí tàkò ndâ i mì ndú náa ndú bàkà nò á bìn̄di bà wu gbí ndú mì ndâ 'duù á muu to tí nó, nó wálá.

³ Yo má kù konì ndâ mbe yê, yo 'ví bàkà gbí kóó, tacó wàa, à kpètí káa ndâ kpóló-kpolo kómbe yo, ndú 'ví nò lá.

⁴ Yo konì ndâ mbe yê mí tàbèngì, tacó Bu yo tí mbe kù nò ndâ i tí nó náa yo kù bàkà ta kpéétí yo á tàbèngì nó 'ví ko ta mboo tàkò ndú jì yo.

Gítí bà 'deke tí jì Mbírì

⁵ «Ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo jì Mbírì nó, yo 'ví si bà kořo có bà bàkà go ña i mì ndâ mbe nambeè-řo, náa ndú kù rọ̀ tìyò á kùřo ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bándò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì, delè ta ndi tí ndâ bà ñjèè ndâ kpokèjì náa ndâ 'duù kù 'va có tí me mbè tacó wàa ndú 'ví nò ndâ yì, nó lá. Yo te mí gbí muu yo máa, tó i náa ndú bà 'de gbí ña bà 'deke tí ndú nò káa bà wu gbí ndú mì ndâ 'duù á muu to tí nó cuki.

⁶ Ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo á jì Mbírì nó, yo 'ví yèè ndi yo á gí ndi 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ta kpéétí yo, wàa yo 'ví 'deke tí yo jì Bu yo tí nó náa yo nò yí ta řo yo lá nò, bìn̄di Bu yo tí mbe kù nò ndâ i tí nó náa à kù bàkà ndú gbí kóó nó, bà ko mboo bà 'deke tí yo nò jì yo.

⁷ Yo delè 'ví si bà 'deke tí yo ta bà 'vanda mbè có cúú-cucù ta gbí wálá go i mì ña ndâ 'duù ñinó mbe nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá, nó mí to. Tacó ndâ ña ndâ 'duù tí nò kù kořo có máa, Mbírì kù sè tù wó tí bà 'deke tí ndâ yì tacó ndâ yì ni bà 'vanda có ngé má. Káa, à me é̀nò là.

⁸ Yo mèlè ndi ndú lá. Tacó yo tà kpètí má zi tí yo ta bà 'vanda mbè có lá, Bu yo tí Mbírì nò ña i tí nó mbe 'vii ta yo nó ni sàà á kùřo o bà 'deke tí yo nò gí.

⁹ Má é̀nò, yo 'ví 'deke tí yo ká go é̀nó máa,
<Bu ze mbe kù dù gbírì,
à ùlù rẹ̀ lo.

¹⁰ Gí gí bà dù tì gba.

À 'ví bàkà go có mì lo á muu to tí nó,

á go ñìnó gbířì.

¹¹ Je i-zó-zò mì ze náa ze kù zò ta ñì 'dáá gí nó wúnó jì ze.

¹² Wò delè 'ví si có gítí ndâ vò i mì ze mí to go ñìnó náa ze si ta có gítí ndâ vò i mì ndâ 'bí ka ze mí to gí nò.

¹³ Wò delè 'ví si ze mí gbí ndâ i ñìnó mbe kù eendi ze gítí vò i nó lá.

Káa wò 'ví ja ze á 'do 'bì Vò-'duù-tí-nò gí.>

¹⁴ «Yo má si có gítí ndâ vò i ñìnó náa ndâ 'bí 'duù bàkà mítí yo nó mí to gí, Bu yo tí nó á gbířì nó bà si có gítí ndâ vò i ñìndi yo mí to delè gí.

¹⁵ Káa yo má biya bà si có gítí ndâ vò i ñìndi ndâ 'bí ka yo mí to gí, Bu yo bà si có gítí ndâ vò i ñìndi yo mí to delè wálá.

Có gítí bà kònò go

¹⁶ «Ta o tí nó náa yo má kù kònò go tacó bà 'deke tí yo jì Mbířì nó, yo 'ví volo gbířo yo go ña i mì ndâ mbe nambeè-ro, nó lá. Ndú kù kpili gbířo ndú, tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ñò tí ñì éno máa, ndâ yì kù kònò go. Yo te mí gbí muu yo, máa, ndú 'de i tàkò nèté mì ndú gí.

¹⁷ Ta o tí nó náa yo má kù kònò go nó, yo 'ví te banga ta bà 'viìndi se muu yo, ta bà tořo bàà mí gbířo yo,

¹⁸ tacó wàa, à káa Bu yo tí mbe kù ñò ndâ i ñìnó mbe kù bàkà tí gbí kóó nó cuki ká 'ví ñò ñì. Bìndi Bu yo tí mbe ñò ndâ i ñìnó 'dáá náa à kù bàkà ndú tàbèngùì nó bà je tó i jì yo.

Bà kořo có kpolo ma gítí ndâ i muu to tí nò

¹⁹ «Yo si bà kořo có kpolo ma ká gítí bà bì gálá, wàa yo 'ví kili ndâ i mì yo mí gbí mí muu to tí nó cuki mí to. Tacó ndâ ki, ta ndâ sù, ta ngbàza bà mii ndâ i tí nò gí. Ndâ mbe ngbà delè bà ngbà ndâ 'bí gí.

²⁰ À ñìkì go éno máa, yo je mbí yo kpolo a i gítí bà bì ndâ gálá bà kili ndâ i mì yo a i mí gbířì, tí bàndò tí nó náa ndâ i gbì ngbàza tí lá, ndâ ki mbe kù da i, ta ndâ sù mbe kù pù i, ta ndâ 'duù mbe kù ngbà i delè á kà wálá nò.

²¹ Tacó njembí 'duù ta o 'dáá gí kù dù ká tí bàndò ñìnó ta ndâ i mì wó kù dù tí nò.

Řo 'duù a kùpò mì dii wó

²² «Řo 'duù a kùpò mì dii wó. Řo 'duù má kù zeke'o ngbàrángà'i, gbí éno máa, dii wó 'dáá gí gbí ngba'o;

²³ káa řo 'duù má zeke'o ñìkì maa lá, dii wó 'dáá gbí 'dí'di'o. Káa řo 'duù má yoo gí, o bà me jì yí a ñjìkirí.

À gbo gbù sè á mí nje ngá sósò'ò lá

²⁴ «'Bí 'duù jé mbe bàkà nèté jì ndâ 'duù sósò'ò ta njembí wó gbaànjé nò wálá. Yí má zè 'bí 'duù gbaànjé ñìkì maa, yí

bà dù ta 'bí me ta njembí wó dúú-dúú lá. Yí má kù te duù mítí 'bí 'duù gbaànjé, yí bà si 'bí ka wó tí i maa-maa wálá. Má go ènò, wotí bà zèè Mbířì ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí ta njembí lo gbaànjé delè wálá.

²⁵ «Má ènò, ye kù 'dè có ji yo, máa, njembí yo 'ví si bà mù gítí bà 'vala yo, máa, <Ze taàbé 'ví zò a yè! Ze taàbé bà njù a yè!> mí to. Yo delè 'ví tee njembí yo mítí dìi yo, máa, <Ze bà yuu a ña yè, wè!> nò lá. À dú káa yúcó máa, có 'válá kpolo ndii có i-zó-zò gí, bìndi có dìi 'duù kpolo ndii có bòngò gí.

²⁶ Yo tala bà zeke káa ndâ nuù mbe kù o co gbí pípìri gi. Ndú jé ọ̀rò ñi ña lá. Ndú delè jé kili i 'do gbí ñjì mí gbí gálá lá. Káa ta ña ñìnò 'dáá gí, Bu yo tí nó gbířì nó kù ko ndú ta i-zó-zò. À kpónó má je 'bí 'duù gbaànjé, wàa à 'ví je 'bí nuù gbaànjé, wàa à 'ví ya gí bà mà ndú, àá bà 'de i me gbolò á i 'do gbí 'di?

²⁷ Káa ta ndâ bà gu tí yo tí nó 'dáá nò, ku kpónó má gí tacó bà zi 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo á kpónó mí to nò, wotí mì 'duù tí nó bà dù gítí bà 'dè có ji ku máa, yí si yí ñjì'dí gi, bà dù kuu tí ?

²⁸ «Yo delè kù mù njembí yo tacó ndâ bòngò tacó yè? Yo tala káa bà zeke ndâ 'ví mù gbí jìlì gi. À tí ndú me 'bì bà gò bòngò lá.

²⁹ Káa ye kù 'dè có ji yo máa, à kpétí káa Sólómòni, tí gbolò gba táánò náa àá mì wó a ndâ banga i mbe ògbù ta ña wálá nó, yí jé yuu 'bí ña bòngò ta banga tí ndii 'bí 'ví mù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'ví mù tí nó lá.

³⁰ Káa Mbířì má te ña banga tí nó mítí ndâ 'ví mbíli sínò, náa à taàbé dè nó bà doo ndú ta wu 'dáá gí, gí, yí bà je mbí wó gítí bà je bòngò ji yo wálá, ndâ mbe kpùřù-kpùřù njembí?

³¹ «Má ènò, yo si bà mù mbí yo gítí có máa, <Ze wúnó bà zò a ña yè? Ze bà njù a ña yè? Ze bà 'de bòngò ngòò wè?> mí to!

³² Tacó à 'dáá nò a ndâ kpóló-kpolo ña bà kořo có mì ndâ 'duù ñìnó mbe tee njembí ndú mítí Mbířì lá nó ká nò. Bu yo tí nó á gbířì nó ñò ña ndâ i ñìnó tí ndâ kpóló-kpolo i tacó 'válá mì yo nó ni gí.

³³ Má ènò, yo zèè kùřo a có gítí bà dù tí ndâ 'duù mì Mbířì, ta có gítí bà bàkà ndâ i ñìnó mbe lè á kùřo Mbířì lá nó á má kózò gí, bìndi a Mbířì ká bà wu sè ndâ i ñìnó náa yí ñò mbe 'vii ta yo nó ji yo delè.

³⁴ Má ènò, yo si bà mù njembí yo gítí taàbé mí to. Tacó yo cee ta ndâ có ñìndi wúnó lá. À káa taàbé ká bà ñò 'dóó kpokèjì mì wó.

7

Bô là ngomè tí ka wó, si ñìndi wó á mí tí wó

¹ «Yo 'viiki ndâ 'bí ka yo lá, tacó wàa Mbířì delè 'ví 'viiki yo lá.

² Tacó Mbířì bà 'viiki mí tí yo káa cè ña bà 'viiki tí, tí nó náa yo 'viiki mí tí ndâ 'bí ka yo nô. À delè bà 'vii i ji yo ká ta gbèe ká'i bà 'vii i tí nó náa yo 'vii ta i ji ndâ 'bí ka yo nô.

³ Má éno, wò kù 'dè có gítí njú-mù á tà ọ 'bí ka lo tacó yè, káa kùsìlì-mù kuu kpùrù'vù tà ọ lo?

⁴ Wò bà 'de nje lo kòtí 'di, wàa wò 'ví 'dè ta có ji 'bí ka lo, máa njú-mù kuu tà ọ wó, náa kùsìlì-mù má kuu kácá tà ọ lo?

⁵ Ja a kùsìlì-mù tí nó mbe mbi mí tà ọ lo nó kùro má kózò gí, bìndi wò 'ví gi òlò njú-mù 'do tà ọ nambe lo, ta ọ lo ngbàrángà'i, ndí lo mbe nambeè-ọ.

⁶ «Je i-Mbířì ji ndâ bô lá. Ndú bà 'visì tí ndú bà ọ wò. Wò delè 'ví kaa banga ñi wú'dè mí to á 'bá ta ndâ ngùù tí lá, tacó ndú bà jaaka gbí ta to.

Yù i 'do mì Mbířì ta njembí lo gbaànjé

⁷ «Wò má yù i ta njembí lo gbaànjé, àá bà je i tí nó ji wò gí. Wò má pà i ta njembí lo gbaànjé, wò bà 'de i tí nó gí. Wò má gbà nje kèjì muu 'duù ta njembí lo gbaànjé, yí bà njaanga nje kèjì ji wò gí.

⁸ Tacó à kù je i ta o 'dáá gí ji ndâ 'duù ñìno mbe yù i nô. Ndâ mbe pà i ta o 'dáá gí kù 'de i. Bìndi à kù njaanga nje kèjì ta o 'dáá gí ji ndâ mbe gbà nje kèjì.

⁹ 'Viì mì 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nó kpónó má wa go mí tí wó, 'duù tí nó bà je kpùrù dí jí 'viì tí nó máa yí zò gí?

¹⁰ 'Viì mì 'bí 'duù gbí òkò tí yo nó kpónó má yù yâ-sè 'do tí bu wó, 'duù nó bà je yâ-kpoo ta já kpoo tí jí 'viì mì wó bìndi yâ-sè gí?

¹¹ Káa ndâ wò 'duù, á go yo nó, má ni bà je tó i ji ndâ 'viì mì yo gí, Bu yo tí Mbířì á gbířì bà ni bà je tó i me gbolò ndii ndâ ñìndi yo nó gí ji ndâ mbe yù i 'do tí wó wálá?

¹² «Co ta ndâ 'bí ka lo ká tí ña kpokèjì tí nó náa à gbí muu lo máa ndú 'ví co ta wò tí nó. Ñìno a gbí ndâ có mì Mòze, ta ndâ i tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì ñìbà ndú jí ndâ 'duù nó, ká nó.

Bà ya gí 'bá mì Mbířì me có 'dì lá

¹³ «Wò má ñò kpokèjì gítí 'bá rù-rù-rù, co a i tí, kpokèjì tí nó ngáá-nga-nga, náa ndâ 'duù me mbè kù 'va co tí nó bà ya ta wò gí nje ku.

14 Káa kpokèjì 'válá a làmbu kpokèjì tí nó rú-rú-rú, ta ndâ zèèngè i tí , náa ndâ 'duù me mbè là kù pembee tí ndú pembee co tí nô.

Kiyà jò ngo lá

15 «Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ sú mbe ma có mì Mbírì. Ndú kù bàkà tí ndú tí ndâ tó 'duù, káa ndú a cèe ndâ zò-'boo.

16 Yo bà òò ndú ni ká 'do tí òò bà bàkà ndâ i mì ndú, go bà òò òò mù ni 'do tí ndo wó. Mù-bàà kù rì káa ndo bàà, bìndi 'belè kù rì káa rì 'belè.

17 Tó mù kù rì káa tó ndo mù. Bìndi vò mù delè kù rì káa vò ndo mù.

18 Tó mù bà rì vò ndo mù wálá, delè vò mù bà rì tó ndo mù wálá.

19 Káa áá kèjì gí bà da mù òò mbe kù rì vò ndo mù nó, wàà à 'ví doo ta wu.

20 Má éno, yo bà òò ndâ sú mbe ma có mì Mbírì ni 'do tí cè òò bà bàkà ndâ i mì ndú.

21 «Yo koṛo muu yo máa, ndâ 'duù òò mbe kù 'dè có máa ye a mbe tí ndâ yì ta tìrì nó bà yee gbírì wálá. A káa ndâ mbe kù bàkà go có mì Bu ye ká bà òò gbírì.

22 Ye kù 'dè có tí òò jì yo, tacó ndâ 'duù me mbè ta ndòngbú o wúnò bà 'vee ye gbí ngbàngà mì Mbírì, máa, <Ze táánò ma có mì Mbírì ta rẹ lo lá, mbe tí ze? Ze táánò mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta rẹ lo lá? Ze táánò bàkà ndâ seṛè ta rẹ lo lá?>

23 «Bìndi ye bà 'vìsì có jì ndú, máa, <Ye jé táánò òò yo ni lá. Yo co 'do tí ye ngé gí kàzò, ndí yo ndâ vò 'duù.>

24 «Má éno, 'duù òò mbe 'di ndâ có mì ye òò, bìndi yí gù bàkà go ndâ có mì ye náa yí 'di òò, go mbe bì 'bá ta muu tí wó, mbe bì 'bá mì wó mí pí díí.

25 Bìndi mù gù nì mí tí , ngo gù ò có tà , gbolò pípìrì gù pì , káa 'bá tí òò 'va tí to lá, tacó à sè tà mí pí díí.

26 Káa 'duù òò mbe 'di ndâ có mì ye òò, káa yí bàkà go ndú lá nó, go mbe òò mbe sè tà 'bá mì wó mí pí nì ngoò.

27 Mù mà gù nì , ngo gù ò có tà , pípìrì mà gù pì ta wotí tí , 'bá tí òò gù kì'viki gí to, 'bùrùkù gí.»

28 Jézù mà gù cee bà 'dè ndâ có mì wó gí, nje ndâ 'duù 'dáá gí, gù 'dèè gí.

29 Tacó yí 'dè jì ndú 'dáá káa ndâ wu có mbe ya gí gbí muu ndú, me ndâ 'vìrì có go i mì ndâ mbe 'di gbí tàkù mì ndú nó lá.

8

Seṛè bà cee vò cì 'do tí 'bí 'dakò

¹ Ndâ Jézù ta ndâ mbè ndâ 'duù tí nó mbe kaa ya gí mì wó pí gú nó mâ gii kaa 'do pí gú gí gí tàbù to gí,

² 'bí 'dakò tí mbe cì gii gí gí mì wó, bìndi yí gii zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó ji yí, máa, «Go bà yuku cì tí nó tí ye nó má kuu tí lo, wotí bà si kútí ye 'ví dù ngbàrángà'i kuu tí lo, buù.»

³ Jézù mâ gii 'di có tí nó náa mbe cì tí nó 'dè nó, yí gii ya'va 'bí wó ya gí bà gbala ta yí, ta bà 'dè có, máa, «Go kuu tí ye. Dù ta ngbàrángà kútí lo.» À káa póó bà 'dè có tí nó mì Jézù, cì gii cee 'do tí 'dakò tí nó gí.

⁴ Bìndi Jézù gii 'dè có ji yí, máa, «'Di có tí nó náa ye kpónó bà 'dè ji wò nò. Ya kpédélé'i gí bà túbà tí lo ji bu-Mbíri. Bìndi wò 'ví cì i ji Mbíri go có mì Mòze, tacó bà túbà ji ndâ 'duù máa cì cee 'do tí lo gí. Wò 'ví túbà tí lo ji 'bí 'duù gbaànjé á kùro bà ya wò gí mí bu-Mbíri lá.»

Jézù 'vala bòò mì kùro ndâ àsikéri mì ndâ Rómánò

⁵ Jézù gii nje nó ya gí gbí gbata Kàpàránáwùmù. Mâ gii zeke'o, 'bí 'dakò tí kùro ndâ àsikéri mì ndâ Rómánò zi'duù-vò (100) gii gí gí mì wó, bìndi yí gii 'deke tí wó ji yí, máa,

⁶ «Bòò mì ye gbele've mí to ta sé gbí tí wó ngé ndii gí, buù.»

⁷ Jézù mâ gii 'di có tí nó, yí gii 'visì có ji 'dakò tí nó, máa, «À nìkì ma. Ye kèji gí bà 'vala yí.»

⁸ Káa 'dakò tí nó gii 'visì có ji Jézù, máa, «Ye 'vii tí 'duù ñinó náa wò 'ví gí gí 'bá mì ye lá, buù. 'Dè káa có ta nje lo cuki 'do tí bàndò tí nó kpónó náa wò kuu tí nó, wàa bòò mì ye bà 'de 'wálá gí.

⁹ Tacó ye a 'duù ta ndâ kpo-kpò 'duù kùro ye kuu tí , náa ye kù 'di có mì ndú. À delè kuu tí tàkò ye a ndâ àsikéri mbe kù 'di có mì ye, náa ye má 'dè có ji 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú, máa, <Bàkà i ñinó!> Yí kù bàkà ; ye má 'dè có ji 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú, máa, <Ya éno!> Yí kù ya go có tí nó. Ye má tè'é tí 'duù máa, <Gì !> Yí kù gí go có mì ye nó. Ye má 'dè có ji bòò mì ye máa, <Bàkà i ñinó!> Yí kù bàkà i tí nó.»

¹⁰ Jézù mâ gii 'di ña có tí nó náa 'dakò tí nó 'dè nó, nje wó gii 'dèè gí. Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe kù ru ndi wó nó, máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, máa, ye jé 'de 'bí 'duù gbaànjé mbe tee njembí wó mítí Mbíri, kpétí 'do gbí òkò tí yo tí ndâ Ìziriyéli, go i mì 'dakò tí nó lá.

¹¹ Ye kù 'dè có ji yo ta kponje tí wálá, máa, ndâ 'bí tende ña ndâ 'duù ta ndòngbú o wúnò bà kaa 'do muu to tí nó 'dáá gí gí bà zò i ta ndâ Àbiráámò ta Ìzákò, ta Jákóbè gbí gbèe ká'i ta líkí'o tí ndú gbí ngbàngà mì Mbíri.

12 Bìndi àá bà gii mò yo tí ndâ Ìziriyèlì, tí ndâ 'dóó 'vii gbí ngbàngà mì Mbírì nó gí gbí 'dí'di'o, tí bàndò bà wa gbí, ta bà zò gbí tì ta sé'i.»

13 Jézù mà gii 'dè có ji ndâ mbè ndâ 'duù tí nò cee gí, yí gii 'visì có ji kùro ndâ àsikèrì mì ndâ Ròmánò tí nò, máa, «Má ènò, ya gí 'bá mì lo, wàa có tí nó náa wò tee njembí lo á mítí nò bà bàkà tí gí, tacó wò ùnje gí, máa, ye kpètí má 'dè káa có ta nje ye sínò, bòò mì lo bà 'vala 'do gbí nò'o gí.» À káa póó bà 'dè có tí nò mì Jézù, bòò mì 'dakò tí nò gii a gí yaà 'do gbí nò'o mì wó gí.

Jézù 'vala ndâ na gè Piyétòrò ta ndâ 'bí 'duù 'do gbí ndâ nò'o

14 Jézù gii nje nó 'do bàndò bà 'de tí ndú ta kùro ndâ àsikèrì mì ndâ Ròmánò nò ya gí 'bá mì Piyétòrò. Yí mà gii yee kà, yí gii 'de na gè Piyétòrò kuu tìsì ta cò'o gbí dii wó.

15 Yí mà gii zèè 'bí niù tí nó, cò'o ngé gii dò 'do gbí dii wó gí. Bìndi yí gii a gí yaà ya gí bà bàkà i-zó-zò ji Jézù.

16 Ta 'dè'o mì gbèè rì tí nó náa Jézù 'vala ta na gè Piyétòrò 'do gbí nò'o nò, ndâ 'duù gii kaa ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó, ta ndâ 'duù ñinó ta nò'o tí ndú nó ya tí ji Jézù. Jézù gii mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù tí nò ta nji có gbaànjé. Bìndi yí gii 'vala ndâ mbe nò'o,

17 go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà gí, máa,

«Yí bà 'vala ndoo 'do gbí ndâ nò'o mì ndoo; yí delè kaa ndâ nji sé'i 'do gbí dii ndoo 'dáá gí,» nò.

Bà dù tí mbe ru ndi Jézù me có 'dì lá

18 Jézù mà gii ñò ndâ 'duù kaa gí gí mì wó me mbè ngé ndii gí, yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, ndâ yì di kàpá gí tìto.

19 'Bí 'dakò tí mbe 'di gbí tàkìì mì ndâ Jùdáyà mà gii 'di có tí nó, yí gii 'visì có ji Jézù, máa, «Mbe nìbà i, àá bà ja ye 'do tàkò lo káa go ngo.»

20 Káa Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nò, máa, «Ndâ guù mì ndâ ngàmbé kuu tí. Ndâ bàndò bà tèrì mì ndâ nuù tí nó mbe kù o co gbí pípìrì nó 'dáá gí kuu tí, káa bàndò bà tì tàmuu 'Vii-mi-'Dakò á mítí wálá.»

21 Mà gii zeke'o bà-i-nò 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù ru ndi Jézù nó gii 'dè có ji yí, máa, «Buù, si ye má ya gí bà duu ku bu ye, má kózò gí, bìndi ye 'ví dele ndi ye gí ba ru ndi lo.»

22 Káa Jézù gii 'visì có gí tàkò có mì 'dakò tí nò, máa, «Gí gí bà ru ndi ye, wàa wò 'ví si ndâ ku 'ví duu ndâ 'dóó ku mì ndú.»

Jézù ɾo gundiɾi mí tíyò

23 Bìndi bà 'dè có mì Jézù jì 'dakò tí nò, yí gii njè nó ya gí gbí gbâ, bìndi ndâ mbe tala có mì wó gii oloko gí tàkò wó gbí gbâ kà.

24 Mâ gii zeke'o, gundiɾi gii 'bità bà pì tí ɲa ɲinó náa ngo kú gii 'bità có bà gbàngà gí gbí gbâ. Káa Jézù ta o tí nò kuu tìsì kú tè ɾì gbí gbâ.

25 Bìndi ndâ mbe tala có mì wó mâ gii ɲò máa, i kú gii vóló-volo, ndú gii gbà yí 'do muu ɾì. Yí mâ gii ziya gí, ndú gii 'dè có jì yí, máa, «'Vala ndoo, buù, tacó ndoo kú míí-míí!»

26 Káa Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo kú cì gúku tacó yè? Yo tee njembí yo mítí Mbíɾi me jé'dée gí le!» Bìndi yí bà-i-nò gii a gí yaà, yí gii do mítí ndâ gundiɾi tí nò mbe kú pì nò, ta kàpá tí nò mbe kú gbàngà nò. Ndâ i tí nò só gii ɾò tíyò ngbi-ngbii gí.

27 Nje ndâ mbe tala có mì Jézù náa ndú ta ndú gbí gbâ nò 'dáa gí, gii 'dèè gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «A ɲa wotí tí 'dakò yè ká éno, náa ndâ gundiɾi ta kàpá kú 'di có mì wó nó?»

Ndâ 'bí 'dakò gbí to Gàdàrà ta ndâ i-gbí-muu ndú

28 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mâ gii di ngo gí tito kàpá á 'bí to ta ɾè to tí nò a Gàdàrà, ndú gii 'de ndâ 'bí 'dakò sósò'ò tí ndâ 'duù Gàdàrà, ta ndâ i-gbí-muu ndú, mbe co 'do gbí òkò ndâ muu'dú. Ndâ 'dakò tí nò tii tí ndú mítí kpokèjì tí nò mbe co ɾègbà ndâ muu'dú nò go ndâ gbù kàzà, tí ɲa ɲinó náa gbèe 'duù mbe co tí kpokèjì tí nò jì ndú wálá.

29 Káa à káa póó bà gii ɲò Jézù mì ndú, ndú gii 'bità bà tò kú, máa, «Ákoo 'vii mì Mbíɾi! À gbí muu lo a có bà bàkà ɲa yè ta ze? Wò gii tacó bà waa có mítí ze si 'dóó o tí nò gí kùro kálásê?»

30 Káa ta o bà 'de tí ndú nò, ndâ kàdùrúkù me mbè kú zò i á 'dè gbí to tí nò.

31 Tacó éno, ndâ i tí nò gbí muu ndâ 'dakò tí nò, nò gii 'deke tí ndú jì Jézù, máa, «Wò má mòkò ze 'do gbí muu ndâ 'dakò tí nó gí, wò 'ví si ze 'ví ya gí gbí muu ndâ kàdùrúkù tí zò.»

32 Bìndi Jézù gii 'visì có jì ndâ i tí nò, máa, «Yo kaa ya !» Ndâ i tí nò bà-i-nò gii kaa 'do gbí muu ndâ 'dakò tí nò ya gí gbí muu ndâ kàdùrúkù go có mì Jézù nò. Bìndi ndâ kàdùrúkù tí nò gii njè ta ngèlè ta ndâ i tí nò gbí muu ndú, ndú gii oloko gí tà ngo 'do tì ɲà gángá ngo, bìndi ndú gii mì ta ngo léé gí.

33 Ndâ mbe kú gbà ndâ kàdùrúkù tí nò gii kaa ya gí gbí gbata gí bà 'vanda ndi ndâ i tí nó mbe bàkà tí mítí ndâ

kàdùrúkù, ta ndâ 'dakò tí nò sósò'ò ta ndâ i-gbí-muu ndú nó gbaànjé-gbaànjé ji ndâ 'duù.

³⁴ Ndâ 'duù gbí gbata mâ giì 'di ndâ có tí nò, ndú giì kaa 'do gbí gbata ya gi mì Jézù. Ndú mâ giì 'de yí gí, ndú giì 'deke tí ndú ji yí, máa yí njè nó 'do gbí to 'bá mì ndâ yì gí.

9

Jézù 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí

¹ Jézù mâ giì di ndi kàpá 'do gbí to Gádàrà gí tító gí gbí 'dóo gbata bà dù yí gí,

² ndâ 'duù giì làngà 'bí 'dakò mbe gbele've gí giì tí ji yí. Jézù mâ giì nò bà tee njembí ndú mítí wó, yí giì 'dè có ji 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, máa, «Zèè njembí lo, 'vii mì ye, tacó à si có gití ndâ vò i mì lo mí to gí.»

³ Káa ndâ 'bí mbe 'di gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe tí mí mì Jézù nò mâ giì 'di có tí nò náa yí 'dè nò, ndú giì 'bità bà koṛo có gbí njembí ndú, máa, «'Dakò tí nò kù bàkà tí wó tí Mbiri ta wotí tacó yè? Yí 'de wotí bà je à-cee-gí gití vò i mì ndâ 'duù 'do kòtí 'di?»

⁴ Jézù mâ giì nò ña có tí nó náa ndâ mbe 'di gbí tàkii tí nò kù koṛo gbí njembí ndú nó, yí giì 'vee ndú, máa, «Yo kù koṛo ña vò có éno gbí njembí yo tacó yè?»

⁵ Bà 'dè có máa, «À je à-cee-gí gití ndâ vò i mì lo gí,» ká peteke, wèè, a peteke a bà 'dè có, máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví nò nó?»

⁶ Má éno, ye kpónó bà túbà ji yo máa áá mì 'Vii-mi-'Dakò a wotí tacó bà je à-cee-gí gití ndâ vò i mì ndâ 'duù á muu to tí nò.» Bìndi yí giì 'dè có ji 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó máa, «A gí yaà, wò 'ví te kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví ya gí 'bá.»

⁷ 'Dakò tí nò bà-i-nò ngé giì a gí yaà, bìndi yí giì njè nó kù ya gí 'bá go có mì Jézù nò.

⁸ Nje ndâ mbè 'duù tí nó mbe kaa ya gí mì Jézù nó 'dáá gí giì 'dèè ta gúku bà nò 'dakò tí nò kù nó nó gí. Bìndi ndú giì ulù Mbiri tacó bà je ña wotí tí nó á ji ndâ 'duù.

Bà tè'é tí Màtéyò

⁹ Jézù mâ giì njè nó 'do tí bàndò bà 'vala 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, yí giì nò 'bí 'dakò tí Jùdéyà tí mbe kù kili i-miri mì ndâ Rómànò, ta ɾè wó a Màtéyò, kù ki tí wó to á bàndò bá gò i-miri. Bìndi yí giì 'dè có ji Màtéyò, máa, «Gí gí bà ɾu ndi ye.» Màtéyò bà-i-nò giì a gí yaà, bìndi yí giì ya gí bà ɾu ndi Jézù.

Jézù zò i ta ndâ vò 'duù

10 Si Jézù kù zò i ta ɾi tí nò á 'bá mì Màtéyò, ndâ 'bí ka nèté mì Màtéyò me mbè, ta ndâ ɲa ndâ 'bí 'duù mbe kù gbètèkè tàkìì mì ndâ Jùdèyà gii kaa gii kù zò i ta ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gbí gbèè ká'i.

11 Ndâ 'bí mbe kù kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà mâ gii ɲò ɲa i tí nò, ndú gii 'vee ndâ mbe tala có mì Jézù, máa, «Mbe nìbà i ji yo kù zò i gbí ká'i ta ndâ 'duù ɲìnó mbe 'vii tí ndâ 'duù náa cèè 'duù 'ví zò i ta ndú gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà lá nó tacó yè»

12 Jézù mâ gii 'di ɲa 'vé tí nó náa ndâ 'duù tí nò kù 'vee ta ndâ mbe tala có mì wó nò, yí gii 'visì có ji ndú, máa, «A ndâ 'duù ɲìnó ta sé'i tí ndú nó ká kù pà mbe yeè. Ndâ 'duù ɲìnó ta sé'i tí ndú wálá nó pà mbe yeè lá.

13 Má ènò, yo 'viiki gbí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri ènò máa,

<À tí ye tí Mbíri a go bà ɲò yé ɾo ndâ 'duù;
go bà ci mbelè ndâ nò ji ye tí ye wálá.>

Ye delè gii me tacó bà tè'é tí ndâ tó 'duù lá, ye gii a i tacó tí ndâ mbe bàkà vò i.»

'Vé gítí nderè bà kònò go mì ndâ mbe tala có mì Jézù lá

14 Ta o tí nò, ndâ 'bí mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gii gii gí mì Jézù, bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «Tacó yè, káa ze ta ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà kù kònò go ta ɾi bà kònò go mì ndâ Jùdèyà, káa ndâ mbe tala có mì lo kònò go lá?»

15 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Ndâ kpóló-kpolo kómbe mbe kò niì jé kù kònò go ta o tí nó náa kómbe ndú tí nó náa à kù ko niì mì wó gí 'bá nó má kuu ta ndú? Káa o bà je mbe kù kò niì tí nò 'do gbí òkò tí ndú bà gii ká gii, bìndi ndú bà gii kònò go ta o tí nò.

16 À da ngú kô mí pí ká kô lá.

17 'Bí 'duù jé mbe fuu pe ngú cù mí gbí ká kàrà ɲìnó ta gbí wó wuuku gii nó wálá. Tacó yí má bàkà ènò, ta o tí nó náa pe ngú cù bà giì nì nó, kàrà tí nò bà ba gí. Bìndi yí bà bè gbí ndâ kàrà ta pe só gí. Tacó ènò, à ta o 'dáá gii kú fuu pe ngú cù ká mí gbí kpóló-kpolo kàrà tacó bà kpolo tí ndâ pe ta kàrà.»

Jézù 'vala ndâ 'bí 'vinî ta 'bí niì

18 Káa si Jézù kálásê kù 'dè có ji ndâ mbe tala có mì Jòvànì, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù gii gii gí mì wó, bìndi yí giì zèè kò wó mí kùɾo ndâ 'duù 'dáá gí, ta bà 'deke tí wó ji yí, máa, «Nájú ye cee gí, káa ye kù 'deke a tí ye ji wò, máa wò 'ví ya gii bà tee 'bì lo mítí wó wàa yí 'ví 'vala ji ye.»

19 Jézù mà giì nje nó kù ya jí 'bá mì gbolò 'duù tí nò, ndâ mbe tala có mì wó giì kaa kù ɾu ndi wó.

20 Káa si ndú muu nó, 'bí niì náa mbelè kù yee tí wó ta ndoò muu 'bì-nje só giì gi có kapí Jézù, bindi yí giì zèè nje bongo tí wó,

21 ta bà koɾo có, máa, «Ye kpèti má zèè káa nje bongo tí wó, ye bà 'de 'válá gî.»

22 Jézù mà giì 'visì tí wó jí ndiì, yí mà giì nò niì tí nò, yí giì 'dè có ji yí máa, «Zèè njembí lo, nájú ye, tacó bà tee njembí lo míti ye 'vala wò gî.» 'Do tí bándò tí nò, mbelè tí nó mbe kù yee 'do tí niì tí nò, nó ngé giì ɾò tíyò jí.

23 Jézù mà giì yee 'bá mì gbolò 'duù tí nò, yí giì 'de ndâ 'duù kù wa ku tà'i ta wotí ká tí .

24 Bindi yí giì 'dè có ji ndú, máa, «Yo nje jí sè 'do tà'i tí nò gî. Làmbu 'viní tí nò cì me cí-cì lá. Yí kù tè a ɾì.» Káa ndâ 'duù tí nò giì 'bità bà ɾo Jézù ta ɾa có mì wó nò ɾó-ɾo.

25 Káa ndú mà giì nje jí sè go có tí nò gî, Jézù giì ɾì jí tàkò ku 'viní tí nò tà'i. Yí mà giì zèè 'bì wó, 'viní tí nó giì a ɾò tíyò.

26 Tàwo ngu có tí nò giì ya cee gbí to tí nò 'dáá gî.

Jézù 'vala ndâ 'bí mbe sú ɾo

27 Ta o bà nje nó mì Jézù 'do bà 'vala nájú gbolò 'dakò tí nò, ndâ 'bí mbe sú ɾo sósò'ò giì ɾu ndi wó ta bà tò kù á tàkò wó ta kòcò ndú ngéé jí yaà, máa, «Áá 'Viì kòtì Dàvídè tí Bindi-Mbíri, áá 'Viì kòtì Dàvídè, ɾò yê ɾo ze!»

28 Jézù mà giì ɾì jí tà'i ta o bà yee yí 'bá gî, ndâ mbe sú ɾo tí nò giì ɾì jí tàkò wó. Bindi yí giì 'vee ndú, máa, «Yo wálá ùnje gî, máa ye bà 'vala yo gî?» Káa ndú giì 'visì có ji yí, máa, «Ze ùnje gî, buu.»

29 Jézù mà giì 'di có tí nó náa ndâ mbe sú ɾo tí nò 'visì jí tàkò 'vé mì wó nò, yí giì gbalá ɾo ndú ta bà 'dè có ji ndú, máa, «Ye bà njaanga ɾo yo gî, tacó yo ùnje ta njembí yo gbaànjé gî, máa wotí bà bàkà éno kuu tí ye.»

30 Jézù mà giì 'dè có tí nò, ɾo ndâ mbe sú ɾo tí nò só nó giì njaanga tí gî. Bindi yí giì 'dè có ji ndú ta wotí tí , máa, «Yo kpolo tí nje yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'ví 'di có máa a ye ká njaanga ɾo yo nò lá.»

31 Káa ndâ 'dakò tí nó mà giì nje nó 'do bà-i-nò gî, ndú giì nò ta bà ma ɾè Jézù ta ndi tí ndâ 'bá 'dáá gî.

Jézù 'vala 'bí 'dakò tí mbe 'dè có lá ta i-gbì-muu wó

32 À káa póo bà nje nó mì ndâ 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ɾo ndú nó gî, à giì gi ta 'bí 'dakò mbe 'dè có lá ta i-gbì-muu wó ji Jézù.

³³ Jézù mà gii mòkò i tí nò 'do gbí muu 'dakò tí nò gî, 'dakò tí nò ngé gii 'bità bà 'dè có. Bìndi nje ndâ mbè ndâ 'duu tí nó mbe tí mí mì Jézù nó gii 'dèè gî. Bìndi ndú gii 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú, máa, «À jé ò 'bí ña i go éno 'bá Ìziriyéli lá.»

³⁴ Káa ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà a gbí òkò tí ndâ 'duu tí nò ñìndi ndú gii 'vìsì có gí tàkò có tí nò, máa, «A Gba-vò-i, tí gba mì ndâ i-gbì-muu, ká kù je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duu ji yí.»

Jézù ò yé ɾo ndâ 'duu

³⁵ Gbí ndâ o tí nò, Jézù gii nò nó cee gbí ndâ gbata, ta ndâ víi bàndò á sè 'do gbí ndâ gbata 'dáá gî, kù nìbà i, ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí có bà dù Mbírì tí gba ji ndâ 'duu ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì, delè ta bà 'vala ndâ 'duu 'do gbí ndâ ña ndâ nò'o ta ndâ sé'i 'dáá gî.

³⁶ Káa yé ɾo bà ò ndâ mbè ndâ 'duu tí nò náa Jézù kù nò ta bà nìbà i ji ndú nò gii bàkà yí ngé ndii gî. Tacó à tí ndú a gúku, ndú delè ò 'dóó i ñìnó náa ndâ yí 'ví bàkà nó lá, tacó 'duu kùɾo ndú wálá, go ndâ rómbo ta mbe gbà ndú wálá.

³⁷ Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ndâ i tacó bà kili 'do gbí ñí ògbù ngé, káa muu ndâ mbe bàkà nèté me ñí'dí.

³⁸ Má éno, yo 'deke tí yo ji mbe ñí, tacó wàa, yí 'ví tuu ndâ mbe bàkà nèté me mbè tacó bà kili ndú.»

10

Jézù ɾuka ndâ tú mì wó muu'bi-nje só

¹ Jézù gii ɾuka ndâ 'bí 'duu muu'bi-nje só 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó, bìndi yí gii je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duu, ta wotí bà 'vala ndâ 'duu 'do gbí ndâ ña ndâ nò'o 'dáá gî á bìndi wó ji ndú.

² Ñìnó a ɾè ndâ 'duu tí nó muu'bi-nje só náa Jézù ɾuka ndú nò: ndâ kpédélé 'duu a ndâ Sìmoné tí nó ta 'bí ɾè wó a Piyétòrò nô, ta ná'vìndí wó Àndèréyà, bìndi a ndâ Jákòmò ta ná'vìndí wó Jòvànì tí ndâ 'vii mì Zèbìdéyò,

³ ta Filípò, ta Bàràtòlòméyò, ta Tòmázò, ta Màtéyò tí mbe kili i-mírì, ta Jákòmò tí 'vii mì Àliféyò, ta Tàdéyò,

⁴ ta Sìmoné tí nó tí tó 'vii-'bá nô, ta Júdà Ìsikàriyótè tí mbe ba ngbù wó tí Jézù.

⁵ Bìndi Jézù gii tuu ndâ 'dakò tí nò muu'bi-nje só náa yí ɾuka ndú tí ndâ tú mì wó nò, káa ta kùɾo bà tuu ndú, yí gii kpo-gbí-tà-tù ndú, máa,

«Yo 'ví 'dò kò yo gbaànjé mí gbí to mì ndâ 'duù ñìnó mbe kù ùlù ndâ 'bí tende ña i bìndi Mbířì nó lá.

Yo delè 'ví ya gí gbí ndâ gbata á gbí to Sàmářiya lá.

⁶ Yo ya a i gí mì ndâ Ìzìriyéli tí ndâ mbe gířì á go ndâ rómbo gí,

⁷ wàa yo 'ví kò-kò jì ndú, máa, <Kùřo o bà gí Gba-gbířì kpónó dooko gí!>

⁸ Yo 'ví 'vala ndâ mbe nò'o,

yo 'ví 'vala ndâ ku,

yo 'ví řo kútí ndâ mbe cì,

yo 'ví mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù.

Yo sù wotí bà bàkà ndâ i tí nò náa ye 'deke ndú jì yo nò me sí-sì lá. Má éno, yo delè 'ví je mboo tàkò bà bàkà ndú 'do mì ndâ 'duù lá.

⁹ Ta o tí nó náa yo má kù ya gí muu nó, yo 'ví je 'bí làmbu i tacó bà sù ta ndâ 'bí i ngé gí lá.

¹⁰ Yo 'ví je ndâ 'bí bònggo ta ndâ 'bí tàrà tacó bà 'visì ta ndâ ñìnó á tí dùi yo nò á kùřo kà lá.

Yo delè 'ví zèè 'bí i go mù-kóřó mí 'bì yo tacó bà kpolo tí yo lá. Tacó 'duù má ka wu'o gí, áá bà sù yí sínò wálá.

¹¹ Yo má yee tí to, yo 'ví pà a 'bá mì 'duù ñìnó mbe nì <Yo ndi ye nò> jì yo ta njembí wó gbaànjé, wàa yo 'ví dù tí, yee tí o bà njè nó mì yo 'do tí to tí nò.

¹² Yo má yee tí 'bá, yo 'ví nì <Ze yee gí> jì ndâ mbe 'bá ta bà cù 'dè ngo cù yo tù-tù-tù mítí ndú.

¹³ Ndú má nì <Yo ndi ze nò> jì yo ta 'dè njembí ndú, yo 'ví dù ta ndú. Káa ndú má biya bà 'visì 'vé jì yo gí, yo 'ví ndii ta nó mì yo, ta nambeè tí nó gbí njembí yo náa yo máa Mbířì 'ví bàkà jì ndú nò.

¹⁴ Yo má yee tí to, káa ndâ 'duù má te wířì mítí yo lá, ndú delè má sè tù ndú tí có mì yo náa yo kù 'dè jì ndú nó lá, ta o tí nó náa yo má kù 'visì tàmuu yo gítí to tí nò, nó, yo 'ví gbà njú to, to tí nò 'do tí kò yo gí. Ñìnò tacó bà tùbà jì ndâ mbe to tí nò máa, Mbířì bà waa có mítí ndú, káa à me 'do gbí có mì yo lá.

¹⁵ Ye kù 'dè có jì yo ta 'véřè tí wálá, máa, Mbířì bà waa có mítí ndâ mbe to tí nò ta ndòngbù o ta wotí tí ndii bà doo ndâ gbata Sòdómà ta Gòmóra á mì wó ta wu táánò nó gí.

¹⁶ Ye kù tuu yo gí gbí òkò tí ndâ 'duù ta zí'i 'bì yo tacó bà kpolo ta tí yo wálá, go ndâ rómbo á kùřo ndâ siingii. Má éno, yo 'ví si řo yo 'ví dù ngílí-ngílí go řo àca'ba. Wàa njembí yo 'ví dù 'dèè kpóo go bèègù.

¹⁷ «Yo delè 'ví te mí gbí muu yo máa, ndâ 'duù kèjì gí bà kaa yo ya tí gí gbí ndâ ngbàngà mì ndâ Jùdéya. Bìndi ndâ gba bà gii waa có mítí yo máa, à gbì yo mí kùřo ndâ 'duù.

18 Áá bà jaka yo ta wotí ya tí gí kùro ndâ kpo-kpò 'duù ta ndâ kpo-kpò gba á muu ye. Káa ñìnò bà njaanga ji yo a kpokèjì bà ma có tí ye ji ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ kpo-kpò gba, ta ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò.

19 Káa ta o tí nò náa ndú bà gii zèè yo nò, njembí yo 'ví si bà mù éno máa, yo bà ya gí bà 'dè á kùro ndâ kpo-kpò 'duù kà a ña có yè wè, mí to. Njembí yo delè 'ví mù éno máa, yo 'ví 'dè a ña có yè wè, nò lá. Áá bà wu có tí nó náa yo 'ví 'dè nó mí gbí nje yo ká kùro kà.

20 Tacó ta o tí nò, à me káa yo ká bà 'dè 'dóó có mì yo á 'do gbí muu yo lá. A Bèri mì Bu ye ká bà je wotí bà 'dè có ji yo.

21 «Ta o tí nò, ndâ 'duù bà sì ndâ ná'vindí ndú ta ndâ 'vii mì ndú ji ku. Ndâ 'vii delè bà 'visì tí ndú tacó bà pà kpokèjì bà ziki ndâ mbe jò ndú.

22 Ndâ 'duù 'dáá gí bà gii sogo yo á muu ye ta o tí nò. Káa 'duù ñìnó gbí òkò tí yo mbe 'dò kò wó mí to tí kpoò yee tí ndòngbú o bà mèèkè ndâ i tí nò tí yo nó ká bà 'de 'wálá.

23 À má kù mèèkè'i tí yo ta o tí nò gbí 'bí gbata, yo 'ví kaa ta ngèlè 'wálá ya gí gbí 'bí . Káa ye kù 'dè có ji yo ta 'verè tí wálá, máa, 'Vii-mi-'Dakò bà gí gí muu to tí nó si yo nò 'bá mì ndâ Ìziriyéli 'dáá gí cee lá.

24 Mbe kù tala i me gbolò ndii 'duù tí nó mbe kù nìbà i ji yí nó lá; bòò delè me gbolò ndii mbe tí wó lá.

25 À tè ta mbe tala i káa bà je muu mì mbe nìbà i ji yí mí tí wó; à delè gii tè ta bòò káa bà je muu mbe tí wó mí tí wó. Káa rẹ bu-'bá má mì ndú a Gba-wàtà, ndú bà gbì mí muu ndâ 'vii mì wó a ndâ vò rẹ mbe ndii ñìnò gí.

26 «À má éno, yo 'ví cì gúku tí ndâ 'duù lá. Tacó ndâ ña ndâ i tí nó 'dáá náa ndâ 'duù kù nguù ndú kpónó nó bà 'vanda 'dáá gí sè gí. Delè ndâ có tí nó náa ndú kù 'dè mí tàbèngù nó bà dù á kà wálá.

27 Yo bà gii kò-kò ta ndâ có tí nó náa ye kpónó kù 'dè ji yo gbí 'dí'di'o nó á ji ndâ 'duù gbí ngbàà rì. Bindi yo bà gii kò-kò ta ndâ có tí nó náa ye kù 'dè ji yo á gbí ngàngbùùtù nó 'do pí cèlèngé ji ndâ 'duù.

28 Káa yo 'ví cì gúku tí ndâ 'duù lá, tacó 'bí i gbaànjé mì ndú náa ndú bà bàkà ta yo, á bindi bà zi yo mì ndú nò wálá. Yo cì gúku a i tí Mbíri, tacó wotí bà zi yo ta wotí bà waa có mí tí yo bìndi bà zi yo mì wó kuu tí wó.

29 Yo tala bà zeke ndâ víi nuù tí nó tí ndâ narù nó gi. 'Bí làmbu i náa 'duù bà 'de gbí ndú gbaànjé wálá. Káa 'bí gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú mbe cì gí, káa Bu yo ñò bà ku wó lá, nò wálá.

³⁰ Káa à má gítí yo, yí 'deke ndâ nji se muu yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî.

³¹ Má éno, yo 'ví cì gúku lá, tacó yo kùro Mbíri a ndâ kpóló-kpolo i ndii ndâ naṛu gî.

³² «Má éno, 'duù má si ye tí i á kùro ndâ 'duù á muu to tí nó, ye delè wúnò bà si 'duù tí nó tí i á kùro Bu ye á gbíri.

³³ Káa 'duù má biya ye á kùro ndâ 'duù á muu to tí nó, ye delè wúnò bà 'visì kapí ye gítí 'duù tí nó á kùro Bu ye á gbíri.

Có mì Jézù a i mbe njèè gbí òkò tí ndâ 'duù

³⁴ «Yo si bà je mbí yo éno máa, ye gí ji yo ta ngú có mbe 'dèè njembí yo nò mí to.

³⁵ Có tí nó náa ye gí tí nó a có mbe njèè gbí òkò tí ndâ 'vii ta ndâ bu ndú, ndâ nìi ta ndâ nájú ndú. Có tí nó bà njèè gbí òkò tí ndâ nawu ndâ 'vii ta ndâ nìi mì ndâ 'vii mì ndú.

³⁶ Ndâ mbe sogo 'duù gí mì ku bà dù káa ndâ 'dóó 'vii mì wó.

³⁷ «'Duù má zèè có tí ndâ bu wó ta nawu wó kpolo ndii có tí ye gî, ɲa 'duù tí nó bà 'vii tí mbe dù tí 'duù mì ye wálá; 'duù delè má zè nìkì kpolo ma a ndâ bà wó ta ndâ nájú wó co tí ye, ɲa 'duù tí nó bà 'vii tí mbe dù tí 'duù mì ye wálá.

³⁸ 'Duù má ùnje gítí bà kònò sé'i go ye wàa yí 'ví gí gí bà ɾu ndi ye lá, yí bà 'vii tí mbe dù tí 'duù mì ye wálá.

³⁹ 'Duù mbe koṛo có kpolo ma ká gítí 'válá muu to tí nó bà 'de vò i bìndi ku mì wó. Káa 'duù ɲinó mbe sì miṛi wó muu to tí nó ji ku a i gítí nètè mì ye ká bà 'de 'válá á bìndi ku mì wó.

⁴⁰ «'Duù mbe te wiṛi mítí yo ta ɾè ye, te wiṛi tí nó a i mítí ye, káa ndâ mbe te wiṛi mítí ye, te wiṛi tí nó a i mítí mbe tuu ye.

⁴¹ 'Bí 'duù má te wiṛi mítí mbe 'dòkò có mì Mbíri ta ɾè mì Mbíri, Mbíri bà je 'bí tó i tí nó náa yí bà je ji mbe 'dòkò có mì wó nó ji 'duù tí nó gî. 'Bí 'duù delè má te wiṛi mítí tó 'duù gítí tó ɾè 'duù, tí nó, Mbíri bà je 'bí ɲa tó i tí nó náa yí tí Mbíri bà je ji tó 'duù tí nó nó ji 'duù tí nó mbe te wiṛi mítí wó nó gî.

⁴² Káa ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, 'duù kpétí má cu káa cèe 'dè ngo mì lú nó sínò 'do gbí káɾà ji 'bí ɲa 'duù ɲinó náa ɾè wó gbí u 'duù wálá ngé gî tacó náa táangbà 'duù tí nó a mbe tala có mì ye, yí bà 'de tó i tàkò ngo mì wó nó kpèkù.»

11

¹ Jézù mâ giì cee ta nètè bà kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só náa yí ɾuka ndú nó gî, yí giì njè nó 'do

bàndò tí nò kù nò ta ndi gbí ndâ gbata mì ndâ Jùdéyà kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì jì ndâ 'duù.

À zèè Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù mí gbí zàà

² Ta o tí nò si Jézù kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì jì ndâ 'duù ta ndi gbí ndâ gbata nò, Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù a i gbí zàà. Jòvànì mà gii 'di tàwo ndâ i tí nó nàa Jézù tí Bìndi-Mbírì kù bàkà nó si yí gbí zàà kà, yí gii tuu ndâ 'bí mbe tala có mì wó máa ndú ya gí bà 'dè có jì Jézù, máa, «A Jòvànì tí nó tí mbe kù caka tí ndâ 'duù nó ká tuu ze, máa, ze gí gí bà 'vee wò, máa,

³ wò a 'duù tí nó nàa ze kù ù bà gí yí 'do mì Mbírì nó, wèè, 'duù mì ze nàa ze kù ù bà gí yí nò ká kpokèjì kálásê?»

⁴ Ndâ tú mì Jòvànì mà gii ya gí bà 'vee Jézù go co tí nó nàa Jòvànì tuu ta ndú nò, Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «Yo dele ndi yo ya gí bà dità ndâ có ònínó nàa yo 'di ta tù yo nó, ta ndâ i ònínó nàa yo ò ta ọọ yo nó jì Jòvànì:

⁵ Ndâ 'duù ònínó táánò nàa ọọ ndú yoo gí nó, kpónó kù zeke'o. Ndâ 'duù ònínó táánò ta kò ndú mbe gbele've gí nó, kpónó kù nò nó. Ndâ kà cì kpónó yuku 'dáá 'do tí ndâ 'duù ònínó táánò ta cì tí ndú nó gí. Ndâ 'duù ònínó táánò tí ndâ mbe sú tù nó kpónó kù 'di có. Ndâ 'duù ònínó táánò mbe cì tí yú ku gí nó, 'vala ndi ndú gí. À kù ma Banga-Ngú-Có jì ndâ yê.

⁶ Yo delè 'ví 'dè có jì Jòvànì, máa, 'duù ònínó mbe tee njembí wó kácáá mítí có mì ye nó a mbe tó pá.»

⁷ Káa si ndâ tú mì Jòvànì kù gii bàkà có bà dele ndi ndú, Jézù gii 'bità bà 'vee ndâ 'duù gítí Jòvànì, máa, «Gbí ndâ o tí nó táánò nàa yo kù kaa ya gí mì Jòvànì si yí gbí kángáá nga ngoò nó, yo ta o tí nò kù koọó có máa yo kù ya gí bà ò a 'di? Gí bà ò 'bí 'duù ònínó ta 'dóó kóró-koọó có mì wó wálá, mbe kù tè ká gí tàkò có mì ndâ 'bí ka wó nó? Káa à má me ènò lá,

⁸ yo kaa ya gí bà ò a 'di? Gí bà ò 'bí 'duù mbe zaa ta banga bongo? Áá bà dù me ènò lá, tacó ndâ mbe zaa ta ndâ banga bongo kù dù a i 'bá mì ndâ kpo-kpò gba.

⁹ Nògí, má ènò, yo táánò kaa ya gí sè gí gbí kángáá nga ngoò gí bà yè? Yo kaa ya me gí bà ò mbe 'dòkò có mì Mbírì lá? À ènò. Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó, máa, 'duù tí nó a gbolò 'duù ndii mbe 'dòkò có mì Mbírì gí.

¹⁰ Tacó Jòvànì a 'duù tí nó nàa à cu có gítí wó mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, Mbírì máa, «Ye bà tuu tú mì ye gí kùro lo, gí bà 'viindi kpokèjì ù ta ndi lo,» nò.

¹¹ Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó, máa, 'do gbí òkò tí ndâ 'vii tí nó 'dáá gí nàa a ndâ niì ká jò ndú nó, 'bí 'duù gbaànjé

mbe gi tí gbolò 'duù ndii Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù yee tí kpónó wálá. Kpèti ká ènò, 'bí 'duù ñinó tí táángbà 'duù sínó gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó tí ndâ Bòò-gba mì Gba-gbírì nó a gbolò 'duù ndii Jòvànì gí.

¹² Káa 'do tí o bà 'bità bà kò-kò mì Jòvànì ta có mì Mbírì di tí wúnó, 'bá mì Gba-gbírì kù mbu ji bà te ta wotí, ndâ vò 'duù kù paa ta zèè ta wotí.

¹³ Káa kùro bà gi Jòvànì, Mbírì táánò je wotí bà 'dè-kòcò a i ji ndâ Mòze ta ndâ mbe 'dòkò có mì wó tí Mbírì.

¹⁴ Yo má ùnje gítì ndâ có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì ta ndâ có mì Mòze gí, Jòvànì a Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbírì, náa ndú 'dè có máa yí bà dele ndi wó gi tacó bà gi gí bà 'viindi kpokèji kùro bà gi Bìndi-Mbírì nò.

¹⁵ Má ènò, ndâ 'duù ñinó ta tù bà 'di có tí muu ndú nó 'ví 'di có!

¹⁶ «Káa ye kpónó 'ví 'vii yo ndâ 'duù tí nó á gbí o tí nó, nó mítí ña yè dú? Yo gbí ro ye ká go ndâ víi 'vii mbe kili kù ño 'di gbí dùpì, ndú mâ giì ñò ndâ 'bí ka ndú víi 'vii mbe kili ta ba muu ndú tende, ndú giì tè'é tí ndú máa,

¹⁷ <Yo gi gí mì ndoo, wàa ndoo 'ví ño 'di bà dù ru.> Káa ndâ ka ndú nò giì biya gí. Bìndi ndú giì tè'é tí ndú káká'i, máa, <Yo gi gí mì ndoo, wàa ndoo 'ví ño 'di bà wa ku.> Káa ndâ ka ndú nò giì biya delè gí.

¹⁸ Tacó Jòvànì táánò me mbe zò i lá, yí delè me mbe njù pe lá, káa ndâ 'duù giì kili nje ndú mítí wó, máa, <A i ká gbí muu wó.>

¹⁹ 'Viì-mì-'Dakò giì gi ñìndi wó ta bà zò i, delè ta bà njù pe, ndâ 'duù káká'i giì 'visì nje ndú ènó, máa, <Yí a mbe gàmàtà, tí vò mbe njù pe, tí kómbe ndâ mbe kù gò i-mírì, tí ndâ mbe bàkà vò i!> Káa kpèti ká ènò, à ñò bà 'di gbí-o mì Mbírì ni mítí ndâ cè bà i mì wó.»

Jézù 'deke tí ndâ 'duù gbí ndâ gbata tí nó á yì kàpá Gàliléyà nò

²⁰ Bìndi Jézù giì 'bità bà 'deke tí wó ta sé có gítì ndâ 'duù gbí ndâ gbata tí nó náa yí bàkà ndâ serè ta ndi gbí ndú nò, tacó ndú biya bà 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú gí. Máa,

²¹ «Yo ndâ 'duù gbí gbata Kòràzínì ta ndâ 'duù gbí gbata Bètisàyidà bà dù á nje ! Tacó ye táánò má bàkà ndâ kpo-kpò serè tí nó náa ye bàkà ji yo nó a i ji ndâ 'duù gbí ndâ gbata Tíró ta Sidónì, ndú kpónó dù zùkùù gítì ndâ vò i mì ndú sàà gí.

²² Káa ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, máa, Mbírì bà waa có mítí yo wúnò ta ndòngbú o ta wotí tí ndii ñìndi ndâ 'duù gbí gbata Tíró ta ndâ 'duù gbí gbata Sidónì gí.

23 Káa yo, ndâ 'duù gbí gbata Kàpàrànáwùmù! Yo táánò máa yo bà oko tí yo éno yee tàrì? Mbíri wúnò bà kaa yo mítí vò bándò á bìndi ku mì yo. Tacó ndâ serè mì ye táánò náa ye bàkà ndú ji yo nó má a i ji ndâ 'duù gbí gbata Sòdómà, Mbíri táánò bà doo Sòdómà wálá.

24 Má éno, yo kpolo tí yo máa Mbíri bà waa có mítí yo ta ndòngbú o ta vò tí ndii bà doo ndâ 'duù mì wó á Sòdómà ta wu gí.»

Jézù yù gbí tí wó ji ndâ yê

25 Ta o tí nò Jézù gii 'deke tí wó ji Mbíri, máa, «Ye 'dè nìkì maa ji wò tí Bu ye, tí mbe tí ndâ gbíri ta to, tacó bà 'dè gbí tí lo ji ndâ 'duù ñinó ta ɾo ndú mbe njaanga kálásê nó, si ndâ mbe 'di gbí-o mí to.

26 Ìyoo, Bu ye, ye ùnje gí máa, àá táánò nìkì tí lo éno.

27 «Wò tí Bu ye kaa ndâ i 'dáá gí á mí 'bì ye gí. 'Bí 'duù gbaànjé mbe 'di gbí 'Viì mì lo muu to tí nó wálá, à káa wò tí Bu ye. 'Bí 'duù gbaànjé delè mbe 'di gbí lo tí Bu ye á muu to tí nó wálá, à káa ye tí 'Viì mì lo, gii toko mítí ndâ 'duù ñinó ta go bà túbà tí lo ji ndú tí 'Viì mì lo nò.

28 «Wo yo má co ta bà bàkà du nèté gí, wo yo má co ta bà te du i gí, yo gí gí mì ye, wàa yo 'ví tèwo yo.

29 Yo zèè nje kọri tí nó á pààpì ye nò, wàa ye 'ví nìbà bà làngà kọri ji yo, tacó ye a mbe zèè ndâ 'duù ta pétékè 'bì, tí mbe 'dè njembí, wàa yo 'ví tèwo yo.

30 Tacó bà te kọri tí nó á pààpì ye nó kpolo lá, ká'i tí nó náa ye kù làngà nò delè me duù lá.»

12

Có gítí ɾi bà wotí gbí tàkùì mì ndâ Jùdèyà

1 Ta 'bí ɾi bà wotí gbí tàkùì mì ndâ Jùdèyà gbaànjé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù nò ndô ta ndi gbí ndâ njí, ndâ mbe tala có mì wó gii nò ta bà kpaɾaka muu cú kù zò tí 'veè gítí go.

2 Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkùì mì ndâ Jùdèyà mâ gii ñò ndú tí, ndú gii 'dè có ji Jézù ta kpo tàkòcò, máa, «Ìjò káa ɾa i tí nó náa ndâ mbe tala có mì lo kù bàkà nò gi! ɾa i tí nó kpónó náa ndú kù bàkà nò me i bà báká-bàkà ta ɾi bà wotí gbí tàkùì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà lá.»

3 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mbíri gítí ɾa i tí nó náa Dàvídè tí gbolò gba mì ndoo tí ndâ Jùdèyà bàkà táánò ta o tí nó náa go bàkà ta ndú ta ndâ mbe ko tàkò wó nó lá?

4 Có tí nó gítí bà ɾi Dàvídè gí tà 'bá-Mbíri, bìndi yí gii kaa ndâ kù kò tí nó náa à ci ndú ji Mbíri gí, ya tí ji ndú ta ndâ

mbe kù ko tàkò wó, bìndi ndú gii zò ta ndú nó? Yo jé 'di lá? Káa à kù zò ndâ kù kô tí nò náa à ci ndú ji Mbířì gí nò gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà káa ndâ bu-Mbířì cuki.

⁵ «Yo má 'deke ñinò lá, yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mòze máa, bà bàkà nèté gítí i-ci-ci mì ndâ bu-Mbířì ta ři bà wotí me vò i lá nó, lá?»

⁶ Káa ye kù 'dè có ji yo, máa, 'bí i mbe me gbolò á co tí 'bá-Mbířì gí kpónó kuu nò.

⁷ Yo táánò má 'di gbí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì máa, Mbířì máa, «À tí ye a go nambeè; go bà waa mbelè tí ye wálá» nó gí, yo kùtáá bà waa có mítí ndâ 'duù ñinò ta vò i mì ndú wálá nó wálá, tacó a yê ọo ndú ká bà dù tí yo.

⁸ Tacó 'Viì-mì-'Dakò a mbe tí ři bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà.»

Jézù 'vala 'bí 'dakò náa 'bì wó pizoo gí

⁹ Bìndi Jézù gii ñjè nó 'do bà-i-nò ya gítí 'bí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gbaànjé.

¹⁰ Bìndi yí gii 'de 'bí 'dakò náa 'bì wó gbaànjé pizoo gí, gbí òkò tí ndâ 'duù á kà. Ndâ 'bí 'dakò ta go bà pà kpokèjì bà kpì ngbàngà tí Jézù tí ndú mâ gii ñò Jézù, ndú gii 'vee yí, máa, «Bà 'vala 'duù ta ři bà wotí gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà a vò i?»

¹¹ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, ta bà 'vee ndú, máa, «I-kó-ko mì 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo nò kpónó má 'va tí gbí gùù ta ři bà wotí, yí bà ya gí bà ja yí 'do gbí gùù tí nò gí sè wálá?»

¹² Káa có tí 'duù kpolo ndii có tí i-kó-ko gí! Má éno, bà bàkà tó i ji 'duù ta ři bà wotí dú.»

¹³ Bìndi Jézù gii 'dè có ji 'dakò tí nò ta pizò 'bì wó nó, máa, «Ya 'va gbí 'bì lo.» 'Dakò tí nò mâ gii ya 'va gbí 'bì wó go có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nó, wu gii gí gí gbí 'bì wó gí.

¹⁴ Ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà mâ gii ñò bà 'vala 'dakò tí nò mì Jézù ta ři bà wotí, ndú gii kaa ta bà muu ndú ya gí ndii 'do gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò tacó bà pà kpokèjì gítí bà zi Jézù.

Jézù tí 'dê 'duù

¹⁵ Có wàtà mì ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà mâ gii 'va tí gbí tù Jézù, yí gii ñjè nó 'do bàndò tí nò gí. Káa ndâ 'duù me mbè gii kaa gí tàkò wó. Bìndi yí gii 'vala ndâ mbe nò'o 'dáá gí.

¹⁶ Káa yí gii kpo-gbí-tà-tù ndú máa, ndú 'ví kpolo tí nje ndú 'do tí rẹ yì, tacó go wo tí wó wálá.

17 Jé ká go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbířì 'dè sàà gî, máa, Mbířì máa,

18 «Ŋinó a bòò mì ye náa a ye ká cu 'bì ye mítí wó 'do gbí òkò tí ndâ 'duù.

Yí a bà ọọ ye, tí bà njembí ye, tí wú-gbí-řé ye.

Ye bà si Bèřì mì ye 'ví je wotí jì yí,

tacó wàa yí 'ví nìbà yúcó mì ye jì ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî.

19 Yí bà 'dèèkè mà ta bà tò kú wálá.

'Bí 'duù bà 'di kòcò wó ta ndi tí ndâ kpokèjì wálá.

20 Yí bà dù tí mbe zèè ndâ 'duù ñinó ta wotí tí wó ndii ndú gî nó ta pétékè 'bì.

Yí bà 'vala ta ndâ 'duù ñinó ta dúú kpokèjì tí ndú wálá nó lèè éno,

yeé tí o bà lò muu gìřì mì ndâ 'duù jì yúcó.

21 Ndâ 'duù 'dáá gî bà gìi kořo 'válá lè ká mítí wó.»

Ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà máa a Bèlizèbúlù ká je wotí bà bàkà ndâ serè jì Jézù

22 Bìndi ndâ 'duù gìi gì ta 'bí 'dakò tí mbe sù ọọ, ta i-gbì-muu wó mbe tii bà 'dè có 'do tí wó gî. Bìndi Jézù gìi 'vala yí 'do gbí ndâ nò'o mì wó nò 'dáá gî. Yí bà-i-nò gìi 'bità bà ñò ndâ i, ta bà 'dè có.

23 Nje ndâ 'duù 'dáá gî gìi 'dèè gî. Bìndi ndú gìi 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Ŋinó 'ví dù a 'Vii mì Dàvidè ká nó?»

24 Káa ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà mà gìi 'di có mì ndâ 'duù tí nò, ndú gìi 'visì có gí tàkò, máa, «A Bèlizèbúlù tí Gba-vò-i ká kú je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù jì yí.»

25 Káa Jézù mà gìi ñò ña bà kořo có mì ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà nò, yí gìi 'visì có jì ndú, máa, «Có mì ndâ bòò mì gba má toko lá, gba tí nò bà zogo 'bá wálá. Có mì ndâ 'duù gbí gbata mì ndú má toko lá, gbí gbata tí nò bà dù wálá. Có mì ndâ 'duù á njekekè mì ndú delè má kili tí lá, 'bá tí nò gí bà sì tí wálá.

26 Má éno, Gba-vò-i má kú mòkò Gba-vò-i 'do gbí muu ndâ 'duù, Gba-vò-i bà gìi zèè 'bá ée?

27 À má dú káa yúcó máa Bèlizèbúlù tí Gba-vò-i ká kú je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù jì ye, à 'ví dù a 'di ká kú je wotí bà ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù jì ndâ kpo-kpò mbe kú ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù gbí òkò tí yo? Yo 'vee ndú wàa ndú 'ví waa có tí nò jì ndoo.

28 Káa ye má kú mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta wotí mì Bèřì-mì-Mbířì, gbí có tí nò go éno máa, Mbířì gìi tí gba mì yo gî.

29 «'Bí 'vé káká'i náa yo 'ví te mí gbí muu yo a ñinó máa: 'Duù bà ɾi gí tà'i mì wu 'dakò tacó bà tuɾu ndâ ká'i mì wó ta wotí ée? Sè káa ñinó máa mbe ngbà tí nò 'ví dù a ngbíli mbe da gbí ka wó ngbíli, má wálá ndí bà dù ká tó kà.

30 'Duù má me 'duù mì ye lá, yí a ka ye mbe có. Mbe biya bà kili i ta ye gí, a mbe jaaka gbí i.

31 Má éno, ye kú 'dè có ji yo máa, Mbíri bà je à-cee-gí ji ndâ 'duù gítí ndâ 'bí ña vò i mì ndú, ta ndâ ña zu có ñinó náa ndú 'dè gítí wó tí Mbíri nó 'dáá gí, gí; káa ndâ mbe 'dè zu có gítí Bèri-mi-Mbíri bà 'de à-cee-gí wálá.

32 Mbíri delè bà je à-cee-gí ji 'duù mbe 'dè zu có gítí 'Viì-mi-'Dakò gí; káa 'duù má 'dè zu có gítí Bèri-mi-Mbíri, Mbíri bà je à-cee-gí ji yí muu to tí nó wálá. Yí delè bà je à-cee-gí ji yí bìndi ku mì wó wálá.

33 «Ndâ kú i gbí ñí má ta banga tí ndú, ndú kú jò ta banga tí. Káa ndú má soloko gí, banga tí bà jò ndú wálá. À ñò banga kú i ni ká mítí ña bà jò yí.

34 Yo kú bàkà nambeè-nje ta ndâ 'duù, káa njembí yo go já kpoo. Tacó 'duù ta o 'dáá gí kú 'dè káa ña có tí nó mbe yè gbí njembí wó gí nò.

35 Tó 'duù ta tó có gbí njembí wó kú 'dè ji ndâ 'duù káa tó có tí nó gbí njembí wó nò. Káa vò 'duù ta vò có yè gbí njembí wó gí ta o 'dáá gí kú 'dè káa vò có.

36 Má éno, ye kú ci yo gítí, máa, Mbíri bà waa có mítí ndâ 'duù ta ndòngbú o tacó ndâ ña ndâ có tí nó náa ndú kú 'dè ta bà koɾo gbí ndú lá nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

37 Tacó ta o tí nò, à káa nje 'duù ká bà njaanga wú 'do tí miɾi wó. À delè káa nje 'duù ká bà ga wú mítí miɾi wó.»

Có gítí bà bàkà ndâ serè mì Jézù

38 Bìndi ndâ 'bí mbe 'di gbí tàkìi, ta ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdéyà gii 'dè có ji Jézù, máa, «Mbe nìbà i, go kuu tí ze éno máa wò bàkà gbolò serè ji ze.»

39 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó káa cèe ndâ vò 'duù sínò ta mbíri mì ndú wálá. À tè ta yo káa serè mì Jónà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri.

40 Jónà dígísèé dù gbí yì gbù sè ta ɾi ta'ò, ta bèbìli delè ta'ò. Má éno, 'Viì-mi-'Dakò delè kèjì gí bà dù á tà to ta ɾi ta'ò, ta bèbìli delè

41 Mbíri wúnò bà waa có mítí ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó ta ndòngbú o 'do gbí có mì ndâ 'duù gbí gbata Nínèvà, tacó ndú táánò 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú bìndi bà kò-kò ta có mì Mbíri mì Jónà ji ndú gí. Káa kpónó 'bí ngú có bà kò-kò tí mbe me gbolò ndii có tí nó náa Jónà kò-kò tí dígísèé nó yee gí.

⁴² Gbolò gba-niì tí nó ta 'bá mì wó á gbí to Sébà nó, wúnò bà kpì ngbàngà tí yo ta o bà waa có. Tacó yí táánò gí ngé 'do 'bá mì wó me 'dú gí bà 'di có mì gbolò gba tí nó tí Sólómòni tí gbolò mbe 'di gbí-o nó gí. Káa ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, máa, 'bí i mbe me gbolò ndii Sólómòni gí kpónó kuu nò.

Bà dele ndi i gí gbí muu 'duù

⁴³ «I má co 'do gbí muu 'duù, i tí nò kù ya gí bà wùkù to ta ndi gbí kángáá nga ngoò ta ngo gbí wálá, kù pà bàndò bà dù tí . À má gù kpò yí gí,

⁴⁴ yí bà gù 'dè có máa, <Ngèlè-ndii kpò a ngo. Má éno, ye bà dele ká gítí ká 'bá mì ye.> Yí má dele ndi wó gí gí bà 'de muu 'duù tí nò ngbárángà'i, ta 'bí i-gbí-muu wó wálá,

⁴⁵ yí bà ya gí bà kaa ndá 'bí i vò-nje só mbe volo ndii yí gí, bìndi ndú bà 'vala ta ndú mí gbí muu 'duù tí nò gí. Gbí ndòngbú , 'duù tí nò bà volo ndii ñinó sàà kùro nó gí, ñinó a ña i tí nó bà bàkà tí mítí ndá 'duù tí nó gbí o tí nó, nó ká nò.»

Ndá Jézù ta ndá ná'vindí wó

⁴⁶ Káa si Jézù kù 'dè có ji ndá mbè 'duù tí nò kálásê, ndá nawu wó ta ndá ná'vindí wó gù rò tíyò sè, tacó bà 'dè có ta yí.

⁴⁷ 'Bí 'dakò má gù ñò ndú, yí gù 'dè có ji yí, máa, «Ndá nawu lo ta ndá ná'vindí lo kù rò tíyò sè, tacó bà 'dè có ta wò.»

⁴⁸ Káa Jézù gù 'visì có ji 'dakò tí nò, máa, «Nawu ye a 'di? Ndá ná'vindí ye a ndá 'di?»

⁴⁹ Bìndi yí gù tù 'bí wó gítí ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ñinó a ndá nawu ye. Ñinó a ndá ná'vindí ye.

⁵⁰ 'Duù má bàkà go có mì Bu ye á gbìrì gí, 'duù tí nò a ná'vindí ye, 'duù tí nò a nàmì ye, 'duù tí nò a nawu ye.»

13

Jézù lòkò'bò có gítí mbe va ña

¹ Jézù gù ñè nó 'do 'bá ta gbèè rì tí nó ya gí bà ki tí wó to á yí kápá.

² Bìndi ndá 'duù me mbè ta ña wálá gù kaa ya gí tàkò wó tàbè'dè kà. Bìndi ndú gù tì jèlè yí 'dee gí. Ndá 'duù tì me mbè tí ña ñinó náa Jézù gù co 'do gbí òkò tí ndú ya gí bà ki tí wó gbí gbá a ro ngo ta kpéetí wó jee ndá 'duù 'dáa kù rò tíyò á tì ngo.

³ Bìndi yí gù 'bità bà 'dè ndá có ji ndú me mbè gbí lòkò'bò.

Jézù gù lòkò'bò có ji ndá 'duù, máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gù ya gí bà va ña gbí ñí mì wó,

⁴ káa ta o tí nó si yí kù va ña nó, ndâ 'bí ñjì ña gii 'vaka tí á ta ndi tí kpokèjì. Bìndi ndâ nuù gii ñuka ndú gí.

⁵ Ndâ 'bí gii 'vaka tí ta ndi gbí ọ ndâ díí mbe le ta gbí ñjì ta làmbu ñjù to ẹ̀pẹ̀-ẹ̀pẹ̀ pí ndú. Síí ndú mà gii yee gí sè,

⁶ ẹ̀ri gii miì ndú gí, tacó tà teè ndú ya gí tà to tè lá.

⁷ Ndâ 'bí ñjì ña gii 'vaka tí ta ndi gbí òkò ndâ bè kperè náa à cutu ndú lá ta ndi gbí ñjì. Ndâ bè kperè tí nò gii uu 'buuku muu ndú gí.

⁸ Ndâ 'bí ñjì ña gii 'vaka tí gbí banga zì to. Bìndi ndú gii jò ta banga muu ndú gbe-gbè, gbe-gbè, gbe-gbè.

⁹ Má ènò, 'duù ñinó ta tù kuu tí muu wó nó 'ví 'di có.»

Nderè bà 'dè có mì Jézù gbí lòkó'bò

¹⁰ Jézù mà gii yee nje bà 'dè lòkó'bò gítí mbe va ña gí, ndâ mbe tala có mì wó gii yèè gí ẹ̀gbà tí wó, bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «Wò kù 'dè có jì ndâ 'duù tí nò gbí lòkó'bò tacó yè?»

¹¹ Káa yí gii 'visì có jì ndú, máa, «À je muu bà 'di gbí ñgii ndâ có kóó mì Gba-gbìrì jì yo gí. Káa à 'dè gbí ñgii tí nò jì ndú lá.

¹² Tacó à kù je i gí bà i, káa i má mì 'duù wálá, àá bà aaka làmbu ñinó á kpátù 'bì wó nó gí.

¹³ Ye kù 'dè có jì ndú gbí lòkó'bò tacó ndú kù zeke'o, káa ndú ñò i lá. Ndú delè kù 'di kòcò, káa ndú 'di gbí có tí nò lá.

¹⁴ Ízáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbìrì táánò 'dè có gítí ña ndâ 'duù tí nò, éno máa,

<Yo bà 'di dú káa kòcò 'duù,

káa yo bà 'di gbí có tí nò náa yí kù 'dè nò wálá.

Yo bà zeke ọ yo ndo gí,

káa yo bà ñò i tí nò náa yo kù zeke nò wálá.

¹⁵ Tacó njembí ndâ 'duù tí nó gbi kàángbá gí,

tù ndú me duù gítí bà 'di có,

ndú delè neke ọ ndú gí,

tacó à tí ndú a gúku bà ñò ndâ i ta ọ ndú.

Ndú kù cì gúku máa ndâ yì má 'di gbí có,

ndâ yì bà gii 'visì muu ndâ yì 'do tí ndâ vò kpokèjì mì

ndâ yì,

bìndi ye bà gii 'vala ndâ yì.»

¹⁶ «Káa pá yo ñikì ngé ndii gí, tacó yo kù ñò i ta ọ yo, yo delè kù 'di có ta tù yo.

¹⁷ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, ndâ mbe 'dòkò có mì Mbìrì, ta ndâ tó 'duù mì Mbìrì táánò ùndi bà ñò i tí nó kpónó náa yo kù ñò nó kpòò, káa ndú ñò lá. Ndú delè ù bà 'di có tí nó náa yo kpónó kù 'di nó kpòò, káa ndú 'di lá.

Jézù 'dè gbí lókó'bò gítí mbe va ña

18 «Má éno, yo sè tù yo, wàa ye 'ví 'dè gbí lókó'bò gítí mbe va ña jì yo.

19 Ndâ 'duù ñinó mbe 'di có gítí bà dù Mbíri tí gba, káa ndú 'di gbí lá, go ndâ ñi ña ñinó mbe 'vaka tí ta ndi tí kpokèjì. Vò-'duù-tí-nò ɾa có tí nó náa à ɾò mí gbí njembí wó nò gálà gí.

20 Ndâ ñi ña ñinó mbe 'vaka tí ta ndi pí ndâ díí nó, go ndâ 'duù ñinó mbe co gálà gí bà 'di có tí nó ta pétékè tàkòcò ndú,

21 káa có tí nó ya gí gbí njembí ndú lá, tacó có tí nó dù gbí njembí ndú ká ta làmbu o gàà éno. À mâ gii pèè mbí ndú, ta bà gbùrùngà ndú muu có tí nó, ndú gii jee mí to gí.

22 Ndâ ñi ña ñinó mbe 'vaka tí ta ndi òkò ndâ bè kperè nó, go ndâ 'duù ñinó mbe 'di có tí nó, káa bà tee njembí ndú mí tí ndâ i muu to tí nó, ta bà dù ta go ndâ kpo-kpò i gii tii bà bàkà nètè mì có tí nó gbí njembí ndú nò gí.

23 Káa ndâ ñi ña tí nó mbe 'vaka tí ta ndi gbí banga zì to nó, go ndâ 'duù ñinó mbe 'di có tí nó, bindi ndú gii bàkà tó i tókà'i, go ndâ kú i ñinó mbe jò gbí banga zì to, jù'bù-jù'bù, jù'bù-jù'bù nò.»

Jézù 'dè lókó'bò gítí ñi cù-kècè

24 Ta o tí nó Jézù gii 'dè 'bí lókó'bò káká'i jì ndâ 'duù, máa, «Bà zogo to mì Gba-gbíri go éno: Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ya gí bà ɾò tó ña cù mí gbí ñi mì wó.

25 Káa ndâ 'duù mâ gii mì ta ɾi ta bèbìlì gí, 'bí 'duù mbe kù sogo yí gii ngbà tí wó ya gí bà ɾò ñi cù-kècè cee gbí òkò ɾó-ɾò i mì wó nò dí bà ndòngbú .

26 Ndâ cèè cù gii kù gí sè ñonòkò ta cù-kècè, ndú gii uu gí yaà gbaànjé. À káa o bà gii jò cù, bindi ndâ mbe bàkà nètè gbí ñi bà gii ñò cù-kècè ni .

27 Bindi ndú gii 'vee mbe ñi, máa, «Buù, ndoo táánò goólá ɾò mí gbí ñi a cèè ña cù le! Káa cù-kècè gii gí 'do kòtí 'di?»

28 «Káa mbe ñi gii 'visì có jì ndú, máa, «Áá bà dù a 'bí 'duù mbe kù sogo ye ká bà ɾò cù-kècè mí gbí ñi mì ye.»

«Bindi ndâ mbe nètè gii 'vee mbe ñi, máa, «Má éno, ze ya gí bà ndoo ndâ cù-kècè 'do gbí òkò cèè cù gí wàà?»

29 «Káa mbe ñi gii 'visì có jì ndú, máa, «Éno lá, tacó tà tèè ndú kpónò gò ñonòkò ta tèè cèè cù gí.

30 Yo si káa ndú má yù 'dáá ta ndâ cèè cù gbaànjé gí, bindi ndâ mbe waa cù 'ví waa kùro a cù-kècè, ndú má doo ta wu gí, bindi ndú 'ví gii waa cèè cù tacó bà ya tí gí gbí gálá.» »

Jézù lókò'bò có gítí ñi ndí

³¹ Jézù gii 'dè 'bí lókó'bò káká'i máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì ká go i-'dì nò, go nji ndí náa wò má nò nékéléé go i-'dì nò; káa ndú má kù tí mù gí,

³² 'bí nà mù mbe gèè bè 'vii ta ndú wálá, náa ndá nuù kù gèè 'bá mì ndú ta gbí .»

Jézù lókò'bò có gítí rú'bù

³³ Jézù gii 'dè 'bí lókó'bò jì ndá 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì ká go làmbu njú rú'bù náa niù kù soo míti gbolò mò kò pe nji'dí-nji'dí yee tí o bà nì pe.»

³⁴ Jézù ta o tí nò 'dè ndá có jì ndá 'duù 'dáá ká gbí lókó'bò. Yí biya bà 'dè có jáá jì ndú gí,

³⁵ go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà éno, máa,

«Ye bà 'dè có jì ndú gbí ndá lókó'bò,

ye bà yù gbí ndá có kóó tí nó

náa ndú jé 'di lá 'do tí o bà suu to tí nó nó gí sè,»

nò.

Jézù 'dè gbí lókó'bò gítí cù-kècè

³⁶ Jézù mà gii nje nó 'do mì ndá mbè 'duù tí nó ya gí 'bá gí, ndá mbe tala có mì wó gii 'dè có jì yí, máa, «'Dè gbí lókó'bò tí nó náa wò 'dè gítí cù-kècè gbí nji nó jì ze.»

³⁷ Bìndi Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «'Duù tí nó mbe ọ̀ to ọ̀ nà cù nó a 'Viì-mì-'Dakò.

³⁸ Njí tí nó náa yí ọ̀ nò a to tí nó. Ndá to nji nà a ndá 'duù nìno tí ndá bọ̀ gba mì Mbírì nò. Bìndi ndá cù-kècè a ndá 'duù mì Gba-vò-i.

³⁹ 'Duù tí nó mbe kù sogo mbe nji, mbe ọ̀ nji cù-kècè mí gbí nji mì wó nó a Gba-vò-i. O bà kili ndá i 'do gbí nji a ndòngbú o. Bìndi ndá mbe kili ndá i 'do gbí nji a ndá basìli mì Mbírì.

⁴⁰ Bà waaka ndá cù-kècè à 'ví doo ta wu 'do gbí nji 'vii ká 'vii ta bà

⁴¹ tuu ndá basìli mì 'Viì-mì-'Dakò ta ndòngbú o gí bà ọ̀ka ndá mbe bàkà vò i, ta ndá 'duù nìno mbe kù eendi ndá 'bí ka ndú gítí bà bàkà vò i nó 'do gbí òkò tí ndá bọ̀ gba mì Mbírì,

⁴² bìndi yí gii 'vaka ndú mí tà wu, tí bàndò bà wa gbí, ta bà 'vii tí ta sé'i.

⁴³ Bìndi ndá to 'duù mì Mbírì bà gii co go ọ̀ á 'bá mì Bu ndú. Má éno, yo sè tù yo, náa tù bà 'di có má kuu tí muu yo nò!»

Jézù lókò'bò có gítí 'bí gbolò kpóló-kpolo i-banga náa à ngùù mí gbí nji

⁴⁴ Jézù gii 'dè 'bí lókó'bò jì ndá 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì go éno: 'Bí 'duù gii 'de 'bí nà kpóló-kpolo

i-banga náa à nguù mí tà to gbí nǝí. Yí gù tò to gí muu , bìnǝi yí gù ya gí 'bá ta líkí'o tí wó. Yí gù sì ndâ i-'bá 'dáá gí gí 'dè, bìnǝi yí gù kaa mboo tàkò ndú ya gí bà sì ta nǝí tí nò.

⁴⁵ «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì delè go mbe nò 'véle mbe kù pà 'bí ña kpóló-kpolo i-banga,

⁴⁶ yí má gù 'de gí, yí gù sì ndâ i-'bá mì wó 'dáá gí á gí 'dè, bìnǝi yí gù kaa i gbí ndú ya gí bà sì ta gbolò i-banga tí nó náa yí 'de nò.»

Jézù lòkò'bò có gítí mbu

⁴⁷ Jézù gù lòkò'bò 'bí có ji ndâ 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì go mbu náa 'duù 'va mí tà ngo, bìnǝi yí gù ja gí sè ta ndâ ña ndâ i tà ngo léé gí gbí .

⁴⁸ Bìnǝi mbe 'va mbu gù ruka ndâ tó sè gí gbí ká'i. Yí gù jaka ndâ 'bí vò sè ta ndâ 'bí i ñìnó ta i gbí ndú wálá nó 'vaka gí 'dè.

⁴⁹ Ña i tí nó tí kpokèjì gí bà bàkà tí ta ndòngbú o: Ndâ basìlì mì Mbírì bà gù njèè gbí òkò tí ndâ tó 'duù ta ndâ vò 'duù go ènò.

⁵⁰ Ndú bà gù 'vaka ndâ vò 'duù mí tà wu, tí bàndò bà wa gbí ta bà zò gbí tí ta sé'i.»

Bà yee nje ndâ lòkó'bò mì Jézù

⁵¹ Bìnǝi Jézù gù 'vee ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo 'di gbí ndâ có tí nó náa ye lòkò'bò nò 'dáá gí?»

Bìnǝi ndú gù 'visì có ji yí, máa, «Ìyoo.»

⁵² Bìnǝi yí gù 'visì có ji ndú, máa, «Má ènò, mbe nìbà có mì Mòze mbe gí tí mbe tala có mì Gba-gbírì, go mbe 'bá mbe kù kaa ndâ ngú i ta ndâ ká i 'do gbí gálá mì wó gí sè.»

Jézù co wìri ya gí Názàrètì

⁵³ Jézù mâ gù cee ta bà 'dè ndâ lòkó'bò ji ndâ 'duù gí,

⁵⁴ yí gù njè nó 'do bà-i-nò ya gí gbí 'dóó gbata mì ndú Názàrètì. Bìnǝi yí gù ya gí bà nìbà i ji ndâ 'duù á bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì. Nje ndâ mbe 'di bà nìbà i mì wó 'dáá gí gù 'dèè gí. Bìnǝi ndú gù 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «'Dakò tí nó 'de ña bà 'di gbí-o tí nó 'do mì 'di? Yí 'do ta wotí bà bàkà ndâ seřè tí nó a kòtí 'di?»

⁵⁵ À jé nó tà go 'viì tí nó náa bu wò a mbe no mù nó le! Nawu wó me nù tí nó ta řè wó a Màrìyà nó lá? Ndâ Jákòmò, ta Jùzépè, ta Sìmònè, ta Jùdà me ndâ ná'vìndí wó lá?

⁵⁶ Ndâ námì wó 'dáá me kuu ta ndoo to nó lá? Má ènò, yí 'do ta wotí bà bàkà ndâ seřè tí nó á kòtí 'di?»

⁵⁷ Tacó ènò, ndú gù biya bà 'di ndâ có mì wó gí.

Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «À káa ndâ 'duù gbí 'dóó gbata mì mbe 'dòkò có mì Mbírì, ta ndâ 'duù gbí yâ wó ká te duù mítí wó lá.»

⁵⁸ Tacó éno, yí gii bàkà ndâ seřè ji ndú me mbè lá, tacó ndú tee njembí ndú mítí wó lá.

14

Bà zi Jòvànì

¹ Ta o tí nó Èródè tí gbolò gba mì ndâ 'duù Gàliléyà má gii 'di tàwo Jézù,

² yí gii 'dè có ji ndâ 'duù mì wó máa, «'Duù tí nò bà dù a Jòvànì tí nó tí mbe caka tí ndâ 'duù náa ye táánò da miři wó nô! A yí ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó. Nìno a gbí nderè ndâ seřè tí nò mbe kù bàkà tí nò ká nò.»

³ Tacó áá táánò a Èródè ká tuu ndâ àsikèrì mì wó ya gí bà zèè Jòvànì, ndú gii eřè yí te mí gbí zàà. Yí bàkà éno á muu Èródiyà tí niì mì ná'vindí wó Filípò, náa yí tí Èródè ká ja yí 'do tí wó kò gí.

⁴ Káa Jòvànì ta o 'dáá gí kù 'dè có ji Èródè, máa, «Áá mì lo me yúco tacó bà ja niì mì ná'vindí lo 'do tí wó lá, tacó à ndoo gii ndu si ndu káa wuù lá.»

⁵ A gbí muu Èródè ta o tí nò a có bà zi Jòvànì, káa gúku ndâ 'duù mbe si Jòvànì tí mbe 'dòkò có mì Mbírì gii kpò yí gí.

⁶ Ta o kàráamà bà jò Èródè, nájú Èródiyà gii dù řu ji ndâ Èródè ta ndâ wiři mì wó. Řu mì 'viní tí nó gii peteke tàkòcò Èródè ngé ndii gí.

⁷ Bìndi yí gii see tí wó ji 'viní tí nó, máa yí kpèti má yù 'do tí yí káa ña yè wè, yí bà je ji yí gí.

⁸ Nawu 'viní tí nò, tí Èródiyà, má gii 'di có tí nò, yí gii ya gí gbí muu nájú wó, máa, yí ya gí bà 'dè có ji Èródè máa, «Je muu Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù ji ye mí gbí sàni kpónò mí kùřo ndâ 'duù tí nò.»

⁹ Gbí dii Èródè gii ciki ta bà 'di ña có mì 'viní tí nò gí. Káa yí má gii kořo có bà see tí tí nó náa yí see ta tí wó á mì kùřo ndâ wiři mì wó 'dáá gí nó, nô bà 'visì muu wó gii kpò yí gí. Tacó éno, yí gii 'dè có ji ndâ àsikèrì mì wó,

¹⁰ máa, ndú ya gí bà da muu Jòvànì 'do gbí zàà gí tí ji 'viní tí nò.

¹¹ Ndâ àsikèrì bà-i-nò gii ya gí bà da muu Jòvànì, ndú gii te mí gbí sàni, ndú gii ya tí ji 'viní tí nò. Bìndi yí gii te ya tí ji nawu wó.

¹² Ndâ mbe tala có mì Jòvànì gii kaa ya gí bà te ku wó. Ndú má gii duu yí gí, ndú gii ya gí bà 'dè có ji Jézù.

Jézù je i-zó-zò jì ndâ 'duù álifì vò

¹³ Jézù mâ gii 'di có ku Jòvànì, yí gii di ngo ta gbâ ta kpéétí wó kú ya gítí 'bí bàndò ta ndâ 'duù tí wálá, tító kápá Gàliléyà. Káa ndâ 'duù mâ gii 'di có bà ya yí nò, ndú gii kaa 'do gbí ndâ gbata ta kò ndú ya gí tàkò wó.

¹⁴ Yí mâ gii có gí to 'do gbí gbâ, yí gii nò ndâ mbè 'duù tí nò, yè ɾo ndú gii bàkà yí ngé ndii gí. Bìndi yí gii 'vala ndâ 'duù nínó ta nò'o tí ndú nò.

¹⁵ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii nò 'dè'o bàkà tí gí, ndú gii 'dè có jì yí, máa, «O kpónó ndii gí, káa ndâ 'duù ta 'bá bà-i-nó wálá. Má éno, si ndâ mbè 'duù tí nó 'ví nje gí, wàa ndú 'ví ya gí bà pà i-zó-zò 'do tí ndâ bàndò tí nó ta ndâ 'duù kuu tí nò.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'visì có jì ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ndú bà ya wálá. Yo je i-zó-zò jì ndú wàa ndú 'ví zò .»

¹⁷ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'visì có jì yí, máa, «Áá mì ze káa ndâ kù kò vò, ta ndâ sè sósò'ò cuki.»

¹⁸ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «Yo kaa ndú gí tí jì ye.»

¹⁹ Bìndi yí gii 'dè có jì ndâ 'duù tí nò máa ndú ki tí ndú to gbí mbíli. Ndâ 'duù mâ, máa, gii ki tí ndú to go có mì wó nò gí, yí gii kaa ndâ kù kò nó vò, ta ndâ sè tí nó sósò'ò náa ndâ mbe tala có mì wó kaa jì yí nó mí 'bí wó. Yí gii zeke'o gí gbírì, yí gii 'dè nìkì maa jì Mbírì. Bìndi yí gii k'viki gbí ndâ kù kò tí nò, bìndi yí gii kaa ndú jì ndâ mbe tala có mì wó, bìndi ndú gii njèè jì ndâ mbè 'duù tí nò.

²⁰ Ndâ 'duù 'dáá gí gii zò i yè yì ndú, bìndi à gii kili ndâ sè i-zó-zò á bìndi ndú yeke ndâ kèè muu'bi-nje só.

²¹ Muu ndâ 'dakò mbe zò i ta o tí nò; 'dáá gí álifì vò. À 'deke ndâ niì ta ndâ 'vii lá.

Jézù nò nó có ɾo ngo

²² Ndâ 'duù mâ gii zò i cee gí, Jézù ngé gii je nó jì ndâ mbe tala có mì wó, máa, ndú o gbâ, wàa ndú 'ví ya gí tító kùɾo si yì mí ndii kù njè ndâ mbè 'duù tí nò.

²³ Yí mâ gii njè ndâ mbè 'duù tí nò cee gí, yí gii ya gí pí gú ta kpéétí wó gí bà 'deke tí wó jì Mbírì.

²⁴ Ta 'dè'o tí nò, pípirì mbe kù pì 'do kùɾo ndâ mbe tala có mì Jézù gii gbùrùngà ndú gbí gbâ ta kpéétí ndú ta wotí ká tí.

²⁵ Káa Jézù gii 'bí nó ta kò wó có ɾo ngo á bìndi bà 'do pí gú ta nje yé, kú ya gí tàkò ndú.

²⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii nò yí kèjì gítí ndú có ɾo ngo ta kò wó, gúku gii zèè ndú 'dáá gí. Bìndi ndú gii 'dè có, máa, «A vuuvuu!» Bìndi ndú gii pìi ta kù ta gúku.

27 Káa Jézù giì 'dè có ji ndú, máa, «Yo zèè njembí yo! Yo cì gúku lá! A ye.»

28 Bìndi a Piyétòrò ká giì 'visì có ji yí, máa, «À dú má káa wò, 'dè có ji ye wàa ye 'ví nò nó có ɾo ngo ya gí mì lo, Buù.»

29 Bìndi Jézù giì 'visì có ji Piyétòrò, máa, «Gì!» Bìndi Piyétòrò giì co 'do gbí gbâ kù nò nó ta kò wó có ɾo ngo kù ya gí mì Jézù.

30 Káa mbí wó má bà giì 'va tí pípiri, gúku giì zèè yí gí. Bìndi yí giì 'bità bà ta gí tà ngo. Káa yí giì tò kù ji Jézù, máa, «'Vala ye, Buù!»

31 Jézù ngé giì yuu 'bì wó ya gí bà zèè ta Piyétòrò. Bìndi yí giì 'dè có ji yí, máa, «Wò kù koɾo có sósò'ò tacó yè?»

32 Ndâ Jézù ta Piyétòrò mâ giì o gí gbí gbâ gí, pípiri giì ɾò bà pì gí.

33 Bìndi ndâ mbe tala có mì wó gbí gbâ nó giì ùlù yí, máa, «Wò dú káa 'Viì-mì-Mbíri!»

Jézù 'vala ndâ mbe nò'o á Jènèsàréti

34 Ndâ Jézù giì di ngo ta ndâ mbe tala có mì wó ta o tí nò gí gbí to Jènèsàréti.

35 Ndâ 'duù gbí to tí nò mâ giì ñò Jézù ni gí, ndú giì tuɾu ndâ mbe nò'o gbí to tí nò 'dáá gí ya tí ji yí.

36 Ndú giì 'deke tí ndú ji yí, máa yí si ndâ mbe nò'o tí nò 'ví gbala vòò nje bongo tí wó. Ndâ mbe nò'o ñinó mbe gbala nje bongo tí wó nó 'dáá giì 'de 'válá gí.

15

Tàkùì mì ndâ ká gù ndâ Jùdéyà

1 Ta o tí nò, ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkùì tí ndâ 'bí mbe 'di gbí tàkùì mì ndâ Jùdéyà, mbe gí gí mì Jézù 'do Jèrùzàlémè, giì 'vee yí, máa,

2 «Ndâ mbe tala có mì lo bàkà go tàkùì mì ndâ ká gù ndoo lá tacó yè? Ndú caka 'bì ndú kùɾo bà zò i go i gbí tàkùì mì ndoo ndâ Jùdéyà lá.»

3 Káa Jézù giì 'visì có ji ndú, máa, «Káa yo kù ɾu ndi tàkùì mì yo si có mì Mbíri mí to tacó yè?»

4 Tacó Mbíri 'dè có éno máa, «Bàkà nèté ndâ bu lo ta nawu lo. Wàa 'duù má si ndâ bu wó ta nawu wó tí i lá, à 'ví zi yí gí.»

5 Káa yo giì 'dè có gbí tàkùì mì yo éno máa, 'duù má 'dè có ji ndâ bu wó ta nawu wó éno máa, yí ci bà i mì ndú nó náa yí máa yí bà koni ta ndú nó ji Mbíri gí,

6 gbí éno máa, yí ja nó a miɾi wó 'do tà nèté ndú gí. Yo kù si có mì Mbíri tí có ta gbí wálá, bìndi yo giì zèè tí kpoò a có tàkùì mì yo gbí ña kèjì tí nò.

⁷ Yo kù eendi ndâ 'duù máa yo a ndâ tó 'duù mì Mbírì! Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì táánò 'dè gítí ña ndâ 'duù go yo nò a yúcó, máa,

⁸ Mbírì máa,

<Ndâ 'duù tí nó kù ùlù ye ká ta nje ndú cuki, káa njembí ndú me 'dú 'do tí ye.

⁹ Gbí ndâ i mì ndú náa ndú kù bàkà ji ye nó wálá; ndâ có tí nó náa ndú kù ñìbà nó 'dáá káa có mì ndâ 'duù.> »

Ndâ i mbe volo 'duù

¹⁰ Jézù gii tè'é tí ndâ 'duù me mbè. Bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di gbí có tí nó náa ye kù 'dè ji yo nô!

¹¹ À me i ñinó mbe ya gí gbí nje 'duù nó ká volo gbí yì lá. A ndâ i ñinó mbe co 'do gbí yì 'duù nó ká volo yí.»

¹² Ndâ mbe tala có mì Jézù gii ya gí mì wó bindi bà 'dè có tí nó mì wó, bindi ndú gii 'vee yí, máa, «Wò ñò ni gí máa, có tí nó náa wò 'dè ñò zèè tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà ngé, ñò gí?»

¹³ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Áà bà gii ndoo ndâ mù ñinó náa à me Bu ye ká ɾò ndú lá nó ta tà teè ndú 'dáá gí.

¹⁴ Yo si káa ndú. Ndú a ndâ mbe sú ɾo mbe kù ja ndâ 'bí ka ndú mbe sú ɾo. Káa mbe sú ɾo má ja 'bí ka wó mbe sú ɾo, ndú só bà 'va tí ndú gbí gù.»

¹⁵ Káa Piyétòrò gii 'dè có ji Jézù, máa, «'Dè gbí có tí nó náa wò 'dè gítí ndâ i ñinó mbe ya gí gbí yì 'duù, ta i ñinó mbe co 'do gbí yì 'duù ñò ji ze.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Muu yo di tí kpónó kpolo ká go muu sè ndâ 'bí 'duù delè.

¹⁷ Yo ñò ni lá máa, i ñinó mbe co gbí nje 'duù ya gí gbí yì wó nó, kù ndii co gbí yì wó ya gí tà mbíli?

¹⁸ A ndâ i ñinó mbe gí 'do gbí yì 'duù nó ká volo 'duù, tacó ndú gí 'do gbí njembí 'duù.

¹⁹ Tacó ndâ vo-vò kòrò-kòrò có, go: bà kòrò có gítí bà zi 'duù, ta bà kòrò có gítí bà bàkà bangbaya, ta bà kòrò có gítí bà-ndò-vò-ndô, ta bà kòrò có gítí bà ngbà i, ta bà kòrò 'vére gítí ndâ 'bí 'duù, ta bà kòrò vò có gítí ndâ 'bí 'duù,

²⁰ ta bà 'dè có gítí ña ndâ i tí nó ká kù volo 'duù. Káa bà caka 'bì a kùrò bà zò i lá volo 'duù lá.»

'Bí nii mbe tee njembí wó mítí Jézù

²¹ Jézù gii njè ñò 'do Jènèsàrétí ya gí gbí 'bí to á dê ta ndâ gbata Tíró ta Sidóni.

22 Mâ giì zeke'o, 'bí niì tí jú Kánàni ta 'bá mì ndú gbí to tí nò giì gi jí mì Jézù, bìndi yí giì 'deke tí wó ji yí ta bà wa gbí, máa, «Ákoo Buù, 'Viì mì Dàvídè, ò yê ọ ye. Nájú ye ta i-gbí-muu wó, káa i tí nò kù bàkà yí tí vò i.»

23 Káa Jézù giì 'visì có jí tàkò có mì niì tí nò lá. Bìndi ndá mbe tala có mì Jézù giì 'dè có ji yí máa, «Si niì tí nò 'ví có ta ọ wo mì wó nò 'do tàkò ndoo gí!»

24 Káa Jézù giì 'visì có jí ndú, máa, «À tuu ye ká tacó tí ndá Ìziriyéli ònó go ndá rómbo mbe giři'o gí ò cuki.»

25 Káa niì tí nò giì zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó máa, «Konì ye, Buù!»

26 Jézù giì 'visì có jí yí, máa, «Bà te i-zó-zò mì ndá 'viì ji ndá bô me dú lá.»

27 Káa niì tí nò giì 'visì có jí Jézù, máa, «Có mì lo nò dú, Buù. Káa kpétí ká éno, ndá bô ngbá kù zò ndá njúnjú i-zó-zò ònó mbe kù 'vaka tí to 'do mì ndá mbe tí ndú ò.»

28 Bìndi Jézù giì 'visì có jí niì tí nò, máa, «Wò ùnje gítí ye ta njembí lo gbaànjé, naà! Má éno, áá bà je i mì lo ta gó tí lo nò ji wò gí.» À káa bà 'dè có tí nò mì Jézù, nájú niì tí nò ngé giì 'de 'válá gí.

Jézù 'vala ndá 'duù me mbè

29 Jézù giì njè nó 'do tí to tí nò a seè ndá gbata Tíró ta Sídóni nò co yí kápá Gàliléyà ya jí bà ki tí wó pí gú.

30 Bìndi ndá 'duù me mbè giì kaa ndá mbe nò'o, ta ndá mbe ósú, ta ndá 'duù ònó ta ndá i-gbí-muu ndú nó ya tí ji yí. Bìndi yí giì 'vala ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

31 Nje ndá mbè 'duù tí nò giì 'dèè ta bà ò ndá 'duù ònó ta mè ndú mbe eře tí gí nó kù 'dè có, ndá 'duù ònó tí ndá mbe ósú nó gí tí ndá cèè 'duù gí, ndá 'duù ònó ta kò ndú gbele've gí nó kù nò nó, ndá mbe sú ọ kù ò i. Bìndi ndú giì ùlù Mbíri mì ndá Ìziriyéli.

Jézù je i-zó-zò jí ndá 'duù álifi nà'ò

32 Bìndi Jézù giì tè'é tí ndá mbe tala có mì wó. Yí giì 'dè có jí ndú, máa, «Yê ọ ndá 'duù tí nó 'dáá gí tí ye ngé. Tacó ndú kpónó bàkà ta ye bà-i-nó a sili ta'ò, káa i-zó-zò tacó bà je jí ndú wálá. Káa go bà njè ndú jí 'bá mì ndú ta go tí ndú tí ye wálá, tacó ndú bà 'dèè ta go mí kpokèjì.»

33 Káa ndá mbe tala có mì Jézù giì 'visì có jí yí, máa, «À 'ví 'de i-zó-zò bà je jí ọ mbè 'duù tí nó 'do ngòò gbí ọ to tí nó ta ndá 'duù tí wálá nó?»

34 Káa Jézù giì 'vee ndú, máa, «Áá mì yo a ndá kù kò ée?»

Bìndi ndú giì 'visì có jí yí, máa, «Áá mì ze a ndá kù kò vò-nje só, ta ndá 'bí vící sè.»

³⁵ Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndâ mbè 'duù tí nò, máa, ndú ki tí ndú to.

³⁶ Bìndi yí gii kaa ndâ kù kô tí nò á vô-nje só, ta ndâ víci sè tí nò á mì ndâ mbe tala có mì wó nò, yí gii 'dè nìkì maa ji Mbírì, bìndi yí gii ki'viki gbí ndú, yí gii kaa ji ndâ mbe tala có mì wó, ndú gii njèè ji ndâ mbè 'duù tí nò.

³⁷ Ndâ mbè 'duù tí nò 'dáá gí gii zò i yè yì ndú go ñìnó náa à nìkì tí ndú. Bìndi à gii ɾuka sè i-zó-zò á bìndi ndú yeke ndâ kèè vô-nje só.

³⁸ Muu ndâ 'dakò mbe zò i ta o tí nò 'dáá gí álifì nà'ô. À 'deke ndâ niì ta ndâ 'viì lá.

³⁹ Jézù mâ gii je nó ji ndâ mbè ndâ 'duù tí nò á bìndi bà zò i mì ndú gí, yí gii di ngo ta gbâ 'do bà-i-nò gí gbí to Màgàdàni.

16

Ndâ 'bí ña Jùdèyà gii 'vee Jézù máa yí bàkà seɾè ji ndâ yì

¹ Ta o tí nò, ndâ 'bí mbe nìbà có gítì tàkù mì ndâ Jùdèyà gii tala Jézù, máa yí bàkà 'bí i tacó bà túbà máa yí 'de wotí bà bàkà ndâ seɾè tí nó náa yí kù bàkà nó 'do mì Mbírì ji ndâ yì.

² Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Tàɾì má bí-bi si ɾi ta jée gí, yo ñò ni gí máa, mù taabé bà dù wálá.

³ Káa tàɾì má bi tà firí dú'o, yo máa, mù wúnó kèjì. Yo ñò ña i tí nó kèjì gí bà bàkà tí nó ni 'do tí cè tí tàɾì gí, káa ɾo yo yoo 'do tí bà ñò ndâ seɾè tí nó mbe kù bàkà tí mí kùɾo yo kpónó nó gí!

⁴ Ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nó a ndâ vò 'duù tí ndâ mbe tee njembí ndú mítì Mbírì lá nó ká kù 'vee có seɾè! Káa áá bà tè ta ndú káa seɾè mì Jónà.» Tacó éno, Jézù gii ñèe nó bìndi bà 'dè có tí nò 'do tí ndú gí.

Řú'bù mì ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà ta ndâ Jùdèyà ñìnó mbe ùnje gítì 'válá bìndi ku lá

⁵ Ndâ Jézù má gii di ngo gí tito gí, mbí ndâ mbe tala có mì wó bà gii 'va tí bà te i-zó-zò.

⁶ Bìndi Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí řú'bù mì ndâ Fàrizéyò ta řú'bù mì ndâ Sàdùkáyò.»

⁷ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii 'di có tí nò náa yí 'dè nò, ndú gii 'bità bà 'dè ngùrù-ngùrù có gbí òkò tí ndú, máa, «Yí kù 'dè có tí nò tacó ndoo gí ta i-zó-zò lá.»

⁸ Jézù mâ gii 'di có tí nò náa ndâ mbe tala có mì wó kù fiini nó, yí gii 'vee ndú, máa, «Yo kù fiini có gbí òkò tí yo, máa, i-zó-zò wálá, tacó yè? Njembí yo gítì ye me dúú-dúú lá!

⁹ Muu yo kpolo ènò tacó yè? Bà mbí yo ò tí ndâ kù kô tí nó táánò vô náa ye ki'viki gbí ndú ji ndâ 'dakò álifí vô nó gí? Yo ta o tí nó kili sè i-zó-zò bìndi ndú yeke a ndâ kèè éé?

¹⁰ Káa ndâ kù kô tí nó vô-nje só náa ye táánò ki'viki gbí ndú ji ndâ 'dakò álifí nà'ò nó? Yo ta o tí nó kili sè i-zó-zò bìndi ndú yeke a ndâ kèè éé?

¹¹ Káa bà giì 'di gbí éno máa, ye kù 'dè có me gítí kù kô lá nó giì kpò yo ta ña kpokèjì ñgàyì? Ye 'dè ji yo máa, yo kpolo tí yo 'do tí rú'bù mì ndâ Fàrìzèyò ta rú'bù Sàdùkáyò.»

¹² Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò giì 'di gbí máa, yí kù 'dè có ji ndâ yì me gítí rú'bù bà bàkà kù kô lá. Yí kù ci a ndâ yì, máa ndâ yì 'ví kpolo tí ndâ yì 'do tí ndâ i tí nó náa ndâ Fàrìzèyò ta ndâ Sàdùkáyò kù ñbà ndú ji ndâ 'duù nò.

Simónè Piyétòrò yù gbí Jézù máa yí a Bìndi-Mbíri gí sè

¹³ Ndâ Jézù mà giì yee ta ndâ mbe tala có mì wó tí 'bí to á dé ta gbata Cèzàriyà mì Filípò gí, yí giì 'vee ndú, máa, «Ndâ 'duù kù 'dè có máa 'Vii-mì-'Dakò a 'di?»

¹⁴ Káa ndú giì 'visì có ji yí, máa, «Ndâ 'bí 'duù kù 'dè có máa yí a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù. Ndâ 'bí 'duù máa yí a Èlìjà tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nò. Ndâ 'bí 'duù máa yí a Jèrèmíyà tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nò. Káa ndâ 'bí 'duù ñindi ndú máa yí a 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ ká mbe 'dòkò có mì Mbíri.»

¹⁵ Káa Jézù giì 'vee ndú, máa, «Káa yo, yo ñindi yo kù 'dè có máa ye a 'di?»

¹⁶ Bìndi Simónè giì 'visì có ji yí, máa, «Wò a Bìndi-Mbíri, tí 'Vii mì wu Mbíri.»

¹⁷ Jézù mà giì 'di có tí nó náa Simónè 'dè nò, yí giì 'visì có ji yí, máa, «Pá lo ñikì ngé, Simónè 'vii mì Jónà. Tacó à me 'bí 'duù ká 'dè gbí có tí nó náa wò 'dè nò ji wò lá. A Bu ye á gbíri ká 'dè ji wò.

¹⁸ Má éno, ye kpónó kù 'dè có ji wò, máa, rẹ lo bà dù a <Piyétòrò>, (gbí máa <díí>). Ye bà bì ndâ 'duù mì ye á mbe kù kili ta rẹ ye nó á mí pí díí tí nó, náa à kpétí káa ku, yí bà je bà i tí ndú wálá.

¹⁹ Ye bà je i bà njaanga njekèjì bà ya gí gbí to mì Gba-gbíri á mí 'bì lo. I ñinó náa wò má ùnje gítí muu to tí nó gí, àá bà ùnje gítí gbíri gí. Káa wò má biya i muu to tí nó gí, à delè bà biya i tí nó gbíri gí.»

²⁰ Bìndi Jézù giì 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, ndú 'ví 'dè gí sè máa yí a Bìndi-Mbíri nò gbaànjé lá.

Kpédélé bà 'dè có mì Jézù gítí o bà kònò sé'i mì wó

²¹ 'Do tí o tí nó, Jézù giì 'bità bà 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó ngbàrángà'i éno máa, «À cu mí gbí mbelè ye gí, máa

ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ mbe 'di gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà bà gii mèèkè'i tí ye. Ye bà gii kònò sé'i me gbolò. Káa kózò tí ye bà ya gí Jèrùzàlémè. Ye nò ni gí máa, ndú bà gii zi ye gí. Káa bìndi sili ta'ò, ye bà 'vala 'do gbí muu'dú ye gí.»

²² Piyétòrò mà gii 'di có tí nò, yí gii tè'é tí Jézù gí ndii 'do gbí òkò tí sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó, bìndi yí gii 'dè kòlòwò gítí wó, máa, «Mbíri 'ví je ña i tí nò ji wò ngé gí lá, buù!»

²³ Káa Jézù gii 'visi có ji Piyétòrò, máa, «Ya 'do tí ye gí kàzò, ndí lo Gba-vò-i! Wó kù nè kpokèjì mì ye, tacó wò kù koṛo me ña bà koṛo có mì Mbíri lá. Wò kù koṛo a ña bà koṛo có mì ndâ 'duù muu to tí nò.»

²⁴ Káa Jézù gii 'visi tí wó gítí sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó, bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Go bà dù tí mbe tala có mì ye má tí 'duù, 'duù tí nò 'ví ò-bà-mbí miṛi wó gí. Yí 'ví gbí gbí njembí wó gítí bà kònò sé'i, wàa yí 'ví gí gí bà ɾu ndi ye.

²⁵ Tacó 'duù má bàkà tí wó tí mbe lè ngarànga mí tà ɾo wó ta kpéetí wó, yí a ku. Káa 'duù mbe giṛi miṛi wó muu ye ká bà 'de 'válá.

²⁶ Má éno, 'duù bà 'de gbí ndâ i tí nó muu to tí nó a yè, náa yí kpétí má 'de ndú kpónó 'daá gí, bìndi yí gii bè gbí cèe 'válá bìndi ku mì wó gí? 'Duù bà 'visi ndâ cèe 'válá bìndi ku mì wó ta ña yè á muu to tí nó?

²⁷ Tacó kùro o bà gí 'Vii-mi-'Dakò 'do gbíri ta ndâ basili ta wotí 'do mì Bu wó dooko gí. Yí bà gí gí bà ko mboo ndâ ña ndâ i mì ndâ 'duù náa ndú bàkà muu to tí nó nó gbaànjé-gbaànjé ji ndú.

²⁸ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo kpónó mbe kù ɾò tìyò nò bà nò o bà gí 'Vii-mi-'Dakò tí gbolò gba gí.»

17

Bà 'visi cè tí Jézù

¹ Ta sili vò-nje gbaànjé bìndi o tí nò, Jézù gii kaa ndâ Piyétòrò, ta ndâ Jákòmò ta ná'vindi wó Jòvànì, bìndi ndú gii ya ta ndú gí pí 'bí njà gú ta kpéetí ndú jee sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó mí tàgbà gú.

² Káa si ndú pí gú, Jézù gii 'visi cè kózò tí wó mí kùro ndâ mbe tala có mì wó ta'ò náa yí kaa ndú ta yí nó gí. Gbíro wó gii dù kù tòngbaà go ɾi, ndâ bongo tí wó gii ce go 'vi 'bì.

³ Ndâ Piyétòrò ta ndâ Jákòmò ta ná'vindi wó Jòvànì mà gii zeke'o, ndú gii nò ndâ Mòze ta Èlìjà kù 'dè nje mì ndú ta ndâ Jézù.

⁴ Bìndi Piyétòrò gii 'dè có ji Jézù, máa, «Bà dù ndoo bà-i-nò nìkì ma, buù! Ye bà tò ndâ ndùúrù ta'ò mí bà-i-nò, gbaànjé ji wò, gbaànjé ji Mòze, bìndi gbaànjé ji Èlìjà, náa à má nìkì tí lo gí nò.»

⁵ Káa si Piyétòrò kù 'dè có tí nò ndú mâ gii zeke'o gí yaà, ndú gii ò kùlù mù mbe kù tòngbaà yiiga muu ndú gí. Bìndi ndú gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gbí kùlù mù tí nò, máa, «Ìjìnó a 'Viì mì ye, tí wú-gbì-ré ye, náa tàkòcò ye peteke gítí wó á ngé ma.»

⁶ Ndú mâ gii 'di có tí nò, ndú gii 'buku gbíro ndú mí to ta gúku.

⁷ Káa Jézù gii tee 'bì wó ta ndi tí ndú, bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo a gí yaà. Yo cì gúku lá.»

⁸ Ndú mâ gii te muu ndú gí yaà go có mì Jézù nò, ndú gii ò Jézù ta kpéetí wó.

Có gítí Èlìjà

⁹ Káa si ndú kù gii dele ndi ndú gí tàgbà gú, Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó ta'ò nò, máa, «Yo 'ví 'dè có i tí nó náa yo ò si ndoo pí gú nó ji 'bí 'duù gbaànjé lá, yee tí o bà 'vala ndi 'Viì-mì-'Dakò 'do gbí ku.»

¹⁰ Káa ndú gii 'vee yí, máa, «Káa ndâ mbe 'di gbí-o mì ndâ Jùdèyà kù 'dè có máa, Èlìjà ká bà gí gí kùro kózò gí, tacó yè?»

¹¹ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «A Èlìjà ta yúcó ká bà gí gí kùro tacó bà 'viindi ndâ i 'dáá gí.

¹² Káa Èlìjà táánò dú gii gí á go có mì ndú nò gí, káa ndú tí ndâ mbe 'di gbí-o mì ndâ Jùdèyà ta o tí nò gii ò yí ni lá; bìndi ndú gii mèkè'i tí wó go ònò a nìkì tí ndú gí. Má éno, ndú delè kèjì gí bà mèkè'i tí 'Viì-mì-'Dakò ká go òa ònò náa ndú táánò bàkà míí Èlìjà nò.»

¹³ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii 'di có tí nò náa yí 'dè ji ndú nò, ndú gii ò ni gí máa, yí kù 'dè có a i gítí Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù.

Jézù 'vala 'bí 'viì-'dakò ta i-gbì-muu wó

¹⁴ Ndâ Jézù mâ gii dele ndi ndú 'do pí gú, ndú gii 'de ndâ 'duù me mbè kù ùndi ndú mí mì sè ndâ mbe tala có mì wó tí nó náa yí si ndú mí tàgbà gù nò. Bìndi 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe tí nò gii ònò ya gí bà zèè kò Jézù,

¹⁵ ta bà 'deke tí wó ji yí, máa, «Ìjò yè ro 'viì mì ye, buù! À tí wó a vò òa nò'o dó pí. À má tanga ta ndâ 'bí o, à kù 'va yí mí tà wu, à delè kù 'va yí ta ndâ 'bí o mí tà ngo.

¹⁶ Ye gí ta yí ji ndâ mbe tala có mì lo, máa ndâ-'bí-lá, ndú bà 'vala yì, káa à gii kpò ndú gí.»

17 Káa Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nò, máa, «Yo ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó káa cèe ndâ vóló-volo 'duù mbe ùnje gítí Mbírì lá. Yo bà lè mí tà ọ ye a ngàrànga? Ye bà kònò yo ènò yee tí ọa o ngàyi?» Bìndi yí gii 'dè có ji 'dakò tí nò máa, «Te 'viì tí nò gí tí gí bà-i-nô.»

18 'Dakò tí nò má gii te 'viì tí nò ya tí ji Jézù gí, Jézù gii do mítí i tí nò gbí muu 'viì tí nò, máa yí co 'do gbí muu wó gí. Mâ gii zeke'o, gbí diì 'viì tí nò gii da mbó'vóó ká mí to nò gí.

19 Bìndi ndâ mbe tala có mì Jézù náa bà 'vala 'viì tí nò kpò ndú gí nó gii 'vee yí si ndú ta kpéétí ndú, máa, «Bà mòkò i tí nò 'do gbí muu 'viì tí nò kpò ze gí tacó yè?»

20 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «À kpò yo tacó yo tee njembí yo mítí Mbírì dúú-dúú lá. Ye kù 'dè có ji yo ta yúco, máa, yo má tee njembí yo mítí Mbírì gí, kpétí ká njí'díí éno, yo má 'dè có ji gbolò gú tí nò, máa, «Yèè ndi lo 'do bà-i-nò gí,» gú tí nò bà yèè ndi wó go có mì yo nò gí. 'Bí i mbe kpò yo delè bà dù wálá.

21 À kù mòkò i go ọa i tí nò 'do gbí muu 'duù ká ta bà 'deke tí ji Mbírì, delè ta bà kònò go cuki.»

Bà só bà 'dè có mì Jézù gítí bà kònò sé'i mì wó

22 Ta 'bí o gbaànjé, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó 'dáá gí mâ gii kili mítí 'bí bàndò gbí to Gàliléyà gí, Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ 'duù kèjì gí bà kpi ngbàngà tí 'Viì-mì-'Dakò ji ndâ 'dakò.

23 Ndú bà gii zi yí gí. Káa bìndi sili ta'ò, yí bà gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.» Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii 'di có tí nò, ndú gii dù zuku-zùkùù ta sé có tí nò.

Ndâ Jézù ta Piyétòrò gò i gítí 'bá-Mbírì

24 Ndâ Jézù mâ gii yee ta ndâ mbe tala có mì wó gbí gbata Kàpàrànwùmù, ndâ 'bí mbe kù kili i 'do mì ndâ 'duù gítí 'bá-Mbírì gii gí gí mì Piyétòrò, bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «Mbe nìbà i ji yo kù gò i gítí 'bá-Mbírì?»

25 Káa Piyétòrò gii 'visì có ji ndú, máa, «Yí kù gò i.»

Bìndi Piyétòrò mâ gii rì gí tà'i tàkò Jézù, Jézù gii co gálá gí bà 'vee yí á kùro bà 'dè có mì wó máa, «Simónè, wò koro có máa ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó kù gò i 'do mì ndâ 'di? Á 'do mì ndâ 'viì mì ndú, wèè, á 'do mì ndâ mbe 'dó-'do?»

26 Káa Piyétòrò gii 'visì có ji yí, máa, «À 'do mì ndâ mbe 'dó-'do.»

Bìndi Jézù gii 'dè có ji Piyétòrò, máa, «Má éno, à mò ndâ 'viì-'bá 'do gbí bà gò i ji gba gí.

27 Káa kpétí ká éno, a me vò i lá. Ya gí bà gò liì tàbè'dè kápá. Wò má ja kpédélé sè, wò 'ví njaa gbí nje wó, bìndi wò bà 'de nji gùrúsù 'do tí ngbàrà, wò 'ví je ya gí bà gò gítí

'bá-Mbířì á muu ndà, tacó wàa tàkòcò ndâ 'duù tí nò 'ví kpolo lá.»

18

A 'di ká me gbolò ndii ndâ 'bí ka wó 'dáá gí

¹ Ta o tí nò, ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí, máa, «Gbolò 'duù mbe ndii ndâ 'bí ka wó 'dáá gí gbí òkò tí ze gbí ngbàngà mì Mbířì wúnò bà dù a 'di»

² Káa Jézù gii 'visì có gí tàkò 'vé mì ndú nò ta bà tè'é tí 'bí làmbu 'vii, bìndi yí gii ọ̀ yí mí kuro ndú.

³ Bìndi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Ye kú 'dè có jì yo ta yúcó, máa, yo má 'visì tí yo tí ndâ víi 'vii go làmbu 'vii tí nó lá, yo jé gí bà dù tí ndâ ọ̀ 'duù tí nó náa Mbířì kú zogo ndú nó wálá.

⁴ Má éno, 'duù ñinó mbe bàkà tí wó tí làmbu 'vii go làmbu 'vii tí nó nó a gbolò 'duù gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa Mbířì kú zogo ndú nó 'dáá gí.

⁵ 'Bí 'duù má te wířì mítí 'bí làmbu 'vii go ñinó ta ọ̀ ye, gbí éno máa, 'duù tí nò te wířì a i mítí ye.

⁶ Káa à 'vii ta 'duù mbe eendi 'bí làmbu 'vii go ñinó mbe kú tee njembí mítí ye káa bà ẹ̀ gbolò du i mítí miřì wó, wàa à 'ví 'va ta yí gí tà wúlú ngo.

⁷ «Vò pá tí ndâ 'duù muu to tí nó ngé, tacó ndâ vò i mbe kú volo muu ndú 'do tí bà tee njembí ndú mítí Mbířì ùgbù á muu to tí nó ngé ndii gí. Ndâ vò i tí nò delè jé gí bà cee wálá. Káa à volo a i jì ndâ mbe kú kili wu á gí tà ndâ vò i tí nò!

⁸ «À má a 'bí 'bì lo gbaànjé ká kú ñonòkò gbí òkò tí yo ta Mbířì, da 'bì lo tí nò 'va gí 'dè. À ñikì a bà ya ta gbèe 'bì lo gí gbí dà á bìndi ku mì lo á co tí bà kpolo tí ndâ 'bì lo só kpónó, bìndi wò gii 'de vò bàndò bìndi ku mì lo.

⁹ Káa à má a 'bí ọ̀ lo gbaànjé má ká kú si wò kú bèe ọ̀ Mbířì, aa ọ̀ lo tí nò 'do gbí kélè gí 'dè. À ñikì a bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nó ta gbèe ọ̀ lo á co tí bà 'va wò mì Mbířì mí gbí vò bàndò ta wu tí bìndi ku mì lo ta ndâ ọ̀ lo sósò'ò.

¹⁰ «Yo kpolo tí yo 'do tí bà 'dè có ñónókó gítí ndâ víi 'vii go ndâ ọ̀ ñinò, tacó ndâ basìlì mì ndú nanaka ká kácá mí kuro Bu ye gbířì.

¹¹ (Tacó 'Viì-mì-'Dakò gí gí muu to tí nó a i tacó bà 'vala ndâ 'duù ñinó mbe giřì'o gí nò.)»

Jézù lòkò'bò có gítí i-kó-ko mbe giřì gí

¹² Jézù gii lòkò'bò có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo kořo có máa, muu ndâ i-kó-ko mì 'duù má 100, bìndi 'bí gbaànjé gii giřì gí, yí bà si sè ndâ i-kó-ko ñinó 99 nó mí

bàndò, bìndi yí 'ví ya gí bà pà bà tí gbèè ònó mbe gịrì nó wálá?

¹³ Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó máa, yí má 'de ònó mbe gịrì nó gí, líkí'ò bà bàkà yí á co tí líkí'ò ndá ònó 99 mbe gịrì'ò lá nó gí. Tacó go tí wó éno máa, 'bí i-kó-ko mì yì gbaànjé 'ví gịrì nó wálá.

¹⁴ Có mì Bu yo gbírì delè ká go éno, máa muu 'bí làmbu 'vii gbaànjé go ònó kuu nó nó 'ví ba lá.

Pà làyì gítí ndá vò i gbí òkò tí yo ta ná'vindí lo

¹⁵ «Ná'vindí lo má bàkà 'bí ña i mbe lè gí gítí lo, ya gí mì wó, wàa yo 'ví 'viiki gbí có tí nó gbí òkò tí yo ta yí sósò'ò. Yí má 'di có mì lo nó gí, gbí éno máa wò gí ta ná'vindí lo dè gítí lo gí.

¹⁶ Káa yí má biya bà 'di có mì lo gí, tè'é tí ndá 'bí 'duù go só, go ta'ò, wàa wò 'ví 'dè có ta yí mí kùro ndú gítí có mì kponje taàbé, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì nò.

¹⁷ Yí má biya bà 'di có mì ndá 'duù tí nó delè gí, wò 'ví ya ta yí gí kùro ndá 'bí ná'vindí yo tí ndá mbe kù kili ta rẹ ye tí Jézù. Yí má kpo muu yo delè gí, yo 'ví bàkà ta yí go bà bàkà i gítí vò 'duù ta nèté mì yo ta yí wálá.

¹⁸ Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó máa, yo má ùnje gítí 'bí ña i muu to tí nó gí, à delè bà ùnje gítí bà bàkà i tí nó á gbírì gí. Káa 'bí i ònó náa yo mà biya gí máa à 'ví bàkà muu to tí nó lá, à delè bà biya gí, máa à 'ví bàkà i tí nó á gbírì lá.

¹⁹ 'Bí có náa ye bá 'dè jì yo káká' i a ònó máa, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí yo, kpétí ká go ndá 'duù sósò'ò cuki, má toko muu ndú, bìndi ndú gii 'deke tí ndú ta njembí gbaànjé tacó 'bí ña i 'do mì Bu ye gbírì, ta rẹ ye, Bu ye bà je i tí nó náa ndú yù nó jì ndú gí.

²⁰ Tacó ndá 'duù kpétí go sósò'ò, go ta'ò, má kili mítí 'bí bàndò ta rẹ ye, ye bà dù kuu toko ta ndú á kà.»

Bà si có gítí ndá vò i mì ndá 'bí ka ndoo mí to

²¹ Bìndi Piyétòrò gii 'vee Jézù, máa, «Ye 'ví si có gítí ndá vò i mì ná'vindí ye náa yí bàkà mítí ye mí to yee gbí ée, Buù? Yee gbí vò-nje só?»

²² Káa Jézù gii 'visì có jì yí, máa, «Me ká ta bà vò-nje só cuki lá. Ye nì jì yo a vò-nje só ta bà vò-nje só ta bà muu'bi.»

²³ Jézù gii lòkò'bò 'bí có jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «Bà dù Gba-gbírì tí gbolò gba mì ndá 'duù muu to tí nó 'vii ká 'vii ta 'bí gbolò gba gbaànjé mbe ẹre muu wó gítí có ba kili ndá i mì wó 'do mì ndá kpo-kpò 'duù mì wó gí.

²⁴ Yí má gii 'bità bà tè'é tí ndú gbaànjé-gbaànjé, à gii gí jì yí kpédélé'i kùro a i ta 'duù ònó náa i mì wó muu wó me gbolò ngé ndii gí nò.

25 Káa kpokèjì bà dele ta ndâ i tí nò jì gba mâ gii kpò 'dakò tí nò gî, gba gii 'dè có máa, à ya gí bà mà ndâ 'dakò tí nò, ta niù mì wó, ta ndâ 'viù mì ndú, ta ndâ i-'bá mì ndú 'dáá gî. À má sù ndú gî, à 'ví kaa i gbí ndú gítí á jì yì gí bìndi ndâ i mì yí.

26 Káa 'dakò tí nò mâ gii 'di có tí nò, yí gii zèè kò gba ta bà 'deke tí wó, jì yí máa, <Je o jì ye, buù, wàa ye 'ví pà kpokèjì bà sù có ndâ i mì lo 'do muu ye 'dáá gî.>

27 Gba mâ gii zeke 'dakò tí nò, yê ɾo wó gii bàkà yí ngé ndii gî. Bìndi yí gii sù có gítí ndâ i mì wó á muu wó nó 'dáá gî mí to. Bìndi yí gii 'dè có jì yí máa, yí ya gí 'bá mì wó.

28 «'Dakò tí nò mâ gii có gí sè 'do gbí ngbàngà mì gba, yí gii 'de 'bí ka wó náa ndú kù bàkà nèté ta ndú 'bá mì gba, ta làmbu i mì wó á muu wó, bìndi yí gii nanaka mítí ka wó nó go cá tí ngbù títìtì, máa, <I mì ye kuu muu lo. Je i mì ye jì ye! Je i mì ye jì ye!>

29 «Ka wó mbe nèté nò gii 'va tí wó kùɾo wó, ta bà 'deke tí wó jì yí, máa, <Je o jì ye, wàa ye 'ví ì ngèlè gítí .>

30 Káa yí gii biya bà 'di có mì ka wó nò gî. Bìndi yí gii te yí mí gbí zàà, máa yí dù á kà di tí o tí nó náa yí má sù có ndâ i mì yì cee 'do muu wó gî, à 'ví gii dò 'bì á 'do tí wó.

31 Ndâ 'bí ka ndú náa ndú kù bàkà nèté 'bá mì gba ta ndú nó mâ gii nò ɲa i tí nò, tàkòcò ndú gii kpolo ngé ndii gî. Bìndi ndú gii ya gí bà 'vanda ndi ɲa i tí nò náa ka ndú bàkà nò 'dáá gî jì gba.

32 «Gba bà-i-nò gii tuu 'duù gí tàkò 'dakò tí nò. À mâ gii gí ta yí gí kùɾo wó gî, yí gii do mítí wó, máa, <Ndí lo vò 'duù! Wò kùtàá 'deke tí lo á jì ye, bìndi ye gii sù có gítí ndâ kpo-kpò i mì ye náa áá muu lo nó mí to gî.

33 Káa wò kpónó ɲò yê ɾo ka lo náa yo kù bàkà nèté ta yí bà gbèè to nó lá, tacó yè?>

34 Tacó éno, gba gii te vò 'duù tí nò mí gbí zàà ta kpo tàkòcò. Máa, yí dù gbí zàà yee tí o tí nó náa yí má sù có ndâ i mì yì 'dáá gî delè.»

35 Jézù gii yee nje có mì wó, máa, «Bu ye á gbìrì delè bà bàkà ta yo 'dáá gí ká éno, náa yo má je à-cee-gí jì ndâ ná'vindí yo ta njembí yo gbaànjé lá nò.»

19

Có gítí bà nje niù

1 Jézù mâ gii cee ta bà 'dè có tí nò jì ndâ mbe tala có mì wó gî, ndú gii di ngo 'do Gàliléyà gítí 'bí to á tito Jòròdáníyà á Jùdéyà.

² Ndâ 'duù me mbè giì ru ndi wó gítí to tí nò. Bìndi yí giì 'vala ndâ mbe nò'o gbí òkò tí ndú.

³ Mâ giì zeke'o, ndâ 'bí mbe kù kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà giì gi gí mì Jézù, bìndi ndú giì 'vee yí ta tirì tacó bà òò muu wó, máa, «'Duù má njè niì mì wó ta nderè náa à ká gbí muu wó, a vò i gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà?»

⁴ Káa Jézù giì 'visì có ji ndú, máa, «Yo 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri, máa, do tí bà 'bità bà suu to tí nó, 'Duù tí nó mbe suu ndú nó, <suu ndú tí ndâ di ta na > nó lá?»

⁵ Njìnò a gbí nderè có tí nó náa yí tí Mbíri giì 'dè ta có, máa, 'dakò 'ví si ndâ nawu wó, ta bu wó mí to, wàa yí 'ví nanaka mítí nawù wó, wàa ndú 'ví dù tí gbèè diì nó ká nò.

⁶ Má éno, ndú káká'i me ndâ 'duù sósò'ô lá. Ndú a gbèè diì. Má éno, 'bí 'duù muu to tí nó 'ví njèè gbí òkò tí ndâ i njìnó náa Mbíri ká toko ndú nó lá.»

⁷ Káa ndâ mbe kù kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà nò giì 'vee Jézù káká'i máa, «Káa Mòze táánò 'dè có éno máa, 'duù 'ví cu wáràgà ta nderè bà njè tí ji nawù wó, wàa yí 'ví njè yí, tacó yè?»

⁸ Jézù bà-i-nò giì 'visì có ji ndú, máa, «Mòze táánò 'dè ji yo éno tacó tù yo tí ndâ Jùdèyà 'di có lá. Káa áá táánò me go éno ta o bà 'bità bà suu ndâ 'dakò ta niì mì Mbíri lá.

⁹ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco, máa, 'bí 'duù má njè nawù wó á muu 'bí tende vò i á bìndi có ngbà-'dakò, bìndi yí giì kò 'bí ngú niì, yí kù zi a ngbà ta ngú niì tí nò.»

¹⁰ Bìndi ndâ mbe tala có mì Jézù giì 'dè có ji yí, máa, «Cè có gítí ndâ niì ta ndâ kù ndú má éno, à nìkì káa bà dù 'duù tí di banga.»

¹¹ Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa, «À káa ndâ 'duù njìnó náa Mbíri wu ji ndú máa ndú dù tí ndâ di banga nó ká bà dù éno. À me káa ndâ 'duù sàkàmàà lá.

¹² Tacó ndâ ña ndâ i mbe kù tii ndâ 'duù 'do tí bà kò niì me a mbè: à volo ndâ 'bí 'duù 'do ká gbí yì ndâ nawu ndú; à bàkà ndâ 'bí 'duù gítí bà dù éno ta wotí; ndâ 'bí 'duù biya bà kò niì tacó bà dù tí ndâ mbe bàkà nèté mì Mbíri. Wotí bà 'di có tí nò má kuu tí 'duù, yí 'ví 'di .»

Ndâ Jézù ta ndâ víi 'vii

¹³ Ndâ 'bí 'duù giì gi ta ndâ víi 'vii mì ndú ji Jézù, máa yí cù 'dè ngo cù wó mítí ndú, wàa yí 'ví 'deke tí wó ji Mbíri tacó tí ndú. Káa ndâ mbe tala có mì Jézù giì do ta ndâ 'duù tí nò.

¹⁴ Káa Jézù giì 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo si ndâ 'vii tí nò 'ví giì gí mì ye. Yo tii kpokèjì 'do tí ndú lá,

tacó ndâ mbe kû dù tí ndâ bòò-gba mì Gba-gbírì a ña ndâ 'duù ñinó go ndâ 'viì tí nò, nò.»

15 À mâ giì yee ta ndâ 'viì tí nò tí Jézù gî, yí giì cù 'dê ngo cù wó mítí ndú, bìndi yí giì ñjè nó 'do bàndò tí nò gî.

'Bí 'viì-'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò

16 Mâ giì zeke'o, 'bí 'viì-'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò giì gí mì Jézù, bìndi yí giì 'vee yí, máa, «Duù 'ví bàkà a ña tó i yè, tacó wàa yí 'ví 'de ta 'v alá ñinó mbe cee lá nó?»

17 Káa Jézù giì 'visì có jì yí, máa, «Wò 'vee ye á gítí tó i tacó yè? Tó 'duù ká gbaànjé cuki. Go bà 'de 'v alá ñinó mbe cee lá nó má kuu tí lo, kpolo tí ndâ có tí nò.»

18 Káa 'viì-'dakò tí nò giì 'vee Jézù káká'i, máa, «Ndâ có ñgàyì?»

Káa Jézù bà-i-nò giì 'visì có jì yí, máa, «Ndâ có tí nó máa, <Wò 'ví zì 'duù lá.

Wò 'ví bàkà bangbaya lá.

Wò 'ví zingbà i lá.

Wò 'ví 'dè 'verè gítí 'duù lá.

19 Wò 'ví tègàrà ndâ bu lo ta nawu lo.

Wò 'ví zè ndâ 'bí ka lo ñikì go bà zè 'dóó tí lo ñikì mì lo, > nò.»

20 Káa 'viì-'dakò tí nò giì 'vee Jézù máa, «Ye kpolo tí ndâ có tí nò náa wò kpónó 'deke mí to nò 'dáá gî; 'bí i ñinó kpòò mbe gboo 'do mì ye gî nó a yè?»

21 Káa Jézù giì 'visì có jì yí, máa, «Go bà dù tí cèe 'duù ta bà lê tí wó w alá má kuu tí lo, ya gí 'bá wàa wò 'ví sì ndâ i mì lo 'dáá gî gí 'dè, wò 'ví ñjèè ndâ i tí nó náa wò 'de gbí ndú nó jì ndâ mbe yè, bìndi wò 'ví gí gí bà ru ndi ye. Cì gúku lá, tacó wò bà 'de ndâ i me gbolò gí bìndi ndâ i mì lo nò 'do gbírì gî.»

22 'Viì-'dakò tí nò mâ giì 'di có tí nò náa Jézù 'dè jì yí nò, yí giì ñjè nó 'do bà-i-nò ta máákà gbí dii wó, tacó ndâ i mì wó me gbolò ñgè ndii gî.

23 'Viì-'dakò tí nò mâ giì ya gî. Jézù giì 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ye kû 'dè có jì yo ta yúco, máa, bà dù tí bòò-gba mì Mbírì mì ndâ mbe kpo-kpò i muu to tí nó kpolo ñgè ndii gî.

24 Ye bà 'dè gbí ndi có tí nò jì yo káká'i, máa, à peteke a bà ndii 'bí ña gbolò nò go ya co gbí guù ngbàndú á co tí bà dù 'duù ñinó ta ndâ kpo-kpò i ká mì wó nó tí bòò-gba mì Mbírì.»

25 Nje ndâ mbe tala có mì Jézù giì 'dèè ta bà 'di có tí nò gî. Bìndi ndú giì 'vee yí, máa, «À má éno, a 'di ká bà 'de 'v alá?»

²⁶ Káa Jézù giì 'visì có jì ndú ta bà zeke'o tí ndú, máa, «Wotí mì ndá 'duù gítí wálá, káa 'bí i mbe kpò Mbíri wálá.»

²⁷ Bìndi Piyétòrò giì 'vee Jézù, máa, «Káa ze, nò káa ze jee ndá i muu to tí nó 'dáá gí mí to kù ru ndi lo. Ze bà 'de bìndi ndá i mì ze náa ze jee ndú mí to nò a yè?»

²⁸ Káa Jézù giì 'visì có jì Piyétòrò máa, «Ye kù 'dè có jì wò ta yúcó máa, ta o tí nó náa ndá i má giì gí 'dáá tí ndá ngú i gí, 'Viì-mì-'Dakò bà giì ki tí wó dèngècè pí jàlàmbà mì wó, bìndi yo tí ndá 'duù tí nó muu 'bì-nje só mbe kù ru ndi ye nó bà giì ki tí yo dengece-dèngècè to kù zogo ndá ña ndá Ìzìriyéli muu 'bì-nje só nò.

²⁹ Bìndi ndá 'duù ñinó 'dáá mbe jee ndá 'bá mì ndú, ta ndá ná'vindí ndú, ta ndá námi ndú, ta ndá bu ndú, ta ndá nawu ndú, ta ndá 'viì mì ndú mí to ta rẹ ye nó, bà 'de ndá i me gbolò á gí bìndi ndá i mì ndú ta ndá 'duù mì ndú nò. Mbíri delè bà je 'válá ñinó mbe cee lá nó jì ndú á bìndi ku mì ndú.

³⁰ «Káa yo 'ví koṛo muu yo máa, ndá 'duù ñinó kpónó tí ndá kpo-kpò 'duù kùṛo ndá 'bí ka ndú nó bà giì dù tí ndá ndòngbú 'duù, bìndi ndá 'duù ñinó kpónó tí ndá síli ndá ka ndú nó bà giì dù tí ndá kùṛo ndá 'duù.»

20

Jézù lòkò'bò có gítí ndá mbe bàkà nèté gbí njí

¹ Jézù giì lòkò'bò có jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ŋa kpokèjì bà zogo to tí nó mì Gba-gbíri go i mì 'bí gbolò 'duù mbe gbo'o ya gí bà pà ndá 'duù tacó bà bàkà nèté gbí njí mì wó.

² Yí mâ giì 'de ndá kpédélé 'duù gí, ndú giì 'vii có ta ndú gítí bà ko mboo nèté mì ndú, bìndi yí giì tuu ndú gí gbí njí ta fíri dú'o.

³ Yí mâ giì ya gí bàndò 'vélè si ri yèè gàà gí yaà gí, yí giì 'de ndá 'bí 'duù ta nèté mì ndú wálá.

⁴ Bìndi yí giì kaa ndú ya tí gí gbí njí mì wó, máa, ndú bàkà nèté, wàa yì bà je i ñinó mbe 'vii ta po nèté mì ndú jì ndú.

⁵ Yí mâ giì dele ndi wó ya gí bàndò 'vélè ta ri dè gítí gbúrú, yí giì 'de ndá 'bí 'duù, bìndi yí giì kaa ndú ya tí gí gbí njí, máa, ndú bàkà nèté, wàa yì 'ví je bà 'bì ndú jì ndú. Yí mâ giì ya ndi wó gí bàndò 'vélè si ri mò tí gí, yí giì 'de ndá 'bí 'duù kù dù sínò, bìndi yí giì kaa ndú ya tí gí gbí njí, máa, <Yo bàkà nèté! Yo bà 'de káa bà 'bì yo.>

⁶ Yí mâ dele ndi wó gí bàndò 'vélè si o 'dèè gí, yí giì 'de ndá 'bí 'duù ta nèté mì ndú wálá. Bìndi yí giì 'vee ndú, máa, <Yo kù dù sínò bà-i-nó 'do tí dú'o yee tí kpónó tacó yè?>

7 «Káa ndâ 'duù tí nò giì 'visì có ji yí, máa, <Tacó mbe je nètè ji ze wálá.> Bìndi yí giì 'visì có ji ndú, máa, <À má éno, yo ya gí gbí njí mì ye.>

8 «O bà nje nètè mà giì me tí gí, yí giì tuu mbe kù kpòlo tí ndâ i gbí gálá mì wó, máa yí ya gí bà nje ndâ 'duù 'do gbí nètè gí. Ndâ 'duù mà giì gí 'do gbí njí gí 'bá gí, yí giì 'dè có ji mbe kpòlo tí ndâ i gbí gálá mì wó, máa, yí ko mboo nètè mì ndú ji ndú. Máa, yí 'bità bà je i kpédélé'i a i ji ndâ ndòngbú 'duù tí nó mbe gí gí gbí nètè ta 'dê'o nô, bìndi ndâ mbe gí si ñi mò tí gí, bìndi ndâ mbe gí ta ñi gbúrú, bìndi ndâ mbe gí ta ñi dú'o, bìndi ndâ mbe gí ta fírí dú'o, wàa yí 'ví je i ji ndú 'dáa gí 'vii ká 'vii. 'Bí có máa, 'duù ñinó gí gí gbí nètè ta fírí dú'o, káa ñizó gí si nètè kù nje-nje nò, 'ví dù lá.

9 Mbe kpòlo tí ndâ i gbí gálá bà-i-nò giì 'bità bà ko mboo nètè mì ndâ 'duù ji ndú go có tí nó náa mbe njí 'dè ji yí nò.

10 Ndâ kpédélé 'duù tí nó náa mbe njí kaa ndú gí gbí nètè ta fírí dú'o nó giì gí ñindi ndú ta bà koṛo có éno máa, a ndâ yí ká bà 'de i me gbolò, káa ndú giì 'de káa gbèe ña i tí nó náa ndâ 'bí ka ndú 'de nô.

11 «Ndú bà-i-nò giì lí káa 'bì ndú gí ta i tí nó náa à je ji ndú nó gí, bìndi ndú giì ya gí bà 'dè kòlòwò ji mbe njí, máa,

12 <Ndâ ndòngbú 'duù tí nó náa wò kaa ndú gí tí kpónó-kpónó ta 'dê'o nó bàkà nètè ká ta làmbu o, káa wò giì 'vii ndú ta ze tí ndâ mbe 'bità bà ka wu'o si ñi có lá yee tí 'dê'o ta ña kpokèjì ngayi!>

13 «Káa mbe njí giì 'visì có ji 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù 'dè kòlòwò nò, máa, <Ye ñonoko wò gbaànjé lá, kómbe ye. À kpónó 'bì lo nò me i tí nó kùtáa náa ndâ 'vii có gítí ta dú'o nó lá?>

14 Má éno, je i mì lo, wàa wò 'ví ya . Ye je i ji ndâ ndòngbú 'duù tí nó mbe gí gí gbí nètè kpónó-kpónó si o bèè 'dáa gí nó 'vii ta yo 'do ká gbí 'dóo có mì ye gbí muu ye.

15 Rè i ñinó mbe tii ye 'do tí bà bàkà ta ndâ 'dóo i mì ye go có mì ye gbí muu ye 'ví dù a ña yè? Wò kù tò a kùì tacó ña gbolò nambeè tí nó náa ye bàkà ji ndâ 'duù tí nó mbe gí gí gbí nètè kpónó-kpónó á kùṛo bà nje nètè nó?> »

16 Jézù giì yee nje có mì wó, máa, «Ndâ ndòngbú 'duù wúnò bà dù tí ndâ kpédélé 'duù, bìndi ndâ kpédélé 'duù bà dù tí ndâ ndòngbú 'duù go ña i tí nó kpónó nô.»

Bà ta'ô bà 'dè có mì Jézù gítí o bà kònò sé'i mì wó

17 Jézù mà giì cee ta bà 'dè có gítí ndâ mbe kpo-kpò i gí, ndú giì kaa kù ya gí gbí gbata Jèrùzàlémè. Káa si ndú kpokèjì, yí giì kaa ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndiì, bìndi yí giì 'dè có ji ndú, máa,

18 «Ndoò kpónó kù ya gí gbí gbata Jèrùzàlémè, bìndi ndâ 'duù kà bà gii kpì ngbàngà tí 'Viì-mì-'Dakò ji ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdéyà. Ndú bà gii waa có ku míti wó,

19 bìndi ndú bà gii je yí ji ndâ mbe 'dó-'do tacó bà zi yí. Ndâ mbe 'dó-'do tí nò bà gii ò ndi wó, ta bà ò yí, ta bà lè yí, ta bà gbì yí, bìndi ndú bà gii zi yí ta bà gbì yí á míti njèèkpè mù. Káa bìndi sili ta'ò yí bà gii 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó gí.»

Nawu ndâ Jákòmò ta Jòvání yù i 'do mì Jézù

20 Nawu ndâ Jákòmò ta Jòvání tí ndâ 'viì mì Zèbìdéyò gii kaa ndú ya tí ji Jézù kùro bà yee ndú Jèrùzàlémè. Bìndi yí gii zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó.

21 Káa Jézù gii 'dè có ji niì tí nò máa, «Ni 'dóó rẹ̀ ò a i tí nó ta go tí lo nó gí.»

Káa yí gii 'visì có ji Jézù máa, «Có gbí njembí ye éno máa, wò ci ye éno máa, wò má gí tí gbolò gba gí, wò bà bàkà ndâ 'viì mì ye sósò'ò nó tí ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì lo. 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú 'ví dù tí mbe ki tí gbí kù'bi mì lo, wàa 'bí 'duù 'ví dù tí mbe ki tí gbí gálì mì lo.»

22 Káa Jézù gii 'visì có ji ndâ niì tí nò ta ndâ 'viì mì wó, máa, «Yo ò ò a i tí nó náa yo kù yù nó ni lá. Wotí bà njù 'visì tí nó náa ye kẹ̀jì gí bà njù nó kuu tí yo?»

Káa ndú gii 'visì có ji yí, máa, «À kuu tí ze.»

23 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Yo bà njù 'visì mì ye nó gí. Káa à má gítì có ndâ bàndò bà ki tí rẹ̀gbà tí ye gbí ngbàngà mì ye, ndú me ndâ i mì ye tacó bà njèè ji ndâ 'duù lá. Ndâ bàndò tí nò a ndâ i mì ndâ mbe náa Bu ye 'viindi tacó tí ndú sàà gí.»

24 Sè ndâ mbe tala có mì Jézù muu'bi nó mà gii 'di có tí nó náa ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvání 'dè nò, tàkòcò ndú gii kpolo gítì ndú gí.

25 Jézù mà gii ò ènò, yí gii kili ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só 'daá gí, bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo ò ni gí máa, ndâ gba mì ndâ 'duù ònó mbe ò dúú kpokẹ̀jì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó kù toro nje ndâ bòò mì ndú ta to. Ndâ kpo-kpò 'duù kùro ndú delè kù bàkà ndú ká tí cèè ndâ bè bòò mì ndú.

26 Káa àà bà dù gbí òkò tí yo me go ènò lá. Tacó 'duù ònó tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo nó bà dù tí bòò mì ndâ ka wó.

27 Bìndi 'duù ònó tí kùro ndâ ka wó gbí òkò tí yo nó bà dù tí bòò mì yo.

28 Tacó à kpèti káa 'Viì-mì-'Dakò, yí gí gí muu to tí nó me tacó máa ndâ 'duù 'ví bàkà nèté wó nó lá, yí gí a i tacó bà

bàkà nèté ndâ 'duù, delè tacó bà sì mĩri wó ji ku á muu ndâ 'duù.»

Jézù njaanga ɾo ndâ 'bí mbe sũro sósò'ò

²⁹ Si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kũ giì n̄è nó 'do gbí gbata Jèrikò kũ ya gí Jèrùzàlémè, ndâ 'duù me mbè ká ko ndú.

³⁰ Ndâ 'bí 'dakò sósò'ò tí ndâ mbe sũro mbe kũ ki tí ndú seè kpokèjì, máa giì 'di có máa ñinó a Jézù ká kũ ndii ta nó nò, ndú giì 'bità bà tò kũ, máa, «'Vii mì Dàvídè! Nò yê ɾo ze!»

³¹ Ndâ mbè 'duù tí nó mbe kũ ko tàkò Jézù nó giì do míti ndâ mbe sũ ɾo tí nó, máa ndú dù ngbii. Káa ndâ mbe sũ ɾo tí nó giì tò kũ ngéé gí yaà ndii ñinó kũro nó gí, máa, «'Vii mì Dàvídè! Nò yê ɾo ze!»

³² Jézù giì ɾò t̄yò, yí giì tè'é tí ndú, b̄indi yí giì 'vee ndú máa, «À tí yo a go ɱa yè, máa ye 'ví bàkà ji yo?»

³³ Káa ndú giì 'visì có ji Jézù máa, «Si ze 'ví zeke'o, Buu!»

³⁴ Jézù giì ñò yê ɾo ndú, b̄indi yí giì tee 'bì wó ta ndi tí ndâ ɾo ndú, b̄indi ndú ngé giì 'bità bà ñò ndâ i, b̄indi ndú giì ɾu ndi Jézù.

21

Bà ɾi Jézù gí gbí gbata Jèrùzàlémè

¹ Ndâ Jézù mà giì dooko ta gbata Jèrùzàlémè gí, si ndú pí Gú Mbâ, Jézù giì tuu ndâ 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò,

² máa, «Yo ya gítí ndâ 'bá tí zó náa yo kũ ñò muu ndú ngéé kũro yo zò. À káa póó bà yee yo kà, yo bà 'de na kècè náa à eɾe yí gí, ta 'vii mì wó gbí wú ɾègbà tí wó. Yo 'ví njaanga ndú 'do gbí wú gí, b̄indi yo 'ví gí ta ndú ji ye.

³ 'Bí 'duù má 'vee yo, yo 'ví 'visì có ji yí, máa, «A Mbe tí ze ká tuu ze, máa ze ya ta ndú ji yì. Nèté mì wó má cee ta ndú gí, yí bà tuu ndú ngé gí b̄andò mì ndú.» »

⁴ I tí nó bàkà tí go có tí nó náa Ízáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbĩri táánò 'dè éno máa,

⁵ «'Dè có ji ndâ 'duù Jèrùzàlémè, máa,

«Yo ñò gbolò gba mì yo á kèjì tí 'dè 'duù pí kècè tí ngbú kècè,» nò.»

⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù sósò'ò náa yí tuu ndú nó giì n̄è nó ya gí bà bàkà go có tí nó náa Jézù 'dè ji ndú nò.

⁷ Ndú bà-i-nò giì gbà ndâ ngbú 'vii-kècè tí nó ta nawu wó ya tí ji Jézù. Ndú mà giì yee ta ndú tí Jézù gí, ndú giì ki ndâ bongo mí pí tí ngbú 'vii-kècè tí nó, b̄indi Jézù giì o yí, ya tí gí gbí gbata Jèrùzàlémè.

⁸ Ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe tí mí mì Jézù nó giì gò ndâ bongo mì ndú mí to ta tí kpokèjì, ndâ 'bí

gii ki'viki ndâ kpâ gò míti kpokèjì, tacó wàa Jézù 'ví nò gbí , tacó bà te 'duù míti bà rì yí gí gbí gbata Jèrùzàlémè.

⁹ Bìndi ndâ mbè 'duù gii 'bità bà ko Jézù ya tí gí gbí gbata. Ndâ 'bí 'duù tè kùro wó, bìndi ndâ 'bí 'duù tàkò wó ndiì, kù tò kù ta líkí'o, máa,

«'Vala ze kpónó, 'Viì mì Dàvidè!

À ùlù yí tí mbe gí ta rẹ̀ mì Mbíri!

Áá Mbíri, 'vala ze kpónó!»

¹⁰ Gbata Jèrùzàlémè gii ngaka a cèe tí ta o bà yee Jézù. Ndâ 'duù ta o tí nò kù gii 'vee a 'vé, máa, «Ŋinó a 'di? Nìno a 'di?»

¹¹ Káa ndâ mbè ndâ 'duù tí nó mbe kù ko tàkò Jézù nó gii 'visì có ji ndâ mbe kù 'vee 'vé tí nó, máa, «A Jézù tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbíri mbe gí 'do gbí gbata Názàrèti á gbí to Gàliléyà nò.»

Jézù ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri

¹² Jézù mâ gii yee gbí gbata Jèrùzàlémè gí, yí gii rì gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Bìndi yí gii mòkò ndâ mbe bàkà gbí ndùgù 'bá-Mbíri tí 'bá 'vèlè nó 'dáá gí gí sè. Bìndi yí gii 'buku ndâ tàràbèzà mì ndâ mbe kù 'visì gùrúsù, ta ndâ mbata mì ndâ mbe kù mà ndâ kùlè nó mí to.

¹³ Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nò ta kpo tàkòcò, máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, máa: Mbíri máa, <'Bá mì ye a bàndò bà 'deke tí ndâ 'duù ji ye.> Káa yo kpónó bàngù nó gii 'visì tí bàndò mì ndâ mbe kùmùkù ndâ i mì ndâ 'duù.»

¹⁴ Jézù mâ gii cee ta ndâ mbe bàkà gbí ndùgù 'bá-Mbíri tí 'bá 'vèlè nó gí, ndâ mbe sú ro ta ndâ mbe ku kò gii kaa ya gí mì wó gbí ndùgù 'bá-Mbíri kà, bìndi yí gii 'vala ndú.

¹⁵ Ndâ kpo-kpò bu-Mbíri ta ndâ mbe 'di gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà bà-i-nò mâ gii nò ña ndâ i-serè tí nò náa Jézù kù bàkà nó, ndú delè mâ gii 'di ndâ kù tí nó náa ndâ víi 'viì kù tò ta gbí ndùgù 'bá-Mbíri, máa, «'Vala ze, 'Viì mì Dàvidè! 'Vala ze, 'Viì mì Dàvidè!» nó, ndú gii 'de nderè bà òkòlòwò gítí Jézù gí.

¹⁶ Ndú bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «Wò 'di có tí nò náa ndâ 'viì tí nò kù tò ta kù nò gí?»

Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji ndú máa, «Ye 'di gí. Káa yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mbíri máa, <A wò tí Mbíri kà nìbà cèe kpokèjì bà ùlù wò ji ndâ víi 'viì, ta ndâ dó 'viì,> nó lá?»

¹⁷ Jézù gii njè nó 'do Jèrùzàlémè bìndi ndâ có tí nò ya gí bà tè rì gbí gbata Bètániyà.

Jézù ì njà míti 'bí mù-mbiigá

18 Ta dú'o si Jézù kù dele ta go tí wó 'do Bètáníyà gí Jèrùzàlémè,

19 yí gii nò 'bí mû-mbiigá á seè kpokèjì. Yí gii ne tacó bà pà yú wàa yì 'ví zò gítí go tí nò tí yì nò. Káa yí gii 'de káa bè kpâ. Gbèè ñi mbiigá gbí mû wálá. Bindi yí gii ì njà mítí mû tí nò máa, «Wò 'ví ñi káká'í lá.» Ndâ kpâ-mbiigá tí nò ngé gii me ñemo-ñémòò, goolá a wu ka co tí ndú nò.

20 Ndâ mbe tala có mì Jézù má gii nò bà lemere bè mbiigá tí nò ta ku gálà éno, nje ndú gii 'dèè gí. Bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé máa, «A ña yè ká zi mû-mbiigá tí nó gálà go có 'dì nó?»

21 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, yo má ùnje gítí Mbíri ta njembí yo gbaanjé, yo bà bàkà cuki me káa ña i tí nó náa à bàkà mítí mû-mbiigá tí nó, nó lá. Yo kpétí má 'dè có ji 'bí gbolò gú, máa yí nje nó 'do tí bándò mì wó ya gí bà 'va tí tà kápá, yí bà bàkà go có mì yo nò gí.

22 Yo delè má 'deke tí yo ji Mbíri tacó 'bí i ta njembí yo gbaanjé, Mbíri bà je i tí nó ji yo gí.»

Ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdéyà 'vee ñè mbe je wotí bà bàkà ndâ serè ji Jézù

23 Jézù má gii ñi gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri kù nìbà i ji ndâ 'duù gí, ndâ 'bí bu-Mbíri ta ndâ 'bí kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdéyà gii gí gí mì wó, bindi ndú gii 'vee yí máa, «A 'di ká je wotí bà bàkà ndâ i tí nó náa wò kù bàkà nó ji wò?»

24 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kpónó delè kù gii 'vee yo ta 'vé gbaanjé, yo má 'visì có ji ye gí tàkò gí, bindi ye 'ví gii nì ñè 'duù tí nó mbe je wotí bà bàkà ndâ i tí nó náa ye kù bàkà nó ji yo:

25 A 'di táánò ká je wotí bà caka tí ndâ 'duù ji Jòvànì? A Mbíri wèè, a 'bí 'duù wèè? Yí 'de wotí tí nó 'do kòtí 'di? Nògí, yo nì ñè 'duù tí nó ji ye.»

Káa ndú gii 'bità bà 'viiki gbí 'vé mì Jézù nò gbí òkò tí ndú ta kpéetí ndú máa, «Ndoo kpónó má 'visì có ji yí máa, Jòvànì 'de wotí tí nó táánò 'do mì Mbíri, yí bà gii 'vee ndoo máa, «Káa yo ùnje gítí ndâ i tí nó náa yí kù bàkà nó lá, tacó yè?»

26 Káa bà 'dè éno máa, Jòvànì táánò 'de wotí tí nó 'do mì ndâ 'duù, delè káa bà le wú mítí miñi ndoo, tacó ndâ 'duù ùnje gí máa, Jòvànì táánò a mbe 'dòkò có mì Mbíri.»

27 Tacó éno, ndú gii 'visì có ji Jézù máa, «Ze nò bà lá.»

Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «À má éno, ye delè bà nì ñè 'duù tí nó mbe je wotí bà bàkà ndâ i tí nó ji ye nó ji yo wálá.

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ 'bí 'viì sósò'ô

²⁸ «Yo kù koṛo có máa yè? 'Bí 'dakò ta ndâ 'viì mì wó sósò'ô táánò giì ya gí mì kpo 'viì mì wó, yí giì 'dè có jì yí éno máa, <'Viì, ya gí bà bàkà nèté gbí nǝ wúnó.>

²⁹ Káa 'viì tí nò giì 'visì có jì bu wó máa, <Ye tí nó wálá.> Káa 'viì tí nò mâ giì koṛo muu wó, yí giì 'visì muu wó gí, bìndi yí giì ya gí gbí nǝ go có mì bu wó nò gí.

³⁰ 'Dakò tí nò giì ya gí mì làmbu 'viì mì wó, gí bà 'dè có jì yí máa, yí ya gí gbí nǝ. Káa 'viì tí nò giì eendi bu wó máa, <Ye bà ya gí, buù,> káa yí giì ya lá.

³¹ A 'di 'do gbí òkò tí ndâ 'viì tí nò sósò'ô nò ká bàkà go có mì bu wó?»

Káa ndú giì 'visì có jì yí máa, «A kpédélé 'viì mì 'dakò tí nò ká bàkà go có mì bu wó.»

Káa Jézù giì 'visì có jì ndú máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, ndâ mbe kù kili i-mírì, ta ndâ mbe nò vò ndoò, bà ya gí 'bá mì Mbírì si yo mí ndii.

³² Ye 'dè có tí nò jì yo tacó Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù táánò gè gí mì yo muu to tí nó tí mbe nìbà tó kpokèjì jì ndâ 'duù, káa yo táánò ùnje gítí ndâ có mì wó lá. A ndâ mbe kili i-mírì ta ndâ mbe nò vò ndoò nó táánò ká ùnje gítí ndâ có mì wó. Yo táánò nò ndú tí gí, káa yo biya bà 'visì muu yo 'do tí ndâ vò kpokèjì mì yo gí.

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ mbe bàkà nèté gbí nǝ nèbítì

³³ «Yo sè tù yo gítí 'bí có tí nó náa ye kù giì lòkò'bò jì yo nô. Ta 'bí o gbaànjé 'bí 'dakò giì rò nǝ mǝ-nèbítì mì wó, bìndi yí giì rò ndâ 'bí mǝ tí ndùgù gí tàkò , bìndi yí giì duu guù tí bàndò bà pee nèbítì mí gbí , bìndi yí giì duu cèléngé tacó bà gbà i mí gbí nǝ tí nò. Bìndi yí giì kaa ndâ 'duù mí gbí , máa, ndú má pee nèbítì gí, bà nǝndi ndú 'ví dù éno, wàa bà nǝndi yì 'ví dù éno. Ndú mâ giì 'viì có ta 'dakò tí nò náa yí kaa ndú mí gbí nǝ nò cee gí, yí giì ya gí bà nò ndoò gí gbí tende muu to.

³⁴ Yí mâ giì nò o bà yù nèbítì dooko gí, yí giì tuu ndâ bòò mì wó jì ndâ mbe kù bàkà nèté gbí nǝ mì wó máa, ndú je bà nèbítì nǝndi yì jì ndú wàa ndú 'ví gí tí jì yì.

³⁵ «Ndâ bòò mì mbe nǝ mâ giì yee ta ṛa có tí nò náa mbe tí ndú tuu ta ndú nò tí ndâ 'dakò tí nò mbe kù bàkà nèté gbí nǝ mì wó nò, ndâ 'dakò tí nò giì bàkà gbínje ta ndú, ta bà gbì ndú, ta bà 'vaka ndú ta díí. Bìndi ndú giì zì 'bí gbaànjé gí.

³⁶ Có ṛa vò i tí nò náa ndâ 'duù tí nò bàkà ta ndâ bòò mì mbe nǝ nò mâ giì yee gbí tù wó, yí giì tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i, gbí nǝnò me mbè ndii ndâ kpédélé nǝnó gí jì ndú.

Káa ndâ 'dakò tí nò gii bàkà káa ndi ña ndâ vò i tí nó náa ndú bàkà ta ndâ kpédélé bòò mi mbe nji nó mítí ndâ ñinò.

37 Bà ta'ò 'duù náa mbe nji gii tuu ji ndú a 'dóó 'viì mi wó ta bà koṛo có máa, <Ndú bà te duù mítí 'dóó 'viì mi ye gí.>

38 «Káa ndâ mbe bàkà nèté gbí nji má gii ñò 'viì mi mbe nji kèji, ndú gii 'dè có gbí òkò tí ndú máa, <Ñizó a 'dóó mbe mbèlè tí nó ká kèji zò. Ndoò zi yí gí, wàa ndoo 'ví dù tí ndâ mbe mbèlè tí nó bindi wó.>

39 'Viì tí nò má gii yee mi ndú, ndú gii ja yí 'do gbí nji gí nje o, bindi ndú gii zi yí gí.

40 À má éno, yo kpónó kù koṛo ta muu yo máa, mbe nji tí nò bà gii bàkà a ña yè ta ndâ mbe nèté tí nó?»

41 Káa ndú gii 'visì có ji yí máa, «Yí bà ziki ndâ vo-vò mbe nèté tí nó 'dáá gí, ta kponje gítí wálá. Bindi yí bà gii pà ndâ 'bí cèe ngú mbe nèté mbe kù je bà i ñindi wó ji yí ta o bà kili i 'do gbí nji.»

42 Jézù bà-i-nò gii 'vee ndú, máa, «Yo jé 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mi Mbíri nó lá? Có tí nó máa, <'Dóó díí tí nó táánò náa ndâ mbe bi 'bá bè gí nó

ká gii gí tí cèe yú díí bà sè tà 'bá nò.

A Mbíri táánò ká bàkà éno,

Káa à niki gbí ṛo ndoo gé ndii gí.>

43 «Má éno, ye kù 'dè có ji yo máa, <Á bà mò yo 'do 'bá mi Mbíri gí, wàa à 'ví je 'bá tí nó ji ndâ 'bí ña tende 'duù mbe kù bàkà tó i.>

44 'Duù má 'va tí wó pí díí tí nó náa ndâ mbe bi 'bá táánò bè gí nò, 'duù tí nó bà ki'viki tí vò ña ñinò. Káa à má díí tí nó ká 'va tí pí tí 'duù, díí tí nó bà 'ba'daka gbí 'duù tí nó gí.»

45 Ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mi ndâ Jùdéyà má gii 'di có tí nó náa Jézù lòkò'bò nò, ndú gii ñò ni gí máa, yí kù lòkò'bò có tí nó a i gítí ndâ yì.

46 Tacó éno, ndú gii jè ta bà pà kpokèji bà zèè yí, káa gúku ndâ mbè 'duù tí nó mbe kili mí mi Jézù nò gii kpò ndú gí. Tacó ndâ 'duù tí nó ñò ni gí máa, Jézù a mbe 'dòkò có mi Mbíri.

22

Jézù lòkò'bò có gítí o bà ko niì

1 Jézù gii lòkò'bò có ji ndâ 'duù káká'i máa,

2 «Ye bà 'vii Gba-gbíri mítí 'bí gbolò gba mbe bàkà i-zó-zò me gbolò ta o bà ko niì mi 'viì mi wó gí 'bá.

3 Bindi yí gii tuu ndâ bòò mi wó gí tàkò ndâ 'duù tí nó náa yí ma có bà ko niì ji ndú nò. Káa gbèe 'duù gbí òkò tí ndú gii gí lá.

⁴ Bìndi yí gii tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i máa, <Yo ya gí bà 'dè có jì ndâ 'duù tí nó náa ye ma có bà ko niì mì 'viì mì ye jì ndú nó máa, ye bàkà i-zó-zò cee gí. Nògí, ndú gí gí bà zò i.>

⁵ Ndâ bòò mì gba gii ya gí bà 'vanda ndi kòcò gba jì ndâ 'duù tí nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Káa có tí nó gii dù gbí tù ndú ká go mòngò gbí tù bô. Bìndi ndú gii 'vaaka ya ta ndi gbí ndâ 'dóó nèté mì ndú gbí muu ndú. Ndâ 'bí 'duù ya gí gbí njí mì ndú, ndâ 'bí 'duù 'vaaka ya gí bà mà 'velé,

⁶ ndâ 'bí 'duù ñindi ndú gii zèè ndâ 'bí bòò mì gba náa yí tuu ndú nó, bìndi ndú gii bàkà ndâ i-nô mí tí ndú, ndâ 'bí 'duù gii ziki ndâ 'bí bòò mì gba náa yí tuu ndú nó gí.

⁷ «Có ña ndâ i tí nó náa ndâ 'duù tí nó bàkà nó mà gii yee tí gba, yí gii tuu ndâ àsikèrì mì wó máa ndú ya gí bà ziki ndâ 'duù tí nó, wàa ndú 'ví cu wu mí tí ndâ 'bá mì ndú 'dáá gí.

⁸ Bìndi yí gii tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i máa, <Ye bàkà ndâ i-zó-zò bà ko niì cee gí. Káa ndâ 'duù tí nó náa ye táánò ma có bà ko niì jì ndú nó 'viì tí ndâ mbe gí lá.

⁹ Má éno, yo ya ta ndi tí ndâ kpokèjì, wàa yo má 'de ndâ 'duù, yo 'ví tè'é tí ndú, wàa yo 'ví ñjèè i-zó-zò jì ndú, tacó ndâ yá bà kpílí-kpili.>

¹⁰ Ndâ bòò mì gba mà gii kili ndâ 'duù go có mì wó nó gí, ndú gii kaa ndú mí tà'i bà zò i.

¹¹ «Gba mà gii gí tacó bà 'vee ndâ wiři mì wó, yí gii ñò 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú mbe yuu me bòngò bà ya gí bà ko niì lá.

¹² Bìndi gba gii 'vee 'dakò tí nó, máa, <Áá kómbe ye, wò ñi gí tà'i tí nó ta ña kpokèjì ñàgàyi?> Káa bà 'visì có jì gba gii kpò 'dakò tí nó gí.

¹³ Bìndi gba gii 'dè có jì ndâ 'duù mì wó mbe kú kpòlo tí ndâ wiři nó máa ndú ẹre 'bí 'dakò tí nó gí, wàa ndú 'ví ẹre kò wó gí, wàa ndú 'ví te yí 'va mí gbí 'dí'di'o sè, tí bàndò bà wa gbí ta bà 'viì tí ndâ 'duù.

¹⁴ Tacó à tè'é tí ndâ 'duù me mbè, káa yí ɾuka 'do gbí òkò tí ndú ká nji'díí.»

Có gítí bà gò i-mírì mì ndâ Jùdèyà jì gba Rómà

¹⁵ Ndâ 'bí mbe kpòlo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà gii kili bà muu ndú káká'i tacó bà zèè Jézù 'do tí mè wó.

¹⁶ Bìndi ndú gii tuu ndâ 'bí mbe tala có mì ndú ta ndâ 'bí mbe kú tè gí tàkò có mì Èródè tí gbolò gba, máa ndú ya gí mì Jézù, wàa ndú 'ví 'vee yí ta tiři máa, «Mbe nìbà i, ze ñò wò ni tí 'duù ñinó jáá, mbe kú nìbà kpokèjì mì Mbíři jì ndâ 'duù me ta tiři lá gí. Wò delè cì gúku tí 'duù gbaànjé lá, tacó ndâ 'duù 'dáá gí kùro lo ká gbaànjé.

17 Cò mí lo kpónó máa yè? Cò mí lo máa, à dú tacó tí ndoo tí ndâ Jùdéyà bà gò i-mírì jì ngáángbá gba mí ndâ Ròmánò? 'Dè jì ze gî.»

18 Káa Jézù gii 'di gbí tìrì mí ndú nò gî. Tacó éno, yí gii 'visì cò jì ndú, máa, «Yo kù tala ye tacó yè, ndi yo ndá mbe nambeè-ro?»

19 Yo tù ña ñì gùrúsù tí nò náa yo kù gò jì ngáángbá gba mí ndâ Ròmánò nò jì ye gî.»

Ndâ 'duù tí nò mâ gii tù ña ñì gùrúsù tí nò jì Jézù gî,

20 Jézù gii 'vee ndú máa, «À ka mítí gùrúsù tí nó nó a muu 'di, ta ɾè wó náa à cu mítí nó?»

21 Káa ndú gii 'visì cò jì Jézù máa, «A muu ngáángbá gba mí ndâ Ròmánò, ta ɾè wó náa à cu nò.»

Tacó éno, Jézù gii 'visì cò jì ndú, máa, «Má éno, yo je ndâ i mí gba mí ndâ Ròmánò jì ngáángbá gba mí ndâ Ròmánò, wàa yo 'ví je ndâ i mí Mbírì jì Mbírì.»

22 Ndâ 'duù tí nò mâ gii 'di ña cò mí Jézù náa yí 'visì jì ndú gí tàkò 'vé mí ndú nò, nje ndú gii 'dèè gî, bìndi ndú gii ñè jee yí mí bàndò mí wó.

Có gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú

23 Ta gbèè 'dè'o tí nò, ndâ 'bí ña Jùdéyà ñìnó mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó, gii gí gí mí Jézù, bìndi ndú gii 'vee yí máa,

24 «Mbe ñìbà i, Mòze táánò 'dè cò éno máa, 'duù má kò ñì, káa ku gii je yí gî, ndú má jò ta ñì tí nò lá, ná'vindí ku tí nó 'ví zèè 'bì nawù ku tí nó. Mbírì má je 'viì-'dakò jì ndú, 'viì tí nó 'ví dù gbí mòòkò bìndi ku tí nó.

25 Káa ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'viì-'dakò náa nawu ndú jò ndú vô-nje só gii kò ñì, káa ku gii je yí si ndú jò ta ñì tí nò lá.

26 'Bí ná'vindí 'viì-'dakò tí nò gbaànjé gii zèè 'bì nawù ku bìndi wó, káa ndú gii jò ta yí lá, bìndi ku gii je 'viì-'dakò tí nó gí tàkò ná'vindí wó gî. Ndâ 'viì-'dakò tí nó vô-nje só gbí yí mí nawu ndú nò 'dáá gî tètì á cìkii ñì tí nò gî. Ku delè gii ɾuka ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî. Káa gbèè 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe jò 'viì ta yí wálá.

27 Bìndi ñì tí nò gii cì tí ndòngbú 'duù gí tàkò ndú.

28 Má éno, ñì tí nò bà dù a ñì mí 'di gbí òkò tí ndú wúnò ta o bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú?»

29 Káa Jézù gii 'visì cò jì ndú máa, «Cò mí yo nò lè gî. Tacó yo 'di gbí ndâ cò tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbírì nó lá. Yo delè 'di gbí ndâ kpokèjì bà bàkà ndâ i mí Mbírì lá.

30 Tacó ta o bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú wúnò, ndâ 'dakò ta ndâ ñì bà kò tí ndú káká'i wálá. Tacó ndâ 'duù ta o tí nò bà dù go ndâ basìlì á gbírì.

31 Káa à má gítí có bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú, yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mbířì nó lá?

32 Mbířì táánò 'dè có ji Mòze, máa,
 <Ye a Mbířì mì Àbìráámò,
 ye a Mbířì mì Ìzákò,
 ye a Mbířì mì Jàkóbè.>

Káa Mbířì táánò 'dè có tí nó ji Mòze si ndâ 'duù tí nó náa yí 'deke ndú, máa yí a Mbířì mì ndú nó, cì sàà gí. Káa yí kpòò káa Mbířì mì ndú. Gbí éno máa, ndâ 'duù tí nó kpòò kú 'vala bìndi bà cì ndú.»

33 Ndâ mbè 'duù tí nó mbe tí mí mì Jézù nó mà gù 'di có tí nó náa yí 'visì ji ndâ ña ndâ Jùdèyà nó mbe 'dè có éno máa ndâ ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá nó, nje ndú gù 'dèè gítí ña bà ñìbà i mì wó nó gí.

Ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà 'vee Jézù gítí kpóló-kpolo có gbí tàkù mì ndú

34 Ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà mà gù 'di có éno máa Jézù kpòò nje ndâ 'bí ña Jùdèyà ñinó mbe kú 'dè có máa ndâ ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá nó gí, ndú gù kili bà muu ndú, bìndi ndú gù kaa ya gí mì Jézù.

35 Bìndi 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú tí cèe gbolò mbe 'di gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà gù 'vee Jézù ta tìřì, máa,

36 «Mbe ñìbà i, kpóló-kpolo có gbí òkò ndâ có mì Mòze 'dáá gí a có ngàyi?»

37 Káa Jézù gù 'visì có ji yí máa, «Kpóló-kpolo có gbí òkò ndâ có mì Mòze 'dáá gí a ñinó máa,

<Wò 'ví zè Mbířì tí Mbe tí lo niki ta njembí lo gbaànjé, ta lilí lo gbaànjé, delè ta bà kořo có mì lo gbaànjé.>

38 Ñinò a kpédélé có, delè tí kpóló-kpolo có mbe ndii ndâ 'bí sè có mì Mòze 'dáá gí ká nó.

39 'Bí có mì Mòze mbe gù kpolo gí tàkò ñinò a ñinó máa,
 <Wò 'ví zè ndâ 'bí ká lo niki go ba zè 'dóó tí lo niki mì lo.>

40 Ndâ có mì Mòze, ta ndâ bà ñìbà i mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì táánò mì 'dáá ká míti ndâ có tí nó sósò'ò nó.»

Bìndi-Mbířì me káa 'viì mì Dàvídè cuki lá, yí delè a Mbe tí Dàvídè

41 Jézù gù 'vee ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà tí nó mbe tí 'dee yí gí nó máa, «Kóřó-kořo có mì yo kpónó gítí Bìndi-Mbířì máa yè? Yí a 'viì mì 'di?»

42 Káa ndú gù 'visì có ji yí máa, «Yí a 'viì mì Dàvídè.»

43 Káa Jézù gù 'vee ndú káká'i máa, «Má éno, à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì máa, Dàvídè táánò 'dè kòcò ta wotí mì Bèřì-mì-Mbířì gítí Bìndi-Mbířì máa,

44 <Mbířì 'dè có ji Mbe tí ye máa,

«Ki tí lo to gbí kù'bì mì ye,
yee tí o tí nó náa ye bà bàkà ndâ ku'dì mì lo tí ndâ
i-tà-tàmà mì lo.» >

⁴⁵ «Má ènò, Dàvìdè má kù nì mítí Bìndi-Mbírì a <Mbe tí ye,> Bìndi-Mbírì bà giì dù tí 'viì mì Dàvìdè ta ña kpokèjì ngàyi?»

⁴⁶ Káa bà 'visì có gí tàkò 'vé mì Jézù nò giì kpò ndú gí. Delè 'bí 'duù káká'i mbe giì yeeke tí wó ta bà 'vee yí gítí 'bí có 'do gbí ñi tí nò kù ya gí kùro wálá.

23

Jézù kpo-gbì-tà-tù ndâ 'duù gítí ña i mì ndâ mbe 'di gbí-o, tí ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà

¹ Ta o tí nò Jézù giì kpo-gbì-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó ta ndâ 'bí 'duù me mbè, máa,

² «Ndâ mbe 'di gbí-o, tí ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà, a ndâ mbe ki tí pí jàlàmbà bìndi Mòze.

³ Má ènò, yo 'ví kpolo tí ndâ có tí nó náa ndú kù ma ji yo nô. Yo delè 'ví bàkà go ndâ có tí nò. Káa yo 'ví mèlè ndi bà bàkà ña ndâ i mì ndú lá, tacó ndú kù ma ndâ có mì Mòze ji ndâ 'duù, káa ndú bàkà go ndâ có tí nò lá.

⁴ I tí ndú a bà 'deeke du koři tacó bà ba ta gbímbí ndâ 'duù. Káa ndú jé gítí bà tee vòó sili 'bì ndú mítí ba koři tacó bà konì ndâ mbe kù òlú tí nò wálá!

⁵ Ndú ta o 'dáá gí kù mà tí ndú ta bà bàkà ndâ i mì ndú ká mà, tacó wàa ndâ 'duù 'ví ñò ta ndâ yì. Ndâ kúúkpá mì ndú me kpo-kpò, bìndi ña bà me vòngbò-vòngbò mì nje ndâ bòngò mì ndú mì sè ndâ 'bí 'duù wálá.

⁶⁻⁷ Ndú má yee tí bàndò ta mbè ndâ 'duù tí , à tí ndú káa go bà bàkà tí ndú, wàa ndâ 'duù 'dáá gí 'ví ñò ndâ yì ni tí ndâ cèè 'duù, delè tí ndâ kpo-kpò 'duù mbe 'di gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà ndii sè ndâ 'bí Jùdèyà 'dáá gí, gí. Có mì ndú gbí njembí ndú máa, ndâ 'duù 'ví tè'é tí ndâ yì ká ta ndâ kpo-kpò rè, go ndâ <Mbe nìbà i>.

⁸ «Káa yo 'ví si 'duù 'ví nì <Mbe nìbà i> mítí yo lá, tacó mbe nìbà i ji yo ká gbaànjé, bìndi yo 'dáá gí a ndâ ná'vindí.

⁹ Wàa yo delè 'ví nì <Buù> á mítí 'bí 'duù á muu to tí nó lá, tacó Bu yo ká gbaànjé gbírì.

¹⁰ Ndâ 'duù 'ví nì ndâ <Mbe tí ze> mítí yo delè lá, tacó mbe tí yo ká gbaànjé tí Bìndi-Mbírì.

¹¹ 'Duù ñinó tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gí nó 'ví dù tí bòò mì yo.

¹² 'Duù má si tí wó tí cèè 'duù, Mbírì bà si yí tí i wálá, káa 'duù má si tí wó tí i lá, Mbírì bà te duù mítí wó.»

Ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdèyà bà ñò mítí ndú

13 Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà, máa, «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà, yo tí ndâ mbe nambeè-ṛo! Yo bà ñò mí tí yo, tacó yo nè njekèjì 'bá mì Mbíṛì 'do tí ndâ 'duù gí. Yo jèjèèkè tí yo mí njekèjì mì Mbíṛì ji ndâ 'duù go bà jèjèèkè tí ndâ kî mí nje mbu. Ndú gí gbí mbu wálá, káa ndú delè gí bà si kpokèjì ji ndâ 'bí ña sè wàa ndú 'ví ya tí gí gbí mbu ká wálá.

14 «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà, bà ñò mí tí yo, tacó yo a ndâ mbe nambeè-ṛo. Wú'dè ò'dè ndâ nawù ku zii ji yo mù gí. Yo kù 'buuku muu ndâ vò i mì yo ta bà bàkà tí yo tí ndâ mbe 'deke tí yo ji Mbíṛì ta sí gbí wálá.

15 «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà, bà ñò mí tí yo! Yo si sè to lá, yo nò cee pí gú, cee muu ngo, máa, yo kù pà ndâ 'duù tacó wàa yo 'ví gí ta ndú gí gbí tàkìi mì yo tí ndâ Jùdèyà. Káa yo má tò kò yo ta gbèè 'duù, yo gii bàkà yí gí tí vò 'duù ndii yo ta bà sósò'ò.

16 «Yo tí ndâ mbe sù ṛò mbe kù túbà kpokèjì ji ndâ 'duù, yo bà ñò mí tí yo! Yo kù 'dè có máa, 'duù má be tí 'bá-Mbíṛì, ñìnò me có ká nò lá. Káa 'duù má be tí dâ'bi tí nó á tà'i 'bá-Mbíṛì nó, kózò tí wó 'ví bàkà go có tí nò.

17 Ghí có mì yo wálá! Kpóló-kpolo i kpónó a dâ'bi wèè, kpóló-kpolo i a 'bá-Mbíṛì, tí 'bá tí nó náa á má te dâ'bi á mí tà , káa dâ'bi tí nó gí tí i mì Mbíṛì gí nó?

18 'Bí có ñónókó mì yo káká'i a ñìnó máa, 'duù má be tí bàndò bà te i-cí-ci ji Mbíṛì, ñìnò káa làmbu có sínò. Káa 'duù má be tí i-cí-ci, yí ga wú mí tí miṛi wó gí.

19 À kpolo a có i-cí-ci wèè, à kpolo a có bàndò bà ci i ji Mbíṛì mbe bàkà i tí nó náa á ci nó tí i mì Mbíṛì nó? Yo a ndâ ñónókó 'duù mbe 'di gbí-o lá.

20 Má éno, 'duù má be tí bàndò bà ci i ji Mbíṛì, yí be me káa tí kùnga bàndò cuki lá. Yí nì a ndâ bàndò tí nó ta i-cí-ci tí nó náa à tí nò.

21 'Duù delè má be tí 'bá-Mbíṛì, yí nì me káa 'bá cuki lá. Yí be a tí Mbíṛì tí mbe kù 'vala tà'i tí nò.

22 Bìndi 'duù má be tí ṛì, yí kù be nó a tí ndâ jàlàmbà mì Mbíṛì ta Mbíṛì tí mbe kù ki tí pí jàlàmbà tí nó.

23 «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà, yo bà ñò mí tí yo, tacó yo a ndâ mbe nambeè-ṛo! Yo kù sù ṛo Mbíṛì ta bà gò ndâ ví i-gbì-njí ta i gbí ndú wálá, go ndâ kpátuyá, go có mì Mòze. Yo kpétí má bàkà éno gí, yo kùtàá 'ví ò-bà-mbí ndâ kpóló-kpolo có mì Mòze, go ndâ có gítí bà waa có ta yúco, ta bà ñò yè ṛo ndâ 'duù, ta bà dù tí ndâ 'duù jáá nó lá.

24 Yo a ndâ mbe sú ɾò mbe kû tùbà kpokèjì jì ndâ 'duù! Yo a ndâ mbe sú ɾo mbe kû guu ngo njú-njù mì yo ta kùtâ, máa, ndâ víi gû'i gbí ngo bà lì tàkòcò yo, káa yo kû mĩri kùuyù ya ta nó!

25 «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà, bà ɱò mĩtí yo, tacó yo a ndâ mbe nambeè-ɾo! Yo kû 'dè líkí nje jì ndâ 'duù, káa à yè gbí njembí yo cuki káa có gítí bà kùmùkù ndâ i mì ndú ta wotí gítí mĩri yo; yo go 'duù ɱinó mbe kû caka kapí ndâ ká'i sɿ gbí ndú ta bètí nò.

26 Yo tí ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà a ndâ mbe sú ɾo! Yo kùtâà bà caka a gbí ndâ ká'i kùɾo má kózò gî, bìndi yo 'ví gii caka kapí ndú.

27 «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà bà ɱò mĩtí yo, tacó yo a ndâ mbe nambeè-ɾo! Yo go ndâ muu'dú náa à te banga mĩtí ndú ta bà toɾo cé-ce màɱò mĩtí ndú, káa tó i gbí guù á tà banga tí nò bìndi ndâ kù 'bìli ku, ta zì ku, wálá.

28 Yo go banga muu'dú, tacó ndâ 'duù kû ɱò yo go ndâ tó 'duù mbe kû co tí jáá kpokèjì, káa yo a cèe ndâ vò 'duù, tí ndâ kpo-kpò mbe nambeè-ɾo.

29 «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà, yo a ndâ mbe nambeè-ɾo! Yo tí ndâ mbe kû te banga mĩtí ndâ bàndò bà duu ndâ mbe 'dòkò có mì Mbĩri! Yo tí ndâ mbe kû te banga mĩtí ndâ muu'dú ndâ tó 'duù mì Mbĩri! Yo bà ɱò mĩtí yo,

30 tacó yo kû 'dè 'véɾè éno máa, <Ze táánò má 'vala gbí o mì ndâ ká guè ze, ze bà gbètèkè mbelè ndâ mbe 'dòkò có mì Mbĩri mĩtí 'bì ze go i mì ndú wálá.>

31 Má éno, yo kû yù nò a gbí tí yo á gí sè ta kpéetí yo, máa, yo a ndâ 'vii mì ndâ 'duù tí nó táánò mbe ziki ndâ mbe 'dòkò có mì Mbĩri nò!

32 Nògí, yo cee sè nèté tí nó táánò náa ndâ bu yo 'bità nó gí.

33 Yo a ndâ kpoo! Yo a ndâ 'vii mì ndâ gùlù kpoo! Yo bà ndo 'do gbí bà waa có mĩtí yo mì Mbĩri co tí kpokèjì ñgàyì?

34 «Má éno, ye kû gii tuu ndâ 'bí ngú mbe 'dòkò có mì Mbĩri, ta ndâ 'bí ngú mbe 'dì gbí-o, ta ndâ 'bí ngú mbe nìbà i jì yo. Yo bà gii ziki ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gí. Yo bà gii gbì ndâ 'bí ta ndi tí ndâ bàndò bà kili yo. Yo bà mòkò ndú cee gbí ndâ gbata 'dáá gí, bìndi yo bà gii le ndâ 'bí lé-le.

35-36 Ye bà tuu ndâ ngú 'duù tí nó jì yo tacó wàa có tàkò ndâ mbelè ndâ tó 'duù mì Mbĩri 'dáá gí, mbe 'bità bà yee to á 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó, mbe 'bità 'do tí mbelè Àbélé tí yè sínò ta có mì wó ta ná'vindí wó wálá, yee tí Zàkàriyà tí 'vii mì Bàràkiyà, náa ndâ guè yo zì yí mí ɾègbà bàndò bà

te i-cí-ci á tà'i 'bá-Mbířì nó, 'ví dù tí 'bì yo tí ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó, nô!»

Jézù 'deke tí wó tacó tí ndâ 'duù Jèrùzàlémè

³⁷ Jézù bà-i-nò gù 'deke tí wó tacó tí ndâ 'duù Jèrùzàlémè máa, «Ákoo Jèrùzàlémè, Jèrùzàlémè! Wò ziki ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì, tí ndâ 'duù ñinó náa Mbířì tuu ndú jì wò nó gí. Ye jè ta bà kili ndâ 'viì mì lo go bà kili ndâ 'viì mì na nguù gí tà mbí wó ta bà me mbè, káa à kpò ye gí.

³⁸ Ye bà si éno! 'Bá mì lo bà 'bu gí,

³⁹ tacó ye ci wò gí. Wò bà ñò ye ta ɾo lo káká'i wálá, yee tí o tí nó náa wò bà 'dè ta nje lo máa, «À ùlù mbe gí ta ɾè mì Mbe tí ndoo!» gí.»

24

Jézù 'dè có gítí bà mèèkè Jèrùzàlémè

¹ Jézù mâ gù co gí sè 'do gbí ndùgù 'bá-Mbířì gí, ndâ mbe tala có mì wó gù ùlù banga tí ndâ 'bá tí nó a bàndò 'bá-Mbířì nó jì yí si yí kù bàkà có bà ñè nó.

² Káa Jézù gù 'visì có jì ndú máa, «Yo ñò ndâ díí tí nó 'dáá gí, gí? Áá bà gù ki'viki ndâ banga 'bá tí nó 'dáá náa yo kù ñò ñò lú'bu-lú'bu gí! 'Bí gbèe díí bà gù dù pí ka wó bà-i-nò wálá.»

³ Ndâ Jézù mâ gù yee ta ndâ mbe tala có mì wó pí Gú Mbâ gí, yí gù ki tí wó to, bìndi ndâ mbe tala có mì wó gù 'vee yí tà bèngì máa, «Áá bà ki'viki ndâ 'bá tí nó gí to ta o ñàyi? Káa ze bà ñò ni mítí yè? Ze delè 'ví ñò ndâ ndòngbù o, ta o bà gí 'Viì-mì-'Dakò ni mítí yè?»

Bà 'bità ndâ vò o

⁴ Káa Jézù bà-i-nò gù 'visì có jì ndú máa, «Yo kpolo tí yo, máa 'bí 'duù 'ví ñonoko yo lá.

⁵ Tacó ndâ 'duù me mbè ta o tí nó bà gí ta ɾè ye, ndú bà bàkà tí ndú tí ndâ Bìndi-Mbířì ta wotí. Ndâ ña ndâ 'duù tí nó bà gí tí ndâ mbe ñònòkò muu ndâ 'duù me mbè.

⁶ Yo delè ta o tí nó bà 'di có gítí ndâ kpo-kpò gó, ta ndâ fiíní-fiini có gítí ndâ kpo-kpò gó. Káa njembí yo 'ví mù lá, tacó ndâ i tí nó 'dáá gí bà me tí gí, káa ndòngbù o kálásê.

⁷ Tacó ta o tí nó ndâ 'duù 'do muu to kè'bí bà ya gí bà tè 'bá mì ndâ 'bí ka ndú ta gó. Ndâ kpo-kpò gba bà tè ndâ ka ndú ta gó. Làngàwìřì bà tè to. To bà gù tanga tí tí ndâ bàndò me mbè.

⁸ Ndâ i tí nó 'dáá gí bà dù káa bà 'bità gó-káyì sínò.

⁹ «Ta o tí nó, ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí bà sogo yo á muu ye. Ndú bà gù kaa yo ya tí gí gbí ngbàngà, bìndi ndâ

gba bà gii waa có mítí yo ta 'véřè. Ndú bà kaa yo ji ndâ 'duù máa ndú mèèkè'i tí yo, wàa ndú 'ví ziki yo gí.

¹⁰ Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ 'duù mì ye bà bè ye gí. Ndú delè bà kpì ngbàngà tí ndâ 'bí ka ndú ònó mbe kú tee njembí ndú mítí ye nò. Ndâ 'duù bà gii sogo tí ndú gbí òkò tí ndú.

¹¹ Ta o tí nò delè, ndâ sú mbe 'dòkò có mì Mbířì me mbè bà oloko kú ònòkò muu ndâ 'duù 'do tí cèe kpokèjì.

¹² Ndâ 'duù bà zè tí ndú gbí òkò tí ndú ta o tí nò niki dúú-dúú wálá, tacó yúcó bà gii dù wálá.

¹³ Káa Mbířì bà 'vala ndâ 'duù ònó mbe sè kò ndú á mí to tí kpoè yee tí ndòngbú ndâ vò o tí nò nó gí.

¹⁴ «À delè bà ma a Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbířì tí gba ji ndâ 'duù muu to tí nó má 'dáá kózò gí, bìndi ndòngbú o bà gii gí .

Ndâ 'duù Jèřùzàlémè bà ò vò i ònó ta òa wálá nò

¹⁵ «Má ènò, yo má gii ò òa vò i tí nó ta go bà ò yí řè řo ndâ 'duù tí ndú wálá, náa Dàniyélè tí mbe 'dòkò có mì Mbířì dígísèè 'dè cò gítí wó nó, co kú řò tíyò á řègbà 'bá-Mbířì gí ('duù tí nó mbe kú 'deke i tí nó, nó 'ví kořo muu wó),

¹⁶ bìndi , ndâ 'duù gbí to Jùdèyà 'ví kaa ta ngèlè ya gí bà ngùù tí ndú pí ndâ gú.

¹⁷ 'Duù ta o tí nò má kú tèwo wó á tàzo 'bá, yí 'ví ndii ká ta gbí muu wó ya gí bà pà kpokèjì 'válá. Yí 'ví kořo có me gítí bà ya gí bà zeke bà ndâ i mì wó tà'i nò lá.

¹⁸ 'Duù delè ta o tí nò má gbí njí, yí 'ví ndii ká ta kpokèjì ká ya gí bà pà bándò 'válá. Yí 'ví kořo có gítí bà ò ngèlè ya gí bà kaa ndâ bòngò mì wó 'do 'bá lá.

¹⁹ Káa áá bà volo ji ndâ 'duù ònó ta ndâ víi 'viì ká mì ndú nó, ta ndâ nawu ndâ dó 'viì, ta ndâ mbe nakáyì gbí ndâ sili tí nò ngé!

²⁰ Má ènò, yo 'deke tí yo ji Mbířì máa vò o tí nò 'ví dù me ta bitii bèmbíli lá. À delè 'ví dù me ta ři bà wotí gbí tàkii mì yo tí ndâ Jùdèyà lá.

²¹ Tacó òa ndâ vò i tí nò bà gii bàkà tí ta o tí nò nò, jé sàà bàkà tí 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó mì Mbířì yee tí wúnò lá. Ndú delè káká'i bà bàkà tí wálá.

²² Mbířì táánò má ja tí o tí nò lá, sè 'duù gbaànjé gí bà dù wálá. Káa yí ja tí o tí nò gí, tacó bà 'vala ndâ 'duù mì wó náa yí řuka ndú nò.

O bà gí 'Viì-mì-'Dakò wúnò bà gířì tí wálá

²³ «'Bí 'duù ta o tí nò má 'dè có ji yo, máa, <Yo zeke'o gi, Bìndi-Mbířì nò! Yí a i zò!> Yo 'ví ùnje gítí có mì wó nó lá.

24 Tacó ta o tí nò ndâ mbe bàkà tí ndú tí ndâ bìndi-Mbířì ta ndâ mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì me mbè bà oloko kù bàkà ndâ seřè tacó bà eendi ndâ 'duù 'dáá gî, kpétí káa ndâ 'duù ñìno náa Mbířì ʀuka ndú gî nò, náa ndú má 'de kpokèjì gítí bà me éno gî nò.

25 Má éno, yo kpolo ʀo yo, tacó ye 'va nò a gbí tù yo gítí bà gí o tí nò gí.

26 «Má éno, ndâ vò 'duù tí nò má eendi yo ta o tí nò máa, <Yo ñò 'Viì-mì-'Dakò ngéé gbí kángáá nga ngoò zò!> yo 'ví ya gí kà lá.

27 Ndú delè má tù 'bì ndú jì yo máa, <'Viì-mì-'Dakò kù ngùù tí wó ngéé mítí bàndò tí zò!> yo 'ví tè gí tàkò có mì ndú nò lá. Tacó bà gí 'Viì-mì-'Dakò bà dù go ngbàngbàřì mbe ba i gbaànjé bìndi yí gii ʀengà cee to 'dáá gî.

28 Ndâ gálambá má yaà kere-kèrèè, gbí éno máa, ku i kuu gbí to tí nò. Káa à me 'duù ká kù túbà ku nò jì ndú lá. Má éno, à delè me 'duù ká bà túbà o bà gí 'Viì-mì-'Dakò jì yo lá.

29 «Ngé bìndi ndâ vò i tí nò, ʀo ʀi bà gii 'di gî, ngba pì bà gii dù wálá, ndâ yii bà gii 'duku 'do tàřì gí to, tàřì bà gii ngaka tí.

30 Nògí, 'Viì-mì-'Dakò bà gii co go seřè á tàřì, bìndi ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî bà gii zèè muu ndú ta bà ñò 'Viì-mì-'Dakò kù da nó ta wotí tí co gbí kùlù mù ngbèzèè kù gí muu to tí nó.

31 Gbí mòngò bà gii me tí ta wotí tí, bìndi yí bà gii tuu ndâ basìlì ya gí bà tè'é tí ndâ 'duù mì wó náa yí ʀuka ndú nó cee muu to tí nó 'dáá gî.

32 «Mbiigá má 'bità bà tù dó kpâ gî, yo ñò ni gí máa bèmbìlì dooko gî.

33 Má éno, yo má ñò ndâ i tí nò náa ye 'dè có jì yo gítí ndú nò kù bàkà tí, yo 'ví kořo muu yo máa, o bà gí 'Viì-mì-'Dakò dooko jé'déé gí.

34 Yo te mí gbí muu yo máa, ndâ i tí nò 'dáá náa ye 'dè có gítí ndú jì yo nò bà bàkà tí kùřo o bà miì ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nò.

35 Ndâ tàřì ta to tí nó bà cee gî, káa, ndâ có mì ye bà dù cóó ká tí bàndò mì ndú.

36 Káa à má gítí ndâ o ta ʀi tí nò, 'bí 'duù gbaànjé mbe ñò ni wálá. À kpétí káa ndâ basìlì gbířì, ndú ñò ni lá. 'Viì delè ñò ni ká lá. À káa Buù ta kpéétí wó ká ñò ni

37 «Yo kpolo tí yo, tacó ña ndâ i tí nó táánò mbe bàkà ndâ 'duù gbí o mì Nówà nó bà gii 'de ndâ 'duù ta o bà gí 'Viì-mì-'Dakò.

38 Tacó àá táánò ta kùro bà ò ngo gbí o mì Nówà, ndâ 'duù kù zò i, ndâ 'duù kù njù i, ndâ 'dakò ta ndâ ni kù kò tí ndú yee ká ngé tí o bà o Nówà gí gbí gbâ.

39 Ndú koṛo 'bí làmbu có nǝí'dí éno máa, vò i kèjì nò, ngé gí lá, yee ká tí o tí nó náa ngo giì ò có tàkò ndú léé gí. À wúnò bà dù go éno ta o bà gí 'Viì-mì-'Dakò.

40 Ta o tí nò ndâ 'dakò má sósò'ò kù bàkà nèté gbí nǝí, àa bà je 'bí 'duù gbaànjé gí, si 'bí ka wó.

41 À delè má 'de ndâ ni sósò'ò kù no 'vuù, àa bà je 'bí 'duù gbaànjé, si ka wó ta kpéetí wó mí ɾo 'vuù.

42 Káa à má éno, yo 'ví kpolo tí yo, tacó yo bà ɲò o tí nó náa Mbe tí yo bà gí gbí nó ni wálá.

43 Káa yo 'ví te mí gbí muu yo máa, mbe 'bá kùtàá má ɲò o bà gí mbe ngbà ta bèbìlì ni gí, yí bà dù tí zò'o, tacó wàa, mbe ngbà 'ví ngbà ndâ i mì wó lá.

44 Má éno, yo delè 'ví 'viindi tí yo, tacó 'Viì-mì-'Dakò bà gbaaka yo wúnò gbááká-gbaaka ta o bà gí yí.

45 «Má éno, yo koṛo muu yo gi. Gba kù si ndâ i-'bá mì wó náa yí kpétí má 'bá wálá a i mí 'bì ɲa bòò ngàyi? Yí kù si ndâ i-'bá mì wó náa yí kpétí kù ya ká gí muu ɲà nó a i mí 'bì ɲa bòò ɲinó ta muu kuu tí wó, delè mbe kù bàkà nèté ta njembí wó gbaànjé nò.

46 Gba má dele ndi wó 'do muu nó gí gí bà 'de ndâ 'duù 'bá mì wó ta líkí'o tí ndú, yí bà peteke tàkòcò tó bòò mì wó nò ta ɲa wálá,

47 ta bà bàkà yí tí mbe kpolo tí ndâ i-'bá mì wó 'dáá gí.

48 Káa wò ɲindi lo tí vò bòò mbe tee mbí lo mítí nèté mì lo lá bà giì koṛo a có máa, <Gba kpónó a ye!>

49 Bìndi wò bà giì 'bí a tà bà mèèkè'i tí ndâ 'bí ka lo bòò ɲinó náa yo kù bàkà nèté ta ndú bà gbèe to nò. Wò delè bà giì zèè kpolo ma a ngé bà zò i ta bà njù pe ta ndâ wú-pe.

50 Vò bòò tí nò bà gu a ndi ta bà gí gba.

51 Bìndi yí bà giì 'de tí wó kù wa gbí ta bà 'viì tì wó gbí sé'i á mì ndú ta ndâ mbe nambeè-ɾo.»

25

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ 'bí mbutu 'viní muu'bi

1 Ta o tí nò Jézù giì lòkò'bò có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ndâ ɲa ndâ 'duù tí nó náa, Gba-gbírì kù zogo ndú nó go ndâ 'bí 'viní muu'bi mbe kaa 'do 'bá mì ndú ya tacó bà ɲò 'bí 'dakò náa à kù ko niì mì wó gí 'bá.

2 Ndâ 'bí 'duù vô 'do gbí òkò tí ndâ 'viní tí nò giì dù a ndâ mbe koṛo có. Káa muu tí sè ndâ 'bí ka ndú ɲinó vô nó wálá.

³ Ndâ 'vinî ñinó mbe ni bà koṛo có lá nò gii ṛuka i tacó bà tù ta wu tacó bà ñò ta gbíro mbe kú kò niì nó ká ṛuka.

⁴ Káa ndâ 'bí ka ndú ñinó vô ta muu kuu tí ndú nó gii kaa ndâ 'bí i bà tù wu gítí bà-i-mì-i.

⁵ Ndú mâ gii yee tí 'bá tí nó náa à kú ko niì gítí nó, ndú gii 'de ndâ 'duù kú ù bà gii mbe kú kò niì. Ndâ 'duù dù kpòò, káa yí gí lá. Bindi ndú gii miì 'dáá ta ñi gí.

⁶ O mâ gii gbooko gí, ndú bà gii gundiì 'do tí ñi ta kòcò 'bí 'duù kú gbà ndú, máa, <Mbe kò ngú niì yee gí! Yo ya gí kùro wó!>

⁷ «Ndâ 'vinî tí nò mâ gii ziya, ndú gii 'de ndâ i bà tù wu mi ndú doo cee gí. Bindi ndâ 'vinî ñinó vô ta muu tí ndú nó gii 'bità bà òlò wu míti ndâ 'bí i bà tù wu ñinó náa ndú kùtáa kaa gítí có bà-i-mì-i nò.

⁸ Ndâ 'bí ka ndú ñinó tí ndâ mbe ñónókó mbe gí ta ndâ 'bí i bà tù wu lá nó mâ gii yù ndâ 'bí i bà tù wu 'do tí ndú, máa, <Yo ṛuka ndâ 'bí i bà tù wu ji ze náa ndâ ñindi ze doo cee gí nò,>

⁹ ndú bà-i-nò gii 'visì có ji ndú máa, <Yo ya gí bà pà 'do kè'bí, tacó ndâ ñinó mi ze nó bà tè ta ndoo wálá!>

¹⁰ «Ndâ mbe ñónókó tí nò mâ gii ya wê-wê gí bà pà ndâ i bà tù wu, ndú mâ gii dele ndi ndú á 'do kà, ndú gii 'de ndâ 'duù ñinó kùtáa mbe 'viindi tí ndú sàà gí nó kaa ya gí tà'i ta ndâ mbe kú kò niì gí.

¹¹ Ndú mâ gii gbà njekèjì ta bà tè'é máa, <Njaanga njekèjì ji ze, Buù! Njaanga njekèjì ji ze, Buù!>

¹² 'Dakò tí nò náa à kú ko niì mi wó nò gii 'visì có ji ndú máa, <Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, «Ye ñò yo ni lá.» >

¹³ «Ye cè cè tiri tí nò ji yo tacó wàa yo 'ví kpolo ta tí yo, tacó o bà gí 'Vii-mì-'Dakò gí bà zogo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí wúnò bà dù go éno. Yo bà gu káa ndii tí .»

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ bòò mi 'bí 'dakò

¹⁴ Jézù gii lòkò'bò có ji ndâ mbe tala có mi wó máa, «Ta o tí nò wúnò náa 'Vii-mì-'Dakò bà gí gí bà zogo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí nó, yí bà bàkà i go i mi 'bí 'dakò mbe kú ya gí muu nó. Bindi yí gii ñjèè ñjì ña ji ndâ bòò mi wó 'vii ta wotí mi ndú.

¹⁵ Yí gii wele ñjì ña ji 'duù ñinó ta wotí nèté tí wó ngé ma nó ta 'visí vô. Yí gii wele ji ñinó ta wotí nèté tí wó gàà-gàà nó ta 'visí sósò'ò, bindi yí gii wele 'visí gbaànjé ji 'duù ñinó ta wotí mi wó mbe me ñjì'dí nò. Bindi yí gii ya ta nó mi wó.

¹⁶ «Bòò tí nó náa mbe tí ndú wele ñjì ña ji yí ta 'visí vô nó gii da i, bindi yí gii yili ta ndâ bagà vô.

17 Ǹ̀nó nàa mbe tí ndú wele ǹ̀jì ̀̀jì yí ta 'visì sósò'ò nó g̀̀i da i, b̀̀ndi yí g̀̀i yili ta ndâ bagà sósò'ò.

18 Káa 'duù ǹ̀nó nàa mbe tí ndú wele ǹ̀jì ̀̀jì yí ta 'visì gbaànjé nó, g̀̀i cu gboko, b̀̀ndi yí g̀̀i yili ta gbèe 'visì ̀̀jì ta nò le mí ̀̀ro wu.

19 «'Dakò tí nò mà g̀̀i dele ndi wó 'do muu nó b̀̀ndi gbolò o, yí g̀̀i 'vee ndâ bòò mì wó gítí ̀̀jì i ǹ̀nó nàa ndú bàkà ta ǹ̀jì ̀̀jì mì wó nàa yí njèè jì ndú á kùro o bà njè nó mì wó 'do 'bá nò.

20 B̀̀ndi bòò mì wó nàa yí wele ǹ̀jì ̀̀jì ta 'visì vò jì yí nó, g̀̀i tubà ndâ bagà tí nó nàa yí yili ndú vò nó jì mbe tí wó, máa, <Ǹ̀nó a ndâ i gbí nèté tí nó táánò nàa wò si jì ye nò, mbe tí ye.>

21 «B̀̀ndi 'dakò tí nò g̀̀i 'visì có jì bòò mì wó nò, máa, <Wò bàkà nìkì ngé! Wò a tó bòò mbe zèè nèté mì lo ta njembí lo gbaànjé. Wó kpòlo tí làmbu ǹ̀jì ̀̀jì ta nó táánò nàa ye wele jì wò nó ta njembí lo gbaànjé. Má ènò, ye bà je 'bí i mbe me gbolò ndii ǹ̀nò g̀̀i jì wò, wàa wò 'ví kpòlo tí. G̀̀i g̀̀i bà dù gbí líkí'ò á 'bá mì mbe tí lo.>

22 «Bòò ǹ̀nó nàa yí táánò wele 'visì ̀̀jì yí sósò'ò nó g̀̀i tubà ndâ bagà tí nó nàa yí yili ndú sósò'ò nó jì mbe tí wó, máa, <À sósò'ò nó a ndâ bagà nàa ye yili 'do gbí ndâ 'visì tí nó sósò'ò nàa wò táánò wele jì ye nò, mbe tí ye.>

23 «Mbe tí wó bà-i-nò g̀̀i 'visì có jì yí ta líkí'ò, máa, <Wò bàkà nèté nìkì ma! Wò a tó bòò ta njembí lo gítí nèté mì lo ká gbaànjé. Wò ni bà kpòlo tí làmbu i ta njembí lo gbaànjé g̀̀i. Má ènò, ye bà je wò tí mbe kpòlo tí 'bí i mbe me gbolò ndii ǹ̀nò g̀̀i. G̀̀i g̀̀i bà dù gbí líkí'ò á 'bá mì mbe tí lo.>

24 «B̀̀ndi bòò ǹ̀nó nàa yí táánò wele 'visì ̀̀jì gbaànjé jì yí nó g̀̀i le gboko gbèe 'visì ̀̀jì mì wó nàa yí kpòlo tí nó g̀̀i tí jì yí, máa, <À nò, Buù! Ye 'di a tàwo lo, máa wò a cèe vò 'duù, ta yè ̀̀ro 'duù tí lo gbaànjé wálá. Nèté mì lo káa bà njèè ǹ̀jì ̀̀jì ndâ 'duù wàa ndú 'ví kù da ta i jì wò. À delè káa ndâ 'duù ká kù taa kánjì gbí i tacó bà te g̀̀i tí g̀̀i gbí galá mì lo.

25 Tacó ènò, g̀̀uku bà gàa tí ǹ̀jì ̀̀jì mì lo g̀̀i kpo ye g̀̀i. Ǹ̀nó a yí nàa ye kpónó le g̀̀i tí jì wò nò.>

26 «Káa 'dakò tí nò g̀̀i 'visì có jì bòò mì wó nò ta kpo tàkòcò máa, <Wò a vò bòò, tí mbe kpó! Wò táánò má nò ni g̀̀i máa, à káa ndâ 'duù ká kù jì i jì ye, à delè káa ndâ 'duù ká kù kili i 'do gbí njí g̀̀i 'bá jì ye,

27 wò táánò lì 'bì lo g̀̀i tà ǹ̀jì ̀̀jì mì ye tacó yè? Wò táánò má je jì 'bí 'duù wàa yí 'ví jì jì ye, ye wálá kpónó 'de 'bí i gbí g̀̀i?>

28 Yí bà-i-nò gii te gboko tí nò 'do tí vò bòò tí nó, bindi yí gii je ji mbe yili bagà vô 'do gbí 'visì nji ña vô nò.

29 Tacó i má kuu mì 'duù, à kù je 'bí ji yí á mí pí, tacó wàa yí 'ví dù tí gbolò mbe i. Káa i má mì 'duù wálá, áá bà je làmbu ñinó náa à kuu mì wó nó 'do tí wó gí.

30 Káa à má gítí bòò tí nó ta i gbí wó wálá nó, à 'ví 'va yí gí gbí 'dí'di'o tí bàndò bà ñò gàzà.»

Ndòngbú bà waa có

31 Jézu gii 'dè 'bí có káká'i ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ta o tí nó wúnò náa ndâ basili bà ko 'Viì-mì-'Dakò tí gba 'do gbìrì gí tí gí pí jàlàmbà mì wó nó,

32 ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí bà kili mí kùro wó, bindi yí bà gii njèè gbí òkò tí ndú go bà pì gbí cù mì niì.

33 Yí bà gii mò ndâ 'duù ñinó tí ndâ tó 'duù go cèe nji cù nó gí gbí kù'bì mì wó, bindi ndâ 'duù ñinó ta gbí ndú wálá go póró cù nó gí gbí gálì mì wó.

34 «Bindi yí tí 'Viì-mì-'Dakò tí Gbolò gba bà gii 'dè có ji ndâ 'duù ñinó gbí kù'bì mì wó nó máa, «Bu ye cù 'dê ngo cù wó mí tí yo gí! Yo gí gí bà zèè 'bá tí nó náa à 'viindi ù ta ndi yo 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó, nò.

35 Tacó ye táánò ta go tí ye, bindi yo gii je i-zó-zò ji ye gí; ye táánò ta go ngo tí ye, bindi yo gii cu ngo ji ye gí; ye táánò 'dó-'do, bindi yo gii te wiři mí tí ye gí;

36 ye táánò ta só, bindi yo gii je bongo ji ye gí; ye táánò ta sé'i tí ye, bindi yo gii pò ye gí; ye táánò gbí zàà, bindi yo gii ya gí bà ñò ye gí.»

37 «Bindi ndâ tó 'duù bà gii 'vee yí máa, «Ze táánò je i-zó-zò ji wò si wò ta go tí lo ta o ngàyi, Mbe tí ze? Ze táánò je ngo ji wò si wò ta go ngo tí lo ta o ngàyi?

38 Ze táánò ñò wò tí mbe 'dó-'do bindi ze gii te wiři mí tí lo ta o ngàyi?

39 Ze ya gí bà ñò wò si wò ta sé'i tí lo ta o ngàyi? Ze ya gí bà ñò wò si wò gbí zàà ta o ngàyi?»

40 «Bindi Gbolò gba bà gii 'visì có ji ndú máa, «Ta ndâ o tí nó 'dáá táánò náa yo kù bàkà ndâ i tí nó, kpèti ká ji 'bí zé'verè 'duù gbaànjé ta gbí wó ngé gí wálá á gbí òkò tí ndâ ná'vindí ye nó, yo kù bàkà nò a i ji ye.»

41 «Bindi yí bà gii 'dè có ji ndâ 'duù ñinó gbí gálì mì wó nó máa, «Yo co 'do tí ye gí, tacó Mbíri ò njà mí tí yo gí! Yo ya gí gbí wu tí nó jé mbe mee lá náa Mbíri táánò òlò ù ta ndi ndâ Gba-vò-i ta ndâ basili mì wó nò.

42 Tacó ye táánò ta go tí ye, káa yo jé je i-zó-zò ji ye lá; ye táánò ta go ngo tí ye, káa yo je ngo ji ye lá;

43 ye táánò 'dó-'do, káa yo te wiři mí tí ye lá; ye táánò ta só, káa yo je bongo ji ye lá; ta o tí nó táánò náa ye ta sé'i tí

ye nó, yo ya gí bà ò ye lá; yo delè ya gí bà ò ye gbí zàà lá.>

44 «Bìndi ndú bà gii 'vee yí máa, <Ze ò wò ta go tí lo ta o ngàyi káa ze je i-zò-zò ji wò lá, Mbe tí ze? Ze biya bà koni wò si wò táánò ta go ngo tí lo, si wò 'dó-'do, si wò ta só, si wò ta sé'i tí lo, si wò gbí zàà, ta o ngàyi?>

45 «Bìndi yí bà gii 'visì có ji ndú máa, <Ye kú 'dè có ji yo ta njembí ye gbaànjé éno máa, yo má bàkà ndâ i tí nò ji 'bí táángbà 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ ná 'vindí ye tí nó á kuu nó, nó gí, gbí éno máa, yo bàkà nò a i ji ye.>

46 «À ngbé nò a bà 'vaka ndâ wò 'duù gí tà wu ònó mbe mee lá ká kpòò ya tí nò. Bìndi ndâ tó 'duù bà 'de 'válá ònó mbe cee lá nò.»

26

Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà toko có gítí bà zi Jézù

1 Jézù mà gii cee ta bà nìbà ndâ i ji ndâ mbe tala có mì wó gí, yí gii 'dè có ji ndú máa,

2 «Yo ò nò ni gí máa, sè sili kpónó ká sósò'ò gítí gbolò o bà waa mbelè mì ndoo tí ndâ Jùdèyà tacó bà mèlè ndi tàkii bà njè nó mì ndâ ká gù ndoo 'do Mási. À delè nò a sè sili gítí bà je 'Viì-mì-'Dakò ji ndâ tende 'duù tacó bà gbì yí míti njèèkpè mù.»

3 Káa ta gbèe o tí nò náa Jézù kú 'dè ta có gítí bà gii gbì yí míti njèèkpè mù ji ndâ mbe tala có mì wó nò, ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà kili mí 'bá mì Kàyífà tí Kùro ndâ bu-Mbíri,

4 kú toko có gítí bà zèè Jézù á tàbèngii, wàa à 'ví zi yí gí.

5 Ndú ta o tí nò gii ẹre gba có mì ndú gbaànjé éno máa, ndâ yí 'ví zèè yí me ta ẹri mì gbolò o lá, tacó ndâ 'duù bà tanga i.

'Bí niì yee banga pò bàà míti Jézù á gbí gbata Bètaniyà

6 Jézù ta o tí nò kuu 'bá mì 'bí 'dakò ta ẹrè wó a Sìmoné ta ẹrè 'viya mì wó a «Mbe cì» gbí gbata Bètaniyà.

7 Mà gii zeke'o, 'bí niì gii gí ta banga pò bàà náa yí sè ta i me gbolò, gbí banga ká'i-bàà náa à bàkà 'do tí 'bí ẹa duù ta có kpóló-kpolo, bìndi yí gii yee bàà tí nò 'dáá gí míti muu Jézù si yí kú zò i.

8 Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii ò ẹa gbolò pò bàà tí nò náa niì tí nò yee 'dáá míti muu Jézù nò, ndú gii 'bità bà 'dè có ta kpo-tàkòcò, máa, «Ọ̀nò a ẹa bà volo i yè ká nò?

9 Áá kùtáá bà sè pò bàà tí nò ta i me gbolò, wàa à 'ví ko ta ndâ mbe yê!»

10 Jézù mâ giì 'di có mì ndâ mbe tala có mì wó nò, yí giì 'visì có ji ndú, máa, «Niì tí nò bàkà ji yo a cèè tó i, káa yo kù pèè mbí wó tacó yè?»

11 Ndâ mbe yê ta o 'dáá gî bà dù kuu ta yo. Káa ye bà dù ta yo me ta o 'dáá gî lá.

12 Niì tí nò yee bàà tí nò mí tí ye tacó bà 'viindi ye kù ù ta bà giì duu ye.

13 Ye kù 'dè có ji yo ta yú có máa, tàwo i tí nó náa niì tí nó bàkà nó bà cee wálá. Tacó bàndò tí nó náa à má ma Banga-Ngú-Có mí tí gî nó, à delè bà dìtá ña i tí nó náa yí bàkà nó gî.»

Júdà ùnje gítí có bà ba ngbù Jézù

14 Bìndi 'bí mbe tala có mì Jézù gbaànjé, ta ɾè wó a Júdà Ìsikàriyótè, bà-i-nò giì ya gí mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri,

15 bìndi yí giì 'vee ndú, máa, «Ye má pà kpokèjì gítí bà zèè Jézù ji yo, yo bà je ji ye a yè?» Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri bà-i-nò giì 'visì có ji yí ta bà 'deke ñjì fádà zi'duù-gbaànjé-nje muu'bi ji yí.

16 Júdà mâ giì kaa gùrúsù 'do mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri gî, yí ngé giì 'bità bà pà tó o ta tó kpokèjì gítí bà zèè Jézù.

Ndâ Jézù zò i-cí-ci ta ndâ mbe tala có mì wó ta gbolò o tacó bà mèlè ndi tàkù bà ñjè nó mì ndâ Jùdèyà 'do Mási ri

17 Ta kpédélé ɾi mì gbolò o bà bàkà tàkù bà ci 'Dê-kô náa à bàkà 'do tí 'dè ñjú kô, ndâ mbe tala có mì Jézù giì 'vee yí, máa, «Có mì lo máa, ndoo 'ví zò i-cí-ci tacó bà 'dè ñikì maa ji Mbíri tacó bà mèlè ndi tàkù bà ñjè nó mì ndâ ká gù ndoo 'do Mási ri mí ngò?»

18 Káa Jézù giì 'visì có ji ndú, máa, «Yo ya gí mì 'daàno gbí gbata Jèrùzàlémè, bìndi yo 'ví 'dè có ji yí máa, «Mbe ñbà i ji ze máa, o mì yí dooko gî. Má éno, ndâ yí ta ndâ mbe tala có mì yí bà gí gí bà zò i-cí-ci mí 'bá mì lo.» »

19 Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò giì ya gí gbí gbata, bìndi ndú giì bàkà i-cí-ci tacó bà 'dè ñikì maa ji Mbíri gítí o bà ñjè nó mì ndâ ká gù ndâ Jùdèyà 'do Mási ri.

20 Káa ta 'dè'o, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só kù zò i-cí-ci,

21 Jézù giì 'dè có ji ndú, máa, «Ye kù 'dè có ji yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo wúnó bà ba ngbù ye ji ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà.»

22 Có tí nò náa Jézù 'dè nò giì zèè tí ndâ mbe tala có mì wó ngé ndii gî. Bìndi ndú ta bà muu ndú nò 'dáá gî, giì 'bità bà 'vee yí gbaànjé-gbaànjé, máa, «Áá bà dù a ye, Mbe tí ye?» «Áá bà dù a ye, Mbe tí ye?»

23 Káa yí gii 'visì có ji ndú, máa, «'Bí 'duù náa ze toko 'bì ze mí gbí gbèe ká'i i-zò-zò ta yí gí bà gii ba ngbù ye.

24 'Viì-mì-'Dakò bà ya gí nje ku mì wó go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó gí. Káa tende i bà gii 'de a 'duù tí nó mbe ba ngbù 'Viì-mì-'Dakò nô! Áá táánò niki káa bà jò 'duù tí nó lá.»

25 Júdá tí mbe ba ngbù Jézù mà gii 'di có mì wó náa yí 'dè gítí mbe kù gii ba ngbù wó nó, yí gii 'vee yí, máa, «Wò kù nì me ye lá, Mbe nìbà i?»

Káa Jézù gii 'visì có ji yí, máa, «A wò ká kù 'dè ta nje lo máa, à me wò lá.»

Ndòngbù bà zò kò-njewu mì Mbe tí ndoo

26 Si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù zò i-cí-ci, yí gii je kù kò, bìndi yí gii 'dè nìkì maa ji Mbíri, bìndi yí gii kì'viki gbí kù kò tí nó, bìndi yí gii kaa ji ndâ mbe tala có mì wó, bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo kaa , wàa yo 'ví zò . Nìno a dìi ye.»

27 Bìndi yí gii te 'visì nèbítì, bìndi yí gii 'dè nìkì maa ji Mbíri, bìndi yí gii je ji ndú, máa, «Yo 'dáá gí njù

28 Nìno a mbelè ye tí nó náa Mbíri bà gii njù ta ngú mùká ta ndâ 'duù nô. Mbelè ye tí nó bà gii yee to tacó tí ndâ 'duù me mbè. Tacó wàa, Mbíri 'ví je ta à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù.

29 Yo te mí gbí muu yo máa, ye káká'i bà njù nèbítì tí nó ta yo wálá, yee tí o bà gii njù mì ndoo ta ndoo ta o bà zogo to tí nó mì Bu ye.»

Jézù 'dè có gítí bà gii o 'do tí wó mì Piyétòrò

30 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà gii cè cè ta bà be rẹ Mbíri bìndi bà zò i-cí-ci gí, ndú gii njè nó tacó bà ya gítí Gú Mbâ.

31 Káa si ndú kpokèjì Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo wúnó ta bèbìlì tí nó bà oloko 'do tí ye 'dáá gí. Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Ye bà gii zì mbe gbà bee, bìndi ndâ rómbo bà gii 'vaaka gí.»

32 Káa ye bà ya gí kùro gí bà ù ndi yo mí Gàliléyà á bìndi bà 'vala ndi ye 'do gbí muu'dú ye.»

33 Káa Piyétòrò gii 'visì có ji Jézù, máa, «Kpètí sè ndâ 'bí ka ye 'dáá gí má bà oloko 'do tí lo, ye ta bà mīri ye jé gí bà o 'do tí lo wálá.»

34 Káa Jézù gii 'visì có ji Piyétòrò, máa, «Ye kù 'dè có ji wò ta yúco máa, kùro bà kò kò mì ngùù ta bà ta'ô ta nje yé wúnó, wò bà 'boo ye ta bà ta'ô delè.»

35 Piyétòrò á bìndi nìno gii 'visì có ji Jézù, máa, «Ye jé gítí bà 'boo wò wálá. À kpètí má káa ku, à nìkì káa bà cì ndà

só ndúkú gî.» Sè ndâ 'bí ka Piyétòrò 'dáá gî gii 'dè káa gbèe ña có mì Piyétòrò nò ji Jézù.

Jézù 'deke tí wó ji Mbíri gbí nji Jètisèmánè

36 Káa si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù 'do Gú Mbâ, Jézù gii ne ta ndú gítí 'bí wúngbó jìlì mbâ náa à kù nì mítí a Jètisèmánè, náa à rò nji'dí gí to tàgbà gú. Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo kí tí yo to bà-i-nò, wàa ye 'ví yèè gí zó gí bà 'deke tí ye ji Mbíri.»

37 Yí bà-i-nò gii 'daka ta yí káa ndâ Piyétòrò ta ndâ 'vii mì Zèbìdèyò sósò'ò. Bìndi ndú gii co ta ndú gí ndii 'do gbí òkò tí sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó. Ndú mà gii co gí ndii gí, njembí Jézù gii 'bità bà mù ta wotí tí. Bìndi líkí'o gii dù káa cee 'do tí wó gí.

38 Yí bà-i-nò gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó ta'ò náa ndú gí ta ndú nó éno máa, «Sé'i yè gbí njungu ye dè gí mì ku. À má éno, yo dù nò wàa yo 'ví kpolo tí yo.»

39 Bìndi yí gii yèè ndi wó 'do tí ndú gàà gí ndii, bìndi yí gii 'bu gbíro wó mí to, bìndi yí gii 'deke tí wó ji Mbíri éno máa, «Áá Bu ye, kpokèjì gítí bà te 'visí sé'i tí nó 'do nje ye gí má kuu mì lo, te gí. Káa wò 'ví te ká 'do gbí 'dóó có mì lo gbí njembí lo, me 'do gbí có mì ye lá.»

40 Jézù mà gii dele ndi wó 'do bàndò bà 'deke tí wó ji Mbíri gí mì ndâ mbe tala có mì wó, yí gii 'de ndú ta'ò 'dáá mù ta rì gí. Bìndi yí gii gbà Piyétòrò gí yaà, yí gii 'vee yí, máa, «Bà dù tí zò'o ta ye nji'dí wàa yo 'ví ñò ta ña i ñìnó kèjì nó kpò yo gí?

41 Yo dù tí zò'o, wàa yo 'ví 'deke tí yo ji Mbíri éno máa, 'bí i má tala yo, yí 'ví 'de yo tí ndâ 'dakò. Ye ñò ni gí máa, go bà bàkà go có mì Mbíri dú kuu gbí njembí yo, káa wotí tí yo gí tàkò wálá.»

42 Bìndi bà 'dè có ji ndâ Piyétòrò máa ndú dù tí zò'o, wàa ndú 'ví 'deke tí ndú ji Mbíri nò, Jézù gii dele ndi wó káká'i ya gí bà 'deke tí wó ji Mbíri éno máa, «À má gbí njembí lo éno máa, 'visí sé'i tí nó 'ví tè ká ndúkú ta ye, ye bà ñjù go có mì lo nó gí, Bu ye.»

43 Yí mà gii dele ndi wó ya gí mì ndâ Piyétòrò káká'i, yí gii 'de ndú 'dáá ta'ò tí rì, tacó bà dù tí zò'o kpò ndú gí.

44 Yí gbí ñìnò gii dele káa ndi wó jée gí, si ndú kù tè rì, ya gí bà 'deke tí wó ji Mbíri ká go ña ndâ bà 'deke tí wó ñìnó kpédélé'i kùro nò.

45 Yí mà gii dele ndi wó, yí gii 'de ndâ Piyétòrò zii ká zii ta rì. Bìndi yí gii gbà ndú, ndú mà gii ziya gí, yí gii do mítí ndú máa, «Yo kù tè ndi yo a rì wàa? Yo tè rì wàa yo 'ví tèwo

yo. Káa yo ònò, o bà cu gòmbò tí 'Viì-mì-'Dakò jì ndâ vò 'duù kpónó dooko gî.

⁴⁶ Yo ònò mbe cu gòmbò tí ye kèjì zô! Yo a gí yaà wàa ndoo 'ví ù bà gí yí.»

Bà zèè Jézù

⁴⁷ Káa si Jézù kù 'dè có jì ndâ Piyétòrò, ndú mâ gii zeke'o, ndú gii ònò Júdá tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó tí Jézù muu 'bì-nje só nó ta ndâ mbè 'duù, náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà ká tuu ndú tacó bà gí gii zèè Jézù yee tí ndú róó-ro-rò gî, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú ta kpo sizò, ndâ 'bí ta ndâ ndòngbòlò mú.

⁴⁸ Káa ta kùro bà yee ndâ 'duù tí nò, Júdá tí mbe ba ngbù Jézù kpo-gbì-tà-tù ndú sàà gî, máa, «'Duù ònò náa yo bà ònò ye 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó nó, a ní Jézù tí nò.»

⁴⁹ Tacó éno, ndú mâ gii yee tí Jézù gî, Júdá gii 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó, máa, «Kútí lo ta 'dê'o nó ée, Mbe nìbà i?»

⁵⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì yí, máa, «Bàkà nèté mì lo náa wò gí tacó bà bàkà nó gálà, nambe ye!» Ndâ 'duù tí nó mbe gí ta Júdá nó mâ gii 'di có mì Jézù nò, ndú gii njè gítí wó, bìndi ndú gii zèè yí gî.

⁵¹ Káa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù ta'ò mbe co ta yí gí ndii nó mâ gii ònò éno, yí gii ja sizò mì wó 'do gbí foko, bìndi yí gii da ta tù bòò mì Kùro ndâ bu-Mbíri waa gî.

⁵² Káa Jézù gii 'dè có jì mbe tala có mì wó nò, máa, «Dele ta sizò mì lo nó gí gbí foko mì wó. Tacó ndâ mbe kù te sizò 'dáá gí bà cì káa ku sizò.

⁵³ Wò kù koṛo có máa, ye kpónó má 'dè có jì Bu ye, máa, yí tuu ndâ basilì yè to tí nó gí tacó bà kpolo tí ye, yí bà bàkà wálá?

⁵⁴ Káa ye má bàkà éno, wàa có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí 'vèrè wàà?»

⁵⁵ Bìndi Jézù gii 'vee ndâ mbè 'duù tí nó náa Júdá kaa ndú gí tí tacó bà zèè yí nó, máa, «Ye a mbe tè kùro vò i wàa yo 'ví kaa tí gí gí bà zèè ye ta ndâ kpo sizò ta ndâ ndòngbòlò mú a 'bì yo? Ye ta ri 'dáá gí kù nìbà i jì ndâ 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri, káa yo jé zèè ye lá.

⁵⁶ Káa i tí nó kpónó bàkà tí tacó wàa ndâ có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri náa ndú cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí tí yúco.»

Bìndi ndâ mbe tala có mì Jézù gii njè 'dáá 'do tí wó gí.

Jézù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà

⁵⁷ Ndâ 'duù tí nó mbe zèè Jézù nò gii ya ta yí gí 'bá mì Kàyífà tí Kùro ndâ bu-Mbíri. Tacó ndâ kpo-kpo mbe nìbà i,

ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdèyà kili ta o tí nò 'dáá gî mí kà.

⁵⁸ Káa ta o tí nó si ndú kù ya ta Jézù gí 'bá mì Kàyífà nó, Piyétòrò gii dù 'do tí ndú jàngáá gí ndii kù ko tàkò Jézù gbí ngbà, tacó wàa yí 'ví ya gí bà òò ndòngbù òa i òò nàa ndá 'duù tí nò bà bàkà ta yí òò. Ndú mà gii yee gbí ngbàngà á 'bá mì Kàyífà gí, Piyétòrò gii ya gí bà ki tí wó to mì ndú ta ndâ mbe ù gbí ngbàngà.

⁵⁹ Bìndi ndâ Kùrò ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà gii pà gbí to 'vére ngé cee gí, tacó wàa ndá yí 'ví 'de ta kpokèjì bà waa có ku mítí Jézù,

⁶⁰ káa à gii kpò ndú ngbàà gí. Sè ndâ 'bí cèe 'duù gii waaka bà òa 'vére òòndi ndú, káa à delè dí bà ká lá. Ndá 'bí 'dakò sósò'ò bà-i-nò gii oloko gí kùrò ndâ 'duù, bìndi ndú gii 'dè có, máa,

⁶¹ «Ze táánò 'de 'dakò tí nó kuu nó kù 'dè có ji ndá 'duù máa, yí bà ki'viki gbolò 'bá-Mbíri tí nó á gbí gbata Jèrùzàlémè nó gí to, wàa yí 'ví bì ndí gí yaà gbí sili ta'ò.»

⁶² Kàyífà tí Kùrò ndâ bu-Mbíri mà gii 'di có mì ndá 'dakò tí nó, yí gii a gí yaà 'do pí jàlàmbà mì wó, bìndi yí gii 'vee Jézù, máa, «Có mì lo gí tàkò có tí nó nàa ndá 'dakò tí nó 'dè gítí lo nò wálá?»

⁶³ Káa Jézù gii njaa nje wó gí tàkò 'vé mì Kàyífà nò gbaànjé lá. Bìndi Kàyífà gii 'vee yí ta 'bí 'vé, máa, «Ye kù be ji wò a tí Mbíri tí nó tí wu Mbíri òò, 'dè ji ze gi, wò a Bìndi-Mbíri tí nó tí 'Viì-mì-Mbíri?»

⁶⁴ Káa Jézù gii 'visì có ji Kàyífà, máa, «A wò ká 'dè ta nje lo. Káa yo dele kpónó-kpónó bà gii òò 'Viì-mì-'Dakò kù ki tí wó gbí kù'bì mì Mbíri tí mbe wotí, bìndi yí bà gii gí 'do gbíri co gbí ndá kùlù mù gí muu to tí òò.»

⁶⁵ Kàyífà mà gii 'di có mì Jézù nò, yí gii yaka gbí bongo 'do tí wó ta sé có gí, máa, Jézù 'dè zu có gítí Mbíri gí. Bìndi yí gii 'vee ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdèyà, máa, «Yo kpónó 'di nò a bà 'dè zu có mì wó gítí Mbíri ta tù yo gí. Má éno, ndoo kpòò kù ù a ndi ndâ 'di, máa ndú ká 'ví gii 'dè ndi ndá có gbí nje wó ji ndoo?

⁶⁶ Có gbí muu yo kpónó máa yè?»

Káa ndú gii 'visì có ji Kàyífà, máa, «À 'vii ta yí káa ku.»

⁶⁷ Bìndi ndú gii nje gítí Jézù ta ba cù cù mí gbíro wó, ta bà dòmò yí, ta bà gbì yí,

⁶⁸ ta ba lè yí, máa, «Nì rẹ ndâ mbe kù gbì wò ji ze gi, Bìndi-Mbíri.»

Piyétòrò 'boo Jézù ta bà ta'ò

⁶⁹ Ta o tí nó nàa ndá 'duù tí nó kù mèèkè ta i tí Jézù mí kùrò Kàyífà nò, Piyétòrò kù ki tí wó to á gbí ngbàngà sè.

Mâ giì zeke'o, 'bí niì mbe kù bàkà nèté gbí ngbàngà giì gi gí mì Piyétòrò, bìndi yí giì 'dè có ji yí, máa, «Wò delè táánò kù dù ta Jézù tí nó tí 'duù Gàliléyà nò.»

⁷⁰ Káa Piyétòrò giì tò kponje sí mí kùrò ndâ 'duù 'dáá gí, máa, «Ye 'di gbí ña có mì lo náa wò kù 'dè ji ye nò lá.»

⁷¹ Piyétòrò mâ giì co gí njekéjì ndùgù, 'bí 'viní mbe kù bàkà nèté 'bá mì Kàyífà mâ giì ò yí, yí giì 'dè có ji ndâ 'duù ònó mbe kù rò tíyò á rẹgbà tí wó nó, máa, «Yí táánò kù dù a i mì Jézù tí nó mbe 'do Názàrètì nò.»

⁷² Káa Piyétòrò káká'i giì tò kponje gí, ta bà see tí wó, máa, «Ye ò 'duù tí nò ni lá.»

⁷³ Ndú mâ giì dù ndi-ndi-ndi éno, ndâ 'bí 'duù mbe kù rò tíyò ta ndâ Piyétòrò giì gi gí mì Piyétòrò, bìndi ndú giì 'dè có ji yí, máa, «Wò nó kuu nó a 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù tala có mì Jézù nò, ta kponje gítí wálá. A cè ña bà 'de có mì lo ká yù wò gí sè.»

⁷⁴ Káa Piyétòrò giì see tí wó ta bà gò ku, máa, «Ye ò 'dakò tí nò ni lá,» ká jé kpóó 'vii ta bà kò kò mì ngùù.

⁷⁵ Bìndi mbí Piyétòrò giì 'va tí có tí nó náa Jézù 'dè ji yí, máa, «Wò bà 'boo ye ta bà ta'ò á kùrò bà kò kò mì ngùù» nò. Bìndi yí giì co 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii, bìndi yí giì wa gbí ta wotí tí gé ndii gí.

27

Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà ya ta Jézù gí kùrò Pilátò

¹ Yé mâ giì too gí, ndâ Kùrò ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdèyà 'dáá gí giì toko có mì ndú máa, à 'ví waa có ku mítí Jézù.

² Ndú bà-i-nò giì ẹre 'bì wó gí, bìndi ndú giì ya ta yí gí kùrò Pilátò tí gbolò 'duù mì ndâ Ròmánò.

Júdà le tí wó ta kpéetí wó

³ Júdà tí mbe ba ngbù Jézù mâ giì ò éno máa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà kù giì ya ta Jézù a i gí nje ku, nikalaká giì zèè yí mbi gí. Bìndi yí giì kaa ndâ ñjì fádà tí nó zì'duù-gbaànjé-nje muu'bì náa à kaa ji yí tacó bà ba ngbù Jézù nó ya tí ji ndâ Kùrò ndâ bu-Mbíri ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdèyà.

⁴ Bìndi yí giì 'dè có ji ndú gí tàkò éno máa, «Ye bàkà vò i gí. Ye ba ngbù 'duù ònó ta vò i mì wó wálá nó gí.»

Káa ndú giì 'visì có ji yí éno máa, «Sè ònò a ònìndi lo. 'Bí có mbe mù njembí ze bà-i-nò wálá.»

⁵ Júdà bà-i-nò giì ya ta ndâ ñjì fádà tí nó, bìndi yí giì vaka ndú 'do 'bì wó mí tà'i tí nó náa à kù kili i-Mbíri mítí nò ta sé có. Bìndi yí giì lu ya gí bà le tí wó gí.

⁶ Júdà mà gii lu gî, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri gii ya gí bà ruka ndâ nji fádà tí nó náa yí vaka mí tà'i bà kili i-Mbíri nó 'do to gî. Ndú 'de nderè bà bàkà éno mí ndú éno máa, «À gbí tàkii mí ndoo tí ndâ Jùdéyà toko ndâ i ñinó náa à 'de 'do gbí mbelè 'duù nó mítí gbèe bàndò ta ndâ i ñinó náa à kù gò ji Mbíri nó lá.»

⁷ Ndú bà-i-nò gii toko có mí ndú, bindi ndú gii kaa ndâ nji fádà tí nó, ndú gii sè ta to 'do mí 'bí mbe suu kàrà tí bàndò bà duu ku ndâ 'duù ñinó mbe 'dó-'do nò.

⁸ Ñinò a nderè bà kpì rẹ to tí nó tí «To gbí mbelè» á yee gbí ri tí nó wúnó nó ká nò.

⁹ Có tí nó bàkà tí go có mí Jèrèmiyà tí mbe 'dòkò có mí Mbíri náa yí 'dè sàà gî éno máa,

«Ndú kaa gùrúsù tí ndâ nji fádà zi 'duù-gbaànjé-nje muu 'bì náa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú tí ndâ Ìzìriyéli ká 'deke tí gùrúsù bà sè 'duù,

¹⁰ bindi ndú gii kaa gí tàkò to mí mbe suu kàrà, go có tí nó náa Mbíri táánò 'dè ji ye nò.»

Jézù kùro Pilátò

¹¹ Ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdéyà mà gii yee ta Jézù kùro Pilátò gî, Pilátò gii 'vee Jézù máa, «Wò a gbolò gba mí ndâ Jùdéyà?»

Káa Jézù gii 'visì có ji Pilátò, máa, «A wò ká 'dè éno.»

¹² Ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdéyà gii waaka ndâ có gití wó ji Pilátò, káa Jézù gii biya bà 'visì có gí tàkò ndâ có mí ndú nó gî.

¹³ Bindi Pilátò gii 'vee yí, máa, «Wò 'di ndâ có mí ndú 'dáá náa ndú 'vanda ta rẹ lo nó gî. 'Bí có mí lo tacó bà 'visì gí tàkò ndú wálá?»

¹⁴ Káa nje Pilátò gii 'dèè gî, tacó Jézù gii biya bà 'visì có gí tàkò ndâ có tí nó 'dáá gî, gí.

Pilátò waa có ku mítí Jézù

¹⁵ 'Bí ña i mí Pilátò ta gbolò o bà waa mbelè mí ndâ Jùdéyà ta ndoo 'dáá gî, a bà njaanga 'bí 'duù mí ndâ Jùdéyà gbaànjé mbe ñikì tí ndú 'do gbí zàà ji ndú, tacó bà peteke tàkòcò ndú.

¹⁶ Káa ta o bà ya ta Jézù gí kùro Pilátò nó, 'bí ña wò 'dakò ta rẹ wó a Bàrábà kuu gbí zàà.

¹⁷ Ndâ 'duù mà gii kili gî, Pilátò gii 'vee ndú máa, «Có mí yo máa ye njaanga ji yo a 'di? Bàrábà wèè, Jézù tí nó náa à kù nì Bindi-Mbíri mítí wó nó?»

¹⁸ Pilátò 'vee ña 'vé tí nó tacó yí ñò ni ngbàrángà 'i gí máa, à káa kii cuki ká a tàmuu ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdéyà gití bà biya Jézù.

19 Káa si Pilátò kuu gbí ngbàngà, nawù wó gii tuu 'duù jì yí éno máa, «Gàà 'duù tí nò lá, tacó ye kùbòò mbu muu wó gbí rìi ngé ndii gí.»

20 Káa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà gii volo muu ndâ 'duù éno máa, ndú 'dè có jì Pilátò máa yí njaanga Bàrábà jì ndâ yí, waa yí 'ví zì Jézù gí.

21 Káa Pilátò gii 'vee ndâ Jùdéyà káká'i máa, «À má go có mì yo, máa ye 'ví njaanga a 'di jì yo 'do gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nó só nó?»

Káa ndú gii 'visì có jì yí máa, «Bàrábà.»

22 Bìndi Pilátò gii 'vee ndú, máa, «Káa ye 'ví bàkà ta Jézù tí nó náa à kù nì Bìndi-Mbíri mítí wó nó a yè?»

Káa ndú 'dáá gí gii 'visì có jì yí, máa, «Gbì yí mítí njèèkpè mû.»

23 Káa Pilátò gii 'vee ndú máa, «Tacó yè? Yí bàkà a ña vò i yè?»

Káa ndú 'dáá gí gii tò kù ta kòcò ndú gí yaà ndii kpédélé ñinó gí, máa, «Gbì yí mítí njèèkpè mû.»

24 Pilátò mâ gii ñò éno máa, yí kù yeeke a tí yí sínò ta bà tí muu Jézù, káa ndâ 'duù kù gii 'bì a tà bà bàkà wo, yí gii cu ngo, bìndi yí gii caka ta 'bì wó mí kùro ndâ mbè 'duù tí nó 'dáá gí, máa, «Ye caka mbelè tó 'dakò tí nó 'do tí 'bì ye gí. Sè ñinò a ñindi yo!»

25 Káa ndâ 'duù tí nó 'dáá gí gii 'visì có jì Pilátò, máa, «Si mbelè wó 'ví dù tí 'bì ze ta ndâ 'vii bìndi ze!»

26 Pilátò bà-i-nò gii njaa Bàrábà 'do gbí zàa gí sè jì ndâ 'duù. Bìndi yí gii je Jézù jì ndâ àsikèrì, máa ndú gbì yí má kózò gí, wàa ndú 'ví ya gí bà gbì yí mítí njèèkpè mû.

Ndâ àsikèrì 'viya Jézù

27 Ndâ àsikèrì mì Pilátò bà-i-nò gii ya ta Jézù gítí gbolò bàndò mì ndú 'bá mì Pilátò. Ndú mâ gii kili 'dáá gí, ndú gii tí jèlè yí 'dee gí.

28 Bìndi ndú gii jaka ndâ 'dóó bòngò mì wó 'do tí wó gí, ndú gii yuu bí-bì bòngò gba mì ndú tí ndâ àsikèrì jì yí.

29 Ndú delè gii paṛaka kpeṛè go ké'bí nó, ndú gii te mítí muu wó tí tàgíyà-gba, ndú gii je ñjì ngba mí 'bì wó ñinó gbí kù 'bì tí kóró-gba mì wó. Bìndi ndú gii 'bità bà 'viya yí, ta bà kucuku muungbó ndú mí kùro wó, kù 'vee yí, máa, «Kútí lo ée? Gbolò gba mì ndâ Jùdéyà!»

30 Bìndi ndú gii mèèkè'i tí wó ta bà cù cù mì gbíro wó, delè ta bà ja ñjì ngba tí nó náa ndú je mì 'bì wó tí kóró-gba nó 'do 'bì wó kù gbì ta yí tí muu wó.

31 Ndú mâ gii 'viya yí tè ta ndú gí, ndú gii ja bí-bì bòngò gba mì ndú náa ndú yuu jì yí nó 'do tí wó gí, bìndi ndú gii yuu ndi ndâ 'dóó bòngò mì wó jì yí. Bìndi ndú gii ja yí 'do

gbí ndùgù gí sè tacó bà ya ta yí gí sè 'do gbí gbata, wàa ndá yí 'ví gbí yí mítí njèèkpè mû.

Bà gbì Jézù mítí njèèkpè mû

32 Káa si ndá àsikèrì kù gii ya ta Jézù gí bándò bà gbì yí mítí njèèkpè mû, ndú gii 'de 'bí 'dakò ta rẹ wó a Simóné mbe gí 'do gbí gbata Sirínì kpokèjì, bìndi ndú gii zèè yí ta wotí gítí bà te njèèkpè mû mî Jézù.

33 Ndú mâ gii yee tí 'bí bándò náa à kù nì mítí a Gòligátà (gbí máa «bándò Kù-'bìli-muu-ku»),

34 ndú gii je nèbítì náa ndú ònòkò ta ju i ji Jézù. Yí mâ gii tala , yí gii bè gí.

35 Ndá àsikèrì mâ gii gbì Jézù mítí njèèkpè mû gí, ndú gii njèè gbí ndá bongo bìndi wó ta bà ki-mbìlì.

36 Bìndi ndú gii ki tí ndú to kù ù rẹgbà tí wó.

37 Ndú gii cu nderẹ ku wó, bìndi ndú gii gbì mítí njèèkpè mû á còmuu wó, máa, «Ìjìnó a Jézù tí Gbolò gba mî ndá Jùdèyà.»

38 Ndú ta gbèe o tí nò gii gbì ndá 'bí mbe ngbà sósò'ò mítí ndá njèèkpè mû, 'bí gbì kù'bì, bìndi 'bí gbì gálì mî Jézù.

39 Ndá mbe kù co tí kpokèjì mâ gii ò Jézù tí njèèkpè mû, ndú gii miyà muu ndú ta bà lè yí,

40 máa, «Wò táánò máa wò bà ki'viki 'bá-Mbìrì gí, wàa wò 'ví bì ndí gbí sili ta'ò. 'Vala tí lo! Co gí to 'do tí njèèkpè mû, náa wò dú má káa 'Viì-mì-Mbìrì nò.»

41 Ndá Kùro ndá bu-Mbìrì, ta ndá mbe 'di gbí-o, ta ndá kpo-'duu-'bá mî ndá Jùdèyà delè gii lè Jézù, máa,

42 «Yí táánò kù 'vala ndá 'bí 'duu, káa bà 'vala 'dóo miṛi wó kpónó kpò yí gí. Ndoò kpónó dù ká jé wàa ndoo 'ví ò bà co Gbolò gba mî ndá Jùdèyà 'do tí njèèkpè mû gí to, tacó wàa ndoo 'ví ù ta nje máa yí a Bìndi-Mbìrì.

43 Yí kù tee njembí wó mítí Mbìrì. Má ènò, ndoo ò bà 'vala yí mî Mbìrì, tacó yí táánò máa, yí a 'viì mî Mbìrì.»

44 Ndá mbe ngbà tí nó náa à gbì ndú mítí ndá njèèkpè mû ta ndá Jézù nó gii si ndá wò i òndi ndú mítí ndú, bìndi ndú gii loko kù lè Jézù delè.

Bà cì Jézù

45 Káa si Jézù kuu tí njèèkpè mû, ọ ọ gii 'di cèe to 'dáá gí 'do tí ọ gbúru yee tí ọ ta-'de-kiyà.

46 Ọ má gii gí ta-'de-kiyà gí, Jézù gii ja kù mí to gbí cò Ìbiráyò máa, «Élì, Élì, lámà sàbàkitàní?» (Gbí máa, «Áá Mbìrì mî ye, áá Mbìrì mî ye, wò biya ye tacó yè?»)

47 Ndá 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ndá mbe kù rò kù zeke Jézù tí njèèkpè mû nó mâ gii 'di kù tí nò, à gii dù gbí tù ndú go ònò máa Jézù kù tè a é tí Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò cò

mì Mbìrì nò. Bìndi ndú gii 'dè có máa, «'Dakò tí nó kù tè'è tí Èlìjà.»

48 'Bí 'dakò gii co ta ngèlè 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò ya gí bà je 'bí i fòkò-fòkò éno, yí gii ya gí bà yuu mí gbí zùù-zùù kpongo nèbítì, yí gii sè mí nje nji ngba, bìndi yí gii ya gí bà te mí nje Jézù, yí gii 'dè có ji yí máa, yí no-no .

49 Káa ndâ 'bí 'duù gii 'dè có máa, «Ndoò ù bà nò bà gí Èlìjà gí bà 'vala yí.»

50 Jézù bà-i-nò gii tò ndòngbú kù ta kòcò wó ngé gí yaà, bìndi njembí wó gii ki gí.

51 Mâ gii zeke'o, kpâ-bòngo tí nó náa à eṛe mí yaà tacó bà njèè gbí tà'i 'bá-Mbìrì nó gii yaka tí 'do yaà dí to, gbí ndâ díí gii baraka tí ta bà ngaka tí mì to.

52 Ndâ muu'dú gii baraka ṛe-ṛe-ṛe-ṛe. Bìndi Mbìrì gii 'vala ndâ 'bí tó 'duù mì wó ṛinó táánò mbe cì gí nó 'do gbí muu'dú ndú gí.

53 Bìndi ndú gii ya bìndi bà 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó gí Jèrùzàlémè. Ndâ 'duù me mbè ṛò ndú gí.

54 Kùṛo ndâ àsikèrì, ta ndâ àsikèrì mì wó náa ndú kù ù ṛègbà tí Jézù ta ndú nó mâ gii ṛò bà ngaka tí mì to, ta i tí nó mbe bàkà tí nó, gúku gii zèè ndú 'dáá mbi gí. Bìndi ndú gii 'dè có máa, «'Dakò tí nó táánò dú ká 'Viì mí Mbìrì!»

55 Mbè ndâ niì tí nó mbe ko tàkò Jézù 'do Gàlilèyà tacó bà konì yí nó gii ṛò janga-jàngá gí ndiì ézó kù zeke ṛa ndâ ṛa i tí nó náa à me kù ta Jézù nó,

56 ta ndâ Màríyà Màdèlénà, ta Màríyà nawu ndâ Jákòmò ta Jùzépè, ta nawu ndâ 'viì mì Zèbìdèyò.

Bà duu ku Jézù

57 'Dè'o mâ gii bàkà tí gí, 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Àrìmàtíyà tí mbe kpo-kpò i, delè tí mbe gí tí mbe tala có mì Jézù gí, ta ṛè wó a Jùzépè,

58 gii ya gí bà 'deke tí wó ji Pilátò, máa yí bàkà nambeè mì wó, wàa yí 'ví si yì 'ví ya gí bà duu ku Jézù. Pilátò mâ gii ùnje ji yí gí, Pilátò gii tuu 'duù ji kùṛo ndâ àsikèrì mì wó, máa yí si Jùzépè 'ví te ku Jézù.

59 Jùzépè bà-i-nò gii ya gí bà te ku Jézù, yí gii so ta ngbàrángà cé-ce bòngò,

60 bìndi yí gii te yí ya tí gí bà duu mí gbí kánjí ngú guù náa yí duu mí gbí díí gítí 'dóó miṛi wó tí Jùzépè. Yí mâ gii nè njekèjì 'bá muu'dú ta du díí gí, yí gii njè nó 'do bà-i-nò gí.

61 Káa ndâ Màríyà Màdèlénà, ta Màríyà nawu ndâ Jákòmò ta Jùzépè ta o tí nó ki tí ndú ézó kù zeke 'bá muu'dú.

⁶² Ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà giì kili mí kùro Pilátò ta yé bìndi bà duu Jézù,

⁶³ bìndi ndú giì 'dè có ji yí máa, «Buù, mbi ze 'va tí 'bí có náa mbe 'vére tí nó táánò 'dè si yí káa wuù éno máa, yí bà 'vala ndi yí 'do gbí muu'dú yí bìndi sili ta'ò.

⁶⁴ Má éno, à nìkì go éno máa, wò kaa ndâ àsikèrì ya giì bà ù rẹgbà muu'dú wó yee gbí ndâ sili tí nò. Tacó wò má me éno lá, ndâ mbe tala có mi wó bà giì ya gí bà ngbà ku wó 'do gbí gùù gí, bìndi ndú bà giì 'dè có ji ndâ 'duù máa, yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí. Káa wotí tí ndòngbú 'vére tí nó bà ndii kpédélé ñinó gí.»

⁶⁵ Káa Pilátò giì 'visì có ji ndú máa, «Yo ya gí bà kaa ndâ àsikèrì waa ndú 'ví ù rẹgbà muu'dú tí kpoò.»

⁶⁶ Ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà bà-i-nò giì ya gí bà bàkà ndâ i mítí njekèjì 'bá muu'dú tacó waa 'duù má njaanga , à 'ví ñò ni gí, bìndi ndú giì kaa ndâ àsikèrì mí gbí nètè bà ù rẹgbà muu'dú.

28

Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí

¹ Si yé kù giì bàkà có bà ngbaranga to ta dú'o mi kpédélé ri nètè á bìndi ri bà wotí gbí tàkù mi ndâ Jùdèyà, ndâ Màriyà Màdèlènà, ta Màriyà nawu ndâ Jákòmò ta Jùzépè giì gbo'o tacó bà ya gí bà gala muu'dú Jézù.

² Káa à káa pòó bà yee ndú kà, to giì 'bità bà ngaka tí tí vò ña ñinò. Tacó basìlì mi Mbírì giì 'do gbírì, yí giì mèrèkè gbolò díí tí nó náa à nè ta njekèjì 'bá muu'dú nó gí, bìndi yí giì ki tí wó pí .

³ Ndâ niì tí nó mà giì zeke'o, ndú giì ño gbíro basìlì tí nó kù tòngbaà go bà ì mù nó, ta ndâ bongo tí wó ce go tuřè.

⁴ Ndâ àsikèrì tí nó náa ndâ kpo 'duù mi ndâ Jùdèyà kaa ndú máa ndú ù rẹgbà muu'dú nó mà giì ñò yí, lilí ndú giì oloko 'do tí ndú gí, bìndi ndú giì dù kù gu ta gúku goolá a 'bořò ká ni ndú too yé gí nò.

⁵ Káa basìlì tí nó giì 'dè có ji ndâ Màriyà, máa, «Yo cì gúku lá, tacó ye ñò ni gí máa, yo kù pà a bà tí Jézù tí nó náa à gbì yí mítí njèekpè mù nò.

⁶ Yí bà-i-nó wálá. Yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó go có mi wó táánò náa yí 'dè nó gí. Yo gí gí tàkò ye, waa yo má ñò bàndò tí nó táánò náa à sù ku wó mítí nó ta řo yo gí,

⁷ yo 'ví goonó ya gí bà 'dè có ji ndâ mbe tala có mi wó máa, yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí. Káa yí kù ya gí bà ù ndi ndú mí Gálilèyà. Ndú bà ya gí bà ñò yí ta řo ndú a i kà, go có tí nó náa ye kù 'dè ji yo kpónó nò.»

⁸ Ndâ niì tí nò gii co 'do tà 'bá muu'dú kà jí sè ta ngèlè ta gúku ònòkò ta líkí'o tacó bà ya jí bà 'vanda ndi ndâ có tí nò jí ndâ mbe tala có mì Jézù.

⁹ Káa Jézù gii túbà tí wó jí ndú si ndú á kpokèjì, bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Kú tí yo ée?» Ndâ niì tí nò bà-i-nò gii ìrì ta muungbó ndú ta líkí'o ya jí bà zèè kò Jézù.

¹⁰ Bìndi Jézù gii 'dè có jí ndú máa, «Yo cì gúku lá, yo ya jí bà 'dè có jí ndâ ná'vindí ye máa, ndú ya jí Gàliléyà, wàa ndú 'ví 'de ye kà.»

¹¹ Ndâ Màríyà gii yee mì ndâ mbe tala có mì Jézù si ndâ 'bí àsikèrì tí nó náa à kaa ndú máa ndú ù rẹgbà muu'dú Jézù nó waa kùro ndú ta ngèlè ya jí bà 'vanda ndi ndâ i ònò mbe bàkà tí nó jí ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà sàà gí.

¹² Bìndi ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì bà-i-nò gii kili ndâ kpo-'duè-'bá, ndú gii toko có ta ndú gbaanjé, bìndi ndú gii too bàà mití nje ndâ àsikèrì tí nó.

¹³ Bìndi ndú gii 'dè có jí ndú máa, «Yo ya jí bà ma có jí ndâ 'duè éno máa, «Ndâ mbe tala có mì wó ká ngbà ku wó si ze muu rì.»

¹⁴ Káa òa có tí nó má yee tí Pilátò, ze bà òò kpokèjì bà mee wu 'do tí gí.»

¹⁵ Ndâ àsikèrì gii lì 'bì ndú mí tà i tí nó náa ndâ kpo 'duè mì ndâ Jùdèyà je jí ndú nó gí, bìndi ndú gii 'bità bà ma 'vère jí ndâ 'duè máa, a ndâ mbe tala có mì Jézù ká ngbà ku wó 'do gbí gùù si ndâ yì tí rì. Có tí nó máa, a ndâ mbe tala có mì Jézù ká ngbà ku wó nò nanaka mí gbí muu ndâ Jùdèyà tí yúco yee gbí rì tí nó wúnó nò.

Jézù túbà tí wó jí ndâ mbe tala có mì wó

¹⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii 'di ndâ có tí nó náa ndâ Màríyà 'vanda jí ndú nó gí, ndú gii kaa 'do Jèrùzàlémè ya gítí gú tí nó náa Jézù cì ndú máa ndú ya jí bà 'de yì tí á Gàliléyà nò.

¹⁷ Ndú mà gii 'de Jézù gí, ndú gii ìrì ta muungbó ndú ya jí kùro wó. Káa ndâ 'bí 'duè gbí òkò tí ndú ùnje ta njembí ndú máa ònò a Jézù nò dúú-dúú lá.

¹⁸ Káa Jézù gii yèè dè jí mì ndú, bìndi yí gii 'dè có jí ndú máa, «Mbírì le bèrè jí ye tacó bà dù tí Gba-gbírì, delè tacó bà dù tí gba muu to tí nó á gí.

¹⁹ Má ènò, yo ya jí bà bàkà ndâ òa ndâ 'duè muu to tí nó 'dáá gí tí ndâ mbe tala có mì ye. Yo caka tí ndú ta rẹ mì Buù, ta rẹ mì 'Viì, ta rẹ mì Bèrì-mì-Mbírì.

²⁰ Yo 'ví nibà kpokèjì gítí bà 'di ndâ có tí nó náa ye 'dè jí yo nó 'dáá gí jí ndú. Ye delè bà dù toko ta yo ta o 'dáá gí yee tí ndòngbú o.»

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbíri go cò mì Márikò

Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù kò-kò ta có mì Mbíri

¹ Nìno a Banga-Ngú-Có gítí Jézù tí Bìndi-Mbíri tí 'viì mì Mbíri.

² À 'bità go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri cu mí gbí wáràgà mì wó sàà kùro bà gí Jézù éno máa, Mbíri máa,

«Ye kèjì gí bà tuu tú mì ye gí kùro lo.

Yí kèjì gí bà 'viindi kpokèjì mì lo.

³ Tú mì ye nò bà dù gbí kángáá nga ngoò kù kò-kò jì ndâ 'duù éno máa,

«Yo 'viindi kpokèjì mì Mbe tí yo.

Yo bàkà kpokèjì mì wó jáá,» nò.»

⁴ Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gii co gí gbí kángáá nga ngoò, kù kò-kò ta có gítí bà caka tí jì ndâ 'duù, tacó wàa, ndú 'ví 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú, wàa Mbíri 'ví je à-cee-gí jì ndú.

⁵ Ndâ 'duù 'do gbí to Jùdéyà 'dáá gí, delè ta ndâ 'duù 'do gbí gbata Jèrùzàlémè gii kaa ya gí mì wó á tàbè'dè Jòròdáníyà tacó bà caka tí ndú. Káa ta o tí nó náa yí kù caka tí ndú nó, ndú kù yù gbí ndâ vò i mì ndú gí sè.

⁶ Jòvànì táánò kù yuu a bongo náa à gò 'do tí se tí jémèlè. Yí gii ẹre mí rẹ'dè wó a wú'dè kù. I-zó-zò mì wó káa ndá kòròngbò ta lí.

⁷ Jòvànì ma có jì ndâ 'duù éno máa, «'Bí 'duù mbe me gbolò ndii ye gí á kèjì gí tàkò ye, náa à kpétí káa ndongbú bòò mì wó mbe kù njaanga tàrà á 'do tí kò wó, ye bà ni bà 'viì tí ye ta yí wálá.

⁸ Ye kù caka tí yo ta ngo, káa yí kèjì gí bà caka tí yo ta Bèri-mì-Mbíri.»

Jòvànì caka tí Jézù

⁹ Gbí ndâ o tí nó si Jòvànì kù caka tí ndâ 'duù tàbè'dè Jòròdáníyà nò, Jézù gii njè nó 'do gbí gbata Názàrètì á Gàlìlèyà, ya gí bà caka tí wó mì Jòvànì. Jòvànì gii caka tí Jézù mí tà ngo gbí pù Jòròdáníyà.

¹⁰ Káa Jézù má gii co gí sè 'do tà ngo bìndi bà caka tí wó, yí ngé gii nò njekeji gbíri njaanga tí gí. Yí delè gii nò Bèri-mì-Mbíri kù gí gí muu wó go kùlè nò.

11 Bìndi yí gii 'di kòcò 'duù kù 'de có 'do gbìrì éno máa, «Wò a 'viì mì ye náa ye ze wò nìkì ta njembí ye gbaànjé. Tàkòcò ye peteke gítí lo ngé ndii gí.»

Vò-'duù-tí-nò tala Jézù gbí kángáá nga ngoò

12 Ngé 'do bàndò tí nò, Bèrì-mì-Mbírì gii wu tàmuu Jézù ya tí gí gbí kángáá nga ngoò.

13 Yí gii dù gbí kángáá nga ngoò ta sili zi'duù-só. Bìndi Vò-'duù-tí-nò gii gí kù tala yí. Yí bàkà ndâ sili tí nò zi'duù-só nó ta kpéetí wó gbí òkò tí ndâ kàzà. À káa ndâ basìlì mì Mbírì ta o tí nò ká rẹgbà tí wó.

Jézù 'bità bà ma Banga-Ngú-Có

14 À mã gii zèè Jòvànì mí gbí zàà gí, Jézù gii ya gí Gàlìlèyà. Yí gii ma Banga-Ngú-Có mbe gí 'do mì Mbírì jì ndâ 'duù kà éno máa,

15 «Nògí! Kùro o bà zèè 'bá mì Mbírì kpónó dooko gí. Yo 'visì muu yo 'do tí ndâ vò kpokèjì, yo 'ví ùnje gítí Banga-Ngú-Có.»

Jézù tè'é tí ndâ kpédélé mbe tala có mì wó

16 Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù nò nó á seè kàpá Gàlìlèyà, yí gii nò ndâ Simónè ta ná'vindí wó Àndèréyà kù 'va mbu, tacó ndú a ndâ mbe gò ngo.

17 Káa Jézù gii 'dè có jì ndú éno máa, «Yo gí gí bà ɾu ndi ye, wàa ye 'ví bàkà yo tí ndâ mbe gò ndâ 'duù jì Mbírì á go bà gò ngo mì yo nò.»

18 Ndâ Simónè ta Àndèréyà mã gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè jì ndú nò, ndú ngé gii kaa ndâ mbu mì ndú mí to, bìndi ndú gii ya gí tàkò Jézù.

19 Jézù mã gii yèè gí kùro 'do tí bàndò bà 'de ndâ Simónè ta Àndèréyà nò gàà éno, yí gii nò ndâ 'bí 'dakò sósò'ò, ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì tí ndâ 'viì mì Zèbìdèyò, á gbí gbà, delè kù ẹre gbí ndâ mbu mì ndú.

20 Káa yí ngé gii tè'é tí ndú. Bìndi ndú gii njè nó ya gí tàkò wó, jee bu ndú ta ndâ mbe nètè mì wó mí gbí gbà.

Jézù nìbà có mì Mbírì jì ndâ 'duù Kàpàrànwùmù

21 Bìndi ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gii njè nó ya gí gbí gbata Kàpàrànwùmù. Ta 'bí ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà gbaànjé, yí gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì, bìndi yí gii 'bità bà nìbà i jì ndâ 'duù.

22 Nje ndâ 'duù 'dáá gí gii 'dèè gítí ɾa bà nìbà i mì wó gí, tacó yí kù nìbà i jì ndú go i mì gba, me go nìndi ndâ mbe 'di gbí-o mì ndâ Jùdèyà lá.

23 Káa à káa póó bà gii gí 'bí 'dakò ta i-gbì-muu wó gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì ta o tí nò,

24 yí gii 'bità bà tò kù éno máa, «À tí lo a go bà bàkà ña yè ta ze, Jézù tí mbe gii 'do Názàrèti? Wò gii tacó bà 'bu ña ze? Ye ñò wó ni gí, wò a tó 'duù mi Mbíri mbe kù toko có ta yí.»

25 Káa Jézù gii do míti i tí nò, máa, «Dù ngbii! Co 'do gbí muu 'dakò tí nò gí!»

26 Bìndi vò i tí nò gbí muu 'dakò tí nò gii te yí gí yaà, 'va mí to, yí gii dù kù gu mí to kà tí vò ña ñinò. Bìndi yí gii co 'do gbí muu wó ta bà tò kù ta kòcò wó ngéé gí yaà.

27 Bà 'dè có gii kpo nje ndá 'duù 'dáá gí, gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Ijìnò a ña yè ká nó? À ngú ña bà ñibà i, ta wotí ká tàkò? Yí má 'dè có kpèti ká ji ndá i-gbí-muu ndá 'duù, ndú kù 'di có mi wó.»

28 'Do bà-i-nò rẹ Jézù ngé gii 'bità bà wu cee gbí to Gàliléyà 'dáá gí.

Jézù 'vala na gè Simónè

29 Bìndi bà mòkò i tí nò 'do gbí muu 'dakò tí nò, ndá Jézù ngé gii nje nó 'do bàndò bà kili ndá Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri kù ya ta ndá Jákòmò ta Jòvànì gí 'bá mi ndá Simónè ta Àndèréyà.

30 Ndú mâ gii yee 'bá kà, ndú gii 'dè na gè Simónè tísì ta cò'o gbí dii wó. Ndá 'duù ngé gii 'dè có sé'i tí nò ji Jézù.

31 Bìndi Jézù gii rì gí tàkò ni tí nò tà'i, yí gii zèè yí tí 'bi wó, yí mâ gii ja yí gí yaà, gbí dii wó ngé gii 'dèè sé gí. Bìndi yí gii ya gí bà bàkà i-zó-zò ji ndú.

Jézù 'vala ndá 'duù 'do gbí ndá tende ña nò'o

32 Ta 'dè'o tí nò, si rì kù ya nèè gí to, si o bà wotí gbí tàkù mi ndá Jùdéyà cee gí, ndá 'duù gii tuṛu ndá mbe nò'o 'dáá gí, ta ndá 'duù ñinó ta ndá i-gbí-muu ndú nó gí tí ji Jézù.

33 Ndá 'duù me mbè gii tì mí njekejì tí wó.

34 Bìndi yí gii 'vala ndá 'duù me mbè 'do gbí ndá tende ña ndá nò'o. Yí delè gii mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù me mbè; káa bà 'dè có kpò ndá i tí nò gí, tacó ndú ñò Jézù ni gí, káa yí biya gí máa ndú 'ví 'dè có lá.

Jézù nje nó 'do Kàpàrànwùmù gbí dùde

35 Káa Jézù gii nje nó 'do 'bá ta njeyé, ya gí bà 'deke tí wó ji Mbíri ta kpéeti wó gbí kángáá nga ngoò.

36 Bìndi ndá Simónè ta ndá 'bí ka wó gii nje nó ya gí bà pà bà tí wó.

37 Ndú mâ gii 'de yí gí, ndú gii 'dè có ji yí máa, «Ndá 'duù 'dáá gí kù 'vee bà tí lo.»

38 Káa Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Ndoó ya gí gbí ndâ 'bí gbata, wàa ye 'ví ma có mì Mbírì ji ndâ 'duù kà delè, tacó ònínó a nderè bà gí ye gí muu to tí nò.»

39 Bìndi yí gii ya cee gbí ndâ to Gàliléyà 'dáá gí, kú ma có mì Mbírì ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà ùlù Mbírì, delè ta bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù.

Jézù yuku ndâ kà cì 'do tí 'bí 'dakò

40 Bìndi 'bí 'dakò tí mbe cì gii 'deke tí wó ta bà kucuku muungbó wó mí kùro Jézù, máa, «À má nìkì tí lo gí, wò bà ngbaranga dìi ye gí.»

41 Jézù mà gii ò yê ɾo 'dakò tí nò, yí gii ya'va 'bì wó ya gí bà gbala ta yí ta bà 'dè có, máa, «À nìkì tí ye gí; dù ngbáràngà'i.»

42 Bìndi ndâ kà cì tí nò ngé gii yuku 'do tí 'dakò nò gí kútí wó gii ngbaranga gí.

43 Bìndi bà cee cì 'do tí 'dakò tí nò, Jézù ngé gii 'dè có ji yí,

44 máa, «Kpolo tí lo máa wò 'ví 'dè ji gbèè 'duù lá. Ya gí bà túbà tí lo ji bu-Mbírì, wàa wò 'ví cì i tacó bà ngbaranga kútí lo go có mì Mòze, tacó bà túbà ji ndâ 'duù.»

45 Káa 'dakò tí nò gii njè nó 'do bà-i-nò ta bà ma ngú có tí nò go ònínó à nìkì tí wó dúú kú ya tí . Tacó éno, Jézù gii ɾi gí gbí gbata ká gbí kóó, má wálá, ndâ 'duù bà bàkà wo.

2

Jézù 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí

1 Jézù mà gii dele ndi wó gí Kàpàránáwùmù bìndi làmbu sili gí, ndâ 'duù gii 'bità bà fiini có, máa, «Yí kuu 'bá! Yí kuu 'bá!»

2 Bìndi ndâ 'duù gii kaa gí gí mì wó go mbíli gbí cikaà; ndâ 'duù gii yè to 'do tà'i di sè, à gii kpò tí tí njekeji bà ɾi gí tà'i tàkò Jézù. Yí ta o tí nò kú nìbà có mì Mbírì ji ndâ 'duù.

3 Mà gii zeke'o, ndâ 'bí 'duù gii gí ta 'bí 'dakò mbe gbele've gí, náa a ndâ 'duù nà'ò ká kú langà yí gí tí ji Jézù.

4 Káa kpokèji bà yee ta yí tà'i ji Jézù gii kpò ndú gí, tacó ndâ 'duù tí yè njekeji gí. Bìndi ndú gii 'dò ta 'dakò tí nò gí muu 'bá, bìndi ndú gii di muu 'bá gbúú-gbuu 'vii ta bàndò tí nó náa Jézù kú ki tí wó to tí nò, bìndi ndú gii yuu 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò ta kpâ-sili mì wó gí to ji Jézù.

5 Jézù mà gii ò éno máa, ndú ùnje gítí yí ta njembí ndú dú gí, yí gii 'dè có ji 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, máa, «'Vii mì ye, à si có gítí ndâ vò i mì lo mí to gí.»

6 Káa ta o tí nò ndâ 'bí kpo-kpò mbe nìbà có mì Mbírì mì ndâ Jùdèyà kú ki tí ndú gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kaa

ya gí mì Jézù nò. Ndú mâ gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'bìtá bà koṛo có gbí njembí ndú máa,

⁷ «'Dakò tí nò 'dè ṛa có tí nò tacó yè? Nìnò a bà 'dè zu có gítí Mbíṛì! Mbe si có gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù mí to a 'di? À me káa Mbíṛì cuki lá?»

⁸ Káa Jézù mâ gii ṛò ṛa kóró-koṛo có mì ndú nò, yí ngé gii 'visì có jì ndú éno máa, «Yò kú koṛo ṛa ndâ có tí nò á gbí njembí yo tacó yè?

⁹ À kpónó peteke a ngayi gbí òkò tí ndâ bà 'dè có jì 'dakò tí nó éno máa, à si có gítí ndâ vò i mì wó mí to gí, ta bà 'dè có jì yí éno máa, yí te kpâ-sili mì wó wàa yí 'ví nò nó?

¹⁰ À má éno, ye kpónó bà túbà jì yo éno máa, à tí 'Viì-mì-'Dakò a wotí tacó bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù muu to tí nò.»

Bìndi Jézù gii 'dè có jì 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, máa,

¹¹ «A gí yaà. Te kpâ-sili mì lo wàa wò 'ví njè nó ya gí 'bá a go có tí nó náa ye kpónó kú 'dè jì wò nò.»

¹² 'Dakò tí nò ngé gii a gí yaà, yí gii paṛa kpâ-sili mì wó, bìndi yí gii co gí sè gbí nji ṛo ndâ 'duù 'dáá gí. Nje ndâ 'duù 'dáá gí gii 'dèè ta bà ṛò 'dakò tí nò kú nò nó gí. Bìndi ndú gii ùlù Mbíṛì, máa, «Ze jé ṛò 'bí ṛa i go i tí nò sàa kùṛo lá.»

Jézù tè'é tí Lévi

¹³ Ta o tí nò Jézù gii dele ndi wó káká'i ya gí seè kàpá Gàlilèyà bìndi o bà tè'é tí ndâ kpédélé mbe tala có mì wó. Mâ gii zeke'o, ndâ 'duù me mbè gii kaa káká'i ya gí mì wó tàbè'dè kà. Yí gii nìbà i jì ndú.

¹⁴ Jézù mâ gii njè nó 'do bà-i-nò, yí gii ṛò Lévi, tí 'viì mì Àliféyò, kú ki tí wó to á seè 'bá bà gò i-míri. Káa Jézù gii 'dè có jì yí, máa, «Gì gí tàkò ye.» Káa Lévi bà-i-nò gii a gí yaà ya gí tàkò Jézù.

Jézù zò i ta ndâ mbe bàkà vò i

¹⁵ Ta 'bí o gbaànjé si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kú zò i á 'bá mì Lévi, ndâ 'bí mbe go i-míri, ta ndâ 'bí ṛa Jùdéyà ṛinó mbe kpolo tí tàkii mì ndú lá nó 'do gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò mbe tì ta o tí nò mbe kú ko tàkò wó nó gii ya gí bà zò i ta ndú.

¹⁶ Ndâ 'bí kpo-kpò mbe nìbà i gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà ṛinó mbe kú kpolo tí tàkii mì ndú nó gii 'vee ndâ mbe tala có mì Jézù, máa, «Yí kú zò i ta ndâ mbe gò i-míri, delè ta ndâ mbe gìlìni tacó yè?»

¹⁷ Káa Jézù mâ gii 'di có tí nò, yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ndâ 'duù ṛinó ta sé'i tí ndú wálá nó pà mbe yeè lá. A ndâ

mbe sé'i ká kù pà ndâ mbe yee. Ye gí me tacó tí ndâ tó 'duù lá. Ye gí a i tacó tí ndâ mbe bàkà vò i.»

Bà tò kponje gítí bà kònò go

18 Ta o tí nò ndâ mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù, ta ndâ Fàrìzèyò, tí ña ndâ Jùdèyà ñìnó mbe kù kpolo tí tàkìì mì ndú nó, kù kònò go tacó bà yù nambeè 'do mì Mbírì. Bìndi ndâ 'duù gii 'vee Jézù, máa, «Ndâ mbe tala có mì lo kònò go á go ñìnó mì ndâ mbe tala có mì Jòvànì ta ndâ mbe tala có mì ndâ Fàrìzèyò lá tacó yè?»

19 Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Ndâ wíri bàndò bà ko ñii kù kònò go ta o tí nó náa mbe kò ñii má kuu ta ndú? Ta o tí nó náa mbe kò ñii má kuu ta ndú, ndú kònò go lá.

20 Rì bà je mbe kò ñii 'do gbí òkò tí ndú bà co ká co! Ñìnò bà gii dù a rì tí nó tí rì bà kònò go mì ndú nó ká nò.»

21 Bìndi Jézù gii ya gí kùro ta bà dítà có jì ndú gbí lòkò'bò, máa, «'Bí 'duù jé mbe bàkà rùgà mítí ká bòngò mì wó ta ngú kpâ-bòngò náa à kálásê yuu mí tà ngo lá nò wálá; yí má bàkà go éno, ngú rùgà tí nò bà yaka 'do tí ká bòngò gí, bìndi ká bà gii dù gbí bòngò tí nò ndii ñìnó sàà kùro nó gí.

22 'Bí 'duù delè jé mbe yee ngú nèbítì mí gbí ká kúúkpá nèbítì wálá, yí má bàkà éno, ngú nèbítì má ñi, yí bà ba ká kúúkpá gí, bìndi nèbítì bà yee to gí, kúúkpá delè bà yaka gí. À má éno, ngú nèbítì a i tacó ngú kúúkpá.»

Ndâ mbe tala có mì Jézù kparaka muu cú ta rì bà wotí

23 Ta 'bí rì bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gbaànjé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù nò nó co gbí ñjì, ndâ mbe tala có mì wó gii 'bità bà kparaka muu cú kù zò .

24 Ndâ Fàrìzèyò mà gii ñò i tí nó náa ndâ mbe tala có mì Jézù kù bàkà nò, ndú gii 'vee yí, máa, «Ñìnó a ña yè ká nò? Ndú kù bàkà i ñìnó náa a me yí lá nó ta rì bà wotí tacó yè?»

25 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «Yo jé 'deke có gítí i tí nó náa Dàvidè si yí ta go tí wó bàkà nó lá? Ndú ta ndâ 'duù tí nó ta o tí nó mbe kù ko tàkò wó nò?»

26 Ta o tí nó náa yí gii rì gí tà'i mì Mbírì, si Àbìyátàrà a Kùro ndâ bu-Mbírì, bìndi yí gii zò kù kò tí nó náa à ci jì Mbírì gí nò.

27 «Mbírì kpédélé'i suu a ndâ 'duù má kózò gí, yí gii bàkà rì bà wotí. Mbírì bàkà rì bà wotí me tacó bà ba muu ndâ 'duù lá.

28 À má éno, ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa, à mì 'Vii-mì-'Dakò a wotí tacó bà 'dè có jì ndâ 'duù, máa, ndú bàkà a ndâ i ñìnó, ndâ i ñìnó, ta rì bà wotí.»

3

Jézù 'vala 'bí 'dakò ta 'bì wó mbe gbele've gí

¹ Ta 'bí ɾi bà wotí gbí tàkùì mì ndâ Jùdèyà gbaànjé, Jézù gii gí gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíɾi. Káa ta o tí nò, 'bí 'dakò ta 'bì wó mbe gbele've gí kuu tà'i kà gbí òkò tí ndâ 'duù.

² Bìndi ndâ 'duù gii 'bità bà zeke'o tacó bà nò máa Jézù má 'vala 'dakò tí nò ta ɾi bà wotí gbí tàkùì mì ndâ Jùdèyà gí, wàa ndâ yì 'ví ya gí bà kpi ngbàngà tí wó.

³ Jézù mâ gii nò éno, yí gii 'dè có ji 'dakò tí nò, máa, «Co gí gí bà ɾò tíyò á kùro ndâ 'duù tí nò.»

'Dakò tí nò mâ gii bàkà go có tí nó náa Jézù 'dè ji yí nó gí,

⁴ Jézù gii 'vee ndâ 'duù tí nò, máa, «Yúco mì ndoo a ngayi? Bà bàkà tó i, wèè, bà bàkà vò i, ta ɾi bà wotí gbí tàkùì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà? Bà 'vala ku, wàlà bà zi ku?» Káa gbèè 'duù mbe 'visi có ji yí gii dù lá.

⁵ Tacó éno, Jézù gii zeke'o tí ndú ta kpo-tàkòcò wó, tacó ndú a ndâ mbe ngbútù. Tàkòcò wó delè gii kpolo gítí ndú ngé, tacó muu ndú kpolo go duù. Bìndi yí gii 'dè có ji 'dakò tí nò máa, «Ya'va gbí 'bì lo.» Bìndi 'dakò tí nò mâ gii bàkà go có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nó gí, 'bì wó gii nìkì gí.

⁶ Káa ndâ mbe kù kpolo tí tàkùì mì ndâ Jùdèyà (Fàrizéyò) mâ gii nò i tí nó náa Jézù bàkà nò, ndú gii co gí sè tacó bà ya gí bà toko có ta ndâ 'duù nìno mbe tè gí tàkò có mì Èròdè tí gbolò 'duù kùro ndâ Jùdèyà nó, tacó bà pà kpokèjì gítí bà zi Jézù.

Ndâ mbè 'duù kaa ya gí mì Jézù á yì kàpá Gàlilèyà

⁷ Bìndi Jézù gii nje nó ta ndâ mbe tala có mì wó ya gí yì kàpá Gàlilèyà. Ndâ 'duù me mbè gii ɾu ndi ndú 'do gbí ndâ gbata gbí ndâ to Gàlilèyà ta Jùdèyà,

⁸ ta gbolò gbata Jèrùzàlémè, ta Ìdùmèyà, delè 'do tito Jòròdàniyà, delè 'do gbí ndâ to Tírò ta Sidóni. Ndâ 'duù mâ gii 'di tàwo ndâ i-seɾè tí nó náa Jézù kù bàkà nó, ndú gii tì ya gí mì wó. Ndâ 'duù tì go ngana.

⁹ Jézù mâ gii nò ɲa bà tì ndâ 'duù tí nò, yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó éno máa, ndú gí ta gbá jì yì, tacó yí ta o tí nò kù ci gúku máa ndâ 'duù bà kpoko yì.

¹⁰ Tacó ndâ 'duù 'di tà wò bà 'vala ndâ mbe sé'i mì wó me mbè, tacó éno, ndâ 'duù nìno ta sé'i tí ndú nó 'dáá gí kù jòò tí ndú tacó vòò bà gbala yì wàa ndâ yì 'ví 'de ta 'válá.

¹¹ Delè ndâ 'duù nìno ta ndâ i-gbì-muu ndú nó má nò yì, ndú kù 'vaka tí ndú to, ta bà tò kù, máa, «Wò a 'Viì-mì-Mbíɾi.»

12 Káa yí gii 'dè có ji ndú kpolo ma, máa ndú 'ví túbà tí yí gí sè ji ndâ 'duù lá.

Jézù ɾuka ndâ mbe nò tú mì wó muu'bi-nje só

13 Ta o tí nò Jézù gii nje nó ya gí gbí òkò ndâ 'bí gú. Bìndi yí gii tè'é tí ndâ 'duù nìno mbe niki tí wó nò. Ndú má gii gí gí mì wó gí,

14 yí gii ɾuka ndâ 'duù 'do gbí òkò tí ndú muu'bi-nje só, tacó wàa ndú 'ví dù toko ta yì, wàa yì 'ví kù tuu ndú ya gí bà ma có mì Mbìrì ji ndâ 'duù.

15 Yí gii je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ta wotí bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí nò'o ji ndú.

16 Ndâ 'duù tí nò muu'bi-nje só náa Jézù ɾuka ndú tacó bà dù ta yí nò a ndâ Simónè, náa yí kpi ngú ɾe mítí wó máa, Piyétòrò,

17 ta ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì tí ndâ 'viì mì Zèbidéyò, náa yí kpi ngú ɾe mítí ndú máa Bènerègìsì, gbí éno máa, ndâ 'viì-ngbàngbàrì, ta Àndèréya,

18 ta Filípò, ta Bàràtòlóméyò, ta Mátéyò, ta Tòmázò, ta Jákòmò tí 'viì mì Àliféyò, ta Tàdéyò, ta Simónè tí nó ta 'bí ɾe wó a Tó-'viì-'bá,

19 ta Júdà Ìsikàriyòtè tí mbe gii kpi ngbàngà tí wó.

Ndâ 'duù go má mítí Jézù

20 Jézù má gii dele ndi wó gí 'bá 'do pí gú bìndi bà ɾuka ndâ mbe tala có mì wó gí, ndâ 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó káká'i tí ɳa nìno náa à gii kpòtí tí ndú ta ndâ mbe tala có mì wó tí bà zò i.

21 Ndâ nambe wó má gii 'di éno, ndú gii ya gí kà tacó ba kpolo tí wó, tacó ndú koɾo có éno máa, a gbí muu wó a ndâ i.

22 Káa ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mì ndâ Jùdéyà mbe gí 'do Jèrùzàlémè ta o tí nò kù 'dè nìndi ndú éno máa, «À gbí muu wó a gba mì ndâ má tí nó ta ɾe wó a Bèlìzèbúlù nò.» Ndú delè ta o tí nò kù 'dè có éno máa, «A gba mì ndâ má tí nó ká kù je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ji yí.»

23 Jézù má gii 'di ɳa ndâ có tí nò, yí gii tè'é tí ndâ mbe kù 'de ɳa ndâ có tí nò gí mì wó. Bìndi yí gii 'vee ndú gbí lòkó'bò éno máa, «Má bà mòkò ka wó má 'do gbí muu 'duù ée?

24 Có mì ndâ 'duù mì gbèe gba jé má toko lá, gba tí nò bà zogo 'bá wálá.

25 À delè có mì ndâ 'duù á ɾùkàtìi mì ndú má toko lá, ndú bà si 'bá tí nó wálá.

²⁶ Káa Gba-wàtà má kù sogo tí wó, gbí go éno máa, Gba-wàtà njèè gbí tí gí. À má éno, nìno a bà ngbù yí ká nò. Tacó wotí bà rò tiyò mì wó káká'i wálá.

²⁷ Káa 'bí 'duù jé bà ni bà ri gí tà'i mì 'bí 'duù ta wotí kuu tí wó, bìndi yí gù kaa ndâ i mì wó a ta có 'dakò nò wálá, sè káa nìno yí kpédélé'i má eṛe mbe 'bá gí, bìndi yí bà gù kaa ndâ i mì wó ta wotí si yí gbí wú.

²⁸ «Ye kù 'de có ji yo ta yúco éno máa, Mbíri bà je à-cee-gí gítí ɲa ndâ vò i mì ndâ 'duù 'daá gí, gí. À kpétí káa ndâ mbe 'dè zu có á gítí wó tí Mbíri.

²⁹ Káa 'duù má go má mítí Bèri-mi-Mbíri, 'duù tí nò bà 'de à-cee-gí 'do mì Mbíri wálá, tacó 'duù tí nò bàkà a ɲa vò i tí nó náa áa bà cee wálá.»

³⁰ Jézù 'dè có tí nò tacó ndâ 'duù ta o tí nò kù 'dè có éno máa, a gbí muu wó a ndâ mâ.

Ndâ 'dóó-'dòò nambe Jézù

³¹ Káa ta o tí nò ndâ nawu Jézù ta ndâ ná'vindí wó gù rò tiyò á sè. Bìndi ndú gù tuu tú gí bà tè'é tí wó.

³² Káa ndâ 'duù me mbè ki tí ndú jèlè yí 'dee gí. Bìndi ndú gù 'dòkò ndi có tí nò ji yí, máa, «Ndâ nawu lo ta ndâ ná'vindí lo kù 'vee bà tí lo á sè.»

³³ Káa Jézù gù 'vee ndú éno máa, «Nawu ye a 'di? Ndâ ná'vindí ye a ndâ 'di?»

³⁴ Yí bà-i-nò gù zeke'o tí ndâ 'duù tí nò mbe ki tí ndú jèlè yí 'dee gí nò. Bìndi yí gù 'dè có ji ndú, máa, «Nawu ye, ta ndâ ná'vindí ye cuki me káa ndâ 'duù tí nò mbe kù tè'é tí ye nò lá.

³⁵ 'Duù mbe bàkà go có mì Mbíri gí, 'duù tí nò a nawu ye, yí a ná'vindí ye, yí delè a nàmì ye.»

4

Bà lòkò'bò có gítí mbe va ɲa

¹ Ta o tí nò Jézù káká'i gù 'bità bà nìbà i ji ndâ 'duù a yí kápá Gàliléyà. Káa yí mâ gù ɲò máa, ndâ 'duù tí me mbè ngé ndii gí, yí gù njè nó ya gí bà ki tí wó gbí gbâ a ɾo ngo si ndâ 'duù mí tí ngo.

² Yí gù dù gbí gbâ á ɾo ngo kà kù nìbà i ji ndâ 'duù gbí lòkò'bò éno máa,

³ «Yo sè tù yo nìkì maa, wàa yo 'ví koṛo gbí có tí nò.

«Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gù ya gí bà va ɲa gbí nji mì wó.

⁴ Káa ndâ 'bí nji ɲa gù 'vaka tí to á seè kpokèjì, káa ndâ nuù gù da ndú gí.

⁵ Ndâ 'bí gù 'vaka tí á gbí díí ta zì to tí me nji'dí, à káa póo bà kù ndú,

⁶ go wu ɾi giì ziki ndâ dó kú ndú 'dáá gî, tacó tà teè ndú ya gí tà to me 'dú lá.

⁷ Ndâ 'bí giì 'vaka tí á gbí òkò ndâ bè kperè. Ndâ bè kperè tí nò giì tù yiiga muu ndú gî, ndú giì jò lá.

⁸ Káa ndâ 'bí giì 'vaka tí a i gbí banga zì to. Ndú mâ giì kù , ndú giì uu gí yaà, bindi ndú giì jò ta banga muu ndú, gbe-gbè, gbe-gbè éno.»

⁹ Bindi yí giì yee nje lòkó'bò mì wó ta bà kpo-gbí-tà-tù ndâ 'duè tí nò éno máa, «À má éno, tù bà 'di có má kuu tí muu 'duè, yí 'ví 'di có.»

Nderè bà 'dè ndâ có mì Jézù á gbí lòkó'bò

¹⁰ Jézù má giì co gí ndiì ta kpéetí wó gî, ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só, toko ta ndâ 'bí 'duè mì wó mbe kù dù ta yí nó giì ya gí bà 'vee yí gítí gbí lòkó'bò tí nò.

¹¹ Káa yí giì 'visì có ji ndú éno máa, «À je muu ji yo tacó bà 'di gbí ngiì bà dù yí tí Mbíri tí gba gí. Káa sè ndâ 'bí 'duè bà 'di ndâ có 'dáá gí ká gbí lòkó'bò. Go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè dígísèé éno máa,

¹² <Ndú 'ví zeke'o, káa ndú 'ví ò i lá.

Ndú delè 'ví 'di kòcò, káa ndú 'ví 'di gbí có tí nò lá.

Tacó ndú má ò i, delè ndú má 'di gbí có,

ndú bà giì 'visì tí ndú gí mì ye tí Mbíri,

bindi ye bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndú.> »

Jézù 'dè gbí lòkó'bò gítí mbe va ò

¹³ Bindi Jézù giì 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'di gbí lòkó'bò tí nò lá? Káa à má éno, yo bà giì 'di gbí ndâ 'bí lòkó'bò ée?

¹⁴ Gbí lòkó'bò tí nò éno máa: nji òa tí nò náa mbe va òa tí nò kù va nò a nji có mì Mbíri.

¹⁵ Ndâ nji òa ònó mbe 'vaka tí ta tí kpokèjì nó a ndâ có mì Mbíri náa à ma ndú ji ndâ 'duè, káa à káa póó bà 'di có tí nò mì ndú, Vò-'duè-tí-nò giì volo muu ndú 'do tí bà 'di gî.

¹⁶ «Ndâ nji òa ònó mbe 'vaka tí gbí to á kàrà-kàrà ɾo díí nó a ndâ có ònó náa à káa póó bà 'di ndú mì ndâ 'duè, ndú giì ùnje gítí ndú gí;

¹⁷ ndâ nji có tí nò giì dù gbí njembí ndú ta làmbu o, káa à má bà giì gbùrùngà ndú ta bà mèèkè'i tí ndú á muu ndâ có tí nò, ndú ngé giì jee có tí nó mí to gî, tacó ndâ có tí nò gbì teè mí gbí njembí ndú lá.

¹⁸ «Ndâ nji òa ònó mbe 'vaka tí gbí òkò ndâ bè kperè nò a ndâ nji có ònó náa ndâ 'duè 'di ndú,

¹⁹ káa bà kpolo tí ndâ i muu to tí nó, ta líkí ndâ kpo-kpò i, ta bà dù ta go ndâ i, giì soloko ndú 'do tí bà 'de i gbí có tí nò gî.

20 «Káa ndâ nji ña ñinó mbe 'vaka tí á gbí banga zì to nó uu go ndâ nji có mì Mbírì mbe 'vaka tí gbí njembí ndâ 'duu ñinó mbe kpolo tí ndú mí gbí njembí ndú. Ndú gí bàkà go ndâ có tí nò, bìndi tàkòcò Mbírì giì peteke gítí ndú go bà peteke tàkòcò mbe ji nji gítí ndâ banga kú i gbí nji mì wó.»

Bà lòkò'bò có gítí ngba wu

21 Bìndi Jézù giì 'vee ndú, máa, «A 'di jé ká òlò wu mí tà'i mì wó ta 'dí'di'o, káa yí giì 'bu i mí ọo ngba wu tí nò, wàlà yí giì ngùu ngba wu tí nò mí tà kítikpara?

22 À kú ngùu i ká tacó bà giì tubà ndí gí sè káká'i. À delè kú 'dè có á tà bèngiì ká tacó bà giì kò-kò tí .

23 À má éno, yo sè tù yo, náa tù má dú kuu tí muu yo nò, wàa yo 'ví 'di có tí nò.»

Bà lòkò'bò có gítí bà 'vii i

24 Jézù káká'i giì 'dè có ji ndú, máa, «Yo kpolo tí có tí nó náa yo kú 'di nò. Ña i tí nó náa wò tí 'duu má bàkà mítí ndâ 'bí ka lo nó, Mbírì bà giì bàkà mítí lo káa gbèe ña i tí nò. Yí delè bà bàkà ta wotí tí co tí ñinó náa wo bàkà nó gí.

25 Tacó 'duu ñinó ta ndâ i kuu mì wó nó, àá bà je ndâ 'bí ji yí mí pí ndú. Káa 'duu ñinó ta i mì wó wálá nó, à kpétí káa sè làmbu i ñinó náa yí kú li ta njembí wó nó, àá bà aaka 'do 'bì wó gí.»

Bà lòkò'bò có gítí bà kù nji ña 'do tà to

26 Jézù giì lòkò'bò 'bí có káká'i máa, «Bà zèè 'bá mì Mbírì ká go 'duu mbe ya gí bà va ña.

27 Bìndi yí giì ya kú bàkà ndâ 'bí nèté mì wó. Káa ndâ síi kú i giì yee gí sè, bìndi ndú giì uu gí yaà. Mbe va ña tí nò ònò ní lá máa ndâ kú i kú bàkà tí ée wè.

28 À káa to ta kpéétí wó ká kú bàkà ndâ kú i tí nò kú uu gí yaà, bìndi ndú giì jò , bìndi ndú giì rì nji.

29 Bìndi à káa o tí nó náa ndâ i 'do gbí nji má giì yù gí nó, mbe va ña bà giì ngara tí wó gítí bà kili ndú.»

Bà lòkò'bò có gítí ndâ vici nji ña

30 Bìndi Jézù giì 'dè 'bí lòkò'bò káká'i éno, máa, «Ndoò kpónó bà 'vii bà zèè 'bá mì Mbírì mítí ña yè? Ndoò bà 'dè a ña lòkò'bò yè dú mbe 'vii tí ?

31 À go ndâ nji ña ñinó mbe me vici ngé ndii gí nò, nékéléé go nji ndí.

32 Káa ndú má giì kù 'do tà to, ndú giì uu gí yaà tí bè'i gbèè ta bè wó ndii ndâ 'bí bè'i 'dáá gí, náa ndâ nuu me mbè kú tè wo ndú mì gbí .»

33 Jézù 'dè có ji ndâ 'duu 'dáá ká gbí ndâ lòkò'bò go ndâ ñinò, 'vii ta wotí bà 'di gbí ndâ có tí nò mì ndú.

34 Káa ta o tí nó náa ndú má ta kpéetí ndú ta ndâ mbe tala có mì wó, yí gii 'dè gbí ndâ lòkó'bò tí nò 'dáá gí ji ndú.

Jézù rò gbolò pípìrì mí tíyò

35 Káa ta 'dè'o mì gbèè ɾi bà nìbà i mì Jézù ji ndâ 'duù gbí ndâ lòkó'bò nò, Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ndoo di ngo gí tito kápá.»

36 Káa ndú mâ gii nje nó gí, ndâ 'bí 'duù gii ɾu ndi ndú gbí ndâ gbâ ñindi ndú.

37 Káa si ndú kálásê kuu muu nó á ɾo ngo, pípìrì gii 'bità bà pì ta wotí tí ngé ndii gí. Ngo kú gii 'bità bà gbàngà gí gbí gbâ. Gbâ kú gii bàkà có bà yé-yè ta ngo.

38 Káa Jézù jée kuu tísì, tì tàmuu wó gí yaà gí, á tàngbó gbâ, kú tèrì. Bìndi ndâ mbe tala có mì wó gii gbà yí 'do muu ɾi. Yí mâ gii ziya gí, ndú gii 'vee yí, máa, «A nìkì tí lo éno máa, ndoo mìi gí wàà, mbe tí ze?»

39 Káa Jézù gii do mítí pípìrì, yí delè gii 'dè có ji ngo tí nò mbe kú gbàngà tí nò máa yí si bà gbàngà mí to. Bìndi pípìrì gii rò tíyò gí. O gii ɾe déé.

40 Bìndi Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo kú cì a gúku yè? Yo kálásê ùnje lá?»

41 Káa gúku gii zèè ndú 'dáá gí mbi gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «A ɱa 'di ká nó, náa ndâ pípìrì ta ngo kú 'di có mì wó nó?»

5

'Bí 'dakò tí Jèràsìni ta ndâ i-gbí-muu wó

1 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gii di ngo á bìndi bà gbùrùngà ndú mì gbolò pípìrì tí nò, gí tito kápá á gí 'bá mì ɱa ndâ 'bí 'duù ta ɾè ɱa ndú a ndâ Jèràsìni.

2 Káa à káa póó bà gii co Jézù gí to 'do gbí gbâ, 'bí 'dakò ta ndâ i-gbí-muu wó gii gí 'do gbí òkò ndâ muu'dú gí mì wó.

3 'Dakò tí nò kú 'vala tà ndâ 'bá muu'dú. Káa 'bí 'duù mbe 'de wotí bà kpolo tí wó wálá, tacó à kpèti má ẹɾe yí ká ta gìnjìrì, à zèè tí wó lá.

4 À ta o 'dáá gí kú da 'bò mítí kò wó, à delè kú ẹɾe 'bì wó ta gìnjìrì. Káa yí kú ki'viki gbí 'bò tí nò 'do tí kò wó gí, yí delè kú karaka gbí gìnjìrì 'do tí 'bì wó gí, káa gbèè 'duù mbe co gbí nò wó wálá.

5 Yí dù kú tò kú too yé, ta ɾi, too yé, ta ɾi, ta ndi gbí òkò ndâ 'bá muu'dú, delè ta ndi pí ndâ gú, ta bà ndo-ndooko tí wó ta ndi tí ndâ díí.

6 Mbe mâ tí nò mâ gii nò Jézù 'do me 'dú, yí gii ì ngèlè ya gí mì wó, yí gii kucuku muungbó wó mí kùro wó,

7 kù tò ta kù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Áá mì lo ta ye a yè, Jézù, 'Viì-mì-Mbířì a ngéé gbířì? Ye kù be ji wò a tí Mbířì máa, wò 'ví bàkà sé'i mítí ye lá!»

8 ('Dakò tí nò 'dè có tí nò tacó Jézù do ta i tí nò gbí muu wó nò máa, «Co 'do gbí muu wó gî, ndi lo, zu i!»)

9 Bìndi Jézù gii 'vee i tí nò máa, «Rè lo a 'di?»

Káa i tí nò gii 'visì có ji yí, máa, «Rè ye a Tùmèrè, tacó muu ze me mbè.»

10 Bìndi yí gii dù kù 'deke tí wó ji Jézù, máa «Si bà ni ze 'do bà-i-nó mí to.»

11 Káa ta o tí nò ndâ kàdùrúkù me mbè kù zò i tàgbà gú á gbí to tí nò.

12 Bìndi ndâ i tí nò gbí muu 'dakò tí nò gii 'deke tí ndú ji Jézù, máa, «Mòkò ze ya tí gí mì ndâ kàdùrúkù tí zò, wò 'ví si ze 'ví ya gí gbí muu ndú.»

13 Tacó éno, Jézù gii si ndâ i tí nò mbe kò 'dakò tí nò 'ví bàkà go ñinó náa à ñikì tí ndú. Bìndi ndâ i tí nò gii nje ta ngèlè 'do gbí muu 'dakò tí nò ya gí gbí muu ndâ kàdùrúkù. Muu ndâ kàdùrúkù tí nò ta o tí nò 'dáá gî dè gítí álifi só. Bìndi ndâ kàdùrúkù tí nò gii nje ta ngèlè ya gí bà oloko gí tà ngo 'do tì njà gángá ngo, ndú gii mùi tà ngo gî.

14 Bìndi ndâ mbe gbà ndâ kàdùrúkù tí nò gii njè ta ngèlè ya gí bà ma có ña i tí nò mbe bàkà tí nò á ji ndâ 'duù gbí gbata, ta ndâ 'duù ñinó mbe kù sù 'bá á ta ndi seè gbata tí nò.

Ndâ 'duù mâ gii 'di có tí nò, ndú gii kaa ya gí bà ñò ña i tí nò mbe bàkà tí dú nò.

15 Káa ndú mâ gii kaa ya gí mì Jézù, ndú gii 'de 'dakò tí nó táánò náa ndâ i kò yí gî nó kù ki tí wó to ta bongo tí wó tí cèè 'duù ta i-gbì-muu wó wálá. Bìndi gúku gii zèè ndú 'dáá gî.

16 Ndâ 'duù mbe ñò ña i tí nó mbe bàkà tí mítí 'dakò tí nò táánò náa ndâ i kò yí gî nó, ta ndâ ña ñinó mbe bàkà tí mítí ndâ kàdùrúkù nó gii njè ya gí bà 'dè ndí ji ndâ 'duù.

17 Bìndi ndâ 'duù gii 'deke tí ndú ji Jézù máa, yí njè nó á 'do gbí òkò tí ndâ yì gî.

18 Káa si Jézù kù gii ya gí bà 'dò gí gbí gbâ tacó bà njè nó, 'dakò tí nò náa yí mòkò ndâ i 'do gbí muu wó nò gii 'deke tí wó ji yí, máa, yí si ndâ yì 'ví ya ta yí.

19 Káa Jézù gii biya gî. Bìndi yí gii 'dè có ji 'dakò tí nò máa, «A ñikì máa wò ya gí 'bá, wàa wò 'ví dítà ndâ ña nambeè tí nó náa Mbířì bàkà ji wò nó á ji ndâ nambe lo.»

20 Bìndi 'dakò tí nò gii njè nó ya gí 'bá co gbí 'bí wúngbó to ta rè a «Ndâ-gbata-muu'bi» ta bà dítà ndâ ña i tí nó náa Jézù bàkà ji yí nó á ji ndâ 'duù. Káa nje ndâ 'duù mbe 'di có tí nò 'dáá gî gii 'dèè gítí gî.

Jézù 'vala ndâ 'bí niì ta nájú Jáyìrù

²¹ Jézù mâ giì dele ndi wó 'do 'bá mì ndâ Jèràsìnì ta gbâ gí tìto kè'bì gí, ndâ 'duù me mbè giì kili káká'i ya gí mì wó á yì kàpá.

²² Bìndi 'bí 'dakò tí gba kùro ndâ mbe kù bàkà nèté bándò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì ta rẹ wó a Jáyìrù giì gí gí mì Jézù, bìndi yí giì kucuku muungbó wó mí to kùro wó, yí giì zèè kò wó,

²³ ta bà 'deke tí wó jì yí ta wotí tí, máa, «Làmbu nájú ye gbí kpâ-kperè. Gí gí bà tee 'bì lo mítí wó wàa yí 'ví 'de ta 'válá.»

²⁴ Bìndi ndâ Jézù giì njè nó ta Jáyìrù.

Káa ta o bà njè nó mì ndú, ndâ 'duù me mbè toko mítí ndâ mbe tala có mì Jézù muu'bì-nje só giì kaa kù ya gí tàkò wó.

²⁵ Bìndi 'bí niì ta mbelè kù yee tí wó ta ndoò muu'bì-nje só,

²⁶ náa wo wó co jì bà nò gí mì ndâ mbe bàkà yeè gí; bà si ndâ yeè delè mii ndâ i 'do tí wó 'dáá gí, káa mbelè tí nò jé rò tìyò 'do tí wó njí'dí éno lá. À dú nò a bà giì zingi sé'i tí nò mítí wó.

²⁷ Niì tí nò mâ giì 'di có tí Jézù, yí giì gí céké-céké co gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò, ya gí bà gbala bongo tí Jézù.

²⁸ Yí bàkà go éno, tacó yí kù koṛo có máa, «Ye kpèti má gbala káa ndâ bongo tí wó, ye bà 'de 'válá gí kù.»

²⁹ À káa póo bà tee 'bì niì tí nò mítí Jézù, mbelè ngé giì rò bà yee 'do tí wó gí. 'Do bándò tí nò, niì tí nò giì nò gbí òkò wó da gí.

³⁰ Káa Jézù mâ giì nò ni gí máa, wotí bà 'vala 'duù co 'do gbí òkò yí gí, yí giì 'visì tí wó gítí ndâ mbè 'duù tí nò, bìndi yí giì 'vee ndú, máa, «A 'di ká tee 'bì wó mítí ndâ bongo mì ye?»

³¹ Káa ndâ mbe tala có mì wó giì 'visì có jì yí, máa, «Wò nò ndâ mbè 'duù tí nò mbe kù kpoko wò 'dee wò gbóo nó gí, káa wò giì dù ndi lo kù giì 'vee 'vé máa, «A 'di ká tee 'bì mítí ye» wè?»

³² Káa Jézù giì zeke'o jèlè yí gí tacó bà nò 'duù tí nò mbe tee 'bì wó mítí wó nò.

³³ Bìndi niì tí nò giì gí kùro wó kù gu ta gúku, tacó yí nò i tí nò mbe bàkà tí mítí wó nò ni gí. Yí giì 'va tí wó mítí kò Jézù, bìndi yí giì 'dè yúco mì wó 'dáá gí jì yí.

³⁴ Káa Jézù giì 'visì có jì yí, máa, «Wò 'de 'válá tacó wò ùnje gítí ye gí, nájú ye. Ya ta 'dè njembí lo, dele ta 'dè gbí òkò lo.»

³⁵ Káa si Jézù kálásê kù 'dè có jì niì tí nò, ndâ 'duù náa à tuu ndú giì gí ta ngèlè 'do 'bá mì Jáyìrù gí bà 'dè có jì yí,

máa, «Bà i tí nò volo 'bá kà gî; wò kù si mbe nibà i 'ví nò sé nó mítí wó sínò tacó yè?»

³⁶ Káa Jézù gii bàkà tí wó tí mbe 'di ndâ có tí nò náa ndâ tú tí nò 'dè ji Jáyìrù nò lá. Bindi yí ngé gii 'dè có ji Jáyìrù máa, «Cì gúku lá. Tee káa njembí lo mítí Mbířì.»

³⁷ 'Do tí bàndò tí nò, Jézù káká'i gii si gbèe 'duù 'ví řu ndi wó á bindi ndâ Piyétòrò, ta ndâ Jákòmò, ta ná'vindí wó Jòvànì nò lá.

³⁸ Ndú mâ gii di 'bá mì Jáyìrù, Jézù gii ñò ndâ 'duù kù mèrèkè tí ndú ta tó, ta bà wa gbí, ta bà tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà.

³⁹ Káa Jézù gii řì gí tà'i, bindi yí gii 'vee ndâ 'duù tí nò, máa, «Yo kù pìi wo ta bà wa gbí tacó yè? 'Viì tí nò cee lá, yí kù tè a řì.»

⁴⁰ Káa ndâ 'duù tí nò gii ño Jézù ñó-ño.

Bindi Jézù gii njè ndâ 'duù 'do tà'i á tàkò ku 'vinî tí nò 'dáá gí gí sè. Bindi yí gii si ta yí káa ndâ bu 'vinî tí nò ta nawu wó, ta ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì. Bindi ndú gii ya ta ndú gí řègbà tí ku 'vinî tí nò.

⁴¹ Jézù bà-i-nò gii zèè 'bì 'vinî tí nò, bindi yí gii 'dè có ji yí, máa, «Tàlità kúmì.» (Gbí máa, «Lambu 'vinî, a gí yaà.»)

⁴² Bindi 'vinî tí nò ngé gii a gí yaà kù nò nó. 'Vinî tí nò ta o tí nò a 'duù ta ndoò tí wó muu'bi-nje só. Bindi nje ndâ 'duù 'dáá gí gii 'dèè gí.

⁴³ Káa Jézù gii 'dè có ji nawu 'vinî tí nò máa, yí je i-zó-zò ji yí. Yí delè gii 'dè có ji ndú ta wotí tí máa, ndú 'ví 'dè có i tí nò náa yì bàkà ji 'vinî tí nò nò gí sè ji 'bí 'duù gbaànjé lá.

6

Jézù co wiri ya gí 'bá mì ndú Názàrètì

¹ Ta o tí nò Jézù gii njè nó 'do 'bá mì Jáyìrù ya gí 'bá mì ndú á Názàrètì. Ndâ mbe tala có mì wó gii ko tàkò wó ya gí kà.

² Káa ta 'bí řì bà wotí gbí tàkì mì ndâ Jùdéyà gbaànjé, yí gii 'bità bà nibà i ji ndâ 'duù á bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbířì. Káa nje ndâ 'duù me mbè mbe 'di ndâ có mì wó gii 'dèè gítí ña bà nibà i mì wó Bindi ndú gii 'bità bà kitiki có gbí òkò tí ndú, máa, «'Dakò tí nò 'de ña ndâ có mì wó nò 'do ngò? Ñinó a ña muu yè náa Mbířì je ji yí go éno? Yí me ta bà bàkà ndâ seřè tí nò 'dáá gí ée?»

³ Ñinó me 'dakò tí nó mbe kù bàkà nèté bà no mû, tí 'vii mì Màriyà nó lá? À me yí tí ná'vindí ndâ Jákòmò, ta Jùzépè, ta Júdà, ta Sìmonè nó lá? Ndâ námì wó me kuu ta ndoo á to nó lá?» Bindi ndú gii biya bà se tù ndú tí ndâ có mì wó gí.

4 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «À káa ndâ ka 'bá, ta ndâ nambe mbe 'dòkò có mì Mbírì, ta ndâ 'duù gbí yâ-wó cuki ká te duù mí tí wó lá.»

5 Tacó éno, yí gii bàkà ndâ seřè ji ndú me mbè lá. Yí gii 'vala ndâ mbe sé'i ká gbaànjé-gbaànjé ta bà tee 'bì wó mí tí ndú.

6 Bà 'dè có gítí ndâ 'duù Názàrètì gii kpo nje wó gí, tacó ndú ùnje gítí ndâ có mì wó lá. Bindi yí gii ya gí 'bá mì ndâ 'bí tende 'duù kù nìbà i ji ndú.

Jézù tuu ndâ mbe tala có mì wó

7 Jézù gii tè'é tí ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só. Bindi yí gii 'bità bà tuu ndú á gí ndii, só, só, só. Káa kùřo bà nje nó mì ndú, yí gii je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ji ndú.

8 Bindi yí gii kpo-gbì-tà-tù ndú éno máa,
«Yo 'ví zèè 'bí i mí 'bì yo á bindi ndâ mù-kòřó mì yo lá.
Yo 'ví te vòò i-zó-zò tacó bà zò á muu nó lá.
Yo 'ví le kúúkpá lá.

Yo 'ví je gùrúsù ta yo muu nó lá.

9 Yo 'ví kaa ndâ 'bí tàrà ta ndâ bòngò tacó bà 'visì ta ndâ ñinó tí dìi yo nó muu nó lá.

10 Yo má yee tí to, yo 'ví rànğà bándò bà dù yo lá,
yo 'ví dù ká tí gbèè 'bá yee tí o bà nje nó mì yo á 'do tí to tí nò.

11 Yo má di tí bándò, káa ndâ 'duù bà-i-nò má kaa kpâ-sili ji yo á gí tà'i lá, ndú delè má biya bà sè tù ndú á gítí ndâ có tí nó náa yo kù 'dè ji ndú nó gí, ta o tí nó náa yo má kù nje nó 'do tí to tí nò, yo 'ví gbà njú to to tí nò 'do tí kò yo gí, tacó bà túbà ndâ vò i mì ndâ 'duù tí nò á ji ndú.»

12 Jézù mâ gii kpo-gbì-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó cee gí, ndú gii 'vaaka gí ndii kù ma có ji ndâ 'duù éno máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú,

13 ta bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù me mbè. Delè ta bà 'vala ndâ 'duù me mbè 'do gbí ndâ nò'o ta bà too bàà mí tí ndú.

Ndeřè bà zi Jòvànì mì Èródè

14 Èródè tí gbolò 'duù kùřo ndâ Jùdéyà mâ gii 'di có tí Jézù, tacó řè Jézù ta o tí nò gii wu to ngé ndii gí. Ndâ 'bí 'duù ta o tí nò kù 'dè có éno máa, a Jòvànì tí nó táánò tí mbe kù caka tí ndâ 'duù nó ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, káa yí kù bàkà ndâ seřè tí nò.

15 Káa ndâ 'bí 'duù ñindi ndú kù 'dè có máa, yí a mbe 'dòkò có mì Mbírì, á go ndâ 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì sàà gbí o mì ndâ ká gù ndâ yi.

16 Káa Èródè mà giì 'di ta wo ndâ i-seṛè tí nó náa Jézù kù bàkà nó, yí giì 'dè có máa, «Jòvànì tí nó náa ye táánò da miṛi wó gí nó 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.»

17 Èródè 'dè có tí nò, tacó áá táánò a yí ká tuu ndâ àsikéṛi mì wó ya gí bà zèè Jòvànì mì gbí zàà tacó tí Èródiyà, tí niì mì ná'vindí wó Filípò, náa yí tí Èródè ja yí 'do tí wó giì kò gí.

18 Káa yí giì zèè Jòvànì mí gbí zàà tacó Jòvànì giì 'dè có ji yí éno máa, áá mì wó me yúco tacó bà kò niì mì ná'vindí wó 'do tí wó lá.

19 Tacó éno, Èródiyà giì mbè Jòvànì gí mì ku, tacó ña có tí nò.

20 Káa yí ta o tí nò 'dè kpokèji bà zi yí lá, tacó Èródè te duù míti Jòvànì ngé ma. Tacó ndâ có mì wó delè 'dáá gí toko ká ta có mì Mbírì. Tacó éno, Èródè giì kpolo tí Jòvànì, tacó wàa, 'bí vò i 'ví 'de yí lá. Líkí bà 'di ndâ có mì wó ta o 'dáá gí delè tí wó ngé.

21 Èródiyà giì 'dè banga kpokèji bà zi Jòvànì ta 'bí o náa Èródè giì bàkà kàramà o bà jò yí ji ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì wó, ta ndâ kpóló-kpolo 'duù Gàlilèyà.

22 Ta o kàramà tí nò, nájú Èródiyà giì peteke tàkòcò ndâ Èródè ta ndâ wiṛi mì wó ta bà dù ru ji ndú. Tacó éno, Èródè giì 'dè có ji 'viní tí nò éno máa, yí nì ñè ña i tí nó ta go tí wó nó ji yì, wàa yí 'ví je ji yí.

23 Èródè giì see tí wó ji 'viní tí nò éno máa, «Nì ñè i ñinó ta go tí lo nó ji ye wàa ye 'ví je ji wò. Wo kpèti má nì káa kacì to mì ye, ye bà je ji wò gí.»

24 Káa làmbu 'viní tí nò giì ñò ña i ñinó náa yí 'ví 'dè có 'do tí Èródè nó lá. Tacó éno, yí giì co ta ngèlè ya gí bà 'vee nawu wó gítí ña i tí nó náa yí 'ví 'dè có nò. Káa nawu wó giì kpo-gbì-tà-tù wó máa, «Yá gí bà 'dè có ji gbolò gba éno máa, <Je muu Jòvànì ji ye.> »

25 Bìndi 'viní tí nò giì dele ndi wó ta ngèlè gálà ya gí mì gbolò gba, bìndi yí giì 'dè có ji yí máa, «À tí ye a go muu Jòvànì, ká kpónó mí to nò, á mí gbí kùrùngbú tí nò.»

26 Sé bà 'di ña có tí nò giì bàkà Èródè ngé ndii gí, káa kpokèji bà 'visì 'bí ña tende có giì kpo yí gí, tacó a yí tí gbolò gba ká 'dè có ta nje wó ji 'viní tí nò á mí kùro ndâ kpo-kpò wiṛi mì wó éno máa, yí nì ñè i tí nó ta go tí wó nó ji yì.

27 Tacó éno, yí ngé giì tuu àsikéṛi éno máa, yí ya gí bà 'dè có ji ndâ mbe kpolo tí ndâ 'duù gbí zàà éno máa, ndú da muu Jòvànì gí tí ji 'viní tí nò.

28 Àsìkèrì tí nò mâ gii gí ta muu Jòvànì á gbí kùrùngbú gí, 'vinî tí nò gii te ya tí jì nawu wó.

29 Ndâ mbe tala có mì Jòvànì mâ gii 'di có tí nò, ndú gii te ku wó, ndú gii duu gí.

Jézù ko ndâ 'duu àlìfì vô

30 Ndâ tú mì Jézù gii dele ndi ndú bindi bà tuu ndú mì wó gí gí bà dítà ndâ i ñìnó náa ndú bàkà nó, ta ndâ i ñìnó náa ndú nìbà jì ndâ 'duu nó jì yí.

31 Káa Jézù gii 'dè có jì ndú máa, «Ndoò yèè gí ndii gítí 'bí bàndò ta ndâ 'duu tí wálá, wàa yo 'ví tèwo yo nji'dí.» Yí 'dè có tí nò tacó ndâ 'duu ta o tí nò kù gí gí mì ndú me mbè ngé ndii gí, káa kpokèjì bà tèwo ndú wálá.

32 Bìndi ndú gii ya ta gbâ gí ndii ta kpéétí ndú gítí 'bí bàndò ta ndâ 'duu tí wálá.

33 Káa keelá, ta o tí nò náa ndú kù ya gítí bàndò tí nò nò, ndâ 'duu me mbè nò ndú nì gí. Tacó éno, ndâ 'duu me mbè gii kaa ta ngèlè 'do gbí ndâ gbata ya gí bà cu kùro ndú.

34 Ndú gii oloko gí to 'do gbí gbâ ká jé mítí ndâ 'duu bìnjì to. Yè ɾo ndâ 'duu tí nò gii bàkà Jézù ngé ndii gí, tacó ndú go ndâ rómbo ta mbe gbà ndú wálá.

35 Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii nò éno máa, o kù gii béé-bèè, ndú gii 'dè có jì yí máa, «Ndoò kpónó tí bàndò ñìnó ta ndâ 'duu ta 'bá tí wálá, káa o kù ndii-ndii.

36 Njè ndâ 'duu tí nò gí, tacó wàa, ndú 'ví ya ta sè ɾi nó gí bà pà i-zó-zò 'do mì ndâ 'duu ta ndi tí ndâ 'bá ta to nò.»

37 Káa Jézù gii 'visì có jì ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo je i-zó-zò jì ndú.»

Káa ndú gii 'vee yí máa, «Nògí, wò kpónó kù koɾo có máa, àá mì ze a yè tacó bà sì ta i-zó-zò tè ta ña mbè 'duu tí nò?»

38 Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Áá mì yo a ndâ kù kô ée? Yo ya gí bà nò gi.» Ndú mâ gii ya gí bà nò ndâ kù kô mì ndú, ndú gii dele ndi ndú gí gí mì Jézù, bìndi ndú gii 'dè có jì yí máa, «Áá mì ze a ndâ kù kô vô, ta ndâ nji sè sósò'ò.»

39 Bìndi Jézù gii 'dè có jì ndú, máa, ndú 'dè có jì ndâ 'duu tí nò 'dáá gí máa, ndú ki tí ndú to, ta bà muu ndú, bà muu ndú, á gbí dó mbìlì.

40 Ndâ 'duu mâ gii ki tí ndú to ta bà muu ndú, bà muu ndú, go có tí nò náa Jézù 'dè nò gí, bà muu ndâ 'bí 'duu zi'duù-vô, bà muu ndâ 'bí 'duu zi'duù-só-nje muu'bi,

41 Jézù gii kaa ndâ kù kô tí nò vô nò, ta ndâ nji sè tí nò sósò'ò nò mí 'bí wó. Bìndi yí gii zeke'o gí gbíɾi, yí gii ùlù Mbíɾi, bìndi yí gii 'dè niki maa mítí ndâ kù kô, bìndi yí gii ki'viki gbí ndú, yí gii kaa mí kùro ndâ mbe tala có mì wó,

bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, ndú njèè ji ndâ 'duù, wàa ndú delè gii njèè gbí ndâ nji sè tí nò sósò'ô nò á ji ndâ 'duù.

42 Ndâ 'duù 'dáá gî gii zò i yè yì ndú go ñinó náa à ñikì tí ndú.

43 Bìndi à gii kili ndâ sè i-zó-zò mbe kpò ndâ 'duù gî yeke ndâ kèè muu'bi-nje só.

44 Muu ndâ 'duù tí nò náa Jézù je i-zó-zò ji ndú nò 'dáá gî a ndâ 'dakò álifí vò, náa à 'deke muu ndâ ñii ta ndâ 'vii mí gbí lá.

Jézù nò nó co ɾo ngo

45 Ndâ 'duù mâ gii zò i cee gî, Jézù ngé gii je nó ji ndâ mbe tala có mì wó, máa ndú o gbâ, wàa ndú 'ví di kápá gí kuro á gí gbí gbata Bètisàyídà. Yí gii dù kuu ndii ta kpéétí wó kú njè ndâ 'duù tí nò.

46 Yí mâ gii ñi «Yo 'ví ya ndi» á ji ndâ mbe tala có mì wó ta ndâ 'duù 'dáá gî gî, yí gii ya gí pí gú gí bà ùlù Mbiri.

47 Káa ta 'dê'o, si ndâ mbe tala có mì wó kuu muu nó ta gbâ á ɾo ngo, káa yí kuu tí ngo kálásê,

48 yí gii ñò máa, wo ndú co ta bà aa ngo gî, tacó pípiri ta o tí nò kú pì 'do kuro ndú. Bìndi ta nje yé Jézù gii njè nó ta kò wó có ɾo ngo kú ya gí mì ndú. Yí gii bàkà tí wó go 'duù ñinó mbe kú ndii ta seè tí ndú ká ndii nò.

49 Káa ndú mâ gii ñò yí, ndú gii koɾo có ñin di ndú máa, a vuuvuu ká co mítí ndâ yì. Bìndi ndú gii tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà,

50 tacó ta o tí nò gúku bàkà ndú 'dáá gî ta bà ñò yí ngé ndii gî. Káa yí ngé gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo zèè njembí yo. A ye. Yo cì gúku lá.»

51 Bìndi yí mâ gii o gí tàkò ndú gbí gbâ gî, pípiri gii ɾò tíyò gî.

52 Nje ndú gii 'dèè gî gítí bà ɾò tíyò mì pípiri tí nò, tacó ndú 'di gbí có gítí seɾè bà ko ndâ 'duù álifí vò mì wó ta kù kò nó lá, káa muu ndú gii ɛɾe tí gî.

Jézù 'vala ndâ 'duù á Jènèsàréti

53 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có má gii di kápá gí Jènèsàréti gî, ndú gii ɛɾe gbâ mì ndú gî.

54 Káa à káa póo bà gii oloko ndú 'do gbí gbâ gí to, ndâ 'duù ngé gii ñò Jézù ni gî.

55 Bìndi ndú gii njè ta ngèlè cee tí ndâ 'bá tí nó dê-dê nó 'dáá gî, kú tuɾu ndâ mbe nò'o ya tí ji yí gítí bàndò tí nò náa ndú 'di có tí wó tí nò.

56 Yí má yee tí bàndò ngé gî, ndâ 'duù kú gbaa ndâ mbe sé'i mí kuro wó, ta bà 'deke tí ndú ji yí, máa yí si ndú 'ví tee ká 'bi ndú mítí vòò bongo tí wó, tacó wàa ndú 'ví 'de ta

'vala. Káa ndâ 'duù ñinó mbe tee 'bì ndú mítí bongo tí wó nó 'dáá gî giù 'de 'válá gî.

7

Tàkìì mì ndâ Jùdáyà

1 Ta o tí nò ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdáyà ta ndâ 'bí kpo-kpò mbe ñibà i mì ndú mbe gî 'do Jèrùzàlémè giù kili mí rẹgbà tí Jézù.

2 Ndú giù ñò ndâ 'bí mbe tala có mì wó kù zò i si ndú caka 'bì ndú go có mì Mòze lá.

3 Káa ndú tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdáyà ta sè ndâ 'bí Jùdáyà ta o 'dáá gî kù ɾu ndi tàkìì mì ndâ ká gù ndú.

4 Ndú má gî 'do bándò 'véle, ndú kpédélé'i ngbaranga a tí ndú má kózò gî, bìndi ndú bà giù zò i. Delè ndâ 'bí i gbí tàkìì mì ndú náa ndú jé ò bà mbí ndú lá, a bà caka ndâ 'visì, ta ndâ kàrà, ta ndâ ká'i bà bàkà i-zó-zò.

5 Ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdáyà ta ndâ kpo-kpò mbe ñibà i mì ndâ Jùdáyà mà giù ñò ña i-gìlìnì tí nò náa ndâ mbe tala có mì Jézù kù bàkà nò, ndú giù 'vee yí, máa, «Taco yè káa ndâ mbe tala có mì lo te duù mítí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdáyà lá? Ndú caka 'bì ndú kùro bà zò i go có mì Mòze lá, taco yè?»

6 Káa yí giù 'visì có ji ndú, máa, «Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè gítí yo ndâ 'duù tí nó tí ndâ mbe nambeè-ro nó dú káa yúcó, á go ñinó náa a cu mì gbí wáràgà mì Mbírì, máa,

<Ndâ 'duù tí nò te duù mítí ye ká ta nje ndú,

káa njembí ndú me 'dú 'do tí ye.

7 Ndú kucuku muungbó ndú mí kùro ye ká sínò,

káa ndú kù ñibà a có mì ndâ 'duù,

káa ndú bàkà tí ndú tí ndâ mbe ñibà có mì Mbírì.>

8 Yo zèè kpolo kácá-kácá a có mì ndâ 'duù, jee có mì Mbírì mí to.»

9 Bìndi Jézù giù 'dè có ji ndú, máa, «Yo dú káa ndâ mbe tírì. Yo mò có mì Mbírì gí nje seè gî, bìndi yo giù si kpolo ma a 'dóó tàkìì mì yo.

10 Mòze 'dè có éno máa, <Te duù mítí ndâ bu lo ta nawu lo.> Yí delè giù 'dè 'bí có éno máa, <À 'vii ta 'duù ñinó mbe be ndâ bu wó ta nawu wó nó káa ku.>

11 Káa ña bà ñibà i mì yo ká tende. Yo kù ñibà i éno máa, 'duù má 'dè có ji ndâ bu wó ta nawu wó éno máa, yì cì i tí nó náa yì máa yì bà konì ta ndú nó ji Mbírì gî, gbí éno máa,

12 yí káká'i je i tí nó náa yí nì rẹ Mbírì á mí muu gî nò á ji ndâ bu wó ta nawu wó gbí tàkìì mì yo lá.

13 Gbí ɲa ndâ kpokèjì tí nò, yo gii si tí có kpolo ma a ndâ i gbí tàkùì mì yo náa yo kù nìbà jì ndâ 'viì mì yo, ta ndâ 'bí ɲa ndâ i mì yo go ɲìnò, á bìndi có mì Mbírì.»

Ndâ ngbárángà i ta ndâ zu i

14 Ta o tí nò Jézù gii tè'é tí ndâ 'duù jí mì wó káká'i. Bìndi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di ta có tí nò.»

15 'Bí ɲa i náa 'duù zò jí gbí yì wó mbe gii bàkà yí tí zu 'duù nò wálá. Á káa ndâ i ɲìnó mbe co jí sè 'do gbí yì 'duù nó ká bàkà yí tí zu 'duù.

16 Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví 'di có tí nò.»

17 Káa ndâ Jézù mâ gii ya jí 'bá ta ndâ mbe tala có mì wó ta kpéétí ndú gí, ndú gii 'vee yí gítí gbí lòkó'bò tí nò.

18 Káa yí gii 'visì có jì ndú éno máa, «Yo delè ngbá 'di gbí lòkó'bò tí nò lá? Yo ɲò ni lá máa, i ɲìnó mbe ya jí gbí yì 'duù nó bàkà yí tí zu 'duù lá nò lá?»

19 Yo ɲò ni lá máa, i-zó-zò tí nó náa 'duù kù zò nó ya me jí gbí njembí wó lá, a kù ya a i jí gbí yì wó, bìndi à gii ndii ya jí tà mbíli?» Jézù 'dè có tí nò tacó bà tùbà jì ndâ 'duù éno máa, ndâ i-zó-zò 'dáa gí káa ndâ ngbárángà i.

20 Bìndi Jézù gii ya jí kùro ta bà 'dè có jì ndú éno máa, «Ndâ i ɲìnó mbe co 'do gbí yì 'duù nó ká bàkà yí tí zu 'duù.

21 Go ndâ vo-vò kóró-koṛo có, ta bà koṛo có gítí bà-nò-vò-ndô, ta bà koṛo có gítí bà ngbà i, ta bà koṛo có gítí bà zi ku,

22 ta bà koṛo có gítí bà bàkà bangbaya, ta bà zingbà ta ndâ nawù 'dakò, ta bà dù ta gbolò njembí, ta bà koṛo có gítí bà bàkà gilini, ta bà koṛo có gítí bà eendi 'duù, ta bà koṛo có gítí bà bàkà ndâ i ta vò kèjì, ta bà koṛo có gítí bà tò kii, ta bà koro có gítí bà nì rẹ, ta bà si tí 'duù tí gbolò i, ta bà bàkà tí 'duù tí gbà'dá jì Mbírì.

23 A ɲa ndâ vò i tí nò 'dáa gí mbe có 'do gbí yì 'duù nó ká bàkà yí tí zu 'duù.»

Jézù 'vala nájú 'bí jú Siròfònésiyà

24 Bìndi Jézù gii ɲè nó ya jí gbí to Tírò. Káa yí gii nguù tí wó mí tà'i, tacó wàa, gbèe 'duù 'ví ɲò yì lá, káa bà nguù tí wó gii kpò yí gí.

25-26 Káa ta o tí nò, 'bí niì tí jú ndâ tende ɲa ndâ 'bí 'duù ta rẹ ɲa ndú a ndâ Siròfònésiyà, ta i-gbí-muu làmbu nájú wó, mâ gii 'di có tí Jézù, yí ngé gii ya jí mì wó, yí gii 'va tí wó mí kùro wó, yí gii 'deke tí wó jì yí máa, yí mòkò i tí nò 'do gbí muu nájú yì gí.

²⁷ Káa Jézù giì 'vìsì có ji nù tí nò máa, «Je i-zó-zò á ji ndâ 'viù kùro má kózò gi, tacó bà 'va i-zó-zò mì ndâ 'viù ji ndâ bô me yúcó lá.»

²⁸ Káa nù tí nò giì 'vìsì có ji Jézù, máa, «Có mì lo a yúcó, mbe tí ye, káa à kpétí ká éno, ndâ bô delè kù zò ndâ njúnjú i-zó-zò ñinó mbe 'vaka tí to 'do mì ndâ 'viù nô.»

²⁹ Bìndi Jézù giì 'dè có ji nù tí nò, máa, «Njè nó, wàa wò 'ví ya gí 'bá ta peteke tàkòcò lo. Nájú lo 'de 'válá gí, tacó ña có tí nò náa wò 'dè nò.»

³⁰ Káa nù tí nò mâ giì dele ndi wó ya gí 'bá, yí giì 'de nájú wó tí cèè 'duù kuu tísi.

Jézù njaanga tù 'bí mbe sú tù

³¹ Jézù giì dele ndi wó 'do Tírò có Sídóni có tí kpokèjì tí nó mbe mò gí yí kápá Gàliléyà, mbe kù ndii có gbí 'bí wúngbó to náa à kù nì mítí a Ndâ-gbata-muu'bi nô.

³² Bìndi ndâ 'duù giì gí ta 'bí 'dakò náa tù wó yoo gí, dele mbe 'dè có lá, ji Jézù. Ndú giì 'deke tí ndú ji yí máa, yí tee 'bì wó mítí 'dakò tí nò.

³³ Káa Jézù giì je 'dakò tí nò gí ndii ta kpéétí wó á 'do gbí òkò ndâ mbè 'duù tí nô. Yí giì yuu ndâ sili 'bì wó mí gbí ndâ tù 'dakò tí nò mbe yoo gí nò, bìndi yí giì cù cù mítí 'bì wó, bìndi yí giì tee mítí mè 'dakò tí nò mbe 'dè có lá nò delè.

³⁴ Bìndi yí giì zeke'o gí gbíri, yí giì wo gù woò, bìndi yí giì 'dè có ji mbe sú tù tí nò máa, «Éfàtà,» (gbí máa, «Njaanga tí»).

³⁵ Bìndi ndâ tù 'dakò tí nò ta mè wó ngé giì njaanga tí gí. Yí giì 'bità bà 'dè có ta kòcò wó ngbárángà'i.

³⁶ Káa Jézù giì 'dè có ji ndâ mbè 'duù tí nó máa, ndú 'ví 'dè có ndâ i tí nò náa yí bàkà nò gí sè ji gbèè 'duù lá. Káa yí má kù 'dè có ji ndú máa ndú 'ví 'dè gí sè lá, à giì dù nò a bà giì gí líkí'o bà kò-kò tí gítí ndâ 'duù tí nò ngéé gí yaà.

³⁷ Nje ndâ mbe 'di tàwo ndâ i tí nò náa Jézù bàkà nò 'dáá gí giì 'dèè gí. Ndú giì 'dè có máa, «Yí bàkà 'dáá káa ndâ tó i. Yí bàkà ndâ mbe sú tù kù 'di có. Yí delè giì bàkà ndâ 'duù ñinó ta mè ndú mbe ẹre tí gí nó kù 'dè có.»

8

Jézù je i-zó-zò ji ndâ 'duù álifi nà'ò

¹ Ta o tí nò ndâ 'duù giì kili me mbè ya gí mì Jézù káká'i. Káa i tacó bà zò mì ndú giì dù wálá. Tacó éno, Jézù giì tè'è tí ndâ mbe tala có mì wó, yí giì 'dè có ji ndú, máa,

² «Yê ro ndâ 'duù tí nò tí ye ngé, tacó ndú kpónó bàkà ta ye a sili ta'ò, káa kpónó gbèè i tacó bà zò mì ndú wálá.

³ Káa ye má njè ndú ta go tí ndú, ndú bà ñonoko ta go mí kpokèjì gî, tacó kpokèjì 'bá mì ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú me 'dú ngé.»

⁴ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'visì có ji yí máa, «'Duù bà 'de i-zó-zò bà je ji ña ndâ mbè 'duù tí nó á 'do ngòò gbí 'dú to tí nó?»

⁵ Káa yí gii 'visì có ji ndú, máa, «Áá mì yo á ndâ kù kô ée?»

Ndú gii 'dè có ji yí, máa, «Vô-nje só.»

⁶ Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ mbè 'duù tí nó, máa, «Yo ki tí yo to.» Ndâ 'duù tí nó mâ gii bàkà go có tí nó náa yí 'dè ji ndú nò gî, yí gii kaa ndâ kù kô tí nó mí 'bí wó, yí gii 'dè níki maa ji Mbířì. Bìndi yí gii ki'viki gbí ndú, yí gii kaa ji ndâ mbe tala có mì wó. Bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo njèè ji ndâ 'duù tí nó.»

⁷ Ta o tí nó ndâ 'bí ví sè kuu mì ndâ mbe tala có mì Jézù. Mâ gii zeke'o, Jézù gii kaa ndâ ví sè tí nó, yí gii ùlù Mbířì tacó tí ndú, bìndi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo njèè ndâ sè tí nó ji ndâ 'duù.»

⁸ Ndâ 'duù 'dáá mâ gii zò i yè yì ndú gî, à gii kili sè i-zó-zò bìndi ndú yeke ndâ kèè vô-nje só.

⁹ Muu ndâ 'duù mbe zò i ta o tí nó 'dáá gî go álifi nà'ò.

¹⁰ Bìndi bà zò i mì ndâ 'duù tí nó, Jézù gii njè ndú máa, «Yo ya gí 'bá mì yo.» Ndâ 'duù tí nó mâ gii njè gî, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó ngé gii di ngo ta gbâ gí tito, gí gbí 'bí to ta řè a Dàlimànútà.

Ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà tala Jézù

¹¹ Ta o tí nó ndâ 'bí mbe kù kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà, náa a kù nì mítí ndú a ndâ Fàřizéyò, gii 'vee Jézù tacó bà tala yí éno máa, «A Mbířì ká je wotí bà ñibà i ji wò? À dú má káa yúcó, bàkà 'bí i ji ze, wàa ze 'ví ñò nì mítí i tí nó máa, a Mbířì ká je wotí tí nó ji wò.»

¹² Káa Jézù gii řengà gbí yì wó, bìndi yí gii 'visì có ji ndú, máa, «Ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó kù 'vee có mbó tacó yè? À níki ma, káa à má éno, ye jé gí bà bàkà seřè ji yo wálá.»

¹³ Bìndi yí gii di ngo ta gbâ gí tito káká'i, jee ndú mí to.

Řú'bù mì ndâ Èródè ta řú'bù mì ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà

¹⁴ Ta o tí nó ndâ mbe tala có mì Jézù gii ò bà mbí bà te i-zó-zò ta ndú gî. À ta o tí nó mì ndú káa gbèe kù kô gbí gbâ.

¹⁵ Káa Jézù gii 'bità bà kpo-gbí-tà-tù ndú, máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí řú'bù mì ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà, ta řú'bù mì Èródè tí gbolò gba.»

16 Káa ndú gii 'bità bà fiini có á gbí òkò tí ndú ta kpééti ndú, máa, «Yí kú 'dè có tí nò tacó kù kô mì ndoo wálá.»

17 Káa Jézù gii 'di gbí có tí nò náa ndú kù fiini nò gí. Bìndi yí gii 'vee ndú, máa, «Yo kù fiini có máa, kù kô mì yo wálá, tacó yè? Yo nò ni kálásê? Yo 'di gbí có kálásê? Muu tí yo wálá?»

18 À tí muu yo nò me ndâ ɾo bà nò i lá? À tí muu yo nò me ndâ tù bà 'di có lá? Bà mbí yo ó-ò?

19 Ta o tí nó táánò náa ye ki'viki gbí ndâ kù kô vô tacó tí ndâ 'duù álifi vô nó, sè i-zó-zò náa à ɾuka yeke a ndâ kèè ée?»

Káa ndú gii 'visì có ji yí, máa, «À ɾuka yeke a ndâ kèè muu'bi-nje só.»

20 Jézù káká'i gii 'vee ndú, máa, «Káa ta o tí nò náa ye ki'viki gbí ndâ kù kô vô-nje só tacó tí ndâ 'duù álifi nà'ò nó, yo ɾuka sè i-zó-zò yeke a ndâ kèè ée?»

Ndú gii 'visì có ji yí, máa, «Yeke ndâ kèè vô-nje só.»

21 Bìndi Jézù gii 'vee ndú, máa, «Káa yo 'di gbí i kálásê?»

Jézù 'vala 'bí mbe sú ɾo á Bètisàyídá

22 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mâ gii gí gí Bètisàyídá, ndâ 'bí 'duù gii gí ta 'bí 'dakò náa ɾo wó yoo gí ji yí. Ndú gii 'deke tí ndú ji yí, máa, yí tee 'bì wó mítí mbe sú ɾo tí nò.

23 Káa Jézù gii zèè 'bí mbe sú ɾo tí nò, yí gii ja yí ya tí gí ndii 'do gbí òkò ndâ 'bá gí nje jìlì. Bìndi Jézù gii cù cù mítí ɾo mbe sú ɾo tí nò. Yí gii tee 'bì wó mítí wó. Bìndi yí gii 'vee yí, máa, «Wo kpónó kù nò i?»

24 Káa 'dakò tí nò gii te ɾo wó gí yaà, bìndi yí gii 'visì có ji Jézù, máa, «Ye kù nò ndâ 'duù, káa ndú gbíɾo ye go ndâ mù kù nò nó nò.»

25 Jézù mâ gii tee 'bì wó káká'i mítí ɾo 'dakò tí nò, ndâ ɾo 'dakò tí nò gii njaanga tí mbó'vóó gí. Yí gii 'bità bà nò ndâ i 'dáá gí ngbárángà'i.

26 Bìndi Jézù gii je nó ji yí, máa, «Ya jáá gí 'bá mì lo; wò 'ví loko co gbí gbata lá.»

Piyétòrò tubà tí wó tí mbe ùnje gítí Jézù

27 Si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó muu nó kù nò ta gbí ndâ to ta seè gbata Cèzàríyà mì Filípò, Jézù gii 'vee ndú, máa, «Ndâ 'duù kù 'dè có máa ye a 'di?»

28 Káa ndâ mbe tala có mì wó gii 'visì có ji yí máa, «Ndâ 'bí 'duù kù 'dè có máa, wò a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù; ndâ 'bí 'duù kù 'dè có máa, wò a Èlìjà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò sàà; káa ndâ 'bí 'duù kù 'dè có máa, wò a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ ká mbe 'dòkò có mì Mbíri.»

²⁹ Káa Jézù káká'i gii 'vee ndú máa, «Káa yo, ñindi yo kú 'dè éno máa ye a 'di?»

Bìndi Piyétòrò tí Sìmónè gii 'visì có ji yí, máa, «Wò a Bìndi-Mbíri.»

³⁰ Káa Jézù gii kpo-gbí-tà-tù ndú máa, ndú 'ví 'dè gí sè ji 'bí 'duù gbaànjé lá.

Jézù 'dè có gítí o bà gii kònò sé'i mì wó

³¹ Bìndi Jézù gii 'bità bà nìbà i ji ndâ mbe tala có mì wó éno máa, «'Viì-mì-'Dakò kèjì gí bà kònò a ndú tí ndâ sé'i; àá bà gii kpì ngbàngà tí wó ji ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà tàkii mì ndâ Jùdéyà; àá kèjì gí bà zi yí gí, káa ta sili ta'ò bìndi ku mì wó, yí bà 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó gí.»

³² Bìndi bà 'dè có tí nò mí Jézù ngbàrángà'i go éno ji ndú, Piyétòrò gii ja Jézù gí nje seè. Bìndi yí gii biya ña có mì wó náa yí 'dè ji ndú nò gí.

³³ Káa Jézù mâ gii 'visì tí wó gí ndii, yí mâ gii ñò sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó, yí gii do mítí Piyétòrò, máa, «Co ta ña có mì lo nò 'do kùro ye gí, ndí lo Vò-'duù-tí-nò. Wò kú koṛo me bà koṛo có mì Mbíri lá. Wò kú koṛo a cè bà koṛo có mì ndâ 'duù.»

Ndâ i tacó bà ɾu ndi Jézù

³⁴ Bìndi Jézù gii tè'é tí ndâ 'duù me mbè ta ndâ mbe tala có mì wó á gí mì wó. Yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Go bà ɾu ndi ye má tí 'duù, à nìkì éno máa, yí ò bà mbí miṛi wó gí, wàa yí 'ví 'viindi tí wó á gítí ndâ bà kònò sé'i ta ku. Bìndi yí 'ví gí gí bà ɾu ndi ye.

³⁵ Tacó 'duù ñinó mbe kú kpolo tí miṛi wó nó bà cì gí. Káa 'duù ñinó mbe giṛi miṛi wó tacó tí ye, delè tacó tí Banga-Ngú-Có nó ká bà 'de 'válá.»

³⁶ Bìndi Jézù gii 'vee ndú, máa, «Yo koṛo có máa, 'duù bà 'de gbí a yè, náa yí kpétí má 'de ndâ i tí nó a muu to tí nó 'dáá gí, bìndi yí 'ví giṛi miṛi wó gí?»

³⁷ 'Duù bà 'visì miṛi wó a ta yè a muu to tí nó?

³⁸ Káa à má ɾo 'duù a nô gítí ye, à delè má ɾo 'duù a nô có mì ye á kpónó kùro ndâ 'duù tí nó ta Mbíri mì ndú wálá, tí ndâ vóló-volo 'duù nó, nô 'duù tí nó delè wúnò bà dù á ɾo 'Viì-mì-'Dakò ta o bà gí yí gbí ngba Bu wó ta ndâ tó basilì.»

9

1 Jézù gii yee nje có mì wó ta bà kò-kò ji ndâ 'duù éno máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ 'bí 'duù kuu gbí òkò tí yo á mbe kú ɾò tíyò nó bà cì wálá di ká tí o tí nó náa ndú má ñò bà zèè 'bá mì Mbíri gí.»

Bà 'visì cè tí Jézù

² Jézù gii sili vô-nje gbaànjé á bìn̄di bà 'dè có mì wó jì ndâ 'duù tí nò, bìn̄di yí gii kaa ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì. Ndú gii ya ta ndú gí muu gú ta kpéetí ndú. Ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì mà gii zeke'o, ndú gii nò Jézù 'visì cè tí wó gí.

³ Ndú gii nò ndâ bongo tí wó kù tòngbaà ólé-ólé ta ña wálá.

⁴ Bìn̄di ndú gii nò ndâ Èlìjà ta Mòze co kù 'dè nje ta Jézù.

⁵ Káa Piyétòrò gii 'dè có jì Jézù máa, «Mbe tí ze, à ñìkì go éno máa, ndoo sì 'bá á bà-i-nò. Si ze 'ví tò ndâ ndúúrù ta'ò: 'bí gbaànjé jì wò, 'bí gbaànjé jì Mòze, 'bí gbaànjé 'ví dù jì Èlìjà.»

⁶ Piyétòrò 'dè có tí nò tacó yí nò 'dóó có náa yí bà 'dè gbí nje wó nó lá, tacó gúku zèè ndú 'dáá mbi gí.

⁷ Ndú mà gii zeke'o, ndú gii nò kùlù mù te yiiga muu ndú gí. Bìn̄di ndú gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gbí kùlù mù tí nò éno máa, «Ŋìno a kpóló-kpolo 'viì mì ye. Yo sè tù yo tí wó.»

⁸ Káa ndâ Piyétòrò ta ndâ ká wó mà gii zeke'o gálà á gí sèè tí ndú, ndú gii nò gbèè 'duù lá, à káa ndú ta ndâ Jézù.

Có gítí Èlìjà

⁹ Káa ta o tí nó si ndú kù dele gí tàgbà gú nó, Jézù gii kpo-gbì-tà-tù ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì, máa, ndú 'ví 'vanda ndi ndâ i tí nò mbe bàkà tí á míti ndâ yì pí gú nó jì 'bí 'duù gbaànjé lá; ndâ có tí nò 'ví dù ká gbí njembí ndú ò tí o tí nó náa 'Viì-mì-'Dakò 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.

¹⁰ Tacó éno, ndâ Piyétòrò gii kpolo tí ndâ có tí nò mí gbí njembí ndú. Káa ta ndâ o tí nó si ndú ta kpéetí ndú nó, ndú kù gii 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Gbí có tí nò máa, 'Viì-mì-'Dakò bà gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó máa yè?»

¹¹ Bìn̄di ndú gii 'vee Jézù, máa, «Káa ndâ kpo-kpò mbe ñbà i kù 'dè có máa, a Èlìjà ká bà gí kpédélé'i tacó yè?»

¹² Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «À dú káa yúco máa, Èlìjà ká bà gí kpédélé'i gí kùro tacó bà 'viindi ndâ i. Káa à wálá cu mí gbí wáràgà mì Mbìrì éno máa, 'Viì-mì-'Dakò bà kònò sé'i ta wotí tí ; ndâ 'duù delè bà mèèkè'i tí wó gí?

¹³ Káa ye kù 'dè có jì yo máa, à kpétí ká éno, Èlìjà gí gí. Káa ndâ 'duù bàkà ta yí á go có mì ndú gbí njembí ndú, à go có tí nó náa a cu sàà mí gbí wáràgà mì Mbìrì nó gí.»

Jézù 'vala 'bí 'viì tí mbe bè

14 Káa ndâ Jézù, ta ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì mà gii dele ndi ndú gí gí mì sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó, ndú gii 'de ndâ 'duù me mbè, ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mì ndâ Jùdèyà tì 'dee ndú gí. Ndú kù tò kponje ta ndú.

15 Káa ndú mà gii 'va ọ ndú mítí Jézù, nje ndú 'dáá gí ngé gii 'dèè gí. Bìndi ndú gii nje ta ngèlè gí bà 'vee yí.

16 Káa Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo kù tò a kponje yè ta ndâ 'duù tí nò?»

17 Káa 'bí 'dakò gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò gii 'visì có ji yí, máa, «Mbe tí ze, ye gí ta 'viì mì ye ta kpùrù i-gbì-muu wó ji wò.

18 Ta o tí nò náa i tí nò má a gí, yí kù 'va yí mí to ta pù gbí nje wó, ta bà zò gbí nje wó. Bìndi dùi wó 'dáá gí kù gii kpòlo go kù jì. Ye 'deke tí ye ji ndâ mbe tala có mì lo, máa, ndú mòkò i tí nò 'do gbí muu wó, káa à gii kpò ndú gí.»

19 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Ye bà dù ta yo ndâ 'duù tí nó bàngù nó mbe ùnje gítí Mbírì lá nó ta o ée? Ye 'ví bàkà ta yo a ọ yè, wàa yo 'ví ù ta nje gítí Mbírì ta njembí yo? Gí ta 'viì tí nò je.»

20 Bìndi ndú gii gí ta 'viì tí nò ji Jézù.

Káa i tí nò gbí muu 'viì tí nò mà gii ọ Jézù, yí ngé gii ngaka 'viì tí nò ta wotí tí. Bìndi 'viì tí nò gii 'va tí wó to, kù gii mèrèkè tí wó ta pù gbí nje wó.

21 Bìndi Jézù gii 'vee bu 'viì tí nò, máa, «I tí nò kò 'viì tí nò ta o ée?»

22 Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji yí, máa, «'Do gbí dó wó. Káa i tí nò cóó-cóó kù jèlè ká ta có bà zi yí, ta bà 'va yí mí tà wu, delè ta bà 'va yí mí tà ngo. Nò yè ọ ze, wàa wò 'ví konì ze, náa wotí má kuu tí lo nò.»

23 Bìndi Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nò, máa, «Náa wotí má kuu tí lo nò-oo! 'Duù má ùnje gítí Mbírì ta njembí wó gí, 'bí i mbe kpò yí bà dù wálá.»

24 Bìndi bu 'viì tí nò gii 'dè có ji Jézù ta njembí wó gbaànjé, máa, «Ye ùnje gí, káa à tè lá. À má éno, konì ye tacó wàa ye 'ví ùnje ta njembí ye 'dáá gí.»

25 Káa Jézù mà gii ọ ndâ 'duù me mbè kù kaa ta ngèlè gí gí mì wó, yí gii do mítí i tí nò mbe kò 'viì tí nò nó, éno máa, «Co 'do gbí muu 'viì tí nò gí, go có tí nó náa ye kù 'dè ji wò nô, ndi lo mbe sú tù mbe ni bà 'dè có lá. Wò delè káká'i 'ví dele ndi lo gí gbí muu wó lá.»

26 Ta bà 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò, i tí nò gii co 'do gbí muu 'viì tí nò ta bà tò kù, delè ta bà ngaka 'viì tí nò ta wotí tí ngé ndii gí. Yí gii 'va 'viì tí nò mí tìsì go ku 'duù nô. Bìndi ndâ 'duù me mbè gii 'bità bà 'dè có máa, «'Viì tí nò cee gí! 'Viì tí nò cee gí!»

27 Káa Jézù gii zèè 'bì 'viì tí nò, yí gii ja yí gí yaà, bìndi 'viì tí nò gii rò tíyò ta kpéetí wó.

28 Jézù mâ gii nje nó 'do bà-i-nò ya gí tà'i ta kpéetí wó gí, ndâ mbe tala có mì wó gii ya gí bà 'vee yí á tàbèngii máa, «Káa bà mòkò i tí nò 'do gbí muu 'viì tí nò kpò ze tacó yè?»

29 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «À kù mòkò ña ñìnò 'do gbí muu 'duù cuki ká ta bà 'deke tí ji Mbíri.»

Bà só bà 'dè có mì Jézù gítí ku mì wó

30 Bìndi ndâ Jézù gii nje nó ta ndâ mbe tala có mì wó kù ya gí Gàliléyà. À gbí muu wó ta o tí nò a có máa, ndâ 'duù 'ví ñò bà tí ndâ yì lá.

31 Tacó ta o tí nò yí kù nìbà i ji ndâ mbe tala có mì wó éno máa, «Áá kèjì gí bà kpi ngbàngà tí 'Viì-mi-'Dakò á ji ndâ 'dakò. Ndâ 'dakò tí nò bà zi yí gí, káa yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó bìndi sili ta'ò gí.»

32 Káa ndâ mbe tala có mì wó ta o tí nò 'di gbí có tí nò náa yí 'dè nò ni lá. Káa gúku bà 'vee yí gítí gbí gii kpò ndú gí.

Gbolò 'duù mbe ndii ndâ 'bí ka wó 'dáá gí a 'di?

33 Ta o tí nò, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mâ gii yee gbí gbata Kàpàrànáwùmù gí, káa si ndú kuu tà'i ta kpéetí ndú, Jézù gii 'vee ndú máa, «Yo kùtàá kù tò kponje gítí yè si kpokèjì?»

34 Káa ndú gii njaa nje ndú gí tàkò 'vé mì wó nò lá, tacó ta o tí nó si ndú kpokèjì nó, ndú kù tò kponje máa, gbolò 'duù mbe co tí ndâ ka wó 'dáá gí gbí òkò tí ndâ yì a 'di wè.

35 Káa Jézù gii ki tí wó to, bìndi yí gii tè'é tí ndâ mbe tala có mì wó muu'bì-nje só 'dáá gí gí mì wó, bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Duù ñìnò ta go bà dù tí kpédélé 'duù á kùro ndâ ka wó tí wó gbí òkò tí yo nó 'ví dù tí ndongbú 'duù, yí delè 'ví dù tí bòò mì ndâ ka wó 'dáá gí.»

36 Bìndi yí gii je làmbu 'viì gí tí gí kùro ndú, yí gii li'vi 'viì tí nò mí njembí wó, bìndi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa,

37 «'Duù má te duù mítí làmbu 'viì go 'viì tí nò ta rẹ ye, gbí éno máa, 'duù tí nò te duù nò a i mítí ye. Káa 'duù má te duù mítí ye, gbí éno máa, 'duù tí nò te duù nò a i mítí mbe tuu ye.»

Bà bàkà ndâ i ta rẹ mì Jézù

38 Káa Jòvànì gii 'dè có ji Jézù, máa, «Mbe nìbà i ji ze, ze ñò 'bí 'dakò náa yí me ta ndoo lá, kù mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta rẹ mì lo. Káa ze gii rò yí 'do tí ña nèté tí nò gí, tacó yí me ta ndoo lá.»

³⁹ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Yo rò yí lá. Tacó mbe bàkà serè ta rè ye bà 'de njembí bà co gálà gí bà 'dè vò có gítí ye a bìndi ye wálá,

⁴⁰ tacó 'duù ñinó mbe sogo ndoo lá nó a 'duù mì ndoo.»

Nambeè náa à bàkà ji ndâ mbe tala có mì Jézù

⁴¹ Bìndi Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, 'duù kpêti má cu káa vòo ngo mì lú gbí 'visì ji yo tacó yo a ndâ 'duù mì ye, Mbiri bà ko mboo tàkò ngo mì wó nó ji yí kpêkù.

Gítí bà volo muu ndâ 'bí 'duù

⁴² «Káa 'bí 'duù gbaanjé má dù tí mbe eendi ndâ víi 'vii mbe ùnje gítí ye ta njembí ndú, à niki go éno máa, à eṛe gbolò díí mítí miṛi wó, wàa à 'ví 'va yí tí gí tà ngo.

⁴³⁻⁴⁴ «Káa à máa 'bì lo ká si wò 'ví bàkà vò i, da 'bì lo tí nó gí 'dè. À niki go éno máa, wò ya gí mì Mbiri ta gbèe 'bì lo co tí bà ya ta ndâ 'bì lo sósò'ò gí gbí 'bá sé'i, á gí gbí wu ñinó náa yí jé gí bà mee wálá.

⁴⁵⁻⁴⁶ Káa à má kò lo ka si wò 'ví bàkà vò i, da kò lo tí nó gí 'dè. À niki go éno máa, wò ya gí mì Mbiri ta gbèe kò lo co tí bà ya ta ndâ kò lo sósò'ò gí gbí 'bá wu.

⁴⁷ Káa à má a ṛo lo ká si wò 'ví bàkà vò i, aaka ṛo lo tí nó 'do gbí kù kélé gí. À niki go éno máa, wò ya gí mì Mbiri ta gbèe ṛo lo co tí bà 'va wò ta ndâ ṛo lo sósò'ò á gí gbí 'bá sé'i,

⁴⁸ náa gó wu kà jé 'dèè lá, delè wu tí nó jé mee lá.

⁴⁹ Wu tí nó bà bàkà ndâ 'duù 'dáá gí tí kó zi.

⁵⁰ Zi a tó i. Káa gó zi má 'dèè gí, wò bà bàkà tí a yè tacó wàa yí 'ví me ta gó káká'i?

«Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ vò i, yo 'ví dù ta 'dê njembí gbí òkò tí yo.»

10

Có gítí bà njè niì

¹ Ta o tí nó, Jézù gii njè nó 'do Kàpàrànwùmù ya gí gbí 'bí to Jùdéyà á tí to Jòròdaniyà. Ndâ 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó káká'i. Bìndi yí gii 'bità bà niìbà i ji ndú go ñinó náa yí ta o 'dáá gí kù bàkà nô.

² Káa ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà mbe gí tacó bà tala yí gii 'vee yí, máa, «À me yúco tacó tí 'duù bà njè niì mì wó lá?»

³ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Mòze 'dè có ji yo máa yè?»

⁴ Bìndi ndú gii 'visì có ji yí, máa, «Mòze 'dè có ji ze máa, 'duù 'ví cu wàràgà bà njè tí ji niì mì wó, bìndi yí 'ví njè yí gí.»

⁵ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Mòze 'dè có tí nò ji yo tacó yo a ndâ mbe ngbútù, mbe 'di có mì Mbírì lá.

⁶ Káa 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó mì Mbírì, yí bàkà ndâ ò ta na .

⁷ Njìnò a nderè có tí nò náa 'dakò 'ví si tí ta ndâ bu wó ta nawu wó mí to, wàa ndú 'ví dù ta nawu wó nó ká nò.

⁸ Tacó Mbírì ò ndú go gbèe 'duù, me ndâ 'duù sósò'ò káká'i lá.

⁹ À má ènò, 'duù 'ví njè nìi mì wó lá, tacó a Mbírì ka toko ndâ 'dakò ta nìi gbí bà kò tí.»

¹⁰ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mâ gii ya gí 'bá gí, ndú gii 'vee yí gítí gbí có tí nò káká'i.

¹¹ Bìndi Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «'Dakò mbe njè nìi mì wó, bìndi yí gii kò 'bí nìi, bàkà a gilìnì gítí kpédélé nìi mì wó.

¹² Delè nìi mbe njè 'dakò mì wó, bìndi yí gii kò 'bí 'dakò, bàkà a gilìnì gítí kpédélé 'dakò mì wó.»

Ndâ Jézù ta ndâ víi 'vii

¹³ Bìndi ndâ 'duù gii gí ta ndâ víi 'vii mì ndú ji Jézù, tacó wàa yí 'ví cù 'dê ngo cù wó mítí ndú. Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii do mítí ndú.

¹⁴ Jézù mâ gii ò ndâ mbe tala có mì wó kù do mítí ndâ 'duù tí nò, tàkòcò wó gii kpolo gítí ndú ngé ndii gí, bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo si ndâ víi 'vii tí nò 'ví gí gí mì ye, yo tii ndú lá, tacó ndâ 'duù tí nó náa Mbírì kù zogo ndú nó a ndâ 'duù go òa ndú ò.

¹⁵ Ye kù 'dè ji yo a cee kpóló-kpolo có, máa, 'duù má ùnje gítí bà dù tí bòò kùro Mbírì go i mì ndâ víi 'vii go ndâ njìnò lá, 'duù tí nó gí bà 'dò kò wó mí 'bá mì Mbírì gbaànjé wálá.»

¹⁶ Yí bà-i-nò gii 'bità bà li'vi ndâ 'vii tí nò, kù cù 'dê ngo cù wó mítí ndú.

'Bí 'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò

¹⁷ Si Jézù kù gii njè nó 'do bà-i-nò, 'bí 'dakò gii ò ngèlè ya gí bà kucuku muungbó wó mí to kùro wó. Bìndi yí gii 'vee yí máa, «Tó mbe nìbà i, ye 'ví bà bàkà a òa yè tacó wàa ye 'ví 'de ta 'válá njìnò mbe cee lá nó?»

¹⁸ Káa Jézù gii 'visì có ji yí máa, «Wò nì tó 'duù mítí ye tacó yè? Tó 'duù muu to tí nó á bìndi Mbírì wálá.

¹⁹ Wò ò ndâ có tí nó náa Mbírì je ji Mòze nó nì gí,

<Zi 'duù lá.

Bàkà bangbaya lá.

Zingbà i lá.

'Dè 'vére lá.

Te duù mítí ndâ bu lo ta nawu lo.» »

20 Káa bìnḍi bà 'di ndâ có tí nò, 'dakò tí nò gii 'visì có jì Jézù, máa, «Mbe tí ye, ye kpolo tí ndâ có tí nò 'dáá gî 'do gbí 'viì.»

21 Káa Jézù gii zeke 'dakò tí nò ngbóó ta líkí'o; bìnḍi yí gii 'visì có jì yí máa, «'Bí i gbaànjé gboo 'do mì lo gí. Ya gí bà sì ndâ i mì lo 'dáá gî gí 'dè, bìnḍi wò 'ví njèè mboo tàkò ndú jì ndâ mbe yê, bìnḍi Mbírì bà ko mboo ndâ i mì lo nò jì wò 'do gbírì, wàa wò 'ví gí gí bà ɾu ndi ye.»

22 Káa ta bà 'di có tí nò, gbíro 'dakò tí nò ngé gii zuu gí. Bìnḍi yí gii co gí sè 'do bà-i-nò ta líkí'o tí wó wálá, tacó ndâ i mì wó ògbù ngé ndii gí, káa bà bè gbí ndú nìkì tí wó lá.

23 Bìnḍi Jézù gii zeke'o jèlè yí, bìnḍi yí gii 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Bà ya ndâ mbe kpo-kpò i gí 'bá mì Mbírì ká kpolo gí le!»

24 Ta bà 'di có tí nò, muu ndâ mbe tala có mì wó gii ẹɾé tí gí. Káa yí gii aanga muu wó ká míti gbèe ɲa có tí nò, máa, «Áá ndâ 'viì mì ye, bà ya gí 'bá mì Mbírì ká kpolo gí le!

25 À peteke a bà ndii kècè co gbí guù ngbàndú co tí bà ya 'duù ɲinó ta ndâ kpo-kpò i ká mì wó nó gí 'bá mì Mbírì.»

26 Nje ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gii 'dèè gítí ɲa có tí nò gí. Bìnḍi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «À má ènò, a 'di ká bà 'de 'válá?»

27 Káa Jézù gii zeke'o tí ndú, bìnḍi yí gii 'dè có jì ndú máa, «À jì ndâ 'duù a pàɾà nguù kpò diigba, káa i mbe kpò Mbírì wálá.»

Bà ko mboo ndâ i ɲinó náa a jee ndú mí to ta ɾè mì Mbírì

28 Bìnḍi Piyétòrò gii 'bità bà 'dè có jì Jézù, máa, «Káa ze? Nò káa ze jee ndâ i 'dáá gí mí to bìnḍi ze gii gí kù ɾu ndi lo gí.»

29 Káa Jézù gii 'visì có jì yí máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, 'bí 'duù gbaànjé mbe jee 'bá mì wó, ta ndâ ná'vindí wó, ta ndâ námi wó, ta ndâ bu wó ta nawu wó, ta ndâ 'viì mì wó, ta ndâ to mì wó, mí to tacó tí ye, delè tacó tí Banga-Ngú-Có mì Mbírì,

30 náa Mbírì bà je ndâ 'bá, ta ndâ ná'vindí, ta ndâ námi, ta nawuù, ta ndâ 'viì, ta ndâ to á jì 'duù tí nò ta bà me mbè gí bìnḍi ndâ ɲinó náa yí jee mí to nó wálá nò wálá, à delè bà mèèkè'i tí wó kpónó gí, káa yí bà 'de 'válá ɲinó mbe cee lá nó bìnḍi ku mì wó gí.

31 «Káa ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ɲinó kpónó tí ndâ kùro ndâ ka ndú nó kèjì gí bà dù tí ndâ ndòngbú 'duù. Bìnḍi ndâ ndòngbú 'duù bà dù tí ndâ 'duù kùro.»

Bà ta'ò bà 'dè có mì Jézù gítí o bà gii kònò sé'i mì wó

32 Ta o tí nò, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó á kpokèjì kù ya gí Jèrùzàlémè, káa Jézù ñìndi wó ta o tí nò kù nò a i ngéé kùro ndú. Bìndi nje ndâ mbe tala có mì wó gii dù kaa 'dèè gí. Gúku delè gii zèè ndâ 'duù ñìno mbe kù ɾu ndi ndú nó 'dáá gí gí.

Káa Jézù gii kaa ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só á gí nje seè ta kpéetí ndú, bìndi yí gii 'bità bà 'dè có ji ndú gítí i tí nó náa àá kèjì gí bà bàkà ta yí nó,

33 éno máa, «Ndoo kpónó kù ya gí Jèrùzàlémè. Káa kùro bà kpì ngbàngà tí 'Vii-mi-'Dakò ji ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mì ndâ Jùdèyà dooko gí. Ndú bà gii waa có ku mítí wó. Bìndi ndú bà gii je yí ji ndâ 'bí tende ɾa ndâ 'duù.

34 Ndâ tende ɾa 'duù tí nò bà gii ɾo ndi wó, ndú bà gii cù cù mítí wó, ndú bà gii gbì yí, ndú bà gii zi yí gí. Káa ta sili ta'ò bìndi ku mì wó, yí bà gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.»

Ndâ 'vii mì Zèbìdèyò yù gba 'do mì Jézù

35 Ta o tí nò, ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì, tí ndâ 'vii mì Zèbìdèyò, gii gí mì Jézù. Bìndi ndú gii 'dè có ji yí, máa, «Mbe nìbà i ji ze, go kuu tí ze éno máa, wò bàkà nambeè ji ze.»

36 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «À gbí njembí yo éno máa, ye 'ví bàkà a ɾa yè ji yo?»

37 Bìndi ndú gii 'visì có ji yí, máa, «Si 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ze 'ví kí tí wó gbí kù'bi mì lo, wàa 'bí 'duù 'ví kí tí gbí gálì mì lo á gbí ngbàngà mì lo.»

38 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Yo ɾò i tí nó náa yo kù yù nó ni lá. Yo bà ni bà nju 'visì tí nó náa ye kèjì gí bà nju nó gí? Yo bà ni bà ɾi ɾa bà ɾiɾi ngo tí nó náa ye kèjì gí bà ɾi nó gí?»

39 Káa ndú gii 'visì có ji yí máa, «Ze bà ni bà bàkà ndâ i tí nó 'dáá gí gí.»

Bìndi Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «'Visì tí nó náa ye kèjì gí bà nju nó, yo bà nju gí. Ngo tí nó náa ye kèjì gí bà ɾiɾi nó, yo bà ɾi gí.

40 Káa ndâ bàndò bà kí tí gbí kù'bi mì ye, ta bàndò bà kí tí gbí gálì mì ye, me ndâ i mì ye tacó bà je ji yo lá. Ndâ bàndò tí nó a ndâ i mì ndâ mbe náa à 'viindi ndú tacó tí ndú sàà gí.»

À dù tí gbolò 'duù kùro ndâ 'duù a i ta bà bàkà nèté ndú

41 Sè ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù mà gii 'di ndi ɾa có tí nó náa ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì 'dè nó, tàkòcò ndú gii kpolo gítí ndú ngé ndii gí.

42 Káa Jézù gii kili ndú 'dáá gî, bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo òò ni gî, máa, ndâ 'duù tí nó náa à kù 'dè có máa ndú a kùro ndâ ña ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, kù zogo ndú ta wotí. Delè ndâ kpo-kpò 'duù mì ndú si bà wo woò ji ndú lá.

43 Káa a bà du gbí òkò tí yo me go éno lá. 'Duù ñinó ta go bà dù tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo tí wó nó, bà dù tí mbe bàkà nètè ndâ ka wó.

44 Káa 'duù ñinó tí kùro yo nó bà dù tí bòò mì ndâ ka wó 'dáá gî.

45 Tacó à kpétí káa 'Vii-mi-'Dakò, yí gî me tacó wàa ndâ 'duù 'ví bàkà nètè wó lá. Yí gî a i tacó bà bàkà nètè ndâ 'duù, delè tacó bà si muu ndâ 'duù ta miři wó.»

'Bí 'dakò tí mbe sú ro á gbí gbata Jèrikò

46 Ta o tí nò, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gii gî gbí gbata Jèrikò. Káa ta o bà ñjè nó mì ndú 'do kà, ndâ 'duù me mbè gii kaa kù ko ndú. Káa ta o tí nò, 'bí 'dakò tí mbe sú ro á mbe kù yù i, ta rẹ wó a Bàrètíméyò, tí 'vii mì Tíméyò, kù ki tí wó to á seè kpokèjì.

47 Bàrètíméyò mâ gii 'di có éno máa, à nò a Jézù mbe 'do Názàrètì ká kù ndii ta nó nò, yí gii 'bità bà tò kù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Jézù, 'vii mì Dàvidè, ñò yè ro ye!»

48 Bindi ndâ 'duù me mbè gii 'bità bà do ta yí éno máa, yí si bà tò kù mí to. Káa ta bà 'di có tí nò, à dú nò a o bà gii zì bà tò kù mì Bàrètíméyò, máa, «Jézù, 'vii mì Dàvidè, ñò yè ro ye!»

49 Káa Jézù gii rò tíyò, bindi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù máa, «Yo tè'é tí wó.»

Bindi ndú gii 'dè có ji Bàrètíméyò, máa, «Zèè njembí lo, a gí yaà, yí kù tè'é tí lo.»

50 Ta bà 'di có tí nò, Bàrètíméyò gii 'va bongo mì wó náa yí kù gala nó mí to, bindi yí gii a gí yaà ya gí mì Jézù.

51 Bindi Jézù gii 'vee yí máa, «Có mì lo gbí njembí lo máa ye 'ví bàkà a ña yè á ji wò?»

Káa yí gii 'visì có ji Jézù, máa, «Mbe ñbà i, si ndâ ro ye 'ví njaanga tí.»

52 Káa Jézù gii 'dè có ji yí, máa, «Ñjè nó, tacó bà ùnje mì lo ta njembí lo 'vala wò gî.» Ngé 'do bà-i-nò ndâ ro Bàrètíméyò gii njaanga tí gî, bindi yí gii ru ndi Jézù tí kpokèjì.

11

Bà rì Bindi-Mbìrì gí gbí gbata Jèrùzàlémè

1 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mâ gii dooko gí gbí gbata Jèrùzàlémè gî, si ndú kù ñò muu ndâ gbata Bètífáji ta

Bètánìyà, á dè ta 'bí gú náa à kù nì mítí a Gú Mbâ, Jézù gii tuu ndâ 'bí mbe tala có mì wó sósò'ô,

² máa, «Yo ya gítí ndâ 'bá tí zô náa yo kù òò ndú zô. Yo bà yee kà ká jé mítí ngbú 'vii-kècè náa 'duù jé o mì pí tí wó lá, náa à ẹ̀ẹ̀ yí gí. Yo 'ví njaanga yí gí tí jì ye.

³ Káa 'bí 'duù má 'vee yo, máa, yo kù bàkà nò a yè wè, yo 'ví 'visì có jì yí éno máa, «A mbe tí ze ká 'dè có jì ze máa ze ya ta yí jì yì. Nèté mì yì kuu ta yí, à má cee gí, yì bà tuu ndi wó gí tí gí.»

⁴ Ndâ mbe tala có mì Jézù náa yí tuu ndú nò gii ya gí bà 'de ngbù 'vii-kècè náa à ẹ̀ẹ̀ yí mí njekèjì sè tí kpokèjì. Káa si ndú kù gii njaanga yí,

⁵ ndâ 'bí 'duù mbe kù rò tíyò kà gii 'vee ndú máa, «Yo kù njaanga ngbú 'vii kècè tí nò tacó yè?»

⁶ Káa ndú gii 'visì có jì ndâ 'duù tí nò ká go có tí nó náa Jézù 'dè jì ndú nò. Bindi ndâ 'duù tí nò gii sí ndú 'ví nje nó ta ngbú 'vii-kècè tí nò gí.

⁷ Ndú mâ gii yee ta yí jì Jézù, ndú gii ki ndâ bongo mì ndú mí pí tí wó tacó wàa Jézù 'ví o mí pí .

⁸ Ndâ 'duù me mbè gii gò ndâ bongo mì ndú mí to tí kpokèjì. Ndâ 'bí 'duù òòndi ndú gii ki'viki ndâ kpâ, ndú gii gò mítí kpokèjì tacó bà tè duù mítí bà rì Jézù gí gbí gbata.

⁹ Bindi ndâ 'duù òòndó mbe tè kuro Jézù nó, ta ndâ 'duù òòndó mbe kù ko tàkò wó nó, gii 'bità bà tò kù ta líkí'ò éno máa,

«'Vala ze 'do gbí ndâ vò o! (Òsánà!)

À ùlù yí tí mbe gí ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo!

¹⁰ O tí nó náa 'bí 'vii bindi bu ndoo Dàvidè bà gí gí bà zogo 'bá tí nó nó bà dù a banga o!

Áá Mbíri, gí 'do gbíri gí bà 'vala ze á 'do gbí ndâ vo-vò o.»

¹¹ Jézù mâ gii rì gí gbí gbata Jèrùzàlémè gí, yí gii ndii ngé ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri mì ndâ Jùdéyà. Káa yí mâ gii zeke'ò jèlè to tí ndâ i 'dáá gí, ndú gii ya ta ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só gí gbí gbata Bètánìyà si o ndii gí.

Mû-mbiigá mbe rì lá

¹² Ta 'bí yé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù delè ndi ndú 'do Bètánìyà ya gí Jèrùzàlémè, go gii bàkà yí tí kpokèjì.

¹³ Yí mâ gii òò 'bí mû-mbiigá 'do me 'dú ta kpâ tí pìrìrìi éno, yí gii ne ya gí tà mû tí nò, máa ndâ-'bí-lá yì bà 'de ndo mbiigá. Káa yí mâ gii di kà, yí gii 'de gbèe i lá.

¹⁴ Bindi yí gii je nje mítí mû-mbiigá tí nò éno máa, «'Bí 'duù káká'i 'ví zò ndo lo lá.» Ndâ mbe tala có mì wó gii 'di có tí nò náa yí 'dè nò gí.

Jézù ni ndâ mbe mà 'velè gí sè 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri mì ndâ Jùdéyà

15 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà gii yee Jèrùzàlémè gî, yí gii ndii ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri mì ndâ Jùdéyà. Bindi yí gii 'bità bà ni ndâ mbe kù mà ndâ i, ta ndâ mbe kù si ndâ i 'do kà gí sè. Yí delè gii 'buku ndâ ká'i mì ndâ mbe kù 'visi gùrúsù, ta ndâ mbata mì ndâ mbe kù mà ndâ kùlè, 'dáá gí mí to.

16 Yí gii rò ndâ 'duù tí nó mbe kù turu ndâ i waaka ta gbí ndùgù kà nò 'dáá gí gí.

17 Bindi yí gii 'bità bà nibà i ji ndâ 'duù, máa, «À wálá cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, Mbíri máa, <'Bá mì ye a bàndò bà 'deke tí ndâ 'duù 'dáá gí ji ye tí Mbíri»? Káa yo gii 'visi tí bàndò bà kili ndâ kpo-kpò mbe ngbà!»

18 Có tí nó mà gii 'va tí gbí tù ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri ta ndâ kpo-kpò mbe nibà i mì ndâ Jùdéyà, ndú gii 'bità bà pà kpokèjì tacó bà zi Jézù. Káa gúku bà gàà 'bì ndú tí wó gii kpò ndú gí. Tacó ndâ 'duù me mbè tè a i gí tàkò bà nibà i mì wó.

19 Ta 'dê'o mì gbèè ɾi tí nó, Jézù gii njè nó 'do Jèrùzàlémè gí.

Mû-mbiigá tí nó náa Jézù je nje mítí nó cì gí

20 Ta dú'o mì 'bí yé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù gii ndii ta nó, ndú gii rò mû-mbiigá tí nó náa Jézù je nje mítí nó cì gí.

21 Bindi mbí Piyétòrò ngé gii 'va tí có tí nó náa Jézù 'dè nó gí. Yí gii 'dè có ji Jézù máa, «Mbe nibà i! Zeke'o zó gi! Mû-mbiigá tí nó náa wò je nje mítí nó cì gí.»

22 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Yo tee njembí yo mítí Mbíri.

23 Ye kù 'dè có ji yo ta yúco éno máa, 'duù má 'dè có ji 'bí gbolò gú máa, gú tí nó a 'do bàndò mì wó ya gí bà 'va tí wó tà ngo, 'duù tí nó má me kpiiki-kpiiki lá, yí má ùnje gí máa, có tí nó náa yì 'dè nó bà bàkà tí gí, áá bà bàkà ji yí gí.

24 À má éno, wò má yù i 'do mì Mbíri ta bà 'deke tí lo ji yí, ùnje máa Mbíri bà je i tí nó ji wò gí, bindi wò bà 'de i tí nó gí.

25 Káa ta o tí nó náa wò má kù rò tíyò kù 'deke tí lo ji Mbíri, 'bí vò i má kuu gbí njembí lo gítí 'bí 'duù, wò 'ví je à-cee-gí ji 'duù tí nó, tacó Bu lo tí Mbíri á gbíri 'ví je ta à-cee-gí gítí ndâ vò i mì lo.

26 Káa wò má si có gítí ndâ vò i mì ndâ 'bí ka lo mí to lá, Bu lo á gbíri delè bà si có gítí ndâ vò i mì lo mí to wálá.»

Bà 'vee 'vé gítí ɾè mbe je wotí ji Jézù

27 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gii gii ndi ndú káká'i gí Jèrùzàlémè. Káa si yí kú gii nò nó ta gbí ndùgù 'bá-Mbíri, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ kpo-'duu-'bá mì ndú gii gii gí mì wó,

28 bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «Wò kù bàkà ndâ kpo-kpò serè tí nò ta wotí mì ña yè? A 'di ká je wotí bà bàkà ndú á ji wò?»

29 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Ye kpónó bà 'vee yo ta 'vé gbaànjé cuki. Yo má 'visi có á ji ye gí tàkò 'vé mì ye nò gí, ye 'ví gii nì rẹ 'duu tí nò náa ye kù bàkà ndâ i tí nò ta wotí mì wó nò ji yo.

30 'Vé mì ye ji yo éno máa: a 'di táánò ká je wotí bà caka tí ndâ 'duu ji Jòvání? A Mbíri wèè, a ndâ 'duu ká je wotí tí nò ji yí? Yo nì rẹ 'duu tí nò ji ye má kózò gi.»

31 Káa ndú gii 'bità bà 'viiki gbí có tí nò gbí òkò tí ndú, máa, «Ndo má 'dè có éno máa, Jòvání 'de wotí tí nò 'do mì Mbíri, yí bá gii 'vee ndoo éno máa, káa tacó yè káa ndoo ùnje gítí ndâ i tí nó náa yì kù bàkà nó lá?»

32 Káa delè gúku bà gii 'visi có ji yí éno máa, Jòvání 'de wotí tí nò 'do mì ndâ 'duu gii kpò ndú gí, tacó ndâ 'duu 'dáa gí ùnje gí máa, Jòvání táánò a mbe 'dòkò có mì Mbíri.

33 Tacó éno ndú gii 'visi có ji Jézù, máa, «Ze ñò bà lá.»

Bìndi Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «À má éno, ye delè bà nì rẹ mbe je wotí bà bàkà ndâ i tí nò ji ye nò ji yo wálá.»

12

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ 'bí mbe bàkà nèté

1 Ta o tí nò, Jézù gii 'bità bà 'de có ji ndâ 'duu gbí lòkò'bò éno máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ọo nji mú-nèbítì mì wó, yí gii bàkà ndùgù gí tàkò , yí gii duu guù bà pee nèbítì mí gbí , yí gii duu cèlégé mí gbí . Bìndi yí gii kaa ndâ 'bí 'duu mí gbí , máa, ndú bàkà nèté gítí nèbítì mì yì, wàa ndâ yí 'ví njèè gbí i 'do gbí nji go ñinó náa à tí nó ta ndú. Ndú mà gii 'vii có ta ndú cee gí, yí gii njè nó ya gí gbí tende muu to.

2 «O bà kili ndâ i 'do gbí nji mà gii gí gí, mbe nji tí nò gii tuu 'bí bòò mì wó gbaànjé ji ndâ 'duu tí nó mbe kù bàkà nèté gbí nji mì wó nó tacó ndâ bà i ñindi wó.

3 Káa ndâ mbe nèté tí nò gii zèè bòò tí nò, ndú gii gbì yí, bìndi ndú gii mòkò yí 'do gbí nji gí sè ta kùnga 'bì wó.

4 Mbe nji tí nò gii tuu 'bí bòò mì wó káká'i. Káa ndâ mbe nèté tí nò gii gbì muu wó di gí. Ndú delè gii bàkà ndâ i-nó mítí wó me gbolò.

5 Mbe nji tí nò mà gii tuu bà ta'ò bòò mì wó, ndâ mbe nèté tí nò gii zi yí gí. Sè ndâ 'bí tú mì mbe nji tí nò náa yí gii tuu

ndú bìndi ònò, ndâ mbe nètè tí nò gii gbì ndâ 'bí gbí-gbì, ndú gii ziki ndâ 'bí zíkí-ziki.

⁶ Sè 'duù mì wó gii dù ká gbaànjé, náa yí gii tuu ji ndú tí ndòngbú 'duù, a gbèè 'viì mì wó náa yí zè yí nìkì ta njembí wó gbaànjé, ta bà koṛo có éno máa, ndú bà te duù mítí 'viì mì yí nò gí.

⁷ «Káa ndâ 'duù tí nò mâ gii ò 'viì mì 'dakò tí nò kèjì, ndú gii toko có gbí òkò tí ndú, máa, <Nìzò a mbe mbelè tí nó ká kèjì zò. Ndoò zi yí gí, tacó wàa mbelè tí nó 'ví dù tí ònò ndoo.>

⁸ Ndú bà-i-nò gii kili mítí 'viì tí nò, ndú gii zi yí gí. Bìndi ndú gii ja ku wó gí sè 'do gbí njí.

⁹ «Mbe njí tí nò kpónó bà bàkà a ṛa yè? Yí bà ziki ndâ mbe nètè tí nò gí, bìndi yí gii kaa ndâ 'bí ngú mbe nètè mí gbí njí tí nò.

¹⁰ Yo 'deke có tí nò gbí wáràgà mì Mbíṛì nó lá? Có tí nó máa,

<Díí tí nó náa ndâ mbe bì 'bá bè gí nó ká gí tí kpédélé díí bà sè tà 'bá;

¹¹ ònò a i ònò náa a Mbe tí ndoo ká bàkà ,

káa nje ndoo 'dèè gítí bà zeke gí.>

Yo jé 'deke có tí nò lá?»

¹² Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíṛì, ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà i, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdéyà mâ gii 'di lòkò'bò tí nó, ndú gii ònò ni gí máa, Jézù kù lòkò'bò có tí nò a i gítí ndâ yì. Káa gúku bà zèè yí gii kpò ndú gí, tacó ndâ 'duù ta o tí nò me mbè. Tacó éno, ndú gii njè nó si yí mí to.

Bà gò i mì ndâ Jùdéyà ji Ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò

¹³ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíṛì, ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà i, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdéyà gii tuu ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù kpòlo tí tàkì mì ndú ta ndâ 'bí mbe kù tè gí tàkò có mì Èròdè tacó bà zèè ngo nje Jézù.

¹⁴ Ndâ 'duù tí nò gii 'vee Jézù, máa, «Mbe nìbà i, ze ònò ni gí máa, wò a mbe 'dè yúco, wò cì gúku tí 'bí 'duù gbaànjé lá, wò delè 'vee bà éno máa, ònò a gbolò 'duù, káa ònò a lúkúfà 'duù nò, jé lá. Wò kù nìbà có mì Mbíṛì ji ndâ 'duù 'dáá gí ká ta njembí lo gbaànjé. Wò koṛo có máa, a yúco tacó tí ndoo tí ndâ Jùdéyà bà gò i ji ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò? Ze gò i ji yí, wèè, ze gò lá?»

¹⁵ Káa Jézù gii ònò ni gí máa, ndâ 'duù tí nò gí gí tí yì ta ngiṛò. Tacó éno, yí gii 'visì có ji ndú máa, «Yo kù 'dè ngo muu có ji ye tacó yè? Yo tala bà tù ṛa gùrúsù tí nò á mì yo nò ji ye, wàa ye 'ví ònò gi.»

16 Ndú mâ giì tù 'bí ña gùrúsù mì ndú nò gbaànjé, náa ndú kù ní mítí a dinàrì, jì Jézù gî, Jézù giì 'vee ndú, máa, «À ka mí gbí gùrúsù mì yo nó a cè kózò tí 'di nó?»

Káa ndú giì 'visì có jì yí máa, «À ka a cè kózò tí ngáángbá gba mì ndá Ròmánò.»

Yí giì 'vee ndú káká'i máa, «Káa à cu mí gbí nó a ẹ̀rè 'di?»

Káa ndú giì 'visì có jì yí, máa, «À cu a ẹ̀rè ngáángbá gba mì ndá Ròmánò.»

17 Bìndi Jézù giì 'visì có jì ndú máa, «Yo dele ndi ndâ i mì ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò jì ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò, wàa yo 'ví dele ta ndâ i mì Mbířì á jì Mbířì.» Bìndi nje ndú 'dáá gî giì 'dèè gítí có mì Jézù nò gî.

Bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú

18 Bìndi ndâ 'bí ña ndâ Jùdèyà mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá, ta ẹ̀rè ña ndú a ndâ Sàdùkáyò, giì 'vee Jézù máa,

19 «Mbe nìbà i, Mòze cu jì ze mí gbí wáràgà mì wó máa, 'duù má kò nìi, káa ku giì je yí sù ndú jò ta nìi tí nò lá, ná'vindí 'duù tí nò 'ví zèè 'bì nawù ku bìndi wó, tacó bà jò ẹ̀rè ná'vindí wó.

20 Káa ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'viì-'dakò náa nawu ndú jò ndú ta bà muu ndú vò-nje só giì kò nìi, bìndi ku giì je yí sù ndú jò ta nìi tí nò kálásê.

21 'Bí ná'vindí ku tí nò giì zèè 'bì nawù ku á bìndi wó. Ndú delè giì jò ta nìi tí nó lá, bìndi yí giì cee gî. Bà ta'ò 'duù giì zèè 'bì nìi tí nò, káa ndú delè giì jò ta yí lá.

22 'Duù ñinò má zèè 'bì nìi tí nò á bìndi ku ná'vindí wó, yí cì ká sínò; 'duù ñinò má zèè 'bì wó, yí cì ká sínò, kpòò yee tí o tí nó náa ndâ 'viì-'dakò tí mò vò-nje só gbí yì mì nawu ndú 'dáá gî giì tè ẹ̀rì á cikii gbèe nìi tí nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî, ku delè giì ẹ̀ruka ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî, káa gbèe 'duù á 'do gbí òkò tí ndú mbe jò ta yí wálá. Bìndi nìi giì cì tí ndòngbù 'duù gí tàkò ndú.

23 À má ta o bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú wúnò, ndú má giì 'vala ndi ndú gî, nìi tí nò bà giì du tí nìi mì 'di á 'do gbí òkò tí ndú? Tacó ndú 'dáá gî kò yí gî.»

24 Káa Jézù giì 'visì có jì ndú máa, «À nò me nderè bà giřì'o mì yo ká nò lá? Náa yo 'di tí ta gbí ndâ có tí nó náa à cu mì Mbířì nó lá nò? Yo delè giì ñò tí ta wotí mì Mbířì ní lá nò!

25 Tacó bìndi bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, ndâ 'dakò ta ndâ nìi káká'i bà kò tí ndú wálá, tacó ndú bà giì du go ndâ basìlì mbe kù nò tú mì Mbířì.

26 «Káa à má gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, yo 'deke có gítí bè'i tí nó mbe kú doo nó gbí wáràgà mì Mòze lá? Mbířì ta o tí nó gii 'dè có ji Mòze máa, <Ye a Mbířì mì Àbìráámò, ye a Mbířì mì Ìzákò, ye a Mbířì mì Jákóbè.>

27 Káa ndâ Àbìráámò, ta Ìzákò, ta Jákóbè cì sàà si à dooko gítí bà jò Mòze kálásê. Káa Mbířì gii 'dè có tí nó ji Mòze tacó bá túbà éno máa, ndú kú 'vala kálásê. À má éno, Mbířì me Mbířì mì ndâ ku lá. Yí a Mbířì mì ndâ 'válá. Káa có mì yo máa, 'válá bìnđi ku wálá nó, co ngé to gí.»

Kpóló-kpolo có gbí òkò tí ndâ có mì Mbířì 'dáá gí

28 Bìnđi 'bí gbolò mbe nìbà i mì ndâ Jùdèyà mbe kú sè tù wó ta o tí nó gítí bà tò kponje mì ndâ Jézù ta ndâ ka wó, má gii 'di ndâ bà 'visì có mì Jézù ji ndú 'dáá gí ká dú, yí gii 'vee Jézù máa, «Kpóló-kpolo có gbí òkò tí ndâ có mì Mbířì 'dáá gí a có ngayi?»

29 Káa Jézù gii 'visì có ji yí, máa, «Ŋìnó a có mì Mbířì mbe kpolo co tí ndâ 'bí có mì wó 'dáá gí:

<Yo sè tù yo, ákoo ndâ Ìzìrìyèlì.

Mbe tí ndoo tí Mbířì ká gbaànjé.

30 Yo zè Mbe tí yo tí Mbířì mì yo nìkì ta njembí yo gbaànjé, ta lilí yo gbaànjé, ta bà kořo có mì yo gbaànjé, ta wotí mì yo 'dáá gí.>

31 «'Bí kpóló-kpolo có mì Mbířì a ñinó, máa,

<Wò 'ví zè ndâ 'bí ka lo nìkì ká go ñinó náa wò kú zè ta 'dóó tí lo nìkì maa nô.>

'Bí có mì Mbířì káká'i mbe me gbolò ndii ndâ có tí nó sósò'ò nó gí wálá.»

32 Mbe nìbà i tí nó gii 'visì có ji Jézù máa, «Wò 'dè a yúcó, Mbe nìbà i. Có mì lo náa wò 'dè éno máa, Mbířì ká gbaànjé, 'bí Mbířì bìnđi wó káká'i wálá, à káa yí nó, a cèe yúcó.

33 Bà zè yí nìkì ta njembí 'duù gbaànjé, (ta kóřo-kořo có mì 'duù gbaànjé,) ta wotí mì 'duù 'dáá gí, ta bà zè 'bí ka tí nìkì á go bà zè 'dóó tí 'duù nìkì, a ndâ kpóló-kpolo có mbe ndii ndâ bà doo ngúwu ndâ nó ta ndâ bà waa mbelè ji Mbířì gí.»

34 Jézù má gii ñò éno máa, bà 'visì có mì 'dakò tí nó a bà 'visì có mì mbe 'di gbí-o, yí gii 'dè có ji yí máa, «Wò me 'dú 'do tí 'bá tí nó náa Mbířì kú zogo nó lá.»

'Do bìnđi ñinó, 'bí 'duù káká'i mbe gii yeeke tí wó ta bà 'vee gbí nje Jézù wálá.

Bìnđi-Mbířì me káa 'vii mì Dàvídè cuki lá, yí delè a mbe tí Dàvídè

35 Ta o tí nò si Jézù kù nìbà i ji ndâ 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, yí gii 'vee ndú máa, «Ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mì ndâ Jùdéyà kù 'dè có máa, Bìndi-Mbíri a 'viì mì Dàvidè ta kpokèjì ngàyi?»

36 À sé a Dàvidè táánò ta nje wó ká kò-kò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri, máa,

«Mbíri 'dè có ji Mbe tí ye máa,

«Kí tí lo gbí kù'bì mì ye di tí o tí nó náa

ye bà gii bàkà ndâ ku'di mì lo tí ndâ i-tà-tàmà mì lo,» nó.»

37 «Káa Dàvidè ta nje wó má kù nì mítí Bìndi-Mbíri a «Mbe tí ye,» Bìndi-Mbíri bà gii dù tí 'viì mì Dàvidè ta ña kpokèjì ngàyi?»

Káa ndâ 'duù me mbè gii sè tù tí có tí nò ta pétékè tàkòcò ndú, wàa yí 'ví 'dè ta gbí có tí nò ngbárángà'i ji ndâ yi.

Jézù ñonoko ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mì ndâ Jùdéyà

38 Si Jézù kù nìbà i ji ndâ 'duù, yí gii kpo-gbí-tà-tù ndú máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mì ndâ Jùdéyà mbe kù dù ta go bà yuu ndâ banga bongo, ta go bà si ndâ 'duù 'ví te duù mítí bà 'vee ndú á go bà 'vee ndâ gba ta ndi tí ndâ bándò 'véle.

39 Ndú má ya gítí ndâ bándò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri tacó bà ùlù Mbíri, ta ndâ kpo-kpò bándò bà kili ndâ 'duù gí bà zò i, à tí ndú delè káa go bà ki tí ndú pí ndâ kpédélé mbata tí nó náa à paka mí kùro ndâ 'duù nò.

40 Ndú zò ndâ i mì ndâ nawù ku miì gí. Ndú kù bàkà tí ndú tí ndâ tó 'duù ta 'vére bà dù kù ùlù Mbíri too yé, ta ri, too yé, ta ri, káa Mbíri bà waa có mítí ndú ta wotí ká tí .»

Bà gò i mì 'bí nawù ku

41 Káa si Jézù kù ki tí wó á seè bándò bà gò i mì ndâ 'duù ji Mbíri á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, yí gii ñò ndâ 'duù me mbè kù gò i.

42 Mâ gii zeke'o, 'bí nawù ku tí mbe yê gí bà gò ndâ ñi gùrúsù sósò'ô, náa à má toko ndú, ndú bà gí tí gírísi gbaànjé.

43 Jézù mâ gii ñò i tí nò náa nawù ku tí nò bàkà nò, yí gii tè'é tí ndâ mbe tala có mì wó. Bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó máa, nawù ku tí nò tí mbe yê nò, gò i me gbolò ndii ndâ 'duù 'dáá gí.

44 Tacó ndâ mbe kpo-kpò i gò káa nje mèlè ndâ i tí nó náa à kuu mì ndú nò. Káa nawù ku tí nò, tí mbe yê ta 'bí i mì wó wálá nò, gò 'dáá nò a làmbu ñinó náa yí kù lì mítí nò.»

13

Jézù 'dè có gítí o bà gii ki'viki 'bá-Mbíri

¹ Si Jézù kù co 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí sè, 'bí mbe tala có mì wó gbaànjé gii zeke 'bá-Mbíri, bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, «Zeke'o zó gi, Mbe nìbà i! A ña ndâ kpo-kpò díí yè náa a bì ta ndâ 'bá tí zó ká zó!»

² Káa Jézù gii 'vìsì có ji yí máa, «Wò wálá ñò ndâ kpo-kpò 'bá tí zó gí? Gbèè díí bà gii dù pí ka wó wálá. À bà gii ki'viki ndú lú' bú-lú' bú gí to.»

³ Jézù gii ya gí pí Gú Mbâ, bìndi yí gii ki tí wó tù gbíro wó mò gítí 'bá-Mbíri. Bìndi ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvání, ta Àndèréyà, gii 'vee yí si ndú ta kpéetí ndú máa,

⁴ «Nì o bà bàkà tí mì i tí nò ji ze. Ze bà ñò o bà bàkà tí mì ndâ i tí nò ni mítí yè?»

Jézù 'va-gbí-tù ndâ tú mì wó á gítí o bà gii ndòngbú o

⁵ Bìndi Jézù gii 'bità bà 'dè có ji ndú, máa, «Yo kpolo tí yo, tacó wàa 'bí 'duù 'ví eendi yo lá.

⁶ Tacó ndâ 'duù me mbè bà gii waaka có ta rẹ ye; 'duù ñinò bà dù káa o gí yaà máa, «Ye a yí». Ndú bà gii eendi ndâ 'duù me mbè.

⁷ «Káa yo má 'di có ndâ kpo-kpò gó, ta ndâ bà fiini có gítí ndâ kpo-kpò gó, yo 'ví cì gúku lá, tacó ndâ gó tí nò 'dáá gí bà gò tí gí, káa ndòngbú o kálásé.

⁸ Tacó ta o tí nò ndâ 'duù 'do muu to kè'bî bà kaa ya gí bà tè ndâ 'bí ka ndú ta gó. Ndâ kpo-kpò gba bà gii tè ndâ 'bí ka ndú ta gó. To bà gii tanga tí, tí ndâ bàndò me mbè. Ndâ 'duù bà gii zò go. Káa ndâ i tí nò 'dáá gí káa bà 'bità gó-káyì sínò.

⁹ «Káa yo 'ví kpolo tí yo, tacó ndâ 'duù bà gii ya ta yo gí gbí ngbàngà mì ndâ Jùdéyà. Áá bà gii gbì yo ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri; yo bà gii rọ tíyò á kùro ndâ kpo-kpò tùù, ta ndâ kpo-kpò gba á muu ye. Yo bà gii 'vanda ndi ndâ có tí nó táánò náa yo 'di 'do gbí nje ye nò. Yo delè bà gii 'dè có gítí ndâ i ñinó náa yo táánò ñò ye kù bàkà ndú nò.

¹⁰ Káa yo kpédélé'i bà ma a Banga-Ngú-Có mì ye á ji ndâ 'duù á muu to tí nó 'dáá gí má kózò gi.

¹¹ «Ta o tí nò, à má kù zèè yo ya tí gí gbí ngbàngà, yo 'ví si bà yeeke tí yo ta bà koṛo có máa, yo bà 'dè mí kà a có yè wè nò mí to; yo 'ví 'dè káa ña có ñinó mbe gí gí gbí muu yo nò. Tacó ta o tí nò à me yo ká kù 'dè có lá, a Bèri-mi-Mbíri ká bà 'dè có.

12 «Ta o tí nò, ndâ 'duù bà sì tàmuu ndâ ná'vindí ndú ji ku, bu 'viì bà sì tàmuu 'ví mì wó ji ku, ndâ 'viì bà gii sogo ndâ mbe jò ndú, ndú delè bà gii sì ndú ji ku;

13 delè ndâ 'duù bà gii sogo yo tacó tí ye. Káa 'duù ñinó mbe zèè njembí wó yee tí ndòngbú ndâ i tí nò ká bà 'de 'vala ñinó mbe cee lá nò.

14 «Káa ta o tí nò, yo má ñò ndâ vò 'duù kú gbètèkè 'bá-Mbíri nó, (mbe kú 'deke i tí nó 'ví 'di gbí éno máa), ndâ 'duù Jùdéyà 'ví ì ngèlè ya gí pí ndâ nja-njà gú.

15-16 Ndâ i tí nò má gbo yo mítí 'bí bàndò, yo 'ví dele ndi yo ya gí 'bá tacó bà kaa ndâ i mì yo lá.

17 Káa a ña vò pá yè ká tí ndâ mbe nakáyì, ta ndâ niù ñinó náa ndâ 'viì mì ndú nje kí gbí ndâ o tí nò nó ká éno!

18 Yo 'deke tí yo ji Mbíri máa, i tí nò 'ví bàkà tí me ta bèmbíli lá.

19 Tacó gbí ndâ sili tí nò, ndâ 'duù bà gii mbu ña 'bí bà mbu ndò ta ña jé mbe bàkà tí lá 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó mì Mbíri di tí kpónó, delè ta ña káká'i bà bàkà tí wálá.

20 'Dóo Mbe tí ndoo tí Mbíri táánò má ja tí ndâ sili tí nò gí to lá, gbèè 'duù bà dù wálá. Káa yí ja tí ndâ sili tí nò a i tacó tí ndâ 'duù tí nó náa yí ɾuka ndú gí nò.

21 «À má éno, 'bí 'duù má gii 'dè có ji yo, máa, <Yo zeke'o gi, Bindi-Mbíri kuu nô!> wàlà máa, <Yo zeke'o, yí zô!> yo 'ví ùnje gítí lá.

22 Ta o tí nò ndâ sú bìn-di-Mbíri, ta ndâ sú mbe 'dòkò có mì Mbíri bà oloko kú bàkà ndâ i, ta ndâ seɾè, tacó bà gii kpokèjì mì ndâ 'duù tí nó náa Mbíri ɾuka ndú gí nó, náa ndú má 'de kpokèjì gítí ndú gí nò.

23 «A má éno, yo kpolo tí yo, tacó ye kpo-gbí-tà-tù yo gítí ndâ i tí nó bà gii bàkà tí nó 'dáá gí, gí.

24 «Káa gbí ndâ sili bìn-di ndâ vo-vò o tí nò, ɾo ɾi bà gii 'di gí, pí bà gii tòngbaà wálá,

25 ndâ yii bà gii 'duku gí to 'do gbíri, ndâ i gbíri 'dáá gí bà gii ngaka tí ndú.

26 Bìn-di ndâ 'duù bà gii ñò 'Viì-mì-'Dakò kú gí co gbí ndâ kùlù mù ta di gbí tí wó, kú tòngbaà ngbézè-ngbeze-ngbèzè.

27 Bìn-di yí bà gii tuu ndâ basili mì Mbíri cee muu to tí nó 'dáá gí, gí bà kili ndâ 'duù ñinó náa Mbíri ɾuka ndú gí nó 'do gbí ndâ gulú-gulù to yee tí gulú-gulù ɾi.

28 «Yo kpolo ɾo yo mítí mù-mbiìgá, ta o tí nó náa yí má kú tù ngú dó kpá, yo ñò ngé ni gí máa, bèmbíli dooko jé'déé gí.

29 Go éno delè, ta o tí nó náa yo má ñò ndâ i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú nó kú bàkà tí, yo 'ví koɾo muu yo éno máa, o bà gii 'Viì-mì-'Dakò dooko gí.

³⁰ Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, máa, ndâ i tí nò 'dáá gî bà bàkà tí kùro bà mì ndâ 'duù tí nó kpónó mbe kù 'vala muu to tí nó nó gî.

³¹ Ndâ gbìrì ta to tí nó bà mì gî, káa ndâ có mì ye bà mì wálá.

³² «Káa à má gítí ndâ 'dóó rì tí nò, ta 'dóó o tí nò, gbèe 'duù mbe nò ni wálá, kpétí káa ndâ basìli mbe kù nò tú mì Mbìrì á gbìrì, kpétí káa 'Vii-mi-Mbìrì, gbèe 'duù jé mbe nò ni wálá. À káa Bu ye cuki ká nò ni .

³³ À má éno, yo dù tí zò'o. Yo 'ví kpolo tí yo, tacó yo jé gí bà nò máa, o tí nò bà gí ta o ngayi wè, nò wálá.

³⁴ O tí nò bà gí go 'duù mbe ya gí muu njà nó. Yí njè nó 'do 'bá si ndâ i mì wó á ji ndâ bòò mì wó, máa ndú 'ví kpolo tí ndú, bòò nìno ká ta bà nèté mì wó, 'bí ká ta nìndi wó. Bìndi yí gii 'dè có ji mbe kpolo tí njekèji máa, yí dù tí zò'o.

³⁵ À má éno, yo dù tí zò'o, tacó yo nò o tí nó náa mbe 'bá bà gí tí nó ni lá. Yí bà gí si ndâ 'duù á njewu? Yí bà gí ta kpo-gbì'o? Yí bà gí ta bà kò-kò mì nguù? Yí bà gí si yé kù wèlè tà rì?

³⁶ Yí má yee kpàtàràkà gí, yí 'ví 'de yo á tí zò'o.

³⁷ Có tí nó náa ye 'dè ji yo nò, ye 'dè ji ndâ 'duù 'dáá gî: <Yo dù tí zò'o!> »

14

Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà pà kpokèji gítí bà zèè Jézù

¹ Ta o tí nó sè sili ká só gítí o bà bàkà tàkii o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Iziriyéli-mi-Mbìrì, ta tàkii bà ci 'Dè-kò. Ndâ Kùro ndâ bu-Mbìrì ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mì ndâ Jùdéyà kù gii pà kpokèji bà zèè Jézù á tàbèngii tacó bà zi yí.

² Ndú jè ta bà zèè yí gbí ngbà tacó ndú kù cì gúku máa, ndâ yì má zèè yí gbí ngbàà rì á ta gbolò o tí nó, ndâ 'duù bà bàkà wo.

'Bí nii toro bàà mítí Jézù gbí gbata Bètániyà

³ Ta o tí nó si Jézù kù zò i gbí gbata Bètániyà á 'bá mì 'bí 'dakò ta rè wó a Sìmonè, náa à kù nì mítí wó a «mbe cì,» 'bí nii gii gí ta banga pò bàà náa à nònòkò ta 'bí ña banga pò i ta rè a nàràdì gbí dúlàngà. Bìndi nii tí nó gii ki mịrì dúlàngà bàà tí nó gí, yí gii yee bàà tí nó 'dáá gí mítí muu Jézù.

⁴ Káa ndâ 'bí 'duù nìno mbe nò i tí nó náa nii tí nó bàkà nò gii 'bità bà 'dè ngurù-ngurù có go'i ta kpo tàkòcò gítí nii tí nó, máa, «À kpónó volo gbí bàà tí nó tacó yè?

⁵ Áá kùtàá bà sì pò bàà tí nó á ta gbolò gùrùsù ndii ònàrí 300 gî, wàa à 'ví ko ta ndâ mbe yè.»

⁶ Jézù mâ giì 'di có tí nò náa ndâ 'duù tí nò kû fiini nò, yí giì tè ɾo wó gítí ndú. Bìndi yí giì 'dè có ji ndú máa, «Yo si niì tí nò mí to. Yo kû pèè mbí wó tacó yè? Yí bàkà ji ye a banga i.

⁷ Ndâ mbe yê ta o 'dáá gî kuu gbí òkò tí yo. Go bà bàkà nambeè ji ndú má kuu tí yo, yo bà bàkà ta o mì yo mbe niìkí tí yo gí. Káa à má gítí ye, yo bà 'de ye ta o 'dáá gí wálá.

⁸ Yí bàkà nò a bà wotí ñindi wó. Yí toɾo nò a bàà bà duu ye mítí ye.

⁹ Ye kû 'dè có ji yo ta yúco máa, bàndò náa à má ma Banga-Ŋú-Có mítí muu to tí nó gí, à delè bà koɾo có tí niì tí nó ta bà dítà i tí nó náa yí bàkà nó gí.»

Júdà ba ngbù Jézù

¹⁰ Bìndi Júdà Ísikàriyòtè, tí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù muu'bi-nje só, giì njè nó ya gí mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà, tacó bà ba ngbù Jézù ji ndú.

¹¹ Ta bà 'di có tí nò, tàkòcò ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà giì peteke gítí Júdà ngé ndii gí. Bìndi ndú giì ci yí máa, ndâ yí bà ko mboo nèté mì wó nò ji yí ta gùrúsù. Bìndi Júdà giì delè ndi wó ya gí bà pà tó kpokèjì bà zèè Jézù ji ndú.

Bà 'viindi tí gítí gbolò o bà ci i

¹² Káa ta o bà 'bità ndâ sili mì gbolò o bà bàkà tàkii mì ri bà ci 'Dê-kò, si à waa mbelè 'vii-rómbo gítí o bà bàkà tàkii mì bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyèlì-mì-Mbíri gí, ndâ mbe tala có mì Jézù giì 'vee yí gítí bàndò ñinó náa mbe niìkí tí wó, tacó wàa, ndâ yí 'ví ya gí bà 'viindi ji ndâ yí ta ndú tacó bà zò i-cí-ci mítí .

¹³ Káa Jézù giì 'visì có ji ndú ta bà tuu ndâ 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndú, máa, «Yo ya gí gbí gbata; yo má yee kà, yo bà 'de 'bí 'dakò kû te ngo gbí kàrà; yo 'ví ɾu ndi wó.

¹⁴ 'Bá tí nó náa yí bà ɾi gítí nó, yo 'ví ya gí bà 'vee mbe 'bá tí nò, máa, «A mbe niìbà i ká tuu ze máa, ze gí gí bà 'vee wò máa, 'bá wíri tacó tí ngòó, tacó wàa, ndâ yí 'ví gí gí bà zò i-cí-ci mí tà á ta ndâ mbe tala có mì yí wè?»

¹⁵ Bìndi yí bà túbà gbolò soɾo náa à 'viindi bàndò mí kà sàa gí ji yo. Nò gí, yo 'ví bàkà i-zó-zò mí kà á ji ndoo.»

¹⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ giì njè nó ya gí gbí gbata, ndú giì 'de ndâ i kà jé ká go có tí nó náa yí 'dè ji ndú nò. Bìndi ndú giì 'viindi ndâ i-cí-ci kû ù ta ndi wó.

Ndòngbù bà zò i mì Jézù

¹⁷ 'Dè'o mâ giì gí gí, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só giì ya gí gbí gbata tí 'bá tí nó náa à 'viindi tà'i mítí kû ù ta ndi ndú nò.

18 Káa si ndú kù zò i, Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo bà gii ba ngbù ye gî. 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo mbe kù zò i ta ye kpónó gbí ká'i.»

19 Ta bà 'di có tí nò ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gî gii dù zuku-zùkùù. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee yí gbaànjé-gbaànjé, máa, «À 'ví dù a ye? À 'ví dù a ye?»

20 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «A 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo a muu'bi-nje só nò. 'Bí 'duù mbe kù too yâ ta ye 'do gbí gbèè ká'i.»

21 Iyoo. À dú káa yúcó, 'Viì-mì-'Dakò bà gii ya gí nje ku mì wó á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbíri sàà éno máa, yí bà gii cì gí nò gî. Káa 'duù tí nó mbe ba ngbù 'Viì-mì-'Dakò nó ká bà gii mbu . À ngbá nìkì táánò káa bà jò yí lá.»

22 Káa si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kálásè kù zò i, yí gii je kù kô, bìndi yí gii ùlù Mbíri, yí gii ki'viki gbí kù kô tí nò, bìndi yí gii kaa ji ndâ mbe tala có mì wó, bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo je , ñinó a dii ye.»

23 Bìndi yí gii zèè 'visì nèbítì, yí mà gii ùlù Mbíri gî, yí gii je ji ndâ mbe tala có mì wó, ndú 'dáá mà gii njù gî, yí gii 'dè có ji ndú máa,

24 «Ñinó a mbelè ye, tí mbelè bà njù mùkà mì Mbíri, àà bà yee to tacó tí ndâ 'duù me mbè.

25 Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, máa, ye káká'i bà njù i ta yo wálá yee tí ri ngú bà njù mì ndoo ta ndoo á gbí 'bá tí nó náa Mbíri kù zogo nò.»

26 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà gii cè cè á bìndi i-zò-zò gî, ndú gii njè nó kù ya gí pí Gú Mbâ.

27 Káa si ndú a muu nó á kpokèjì, Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo bà gii 'vaaka 'do tí ye, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, <Ye bà gii gbì mbe gbà rómbo, bìndi ndâ rómbo bà gii 'vaaka gî,> nò.

28 Káa kpètí ká éno, ye bà gii ya gí kùro gí bà ùndi yo mí Gàliléyà á bìndi bà 'vala ndi ye á 'do gbí muu'dú ye.»

29 Káa Piyétòrò gii 'visì có ji yí, máa, «Kpètí sè ndâ 'bí 'duù 'dáá má oloko 'do tí lo gî, ye jé gí bà o 'do tí lo wálá.»

30 Káa Jézù gii 'visì có ji Piyétòrò, máa, «Ye kù 'dè có ji wò ta yúcó, máa, wúnó ta bèbìlì tí nó, á kùro bà kò-kò mì ngùù ta bà só, wò bà 'boo ye ta bà ta'ò.»

31 Káa Piyétòrò gii 'visì có ji Jézù ta njembí wó gbaànjé, máa, «À kpètí má káa ku, à nìkì éno máa ku tí nò 'ví zì káa 'dóó ye gî, á co tí bà o 'do tí lo mì ye.» Bìndi sè ndâ 'bí

mbe tala có mì Jézù 'daá gí gii 'dè jì yí káa gbèe ña có mì Piyétòrò nò.

Jézù ya gí Jètisèmánè

³² Bìndi ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mâ gii yee gbí 'bí làmbu wúngbó jìlì náa à kù nì mítí a Jètisèmánè, Jézù gii 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo dù nò, wàa ye 'ví ya gí bà 'deke tí ye jì Mbírì.»

³³ Bìndi yí gii ɾuka ta yí 'do gbí òkò tí ndú káa ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì. Ndú mâ gii yèè ta ndú gí ndi 'do tí sè ndâ 'bí ka ndú gí, gbí dii wó gii dù kù me máákà, delè tàmuu wó gii 'bità bà jì gí.

³⁴ Bìndi yí gii 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó tí nò ta'ò nò náa yí ɾuka ndú nò, máa, «Sé'i yè gbí njembí ye dè gí mì ku. Yo dù bà-i-nò, wàa yo 'ví kpolo tí yo.»

³⁵ Bìndi yí mâ gii yèè ndi wó 'do tí ndú á gí ndi gí, yí gii 'bu gbíro mí to, bìndi yí gii 'bità bà 'deke tí wó jì Mbírì, máa, 'bí kpokèjì má kuu, yì 'ví ndo co tí 'do kùro o tí nó kù gí nó gí.

³⁶ Máa, «Àbá, àa Bu ye, kpokèjì gítí ndâ i 'daá gí kuu mì lo. Si ye mí nje gbolò vò có tí nó náa à bà gii waa mítí ye nó lá. Káa wò 'ví me éno 'do ká gbí 'dóó có mí lo gbí muu lo, me 'do gbí có mì ye lá.»

³⁷ Bìndi yí mâ gii dele ndi wó gí mì ndâ mbe tala có mì wó tí nó ta'ò nó, yí gii 'de ndú tètì gí. Bìndi yí gii 'dè có jì Piyétòrò, máa, «Simónè, wò kù tè a ɾi wàa? Yo ni bà dù tí zò'o nji'dú lá?

³⁸ Yo kùtáa bà dù tí zò'o, wàa yo 'ví 'deke tí yo jì Mbírì, tacó ndâ vò i 'ví tala yo lá. À dú káa yúco, go bà bàkà tó i dú kuu gbí njembí yo, káa wotí tí yo gí tàkò wálá.»

³⁹ Bìndi yí gii dele ndi wó káká'i ya gí bà 'deke tí wó jì Mbírì ká go kpédélé ñinò.

⁴⁰ Yí mâ gii dele ndi wó káká'i gí mì ndâ mbe tala có mì wó, yí gii 'de ndú mù ta ɾi gí. Bà 'dè có mì ndú jì yí gii kpò ndú gí, tacó ndú ta o tí nò káa cee ku ndú ku ta ɾi.

⁴¹ Gbí bà ta'ò bà gí yí, yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo tètì kpónó, yo 'ví tè wo yo. Bà cee gí. À kpónó nó a o bà dò 'bì tí 'Viì-mì-'Dakò mí 'bì ndâ mbe bèè ɾo Mbírì.

⁴² Kùro o bà gí mbe ba ngbù ye dooko gí. Yo a gí yaà wàa ndoo 'ví nje nó.»

Bà zèè Jézù

⁴³ Káa si Jézù kálásê kù 'dè có, yí má gii zeke'o, yí ngé gii ñò Júdá tí nó tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó nó, yee ta ndâ 'duù me mbè, náa ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì, ta ndâ mbe nìbà tàkii mì ndâ Jùdéya, ta ndâ

kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdéyà ká tuu ndú yee gí. Ndâ 'duù tí nò tųru mí 'bì ndú a ndâ mû, ta ndâ nja-njà sızò.

44 Káa kųro bà gí ndú, Júdà tí mbe ba ngbù Jézù kpo-gbítà-tù ndú sàà gí, éno máa, «'Duù tí nó náa ye bà 'vee yí ta bà òlò gbí tų wó nó a 'dakò tí nò. Yo zèè yí, yo 'ví kpolo tí wó tí kpòò wàa yo 'ví ya ta yí.»

45 Júdà gii gí ká ndírí ya gí mì Jézù. Bìndi yí gii tẹ'ẹ tí wó, máa, «Mbe nìbà i ji ze!» Bìndi yí gii 'vee yí ta bà òlò gbí tų wó.

46 'Do bà-i-nò, ndâ 'duù tí nò gii zèè Jézù kácá-kácá.

47 Káa 'bí 'duù mbe kú rò tíyò rẹgbà tí Jézù gii ja njà sızò mì wó, yí gii da tų 'bí bọò mì Kųro ndâ bu-Mbíri waa jàngá gí.

48 Bìndi Jézù gii 'vee ndâ mbè 'duù tí nò, máa, «Ye a mbe ngbà náa yo gii kaa ta ndâ mû, ta ndâ nja-njà sızò mì 'bì yo tacó bà gí gí bà zèè ta ye?»

49 Gbí ndâ o tí nó 'dáá gí 'do táánò náa ye kuu ta yo gbí ndùgù 'bá-Mbíri kú nìbà i ji yo nó, yo jé zèè ye lá. À má éno, yo zèè ye, tacó wàa có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí tí yúcó.»

50 Ta o tí nò ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gii njẹ 'do tí wó ta ngèlẹ gí,

51 si káa 'bí 'viì-'dakò mbe gala káa gbèe kpâ-bòngo mítí wó kú ru ta ndi Jézù gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò.

52 Ndâ 'duù tí nò mà gii bàkà có bà zèè 'viì-'dakò tí nò, yí gii o ta ngèlẹ ta só, jee kpâ-bòngo tí nò mí 'bì ndú.

Jézù kųro ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdéyà

53 Ndâ 'duù tí nò gii zèè Jézù, bìndi ndú gii ya ta yí gí 'bá mì Kųro ndâ bu-Mbíri. Ta o tí nò ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mì ndâ Jùdéyà kili 'dáá gí mí kà.

54 Káa ta o tí nò náa ndâ 'duù tí nò kú ya ta Jézù nò, Piyétòrò dù ngéé ndii kú ko tàkò wó. Yí gii ko tàkò wó yee ngé gbí ndùgù mì Kųro ndâ bu-Mbíri. Bìndi yí gii ki tí wó to gbí òkò tí ndâ mbe kpolo tí 'bá mì Kųro ndâ bu-Mbíri, kú u wu gbí ngbàngà.

55 Ta o tí nò Kųro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe waa có gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà kú pà kpokẹjì tacó bà waa có ku mítí Jézù, káa ndú 'dẹ gbaànjé lá.

56 Ndâ 'duù me mbè gii dù kú waaka ndâ 'verẹ mítí wó, káa ndâ wááká-waaka có mì ndú nó jé toko lá.

57 Bìndi ndâ 'bí 'dakò gii a gí yaà ta 'bí ọa 'viri có mì ndú éno máa,

58 «Ze táánò 'di kòcò 'dakò tí nò kù 'dè có máa, <Ye bà ki'viki 'bá-Mbíri tí nò náa ndá 'duù bì ta 'bì ndú nò gí to, káa gbí sili ta'ô ye bà bì 'bí náa à bì me ta 'bì lá.» »

59 Káa ta ndá ña ñinó 'dáá gí, ndá có mì ndú jé toko lá.

60 Bìndi Kùro ndá bu-Mbíri gii a gí yaà á kùro ndá mbe waa có 'dáá gí, bìndi yí gii 'vee Jézù, máa, «Có mì lo gí tàkò ndá có tí nò wálá? Ndá 'duù tí nò 'dè gítí lo nò a ña có yè?»

61 Káa Jézù gii 'visì có gí tàkò ndá 'vé mì Kùro ndá bu-Mbíri nò lá. Bìndi Kùro ndá bu-Mbíri káká'i gii 'vee ndi Jézù, máa, «Wò a Bìndi-Mbíri tí 'Viì-mì-Mbíri?»

62 Káa Jézù gii 'visì có jì yí, máa, «Ye a yí; wò delè bà gii ñò 'Viì-mì-'Dakò kù ki tí wó gbí kù'bì mì Mbe wotí, bìndi yí bà gii gí 'do gbíri co gbí ndá kùlù mù.»

63 Ta bà 'di có tí nò, Kùro ndá bu-Mbíri gii yaka gbí bongo tí wó ta sé có gí. Bìndi yí gii 'dè có jì ndá 'duù, máa, «Ndoò kpòò kù pà a ndá mbe 'dè yúco ñgàyi?»

64 Yo 'di bà 'dè zu có mì wó gítí Mbíri gí. Ndòngbú có mì yo máa yè?» Káa ndá 'duù tí nò 'dáá gí gii waa có mítí Jézù, máa, à 'viì ta yí káa ku.

65 Bìndi ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndá 'duù tí nò gii 'bità bà cù cù mítí Jézù. Ndú gii ẹre i mítí ọ wó, ndú gii 'bità bà dòmò yí ta 'bì ndú si yí gbí sù ọ, kù 'viya ta yí máa, «Nì ẹè ndá mbe kù bàkà ndá i tí nò mítí lo nò!» Ndá mbe kpolo tí ndá 'duù gbí zàà gii dù kù gbì yí.

Piyétòrò tò kponje Jézù

66 Káa si Piyétòrò kálásê kuu ẹgbà wu gbí ngbàngà mì Kùro ndá bu-Mbíri, 'bí nì mbe kù bàkà nèté 'bá mì Kùro ndá bu-Mbíri gii co gí gbí ngbàngà ẹgbà wu.

67 Yí má gii zeke'o, yí gii ñò Piyétòrò kù u wu. Yí gii 'viiki yí, bìndi yí gii 'dè có jì yí, máa, «Wò delè táánò kù dù toko ta Jézù tí nò tí 'duù Názàrètì nò.»

68 Káa Piyétòrò gii tò kponje có tí nò náa nì tí nò 'dè nò gí. Bìndi yí gii 'visì có jì nì tí nò, máa, «Ye ñò 'duù tí nò nì lá. Ye delè ngbá 'di gbí ña có mì lo nò lá.» Bìndi yí gii co gí njekejì ndùgù.

69 Káa nì tí nò káká'i má gii ñò Piyétòrò kù ọ tìyò njekejì ndùgù, yí gii 'bità bà 'dè có jì ndá 'duù tí nó mbe kù ọ tìyò bà-i-nò nó, máa, «'Dakò tí nò a 'duù 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kù dù toko ta Jézù nò.»

70 Káa Piyétòrò káká'i gii tò kponje gí.

Káa ndú má gii dù gàà éno, ndá 'duù tí nó mbe kù ọ tìyò á ẹgbà tí Piyétòrò nó gii 'dè có jì yí, máa, «Ta yúco wò a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá 'duù mì Jézù, tacó wò a 'duù Gàliléyà.»

⁷¹ Káa Piyétòrò gii 'bità bà see tí wó ta bà gò ku, máa, «Ye òò 'dakò tí nò náa yo kù 'dè có gítí wó nò ni lá.»

⁷² Káa nguù ngé gii kò 'bí kò. Bìndi mbí Piyétòrò gii 'va tí có tí nó náa Jézù 'dè ji yí, máa, «Kùro bà kò-kò mì nguù ta bà só, wò bà 'boo ye ta bà ta'ò nò.» Bìndi yí gii 'bità bà wa gbí.

15

À ya ta Jézù gí kùro Pilátò

¹ Ta fíri dú'o, ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-'duù-'bá, ta ndá kpo-kpò mbe nibà i, ta ndá kpo-kpò 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà ngé gii kili ta bà muu ndú gálà-gálà gí. Ndú gii toko có mì ndú gbaànjé, ndú gii ẹre Jézù gí, bìndi ndú gii ya ta yí gí kùro Pilátò, ta ọ wó a Ròmánò tí gbolò 'duù mbe kù zogo ndá Jùdèyà.

² Ndú má gii yee ta yí kà, Pilátò gii 'vee Jézù, máa, «Wò a gbolò gba mì ndá Jùdèyà?»

Káa Jézù gii 'visì có ji yí, máa, «A wò ká 'dè éno.»

³ Ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà ta o tí nò kpi ngbàngà tí Jézù ji Pilátò tacó ndá i me mbè.

⁴ Bìndi Pilátò gii 'vee yí káká'i, máa, «Wò 'di ọ mbè ndá ngbàngà tí nó náa ndú kpi ta ẹ lo nó gí. Có mì lo tacó bà njaanga miři lo wálá?»

⁵ Káa nje Pilátò gii 'dèè gí, tacó Jézù káká'i gii 'visì có gbaànjé gí tàkò ndá có tí nò 'dáá gí lá.

À waa có ku mítí Jézù

⁶ Ta ndoò 'dáá gí, ta o bà bàkà tàkìì bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mì-Mbíri, 'bí ọ i mì Pilátò a bà peteke tàkòcò ndá bòò mì wó ta bà njaanga 'bí 'duù gbaànjé mbe nìkì tí ndú 'do gbí zàà ji ndú.

⁷ Káa ta o bà zèè Jézù nò, 'bí 'dakò ta ẹ wó a Bàrábà, náa a zèè ndú ta ndá 'bí vo-vò 'duù tacó bà zi ku a gbí wo, kuu gbí zàà.

⁸ Ndá 'duù má gii kili me mbè mí gbí ngbàngà mì Pilátò ta o tí nò gí, ndú gii kaa ya gí bà yù nambeè 'do mì wó, máa yí njaanga 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí zàà ji ndá yí á go ọ̀nò náa yí kù bàkà ta ndoò 'dáá gí nò.

⁹ Káa Pilátò gii 'vee ndú, máa, «Có mì yo kpónó máa ye 'ví njaanga ji yo á 'di a 'do gbí zàà? Ye njaanga gbolò gba mì ndá Jùdèyà ji yo?»

¹⁰ Pilátò 'vee ọ 'vé tí nò tacó yí ọ̀nò ni gí máa, a káa kii ká te ndá Kùro ndá bu-Mbíri gítí Jézù.

¹¹ Ndú ta o tí nò volo muu ndâ 'duù 'dáá gî éno máa, ndú 'ví 'dè có ji Pilátò, máa, yí 'ví njaanga a Bàrábà 'do gbí zàà ji ndâ yì. Máa, yí 'ví njaanga Jézù lá.

¹² Bìndi Pilátò gii 'vee ndâ 'duù tí nò káká'i, máa, «Káa 'dakò tí nó náa yo kú 'dè có máa, yí a gbolò gba mì ndâ Jùdéyà nó, ye 'ví bàkà ta yí a yè?»

¹³ Káa ndú 'dáá gî gii pìi kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Gbì yí mítí njèèkpè mû!»

¹⁴ Bìndi Pilátò gii 'vee ndi ndú, máa, «Tacó yè? Yí bàkà a ña vò i yè?»

Káa ndú káká'i gii pìi kú ta kòcò ndú gí yaà ndii ñinó sàà kùro nó gî, máa, «Gbì yí mítí njèèkpè mû!»

¹⁵ Tacó éno, Pilátò gii njaanga Bàrábà gí sè 'do gbí zàà tacó bà peteke tàkòcò ndâ 'duù. Bìndi yí gii je Jézù ji ndâ àsikéri máa, ndú ya ta yí, wàa ndú 'ví gbì yí ta kùrùbáji má kózò gî, wàa ndú 'ví gii ya gí bà gbì yí mítí njèèkpè mû.

À tu kperè mítí muu Jézù

¹⁶ Ndâ àsikéri gii ya ta Jézù gí gbí ngbàngà gbí ndùgù mì Pilátò, náa à kú nì mítí a Piritóriyùmù. Sè ndâ 'bí ka ndú mà gii kili 'dáá gî,

¹⁷ ndú gii jaka ndâ bongo mì wó 'do tí wó gî. Bìndi ndú gii yuu bí-bi bongo tí bongo gba mítí wó. Ndú delè gii te tagiyà-gba náa ndú tu 'do tí kperè mítí muu wó.

¹⁸ Bìndi ndú gii 'bità bà 'viya yí ta bà 'vee yí, máa, «Kútí lo ée? Gbolò kùro ndâ Jùdéyà!»

¹⁹ Ndú gii 'bità bà gbì yí ta ñì ngba ta tí muu wó, ta bà cù cù mítí wó; ndú gii dù kú 'viya yí ta bà kucuku muungbó ndú mí kùro wó, kú ño ta yí, máa ndâ yì kú ùlù yí.

²⁰ Ndú mà ñonoko ndi wó tè ta ndú gî, ndú gii ja bongo gba tí nò náa ndú yuu ji yí nó 'do tí wó gî, bìndi ndú gii yuu ndi ndâ 'dóó bongo mì wó mítí wó.

Bà ya ta Jézù gí bà gbì yí mítí njèèkpè mû

²¹ Bìndi ndâ àsikéri gii ja yí 'do gbí gbata gí sè tacó bà ya gí bà gbì yí mítí njèèkpè mû. Káa si ndú kpokèji, ndú gii 'de 'bí 'dakò ta rè wó a Simónè, tí 'duù Sirínì, tí bu ndâ Alèsándorò ta Rúfò, kú gí 'do 'bá gí gbí gbata Jèrùzàlémè. Bìndi ndú gii zèè yí gítí bà te njèèkpè mû mì Jézù.

²² Bìndi ndú gii ya ta Jézù gítí 'bí bàndò náa à kú nì mítí a Gòligatà, gbí éno máa, bàndò kùsu muu ndâ ku.

Bà gbì Jézù mítí njèèkpè mû

²³ Ndâ àsikéri mà gii yee ta Jézù tí bàndò bà zi yí gî, ndú gii je nèbítì náa à ñonòkò ta 'bí ña yeè bà zi dii 'duù náa à kú nì mítí a «míri» ji yí. Káa yí gii biya bà njù gí.

24 Bìndi ndú gii gbì yí mítí njèèkpè mû. Ndú mâ gii gbì yí mítí njèèkpè mû gî, ndú gii njèè gbí ndâ bòngò mì wó gbí òkò tí ndú ta bà ki-mbíli.

25 À gbì Jézù mítí njèèkpè mû ta ɾi dú'o.

26 Bìndi à gii cu nderè ku wó gbì mítí njèèkpè mû á còmuu wó éno máa, yí a gbolò gba mì ndâ Jùdèyà.

27 Ta gbèe o tí nò delè, à gii gbì ndâ 'bí mbe ngbà sósò'ò mítí ndâ njèèkpè mû, 'bí mò gí gbí kù'bi, bìndi 'bí mò gí gbí gàli mì Jézù,

28 go có tí nó náa Ìzàyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri cu sàa gî, máa, «À kaa yí mò gí mì ndâ vò 'duù» nô.

À ɲo Jézù si yí tí njèèkpè mû

29 Ndâ mbe kû ndii ta nó co tí kpokèjì gii zeke yí ta bà miyà muu ndú, delè ta bà ɲo yí, máa, «Ìyo le! Wò tí mbe 'dè có táánò máa, wò bà ki'viki 'bá-Mbíri gí to, wàa wò 'ví bì ndí bìndi sili ta'ò!

30 'Vala tí lo gí! Co gí to 'do tí njèèkpè mû!'

31 Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mì ndâ Jùdèyà gii dù kû ɲo yí, máa, «Yí ɲò ni káa bà 'vala ndâ 'bí ka wó, káa bà 'vala tí wó kpò yí gî.

32 Si Bìndi-Mbíri, tí gbolò gba mì ndâ Ìzìriyèli, 'ví co gí to 'do tí njèèkpè mû kpónó, tacó wàa ndoo má ɲò gî, ndoo 'ví ù ta nje gítí wó.» Ndâ mbe ngbà tí nó náa à gbì ndú mítí njèèkpè mû nò delè gii 'dè ndâ zu có gítí wó.

33 Ta ɾi gbúru, 'dí'di'o gii yiiga muu to yùkúú gî yee tí o bà mò tí mì ɾi.

34 Bìndi Jézù gii tò kû ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Èlòyì, Èlòyì, lámà sàbàkitàni.» Gbí éno máa, «Áá Mbíri mì ye! Áá Mbíri mè! Wò 'visi kapí lo á gítí ye tacó yè?»

35 Ndâ 'bí 'duù mbe kû ɾò tíyò á bándò tí nó má gii 'di có tí nó, ndú gii 'dè có, máa, «Yo 'di gi! Yí kû tè'é tí Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nô.»

36 Bìndi 'bí 'duù gii je 'bí i mbe kû ɲù ngo go kàfòlò-ngo nó, yí gii ì ngèlè ya gí bà yuu mí gbí pe nèbítì mbe me zùù-zùù gî, yí gii sè mí nje ɲì ngba, bìndi yí gii te mí nje Jézù, ta bà 'dè có máa, «Ndoò dùú, wàa ndoo 'ví ɲò bà gí gí bà ja yí mì Èlìjà 'do tí njèèkpè mû gí to gí.»

37 Káa Jézù gii tò 'bí kû káká'i ta kòcò wó ngéé gí yaà, bìndi njembí wó gii ki gî.

38 Ta o bà cee Jézù, gbì kpâ-bòngò tí nó mbe njèè gbí tà'i 'bá-Mbíri nó, gii yaka gbí tí wó 'do yaà dí to.

39 Kùro ndâ àsikèrì tí nó mbe ɾò tíyò kû zeke Jézù nó má gii ɲò cè bà ki njembí Jézù nò, yí gii 'dè có máa, «'Dakò tí nó táánò dú ta yúco a 'Viì-mì-Mbíri.»

Ndâ nù mbe ya gí muu gú Gòligátà

⁴⁰ Ta o tí nò ndâ Màriyà Màdèlénà, ta Màriyà nawu ndâ làmbu Jákòmò ta Jùzépè, ta Sàlómè, tí ndâ nù tí nó táánò

⁴¹ mbe kù ru ndi Jézù, delè mbe kù koni yí si yí á Gàliléyà nó, gii rò tìyò me 'dú gbí òkò tí ndâ 'bí nù tí nó mbe ko tàkò wó 'do Gàliléyà gítí gí Jèrùzàlémè nó, kù zeke ndâ i tí nó náa à kù bàkà mítí wó nò.

Bà duu ku Jézù

⁴² Ta 'dè'o si ndâ Jùdèyà kù 'viindi tí ndú gítí rì bà wotí gbí tàkù mì ndú,

⁴³ 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jùzépè mbe gí 'do gbí gbata Àrimàtiyà, tí 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà náa ndâ 'duù 'dáá gí kù te duù mítí wó, tí 'duù mbe kù koṛo có gítí o bà zèè 'bá mì Mbíri, gii zèè njembí wó, bìndi yí gii ya gí bà 'vee Pilátò máa, yí si yì 'ví duu ku Jézù.

⁴⁴ Káa nje Pilátò gii 'dèè gítí có bà cì Jézù gálà éno gí; tacó éno, yí gii tè'é tí kùṛo ndâ àsìkèrì, bìndi yí gii 'vee yí, máa Jézù cì gí wè?

⁴⁵ Kùṛo ndâ àsìkèrì tí nò mâ gii 'dè có ji yí máa, Jézù cì gí, gí, Pilátò gii ùnje ji Jùzépè máa, yí ya gí bà te ku Jézù.

⁴⁶ Nò gí, Jùzépè gii sì ó kpâ-bòngo, yí mâ gii te ku Jézù 'do tí njèèkpè mù gí to gí, yí gii so gí, bìndi yí gii te yí ya tí gí gbí gùù náa à ba mí gbí díí, bìndi yí gii mèrèkè 'bí gbolò díí mí nje gùù tí nò.

⁴⁷ Káa ta o tí nò ndâ Màriyà Màdèlénà ta Màriyà nawu Jùzépè nò bàndò bà duu Jézù nò gí.

16

Kùnga muu'dú

¹ Rì bà wotí mâ gii ta gí, ndâ Màriyà Màdèlénà ta Màriyà nawu Jákòmò, ta Sàlómè gii sì pó bàà tacó bà ya gí bà too mítí ku Jézù.

² Ta fíri dú'o mì sili gbaànjé bìndi rì bà wotí, ndú gii njè nó ya gí bà nò muu'dú si rì co jée gí.

³ Káa si ndú kpokèjì, ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «À 'di wúnó ká bà mèrèkè díí tí nò 'do nje kèjì 'bá muu'dú ji ndoo?»

⁴ Ndú 'vee 'vé tí nò, tacó díí tí nò me gbolò ngé ndii gí. Káa ndú mâ gii zeke'o, ndú gii nò nje kèjì 'bá muu'dú ngàà.

⁵ Ndú mâ gii rì gí tà'i kà, ndú gii 'de 'bí 'vii-'dakò kù ki tí wó to mò gí gbí kù'bi mì ndú ta njà cé-ce bongo tí wó. Gúku gii bàkà ndú ngé ndii gí.

⁶ Káa 'vii-'dakò tí nò gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo si bà cì gúku mí to. Yo wálá kù pà a bà tí Jézù tí nó mbe gí 'do

Názàrètì náa à gbì yí mítí njèèkpè mû nó? Yí 'vala ndi wó 'do gbí ku gí. Yí bà-i-nó wálá. Yo gí gí bà ò bándò tí nò náa à táánò sii ku wó mítí nò.

⁷ Nò gí. Yo dele ndi yo ya gí bà 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, ta ndâ Piyétòrò, máa, yí kû ya gí kùro bà ùndi ndú mí Gàliléyà. Ndú bà 'de yí a i kà, á go cí tí nó táánò náa yí ci ta ndú nò.»

⁸ Ndâ niì tí nò gii njè ta ngèlè 'do tà 'bá muu'dú ta bà gu ta gúku. Bà 'dè có ji ndâ 'duù tí kpokèjì gii kpò ndú ta o tí nò gí, tacó gúku eṛe nje ndú gí.

Jézù túbà tí wó ji Màriyà Màdèlénà

⁹ Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta fírí dú'o ta yé bìndi ɾi bà wotí gbí tàkù mì ndâ Jùdéyà. Bìndi kpédélé 'duù náa yí gii túbà tí wó ji yí a Màriyà Màdèlénà, tí niì tí nó náa yí táánò mòkò ndâ i vô-nje só á 'do gbí muu wó nò.

¹⁰ Màriyà Màdèlénà gii ya gí bà 'dè ndí ji ndâ mbe tala có mì wó si ndú kû wa ku wó.

¹¹ Káa gbèe 'duù mbe ùnje gítí có mì wó nò gii dù lá.

Jézù túbà tí wó ji ndâ 'bí mbe nò tú mì wó sósò'ò

¹² Bìndi bà túbà tí wó ji Màriyà Màdèlénà nò, Jézù gii túbà tí wó ji ndâ 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò gbí 'bí ɲa kpokèjì tende, si ndú a kpokèjì kû ya gí 'bá mì ndú 'do gbí gbata Jèrùzàlémè.

¹³ Ndú gii dele ndi ndú ya gí bà 'dè ndí ji ndâ 'bí ka ndú. Káa ndâ ka ndú gii ùnje gítí có mì ndú nò delè lá.

Jézù túbà tí wó ji ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje gbaànjé

¹⁴ Bà ta'ò ɲinó Jézù gii túbà tí wó ji ndâ tú mì wó muu'bi-nje gbaànjé si ndú kû zò i. Yí gii 'dè kòlòwò gítí ndú, tacó ndú ùnje gítí Mbíɾi ta njembí ndú lá, delè tacó njembí ndú kpòlo go duù tacó bà ùnje gítí ndâ có mì ndâ ka ndú mbe ò yí á bìndi bà 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó.

¹⁵ Bìndi yí gii tuu ndú, máa, «Yo ya cee muu to tí nó 'dáá gí, wàa yo 'ví ma Banga-Ngú-Có mì Mbíɾi á ji ndâ 'duù 'dáá gí.

¹⁶ 'Duù ɲinó mbe ùnje ta njembí wó, bìndi à 'ví caka tí wó gí, bà 'de 'vala 'do mì Mbíɾi gí. Káa Mbíɾi bà waa có mítí 'duù ɲinó mbe biya bà ùnje gí nò.

¹⁷ Mbíɾi bà gii je wotí bà bàkà ndâ seṛè ji ndâ mbe ùnje gítí ndâ có mì ye: ndú bà gii mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta ɾè ye; ndú delè bà gii 'dè ndâ tende ɲa nje có, náa ndú jé 'dè sàà kùro lá;

¹⁸ ndú delè bà gii zèè ndâ kpoo ta 'bì ndú; ndú kpêí má gii njù jâ, ndú bà cì tí wálá; ndú bà 'vala ndâ mbe sé'i ta bà tee 'bì ndú mítí ndú.»

¹⁹ Mbe tí ndoo Jézù mâ gii nìbà ndâ i ji ndâ mbe tala có mì wó cee gî, Mbíri gii te yí ya tí gí bà ki tí gbí kù'bì mì wó á gbíri.

²⁰ Bìndi ndâ mbe tala có mì wó gii 'vaaka 'do Jùdéyà cee muu to tí nó 'dáá gî kù ma có mì Mbíri ji ndâ 'duù. Yí tí Jézù delè gii je wotí bà bàkà ndâ serè ji ndú, tacó bà túbà ji ndâ 'duù éno máa, ndâ có tí nó náa ndú kù ma nó dú káa ndâ có mì Mbíri.

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbíṛì go cò mì LÚKÀ

Tí tó 'duù mì Mbíṛì

¹ Ye òndâ 'bí ka ye me mbè cu có gítí ndâ i tí nó táánò mbe bàkà tí gbí òkò tí ndoo nò.

² Ndú cu ndírí jé káa ndi kòcò ndâ 'duù tí nó táánò mbe kù nìbà i ji ndoo, tí ndâ mbe òndâ r̀ngbó ndâ i tí nó mbe bàkà tí nó táánò ta ọ ndú gí nò.

³ Ye ta 'dóó m̀ri ye delè 'viiki gbí ndâ có tí nó lézè-lézè 'do tí bà 'bìtá ndú gí. À má ènò, ndòngbù kóró-koṛo có mì ye kpónó éno máa, ye cu ndú 'do tí r̀ngbó ndú ji wò néméé ènò, Tèyófilò.

⁴ Ye bà bàkà ènò, tacó wàa wò tí kpo 'duù mì ze 'ví 'di ta gbí ndâ có tí nó náa wò táánò 'di gítí ndâ i tí nó ngbàrángà'ì ènò.

Mbíṛì tuu basìlì mì wó ji Zàkàríyà

⁵ Ye kù 'bìtá có 'do tí Zàkàríyà tí 'bí bu-Mbíṛì mì ndâ Jùdèyà dígísèé gbí o mì Èròdè, tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà 'dáá gí. Zàkàríyà tí nó dígísèé a bu-Mbíṛì 'do gbí òkò tí ndâ bu-Mbíṛì nìno ta r̀ngbó ndú 'do tí bu-Mbíṛì tí nó ta r̀ wò a Àbìjà nò. Zàkàríyà delè g̀ kò Èlìzàbètà tí jù kòtí Àrónì, tí bu-Mbíṛì gbí o mì Mòze.

⁶ Ndâ Zàkàríyà ta Èlìzàbètà ta o tí nó só káa ndâ 'duù nìno mbe kù co ká jáá tí kpokèjì mì Mbíṛì, mbe kù 'di có mì Mbíṛì, delè mbe kù bàkà go ndâ có tí nó.

⁷ Káa 'vii mì ndú wálá, tacó Èlìzàbètà a kázá. Delè tacó ndú só me kpo 'duù ndii o bà bà jò 'vii gí.

⁸ À ta o tí nó a o bà bàkà i-Mbíṛì mì ndâ bu-Mbíṛì tí nó tí ndâ b̀o Àbìjà nò.

⁹ Ndú má g̀ pà-có ta bà ki-mbìlì go i gbí tàkìì mì ndú, tacó bà òndâ bu-Mbíṛì nìno gbí òkò tí ndú náa yí 'ví dù tí mbe gbo ngúwu dì mí bàndò mì Mbíṛì ta o tí nó nó, à g̀ ọ mí tí Zàkàríyà.

¹⁰ O bà doo dì má g̀ g̀ gí, Zàkàríyà g̀ ya gí tà'ì 'bá-Mbíṛì tí bàndò tí nó ta ku-sòrò-Mbíṛì kù dù tí nó. Káa ndâ 'duù me mbè g̀ kili kù 'deke tí ndú ji Mbíṛì sè.

¹¹ Zàkàríyà má g̀ zeke'o si yí tà'ì á bàndò gbo ngúwu dì ta kpéetí wó, yí g̀ òndâ basìlì mì Mbíṛì kù ọ tìyò mò gí gbí kù'bì tí bàndò tí nó náa ká'ì bà gbo dì kù dù tí nó.

12 Zàkàriyà bà-i-nò gii dù káa na'va ta gúku bà ñò basìli tí nò gî.

13 Káa basìli tí nò gii 'dè có ji Zàkàriyà máa, «Zàkàriyà, ci gúku lá! Tacó ye gi a i tacó bà 'dè có ji wò éno máa, Mbíri ñò yé ɾo bà 'deke tí lo tacó bà jò 'viì gî. Nawù lo Èlizàbétà kèjì gí bà jò 'viì tí 'viì-'dakò, wàa wò 'ví gbì ɾè wó tí Jòvànì.

14 Tàkòcò lo bà peteke ta líkí'o bà jò 'viì tí nò ta ɲa wálá. Líkí'o delè bà bàkà ndâ 'duù me mbè ta o bà jò 'viì tí nò ngé ma.

15 Tacó 'viì tí nò bà dù tí gbolò 'duù á kùɾo Mbíri. Yí bà tee 'bí ɲa i ta ɾè a pe mítí nje wó wálá. Bèri-mì-Mbíri bà 'bità bà dù gbí njembí wó 'do ká gbí yì nawu wó.

16 Yí bà gi tí mbe 'visì muu ndâ Ìziriyéli ñinó mbe giɾi'o gî nó gítí kpokèjì mì Mbe tí ndú tí Mbíri.

17 Yí bà je a njembí ta wotí bìndi Èljà tí nó dígísèè tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nó, kù 'vii ta ndi gbí òkò tí ndâ 'viì ta ndâ bu ndú; yí bà dù tí mbe 'visì muu ndâ mbe kpò có á gítí bà koɾo có go i mì ndâ mbe kù co tí jáá kpokèjì mì Mbíri; yí delè bà dù tí mbe 'viindi muu ndâ 'duù mì Mbe tí ndoo kù ù ta ndi bà gi yí.»

18 Káa Zàkàriyà gii 'vee basìli tí nò máa, «Ye bà ñò ni ta yè, máa có tí nò náa wò 'dè nò a yúcó?»

19 Káa basìli tí nò gii 'visì có ji Zàkàriyà máa, «Rè ye a Gàbiriyélè, tí mbe kù ɾò tiyò á kùɾo Mbíri. A Mbíri ká tuu ye, máa, ye gi gí bà 'dè banga ngú có tí nò ji wò.

20 À má éno, wò 'do tí kpónó bà dù tí ngbírí, wò delè bà 'dè có wálá yee tí o bà bàkà tí mì i tí nò náa ye 'dè có gítí ji wò nò. Tacó wò biya bà 'di có mì ye gî.»

21 Nje ndâ 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú sè nó gii 'dèè gítí bà dù Zàkàriyà á bàndò bà gbo ngúwu dì ta kòndi wó éno gî.

22 Káa yí mâ gii co 'do ká gí sè, yí mâ gii bàkà bà 'dè có ji ndâ 'duù, à gii kpò yí gî. Yí bà-i-nò gii dù kù bàkà káa i go i mì mbe sú tú nó, ta bà miyà 'bì wó ji ndâ 'duù. Ndâ 'duù gii ñò ngé ni gí máa, 'bí tende i 'de yí tà'i bàndò bà gbo ngúwu dì ká gî.

23 O bà bàkà nèté mì Zàkàriyà á tà'i 'bá-Mbíri mâ gii cee gî, yí gii dele ndi wó gí 'bá mì wó.

24 Zàkàriyà gii bàkà mí 'bá káa làmbu o mâ gii zeke'o, nawù wó Èlizàbétà gii tè nakáyì gî. Bìndi yí gii nè tí wó mí gbí guùtà'i ta nakáyì ta pì vò

25 kù ùlù Mbíri máa,

«Mbíri bàkà nambeè ji ye ngé ndii gí!

Yí 'vala ye 'do gbí bà ñonoko ye mì ndâ 'duù gî.»

Mbírì tuu basìlì mì wó jì Màríyà

²⁶ Ta 'bí o gbaànjé, si pì tí Èlìzàbètà ta nakáyì vò-nje gbaànjé, Mbírì gù tuu ndi gbèe basìlì mì wó tí Gàbìrìyélè náa yí tuu yí jì Zàkàríyà nó gí gbí gbata Názàrètì á gbí to Gàlìlèyà,

²⁷ á jì 'bí ngbutu 'vinî ta rẹ wó a Màríyà, náa à 'vee có tí wó jì 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jùzépè tí 'vii kòtí Dàvídè tí gbolò gba gí.

²⁸ Gàbìrìyélè mà gù yee 'bá mì ndá Màríyà gí, yí gù rì gí tàkò Màríyà tà'i. Bìndi yí gù 'vee yí máa, «Kútí lo ée, tó 'duù mì Mbírì? Mbírì kuu ta wò!»

²⁹ Káa nje Màríyà gù 'dèe gítí bà 'visì 'vé gí tàkò ña 'vé mì Gàbìrìyélè nò gí. Bìndi yí gù dù kù 'viiki gbí ña 'vé tí nò gbí muu wó ta kpéétí wó.

³⁰ Gàbìrìyélè mà gù ñò éno, yí gù 'dè có jì Màríyà máa, «Cì gúku lá, Màríyà, tacó Mbírì bàkà nambeè jì wò me gbolò ngé ma.

³¹ Wò kẹjì gí bà tè nakáyì. Wò bà jò 'vii tí nò tí 'vii-'dakò. Bìndi wò bà gbì rẹ wó tí Jézù.

³² 'Vii tí nò bà dù tí gbolò 'duù. Rẹ wó bà dù a 'Vii-mi-'Duù-ti-nò-gbírì nò. Mbe tí ndoo tí Mbírì bà si 'vii tí nò 'vii dù tí gbolò gba á bìndi gù wó Dàvídè yee tí ndongbú o.

³³ Yí bà zogo 'bá bìndi gù wó Jàkóbè ká kpòò ya tí. Yí delè bà dù tí gba ká kpòò ya tí.»

³⁴ Káa Màríyà gù 'vee basìlì tí nò máa, «Ye bà toṛo tí ye a i mítí tii wàa ye 'ví jò ta 'vii tí nò?»

³⁵ Káa basìlì tí nò gù 'visì có jì Màríyà máa, «Bèri-mi-Mbírì bà gí gí muu lo, delè wotí mì Mbírì tí nó á mbe dù ngéé yaà gbírì nó bà gèè bè mí muu lo. Tacó éno, rẹ 'vii tí nò náa Mbírì kaa yí mò gí mì wó gí nò a 'Vii-mi-Mbírì.

³⁶ Ñò nò, à kpéti káa kpo niì tí nó tí nambe lo ta rẹ wó a Èlìzàbètà, náa ndá 'duù táánò kù ñonoko yí, máa yí a kázá nó, kpónó ta 'vii ñìndi pì vò-nje gbaànjé gbí yì wó.

³⁷ Tacó 'bí i mbe kpò Mbírì wálá.»

³⁸ Káa Màríyà bà-i-nò gù 'visì có jì basìlì tí nò máa, «Ye a bòò mì Mbírì; à má éno, si à 'ví bàkà tí mítí ye go có tí nò náa wò 'dè nò.»

'Do bà-i-nò, basìlì gù ta'va 'do ṛo Màríyà gí.

Màríyà co wìrì ya gí bà ñò Èlìzàbètà

³⁹ Màríyà bàkà bìndi bà ñjè nó mì basìlì tí nò káa làmbu o, bìndi yí gù co ngò've wìrì ya gí 'bá mì Èlìzàbètà gbí 'bí gbata pí gú gbí to Jùdéyà.

⁴⁰ Màríyà mà gù yee kòtí Zàkàríyà, yí mà gù nì «Ye yee gí,» jì nambe wó Èlìzàbètà,

41 Èlizàbétà gii gundiì ta bà 'di kòcò Màriyà nò tí ña ñinó náa 'viì gbí yì wó gii o 'do gbí kudu gî. Bìndi Bèri-mì-Mbíri gii je wotí bà 'dè-kòcò ji yì.

42 Bìndi yí gii 'visì có ji Màriyà bà-i-nò gbí nga nje wó máa,
«Mbíri bàkà nambeè ji wò gbí òkò tí ndâ nù 'dáá gî ngé ndii gî, Màriyà.

Yí delè bàkà nambeè ji 'viì tí nò á kpónó ta tà-ngo-yì wó tí lo nò ngé ndii gî.

43 Ña gbolò có tí nó 'de ye éno tacó yè,
náa à gii co gbí a nawu Mbe tí ye ká gii co wiři gí gí 'bá mì ye nó?

44 Tacó à káa póo bà 'di kòcò lo mì ye,
'viì gbí yì ye gii o ta líkí'o 'do gbí kudu mì wó gî.

45 A gbolò tó pá ká tàkò nù tí nó mbe ùnje éno máa,
Mbíri 'ví bàkà ta yì go có tí nó náa à gbí muu wó tí Mbíri,» nò.

Màriyà be rẹ Mbíri gbí cẹ

46 Màriyà bà-i-nò gii 'visì có gí tàkò có mì Èlizàbétà nò ta bà cẹ cẹ kù be ta rẹ Mbíri máa,
«Ye kù ùlù Mbe tí ye ta njembí ye gbaànjé.

47 Ye kù dùlù tí ye ta rẹ Mbíri tí mbe 'vala ye,
48 tacó mbí wó kuu tí ye tí bòò mì wó!

À dú káa yúco máa,
rẹ ye 'do tí kpónó kù ya gí kùro bà gii dù á mì ndâ 'duù a mbe tó pá,

49 tacó 'duù tí nó ngéé gbíri tí Mbe wotí nó bàkà ndâ kpo-kpò i ta rẹ ye gî.

50 Yí a mbe kù ò yè rọ ndâ mbe kù te duù mítí wó ta o 'dáá gî.

51 Yí kù túbà wotí mì wó ji ndâ mbe kù si tí ndú tí i ta kpéetí ndú
ta bà nje gbí ndâ mbù 'vére mì ndú 'dáá gî.

52 Yí kù túbà wotí mì wó ji ndâ kpo-kpò gba tí nó mbe kù mba tí ndú ji yí nó,
ta bà tòò ndú 'do pí ndâ jàlambà mì ndú gî.

53 Yí gii túbà wotí mì wó ji ndâ 'duù ñinó ta go tí ndú nó,
ta bà je i-zó-zò ji ndú yè yì ndú gî.

Bìndi yí gii nje gbí ndâ mbe kpo-kpò i 'do kùro wó ta go tí ndú.

54-55 Yí bàkà nambeè ji ndâ Ìzìriyèlì tí ndâ bòò mì wó go có tí nó náa yí táànò ci ta ndâ ká gù ndoo ngbé éno máa,

yì kejì gí bà bàkà nambeè ji ndâ Àbìráámò ta ndâ 'viì bìndi wó,» nò.

⁵⁶ Màríyà bàkà go pì ta'ô mí kòtí Èlizàbétà, bìndi yí gii dele ndi wó gí 'bá.

Bà jò Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù

⁵⁷ Pì mì Èlizàbétà mâ gii tè gî, yí gii jò 'viì mì wó tí 'viì-dakò.

⁵⁸ Ndâ ka 'bá mì Èlizàbétà ta ndâ nambe wó mâ gii 'di có ña gbolò nambee tí nó náa Mbíri bàkà ji yí nó, ndú gii kaa ya gí bà ñò yí ta líkí'o.

Bà gbì rẹ̀ Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù

⁵⁹ Ta sili vò-nje ta'ô bìndi bà jò Jòvànì, ndâ 'duù gii kili ya gí 'bá mì Zàkàriyà, tacó à má waa 'viì gî, à 'ví gbì rẹ̀ mí muu wó, go i gbí tàkù mì ndú. À gbí muu ndâ 'duù ta o tí nò a có bà gbì rẹ̀ bu wó tí Zàkàriyà mí muu 'viì.

⁶⁰ Káa Èlizàbétà tí nawu 'viì gii biya gî, máa, ndú gbì mí muu wó a Jòvànì.

⁶¹ Ndâ 'duù tí nò bà-i-nò gii 'vee Èlizàbétà máa, «Jòvànì a rẹ̀ 'di 'bá mì yo?»

⁶² Tacó éno, ndú bà-i-nò gii njẹ̀ gítí bà 'vee Zàkàriyà ta bà miyà 'bì ndú ji yí, máa ndâ yì 'ví gbì mí muu 'viì a rẹ̀ 'di wè?

⁶³ Káa Zàkàriyà gii miyà 'bì wó ji ndú máa, ndú je i ji yì wàa yì 'ví cu ta rẹ̀ 'viì ji ndú. Ndú mâ gii je i ji yí gî, Zàkàriyà gii cu rẹ̀ 'viì tí nò mítí éno máa, «Rẹ̀ wó a Jòvànì.» Ndâ 'duù mâ gii 'deke rẹ̀ 'viì tí nò náa Zàkàriyà cu ji ndú nò, nje ndú 'dáá gî gii 'dèè gî.

⁶⁴ Káa à káa póó bà cee ta bà cu rẹ̀ 'viì tí nò mì Zàkàriyà, wú tà mè wó gii njaanga tí gî. Yí bà-i-nò gii 'bità bà 'dè có ta bà ùlù Mbíri ta líkí'o.

⁶⁵ Nje ndâ ka 'bá mì Zàkàriyà 'dáá gî gii 'dèè gítí ña i tí nò gî. Ngú có tí nò gii 'vèè cee gbí òkò ndâ gú gbí Jùdèyà 'dáá gî.

⁶⁶ 'Duù ñinó mbe 'di có tí nò gî ngé kù koṛo káa có máa, «Ŋa 'viì tí nò bà kpolo tí ña 'duù yè wè?» Tacó à dú káa yúco máa, Mbíri je wotí ji yí gî.

Zàkàriyà be rẹ̀ Mbíri gbí cè

⁶⁷ Wu mâ gii gí gí gbí mè Zàkàriyà gî, Bèri-mì-Mbíri gii je wotí bà 'dè-kòcò ji yí. Bìndi yí gii 'bità bà cè cè ta bà be rẹ̀ Mbíri gbí máa,

⁶⁸ «À ùlù Mbe tí ndoo,

tí Mbíri mì ndâ Ìzìriyèlì!

Tacó yí gí gí bà gala ndâ 'duù mì wó gî.

Yí gí gí bà njaanga miṛi ndú 'do gbí vò i gî.

⁶⁹ Yí je ngáangbá 'duù tí mbe 'vala ndoo ji ndoo

- 'do gbí mòòkò bìndi bòò mì wó Dàvídè tí gbolò gba mì ndá Ìzìrìyèlì gí.
- 70 Yí bàkà ènò go cí tí nó náa yí dígísèè ci ta ndá mbe 'dòkò có mì wó náa yí ɾuka ndú 'do gbí òkò tí ndá 'duù jì ndá ká gù ndoo nò.
- 71 Yí dígísèè ci ndá mbe 'dòkò có mì wó jì ndá ká gù ndoo máa, yì kẹ̀jì gí bà 'vala ndoo 'do mì ndá ku'dì tí ndoo, ta ndá 'duù ñìnó mbe kù sogo ndoo nò.
- 72 Yí kpónó kù tù nó a bà nambeè mì wó jì ndá ká gù ndoo. Yí kù koṛo nò a có gítí cí tí nó náa yí ci ta ndú dígísèè nò.
- 73 Yí dígísèè be tí wó á jì bu ndoo tí Àbìráámò, máa;
- 74 yì bà 'vala ndoo 'do 'bì ndá ku'dì tí ndoo, yì delè bà je wotí jì ndoo tacó bà bàkà nètè jì yì ta gúku tí ndoo wálá, 75 tí ndá cèè 'duù, delè tí ndá 'duù ñìnó jáá kùṛo yì, ta o 'dáá gí muu to tí nò.
- 76 Káa wò tí putú káṛà tí nó mì ye nó, wò bà dù tí mbe 'dòkò có mì 'Duù tí nó mbe kù dù ngéé gbíṛì nò, tacó wò bà dù tí mbe 'viindi kpokẹ̀jì ù ta ndi bà gí Mbe tí ndoo.
- 77 Wò bà dù tí mbe je muu gítí 'válá jì ndá 'duù ta bà je à-cee-gí jì ndú gítí ndá vò i mì ndú, 78 ta rẹ̀ mì Mbíṛì mì ndoo tí mbe nambeè, tí mbe kù nò yè ɾo ndá 'duù, náa yí kù si ta ɾi kù có tàṛì 79 tacó bà tù ngba'o jì ndoo tí ndá mbe kù 'vala gbí 'dí'di'o náa ku gò jì mí ɾo ndoo gí nó tacó wàa ndoo 'ví tò kò ndoo tí kẹ̀jì 'válá ñìnó tí 'dè 'válá nó lá.»
- 80 'Viì tí nò má gii kpolo tè tí 'duù gí, yí gii co 'do 'bá ya gí bà 'vala gbí kángáá nga ngoò ta kpéétí wó, yee tí o bà túbà tí wó jì ndá Ìzìrìyèlì 'dáá gí.

2

Bà jò Jézù

¹ À ta o tí nò a ngáángbá gba mì ndá Rómánò ta ɾè wó a Àgúsitò, tí mbe kù zogo ndá Jùdèyà, ká 'dè có máa, à 'deke muu ndá 'duù gbí ndá to tí nó náa yì kù zogo nó 'dáá gí.

² Kpédélé ɲa bà 'deke muu ndá 'duù ènò bàkà tí ta o tí nò si Kùrínò a gbolò 'duù gbí to Síriyà.

³ Ndâ 'duù 'dáá gî giì kaa ya gí bà rëngbó ndú tacó bà cu rë ndú mí gbí yâ-ndú go có mì Agúsitò tí ngáángbá gba.

⁴ Tacó éno, Jùzépè giì nje nó 'do gbí gbata Názàrètì á gbí to Gàliléyà, ya gí gbí to Jùdéyà, gí bà cu rë wó mí gbí 'dóó gbata mì ndú Bétèlèmè, tí bàndò bà jò Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìrìyéli, tacó yí a 'viì kòtí Dàvidè.

⁵ Ndú gbí ta nó tí nò ta Màrìyà, tí 'vinì tí nó náa yí 'vee có tí wó tacó bà kò yí gí nò. Káa ta o tí nò Màrìyà ta cèe kpokù nakáyì tí wó.

⁶ Ndú mâ giì yee gbí gbata Bétèlèmè gî, gó-káyì giì tanga mítí Màrìyà.

⁷ Yí bà-i-nò giì jò 'viì-kírì mì wó tí 'viì-'dakò, yí giì paṛaka yí ta ndâ bongo, bìndi yí giì sii yí mí gbí ká'i bà je i-zó-zò ji ndâ nò, tacó ndú 'de ndâ 'bá wiṛi yeke 'dáá ta ndâ 'duù gî.

⁸ Ta bèbìlì tí nò, ndâ 'bí mbe gbà bee mbe kù tè rì a rëgbà tí ndâ bee mì ndú á seè gbata Bétèlèmè,

⁹ mâ giì zeke'o, ndú giì nò basìlì mì Mbírì, bìndi ngba'o mì Mbírì, giì ngbaanga to rëgbà tí ndú 'dáá gî. Gúku bà-i-nò giì zèè ndú mbi ta ṛa wálá.

¹⁰ Káa basìlì tí nò giì 'dè có ji ndú máa, «Yo cì gúku lá, tacó ye gí ji yo a i ta banga ngú có mbe te líkí'o mítí ndâ 'duù 'dáá gî.

¹¹ À wúnó jò mbe 'vala yo á mí kòtí Dàvidè, gbí gbata Bétèlèmè gî.

¹² Yo má ya gí kà, yo bà nò yí ni mítí bà paṛaka yí ta ndâ bongo, bìndi à giì sii yí mí gbí ká'i bà je i-zó-zò ji ndâ nò.»

¹³ Ká go bà kì ṛo bà-i-nò, ndâ mbe gbà bee tí nò mâ giì zeke'o, ndú giì nò ndâ 'bí basìlì me mbè kaa gí yè to gî, kù cè cè ta bà be rë Mbírì gbí ta líkí'o bà jò 'viì tí nò, máa,

¹⁴ «À ùlù Mbírì ngéé gbírì, wàa ndâ 'duù ṛinó náa tàkòcò Mbírì kù peteke gítí ndú á muu to tí nó nó 'ví dù nìkì maa.»

¹⁵ Ndâ basìlì mâ giì kaa ndi ndú ya gí tàrì gî, ndâ mbe gbà bee tí nò giì 'viì có gbí òkò tí ndú máa, «Ndoo ya gí Bétèlèmè, gí bà nò i tí nó mbe bàkà tí náa Mbe tí ndoo 'dè có ji ndoo gítí nò.»

¹⁶ Ndú bà-i-nò mâ giì goonó ya gí Bétèlèmè go có tí nó náa ndú 'dè nò, ndú giì 'de ndâ Jùzépè ta Màrìyà kuu rëgbà tí dó 'viì náa ndú sii mí gbí ká'i bà je i-zó-zò ji ndâ nò.

¹⁷ Ndâ mbe gbà bee tí nò mâ giì nò dó 'viì tí nò, ndú giì 'vanda ndi ndâ có tí nó náa basìlì 'dè ji ndú gítí wó nó 'dáá gî ji ndâ bu wó ta nawu wó.

¹⁸ Nje ndâ mbe 'di ndi ndâ có tí nó náa ndâ mbe gbà bee tí nò 'vanda nò 'dáá gî giì 'dèè gî.

19 Káa Màríyà gii kpolo tí ndâ có tí nò ká mí gbí njembí wó, bìn̄di yí gii dù kù 'viiki gbí ndú.

20 Ndâ mbe gbà bee tí nò mâ gii ñò dó 'viì tí nò tè ta ndú gî, ndú gii dele ndi ndú gí bándò mì ndú ta bà cè cè kù be ta r̄è Mbírì, tacó ndú 'de ndâ i 'dáá gî jé ká go ndi kòcò ndâ basili tí nó mbe 'dè có ji ndú nò.

Bà gbì r̄è Jézù

21 Ta sili vô-nje ta'ô bìn̄di bà jò Jézù, ndâ bu wó gii ya ta yí gí gbí gázâ. Ndú mâ gii waa yí gî, ndú gii gbì r̄è wó tí Jézù, tí r̄è tí nó nâa basili gbì mí muu wó á kùro bà tè nakáyì wó nò.

Bà kaa Jézù ji Mbírì

22 O bà te banga mì ndâ 'viì ta nawu wó mâ gii tè go có mì Mòze gî, ndâ bu wó ta nawu wó gii ya ta yí gí Jèrùzálémè, tacó bà kaa yí ji Mbírì,

23 go có tí nó nâa à cu mí gbí wáràgà gítí tàkìì mì ndâ Jùdèyà éno máa, «À 'ví kaa ndâ 'viì-'dakò ñinó tí ndâ 'viì-kírì nó ji Mbírì.»

24 Delè tacó bà waa mbelè ndâ kùlùkúdu sósò'ô, má wálá, ndâ kùlè sósò'ô go có tí nó gbí wáràgà mì Mbírì nò.

25 Ta o tí nò, 'bí 'dakò ta r̄è wó a Simiyónè, mbe si m̄r̄i wó ji Mbírì gî, nâa Bèrì-mì-Mbírì kuu tàkò wó, kuu ta 'bá Jèrùzálémè, kù ùndi o bà 'vala ndâ Ìzìrìyèlì.

26 Bèrì-mì-Mbírì ci yí sàà gî, máa, yí má ñò Bìn̄di-Mbírì ta r̄o wó lá, yí bà cì wálá.

27 Bèrì-mì-Mbírì gii a tàmuu Simiyónè ya tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì á kùro o bà ya ta Jézù mì ndâ bu wó ta nawu wó tacó bà kaa yí ji Mbírì nò. Ndú mâ gii bàkà bà tàkìì mítí Jézù gî,

28 Simiyónè gii li'vi Jézù mì njembí wó, bìn̄di yí gii 'deke tí wó ta bà ùlù Mbírì máa,

29 «Nògí, si bòò mì lo 'ví ya gí bándò mì wó nìkì maa, Mbe tí ye.

Si yí 'ví ya nìkì maa go cí tí nó nâa wò táánò ci ta yí nò.

30 Tacó ye kpónó ñò mbe 'vala ndâ 'duù ta r̄o ye gî,

31 'duù tí nó nâa wò bàkà yí tí mbe 'vala ndâ 'duù á muu to tí nó 'dáá gî nò,

32 'duù tí nó nâa wò je yí tí ngba'o mbe tùbà kpokèjì mì lo

á ji ndâ 'duù ñinó nâa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò,

'duù tí nó nâa wò je yí delè tí mbe tùbà wotí mì lo ji ndâ Ìzìrìyèlì nò.»

33 Ndâ bu Jézù ta nawu wó gii si nje ndú ká tí nga gítí ña có tí nó nâa Simiyónè kù 'dè gítí 'viì mì ndú nò.

³⁴ Sìmiyónè mà giì 'deke tí wó jì Mbírì cee gî, yí giì cù 'dè ngo cù wó mítí ndâ Jézù ta ndâ bu wó ta nawu wó. Bìndi yí giì 'dè có jì Màriyà tí nawu Jézù máa, «Mbírì cu 'bì wó á mítí 'viì tí nó tí mbe miù ndâ Ìzìriyéli me mbè. Yí delè giì cu 'bí wó mítí wó tí mbe 'vala ndâ Ìzìriyéli me mbè. Mbírì cu mí gbí mbelè wó máa, ndâ 'duù bà bè yí gî.

³⁵ Yí bà dù tí mbe yù gbí ndâ có kóó mì ndâ 'duù gí sè. Sé có bà giì kàra ré lo jàngá gî.»

³⁶ Ta o tí nò, 'bí túngú'dù kpo niù tí mbe 'dòkò có mì Mbírì ta rẹ wó a Ánà, tí nájú 'bí 'dakò ta rẹ wó a Fànùwélè, ta ọ wó a Àsèrè, kuu gbí ndùgù 'bá-Mbírì. Ndâ Ánà sì 'bá ta 'dakò mì wó bìndi bà kò tí ndú ká ta ndoò vò-nje só, bìndi ku giì zì 'dakò tí nò gî.

³⁷ Ndoò tí Ánà gbí nawù ku ta o bà ya ta Jézù gí bà kaa yí jì Mbírì nò zì'duù-nà'ò-nje nà'ò. Yí jé co 'do gbí ndùgù 'bá-Mbírì gí bà 'bí to lá, kù bàkà i-Mbírì ta bà kònò go.

³⁸ Yí giì gí gí bàndò bà bàkà i-Mbírì ta gbèe o tí nò gí bà 'dè nìkì maa jì Mbírì, bìndi yí giì ya gí mì ndâ bu Jézù ta nawu wó ta o bà ya ta yí mì ndú gí bà bàkà bà tàkì nò. Yí giì 'dè nìkì ma jì Mbírì, bìndi yí giì 'dè có gítí dọ Jézù jì ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mbe kù ùndi bà njaanga miři ndâ 'duù Jèrùzàlémè mì Mbírì 'do gbí vò i nò.

³⁹ Ndâ bu Jézù ta nawu wó mà giì bàkà bà tàkì gítí wó go có mì Mbírì cee gî, ndú giì dele ndi ndú 'do Jèrùzàlémè ya a i gí gbí gbata mì ndú Názàrètì á gbí to Jùdèyà.

⁴⁰ Jézù giì kpolo mí Názàrètì tí yú 'dakò ta muu ká tí wó, delè ta Mbírì kuu tàkò wó.

Jézù gbí òkò tí ndâ kpo 'duù mbe 'di gbí tàkì mì ndâ Jùdèyà

⁴¹ Ndâ bu Jézù ta nawu wó giì dù kù ya gí Jèrùzàlémè ta ndoò 'dáá gí ta o gbolò o bà mèlè ndi tàkì bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìriyéli-mì-Mbírì.

⁴² Ndú giì ya gbí ndoò nìndò si ndoò tí Jézù muu 'bì-nje só.

⁴³ Káa si ndú kù giì dele gí 'bá si bà gbolò o tí nò cee gî, Jézù giì gboo mí Jèrùzàlémè gî, káa ndâ bu wó ta nawu wó nò bà lá.

⁴⁴ À gbí muu ndú nìndi ndú máa ndâ-'bì-lá, ndú kù nò ta ndâ 'bí nambeè gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó kpokèjì mòsùù nò. Ndú giì nò ni éno máa yí gbí òkò tí ndâ 'duù wálá gé a i si ndú sì sili gbaànjé kpokèjì gí.

⁴⁵ Ndú bà-i-nò giì delè ndi ndú ya gí bà pà bà tí wó cee gbí gbata Jèrùzàlémè léé gí.

⁴⁶ Káa ndú giì 'de yí gé a i bìndi sili ta'ò á gbí ndùgù 'bá-Mbírì, gbí òkò tí ndâ kpo-kpò mbe 'di gbí tàkì mì ndâ

Jùdèyà, kù 'di ndâ có mì ndú. Yí delè kù 'vee ndú gítí ndâ 'bí có.

⁴⁷ Bà 'dè có gítí ña bà 'di gbí-o mì wó, ta ndâ ña có tí nó náa yí kù 'visì ji ndâ kpo-kpò 'duù tí nó nó, gii kpò nje ndâ mbe 'di ndâ có tí nó náa yí kù 'dè nó gí

⁴⁸ Ndâ bu Jézù ta nawu wó mâ gii ñò yí, nje ndú gii 'dèè gí. Bìndi nawu wó gii 'vee yí máa, «Wò bàkà mítí ze éno a ña yè, 'vii? Nò káa bà kàra rẹ ze ta bà pà bà tí lo gi!»

⁴⁹ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Yo kù pà bà tí ye tacó ye? Yo ñò ni lá máa, ye kù bàkà a nèté mì bu ye?»

⁵⁰ Káa bà 'visì có gí tàkò 'vé mì Jézù nò gii kpò ndâ bu wó ta nawu wó gí.

⁵¹ Jézù bà-i-nò gii ñè nó ta ndâ bu wó ta nawu wó á bìndi bà 'de yí mì ndú nó ya gí Názàrètì. Yí gii kpolo mí kà tí tí 'vii mbe kù 'di có mì ndâ bu wo ta nawu wó. Káa nawu wó gii kpolo tí ndâ có tí nó 'dáá gí mí gbí njembí wó.

⁵² Jézù gii uu gí yaà tí mbe wotí, ta muu ká tí wó, náa ndâ 'duù gii zè yí ñìkì maa, Mbíri delè gii zè yí ñìkì maa.

3

Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù ma có mì Mbíri

¹ Ndoò tí Tìbériyò tí ngáangbá 'dakò pí jàlambà á Rómà ta o tí nó muu 'bì-nje vò. Pónísìyò Pilátò ta o tí nó a gbolò 'duù á Jùdèyà, ròbú Èródè ká gii zèè Gàlilèyà, Filípò tí 'bí 'vii bìndi Èródè gii zèè ndâ to Itùriyà ta Tàràkònítìsì. 'Bí 'dakò ta rẹ wó a Lisàniyà gii zèè to tí nó tí Àbilénè nò.

² Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà gbí gbèe o tí nó a ndâ Ánà ta Kàyífà. Mâ gii zeke'o, Mbíri gii je wotí bà 'dè-kòcò ji Jòvànì tí 'vii mì Zàkàriyà si yí gbí kángáá nga ngoò.

³ Jòvànì bà-i-nò gii dù kù nó nó cee gbí ndâ to á ta ndi yí ngo tí nó tí Jòròdàniyà nó 'dáá gí, kù ma có gítí bà caka tí ndâ 'duù, tacó wàa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí ji ndú gítí ndâ vò i mì ndú.

⁴ A go có tí nó gbí wáràgà mì Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri éno máa,

«Kòcò 'duù kù kò-kò gbí kángáá nga ngoò, máa,

<Yo 'viindi kpokèjì mì Mbe tí ndoo,
yo bàkà ndâ kpokèjì mì wó jáá.

⁵ Yo nè ndâ dùgù to 'dáá gí,

yo da tí ndâ nja-njà gú tí nó ta ndi tí kpokèjì mì Mbe
tí ndoo nó 'vii ta kúro to.

Yo bàkà ndâ bà lókó-loko to ñinó tí kpokèjì mì wó nó
jáá.

Yo 'viindi ndâ bà cúkpúú-cùkpùù to á ta ndi tí kpokèjì
mì wó.

6 Yo má bàkà éno gî,
Mbírì bà 'vala ndâ 'duù 'dáá gî, > nô.»

7 Jòvànì gii 'dè có ji ndâ mbè 'duù tí nó mbe kaa ya gí mì wó tacó waa yí 'ví caka tí ndú nó, máa, «Yo ndâ 'viì-kpoo! A 'di ká 'dè có ji yo máa yo fa ngèlè 'do tí kpo-tàkòcò mì Mbírì gí gí mì ye?

8 Yo bàkà ndâ i ñinó náa à tí nô, tacó wàa à 'ví nò tí ni éno máa, yo 'visì muu yo á 'do tí ndâ vò i mì yo gî. Yo si bà dù kù koṛo có éno máa, <ze a ndâ 'viì-gù Àbìráámò> mí to. Ye kù 'dè có ji yo máa, wotí bà kaa ndâ díí tí nó wàa yí 'ví bàkà ndú tí ndâ 'viì-gù ji Àbìráámò kuu tí Mbírì.

9 Mbírì kpónó tè zí kàngó mì wó léngé-linge gî. Yí kèjì gí bà daaka ndâ mù ñinó mbe ñi cèe ndo mù lá nó 'do ngé tà tèe ndú gí to tacó bà doo ta wu.»

10 Káa ndâ 'duù tí nó gii 'vee Jòvànì máa, «Ze kpónó 'ví bàkà a ña yè?»

11 Káa Jòvànì gii 'visì có ji ndú máa, «Ndâ bònogo mì 'duù má sósò'ò, si yí 'ví je 'bí gbaànjé ji 'bí ka wó ñinó ta bònogo mì wó wálá nô. Wàa i-zó-zò delè má kuu mì 'duù, yí 'ví je 'bí ji 'bí ka wó ñinó ta go tí wó nô.»

12 Ndâ 'bí mbe kili i-mírì mbe gí gí mì Jòvànì tacó wàa yí 'ví caka tí ndú bà-i-nò gii 'vee yí máa, «Káa ze 'ví bàkà a ña yè, Mbe ñibà i?»

13 Káa Jòvànì gii 'visì có ji ndú máa, «Yo te 'bí i mí muu ñinó náa mírì 'dè ji yo máa yo 'ví go 'do mì ndâ 'duù nó lá.»

14 Ndâ 'bí àsikèrì gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó gii 'vee Jòvànì, máa, «Káa ze, ze 'ví njaanga miṛi ze ta ña kèjì ngàyi?»

Káa Jòvànì gii 'visì có ji ndú máa, «Yo kùmùkù ndâ i mì ndâ 'duù ta wotí lá. Yo delè 'ví waaka có mítí ndâ 'duù gbí ngbàngà lá. Yo zò i 'do ká gbí wu'o mì yo.»

15 Jòvànì mâ gii nò éno máa, ndâ 'duù kù gii 'bità a bà koṛo gítí yì a gbolò có éno máa yì a Bìndi-Mbírì,

16 yí gii 'dè có ji ndú 'dáá gî máa, «Ye kù caka tí yo ta ngo, káa 'bí 'duù ta wotí tí wó mbe ndii ye gí á kèjì, náa à kpèti káa vòò bà dù tí mbe kù njaanga tààmà 'do tí kò wó, ye bà 'viì tí wálá. Yí kèjì gí bà caka tí yo ta Bèri-mì-Mbírì, delè ta wu.

17 Yí kpónó zèè pidíí mì wó mí 'bí wó, tacó bà pì gbí cù mì wó gí. Yí bà yilì cèe ñjì cù gí, bìndi yí bà doo póró cù ta wu ñinó jé mbe mee lá nô.»

18 Jòvànì bà-i-nò gii dù kù ma Banga-Ngú-Có, ta bà je wotí ji ndâ 'duù ta 'bí ña có mbe si ndâ 'duù 'ví 'visì muu ndú gbí ndâ 'bí ña kèjì me mbè.

19 Káa Jòvànì gii 'dè có gítí Èródè tí nó tí gbolò 'duù nó, tacó bà volo muu Èródiyà tí niì mì ná'vindí wó, 'do tí wó, delè tacó ndâ 'bí vò i me mbè náa yí bàkà ndú.

20 Èródè mà gii 'di ndâ có tí nò náa Jòvànì kù 'dè gítí wó nò, yí gii tò muu ndâ vò i mì wó nò ta bà te Jòvànì mí gbí zàà.

Jòvànì caka tí Jézù

21 Jòvànì mà gii caka tí ndâ 'duù 'dáá gî cee gî, yí gii caka tí Jézù delè. Káa si Jézù kù gii 'deke tí wó ji Mbírì á bìndi bà caka tí wó mì Jòvànì nò, njekèjì tàrì gii njaanga tí gî.

22 Bìndi Bèrì-mì-Mbírì gii gí 'do yaà ta cè tí wó go cè tí kùlè nò gí muu Jézù. Kòcò 'duù bà-i-nò gii dù kù 'dè có 'do gbírì máa, «Wò a kpóló-kpolo 'vii mì ye. Tàkòcò ye peteke gítí lo ma.»

Rè ndâ ká gù Jézù

23 Jézù 'bità nètè bà nìbà i ji ndâ 'duù ta ndoò tí wó go zi 'duù-gbaànjé-nje muu 'bì. Ndâ 'duù gbí ndâ o tí nò ọ̀ Jézù ni ká tí 'vii mì

Jùzépè tí 'vii mì Èlì,

Èlì tí 'vii mì Mátàtì,

24 Mátàtì tí 'vii mì Lévi,

Lévi tí 'vii mì Mèlékì,

Mèlékì tí 'vii mì Jànýì,

Jànýì tí 'vii mì Jùzépè,

25 Jùzépè tí 'vii mì Mátàtíyà,

Mátàtíyà tí 'vii mì Ámòsì,

Ámòsì tí 'vii mì Nàwúmì,

Nàwúmì tí 'vii mì Èsìlì,

Èsìlì tí 'vii mì Nàgáyì,

26 Nàgáyì tí 'vii mì Máátà,

Máátà tí 'vii mì Mátàtíyà,

Mátàtíyà tí 'vii mì Sèmèyínì,

Sèmèyínì tí 'vii mì Jòséki,

Jòséki tí 'vii mì Jódà,

27 Jódà tí 'vii mì Jòwánàni,

Jòwánàni tí 'vii mì Résà,

Résà tí 'vii mì Zèrùbàbèlè,

Zèrùbàbèlè tí 'vii mì Sèlitíyèlì,

Sèlitíyèlì tí 'vii mì Nèrì,

28 Nèrì tí 'vii mì Mèlékì,

Mèlékì tí 'vii mì Ádì,

Ádì tí 'vii mì Kàsámù,

Kàsámù tí 'vii mì Èlìmàdámù,

Èlìmàdámù tí 'vii mì Èrè,

- Èrè tí 'vii mì Jósùwà,
 29 Jósùwà tí 'vii mì Èliyézèrè,
 Èliyézèrè tí 'vii mì Jòrímù,
 Jòrímù tí 'vii mì Mátàtì,
 Mátàtì tí 'vii mì Lévi,
 Lévi tí 'vii mì Simiyónè,
 30 Simiyónè tí 'vii mì Júdàà
 Júdàà tí 'vii mì Jùzépè,
 Jùzépè tí 'vii mì Jònámù,
 Jònámù tí 'vii mì Èliyàkímì,
 31 Èliyàkímì tí 'vii mì Mèlèyà,
 Mèlèyà tí 'vii mì Ménà,
 Ménà tí 'vii Mátàsà,
 Mátàsà tí 'vii mì Nàsàni,
 Nàsàni tí 'vii mì Dàvidè,
 32 Dàvidè tí 'vii mì Jèsi,
 Jèsi tí 'vii mì Òbèdì,
 Òbèdì tí 'vii mì Bòwázì,
 Bòwázì tí 'vii mì Sàlìmónì,
 Sàlìmónì tí 'vii mì Nàsónì,
 33 Nàsónì tí 'vii mì Àmìnàdábì,
 Àmìnàdábì tí 'vii mì Ádíminì,
 Ádíminì tí 'vii mì Àrínì,
 Àrínì tí 'vii mì Èzìrónì,
 Èzìrónì tí 'vii mì Pèrézì,
 Pèrézì tí 'vii mì Júdàà,
 34 Júdàà tí 'vii mì Jàkóbè,
 Jàkóbè tí 'vii mì Ìzàkò,
 Ìzàkò tí 'vii mì Àbìráámò,
 Àbìráámò tí 'vii mì Tèràà,
 Tèràà tí 'vii mì Nàwóri,
 35 Nàwóri tí 'vii mì Sèrúgì,
 Sèrúgì tí 'vii mì Réwù,
 Réwù tí 'vii mì Pèlégì,
 Pèlégì tí 'vii mì Èbèrè,
 Èbèrè tí 'vii mì Sèlà,
 36 Sèlà tí 'vii mì Kàyìnàni,
 Kàyìnàni tí 'vii mì Àrìfàkìsàdà,
 Àrìfàkìsàdà tí 'vii mì Sémì,
 Sémì tí 'vii mì Nówà,
 Nówà tí 'vii mì Làmékì,
 37 Làmékì tí 'vii mì Mèsùsèlàà,
 Mèsùsèlàà tí 'vii mì Ènòkì,
 Ènòkì tí 'vii mì Jàrèdì,

Jàrèdì tí 'viì mì Mààláléèlì,
 Mààláléèlì tí 'viì mì Kàyínàní,
 38 Kàyínàní tí 'viì mì Ènòsì,
 Ènòsì tí 'viì mì Sésì,
 Sésì tí 'viì mì Ádàmà,
 Ádàmà tí 'viì mì Mbírì.

4

Gba-wàtà tala Jézù gbí kángáá nga ngoò

1 Jézù gii dele ndì wó 'do tàbè'dè Jòròdáníyà á bìndi bà caka tí wó mì Jòvànì, tí 'duù ònò náa Bèrì-mì-Mbírì gèè bè mí muu wó gí. Bìndi Bèrì-mì-Mbírì gii a tàmuu wó

2 ya tí gí bà bàkà sili zi'duù-só mí gbí kángáá nga ngoò náa Gba-wàtà kù tala yí ta vò i. Gbí ndâ sili tí nò zi'duù-só náa yí bàkà mí gbí kángáá nga ngoò nò, i-zó-zò di gbí yì wó gbaànjé lá.

3 Gba-wàtà mà gii ò maa, bà mì Jézù cee ta go gbí ndòngbú ndâ sili tí nò náa yí bàkà zi'duù-só nò gí, yí gii 'dè có jì yí maa, «Wò má dú káa 'Viì-mì-Mbírì, 'visì díí tí nó tí i-zó-zò.»

4 Káa Jézù gii 'visì có jì Gba-wàtà éno maa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbírì èno maa, <'Duù kù 'vala me ka ta i-zó-zò cuki lá.> »

5 Gba-wàtà bà-i-nò gii te Jézù 'do to ngéé gí yaà, bìndi yí gii túbà ndâ kpo-kpò gbata muu to tí nó 'dáá gí jì yí á go bà kì ro.

6 Bìndi yí gii 'dè có jì yí maa, «Ye bà bàkà wò tí mbe ndâ kpo-kpò gbata tí nó náa wò kù ò ngba ndú nò 'dáá gí, tacó Mbírì je ndú jì ye tí ndâ i mì ye gí. À ká go có mì ye bà je ndú jì 'duù ònò mbe nìkì tí ye.

7 Ye bà je ndú 'dáá jì wò gí náa wò má kucuku muungbó lo mí kùro ye wàa wò 'ví ùlù ye gí nò.»

8 Káa Jézù gii 'visì có jì Gba-wàtà maa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbírì maa,

<Wò 'ví ùlù káa Mbe tí lo tí Mbírì mì lo.

Wò dele 'ví bàkà nèté ká jì yí cuki.> »

9 Gba-wàtà gii te Jézù 'do gbí kángáá nga ngoò bìndi ònò, ya tí gí Jèrùzàlémè, yí gii te yí ngé dé 'véléé mì pí 'bá-Mbírì. Bìndi yí gii 'dè có jì yí maa, «Wò má dú káa 'Viì-mì-Mbírì, o gí to.

10 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì èno maa, <Mbírì bà kaa ndâ basìlì mì wó wàa ndú 'ví kpolo tí lo.>

À gii cu 'bí èno maa,

11 <Ndâ basìlì tí nó mì Mbírì nò bà lì 'bì ndú mí tà tí lo,

tacó wàa díí 'ví kpò kò lo lá.> »

12 Káa Jézù gii 'visì có ji Gba-wàtà máa,

«À cú mí wáràgà mì Mbíri éno máa,
<Wò 'ví tala Mbe tí lo tí Mbíri lá.> »

13 Gba-wàtà má gii cee ta bà tala Jézù gí, yí gii njè nó 'do tí wó ya kú ù 'bí tó o tacó bà tala yí káká'i.

Jézù 'bità bà ma có mì Mbíri gbí to Gàliléyà

14 Jézù gii dele ndí wó gí Gàliléyà ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri. Bìndi rẹ wó gii wu cee gbí to Gàliléyà 'dáá gí.

15 Ndá 'duù 'dáá gí kú gii ùlù bà nìbà i mì wó ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri.

Jézù gbí gbata Názàrèti

16 Jézù gii ya gí gbí gbata Názàrèti, tí bàndò bà kpolo yí. Bìndi yí gii ya gí bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri ta ri bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà go ña i mì wó náa yí cóó-cóó kú bàkà nò. Yí má gii ya gí bà rò tíyò tacó bà 'deke i,

17 áá gii te ji yí a wáràgà mì Ízáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri. Yí bà-i-nò gii njaanga wáràgà tí bàndò tí nó náa à cu mí gbí éno máa,

18 «Bèri-mì-Mbíri kuu ta ye,

tacó yí cu 'bì wó mítí ye máa ye ma Banga-Ngú-Có ji ndá yê.

Yí tuu ye gí bà ma có bà njaanga wú á 'do tí miři ndá 'duù gbí zàà ji ndú.

Yí tuu ye gí bà njaanga ọ ndá mbe sú ọ.

Yí tuu ye gí bá 'vala ndá 'duù tí nó náa à kú mèèkè'i tí ndú.

19 Yí tuu ye gí bà ma có ndoò bà bàkà nambeè mì Mbíri ji ndá 'duù.»

20 Jézù má gii 'deke i cee gí, yí gii pařaka ndi wáràgà tí nó gí bàndò mì wó, bìndi yí gii dele ndí ji 'duù tí nó tí mbe kpolo tí ndá i á bàndò bà ùlù Mbíri nò. Bìndi yí gii ki tí wó to. Ndá 'duù bàndò bà ùlù Mbíri 'dáá gí gii yee ọ ndú ró'dó-ọ'doo mítí wó.

21 Bìndi yí gii 'bità bà 'dè có ji ndú máa, «Ndá i tí nó náa ye 'deke có gítí ndú ji yo 'do gbí wáràgà mì Mbíri nó wúnò bàkà tí go ndá có tí nó náa ye 'deke nó gí.»

22 Ndá 'duù 'dáá gí gii ùlù yí, káa nje ndú 'dáá gí gii 'dèè ta bà 'di ndá ña banga có tí nó mbe co 'do nje wó nó gí. Ndú bà-i-nò gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «À nó me 'viì mí Jùzépè ká nó lá?»

23 Jézù má gii 'di có tí nó, yí gii 'visì có ji ndá 'duù tí nó máa, «Ye ñò ni gí máa à gbí muu yo a có bà 'dè lòkò'bò tí nó máa, «'Vala tí lo mbe yeè» nó ji ye. À delè tí yo a go bà

'dè có jì ye máa, «Bàkà ndâ i tí nó táánò náa ze 'di tàwo lo ta bà bàkà ndú gbí gbata Kàpàrànwùmù nó mí 'bá mì yo.»

²⁴ Káa ye kù 'dè có jì yo ta yúcó máa, à jé ùnje gítí có mì mbe 'dòkò có mì Mbírì lá ká gbí 'dóó to mì ndú.

²⁵ «Káa ye kù 'dè có jì yo ta yúcó máa, ndâ nawù ku táánò 'bá mì ndâ Ìzìrìyélì gbí o mì Èlìjà tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbírì nó me mbè. Káa ta o tí nó náa njekèjì tàrì gù nè gí tàkò mù gí ta ndoò ta'ò ta pì vò-nje gbaànjé pí gí nó, làngàwìrì gù tè 'bá mì ndâ Ìzìrìyélì 'dáá gí.

²⁶ Ta ndâ ña ñinò 'dáá gí, Mbírì gù tuu Èlìjà ya tí a i gí bà konì 'bí nawù ku gbí ndâ to Zàrèfàtì á gbí to Sidónì, si ndâ nawù ku 'bá Ìzìrìyélì mí to.

²⁷ Ndâ mbe cì delè táánò me mbè kuu 'bá Ìzìrìyélì gbí o mì Èlìsà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì. Káa Èlìsà 'vala gbèe 'duù á 'do gbí òkò tí ndú lá, yí gù 'vala káa 'bí mbe cì gbaànjé ta rè wó a Nààmánì tí tende 'duù mbe gí 'do Síriyà.»

²⁸ Ndâ 'duù bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì má gù 'di có tí nó náa Jézù 'dè jì ndú nó, tàkòcò ndú gù kpolo ngé ndii gí.

²⁹ Ndú gù nje gítí wó, bìndi ndú gù ja yí gí sè 'do bàndò bà ùlù Mbírì, ndú gù 'dò ta yí gí pí gú tí nó náa à bì gbata mì ndú ta yendi nò. À gbí muu ndú ta o tí nó a có bà 'va yí gí tàgbà gú 'do yaà kà.

³⁰ Káa yí gù ba to, co gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó, kù ya ta nó mì wó.

Jézù mòkò i 'do gbí muu 'bí 'dakò

³¹ Jézù gù nje nó 'do Názàrètì ya gí gbí gbata Kàpàrànwùmù á gbí to Gàlilèyà. Bìndi yí gù nìbà i jì ndâ 'duù kà ta rì bà wotí gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà.

³² Nje ndâ 'duù gù 'dèè gítí wó gí, tacó yí 'dè có go i mì gba.

³³ Káa ta o tí nó 'bí 'dakò ta i-gbì-muu wò kuu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kili mí bàndò bà ùlù Mbírì nó. Má gù zeke'o, i tí nó gù tanga mítí 'dakò tí nó, bìndi yí gù tò kù ta kòcò wó gí yaà máa,

³⁴ «Si ze mí to! Áá mì lo ta ze a yè, ndí lo Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nó? Wò gí tacó bà bù ña ze? Ye ñò wò ni tí 'duù tí nó náa à kaa wò jì Mbírì gí nó gí.»

³⁵ Káa Jézù gù do mítí i tí nó máa, «'Dù ngbì! Co 'do gbí muu wó gí!» I tí nó bà-i-nò gí 'va 'dakò tí nó mí to mí kùro ndâ 'duù, bìndi yí gù co 'do gbí muu wó ta bà bàkà vò i ta yí lá.

³⁶ Nje ndâ mbe ñò ña i tí nó 'dáá gí gù 'dèè gí. Bìndi ndú gù 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Ìjìnò a ña có yè ká

nò? Yí kù 'dè có jì ndâ vò i-gbì-muu ndâ 'duù ta wotí go i mì gba káa ndú kù 'di có mì wó!»

³⁷ 'Do bà-i-nò, tàwo Jézù giì wu cee gbí wúngbó to tí nò léé gí.

Jézù 'vala ndâ 'bí mbe nò'o me mbè

³⁸ Jézù giì co 'do bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì ya gí 'bá mì Simónè tí 'bí mbe tala có mì wó gbaànjé. Yí mà giì yee kà, yí giì 'de na gè Simónè tí sì ta cò'o gbí diì wò ngé ndii gí. Ndâ 'duù mà giì 'dè có jì Jézù,

³⁹ Jézù giì nje nó ya gí bà rò tìyò seè tí niì tí nò, bìndi yí giì 'dè có jì cò'o tí nò máa yí dò 'do gbí diì niì tí nò gí. Niì tí nò ngé giì a cónjórónjò gí yaà kù bàkà i-zó-zò jì ndú.

⁴⁰ Rì mà giì ta gí, ndâ 'duù ñinó ta ndâ nambe ndú ta ndâ tende ña nò'o tí ndú nó giì turu ndú 'dáá gí ya tí jì Jézù. Yí giì tee 'bì wó mítí ndú, bìndi ndú 'dáá gí giì 'vala gí.

⁴¹ Ndâ i delè giì co 'do gbí muu ndâ 'duù ñinó ta i gbí ndú nó me mbè, kù tò kù máa, «Wò á 'Viì-mì-Mbírì!» Káa Jézù giì do mítí ndâ i tí nò máa ndú dù ngbii, tacó ndú ñò yì ní tí Bìndi-Mbírì gí.

Jézù ma có mì Mbírì cee to 'dáá gí

⁴² Yé má bà giì bàkà bà ngbaanga to, Jézù giì co 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii ta kpéétí wó. Ndâ 'duù giì pà bà tí wó, ndú mà giì 'de yí gí, ndú giì bàkà có bà tii yí, máa yí nje nó 'do tí ndâ yì lá.

⁴³ Káa yí giì biya gí. Bìndi yí giì 'de có jì ndú máa, «Kózò tí ye bà ya gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí ngú ña kèjì bà bàkà nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù jì ndâ 'duù gbí ndâ 'bí gbata delè. Tacó ñinò a nètè tí nó náa Mbírì tuu ye gí bà bàkà nó ká nò.»

⁴⁴ Bìndi yí giì dù kù nò ta bà ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì cee gbí ndâ to 'bá mì ndâ Jùdèyà 'dáá gí.

5

Jézù ruka ndâ kpédélé mbe tala có mì wó

¹ Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù rò tìyò a tì kàpá Jènèsàrétì, ndâ 'duù me mbè kù giì tòò tí ndú tacó bà ya gí bà 'di có mì Mbírì 'do mì wó.

² Jézù mà giì zeke'o, yí giì ñò ndâ gbâ sósò'ò náa ndâ mbe gò ngo rò ndú mí gbí kàrà-kàrà ngo, bìndi ndú giì oloko 'do gbí ndú gí tà ngo, kù caka ndâ mbu mì ndú.

³ Jézù bà-i-nò giì o mí gbí 'bí gbâ gbaànjé, tí ñinò Simónè, bìndi yí giì 'dè có jì Simónè máa yí yèè yì ta gbâ gàà gí ọ

ngo. Simónè mâ giì bàkà éno gî, Jézù giì ki tí wó á gbí gbâ ro ngo kù nìbà i ji ndâ 'duù.

⁴ Jézù mâ giì nìbà i ji ndâ 'duù cee gî, yí giì 'dè có ji Simónè máa yí yèè ta gbâ gî bà wúlú ngo wàa yí 'ví 'va mbu, wàa yí bà zèè sè gî.

⁵ Káa Simónè giì 'visì có ji yí máa, «Ze 'va mbu 'do tí kùbòó too ta yé tí nó gî, káa ze zèè gbèe i lá, kpo 'duù mì ye. Káa wò má 'dè éno, ye bà bàkà go có mì lo nó gî.»

⁶ Ndâ Simónè mâ giì 'va mbu go có tí nó náa Jézù 'dè ji yí nó, ndú giì woo sè tí ña ñinó náa sè bà yaka mbu mì ndú giì dù ká njí'dí.

⁷ Ndú bà-i-nò giì mỳà 'bì ndú ji ndâ 'bí ka ndú mbe gò ngo máa ndú gî ta gbâ mì ndú ji ndâ yì. Ndâ ka ndú nó mâ giì ya ta 'bí gbâ ji ndú gî, ndú giì woo sè yeke ndâ gbâ tí nó sósò'ò nó ta sè tí ña ñinò náa sè bà ta ngo mì ndú giì dù ká njí'dí.

⁸ Simónè mâ giì ñò ña i tí nó mbe bàkà tí nó, yí giì kucuku muungbó wó mí kùro Jézù, bìndi yí giì 'deke tí wó ji yí máa, «Ya 'do tí ye gî, Mbe tí ye! Tacó vò i mì ye me gbolò ngé ndii gî.»

⁹ Simónè 'dè có tí nó ji Jézù tacó nje ndú ta ndâ 'bí ka wó mbe gò ngo 'dáá gî ta o tí nó 'dèè gítí ña seṛè sè tí nó náa ndú zèè nó gî.

¹⁰ Ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì, tí ndâ 'viì mì 'bí 'dakò ta ṛè wó a Zèbidéyò, tí ndâ ka Simónè mbe gò ngo delè sósò'ò, giì si nje ndú ká tí nga.

Káa Jézù giì 'dè có ji Simónè máa, «Cì gúku lá, tacó wò bà giì zèè 'do tí kpónó kù ya gí kùro go ndâ sè tí nó a ndâ 'duù.»

¹¹ Ndú bà-i-nò giì ya ta ndâ gbâ mì ndú gí tì ngo, ndú giì jee ndâ i mì ndú 'dáá gî 'bùrùkù mí to, bìndi ndú giì ya kù nó á tàkò Jézù.

Jézù 'vala 'bí mbe cì

¹² Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kuu gbí 'bí gbata, yí giì ñò 'bí 'dakò náa cì waaka yí volo gî. Mbe cì tí nó mâ giì ñò Jézù, yí giì 'bu gbíro wó mí to mí kùro wó. Bìndi yí giì 'deke tí wó ji yí máa, «Go bà ngbaranga kútí ye má kuu tí lo, wò bà bàkà gî, kpo 'duù!»

¹³ Jézù mâ giì 'di có tí nó náa mbe cì tí nó 'dè nó, yí giì tee 'bì wó mítí mbe cì tí nó, ta bà 'dè có ji yí máa, «Ye bà bàkà gî! Si kútí lo 'ví dù ngbàrángà'i.» A káa póó bà 'dè có tí nó mì Jézù, kútí mbe cì tí nó giì gí ngbàrángà'i gî.

¹⁴ Kútí 'dakò tí nó mâ giì ro bìndi cì gî, Jézù giì 'dè có ji yí máa, «Si 'bí 'duù gbaànjé 'ví ñò wó lá. Ya gí bà túbà tí lo ji bu-Mbìrì, yí má 'dè có éno máa, cì cee 'do tí lo gî má kózò

gî, wò 'ví ya gí bà waa mbelè go có mì Mòze, tacó bà tùbà jì ndâ 'duù máa, wò gí tí cèè 'duù gî.»

15 Káa rẹ̀ Jézù gii wu to ya me 'dú ndii ñinó sàà kùro nó gî. Tacó éno, ndâ 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó. Ndâ 'bí 'duù ya tacó bà 'di ndâ có mì wó, bìn̄di ndâ 'bí tacó wàa yí 'ví 'vala ndâ yì 'do gbí nò'o.

16 Káa yí má dù gî yí kù co 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ya gítí b̄andò ñinó ta ndâ 'duù tí wálá nó ta kpéétí wó tacó bà 'deke tí wó jì Mbíri.

Jézù 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gî

17 Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù nìbà có mì Mbíri jì ndâ 'duù, ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkii, ta ndâ 'bí mbe nìbà i mì ndâ Jùdèyà, mbe gî 'do Jèrùzàlémè, delè 'do ta gbí ndâ gbata gbí ndâ to Gàlilèyà ta Jùdèyà 'daá gî, ta o tí nò kuu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò náa yí kù nìbà i jì ndú nò. Yí delè kù 'vala ndâ mbe nò'o ta wotí mì Mbíri.

18 Mâ gii zeke'o, ndâ 'bí 'dakò gii làngà 'bí 'dakò mbe gbele've gî gí tí jì Jézù. Ndú gii jè ta bà rì ta yí gí tà'i tàkò Jézù,

19 káa à gii kpò ndú ngbàà gî, tacó ndâ 'duù nènèkè mí njekèjì go ndâ njilí tí nje gà. Tacó éno, ndú gii 'dò ta yí gí muu 'bá, ndú gii di muu 'bá gbúú-gbuu 'vii ta b̄andò bà ki tí Jézù, bìn̄di ndú gí yuu yí ta mbà tí nó náa ndú te ta yí nó gí to jì yí gbí òkò tí ndâ 'duù.

20 Jézù mâ gii ñò ña bà tee njembí ndâ 'dakò tí nò á míti wó, yí gii 'dè có jì 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó máa, «À si có gítí ndâ vò i mì lo mí to gî, kómbe ye.»

21 Ndâ mbe kpolo tí tàkii, ta ndâ mbe nìbà i mì ndâ Jùdèyà, mâ gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'bità bà koṛo có gbí njembí ndú máa, «'Dakò tí nó mbe kù 'dè zu có gí bà tí Mbíri nó a 'di? Wotí bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù á b̄indi Mbíri a i tí 'di?»

22 Káa Jézù gii 'di gbí ña bà koṛo có mì ndú nò gí. Tacó éno, yí gii 'vee ndú máa, «Yo kù koṛo ña có tí nò á tacó yè?»

23 À kpolo a bà 'dè có máa, «À si có gítí ndâ vò i mì lo mí to gî,» wèè, à kpolo a bà 'dè có máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví te kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví nò nó?»

24 À má éno, ye kpónó bà tùbà jì yo éno máa, à tí 'Viì-mì-'Dakò a wotí tacó bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i.»

Yí bà-i-nò gii 'dè có jì 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó, máa, «A gí yaà, wò 'ví te kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví njè nó ya gí 'bá go có tí nó gbí nje ye nò.»

²⁵ 'Dakò tí nò ngé gii a gí yaà cónjórónjóó mí kùro ndá 'duù, yí gii te mbà tí nó náa à lànghà ta yí gí tí jì Jézù nó, bìndi yí gii 'bì nó kù ya gí 'bá ta bà ùlù Mbířì.

²⁶ Nje ndá 'duù 'dáá gí gii 'dèè gí, bìndi ndú gii 'bità bà ùlù Mbířì ta gúku, máa, «Ze wúnó òò i-serè gí!»

Jézù tè'é tí Lévi

²⁷ Jézù má gii njè nó 'do bàndò bà 'vala 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, yí gii òò 'bí 'dakò, tí mbe kili i-mířì, ta ře wó a Lévi, kù ki tí wó to á tàgbà 'bá bà kili i-mířì. Jézù bà-i-nò gii tè'é tí Lévi, máa, «Gì gí bà dù tí 'duù mì ye.»

²⁸ Lévi bà-i-nò gii jee ndá i 'dáá gí mí to, bìndi yí gii ya gí bà dù tí 'duù mì Jézù.

²⁹ Bìndi Lévi gii te wířì mí tí Jézù. Ndú ta o tí nò gii kili ta ndá 'bí ka wó mbe kili i-mířì, ta ndá 'bí 'duù me mbè, kù zò i-wířì tí nó náa yí bàkà jì Jézù nó.

³⁰ Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà, ta ndá 'bí kpo-kpò mbe 'di gbí-o mì ndú má gii òò ndú, ndú gii 'dè kòlòwò jì ndá mbe tala có mì Jézù, máa, «Yo kù zò i ta ndá mbe kili i-mířì, gii je ndá mbe bàkà vò i, tacó yè?»

³¹ Káa Jézù má gii 'di có tí nò, yí gii 'visì có jì ndú máa, «A ndá 'duù òò ta sé'i tí ndú nó ká kù pà mbe yeè. Nètè mì ndá 'duù òò ta sé'i tí ndú wálá nó ta mbe yeè wálá.

³² Ye gí me tacó bà tè'é tí ndá tó 'duù lá. Ye gí a i tacó tí ndá mbe bàkà vò i, tacó wàa ndú 'ví 'visì muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú gí.»

Bà tò kponje gítí bà kònò go

³³ Ndá 'bí 'duù bà-i-nò gii 'dè có jì Jézù, máa, «Ndá mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù ta ndá mbe tala có mì ndá mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà ta o 'dáá gí kù kònò go, ta bà 'deke tí ndú jì Mbířì, káa ndá mbe tala có mì lo kù zò i, ndú delè kù njù ngo.»

³⁴ Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Yo kù kořo có máa ndá wířì bàndò bà ko niì kù kònò go ta o tí nó náa nambe ndú tí nó mbe kù kò niì nó kuu ta ndú?»

³⁵ Káa řì bà je nambe ndú mbe kù kò niì nó 'do tí ndú ká kèjì; wélégí, òò bà gii dù a řì bà 'bità bà kònò go mì ndú.»

³⁶ Jézù gii lòkò'bò 'bí có jì ndá 'duù tí nó káká'i máa, «'Bí 'duù jé mbe yaka gbí ngú bòngò mì wó tacó bà cu ta řo ká gbí ká zì bòngò wálá. Yí má bàkà ènò, yí bà yaka gbí ngú bòngò mì wó gí, káa ndá ngú bòngò ta ká òò bà te banga 'vii wálá.

³⁷ 'Bí 'duù delè jé mbe fuu pe ngú cù mí gbí ká kářà òò náa gbí wuuku gí nó wálá. Tacó yí má bàkà ènò, pe ngú cù bà ba ta kářà gí. Bìndi yí bà bè gbí ndá pe ta kářà só gí.

³⁸ À kù fuu pe ngú cù ta o 'dáá gí ká mí gbí kpo kářà.

39 'Bí 'duù ta go bà njù lí pe tí wó gí tàkò gó pe nò wálá, tacó a gó pe ká nìkì có tí lí pe.»

6

Ndâ mbe tala có mì Jézù kpaṛaka muu cù ta ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà

1 Ta 'bí ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà gbaànjé, si Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù ndii ta nó ta ndi gbí ndâ njí, ndâ mbe tala có mì wó gii dù kù nò ta bà kpaṛaka muu cù kù toṛo gí nje ndú tí 'veè.

2 Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà mâ gii ñò ndú tí, ndú gii 'vee ndú máa, «Yo kù bàkà i ñinó náa à me yí lá nó ta ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndoo tacó yè?»

3 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú á muu ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo jé 'di có tí nó gbí wáràgà mì Mbíri gítí ña i tí nó náa Dàvidè tí gbolò gba bàkà dígísèé si ndú ta ndâ 'duù mì wó ta go tí ndú nó lá?

4 Có tí nó máa, yí gii ɾi gí tà'i 'bá-Mbíri, yí gii te i-zó-zò tí nó náa à ci ji Mbíri nó, yí mâ gii zò gí, yí gii te sè ji ndâ 'duù mì wó, ndú delè gii zò gí. Káa à má gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdéyà, ndâ cèè 'duù zò i-zó-zò tí nó náa à ci ji Mbíri nó lá. À káa ndâ bu-Mbíri ká kù zò .»

5 Káa Jézù gii yee nje có mì wó ji ndú máa, «'Viì-mì-'Dakò a mbe tí ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà.»

Jézù 'vala 'bí 'dakò ta 'bì wó pizoo gí

6 Ta 'bí ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà á bìnɗi ñinò, Jézù gii ya gí bándò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri. Bindi yí gii ɾi gí tà'i kù nìbà i ji ndâ 'duù si 'bí 'dakò ta 'bí wó ñinò gbí kù'bì nó pizoo gí kù gbí òkò tí ndâ 'duù kà.

7 Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà, ta ndâ mbe nìbà tàkìì mì ndú gii dù jé kù zeke Jézù, máa yí má 'vala 'dakò tí nò ta ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà gí, wàa ndâ yí 'ví 'de nderè bà kpì ngbàngà tí wó.

8 Káa Jézù gii 'di gbí ña bà koṛo có mì ndú nò gí. Tacó éno, yí gii 'dè có ji 'dakò tí nó ta 'bì wó pizoo gí nó máa, «A gí yaà! Co ya gí bà ɾò tíyò á kùṛo ndâ 'duù.»

'Dakò tí nò mâ gii co gí kùṛo ndâ 'duù go có mì Jézù nò gí,

9 Jézù gii 'vee ndú máa, «Tàkìì mì ndoo ùnje ji ndoo a i gítí bà bàkà i ngayi 'do gbí òkò tí ndâ bà bàkà tó i ta bà bàkà vò i ta ɾi bà wotí? Káa à má 'do gbí òkò tí ndâ bà 'vala ku ta ba zi ku, à nìkì a ngayi?»

10 Yí bà-i-nò gii zeke'o jèlè to, bìndi yí gii 'dè có ji 'dakò tí nò ta 'bì wó pizoo gí nò máa, «Ya'va gbí 'bì lo.» 'Dakò tí nò mâ gii ya'va gbí 'bì wò, 'bì wó gii gí nìkì maa gí.

11 Sè bà ba ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii dù ká nji'dí ta sé bà òò ọ̀a i tí nò, bìndi ndú gii toko có tacó bà pà kèjì gítí ọ̀a i ọ̀nínó náa ndâ yí 'ví bàkà ta Jézù nò.

Jézù ọ̀rùkà ndâ tú mì wó muu'bì-nje só

12 Ta 'bí ọ̀ri gbaànjé gbí òkò ndâ sili tí no, Jézù gii co ya gí pí gú tacó bà 'deke tí wó ji Mbíri. Yí gii dù pí gú kà kù 'deke tí wó ji Mbíri ta bèbìlì tí nò too yé gí.

13 Yé mâ gii too gí, yí gii kili ndâ mbe tala có mì wó, bìndi yí gii ọ̀rùkà ndâ 'duù muu'bì-nje só 'do gbí òkò tí ndú, bìndi yí gii kpi rẹ̀ mí muu ndú máa ndú a ndâ tú mì yì.

14 Ọ̀nínó a rẹ̀ ndâ 'duù tí nó náa Jézù ọ̀rùkà ndú tí ndâ tú mì wó nó ká nò: ndâ Simónè tí nó náa yí kpi Piyétòrò mítí wó nó, ta ná'vindi wó Àndèréyà, gii je Jákòmò, gii je Jòvànì, gii je Filípò, gii je Bàràtòlòmèyò,

15 gii je Mátéyò, gii je Tòmázò, gii je Jákòmò tí nó tí 'viì mì Àlìfèyò, gii je Simónè tí nó ta 'bí rẹ̀ wó a Tó-'viì-'bá nó,

16 gii je Júdá tí nó tí 'viì mì Jákòmò nó, gii je Júdá Ìsikàriyótè tí nó mbe gii cu gòmbò tí wó nò.

Ndâ 'duù me mbè kaa ya gí tàkò Jézù

17 Jézù mâ gii yaaka ta ndâ 'duù tí nó muu'bì-nje só náa yí bàkà ndú tí ndâ tú mì wó nó 'do pí gú gí tàbù to gí, ndú gii 'de ndâ mbe tala có mì wó, ta ndâ 'duù me mbè mbe kaa kù ya gí tàkò ndú kili kù ùndi ndú pí 'bí kpáká'và to. Ndâ 'duù ta o tí nò gí 'do gbí ndâ to Jùdèyà 'dáá gí. Ndâ mbe gii 'do Jèrùzàlèmè, ta ndâ mbe gí 'do yì ngo gbí ndâ to Tíró ta Sìdónì.

18 Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú kaa ya tacó bà 'di ndâ có mì Jézù, kaa ndâ 'duù ọ̀nínó ta nò'o tí ndú nó, kaa ya tacó wàa yí 'ví 'vala ndâ yì. Ndâ 'duù ọ̀nínó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó ya tacó wàa yí 'ví mòkò ndâ i tí nó 'do gbí muu ndâ yì gí.

19 Ndâ mbè 'duù tí nò 'dáá gí kù kùkì to tacó bà tee 'bì ndú mítí wó, tacó wotí bà 'vala ndâ 'duù tí nó mbe kù co 'do gbí diì wó nó kù 'vala ndú.

Jézù nìbà i ji ndâ 'duù

20 Jézù gí zeke'o tí ndâ mbe tala có mì wó ngbóó, bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa,

«Yo tí ndâ mbe yè, a ndâ mbe tó pá,
tacó 'bá mì Mbíri tí gba a i mì yo.

21 «Yo tí ndâ mbe kù kònò go, a ndâ mbe tó pá;
tacó yì yo bà yè gí.

«Yo tí ndâ mbe kù wa gbí, a ndâ mbe tó pá;

tacó yo kèjì gí bà ño 'dì.

²² «À tí yo a tó pá ta o tí nó náa ndâ 'duù má kù sogo yo, ndú má kù mò yo 'do tí ndú gí ndiì, ta bà 'dè ndâ có ñónókó gítí yo, ta bà volo ɾè yo, á muu 'Viì-mì-'Dakò.

²³ Yo 'ví dù ɾu ta líkí'o ta o tí nó náa ndú má kù bàkà ndâ i tí nò mítí yo nò, tacó gbolò mboo tàkò ndâ i tí nò kù ù ndi yo gbìrì, tacó ndâ ká gù ndú dígísèé kù mèèkè'i tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbìrì ká éno.

²⁴ «Káa yo tí ndâ mbe kù tee njembí yo kpónó ká mítí ndâ kpo-kpò i mì yo á muu to tí nó bà ñò mítí yo, tacó yo 'de bà tó i ñìndi yo cee gí.

²⁵ «Yo tí ndâ mbe kù da nó gbí i-zó-zò kpónó bà ñò mítí yo, tacó yo kèjì gí bà zò go.

«Yo tí ndâ mbe kù ño 'dì ta yéjì kpónó bà ñò mítí yo, tacó yo bà gii tùgàzù ta ngo-ɾo tà ɾo yo.

²⁶ «Yo tí ndâ 'duù tí nó náa ndâ 'duù 'dáá gí kù là tà ɾo yo kpónó nó bà ñò mítí yo, tacó ñìnó a gbèe ña i tí nó dígísèé náa ndâ ká gù yo kù me ta ndâ sú mbe 'dòkò có mì Mbìrì.

Zè ndâ ku'dì tí lo nìkì maa

²⁷ «Káa ye kù 'dè có jì yo tí ndâ mbe kù 'dì có mì ye kpónó nó máa, yo 'ví zè ndâ ku'dì tí yo nìkì maa, yo 'ví bàkà tó i jì ndâ mbe kù sogo yo.

²⁸ Yo 'ví kùya 'dè ngo cù mítí ndâ mbe kù see yo. Wàa yo delè 'ví 'deke tí yo jì Mbìrì tacó tí ndâ mbe kù mèèkè'i tí yo.

²⁹ «'Bí 'duù má gbì gbí tù lo gbaànjé, wò 'ví 'visì kè'bí jì yí wàa yí 'ví gbì gí tàkò ñìnò náa yí gbì nò kpèkù. 'Duù má ja wòòkò bòngò mì lo 'do tí lo gí, wò 'ví ja ndò ñìnò gbímbì lo nó jì yí gí tàkò .

³⁰ 'Duù má yù i 'do tí lo, wò 'ví zì 'do tí wó lá. 'Duù má aaka i 'do 'bì lo, wò 'ví je ndi i tí nò 'do mì wó káká'i lá.

³¹ Wò 'ví bàkà ta ndâ 'duù káa ña i tí nó ta go tí lo máa ndú 'ví bàkà ta wò nò.

³² «Yo má zè tí tó jé káa ndâ 'duù tí nó mbe zè yo tí tó nó, yo bà 'de gbí a yè? Tacó à kpètí káa ndâ 'duù tí nó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbìrì ni lá nó, ndú kù bàkà nambeè jì ndâ mbe bàkà nambeè á jì ndú.

³³ Yo má bàkà tó i ká jì ndâ mbe bàkà tó i jì yo, nderè bà bàkà tó i mì Mbìrì jì yo 'ví dù a yè? À kpètí káa ndâ mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbìrì ni lá nó, ndú kù bàkà tó i gbí òkò tí ndú.

³⁴ Yo má wùù i ká ta ndâ 'duù tí nó náa yo kù koɾo có máa ndú bà dele ndí jì yo gí nó, Mbìrì 'ví bàkà nambeè jì yo gbí ká có yè? Ñìnò me gbèe ña i tí nó náa ndâ 'duù tí nó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbìrì ni lá nó kù bàkà nó lá?

35 Yo zè ndâ ku'dì tí yo nìkì maa, yo 'ví bàkà tó i ji ndú. Yo 'ví bàkà tó i ji 'duù ta bà koṛo có máa, a má taàbé yí 'ví tí 'bì wó ji yo nò lá. Yo má bàkà go ndâ có mì ye nò gî, Mbírì bà bàkà tó i ji yo me gbolò, yo delè bà dù tí ndâ 'dóó 'viì mì Mbírì á ngéé gbírì, tacó yí kú bàkà nambeè ji ndâ 'duù ñìnó mbe ñò nambeè ni lá nó, ta ndâ vò 'duù.

36 Yo ñò yê ɾo ndâ 'duù, tacó Bu yo tí Mbírì a mbe ñò yê ɾo ndâ 'duù.

Có gítí bà 'viiki ndâ 'bí ka tí

37 «Yo 'viiki ndâ 'duù lá, tacó wàa Mbírì 'ví 'viiki ta yo lá. Yo o gítí bà waa có mítí ndâ 'duù lá, tacó wàa Mbírì 'ví waa ta có mítí yo lá. Yo si có gítí ndâ mbe bàkà vò i ji yo mí to, tacó wàa Mbírì 'ví je ta à-cee-gí gítí ndâ vò i ñìndi yo.

38 Yo je i ji ndâ 'duù, yo má je i ji ndâ 'duù, Mbírì bà bàkà a cénjênjè mí tì ká'i bà je ta i ji yo, yí gù sene, ngo ɾo máa yee to gî, yí bà gù je ji yo. Tacó Mbírì bà 'vii i ji wò ká ta gbèe ká'i tí nó náa wò 'vii ta i ji 'bí ka lo, nó.»

39 Jézù gù 'vee ndú gbí lòkó'bò máa, «Mbe sú ɾo má ja 'bí ka wó mbe sú ɾo, ndú bà 'va tí ndú ta yí gbí gù wálá?

40 Mbe tala i ñò i ndii mbe kú ñìbà i ji yí lá. Káa mbe ñìbà i ji 'duù má yù yí ngbóó gî, 'bè gbí ɲa i mì ndú wálá.

41 «Njì ngoò má kuu ta ɾo lo, wò bà me ta bà ñò léé njú to a tà ɾo 'bí nambe lo ée?

42 Wò bà 'dè nje lo tacó bà 'dè có ji nambe lo máa yí yèè dè gí mì lo wàa wò 'ví òlò njú to 'do tà ɾo wó, 'do kòtí 'di, ta njì ngoò á tà ɾo lo, ndi lo bô mbe là ngo mè tí ka wó si ñìndi wó mítí wó? À má éno, pà 'bí 'duù, wàa yí má òlò njì ngoò 'do tà ɾo lo gî, wò 'ví gù òlò njú to 'do tà ɾo 'bí ka lo.

43 «Mû mbe jì'vì lá jé ɾi vò ndo mû lá. Mû mbe jì'vì gî delè jé ɾi tó ndo mû lá.

44 Tacó à kú ñò ɲa mû ni ká mítí ndo wó. À jé ɾuka ndo bàà 'do tà mû kpeɾè lá. À delè jé ɾuka ndo mbiigá 'do tà mû ga'dí lá.

45 Tó 'duù kú bàkà káa ndâ tó i tí nó mbe yè yì wó géjé-géjé gî. Vò 'duù delè kú bàkà káa ndâ vò có tí nó mbe yè yì wó díí gî. Tacó nje 'duù kú 'dè có ká gítí ɲa i ñìnó á gbí yì 'duù tí nó nó.

Na ndâ mbe gèè 'bá sósò'ô

46 «Yo kú 'dè có máa ye a Mbe tí yo tacó yè, káa yo 'di có mì ye lá?

47 Ye kpónó bà túbà tí ɲa 'duù ñìnó mbe gí gí mì ye, yí gù 'di ndâ có mì ye, bindi yí gù bàkà go ndâ có tí nó náa ye 'dè ji yí nó, nó.

48 Nà 'duù tí nò go mbe gèè 'bá ñìnó mbe duu guù ndâ kpalà 'bá mì wó ngé mīrī 'bì wó gī. Ngo giì ò có tàkò 'bá tí nò, káa 'bá tí nò giì rò ká ngìkì tìyò, tacó à gèè me tí i-'dì lá.

49 Káa 'duù ñìnò mbe 'dì ndâ có mì ye, káa yí bàkà go ndú lá, go 'duù mbe duu ta ndâ kpalà 'bá mì wó coko'do-cókó'dó. Ngo mâ giì ò có tàkò 'bá tí nò, à giì 'va tí to, si gbèè kpalà mí yaà lá.»

7

Jézù 'vala bòò mì 'bí Ròmánò tí kùro ndâ àsikéři

¹ Jézù mâ giì cee ta bà 'dè ndâ có tí nó nje wó nó ji ndâ 'duù 'dáá gī, yí giì njè nó ya gí gbí gbata Kàpàrànwùmù.

² Mâ giì zeke'o, 'bí 'dakò tí 'duù Rómà, tí kùro ndâ àsikéři zi'duù-vò, náa kpóló-kpolo bòò mì wó ta nò'o tí wó náa yí kù ù káa ndi sè o mì wó,

³ mâ giì 'di có tí Jézù, yí giì tuu ndâ 'bí kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà, máa ndú ya gí bà tè'é tí Jézù máa yí gí bà 'vala bòò mì yì.

⁴ Ndâ kpo 'duù tí nò giì ya gí mì Jézù, ndú mâ giì 'dè có tí nó náa kùro ndâ àsikéři tí nó tuu ta ndú nó ji yí gī, ndú giì 'deke tí ndú ji yí ta wotí tí máa, «'Dakò tí nó 'vii tí ña 'duù ñìnó náa wò 'ví konì yí nó ngé ma.

⁵ Tacó yí bàkà nambeè ji ndâ 'duù mì ndoo ngé. À delè a yí ká bì bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì tí nó kpónó á tìyò nó ji ndoo.»

⁶ Jézù mâ giì 'di có mì ndâ kpo 'duù tí nò, ndú giì njè nó ta ndú kù ya gí 'bá mì kùro ndâ àsikéři tí nó. Ndú mâ giì dooko gí 'bá mì kùro ndâ àsikéři tí nó gī, ndú giì 'dè ndâ 'bí kómbe kùro ndâ àsikéři tí nó náa yí tuu ndú máa, ndú ya gí bà 'dè có ji kpo 'duù tí nò tí Jézù nò máa, «Mbe tí ye, yeeke tí lo ta bà gí gí 'bá mì ye lá, tacó ye 'vii tí 'duù ñìnó náa wò 'ví rì gí tà'i mì ye nó lá,

⁷ tacó éno, ye gbì gbí njembí ye tacó bà ya gí mì lo lá. 'Dè káa có ta nje lo wàa bòò mì ye bà 'vala gí.

⁸ Tacó ye delè a 'duù ta ndâ kpo-kpò 'duù kuu kùro ye, ye delè a gbolò 'duù kùro ndâ àsikéři, náa ye má tè'é tí àsikéři, yí kù gí gí tà é mì ye. Ye delè má je nó ji àsikéři, yí kù ya ta nó tí nò. Ye má 'dè có ji bòò mì ye máa yí bàkà i ñìnó, yí kù bàkà .»

⁹ Jézù mâ giì 'di có tí nó náa 'dakò tí nó tuu ta ndâ 'duù ji yí nò, nje wó giì 'dèè gī. Bìndi yí giì 'visì tí wó gítí ndâ 'duù tí nó méé-me-me mbe kù ru ndi wó nó, yí giì 'dè có ji ndú máa, «À kpèti ká 'do gbí òkò tí ndâ Ìzìriyéli, ye jé 'dé 'bí 'duù gbaanjé mbe tee njembí wó mítí Mbírì á go i mì 'dakò tí nó lá!»

10 Ndâ 'dakò tí nò náa kùro ndâ àsikèrì tí nò tuu ndú jì Jézù nó mà gii delè ndi ndú gí 'bá, ndú gii 'de bòò mì wó a gí yaà 'do gbí nò'o gí.

Jézù 'vala 'vii mì 'bí nawù ku

11 Jézù bàkà me gbolò o bìndi bà 'vala bòò mì kùro ndâ àsikèrì tí nò lá, bìndi ndú gii n̄jè nó ta ndâ mbe tala có mì wó 'do Kàpàrànáwùmù kù ya gí gbí gbata Nàyínì. Ndâ 'duù me mbè gii ki 'do gbí gbata Kàpàrànáwùmù kù ko ndú.

12 Ndú mà gii dooko gí n̄jekèjì ndùgù bà rì gí gbí gbata Nàyínì gí, ndú gii 'de ndâ 'duù kù te ku 'bí 'dakò 'do gbí gbata gí sè tacò bà ya gí bà duu yí. 'Dakò tí nò mbe cì nò a gbèe 'vii mì nawu wó, káa nawu wó delè a nawù ku. Ndâ 'duù gii ki 'do gbí gbata kí-ki kù ko tàkò ku ta ndâ niì tí nò.

13 Mbe tí ndoo mà gii ñò nawu 'dakò tí nò mbe cì nò, yé ɾo wó gii bàkà yí ngé ndii gí. Yí bà-i-nò gii 'dè có jì niì tí nò màa, «Wa gbí lá.»

14 Bìndi yí bà-i-nò gii ba to co gbí òkò tí ndâ 'duù ya gí mì ndâ 'duù tí nó mbe kù te ku nó, bìndi yí gii tee 'bì wò mítí mbà tí nó náa ndâ 'duù kù te ta ku nò. Ndâ 'duù tí nó mbe kù te ku nó mà gii ɾò tiiyò gí, Jézù gii 'dè có jì 'dakò tí nò mbe cì gí nò, máa, «Ye kù 'dè có jì wò máa, wò a gí yaà, ndí lo 'vii-'dakò.»

15 'Dakò tí nò gii a kù ki tí wó to, bìndi yí gii 'bità bà 'dè có, bìndi Jézù gii je yí jì nawu wó.

16 Gúku bà-i-nò gii bàkà ndâ 'duù 'dáá gí ngé ndii gí. Bìndi ndú gii 'bità bà ùlù Mbířì máa, «Gbolò mbe 'dòkò có mì Mbířì co mí gbí òkò tí ze gí! Mbířì co wiřì gí mì ndâ 'duù mì wó gí.»

17 Tàwo có tí nò gii ya cee 'bá Jùdéyà, ta sè ndâ 'bí to ñinó dê-dê nó 'dáá gí.

Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù 'vee Jézù

18 Ndâ mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù mà gii ya gí bà dità ndâ i tí nó 'dáá náa Jézù bàkà nó jì Jòvànì, Jòvànì gii ɾuka ndâ 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndú,

19 bìndi yí gii tuu ndú, máa ndú ya gí bà 'vee Mbe tí ndoo máa, «Wò a 'duù tí nó náa Jòvànì 'dè có táánò máa yí kèjì nó wèè, ze ùndi 'duù tí nò?»

20 Ndâ 'duù mì Jòvànì náa yí tuu ndú nó mà gii yee mí Jézù, ndú gii 'dè có jì yí máa, «À tuu ze a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù, máa, ze gí gí bà 'vee wò, máa, «Wò a 'duù tí nó náa à máa wò kèjì nó, wèè, 'duù tí nò ká kpòò kèjì?» »

21 Ndâ mbe tala có mì Jòvànì náa yí tuu ndú nó gii yee mì Jézù ta o tí nò si yí kuu gbí nètè bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí

ndâ nò'o mì ndú, ta bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ta bà njaanga ɾo ndâ mbe sú ɾo.

22 Ndú mâ gii 'vanda ndi có tí nó náa mbe nìbà i ji ndú tuu ta ndú nó, ji Jézù, Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Yo dele ndi yo ya gí bà dità ndâ i ñinó náa yo ñò ta ɾo yo nó, ta ndâ có ñinó náa yo 'di ta tù yo nó ji Jòvànì: ndâ 'duù tí nó táánò tí ndâ mbe sú ɾo nó kpónó kù zeke'o, ndâ 'duù tí nó ta kò ndú mbe gbele've gí nó kù nò nó kútí ndâ mbe cì kpónó ɾo gí, ndâ mbe sú tù kù 'di có, ndâ 'duù ñinó mbe cì gí nó kù a gí yaà, à kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì ji ndâ mbe yê.

23 Káa yo 'ví 'dè có ji yí máa, 'duù ñinó mbe me kpìkì-kpìkì gítí bà ùnje gítí ye lá nó a gbolò mbe tó pá.»

24 Ndâ 'duù mì Jòvànì náa yí tuu ndú nó mâ gii njè nó gí, Jézù gii 'bità bà 'vee ndâ mbè 'duù tí nó mbe tì mí mì wó nó gítí Jòvànì, máa, «Yo táánò kù kaa 'do gbí ndâ gbata ya gí gbí kángáá nga ngoò gí bà ñò a yè? Gí bà ñò nji ngba náa pípirì kù pí yí mò éno, mò ézò?

25 Yo kaa ya gí bà ñò a yè? Gí bà ñò 'bí 'dakò mbe zaa ta ndâ banga bongo? Ndâ mbe kù zaa ta ndâ banga bongo kù dù a i 'bá mì ndâ kpo-kpò gba!

26 Káa 'dóó i tí nó náa yo kaa ya gí bà ñò nó a ɾa yè? Gí bà ñò mbe 'dòkò có mì Mbírì? Ñinò a nderè bà ya yo ká nò. Káa 'duù tí nó me gbolò ndii mbe 'dòkò có mì Mbírì gí.

27 'Dakò tí nó a 'duù tí nó náa a cu có gítí wó mì gbí wàràgà mì Mbírì máa, Mbírì máa, «Nògí! Ye kèjì gí bà tuu tú mì ye gí kùro lo, gí bà 'viindi kpokèjì tacó tí lo,» nò.

28 Ye kù 'dè có ji yo máa, 'bí 'duù náa a niì ká jò yí mbe me gbolò ndii Jòvànì muu to tí nó wálá. Káa kpètí ká éno, cèe táángbà 'duù sínò gbí òkò tí ndâ bòò-gba mì Mbírì me gbolò ndii yí gí.»

29 Ndâ cèe 'duù 'dáá gí, ta ndâ mbe kili i-mírì mâ gii 'di ndâ có tí nó náa Jézù 'dè gítí Jòvànì nó, ndú gii ùnje gítí có mì Mbírì gí, bìndi Jòvànì gii caka tí ndú gí.

30 Káa à káa ndâ mbe kpolo tí tàkìi, ta ndâ kpo-kpò mbe 'di gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà ká gii kpò có tí nó náa Mbírì 'dè ji ndú nó ta bà biya bá caka tí ndú mì Jòvànì gí.

31 Káa Jézù gii 'vee ndâ mbè 'duù tí nó máa, «À má éno, ye kpónó 'ví 'vii ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó mítí yè? Ndú bà dù go ɾa yè?

32 Ndú go ndâ 'viì mbe kili ta bà muu ndú tende-tende mí gbí dùpì kù ɾo 'dì. Bìndi ndâ 'bí 'duù gii dù á bàndò mì ndú gii yuu nje ndú ji ndâ 'bí ká ndú máa, «Ze cè cè bà ko niì ji yo, káa yo dù ɾu lá! Ze gii cè cè ku ji yo, káa yo wa gbí lá!»

33 Tacó Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù táánò gí gí to nô, yí táánò me mbe zò i lá, yí delè me mbe njù pe lá. Káa nje yo táánò gii dù gítí wó máa, a i ká gbí muu wó!

34 Káa 'Vii-mi-'Dakò gii gí kù zò i, ta bà njù pe, káa yo gii 'visì nje yo máa, <Nò káa ña 'dakò tí nó gí! Yí a mbe gàmàtà, tí vò mbe njù pe, tí kómbe ndâ mbe kili i-mírì ta ndâ i-tà-zùkùmèè!>

35 Kpètí ká éno, à káa ndâ mbe ùnje gítí éno máa, Mbíri a mbe 'di gbí-o, ká bà 'dè yúco.»

Simónè te wíri mítí Jézù

36 Ta o tí nò, 'bí mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gii tè'è tí Jézù gítí i-zò-zò á 'bá mì wó. Káa si ndú kù zò i,

37 'bí niì náa rẹ wó volo ta ba bàkà vò i gí mà gii 'di có tí Jézù, yí gii rì gí tàkò ndú tà'i ta pó bàà gbí ká'i-bàà náa à kírì 'do tí díí, si ndú kù zò i.

38 Yí gii rò tíyò á seè kò Jézù náa yí paraka gí ndii nó, kù wa gbí ta bà 'dù ngo-ro wó mítí ndâ kò Jézù. Bindi yí gii kucuku muungbó wó mí to, yí gii toro ngo-ro wó nò 'do tí ndâ kò Jézù ta se muu wó. Bindi yí gii no tí ndâ kpázà kò Jézù ta nje wó, yí gii yee pó bàà mítí .

39 'Dakò tí nó tí mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà náa Jézù kù zò i á 'bá mì wó nó mà gii ò ña i tí nó náa vò niì tí nó kù bàkà ta Jézù nò, yí gii 'bità bà kojo có máa, «'Dakò tí nó kùtáá má dú káa mbe 'dòkò có mì Mbíri, yí bà ò ña vò niì tí nó mbe kù gbala yí nó ni gí.»

40 Káa Jézù gii 'dè có a i ji mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà tí nó, ta rẹ wó a Simónè, náa ndú kù zò i 'bá mì wó nó máa, «'Bí có kuu mì ye tacó bà 'dè ji wò, Simónè.»

Káa Simónè gii 'visì có ji Jézù máa, «'Dè có mì lo, Mbe niì bà i.»

41 Jézù bà-i-nò gii lòkò'bò có ji Simónè máa, «'Bí 'dakò dígísèè tí mbe da i gii 'vii cù ji ndâ 'bí 'dakò sósò'ò, máa ndú má bàkà gí, wàa ndú 'ví dele ndí ji yì. Yí 'vii ji 'bí 'duù a jú-kèè zì'duù-gbaànjé. Yí gii 'vii ji 'bí a jú-kèè vò.

42 Káa bà dele ndi cù tí nó ji mbe gii kpó ndâ 'dakò tí nó sósò'ò nó gí. Mbe cù tí nó mà gii ò éno, yí gii 'dè có ji ndú, máa yì si có gítí ndú mí to gí. Wò kojo có máa, a tàkòcò 'di gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nó sósò'ò nó káa bà peteke gítí mbe cù tí nó ndii ka wó gí?»

43 Káa Simónè gii 'visì có ji Jézù máa, «Ye kojo có máa, tàkòcò 'dakò tí nó ta jú-kèè cù muu wó zì'duù-gbaànjé nô.»

Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji Simónè máa, «Có mì lo dú.»

44 Jézù bà-i-nò gii 'visì tí wó gítí niì tí nó mbe yee pó bàà mítí kò wó si ndú kù zò i nó. Bindi yí gii 'vee Simónè máa, «Wò ò ña niì tí nó gí, Simónè? Ye a wíri 'bá mì lo, káa wò

je ngo ji ye tacó bà caka kò ye go i gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà lá. Káa niì tí nó ká gù 'dù ngo-ṛo wó mítí ndâ kpázà kò ye, bìndi yí gù toṛo ta se muu wó.

⁴⁵ Wò te wìrì mítí ye ta bà òlò gbí tù ye go i gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà lá, káa 'do tí o bà ṛì ye gí tà'i bà-i-nó, niì tí nó ká kpécè kuu gbí nèté bà no tí ndâ kpázà kò ye ta nje wó.

⁴⁶ Ye gí gí 'bá mì lo, káa wò toṛo bàà mítí muu ye go i gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà lá, káa a niì tí nó ká gù toṛo pò bàà mítí ndâ kpázà kò ye.

⁴⁷ À má éno, ṛìno a nderè có tí nó náa ye 'dè ta có ji wò éno máa, Mbìrì je à-cee-gí ji yí gítí ndâ vò i mì wó mbe me mbè nó gí nó ká nò, tacó yí tee njembí wó mítí Mbìrì ngé ma. Wò má zò 'bò gí mì ka lo, ka lo 'ví zò 'bò gí mì lo. Má éno, niì tí nó zè Mbìrì nìkì ta njembí wó gbaànjé tacó Mbìrì je à-cee-gí ji yí á gítí ndâ vò i mì wó mbe ògbù ngé ndii gí nó gí.»

⁴⁸ Jézù mà gù 'dè có ji Simónè cee gí, yí gù 'dè có ji niì tí nó máa, «À je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì lo gí.»

⁴⁹ Ndâ 'bí 'duù tí nó mbe kù zò i ta ndú nó mà gù 'di có tí nó, ndú gù 'bità bà 'vee 've gbí òkò tí ndú máa, «À tà nó a 'di ká nó, náa yí kù je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù nó?»

⁵⁰ Káa Jézù gù 'dè có ji niì tí nó máa, «Bà tee njembí lo mítí Mbìrì 'vala wò gí. Ya nìkì maa.»

8

Ndâ niì mbe kù ko tàkò Jézù

¹ Jézù gù 'bità bà nó ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbìrì tí gba ji ndâ 'duù cee to 'dáá gí. À ta o tí nó kù ko tàkò wó gbí ndâ nó tí nó a ndâ 'duù tí nó muu 'bì-nje só náa yí bàkà ndú tí ndâ tú mì wó nó,

² gù je ndâ 'bí niì náa yí mòkò ndâ i 'do gbí muu ndú, ta ndâ 'bí náa yí 'vala ndú 'do gbí ndâ 'bí ṛa tende nò'o, go Màriyà Màdèlénà náa yí mòkò ndâ i vò-nje só 'do gbí muu wó,

³ gù je Jòwánà tí niì mì 'bí 'dakò ta ṛè wó a Cúzà tí mbe kù kpolo tí ndâ i-'bá mì Èródè 'dáá gí, gù je Sùzánà, ta ndâ 'bí niì me mbè náa à nì ṛè ndú lá. Ndâ niì tí nó ká kù ko nje ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó ta ndâ 'dóó i-zó-zò mì ndú.

Jézù lòkò'bò có gítí mbe va ṛa

4 Ta o tí nò, ndâ 'duù giì ki 'do gbí ndâ gbata 'dáá kpùkú ya gí mì Jézù. Jézù mâ giì nò ndâ mbè 'duù tí nò mbe kaa gí gí mì wó nò, yí giì lòkò'bò có ji ndú, máa,

5 «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò giì ya gí bà va ña gbí ñjì mì wó. Káa ta o tí nó si yí kú va ña nó, ndâ 'bí ñjì ña giì 'vaka tí ta ndi tí kpokèjì. Ndâ mbe co ta nó giì 'dò gbí ndú baraka gí. Bindi ndâ nuù giì ruka sè ndâ ñinó mbe 'vala 'do gbí bà 'dò gbí ndú mì ndâ 'duù giì nó 'dáá gí.

6 Ndâ 'bí ñjì ña giì 'vaka tí ta ndi pí ndâ díí mbe do cukpu-cùkpù ta gbí ñjì. Síí ndú mâ giì yee gí sè, ndú giì mii gí, tacó to ɾo díí tacó bà bàkà gúlúsù'o ji teè ndú wálá.

7 Ndâ 'bí ñjì ña giì 'vaka tí ta ndâ bè kperè. Ndú giì kù gí, káa ndâ bè kperè tí nò giì gèè bè 'buuku ta muu ndú gí.

8 Ndâ 'bí ñjì ña giì 'vaka tí bà banga zì to. Ndú mâ giì kù gí, ndú giì jò ta muu ndú gbe-gbè, gbe-gbè éno.»

Jézù mâ giì lòkò'bò có tí nò cee gí, yí giì 'dè có ji ndâ 'duù máa, «'Duù ta tù bà 'di có kuu tí muu wó, yí 'ví 'di có!»

Nderè bà 'dè có mì Jézù gbí lòkò'bò

9 Ndâ mbe tala có mì Jézù giì 'vee yí gítí gbí lòkò'bò tí nò náa yí 'dè gítí mbe va ña nò.

10 Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa, «Mbírì je muu tacó bà 'di gbí ñgì gítí bà dù yí tí gba ji yo gí, káa sè ndâ 'bí 'duù bà 'di ká gbí lòkò'bò, tacó wàa,

Ndú kpèti má zeke i,

ndú 'ví ñò i tí nò náa ndú kú zeke nò ni lá;

ndú kpèti má 'di kòcò,

ndú 'ví 'di gbí có tí nò náa ndú 'di nò lá.»

Jézù 'dè gbí bà lòkò'bò có gítí mbe va ña

11 Jézù giì 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ñinó a gbí lòkò'bò tí nó gítí mbe va ña nó ká nò: Njì ña tí nò a có mì Mbírì.

12 Ndâ ñinó mbe 'vaka tí tí kpokèjì nó a ndâ 'duù ñinó mbe 'di ndâ có mì Mbírì, káa Gba-vò-i giì volo muu ndú 'do tí bà ùnje gítí ndâ có tí nò gí, tacó wàa Mbírì 'ví 'vala ndú lá.

13 Ndâ ñjì ña ñinó mbe 'vaka tí ta pí ndâ díí nó a ndâ 'duù ñinó mbe 'di có mì Mbírì ta líkí'o tí ndú, káa có tí nò dù gbí njembí ndú lá. Ndú ùnje gítí có tí nò ká ta làmbu o, 'bí i mâ giì tala ndú, ndú giì solo sili ndú gí.

14 Ndâ ñjì ña ñinó mbe 'vaka tí gbí ndâ bè kperè nó a ndâ 'duù ñinó mbe 'di có mì Mbírì, káa nó ɾo ndâ kpo-kpò i, ta líkí ndâ i muu to tí nó, ta kpùrù-kpùrù njembí gítí ndâ i muu to tí nó, giì si o ji ndú gítí bà 'de i 'do gbí ndâ có mì Mbírì náa ndú 'di nò lá.

15 Ndâ nji ña ñinó mbe 'vaka tí gbí banga zì to nó a ndâ 'duù ñinó mbe 'di có mì Mbírì, bìndi ndú gii kpolo tí có tí nò ta tó njembí kácá-kácá ta tiri gbí wálá, ndú te kpomuu gítí yee tí o tí nó náa ndú gii bàkà go có tí nò gí.

À kù òlò wu ta 'dí'di'o tacó bà ñò ngba'o

16 «'Bí 'duù jé mbe tù wu ta kùpò ya tí gí tà'i mì wó ta bèbìli, bìndi yí gii 'bu i mí ɾo ngba wu tí nò wálá. Mbe bàkà ña i tí nó jé wálá. À kù òlò wu ta o 'dáá gí ká míti bàndò ñinó náa 'duù bà ñò tà'i 'dáá gí.

17 Ndâ i ñinó náa a nguù ndú nó dù gbí kùrú tí ká lá. Ndâ có gbí ngàngbùtù delè 'dáá gí bà 'vanda ká 'vanda gí sè.

18 À má éno, yo 'ví sè tù yo tí kpoò. Tacó 'duù ñinó ta i kuu mì wó nó, áá bà je i ji yí me gbolò ndii ñinó náa à kuu mì wó nó gí. Káa i 'duù má wálá, à kpétí káa làmbu ñinó náa yí kù koɾo có máa a kuu mì yí nó, áá bà je 'do tí wó gí.»

Ndâ 'dóó-'dòò nambe Jézù

19 Ndâ nawu Jézù ta ndâ 'dóó-'dòò nambe wó gii gí mí wó, káa ndú gii 'de kpokèji bà ñò yí lá, tacó ndâ 'duù tì yè to gí.

20 Ndâ mbe ñò ndú gii 'dè có tí ndú ji Jézù máa, «Ndâ nawu lo ta ndâ ná'vindi lo gii kuu sè á kàzò tacó bà ñò wò.»

21 Káa Jézù gii 'visi có ji ndâ 'duù tí nó máa, «Ndâ nawu ye ta ndâ ná'vindi ye a ndâ mbe 'di có mì Mbírì bìndi ndú gii bàkà go có tí nó.»

Jézù ɾò gbolò pípiri mí tìyò

22 Ta 'bí o gbaànjé, Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ndoo di kápá gí tito.» Ndú bà-i-nò gii kaa ya gí gbí gbâ, bìndi ndú gii 'bì nó gí tito go có mì wó nó.

23 Káa si ndú gbí gbâ á ɾo ngo, ɾi gii ja Jézù gí. Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii zeke'o, ndú ñò gbolò pípiri gbo ndú mí ɾo ngo gí. Ngo kù gii gbàngà gí gbí gbâ.

24 Ndú bà-i-nò gii 'bità bà gbà Jézù, ta bà tò kù máa, «Vò i 'de ndoo gí! Ndoo dooko ta bà miì ndoo mì ngo gí, Mbe nibà i!»

Jézù mâ gii ziya gí, yí gii do míti ndâ gbolò pípiri tí nó mbe kù pí wírì-wírì, wírì-wírì nó, ta ngo tí nó mbe kù gbàngà yéngé-yèngé, yéngé-yèngé nó, máa, ndú dù ngbii. Ndâ i tí nó bà-i-nò gii dù ngbii gí, o gii ɾe déé.

25 Bà ndâ i tí nó mâ gii cee gí, Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo tee njembí yo míti ye lá tacó yè?»

Ndú gii si nje ndú nga-ngàà ta gúku, bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «À tà nó a 'di, náa à kpétí káa ndâ ngo ta pípiri, káa ndú kù 'di có mì wó nó?»

Jézù mòkò ndâ i 'do gbí muu 'bí 'dakò

²⁶ Ndâ Jézù gii di kàpá bìn̄di bà gbùr̀ngà ndú mì pípiri nò gítí 'bí wúngbó to á 'bá mì ndâ 'bí ña 'duù náa à kù nì mítí ndú a ndâ Jèràsìnì.

²⁷ Káa, à káa póó bà tee kò Jézù mì tito, ndú gii 'de tí ndú ta 'bí 'dakò ta 'bá mì ndú gbí gbata, ta ndâ i gbí muu wó. Ndâ i tí nò gbí muu 'dakò tí nò si yí kù nò ta só, ndú delè gii si yí kù 'vala ká ta ndi tà ndâ 'bá muu'dú ta cèè kòndi o.

²⁸ 'Dakò tí nò mâ gii ñò Jézù, yí gii 'va tí wó mí kùro Jézù, kù tò kù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Áá mì lo ta ye a yè, ndí lo Jézù, tí 'Viì-mì-Mbíri a ngéé gbiri? Ye kù 'deke a tí ye ji wò máa, wò waa có mítí ye lá.»

²⁹ 'Dakò tí nò pìi ña wo tí nò tacó a Jézù ká mòkò i tí nò gbí muu wó nò máa, yí có 'do gbí muu wó gí. I tí nò 'va 'dakò tí nò mí to ta bà me mbè. Ta o tí nó náa à má tanga mítí wó gí nó, à kù da 'bò mítí kò wó, à delè kù ere 'bì wó ta kpùr̀r̀ 'vù ñjì wú, káa yí kù kařaka ñjì wú 'do tí 'bì wó gí. Yí delè kù ki'viki gbì 'bò 'do tí kò wó gí. I tí nó má tanga gí, yí kù te yí ya tí gí gbí kángáá nga ngoò ta kpééti wó.

³⁰ Jézù mâ gii 'vee 'dakò tí nò gítí řè wó, 'dakò tí nò gii 'visì có ji yí máa, «Řè ye a <Tùmèrè>.» 'Dakò tí nò 'visì ña có tí nò ji Jézù tacó a ndâ i me mbè ká kò yí.

³¹ Ndâ i tí nò gbí muu 'dakò tí nò bà-i-nò gii 'deke tí ndú ji Jézù máa, yí 'vaka ndâ yì mí gbí gùù wu lá.

³² Ndâ kàdùr̀kù ta o tí nò mèè kù zò i á ta tàgbà gú gbì to tí nò; tacó éno, ndâ i tí nò gbí muu 'dakò tí nó gii yù nambeè 'dò mì Jézù máa, yí si ndâ yì 'ví kaa ya gí gbí muu ndâ kàdùr̀kù tí nò. Jézù mâ gii ùnje ji ndú gí,

³³ ndâ i tí nò gii kaa 'do gbí muu 'dakò tí nò ya gí gbí muu ndâ kàdùr̀kù tí nò gí, ndâ kàdùr̀kù tí nò gii kaa ta ngèlè ta ndâ i tí nò gbí muu ndú ya gí bà oloko gí tà ngo 'do tì ñjà gángá ngo, bìn̄di ndú gii mù ta ngo gí.

³⁴ Ndâ mbe gbà ndâ kàdùr̀kù tí nò nò mâ gii ñò ña i tí nò mbe bàkà tí mítí ndâ kàdùr̀kù nò, ndú gii ñjè ta ngèlè ya gí bà 'dè ji ndâ 'duù gbí gbata, ta ndâ 'duù ta ndi gbí ñjì.

³⁵ Ndâ 'duù gii ki ya gí bà ñò ña i-serè tí nò náa ndâ mbe gbà ndâ kàdùr̀kù 'dè có gítí ji ndú nò. Ndú mâ gii yee kà, ndú gii 'de 'dakò tí nò náa Jézù mòkò ndâ i 'do gbí muu wó nò kù ki tí wó á kùro Jézù, tí cèè 'duù ta bongo tí wó. Bìn̄di ñje ndâ 'duù gii 'dèè gí.

³⁶ Ndâ mbe ñò ndâ i tí nó mbe bàkà tí mítí 'dakò tí nò ta ndâ i gbí muu wó nó ta řo ndú mâ gii ya gí bà dìtà ndâ i tí nò ji ndâ 'duù,

³⁷ ndâ 'duù gbí gbata mì ndâ Jèràsìnì ta ndâ 'duù ñinó ta 'bá mì ndú ta seè gbata nó gii 'deke tí ndú ji Jézù ta gúku

máa, yí njè nó 'do gbí to mì ndâ yì gî. Tacó éno, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gù kaa ya gí gbí gbâ, bìndi ndú gù dele ndi ndú gí tìto.

³⁸ Káa ta o tí nó si ndâ Jézù kù bàkà nó nó, 'dakò tí nò náa yí mòkò ndâ i 'do gbí muu wó nó gù ya gí mì Jézù, bìndi yí gù 'deke tí wó jì yí máa, yí si ndâ yì 'ví ya ta ndú. Kaa Jézù gù 'dè có jì yí máa,

³⁹ «Ya gí 'bá, wàa wò 'ví ma có ña i tí nó náa Mbíri bàkà jì wò nó jì ndâ 'duù.» 'Dakò tí nò bà-i-nò gù ya gí 'bá, bìndi yí gù ma có ña i tí nó náa Jézù bàkà jì yí nó cee gbí gbata 'dáá gî.

Jézù 'vala ndâ 'bí niì ta 'bí 'vinî

⁴⁰ Jézù má gù dele ndi wó gí Gàliléyà, ndâ 'duù gù te wíri mítí wó ngé ndii gî, tacó ọ ndâ 'duù ta o tí nò ká kpokèjì tí wó.

⁴¹ Má gù zeke'o, 'bí gbolò 'duù tí kùro ndâ mbe kù kili mí bàndò bà ùlù Mbíri mì ndâ Jùdéyà, ta ẹ wó a Jáyìrù, gù ya gí bà zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó jì yí máa, ndâ yì ya ta yí gí 'bá,

⁴² wàa yí 'ví 'vala gbèè nájú yì tí 'vinî ta ndoò tí wó go muu'bi-nje só, ta sé'i tí wó, mbe kù ù káa ndi sè o mì wó.

Káa si ndâ Jáyìrù kù ya gí 'bá mì wó ta Jézù, ndâ 'duù me mbè gù tì ndú 'dee gî.

⁴³ Ta o tí nò, 'bí niì ta mbelè kù yee tí wó ta ndoò muu'bi-nje só káa yí 'de mbe 'vala yí lá, kuu gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò.

⁴⁴ Niì tí nò má gù ọ Jézù, yí gù paṛa ta kpokèjì kápí Jézù co gbí òkò tí ndâ 'duù ya gí bà zèè nje bongo tí Jézù. Bìndi mbelè tí nò mbe kù yee tí wó nó ngé gù ọ tìyò gî.

⁴⁵ Káa Jézù gù 'vee ndâ 'duù máa, «A 'di ká gbala ye?»

Káa ndâ 'duù 'dáá gî gù o gî. Bìndi Piyétòrò gù 'dè có jì Jézù máa, «Mbe niì bà i, a ndâ 'duù tí nó mbe tì 'dee wò kigìrìgì gî nó ká kù kpoko wò.»

⁴⁶ Káa Jézù gù 'visì có gí tàkò có mì Piyétòrò nó máa, «'Duù gbala ye gî. Ye ọ ni 'do tí bà co wotí 'do gbí diì ye.»

⁴⁷ Niì tí nò má gù ọ ni gí máa, kèjì bà ndo yí 'do 'bi Jézù wálá, yí gù co ta gúku kpùrù-kpùrù-kpùrù, ya gí bà kucuku muungbó wó mí kùro Jézù. Bìndi yí gù yù gbí nderè bà zèè nje bongo tí Jézù mì wó, ta bà 'vala yí ngé á bìndi bà zèè nje bongo tí Jézù mì wó, mí kùro ndâ 'duù 'dáá gî.

⁴⁸ Káa Jézù gù 'visì có jì yí máa, «Bà tee njembí lo mítí ye 'vala wò gî, nájú ye. Ya niì maa.»

⁴⁹ Káa si Jézù kù 'dè có jì niì tí nò, 'bí 'dakò náa à tuu yí 'do 'bá mì Jáyìrù gù 'dè có jì Jáyìrù máa, «Si bà yeeke ndi mbe niì bà i kpòò mì to. Tacó bà i tí nó ká volo gí nò.»

⁵⁰ Jézù mâ giì 'di có tí nò náa 'dakò tí nò kù 'dè ji Jáyìrù nò, Jézù giì 'dè có ji Jáyìrù máa, «Cì gúku lá. Tee káa njembí lo mítí ye, wàa yí bà a gí yaà gí.»

⁵¹ Ndâ Jézù mâ giì yee 'bá mì Jáyìrù, Jézù giì biya gí máa 'bí 'duù 'ví rì ta yì gí tàkò ku tà'i lá. Ndú giì rì gí tà'i tàkò ku ká ta ndâ Jáyìrù tí bu ku, ta nawu ku, giì je ndâ Piyétòrò, ta Jòvànì, ta Jákòmò 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó.

⁵² Ndú giì rì ta ndú gí tà'i tàkò ku si ndâ 'duù kù mèrèkè tí ndú ta bà wa ku sè. Káa Jézù giì 'dè có ji ndâ 'duù máa, «Yo si bà wa gbí mí to. Yí cì lá, yí kù tè a rì.»

⁵³ Ndâ 'duù mâ giì 'di có tí nò, ndú giì ño Jézù ñó-ño, tacó ndú ñò ni gí máa, 'vinî tí nò cì gí.

⁵⁴ Káa Jézù giì zèè 'bì 'vinî tí nò, bìndi yí giì 'dè có ji yí máa, «A gí yaà, ndí lo 'viì.»

⁵⁵ Mâ giì zeke'o, 'vinî tí nò giì 'bità bà wo woò, bìndi yí giì a ngé cónjórónjó gí yaà. Jézù bà-i-nò giì 'dè có máa, à je i-zó-zò ji yí.

⁵⁶ Nje ndâ bu 'vinî tí nò ta nawu wó giì 'dèè gítí ña i tí nò gí, káa Jézù giì 'dè có ji ndú máa, ndú 'ví 'dè có i tí nò mbe bàkà tí nò ji 'bí 'duù gbaànjé lá.

9

Jézù tuu ndâ tú mì wó muu'bì-nje só

¹ Ta o tí nò Jézù giì kili ndâ tú mì wó muu'bì-nje só náa yí ruka ndú 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó nó, yí giì je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ta wotí bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ nò'o ji ndú.

² Bìndi yí giì tuu ndú, máa, ndú ya gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbìrì tí gba, ta bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ nò'o.

³ Yí giì 'dè có ji ndú máa,

«Yo 'ví je 'bí i tacó bà kpolo ta tí yo muu nó lá.

Yo 'ví zèè mù kóró lá, yo 'ví le kúúkpá lá.

Yo 'ví te i-zó-zò lá, yo 'ví je gùrúsù lá.

Yo delè 'ví je vòò 'bí bòngò lá.

⁴ Yo má yee tí to, yo 'ví ràngà ndò lá, yo 'ví dù ká tí gbèè 'bá yee tí o bà njè nó mì yo 'do tí to tí nò.

⁵ Yo má yee tí to, káa ndâ 'duù gbí to tí nò má te wìrì mítí yo lá, ta o tí nó náa yo má kù njè nó 'do tí to tí nò nó, yo 'ví gbì njú to, to tí nò 'do tí kò yo gí, tacó bà túbà ji ndâ mbe to tí nò máa, a ndú ká pà vò i mì ndú gítí mīrì ndú.»

⁶ Jézù mâ giì 'dè ndâ có tí nó náa à tí nó ji ndâ mbe tala có mì wó cee gî, ndú giì njè nó ya cee to 'dáá gî kù ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù, ta bà 'vala ndâ mbe nò'o ta ndi tí ndâ bàndò 'dáá gî.

Muu Èródè ònòkò tí gítí Jézù gí

⁷ Èródè tí gbolò 'duù mbe kù zogo Gàliléyà mâ giì 'di tàwo ndâ i tí nó náa Jézù kù bàkà nó, muu wó giì ònòkò tí gî. Tacó ndâ 'bí 'duù ta o tí nó kù 'dè có máa, a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó.

⁸ Ndâ 'bí 'duù máa, a Èlìjà tí nó tí ká mbe 'dòkò có mì Mbírì nó ká gí ndi wó. Káa ndâ 'bí 'duù ònòkò ndú máa, a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ ká mbe 'dòkò có mì Mbírì ká 'vala ndi wó.

⁹ Èródè mâ giì 'di ndâ có tí nó njúkú-njúkú nò, yí giì 'vee tí wó ta go bà ò Jézù, máa, «Ye da miři Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gî. Wàa 'duù tí nó ta ɾè wó kù wu éno nò 'ví dù a 'di?»

Jézù je i-zó-zò ji ndâ 'duù álifí vò

¹⁰ Ndâ tú mì Jézù giì dele ndi ndú gí gí bà dità ndâ i tí nó náa ndú bàkà si ndú muu nó nò 'dáá gí ji yí. Bìndi Jézù giì kaa ndú, ndú giì ya ta ndú ta kpéetí ndú gítí 'bí to ta 'bá tí wálá seè gbata Bètìsáyíà.

¹¹ Káa ndâ 'duù me mbè giì ò bà ya ndú gí. Bìndi ndú giì kaa ya gí tàkò ndú.

Ndâ 'duù tí nó mâ giì yee tàkò ndú ká gí, Jézù giì te wíri mítí ndú ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbírì tí gba ji ndú, delè ta bà 'vala ndâ mbe nò'o gbí òkò tí ndú.

¹² Ndâ mbe tala có mì Jézù muu'bi-nje só mâ giì ò ɾi kù tá-ta, ndú giì ɾuka bà muu ndú, bìndi ndú giì ya gí mì wó, bìndi ndú giì 'dè có ji yí máa, «Njè ndâ 'duù tí nó gî, wàa ndú 'ví ya gí bà pà ndâ bàndò ɾi, ta i-zó-zò, á ta ndi 'bá mì ndâ 'duù. Tacó ndoo kpónó tí bàndò ònò ta 'bá tí wálá nò.»

¹³ Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa, «Káa 'dóo yo má je ní i-zó-zò tí nó ji ndú, káa yè ká tí?»

Káa ndâ mbe tala có mì Jézù giì 'visì có ji yí máa, «Áá mì ze káa ndâ kù kò vò, ta ndâ sè sósò'ò. Gbí có mì lo nó máa, ze ya gí bà sè i-zó-zò ji ò ndâ mbè 'duù tí nó?»

¹⁴ Ndâ mbe tala có mì Jézù giì 'vee yí éno tacó muu ndâ 'duù ta o tí nó 'dáá gí bà dù go álifí vò.

Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa, «Yo 'dè có ji ndâ 'duù tí nó máa, ndú kí tí ndú to ta bà muu ndú, bà muu ndú, go ndâ 'duù zì'duù-só tí gbèè bàndò.»

15 Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ giì ki ndâ 'duù mí to, á go có tí nò náa yí 'dè ji ndú nò gî,

16 Jézù giì kaa ndâ kù kô tí nó mì ndú vô nó, ta ndâ sè tí nó sósò'ò nó, mí 'bì wó, yí giì zeke'o gí tàrì, yí giì ùlù Mbírì tacó tí ndú, bìndi yí giì ki'viki gbí ndú, bìndi yí giì kaa ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, ndú njèè ji ndâ 'duù.

17 Ndâ 'duù giì zò i yè yí ndú 'dáá gî, bìndi ndâ mbe tala có mì Jézù giì ɾuka sè i-zó-zò mbe kpò ndú gî yeke ndâ kèè muu'bì-nje só.

Piyétòrò yù gbí Jézù máa, yí a Bìndi-Mbírì

18 Ta 'bí o gbaànjé, si Jézù kù 'deke tí wó ji Mbírì, si mì ndú ta ndâ mbe tala có mì wó muu'bì-nje só nó, yí giì 'vee ndú máa, «Yo kù 'di 'do mì ndâ 'duù éno máa ye a 'di?»

19 Káa ndú giì 'visì có ji yí máa, «Ndâ 'bí 'duù kù 'dè có éno máa, wò a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù. Ndâ 'bí 'duù kù 'dè có máa wò a Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbírì nò. Káa ndâ 'bí 'duù nìndi ndú máa, wò a 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ ká mbe 'dòkò có mì Mbírì.»

20 Káa Jézù giì 'vee ndú máa, «Káa yo? Yo nìndi yo kù 'dè có máa ye a 'di?»

Káa Piyétòrò giì 'visì có ji yí máa, «Wò a Bìndi-Mbírì!»

21 Káa Jézù giì 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, ndú 'ví 'dè ndi có tí nò náa Piyétòrò 'dè nò ji 'bí 'duù gbaànjé lá.

22 Yí giì 'dè có ji ndú máa, «'Viì-mì-'Dakò kèjì gí bà kònò a ndú tí ndâ sé'i. Ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ Kùɾo ndâ bu-Mbírì, ta ndâ kpo-kpò mbe 'di gbí tàkìi mì ndâ Jùdéyà bà zi yí gí. Káa ta sili ta'ò bìndi ku mì wó, yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gî.»

23 Jézù giì 'dè 'bí có ji ndâ mbe tala có mì wó 'dáá gî máa, «Go bà dù tí mbe ɾu ndi ye má tí 'duù, 'duù tí nò 'ví ò-bà-mbí miɾi wó gí, yí 'ví ùnje gítí bà kònò sé'i ta ɾi 'dáá gí á muu ye, wàa yí 'ví gí gí bà ɾu ndi ye.

24 Tacó 'duù nìnó ta go bà kpolo tí 'dóó miɾi wó tí wó nó ká bà gɾi miɾi wó. Káa 'duù nìnó mbe gɾi miɾi wó tacó tí ye nó ká bà 'de 'válá.

25 'Duù bà 'de gbí ndâ i muu to tí nó a yè, náa yí kpètí má 'de ndú 'dáá gî, bìndi yí giì gɾi miɾi wó gí?

26 Ye 'dè có tí nò ji yo, tacó 'duù má kù kù nò tí bà tùbà tí wó tí 'duù mì ye muu to tí nó, yí delè má kù kù nò tí ndâ có mì ye muu to tí nó kpónó, 'Viì-mì-'Dakò delè bà kù nò tí 'duù tí nò ta o tí nó náa 'Viì-mì-'Dakò bà giì tòngbaà go i mì ndâ Bu wó ta ndâ tó basìli.

27 «Káa ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo, á mbe kù ɾò tìyò kùɾo ye kpónó nó, bà nò o

bà dù Mbìrì tí gba muu to tí nó má kózò gî, bindi ndú bà gii cì .»

Bà 'visi cè kózò tí Jézù

²⁸ Jézù gii bàkà káa i go sili vô-nje ta'ô á bindi bà 'dè nje mì ndú ta ndâ mbe tala có mì wó, bindi yí gii kaa ndâ Piyétòrò, ta Jòvànì, ta Jákòmò, ndú gii ya ta ndú gí pí 'bí njà gú.

²⁹ Káa si yí kù gii 'deke tí wó ji Mbìrì, cè kózò tí gbíro wó gii 'visi tí gî. Ndâ bòngò tí wó gii dù kù tòngbaà ñàlì-ñàlì, 'bù'úú.

³⁰ Ndâ mbe tala có mì Jézù mbe ko yí ya tí gí pí gú nó má gii zeke'o, ndú gii ò ndâ Jézù kù 'dè nje ta ndâ 'bí 'dakò sósò'ô. Ndâ 'dakò tí nò a ndâ Mòze ta Èlìjà

³¹ ká co gí gbí ngba'o kù 'dè nje ta ndâ Jézù gítí o bà gii ci yí mí Jèrùzàlémè go có tí nó náa Mbìrì 'dè sàà gî.

³² Ndâ Piyétòrò ta ndâ ka wó ta o tí nò a ku ta rì, káa ndú gii te kpo muu kù zeke ngba ndâ 'dakò tí nó sósò'ô mbe kù rò tíyò á mì ndú ta ndâ Jézù nò.

³³ Káa si ndâ 'dakò tí nó kù gii njè nó 'do mì Jézù, Piyétòrò gii 'dè có ji Jézù mâ, «Bà dù ndoo bà-i-nó a cèè tó có, Mbe nìbà i. Si ze 'ví tò ndâ ndùúrù ta'ô mí bà-i-nò, gbaànjé á ji wò, gbaànjé ji Mòze, wàa gbaànjé ji Èlìjà.» Piyétòrò 'dè có tí nó tacó yí ò 'dóó có bà 'dé-'dè mì wó lá.

³⁴ Káa si Piyétòrò kù 'dè có tí nó, ndú mâ gii zeke'o, yùkúú, kùlù mù yiiga muu ndú gî. Kùlù mù tí nó gii te a gúku mítí ndú.

³⁵ Ndú bà-i-nò gii dù kù 'di kòcò 'duù kù 'dè có gbí kùlù mù tí nó máa, «Jìínó a 'Viì mì ye, tí bà njembí ye; yo 'di có mì wó!»

³⁶ Ndú mâ gii zeke'o bindi bà kaṣa kòcò 'duù tí nó, ndú gii ò káa Jézù ta kpéetí wó.

Ndâ mbe tala có mì Jézù gii nè nje ndú gí tàkò i tí nó mbe bàkà tí nó go bà nè nje ndâ 'duù gí tàkò i mbe bàkà tí gbí gàzâ.

Jézù mòkò i 'do gbí muu 'bí 'viì

³⁷ Si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó ta'ô mbe ko yí ya tí gí pí gú nó kù gii dele ndi ndú gí tàgbà gú ta 'bí yé, ndú gii 'dè tí ndú ta ndâ 'duù me mbè mbe kù kaa ya gí kùro ndú.

³⁸ 'Bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe tì bìnjì nò gii dù ká to nò gii ja kù mí to máa, «Ye kù 'deke a tí ye ji wò máa, wò ò yê ro 'viì mì ye. Nò yê ro gbèè 'viì mì ye, Mbe nìbà i!

³⁹ I tí nó gbí muu wó nó má a gî, yí kù ja kù mí to, bindi yí gii 'va yí kàngaràngà mí to, pù kù gii gí 'do gbí nje wó

tùkù-tùkù gí to; i tí nò kù 'va yí ta o 'dáá gí, bà dò 'bì 'do tí wó á mì i tí nò delè me kpoò.

⁴⁰ Ye 'deke tí ye ji ndâ 'bí mbe tala có mì lo máa, ndú mòkò i tí nò 'do gbí muu wó gí, káa à gii kpò ndú gí.»

⁴¹ Káa Jézù gii 'visì có gí tàkò có mì 'dakò tí nò máa, «Ákoo ndí yo ndâ mbe ngbútù mbe tee njembí mítí Mbíri lá. Yo bà lè mí tà ɾo ye a ngarànga? Ndoò bà dù ta ndoo ye tí o ngàyi? Gí ta 'viì tí nò mì lo nò gí bà-i-nô.»

⁴² Si 'dakò tí nò kù gii ya ta 'viì mì wó ta i-gbí-muu wó nò ji Jézù, i tí nò gii tanga mítí 'viì tí nò, yí gii 'va yí mí to, bìndi yí gii aanga yí jègè'dèè gí. Káa Jézù gii do mítí i tí nò, bìndi yí gii mòkò yí 'do gbí muu 'viì tí nò gí. Bìndi yí gii je yí ji bu wó.

⁴³ Ndâ 'duù mâ gii ñò i tí nò náa Jézù bàkà nò, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gítí ña wotí mì Mbíri nò gí.

Bà só bà 'dè có mì Jézù gítí bà cì yí

Káa si muu ndâ 'duù ká jé kù ɛɾe tí gítí ndâ i tí nó 'dáá gí náa Jézù ta o tí nò kù bàkà nó, yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa,

⁴⁴ «Yo si có tí nó náa ye kù 'dè nó 'ví ya gí gbí tù yo, tacó áá kèjì gí bà cu gòmbò tí 'Viì-mì-'Dakò ji ndâ 'dakò.»

⁴⁵ Káa bà 'di gbí có tí nò gii kpò ndâ mbe tala có mì Jézù gí, tacó à ngùù gbí 'do tí ndú gí. Káa gúku bà 'vee yí gítí gbí delè gii zèè nje ndú gí.

Gbolò 'duù mbe ndii ndâ 'bí ka wó 'dáá gí a 'di?

⁴⁶ Kponje gii tanga gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù máa, gbolò 'duù mbe ndii ndâ 'bí ka wó gbí òkò tí ndâ yì 'dáá gí a 'di wè?

⁴⁷ Káa Jézù gii 'di gbí ña bà koɾo có mì ndú nò gí. Tacó ènò, yí gii je 'bí làmbu 'viì ki mí ɾègbà tí wó,

⁴⁸ bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «'Duù mbe te wiɾi á mítí 'viì tí nó ta ɾè ye, yí te wiɾi tí nò a i mítí ye, káa 'duù mbe te wiɾi mítí ye, yí te wiɾi tí nò a i mítí mbe tuu ye, tacó 'duù ñinó tí táangbà 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gí nó, a gbolò 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gí.»

'Duù ñinó ta vò có mì wó ta wò wálá nó, a 'duù mì lo

⁴⁹ Jòvànì gii 'dè có ji Jézù máa, «Ze ñò 'bí 'dakò kù mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta ɾè mì lo, káa ze gii ɾò yí á 'do tí gí, Mbe tí ze, tacó yí me 'duù mì ndoo lá.»

⁵⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji Jòvànì máa, «Yo ɾò yí 'do tí lá; tacó 'duù ñinó ta vò có mì wó ta wò wálá nó, a 'duù mì lo.»

Ndâ 'duù gbí to Sàmáɾiyà biya bà te wiɾi mítí Jézù gí

51 Kùro o bà ya Jézù gí gbìrì mâ gii dooko gî, yí gii bàkà nó kù ya gí Jèrùzàlémè.

52 Káa yí gii tuu ndâ tú mì wó ya gítí 'bí to Sàmáriyà, gí bà 'viindi i ù ta ndi wó.

53 Káa ndâ 'duù gbí to tí nò gii biya bà bàkà wiři ù ta ndi wó gî, tacó yí zèè ta o tí nò a kpokèjì Jèrùzàlémè.

54 Ndâ tú mì wó, ndâ Jákòmò ta Jòvànì, mâ gii òò éno, ndú gii 'vee yí máa, «Ze tè'é tí wu 'do gbìrì gí bà mì ndú gî, Mbe tí ze?»

55 Káa Jézù gii 'visì tí wó, yí gii do mítí ndâ Jákòmò ta Jòvànì.

56 Bìndi ndú gii njè nó 'do gbí to tí nò ya gítí 'bí to.

Mboo tàkò bà dù tí mbe ru ndi Jézù

57 Káa si ndú muu nó, 'bí 'dakò gii 'dè có ji Jézù máa, «Áá bà ja ye a 'do tàkò lo káa go ngo.»

58 Káa Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, «Ndâ gùù mì ndâ ngàmbe kuu tí . Ndâ 'bá mì ndâ nuù kuu tí . Káa bàndò bà te muu 'Vii-mì-'Dakò mítí wálá.»

59 Yí gii 'dè có ji 'bí 'dakò máa, «Ru ndi ye.»

Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji yí máa, «Si ye 'ví ya gí bà duu ku bu ye má kózò gi, Mbe tí ye.»

60 Káa Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, «Si ndâ ku 'ví duu ndâ 'dóó ku mì ndú, wàa wò 'ví ya gí bà ma có bà dù Mbíri tí gba.»

61 'Bí 'dakò bà-i-nò gii 'dè có ji Jézù máa, «Ye bà ru ndi lo, kpo 'duù. Káa si ye má ya gí bà 'vee ndâ 'duù 'bá mì ye má kózò gi.»

62 Káa Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, «Mbe zèè bá ká á tà njí gí, káa yí kù zeke'o á gí ndiì bà 'vii tí mbe dù tí bòò gba mì Mbíri wálá.»

10

Jézù tuu ndâ mbe tala có mì wó 70

1 Ta o tí nò, Mbe tí ndoo Jézù gii ruka ndâ 'bí mbe tala có mì wó zi'duù-ta'ô-nje muu'bi nje-muu'bi só, bìndi yí gii tuu ndú gí kùro, só-só-só gí gbí ndâ gbata, ta ndâ to tí nó náa yí kù kořó có bà co wiři ya gí gbí ndú.

2 Káa ta kùro o bà njè nó mì ndú, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ i gbí njí ògbù ngé, káa muu ndâ mbe kili ndú me njí'dí. À má éno, yo 'deke tí yo ji Mbíri tí mbe njí tí nò, tacó wàa yí 'ví tuu ndâ 'bí 'duù gí bà kili ndâ i 'do gbí njí mì wó gí.

3 Yo njè nó! Ye kpónó kù tuu yo á go ndâ rómbo á gí gbí òkò tí ndâ gbówó.

4 Káa yo 'ví kaa gùrúsù ta yo tacó bà sì ta i muu nó lá.

Yo 'ví le kúúkpá bà yù i lá.

Yo 'ví kaa ndâ 'bí tà mà lá.

Yo 'ví nò ta bà 'vee ndâ 'duù ta ndi tí kpokèjì lá.

5 Yo má yee tí 'bá, kpédélé có náa yo 'ví 'dè ji ndâ mbe 'bá tí nò 'ví dù a, <Mbírì 'ví si yo 'ví dù nìkì maa!>

6 'Duù ñìnó ta 'dê njembí wó nó má kuu 'bá tí nò, Mbírì bà bàkà nambeè ji yí go có tí nò gbí njembí yo nò gî. Káa 'duù ta 'dê njembí wó má 'bá tí nò wálá, Mbírì bà bàkà nambeè tí nò ta gó tí yo nò ji ndú wálá.

7 Yo má yee tí to, yo 'ví ràn gá 'bá lá. Ndâ mbe 'bá má je ndâ i-zó-zò ta ngo ji yo, yo 'ví biya lá, tacó mbe nèté kù ka wu'o me sínò lá.

8 Yo má yee tí to, káa ndâ 'duù má te wìrì mítí yo, yo 'ví zò i-wìrì tí nó náa ndú bàkà ji yo nò.

9 Yo 'ví 'vala ndâ mbe nò'o tí bàndò tí nó náa ndâ 'duù te wìrì mítí yo á tí nò. Yo 'ví 'dè có ji ndâ 'duù tí bàndò tí nó máa, <Kùro bà dù Mbírì tí gba mì yo dooko gî.>

10 Káa yo má yee tí to, káa ndâ 'duù tí to tí nò má te wìrì mítí yo lá, yo 'ví co gítí kpokèjì, wàa yo 'ví gbì njú to, to tí nò 'do tí kò yo gî, bìndi yo 'ví 'dè có ji ndâ mbe to tí nò máa,

11 <À kpétí káa njú to 'bá mì yo, ze gbì 'do tí kò ze mí to ji yo gî. Káa yo koṛo muu yo máa, kùro bà gì Mbírì gí bà dù tí gba mì ndâ 'duù 'dáá gî dooko gî.>

12 Ye kù 'dè có ji yo ta kponje tí wálá, máa, Mbírì bà waa có mítí ndâ 'duù tí nò ta wotí tí ndii ñindi ndâ 'duù gbí gbata Sòdómà gî.

13 «Yo tí ndâ 'duù gbí gbata Kòràzìni, ta ndâ 'duù gbí gbata Bètìsàyídà, bà ñò mítí yo! Tacó ye táánò má bàkà ndâ seṛè tí nó náa ye bàkà ji yo nó a i ji ndâ 'duù gbí ndâ gbata Tírò ta gbata Sidóni, o go éno ndú kpónó yù zì sùwáli, bìndi ndú gii toṛo mbúlùwu mítí ndú tacó bà túbà máa, ndâ yì 'visì muu ndâ yì 'do tí ndâ vò i mì ndâ yì gî, sàà gî!

14 Káa a ndâ 'duù gbí ndâ gbata Tírò ta Sidóni ká bà 'de bà wo woò á có tí yo ta o bà waa có mì Mbírì mítí ndâ 'duù ta ndòngbú o.

15 Káa yo tí ndâ 'duù gbí gbata Kàpàrànáwùmù! Yo bà oko tí yo go éno yee tàrì? Mbírì bà 'vaka yo 'do kà gí tà-'bá-gì-lá.»

16 Bìndi Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «À má éno, 'duù má 'di có mì yo, yí 'di nò a có mì ye. 'Duù má biya yo, yí biya nò a ye. Káa 'duù má biya ye, yí biya nò a 'duù tí nó mbe tuu ye.»

Ndâ mbe tala có mì Jézù náa yí tuu ndú nó dele ndi ndú gí gí mì wó

¹⁷ Ndâ mbe tala có mì Jézù zi'duè-ta'ô-nje muu'bì nje-muu'bì só náa yí tuu ndú nó gii dele ndi ndú gí gí bà dìtâ ndâ i tí nó náa ndú bàkà ta ndi to nó ji yí ta líkí'o tí ndú, máa, «Ze má 'dè có kpèti ká ji ndâ i-gbí-muu ndâ 'duè ta ɾe lo, ndú kù 'di có mì ze, Mbe nibà i!»

¹⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ye gii ñò Gba-vò-i kù 'va tí wó to 'do tàrì mélé-mèlè go bà ì mù nô.

¹⁹ Yo ñò nô! Ye je wotí bà 'dò ndâ kpoo, ta ndâ sene, ta kò yo á ji yo gí. Ye delè gii je wotí bà co gbí ñò ku'di tí Gba-vò-i á ji yo gí. 'Bí i delè gí bà bàkà yo wálá.

²⁰ Kpèti ká éno, yo 'ví dù ta líkí'o tí yo tacó náa ndâ i-gbí-muu ndâ 'duè kù cì gúku tí yo nó lá. Yo dù ta líkí'o tí yo tacó Mbíri cu ɾe yo mí gbíri gí.»

Jézù ùlù Mbíri

²¹ Ta o tí nó, Bèri-mi-Mbíri gii zèè 'bì tí Jézù mbi ta líkí'o gí. Bindi yí gii 'bità bà ùlù Mbíri máa, «Ye ùlù wò tí Bu ye, tí Mbe tí ndâ tàrì ta to. Tacó wò nguù gbí ndâ i tí nó á 'do tí ndâ mbe 'di gbí-o, ta ndâ mbe yú ɾo gí. Wò gii 'dè gbí ndú a i ji ndâ víi 'viì sínò. À éno Bu ye, tacó wò táánò bàkà nó a bà njembí lo.

²² Bu ye kaa ndâ i 'dáa gí á mí 'bí ye tí 'Viì mì wó gí. Káa mbe ñò ye tí 'Viì mì wó, ni wálá, à káa yí tí Bu ye; mbe ñò yí tí Bu ye delè ni wálá, à káa ye tí 'Viì mì wó, gii je ndâ 'duè tí nó ta go bà 'dè ji ndú tí 'Viì mì wó no.»

²³ Jézù gii 'visi tí wó gítí ndâ mbe tala có mì wó, bindi yí gii 'dè có ji ndú ta kpèti ndú máa, «Ndâ 'duè tí nó mbe ñò i tí nó náa yo kù ñò nó a ndâ mbe tó pá.

²⁴ Ye kù 'dè có ji yo máa, ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri me mbè, ta ndâ kpo-kpò gba dígísèé, dù ta go bà ñò i tí nó náa yo kpónó kù ñò nó kpòò, káa ndú ñò gbaànjé lá; ndú dù ta go bà 'di có tí nó náa yo kù 'di nó kpòò, káa ndú delè 'di lá.»

Gbolò có mì Mbíri

²⁵ Ta 'bí o gbaànjé, 'bí mbe 'di gbí tàkì mì ndâ Jùdéyà gii 'vee Jézù, ta tiri máa, «Ye 'ví bàkà a ña yè, tacó wàa ye 'ví 'de ta 'válá ñinó mbe cee lá nó?»

²⁶ Káa Jézù gii 'vee 'dakò tí nó delè máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa yè? Wò 'deke máa yè?»

²⁷ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji Jézù máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Wò 'ví zè Mbe tí lo, tí Mbíri mì lo, nìkì ta njembí lo gbaànjé; wò 'ví zè 'bí ña i gbí bà 'vala wò nìkì ndii Mbíri mì lo lá, wò 'ví kili wotí mì lo 'dáa gí,

ta ndâ kóró-koṛo có mì lo 'dáá gî, ká gítí bà zè yí nìkì maa. Wò delè 'ví zè 'bí ka lo nìkì maa, á go bà zè tí lo nìkì maa mì lo.» »

²⁸ Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, «Có mì lo náa wò 'dè nò 'dú. Bàkà go éno, wàa Mbíri bà je 'vála ñinó mbe cee lá nò ji wò gî.»

Jézù lòkò'bò có gítí 'bí 'dakò tí 'duù Sàmáriyà

²⁹ Káa 'dakò tí nó gii bàkà bà 'di gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà mì wó ji Jézù ta bà 'vee yí máa, «Ka ye a 'di?»

³⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji yí gbí lòkò'bò máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò tí Jùdéyà gii ñè nó 'do Jèrùzàlémè kù ya gí gbí gbata Jérìkò. Yí mà gii yee kpokèji, ndú gii 'de tí ndú ta ndâ mbe kùmùkù i mì ndâ 'duù. Ndâ wò 'duù tí nò gii kaa ndâ i mì wó 'dáá gî, ndú gii gbí yí dè jí mì ku, bìndi ndú gii si yí tí mē wó mítí kpokèji.

³¹ 'Bí bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà mbe kù ndii ta nó gii 'de 'dakò tí nò gbàrákàà tísì á tí ɾo kpokèji. Yí gii zeke yí ká zeke jí tísì kà, bìndi yí gii waa to có seè tí wó, yí gii ndii ta nó mì wó gî.

³² Bìndi bà ndii bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà nò, 'bí 'dakò tí 'duù mbe kù bàkà nèté á gbí ndùgù 'bá-Mbíri mbe gí co tí gbèe kpokèji tí nò gii 'de 'dakò tí nò ká kuu gbàrákàà tísì á bàndò mì wó nò. Káa yí delè gii zeke káa yí jí to kà ta ɾo wó, bìndi yí gii waa to có ɾègbà tí wó, yí gii ndii gî.

³³ «Káa 'bí 'dakò, tí 'duù Sàmáriyà mbe kù ndii ta nó, gii 'de yé tí nò náa à gbí yí nò. Yí mà gii zeke yí jí tísì kà, yé ɾo wó gii bàkà yí gé ndii gí.

³⁴ Bìndi yí gii yèè dè gítí wó, yí gii bàkà nèté gítí ndâ kà tí nò ta ndi tí wó nò, ta bà doo ɾo ndú ta gó nèbíti, bìndi yí gii yee bàà mí ɾo ndú, bìndi yí gii ɛɛ ndú 'dáá gî. Yí gii te yí mí pí nò tí nó náa yí kù o nô. Bìndi yí gii ya ta yí jí 'bá mì 'bí 'dakò.

³⁵ Ndú gii tè ɾì, yé mà gii too gî, yí gii je làmbu i ji mbe 'bá, bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, «Pò yí, ye bà dele có bà-i-nò tacó bà sì có ndâ i mì lo náa wò volo gbí ndú mítí wó nô.»

³⁶ «À má éno, tó kaà kpónó a 'di á 'do gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nó ta'ò nò?»

³⁷ Mbe 'di gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà tí nò gii 'visì có ji Jézù máa, «Tó kaà a 'duù tí nó tí mbe ñò yé ɾo wó nô.»

Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji yí máa, «À má éno, ya jí 'bá, wàa wò 'ví bàkà go i mì 'duù Sàmáriyà tí nò.»

Jézù co wiɾi ya jí 'bá mì ndâ Máraà ta Màriyà

³⁸ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mâ giì wùùkù to yee gbí to 'bá mì ndâ 'bí niì ta rẹ wó a Máraàtá, Máraàtá giì tẹ̀'ẹ̀ tí Jézù gí 'bá mì ndú ta ná'vindí wó Màríyà.

³⁹ Jézù mâ giì ya gí 'bá kà, Màríyà giì nẹ̀ nó ya gí bà ki tí wó kùro Mbe tí ndoo kù 'di ndâ có tí nó náa yí kù 'dè nó,

⁴⁰ jee Máraàtá mì nje nẹ̀tẹ̀ keci ta kpéetí wó. Máraàtá mâ giì nò ña nẹ̀tẹ̀ tí nó mbe jee tí mí to á kùro wó nó, njembí wó giì volo gí. Yí bà-i-nò giì nẹ̀ nó ya gí mì Mbe tí ndoo, bìndi yí giì 'vee yí máa, «Cò bà si ye mì ná'vindí ye ta kpéetí ye mí nje nẹ̀tẹ̀ nò á ọ lo wálá gí, Mbe nibà i? 'Dè có ji yí máa, yí gí gí bà koni ye!»

⁴¹ Káa Mbe tí ndoo giì 'visì có ji Máraàtá máa, «Máraàtá! Máraàtá! Njembí lo kù mù gítí ndâ i me mbè.

⁴² Káa ndâ kpóló-kpolo i gbí òkò tí ndâ i tí nó me mbè lá; à má ta bà 'dè ta yúcó, à káa i gbaànjé cuki. Màríyà cu 'bì wó nó a i mítí ñinó mbe nìkì ndii ndâ 'bí gí nò. Á má éno, áá bà je 'do tí wó wálá.»

11

'Bí mbe tala có mì Jézù 'vee yí gítí cèe kẹ̀jì bà 'deke tí 'duù ji Mbíri

¹ Ta 'bí o gbaànjé, Jézù giì ya gítí 'bí bàndò kù 'deke tí wó ji Mbíri. Yí mâ giì 'deke tí wó cee gí, 'bí mbe tala có mì wó giì 'dè có ji yí, máa, «Tùbà cèe kẹ̀jì bà 'deke tí ji Mbíri ji ze go ñindi Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù náa yí me ji ndâ mbe tala có mì wó nó gi, Mbe nibà i.»

² Káa Jézù giì 'visì có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'deke tí yo ji Mbíri éno máa,

«Buù, à ùlù rẹ lo.

Gì gí bà dù tí gba.

³ Je i-zó-zò ji ze ta ri 'dáá gí.

⁴ Si có gítí ndâ vò i mì ze mí to,

tacó ze kù si có gítí ndâ vò i mì ndâ ka ze mí to.

Si ze mí gbí ndâ i ñinó mbe kù eendi ze gítí vò i lá.» »

⁵ Káa Jézù giì 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nó má ya gí mì kómbe wó ta kpo-gbí'o, bìndi yí giì gbà njekẹ̀jì muu wó máa, yí je làmbu i-zó-zò ji yì,

⁶ wàa yì 'ví ya tí ji 'bí kómbe yì mbe gí 'do muu njà nó giì gbaaka yì si o gbooko gí nò,

⁷ káa kómbe wó nó giì 'visì có ji yí máa, «Si bà pèe mbí ye mí to, tacó ze kpò gbí njekẹ̀jì gí. Kpokẹ̀jì bà je 'bí ña i mì ye kpónó ji wò wálá, tacó ze ta ndâ 'viì mì ye kù tẹ̀ ri.» A ña yè ká bà bàkà tí?

⁸ Ye kù 'dè có ji yo máa, 'dakò tí nò, kpèti má je i-zó-zò ji mbe gbà njekèji muu wó nò gítí có kómbeè tí nó á gbí òkò tí ndú ta yí nó lá, yí bà je ji yí tacó bà dò nô 'do ọ̀rọ̀ wó gí.

⁹ «Káa ye kù 'dè có ji yo éno máa, yo yù i, wàa áá bà je i tí nò ji yo gí. Yo pà i wàa yo bà 'de i tí nò gí. Yo ku njekèji wàa áá bà njaanga ji yo gí.

¹⁰ Tacó áá bà je i ji 'duù nìnó mbe yù i nó gí, 'duù nìnó mbe pà i nó, bà 'de i tí nò gí, à delè bà njaanga njekèji ji 'duù nìnó mbe gbà njekèji nó gí

¹¹ «À bu 'viì ngàyi gbí òkò tí yo ká bà je yâ-kpoo ta zì kpoo tí ji 'viì mì wó, náa 'viì má yù yâ-sè 'do tí wó?

¹² À bu 'viì ngàyi ká bà je sene ji 'viì mì wó, náa 'viì má yù pàrà ngùù 'do tí wó?

¹³ Káa ndá vò 'duù go yo nò má ni bà je tó i ji ndá 'viì mì yo gí, Bu yo tí nó á gbíri nó 'ví tuu Bèri-mi-Mbíri ji ndá mbe 'deke tí ndú ji yí lá?»

Ndá Jùdéya cu có bà toko có ta Bèlizèbùlù mítí Jézù

¹⁴ Ta o tí nò, Jézù kù mòkò 'bí i mbe ẹ̀re nje 'bí 'dakò 'do tí bà 'dè có gí 'do gbí muu wó. I tí nò má gii co 'do gbí muu 'dakò tí nò gí, 'dakò tí nò gii 'bità bà 'dè có. Nje ndá 'duù gii 'dèè gítí bà 'di kòcò 'dakò tí nò gí.

¹⁵ Káa ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú bà-i-nò kù gii 'dè có máa, «A Bèlizèbùlù, tí Gba-vò-i, ká kù je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ji yí.»

¹⁶ Ndá 'bí 'duù nìndi ndú gii 'dè có ji yí ta tiṛi máa, yí bàkà seṛè ji ndá yì, wàa ndá yì 'ví nò tí ni éno máa, a Mbíri ká kù je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ji yí.

¹⁷ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú gí tàkò ọ̀rọ̀ có mì ndú nò, máa, «Có mì ndá 'duù mì gba má toko lá, 'bá mì gba tí nò bà 'bu gí. Có mì ndá 'duù á ọ̀rọ̀kàtiì mì ndú delè má toko lá, 'bá tí nò bà sì tí wálá.

¹⁸ Káa Gba-vò-i má njèè gbí 'bá mì wó gí, 'bá mì wó nò bà ọ̀rọ̀ tíyò ta ọ̀rọ̀ kpokèji ngàyi, náa yo má 'dè có éno máa, ye kù mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta wotí mì Gba-vò-i nò?

¹⁹ Ye má kù mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta wotí mì Gba-vò-i, ndá 'viì mì yo kù mòkò ndú ta wotí mì 'di? À má éno, ndoo si ndá 'viì mì yo 'ví waa ngbàngà ji ndoo.

²⁰ Káa ye má kù mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta wotí mì Mbíri, gbí éno máa, Mbíri gí tí gba mì yo gí.

²¹ «Cèe wu 'dakò ta ndá zí'i 'bì wó má kù ù ọ̀rọ̀gbà ndá i mì wó, muu ndá i mì wó nò bà ba wálá,

²² yee ká tí o tí nò náa 'bí ngbílí mbe da gbí ka wó ngbílí má ki'viki gbí bá ganda mì wó gí, yí bà gii kaa ndá i mì wó.

²³ «Có mì 'duù má toko ta ye lá, yí a mbe jòò gbí có ta ye. 'Duù má kili i ta ye lá, kù jaaka gbí i.

Bà dele ndi vò bèrì

²⁴ «À má mòkò i 'do gbí muu 'duù, i tí nò kù ya gí bà wùùkù to ta ndi gbí ndâ kángáá nga ngoò, kù pà bà bàndò bà tèwo wó. Káa bà 'de bàndò bà dù yí tí má kpò yí gí, yí bà 'dè có máa, <Bà ì ngèlè gí ndiì kpò a ngo. À má éno, ye bà dele ndi ye ya gítí ká 'bá mì ye.>

²⁵ Yí má dele ndi wó ya gí bà 'de à 'viindi tà'i tí nó náa yí co 'do tí nó gí,

²⁶ yí bà dele ndi wó ya gí bà gí ta ndâ 'bí ka wó tí ndâ fùfù mbe ndiì yí gí, vò-nje só, gí gbí muu 'duù tí nó, yee tí o tí nó náa ndú volo 'duù tí nó gí.»

Cèe bà peteke tàkòcò 'duù

²⁷ Si Jézù kù 'dè ndâ có tí nó, 'bí niì gii 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà 'do gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó mbe kili nó, máa, «À ùlù niì tí nó tí mbe jò wò, náa wò kpolo ta ngo kí wó nô!»

²⁸ Káa Jézù gii 'visì có ji niì tí nó máa, «À niì a bà ùlù ndâ mbe 'di có mì Mbíri bìndi ndú gii bàkà go có tí nó, á cotí bà ùlù nawu ye.»

Seṛè mbe bàkà tí mítí Jónà

²⁹ Jézù mâ gii òò ndâ 'duù kù gii tí me mbè jèlè yí gí, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ vò 'duù tí nó á gbí o tí nó nó kpónó kù tí nó, máa ye 'ví bàkà seṛè á ji ndâ yì. Káa áà bà tè ta ndú káa seṛè tí nó dígísèé mbe bàkà tí mítí Jónà tí 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri nô.

³⁰ 'Vii-mi-'Dakò bà túbà ji ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó máa a Mbíri ká tuu yì, jé ká go bà tuu Jónà á ji ndâ 'duù gbí gbata Nínèva dígísèé máa a Mbíri ká tuu yì.

³¹ «Niì tí nó táánò tí gbolò gba mì ndâ 'duù tí nó ta 'bá mì ndú mbe mò gí gbí'dè nó, bà kpì ngbàngà tí ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó ta o bà co Rì bà waa có wúnò. Tacó yí te nó ngé 'do tàgbarì'o gí gí bà 'di ndâ có mì gbolò gba tí nó tí Sólómòni, tí mbe 'di gbí-o nó dígísèé gí. Káa yo zeke'o gí, 'bí i mbe me gbolò ndiì Sólómòni gí kpónó kuu nô.

³² Ndâ 'duù gbí gbata Nínèva bà kpì ngbàngà tí ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nó, ta o bà co Rì bà waa có wúnò. Tacó Jónà dígísèé kò-kò ta ndâ vò i mì ndú ji ndú, bìndi ndú gii 'visì muu ndú á 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú gí. Káa 'bí i mbe me gbolò ndiì Jónà gí kpónó kuu nô.

Rò 'duù a kùpò mì wó

33 «'Bí 'duù jé mbe òlò wu mí nje kùpò, bìndi yí gii 'bu i mí ɾo ngba wu tí nò gí nò, wálá. Ndâ 'duù ta o 'dáá gí kú te ngba wu ká mí tí bàndò ñínó náa ndú bà ñò ta to ɾègbà tí ndú.

34 ɾo 'duù a kùpò mì wó. I má tí ndâ ɾo lo wálá, ndú go áángá-aanga kùpò mbe ɾa wu ká ɾá-ɾa. Gbí éno máa, sè dii lo 'dáá gí gbí ngba'o. Káa ndâ ɾo lo má ta ósú tí ndú, go kùpò ñínó ta gùlúsù'o tí, náa à jè ta bà tù wu mí nje jé-jé nó, gbí éno máa, sè dii lo 'dáá gí gbí 'dí'di'o

35 À má éno, yo kpolo tí yo máa wu 'ví mee 'do nje kùpò mì yo, si yo mí gbí 'dí'di'o lá.

36 Ndâ bà to tí lo 'dáá gí má kú tòngbaà, dii lo 'dáá gí bà ngbaɾanga to go bà ngbaɾanga to mì wu á nje kùpò.»

Jézù ci ndâ mbe kpolo tí tàkii ta ndâ mbe ñibà i mì ndâ Jùdèyà

37 Jézù mâ gii cee ta có mì wó gí, 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà gii tè'é tí wó gítí i-zó-zò á 'bá mì wó. Káa Jézù gii 'bì ngé káa tà bà zò i á kùro bà caka 'bì wó.

38 Nje mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà tí nò gii 'dèè ta bà ñò Jézù kú zò i kùro bà caka 'bì wó go i gbí tàkii mì ndú tí ndâ Jùdèyà gí.

39 Jézù mâ gii ñò éno, yí gii 'dè có ji 'dakò tí nò máa, «Yo tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà kpónó kú caka kapí ndâ késí ngo, ta kapí ndâ kùrùngbú, káa có gítí bà gbùrùngà ndâ 'duù, ta bà bàkà vò i, yè gbí njembí yo gí.

40 Ndí yo ndâ ñónókó! Áá táánò me káa gbèe Mbìrì tí nó mbe bàkà kapí ndâ ká'i tí nò nó ká bàkà gbí ndú lá?

41 À niki éno máa, yo koni ndâ mbe yê ta ndâ 'bí i tí nó gbí ndâ ká'i mì yo nô. Tacó wàa ndâ i 'dáá gí 'ví dù ngbárángà'i tacó tí yo.

42 «Káa yo tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà bà ñò mí tí yo! Yo kú njèè gbí ndâ víi kpátùyâ náa yo kili 'do gbí njí mì yo muu'bì, bìndi yo gii ɾuka 'do tí ndú gbaànjé-gbaànjé ji Mbìrì, bìndi yo gii mò ndâ bà waa có ta yúcó, ta bà zè Mbìrì niki maa, gí nje seè. Yo kùtáá bà gò ndâ i tí nó me ta bà mò ndâ 'bí có mì Mbìrì gí nje seè lá.

43 «Yo tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà bà ñò mí tí yo! Tacó a tí yo a go bà ki tí yo dengece-dèngècè ta ndi pí ndâ banga mbata á tí ndâ bàndò bà kili ndâ 'duù gí bà ùlù Mbìrì. Go bà te duù mí tí bà 'vee yo mì ndâ 'duù á ta ndi tí ndâ bàndò bà mà 'vélè delè tí yo ngé.

44 Yo bà ñò mí tí yo! Tacó yo go ndâ muu'dú náa ndâ 'duù ñò lá, bìndi ndú gii nó nó co pí ndú.»

45 Káa 'bí mbe nìbà tàkìì mì ndâ Jùdèyà gbaànjé gù 'vìsì có jì Jézù máa, «Nje zèè mù mì lo nò ɾo ze delè gî, Mbe nìbà ì.»

46 Káa Jézù gù 'vìsì có jì yí máa, «Yo tí ndâ mbe nìbà ì bà ñò mí tí yo! Tacó gbímbí ndâ 'duù wálá jì yo ta bà 'deeke du ká'ì mí muu ndú. Káa yo jé gítí bà konì ndú ta bà te ndâ du ká'ì tí nò njí'dí wálá.

47 «Yo bà ñò mí tí yo! Tacó a yo ká bì ndâ muu'dú ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì tí nó náa ndâ ká gù yo ziki ndú nò.

48 Yo 'dè ta nje yo gî, yo delè gù ùnje gítí ndâ ì tí nó náa ndú bàkà nò gî, máa, a ndâ ká gù yo ká ziki ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì, káa yo gù bì ñìndi yo a ndâ muu'dú bindi ndú.

49 Tacó éno, Mbířì tí Mbe 'di gbí-o gù 'dè có éno máa, «Ye bà tuu ndâ 'bí mbe 'dòkò có, ta ndâ 'bí tú mì ye, jì ndú, ndú bà waaka tàkòcò ndâ 'bí, ndú delè bà mèèkè'ì tí ndâ 'bí.»

50 Tacó éno, mbelè ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì tí nó mbe 'bità bà mù to 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó nó 'ví dù tí 'bì yo tí ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nò.

51 Yo bà 'dè nderè bà mù ndâ tó 'duù tí nó mbe 'bità bà mù 'do tí Àbélè, yee tí Zàkàriyà tí nó náa yo zì yí mí gbí òkò ndâ bàndò bà te i-cí-ci ta 'bá-Mbířì nò. Ye kù 'dè có jì yo éno máa, kózò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nó bà 'dè nderè ku ndâ 'duù tí nó 'dáá gî.

52 «Yo tí ndâ mbe nìbà tàkìì mì ndâ Jùdèyà bà ñò mí tí yo! Tacó yo jèjèèkè tí yo mí njekèjì mì Mbířì jì ndâ 'duù go ndâ kí á ɾo mbu. Ndú bà ya gí gbí mbu wálá, káa ndú delè gítí bà sì ndâ 'bí sè 'ví ya gí gbí mbu ká wálá!»

53 Káa sì Jézù kù gù ñjè nó 'do 'bá mì mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà tí nó mbe tè'é tí wó gítí i-zó-zò nò, ndâ có tí nó náa yí 'dè nò gù zèè tí ndâ mbe nìbà tàkìì, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, ngé ndii gî. Bindi ndú gù 'bità bà pà nje wó tacó wàa yí 'ví 'dè ndâ 'bí có ñìno náa à gbí ñembí wó nó gí sè,

54 tacó bà pà kpokèjì tacó bà zèè yí 'do tí ngo nje wó.

12

Jézù kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó

1 Ta o tí nó ndâ 'duù gù tì me mbè mí mì Jézù, tí ña ñìno náa kpokèjì bà yuu kò gbí òkò tí ndú wálá. Jézù má gù ñò éno, yí gù 'bità bà kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó kpédélé'ì máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí řù'bù mì mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà. Ye kù nì a nambeè-ɾo tí nó náa ndú kù bàkà jì ndâ 'duù.

² À wúnò bà te i 'do nje ndâ i tí nó náa à kpónó 'buku i mí nje ndú nó 'dáá gí. À delè bà 'di ndâ có tí nó kpónó tí ndâ có kóó nó gbaànjé-gbaànjé gí.

³ À má éno, à wúnò bà 'di ndâ có tí nó náa yo kpónó kù 'dè gbí 'dí'di'o nó 'dáá gí gbí ngbàà rì. Áá bà kò-kò ta ndâ có tí nó náa yo nè tí yo mí tà'i kù 'dè gbí kóó nó 'do pí cèléngé.

'Duù ñinó náa yo 'ví cì gúku tí wó nò

⁴ «Káa ye kù 'dè có ji yo tí ndâ kómbe ye máa, yo 'ví cì gúku tí ndâ mbe zi ò yò cuki nò lá.

⁵ Ye bà túbà tí ña 'duù tí nó náa yo 'ví cì gúku tí wó nó ji yo. Yo cì gúku a i tí 'duù ñinó ta wotí bà 'va lilí yo mí gbí vò bàndò á bìndi bà zi yo mì wó nò. Yo ùnje gítí có mì ye nò, yo cì gúku tí wó!

⁶ «À kù sù ndâ naṛù vò gí 'dè, me ká ta mìlímì sósò'ò cuki lá? Káa bà mbí Mbíṛì ò 'do tí 'bí gbaànjé lá.

⁷ Káa à kpétí káa ndâ ñi se muu tí muu yo, Mbíṛì 'deke ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, gí. À má éno, yo cì gúku lá, tacó i gbí yo me gbolò ndii i gbí ndâ naṛù me mbè gí!

Bà ùnje gítí Jézù mí kùṛo ndâ 'duù

⁸ «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, 'duù má ùnje gítí ye mí kùṛo ndâ 'duù, 'Vii-mi-'Dakò wúnò bà ùnje gítí 'duù tí nó mí kùṛo ndâ basìlì mì Mbíṛì.

⁹ Káa 'duù má biya ye mí kùṛo ndâ 'duù, 'Vii-mi-'Dakò wúnò delè bà biya 'duù tí nó mí kùṛo ndâ basìlì mì Mbíṛì.

¹⁰ «Káa ye kpónó kù ci nó a yo máa, Mbíṛì bà je à-cee-gí ji mbe 'dè vò có gítí 'Vii-mi-'Dakò gí. Káa Mbíṛì bà je à-cee-gí ji mbe 'dè vò có gítí Bèri-mi-Mbíṛì wálá.

¹¹ «Ndâ 'duù má kù ya ta yo gí gbí ngbàngà kùṛo ndâ 'duù a tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíṛì, ta kùṛo ndâ mbe kù zogo ndâ Jùdéyà, ta kùṛo ndâ gba, njembí yo 'ví mù éno máa, yo 'ví 'dè mí kùṛo kà a ña có yè wè, nò lá.

¹² Tacó a Bèri-mi-Mbíṛì ká bà wu có tí nó náa yo 'ví 'dè nó ji yo.»

Jézù lòkò'bò có gítí bà tee njembí 'duù mítí ndâ kpo-kpò i muu to tí nò

¹³ 'Bí 'dakò gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó gii 'dè có ji Jézù máa, «Mbe ñbà i! 'Dè có ji ná'vindí ye máa, yí njèè gbí ndâ i bìndi bu ze á ji ze ta yí.»

¹⁴ Káa Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nó máa, «A 'di ká bàkà ye tí gba mbe njèè gbí ndâ i mì yo ta ná'vindí lo á ji yo, 'dakò?»

¹⁵ Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe tì bìnjii nó, máa, «Yo njaanga ɾo yo, wàa yo 'ví kpolo tí yo, máa, yo 'ví dù tí ndâ mbe gbolò njembí lá, tacó à me ndâ kpo-kpò i tí

nó mbe yè to mì 'duù nó ká kù si yí 'ví 'vala cèè bà 'vala ndò lá.»

¹⁶ Bìndi yí gii lòkò'bò có ji ndú máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò gii da cù tí i-serè.

¹⁷ Yí gii 'bità bà koṛo có ta kpéétí wó máa, «Ye kpónó 'ví bàkà a ṛa yè? Ye 'ví 'de bàndò gítí ṛa serè cù tí nó kòtí 'di?

¹⁸ À nìkì ènò máa, ye ki'viki ndâ coko'do-cókó'dó gálá tí nó kpónó ta ndâ i mì ye gbí ndú nó gí to, wàa ye 'ví bì ndâ 'bí wooko-wòòkò i mbe te ndâ 'bí i mì ye ta ndâ cù tí nó 'dáá gí.»

¹⁹ Bìndi yí gii dù kù koṛo có ta kpéétí wó máa, «Ye a mbe tó pá! Ndâ tó i ṛinó ta go ndú tí ye nó 'dáá gí kuu mì ye gítí mbè ndoò. 'Válá tacó tí ye me có lá; ye bà dùlù tí ye ta bà zò i, ta bà njù pe.»

²⁰ «Káa Mbíri gii 'dè có ji 'dakò tí nó máa, «Bèbìlì tí nó wúnó nó a bèbìlì bà cì wò, ndí lo ṛónókó! À má éno, a 'di ká bà zèè ndâ i tí nó náa wò kili ndú yè to gí nó, á bìndi lo?» »

²¹ Jézù gii yee nje lòkò'bò mì wó máa, «Ṛinò a ṛa i tí nó mbe kù 'de ndâ mbe kù kili ndâ kpo-kpò i gítí miṛi ndú, káa Mbíri ṛò ndâ kpo-kpò i tí nó ṛo wó tí i lá nó, ká nó.»

Yo tee njembí yo mítí Mbíri

²² Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «À má éno, njembí yo 'ví si bà mù éno máa, «Ze bà zò a yè wàa ze 'ví 'vala tí?» mí to. Yo delè 'ví me kpùrù-kpùrù éno máa, «Ze 'ví yuu a yè á mí kapí kù ze?» lá.

²³ 'Válá a kpóló-kpolo i ndii i-zó-zò gí, bìndi dii 'duù a kpóló-kpolo i ndii ndâ bongo gí.

²⁴ Káa yo zeke káa ndâ gààna gi. Ndú ṛò njí lá, ndâ gálá bà kili i delè mì ndú wálá. Káa ta ndâ ṛa ṛinò 'dáá gí, Mbíri kù ko ndú! Káa yo a ndâ kpóló-kpolo i co tí ndâ nuù gí.

²⁵ Káa ta ndâ kpùrù-kpùrù-zò-wúràngú mì yo nó, a 'bí 'di gbí òkò tí yo ká bà uu go sáṛo cù ndii bà uu yí náa Mbíri cu ji yí nó gí?

²⁶ Wotí bà bàkà ṛa làmbu ṛinò lê má tí yo wálá, njembí yo kù mù gítí sè ndâ 'bí i tacó yè?

²⁷ «Yo zeke káa ndâ 'ví ndâ làngá gi. 'Bì tí ndú tacó bà te ṛa banga tí nó mítí ndú ta kpéétí ndú wálá, káa ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, à kpétí káa Sólómònì tí gbolò gba dígíséè náa àà mì wó a ndâ kpo-kpò i, yí jé yuu 'bí ṛa bongo ta banga tí mbe ndii ndâ 'ví ndâ làngá gí, nó lá.

²⁸ Káa Mbíri má te ṛa banga tí nó mítí ndâ mbíli gbí jìlì, náa ndú wúnó kuu, káa à taàbé kù doo ndú ta wu, wotí bà je bongo ji yo bà kpò yí gí? Yo me ndâ 'duù mbe kù tee njembí yo mítí Mbíri kácá-kácá lá.

29 À má éno, yo tee njembí yo gá'dáá mítí có bà zò i, ta bà njù pe, lá.

30 Tacó a ndâ 'duù tí nò mbe nò cèe kpokèjì bà bàkà i jì Mbíri ni lá muu to tí nó nó ká kù si njembí ndú ká gítí bà koṛo có gítí ndâ i tí nò, káa Bu yo nò ṛa i tí nó mbe 'vii ta yo nó ni gî.

31 Yo si njembí yo gítí bà koṛo có á gítí có bà dù Mbíri tí gba, wàa a yí tí Mbíri ká bà je ndâ i tí nó jì yo.

Bà kpolo tí ndâ i ñinó ta i gbí ndú nó á mí gbíri

32 «Yo cì gúku lá, ndâ rómbo mì ye, muu yo me mbè lá, káa tàkòcò Bu yo tí gba peteke gítí bà je 'bá mì wó jì yo gî.

33 Yo si ndâ i mì yo 'dáá gí 'dè, wàa yo 'ví kaa i gbí ndú 'ví koni ta ndâ mbe yê. Yo cu ṛa kúúkpá ñinó jé mbe yaka lá nó, wàa yo 'ví kpolo tí ndâ i mì yo mí gbí ndú á mí gbíri, tí bàndò tí nó náa muu ndú bà ba tí wálá nò. Tacó ndâ mbe ngbà bà di ká wálá, ndâ sù delè ká wálá.

34 Tacó njembí 'duù ta o 'dáá gí kù dù ká kácáá tí bàndò tí nó ta ndâ i mì wó tí nò.

Yo 'viindi tí yo

35 «Yo ṛò tíyò kpècè, wàa yo 'ví dù léngé-linge kù ù ta ndi ṛa i ñinó bà gí nò. Yo si wu 'ví mee 'do nje kùpò mì yo lá.

36 Yo 'viindi tí yo, go bà 'viindi tí ndâ bòò mbe kù ù bà gí mbe tí ndú 'do bàndò bà ko niì, tacó wàa à káa póó bà 'di wo tí wó kítíkí, ndâ yì 'ví njaanga njekèjì jì yí.

37 Ndâ bòò tí nó mbe dù tí zò'o yee tí o bà gí mbe tí ndú nó bà dù a ndâ mbe tó pá. Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, mbe tí ndâ bòò tí nó bà ki ndú mí to, bindi yí gí kaa i-zó-zò ta 'bì wó mí kùro ndú.

38 Ndâ bòò tí nó, náa mbe tí ndú má gí ta kpo-gbí'o, bindi yí gí 'de ndú tí zò'o nò bà dù a ndâ mbe tó pá.

39 Yo koṛo muu yo máa, mbe 'bá má nò o bà gí mbe ngbà gí, yí bà si mbe ngbà tí nó 'ví ṛi gí tà'i mì wó ngé gí wálá.

40 À má éno, yo 'viindi tí yo, tacó yo bà nò o bà gí 'Vii-mi-'Dakò ni wálá, yí ba gbaaka yo gbááká-gbaaka.»

Ndâ tó bòò ta vò bòò

41 Piyétòrò bà-i-nò gí 'vee Jézù máa, «Wò kù lòkò'bò có tí nó a i jì ze tí ndâ mbe tala có mì lo cuki wèè, wò kù nì a ndâ 'duù 'dáá gí, Mbe ni bà i?»

42 Káa Mbe tí ndoo gí 'vee Piyétòrò, máa, «Tó bòò mbe kù bàkà nètè ta njembí wó gbaànjé, tí mbe 'di gbí-o náa mbe tí wó si yí tí mbe kpolo tí ndâ i-'bá mì wó 'dáá gí, wàa yí 'ví kù njèè i-zó-zò jì ndâ 'bí ka wó ta o bà zò i si yí muu nó, a 'di?

43 Bòò tí nò bà dù a mbe tó pá náa mbe tí wó má gí 'do muu nó gí 'bá káa yí gii 'de yí kú bàkà nèté mì wó 'dáá gí.

44 Ye kú 'dè có jì yo ta yúco máa, mbe 'bá bà bàkà bòò tí nò tí mbe kpolo tí ndâ i-'bá mì wó 'dáá gí.

45 Káa bòò tí nò má a 'bí ña 'duù mbe koṛo có máa, mbe 'bá kèjì gálà wálá, bindi yí gii 'bità a bà zò i, ta bà ñjù pe 'bàà, kú mèèkè ta i tí ndâ 'bí ka wó bòò ñinó náa mbe tí ndú si yí máa, yí kpolo tí ndú nó,

46 ta ɾi tí nó náa mbe tí ndú bà dele gí gí bà gbaaka yí si yí kú bàkà ña i tí nó nó, yí bà waa có mítí wó, bindi yí gii mò yí gí mì ndâ bòò tí nó tí ndâ mbe ngbútù mbe 'di có lá nò.

47 «Káa bòò ñinó mbe ñò có tí nó gbí muu mbe tí wó nó ni gí, káa yí gii 'viindi tí wó kùro bà gí mbe tí wó gí 'bá lá, yí delè gii bàkà go có tí nó lá nó, bà ñò mítí kú wó.

48 Káa bòò ñinó mbe ñò có tí nó gbí muu mbe tí wó nó lá, káa yí gii bàkà i ñinó mbe 'vii tí i náa à 'ví gbì yí gítí gbí-gbì nó, bà 'de làmbu bà gbì tí gí. À má je i jì 'duù túkà'i, à delè kú koṛo có máa, yí bà ko mboo i tí nó túkà'i.

Jézù ñjèè gbí òkò tí ndâ 'duù

49 «Ye gí tacó bà doo to tí nó ta wu, ye kùtàá má doo gí, njembí ye 'dèè gí!

50 Ye kèjì gí bà kònò sé'i. 'Dóó ye má kònò bà sé'i tí nó cee 'do muu ye lá, njembí ye gí bà 'dèè wálá.

51 «Yo kú koṛo có máa, ye gí a i tacó bà 'viindi gbí òkò tí ndâ 'duù á muu to tí nó? Ñinó me nderè bà gí ye gí muu to tí nó ká nó lá. Ye gí a i tacó bà volo gbí òkò tí ndâ 'duù.

52 'Do tí kpónó kú ya gí kùro, muu ndâ 'duù má ɾùkàtiì vò, ndú bà ñjèè gbí òkò tí ndú gí. Có mì ndâ 'bí 'duù ta'ò bà ya ta có mì ndâ 'bí 'duù ñinó sósò'ò nó wálá. Có mì ndâ 'duù ñinó sósò'ò nó delè bà ya gí gbí có mì ndâ ka ndú ta'ò nó wálá.

53 Ndâ bu ndâ 'vii-'dakò bà loko mítí ndâ 'vii mì ndú ta vò i; ndâ 'vii-'dakò delè bà loko ká mítí ndâ bu ndú. Ndâ nawu ndâ 'viní bà volo mítí ndâ nájú ndú; ndâ 'viní delè bà volo mítí ndâ nawu ndú ta vò i. Ndâ nawu ndâ 'vii-'dakò bà volo mítí ndâ nawu ndâ 'vii mì ndú; ndâ nawu ndâ 'vii delè bà volo mítí ndâ gù ndú, nawu ndâ 'dakò mì ndú.»

54 Jézù gii 'dè có jì ndâ 'duù tí nó mbe tì bìnjii nò, máa, «Yo tí ndâ Jùdèyà má ñò mù kú te mò gí tàbú, yo kú 'dè có máa, mù tí nó bà bè bà nì wálá, káa à kú bàkà tí go ngo nje yo nò.

55 Yo má ñò pípiṛi kú pì 'do gbí'dè, yo kú 'dè có máa, gó ɾi bà dù ta ɾi tí nó ngé ndii gí. Káa có mì yo nó delè có to lá.

⁵⁶ Yo ñò ña i tí nó á kèjì nó ni 'do tí bà zeke cè kózò tí tàrì, ta cè kózò tí to gî, káa yo ñò ña i tí nó mbe kù bàkà tí kpónó nó ni lá, tacó yè, ndí yo ndâ mbe tìrì?

Yo 'viindi gbí òkò tí yo ta ka lo mbe có

⁵⁷ «Yo koṛo muu yo wàa yo 'ví bàkà i ñìnó jáá nó lá tacó yè?»

⁵⁸ Có má gbí òkò tí yo ta 'duù, káa wò ñò ni tí vò i gî, bàkà wotí gítí bà mee wu 'do tí có tí nò gbí òkò tí yo ta yí nò kùṛo bà ya ta wò mì wó gí gbí ngbàngà. Tacó yí má yee ta wò á kùṛo ndâ gba gî, ndú bà je wò ji ndâ mbe kpolo tí zàà, máa, ndú nè wò mí tà'i.

⁵⁹ Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó máa, wò bà dù gbí zàà yee tí o tí nó náa wò sì có tí nò cee 'do muu lo gî.»

13

Yo má 'visì muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo lá, yo bà mìi gí

¹ Ta o tí nò, ndâ 'bí 'duù giì 'dè có ji Jézù gítí bà ziki ndâ 'bí 'dakò tí ndâ Jùdèyà mbe 'do Gàlilèyà mì Pilátò si ndú kù waa mbelè ji Mbírì á Jèrùzàlémè, bìndi mbelè ndâ 'duù tí nò náa Pilátò ziki ndú nò giì ñònòkò tí ta mbelè ndâ nò náa ndú ci ji Mbírì nò.

² Káa Jézù giì 'vee ndâ 'duù tí nò máa, «Yo koṛo có máa, Pilátò ziki ndâ 'dakò tí nò tacó vò i mì ndú me gbolò ndii ndâ vò i mì ndâ sè ndâ 'duù Gàlilèyà 'dáá gî, gí?»

³ À me éno lá. Káa ye kù 'dè có ji yo máa, yo má 'visì muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo lá, yo 'dáá gî bà mìi gí.

⁴ Káa ndâ 'dakò tí nó muu 'bì-nje vô nje-vô ta 'ô náa njà su-sú 'bá mìi ndú Sìlòwámù gbí gbata Jèrùzàlémè nó, yo koṛo có máa, ndâ 'bí 'duù ta vò i mì ndú mbe me gbolò kùṛo Mbírì ndii ndú á gbí gbata Jèrùzàlémè wálá?»

⁵ À me éno lá! Káa yo má 'visì muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo lá, yo bà mìi go bà mìi ndú nò 'dáá gî.»

Jézù lòkò'bò có gítí 'bí mû-mbiigá mbe rì lá

⁶ Jézù giì lòkò'bò có ji ndú máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò ta mû-mbiigá gbí njí mì wó giì ya gí bà pà yú mbiigá gbí mû tí nò, káa yí giì 'dè gbèe rì mbiigá gbí mû lá.

⁷ Yí bà-i-nò giì 'dè có ji mbe kù bàkà nèté gbí njí mì wó ta kpo-tàkòcò, máa, «Ñò káa ña i tí nò gi. Ñìnó kpónó a bà ta 'ô ndoò tí bà nò ye gí bà pà yú mbiigá 'do gbí mû tí nò, káa ye jé 'de gbèe i lá. À má éno, da mû tí nò gí to. Gbí nderè bà gèè bè mì wó tii ta to gbí njí sínò wálá.»

⁸ «Káa mbe kù bàkà nèté gbí njí mì 'dakò tí nò giì 'visì có ji yí máa, «Si njí 'dí kózò gí, kpo 'duù. Ye bà kili zì to mí rèngbó wó, wàa, ndâ 'ví zeke ta ndoò gbaànjé má kózò gi.

⁹ Yí má ɾì gbí ndoò tí nó kẹ̀jì nó gí, à nìkì ma. Káa yí má ɾì lá, à 'ví da yí gí to go có mì lo nò.»

Jézù 'vala 'bí nìi ta ɾi bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà

¹⁰ Jézù ta o tí nò kù nìbà i jì ndâ 'duù á tí 'bí bàndò bà kili ndâ 'duù gí bà ùlù Mbíri, ta ɾi bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà.

¹¹ Ta o tí nò, 'bí nìi ta i-gbì-muu wò kuu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe kili mí bàndò bà ùlù Mbíri nò. I tí nò ɾonoko nìi tí nò ta ndoò muu 'bì-nje vô nje-vô ta'ô. Yí gii bàkà ósú mítí nìi tí nò, tí ɾa ɾinó náa nìi tí nò kù gii nò nó ká 'bùrà-'bùrà éno.

¹² Jézù má gii ɾò nìi tí nò, yí gii tè'é tí wó, bìndi yí gii 'dè có jì yí máa, «Nò'o mì lo cee gí, nìi!»

¹³ Jézù gii tee 'bí wó mítí nìi tí nò, bìndi ndòpí nìi tí nò gii ya'va tí jáá gí. Bìndi nìi tí nò gii 'bità bà ùlù Mbíri.

¹⁴ 'Bí gbolò 'duù tí kùro ndâ mbe kù kili mí bàndò bà ùlù Mbíri má gii ɾò bà 'vala nìi tí nò mì Jézù ta ɾi bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà, yí gii 'dè có jì ndâ 'duù ta kpo-tàkòcò máa, «À kuu tí mì ndoo a ndâ sili vô-nje gbaànjé, tí ndâ sili bà bàkà nèté. Nò'o má tí 'duù, yí 'ví gí gí bà pà yeè á gbí òkò ndâ sili tí nò, me ta ɾi bà wotí gbí tàkìi lá!»

¹⁵ Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có jì 'dakò tí nò máa, «Ndí yo ndâ mbe ɾi! A 'di gbí òkò tí yo nò jé ká njaanga wú tí ndâ i-kó-ko mì wó, bìndi yí gii gbà ndú ya tí gí bà nju ngo ta ɾi bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà lá?»

¹⁶ À má éno, ye 'ví njaanga miɾi nìi tí nó tí nájú Àbìráámò nó 'do 'bì vò i tí nó mbe kò yí ta ndoò muu 'bì-nje vô nje-vô ta'ô nó lá wàà?»

¹⁷ Có tí nò náa Jézù 'visì jì 'dakò tí nò nò gii te a nô mí ɾo ndâ mbe kù sogo yí tí Jézù. Káa líkí'o ndâ kpo-kpò i tí nò náa yí bàkà nò ká gii dù tí sè ndâ 'duù 'dáá gí.

Jézù lòkò'bò có gítí nji ndi

¹⁸ Ta o tí nò, Jézù gii 'vee ndâ 'duù máa, «Bà dù Mbíri tí gba mì ndâ 'duù go ɾa yeè? Ye 'ví 'vii mítí ɾa yeè jì yo?»

¹⁹ À go nji ndí náa 'duù ɾò mí gbí njí mì wó. Nji ndí tí nò gii kù tí gbolò mú náa ndâ nuù kù gèè 'bá mì gbí bè wó.»

Jézù lòkò'bò có gítí rú'bù

²⁰ Jézù gii 'vee ndâ 'duù káká'i máa, «Ye kpónó 'ví 'vii ngú ɾa kẹ̀jì bà bàkà nambeè mì Mbíri ta ndâ 'duù jì yo mítí ɾa yeè?»

²¹ À go nju rú'bù, náa nìi kù soo mítí kpàtà pe njí'dí-njí'dí kpòò yee tí o bà nì kpàtà pe tí nò.»

Rúú njekèjì

22 Jézù giì njè nó kù ya gí Jèrùzàlémè ta bà nò ta bà gala ndâ 'duù ta ndi gbí ndâ gbata, ta ndâ to tí kpokèjì 'dáá gí.

23 Káa 'bí 'duù giì 'vee yí máa, «Muu ndâ mbe 'de 'wálá bà me mbè wálá, kpo 'duù?»

Káa Jézù giì 'visì có gí tàkò 'vé mì 'duù tí nò ji ndâ 'duù, máa,

24 «Yo kili ndòngbú wotí mì yo, wàa, yo 'ví rì gí tà'i co a i tí rúú njekèjì. Ye kù 'dè có ji yo máa, ndâ 'duù me mbè bà jòò tí ndú tacó bà rì gí tà'i, káa ndú gí bà rì wálá.

25 Mbe 'bá má giì a gí yaà, bìndi yí giì kisi njekèjì gí, yo bà dù á sè kù gbà njekèjì ta bà tè'é tí wó, máa, «Njaanga njekèjì ji ze, kpo 'duù!»

«Káa yí bà 'visì có ji yo máa, «Ye nò bándò tí nó náa yo gi 'do tí nó ni lá!»

26 «Káa yo bà-i-nò bà dù a i sè kù 'visì có ji yí máa, «Ndoò táánò zò i ta ndoo gbí gbèe ká'i gí. Ndoò delè njù ngo ta ndoo gbí gbèe kàrà ngo gí. Wò delè táánò nò ta bà nìbà i ji ndâ 'duù gbí gbata mì ze gí, kpo 'duù!»

27 «Káa yí bà 'visì có ji yo káká'i, máa, «Ye nò bándò tí nó náa yo gi 'do tí nó ni lá. Yo ya 'dáá 'do tí ye gí kàzò, ndí yo ndâ wò 'duù!»

28 Bìndi yo bà dù a i sè kù wa gbí ta bà 'vì tì yo ta sé'i, kù zeke ta ndâ Àbiráámò, ta Ízákò, ta Jàkóbè, ta ndâ 'bí mbe 'dòkò có mì Mbìrì 'dáá gí gí tà'i mì Mbìrì, káa à 'vaka yo gi sè gí!

29 Ta o tí nò, ndâ 'duù bà gi 'do cee muu to 'dáá gí gí bà zò i ta líkí'o tí ndú 'bá mì Mbìrì!

30 Ta o tí nò, ndâ 'duù ònó náa ndâ 'duù muu to tí nó kpónó si ndú tí i lá nó, bà dù tí ndâ 'duù ònó náa à kù te duù mítí ndú me gbolò; bìndi ndâ 'duù ònó náa ndâ 'duù muu to tí nó kpónó kù te duù á mítí ndú nó, bà dù tí ndâ 'duù ònó ta i gbí ndú kpokoo wálá nò.»

Jézù 'deke tí ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè

31 Mâ giì zeke'o, ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéya giì gí gí mì Jézù, bìndi ndú giì 'dè có ji yí, máa, «Njè nó 'do bà-i-nó gí, tacó Èródè tí gbolò gba kù po tiri có bà zi wò.»

32 Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa, «Yo dele ndi yo ya gí bà 'dè có ji ngàmbe tí nò, máa, ye kù mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ye delè kù 'vala ndâ mbe nò'o, gbí rì tí nó wúnó, ta taàbé, ye bà cee ta nètè mì ye a i takàcò.

33 Kpètí ká ènò, ye bà dù a i muu nó wúnó, ta taàbé, ta takàcò, tacó bà zi mbe 'dòkò có mì Mbìrì mí sè 'do gbí gbata Jèrùzàlémè me dú lá.

34 «Ákoo ndâ 'duù Jèrùzàlémè! Ndâ 'duù Jèrùzàlémè! Yo kù ziki ndâ mbe 'dòkò có mì Mbìrì! Yo kù 'vaka ndâ 'duù tí

nó náa Mbíri tuu ndú ji yo nó ta díí! Ye jè ta bà kili yo mí njembí ye go bà kili ndâ 'viì mî na nguù mí tà mbíri wó nó ta bà me mbè, káa yo kpò ye gî!

³⁵ 'Bá mî yo bà jì'vì mòòkò. Ye kú ci nó a yo máa, yo bà ò ye káká'i wálá, yee tí o tí nó náa yo 'dè có ta nje yo máa, <Mbíri 'ví si 'duù tí nó mbe gí ta ɾè wó tí Mbíri,> nó gî.»

14

Jézù 'vala 'bí 'dakò káká'i ta ɾi bà wotí gbí tàkìi mî ndâ Jùdèyà

¹ Ta 'bí ɾi bà wotí gbaànjé, Jézù gii ya gí bà zò i á 'bá mî 'bí gbolò mbe kpolo tí tàkìi mî ndâ Jùdèyà. Yí mâ gii yee kà, ndâ 'duù 'dáá gí gii dù kú je mbí ndú kpolo ma ká gití wó.

² Mâ gii zeke'o, 'bí 'dakò ta ndâ 'bì wó ta kò wó oko 'dáá gí gii ja tí wó gí mî Jézù.

³ Jézù mâ gii ò yê ɾo 'dakò tí nò, yí gii 'vee ndâ mbe 'di gbí tàkìi, ta ndâ mbe kpolo tí tàkìi mî ndâ Jùdèyà, máa, «Bà 'vala 'duù ta ɾi bà wotí gbí tàkìi mî ndoo tí ndâ Jùdèyà dú? À má me dú lá, yo 'dè ji ye.»

⁴ Káa ndú gii biya bà 'visì có ji Jézù gí. Tacó éno, Jézù gii zèè 'bì 'dakò tí nò, bìndi yí gii 'vala yí gí, bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, yí ya gí.

⁵ Jézù mâ gii je nó ji 'dakò tí nò gí, yí gii 'vee ndâ mbe 'di gbí tàkìi, ta ndâ mbe kpolo tí tàkìi mî ndâ Jùdèyà, máa, «'Viì mî 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nò, delè 'bí i-kó-ko mî wó, má 'va tí gbí guu ta ɾi bà wotí gbí tàkìi mî ndoo tí ndâ Jùdèyà, yí bà ja yí gí sè wálá?»

⁶ Bà 'visì có ji Jézù káká'i gii kpò ndú gí.

Bà si tí 'duù tí i ta kpéétí wó

⁷ Jézù mâ gii ò ɲa bà jòò tí ndâ 'bí ka wó wíri tacó bà ki tí ndú tí ndâ bàndò mî ndâ kpo-kpò 'duù gí bà zò i, yí gii lòkò'bò có ji ndú máa,

⁸ «'Duù má tè'é tí lo gí bà zò i á bàndò bà kò niì, si bà có ká ngé ya gí bà ki tí lo tí bàndò mî ndâ kpo-kpò 'duù ta muu lo mí to. Tacó ndâ-'bí-lá mbe 'bá tè'é tí ndâ 'bí kpo-kpò 'duù mbe ndii wó gí, gí.

⁹ Bìndi mbe 'bá bà gí gí bà 'dè có ji wò máa, <Si bàndò tí nó ji kpo 'duù tí nò.> Bà a wò 'do bà-i-nò kú ya gití bàndò mî ndâ lúkúfà 'duù bà me a duù ta nò.

¹⁰ À má éno, à má tè'é tí lo gí bà i, ya gí bà ki tí lo tí bàndò mî ndâ lúkúfà 'duù. Mbe 'bá má ò máa, bàndò tí nò 'vii ta wò lá, a yí ká bà gí gí bà 'dè có ji wò máa, <A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí bàndò mî ndâ ka lo kpo 'duù kà zò, kómbe ye.> Tù lo ndi bà gii uu ta o bà a wò gí yaà kú ya gití bàndò mî

ndâ kpo 'duù, tacó a te duù mítí lo mí kùro ndâ 'duù tí nó 'dáá náa yo kù ki tí yo to ta ndú nó gí.

¹¹ Tacó 'duù má kù si tí wó tí i ta kpéetí wó, ndâ 'duù bà si yí tí i wálá. Káa 'duù mbe si tí wó tí i lá, ndâ 'duù bà te duù mì tí wó.»

¹² Bìndi yí gii 'dè có ji mbe 'bá tí nó náa ndú kù zò i á 'bá mì wó nó, máa, «I-zó-zò má 'bá mì lo, kili me káa ndâ kómbe lo, ta ndâ ná'vindi lo, ta ndâ nambe lo, ta ndâ ka 'bá mì lo ñinó náa áá mì ndú a i nó, tacó wàa ndú taàbé 'ví té ta é tí lo gítí ñindi ndú nò lá.

¹³ Bàkà i-zó-zò, wàa wò 'ví kili ndâ mbe yê, ta ndâ 'duù ñinó mbe kù ìrì ta to, ta ndâ mbe ku kò, ta ndâ mbe sú ro, gítí .

¹⁴ Bìndi Mbíri bà bàkà nambeè ji wò, tacó wotí bà ko mboo i-zó-zò mì lo nò ji wò tí ndâ 'duù tí nò wálá. Mbíri bà ko mboo i-zó-zò mì lo nò ji wò ta o bà 'vala ndi ndâ mbe bàkà go có mì wó 'do gbí muu'dú ndú.»

Bà lòkó'bò gítí gbolò o bà zò i

¹⁵ 'Bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù zò i ta ndâ Jézù nó mâ gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, yí gii 'visi có ji Jézù máa, «Ndâ mbe zò i 'bá mì Mbíri wúnò bà dù a ndâ mbe tó pá.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nó máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ci o ji ndâ 'duù me mbè máa, ndú ya gí bà zò i 'bá mì yì.

¹⁷ O bà zò i tí nó náa yí ci nó mâ gii me tí gí, yí gii bàkà i-zó-zò me gbolò, bìndi yí gii tuu bòò mì wó, máa, yí ya gí bà 'dè có ji ndâ 'duù tí nó náa yí ma có i-zó-zò ji ndú nó, máa, à bàkà i-zó-zò cee gí.

¹⁸ «Bòò mì wó mâ gii ya gí bà 'dè có tí nó ji ndâ 'duù, ndâ 'duù 'dáá gí gii ñònòkò tí ndú 'do tí bà ya gí bà zò i gí. Kpédélé 'duù tí nó náa bòò tí nó 'de yí nó loko gbí 'bá wó, máa, «Nó kpónó kuu kò ye. Ye kù ya gí bà gala 'bí ña ngú njí náa ye sì á kàzô. Ya gí bà 'dè có ji mbe tí lo, máa, ye biya bà gí gí tà é mì wó me bíyá-biya lá.»

¹⁹ «Bà só 'duù tí nó náa yí 'de yí nó gii 'dè tìrì ji yí máa, «Kpokèjì bà ya ye ngé gí wálá, tacó ye kpónó kù ya gí bà ñò nèté mì ndâ 'bí ngú mò'dú náa ye sì tacó bà ji njí kàzô. Delè ndi lo ya gí bà 'dè có ji mbe tí lo, máa, gùù tè kàrà di lá.»

²⁰ «Bà ta'ò 'duù gii ci yí ta tìrì, máa, «Ñìnò kpónó a bà ko niì mì ye gí tí gí 'bá ká nò. À da 'bò mítí kò ye gí.»

²¹ «Bòò tí nó gii dele ya gí 'bá, bìndi yí gii 'vanda ndi kòcò ndâ 'duù tí nó 'dáá gí ji mbe tí wó. Mbe tí wó bà-i-nò gii 'visi có ji yí ta kpo-tàkòcò, máa, «Goonó ya ta ndi tí ndâ kpokèjì gbí gbata, wò má 'de ndâ mbe yê, ta ndâ mbe sú ro, ta ndâ

mbe ku kò, ta ndâ 'duù ñinó mbe ki'viki mì to gî nó, wò 'ví gî ta ndú.>

²² «Bòò tí nò gii ma ndâ ña ndâ 'duù tí nò náa mbe tí wó 'deke ji yí nò, káa ndú yè tà'i bà zò i lá. Tacó éno, yí gii 'dè có ji mbe tí wó máa, <Ye ma ndâ 'duù go có mì lo nó gî, káa ndú gii yè tà'i bà zò i lá, bu ye.>

²³ «Káa mbe tí wó gii 'visi có ji yí máa, <Ya ta ndi tí ndâ kpokèjì á sè 'do gbí gbata, wàa wò 'ví ma ndâ 'duù yee tí o tí nó náa tà'i bà zò i yè ta ndâ 'duù gî.>

²⁴ Bòò tí nò má gii kili ndâ 'duù yè tà'i bà zò i go kòcò mbe tí wó nó gî, mbe 'bá gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nò, máa, <Ye kú 'dè có ji yo máa, ndâ 'duù tí nó náa ye tè'é tí ndú káa ndú biya bà gî gí nó, bà tala i-zó-zò mì ye nó wálá.> »

I tàkò bà dù tí mbe tala có mì Jézù

²⁵ Ndâ 'duù me mbè gii kaa kú ko tàkò Jézù. Yí bà-i-nò gii 'visi tí wó gí ndii, bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa,

²⁶ «'Duù má gî gí mì ye, káa njembí wó ká kácáá tí ndâ bu wó, ta nawu wó, ta niì mì wó, ta ndâ 'viì mì wó, ta ndâ ná'vindí wó, ta ndâ námì wó, ta miři wó, 'duù tí nò bà dù tí mbe tala có mì ye wálá.

²⁷ 'Duù má te 'dóó njèèkpe mù mì wó, wàa yí 'ví gí tí gí tàkò ye lá, 'duù tí nò bà dù tí mbe tala có mì ye wálá.

²⁸ «Tacó 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo kpónó má kú bàkà có bà gèè 'bá, kpédélé có gbí muu wó bà dù me bà kořo có gítí bándò bà 'de ndâ i-nètè gítí bà cee ta 'bá tí nó lá?

²⁹ À má éno lá, yí má duu káa ndâ kpalà mí tà to gî, káa bà cee sè nètè gítí 'bá gii kpò yí gî, ndâ 'duù bà ño yí,

³⁰ máa, bà gèè 'bá kpò yí gî.

³¹ «À delè a gba ngayi jé ká kú ya gí bà tè 'bí ka wó gba ta gó, náa yí má ñò ni gí máa, wotí gó mì ka wó nó ndii yí gí?

³² Yí má ñò ni éno gî, yí bà tuu tú 'do ká tí 'dú, máa, ndâ yí 'dè có tí nó gbí òkò tí ndâ yì ta yí nó 'dé-'dè.

³³ À má éno, 'bí 'duù gbí òkò tí yo mbe biya ndâ i mì wó 'dáá gî lá, bà dù tí mbe tala có mì ye wálá.

À kú yee tè zi ñinó náa gó zi cee 'do gbí gí nó gí 'dè

³⁴ «Gó zi má kú gbí mbí zi, yí a tó i. Káa bà gó ngo zi tí nó má cì cee gî, kèjì bà dele ta gó zi gí gbí tè zi tí nó káká'i wálá.

³⁵ Tè zi me i mbe zii to tacó ba ò i lá. Ndâ 'duù kú te tè zi yee ká tí vò i gí 'dè. À má éno, 'duù ñinó ta tù bà 'di có tí muu wó nó 'ví 'di có.>

15

Rómbo mbe gîri gí

¹ Ta o tí nò, ndâ mbe kù kili i-mírì me mbè, ta ndâ 'bí vo-vò Jùdèyà giì kaa ya kù 'di ndâ có mì Jézù.

² Ndâ mbe kpolo tí tàkù, ta ndâ mbe nìbà tàkù mì ndâ Jùdèyà mà giì nò éno, ndú giì 'bità bà 'dè ví có ta kòlòwò, máa, «'Dakò tí nò kù nònòkò tí wó ta ndâ 'duù nìnó náa à mò ndú 'do gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà gí nò. Ndú delè kù zò i ta ndú gbí gbèe ká'!»

³ Jézù mà giì 'di có mì ndú nò, yí giì lòkò'bò có jì ndú, máa,

⁴ «'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nò kpónó má kù gbà ndâ rómbo mì wó zi'duù-vò, káa 'bí gbaànjé giì gịri gí, yí bà jee sè mbè ndâ nìnó kù zò i nó mí to, bìndi yí 'ví ya gí bà pà bà tí gbèe nìnó mbe gịri gí nó, yee tí o tí nó náa yí 'de yí gí nó wálá?»

⁵ Yí má 'de yí gí, yí bà te yí mí pàapì wó ta líkí'o kù ya tí gí 'bá.

⁶ Ta o bà ye ta yí 'bá, yí bà kili ndâ kómbe wó, máa, «Yo giì, wàa ndoo 'ví zò i ta líkí'o, tacó 'bí rómbo mì ye kùtáa gịri gí, káa ye giì 'dè yí gí!»

⁷ Ye kù 'dè có jì yo máa, nìnò a gbèe ña i tí nó mbe kù bàkà tí á gbìrì nó ká nò. Gbèe mbe bàkà vò i muu to tí nó má 'visì muu wó 'do tí ndâ vò i mì wó gítí kpokèjì mì Mbìrì, líkí'o wó tí Mbìrì á gbìrì ndii líkí'o ndâ mbè 'duù tí nó cúú-cu-cù mbe kù co tí kpokèjì mì wó nó gí.»

Njì gírìsì gbaànjé mbe gịri gí

⁸ Jézù giì 'vee ndâ 'duù máa, «Ndâ njì gírìsì muu'bì kpónó má mì nìi, bìndi 'bí gbaànjé giì 'va tí to á 'do tí wó ta bèbìlì, nìi tí nó bà tù ngba wu, bìndi yí giì pà ta tà'i léé gítí gbèe gírìsì mì wó nò wálá? Káa à má me tí tí i bà kaa tà'i tí nò, nìi tí nó bà je kù'ò gítí gbí òkò ndâ ká'i pétékè'i, yee tí o bà 'de gbèe gírìsì tí nó wálá?»

⁹ Yí má 'de gí, yí bà kili ndâ kómbe wó ta ndâ ka 'bá mì wó, bìndi ndú bà da 'dì ta líkí'o.

¹⁰ Ye kù 'dè có jì yo máa, líkí'o kù bàkà ndâ basìlì mì Mbìrì ta o tí nó náa 'bí mbe bàkà vò i gbaànjé má 'visì muu wó gítí kpokèjì mì Mbìrì go éno.»

'Bí 'vii tí vò mbe volo gbí i

¹¹ Jézù giì lòkò'bò 'bí có, máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò giì jò ndâ 'vii-'dakò sósò'ò.

¹² Ndú mà giì kpolo tè tí ndâ 'dakò gí, nìnó tí 'vii nó giì 'dè có jì bu ndú ta 'bí ị gbaànjé, máa, «Je bà ndâ i mì ye á 'bá nó jì ye, bu ye.» Bu ndú bà-i-nò mà giì njèè gbí ndâ i-'bá jì ndú go i gbí tàkù mì ndú gí,

13 'viì-'dakò tí nò giì bàkà káa làmbu sili bìndi bà njèè gbí ndâ i mì ndú, bìndi yí giì kaa bà ndâ i mì wó 'dáá gí, yí giì ya 'do 'bá mì bu wó gí gbí 'dú to. Bìndi yí giì volo gbí ndâ i tí nó vúrù-vúrù go i mì mbúrù nò.

14 «Ngo mà giì tè á bìndi ndâ i mì wó nò gí, go giì tè to tí nò náa yí 'dòkò ta 'bá ya gítí nò tí nìndi ku. Káa gbèè i mì wó wálá.

15 Tacó ènò, yí giì kpò tí wó mítí 'bí 'dakò tí 'duù gbí to tí nò. 'Dakò tí nò giì bàkà yí tí mbe kú je i-zó-zò jì ndâ kàdùrúkù mì wó.

16 Yí gbí ndâ o tí nò má 'de i-zó-zò mì ndâ kàdùrúkù, yí bà zò gí, káa a mbe je jì yí ká wálá.

17 Yí mà giì koro có kpòò, muu wó giì gí gítí wó gí. Bìndi yí giì 'dè có máa, «Ye kú cì ta go, káa yì ndâ mbe kú bàkà nètè 'bá mì bu ye kpónó gítí i-zó-zò wálá.

18 À má ènò, ye bà dele ndi ye ya gí mì bu ye, wàa, ye 'ví 'dè có jì yí máa, «Ye bàkà vò i gítí Mbírì gí, ye delè bàkà vò i gítí lo gí, bu ye!

19 Ye 'vii tí mbe dù tí 'viì mì lo káká'i lá. Si ye 'ví dù tí 'bí mbe bàkà nètè mì lo gbaànjé.» >

20 «'Viì-'dakò tí nò bà-i-nò giì njè nó ya gí 'bá mì bu wó. Bu wó mà giì nò yí 'do me 'dú kèjì, yè ɾo wó giì bàkà yí gí. Yí bà-i-nò giì a ya gí bà kunduu yí, ta bà òlò gbí tù wó.

21 Káa 'viì-'dakò tí nò giì 'dè có jì bu wó, máa, «Ye bàkà vò i gítí Mbírì gí, ye delè giì bàkà vò i gítí lo gí, bu ye. Ye 'vii tí mbe dù tí 'viì mì lo lá.»

22 «Káa bu wó bà-i-nò giì tè'é tí ndâ bòò mì wó, máa, «Yo gí ta banga bongo nìno ta ɲa wálá nó, ta banga i-tí-silì-'bì, ta tàrà.» Ndâ bòò tí nò mà giì gí ta ndâ i tí nò gí, 'dakò tí nò giì zaa 'viì mì wó gí.

23 Bìndi yí giì 'dè có jì ndâ bòò mì wó, máa, «Yo ya gí bà gí ta 'bí 'viì-mò'dú nìno ta banga diì wó nó, wàa yo 'ví bàkà ta i-zó-zò, wàa ndoo 'ví zò i ta líkí'o.

24 Tacó 'viì mì ye nó táánò cì gí, káa yí kpónó 'vala ndi wó gí. Yí táánò gírì gí, káa à kpónó 'de yí gí.» Ndâ bòò mì 'dakò tí nò mà giì bàkà go có mì wó nó gí, ndú giì 'bità bà zò i ta líkí'o tí ndú.

25 «Ta o tí nò náa ndú kú bàkà ta ndâ i tí nò nò, kpo 'viì-'dakò mì 'dakò tí nò a i gbí njí. Yí mà giì dooko gí 'bá yí giì 'di kòcò ndâ 'duù kú cè cè, ta bà dù ɾu.

26 Yí bà-i-nò giì tè'é tí 'bí bòò mì bu wó gbaànjé, bìndi yí giì 'vee yí, máa, «A yè ká bàkà tí ta bìndi ye 'bá tí nó?»

27 «Káa 'dakò tí nò giì 'visì có jì yí, máa, «A ná'vindí lo ká dele ndi wó 'do gbí to tí nó táánò náa yí ya gítí nò. Káa bu lo giì zi 'viì-mò'dú tí nó táánò náa ndoo ko yí ta banga diì

wó nó tacó bà te ta wịri mítí wó, tacó yí dele 'do kà ta vò i tí wó wálá.>

²⁸ «Tàkòcò 'vii-'dakò tí nò bà-i-nò gii kpolo ndii muu bà ya yí gí tà'i gí. Bu wó mâ gii ònò, yí gii có gí sè, bindi yí gii 'deke tí wó ji yí máa, yí ya gí tà'i.

²⁹ Káa 'vii-'dakò tí nò gii 'visì có ji bu wó, máa, «Nò káa ña mbè ndoò tí nó náa ye kù bàkà nèté ji wò go bòò mì lo nó gi! Ye jé ta 'bí gbèè ị ndii muu ndâ có mì lo lá. Wò jé je ji ye a yè? À kpètí káa vòó ọkpò 'vii-bee sínò wò jé je ye, tacó wàa ze 'ví 'dè ta líkí nje ta ndâ kómbe ye lá!

³⁰ Káa wò kpónó gii zì a ngbú 'vii-mò'dú ta i ká gbí wó ji 'vii mì lo mbe kaa ndâ i mì lo ya gí bà volo gbí ndú ji ndâ vo-vò nìi 'dáá gí, bindi yí gii dele ndi wó.>

³¹ «Káa bu wó gii 'visì có ji yí, máa, «Ndà kù dù ta ndà 'bà ta o 'dáá gí. Ndâ i mì ye 'dáá gí a ndâ i mì lo, 'vii mì ye.

³² Ye te wịri mítí ná'vindí lo ta pétékè tàkòcò ye ká dú, tacó yí táánò cì gí, káa yí kpónó 'vala ndi wó gí; yí táánò gịri gí, káa à kpónó 'de yí gí.> »

16

Vò bòò tí mbe fílí 'bì

¹ Ta o tí nò, Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò gii 'di có máa, bòò tí nó náa yí te yí tí mbe kpolo tí ndâ i mì wó nó kù volo gbí ndâ i mì wó.

² 'Dakò tí nò bà-i-nò gii tè'é tí bòò mì wó nò, bindi yí gii 'vee yí, máa, «Ndâ có tí nó náa ndâ 'duù kù 'dè ji ye ta ọ̀ lo nó a yúcó? Tùbà sè ndâ i gbí gálá ji ye, tacó ye káká'i gí bà si wò 'ví dù gbí gálá mì ye wálá!>

³ «Bòò tí nò mâ gii 'di có tí nò, yí gii koọ̀ có gbí njembí wó, máa, «Mbe tí ye kèjì gí bà mòkò ye 'do gbí nèté gí! Ye 'ví me ta tí ye ée? Wotí bà ji nji tí ye wálá. Káa áá ọ̀ ye a nô bà yù i.

⁴ À má énon, ye kpónó bà bàkà 'bí ña i 'dakò mì ye, tacó wàa yí kpètí má mò ye 'do gbí nèté gí, ye 'ví kù zò ta nje ye 'do mì ndâ 'duù tí nò.>

⁵ «Yí bà-i-nò gii tè'é tí ndâ 'duù ñnó ta i mì mbe tí wó muu ndú nô. Bindi yí gii 'vee kpédélé 'duù 'do gbí òkò tí ndú máa, «Áá mì mbe tí ye muu lo a ée?>

⁶ «Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji yí, máa, «Áá mì wó muu ye a ndâ còngò bàà mbâ zi'duù-vò.>

«Káa bòò tí nò gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, «Jaka tí ndâ mbìlì tí nó náa wò táánò ki'viki tacó bà 'vii có gítí bà si bàà tí nó nó 'do gbí wú gálá gí, wò 'ví si sè ndú mí gbí wú ká zi'duù-só-nje muu 'bì cuki.>

⁷ «Bòò tí nò gii 'vee 'bí 'duù káká'i, máa, <Káa wò ñìndi lo, àá muu lo a ée?>

«Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji yí máa, <Àá muu ye a ndâ gboko cù 1,000.>

«Káa bòò tí nò gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, <Si mí gbí wú káa ndâ mbìlì 800.>

⁸ «Mbe tí wò bòò tí nò gii ùlù yí gítí ña i yú ɾo tí nò náa yí bàkà nò, tacó 'duù ta ɾo wó mbe yú éno gbí òkò tí ndâ 'vii gbí ngba'o wálá.

⁹ «Tacó éno, ye kú 'dè có ji yo máa, yo bàkà nambeè ji ndâ 'duù ta ndâ i muu to tí nó, tacó wàa, bà ndâ i tí nò má da gî, Mbíri 'ví te ta wiɾi mítí yo á 'bá tí nó mbe dù tí ká nò.

¹⁰ 'Duù má ni bà kpolo tí làmbu i ta njembí wó gbaànjé gî, yí bà ni bà kpolo tí ndâ kpo-kpò i ta njembí wó gbaànjé delè gî. Káa bà kpolo tí làmbu i ta njembí 'duù gbaànjé má kpò yí gî, bà kpolo tí ndâ kpo-kpò i ta njembí wó gbaànjé delè bà kpò yí gî.

¹¹ Káa bà kpolo tí ndâ i muu to tí nó ta njembí lo gbaànjé má kpò wò gî, a 'di ká bà je ndâ i mì Mbíri ji wò, máa, wò 'ví kpolo tí ndú?

¹² Bà kpolo tí ndâ i mì ndâ 'bí ka lo ta njembí lo gbaànjé má kpò wò gî, a 'di ká bà je i ji wò tí 'dóó ñìndi lo?

¹³ «Gbèè bòò bà bàkà nètè ji ndâ 'duù sósò'ô ta njembí wó gbaànjé wálá. Yí má zè 'bí ñìkì maa, yí bà zè 'bí ka wó ñìkì wálá. Yí má kú te duù mítí 'bí, yí bà sì 'bí ka wó tí i wálá. Wò má kú bàkà nètè ji Mbíri ta njembí lo gbaànjé, wò bà 'de 'bí njembí tacó bà tee mítí ndâ i muu to tí nó wálá.»

Ndâ 'bí có náa Jézù 'dè ndú

¹⁴ Ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà, tí ndâ mbe go ndâ i muu to tí nó, mà gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò, ndú gii ño Jézù ñó-ño.

¹⁵ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «A yo ká kú bàkà tí yo tí ndâ 'duù jáá á kùɾo ndâ 'duù. Káa Mbíri ñò ndâ có gbí njembí yo ni gî. Tacó ndâ i tí nó náa ndâ 'duù kú si tí ndâ kpóló-kpòlo i nó me ndâ i kùɾo Mbíri lá.

¹⁶ «Ndâ có mì Mòze, ta ndâ có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri cu mí gbí ndâ wáràgà mì ndú nó, bàkà nètè yee ká tí o mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù. Bìndi bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba gii 'bità tí. 'Do tí o bà 'bità bà ma Banga-Ngú-Có tí nò, ndâ 'duù me mbè kú gii bàkà wotí tacó bà dù tí ña ndâ 'duù tí nó tí ndâ bòò-gba mì Mbíri.

¹⁷ Káa à peteke a bà 'bu ndâ tàri ta to tí nó á cotí bà giri 'bí làmbu ñì có té'déé éno 'do tí có mì Mòze.

18 «'Duù má njè niì mì wó gî, bìndi yí giì kò 'bí ngú niì, yí kú zi a ngbà ta ngú niì tí nò. 'Duù delè má kò niì tí nó náa 'dakò mì wó njè yí gî nó, yí kú zi a ngbà ta yí.»

Ndâ 'bí mbe da i ta Lázàrò

19 Jèzù bà-i-nò giì lòkò'bò có ji ndú, máa, «'Bí 'dakò táánò tí mbe da i kú yuu káa ndâ kpo-kpò bongo, yí delè kú zò káa tó i 'bàa ta ɾi 'dáá gî.

20-21 À giì te 'bí 'dakò tí mbe yê ta ɾè wó a Lázàrò, ta ndâ kà ta ndi tí kútí wó náa ndâ bô kú là ɾo ndú, mí njekèjì ndùgù mì 'dakò tí nò tí mbe da i nò, kú ù ndâ njúnjú i-zó-zò ònínó mbe kú 'vaka tí to bìndi wó ta o 'dáá gî.

22 «Lázàrò mâ giì cì gî, ndâ basìlì mì Mbíɾì giì te yí ya tí gí ɾègbà tí Àbìráámò gbíɾì. 'Dakò tí nò tí mbe da i nò mâ giì cì gî, a giì duu yí gî.

23 Káa yí giì dù á tà to gbí sé'i á 'bá mì ndâ ku, bìndi yí giì nò Àbìráámò me dú, bìndi Lázàrò kú kì tí wó to á ɾègbà tí wó.

24 Bìndi yí giì tò kú ta bà 'deke tí wó ji Àbìráámò, máa, «Nò yê ɾo ye, bu ye Àbìráámò. Si Lázàrò 'ví yuu sili 'bì wó gbaànjé mí gbí ngo, wàa yí 'ví si ngo tí nò á tí sili 'bì wó nò 'ví cì gí gbí nje ye, tacó bà 'dèè mè ye tacó ye gbí gbolò sé'i.»

25 «Káa Àbìráámò giì 'visì có ji 'dakò tí nò, máa, «Koro muu lo, máa, wò táánò kú 'vala gbí dà, 'vii mì ye, káa gbèè tó i mbe waa to có kòtí Lázàrò wálá. Káa à kpónó kú teke'de yí bà-i-nó, káa wò kú kònò sé'i.

26 Káa à me ká éno cuki lá, cèe gbolò pù ngo njèè gbí òkò tí ndoo gî. Kpokèjì bà ya ndâ 'duù 'do mì ze káá gí mì yo kà wálá. Kpokèjì bà gí ndâ 'duù 'do mì yo kà gí mì ze delè wálá.»

27 «Káa mbe da i tí nò giì 'visì có ji Àbìráámò, máa, «À má éno, bàkà nambeè mì lo, wò 'ví tuu Lázàrò gí gí 'bá mì bu ye,

28 wàa yí 'ví 'dè có tí kpoò ji ndâ ná'vindí ye vô mbe cì lá, máa, ndú 'ví gí gí gbí bàndò mbugo tí nò náa ye kpónó kuu gbí nó lá.»

29 «Káa Àbìráámò giì 'visì có ji 'dakò tí nò, máa, «Ndâ Mòze ta ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíɾì kuu mì ndâ ná'vindí lo kà; si ndú 'ví 'di ndâ có mì ndú.»

30 «Káa 'dakò tí nó giì 'visì có ji Àbìráámò, máa, «À me éno lá, bu ye Àbìráámò. À má a vuuvuu ká co mítí ndú, ndú bà 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú gî.»

31 «Káa Àbìráámò giì 'visì có ji 'dakò tí nò, máa, «Ndú má biya bà 'di ndâ có mì ndâ Mòze, ta ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíɾì gî, à kpètí káa ku ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó

ká ya gí bà 'dè có ji ndú, ndâ có mì wó nò bà dù gbí tù ndú ká go cèe mòngò gbí tù bô.» »

17

Vò i kùro Mbíri

¹ Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ndâ i mbe eendi ndâ 'duù gítí bà bàkà vò i ta o 'dáá gí bà dù kuu, káa 'duù tí nó mbe kù gí ta ndú nó bà nò míti wó!

² À nìkì a bà ẹre du díí míti miři ọa 'duù tí nò, wàa à 'ví te ta yí 'va mí tà kápá cotí bà volo muu 'bí 'viì gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ víi 'viì tí nó mì wó.

³ Káa yo 'ví kpolo tí yo, máa, 'Bí ná'vindí yo gbaànjé má bàkà i lè gí, yo 'ví 'dè gbí vò i mì wó ji yí. Vò i mì wó nò má volo tí wó gí, yo 'ví si có gítí vò i mì wó nó mí to.

⁴ Yí má co ta yo tí kpokèjì ònó mbe lè gí ta bà vò-nje só gbí gbèe ri, káa bìndi bà bàkà ndâ vò i mì wó nò yí kù gí gí bà 'deke tí wó ji yo máa yì káká'i bà bàkà ndi ọa i tí nò wálá, yo 'ví si có gítí wó mí tò.»

Bà tee njembí míti Mbíri

⁵ Ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'deke tí ndú ji yí máa, «Je wotí bà tee njembí ze míti Mbíri tí kpoò ndii ònó náa ze kù me kpónó nó gí ji ze, Mbe tí ze.»

⁶ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Yo kùtáá má kù tee njembí yo míti Mbíri kpèti ká nji'díí éno, yo má 'dè có ji 'bí gbolò mù-'belè máa, yí a ta teè wó vùkù 'do tà to, wàa yí 'ví ya gí bà rò ndi tí wó mí tà kápá, yí bà 'di có mì yo nò gí.

⁷ «Bòò mì 'bí 'duù gbí òkò tí yo nò kpónó má gí 'do gbí nji, má wálá 'do bà gbà ndâ rómbo, yí bà 'dè ji bòò tí nó máa, <Ndiì ngé ya gí bà zò i gí?»

⁸ Có náa yí bà 'dè ji bòò tí nó bà dù me éno máa, «Caka tí lo gí wàa wò 'ví bàkà i-zó-zò ji ye, ye má zò i cee gí, wò 'ví gii ya gí bà zò ònòndi lo» lá?

⁹ Yí 'dè nìkì maa ji bòò mì wó tacó bà bàkà nèté tí nó náa yí je ji yí nó gí?

¹⁰ Yo delè ká éno. Yo má bàkà ndâ nèté tí nó náa à je ji yo nó cee gí, yo 'ví 'dè có máa, «Ze káa ndâ bòò sínò, ze kù bàkà káa ndâ nèté ònó náa à je ji ze nó cuki.» »

Ndâ 'bí mbe cì muu'bi

¹¹ Jézù gii njè nó kù ya gí Jèrùzàlémè co tí wúngbó to tí nó gbí òkò tí ndâ Sàmáriyà ta Jùdèyà nò.

¹² Yí mà gii yee 'bá mì ndâ 'bí 'duù, á gí ndii 'do gbí gbata, ndú gii 'de tí ndú ta ndâ 'bí mbe cì muu'bi. Káa ndâ mbe cì tí nó gii rò tíyò 'do tí Jézù janga-jàngá gí ndii.

13 Bìndi ndú gii 'deke tí ndú ji yí ta kòcò ndú ngará gí yaa máa, «Jézù, Mbe tí ze, nò yê ɾo ze!»

14 Jézù mâ gii zeke ndú, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ya gí bà túbà tí yo ji ndâ bu-Mbíri.» Káa si ndú kpokèji ta nó kú ya gí mì ndâ bu-Mbíri, ndú mâ gii nò cì cee 'do tí ndú 'dáá gí gí.

15-16 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó muu'bi náa cì cee 'do tí ndú nó, tí 'duù Sàmáriyà, mâ gii nò bà cee cì 'do tí wó, yí gii dele ndi wó jee bà ya gí mì ndâ bu-Mbíri mí to, ta bà ùlù Mbíri ta kòcò wó ngéé gí yaa. Yí mâ gii yee mì Jézù, yí gii ɾi ta muungbó wó ya gí bà zèè kò Jézù, ta bà 'dè niki maa ji yí.

17 Káa Jézù gii 'vee 'vé máa, «Muu ndâ 'duù tí nó náa cì cee 'do tí ndú nó kùtáa me muu'bi lá? Káa sè ndâ 'duù nìnò vò-nje nà'ò nó ngò?»

18 Káa à dele gí gí bà ùlù Mbíri káa gbèè 'dakò tí nó mbe 'dó-'do tí 'duù Sàmáriyà nó tacó yè?»

19 Bìndi yí gii 'dè có ji 'dakò tí nó máa, «A gí yaa, wàa wò 'ví ya ta nó mì lo, tacó bà tee njembí lo mítí Mbíri 'vala wò gí.»

Bà gí o bà dù Mbíri tí gba tí to tí nò

20 Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà gii 'vee Jézù gítí o bà gí Mbíri gí bà zogo to tí nò. Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «'Bí i mbe túbà bà gí o tí nó náa Mbíri bà gí tí gí bà zogo to tí nó nò wálá.

21 'Bí 'duù ta wotí bà 'dè có ji yo tí wó máa, «Yo nò nò! Mbíri kpónó kú zogo to tí nò,» nò bà dù wálá; 'bí 'duù delè ta wotí tí wó tacó bà 'dè có ji yo máa, «Yo nò zò! Mbíri kpónó kú zogo to tí zò,» bà dù wálá. Tacó Mbíri kpónó kú zogo to gbí òkò tí yo.»

22 Jézù mâ gii 'visì có gí tàkò 'vé mì ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà nó gí, yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo wúnò bà 'deke tí 'bí ɾi gbaànjé 'do gbí òkò ndâ mbè sili tí nó mì 'Viì-mì-'Dakò, káa yo bà 'de wálá.

23 Ta o tí nó ndâ 'duù bà dù kú nònòkò muu yo máa, «Yo zeke'o zò!» «Yo zeke'o nò!» Káa yo 'ví tè gí tàkò ndâ có mì ndú nò gbaànjé lá.

24 Tacó o bà gí 'Viì-mì-'Dakò bà dù go mù mbe i gbaànjé, bìndi ngba wó gii cee tàri 'dáá gí.

25 Káa yí bà kònò a sé'i ta wotí tí kpédélé'i má kózò gi. Ndâ 'duù tí nó mbe kú 'vala kpónó nó bà biya yí 'dáá gí má kózò gi.

26 «O bà gí 'Viì-mì-'Dakò wúnò bà dù ká jé go o mì Nówà dígíséé.

27 Gbí o mì Nówà nò, ndâ 'duù 'dáá gî kû zò i, ndâ 'duù kû njù pe, ndâ 'dakò ta ndâ niù kû kò tí ndú, yee ká ngé tí ɾi bà o Nówà gí gbí gbâ, bìndi ngo giù mii ndâ 'duù 'dáá gî.

28 O bà gî 'Viì-mì-'Dakò nò delè bà dù teke-tèkè go o mì Lótì dígíséé. Ndâ 'duù ta o tí nò kû zò i, ndâ 'duù kû njù pe, ndâ 'duù kû mà 'vélè ta bà sì i, ndâ 'duù kû ɾò njí, ndâ 'duù kû gèè 'bá.

29 Káa ta ɾi bà njè nó mì Lótì 'do gbí gbata Sòdómà, Mbíri giù si wu, ta ndâ i mbe kû lu wu, kû nì gí to 'do tàri giù mii ndâ 'duù gbí gbata Sòdómà 'dáá gî.

30 Nìnò a ɾa i tí nó wúnò bà bàkà tí ta o bà co 'Viì-mì-'Dakò gí ɾo ɾi nô.

31 «Ta o tí nò, wò tí 'duù má pí 'bá, wò 'ví co gí to tacó bà ya gí bà kaa ndâ ká'i mì lo 'do tà'i lá. 'Duù ta o tí nó má gbí njí, yí 'ví dele ndi wó gí 'bá lá.

32 Yo koɾo muu yo gítí nawù Lótì!

33 'Duù mbe kû jè ta bà koɾo có máa 'válá mì yì a i 'bí yì, bà giɾi miɾi wó gí; káa 'duù mbe sì miɾi wó ji ku gí ká bà 'vala miɾi wó.

34 Ye kû 'dè có ji yo máa, ta bèbìlì tí nò, ndâ 'duù má sósò'ò gbí gbèè kpâ-sili, áá bà je 'bí 'duù gbaànjé gî, si ka wó mí to.

35 Ndâ niù má sósò'ò kû no 'vuù toko gbaànjé, áá bà je 'bí gbaànjé gî, si ka wó mí ɾo 'vuù.

36 Ndâ 'dakò má sósò'ò gbí njí, áá bà je 'bí 'duù gbaànjé gî, si ka wó mí gbí njí.»

37 Káa ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò giù 'vee yí máa, «Áá bà ɾuka ndâ 'duù ya tí gí kòtí 'di, Mbe tí ze?»

Káa yí giù 'visì có ji ndú máa, «Ndâ gálàmbá má yaà kere-kèrèè, gbí có tí nò éno máa, ku i kuu gbí to tí nò.»

18

'Bí nawù ku tí vò mbe kpácà

1 Jézù giù lòkò'bò 'bí có ji ndâ mbe tala có mì wó tacó wàa ndú 'ví me ta kpìiki-kpìiki gítí bà 'deke tí ndú ji Mbíri lá,

2 éno máa, «Ta 'bí o gbaànjé dígíséé, 'bí gba mbe cì gúku tí Mbíri lá, delè mbe si ndâ 'duù tí i lá kû 'vala gbí 'bí gbata.

3 Bìndi 'bí nawù ku ta o 'dáá gî kû ya ta ngbàngà mì wó gí kùɾo gba tí nò, máa, «Dè yúco je gítí có tí nó gbí òkò tí ze ta 'duù tí nó mbe zi ye gí nó gi!»

4 Niù tí nò nò gí gbí ngbàngà kùɾo gba tí nò ta cèè kòndi o, káa gba tí nò biya bà waa có mì wó gí. Gbí ndòngbú nìnó gba tí nò giù koɾo có máa, «Ye nò nì gí máa, gúku Mbíri tí ye wálá, delè nèté mì ye ta 'duù wálá,

⁵ káa kpácà gbí yì nù tí nó ngé ndii gí. À má ènò, ye bà waa có mì wó jì yí. À má ènò lá, yí bà gí kù pèè mbí ye ta o 'dáá gí.> »

⁶ Mbe tí ndoo gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'di có tí nò náa gba tí nò jé mbe waa yúcó lá nò 'dè nò gí?

⁷ À má ènò, Mbíri bà waa yúcó jì ndâ 'duù mì wó náa yí ruka ndú, mbe kù 'deke tí ndú jì yí ta síí gbí wálá nó wálá? Gbì dii wó bà me a jàmànakà gití bà koni ndú?

⁸ Ye kù 'dè có jì yo máa, yí bà waa yúcó jì ndú ta zítí tí wó. Kpèti ká ènò, 'Vii-mi-'Dakò má gí wúnò, yí bà 'de ndâ 'duù mbe kù tee njembí mítí Mbíri muu to tí nó gí?>»

Bà si tí 'duù tí mbe bàkà tó i kùro Mbíri

⁹ Jézù gii lòkò 'bò có gití ndâ 'duù ñinó mbe kù túbà tí ndú, máa, ndâ yì a ndâ mbe bàkà tó i, ta bà dù kù 'dè có ñónókó gití sè ndâ 'bí 'duù nó,

¹⁰ máa, «Ta 'bí o gbaanjé ndâ 'bí 'dakò sósò'ò gii ya gí bà 'deke tí ndú jì Mbíri. 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú gbaanjé a mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà, bindi ka wó tí nó náa ndú ta yí nó a Jùdéyà tí mbe kù kili i-míri mì ndâ Rómánò.

¹¹ Ndú mâ gii yee 'bá-Mbíri gí, 'duù tí nó tí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà nó gii rò tíyò, bindi yí gii 'deke tí wó ta kpéeti wó jì Mbíri, máa, <Ye 'dè ñikì maa jì wò tí Mbíri, tacó ye me go ndâ 'bí ña 'duù tí nó tí ndâ mbe gbolò njembí nó lá, ye me go ndâ 'bí ña 'duù tí nó tí ndâ mbe kù 'boo yúcó mì 'duù nó lá, ye delè me go ndâ 'bí ña 'duù tí nó tí ndâ mbe kù zingbà ta ndâ nù mì ndâ 'duù nó lá. Co tí ndâ ña ñinò 'dáá gí, ye me go 'dakò tí nó tí mbe kù kili i-míri mì ndâ Rómánò á seè tí ye nó lá.

¹² Ye kù kònò go ta sili só gbí òkò ndâ 'bí ri bà wotí ta ka wó ri bà wotí. I má dí 'bi ye, ye kù mò bà ñindi lo tí Mbíri jì wò go i gbí tàkii mì ze tí ndâ Jùdéyà.>

¹³ «Káa 'dakò tí nó tí mbe kili i-míri mì ndâ Rómánò nó gii rò tíyò gàa gí ndii 'do tí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà. Bà te muu wó gí yaà gii kpò yí gí. Bindi yí gii kunduu 'bi wó mí njembí kù 'deke ta tí wó jì Mbíri máa, <Áá Mbíri, ñò yê ro ye, tacó ye a mbe bàkà vò i.>

¹⁴ «Ye kù 'dè có jì yo máa, 'dakò tí nó tí mbe kili i-míri nó dele ndi wó gí 'bá bindi bà 'deke tí wó jì Mbíri tí 'duù ñinó náa à gbí òkò tí ndú ta Mbíri a nambeè. Káa ka nó mì wó 'de tó i 'do mì Mbíri lá. Tacó 'duù ta o 'dáá gí má kù luguu tí wó ta 'verè, mbe si yí tí i wálá. Káa 'duù má si tí wó tí i lá, à ta o 'dáá gí kù te duù mítí wó.>»

Ndâ 'duù kaa ndâ víi 'vii mì ndú ya tí jì Jézù

15 Ta o tí nò, ndâ 'bí 'duù giì kaa ndâ ví 'viì mì ndú, máa ndâ yí ya ta ndú ji Jézù, tacó wàa yí 'ví tee 'bì wó mí tí ndú. Káa ndâ mbe tala có mì wó giì mòkò ndâ 'duù tí nò ta ndâ 'viì mì ndú nò gí.

16 Káa Jézù giì tè'é tí ndâ 'duù tí nò ta ndâ 'viì mì ndú, bìndi yí giì 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo si ndâ ví 'viì tí nò 'ví gí gí mì ye. Yo tii ndú lá, tacó à kú dù tí ndâ bòò-gba mì Mbírì a ndâ 'duù go ña ndú nò.

17 Ye kú 'dè có ji yo ta yú có máa, 'duù mbe ùnje gítí bà dù tí bòò-gba mì Mbírì go i mì làmbu 'viì lá, bà dù á 'bá mì Mbírì wálá.»

'Bí 'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò

18 Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù giì 'vee Jézù máa, «Tó Mbe ñbà i, ye 'ví bàkà a ña yè, tacó wàa, ye 'ví 'de ta ña 'válá ñinó mbe cee lá nó?»

19 Káa Jézù giì 'visì có ji gbolò 'duù tí nò máa, «Wò nì tó 'duù mí tí ye tacó yè? Tó 'duù wálá; tó 'duù káa Mbírì cuki.

20 Wò 'di ndâ có tí nó máa,
 <Wò 'ví zingbà ta ñi mì 'dakò lá.
 Wò 'ví zi 'duù lá.
 Wò 'ví zingbà i lá.
 Wò 'ví 'dè 'vèrè gítí 'duù lá.

Wò 'ví tègàrà ndâ bu lo ta nawu lo> nó gí.»

21 Káa gbolò 'duù tí nò giì 'visì có ji Jézù máa, «Ye 'bità bà kpolo tí ndâ có tí nò 'do gbí 'viì yee tí kpónó.»

22 Jézù mâ giì 'di có tí nò náa 'dakò tí nò 'dè nò, yí giì 'visì có ji yí máa, «Sè 'bí i mbe gboo 'do mì lo gí kuu tí. Ya gí 'bá, wàa, wò 'ví sè ndâ i mì lo 'dáá gí gí 'dè, wàa wò 'ví ñjèè ndâ i tí nó náa wò 'de gbí ndú nó ji ndâ mbe yè má gí, gbolò i 'ví dù tacó tí lo gbírì; wàa wò 'ví gí gí bà dù tí 'duù mì ye.»

23 'Dakò tí nò mâ giì 'di có tí nò, ñjembí wó giì volo gí, tacó ndâ i mì wó ògbù ngé ndii gí.

24 Jézù mâ giì ñò bà volo ñjembí 'dakò tí nò, yí bà-i-nò giì zeke 'dakò tí nò, bìndi yí giì 'dè có ji yí máa, «Bà dù ndâ mbe kpo-kpo i tí ndâ bòò-gba mì Mbírì ká kpolo gí le!

25 À peteke a bà rì 'bí gbolò nò go yége nó co gbí guù ngbàndú á cotí bà dù 'duù ñinó ta ndâ i mì wó ògbù ngé nó tí bòò-gba mì Mbírì.»

26 Ndâ mbe 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò bà-i-nò giì 'vee yí máa, «À má éno, a 'di ká bà 'de 'válá?»

27 Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa, «Ndâ i ñinó ta wotí bà bàkà ndú tí ndâ 'duù ngé gí wálá nó, wotí bà bàkà ndú kuu tí Mbírì.»

28 Káa Piyétòrò giì 'visì có gí tàkò có mì Jézù nò máa, «[J]ò káa ze jee ndâ 'bá mì ze mí to gí, kú ru ndi lo gi!»

29 Káa Jézù gii 'visì có ji ndâ Piyétòrò máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, máa, 'bí 'duù má jee 'bá mì wó, ta niì mì wó, ta ndâ ná'vindí wó, ta ndâ bu wó, ta nawu wó, ta ndâ 'vii mì wó, mí to tacó bà dù tí bòò-gba mì Mbírì,

30 áá bà ko mboo ndâ i tí nó ta bà me mbè ji yí kpónó si yí kù 'vala muu to tí nó, delè wúnò ta o 'valá ñinó mbe cee lá nô.»

Bà ta'ô bà 'dè có mì Jézù gítí o bà kònò sé'i mì wó

31 Jézù gii kaa ndâ mbe tala có mì wó muu'bì-nje só nó 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndoo kpónó kù ya gí Jèrùzàlémè, bindi ndâ i bà bàkà tí gbaànjé-gbaànjé go ndâ có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì cu mí gbí ndâ wáràgà mì ndú gítí 'Vii-mi-'Dakò nô.

32 Áá bà je yí ji ndâ tende ña 'duù. Ndâ tende ña ndâ 'duù tí nó bà ñonoko yí, ndú bà bàkà ndâ i-nô ta bà cù cù mítí wó.

33 Ndú bà gbì yí, bindi ndú bà zi yí gí. Káa bindi sili ta'ô, yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.»

34 Káa bà 'di gbí ndâ có tí nó náa Jézù 'dè nó gii kpò ndâ mbe tala có mì wó gí, tacó ndú ñò 'dóó i tí nó náa yí kù 'dè có ji ndú gítí nó ni lá.

Bà rì Jézù gí gbí gbata Jérìkò

35 Jézù mâ gii dooko gítí gbata Jérìkò gí, yí gii 'de 'bí 'dakò tí mbe sú ọ kù ki tí wó to á seè kpokèjì kù yù i 'do tí ndâ 'duù.

36 Mbe sú ọ tí nó mâ gii 'di kòcò ndâ 'duù me mbè kù ndii ta nó tí kpokèjì, yí gii 'vee nderè ndâ mbè 'duù tí nó.

37 Káa ndâ 'duù gii 'visì có ji yí máa, «A Jézù tí nó mbe 'do Názàrètì nó ká kù ndii ta nó.»

38 Mbe sú ọ tí nó mâ gii 'di rẹ Jézù, yí gii tè'é tí Jézù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Jézù, 'Vii mì Dàvídè, ñò yè ọ ye!»

39 Káa ndâ 'duù tí nó mbe kù tè kùro Jézù nó gii do ta yí, máa, yí dù ngbii. Káa mbe sú ọ tí nó gii biya bà 'di có mì ndâ 'duù tí nó gí. Yí gii tè'é tí Jézù ta kòcò wó gí yaà ndii kpédélé ñinó gí, máa, «'Vii mì Dàvídè, ñò yè ọ ye!»

40 Jézù mâ gii 'di bà tè'é tí wó mì mbe sú ọ tí nó, yí gii ọ tíyò, bindi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù máa, ndú ja yí gí tí ji yì. À mâ gii ja yí ya tí ji Jézù go có tí nó náa yí 'dè nó gí, Jézù gii 'vee yí máa,

41 «Wò tè'é tí ye máa ye 'ví bàkà a ña yè ji wò?»

Káa mbe sú ọ tí nó gii 'visì có ji Jézù máa, «Njaanga ndâ ọ ye gí, kpo 'duù!»

42 Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji mbe sú ọ tí nó máa, «Zeke'o! Bà tee njembí lo mítí Mbírì 'vala wò gí.»

43 À káa póó bà 'dè có tí nò mì Jézù, ndâ ɾo mbe sú ɾo tí nò sósò'ò ngé gù njaanga tí gî. Bìndi yí gù ɾu ndi Jézù ta bà ùlù Mbírì. Ndâ mbe nò bà njaanga ndâ ɾo wó nò delè gù ùlù Mbírì tacó ɲa i tí nò mbe bàkà tí nò.

19

Zèkàwù tí mbe kili i-mírì

1 Jézù mà gù ɾì gí gbí gbata Jérìkò gî,

2 'bí 'dakò tí kùro ndâ mbe kili i-mírì mì ndâ Ròmánò, tí 'duù ta ndâ i mì wó me gbolò, ta ɾè wó a Zèkàwù,

3 gù bàkà wotí tacó bà nò Jézù ta ɾo wó, káa à gù kpò yí gî, tacó yí me ndò, káa ndâ 'duù me mbè ngé ndii gî.

4 Tacó éno, yí gù ì ngèlè ya gí kùro, yí gù 'dò gí gbí mù tí kpokèjì tí nó náa Jézù kù ndii co tí nó, tacó bà cu ɾo wó mítí Jézù.

5 Jézù mà gù gí gbúú-gbuu 'vii ta bándò tí nó náa Zèkàwù 'dò gí gbí mù tí nó, yí gù zeke'o gí yaà, bìndi yí gù 'dè có jì Zèkàwù máa, «Zèkàwù, co gí to! Ngo've tí lo, tacó ye wúnó a wɾì 'bá mì lo.»

6 Zèkàwù bà-i-nò gù co gí to 'do gbí mù 'vɾì-'vɾì, bìndi yí gù te wɾì mítí Jézù ta líkí'o tí wó.

7 Ndâ mbe nò Jézù tí wɾì 'bá mì Zèkàwù 'dáá gí gù 'dè kòlòwò máa, «Yí a wɾì mì mbe bàkà vò i.»

8 Káa Zèkàwù gù ɾò tìyò, bìndi yí gù 'dè có ɲìno gbí muu wó nó jì Mbe tí ndoo máa, «Ijò nô, Mbe tí ye, ye kèjì gí bà ɲjè gbí ndâ i mì ye sósò'ò 'vii ká 'vii. Ye 'ví je 'bí gbaànjé jì ndâ mbe yè. Sè ɲìno, ye táánò má zò 've i mì 'bí 'duù gí, ye bà sì có i mì 'duù tí nó jì yí 'do tí ta ba nà'ò.»

9 Káa Jézù gù 'visì có jì Zèkàwù máa, «Ndâ 'duù 'bá tí nó wúnó 'vala gí, tacó 'dakò tí nó delè a 'vii mì Àbìráámò.

10 Káa 'Vii-mì-'Dakò gí a i tacó bà pà bà tí ndâ 'duù ɲìno mbe gɾì gí nó wàa yí 'ví 'vala ndú.»

Jézù lòkò'bò có gítí bà 'de i gbí i

11 Jézù gù lòkò'bò có jì ndâ 'duù tí nó mbe kù sè tù ndú tí nje tí nó náa ndú 'dè ta Zèkàwù nó, si ndú dooko gí Jèrùzàlémè gí, káa ndâ 'duù gù koɾo có máa, o bà túbà tí Mbírì tí gba muu to tí nó me jé'déé gí.

12 Tacó éno, Jézù gù lòkò'bò có jì ndú máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò, tí 'vii mì gbolò 'duù, gù bàkà nó tacó bà ya gí gbí 'bí to, tacó wàa à 'ví bàkà yí tí gba kà, má kózò gí, yí 'ví gù dele ndi yí gí 'bá.

13 Káa o kùro bà nje nó mì wó 'do 'bá, yí gù tè'é tí ndâ bòò mì wó muu'bì, bìndi yí gù ɲjè gboko ɲa gbaànjé-gbaànjé

ji ndú. Bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, <Yo ko nji ña tí nó yee tí o bà dele ye.>

14 «Yí mâ gii ya gí, ndâ 'duù mì wó gii ñò ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú, bìndi ndú gii tuu ndú ya tí gí tàkò wó, máa, ndú ya gí bà 'dè có ji ndâ kpo 'duù tí ñò mbe kú le bèrè ji yí nó, máa, <Go bà dù 'dakò tí nó tí gba mì ze tí ze wálá.> Ndâ 'duù mì wó bàkà ènò tacó go bà dù yí tí gba mì ndú tí ndú wálá.

15 «'Dakò tí ñò mâ gii dele gí 'bá bìndi bà le bèrè ji yí, yí gii tè'é tí ndâ bòò mì wó náa yí ñjèè nji ña ji ndú nó tacó bà ñò máa, ndú bàkà a ña yè tí wè.

16 Yí mâ gii 'vee ndú, kpédélé 'duù gii 'dè có ji yí máa, <Ye 'de gbí gboko ña tí nó náa wò táánò je ji ye nó a ndâ gboko muu'bi, gba mì ye.>

17 «Gba tí ñò bà-i-ñò gii ùlù bòò mì wó ñò máa, <Wò bàkà nèté ñikì ma, tó bòò mì ye! Wò túbà tí lo tí 'duù mbe kú bàkà nèté ta ñjembí lo gbaànje mítí làmbu gboko ña gí. À má ènò, ye bà bàkà wò tí gba mbe zèè ndâ gbata muu'bi.>

18 «'Bí bòò mì wó gii gí gí mì wó, bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, <Ye yili 'do gbí gboko ña tí nó náa wò táánò je ji ye nó ù ta ndi lo a ndâ gboko vô, kpo 'duù.>

19 «Káa gba tí ñò gii 'visì có ji bòò mì wó ñò máa, <Ye bà bàkà wò tí gba mbe zèè ndâ gbata vô.>

20 «Bà ta'ò bòò mì gba tí ñò gii gí gí mì wó, bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, <Gboko ña mì lo tí nó táánò náa wò je ji ye nó kuu nô, kpo 'duù. Ye kpolo tí tacó à 'ví pìi lá ù ta ndi lo mí ọ wu.

21 Gúku lo kpò ye 'do tí bà gàà tí gí. Tacó wò a wò 'duù náa i kpétí má me i mì lo lá, wò je gí. Wò delè a 'bí ña 'duù náa wò kpétí má ọ ñí lá, wò kú kili i 'do gbí ñí nó.>

22 «Káa gba tí ñò gii 'visì có ji bòò mì wó ñò máa, <Ndí lo wò bòò! Ye bà waa có mítí lo á 'do gbí po ngo nje lo! Wò ñò ye ni tí wò 'duù mbe kú je i ñinó náa à me i mì ye lá, ye delè kú kili i ñinó náa ye ọ lá nó 'do gbí ñí.

23 Wò táánò má te gboko ña mì ye ñò ji 'bí mbe ji ñí, ye kpónó dele nó gii 'de gboko tí ñò jò 'bí ka wó gboko wálá gí?>

24 Gba tí ñò bà-i-ñò gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó jara-jàrà tíyò nó máa, <Yo te gboko ña tí ñò 'do tí wó ji 'duù tí ñò ta ndâ gboko ña mì wó muu'bi nó.>

25 «Káa ndâ 'duù tí ñò gii 'visì có ji gba tí ñò máa, <Ndâ 'bí gboko muu'bi sàà kuu mì wó, kpo 'duù!>

26 «Káa gba tí ñò gii 'visì có ji ndú máa, <Ye kú 'dè có ji yo máa, i má kuu mì 'duù, à ta o 'dáá gí kú je i ji yí, káa 'dóó

i 'duu má wálá, à kpèti mí wó káa yè wè, à kù je 'do tí wó gí.

²⁷ Káa à má gítí ndá 'duu ñinó mbe kù sogo ye, ta go bà dù tí ndá bòò-gba mì ye tí ndú wálá nó, yo gí ta ndú kpónó, wàa à 'ví waaka ndú mí kùro ye bà-i-nò.» »

Bà ñi Jézù gí gbí gbata Jèrùzàlémè

²⁸ Jézù mâ gii 'dè có ji ndá 'duu tí nò cee gí, yí gii ñjè nó kù ya gí Jèrùzàlémè.

²⁹ Yí mâ gii dooko ta ndá gbata Bètifáji ta Bètáníyà dê ta 'bí gú náa à kù nì mítí a Gú Mbâ gí, yí gii tuu ndá 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò gí kùro,

³⁰ máa, «Yo ya gítí to tí zó náa yo zeke zô. Yo má yee kà, yo bà 'de ngbú 'viì-kècè náa 'duu jé o yí lá á kuu gbí wú kà. Yo njaanga yí 'do gbí wú gí tí .

³¹ Káa 'duu má 'vee yo máa, yo kù njaanga yí tacó yè wè, yo 'ví 'visì có ji 'duu tí nò éno máa, «A Mbe tí ze ká tuu ze.» »

³² Ndá tú mì Jézù gii ya 'de ngbú 'viì-kècè go có tí nó náa Jézù 'dè ji ndú nó.

³³ Káa si ndú kù gii njaanga ngbú 'viì-kècè tí nó, mbe tí wó gii 'vee ndú máa, «Yo kù njaanga ngbú 'viì-kècè tí nó tacó yè?»

³⁴ Káa ndú gii 'visì có ji yí máa, «A Mbe tí ze ká tuu ze, máa, ze ya tí ji yì.»

³⁵ Ndá tú mì Jézù mâ gii yee ta ngbú 'viì-kècè tí nó náa yí tuu ndú, máa ndú ya gí bà ja gí tí ji yì nó gí, ndú gii ki ndá bongo mí ndú mí pí tí wó, bìndi ndú gii ki Jézù mí pí ndá bongo tí nó.

³⁶ Jézù mâ gii 'bì nó gí, ndá 'duu gii gò ndá bongo mì ndú mí to á tí kpokèji kùro wó.

³⁷ Káa si yí kù gii yaaka gí tàgbà Gú Mbâ, ndá mbe tala có mì wó 'dáa gí gii 'bità bà tò kù, ta bà cè cè, ta bà be ò Mbíri gbí ta kòcò ndú ngéé gí yaà ta líkí'o ndá serè tí nó náa ndú ñò Jézù bàkà nó, máa,

³⁸ «Mbíri 'ví si gbolò gba tí nó mbe gí ta ò wó tí Mbíri nó. Mbíri 'ví dù tí gba tí gbíri.

À ùlù Mbíri ngéé gbíri!»

³⁹ Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdéyà gbí òkò tí ndá mbè 'duu tí nò mâ gii 'di ndá có tí nó náa ndá 'duu kù tò ta kù nó, ndú gii 'dè có ji Jézù máa, «Mbe ñbà i, 'dè có ji ndá mbe tala có mì lo máa, ndú dù ngbii.»

⁴⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kù 'de có ji yo máa, ndú kpèti má dù ngbii gí, ndá díi bà dù ngbii wálá.»

Jézù wa gbí ta yè ro ndá 'duu gbí gbata Jèrùzàlémè

41 Jézù mà giì dooko ta Jèrùzàlémè gî, yí mà giì nò muu gbata, yí giì 'dù ngo-ro wó gítí .

42 Bìndi yí giì 'deke tí wó máa, «Ro lo kùtàá má go ro ri wàa wò 'ví nò ta ndâ i nìnó mbe njaanga miṛi lo 'do gbí vò i! Káa, wotí bà nò ndú kpónó tí lo wálá!

43 O bà gbo wò mi ndâ ku'di tí lo kèjì. Kpokèjì bà ndo wò 'do 'bì ndú ta o tí nò bà dù wálá, tacó ndú bà da kándà mí ndú jèlè wò gbóó gî.

44 Ndú bà toṛo nje yo ta ndâ 'viì mi lo ta to. Ndú delè bà ki'viki ndâ 'bá mi lo lú' bú-lú' bú gí to. Ndú bà bàkà ènò tacó Mbíṛi táánò gí gí mi lo gí káa wò nò yí ni lá!»

Jézù rì gí gbí ndùgù 'bá-Mbíṛi

45 Jézù mà giì rì gí gbí gbata Jèrùzàlémè gî, yí giì ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíṛi, bìndi yí giì 'bità bà mòkò ndâ mbe kù mà 'véle gbí ndùgù 'bá-Mbíṛi gí sè,

46 ta bà 'dè có ji ndú máa, «À cu mí gbí wáràgà mi Mbíṛi éno máa, Mbíṛi máa, <'Bá mi ye bà dù tí 'bá bà 'deke tí.> Káa yo kpónó giì 'visì tí bándò mi ndâ mbe ngbà!»

47 Jézù giì dù kù nìbà i ji ndâ 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíṛi ta ri 'dáá gî. Káa ndâ Kùro ndâ bu-Mbíṛi mi ndâ Jùdéyà, ta ndâ mbe nìbà i mi ndú, giì toko có ta ndâ 'bí kpo-kpò 'duù mi ndú tacó bà zi yí.

48 Káa bà zi yí giì kpò ndú gî, tacó ndâ 'duù 'dáá gí ta o tí nò kù 'di có mi wó.

20

Ndâ Jùdéyà 'vee rẹ mbe je wotí ji Jézù

1 Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù nìbà i, ta bà ma Banga-Ngú-Có mi Mbíṛi ji ndâ 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíṛi, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíṛi mi ndâ Jùdéyà, ta ndâ mbe nìbà i mi ndú, ta ndâ kpo-'duù-'bá mi ndú, giì gí gí mi wó.

2 Bìndi ndú giì 'vee yí máa, «A 'di ká je wotí bà bàkà ndâ i tí nó náa wò kù bàkà nó ji wò? Nì rẹ wó ji ze gi.»

3 Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa, «Ye delè bà 'vee yo ta 'vé gbaànjé, yo 'dè ji ye gi:

4 áá táánò a Mbíṛi ká je wotí bà caka tí ndâ 'duù ji Jòvání, wèè, a 'duù ká je ji yí?»

5 Ndú mà giì 'viiki gbí 'vé mi Jézù nò gbí òkò tí ndú, ndú giì 'dè có máa, «Ndoo má 'dè có éno máa, a Mbíṛi táánò ká je wotí tí nó ji Jòvání, yí bà tè ndi tí wó gí bà 'vee ndoo káká'i máa, <Yo ùnje gítí wó lá tacó yè?»

6 Káa ndoo delè kpónó má 'visì có ji yí máa, a 'duù táánò ká je wotí tí nó ji yí, ndâ 'duù 'dáá gí bà 'vaka ndoo ta díí,

tacó ndú 'dáá gî ùnje ta yúco gî, máa, Jòvànì táánò a mbe 'dòkò có mì Mbírì.»

⁷ Tacó éno, ndú gî 'visì có jì Jézù máa, ndâ yì òò mbe je wotí bà caka tí ndâ 'duù jì Jòvànì ni lá.

⁸ Káa Jézù gî 'visì có jì ndú máa, «À má éno, ye delè bà nì rẹ̀ mbe je wotí bà bàkà ndâ i tí nò jì yo wálá.»

Jézù lòkò'bò có gítì ndâ 'bí vo-vò mbe bàkà nèté

⁹ Jézù bà-i-nò gî lòkò'bò có jì ndâ 'duù máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gî ọ̀ njí nẹ̀bítì mì wó, bìndi ndú gî 'vii có ta ndâ 'bí mbe bàkà nèté máa, ndú zeke'o tí, bìndi yí gî ya muu nó ta cèe gbolò o.

¹⁰ O bà kili i 'do gbí njí mâ gî me tí gî, yí gî tuu 'bí bòò mì wó gbaànjé jì ndâ 'duù tí nó náa yí sì ndú mí gbí njí mì wó nó tacó bà i ñindi wó. Bòò tí nó mâ gî yee ta có tí nó tí ndâ 'dakò tí nò, ndú gî gbì yí mòkò ya gí mì mbe tí wó ta kùnga 'bì wó.

¹¹ «Mbe njí tí nó káká'i gî tuu 'bí bòò mì wó jì ndú. Káa ndâ mbe nèté tí nó gî dele ndi ndú gî gbì bòò tí nó, ndú gî bàkà ndâ i-nò mítí wó, bìndi ndú gî tuu ndi wó jì mbe njí go bô gbí ndi kiyà.

¹² Mbe njí mâ gî tuu bà ta'ô bòò mì wó jì ndú, ndâ 'dakò tí nó gî gbì kà mítí bòò tí nó, ndú gî ni yí ta kùnga 'bì wó 'do gbí njí gí sè.

¹³ Mbe njí tí nó gî 'vee tí wó gbí ñìnó máa, «Ye kpónó 'ví bàkà a ọ̀a yè? À má éno, ye bà tuu 'vii mì ye, tí wú-gbì-ré ye jì ndú. Ndâ-'bí-lá, ndú bà te duù mítí wó.» Yí bà-i-nò gî tuu 'vii mì wó nò jì ndú.

¹⁴ «Ndâ 'dakò tí nó mâ gî òò 'vii mì mbe njí kẹ̀jì gí mì ndú, ndú gî toko có mì ndú máa, «Nìzò a mbe mbèlè tí nó ká kẹ̀jì zò. Ndoò zi yí gî, wàa à 'ví dù tí ñindi ndoo.»

¹⁵ Tacó éno, 'vii tí nó mâ gî ye mì ndú, ndú gî ja yí 'do gbí njí gí sè, bìndi ndú gî zi yí gí.»

Jézù gî 'vee ndâ 'duù máa, «Yo kojo có máa, mbe njí tí nó kpónó bà bàkà ta ndâ mbe nèté tí nó a yè?

¹⁶ Yí bà ziki ndú 'dáá gî, bìndi yí gî pà ndâ 'bí ngú mbe nèté.»

Ndâ 'duù mâ gî 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gî 'visì có jì yí máa, «Mbírì 'ví gí ta ọ̀a ñìnò lá!»

¹⁷ Jézù bà-i-nò gî zeke ndâ 'duù tí nó ngbóó, bìndi yí gî 'vee ndú máa, «Gbì có tí nó náa à cu mí gbì wáràgà mì Mbírì éno máa,

<A 'dóó díí tí nó náa ndâ mbe bì 'bá táánò bè gí nó ká gí tí yú díí bà sè tà 'bá,> nó máa yè?

18 'Duù má 'va tí wó pí díí tí nò, 'duù tí nò bà ki'viki njúkú-njúkú. Káa díí tí nò má 'va tí pí tí 'duù, yí bà 'ba'daka gbí 'duù tí nò gí.»

Bà gò i ji ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò

19 Ndâ mbe nìbà i, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà má gii 'di có tí nò, ndú gii jè ta bà pà kpokèji tacó bà zèè Jézù ká mì to nò, tacó ndú nò ni gí máa yí kú lòkò'bò có tí nò a i gítí ndâ yì. Káa gúku ndâ 'duù gii kpò ndú á 'do tí bà zèè yí gí.

20 Mbí ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdèyà gii dù ká kácáá tí Jézù. Tacó éno, ndú gii tuu ndâ 'bí 'duù mì ndú mbe bàkà tí ndú tí ndâ tó 'duù tacó bà ya gí bà zèè mè Jézù, wàa ndâ yí 'ví kpì ta ngbàngà tí wó ji ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò.

21 Ndâ mbe ngiṅò mì ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'vee Jézù ta tiṛi máa, «Mbe nìbà i, ze nò ni gí máa, wò a mbe 'dè yúco, wò delè kú nìbà i ji ndâ 'duù ká jáá. Wò njeè gbí òkò tí ndâ 'duù, máa, ṅinó éno, káa ṅizó éno, nò lá. Wò kú ni káa bà kpokèji yúco mì Mbíri ji ndâ 'duù.

22 Bà gò i ji ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò dú gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà? 'Dè ṅa ṅinó náa à gbí muu lo nó ji ze gi.»

23 Káa Jézù gii nò ni gí máa, ndú kú lè ji yí a wú.

24 Tacó éno, yí gii 'visi có ji ndú máa, «Yò tù ṅa gùrúsù mì yo ji ye gi.» Ndâ 'duù tí nò má gii tù ṅa gùrúsù tí nó tí ònàri nó ji Jézù gí, yí gii 'vee ndú máa, «Ṃinó a muu 'di náa à ka mí gbí nó?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «A muu ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò.»

Bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Káa à cu mí gbí nó a rẹ 'di?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «A rẹ ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò.»

25 Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndú máa, «À má éno, yo je ndâ i mì ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò ji ngáágbá gba mì ndâ Ròmánò. Wàa yo 'ví je ndâ i mì Mbíri ji Mbíri.»

26 Bà zèè ngo nje Jézù mí kùro ndâ 'duù gii kpò ndâ 'dakò tí nò gí. Tacó éno, ndú gii dù rẹkpe-rẹkpeè ta có bà 'dé-'dè mì ndú wálá.

Bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú

27 Ndâ 'bí ṅa Jùdèyà mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó gii gí gí mì Jézù. Bìndi ndú gii 'vee yí máa,

28 «Mbe nìbà i, Mòze cu mí gbí wáràgà ji ze éno máa, 'duù má kò niì, káa ndú jò ta niì tí nò lá, bìndi yí gii cì gí, ná'vindi wó 'ví zèè 'bi nawù ku tí nò, tacó bà jò ndâ 'vii mí gbí mòkò bìndi wó.

29 Káa ta 'bí o gbaànjé, kpo 'duù mì ndâ 'bí 'viì-'dakò náa nawu ndú jò ndú vô-nje só gii kò niì, káa ku gii je yí si ndú jò ta niì tí nò lá.

30 'Viì tàkò wó gii zèè 'bì nawù ku tí nò. Ndú delè gii jò ta niì tí nò lá, bìndi yí gii cì gí.

31 Ndâ 'viì-'dakò tí nò gbí yì nawu ndú 'dáá gí tè rì cìkii niì tí nò gbaànjé-gbaànjé gí, káa à 'vaka gí tàkò ndú 'dáá káa dikiiwu.

32 Ku gii je niì tí nò si ndú rì gùù 'dáá gí.

33 À má éno, niì tí nò wúnò ta o bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú bà dù a nawù 'di gbí òkò tí ndú, sé náa ndú 'dáá vô-nje só kò yí gí nó?»

34 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ndâ 'dakò ta ndâ niì kú kò tí ndú muu to tí nó.

35 Káa ndâ 'duù ñinó mbe 'vii tí ndâ mbe 'vala ndi ndú bìndi ku gí nó bà kò tí ndú bìndi bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú wálá.

36 Ndú bà cì wálá, tacó ndú bà dù go ndâ basili mì Mbíri. Ndú delè bà dù tí ndâ 'viì mì Mbíri, tacó ndú 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gí.

37 Káa, à má gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, Mòze 'dè có gítí ñinó gbí tà-ká-tà gítí bè'i tí nó mbe kú doo nó gí. Yí nì míti Mbe tí ndoo a Mbíri mì Àbiraámò, Mbíri mì Ízákò, tí Mbíri mì Jákòbè.

38 Mbíri a Mbíri mì ndâ wu 'duù. Yí me Mbíri mì ndâ ku lá, tacó ndâ 'duù 'dáá gí kùro Mbíri a ndâ wu 'duù.»

39 Ndâ 'bí mbe nìbà tàkii mì ndâ Jùdéyà máa gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò, ndú gii ùlù yí, máa, «Có mì lo nò ká ngbárángà'i, Mbe nìbà i.»

40 Gúku bà 'vee yí gítí ndâ 'bí i gii kpò ndâ 'duù gí.

Bìndi-Mbíri a 'viì mì 'di?

41 Jézù gii 'vee ndâ 'duù máa, «Ndâ 'duù kú 'dè có éno máa, Bìndi-Mbíri a 'viì mì Dàvidè ta ña kpokèjì ngayi?

42 Tacó 'dóó kòcò Dàvidè náa à cu mì gbí wáràgà mì ndâ Muu Cè éno máa,

Mbíri 'dè có ji Mbe tí ye máa,

«Ki tí lo gbí kù'bì mì ye,

43 wàa ye 'ví bàkà ndâ ku'di tí lo tí ndâ i-tà-tàmà mì lo.»

44 Dàvidè má kú nì míti Bìndi-Mbíri a «Mbe tí ye», à má éno, Bìndi-Mbíri bà dù tí 'viì mì Dàvidè ée?»

Jézù ci ndâ 'duù gítí ndâ mbe nìbà i ji ndâ Jùdéyà

45 Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó si mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, máa,

⁴⁶ «Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ mbe nìbà i mì ndâ Jùdéyà. À tí ndú a go bà yuu ndâ nja-njà bòngò kù jèlè ta to, ta go bà cu ndò mì ndâ 'duù gí bà 'vee ndú ta ndi tí ndâ bàndò 'vèlè, ta go bà ki tí ndú pí ndâ mbata kùro ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì, delè ta go bà ki tí ndú tí ndâ bàndò mì ndâ kpo-kpò 'duù á tí ndâ bàndò bà zò i.

⁴⁷ Ndú zò ndâ nawù ku kaṛaka gí, ta bà bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'deke tí ndú ji Mbírì ta bà 'vanda njà có. Mbírì bà waa có mítí ndú ta wotí tí ndii ndâ 'duù 'dáá gí!»

21

'Bí nawù ku mbe gò i ji Mbírì

¹ Jézù mâ gii zeke'o, yí gii nò ndâ mbe kpo-kpò i kù gò i á bàndò bà kili i gítí 'bá-Mbírì.

² Yí bà-i-nò gii nò 'bí nawù ku tí mbe yê kù gò ndâ nji gùrúsù tí fádà sósò'ò.

³ Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, nawù ku tí nò tí mbe yê nò gò i me gbolò ndii ndâ 'duù 'dáá gí.

⁴ Tacó ndâ mbe kpo-kpò gùrúsù gò a ndâ 'bí ṅa njemèlè gùrúsù ṅinó náa ndú mò 'do tí ndâ kpo-kpò gùrúsù mì ndú gí ndii, ta nèté mì ndú tí wálá nò. Káa nìi tí nó tí mbe yê nó gò a làmbu i tí nó 'dáá náa yí kù lì mítí nò.»

Jézù 'dè có gítí bà ki'viki 'bá-Mbírì

⁵ Ta o tí nò, ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù gii ùlù banga tí ndâ díi tí nó náa à bì ta 'bá-Mbírì nó, ta ndâ i-banga tí nó náa ndâ 'duù gò ji Mbírì nò. Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa,

⁶ «Ṛi bà ki'viki ndâ i tí nò lù'bù-lù'bù gí to ká gbaànjé. Áá kèjì gí bà voloko gbí ndâ i tí nò léé gí.»

⁷ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí máa, «Ṛi tí nò bà co ta o ṅàyi, Mbe nìbà i? Káa ze bà ṅò o bà co ṛi tí nò ni mítí yè?»

⁸ Káa Jézù gii 'vìsì có ji ndú máa, «Yo kpolo tí yo máa, 'bí 'duù 'ví ṅonoko yo lá. Tacó ndâ 'duù me mbè bà kaa gí gí bà eendi yo ta ṛè ye. 'Duù ṅinó bà o ká ta ṅìndi wó, máa, <Ye a yí tí Bìndi-Mbírì! O tí nò dooko jé'déé gí!> Káa yo 'ví tè gí tàkò ndâ có mì ndú nó lá.

⁹ Yo má 'di có ndâ kpo-kpò gó, ta ndâ gbínje gbí òkò tí ndâ gba ta ndâ bòò mì ndú, njembí yo 'ví mù lá. Tacó ndâ i tí nò bà bàkà tí gí, káa ndòngbú o dooko lá.

¹⁰ Ndâ ṅa ndâ 'bí 'duù bà tè ndâ 'bí tende ṅa 'duù ta gó, ndâ gba delè bà tè ndâ 'bí ka ndú gba ta gó.

11 To bà tanga tí, tí ndâ bándò me mbè, làngàwiri ta ndâ i mbe pèè mbí ndâ 'duù bà ruku'bu ta ndâ 'duù cee to 'dáá gí. Ndâ serè, ta ndâ i mbe te gúku mítí ndâ 'duù, bà bàkà tí tàrì.

12 «Káa kùro o bà bàkà tí mì ndâ vò i tí nò náa ye 'deke ndú ji yo nò, ndâ 'duù bà zèè yo ta kpo 'bì, ta bà mèèkè'i tí yo. Ndú bà kaa yo ya tí gí gbí ngbàngà kùro ndâ kpo-kpò 'duù ta ndi tí ndâ bándò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri. Bìndi ndú bà nè yo mí gbí zàà. Ndú bà kaa yo ya tí gí kùro ndâ kpo-kpò gba, ta ndâ kpo-kpò 'duù. Ndâ 'duù bà bàkà ndâ ña ndâ vò i tí nò 'dáá náa ye 'deke ndú nò mítí yo á muu ye.

13 Káa ñinò bà dù a tó o bà ma Banga-Ngú-Có mì yo ji ndâ 'duù ká nò.

14 Á má éno, yo 'ví te mí gbí muu yo ká sàà éno máa, njembí yo 'ví mù máa, yo 'ví njaanga miri yo ta ña có yè wè, nò lá.

15 Tacó a ye ká bà wu ndâ có tí nó náa yo 'ví 'dè nó mí gbí nje yo. Ye delè ká bà je 'bí ña muu ji yo náa wotí gítí bà rò tíyò nje có ta yo bà dù tí ndâ ku'dì tí yo wálá. Ndú delè bà 'de wotí gítí bà tò kponje ndâ có mì yo wálá.

16 Ndâ bu yo, ta ndâ nawu yo, ta ndâ ná'vindi yo, ta ndâ nambe yo, ta ndâ kómbe yo, ta o tí nò bà kpì ngbàngà tí yo, bìndi ndâ gba bà waa có ku mítí ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo.

17 Ndâ 'duù 'dáá gí bà sogo yo muu ye.

18 Káa yo bà co 'do gbí ndâ i tí nò go kési á ro ngo.

19 Á má éno, yo 'dò kò yo mí to gbàà, tacó ñinò a kpokèji 'válá mì yo ká nò.

Bà mèèkè Jèrùzàlémè

20 «Yo má ñò ndâ àsikèrì se 'dee Jèrùzàlémè gí, yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, kùro bà 'bu Jèrùzàlémè dooko gí.

21 Ta o tí nò, ndâ 'duù gbí to Jùdéyà 'ví fa ngèlè ya gí pí ndâ nja-njà gú. Ndâ 'duù gbí gbata 'ví nje 'do gbí gbata gí sè. Wàa ndâ 'duù ñinó ta ndii 'do gbí gbata nó 'ví kaa ya gí gbí gbata lá.

22 Tacó ndâ sili tí nò bà dù a ndâ sili bà waa có mítí ndâ 'duù, tacó wàa ndâ có tí nó gbí wàràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí tí ndâ yúco.

23 Káa áá bà volo a i ji ndâ mbe nakáyì, ta ndâ niì ñinó náa ndâ 'vii mì ndú kù no kí nó, gbí ndâ sili tí nò! Tacó ndâ sili tí nò bà dù a ndâ sili bà bàkà ndâ i yè ro, ta ndâ i kpo-tàkòcò mì Mbíri mítí ndâ 'duù.

24 Áá bà ziki ndâ 'bí 'duù gbí ndâ sili tí nò ta sizo. Bìndi áá bà kaa ndâ 'bí 'duù tí ndâ zà-za gó ya cee 'bá mì ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó 'dáá gí. Ndâ tende

ɲa 'duù tí nò bà bàkà a ndi ndú mítí Jèrùzàlémè, yee tí o tí nó náa ndú bàkà bà 'bì ndú cee gí.

²⁵ «Ndâ i-serè bà bàkà tí á ɾo ndâ ɾi, ta pì, ta ndâ yii. Ndâ 'duù muu to tí nó bà kònò sé'i. Ndú bà dù ɾekpe-ɾèkpèè ta gúku wo bà ɾengà mì bà gbàngà ngo gbí pù.

²⁶ Ndâ 'duù bà ne'venge ta gúku si ndú kù ù ndi ɲa i tí nó kèjì gí bà 'bu to tí nó yùkúú nò. Tacó tàrì bà tanga tí.

²⁷ Bìndi ndâ 'duù bà giù ɲò 'Viì-mì-'Dakò kù giù 'do tàrì ngbèzèè, ta bà da nó ta wotí co gbí kùlù mù.

²⁸ Yo má ɲò ndâ i tí nó kù 'bità bà bàkà tí, yo 'ví kpolo ɾo yo, tacó kùɾo o bà 'vala yo dooko gí.»

²⁹ Jézù giù lòkò'bò có ji ndâ 'duù máa,

³⁰ «Yo má ɲò ndâ mù-mbiìgá kù 'bità bà tù dó kpâ, yo ɲò ni gí máa, bèmbìlì dooko gí.

³¹ À má éno, yo má ɲò ndâ i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú ji yo nó kù bàkà tí, yo 'ví koɾo muu yo máa, kùɾo o bà gí Mbíri gí bà dù tí gba gí muu to tí nó dooko gí.

³² «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ i tí nó bà bàkà tí 'dáá kùɾo o bà mii ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nò.

³³ Ndâ tàrì, ta to tí nó, bà cee gí. Káa ndâ có mì ye bà cee wálá.

³⁴ «Yo kpolo tí yo, máa, yo 'ví tee njembí yo kpolo ma a i mítí bà zò i, ta bà ɲù pe, ta bà dù ta líkí'o muu to tí nó, wàa yo 'ví ò-bà-mbí o tí nó gí nò, lá, tacó o tí nó bà gbaaka yo gbááká-gbaaka.

³⁵ O tí nó bà gundi ndâ mbe kù 'vala muu to tí nó 'dáá gí.

³⁶ À má éno, yo dù tí zò'o, wàa, yo 'ví 'deke tí yo ji Mbíri ta o 'dáá gí, tacó wàa, yí 'ví je wotí bà 'vala 'do gbí ndâ i tí nó kèjì gí bà bàkà tí nó ji yo, tacó wàa, yo 'ví ɾò tíyò kùɾo 'Viì-mì-'Dakò ta gúku tí yo wálá.»

³⁷ Jézù giù dù kù nìbà i ji ndâ 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíri ta ɾi 'dáá gí. Káa à má ta bèbìlì yí kù ya gí bà tèrì pí Gú Mbâ.

³⁸ Káa ndâ 'duù kù kaa ya gí bà 'di có mì wó ta fíri dú'o á gbí ndùgù 'bá-Mbíri.

22

Júdà Ìsikàriyótè ùnje gítí bà cu gòmbò tí Jézù

¹ Sè sili gítí o bà ci 'Dê-kò, náa à delè kù ni mítí a o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìriyèlì-mì-Mbíri ta o tí nó me jé'déé gí.

² Tacó éno, ndâ Kùɾo ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà, ta ndâ kpo-kpò mbe 'di gbí tàkii mì ndú giù kili muu ndú tacó bà pà kpokèjì tacó bà zi Jézù, káa ndú kù ci gúku tí ndâ 'duù.

³ Káa ta o tí nò, Gba-vò-i ya gí gbí muu Júdá Ìsìkàrìyótè, tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ tú mì Jézù muu 'bì-nje só nó gí.

⁴ Tacó éno, yí gii ya gí mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdáyà, bìndi ndú gii toko có ta ndâ 'duù tí nó tí ndâ kùro ndâ mbe kpolo tí 'bá-Mbíri nó, tacó wàa, yì 'ví pà kpokèji gítí bà zèè Jézù ji ndú.

⁵ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri bà-i-nò mâ gii ùnje gítí có bà ko mboo nètè mì Júdá ji yí ta pétékè tàkòcò ndú gí,

⁶ Júdá gii njè nó ya gí bà pà tó kpokèji bà zèè Jézù ji ndú.

Jézù tuu ndâ 'bí tú mì wó gí bà 'viindi bàndò bà zò i ù ta ndi wó

⁷ Rì bà ci 'Dê-kô, tí rì bà waa mbelè 'vii rómbo tí tàkii gítí o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyéli-mì-Mbíri mâ gii co gí,

⁸ Jézù gii tuu ndâ Piyétòrò ta Jòvànì máa, «Yo ya gí bà bàkà i-zó-zò gítí o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyéli-mì-Mbíri ji ndoo.»

⁹ Káa Piyétòrò gii 'vee yí máa, «Có mì lo máa, ze 'ví bàkà mí kòtí 'di?»

¹⁰ Káa Jézù gii 'vìsì có ji ndú máa, «Yo sè tù yo! Ta o tí nó náa yo kù rì gí gbí gbata nó, yo bà 'de 'bí 'dakò kù te kàrà ngo. Yo 'ví ru ndi wó. Yo má yee ta ndú 'bá gí,

¹¹ yo 'ví 'dè có ji mbe 'bá tí nò éno máa, «Mbe nìbà i ji ze ká tuu ze ji wò. Kòcò wó éno máa, wò túbà tà'i tí nó náa ndâ yì 'ví gí gí bà zò i-cí-ci mì o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyéli-mì-Mbíri mítí ta ndâ mbe tala có mì yì nó ji ze.»

¹² Bìndi yí bà túbà gbolò soṛo náa à 'viindi ndâ i mí tà'i kà 'dáá gí ji yo, wàa yo 'ví bàkà i-zó-zò mí kà ji ndoo.»

¹³ Ndâ Piyétòrò bà-i-nò mâ gii ya gí gbí gbata, ndú gii 'de ndâ i 'dáá gí jé ká go có tí nò náa Jézù 'dè ji ndú nò. Bìndi ndú gii 'viindi ndâ i gítí o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyéli-mì-Mbíri mì kà.

Kô njewu mì Mbe tí ndoo

¹⁴ O bà zò i-cí-ci mâ gii me tí gí, Jézù gii zèè bàndò mì wó rẹgbà i-zó-zò, bìndi ndâ mbe tala có mì wó gii se mí rẹgbà tí wó.

¹⁵ Bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Go bà zò ndòngbú i-cí-ci mì o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyéli-mì-Mbíri tí nó ta yo á kùro bà kònò sé'i mì ye bà zi ye gí.

¹⁶ Ye 'dè có tí nó ji yo tacó i-cí-ci mì o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyéli-mì-Mbíri náa ndoo kèji gí bà zò ta ndoo bìndi nìno bà dù ngé káa yú nìno gbí ngbàngà mì Mbíri nó.»

17 Bìndi bà 'dè có tí nò, Jézù gii zèè 'visî mí 'bì wó, bìndi yí gii 'dè nìkì maa ji Mbírì, bìndi yí gii te ji ndâ mbe tala có mì wó, ta bà 'dè có ji ndú gí tàkò éno máa, «Yo zèè 'visî tí nó, wàa yo 'ví njù cee nje yo 'dáá gí,

18 tacó ndoo bà njù pe ta ndoo bìndi ñinó ká ngé gbí ngbàngà mì Mbírì.»

19 Bìndi yí gii je kù kô, yí gii 'dè nìkì ma ji Mbírì, bìndi yí gii ki'viki gbí, yí gii kaa ji ndâ mbe tala có mì wó, ta bà 'dè có ji ndú gí tàkò éno máa, «Ñinó a dii ye tí nó náa àá kèjì gí bà je tacó bà sì muu yo nó ká nò; yo zò tacó wàa mbí yo 'ví dù tí tí ye.»

20 Ndú má gii zò i cee gí, Jézù káká'i gii zèè 'visî, bìndi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ñinó a 'visî mbelè ye tí nó náa Mbírì kèjì gí bà njù ta ngú mùkà ta ndâ 'duù nó ká nò. Mbelè ye tí nó kèjì gí bà yee to tacó tí yo.

21 «Káa yo ñò ze kpónó kù toko 'bì ze mí gbí gbèè ká'i i-zò-zò ta 'duù tí nó kèjì gí bà cu gòmbò tí ye nò.

22 Kpétí ká éno, kózò tí 'Vii-mi-'Dakò bà ya gí nje ku mì wó go có tí nó náa à cu mí gbí mbelè wó nó gí. Káa 'duù tí nó mbe cu gòmbò tí wó nó bà no ngbó.»

23 Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «A 'di 'do gbí òkò tí ndoo ká bà bàkà ña i tí nó?»

Gbolò 'duù mbe ndii ndâ 'bí ka wó 'dáá gí a 'di?

24 Ta o tí nò, kponje gii tanga gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù, máa, à 'ví si a 'di tí gbolò 'duù mbe ndii ndâ ka wó 'dáá gí gbí òkò tí ndâ yì wè?

25 Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ kpo-kpò gba mì ndâ ña ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó kù toṛo nje ndâ bòò mì ndú ta to. Káa ndâ kùṛo ndâ 'duù mì ndú kù nì mítí ndú ta kpéétí ndú máa, ndâ yì a ndâ kómbe ndâ 'duù.

26 Káa yo bà dù tende. Tacó 'duù ñinó gbí òkò tí yo tí gbolò 'duù kùṛo yo 'dáá gí nó 'ví dù go sè 'vii gbí òkò tí yo, wàa 'duù ñinó tí kùṛo yo nó 'ví dù go bòò mì yo.

27 Gbolò 'duù gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó mbe kù zò i ta 'duù ñinó mbe kù bàkà nèté wó si yí kù zò i nó a 'di? 'Duù tí nó mbe kù zò i nó a gbolò 'duù; a kponje ká nje yo gítí có mì ye nò? Káa ta ndâ ñinó 'dáá gí, ye kpónó gbí òkò tí yo go 'duù ñinó mbe kù bàkà nèté yo!

28 «Káa yo a ndâ 'duù ñinó mbe dù ta ye gbí ndâ vò o 'dáá gí ta njembí yo gbaànjé.

29 À má éno, ye bà le bèrè tí nó náa Bu ye táánò le ji ye nó a ji yo.

³⁰ Ndoò bà zò i, ndoo delè bà njù pe ta ndoo gbí ngbàngà mì ye. Yo delè bà kí tí yo pí ndâ jàlambà tí ndâ gba mì ndâ Ìzìrìyèlì gbí ña ndú 'dáá gí.

³¹ «Káa wò tí Sìmónè! Sìmónè! 'Di có tí nó náa ye kù 'dè jì wò nò. Gba-vò-i kpónó 'de kpokèjì gítí bà bàkà ta yo 'dáá gí go có tí nó náa à gbí njembí wó nó gí. Yí kèjì gí bà taa gbí yo go bà taa gbí cù mì nù gbí wàkpèè.

³² Káa ye 'deke tí ye jì Mbírì tacó tí lo máa, yí 'ví si njembí lo 'ví dù ká kácáá tí wó nó gí, Sìmónè. Wò má kpònje Gba-vò-i gí, wò 'ví 'visì tí lo káká'i gí mì ye, wàa wò 'ví dù tí mbe je wotí jì ndâ ná'vìndí lo.»

³³ Káa Piyétòrò gii 'visì có jì Jézù máa, «Ye ùnje gítí bà ya ndà sósò'ò gí gbí zàa kpónó gí, Mbe nìbà i. Ye delè kpónó ùnje gítí bà rò ndà sósò'ò nje ku gí!»

³⁴ Jézù mà gii 'di có tí nò, yí gii 'visì có jì Piyétòrò máa, «Wò wúnó ta bèbìlì tí nó, kùro bà kò-kò mì nguù bà 'dè có ta nje lo 'vilì ta'ò máa, wò ñò ye ni lá, Piyétòrò.»

Gùrúsù, kúúkpá, sizò

³⁵ Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ta o tí nó táánò náa ye tuu ta yo gí ndii ta gùrúsù mì yo wálá, ta kúúkpá mì yo wálá, delè ta tàrà tí kò yo wálá nó, 'bí i gboo 'do mì yo gí?»

Káa ndú gii 'visì có jì Jézù máa, «I gboo 'do mì ze lá.»

³⁶ Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì ndú máa, «À má éno, gùrúsù kpónó má kuu mì 'duù, yí je ta yí, wàa kúúkpá má kuu mì 'duù, yí le kpónó, sizò má mì 'duù wálá, yí 'ví mà bongo tí nó kpónó muu yì wó nó gí, wàa yí 'ví kaa i tí nó náa yí 'de gbí bongo tí nó, yí 'ví sè ta sizò.

³⁷ Ye 'dè có tí nó jì yo tacó wàa có tí nó náa à cu ta rẹ ye mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Áá táánò 'deke yí mò gí mì ndâ vò 'duù nó,» 'ví dù tí yúco. Tacó áá táánò cu có tí nó a i gítí ye, káa à kpónó-kpónó kèjì gí bà dù tí tí yúco.»

³⁸ Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii 'di có tí nó náa yí 'dè jì ndú nó, ndú gii 'visì có jì yí, máa, «]ò ndâ 'bí sizò sósò'ò kuu nó, Mbe nìbà i!»

Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «À tè gí.»

Jézù ya gí pí Gú Mbâ

³⁹ Jézù bà-i-nò gii njè nó ya gí pí Gú Mbâ go ña i mì wó náa yí kù bàkà ta o 'dáá gí nò. Bìndi ndâ mbe tala có mì wó gii kaa ya gí tàkò wó.

⁴⁰ Ndú mà gii yee tí 'bí bàndò pí gú kà, yí gii 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'deke tí yo jì Mbírì, tacó wàa vò i 'ví tala yo lá.»

41 Jézù giì yèè ndi wó 'do tí ndâ mbe tala có mì wó bìndi bà 'dè có tí nò jàngáá gí ndi. Bìndi yí giì kucuku muungbó wó mí to, bìndi yí giì 'deke tí wó ji Mbírì máa,

42 «À má nìkí tí lo gí, je 'visí tí nó 'do nje ye gí, Bu ye. Káa wò 'ví je a i 'do gbí 'dóó có mì lo, me 'do gbí có mì ye lá.»

43 Jézù má giì zeke'o á bìndi bà 'deke tí wó nò, yí giì ò basilì gí 'do tàrì gí bà je wotí ji yí.

44 Jézù giì 'deke tí wó ji Mbírì ta sé'i gbí njembí wó ndii ònó kùro nó gí. Bìndi wu'o giì dù kù cì 'do tí wó gí to go bà cì mbelè tí kà nò.

45 Jézù má giì cee ta bà 'deke tí wó ji Mbírì gí, yí má giì ya gí mí ndâ mbe tala có mì wó, yí giì 'de ndú mii ta rì ta sé có gbí njembí ndú gí.

46 Yí bà-i-nò giì gba ndú máa, «Yo kù tè rì tacó yè? Yo a gí yaà, wàa yo 'ví 'deke tí yo ji Mbírì, tacó wàa, yo 'ví 'va tí yo gbí vò i lá.»

Bà zèè Jézù

47 Káa si Jézù kù 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, ndú má giì zeke'o, ndú giì ò ndâ 'duù náa Júdá tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só nó ká kù tè kùro ndú kejì gítí ndú. Ndú má giì yee gí, Júdá giì ya ndírì gí mì Jézù, bìndi yí giì 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó.

48 Káa Jézù giì 'vee Júdá máa, «Wò kù ba ngbù 'Viì-mì-'Dakò ta bà òlò gbí tù wó wàa?»

49 Ndâ 'duù mì Jézù má giì ò éno, ndú giì 'dè có ji yí máa, «Ze kpónó bà bàkà nèté ta ndú ta ndâ sizò, Mbe tí ze?»

50 Káa si ndú 'di ta òa có ònó náa Jézù bà 'visí ji ndú nó lá, 'bí mbe tala có mì Jézù giì da tù bòò mì Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà ònó gbí kù'bi nó ta sizò waa jàngá gí.

51 Jézù má giì ò éno, yí giì do ta ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Jà i tí nò káká'i 'ví bàkà tí lá!» Bìndi yí giì je ndi tù 'dakò tí nò kpò mì bìndi .

52 Bìndi Jézù bà-i-nò giì 'vee ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ kùro ndâ mbe kù kpolo tí 'bá-Mbírì, ta ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tí nó mbe kaa gí tacó bà zèè yí nó, máa, «Ye a mbe volo 'bá náa yo giì kaa tí ta ndâ nja-njà sizò, ta ndâ ndongbolo-ndòngbòlò mù mí 'bì yo tacó bà gí gí bà zèè ta ye nò?»

53 Ye táánò kuu ta yo ta rì 'dáá gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì, káa yo jé ta 'bí gbèè rì tee 'bì yo mítí ye lá. Káa à wúnó a rì bà bàkà bà 'bì yo. Rò rì wúnó 'di ta vò i gí.»

54 Ndá 'duù tí nò bà-i-nò gii zèè Jézù, bindi ndú gii ya ta yí gí 'bá mì Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà. Káa si ndú kú ya ta yí nò, Piyétòrò gii dù jàngá ndii kú ko tàkò ndú.

55 Piyétòrò mâ gii yee 'bá mì Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà gî, yí gii kí tí wó to règbà wu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kú u wu gbúú-gbuu gbí rùkàtìi nò.

56 'Bí 'viní mbe kú bàkà nèté 'bá mì Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà mâ gii nò Piyétòrò gbí ngba wu, yí gii zeke yí ngbóó, bindi yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nò règbà wu nò máa, «'Dakò tí nò kuu nó táánò kú dù ta yí delè.»

57 Káa Piyétòrò gii to kponje gî, máa, «Ye nò yí ni lá, ndí lo niì.»

58 Ndú mâ gii dù gàà éno, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò á règbà wu nò gii zeke Piyétòrò, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Wò delè a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú!»

Káa Piyétòrò gii 'visì có ji 'duù tí nò máa, «Ye me 'duù 'do gbí òkò tí ndú lá, kómbe ye.»

59 Ndú mâ gii dù ndi-ndi-ndi éno, 'bí 'dakò gii nanaka muu wó mítí Piyétòrò, máa, «'Dakò tí nó kuu nó kú dù toko ta yí, ta kponje gítí wálá. Tacó yí a 'duù Gàliléyà.»

60 Káa Piyétòrò gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, «Ye 'di gbí ña có tí nò náa wò kú 'dè nò lá, kómbe ye!»

Káa si sè có tí nò ká gbí nje Piyétòrò, ngùù gii kò-kò.

61 Mbe tí ndoo máa gii 'di gbí kò mì ngùù, yí gii da ọ wó gítí Piyétòrò. Mbí Piyétòrò gii 'va tí có tí nó náa Mbe tí ndoo 'dè ji yí éno máa, «Wò wúnó bà 'boo ye 'vilì ta'ò a kùro bà kò-kò mì ngùù,» nò.

62 Bindi Piyétòrò gii co 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ndùgù gí sè, yí gii wa gbí ta wotí tí ta sé có tí nò.

Ndâ mbe kú ù règbà tí Jézù ọ yí

63 Ta o tí nò, ndâ 'duù tí nó náa à kaa ndú máa ndú ù règbà tí Jézù nó gii dù kú 'viya yí, ta bà gbí yí.

64 Ndú gii ẹre ọ wó ta bongo gî. Bindi ndú gii dù kú 'viya yí si yí gbí sú ọ éno máa, «Wò dú má káa mbe 'dòkò có mì Mbíri, nì rẹ ndâ 'duù tí nò mbe kú gbí wò nò ji ze gi!»

65 Ndú gii kili 'dáá gî kú go yí.

Jézù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà

66 Yé mâ gii too gî, ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ mbe nibà tàkùì mì ndâ Jùdéyà gii kili gî, bindi à gii ya ta Jézù gí gbí ngbàngà kùro ndú.

67 Ndú bà-i-nò gii 'viiki gbí nje wó máa, «Wò má a 'duù tí nó tí Bindi-Mbíri nó, 'dè ji ze.»

Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kpónó má 'dè có ji yo máa, ye a Bindi-Mbíri, yo bà ùnje gítí có mì ye nò wálá.

68 Ye delè kpónó má 'vee yo, yo bà 'visì có ji ye wálá.

69 Káa 'do tí kpónó kú ya gí kùro, 'Viì-mì-'Dakò bà ki tí wó gbí kù'bi mì Mbíri tí Mbe tí ndâ i 'dáá gí.»

70 Ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdéyà 'dáá gí bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «Á má éno, wò a 'Viì-mì-Mbíri, éno gi?»

Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «A yo ká 'dè có éno máa, ye a 'Viì-mì-Mbíri.»

71 Ndâ kpo-kpò 'duù tí nò mâ gii 'di có tí nò náa Jézù 'visì ji ndú nò, ndú gii 'bità bà 'vee tí ndú gbí òkò tí ndú máa, «Ndoo kpòò kù ù a ndi 'di, máa, yí 'ví gí gí bà 'dè có gítí wó ji ndoo, sé náa ndoo 'di nò a yí 'do gbí 'dóó nje wó gí nó?»

23

Jézù gbí ngbàngà kùro Pilátò

1 Ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà mâ gii 'viiki gbí có mí Jézù cee gí, ndú gii 'daka yí, bìndi ndú 'dáá gí gii kaa ta ndú ya gí kùro Pilátò tí gbolò 'duù mì ndâ Ròmánò.

2 Ndú mâ gii yee ta Jézù kùro Pilátò gí, ndú gii kpì ngbàngà tí wó ji Pilátò éno máa, «Ze 'de 'dakò tí nó kuu nó tí vò mbe kù nònòkò muu ndâ 'duù, tacó wàa, 'bá mì ze 'ví 'bu gí. Yí kù volo muu ndâ 'duù mì ze, tacó wàa, ndú 'ví gò i ji ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò lá. Yí kù bàkà tí wó máa, yì lá a Bìndi-Mbíri tí gbolò gba mì ndâ Jùdéyà.»

3 Pilátò mâ gii 'di ndâ có tí nò, yí gii 'vee Jézù máa, «Wò a gbolò gba mì ndâ Jùdéyà?»

Káa Jézù gii 'visì có ji Pilátò máa, «A wò ká 'dè éno.»

4 Pilátò bà-i-nò gii 'dè có ji ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà, ta ndâ mbè 'duù tí nó mbe kaa gí tacó bà 'di ngbàngà mì Jézù nó éno máa, «Ye nò nderè bà waa có mì ye mítí 'dakò tí nó lá.»

5 Káa ndâ gba mì ndâ Jùdéyà gii nanaka cèe muu ndú tacó wàa có 'ví zèè Jézù, ta bà 'dè có ji Pilátò éno máa, «Yí kù te mâ mí gbí muu ndâ 'duù ta bà nibà i ji ndú cee gbí ndâ to Jùdéyà 'dáá gí, yí 'bità bà nibà i tí mì wó 'do gbí ndâ to Gàliléyà, káa yí kpónó kù yèè tí gí Jèrùzàlémè bà-i-nò.»

6 Pilátò bà-i-nò gii 'vee ndú éno máa, «'Dakò tí nó a 'duù 'do gbí to ngayi? 'Do gbí to Gàliléyà?»

7 Pilátò mâ gii 'di éno máa, Jézù gí 'do gbí to Gàliléyà, yí gii tuu Jézù ya tí gí kùro Èródè tí gbolò gba mì ndâ 'duù Gàliléyà, tacó Èródè ta o tí nò kuu gbí gbata Jèrùzàlémè.

Jézù gbí ngbàngà kùro Èródè

8 Tàkòcò Èródè gii peteke gítí bà gí ta Jézù á gí kùro wó nò ngé ndii gí, tacó yí 'do sàà kù 'di káa ẹ̀ Jézù ta cèe gbolò

o, káa yí jé nò Jézù tí nò ta ọ̀ wó tí Èròdè ta gbèe ọ̀ lá. Tàkòcò wó delè gii peteke, tacó yí ta o tí nò kù kọ̀rọ̀ có éno máa, ndâ-'bí-lá Jézù bà bàkà ndâ 'bí serè ji yì, wàa yí 'ví nò ndú.

⁹ Tacó éno, yí gii 'vee gbí nje Jézù líkí-líkí éno. Káa Jézù gii biya bà njaa nje wó gí tàkò Èròdè gbaanjé gí.

¹⁰ Mâ gii zeke'o, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ mbe nibà tàkù mì ndâ Jùdèyà gii oloko gí yaà kù kpi ngbàngà tí Jézù ta wotí tí ji Èròdè.

¹¹ Èròdè mâ gii 'di ndâ có tí nò, ndú gii gbo ta ndâ àsikéri mì wó kù mèkè'i tí Jézù, ta bà 'viya yí. Bìndi ndú gii yuu banga njà bongo wùrù-wùrù ji yí, bìndi ndú gii tuu ta yí káká'i ya tí ji Pilátò.

¹² Gbí òkò tí ndâ Èròdè ta Pilátò sàà nìkì lá, káa ndú gii zèè kómbeè ta gbèe ọ̀ tí nò gí.

À dele ta Jézù gí gbí ngbàngà kùro Pilátò káká'i

¹³ À má gii dele ta Jézù 'do 'bá mì Èròdè gí gbí ngbàngà kùro Pilátò káká'i gí, Pilátò gii kili ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ Jùdèyà 'dáá gí.

¹⁴ Bìndi yí gii 'vee ndú éno máa, «Yo gí ta 'dakò tí nó gí kùro ye tacó máa, yí a mbe nònòkò muu ndâ 'duù. Káa ye 'de 'bí có gbaanjé mbe zèè yí 'do gbí òkò ndâ có mì yo nò lá.

¹⁵ Èròdè delè gii tuu ndi wó gí tí ji ndoo, tacó yí 'de vò i mì wó lá. Káa có ta 'verè tí wálá a nìnó máa, 'dakò tí nó bàkà vò i tacó wàa à 'ví waa tí ta có ku mítí wó nò gbaanjé lá.

¹⁶ À má éno, ye bà waa có mítí wó éno máa à gbì yí gí, wàa ye 'ví dò 'bì tí wó gí.»

¹⁷ 'Bí ọ̀ i náa Pilátò kù bàkà ta ndoo 'dáá gí ta o gbolò o bà bàkà tàkù bà mèlè ndi o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìriyéli-mì-Mbíri a bà njaanga 'duù gbaanjé 'do gbí zàà ji ndâ Jùdèyà.

¹⁸ Káa ndâ 'duù gbí ngbàngà 'dáá gí gii a ta kù dòmùù éno máa, «Zi yí gí! Njaanga Bàrábà ji ze!»

¹⁹ (À zèè 'dakò tí nò tí Bàrábà nò mí gbí zàà, tacó 'bí ọ̀ wo mbe bàkà tí gbí gbata ta o tí nò, delè tacó bà zi ku.)

²⁰ À gbí muu Pilátò ta o tí nò kpolo ma a có bà dò 'bì tí Jézù; tacó éno, yí gii 'dè có ji ndâ 'duù káká'i.

²¹ Káa ndâ 'duù gii 'visì có ji Pilátò ta kù éno máa, «Gbì yí mítí njèèkpè mú! Gbì yí mítí njèèkpè mú!»

²² Bà ta'ò nìnó, Pilátò gii 'vee ndâ 'duù éno máa, «Tacó yè? Yí volo a yè? Yo 'dè ji ye, tacó ye nò vò i mì wó wàa ye 'ví waa ta có ku mítí wó nò lá. À má éno, ye bà waa có mítí wó éno máa, à gbì yí, wàa ye 'ví dò 'bì ye 'do tí wó gí.»

23 Ndâ 'duù mâ giì 'di có tí nò náa Pilátò 'dè ji ndú nò, ndú giì miì ta kù goolá a 'bí ña gbolò có ku ká gi ji ndú 'do bà 'bí to, ta bà 'dè có ta 'bê ji Pilátò éno máa, yí gbì Jézù míti njèèkpè mû. Wo mi ndâ 'duù mâ giì co muu Pilátò gî,

24 yí giì waa có ku míti Jézù go có mi ndú nò.

25 Bìndi yí giì njaanga 'dakò tí nó tí Bàrábà, náa à zèè yí tacó bà pìi wo ta bà zi ku nó, 'do gbì zàà gí sè go có mi ndâ 'duù tí nò. Yí bà-i-nò giì je Jézù ji ndú éno máa, ndú bàkà ta yí go có mi ndú náa à gbì njembí ndú.

Bà ya ta Jézù gítí bàndò bà zi yí

26 Káa si ndâ 'duù tí nó kù giì co ta Jézù 'do gbì gbata gí sè tacó bà ya ta yí gítí bàndò bà zi yí, ndú giì 'de 'bí 'dakò ta rẹ wó a Simónè, ta 'bá mi wó gbì gbata Sirínì, á kpokèji kù gí gí gbì gbata Jèrùzàlémè. Ndú bà-i-nò giì zèè yí ta woti gítí bà te njèèkpè mû tàkò Jézù.

27 Ndâ niì gbì òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó mbe kaa mòsùù kù ko tàkò Jézù nó ta o tí nó kù tò kù ta bà wa gbì.

28 Jézù giì 'visi tí wó, bìndi yí giì 'dè có ji ndâ niì tí nó mbe kù wa gbì nó éno máa, «Ndâ jú Jèrùzàlémè, yo wa ye lá. Yo wa tí yo, wàa yo 'ví wa ndâ 'viì mi yo.

29 Tacó ndâ 'bí o wúnò ká kèji náa ndâ 'duù bà 'visi nje ndú éno máa, «Ndâ niì tí nó tí ndâ kázá, náa ndú jé tè nakáyì lá, náa 'viì delè jé no kí ndú lá nó, a ndâ mbe tó pá!»

30 Ndâ 'duù gbì ndâ o tí nó bà 'deke tí ndú ji ndâ kpo-kpò gú éno máa, «Yo 'vaka tí yo mí muu ze!» Ndú delè bà 'deke tí ndú ji ndâ gú, máa, «Yo 'buku tí yo mí muu ze!»

31 Tacó cè bà bàkà i mi ndâ 'duù ta mû si mû tí nó gbì 've wó má ká éno, mû tí nó má aanga gí, ndú bà bàkà tí a ña ngàyi?»

32 À ta o tí nó kaa ndâ 'bí vò 'duù sósò'ò 'do gbì gbata tacó bà ya ta ndú gí bà ziki ndú gbì gbèè nó bà ya ta Jézù tacó bà zi yí nò.

Bà gbì Jézù míti njèèkpè mû

33 Ndâ àsikèrì mâ giì yee ta ndâ Jézù ta ndâ vò 'duù tí nó tí 'bí bàndò náa à kù ni míti a Kù-'bìli-muu-ku gí, ndú giì gbì Jézù míti njèèkpè mû, bìndi ndú giì gbì 'bí 'duù gbaànjé á 'do gbì òkò tí ndâ vò 'duù tí nó sósò'ò nò míti njèèkpè mû mò gí gbì kù'bì mi wó, bìndi ndú giì gbì 'bí míti 'bí njèèkpè mû mò gí gbì gálì mi wó.

34 Káa Jézù giì 'deke tí wó ji Mbíri si yí tí njèèkpè mû tacó tí ndâ 'duù tí nó mbe mèkè'i tí wó nó éno máa, «Je à-cee-gí ji ndú, Bu ye! Tacó ndú ñò i tí nó náa ndú kù bàkà nó ni lá.»

Ndâ 'duù tí nò mbe gbì Jézù mítí njèèkpè mû nò gii ki-mbìlì tacó bà njèè gbí ndâ bòngò bìndi wó.

³⁵ À mâ gii gbì Jézù mítí njèèkpè mû gî, ndâ 'duù gii dù jé kû ù ndi bà ño ña i tí nó á kèjì gí bà bàkà tí nò. Káa ndâ kpo-kpò 'duù gii dù kû ño yí ñó-ño éno máa, «Yí táánò kû 'vala ndâ 'bí ka wó, si yí 'ví 'vala tí wó, náa yí má a Bìndi-Mbìrì, tí 'duù tí nó náa Mbìrì ká cu 'bì mítí wó nò.»

³⁶ Ndâ àsikèrì delè gii dù kû ño yí si ndú kû je 'bí ña ngo i jàngà-jàngà éno jì yí.

³⁷ Ndú delè gii dù kû 'viya yí éno máa, «Wò dú má káa gbolò gba mì ndâ Jùdéyà, 'vala tí lo.»

³⁸ Ndú 'dè có tí nó tacó à cu mítí njèèkpè mû á cómuu Jézù éno máa, «Ìjìnó a gbolò gba mì ndâ Jùdéyà.»

Tó mbe ngbà

³⁹ 'Bí 'duù gbaànjé á 'do gbí òkò tí ndâ vò 'duù tí nó sósò'ò náa à gbì ndú mítí njèèkpè mû nó gii lè Jézù éno máa, «Wò me Bìndi-Mbìrì lá? 'Vala tí lo, wàa wò 'ví 'vala ze delè.»

⁴⁰ Káa ka vò 'duù tí nó gii do ta yí éno máa, «Wò cì gúku tí Mbìrì lá tacó yè? À kpónó waa có mítí yo ta yí me 'vii ká 'vii lá?

⁴¹ À waa có mítí ndà ká dú. Ndà kû cì nó muu vò i mì ndà. Káa 'dakò tí nó kû cì a 've ku.»

⁴² 'Dakò tí nó mâ gii do mítí ka wó mbe ngbà cee gî, yí gii 'deke tí wó jì Jézù éno máa, «Wò má yee 'bá gba mì lo gî, wò 'ví koṛo có tí ye, Jézù.»

⁴³ Káa Jézù gii 'vìsì có jì yí máa, «Ye kû cì nó a wò ta kponje gítí wálá éno máa, ndà wúnó bà dù ta ndà gbí dà.»

Bà cì Jézù

⁴⁴ Rì mâ gii dooko gítí bà gii gbúru gî, ɾo ɾi gii 'di gî. 'Dí'di'o gii yiiga muu to 'dáá yùkúú gî, yee tí bà mò tí mì ɾi.

⁴⁵ Ta o tí nó si ɾo ɾi 'di tí gî nò, gbí kpâ-bòngò tí nó náa à njèè ta gbí tà'i 'bá-Mbìrì nó gii yaka gbí tí 'do yaà dí to.

⁴⁶ Bìndi Jézù gii tò kû ta kòcò wó ngé gí yaà éno máa, «Ye si tí ye jì wò gî, Bu ye!» Bìndi bà 'dè có tí nó, njembí Jézù gii kí gî.

⁴⁷ 'Bí kùro ndâ àsikèrì mâ gii zeke ña i tí nó mbe kû bàkà tí nó, yí gii ùlù Mbìrì, bìndi yí gii 'dè có éno máa, «'Dakò tí nó táánò dú káa yé sínò ta vò i mì wó ta ndâ 'duù kùro Mbìrì wálá.»

⁴⁸ Ndâ mbè 'duù tí nó mbe tì bìnjì kû zeke ña i tí nó nó gii njè kû ya gí 'bá mì ndú 'dáá ta 'bì ndú tí njembí ndú kû nì nikalaká.

⁴⁹ Ndâ kómbe Jézù ta ndâ nù tí nó mbe ko tàkò wó 'do Gàliléyà nó gii ɾò tíyò janga-jàngáá gí ndi kû zeke ndâ ña i tí nó náa a kû me ta yí nó.

Bà duu ku Jézù

⁵⁰ Jézù mâ giì cì gî, 'bí 'dakò ta ɾè wó a Jùzépè, mbe gi 'do gbí gbata Àrimàtíyà tí 'bí gbata mì ndâ Jùdéyà, tí tó kpo 'duù, ta ndâ có mì wó ká jáá gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà,

⁵¹ mbe yuu nje wó mí gbí ndâ có tí nó náa ndâ ka wó kù toko gítí Jézù nò lá, delè 'bì wó yuu tí mí gbí ndâ i tí nó náa ndú kù bàkà nò lá, tí 'duù mbe kù ùndi bà nò o bà gi Mbírì gí bà dù tí gba muu to tí nó,

⁵² giì ya gí bà 'deke tí wó ji Pilátò, tacó wàa yí 'ví si yì 'ví te ku Jézù.

⁵³ Pilátò mâ giì ùnje ji yí gî, Jùzépè giì dele ndi wó ya gí bà ja ku Jézù 'do tí njèèkpè mù gí to. Yí mâ giì yili yí ta bongo gî, yí giì te yí ya tí gí gbí 'bí ngú gbolò gùù náa yí duu mí gbí díí, náa à jé duu ku mí gbí kùro lá.

⁵⁴ I tí nó bàkà tí si ndâ 'duù kù 'viindi tí ndú gítí ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà.

⁵⁵ Káa si à kù te ku Jézù ya tí gí gbí gùù, ndâ niì tí nó náa ndú gí ta ndú 'do Gàliléyà nó kù ko tàkò ndâ mbe te ku, tacó bà nò bàndò bà duu yí.

⁵⁶ Ndú mâ giì nò bàndò tí nó gî, ndú giì kaa ya gí bà 'viindi ndâ yeè ta bà bàkà ndâ pó bàà; bindi ndú giì tè wo ndú ta ɾi bà wotí go i gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà.

24

Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí

¹ Si yé kù giì me ngbòò á bindi ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà, ndâ niì tí nó mbe nò bà bàndò bà duu Jézù gí nó giì gbo'o ta ndâ yeè, ta ndâ pó bàà tí nó náa ndú bàkà ta 'dé'o kùro ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà nó, ya gí muu'dú Jézù.

² Ndú mâ giì yee kà, ndú giì 'de à mèrèkè gbolò díí tí nó náa à nè ta njekèjì 'bá muu'dú nó 'do njekèjì gî.

³ Ndú mâ giì ɾi gí tà'i kà, ndú giì 'de ku Mbe tí ndoo Jézù gbí gùù lá.

⁴ Ndú giì ɾò tíyò tà 'bá muu'dú kà ta có náa ndú bà 'dè gbí nje ndú wálá. À giì zi ndi ndú ta gúku ngé gí a ñinó náa ndú giì gu káa ndii ta ndâ 'bí 'dakò sósò'ò mbe yuu ndâ bongo mbe kù tòngbaà go bà ì mù nó, kù ɾò tíyò á ɾègbà tí ndú.

⁵ Gúku bà nò ndâ 'dakò tí nó giì zèè ndâ niì tí nó tí ña ñinó náa ndú giì mò muu ndú kù zeke'o ká gí to. Káa ndâ 'dakò tí nó giì 'vee ndú máa, «Yo kù pà bà tí wu 'duù gbí òkò tí ndâ ku tacó yè?»

6 'Dakò tí nò náa yo kù pà bà tí wó nò bà-i-nó wálá. Yí a gí yaà gí. Yo koṛo muu yo gítí có tí nó náa yí táánò 'dè jì yo sì yí Gàliléyà

7 éno máa, «À wúnò bà je 'Viì-mì-'Dakò mí 'bì ndâ 'duù tí nó mbe bàkà vò i ndii muu ndú gí nò. Ndâ 'duù tí nó bà zi yí ta bà gbì yí mítí njèèkpè mù, káa bìndi sili ta'ò, yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí,» nò.»

8 Ndâ niì tí nó mâ gii 'di có tí nó náa ndâ 'dakò tí nó 'dè jì ndú nò, mbí ndú gii 'va tí ndâ có mì Jézù nò gí.

Ndâ tú mì Jézù biya bà ùnje gítí có mì ndâ niì tí nó gí

9 Ndâ niì tí nó mbe ya gí bà gala muu'dú Jézù nò gii dele ndi ndú 'do muu'dú ya gí bà 'vanda ndi i tí nó mbe 'de ndú nó jì sè ndâ tú mì Jézù muu'bi-nje gbaànjé nó, ta ndâ sè ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù 'dáá gí.

10 Ndâ niì tí nó mbe 'vanda ndi ndâ có tí nó jì ndâ tú mì Jézù a ndâ Màríyà Màdèlénà, ta 'bí niì ta rẹ wó a Jòwánà, gii je Màríyà tí nó tí nawu Jákòmò nò. Ndâ 'bí ka ndú niì náa ndú gbo'o ya gí bà gala muu'dú Jézù ta ndú nó delè gii 'vanda káa gbèè kòcò ndú nò.

11 Káa ndâ có mì ndú 'dáá gí gii dù gbí tù ndâ tú mì Jézù 'dáá gí ká go cèè mòngò gbí tù bô.

12 A Piyétòrò ká gii co ta ngèlè ya gí muu'dú tacó bà 'di gbí 'véřè mì ndâ niì tí nó. Yí mâ gii yee kà, yí gii mò tí wó gí to, bìndi yí gii zeke'o gí tà 'bá muu'dú, yí gii nò káa bòngò tí nó náa à duu ta Jézù nó gbí guù ta 'duù gbí wálá. Yí bà-i-nò gii dele ndi wó ya gí 'bá ta có bà 'dé-'dè nje wó wálá.

Ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù tí kpokèjì Èmáwùsù

13 Ta gbèè ři bà 'de kùnga guù bìndi Jézù nò, ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù sósò'ò gii njè nó 'do Jèrùzàlémè kù ya gí Èmáwùsù, tí 'bí to mbe mò gí bà co ři á dè ta Jèrùzàlémè.

14 Káa si ndú kuu muu nó, ndú kù gii 'dè nje gítí ndâ i tí nó mbe bàkà tí Jèrùzàlémè nò.

15 Káa si ndú kù 'dè nje, ta bà 'viiki gbí ndâ i tí nó, Jézù gii co kù gbo kpokèjì ta ndú.

16 Káa 'bí i gii dù káa yoo řo ndú 'do tí bà nò yí mì ndú ni gí.

17 Njìnò káa bà gii dù Jézù bà-i-nò gii 'vee ndú éno máa, «Yo kù nò ta bà 'viiki a gbí có gítí řa yè?»

Ndâ 'dakò tí nó mâ gii 'di řa 'vé tí nó náa Jézù 'vee ta ndú nò, ndú gii rò tíyò ngbi-ngbì, ta zúú-zuu gbí řo ndú.

18 Bìndi 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nó ta rẹ wó a Kiliyópà gii 'visì có jì Jézù éno máa, «Ye koṛo có éno máa, gbèè 'duù á Jèrùzàlémè mbe 'di có gítí ndâ i tí nó mbe kù bàkà tí gbí ndâ sili tí nó lá bà dù káa wò.»

19 Jézù bà-i-nò gii 'vee Kìliyópà máa, «A ndâ yè ká bàkà tí?»

Káa ndâ Kìliyópà gii 'visì có ji yí máa, «Ndâ i tí nó 'dáá mbe bàkà tí mítí Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nô. Yí táánò túbà tí wó tí gbolò mbe 'dòkò có mì Mbírì ta bà 'dè có, delè ta bà bàkà ndâ i go i mì 'dakò mí kùro Mbírì, delè mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí.

20 Wò 'dì có bà kpì ngbàngà tí wó mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì, ta ndâ kpo-kpò 'duù mì ndoo éno máa, à waa có ku mítí wó, bìndi a gii zi yí ta bà gbì yí mítí njèèkpè mù gí, nó lá?

21 Ze táánò kù koṛo có lì ká mítí 'dakò tí nó éno máa, a yí ká bà njaanga wú 'do tí miṛi ndâ Ìzìrìyèlì. Káa có kpónó cuki me káa n̄nò lá. Ngú có mbe kpò nje ze gí kpónó a n̄nò máa, à wúnó a sili ta'ô á bìndi bà bàkà tí mì i tí nó,

22 káa ndâ 'bí niì gbí òkò tí ze kùtáá mà gii gbo'o ya gí bà gala muu'dú wó ta dú'o nó,

23 ndú gii dele ndi ndú gii gí bà 'dè có ji ze éno máa, ndâ yí 'de ku wó gbí gùù lá. Káa à lá ndíi a ndâ basìlì mì Mbírì ká gii co mítí ndâ yì, bìndi ndú gii 'dè có ji ndâ yì éno máa, yí a wuù!

24 Ndâ 'bí kómbe ze gii kaa ya gí bà n̄o muu'dú, tacó bà 'di gbí 'vére mì ndâ niì tí nó, káa ndú gii da a kùnga to á go có mì ndâ niì tí nó.»

25 Káa Jézù gii 'visì có ji ndâ Kìliyópà éno máa, «Ákoo ndâ n̄nókó! Yo me duù gítí bà ùnje gítí ndâ có tí nó 'dáá náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè nó tacó yè?

26 Kòcò ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì ji yo me éno máa, kózò tí Bìndi-Mbírì bà kònò a sé'i má kózò gí, yí bà gii ki tí wó pí jàlàmbà lá?»

27 Jézù bà-i-nò gii 'bità bà 'dè gbí ndâ có tí nó 'dáá náa à cu gítí wó tí Jézù mí gbí wáràgà mì Mbírì nó 'do tí ndâ có mì Mòze, gii co tí ndâ có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dáá gí ji ndú.

28 Ndâ Jézù mà gii dooko ta 'bá mì ndâ Kìliyópà gí, Jézù gii bàkà tí wó go 'duù n̄nò mbe kù ndii ya gí kùro nô.

29 Káa ndâ Kìliyópà gii 'dè có ji yí máa, «Ndo ne gí 'bá mì ze, tacó o dooko gítí bà bèè gí.» Jézù mà gii ùnje gí, ndú gii ne ta ndâ Kìliyópà gí 'bá mì ndú.

30 Káa si ndú kù gii 'bità bà zò i, Jézù gii zèè kù kô mí 'bì wó, yí mà gii 'deke tí wó ji Mbírì gí, yí gii ki'viki gbí kù kô tí nó, bìndi yí gii kaa ji ndâ Kìliyópà.

31 Ọo ndâ Kìliyópà gii da gítí bà n̄o Jézù ni si ndú ta ndú rẹgbà i-zó-zò nó gí. Káa yí gii dù ká to nó giṛi 'do ọo ndú gí.

32 Ndâ Kiliyópà bà-i-nò giì 'bità bà 'vee tí ndú gbí òkò tí ndú si Jézù giři 'do ɾo ndú gî nó éno máa, «Njembí ndà wálá kùtáa kù mù si yí kù 'dè gbí ndâ có gbí wáràgà mì Mbíri ji ndà á si ndoo ta ndú kpokèjì nó?»

33 Ndâ Kiliyópà ngé bà-i-nò giì zèè kpokèjì kù dele gí mì sè ndâ tú mì Jézù muu'bi-nje gbaànjé nó, ta sè ndâ 'bí kómbe ndú Jèrùzàlémè. Ndú mâ giì yee kà, ndú giì 'de ndú kili 'dáá mí bà gbèe to.

34 Bìndi ndâ 'duù tí nò giì 'dè có ji ndâ Kiliyópà, máa, «A yúco máa Mbe tí ndoo 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gî! Yí delè giì túbà tí wó ji Sìmonè gî.»

35 Bìndi ndâ Kiliyópà giì dità ndâ i tí nó mbe bàkà tí mì ndú si ndú kpokèjì kù ya gí 'bá mì ndú Èmáwùsù nó, ta bà ñ Jézù ni mì ndú si ndú kù zò i nó ji ndâ ka ndú.

Jézù túbà tí wó ji ndâ mbe tala có mì wó

36 Káa si ndâ Kiliyópà kù 'vanda có ji ndâ ka ndú mbe tala có mì Jézù, ndú mâ giì zeke'o, ñinó a 'di ká nó? Jézù jéé kù ɾò tíyò gbí òkò tí ndú! Bìndi Jézù giì 'dè có ji ndú máa, «Yo dù ñikì maa!»

37 Lílí ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò giì oloko 'do tí ndú ta gúku gî. Ndú giì koɾo có máa a vuuvuu ká co mítí ndâ yì.

38 Káa Jézù giì 'vee ndú máa, «Yo kù cì gúku tacó yè? Yo kù koɾo có sàkàmàà tacó yè?

39 Yo zeke ndâ kpázà 'bì ye, ta ndâ kpázà kò ye, tacó wàa yo 'ví ñò tí ni éno máa, ñinó a ye ká nò. Yo tee 'bì yo mítí ye, tacó wàa yo 'ví ñò tí ni éno máa, ñinó a ye, tacó diì tí vuuvuu wálá, delè 'bilì vuuvuu á go ñinó náa yo kù ñò tí ye nó wálá.»

40 Jézù 'dè ndâ có tí nò ji ndâ mbe tala có mì wó nó ta bà tù ndâ kpázà 'bì wó, ta ndâ kpázà kò wó ji ndú.

41 Líkí'o bà ñò ni éno máa, ñinó a Jézù, giì bàkà ndú tí ña ñinó náa bà ùnje éno máa, ñinó a Jézù, giì kpò ndú gî. Ndú giì ɾò tíyò juku-jùkùù, ta có ñinó náa ndú bà 'dè gbí nje ndú nó wálá. Jézù bà-i-nò giì 'vee ndú máa, «'Bí i-zò-zò mì yo bà-i-nó wálá?»

42 Ndú bà-i-nò giì je yú sè ji yí,

43 bìndi yí giì zò mí kùɾo ndú.

Jézù 'dè ndòngbú có ji ndâ tú mì wó

44 Jézù giì 'dè ndòngbú có ji ndâ tu mì wó éno máa, «Ñinó a gbí ndâ có mì ye náa ye táánò 'dè ji yo si mì ndoo ta ndoo éno máa, kózò tí ndâ có tí nó 'dáá náa ndâ Mòze, ta ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri, ta ndâ Muu-cè, cu mí gbí ndâ wáràgà mì ndú, bà bàkà tí nó ká nò.»

⁴⁵ Yí bà-i-nò gii njaanga muu ndú gítí bà 'di gbí ndâ có gbí wáràgà mì Mbíri.

⁴⁶ Bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Nògí, a có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, kózò tí Bìndi-Mbíri bà kònò sé'i, káa bìndi sili ta'ô yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí,

⁴⁷ tacó wàa à 'ví ma ndâ có gítí bà 'visì muu ndâ 'duù 'do tí ndâ vo-vò kpokèjì kèjì mì ndú, ta có gítí bà je à-cee-gí mì Mbíri gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù, ji ndâ 'duù muu to tí nó 'dáa ta rẹ wó. Nèté bà ma ndâ có tí nó 'ví 'bitá tí 'do Jèrùzàlémè.

⁴⁸ Yo bà dù tí ndâ mbe ma ndâ có tí nó.

⁴⁹ Ye bà tuu i tí nó náa Bu ye táánò ci yo gítí nó ji yo. Káa yo 'ví dù gbí gbata Jèrùzàlémè yee tí o tí nó náa à má je wotí ji yo 'do gbíri má kózò gí.»

Bà ya Jézù gí gbíri

⁵⁰ Jézù gii kaa ndâ tú mì wó 'do Jèrùzàlémè, ndú gii ya ta ndú ngé gí sè 'do gbí gbata Bètáníyà. Yí mâ gii yee ta ndú tí bàndò tí nó gbí muu wó nó gí, yí gii kaa 'bì wó gí yaà ji Mbíri, bìndi yí gii cù 'dê ngo cù wó mítí ndú.

⁵¹ Yí mâ gii cù 'dê ngo cù wó mítí ndú gí, gbí òkò tí ndú gii njèè ta ndú ta bà te yí ya tí gí gbíri gí.

⁵² Ndâ tú mì wó gii ùlù yí, bìndi ndú gii dele ndi ndú gí Jèrùzàlémè ta líkí'o tí ndú ngé ndii gí.

⁵³ Ndú gii dù kú ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri tacó bà ùlù Mbíri ta o 'dáa gí.

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbíṛì go cò mì JÒVÁNÌ

Jézù tí Cò mì Mbíṛì gí tí 'duù gí

- 1 Cò táánò sàà kuu tí á kùro o bà suu to tí nò;
cò táánò kù dù a i mì ndú ta Mbíṛì.
Cò 'do sàà táánò káa Mbíṛì.
- 2 Ndâ Cò táánò ta Mbíṛì ta o bà 'bità bà suu ndâ i.
- 3 Wotí bà suu ndâ i táánò 'dáá gí a i 'bì Cò;
'bí i gbaànjé táánò mbe bàkà tí muu to tí nó á kapí ro Cò nò
wálá.
- 4 Cò táánò a rẹngbó 'válá;
'válá tí nò mì Cò nò táánò a ngba'o ji ndâ 'duù 'dáá gí,
5 tí ngba'o ọ̀nọ̀ mbe tũngbaà gbí 'dí'di'o,
tí ngba'o ọ̀nọ̀ náa 'dí'di'o kpò yí lá.
- 6 Mbíṛì táánò gii tuu 'bí 'dakò ta rẹ̀ wó a Jòvání,
7 tí mbe 'dè yúco ji ndâ 'duù.
Mbíṛì táánò tuu yí gí bà 'dè yúco gítí Ngba'o,
tacó wàa, ndâ 'duù 'dáá gí 'ví ù ta nje gítí Ngba'o á 'do
gbí cò mì wó.
- 8 Jòvání táánò me Ngba'o lá;
yí táánò a 'duù sínò,
tí mbe 'dè yúco gítí Ngba'o.
- 9 Cò táánò, tí cèe Ngba'o mbe njaanga muu ndâ 'duù 'dáá
gí nó kpokèjì.
- 10 Yí táánò kuu muu to tí nò,
to tí nó náa Mbíṛì táánò je wotí ji yí bìndi yí gii suu nò,
káa ndâ 'duù muu to tí nó táánò 'dáá gí ọ̀nọ̀ yí ní lá.
- 11 Yí táánò gí gí 'dóó 'bá mì ndú,
káa ndâ 'dóó-'dòò nambe wó si yí tí i lá.
- 12 Kpètí ká éno, yí gii je wotí bà gí tí ndâ 'viì mì Mbíṛì ji ndâ
mbe si yí tí i,
mbe tee njembí ndú mítí wó nó gí.
- 13 Rẹngbó bà dù ndú tí ndâ 'viì mì Mbíṛì nò me 'do muu to
tí nó lá,
à 'do me gbí bà toko bà sili mì ndâ 'dakò ta niì lá,
à delè gii dù me 'do gbí go bà jò rẹ̀ ndâ 'duù lá,
à káa Mbíṛì ká bàkà ndú tí ndâ 'viì mì wó.
- 14 Cò táánò gí tí 'duù go ndoo,
bìndi yí gii 'vala gbí òkò tí ndoo muu to tí nó,
tí gbolò mbe nambeè,
delè tí gbolò mbe 'dè yúco.

- Ze táánò òò ɲa bà tòngbaà mì wó,
 tí ngba gbèè 'Viì-mì-Mbíṛì ta 'bí ɲa 'viì go yí mì Bu wó
 wálá gî.
- 15 Jòvání táánò gí kú kò-kò ta ɾè Cò jì ndâ 'duù, máa,
 «Ŋìno a 'duù tí nó náa ye táánò kú 'dè cò ta ɾè wó jì yo máa,
 <Duù tí nó kèjì gí tàkò ye nó a gbolò 'duù ndii ye gî,
 tacó yí táánò kú 'vala kùro o bà jò ye.> »
- 16 Yí kú bàkà nambeè jì ndoo 'dáá gî,
 tacó nambeè gbí yí wó me gbolò ngé ndii gî.
- 17 Mbíṛì táánò tuu a Mòze ta ndâ cò mì wó jì ndâ 'duù,
 bìndi yí gii tuu a Cò tí Jézù,
 tí Bìndi wó tí Mbíṛì gí bà bàkà nambeè jì ndâ 'duù,
 delè gí bà 'dè yúco jì ndâ 'duù 'dáá gî.
- 18 'Bí 'duù jé mbe òò Mbíṛì ta ɾo wó ta gbèè ɾi muu to tí nó
 wálá,
 à káa gbèè 'Viì-mì-Mbíṛì ta ɲa wó wálá,
 tí wú-gbì-ɾé Bu wó,
 ká túbà tí Mbíṛì jì ndoo.

Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù 'dè yúco mì wó

19 Ta 'bí o gbaànjé, ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà gii tuu
 ndâ 'bí bu-Mbíṛì mì ndâ Jùdéyà ta ndâ 'bí mbe kú koni ndâ
 bu-Mbíṛì ta nèté, 'do Jèrùzàlémè, máa, ndú ya gí bà 'vee
 Jòvání máa, yí a 'di wè? Wàa ndú 'ví gí ta ndi kòcò wó jì
 ndâ yì.

20 Ndâ bu-Mbíṛì tí nó mà gii ya gí bà 'vee Jòvání go cò tí
 nó náa ndâ kpo 'duù mì ndú tuu ta ndú nó, Jòvání gii 'dè
 'vére jì ndú lá, yí gii 'dè cò jì ndú ngbàrángà'i éno máa, «Ye
 me Bìndi-Mbíṛì lá.»

21 Káa ndâ bu-Mbíṛì tí nó gii 'vee yí káká'i máa, «Má éno,
 wò a Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò cò mì Mbíṛì nó wàa?»

Káa Jòvání gii 'visi cò jì ndú máa, «Ye me Èlìjà tí nó delè
 lá.»

Bà ta'ô òò, ndâ bu-Mbíṛì tí nó gii 'vee Jòvání máa, «Wò
 'ví dù a gbolò mbe 'dòkò cò mì Mbíṛì tí nó náa Mòze dígísèé
 ci ndâ ká gù ndoo máa Mbíṛì bà tuu yí jì ndú nó wàa?»

Káa Jòvání gii 'visi cò jì ndú máa, «Ngé lá! Ye me yí lá.»

22 Ndâ bu-Mbíṛì tí nó gii 'vee Jòvání máa, «À má éno, wò
 a 'di? Tacó ze má dele ta ndi ze ya gí 'bá, wàa ze 'ví 'dè ta
 ndi kòcò lo jì ndâ 'duù tí nó mbe tuu ze nó, ze dele ndi ze
 ya gí bà 'dè cò jì ndú éno máa, wò a 'di?»

23 Káa Jòvání gii 'visi cò jì ndú máa, «Ye a 'duù tí nó náa
 Ìzàyà tí mbe 'dòkò cò mì Mbíṛì dígísèé 'dè kòcò ta wotí mì
 Mbíṛì gítí wó máa,
 <Kòcò 'duù kú kò-kò gbí kángáá nga ngoò, máa,

yo bàkà kpokèjì mì Mbe tí yo jáá nô.> »

24 À ta o tí nò tuu ndâ bu-Mbířì tí nò ya tí jì Jòvání a ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà.

25 Tacó ènò, ndú gii 'vee Jòvání máa, «Wò me Bìndi-Mbířì lá, wò me Èlìjà lá, wò delè me mbe 'dòkò có mì Mbířì tí nó mì Mòze náa yí 'dè có gítí wó nó ká lá. À má ènò, wò kù caka tí ndâ 'duù tacó yè?»

26 Káa Jòvání gii 'visì có jì ndú máa, «Ye kù caka tí ndâ 'duù ta ngo, káa, 'bí 'duù kpónó kù ọ̀rò tíyò kuu gbí òkò tí yo nò káa yo nò yí ni lá,

27 ká bà gii gí gí tàkò ye. Yí a 'duù mbe me gbolò ndii ye tí ọ̀rò nínó náa à kpèti káa bà dù tí vòò mbe kù njaanga tàrà 'do tí kò wó sínò, ye bà 'de wotí tí ye gítí wálá.»

28 Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tuu ndâ bu-Mbířì mì ndú nò jì Jòvání si yí gbí gbata Bètáníyà a tito Jòròdáníyà kù caka tí ndâ 'duù.

29 Jòvání mà gii zeke'o ta 'bí yé á bìndi bà 'dè nje mì ndú ta ndâ bu-Mbířì mì ndâ Jùdèyà nò, yí gii nò Jézù kèjì gí mì wó. Bìndi yí gii túbà tí Jézù jì ndâ 'duù máa, «Yo nò 'Viì-rómbo-mì-Mbířì, tí mbe toọ̀rò ndâ vò i 'do muu to tí nó, zò!

30 Nìzò a yí tí 'duù tí nó náa ye kù 'dè có gítí wó máa, «'Bí 'duù, tí gbolò 'duù mbe ndii ye gí, á kèjì tàkò ye» nó ká zò. Yí me gbolò ndii ye gí, tacó yí sàà kù 'vala kùro o bà jò ye.

31 Ye táánò sàà nò yí ni tí 'duù tí nó náa Mbířì tuu yí nó lá, káa à gii tuu ye, máa, ye dù tí mbe caka tí ndâ 'duù, tacó wàa, ye 'ví tù ta bà tí wó jì ndâ Ìzìrìyéì.

32 «Ye táánò nò Bèri-mì-Mbířì kù gí 'do gbířì go kùlè nò, kù gí gí bà o mì muu wó.

33 Ye táánò ta o tí nò nò yí ni lá. Káa a 'duù tí nó mbe tuu ye, máa, ye caka tí ndâ 'duù ta ngo nó, ká gii túbà tí wó jì ye máa, «'Duù tí nó náa wò bà nò Bèri-mì-Mbířì kù gí 'do gbířì ndířì gí muu wó nó, a 'duù tí nó ká bà gí gí bà caka tí ndâ 'duù ta Bèri-mì-Mbířì nó ká nò.»

34 Káa ye gii nò Bèri-mì-Mbířì gí 'do gbířì gí muu 'dakò tí zó gí. À má ènò, ye kpónó kù yù nó a gbí wó jì yo máa, yí a 'Viì-mì-Mbířì.»

Ndâ mbe dù tí ndâ kpédélé mbe tala có mì Jézù

35 Ta 'bí yé, si ndâ Jòvání kù ọ̀rò tíyò ta ndâ 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò ta 'dè'o,

36 Jòvání gii nò Jézù kù ndii ta nó. Yí gii zeke Jézù ngbóó, bìndi yí gii túbà tí wó jì ndâ mbe tala có mì wó tí nó náa ndú kù ọ̀rò tíyò ta ndú nó, máa, «Yo nò 'Viì-rómbo-mì-Mbířì ta nó zò.»

³⁷ Ndâ mbe tala có mì Jòvání nò mâ giì 'di có tí nò náa yí 'dè ji ndú nò, ndú só giì njè nó ya gí bà ɾu ndi Jézù.

³⁸ Jézù mâ giì 'visì tí wó, yí mâ giì ñò ndú, yí giì 'vee ndú máa, «Yo kú pà a yè?»

Káa ndú giì 'visì có ji Jézù máa, «Rábi» (gbí máa, Mbe ñibà i), «Wò kú dù ngò?»

³⁹ Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa, «Yo gí gí bà ñò .» Ndú bà-i-nò giì ya ta sè ɾi-'dê'o tí nó gí bà ñò bándò mì Jézù.

⁴⁰ 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jòvání mbe ya gí bà ñò bándò bà dù Jézù nò a Àndèréyà, tí ná'vindí Sìmonè Piyétòrò.

⁴¹ Àndèréyà mâ giì ñò bándò bà dù Jézù gí, yí giì dele ndi wó ya gí bà pà bà tí ná'vindí wó Sìmonè, yí mâ giì 'de yí gí, yí giì 'dè có ji yí máa, «Ze 'de Bìndi-Mbíri gí!»

⁴² Bìndi yí giì 'daka Sìmonè ya tí ji Jézù.

Jézù mâ giì ñò Sìmonè, Jézù giì zeke Sìmonè ngbóó, bìndi yí giì 'dè có ji yí máa, «Wò a Sìmonè tí 'viì mì Jòvání, káa ngú ɾè lo kpónó bà dù a Kéfà,» (gbí máa, Piyétòrò, gbí máa, Duù).

⁴³ Ta yé bìndi bà 'de tí ndâ Jézù ta Sìmonè Piyétòrò, Jézù giì 'de 'bí 'dakò ta ɾè wó a Filípò, si Jézù bàkà có gítí bà njè nó 'do tàbè'dè Jòròdàniyà tacó bà ya gí Gàlilèyà cee gí. Jézù giì tè'é tí Filípò máa, yí gí gí bà ɾu ndi yí.

⁴⁴ Filípò delè káa 'duù Bètisàyídà go ndâ Àndèréyà ta Piyétòrò.

⁴⁵ Filípò mâ giì 'de 'bí 'dakò ta ɾè wó a Nàtànìyélè, yí giì 'dè có ji Nàtànìyélè máa, «Ze 'de 'duù tí nó náa Mòze táánò cu có gítí wó mí gbí wáràgà mì wó nó gí, 'duù tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò cu có gítí wó mí gbí wáràgà mì ndú nô. Rè wó a Jézù, tí 'viì mì Jùzépè mbe gí 'do Názàrètì.»

⁴⁶ Káa Nàtànìyélè giì 'vee Filípò máa, «A ɱa tó i yè jé ká gí 'do Názàrètì?» Káa Filípò giì 'visì có ji Nàtànìyélè máa, «Gí gí bà ñò yí ta ɾo lo.»

⁴⁷ Ndâ Filípò ta Nàtànìyélè bà-i-nò giì njè nó kú ya gí mì Jézù. Jézù mâ giì ñò Nàtànìyélè kèjì gí mì wó, yí giì 'dè có ji yí máa, «À gbúú-gbuu zó a Ìzìriyélì gbí dù Ìzìriyélì ta tiri gbí yí wó wálá ká kèjì zò.»

⁴⁸ Nàtànìyélè mâ giì 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò, yí giì 'vee Jézù máa, «Wò ñò ye ni ta yè?»

Káa Jézù giì 'visì có ji yí máa, «Ye kùtáa ñò wò kú ki tí lo to tà mù-mbiìgá á kùɾo o bà ya Filípò gí bà tè'é tí lo.»

⁴⁹ Nàtànìyélè bà-i-nò giì 'visì có ji Jézù máa, «Mbe ñibà i, wò a 'Viì-mì-Mbíri! Wò a gbolò gba mì ndâ Ìzìriyélì!»

⁵⁰ Káa Jézù giì 'visì có ji Nàtànìyélè máa, «Wò ùnje éno máa, ye a 'Vii-mì-Mbíri, tí gbolò gba mì ndâ Ìzìriyèlì, ká tacó náa ye 'dè có ji wò máa, ye kùtáá ò wò kù kí tí lo to á tà mù-mbiigá gí nò. Káa wò bà giì ò ndâ 'bí i mbe me kpo-kpò ndii ònò gí.

⁵¹ Ye kù 'dè có ji wò ta yúco máa, wò kèjì gí bà ò njekèjì gbíri njaanga tí gí, bìndi ndâ basìlì mì Mbíri kù wùkù to ya gí yaà, gí gí to, ya gí yaà, gí gí to, muu 'Vii-mì-'Dakò.»

2

Jézù ya gí bàndò bà kò nù gbí gbata Kánà

¹ À bàkà bìndi bà tè'é tí ndâ Filípò ta Nàtànìyélè mì Jézù káa sili ta'ò, bìndi 'bí 'dakò gbí gbata Kánà, gbí to Gállilèyà, giì ko nù mì wó gí 'bá. Màriyà tí nawu Jézù ta o tí nò kuu bàndò bà ko nù tí nò.

² À delè giì tè'é tí ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gí bà ko nù tí nò gí.

³ Pe nèbítì mâ giì cee 'do mì ndâ mbe kò nù gí, nawu Jézù giì 'dè có ji yí máa, «Pe mì ndú wálá.»

⁴ Káa Jézù giì 'visì có ji nawu wó máa, «Káa wò 'dè ji ye máa ye 'ví bàkà tí a yè, ndi lo nù? O mì ye gí kálásè.»

⁵ Nawu Jézù bà-i-nò giì 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà nèté bàndò bà ko nù nó máa, «Yí má 'dè có ji yo, yo 'ví ndii muu có mì wó nò lá.»

⁶ Ta o tí nò ndâ 'bí kpo-kpò ká'i-ngo vô-nje gbaànjé 'do tí díí, náa gbèe kù te go jú-kàrà-ngo vô ta nje tí, kuu mì ndâ 'duù tí nò á bàndò bà ko nù nò. Nèté mì ò ndâ kpo-kpò ká'i-ngo tí nò gbí tàkìlì mì ndâ Jùdéyà a bà cu ngo mí gbí ndú tacó bà caka bèjò.

⁷ Jézù bà-i-nò giì 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà nèté bàndò bà ko nù nó máa, «Yo cu ngo yeke ndâ kpo-kpò ká'i tí nò gí.»

Ndâ 'duù tí nò mâ giì bàkà go có tí nò náa Jézù 'dè ji ndú nò gí,

⁸ Jézù giì 'dè có ji ndú máa, «Yo cu 'bí ngo tí nò náa yo yee mí gbí ndâ kàrà nò ji 'duù tí nó mbe kù njèè i-zó-zò nò.»

⁹ Ndâ 'dakò tí nò giì cu ngo tí nò náa ndú yee mí gbí kàrà nò ya tí ji 'duù tí nó mbe kù njèè i-zó-zò nó go có mì Jézù nò. Yí mâ giì tee mítí nje wó, ònó a pe ká nò! Káa yí ò 'dóo kpokèjì tí nó náa pe tí nò gí 'do tí nó lá. À káa ndâ 'duù tí nó mbe yòò ngo mí gbí ndâ kpo-kpò kàrà-ngo tí nó ká 'di gbí có tí nò.

Mbe njèè i-zó-zò bà-i-nò giì tè'é tí 'dakò tí nó náa à kù ko nù mì wó gí 'bá nò.

10 Bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, «Ndâ 'duù ta o i 'dáá gí kù njèè kùro a pe ñinó mbe me gó ngé waa gí nò. Yì ndâ wiri má ye gí, ndú gii njèè pe ñinó mbe me gó dúú-dúú lá nó 'do ndiì. Káa wò gii kpolo tí pe ñinó mbe me gó ngé waa gí nò yee tí kpónó.»

11 Jézù bàkà kpédélé serè mì wó nò mí gbí gbata Kánà á Gàliléyà, tacó wáa ndâ 'duù 'ví ñò ta wotí mì yì. Ndâ mbe tala có mì wó gii ùnje gití wó dú ta yúcó gí.

Jézù mòkò ndâ mbe mà 'vèlè 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí sè

12 Ndâ Jézù ta nawu wó, ta ndâ ná'vindí wó, gii njè nó 'do bàndò bà ko nii ya gí bà bàkà làmbu sili mí gbí gbata Kàpàrànáwùmù.

13 Jézù mà gii ñò kùro o bà bàkà tàkii mì o bà Ndiì-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mì-Mbíri dooko gí, ndú gii njè nó ta ndâ mbe tala có mì wó 'do gbí gbata Kàpàrànáwùmù, tacó bà ya gí bà bàkà gbolò o tí nò mí Jèrùzàlémè.

14 Ndú mà gii yee kà, ndú gii 'de ndâ 'duù 'visi gbí ndùgù 'bá-Mbíri tí 'dóó i mì ndú gí. Ndú 'de ndâ mbe kù mà ndâ mò'dú, ta ndâ rómbo, ta ndâ kùlè, ta ndâ mbe kù 'visi gùrúsù, 'virímó-'virimo gbí nètè.

15 Jézù mà gii ñò éndò, yí gii je ñi wú, bìndi yí gii gbí ta ndâ 'duù tí nò, ta ndâ nò mì ndú, mòkò 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri á gí sè. Yí gii 'buku ndâ tàràbèzà mì ndâ mbe kù 'visi gùrúsù mí to, ta bà vaka ndâ gùrúsù mì ndú vóró-voro, vóró-voro, ta to.

16 Bìndi yí gii do mítí ndâ mbe kù mà ndâ kùlè máa, «Yo kaa ndâ kùlè mì yo nò 'do bà-i-nó gí! Yo káká'i 'ví bàkà rùkàtii mì Bu ye tí bàndò bà mà 'vèlè mì yo lá!»

17 Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii ñò ña i tí nò náa yí bàkà ta ndâ mbe mà 'vèlè gbí ndùgù 'bá-Mbíri nò, mbí ndú bà gii 'va tí có tí nó á gbí wàràgà mì Mbíri máa, «Ye bà cì ká muu 'bá mì lo!» nò.

18 Káa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà ñindi ndú gii yuu tí ndú mí gbí có tí nò ta bà 'vee gbí nje Jézù máa, «Ze 'ví ñò ni mítí ña ye máa, àá mì lo a yúcó tacó bà bàkà ña i tí nò kpónó náa wò bàkà nò?»

19 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Yo ki'viki 'bá-Mbíri tí nó gí to, wàa ye bà bì ndí mí tíyò á gbí sili ta'ò.»

20 Káa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà gii 'vee yí máa, «Àá táánò bì 'bá-Mbíri tí nò mí tíyò gbí ndoò zi'duù-só-nje vò nje-vò gbaànjé, káa wò kèjì gí bà bì ndí gbí sili ta'ò?»

21 Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà ta o tí nò ñindi ndú kù koro có a i gití cèe 'bá-Mbíri tí nó, keelá, Jézù kù ni a 'bá-Mbíri tí nó tí diì wó nò.

²² Mbí ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'va tí có tí nò náa yí 'dè gítí bà bì ndi 'bá-Mbířì á gbí sili ta'ô nò a i bìndi bà 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó. Bìndi à ngbíí nò a o bà gii ùnje mì ndú á gítí ndâ có tí nó á gbí wáràgà mì Mbířì, ta có tí nò náa Jézù 'dè nò.

²³ Ndâ 'duù me mbè, mbe nò ndâ seřè tí nó náa Jézù bàkà gbí ndâ sili bà dù yí á Jèrùzàlémè ta o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyèlì-mì-Mbířì nó, gii ùnje gítí Jézù gí.

²⁴ Káa Jézù tee njembí wó gítí có mì 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gbaànjé lá, tacó yí nò ndú 'dáá gí ni gí.

²⁵ Tacó ènò, gbí nderè bà 'vee 'bí 'duù mì wó máa yí 'dè gbí ndú jì yí nò wálá, tacó yí 'di gbí ndâ 'duù muu to tí nó ngé cee gí.

3

Ndâ Jézù ta 'bí mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà

¹ Ta 'bí o gbaànjé 'bí 'dakò tí mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà, delè tí kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndú, ta řè wó a Nìkòdémò,

² gii ya gí mì Jézù ta bèbìlì gbí kóó, bìndi yí gii 'dè có jì yí máa, «Mbe nìbà i, ze nò wò tí mbe nìbà i mbe gí 'do mì Mbířì ni gí. Tacó 'bí 'duù bà 'de wotí bà bàkà ndâ ña ndâ kpo-kpò i tí nó náa wò kù bàkà nó wálá, sè káa ñinó à má káa Mbířì ká tàkò 'duù tí nò.»

³ Káa Jézù gii 'visì có jì Nìkòdémò máa,

«Ye kù 'dè có jì wò ta yúco máa,

à má kpò gbí ndi bà jò 'duù lá,

'duù tí nò bà dù tí bòò-gba mì Mbířì wálá.»

⁴ Káa Nìkòdémò gii 'vee Jézù máa, «Áá bà kpò gbí ndi bà jò kpo 'duù káká'i ée? Yí bà 'de kpokèjì bà dele ndi wó ya gí gbí yí nawu wó wàa à 'ví jò ndi wó tí dó 'vii 'do kòtí 'di?»

⁵ Káa Jézù gii 'visì có jì Nìkòdémò máa,

«Ye kù 'dè có jì wò ta yúco máa,

à káa ña 'duù ñinó náa à caka tí wó gí,

tí ña 'duù ñinó mbe 'di có mì Bèřì-mì-Mbířì gí nó,

ká bà dù tí Bòò-gba mì Mbířì.

⁶ A ndâ bu 'duù ta nawu 'duù ká jò 'duù,

káa, a Bèřì-mì-Mbířì ká je wotí bà dù tí 'duù mì Mbířì

jì 'duù.

⁷ Njembí lo 'ví mù gítí có tí nó náa ye 'dè jì wò éno nó máa,

à 'ví jò ndi lo tí ngú nó lá.

⁸ Tacó ndâ 'duù ñinó náa Bèřì-mì-Mbířì je wotí bà 'vala go

có mì Mbířì jì ndú gí nó,

go pířì náa wò kù 'di ká wo bà pì yí,

káa wò bà ni bà cu 'bì lo gbúú-gbuu mití 'bí to,

máa, <Nô! Pípiri kù pì 'do nô!> nò wálá.
 Wó delè bà ni bà cu 'bì lo gbúú-gbuu mítí 'bí to,
 máa, <Pípiri kù pì gítí nó!> nò wálá.»

⁹ Káa Nikòdémò gii 'vee Jézù máa, «Gbí có mì lo nò máa yè?»

¹⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì yí máa, «Wò tí gbolò mbe nìbà i mì ndâ Ìzìrìyèlì delè nò ndâ i tí nò ni lá?

¹¹ Ye kù 'dè có jì wò ta yúcó máa,

ze kù 'dè có ká gítí ndâ i ñìnó náa ze nò ndú ni gî nô.
 Ze delè kù 'dè có ká gítí ndâ i ñìnó náa ze nò ndú ta ọọ ze gî nô.

Kpètí ká éno, ndâ 'duù mì yo biya bà 'di ndâ có tí nó náa ze 'dè jì yo gítí ndâ i ñìnó náa ze nò ta ọọ ze nó gî.

¹² Yo má biya bà 'di có tí nó náa ye 'dè jì yo gítí ndâ i muu to tí nó nó gî,

yo bà ùnje gítí có ñìnó náa ye bà 'dè jì yo gítí ndâ i ñìnó gbíri nó ta ọọ kpokèjì ngàyi?

¹³ 'Bí 'duù muu to tí nó gbaànjé jé mbe 'dò kò wó mí gbíri wálá;

à káa 'Viì-mì-'Dakò, tí mbe gî 'do gbíri.

¹⁴ Mbíri bà te 'Viì-mì-'Dakò gí yaà mí kùro ndâ 'duù go bà te cè tí kpoo tí nó náa à du 'do tí lii nó mì Mòze gí yaà mí kùro ndâ 'duù gbí kángáá nga ngoò,

¹⁵ tacó wàa ndâ mbe ùnje gítí wó 'dáá gî 'ví 'de ta 'válá ñìnó mbe cee lá nô.

¹⁶ Tacó Mbíri zè ndâ 'duù muu to tí nó nìkì ngé ma.

Tacó éno, yí gii je gbèe 'Viì mì wó jì ndú.

Mbíri je gbèe 'Viì mì wó jì ndâ 'duù,

tacó wàa, ndâ 'duù ñìnó mbe ùnje gítí wó nó 'ví gíri'ò lá.

Ndú delè 'ví 'de ta 'válá ñìnó mbe cee lá nô.

¹⁷ Mbíri tuu 'Viì mì wó gí muu to tí nó me tacó bà waa có mítí ndâ 'duù lá.

Yí tuu yí a i tacó bà 'vala ndâ 'duù.

¹⁸ Mbíri bà waa có mítí ndâ 'duù ñìnó mbe ùnje gítí 'Viì-mì-'Dakò gí nó wálá.

Káa 'duù ñìnó mbe biya bà ùnje gítí gbèe 'Viì-mì-Mbíri ta 'bí 'vii go yí mì Bu wó wálá nó gî nó 'va tí to sàà gî.

¹⁹ Mbíri bà waa có mítí ndâ mbe ngbútù ta nderè éno máa, ngba'ò gí gí muu to tí nó gî,

káa à gii nìkì tí ndâ 'duù a bà kpoko tí ndú ta ndi gbí 'dí'di'ò.

Ndú biya bà dù gbí ngba'ò gî,

tacó ndú ta o 'dáá gî kù bàkà káa ndâ vò i.

²⁰ À dú káa yúcó máa,

ndâ mbe bàkà vò i 'dáá gî kû sogo ngba'o,
 tacó à tí ndú a gúku, máa,
 ndâ 'duù bà òta ndâ vò i tí nó náa ndâ yí kû bàkà nô.
 21 Káa a ndâ mbe 'vala ta yúco ká kû co gí gbí ngba'o,
 tacó wàa, ndâ 'duù 'ví òta ndâ i tí nó náa ndâ yí bàkà
 ta rẹ̀ mì Mbírì nó ngbàrángà'i.»

Ndâ Jézù ta Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù

22 Ta o tí nó ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gii 'bità
 bà nó ta ndi gbí ndâ to á sè 'do gbí ndâ gbata gbí to Jùdéyà.
 Ndú dù gbí ndâ nó tí nó ta làmbu kòndi o, kû caka tí ndâ
 'duù.

23 Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù òndi wó ta gbèe o tí nó
 kû dù tí 'bí bàndò ta ngo gèjèè kuu tí , náa à kû nì mítí a
 Àyínòni, á dè ta gbata Sàlímì, kû caka tí ndâ 'duù delè,

24 á kùro bà zèè yí tí Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù mí gbí
 zàà.

25 Ta 'bí o gbaànjé, ndâ 'bí mbe tala có mì Jòvání tí mbe
 caka tí ndâ 'duù gii tò kponje ta 'bí Jùdéyà gítí có bà bàkà i
 tí ngbàrángà i.

26 Bìndi ndâ mbe tala có mì Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù
 gii ya gí mì wó, bìndi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Mbe nìbà
 i, ze 'di có éno máa, 'dakò tí nó táánò náa yo ta yí ngéé tito
 Jòròdáníyà nó, 'dakò tí nó náa wò táánò túbà tí wó ji ndâ
 'duù máa, yí a 'Vii-rómbo-mì-Mbírì nó, kpónó kû caka tí
 ndâ 'duù, káa ndâ 'duù 'dáá gî kû kaa ya gí mì wó.»

27 Káa Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù gii 'vìsì có ji ndâ
 mbe tala có mì wó máa,

«À má me Mbírì ká wu i ji 'duù lá,

yí gí bà dù tí mbe i tí nó wálá.

28 Yo 'di có tí nó náa ye táánò 'dè ji yo éno máa,

«Ye me Bìndi-Mbírì lá,

ye a 'duù tí nó náa à tuu yí túú-tuu gí kùro wó» nó ta
 tù yo gí.

29 Ngú nìi ta o 'dáá gî ká ta rẹ̀ ngú 'dakò mì wó mbe kû kò
 yí nô.

Kpétí ká éno,

tàkòcò kómbe 'dakò tí nó mbe kû kò ngú nìi nó ta o

'dáá gî ká pétékè'i gítí bà 'di kòcò ndâ kómbe wó kû

'dè nje ta ngú nìi mì wó ta líkí'o tí ndú.

Ọa líkí'o tí nó kpónó kuu tí ye.

Tàkòcò ye kpónó peteke ngé tẹ̀ gí.

30 Wotí mì wó má kû ya gí yaà,

wotí mì ye kû dele gí to.

31 'Duù tí nó mbe gí 'do yaà nó me gbolò ndii ndâ 'duù 'dáá
 gí.

Káa 'duù ònó náa à jò yí mí muu to tí nó nó a 'duù mì to tí nò.

Yí delè kù 'dè có ká gítí ndâ i muu tó tí nò.

³² Bìndi 'duù tí nó mbe gí 'do gbírì nó

kù 'dè có ká gítí ndâ i ònó náa yí ò ndú gbírì nò.

Yí delè kù 'dè káa ndâ có ònó náa yí 'di 'do gbírì nò.

Ndâ 'duù kpétí má ùnje gítí có mì wó lá,

³³ 'duù ònó mbe ùnje gítí có mì wó gí nó ùnje gí máa, ndâ có mì Mbírì a yúcó.

³⁴ Tacó 'duù tí nó náa Mbírì tuu yí nó kù 'dè a ndâ có mì Mbírì.

Tacó Mbírì je Bèrì mì wó tí Mbírì jì 'duù tí nó náa yí tuu yí nò túkà'i.

³⁵ Bu 'Vii zè 'Vii òkì ma.

Yí gù kaa ndâ i 'dáá mí 'bì 'Vii gí.

³⁶ 'Duù mbe 'di có mì 'Vii gí

bà 'de 'válá ònó mbe cee lá nò.

Káa, 'duù ònó mbe biya bà 'di có mì 'Vii gí nó

jé gí bà 'de 'válá ònó mbe cee lá nó wálá,

tacó yí kù 'vala gbí kpo-tàkòcò mì Mbírì.»

4

Ndâ Jézù 'de tí ndú ta 'bí niì Sàmáriyà muu gùù ngo

¹ Jézù gù 'di gí máa, ndâ mbe kpolo tí tàkì mì ndâ Jùdèyà ònó ni gí máa, muu ndâ mbe tala có mì yí me mbè ndii muu ndâ mbe tala có mì Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù gí, káa yí delè kpòò kù caka tí ndâ ngú 'bí ,

² à má ta bà 'dè ta yúcó, Jézù táánò caka tí ndâ 'duù lá, a ndâ mbe tala có mì wó ka kù caka tí ndâ 'duù.

³ Yí nje nó ta ndâ mbe tala có mì wó 'do Jùdèyà tacó bà ya gí Gàliléyà,

⁴ có tí kpokèjì tí nó mbe có gbí to Sàmáriyà nò.

⁵ Ndú mà gù yee gbí njí tí nó náa Jàkóbè dígísèè je tí mbèlè jì 'vii mì wó Jùzépè, á dè ta gbata Sìkàrà gbí to Sàmáriyà nó,

⁶ Jézù gù kì tí wó to ta sé nó á muu 'bí gùù ngo, náa à kù nì mítí a Gùù ngo mì Jàkóbè, á gbí njí tí nó, si ò dè gítí bà gí gbúú.

⁷⁻⁸ Jézù mà gù zeke'o, yí gù ònó 'bí niì tí jù Sàmáriyà mbe gí tacó bà ja ngo, si ndâ mbe tala có mì Jézù kaa 'dáá ya gí bà si i-zó-zò gbí gbata gí. Bìndi Jézù gù yù ngo 'do tí niì tí nó, máa, «Cu 'bí ngo mì lo nó je, wàa ye 'ví njù gí.»

⁹ Káa niì tí nó gù 'vee Jézù máa, «Ònó a wò tí Jùdèyà ká kù yù ngo 'do tí ye tí jù Sàmáriyà?» Niì tí nó 'vee ònó 'vé tí nó mítí Jézù tacó ndâ Jùdèyà gbí ndâ o tí nó si ndâ 'duù Sàmáriyà tí i ngé gí lá.

¹⁰ Káa Jézù gù 'visì có jì niì tí nó máa,

«Wò kùtàá má nò i-nambeè tí nó náa Mbířì kù je ji ndâ 'duù tí nó ní-ni,
 wò delè kùtàá má nò 'duù tí nó mbe kù yù ngo njú-njù 'do tí lo nó ní-ni,
 a wò kùtàá ká bà yù ngo 'do tí wó,
 bìndi yí kùtàá bà je ngo tí nó mbe kù 'vala ndâ 'duù nó ji wò gí.»

¹¹ Nii tí nò bà-i-nò gii 'visì có ji Jézù máa, «I bà ja ngo mì lo wálá, kpo 'duù, káa tà guu ngo tí nó me 'dú ngé. Wò bà 'de ngo tí nó mbe kù 'vala ndâ 'duù náa wò bà je ji ye nò 'do kòtí 'di?»

¹² Gbí ña có mì lo nò máa, wò a gbolò 'duù ndii gu ze tí nó tí Jákóbè nó gí? Jákóbè tí nó táánò tí mbe duu guù ngo tí nó náa ndú ta ndâ 'viì mì wó, ta ndâ i-kó-ko mì ndú, njù kpòò, bìndi ndú gii jee ji ze nò?»

¹³ Káa Jézù gii 'visì có ji nii tí nò máa, «'Duù má njù ngo 'do gbí guù ngo tí nó, go ngo bà bàkà yí káká'i gí.

¹⁴ Káa go ngo bà bàkà 'duù mbe njù ngo gbí 'bì ye káká'i wálá.

Ngo tí nò bà dù gbí yì wó go ngo mbe kù 'va gbí pù co gbí ndoò.

Ngo tí nò bà 'vala yí dúú bà ya tí .»

¹⁵ Nii tí nò mâ gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nò, yí gii 'visì có ji Jézù máa, «Cu 'bí ña ngo tí nò náa wò kù 'dè có gítí nò ji ye, tacó wàa go ngo 'ví bàkà ye káká'i lá. Delè tacó wàa, ye 'ví gí gí bà ja guù ngo tí nó káká'i lá, bu ye.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'visì có ji nii tí nò máa, «Ya gí bà tè'é tí 'dakò mì lo, wàa yo 'ví gí ta yí gí bà-i-nò.»

¹⁷ Káa nii tí nò gii 'visì có ji Jézù máa, «'Dakò mì ye wálá.» Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji yí máa, «Wò 'dè a yúco máa, 'dakò mì lo wálá.

¹⁸ Tacó wò táánò kò ndâ 'dakò vô, káa 'dakò tí nó kpónó náa yo kuu 'bá ta yí nó me 'dóó 'dakò mì lo lá. Có mì lo me 'vére lá.»

¹⁹ Nii tí nò mâ gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nò, yí gii 'visì có ji yí máa, «Ye kpónó nò ni gí máa, wò a mbe 'dòkò có mì Mbířì, bu ye.

²⁰ Káa ndâ ká gù ze tí ndâ Sàmářiya dígísèé kù bàkà i-Mbířì mí pí gú tí nó mì ze nò. Káa yo tí ndâ Jùdéya máa, gbèe bàndò bà bàkà i-Mbířì 'ví dù ká gbí gbata Jèrùzàlémé cuki. Yúco bàndò kpónó 'ví dù a ñindi ndâ 'di?»

²¹ Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji nii tí nò máa, «'Ùnje gítí có tí nó náa ye kù 'dè ji wò nò, nii. 'Bí o wúnò ká kèjì náa yo bà bàkà i ji Bu ye mí pí gú mì yo nó wálá;

yo delè bà bàkà i mí Jèrùzàlémè wálá.

22 Yo tí ndâ 'duù Sàmáriyà nò Mbíri tí nó náa yo kù bàkà i ji yí nó ni lá.

Káa ze tí ndâ Jùdèyà nò Mbíri tí nó náa ze kù bàkà i ji yí nó ni gí.

Tacó 'duù tí nó tí mbe 'vala ndâ 'duù nó gí a i 'do mì ze tí ndâ Jùdèyà.

23 Káa o tí nò ká kèjì, à má ta bà 'dè ta yúcó, o tí nò gí sàà gí,

náa ndâ cèe mbe bàkà i-Mbíri bà gù bàkà i ji Bu ye ta njembí ndú,

ndú delè bà bàkà i ji yí ta yúcó.

Tacó nìndò a ña ndâ 'duù tí nó náa Mbíri tí Bu ye kù dù ta go ndú máa ndú 'ví dù tí ndâ mbe bàkà i ji yí nò.

24 Mbíri a Bèri;

à má ènò, ndâ mbe bàkà i-Mbíri 'ví bàkà ta wotí mì Bèri mì wó tí Mbíri,

ndú delè 'ví bàkà ta yúcó.»

25 Káa nù tí nò gí 'visì có ji Jézù máa, «Ye nò ni gí máa, Màsiyà (gbí máa, Bìndi-Mbíri) kpónó kèjì, yí má gí gí, yí bà 'dè gbí ndâ có 'dáá gí ji ndâ 'duù.»

26 Káa Jézù bà-i-nò gí 'visì có ji nù tí nò máa, «Ye tí mbe kù 'dè có ta wò nó a 'duù tí nò, tí Bìndi-Mbíri nò.»

27 'Do bà-i-nò ndâ mbe tala có mì Jézù gí dele ndi ndú 'do bà sè i-zó-zò gí. Ndú má gí 'de ndâ Jézù kù 'dè nje ta nù tí nò, nje ndú 'dáá gí gí 'dèè gí. Káa gbèe 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe 'vee Jézù máa, «Yo kù 'dè a cèe nje yè ta jú Sàmáriyà tí nò?» nò wálá.

28 Nù tí nò má gí nò ndâ mbe tala có mì Jézù gí gí, yí gí goonó mbálá-mbala ya gí gbí gbata, si kàrà ngo mì wó mí muu gù ngo, bìndi yí gí ma ndâ 'duù máa,

29 «Yo gí gí bà nò ña 'bí 'dakò tí nó gí! Yí yù gbí ndâ i tí nó náa ye bàkà gbí bà 'vala ye nó 'dáá gí gí sè gí. À 'ví dù nò a 'dakò tí nó tí Bìndi-Mbíri nó?»

30 Káa ndâ 'duù gbí gbata má gí 'di ndâ có tí nó náa nù tí nò 'vanda ji ndú nó, ndú gí kaa ya gí mì Jézù.

31 Káa si nù tí nò kù ya gí bà kili ndâ 'duù gbí gbata tacó bà ya gí mì Jézù nò, ndâ mbe tala có mì Jézù kù yòòngò yí gítí i-zó-zò, máa, «Zò 'bí làmbu i, wàa wò 'ví nù ta ngo, mbe nìbà i.»

32 Káa Jézù gí 'visì có ji ndú máa, «I-zó-zò mì ye kuu bà ro ye, káa yo nò ni lá.»

33 Ndâ mbe tala có mì Jézù gí 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «À 'ví dù a 'bí 'duù ká 'ví gí ta i-zó-zò ji yí?»

34 Káa Jézù gí 'visì có ji ndú máa,

«I-zó-zò mì ye a bà bàkà go có mì 'duù tí nó mbe tuu ye nô.
I-zó-zò mì ye a bà cee nèté mì wó.

35 À tà káa yo ká kù 'dè có éno máa,
ndâ 'duù kù kili i 'do gbí njí á bìn̄di pì nà'ò bìn̄di bà yee
n̄jì ña mí gbí gùù le?

Yo zeke'o gbí njí lèè éno gi.

Ndâ i gbí njí yù sàà gî.

Ndú kù ù káa ndi o bà kili ndú.

36 À kpónó kù ko mboo nèté mì mbe kù kili i 'do gbí njí jì
yí.

Yí kù kili i tacó 'vala ñinó mbe cee lá nô.

Tàkòcò ndâ mbe kili i 'do gbí njí ta mbe n̄jì só bà peteke ká
peteke.

37 Tacó có tí nó máa, «À r̄ò n̄jì a 'bí 'duù,
káa à ḡi kili i 'do gbí njí a 'bí 'duù nó» a yúco.

38 Ye bà tuu yo máa, yo ya gí bà kili i 'do gbí njí.

Áá táánò me yo ká r̄ò n̄jì tí nó lá.

A ndâ 'bí 'duù tende ká mbu gítí .

Káa a yo ká bà ḡi là bàà gbí wu'o mì ndú.»

39 Mbè ndâ 'duù Sàmáriyà tí nó mbe kaa gí gí mì Jézù 'do
gbí gbata tí nó náa n̄jì tí nó kù 'vala gbí nó ḡi ùnje gítí Jézù
ta njembí ndú 'do gbí có tí nó náa n̄jì tí nó 'dè jì ndú ta r̄è
Jézù máa, «Yí 'dè gbí ndâ i tí nó 'dáá náa ye bàkà gbí bà
'vala ye nó jì ye gî,» nô.

40 Tacó éno, ndú mâ ḡi yee mì Jézù, ndú ḡi 'deke tí ndú
jì yí, máa, yí dù á mì ndâ yì ta ndú gàà má kózò gî, wàa yí
'vì ḡi ndii . Bìn̄di Jézù ḡi ùnje gítí bà bàkà sili sósò'ò mí
mì ndú.

41 Ndâ mbe 'di ndâ có mì wó gbí ndâ sili tí nó sósò'ò náa
yí bàkà mí mì ndú nó me mbè ḡi ùnje gítí wó ta njembí
ndú.

42 Ndâ 'duù tí nó mbe ùnje gítí Jézù nó ḡi 'dè có jì nájú
ndú tí nó mbe ya gí bà ma có tí Jézù jì ndú nó máa, «Ze
kpónó ùnje gítí wó ta njembí ze dú, me ká gí tàkò có mì lo
náa wò 'dè jì ze nó cuki lá. Ze ùnje gítí wó tacó ze 'di ndâ
có 'do gbí nje wó ta t̄u ze gî. Ze delè ḡi ñò ni gî máa, yí dú
a mbe 'vala ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî.»

Jézù 'vala 'vii mì 'bí gbolò 'duù

43 Jézù mâ ḡi s̄i ndâ sili tí nó sósò'ò nó gî, yí ḡi 'bì ndi nó
kù ya gí Gàlilèyà.

44 Yí 'dè ta nje wó sàà gî máa, «À te duù mítí mbe 'dòkò
có mì Mbírì lá ká 'dóó 'bá mì ndú.»

45 Káa, ndú mâ ḡi yee ta ndâ mbe tala có mì wó á 'dóó
'bá mì ndú Gàlilèyà, ndú ḡi 'de ndâ i tende. Ndâ 'duù kà

gii te wiři mítí wó ta banga tí . Tacó ndú ñò ña ndâ i tí nó náa yí bàkà á Jèrùzàlémè si ndú kà ta o gbolò o nó gî.

46 Gbí ndâ sili tí nó náa Jézù kuu tí gbí to Gàliléyà nò, yí gii co wiři ya gí gbí gbata Kánà, tí gbata tí nó náa yí 'visì ngo tí pe gbí ta o bà kò niì nò. 'Bí gbolò 'duù ta 'viì mì wó ta nò'o tí wó gbí gbata Kàpàrànwùmù, á tí nó gbèè ři 'do Kánà,

47 mâ gii 'di có éno máa, Jézù kuu gbí gbata Kánà, yí gii ñjè nó ya gí mì Jézù, bìndi yí gii 'deke tí wó ji yí máa, yí ya gí bà 'vala 'viì mì yì 'do gbí ku, tacó sè mì 'viì tí nó káa njembí wó.

48 Káa Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nó máa, «'Bí 'duù jé mbe ùnje gítí ye gbí òkò tí yo wálá; yo kù gí gí mì ye ká tacó wàa ye 'ví bàkà ndâ kpo-kpò serè ji yo.»

49 Káa gbolò 'duù tí nó gii 'deke tí wó ji Jézù máa, «Ngo've tí lo a kùro bà ki njembí 'viì mì ye, kpo 'duù.»

50 Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji yí máa, «Ya gí 'bá; 'viì mì lo bà 'vala gî.»

51 Gbolò 'duù tí nó bà-i-nò gii ùnje gítí có mì Jézù gî. Bìndi yí gii ñjè nó kù ya gí 'bá. Mâ gii zeke'o, yí gii 'de ndâ 'bí bòò mì wó kpokèjì kù ya gí tàkò wó ta banga ngú có ji yí máa, 'viì mì wó 'vala gî.

52 Gbolò 'duù tí nó mâ gii 'vee ndâ bòò mì wó nó máa, «Gbí diì 'viì tí nó 'bità bà nìkì ta o ngàyi?»

Káa ndú gii 'visì có ji yí máa, «Mbořo tí nó 'bità bà cee 'do tí wó yáánó si ři mò tí ká njí'dí éno.»

53 Gbolò 'duù tí nó gii ñò ngé ni gí máa, ndâ 'duù tí nó nì ji yì nó gbúú-gbuu a o tí nó náa Jézù 'dè ta có ji yí máa, «'Viì mì lo bà 'vala gî,» nò. Tacó éno, ndú ta ndâ 'duù 'bá mì wó 'dáa gî gii 'bità bà ùnje gítí Jézù.

54 Ñìnò a bà só bà bàkà serè mì Jézù mí Gàliléyà. Yí delè bàkà serè tí nó ká bìndi bà gí yí 'do Jùdéyà.

5

Jézù 'vala 'bí mbe nò'o á Jèrùzàlémè

1 Jézù gii ñjè nó 'do Gàliléyà ya gí bà 'bí gbolò o gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà á Jèrùzàlémè.

2 À kuu tí a 'bí dùgùù to ta ngo kuu gèjèè gbí, á seè 'bí njekèjì ndùgù bà ři gí gbí gbata Jèrùzàlémè náa à kù nì mítí a Njekèjì-mì-ndâ-rómbo. Rè dùgùù to tí nó gbí có mì ndâ Jùdéyà a Bètizàtà.

3 À tò ndâ ndùúrù vô mí règbà dùgùù to tí nó tacó tí ndâ 'duù ñìnó náa ku ki'viki ndú mí to gí nò, go ndâ mbe sú rò, ta ndâ mbe ku kò, ta ndâ 'duù ñìnó mbe gbeg'eve mí to gí

nô. Ndâ mbe ò'bù ta ndâ mbe ósú gii kili kpìrì'vii ta tà ndâ ndùúrù tí nò kù ù bà gbàngà ngo tí nò,

⁴ tacó 'bí ña o kuu tí náa basìlì mì Mbírì má dù gî, yí kù gî gí tà ngo tí nò kù gbàngà ngo. Káa kpédélé mbe nò'o ñinó mbe ya gí tà ngo tí nò á bìn̄di bà gbàngà ngo mì basìlì tí nó kù co gí sè 'do tà ngo kà tí cèè 'duù ta sé'i tí wó káká'i wálá.

⁵ Jézù mâ gii ya gí rẹ̀gbà ngo tí nò, yí gii ñò 'bí 'dakò ta nò'o tí wó kuu tísi. 'Dakò tí nò dù tísi ta ndoò dè gítí zì'duù-só.

⁶ Jézù mâ gii zeke 'dakò tí nò, yí gii ñò ká ngé ni gí máa, 'dakò tí nò dù gbí ña yè tí nò ta kòndi o. Jézù bà-i-nò gii 'vee yí máa, «À tí lo a go bà dù gbí dii lo nìkì maa káká'i?»

⁷ Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji Jézù máa, «'Duù mbe te ye ya tí gí tà ngo gálá si ngo kù gbàngà tí wálá, Bu ye. Káa ye má ja tí ye kpòò, ye má bà yee kà, ndâ mbe nambeè te 'duù mì ndú ya tí gí tà ngo sàà kùro ye gî.»

⁸ Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji yí máa, «A gí yaà, wò 'ví te kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví nò nó!»

⁹ Mâ gii zeke'o, gbí dii 'dakò tí nò gii da mbó'vóó gî. Yí gii paṛa kpâ-sili mì wó, bìn̄di yí gii 'bità bà nò nó go có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nò.

Jézù 'vala 'dakò tí nò ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà.

¹⁰ Tacó ènò, ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii 'dè có ji 'dakò tí nò náa Jézù 'vala yí nò máa, «À wúnó a ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà. À má ènò, wò kpónó kù gbètèkè nò a tàkii mì ndoo ta nèté bà te kpâ-sili mì lo nò.»

¹¹ Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tí nò máa, «À 'dakò tí nó mbe 'vala ye 'do gbí nò'o nó ká 'dè có ji ye máa, ye te kpâ-sili mì ye, wàa ye 'ví n̄jè nó.»

¹² Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'vee yí máa, «À 'dakò 'di ká 'dè có ji wò máa, wò te kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví n̄jè nó?»

¹³ 'Dakò tí nò bà-i-nò gii bàkà bà túbà tí Jézù ji ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tí nó mbe 'vee yí nò. Káa à gii kpò yí gî, tacó yí ñò Jézù ni lá, káa Jézù ñònòkò tí wó mí gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó mbe yè to gî nó gî.

¹⁴ Mâ gii zeke'o gàà ènò, Jézù gii 'de 'dakò tí nò gbí ndùgù 'bá-Mbírì. Jézù mâ gii ñò 'dakò tí nò, yí gii 'dè có ji yí máa, «Ijò ká gi, gbí dii lo kpónó gii nìkì maa káká'i gî. À má ènò, wò 'ví bàkà vò i káká'i lá, má wálá, 'bí gbolò i mbe ndii nò'o tí nò táánò mbe bàkà wò nò bà 'de wò.»

¹⁵ 'Dakò tí nò bà-i-nò gii dele ndi wó ya gí bà 'dè có ji ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tí nó mbe 'vee yí gítí rẹ̀ mbe je yí gí gítí nèté bà paṛaka kpâ-sili ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà nó, máa, «Rẹ̀ 'dakò tí nò mbe 'vala ye nò a Jézù.»

16 Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà mâ gii 'di có éno máa, a Jézù ká 'dè có ji 'dakò tí nò máa, yí te kpâ-sili ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà nò, ndú gii 'bità bà bàkà gbínje ta yí, tacó yí bàkà ndâ i tí nò ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà.

17 Jézù mâ gii 'di có tí nò náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà 'dè gítí wó máa, yí kù gbètèkè tàkii mì ndâ Jùdèyà nò, yí gii 'visì có ji ndú máa, «Bu ye kpónó go có tí nó náa ye kù 'dè ji yo nó kù bàkà nètè, à má éno, ye delè kù bàkà nètè go i mì wó nò.»

18 Có tí nò náa Jézù 'visì gí tàkò có mì ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà nò gii mìlìsè tí ndú go sé kà wu. Bìndi ndòngbú có mì ndú náa ndú gii koɾo gítí wó a ñinó máa, ndâ yí má zi yí lá, ndâ yí káká'i bà zi 'bí 'duù wálá. Ndú koɾo ɱa có tí nò me ká tacó náa Jézù gbètèkè ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà gí nò lá; tàkòcò ndú kpolo ngé ma a i gítí có bà 'vii tí Jézù ta Mbíɾi éno máa, Mbíɾi a 'dóó Bu yí.

Jézù 'dè có gítí wotí mì wó

19 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú gí tàkò bà waaka có mì ndú nò máa,

«Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa,

'Vii kù bàkà i me ta muu wó lá;

yí kù bàkà káa i ñinó náa yí ɱò Bu wó kù bàkà nó cuki.

20 Tacó Bu 'Vii zè 'Vii mì wó ñikì ma,

tacó éno, yí gii túbà ndâ i ñinó 'dáá gí náa yí kù bàkà nó ji 'Vii mì wó.

Bu 'Vii bà gii túbà bà bàkà ndâ 'bí nètè mbe ndii ndâ ñinò gí ji 'Vii mì wó.

Yí bà gii túbà bà bàkà ndâ i ñinó náa bà 'dè có gítí ndú bà kpo nje yo gí nó ji 'Vii mì wó.

21 Bu 'Vii a mbe kù je woò ji ndâ ku;

à má éno, 'Vii delè kù je woò ji ndâ 'duù ñinó mbe ñikì tí wó nó go i mì Bu wó.

22 Bu 'Vii me mbe waa có mítí 'duù lá,

tacó yí je wotí bà waa có mítí ndâ 'duù 'dáá gí ji 'Vii mì wó gí,

23 tacó wàa, ndâ 'duù 'ví te ta duù mítí 'Vii mì wó,

á go ñinó náa ndú kù te ta duù mítí wó tí Bu 'Vii nô.

'Duù mbe biya bà te duù mítí 'Vii gí,

yí biya nò a bà te duù mítí Bu 'Vii tí mbe tuu 'Vii gí.

24 Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, 'duù mbe 'di có mì ye,

wàa yí 'ví ùnje gítí mbe tuu ye, bà 'vala ká dúú bà ya tí.

Gbí nderè bà 'viiki gbí nje wó bìndi ku mì wó bà dù wálá.

Yí bà ya ká ngé ndírí gí gbí 'válá ònó mbe cee lá nó bìndi
ku mì wó.

25 Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, o tí nò ká kẹ̀jì,
à má ta bà 'dè ta yúco, à kpónó nó a o tí nò,
náa ndá ku bà gii 'di kòcò 'Vii mì Mbírì,
bìndi ndá mbe 'di kòcò wó 'dáá gí bà 'vala gí.

26 Tacó Bu 'Vii, tí rẹ̀ngbó 'válá,
bàkà 'Vii mì wó tí rẹ̀ngbó 'válá gí.

27 Yí delè gii je wotí bà waa có jì yí ndii ndá 'bí mbe waa có
muu to tí nó 'dáá gí,
sé náa yí a 'Vii-mi-'Dakò nò.

28 Nje yo 'ví 'dèè gítí có tí nò lá,
tacó o tí nò ká kẹ̀jì náa ndá ku gbí gùù bà gii 'di gbí
kòcò wó,

29 bìndi ndá ku ònó mbe bàkà tó i táánò si ndú kù 'vala
muu to tí nó nó bà gii 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú
ndú,

gí gbí 'válá ònó mbe cee lá nò;
bìndi ndá ku ònó táánò mbe bàkà tó i si ndú kù 'vala muu
to tí nó lá nó bà 'vala dó gbí muu'dú ndú gí bà òò vò
i mì ndú.

30 Ye bàkà i ta muu ye lá.

Ye kù waa có ká go ònó náa à 'dè jì ye gí.

Ye delè kù waa có ká jáá,

tacó à gbí muu ye me có bà bàkà go 'dóó có mì ye lá.

À gbí muu ye a có bà bàkà go có mì 'duù tí nó mbe tuu ye
nò.

31 Ye táánò má kù koṛo có a i gítí miṛi ye,
máa, ye éno, wàa ye éno, wàa ye éno,
mbe ùnje gítí ndá có mì ye máa,
ye kù 'dè a yúco nò, bà dù wálá.

32 Káa ye òò ni gí máa,

'bí 'duù tí mbe 'dè yúco mbe kù 'dè có muu ye kuu tí .

33 Yo táánò tuu ndá 'duù mì yo jì Jòvání tí mbe caka tí ndá
'duù,

bìndi yí gii 'dè yúco muu ye jì ndú gí tí jì yo gí.

34 Ye 'dè có tí nò jì yo tacó bà 'vala yo.

Ye 'dè jì yo me tacó máa,

ye kù tee njembí ye kpolo ma a i mítí 'bí 'duù muu to tí
nó máa yí 'ví 'dè có muu ye nò lá.

35 Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù táánò a wu mbe kù zì á
nje kùpò.

Tàkòcò yo delè táánò peteke ta líkí'o bà dù gbí ngba wó tè
gí.

36 Káa 'dóó có mì ye náa ye bà 'dè gítí mịri ye mbe ndii yúcó
mì Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù náa yí 'dè gítí ye nò
kuu tí .

Có mì ye nò a ndâ nèté tí nó náa Bu ye tuu ta ye, máa, ye
bàkà nô.

À delè a ndâ nèté tí nó ká kù túbà éno máa, a Bu ye ká tuu
ye.

37 'Bí mbe 'dè có muu ye á bìndi ndâ nèté mì ye a Bu ye tí
nó mbe tuu ye nô.

Yo jé 'di kòcò wó ta tù yo lá.

Yo delè jé nò yí ta ọọ yo lá.

38 Có mì wó delè dù gbí njembí yo lá,
tacó yo ùnje gítí 'duù tí nó náa a yí ká tuu yí nó lá.

39 Yo kù jè ta bà 'di gbí ndâ có gbí wáràgà mì Mbíri,
tacó yo koọ có máa,
à gbí wáràgà mì Mbíri a ndâ có mbe kù je 'v alá nìnó
mbe cee lá nó ji yo.

Káa à gbí wáràgà tí nó mì Mbíri nò a ndâ có gítí ye.

40 Káa, ta ndâ ọọ nìnò 'dáá gí, yo biya bà gí gí mì ye,
tacó bà 'de 'v alá nìnó mbe cee lá nó gí.

41 Ye kù 'dè có tí nó ji yo me tacó máa,
ye kù pà a bà ùlù ye mì ndâ 'duù nò lá.

42 Káa ye nò yo ni ngbàràngà'i gí.

Ye nò ni gí máa, yo zè Mbíri niki gbaànjé lá.

43 A Bu ye ká tuu ye ji yo,
káa yo giù bè ye gí.

Káa 'bí 'duù kpónó má gí ta 'dóó nó wịri mì wó gí mì yo,
yo bà te wịri mítí wó gí.

44 Gbèe 'bí có gítí bà pà kpokèjì gítí bà ùlù yo mì Mbíri gbí
muu yo gbaànjé w alá.

À kpolo mì yo cuki káa có gítí bà ùlù tí yo gbí òkò tí yo.

À má éno, a ọọ yè muu to tí nó ká bà si yo 'ví ùnje ta njembí
yo gbaànjé gítí ye?

45 Yo kpónó kù koọ có máa,
a ye ká bà kpì ngbàngà tí yo ji Bu ye,
káa, à me éno lá.

A Mòze, tí 'duù tí nó náa yo kù tee njembí yo kpolo ma á
mítí wó nó,
ká bà kpì ngbàngà tí yo.

46 Yo táánò má ùnje gítí Mòze ta njembí yo dú,
yo kùtàá bà ùnje gítí ye ta njembí yo gbaànjé gí,
tacó Mòze táánò kù cu có gítí ye mì gbí wáràgà mì wó.

47 Káa yo má biya bà ùnje gítí ndâ có tí nó náa Mòze táánò
cu mì gbí wáràgà nó gí,

a ña yè ká bà si yo 'ví ùnje gítí ndâ có tí nó náa ye kù
'dè jì yo nó?»

6

Jézù je i-zó-zò jì ndâ 'duù álifì vò

¹ Ta 'bí o gbaànjé bìndi bà dele ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó 'do Jùdèyà gí Gàlìlèyà, ndú gù di ngo gí tìto kàpá Gàlìlèyà, náa à kù nì mítí a kàpá Tìbèrìyà delè.

² Ndâ 'duù me mbè bà-i-nò gù kaa ya gí tàkò ndú, tacó ndú ño ña ndâ seřè bà 'vala ndâ mbe nò'o tí nó náa Jézù bàkà ta ndi to nó gí.

³ Jézù bà-i-nò gù kaa ndâ mbe tala có mì wó, bìndi ndú gù ya gí bà ki tí ndú to á pí gú.

⁴ Ndú ya ta nó tí nò si o bà bàkà tàkù bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyèlì-mì-Mbìrì dooko gí.

⁵ Jézù mà gù 'va ɾo wó 'do pí gú kà gí tàgbà gú, yí gù ñò ndâ 'duù mósú-mosu-mòsù á kèjì gí tàkò ndú ta ndâ mbe tala có mì wó pí gú kà. Jézù bà-i-nò gù 'vee 'bí mbe tala có mì wó ta ɾè wó a Filípò máa, «Ndoò wúnó bà sì i-zó-zò 'do kòtì 'di tacó bà je jì ndâ ña ndâ 'duù tí zó kèjì zó?»

⁶ Jézù 'vee 'vé tí nò ká tacó bà 'di có 'do gbí yì Filípò, tacó yí tí Jézù ñò i bà bàkà jì ndâ 'duù tí nò ni sàà gí.

⁷ Káa Filípò gù 'visì có jì Jézù máa, «Ndoò kpètí má 'dè có máa, ndoo pà jì ndú káa làmbu i tacó bà ñjù ta ngo, gbí go éno máa, ndoo bà sì i-zó-zò ta i me gbolò, ndâ-'bí-lá go ñjì fádà 200.»

⁸ 'Bí mbe tala có mì Jézù ta ɾè wó a Àndèrèyà, tí ná'vìndì Sìmónè Piyétòrò, gù 'visì có jì Jézù gí tàkò có tí nó náa ndú kù 'dè ta Filípò nò, máa,

⁹ «Ye kùtàá ñò ndâ 'bí cèe kù kò tí nó mì ndoo nó vò, ta ndâ ñjì sè sósò'ò, á mì 'bí 'viì-'dakò, káa, ye ñò ni gí máa, à nò me i gítí ña mbè tí nó á kèjì nò lá.»

¹⁰ Ndâ 'duù tí nó mà gù yee pí gú tàkò ndâ Jézù gí, Jézù gù 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo si ndâ 'duù tí nó 'ví ki tí ndú to.» Mbìlì ta o tí nó mà'baà kuu ta to tí bàndò tí nó. Tacó éno, ndâ 'duù gù ki tí ndú to ta ndi gbí mbìlì tí nó. Muu ndâ 'dakò ta o tí nó 'dáá gí álifì vò.

¹¹ Ndâ 'duù tí nó mà gù ki tí ndú to gí, Jézù gù kaa ndâ kù kò tí nó vò náa Àndèrèyà 'dè có gítí ndú jì yí mì 'bí 'viì nó, yí gù 'dè ñìkì maa jì Mbìrì, má kózò gí, yí gù kaa jì ndâ 'duù. Yí gù dele ndi wó gù kaa ndâ ñjì sè tí nó sósò'ò mì gbèe 'viì tí nó nó, yí káká'ì gù 'dè ñìkì maa jì Mbìrì, bìndi yí gù kaa ndú gí tàkò ndâ kù kò tí nó vò nó jì ndâ 'duù.

¹² Ndâ 'duù mà gù zò i yè yì ndú 'dáá gí gí, Jézù gù 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo kili ndâ sè i-zó-zò ñìnò

ta to bìndi ndú nó 'dáá gî. Yo si 'bí làmbu i 'ví volo mí to lá.»

¹³ Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii kili sè i-zó-zò bìndi ndâ 'duù tí nò yeke ndâ kèè muu'bi-nje só.

¹⁴ Ndâ 'duù mâ gii ñò ña seṛè tí nó náa Jézù bàkà nó, ndú gii 'dè có máa, «Ijìnó dú káa mbe 'dòkò có mì Mbìrì tí nó náa Mòze táánò 'dè có ji ndâ 'duù gítí wó máa, yí bà gí gii muu to tí nó nó ká nô.»

¹⁵ Jézù mâ gii 'di có tí nò, yí gii ñò ni gî máa, a gbí muu ndâ 'duù tí nò a có bà zèè yì, wàa ndú 'ví bàkà yì tí gba mì ndú ta wotí. Tacó éno, yí gii ndo ta kpéétí wó 'do gbí òkò tí ndú ya gí gbí òkò ndâ gú.

Jézù nò nó có ɾo ngo

¹⁶ 'Dê'o mâ gii bàkà tí gî, ndâ mbe tala có mì Jézù gii kaa 'do pí gú ya gítí kàpá,

¹⁷ tacó bà di ngo ya gí gbí gbata Kàpàrànáwùmù, si Jézù ta kpéétí wó mí gbí òkò ndâ gú, si o kù me piti-piti éno.

¹⁸ Káa si ndú ta gbâ ɾo ngo, ngo gii 'bità bà gbàngà tí gbí pù ta pípiri ngé ndii gî.

¹⁹ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii ya ta gbâ ta kpéétí ndú kpòró gí gbí u ngo gî, ndú gii ñò 'duù kù nò nó có ɾo ngo kèjì gí tàkò ndú. Káa ndú ñò ni éno máa 'duù tí nò a Jézù nò lá. Yí mâ gii dooko ta ndú gî, gúku gii zèè ndú tí vò ña ñìnò.

²⁰ Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Yo cì gúku lá; a ye!»

²¹ À gii dù gbí muu ndâ mbe tala có mì Jézù bìndi bà túbà tí wó ji ndú nò a có bà te yí mí gbí gbâ, wàa ndâ yì 'ví ya ta ndú gí tito, káa ndú mâ gii kì ɾo ndú, ndú gii 'de tí ndú ta ndâ Jézù ngé tí ngo tí bàndò tí nó náa ndú kù koṛo có bà ya gítí nô.

Ndâ 'duù pà bà tí Jézù

²² Ndâ mbè 'duù tí nó mbe tè ɾì gbí kùdù kô nó mâ gii ya gí tàbè'dè kàpá ta dú'o ta yé bìndi bà je i-zó-zò ji ndú mì Jézù, ndú gii 'de gbèe gbâ ɾo ngo lá, káa ndú ñò Jézù o gí gbí gbâ ta o bà di ngo mì ndâ mbe tala có mì wó lá.

²³ Ndâ 'bí gbâ mbe gí 'do gbí gbata Tìbériyà mâ gii ɾò tìyò dè 'vii ta bàndò tí nó náa ndâ 'duù zò i tí nò,

²⁴ ndâ mbè 'duù tí nó mbe kù pà bà tí Jézù nò gii oloko mí gbí ndú, tacó ndú 'de Jézù lá. Ndú delè 'de vòó ndâ mbe tala có mì wó lá. Ndú bà-i-nò gii di ngo gí gbí gbata Kàpàrànáwùmù, tacó bà pà bà tí Jézù.

²⁵ Ndú mâ gii 'de yí gî, ndú gii 'vee yí máa, «Wò di ngo gí tito kàa ta o ngayi, mbe nibà i?»

²⁶ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,

«Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó máa,
 yo kù pà bà tí ye me tacó máa,
 yo nò ndâ serè tí nó náa ye bàkà ndú nó gî, nò lá.
 Yo kù pà bà tí ye,
 tacó yo zò i yè yì yo gî.

Jézù a cèe i-zó-zò

²⁷ Yo si bà yeeke tí yo ká tacó ña i-zó-zò ñinó mbe dù gbí yì
 yo tí ká lá nó cuki mí to.

Yo bàkà nètè a i tacó ña i-zó-zò ñinó mbe je 'válá ñinó mbe
 cee lá nó ji yo nò.

Ñinó a ña i-zó-zò náa 'Viì-mì-'Dakò kù je ji yo,
 tacó Bu ye tí Mbířì bàkà 'dóó ndi 'bì wó mítí 'Viì-mì-
 'Dakò gî.»

²⁸ Káa ndâ 'duù tí nò gîi 'vee Jézù máa, «Ze 'ví bàkà a ña
 yè, tacó wàa ze 'ví bàkà ta ndâ i ñinó mbe niki tí Mbířì nó?»

²⁹ Jézù bà-i-nò gîi 'visì có ji ndú máa, «Nètè ñinó ta go tí
 Mbířì máa yo 'ví bàkà nó a bà ùnje ta njembí yo gbaànjé
 gítí 'duù tí nó náa yí tí Mbířì tuu yí nò.»

³⁰ Káa ndâ 'duù tí nò gîi 'vee Jézù máa, «Ze 'ví nò ni ta yè
 máa, a Mbířì ká tuu wò? Wò bà bàkà ji ze a ña yè, wàa ze
 'ví nò ta wò ni tí tú mì Mbířì?»

³¹ Ze 'vee wò éno tacó Mòze dígísèé je mánà tí i-zó-zò ji
 ndâ ká gù ze si ndú gbí kángáá nga ngoò, go có tí nó náa à
 cu mí gbí wáràgà mì Mbířì éno máa, «Yí táánò je i-zó-zò ji
 ndú 'do gbířì» nò.»

³² Káa Jézù gîi 'visì có ji ndú máa,
 «Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó máa,
 à dígísèé me Mòze ká je i-zó-zò 'do gbířì ji ndâ ká gù yo
 lá.

À Bu ye táánò ká je i-zó-zò ji ndú á 'do gbířì.

À kpónó delè káa Bu ye ká kù je i-zó-zò ji yo 'do gbířì, tí cèe
 i-zó-zò,

³³ tacó i-zó-zò mì Mbířì a ñinó mbe kù gî 'do gbířì.
 I-zó-zò mì Mbířì a ñinó mbe kù 'vala ndâ 'duù muu to tí
 nò.»

³⁴ Ndâ 'duù tí nò bà-i-nò gîi 'deke tí ndú ji Jézù máa, «Je
 ña i-zó-zò tí nò ta o 'dáá gî ji ze.»

³⁵ Káa Jézù gîi 'visì có ji ndú máa,
 «Ye a i-zó-zò ñinó mbe kù je 'válá ji ndâ 'duù nò.

'Duù má gî gí mì ye gî,
 go bà bàkà yí káká'i wálá.

'Duù má ùnje ta njembí wó gbaànjé gítí ye gî,
 go ngo bà bàkà yí káká'i wálá.

³⁶ Ye 'dè có ji yo sàà gî máa,
 yo nò ye gî,

káa ta ndâ ñìnò 'dáá gî,
yo ùnje gítí ye lá.

37 Ndâ 'duù ñìnò 'dáá náa Bu ye je ndú ji ye nó bà gí gí mì ye.

Káa 'duù má gí gí mì ye gî,
ye bà bè yí wálá.

38 Tacó ye gí 'do gbířì me tacó bà bàkà go 'dóó có mì ye gbí muu ye lá.

Ye gí a i tacó bà bàkà go có mì mbe tuu ye.

39 Káa có mì mbe tuu ye éno máa,
ye 'ví si 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa yì kaa ndú ji ye nó 'ví gířì lá.

Có mì wó máa,
ye 'ví 'vala ndi ndâ 'duù tí nó náa yì kaa ndú ji ye nó 'do gbí muu'dú ndú 'dáá gî ta ndòngbú o.

40 Có mì Bu ye éno máa,
'duù mbe ñò 'Viì mì yì ni gî,
bìndi yí gii ùnje ta njembí wó gbaànjé gítí wó gí nó,
bà 'de 'válá ñìnó mbe cee lá nò;
à má éno, ye bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú ta ndòngbú o.»

41 Ndâ Jùdéyà mâ gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'bità bà fiini có gbí òkò tí ndú gítí Jézù, tacó có tí nó náa yí 'dè éno máa, yì a i-zó-zò mbe gí 'do gbířì nò.

42 Máa, «À kú gbúú-gbuu nó a Jézù tí nó tí 'viì mì Jùzépè nó ká kuu kùro ndoo nò. Ndoò ñò ndâ bu wó ta nawu wó ni ngbárángà'i gî. Káa yí gii dù ndii ñìnó kú 'dè có máa, yì gí 'do gbířì nó, ta ña kpokèjì ngayi?»

43 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,
«Yo si bà fiini có gbí òkò tí yo mí to.

44 Tacó 'bí 'duù gbaànjé bà gí gí mì ye ta muu wó wálá,
sè káa ñìnó máa,
a Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nó ká gbà tàmuu wó gí tí ji ye.

Káa ye bà 'vala yí 'do gbí muu'dú wó ta ndòngbú o gî.

45 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì éno máa,
<Mbířì bà ñibà i ji ndâ 'duù 'dáá gî.>

Káa bà gí gí mì ye a bà sè tù tí bà ñibà i mì Bu ye,
ta bà mèlè bà bàkà go có tí nó náa wò 'di nò.

46 Gbí có tí nó me éno máa,
ndâ 'duù 'dáá gî ñò Bu ye ta ọ ndú gí nò lá.

À káa 'duù tí nó gbaànjé mbe gí 'do mì Mbířì nó ká ñò Bu ye ta ọ wó.

47 Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa,

'duù ñìnó mbe ùnje gítí ye gí nó bà 'vala ká dúú bà ya tí .

48 Ye a i-zó-zò mbe 'vala ndâ 'duù.

49 Ndâ ká gù yo dígíséè zò mánà gbí kángáá nga ngoò, káa ndú gii mùì 'dáá gí.

50 Káa ye a i-zó-zò ñìnó mbe gí 'do gbíri, tacó wàa, 'duù má zò ye gí, yí 'ví cì lá nò.

51 Ye a i-zó-zò ñìnó mbe gí 'do gbíri, mbe kù 'vala ndâ 'duù nò.

'Duù ñìnó mbe zò i-zó-zò tí nò gí bà 'vala ká dúú bà ya tí .

Káa i-zó-zò tí nò náa ye bà je ji ndâ 'duù nò a diì ye, tacó bà 'vala ndâ 'duù á muu to tí nò.»

52 Ndâ Jùdéyà bà-i-nò gii 'bità bà 'viiki gbí có tí nò náa Jézù 'dè nò ta wotí tí ta kpéétí ndú máa, «'Dakò tí nò bà waa diì wó ji ndoo wàa ndoo 'ví zò ta ña kpokèjì ngàyì?»

53 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,

«Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó máa, yo má zò diì 'Viì-mì-'Dakò lá, yo delè má njù mbelè wò lá, yo bà 'de 'vala ñìnó mbe cee lá nó wálá.

54 'Duù mbe zò diì ye gí, bìndi yí gii njù mbelè ye gí, bà 'vala ká dúú bá ya tí .

Ye delè bà 'vala yí 'do gbí muu'dú wó ta ndòngbú o.

55 Tacó diì ye a cèè i-zó-zò, bìndi mbelè ye a cèè ngo.

56 'Duù mbe zò diì ye gí, bìndi yí gii njù mbelè ye gí, 'duù tí nò á 'dóó diì ye, ye delè a 'dóó diì wó.

57 'Duù tí nò bà 'de 'válá 'do mì ye, go ñìnó náa ye kù 'de ta 'válá 'do mì Bu ye tí rẹngbó 'válá, tí mbe tuu ye nò.

58 Diì ye a i-zó-zò mbe gí 'do gbíri.

'Duù mbe zò i-zó-zò tí nò bà 'vala ká dúú bà ya tí .

Diì ye a tende ña i-zó-zò, a me ña i-zó-zò tí nó náa ndâ ká gù yo zò dígíséè, káa ndú gii mùì gí nó, lá.»

59 Jézù 'dè ndâ có mì wó nò ji ndâ 'duù á mí bàndò bà kili ndú gí bà ùlù Mbíri gbí gbata Kàpàrànáwùmù.

60 Jézù mâ gii nibà i ji ndâ 'duù cee gí, ndâ 'duù me mbe 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó gii 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Wotí tí bà nibà i mì wó ngé ndii gí. A 'di ká bà 'di gbí ndâ ña ndâ kpo-kpò có mì wó nò?»

⁶¹ Jézù mâ gii ò ni gî máa, ndâ mbe tala có mì yì kù 'dè kòlòwò gítí ndâ có tí nó náa yí 'dè ji ndâ 'duù nó, yí gii 'vee ndú máa, «Tàkòcò yo kù kpóló-kpolo gítí ndâ có tí nó náa ye 'dè ò?»

⁶² Káa yo kùtàá má ò ènò a bà ya 'Vii-mi-'Dakò á gí gbíri, yo bà me ta tí yo ée?

⁶³ A Bèri-mi-Mbíri ká kù je 'válá ji 'duù.

'Duù 'vala 'duù lá.

Ndâ có tí nó náa ye 'dè ò a Bèri-mi-Mbíri tí mbe je 'válá ji yo.

Ndâ có tí nó delè a 'válá.

⁶⁴ Káa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo ùnje gítí ndâ có mì ye ò lá.»

Jézù 'dè có tí nó tacó yí ò ndâ mbe ùnje gítí có mì wó lá, ta dê 'duù mì wó nó kpokèjì gí bà dù tí mbe ba ngbù wó nó ni sàà gî.

⁶⁵ Tacó ènò, Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndâ 'duù máa, «Ìjìnò a nderè có tí nó náa ye kùtàá 'dè ta có ji yo máa, 'duù bà 'de wotí gítí bà gí gí mì ye ta kpéetí wó wálá, sè káa ònó a Bu ye ká ùnje ji yí ò ká ò.»

⁶⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù me mbè gii jee bà ɾu ndi wó mí to á bìn di có tí nó náa yí 'dè ò gí.

⁶⁷ Jézù mâ gii ò bà biya bà ɾu ndi wó mì ndâ 'bí mbe tala có mì wó, yí bà-i-nò gii 'vee ndâ ònó muu'bi-nje só náa yí ɾuka ndú nó, máa, «Káa yo òn di yo, go bà ya ta ndâ ka yo tí yo wálá?»

⁶⁸ Káa Sìmonè Piyétòrò gii 'visi có ji yí máa, «Ze 'ví ya gí mì 'di, Mbe tí ze? A wò ká kù 'dè ndâ có ònó mbe kù 'vala ndâ 'duù ò.»

⁶⁹ Ze ùnje gí, ze delè gii ò ni ngbàrángà'i gí, máa, wò a 'duù ònó náa Mbíri kaa wò mò gí mì wó gí.»

⁷⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji ndâ Sìmonè Piyétòrò máa, «À wálá a ye táánò ká cu 'bi ye mítí yo ta bà muu yo muu'bi-nje só nó? Káa 'bí 'duù gbaànjé á 'do gbí òkò tí yo jì'vi kàzà mítí ye gí.»

⁷¹ Jézù ta o tí nó kù gbì tì kpò a i gítí Júda, tí 'vii mì Sìmonè Ìsikàriyótè, tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só náa yí ɾuka ndú ò. Tacó a Júda ká bà gii ba ngbù wó tí Jézù.

7

Jézù ya gí bà o bà bàkà tàkii bà tò ndiúrù gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà

¹ Jézù gii dù kù nò nó ká ta ndi gbí ndâ to Gàliléyà. Go bà ya gí gbí to Jùdéyà gii dù tí wó lá, tacó ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdéyà kà kù pà kpokèjì gítí wó tacó bà zi yí.

² Kùro o bà bàkà tàkii bà tò nduúrù gbí tàkii mí ndâ Jùdéyà mà gii dooko gí,

³ ndâ ná'vindirí Jézù á Gàliléyà gii 'dè có ji yí máa, «Ya gí Jùdéyà, tacó wàa ndâ mbe tala có mí lo 'ví nò ta ngba lo ta ndâ nèté mí lo náa wò kù bàkà nó á kà.

⁴ Tacó 'duù nínó ta go bà dù tí gbolò 'duù á kùro ndâ 'duù tí wó nó bàkà i gbí kóó lá. Káa wò lê má kù bàkà ndâ i tí nò, bàkà ndú mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí.»

⁵ Ndâ ná'vindirí Jézù 'dè ña có tí nò ji yí tacó à kpèfí káa ndú, ndú ùnje gítí ndâ i tí nò náa Jézù kù bàkà nò lá.

⁶ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «O bà ya ye gí Jùdéyà gí kálásê. Káa à má gítí yo, o 'dáá gí káa o bà ya yo gí Jùdéyà.

⁷ Ndâ 'duù muu to tí nó sogo yo lá. Káa ndú kù sogo ye. Ndú kù sogo ye tacó ye ta o 'dáá gí kù 'dè có ji ndú máa, ndâ kpokèjì mí ndú a ndâ vò kpokèjì.

⁸ À má éno, yo ya gí bà tí o bà tò nduúrù gbí tàkii mí ndoo. Ye bà ya gí bà o tí nò wálá, tacó o bà ya ye gí kálásê.»

⁹ Ndâ ná'vindirí Jézù gii kaa ya gí Jùdéyà si yí mí Gàliléyà á bìnidi có tí nò.

¹⁰ Ndâ ná'vindirí Jézù mà gii kaa ya gí bà tí o bà tò nduúrù gbí tàkii mí ndâ Jùdéyà gí, Jézù gii ñjè nó ya gí tàkò ndú ta 'dóó o mí wó náa à gbí muu wó ta kpéétí wó. Yí mà gii yee kà, yí gii dù ká gbí kóó.

¹¹ Káa ro ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdéyà ta gbolò o tí nò 'dáá gí ká gí kpokèjì tí wó. Ndú mà gii nò yí lá, ndú gii dù kù 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Yí ngò? Yí kòtí 'di? 'Dakò tí nò ngò?»

¹² Káa ndâ sè mbè 'duù ñindi ndú kù gii 'dè a ngúcó ta rẹ wó. Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú máa, «Yí a tó 'duù!» Ndâ 'bí 'duù máa, «Yí a vò mbe ñonòkò muu ndâ 'duù!»

¹³ Gbèe 'duù mbe 'dè có ta rẹ wó gí yaà wálá, tacó ndâ 'duù 'dáá gí ta o tí nò kù cì gúku tí ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdéyà.

¹⁴ Ndâ 'duù mà gii yee gbí jíjí'dí-jìgì'dì sili mí o bà bàkà tàkii bà tò nduúrù gí, Jézù gii rì gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, bìnidi yí gii 'bità bà ñibà i ji ndâ 'duù.

¹⁵ Ndâ kpo 'duù mí ndâ Jùdéyà mà gii nò yí kù ñibà i, nje ndú gii 'dèè gí. Bìnidi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «'Dakò tí nò 'de ña muu tí nò 'do kòtí 'di, káa yí jé ta 'bí gbèe rì ki tí wó kùro 'bí mbe ñibà tàkii mí ndâ Jùdéyà lá.»

16 Káa Jézù má gii ò ɲa bà koɔ có mì ndú nò, yí gii 'visì có ji ndú máa,

«Ye kù nìbà me 'dóó có mì ye gbí muu ye lá.

Ye kù nì a bà có mì mbe tuu ye.

17 Go bà bàkà go có mì Mbírì má kuu tí 'duù,

yí bà ò nì gí máa,

ye kù nì a bà có mì Mbírì.

Káa ye má kù nì a bà 'dóó có mì ye,

'duù tí nò delè bà ò nì gí.

18 Tacó 'duù má kù nìbà a 'dóó có mì wó,

à gbí muu wó a có máa,

ndâ 'duù 'ví te duù mítí yì.

Káa 'duù ònó mbe kù bàkà nèté tacó wàa ndâ 'duù 'ví te

ta duù mítí mbe tuu yì nó a 'duù jáá,

yí delè me mbe 'viya lá.

19 Mòze dígísèé 'dè có ji yo lá?

Káa 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo mbe kù kpolo tí có mì

Mòze kpónó kuu tí ?

À má ènò, yo kù paa ta bà zi ye tacó yè?»

20 Káa ndâ 'duù tí nò gii 'visì có ji Jézù máa, «À tí lo a má!
A 'di ká kù jè ta bà zi wò?»

21 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye bàkà káa i gbaànjé,
káa nje yo 'dáá gí kpónó 'dèè gítí gí.

22 Mòze dígísèé 'dè có ji yo máa, yo ya ta ndâ 'viì-'dakò gí
gbí gázâ ta sili vô-nje ta'ò bìndi bà jò ndú. (Gbí có tí nò me
énó máa, a Mòze dígísèé ká 'bità bà ya gí gbí gázâ ji ndâ
Jùdèyà nò lá; gázâ a cèe ká i mbe 'bità tí gbí o mì ndâ ká
gù yo, tí ndâ mbe 'bità bà jò ɲa yo tí ndâ Jùdèyà mí muu
to tí nô.) Yo kpónó kù waa ndâ 'viì mì yo ta ɾi bà wotí gbí
tàkii mì yo tí ndâ Jùdèyà náa sili tí nò vô-nje ta'ò náa Mòze
'deke ji yo nò má tè 'viì ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì yo nò. Káa
vò i tí wálá,

23 tacó ònó a sili tí nó náa Mòze 'deke ji yo, tí sili bà waa
ndâ 'viì gbí tàkii mì yo nó ká nò. À má ènò, tàkòcò yo kpónó
kù kpolo gítí có bà 'vala kùùkpò 'duù mì ye ta ɾi bà wotí gbí
tàkii mì ndâ Jùdèyà tacó yè?

24 Yo si bà zeke káa 'duù wàa yo 'ví waa có mítí wó nò mí
to. Yo waa có ta yúcó.»

*Muu ndâ 'duù ònòkò tí gítí dúú bàndò bà gí Bindi-Mbírì
gí*

25 Ndâ 'bí 'duù Jèrùzàlémè bà-i-nò gii 'bità bà 'vee 've
máa, «À nó me 'dakò tí nó náa ndâ kpó 'duù mì ndâ Jùdèyà
kù pa bà tí wó tacó bà zi yí nó ká nó lá?

26 Yo òtò yí kuu nò, kú 'dè có kùro ndâ 'duù 'dáá gí ta gúku tí wó wálá! À 'ví dù a yúco máa, ndâ kpo 'duù ùnje gí máa, yí a Bìndi-Mbíri?

27 Ndú má 'dè ènò, káa ndoo 'dáá gí ò to tí nó náa yí gí 'do tí nó ni gí nó! Káa 'bí 'duù wúnò bà ò to tí nó náa Bìndi-Mbíri bà gí 'do tí nó ni wálá.»

28 Jézù má gí 'di ndâ có tí nó náa ndâ 'duù tí nó kú 'dè gítí wó si yí kú nìbà i jì ndâ 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri nò, yí gí 'visì có jì ndú ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «A yúco máa, yo òtò ye ni gí.

À delè a yúco máa, yo òtò bàndò bà jò ye ni gí.

À kpétí ká ènò,

ye gí me 'do gbí 'dóo có mì ye lá.

A 'duù ká tuu ye.

'Dóo 'duù tí nó mbe tuu ye nò kuu tí,

káa yo òtò yí ni lá.

29 Káa ye òtò yí ni gí,

tacó a ye ká gí 'do mì wó.

À delè a yí ká tuu ye.»

30 À gbí muu ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà ta o tí nó a có bà zèè Jézù, káa gbèè 'duù gbí òkò tí ndú mbe gàà 'bì tí wó wálá, tacó o mì wó tè lá.

Jézù 'dè có gítí o bà nje nó mì wó wúnò ('do muu to tí nó)

31 Ndâ 'duù òtò mbe ùnje gítí Jézù gí nó ta o tí nó me mbè kuu gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó. Ndú bà-i-nò gí 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Bìndi-Mbíri má gí wúnò, yí bà bàkà a ndâ 'bí òta kpo-kpò seṛè mbe ndii ndâ òtò kpónó náa 'dakò tí nó kú bàkà nó gí?»

32 Ndâ mbe kpolo tí tàkì mì ndâ Jùdéyà má gí 'di òta 'vé tí nó náa ndâ mbe ùnje gítí Jézù kú 'vee gbí ngúco nò kú gí 'vèè cee nje ndâ 'duù me a mbè, ndú gí toko có ta Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndú, bìndi ndú gí tuu ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ àsikèri mbe kú kpolo tí 'bá-Mbíri gí bà zèè Jézù.

33 Káa Jézù gí 'dè có jì ndú máa,

«Ye bà dù ta yo ká ta làmbu o,

bìndi ye bà gí dele ndi ye ya gí mì 'duù tí nó mbe tuu ye nò.

34 Yo bà gí pà bà tí ye,

káa yo bà 'de ye wálá.

Tacó wotí bà yee tí bàndò tí nó náa ye kú ya gítí nó tí yo wálá.»

35 Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà má gí 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gí 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Yí tà kú ya gí kòtí 'di, wàa bà 'de ta yí 'ví kpo tí ta ndoo? Yí kú

ya a i gí tàkò ndâ 'bí Jùdèyà ònó mbe 'vaaka ta ndi 'bá mì ndâ Ìgìrìgì nó, tacó bà nìbà i jì ndú?

³⁶ Gbí ña có mì wó náa yí 'dè éno máa, <Yo bà gii pà bà tí ye, káa yo bà 'de ye wálá, tacó wotí bà yee tí bàndò tí nó náa ye kù gii ya gítí nó tí yo wálá> nó máa yè?»

Pù njáá ta ngo mbe kù 'vala ndâ 'duù kù 'va 'do gbí

³⁷ Ta ndòngbú sili, tí kpóló-kpolo ɾi mì o bà tò ndùúrù gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà, Jézù gii ɾò tìyò á kùro ndâ 'duù 'dáá gí, bìndi yí gii kò-kò jì ndú, máa,

«Duù ònó ta go ngo tí wó nó,
si yí 'ví gí gí mì ye,
wàa yí 'ví njù ngo.

³⁸ 'Duù má ùnje gítí ye gí,
ngo mbe 'vala 'duù bà 'va 'do gbí njembí wó dúú bà ya tí,

a go có tí nó náa a kuu gbí wáràgà mì Mbíri nò.»

³⁹ Jézù lòkò'bò có tí nò a i gítí Bèri-mi-Mbíri tí nó bà gii gí gí muu ndâ mbe ùnje gítí có mì wó nò. Bèri-mi-Mbíri ta o tí nó gí gí muu ndú kálásê, tacó Mbíri ta o tí nó te Jézù ya tí gí pí jàlàmbà á gbíri kálásê.

Ndâ 'duù fùùmà có gítí Jézù

⁴⁰ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe 'di ndâ có mì Jézù náa yí 'dè gbí ndâ sili tí nó náa yí bàkà mí Jèrùzàlémè nò gii 'dè có máa, «'Dakò tí nó dú káa mbe 'dòkò có mì Mbíri tí nó mì Mòze nò!»

⁴¹ Ndâ 'bí 'duù gii 'dè có máa, «Yí a Bìndi-Mbíri.»

Bìndi ndâ 'bí 'duù ònó ndú gii 'vee a 'vé máa, «Bìndi-Mbíri bà gí 'do Gàlilèyà ta ña kpokèjì ngayi?

⁴² À wálá cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, Bìndi-Mbíri bà dù a 'viì-gù mì Dàvidè tí nó tí gbolò gba mì ndoo tí ndâ Jùdèyà dígísèé nó? À delè gii cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, áá bà jò yí a i mí gbí mòokò bìndi Dàvidè á Bétèlèmè?»

⁴³ Có mì ndâ 'duù ta o tí nó gii me a fúú-fu-fù gítí Jézù.

⁴⁴ Ndâ 'bí 'duù gii dù ká to nó máa, à zèè yí gí. Káa gbèe mbe gàà 'bì tí wó gii dù lá.

⁴⁵ Bà zèè Jézù gii dù káa kpò ndâ 'duù tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tuu ndú gí bà zèè yí nó gí. Ndú bà-i-nò gii dele ndi ndú ya gí mì ndâ mbe tuu ndú, si yí mí to. Ndâ kpo 'duù tí nó mbe tuu ndú nò mà gii 'vee ndú máa, «Yo gí ta yí lá tacó yè?»

⁴⁶ Ndâ àsikèrì tí nó gii 'visì có jì ndâ kpo 'duù tí nó máa, «'Bí 'duù jé mbe 'dè có di tàkò 'dakò tí nó wálá.»

47 Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà bà-i-nò giì 'vee ndâ tú mì ndú nò ta sé có máa, «Yí nònòkò muu yo delè gí?

48 Yo nì rẹ 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ze tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà ta ndâ kpo 'duù jé mbe ùnje gítí ndâ có mì wó ji ze, wàa ze 'ví 'di ta tù ze gí!

49 Ndâ mbè 'duù tí nò 'di gbí 'bí i gbaànjé 'do tí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà lá. Káa sè nì nò a nìndi ndú ta Mbíri!»

50 Káa, 'bí 'dakò gbí òkò tí ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà ta rẹ wó a Nikòdémò, tí 'duù mbe ya gí bà 'dè nje ta Jézù á tàbèngi sàa kùro gí, giì 'dè có ji sè ndâ ka wó kpo 'duù máa,

51 «À gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà waa có míí 'duù si có mì wó mí gbí yì wó lá. À mâ éno, ndoo kùtàá bà 'di a kòcò wó má kózò gi.»

52 Ndâ ka Nikòdémò tí ndâ kpo 'duù mâ giì 'di có tí nò náa yí 'dè nó, ndú giì 'vee yí máa, «Wò delè gí 'do Gàliléyà? Má éno, ya gí bà pà gbí wáràgà gítí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà, bìndi wò bà 'de éno máa, 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri jé mbe gí 'do Gàliléyà nò wálá.»

53 Ndâ 'duù bà-i-nò giì 'vaaka 'do bàndò tí nò ya gí 'bá mì ndú gí.

8

1 Jézù giì ta'va nìndi wó ya a i gí pí Gú Mbá.

2 Bìndi yí giì gbo'o ta 'bí yé 'do kà ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Ndâ 'duù mâ giì kilí me mbè gí, yí giì kí tí wó to, bìndi yí giì nìbà i jì ndú.

'Bí niì náa a zèè yí ta 'dakò

3 Mâ giì zeke'o, ndâ 'bí mbe 'di gbí-o, ta ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, giì yee ta niì mì 'bí 'dakò náa à zèè yí ta 'dakò-ngbà gí. Ndú giì rọ niì tí nò mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí.

4 Bìndi ndú giì 'vee Jézù máa, «Mbe nìbà i, à zèè niì tí nó kpátá-kpàtà ta 'dakò.

5 Káa Mòze 'dè có ji ndoo gbí tàkìì mì ndoo éno máa, ndoo 'ví zi niì mbe bàkà ña i tí nò kpónó náa niì tí nò bàkà nó ta bà 'vaka yí ta díí. Nògí, có mì lo nìndi lo máa yè?»

6 Ndâ 'duù tí nò 'vee ña 'vé tí nò ká tacó bà pà nje Jézù, máa nje wó má yaaka kpéré've gí, wàa ndâ yì 'ví 'de ta kpokèjì gítí wó.

Káa Jézù giì biya bà 'visì có ji ndú gí tàkò 'vé tiri mì ndú nò gí. Yí giì mò káa muu wó gí to, bìndi yí giì 'bità bà ka i míí to ta sili 'bì wó.

7 Káa ndâ 'duù tí nò giì aanga muu ndú ká míí gbèè 'vé mì ndú nò. Go bà 'visì có ji ndú mâ giì gí gítí Jézù gí, yí giì

te muu wó gí yaà, bìndi yí gii 'visì có ji ndú máa, «'Bí 'duù gbí òkò tí yo jé mbe bàkà vò i lá má kuu tí, si yí 'ví co gí kùro, wàa yí 'ví 'va kpédélé díí mítí nìi tí nò.»

⁸ Jézù 'dè káa có tí nò ji ndú gí, yí káká'i gii mò muu wó gí to, kú cu i mítí to.

⁹ Ndâ 'duù tí nò mbe gí ta nìi tí nò gí kùro Jézù nò mâ gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè ji ndú nò, ndú gii 'bità bà 'vaaka 'do bà-i-nò gbaànjé-gbaànjé, kpòò yee tí o tí nó náa á káa nìi tí nó náa ndú gí ta yí gí gbí ngbàngà kùro Jézù nó ká gii dù ta kpéetí wó kùro Jézù. A ndâ kpo 'duù ká co gí sè 'dáa kùro má kózò gí, bìndi ndâ 'viì gii co gí tàkò ndú.

¹⁰ Jézù mâ gii te muu wó gí yaà, yí gii òò káa nìi tí nò kù rò tíyò ta kpéetí wó. Bìndi yí gii 'vee nìi tí nò máa, «Ndâ mbe kpì ngbàngà tí lo káa ya gí kòtí 'di, nìi? 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe waa có mítí lo wálá?»

¹¹ Káa nìi tí nò gii 'visì có ji Jézù máa, «Gbèe 'duù gbí òkò tí ndú mbe waa có mítí ye wálá, kpo 'duù.»

Káa Jézù gii 'visì có ji nìi tí nò máa, «À nìkì ma. À má ènò, ye delè bà waa có mítí lo wálá. Nògí, ya gí, wàa wò 'ví bàkà vò i káká'i lá.»

Jézù a ngba'o mì ndâ 'duù

¹² Ta o tí nò Jézù gii 'dè 'bí có ji ndâ 'duù káká'i máa, «Ye a ngba'o mì ndâ 'duù.

'Duù mbe kù ru ndi ye bà nò gbí 'dí'di'o ngé gí wálá.

Yí bà dù gbí ngba'o ñìnó mbe 'vala yí nò.»

¹³ Ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà mâ gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'visì có ji yí máa, «À káa wò ká kù wu gbí tí lo ta kpéetí lo. À má ènò, có mì lo nò bà dù me yúco lá!»

¹⁴ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Yo 'dè a yúco máa, ye kù wu gbí tí ye ta kpéetí ye, káa kpéetí ká ènò, ye kù 'dè a yúco, tacó ye òò bàndò tí nó náa ye gí 'do tí nó ni gí. Ye delè gii òò bàndò tí nó náa ye kù ya gítí nó ni gí. Káa yo òò bàndò tí nó náa ye gí 'do tí nó ni lá. Yo delè òò bàndò tí nó náa ye kù ya gítí nó ni lá.

¹⁵ Yo kù waa có me ta yúco lá.

Káa ye me mbe waa có mítí 'duù gbaànjé lá.

¹⁶ Káa, ye má waa có mítí 'duù, ye bà waa có ta yúco.

Tacó ye kù waa có me ta kpéetí ye lá.

Ze kù waa có a i ta Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nò.

¹⁷ À cu mí gbí wáràgà gítí tàkìi mì ndoo tí ndâ Jùdèyà éno máa,

«Ndâ 'duù só má ùnje gítí gbèe có gí,

gbí éno máa, có tí nò a yúco.>

18 Ye kù 'dè có gítí miṛi ye,

káa Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nó kuu tàkò ye.»

19 Káa ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gù 'vee Jézù máa, «Bu lo tí nò kòtí 'di?»

Jézù bà-i-nò gù 'visì có jì ndú máa,
«Yo òò ye ni lá.

À má éno, yo delè bà òò Bu ye ni wálá.

Yo kùtàá má òò ye ni gí,

yo bà òò Bu ye delè ni gí.»

20 Jézù 'dè ndâ có tí nò jì ndâ 'duù mí bàndò bà kili i-Mbírì.
Káa gbèè 'duù mbe zèè yí ta o tí nò wálá, tacó o mì wó tè kálásè.

Bà 'di gbí có gítí Jézù kpò nje ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gí

21 Jézù gù 'dè 'bí có jì ndâ 'duù tí nò máa,
«Ye bà gù ya gí.

Yo bà gù pà bà tí ye si bà volo jì yo gí,

káa yo bà 'de ye wálá,

tacó wotí bà ya gítí bàndò tí nò náa ye kù gù ya gítí òò
tí yo wálá.

À má éno, yo bà cì mí gbí ndâ vò i mì yo.»

22 Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gù 'bità bà koṛo gbí có tí nó náa Jézù 'dè éno máa, ndú bà 'de wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa yì kù ya gítí wálá òò, máa, «Yí bà zì tí wó zì-zì? À 'ví dù òò a gbí có tí nò náa yí kù 'dè éno máa, ndoo bà 'de wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa yì kù gù ya gítí nó wálá òò ká òò?»

23 Káa Jézù gù 'visì có jì ndú máa,
«'Bè gbí òkò tí ndoo ta ndoo a òò:

'bá mì yo a i muu to tí òò,

káa 'bá mì ye a i gbírì.

Rèngbó yo a i muu to tí òò,

káa rèngbó ye me i muu to tí òò lá.

24 Yo bà cì mí gbí ndâ vò i mì yo.

Yo má ùnje éno máa,

Ye a Ye tí nó tí Ye nó, lá,

yo bà cì mí gbí ndâ vò i mì yo.»

25 Káa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gù 'vee Jézù máa, «Wò a Wò tí 'di?»

Káa Jézù gù 'visì có jì ndú máa,
«Ye 'dè jì yo sàà kùṛo gí.

26 Ndâ có gbí muu ye tacó bà 'dè jì yo go mbìlì gbí cikaà.

Ndâ i òò náa ye biya 'do mì yo gí nó delè me ndâ i bà
'deke cee lá.

Káa 'duù tí nó tí mbe tuu ye nó a 'duù ònó tí mbe 'dè yúcó;
tacó éno, ye kù 'dè jì yo muu to tí nó káa ndâ có ònó
náa ye 'di 'do mì wó nò.»

²⁷ Bà 'di gbí éno máa Jézù kù 'dè có jì ndâ yì a i gítí Mbírì
nò gii kpò ndâ 'duù tí nò gí.

²⁸ Tacó éno, Jézù gii 'dè có jì ndú máa,
«Yo kpónó ò ye ni lá.

Yo má te 'Viì-mì-'Dakò gí yaà kózò gí,
yo bà gii ò ni éno máa, Ye a Yí.

À delè nò bà gii dù a o bà ò mì yo ni éno máa,
ye kù bàkà i me ta muu ye lá;

ye kù ni káa bà có ònó náa ye 'di 'do mì Bu ye.

²⁹ Delè 'duù tí nó mbe tuu ye nó kuu ta ye;

yí si ye ta kpéétí ye lá,

tacó ye ta o 'dáá gí kù bàkà káa i ònó mbe kù peteke
tàkòcò wó nò.»

Cè bà bàkà i mì ndâ 'viì mì Àbìráámò

³⁰ Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ mbe 'di có mì Jézù
nò gii ùnje gítí ndâ có mì wó gí.

³¹ Jézù bà-i-nò gii 'dè có jì ndâ Jùdéyà ònó mbe ùnje gítí
có mì wó gí nó máa,

«Yo kpolo tí ndâ có mì ye kácá-kácá,

tacó wàa yo 'ví dù tí tí ndâ cè mbe tala có mì ye dúú
bà ya tí .

³² Yo bà dù tí ndâ mbe ò yúcó ni gí.

Bìndi yúcó bà gii njaanga wú 'do tí miṛi yo gí.»

³³ Káa ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ Jùdéyà tí nò gii
waa gbí có mì Jézù nò ta bà 'vee yí máa, «Ze a ndâ 'viì-gù

Àbìráámò. Ze jé dù tí ndâ bòò mì ndâ 'bí 'duù sàà kùro lá.

À má éno, gbí có mì lo náa wò 'dè éno máa, «Áá bà njaanga
wú 'do tí miṛi yo» nò máa yè?»

³⁴ Káa Jézù gii 'viì có jì ndú máa,

«Ye kù 'dè jì yo a cè yúcó máa,

'duù mbe bàkà vò i gí, gbí éno máa,

vò i ga wú mítí miṛi wó gí.

³⁵ Káa bòò dù tí 'bá ngbé lá.

A 'viì-'bá ká kù dù tí 'bá ngbé.

³⁶ Káa 'viì mì mbe 'bá má njaanga wú mì vò i 'do tí miṛi lo
gí,

wò bà dù tí bòò mí vò i káká'i wálá.

³⁷ Ye ò ni gí máa,

yo a ndâ 'viì-gù mì Àbìráámò,

káa ta ndâ ònó ònó 'dáá gí,

go bà zi ye kuu tí yo,

tacó ndâ có tí nó 'dáá náa ye kù 'dè nó ya gí gbí muu
yo gbaànjé lá.

38 À má gítí bà miṛi ye,
ye kù 'dè có ká gítí ndâ i ñinó náa ye ò 'do mì Bu ye
nô.

Káa yo, yo kù bàkà káa ndâ i ñinó náa yo ò 'do mì bu yo
nó delè.»

39 Ndâ 'duù tí nò bà-i-nò giì 'visì có ji Jézù máa, «Bu ze a
Àbìráámò.»

Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa,
«Yo kù bàkà tí yo máa,
yo a ndâ 'vii mì Àbìráámò,
káa, yo kùtàá dú má káa ndâ 'vii mì Àbìráámò go có tí
nò gbí nje yo nò,
yo bà mèlè ndi Àbìráámò gí.

40-41 Káa, yo kpónó kù pà kpokèjì tacó bà zi ye tí mbe kù 'dè
yúcó tí nó náa ye 'di 'do mì Mbíṛì nó ji yo.

Yo je nò a ña i bìndi 'bí ña bu yo,
tacó Àbìráámò dígísèè me mbe me ña ndâ vò i tí nò
kpónó náa yo kù me nò lá.»

Ndâ 'duù tí nò giì 'visì có ji Jézù máa, «Ze me ndâ 'vii-
ngbà lá. Bu ze ká gbaànjé, tí Mbíṛì.»

42 Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa,
«Mbíṛì kùtàá má dú káa bu yo,
yo bà zè ye ñikì gí,
tacó ye gí 'do mì Mbíṛì.

Ye gí dú 'do mì Mbíṛì.

Ñinó a ye ká nô.

Ye gí me ta muu ye lá.

À tuu ye túú-tuu.

A Mbíṛì ká tuu ye.

43 Yo 'di gbí có tí nó náa ye 'dè nó lá tacó yè?

Yo 'di gbí có tí nó lá,

tacó kòcò ye gbí tù yo go mòngò gbí tù hô.

44 Bu yo a Gba-vò-i.

Tacó éno, à ñikì tí yo a bà bàkà i ñinó ta gó tí bu yo nô.

Nèté mì wó a bà zi ku 'do sàà.

Nèté mì wó jé táánò ta yúcó wálá.

Tacó yúcó mì wó jé wálá.

Yí má kù 'dè 'vére,

yí kù bàkà nò a i gbí kù wó,
tacó yí a mbe 'vére, tí bu 'vére.

45 Káa à má gítí ye,
ye a mbe 'dè yúcó.

Ñinò a nderè có tí nó náa

yo ù ta nje gítí ye lá nò ká nò.

46 A 'di 'do gbí òkò tí yo ká bà tù 'bì wó gí yaà, máa,
yì jé zèè ye ta vò i gî?

Káa ye má kù 'dè a yúco,
yo ùnje gítí ye lá tacó yè?

47 'Duù má a 'vii mì Mbíri,
yí kù 'di káa có mì Mbíri,
káa yo má biya bà 'di có mì Mbíri gî, à ká dú,
tacó yo me ndâ 'vii mì Mbíri lá.»

Ndâ Jùdéyà 'dè vò có gítí Jézù

48 Ndâ Jùdéyà bà-i-nò gii 'dè có ji Jézù máa, «Cè bà i mì
lo go cè bà i mì ndâ 'duù Sàmáriyà nò! A mâ ká gbí muu lo.
A kponje ká nje lo gítí có tí nò náa ze 'dè nò?»

49 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,
«Ye me mbe mâ lá,
ye kù tègàrà a Bu ye.

Káa à tí yo a go bà volo rè ye.

50 Ye kù pà me bà wu gbí ye lá.

Có gítí bà wu gbí ye nò a nèté mì 'bí 'duù tí cèè mbe waa
có.

51 Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa,
'duù mbe kpolo tí ndâ có mì ye bà cì wálá.»

52 Ndâ Jùdéyà gbí ònò gii 'visi có ji Jézù máa, «Ze kpónó
nò ni ngbáràngà'i gî máa, a gbí muu lo a i. Àbìráámò cì gî.
Ku delè zi ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri léé gî. Káa àá gii dù
nó a wò ká gii 'dè có máa, 'duù mbe 'di có mì lo bà 'di pó
ku wálá.

53 Wò me gbolò ndii bu ze tí Àbìráámò mbe cì gî nó gî?
Ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri delè 'dáá gî zò to gî. Wò kù bàkà
tí lo tí 'di kpónó?»

54 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,
«Ye kùtáá má kù wu a gbí tí ye ta kpéetí ye,
gbí bà wu gbí tí ye bà dù wálá.

Káa a Bu ye tí nó náa yo kù 'dè có máa,
yí a Mbíri mì yo nó,
ká kù wu gbí ye.

55 Yo nò yí ni lá,
káa ye nò yí ni gî.

Ye má 'dè có máa, ye nò yí ni lá,
ye bà dù tí mbe 'vèrè a go yo mbe kù 'dè có máa,
yo nò yí ni gî,
káa yo nò yí ni lá.

Ye nò yí ni gî.

Ye delè kù kpolo tí có mì wó.

56 Bu yo Àbìráámò dígísèé kù dù ta líkí'o tí wó máa,

yì bà ò o bà gì ye.
Yí gù ò ye gî,

bìndi tàkòcò wó gù peteke gî.»

⁵⁷ Káa ndâ 'duù tí nò gù 'visì có jì Jézù máa, «Ndoò tí lo yee gbí zi'duù-só-nje muu'bi lá. Wò delè jé ò Òbiráámò lá.»

⁵⁸ Káa Jézù gù 'visì có jì ndú máa, «Ye kù 'dè jì yo a cèe yúcó máa, kùro o bà jò Òbiráámò táánò, ye kuu tí .»

⁵⁹ Ndâ 'duù tí nò mâ gù 'di ña có tí nò náa Jézù 'dè jì ndú nò, ndú gù turu díí tacó bà 'vaka ta yí. Káa Jézù gù ñònòkò tí wó 'do tí ndú mí gbí òkò tí ndâ 'duù, yee tí o tí nó náa yí gù ndo 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gî.

9

Jézù njaanga ọo 'bí 'dakò ta ọi bà wotí gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà

¹ Si Jézù kù gù ndii ta nó, yí gù ò 'bí 'dakò náa à jò yí ta sú ọo 'do gbí yì.

² Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gù 'vee yí máa, «Nderè bà jò 'dakò tí nò ta sú ọo kpónó 'ví dù 'do tí 'di, Mbe nìbà i? À 'ví dù 'do gbí 'dóó vò i mì wó wèè, 'do gbí vò i mì ndâ bu wó ta nawu wó?»

³ Káa Jézù gù 'visì có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «À me 'do gbí có mì wó lá. À delè gù dù me 'do gbí có mì ndâ mbe jò yí lá. À jò yí éno tacó wàa ndâ 'duù 'ví ò ta Mbíri nì tí mbe wotí.

⁴ Ndoò bà bàkà ndâ nèté mì 'duù tí nó mbe tuu ye nò ká kpónó si o bèè lá nò,

tacó 'dí'di'o kèjì,

káa 'duù mbe bàkà nèté gbaànjé gbí 'dí'di'o wálá.

⁵ Ye a ngba'o mì ndâ 'duù ta o tí nó náa ye kpónó kuu muu to tí nó nò.»

⁶ Bìndi bà 'dè có tí nò mì Jézù jì ndâ mbe tala có mì wó, Jézù gù cù ngo cù mítí to, bìndi yí gù mēreke ta tú, bìndi yí gù toro mítí ndâ ọo mbe sú ọo tí nò sósò'ò gî.

⁷ Bìndi yí gù 'dè có jì mbe sú ọo tí nò máa, «Ya gí bà caka gbí ọo lo ta ngo gbí Dùúgú Silòwámù.» (Gbí rẹ tí nò tí Silòwámù nò máa, à tuu yí túú-tuu.)

Mbe sú ọo tí nò mâ gù bàkà go có tí nò náa Jézù 'dè jì yí nò, yí gù dele 'do bàndò bà caka gbí ọo wó tí cèe 'duù ta ndâ ọo wó sósò'ò kù zeke'o ngbàrángà'i.

⁸ Ndâ 'duù ñinó ta ndâ 'bá mì ndú dè-dè ta ndú nó, ta ndâ 'bí 'duù ñinó mbe ò yí sàà kù yù i gbí sú ọo gí nó mâ gù ò

yí, ndú gii 'bìtá bà 'vee 'vé, máa, «À nó go 'dakò tí nó táánò tí mbe sú ɾo mbe kú yù i á to kàzò nó le! Káa a yè ká gii njaanga ɾo wó ñìnó?»

⁹ Ndú bà-i-nò gii 'deeke kponje á gbí òkò tí ndú á ta kpéetí ndú gí. Ndâ 'bí 'duù máa, «A yí!» Ndâ 'bí ka ndú máa, «À me yí lá! A 'bí 'duù mbe je cè kózò tí wó.» Káa 'dakò tí nó gii 'visì có ji ndú máa, «Ñìnó a ye tí 'dakò tí nó.»

¹⁰ Ndâ 'duù tí nó bà-i-nò gii 'vee yí máa, «A yè ká njaanga ɾo lo?»

¹¹ Káa 'dakò tí nó gii 'visì có ji ndú máa, «A 'bí 'dakò ta ɾè wó a Jézù ká ñònòkò tú, bindi yí gii toɾo mítí ndâ ɾo ye sósò'ò gí. Bindi yí gii 'dè có ji ye máa, ye ya gí bà caka gbí ɾo ye ta ngo tí Dùúgú Silòwámù. Ye mâ gii bàkà go có mì wó nó, ndâ ɾo ye gii njaanga tí gí.»

¹² Ndâ 'duù tí nó gii 'vee 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ɾo wó nó máa, «'Dakò tí nó mbe njaanga ɾo lo nó kpónó ngò?»

Káa 'dakò tí nó gii 'visì có ji ndú máa, «Ye ñò bà tí wó lá.»

Ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà 'viiki gbí kpokèjì bà njaanga ɾo 'dakò tí nó mì Jézù

¹³ Ndâ 'duù gii je 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ɾo wó nó ya tí gí kùɾo ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà.

¹⁴ ɾi tí nó náa Jézù mereke ta tú, bindi yí gii njaanga ta ɾo 'dakò tí nó nó a ɾi bà wotí gbí tàkìi mì ndâ Jùdèyà.

¹⁵ Tacó éno, ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà gii 'vee ndi gbí nje 'dakò tí nó káká'i a gítí ña kpokèjì bà njaanga ɾo wó mì Jézù. Káa 'dakò tí nó gii 'visì có ji ndú máa, «Yí toɾo káa tú mítí ndâ ɾo ye sósò'ò gí. Ye mâ gii caka tú tí nó, ndâ ɾo ye gii njaanga tí gí.»

¹⁶ Có tí nó náa 'dakò tí nó 'dè ji ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà nó gii ñònòkò muu ndú gí. Tacó éno, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'visì có ji yí máa, «'Dakò tí nó mbe bàkà ña i tí nó bà dù me 'duù ñìnó mbe gí 'do mì Mbíri nó lá, tacó yí kú gbètèkè ɾi bà wotí gbí tàkìi mì ndoo tí ndâ Jùdèyà.» Káa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii loko kú 'vee ndâ 'bí ka ndú ñìnó mbe 'dè có éno máa 'duù tí nó a mbe bàkà vò i nó, máa, «Mbe bàkà vò i bà bàkà ndâ kpo-kpò seɾè go ña ñìnó kpónó nó ta ña kpokèjì ngayi?»

¹⁷ Tacó éno, ndú gii tè ndi tí ndú gii 'vee yí káká'i máa, «Yí 'vala wò 'do gbí sú ɾo gí. À má éno, 'dóó có mì lo gítí wó máa yè?»

Káa 'dakò tí nó gii 'visì có ji ndú máa, «Ye koɾo có máa, 'dakò tí nó a mbe 'dòkò có mì Mbíri.»

¹⁸ Ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii me a kpìikì-kpìikì gítí bà ùnje máa, 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ndâ ɾo wó nó táánò dú

káa yúco mbe sú ɾo. Tacó éno, ndú gii tuu tú gí tàkò ndâ bu wó ta nawu wó.

¹⁹ Ndâ bu 'dakò tí nò ta nawu wó mâ gii gí gí, ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii 'vee ndú máa, «À dú nó káa 'viì mì yo ká nó? Yo máa, àá táánò jò yí ta sú ɾo 'do gbí yì, káa yí kpónó kú zeke'o ée?»

²⁰ Káa ndâ bu 'dakò tí nò gii 'visì có ji ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà máa, «Ze nò ni gí, máa, yí a 'viì mì ze. Ze delè gii nò ni gí, máa, yí táánò tè ta sú ɾo 'do gbí yì nawu wó.

²¹ Káa ze nò ɲa i tí nó mbe njaanga ɾo wó nó ni lá. Ze delè nò 'duù tí nó mbe je yeè ji yí nó ni ká lá. Nje wó kuu tí wó. Yí me dó 'viì lá. À má éno, yo tè'é tí wó, wàa yo 'ví 'vee yí, wàa yí 'ví túbà dúú kpokèjì ɲa i tí nó mbe 'de yí nó ji yo.»

²² Ndâ bu 'dakò tí nò náa Jézù njaanga ɾo wó nò 'dè ɲa có tí nó ji ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tacó à tí ndú a gúku. Tacó ndú nò ni gí máa, ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà ɛɛ nje có mì ndú sàà gí máa, 'duù má ùnje éno máa, Jézù a Bìndi-Mbíɾì gí, 'duù tí nò 'ví 'dò kò wó mí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíɾì káká'i lá.

²³ Njìnò a gbí nderè có tí nó náa ndâ bu 'dakò tí nò gii tooko ta có tí nó 'do muu ndú gí muu wó máa, «Yí me dó 'viì lá. Yo 'vee yí,» nò ká nò.

²⁴ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà mâ gii 'di kòcò ndâ bu 'dakò tí nó náa Jézù 'vala yí 'do gbí sú ɾo nó cee gí, ndú gii tuu tú gí tàkò 'dakò tí nó káká'i. Yí mâ gii gí gí, ndú gii 'dè có ji yí máa, «'Dè yúco mì lo kùɾo Mbíɾì. Tacó à má gítí ze, ze nò ni gí máa, 'dakò tí nó náa wò 'dè có máa, a yí ká njaanga ɾo lo nò, a mbe bèè ɾo Mbíɾì.»

²⁵ Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji ndú máa, «Yí má a mbe bèè ɾo Mbíɾì, ye nò bà njìnò lá. I njìnó náa ye nò ni gí cuki nó káa njìnó máa, ye táánò a mbe sú ɾo, káa ye kpónó kú zeke'o.»

²⁶ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii 'vee yí máa, «Yí táánò bàkà mítí ndâ ɾo lo nò a ɲa yeè yè, náa ndú gii njaanga ta tí nó?»

²⁷ Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà máa, «Ye 'dè có tí nó ji yo á kùtáá sàà gí, káa yo sè tù yo lá. Nògí, yo kpónó kú 'vee ndi gbí nje ye máa, ye 'ví 'dè ji yo a ɲa có yè káká'i? À tí yo a go bà dù tí ndâ mbe tala có mì wó delè?»

²⁸ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'bità bà no nje ndú gítí 'dakò tí nó ta ɲa có tí nó náa yí 'dè ji ndú nò. Bìndi ndú gii 'visì có ji yí máa, «Go bà dù tí 'duù mì wó má tí lo, mbe tii wò wálá. Káa à má gítí ze, ze a ndâ 'duù mì Mòze.

29 Ze ò ni gî máa, Mbírì dígísèé 'dè có a i ji Mòze. Káa à má gítí 'dakò tí nò á mì lo nò, ze ò bàndò tí nó náa yí gí 'do tí nó ni lá.»

30 Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà máa, «A có seṛè! Yí njaanga ɾo ye gî, káa yo ò bàndò tí nó náa yí gí 'do tí nó ni lá!

31 Ndoò ò ni gî máa, Mbírì sè tù wó gítí ndâ có mì ndâ mbe bàkà vò i lá, yí kù sè tù wó a i gítí ndâ có mì ndâ 'duù ònó mbe kù bàkà i ji yí, tí ndâ mbe bàkà go có mì wó tí Mbírì nò.

32 'Do tí bà 'bità bà suu to tí nó, 'bí 'duù mbe 'di có jé éno máa, 'bí 'duù njaanga ɾo 'bí 'duù ònó náa à jò yí ta sú ɾo 'do gbí yí gí nò wálá.

33 Káa 'dakò tí nó mbe njaanga ɾo ye nò má gí me 'do mì Mbírì lá, yí kùtàá bà 'de wotí bà bàkà i gbaànjé wálá.»

34 Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà mâ gii 'di có tí nó náa 'dakò tí nó 'dè ji ndú nò, ndú gii mòkò yí 'do kùro ndú, ta bà ònoko yí máa, «À jò wò cùmúú mí gbí vò i, káa wò kù gii bàkà tí lo tí mbe nibà có mì Mbírì ji ze?»

Bà dù tí mbe sú ɾo á kùro Mbírì

35 Jézù mâ gii 'de 'dakò tí nó náa yí njaanga ɾo wó nò bìndi bà 'di có bà mòkò yí mì ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà 'do kùro ndú, Jézù gii 'vee yí máa, «Wò ùnje gítí 'Viì-mì-'Dakò ta njembí lo gbaànjé gí?»

36 Káa 'dakò tí nó gii 'vee Jézù máa, «'Duù tí nó ta ɾè wó a 'Viì-mì-'Dakò nò a 'di? Tùbà tí wó ji ye kùro, má kózò gi, ye 'ví ù ta nje gítí wó, kpo 'duù.»

37 Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji 'dakò tí nó máa, «Wò kù zeke 'duù tí nó ta ɾè wó a 'Viì-mì-'Dakò nò ta ɾo lo. À delè kpónó a yí ká kù 'dè có ji wò nò.»

38 'Dakò tí nó mâ gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè ji yí nò, yí gii òrì ta muungbó wó ya gí bà kaa to á kùro Jézù ta 'bì wó, bìndi yí gii 'dè có ji Jézù máa, «Ye ùnje gí, Mbe tí ye.»

39 Káa Jézù gii 'visì có ji 'dakò tí nó, náa yí njaanga ɾo wó nò, máa,

«Ye gí gí muu to tí nó tacó wàa ndâ mbe sú ɾo 'ví zeke'o, wàa ɾo ndâ mbe ɾo 'ví yoo gí.»

40 Ndâ mbe kpolo tí tàkì mì ndâ Jùdèyà ònó mbe dù 'dè á ɾègbà tí Jézù ta o tí nó mâ gii 'di có tí nó náa yí 'dè nò, ndú gii 'vee yí máa, «Ze delè ngbá káa ndâ mbe sú ɾo?»

41 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Yo kùtàá má a ndâ mbe sú ɾo, vò i mì yo bà dù wálá.

Káa yo kù bàkà tí yo tí ndâ mbe ɾo,

à má éno, yo ɾò tìyò nje ndâ vò i mì yo.»

10

Jézù lòkò'bò có gítí ña 'duù ñinó mbe 'vii tí mbe kpolo tí ndâ i-kó-ko

¹ Jézù gii lòkò'bò có ji ndâ 'duù máa, «Mbe 'vii ndùgù tacó bà ñi gí tà'i mì ndâ i-kó-ko a mbe ngbà tí mbe kùmùkù i mì ndâ 'duù.

² Káa, mbe ñi gí tà'i có tí njekèjì ndùgù a cèe mbe kpolo tí ndâ i-kó-ko.

³ Mbe kpolo tí njekèjì ndùgù mì ndâ i-kó-ko kù njaanga njekèjì ji yí. Ndâ i-kó-ko delè 'di kòcò wó ni gí. Yí kù tè'é tí ndâ 'dóó i-kó-ko mì wó 'do gbí òkò tí ndâ ñindi ndâ 'bí 'duù ta ñè ndú, tacó bà gbà ndú gí sè.

⁴ Yí má njaanga ndâ i-kó-ko 'do gbí ndùgù gí, yí kù tè kùro ndú, bìndi ndú kù ru ndi wó, tacó ndú 'di kòcò wó ni gí.

⁵ Káa ndâ i-kó-ko bà 'vaaka 'do tí vò 'duù ñinó náa ndú ñò yí ni lá nó gí. Ndú jé gítí bà ru ndi wó wálá, tacó ndú ñò yí ni lá, ndú delè 'di kòcò wó ni ká lá.»

⁶ Jézù lòkò'bò có tí ñò ji ndâ 'duù, káa, 'bí 'duù gbaànjé mbe 'di gbí wálá.

⁷ Tacó éno, Jézù gii 'dè có ji ndú ngbárángà'i éno máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, ye a njekèjì ndùgù mì ndâ i-kó-ko.

⁸ Ndâ 'bí 'duù ñinó 'dáa gí táánò mbe gí gí mì yo kùro bà gí ye nó a ndâ mbe ngbà, tí ndâ mbe kùmùkù i mì ndâ 'duù; tacó éno, ndâ i-kó-ko sè tù tí ndú lá.

⁹ Káa, ye a njekèjì ndùgù.

I-kó-ko má ñi gí tà'i có a i mì ye, i-kó-ko tí ñò 'vala gí.

Yí bà ñi gí tà'i ta gbí dii wó ngbárángà'i, yí bà có gí sè ta dii wó ngbárángà'i, yí delè bà 'de i-zó-zò gí.

¹⁰ Mbe ngbà gí ñindi wó cuki ká gítí nèté bà ngbà i, ta bà ziki ndâ i-kó-ko, ta bà mèèkè'i tí ndú.

Káa ye gí a i tacó wàa ndú 'ví 'de ta 'válá, wàa ndú 'ví 'vala pètèkèè go dó kpâ ta bèmbìli.

¹¹ Ye a tó mbe kpolo tí ndâ i-kó-ko.

Tó mbe kpolo tí ndâ i-kó-ko a ña mbe kpolo tí ndâ i-kó-ko ñinó mbe kù cì á muu ndâ i-kó-ko mì wó nò.

¹² 'Duù ñinó mbe kù kpolo tí ndâ i-kó-ko mì 'bí ka wó ká tacó bà pà yè tí wó cuki nó ká kù ì ngèlè jee ndâ i-kó-ko ji kàzà.

Yí má ñò sili tí kàzà ngé gí,

yí kù ì ngèlè si tàmuu ndâ i-kó-ko ji kàzà kù zèè ndú, delè kù nje gbí ndú jááká-jaaka ta gbí jili.

13 Yí kù ì ngèlè jee ndâ i-kó-ko jì kàzà tacó yí kù gbà ndú ká tacó bà pà yê tí wó cuki,
nèté mì wó ta ndú wálá.

14 Káa ye a tó mbe kpolo tí ndâ i-kó-ko.

Ye òò ndâ i-kó-ko mì ye ni gî,
ndâ i-kó-ko mì ye delè òò ye ni gî.

15 Ze òò tí ze ni ta ndâ i-kó-ko mì ye,
ká go bà òò tí ze ni ta Bu ye.

Ye delè gbí gbí njembí ye gítí ku muu ndú gî.

16 Ndâ 'bí i-kó-ko mì ye kuu tí,
náa ndú kpónó kù dù me ta ndâ òò ta 'bá muu ndú
nó lá.

Káa kózò tí ye bà gí ta ndú gítí ndâ 'bí ka ndú,
ndú delè 'ví 'di kòcò ye,
wàa ndú 'ví dù 'dáa bà gbèe to,
tacó wàa ye tí mbe kpolo tí ndú 'ví dù káa gbèe 'duu.

17 Bu ye kù dù ta go ye tí wó,
tacó ye ùnje gítí bà cì ye,
wàa ye 'ví 'vala ndi ye káká'i nò gî.

18 À me 'duu ká kù zi ye lá.

À káa ye ká ùnje gítí bà cì ye 'do gbí 'dóó có mì ye gbí muu
ye.

Bu ye je wotí bà cì ye go có mì ye gbí muu ye nò jì ye gî.

Yí delè gii je wotí bà 'vala ndi ye á 'do gbí ku jì ye gî.»

19 Có tí nò náa Jézù 'dè nò gii bàkà a 'bè mí gbí òkò tí ndâ
Jùdèyà.

20 Ndâ 'duu me mbè gbí òkò tí ndú gii 'dè có jì ndâ 'bí
ka ndú máa, «Gbí nderè bà sè tù ndâ 'duu tí ndâ có mì wó
wálá. A i ká gbí muu wó! Yi a mbe mà!»

21 Káa, ndâ 'bí 'duu òò ndi ndú gii 'visi có gí tàkò có mì
ndâ ka ndú nò máa, «Ndâ có mì wó me go ndâ có mì 'duu
òò ta i ká gbí muu wó nó lá. 'Duu òò ta i ká gbí muu
wó nó bà njaanga ọ mbe sú ọ ta ọa kpokèjì ngàyi?»

Ndâ kpo 'duu mì ndâ Jùdèyà bè Jézù gí

22 À ta o tí nò Jèrùzàlémè a o bà kùyà dèrè mítí 'bá-Mbíri.
O tí nò gí gbí pì mì cò'o,

23 tacó ènò, Jézù gii dù kù wùùkù to á tà 'bí i náa à bì
yà'bàa ènó mí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, náa ndâ 'duu kù nì
mítí a Tàzo-mì-Sólómònì tí gbolò gbà mì ndâ Jùdèyà.

24 Ndâ Jùdèyà mà gii òò yí, ndú gii tì yí jèlè 'dee gí. Bìndi
ndú gii 'vee yí máa, «Wò bà si ze kù koro có sàkàmàa
ènò yee tí ọa o ngàyi? Wò má a Bìndi-Mbíri, 'dè jì ze
ngbárángà'!»

25 Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa,
«Ye 'dè có tí nò jì yo sàa gí,

- káa a yo ká biya bà 'di gî.
 Ndâ seṛè tí nó náa ye kù bàkà ta wotí mì Bu ye nó kù túbà
 jì yo máa,
 ndâ có mì ye a ndâ yúco;
 26 káa, yo biya bà ùnje gítí ye gî,
 tacó yo me ndâ i-kó-ko mì ye lá.
 27 Ndâ i-kó-ko mì ye 'di kòcò ye ni gî.
 Tacó éno, ndú kù ɾu ndi ye.
 Ze òtí tí ze ta ndú ni gî.
 28 Gbèe i-kó-ko mì ye bà gĩri wálá,
 tacó ye je yeè-'válá ñinó mbe cee lá nó jì ndú gî.
 Mbe kaa ndú 'do tí ye ta wotí wálá,
 29 tacó 'bí 'duù ta wotí tí wó mbe 'vii ta Bu ye tí nó tí
 mbe kaa ndú jì ye nó wálá.
 À má éno, 'bí 'duù mbe ɾa ndú tí ɾíngbá 'do 'bì Bu ye wálá.
 30 Ze ta Bu ye a ndâ gbèe 'duù.»
 31 Ndâ Jùdéyà mâ gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè éno máa,
 «Ze ta Bu ye a ndâ gbèe 'duù» nó, ndú gii tuɾu díí tacó bà
 'vaka ta yí.
 32 Káa Jézù gii 'vee ndú máa, «Ye túbà ndâ tó i mbe gî 'do
 mì Bu ye jì yo me mbè. À má éno, yo kpónó kaa díí tacó bà
 'vaka ta ye nó a i tacó ngayi á 'do gbí òkò tí ndú?»
 33 Káa ndâ Jùdéyà gii 'visì có jì yí máa, «Ze kù tuɾu díí
 tacó bà 'vaka ta wò me tacó bà bàkà ndâ tó i mì lo a go có
 tí nó gbí nje lo nó lá. Ze bà 'vaka wò a i tacó bà 'dè zu có
 gítí Mbíri. Wò a 'duù, ta ndâ sili 'bì lo vô ká go ndâ ñindi
 ze, káa wò kù bàkà tí lo tí Mbíri ta wotí!»
 34 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,
 «'Bí có kuu gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,
 Mbíri máa, <Yo a ndâ mbíri.>
 35 Káa 'véṛè jé gbí wáràgà mì Mbíri wálá.
 Nògí, Mbíri nì <mbíri> mítí ndâ 'duù tí nó náa yí tí Mbíri
 'dè có mì wó jì ndú nó gî.
 36 Káa, à má gítí bà mĩri ye,
 a Bu ye ká cu 'bì wó mítí ye tí 'dóo ñinó mì wó,
 bìndí yí gii tuu ye gí muu to tí nô.
 À má éno, bà 'dè có mì ye éno máa,
 ye a 'Vii-mì-Mbíri,
 gii 'visì tí gbí tù yo tí bà go Mbíri ta ɳa kpokèjì ngayi?
 37 Ye má kù bàkà me ndâ nèté mì Bu ye lá,
 gbí nderè bà ùnje mì yo gítí ye wálá.
 38 Ye kù bàkà a ndâ nèté mì Bu ye,
 káa go bà ùnje gítí ye kpèti má sàà tí yo wálá,
 yo kùtáa bà ù vòò nje gítí ndâ nèté tí nó náa ye kù bàkà
 ndú nó,

bìndi yo bà ònò ni gí máa,
ze ta Bu ye a ndâ gbèè 'duù.»

³⁹ À gbí muu ndâ Jùdèyà ta o tí nò a có bà zèè Jézù, káa yí gii fa 'do tí ndú gí.

Ndâ mbe kaa ya gí mì Jézù á yì Jòròdáníyà ùnje gítí wó

⁴⁰ Jézù gii dele ndi wó káká'i ya gí tìto Jòròdáníyà, á gítí wúngbó to tí nó náa Jòvànì táánò sàà dù tí kù caka tí ndâ 'duù nò.

⁴¹ Ndâ 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó kà. Ndâ mbe kaa ya gí mì wó nò gii ùlù yí máa, «Jòvànì táánò jé bàkà ndâ serè lá, káa ndâ có mì wó táánò náa yí 'dè gítí 'dakò tí nó 'dáá káa yúco.»

⁴² Tacó éno, ndâ 'duù 'do gbí òkò tí ndú me mbè gii ùnje gítí Jézù ta njembí ndú gí.

11

Bà cì Lázàrò

¹ Ta o tí nò si Jézù kuu tìto Jòròdáníyà nò, nò'o gii bàkà 'bí 'dakò tí tó kómbe Jézù ta rẹ wó a Lázàrò, tí námì ndâ Máraà ta Màriyà, ta 'bá mì ndú gbí gbata Bètáníyà. (

² Njìno a Màriyà tí nó táánò mbe gii yee pò bàà mítí kò Mbe tí ndoo, bìndi yí gii gbètèkè cee tí ta se muu wó nò.)

³ Ndâ námì Lázàrò bà-i-nò gii tuu 'duù ta có nò'o tí wó ya tí ji Jézù máa, «Kpóló-kpolo tó 'duù mì lo kàá ta nò'o tí wó, Mbe tí ze.»

⁴ Jézù mà gii 'di có tí nò, yí gii 'visì có máa, «Nò'o tí nò bà zi yí wálá. Nò'o tí nò tí wó nò bà dù tí i mbe si ndâ 'duù 'ví ùlù Mbìrì. Nò'o tí nò delè ká bà si ndâ 'duù 'ví wu gbí 'Vii-mì-'Dakò.»

⁵ Ndâ Máraà ta Màriyà gii je námì ndú Lázàrò a ndâ tó 'duù mì Jézù.

⁶ Káa ta ndâ ña ñìnó 'dáá gí, Jézù gii bàkà a sili só á bìndi bà 'di có nò'o tí Lázàrò mì wó má kòzò gí,

⁷ yí bà gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ndoò dele ndi ndoo ya gí Jùdèyà.»

⁸ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí máa, «Mbe nìbà i, ndâ 'duù Jùdèyà bàkà có bà 'vaka wò ta díí á dè kuu yáánò nò, káa wò káká'i kpónó máa, wò kù dele ndi lo wúnó ya gí 'bá Jùdèyà?»

⁹ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,

«Ri kù co ta dú'o,
bìndi yí gii ta ta 'dè'o.

À me éno lá?

'Duù má nò nó si ři kuu yaà yí tò kò wó lá,

tacó ngba'o kuu tí .

10 A mbe kù nò nó ta bèbìlì ká kù tò kò wó,
tacó ngba'o tacó bà ò ta to mì wó wálá.»

11 Jézù má gii lòkò'bò có tí nò ji ndâ mbe tala có mì wó gî,
yí gii 'dè có ji ndú máa, «Kómbe ndoo tí nó tí Lázàrò nó kù
tèrì. À má ènò, ye kù ya gí bà gbà yí 'do tí rì gí yaà.»

12 Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'visì có ji yí máa, «Yí
má tèrì gî, gbí diì wó bà da gî, Mbe tí ze.»

13 Gbí lòkò'bò tí nò náa Jézù 'dè éno máa, «Lázàrò kù tèrì»
nò éno máa, «Lázàrò cì gî.» Káa ndâ mbe tala có mì Jézù
nìndi ndú 'di gbí ni lá.

14 Tacó ènò, Jézù gii 'dè gbí ji ndú ngbàrángà'i éno máa,
«Lázàrò cì gî.

15 Káa tàkòcò ye peteke tacó tí yo ma, tacó ye táánò me
kà ta o bà cì yí nò lá. À má ènò, yo kpónó bà gii ùnje gítí
ye ta njembí yo gî. Nògí, ndoo ya gí bà ku wó.»

16 Káa Tòmázò tí nó náa à kù nì mítí wó a Njemî nó, gii
'dè có ji sè ndâ 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù máa, «Ndo
ya gí Jùdéyà ta ndâ mbe nìbà i ji ndoo, wàa à má a ku, ndoo
'ví cì ta ndú 'dáá gî.»

Jézù a 'válá tí mbe kù 'vala ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú

17 Jézù yee Bètáníyà si Lázàrò bàkà sili nà'ò mí tà to gî.

18 ('Bá mì ndâ Lázàrò, Bètáníyà, ká dè ta Jèrùzàlémè.)

19 Jézù gii yee kà si ndâ Jùdéyà tí nó mbe kaa 'do
Jèrùzàlémè ya gí bà wa ku ta ndâ Máraà ta Màriyà nó ká
gbí-gbi kuu bà ku.

20 Máraà má gii 'di có éno máa, Jézù kèjì, yí gii njè nó ya
gí bà ù kùro Jézù mí kpokèjì, si Màriyà mí 'bá.

21 Ndú má gii 'de tí ndú gî, Máraà gii 'deke tí wó ji Jézù
máa, «Wò táánò má kuu to nó, nàmì ye bà cì wálá, Mbe tí
ye.

22 Káa ye ò ni gî máa, wò kpètí kpónó má yù káa ò ya yè
wè 'do mì Mbíri, yí bà je ji wò gî.»

23 Káa Jézù gii 'visì có ji Máraà máa, «Nàmì lo bà a ndi
wó gí yaà gî.»

24 Káa Máraà bà-i-nò gii 'visì có ji Jézù máa, «Ye 'di gbí
có mì lo nò gî. Ye ò ni gî máa, yí bà a gí yaà ta o bà 'vala
ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú ta ndòngbú o wúnò gî.»

25 Káa Jézù gii 'visì có ji Máraà máa,
«Ye a mbe 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú.

Ye delè a 'válá.

'Duù má ùnje gítí ye ta njembí wó gî,

yí kpètí má cì ká cì,

yí bà 'vala ndi wó gî.

26 Káa wu 'duù nìno kpónó mbe kù ùnje gítí ye nó jé gí bà
cì wálá.

Wò ùnje gítí có tí nò gí?»

²⁷ Máraàtá bà-i-nò gii 'visì có ji Jézù máa, «Ye ùnje gí, Mbe tí ye. Ye ùnje gí máa, wò a Bindi-Mbíri, tí 'Viì-mi-Mbíri, tí 'duù tí nó náa Mbíri tuu yí gí muu to tí nó nò.»

Jézù wa gbí

²⁸ Ndá Máraàtá mà gii 'dè nje ta Jézù cee gí, Máraàtá gii dele ndi wó ya gí 'bá, bindi yí gii tè'é tí ná'vindí wó Màriyà 'do gbí òkò tí ndá 'duù gí ndii, bindi yí gii 'dè có ji yí ta ngúcó, máa, «Mbe nìbà i gí gí. Káa go bà ò wò kuu tí wó.»

²⁹ Màriyà mà gii 'di có tí nò, yí gii goonó ya gí mì Jézù

³⁰ á kpokèjì, tí gbèe bàndò tí nó náa ndá Jézù 'de tí ndú ta Máraàtá tí nò, si yí yee 'bá lá.

³¹ Ndá Jùdéyà tí nó mbe gí gí bà ku nó mà gii ò bà goonó mì Màriyà kú ya gí ta é mì Jézù tí kpokèjì, ndú gii kaa ya gí tàkò wó, tacó ndú koṛo có máa, yí kú ya a i gí bà wa gbí á muu'dú.

³² Màriyà mà gii cu ɾo wó míti Jézù, yí gii 'va tí wó mí kuro Jézù, bindi yí gii zèè kò Jézù kú wa ta gbí, ta bà 'deke tí wó máa, «Wò táánò má kuu bà-i-nó, námì ye bà cì wálá, Mbe tí ye!»

³³ Jézù mà gii ò ndá Màriyà ta ndá 'duù tí nó mbe kaa gí gí tàkò wó nó kú wa gbí, ré wó gii doo nùyì ta sé có. Bìndi yí gii wo gù woò, má kòzò gí,

³⁴ yí gii 'vee ndá 'duù tí nó máa, «Yo bàkà bàndò mì wó mí ngò?»

Káa ndá 'duù tí nó gii 'visì có ji yí máa, «Gì gí bà ò , Mbe tí ze.»

³⁵ Ngo-ɾo Jézù bà-i-nò gii 'dù ta bà ò yê ɾo ndá 'duù tí nó mbe kili mí bà ku nò.

³⁶ Ndá 'bí Jùdéyà mà gii ò bà 'dù ngo-ɾo Jézù nò, ndú gii 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Yí zè 'dakò tí nó niki ngé ndii gí!»

³⁷ Káa ndá 'bí 'duù gii dù kú 'vee a 'vé máa, «'Dakò tí nó táánò njaanga ɾo mbe sú ɾo gí. Yí táánò má bà-i-nó, bà 'vala Lázàrò bà kpò yí gí?»

Jézù 'vala ndi Lázàrò 'do gbí muu'dú wó

³⁸⁻³⁹ Jézù mà gii yee ta ndá 'duù tí muu'dú gí, Jézù gii wo ndi gù woò káká'i. Bìndi yí gii 'dè có ji ndá 'duù tí nó máa, ndú te gbolò díí tí nó náa à nè ta nje guù nó gí. Káa Máraàtá gii 'visì có ji Jézù máa, «'Duù tí nó kpónó volo gí, Mbe tí ye. Tacó à wúnó tí wó tà to a sili nà'ò.»

⁴⁰ Káa Jézù gii 'vee Máraàtá máa, «Ye kùtàá 'dè có ji wò éno máa, wò má ùnje gítí ye gí, wò bà ò wotí mì Mbíri gí nò lá?»

41 Ndâ 'duù tí nò mâ giì yèè díí 'do nje guù gî, Jézù giì zeke'o gí gbířì. Bìndi yí giì 'deke tí wó ta bà 'dè nìkì maa ji Mbířì máa,

«Ye 'dè nìkì maa ji wò tacó bà ò bà 'deke tí ye ji wò, Bu ye.

42 Ye ò ni gî máa, wò ta o 'dáá gî kù 'di có mì ye.

Káa ye kpónó kù 'dè có ji wò gbí ònó ká tacó tí ndâ 'duù tí nó mbe tí ye 'dee gî ò,
tacó wàa ndú 'ví ù ta nje éno máa,
a wò táánò ká tuu ye.»

43 Jézù mâ giì 'deke tí wó ji Mbířì cee gî, yí giì tè'é tí Lázàrò ta kòcò wó ngára gí yaà máa, «Lázàrò! Co gí sè!»

44 Lázàrò bà-i-nò giì co gí sè ta kábà bà so yí náa à te ta yí mí gbí guù ò. Bìndi Jézù giì 'dè có ji ndâ 'duù máa, «Yo njaanga ndâ i tí nò á 'do tí wó gî, wàa yo 'ví si yí 'ví ya .»

Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdáyà toko có gítí bà zi Jézù

45 Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ Jùdáyà tí nó mbe gí gí bà tí ku muu ndâ námì Lázàrò ta o tí nò mbe ò i tí nó náa Jézù bàkà ò gí, giì ùnje gítí Jézù ta njembí ndú gí.

46 Káa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú giì ya gí bà 'dè ndi òa i tí nó náa ndú ò ò ji ndâ mbe kpòlo tí tàkìì mì ndú tí ndâ Jùdáyà á gbí gbata Jèrùzàlémè.

47 Ndâ mbe kpòlo tí tàkìì, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbířì mì ndâ Jùdáyà mâ giì 'di òa có tí nó, ndú giì kili ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdáyà 'dáá gí. Bìndi ndú giì 'dè có ji ndú máa, «Ndoò kù tẹ̀rì, káa 'dakò tí nó kaa ndâ 'duù mì 'do tí ndoo gí ta bà bàkà ndâ kpo-kpò nèté.

48 Ndoò má 'dè có éno máa, ndoo si yí ká mí nje òa nèté tí nó mì wó nó, ndâ 'duù 'dáá gí bà giì ùnje ká gítí wó. Káa òa có tí nó má di gbí tù ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ 'duù Rómà, ndú bà giì nje gbí ngbàngà tí nó mì ndoo nó gí. Ndú delè bà giì volo 'bá mì ndoo gí. Tacó ndú bà kořo có máa a ndoo ká le bèrè ji 'dóó 'duù mì ndoo ta muu ndoo.»

49 Káa 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú, tí Kùro ndâ bu Mbířì ta ndoo tí nó, ta rẹ̀ wó a Kàyífà, giì 'visì có ji ndú máa, «Ye ò goolá yo ò 'dóó òa i tí nó náa yo 'ví bàkà nó ni lá ò.

50 Yo ò ni lá máa, à nìkì à bà cì gbèè 'duù muu sè mbè ndâ 'duù á co tí bà 'bu 'bá?»

51 Kàyífà 'dè có tí nó me 'do gbí muu wó lá. A Mbířì ká wu ji yí, tacó yí a Kùro ndâ bu-Mbířì mì ndâ Jùdáyà, máa, yí 'dè có ji ndú éno máa, Jézù kẹ̀jì gí bà cì á muu 'bá mì ndú tí ndâ Jùdáyà.

52 Káa yí delè bà cì me ká muu 'bá mì ndâ Jùdáyà cuki lá. Yí bà cì tacó bà kili ndâ 'viì mì Mbířì mbe 'vaaka gí nó, wàa ndú 'ví co tí gbèè kpokẹ̀jì.

⁵³ 'Do gbí ɾi tí nò, ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii toɾo 'bì ndú mítí to máa, ndâ yì má zi Jézù lá, ndâ yì káká'i bà zi 'bí 'duù muu to tí nó wálá.

⁵⁴ Tacó ènò, Jézù káká'i gii nò ta ndi gbí òkò tí ndâ Jùdèyà gbí ngbàà ɾi lá, ndú gii ya ta ndâ mbe tala có mì wó gí gbí gbata Éfiràmù á nje kángáá nga ngoò.

Ndòngbù bà ya Jézù gí bà o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìriyèlì-mì-Mbíri

⁵⁵ O bà bàkà tàkii bà 'va mbí o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìriyèlì-mì-Mbíri mà gii dooko gí, mbè ndâ Jùdèyà tí nò mbe kaa 'do ndii ya gí gbí gbata Jèrùzàlémè tacó bà pà làyì gítí ndâ vò i mì ndú kùɾo bà zò i-cí-ci ta o tí nó nó

⁵⁶ mà gii nò Jézù gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó gbí ndùgù 'bá-Mbíri nó lá, ndú gii 'bità bà 'vee ndâ 'bí ka ndú máa, «Yo kú koɾo có máa yè? Yí tóó kèjì gí bà líkí'o tí nó wálá?»

⁵⁷ Ndâ Jùdèyà dù kú 'vee ɾa 'vé tí nó tacó ndâ kpo 'duù, ta ndâ Kùɾo ndâ bu-Mbíri, ta ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndú tí ndâ Jùdèyà, 'dè có ji ndú sàà gí máa, mbe nò bà tí Jézù gí 'ví 'dè gí sè, tacó wàa ndâ yì 'ví zèè yí.

12

Màriyà tí nàmì Lázàrò toɾo bàà ji Jézù

¹ Jézù gii dele ndi wó 'do gbí to Éfiràmù ya gí 'bá mì ndâ Lázàrò tí nó náa yí tí Jézù 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó gbí gbata Bètánìyà, si sè sili gítí o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìriyèlì-mì-Mbíri ká vò-nje gbaànjé cuki.

² Yí mà gii yee kà, ndâ 'duù kà gii te wiɾi mítí wó. A Mára-tà tí nàmì Lázàrò ta 'dè'o tí nó ká kú njèè i-zó-zò ji ndâ Lázàrò ta ndâ wiɾi tí nó mbe kili kú zò i ta ndâ Jézù nò.

³ Káa si ndâ 'duù kuu bàndò bà zò i, Màriyà tí 'bí nàmì Lázàrò, gii te 'bí ɾa banga pò bàà náa à nònòkò ta cèè dì, náa yí sè ta mboo me gbolò, á gbí ká'i niki maa ènò. Yì gii gbì 'bè-dè-'bè-dè ènó mítí kò Jézù. Bìndi yí gii toɾo gbí ndí ta tí kò Jézù ta se muu wó. Banga pò bàà tí nó gii yè tà'i ngbúú-ngbu-ngbù gí.

⁴ Káa Júda Ìsikàriyótè, tí 'bí mbe tala có mì Jézù gbaànjé, tí 'duù tí nó mbe gii ba ngbù Jézù nó, gii 'vee 'vé ta kpo tàkòcò máa,

⁵ «Á kùtàá má sè banga pò bàà tí nó gí 'dè ta gbolò i, wàa à 'ví ko ta ndâ mbe yè, káa yè?»

⁶ Júda 'dè có tí nó me tacó máa, có tí ndâ mbe yè kpolo mì wó ma nò lá. Yí 'dè ènò, tacó yí a mbe kú kpolo tí ndâ i nìnó náa à kuu tí nó tacó tí ndú tí ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí nò. Káa à gbí muu wó ènó máa, má wálá wàa Màriyà ta

o tí nò 'ví sì pò bàà tí nò gí 'dè ta gbolò i, wàa yí 'ví kaa gí tí a i ji yì tí mbe kpolo tí gálá, tacó wàa, yì 'ví po ta tí á gítí mīrì yì, tacó yí a mbe ngbà.

⁷ Káa Jézù gii 'visì có ji Júdá máa, «Pà nje niì tí nò lá. Yí kpolo nò a tí bàà tí nò mí tí kútí ye, tacó wàa à 'ví gii duu ta ye.

⁸ Ndá mbe yé bà dù ta o 'dáá gí kuu gbí òkò tí yo, káa yo bà 'de ye ta o 'dáá gí wálá.»

⁹ Ndá Jùdéyà me mbè mà gii 'di có éno máa, Jézù kuu gbí gbata Bètánìyà, ndú gii kaa ya gí bà ò yí. À gbí muu ndú ta o tí nò me káa có bà ya gí bà ò Jézù cuki lá. Ndú ya kpolo ma a i tacó bà ò Lázàrò, tí 'dakò tí nó náa Jézù 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nò.

¹⁰ Tacó éno, ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdéyà gii toko có mì ndú éno máa, à 'ví zi Lázàrò delè gí.

¹¹ Tacó nderè bà ùnje mì ndá Jùdéyà gítí Jézù si ndá yì mí to 'dáá 'do ká gbí có bà 'vala yí.

Bà rì Bìndi-Mbíri gí gbí gbata Jèrùzàlémè

¹² Jézù gii 'bì nó ta 'bí yé bìndi bà te wiri mí tí wó mì ndá 'duù Bètánìyà kú ya gí Jèrùzàlémè. Ndá mbè ndá Jùdéyà tí nó mbe tí mí bà o bà waa mbelè a Jèrùzàlémè nó mà gii 'di có éno máa, Jézù tí kpokèjì kèjì 'do Bètánìyà gí Jèrùzàlémè,

¹³ ndú gii saaka ndá kpá-lígì, bìndi ndú gii zèè ta ndi 'bì ndú kú ya tí gí bà ù ta kùro Jézù. Jézù mà gii yee gí, ndú gii 'bità bà tò kú ta líkí'o máa,

«Òsánà!» (Gbí éno máa, «'vala ze!»)

«Mbíri 'ví si gbolò gba mì ndoo tí ndá Jùdéyà, tí mbe gí ta rè wó tí Mbíri.»

¹⁴ Jézù ta o tí nò kú o a ngbú 'viì-kècè, a go có tí nó náa a cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

¹⁵ «Ndá mbe sì 'bá pí gú Ziyónì á Jèrùzàlémè, yo cì gúku lá!

Yo ò gbolò gba mì yo kpokèjì pí ngbú 'viì-kècè zò,» nò!

¹⁶ Ndá mbe tala có mì Jézù 'di gbí ndá i tí nò ta o tí nò gbaànjé lá, káa à mà gii te Jézù mí pí jàlàmbà mì Mbíri lè gí, mbí ndú bà gii 'va tí éno máa, à cu có gítí ndá i tí nò á mí gbí wáràgà mì Mbíri gí.

¹⁷⁻¹⁸ Ndá 'duù me mbè kaa ta o tí nò ya gí bà ù kùro Jézù, tacó ndá 'duù tí nó náa Jézù táánò tè'é tí Lázàrò 'do gbí muu'dú wó bìndi yí gii 'vala yí si mí tí ndú nó, ká dità ndá có ònó náa ndú 'di ta tù ndú nó, ta ndá i ònó náa ndú ò ta ro ndú nó, ji ndá 'duù.

¹⁹ Ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdéyà mà gii ò éno, ndú gii 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Yo wálá ò ndi

yo nò gî? Ndoò bà je bà i tí wó káká'i wálá! Yo nò ndâ 'duù kpónó tè 'dáá gí tàkò có mì wó gî!»

Ndâ 'bí Ìgìrìgì pà bà tí Jézù

²⁰ Ndâ 'bí Ìgìrìgì mbe gí gí Jèrùzàlémè tacó bà bàkà i-Mbíri ta o bà bàkà tàkù bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyèlì-mì-Mbíri nò,

²¹ gii ya gí mì Filípò tí 'bí mbe tala có mì Jézù, ta 'bá mì ndú gbí gbata Bètisàyídà á gbí to Gàliléyà. Bìndi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Go bà 'dè có ta Jézù kuu tí ze, kpo 'duù.»

²² Filípò bà-i-nò gii 'dòkò ndi có mì ndâ Ìgìrìgì tí nò ji Àndèréyà, tí 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù. Bìndi ndú gii ya ta yí gí bà 'dè có ji Jézù.

²³ Káa Jézù gii 'vìsì có ji ndú máa, «O bà te 'Vii-mì-'Dakò gí pí jàlambà kpónó gí gí.

²⁴ Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó máa,

à má 'va nji cù mí tà to wàa yí 'ví kù ndi wó lá,
nji cù tí nò bà dù ká tí gbèe nji cù dúú bà ya tí .

Káa gbèe nji cù tí nò má ku gí,

áá bà waa 'do bà-i-nò a muu cù ta nji cù tí jùrù'bùù.

²⁵ 'Duù nìnó ta líkí bà 'vala muu to nó tí wó nó kù gíri a mịri wó.

Káa 'duù nìnó mbe kù kì nje mbíri wó gítí bà 'vala muu to tí nó tacó tí ye nó

ká kù kpòlo tí mịri wó gítí 'válá nìnó mbe cee lá nò.

²⁶ Go bà dù tí bòò mì ye má kuu tí 'duù,

yí 'ví gí gí bà ɾu ndi ye.

Tacó wàa ze 'ví dù ta bòò mì ye tí gbèe bàndò.

'Duù má dù tí bòò mì ye,

Bu ye bà tègàrà 'duù tí nò gí.

Jézù 'dè có gítí ku mì wó

²⁷ Káa ye kpónó nò 'dóó có tí nó náa ye 'ví 'de ji yo nó lá, tacó njembí ye kù mú-mù.

Ye 'ví 'deke a tí ye ji Bu ye máa,

yí 'vala ye 'do kùro vò o tí nó kèjì nò?

Káa dú nderè bà gí ye gí muu to tí nó táánò

a i tacó bà dù á nje vò o tí nó nó!

²⁸ Áá Bu ye,

tùbà wotí mì lo ji ndâ 'duù!

Tùbà tí lo tí cèe 'duù ji ndú!»

Jézù mâ gii 'dè có tí nò yee to gí, ndâ 'duù gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có 'do gbíri máa, «Ye táánò tùbà wotí mì ye ji ndú gí, káa ye kèjì gí bà tùbà ji ndú káká'i.»

²⁹ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbè kù ɾò tìyò ta règbà tí Jézù nó gii 'dè gítí kòcò 'duù tí nó náa ndú 'di kù 'dè có 'do gbíri nó máa, «A ngbàngbàri ká kù baɾaka i!» Káa ndâ

'bí 'duù òndi ndú gù 'dè có máa, «A basilì mì Mbírì ká kù 'dè có jì Jézù.»

³⁰ Káa Jézù gù 'vìsì có jì ndâ 'duù tí nò máa, «Kòcò 'duù tí nò kù 'dè có me tacó tí ye lá. Yí kù 'dè có a i tacó tí yo.

³¹ O bà ò 'bè gbí òkò tí ndâ yúcó ta 'vèrè mí ndâ 'duù yee kpónó gí.

À kpónó nó a o bà tòò Gba-to-tí-nó 'do pí jàlàmbà gí.

³² Káa ye, à má gbì ye mítí njèèkpè mù gí,
ndâ 'duù muu to tí nó bà kilí 'dáá gí gí mí ye.»

³³ Jézù 'dè có tí nò tacó bà túbà ò ku tí nó á kèjì gí bà zì yí nó jì ndâ 'duù.

³⁴ Káa ndâ 'duù gù 'vee yí máa, «À nìbà jì ze tí ndâ Jùdéyà 'do gbí wáràgà mì Mòze éno máa, Bìndi-Mbírì bà dù ká dúú bà ya tí. Káa wò kù 'dè jì ze ònó ndii a ò có ngàyi? Máa, áá bà gù gbì 'Viì-mì-'Dakò mítí njèèkpè mù nó! 'Viì-mì-'Dakò tí nò mì lo nò a 'di?»

³⁵ Káa Jézù gù 'vìsì có jì ndú máa,
«Sè bà dù Ngba'o ta yo kpónó ká nji'dí.

Nògí, yo nò nó si Ngba'o kuu tí nò,
tacó 'dí'di'o kpokèjì gí bà gbo yo,
káa mbe kù nò nó gbí 'dí'di'o
ò to tí nó náa yí ya gítí nó ni lá.

³⁶ Yo ùnje ta njembí yo gítí Ngba'o kpónó si Ngba'o ká kuu tí nò,

tacó wàa, yo 'ví dù tí tí ndâ 'viì mì Ngba'o.»

Jézù mà gù yee nje có mì wó gí, yí gù fa ya gí bà ngùù tí wó 'do tí ndâ 'duù gí.

Ndâ Jùdéyà biya bà ùnje gítí Jézù gí

³⁷ Ndâ Jùdéyà ò ò ò ndâ tende serè tí nó náa Jézù bàkà cúú-cu-cù gbí ndâ o tí nò nó ta ọ ndú ngbàrángà'i gí, káa, ta ndâ ò ò ò 'dáá gí, ndú gù biya bà ùnje gítí Jézù gí.

³⁸ Go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà éno, máa,

«A 'di ká 'di ndâ có mì lo náa ze kù 'dòkò nó, Mbe tí ye?

A 'di ká ùnje gítí ndâ serè tí nó náa wò tí Mbírì,
tí Mbe tí ye kù bàkà mí kùro ndâ 'duù nó?» nò.

³⁹ Bà ùnje gítí ndâ có mì Mbírì ta ndâ nèté mì Mbírì gbí ndâ o tí nò dú kpò ndâ 'duù gí, a go 'bí có tí nó náa Ìzáyà 'dè káká'i éno máa,

⁴⁰ «Mbírì yoo ọ ndâ 'duù gí.

Yí delè gù biya bà je muu jì ndú gí.

Yí bàkà éno tacó yí ò ni gí máa,

yí kpétí má kpoko ndâ ọ bà ò i mítí muu ndú,

yí delè kpétí má je muu bà kofo có jì ndú,

ndú bà 'vìsì tí ndú gí mì yí wàa yí 'ví 'vala ndú nò wálá.»

41 Mbìrì 'dè có tí nò jì Ìzáyà gítí ngbútù mì ndâ 'duù, tacó Mbìrì wu bà òn gba Jézù jì yí tí Ìzáyà gí, káa yí kù 'dè có gítí .

42 Kpèti ká ènò, ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii ùnje gítí Jézù gí. Káa, ndú túbà tí ndú gí sè lá, ta gúku máa, ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà bà mò ndâ yì 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbìrì gí.

43 Ndú bàkà ènò, tacó go bà ùlù ndú mì ndâ 'duù tí ndú ndii go bà ùlù ndú mì Mbìrì tí ndú gí.

44 Jézù gii kò-kò ta ndâ có mì wó jì ndâ 'duù 'dáá gí ngbárángà'i éno máa,

«'Duù má ùnje gítí ye gí,

yí kù ùnje tí nò me ká gítí ye cuki lá.

Yí kù ùnje a i gítí mbe tuu ye.

45 'Duù mbe òn ye ta ọ wó gí,

yí delè òn òn a mbe tuu ye ta ọ wó gí.

46 Ye, tí Ngba'o, gí gí muu to tí nó,

tacó wàa 'duù mbe ùnje gítí ye gí 'ví dù gbí 'dí'di'o káká'i lá.

47 'Duù má 'di ndâ có mì ye,

káa yí má kpolo tí ndú ta njembí wó gbaànjé lá,

à me ye wúnò ká bà waa có mítí wó lá,

tacó ye gí me tacó bà waa có mítí ndâ 'duù lá;

ye gí a i tacó bà 'vala ndú.

48 Gba mbe waa có mítí 'duù òn mbe biya ye ta ndâ có mì ye 'dáá gí nó ta ndòngbú o wúnò kuu tí .

Gba tí nò a ndâ có tí nó náa ye ma òn.

49 Àá bà dù ènò,

tacó ye kù 'dè có me ta muu ye lá.

Ye kù 'dè a kòcò Bu ye, tí mbe tuu ye.

50 Ye delè òn ni gí máa,

ndâ có mì Bu ye a ndâ có mbe je 'válá òn mbe cee lá nó jì ndâ 'duù.

À má ènò, ye kù 'dè káa ndi ndâ có tí nó náa a Bu ye ká 'dè jì ye òn.»

13

Jézù cākà kò ndâ mbe tala có mì wó

¹ Jézù ta o tí nó òn ni gí, máa, o bà ya yì gí mì Bu yì 'do muu to tí nó gí gí, tacó sè ta o tí nó káa làmbu o gítí o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìriyèlì-mì-Mbìrì. Yí jé waa 'do tí bà zè ndâ 'dóó 'duù mì wó nìkì maa sàa kùro lá. Káa gbí ndòngbú o tí nó, yí gii túbà jì ndú éno máa, yí zè ndú nìkì ta njembí yì gbaànjé.

² Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó ta 'dê'o tí nò kù zò i, si vò i ñònòkò muu Júdá Ìsikàriyótè tí 'vii mì Sìmonè sàà gí máa yí ba ngbù Jézù.

³ Káa Jézù ñò ni gí, máa, Bu yì je wotí bà bàkà ndâ i 'dáá gí jì yì gí. Yí delè giì ñò ni gí, máa, yì táánò gi 'do mì Mbíri, káa yì kù giì dele ndi yì ya gí mì Mbíri.

⁴ Tacó éno, yí bà-i-nò giì a gí yaà 'do tí i-zó-zò, bindi yí giì ja wòkò bongo tí nó náa à tí wó nó gí, yí giì paṛa bongo bà toṛo ngo 'do tí i mí rẹ'dè wó.

⁵ Bindi yí giì yee ngo mí gbí 'bí kpàlàkà ká'i. Bindi yí giì 'bità bà caka kò ndâ mbe tala có mì wó. Yí má caka kò 'duù ñìnò gí, yí toṛo ngo 'do tí ta bongo bà toṛo ngo tí nó náa yí paṛa mí rẹ'dè wó nó má kózò gí, yí bà giì 'dòkò gítí kò 'bí 'duù.

⁶ Jézù mâ giì caka kò ndâ mbe tala có mì wó kpòò, yí mâ giì yee tí Piyétòrò, Piyétòrò giì 'vee yí máa, «Wò kèjì gí bà caka kò ye delè, Mbe tí ye?»

⁷ Káa Jézù giì 'visì có jì Piyétòrò máa, «Wò kpónó bà ñò i tí nó náa ye kù bàkà nó ni wálá. Wò bà ñò ni a i bindi .»

⁸ Káa Piyétòrò giì 'visì có jì Jézù máa, «Jéé lá! Wò jé gítí bà caka kò ye wálá.»

Káa Jézù giì 'visì có jì Piyétòrò máa, «Ye má caka kò lo lá, gbí éno máa, 'bí i mbe toko ndà káká'i wálá.»

⁹ Piyétòrò mâ giì 'di có tí nó náa Jézù 'visì jì yí nò, yí giì 'deke tí wó jì Jézù máa, «À má éno, caka me káa ndâ kò ye cuki lá, Mbe tí ye. Caka ndâ 'bì ye ta muu ye delè gí.»

¹⁰ Káa Jézù giì 'visì có jì Piyétòrò máa, «'Duù má caka tí wó gí, gbí nderè bà caka ndâ bà to tí nó náa wò kù 'deke nò wálá, tacó kútí wó 'dáá gí ká ngbárángà'i. Bètí ká tí ndâ kò wó cuki. Kútí yo 'dáá gí ká ngbárángà'i. Yo 'dáá gí. À bè gbí káa 'duù gbaànjé.»

¹¹ Jézù ñò 'duù tí nó bà giì ba ngbù wó nó ni gí. Ñìnò a gbí nderè có tí nó náa yí 'dè ta có jì Piyétòrò éno máa, «À bè gbí káa 'duù gbaànjé» nò.

¹² Jézù mâ giì caka kò ndâ mbe tala có mì wó cee gí, yí giì yuu ndi wòkò bongo mì wó náa yí ja gí to nó mítí wó káká'i. Bindi yí giì dele ndi wó gítí i-zó-zò, bindi yí giì 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'di gbí i tí nó náa ye bàkà jì yo nò gí?

¹³ Ndâ rẹ mì yo náa yo gbì mí muu ye a ndâ rẹ sósò'ò. 'Bí a <Mbe ñibà i,> bindi 'bí a <Mbe tí ze.> Ndâ rẹ mì yo sósò'ò nò gí, lè lá. À dú nò a ye.

¹⁴ Káa ye tí Mbe ñibà i jì yo, delè tí Mbe tí yo, má caka kò yo gí, gbí go éno máa, yo delè 'ví caka kò yo gbí òkò tí yo.

¹⁵ Ye bàkà éno tacó wàa yo 'ví mèlè ndí .

16 Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó, máa:
 'bí bòò jé mbe me gbolò ndii mbe tí wó gî nò wálá,
 delè 'bí 'vii-tú jé mbe me gbolò ndii mbe tuu yí gî nò
 wálá.

17 À má éno, yo má 'di gbí ndâ có mì ye nò gî, bìndi yo 'ví
 mèlè bà bàkà ndâ i tí nò náa ye 'deke ndú jì yo nò, tàkòcò
 yo bà peteke ngé ndii gî.

18 «Ye kù 'dè có mì ye nò me jì yo 'dáá gî lá. Ye nò ndâ
 'duù ñinó náa ye ruka ndú nó nì gî. Káa kózò tí có tí nó
 náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì éno máa, <'Duù tí nó náa
 ze zò i gbí ká' i ta yí nó bà 'visì muu wó gítí ye> nó 'ví dù tí
 tí yúcó.

19 Ye kù ci nò a yo, tacó wàa i tí nò má gii bàkà tí, yo 'ví
 nò tí nì go éno máa, ye a yí tí Bìndi-Mbířì.

20 Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó, máa:
 'Duù má te wiři mítí 'duù ñinó náa a ye ká tuu yí nó,
 'duù tí nò te wiři a i mítí ye.

Káa 'duù má te wiři mítí ye,
 yí te nò a wiři mítí mbe tuu ye.»

Jézù 'dè có gítí bà gii ba ngbù wó mì 'bí mbe tala có mì wó

21 Mâ gii zeke'o, njembí Jézù gii 'bità bà dòmò tí bìndi có
 tí nò náa yí 'dè jì ndâ mbe tala có mì wó nò tí vò ña ñinò.
 Bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ye kù 'dè jì yo a cèe yúcó
 máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo bà gii ba ngbù ye.»

22 Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii 'di có tí nò, nje ndú 'dáá
 gî gii 'dèè gî. Ndú bà-i-nò gii 'bità bà zeke gbí njìro ndú gbí
 òkò tí ndú tacó bà ñò 'duù tí nó gbí òkò tí ndú náa Jézù 'dè
 có tí nò gítí wó nò.

23 Ta o tí nò, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala
 có mì Jézù náa Jézù zè yí ñikì kpolo ma kù ki tí wó a dè
 rẹgbà tí Jézù.

24 Mâ gii zeke'o, Piyétòrò gii kì ọ wó jì ka ndú tí nò, máa,
 yí 'vee rẹ 'duù tí nò náa Mbe tí ndâ yì kù gbì tì kpò gítí wó
 nò.

25 Ka ndâ Piyétòrò nò bà-i-nò gii tì tí wó mí gbí njembí
 Jézù, bìndi yí gii 'vee yí máa, «Wò kù nì a 'di, Mbe tí ze?»

26 Káa Jézù gii 'visì có gí tàkò 'vé mì mbe tala có mì wó
 nò, máa, «A 'duù tí nó náa ye kpónó bà too yâ ta kò, bìndi
 ye 'ví je jì yí nò.» Jézù ngé bà-i-nò gii kùtù kò, bìndi yí gii
 too ta yâ, bìndi yí gii je jì Júdá tí 'vii mì Sìmonè Ìsikàriyótè.

27 À káa póó bà je kò tí nò mì Júdá 'do 'bì Jézù, Gba-vò-i
 gii gèè bè wó mí muu Júdá gí. Bìndi Jézù gii 'dè có jì Júdá
 máa, «Ngo've tí lo! Bàkà i tí nò ta go bà bàkà tí lo nò gálá.»

28 Káa ta o tí nó, 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù mbe 'di gbí nderè có tí nò náa yí 'dè ji Júdà nò wálá.

29 Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'bità bà koṛo có máa, Jézù kù 'dè a có ji Júdà máa, yí ya gí bà sì ndâ i ji ndâ yì gítí gbolò o, káa à má me éno lá, yí kù tuu a yí, máa, yí ya gí bà sì ndâ i tacó tí ndâ mbe yê. Ndú koṛo ṛa có tí nò tacó Júdà a mbe kpolo tí ndâ i mì ndú 'dáá gí.

30 Júdà zèè káa kô tí nò náa Jézù too ta yâ ji yí nò 'do 'bì Jézù gí, bìndi yí ngé gii co gí sè ta bèbìlì tí nò.

Jézù 'dè có gítí bà 'boo yí mì Piyétòrò

31 Júdà mâ gii njè nó gí, Jézù gii 'dè có ji sè ndâ mbe tala có mì wó máa,

«Ṛinó kpónó a o bà gii ùlù 'Vii-mì-'Dakò ká nò;

Ṛinó kpónó delè a o bà ùlù Mbíṛì mì 'Vii-mì-'Dakò ká nò.

32 'Vii-mì-'Dakò má gii ùlù Mbíṛì gí,

Mbíṛì delè bà gii ùlù 'Vii-mì-'Dakò ta njembí wó gbaànjé;

Mbíṛì kpónó-kpónó kèjì gí bà ùlù 'Vii-mì-'Dakò.

33 Sè o bà dù ye ta yo me njí'dí gí, ndâ 'viì mì ye.

Yo bà gii pà bà tí ye,

káa wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa ye kù ya gítí nó bà dù tí yo ta kpéétí yo wálá,

ká go có tí nó táánò sàà náa ye 'dè ji ndâ Jùdèyà nò.

34 Ye kù 'dè ngú có ji yo, máa,

yo zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa,

tacó ye zè yo nìkì ma.

Má éno, yo zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa,

á go bà zè yo mì ye nìkì maa nò.

35 Ndâ 'duù bà ò yò ni tí ndâ mbe tala có mì ye

á 'do tí bà zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa.»

36 Mâ gii zeke'o, Sìmonè Piyétòrò bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «Wò kù ya gí kòtí 'di, Mbe tí ye?»

Káa Jézù gii 'visì có ji Piyétòrò máa, «Wotí bà ṛu ndi ye gítí bàndò tí nó náa ye kù ya gítí nò kpónó tí lo wálá. Wò bà ṛu ndi ye a i bìndi .»

37 Káa Piyétòrò káká'i gii 'vee Jézù máa, «Wotí bà ṛu ndi lo tí ye kpónó wálá tacó yè? Ye bà sì miṛi ye ji ku á tacó tí lo.»

38 Jézù bà-i-nò gii 'vee Piyétòrò máa, «Wò bà sì miṛi lo ji ku á muu ye? Ye kù 'dè ji wò a cèe yúco mì ye máa, wò wúnó bà 'boo bà ò ye ni mì lo ta bà ta'ò á kùṛo kpédélé kò ngù.»

14

Jézù yì ndâ mbe tala có mì wó

¹ Jézù gii tò làmbu 'dê ngo mí njembí ndâ mbe tala có mì wó á bîndi bà kaɾa ré ndú mì wó ta ɾè bà ya yí 'do tí ndú gí nó, ta bà yì ndú máa,

«Njembí yo 'ví mù gítí có bà ya ye nò lá.

Yo tee njembí yo mítí ze ta Mbíɾi.

² Tacó yê bàndò bà dù ndâ 'duù tí á 'bá mì Bu ye wálá.

Yê bàndò kùtàá má kuu 'bá mì Bu ye,

ye bà ci yo éno máa,

ye kú ya gí bà 'viindi bàndò ù ta ndi yo nò, wálá.

³ Ye má cee ta nèté bà 'viindi bàndò ù ta ndi yo gí,

ye bà dele ndi ye gí tacó bà kaa yo ya tí gítí .

Tacó wàa, ndoo 'ví dù ta ndoo á tí gbèe bàndò.

⁴ Yo òò kpokèjì bà ya gítí to tí nò náa ye kú ya gítí nò ni gí.»

⁵ Káa Tòmázò, tí 'bí mbe tala có mì Jézù gbaànjé, gii 'vee yí máa, «Ze òò ni lá nó káa bàndò tí nò náa wò kú ya gítí nò nó, ze bà gii òò jé káa kpokèjì bà ya gítí , Mbe tí ze?»

⁶ Káa Jézù gii 'visì có jì yí máa,

«Ye a mbe túbà kpokèjì mì Mbíɾi jì ndâ 'duù;

ye a mbe 'dè yúcó jì ndâ 'duù;

ye a ɾèngbó 'válá òò mbe cee lá nó.

'Duù má waa to co tí 'bí tende kpokèjì,

yí bà di mì Bu ye wálá.

⁷ Yo kùtàá má òò ye ni gí,

yo delè bà òò Bu ye ni gí.

Káa yo bà òò yí ni 'do tí kpónó gí.

Yo delè òò yí ta ɾo yo gí.»

⁸ Filípò bà-i-nò gii 'visì có jì Jézù máa, «Túbà tí Bu lo jì ze, wàa có mì ze 'ví cee gí.»

⁹ Káa Jézù gii 'vee Filípò máa, «Cèe kòndi bà dù ndà ta ndà nó, wò jé òò òò ye ni lá, Filípò?

'Duù má òò ye ni gí,

'duù tí òò òò òò a Bu ye ni gí.

Káa wò gii 'deke tí lo òò jì ye máa,

ye túbà tí Bu ye jì wò, tacó yè?

¹⁰ Wò ùnje lá, máa,

ze ta Bu ye a ndâ gbèe 'duù?

Ndâ có tí nó náa ye kú 'dè jì yo nó me ndâ 'dóó có mì ye gbí muu ye lá.

A Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nó ká kú 'dè có.

A yí tí Bu ye tí nó náa ze ta yí nje bá gbaànjé nó

ká kú bàkà ndâ nèté mì wó.

¹¹ Yo ùnje gítí có tí nó náa ye 'dè jì yo máa,

'bè gbí òkò tí ze ta Bu ye wálá nó.

Káa ndâ có mì ye má kû cà gbí tù yo cá-cà,
 yo 'ví ùnje ta vòò ẹ̀rè mì ndâ seṛè tí nó náa ye kû bàkà
 nò.

12 'Duù mbe tee njembí wó mítí ye ta o 'dáá gî gî,
 bà bàkà ndâ kpo-kpò seṛè go ndâ ñìnó náa ye kû bàkà
 nó gî,
 yí delè bà bàkà a ndâ kpo-kpò i mbe ndii ndâ ñìnó náa
 ye kû bàkà nó gî,
 tacó ye kû ya gí mì Bu ye;

13 tacó é̀nò, yo má yù 'bí ọ̀a i ta ẹ̀rè ye 'do mì Bu ye,
 ye bà je i tí nò jì yo gî.

Tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ùlù ta Bu ye 'do gbí có mì ye tí 'Vii
 mì wó.

14 Yo má yù i ta ẹ̀rè ye,
 ye bà je i tí nò jì yo gî.

15 Yo má zè ye nìkì maa,
 yo bà kpolo tí ndâ có mì ye gî.

16 Ye bà 'deke tí ye jì Bu ye,
 wàa yí 'ví tuu 'bí 'duù jì yo tí mbe kpo-gbì-tà-tù yo,
 náa yí bà dù ta yo dúú bà ya tí gî.

17 'Duù tí nò náa Bu ye bà tuu yí jì yo tí mbe konì yo nò a
 Bèri-mì-Mbíri,
 tí mbe 'dè yúcó.

Ndâ 'duù muu to tí nó bà ùnje gítí wó wálá,
 tacó ndú jé gí bà ò yí nì wálá,
 ndú delè je gí bà ò yí ta ọ̀o ndú wálá.

Káa yo bà ò yí nì gí,
 tacó yí kèjì gí bà dù ta yo gbí njembí yo.

18 Ye bà si yo 'ví jì 'vì nò wálá.
 Ye bà dele ndi ye gí gí mì yo gî.

19 Sè ká njí'dí,
 bìndi ndâ 'duù bà gù ò ye wálá.

Káa yo bà ò ye gí,
 tacó ku me ndòngbú i jì ye lá.

À má é̀nò, ku delè bà dù me ndòngbú i jì yo lá.

20 Yo ta ẹ̀rè tí nò bà ò ni gí maa,
 ze ta Bu ye a ndâ gbèe 'duù.

Káa ndoo ta ndoo delè a ndâ gbèe 'duù.

21 'Duù mbe 'di ndâ có mì ye,
 bìndi yí gù kpolo tí ndú gí,
 a mbe zè ye nìkì maa.

Káa 'duù mbe zè ye nìkì maa,
 Bu ye bà zè yí nìkì maa.

Ye delè bà zè yí nìkì maa.

Ye delè bà 'dè gbí tí ye jì yí.»

22 Mâ giì zeke'o, 'bí mbe tala có mì Jézù ta rẹ wó a Júdá, me Júdá ñinó tí Júdá Ìsikàriyótè nò lá, giì 'vee Jézù máa, «Wò bà túbà tí lo ji ze ta bà muu ze nó, si sè ndá 'bí 'duù mí to, ta ɲa kpokèjì ɲàyi, Mbe tí ze?»

23 Káa Jézù giì 'visì có ji Júdá tí nò máa,
«Duù má zè ye ñikì maa,
yí bà kpolo tí ndá có mì ye gí.
Káa 'duù má kpolo tí ndá có mì ye gí,
Bu ye bà zè yí ñikì maa.

Ze ta Bu ye bà gí gí bà sì 'bá ngbé mí mì ze ta ndú.

24 Ndá mbe zè ye ñikì lá, kpolo tí ndá có mì ye lá.
Káa ndá có tí nò náa ye kù 'dè nò me ndá có mì ye lá.
Ndú a ndá có mì Bu ye, tí mbe tuu ye.

25 Ye kù 'dè ndá có tí nò ji yo kpónó si ndoo a kuu ta ndoo nò.

26 Káa a Bèri tí nó náa Bu ye ba giì tuu yí ji yo,
tí mbe kpo-gbí-tà-tù yo ta rẹ ye nó
ká bà gí gí bà ñibà ndá i 'dáá gí ji yo.

A yí delè ká bà gí gí bà 'va mbí yo gítí ndá có ñinó náa ye
'dè ji yo 'dáá gí nò.

27 Yo dù ta 'dè njembí yo.

Ye bà je ɲa 'dè njembí tí nó mì ye nó ji yo.

Ye kù je ji yo me go bà je i ji yo mì ndá 'duù lá.

À má éno, yo 'ví si njembí yo 'ví mù lá.

28 Yo 'di 'do gbí nje ye ta tù yo éno máa,
ye kù giì ya gí,
wàa ye 'ví giì dele ndi ye nò gí.

À má éno, yo kùtàá má a ndá 'duù mbe zè ye ñikì maa,
líkí'o bà 'di éno máa, ye kù ya gí mì Bu ye nò, bà bàkà
yo ngé.

Tacó Bu ye a gbolò 'duù ndii ye gí.

29 Ye kù ci nó a yo kùro bà bàkà tí mì i tí nò.

Tacó wàa à má giì bàkà tí,
yo 'ví ù ta nje gítí .

30 O mì ye tacó bà dù kù 'dè có kpòò ji yo wálá,
tacó Gba-to-tí-nó kèjì.

À kpétí ká éno, wotí mì wó gítí ye wálá.

31 Káa ye kù bàkà go có tí nó náa Bu ye 'dè ji ye nò.

Tacó wàa ndá 'duù 'ví ɲò tí ni éno máa,
ye zè Bu ye ñikì maa.

Tacó ye delè kù bàkà ndírí ká go có tí nó náa yí 'dè ji ye nò.

«Nògí, yo a gí yaà wàa ndoo 'ví nje nó 'do bà-i-nó gí!

15

Jézù a cèe bè nèbítì

- 1 «Ye a cèe bè nèbítì,
káa Bu ye a cèe mbe ọ̀ njí nèbítì.
- 2 Yí kù saaka ndá nè'bi ye ọ̀nọ̀ mbe ọ̀ lá nó 'dáá gí gí 'dè,
bìndi yí gù waaka gàna tí ndá bè'i á 'do tí ndá ọ̀nọ̀
mbe ọ̀ gí nó gí,
sì ndú ngbárángà'i,
tacó wáa ndú 'ví ọ̀ túkà'i.
- 3 Yo kponó a ndá ngbárángà 'duù;
ndá có mì ye náa ye 'dè jì yo nó
bàkà yo tí ndá ngbárángà 'duù sàà gí.
- 4 Yo zèe ye tí kpoò,
wáa ye delè 'ví zèe ta yo tí kpoò.
Yo ọ̀ ni gí máa,
nè'bi mú ọ̀nọ̀ mbe yaka 'do tí kpo ọ̀ngbó mú gí nó
jé ọ̀ mí to ká ta kpéetí wó lá,
sè káa ọ̀nọ̀ yí má ká kuu tí kpo ọ̀ngbó mú.
Yo delè ká éno,
yo má ta kpéetí yo,
gbí có mì yo bà dù wálá,
sè káa ọ̀nọ̀ yo má zèe ye tí kpoò.
- 5 Ye a 'dóo kpo ọ̀ngbó bè nèbítì,
káa yo a ndá nè'bi bè nèbítì tí nó.
À má éno, 'bí 'duù gbí ọ̀kò tí yo má zèe ye tí kpoò,
wáa ye 'ví zèe yí tí kpoò,
a 'duù tí nó ká bà bàkà tó i túkà'i,
tacó yo má mò tí yo 'do tí ye gí,
yo gí bà bàkà i gbaànjé wálá.
- 6 'Duù ọ̀nọ̀ mbe zèe ye tí kpoò lá nó,
go nè'bi mú ọ̀nọ̀ náa à da 'do tí kpo ọ̀ngbó mú gí 'dè
gí nó.
Ndá ọ̀ ndá nè'bi mú tí nó
náa à kù saaka ndú 'do tí kpo ọ̀ngbó mú gí nó má
aanga gí,
à kù kili ndú, bìndi à gù doo ndú ta wu.
- 7 Yo má zèe ye tí kpoò,
wáa ndá có mì ye 'ví dù gbí njembí yo,
yo má yù i ọ̀nọ̀ ta go tí yo nó 'do mì Mbíri,
Mbíri bà je jì yo gí.
- 8 Ndá 'duù kù ọ̀lù ọ̀ Bu ye ta o tí nó náa yo má kù bàkà tó
i,
tacó bà túbà tí yo máa,
yo a ndá mbe tala có mì ye nó.
- 9 Ye kù zèe yo nìkì ká go bà zèe ye nìkì mì Bu ye.

À má éno, yo 'ví ne 'do tí ye lá.

10 Yo má 'di ndâ có mì ye gî,
ye bà zè yo nìkì maa,
á go ñìnó náa ye kù 'di có mì Bu ye,
káa yí kù zè ye nìkì maa nô.

11 Ye 'dè ndâ có tí nò jì yo,
tacó wàa ña líkí'o tí nó á tí ye nó 'ví dù tí yo,
delè tacó wàa ña líkí'o tí nò 'ví dù tí yo ta ña wálá.

12 Có mì ye jì yo éno máa,
yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa,
á go ñìnó náa ye kù zè ta yo nìkì maa nô.

13 'Duù má ùnje gítí bà cì á muu ndâ kómbe wó,
gbí éno máa,
yí zè ndâ kómbe wó tí nò nìkì ta ña wálá.

14 Yo má bàkà go ndâ có mì ye nò gî,
yo bà dù tí ndâ kómbe ye.

15 Ye káká'i bà nì bòò mítí yo wálá,
tacó 'duù 'dè ndâ có kóó mì wó jì bòò mì wó lá.

Rè yo a ndâ kómbe ye,
tacó ye 'dè gbí ndâ có ñìnó náa ye 'di 'do mì Bu ye nó
'dáá gî jì yo gî.

16 À me yo táánò ká gí mì ye ta muu yo lá.

A ye táánò ká ñuka yo máa,
yo dù tí ndâ kómbe ye,
bìndi ye gíì bàkà yo tí ndâ 'duù mbe bàkà ndâ i ñìnó
ta i ká gbí ndú,
tí ña ndâ i ñìnó mbe dù tí ká nó,
tacó wàa, Bu ye 'ví je ta ndâ i ñìnó náa yo yù 'do tí wó
ta rè ye nó 'dáá gí jì yo.

17 Ye 'dè ndâ có tí nò jì yo tacó wàa,
yo 'ví zè ta tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa.

Ndâ 'duù bà sogo ndâ mbe tala có mì Jézù

18 «Ndâ 'duù má kù sogo yo,
yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, a ngú i nò lá.

Ndú táánò sogo ye kùro bà sogo yo mì ndú gî.

19 Yo kùtàá má a ndâ 'duù mì ndâ 'duù muu to tí nó,
ndú kùtàá bà zè yo nìkì maa,
tacó yo a ndâ 'dóó ndâ ñìnó mì ndú.

Káa yo me ndâ 'duù mì ndâ 'duù muu to tí nó lá,
tacó ye ñuka yo tí ndâ 'duù mì ye gî.

Tacó éno, ndâ 'duù kù sogo yo.

20 Nògí, yo je mbí yo mítí ndâ có tí nó táánò náa ye 'dè jì yo
éno máa,
bòò me gbolò ndii mbe tí wó lá nô.

Ndú táánò má mèèkè'i tí ye gî,

- ndú delè bà mèèkè'i tí yo gî.
 Ndú táánò má 'di có mì ye gî,
 ndú delè bà 'di có mì yo gî.
 21 Káa ndú bà mèèkè'i tí yo á muu ye,
 tacó ndú ò mbe tuu ye ní lá.
 22 Ye táánò má gí lá,
 ye táánò delè má 'dè có jì ndú lá,
 Mbířì bà tù 'bì wó gí tà ọ́o ndú máa,
 ndú a mbe bàkà vò i nò, wálá.
 Káa kpokèjì bà kùì' bà mì ndú kpónó nè gî,
 tacó ye gí gî,
 tacó ye delè 'dè có jì ndú gî.
 23 'Duù má kù sogo ye,
 yí kù sogo nò a Bu ye.
 24 Ye táánò má bàkà ọ́a ndá kpo-kpò seřè tí nó
 náa 'bí 'duù jé bàkà sàà kùro lá nó
 mí gbí òkò tí ndú lá,
 Mbířì bà 'dè có gítí ndú wálá.
 Káa ndú ò ndá i tí nó táánò náa ye bàkà nó gí,
 káa ndú kpòò kù sogo ye,
 ndú delè kù sogo Bu ye.
 25 Si ndú 'ví bàkà éno,
 tacó wàa có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì ndá muu-cè
 máa,
 <Ndú táánò sogo ye ta nderè tí wálá,> nó
 'ví dù tí tí yúco.
 26 Ta o tí nó náa mbe kpo-gbì-tà-tù yo tí nó
 náa ye bà tuu yí 'do mì Bu ye,
 tí Bèřì mbe kù co tí kpokèjì mì yúco,
 náa řèngbó wó 'do tí Bu ye nó, bà gí nó,
 yí bà dù tí mbe ma có tí ye.
 27 Yo delè bà dù tí ndá mbe ma có tí ye,
 tacó yo dù ta ye 'do tí bà 'bità nèté mì ye yee tí kpónó.

16

- 1 «Ye 'dè ndá có tí nó 'dáá gí jì yo tacó wàa, njembí yo wúnò
 'ví mù tí gítí ndá i yè ọ́o tí nó
 náa ndá 'duù kèjì gí bà bàkà mítí yo nó lá.
 2 Ndá 'duù bà gii mòkò yo 'do gbí òkò tí ndá 'duù
 ta ndi tí ndá bándò bà kili ndá Jùdéyà gí bà ùlù Mbířì
 gî.
 Káa yo 'ví te mí gbí muu yo me káa ònò cuki lá.
 Yo te mí gbí muu yo delè éno máa,
 'bí o wúnò ká kèjì náa ndá mbe kù ziki yo ta o tí nó bà
 kořo có éno máa,
 ndá yì kù bàkà a nèté mì ndá yì kùro Mbířì.

³ Ndú bà bàkà ña i tí nò,
tacó ndú jé ñò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ze ta Bu
ye ni lá.

⁴ À má éno, ye kpónó kù kpo nó a gbí-tà-tù yo,
tacó wàa, o bà mèèkè'i tí yo nò má gí wúnò,
mbí yo 'ví 'va tí éno máa,
ye táánò ci yo gítí sàa kùro gí.

O bà gí Bèri-mì-Mbíri wúnò

«Ye táánò 'dè ndâ có tí nò ji yo sàa lá,
tacó ndoo kù dù ta ndoo bà gbèe to.

⁵ Káa ye kpónó kù gí ya gí mì 'duù tí nó táánò mbe tuu ye
nò.

Ta ndâ ña ñìnò 'dáá gí,
'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo mbe 'vee ye kpónó
éno máa,
<Wò kù ya gí kòtí 'di wè?> nò wálá.

⁶ Káa njembí yo kpónó wálá ta sé có tí nò náa ye 'dè ji yo
nò.

⁷ Káa ye bà nguù yúco 'do tí yo wálá:
ye kù ya nó tí nò kpolo ma a i tacó tí yo,
tacó ye má ya lá,
mbe kpo-gbí-tà-tù yo tí nò bà gí wálá.

Káa ye má ya gí,
ye bà tuu yí gí tí ji yo.

⁸ Yí má gí gí,
a yí ká bà 'dè có ñìnó mbe ya gí gbí muu ndâ 'duù
gítí ndâ vò i,
ta 'duù ñìnó mbe ya jáá nó,
ta bà waa có mì Mbíri.

⁹ Yí kèjì gí bà 'dè có ñìnó mbe ya gí gbí muu ndâ 'duù gítí
vò i,
máa, bà biya bà ùnje gítí ye mì ndú a vò i.

¹⁰ Yí kèjì gí bà 'dè có ñìnó mbe ya gí gbí muu ndâ 'duù
gítí 'duù ñìnó mbe ya jáá nó delè
a i mítí bà ya ye gí mì Bu ye,
bìndi yo bà ñò ndi ye wálá.

¹¹ Yí kèjì gí bà 'dè có ñìnó mbe ya gí gbí muu ndâ 'duù
gítí bà waa có mì Mbíri,
tacó Mbíri waa có mítí Gba-to-tí-nó.

¹² Ndâ có gbí muu ye tacó bà 'dè ji yo tanga tí lá,
káa wotí tí yo bà dù gítí bà 'di gbí ndú kpónó wálá.

¹³ À má éno, Bèri-mì-Mbíri,
tí mbe kù có tí kpokèjì mì yúco má gí gí,
a yí ká bà tè kùro yo có tí kpokèjì mì yúco.

Tacó yí bà gí gí bà 'dè me 'dóo có mì wó gbí muu wó lá.

Yí bà gí gí bà 'dè jì yo káa ndâ có ñìnó náa yí 'di nô.

Yí bà gí gí bà ma có ndâ i ñìnó kèjì nô.

14 Yí kèjì gí bà wu gbí ye jì yo,
tacó yí bà gí gí bà 'dè jì yo 'dáá káa ndâ có ñìnó
náa yí 'di 'do mì ye nó.

15 Ndâ có gbí muu Bu ye 'dáá gî káa ndâ có tí nò gbí muu
ye nó.

Ñìnò a gbí nderè có tí nò náa ye 'dè tí ta có jì yo éno máa,
yí bà gí gí bà 'dè jì yo 'dáá káa ndâ có mì ye nó ká nò.

16 Tacó yo gàà éno kèjì gí bà ñò ye wálá,
yo má gii dù á bìn̄di bà ya ye 'do tí yo nò ndi-ndi-ndi
éno,
yo bà gii ñò ndi ye káká'i.»

17 Ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù mâ gii 'di có tí nò náa yí
'dè jì ndú nò, ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa,
«Gbí ña có mì wó náa yí 'dè éno máa, ndoo gàà éno kèjì gí
bà ñò yì wálá, má n̄jì'dí kózò gî, ndoo bà gii ñò ndi yì nó,
máa yè? Gbí có tí nò mì wó, máa, yì kù ya gí mì Bu yì nó,
máa yè?»

18 O tí nò mì wó <gàà> nò a o yè? Ndoó 'di gbí o tí nò mì
wó <gàà> nò lá.»

19 Káa Jézù gii ñò ni gî máa, à tí ndú a go bà 'vee yì, tacó
éno, yí gii cu kùro bà 'vee yí mì ndú ta bà 'vee ndú máa,
«Yo kù 'vee 'vé gbí òkò tí yo nò a i gítí gbí có tí nó náa ye
'dè éno máa, <Yo gàà éno bà gii ñò ye wálá, yo mâ gii dù
ndi-ndi-ndi éno gí, yo bà gii ñò ndi ye káká'i nó?»

20 Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa,
yo bà gii wa ku ta ngo-ro yo,
káa ndâ 'bí 'duù ta líkí'o tí ndú.

Nje yo bà gii zuu,
káa bà zuu nje yo nò bá 'visì tí tí líkí'o.

21 Niì kù tu nje wó ta o bà mi 'viì,
tacó yí gbí sé'i,
káa 'viì mâ gii tè gî,
bà mbí niì tí nò gii ò tí sé gó-káyì gî ta líkí'o máa,
yì jò 'duù mí muu to gî.

22 Nògí, yo kpónó kù zuu nje yo á go bà zuu nje mbe gó-káyì.
Káa tàkòcò yo bà gii peteke gî,
tacó ndoo bà 'de tí ndoo ta ndoo káká'i gí.

'Bí 'duù mbe volo gbí líkí'o tí nò náa ye bà je jì yo nò, bà dù
wálá.

23 O tí nò má gí gí,
yo bà 'vee ye gítí 'bí i gbaànjé wálá.

Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa,
Bu ye ta o tí nò bà je ña i ñìnó
náa yo bà yù 'do tí wó ta r̄è ye nó jì yo gí.

24 Yo yee tí kpónó jé yù i 'do mì Bu ye ta rẹ ye lá.

Má éno, yo 'bìtà bà yù i ta rẹ ye á 'do tí kpónó,
wàa yí bà je jì yo gî.

Tacó wàa yo 'ví dù ta líkí'o tí yo ta 'bí i mbe gboo 'do mì yo
wálá.

25 Ye yee tí kpónó kù 'dè có tí nò jì yo ká ta ndâ kpùrù có.

Káa o tí nò náa ye káká'i bà 'dè ndâ kpùrù có jì yo wálá nò,
ká kèjì.

Ye ta o tí nò bà 'dè có gítí Bu ye ngbárángà'i éno jì yo.

26 Ta o tí nò, yo bà gii yù ndâ i 'do mì Bu ye ta rẹ ye.

À káká'i me ye ká bà 'deke tí ye jì Bu ye tacó tí yo lá,

27 tacó Bu ye zè yo nìkì ta rẹ ye ma.

Bu ye zè yo nìkì maa nò,
tacó yo zè ye nìkì maa.

Yo delè gii ùnje gî máa,
ye táánò gî 'do mì wó tí Bu ye.

28 Ye táánò gî gí muu to tí nó 'do mì Bu ye.

Káa ye kpónó kù dele ndi ye ya gí mì Bu ye.»

29 Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì yí máa,
«Ìyo le! Wò kpónó kù 'dè gbí có jì ze ngbárángà'i. Wò kù
'dè me kpùrù có lá.

30 Ze kpónó nò ni ngbárángà'i gî, máa, wò nò ndâ i 'dáá
gî ni gî. Á má éno, gbí nderè bà 'vee wò mì 'bí 'duù gbí òkò
tí ze máa, wò gî 'do kòtí 'di wè nò wálá. Tacó ze kpónó ùnje
ta njembí ze gî, máa, wò gî 'do mì Mbírì.»

31 Káa Jézù gii 'vee ndú máa,
«Yo ùnje ta njembí yo gítí ye gî?

32 Yo 'di có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nò:

O bà nje gbí yo vóró-voro gî ká kèjì.

O bà 'vaaka yo 'do tí ye gbaànjé-gbaànjé

ya gítí ndâ 'dóó bàndò mì yo si ye ta kpéetí ye, gí sàà
gî.

Káa à kpéetí ká éno,
ye bà dù me ta kpéetí ye lá.

Ze bà dù ta Bu ye.

33 Ye 'dè ndâ có tí nò jì yo
tacó wàa, yo 'ví dù nìkì maa ta rẹ ye.

Ndâ vò i bà 'de yo muu to tí nó me gbolò,

káa yo 'ví zèè njembí yo,

tacó ye kpò muu ndâ vò i muu to tí nó gî.»

17

Jézù 'deke tí wó jì Mbírì tacó tí ndâ mbe tala có mì wó

1 Jézù mà gii cee ta bà 'dè ndâ có tí nò ji ndâ mbe tala có mì wó gî, yí gii zeke'o gí gbírì, bìndi yí gii 'deke tí wó ji Mbírì, máa,

«O tí nò gí gî, Bu ye.

À má éno, túbà tí 'Viì mì lo tí mbe wotí ji ndâ 'duù, tacó wàa, 'Viì mì lo 'ví tù ta bà tí lo tí mbe wotí ji ndâ 'duù.

2 Wò kaa ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî mí 'bì wó gî.

À má éno, si yí 'ví je 'válá ñìnó mbe cee lá nó ji ndâ 'duù tí nò náa wò kaa ndú mí 'bì wó nò.

3 Káa rẹ̀ i mbe je 'válá tí nò mbe cee lá nó a bà ñò wò ni tí gbèe Mbírì dú, gii je bà ñò Jézù tí Bindi lo tí Mbírì náa wò tuu yí nó ni .

4 Ye túbà wotí mì lo ji ndâ 'duù muu to tí nó ta bà bàkà nèté tí nó náa wò táánò je ji ye nó, cee gî.

5 Nògí, te duù Mítí ye kpónó, Bu ye.

Te duù mítí ye ta bà si ye 'ví ki tí ye dèngècè rẹ̀gbà tí lo á go ñìnó táánò mì ndà á kùro o bà suu to tí nó nò.

6 Ye túbà tí lo á ji ndâ 'duù tí nó náa wò ruka ndú ji ye á 'do gbí òkò tí ndâ 'duù á muu to tí nó nó gî.

Ndú táánò a ndâ 'duù mì lo, bìndi wò gii kaa ndú ji ye, káa ndú gii 'di có mì lo gî.

7 Ndú kpónó ñò ni gî máa, ndâ có tí nó 'dáá náa wò 'dè ji ye nó a ndâ có mì lo.

8 Tacó ye 'dè ndi ndâ có tí nó náa wò táánò 'dè ji ye nó ji ndú gî.

Ndú delè gii ùnje gî, máa, à dú nò a ndâ có mbe co 'do gbí nje lo.

Ndú delè gii ùnje gî, máa, ye táánò gí dú 'do ká mì lo.

Ndú delè káká'i gii ùnje gî, máa, à dú káa wò táánò ká tuu ye.

9 Ye kpónó kù 'deke tí ye ji wò nó a i tacó tí ndú.

Ye kù 'deke tí ye ji wò me tacó tí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí lá.

Ye kù 'deke tí ye ji wò a i tacó tí ndâ 'duù tí nó náa wò táánò kaa ndú ji ye nò.

Tacó ndú a ndâ 'duù mì lo.

10 Ndâ 'duù mì ye 'dáá gî a ndâ 'duù mì lo.

Ndâ 'duù mì lo 'dáá gî delè a ndâ 'duù mì ye.

Ye kù túbà tí ye ji ndú a i ta rẹ̀ lo.

11 Tacó a ndú ká bà dù á muu to tí nó.

Ye kpónó kẹ̀jì gí mì lo.

Ye kpòò me 'duù ta rẹ̀ muu to tí nó lá.

- À má éno, kpolo tí ndâ 'duù mì lo
 náa wò ɾuka ndú ji ye nó, ta ɾè mì lo,
 tacó wàa, có mì ndú gbí òkò tí ndú 'ví dù ká gbaànjé,
 á go có mì ndà gbí òkò tí ndà, tó Bu ye.
- 12 Ye táánò kpolo tí ndú si ze ta ndú bà gbèe to nó a i ta ɾè
 lo,
 tí 'dóó ɾè lo tí nó náa wò táánò gbì mí muu ye nò.
 Ye táánò kpolo tí ndú 'dáá gí tí kpoò.
 'Duù tí nó gbaànjé gbí òkò tí ndú mbe gĩri'o 'do tí kèjì mì lo
 nó
 gĩri'o 'do ká gbí 'dóó wò muu mì wó,
 á go có tí nó gbí wáràgà mì lo tí Mbíri nò.
- 13 Ye kpónó kèjì gí mì lo,
 à má éno, ye kù 'dè ndâ có tí nó ji ndâ 'duù tí nó
 náa wò táánò ɾuka ndú ji ye muu to tí nó nó,
 tacó wàa ɲa líkí'o tí nó tí ye nó 'ví dù tí ndú delè.
- 14 Ye 'dòkò có mì lo táánò náa wò 'dè ji ye nó ji ndú gí.
 Tacó éno, ndâ 'duù muu to tí nó kpónó kù sogo ndú,
 tacó ze ta ndú me ndâ 'duù mì ndâ 'duù muu to tí nó
 lá.
- 15 Ye kù 'deke tí ye ji wò me éno máa,
 wò 'ví kaa ndú 'do muu to tí nó gí nò lá.
 Gbí nderè bà 'deke tí ye ji wò éno máa,
 wò 'ví kpolo tí ndú 'do tí Vò-'duù-tí-nò
 tí mbe kù eendi ndâ 'duù gítí wò i nò.
- 16 Tacó ze kpónó ta ndú káká'i me ndâ 'duù
 mì ndâ 'duù muu to tí nó lá.
- 17 Kaa ndú mò gítí kpokèjì mì yúcó,
 tacó có mì lo a yúcó.
- 18 Ye kù tuu ndú ta ndi muu to,
 á go bà tuu ye mì lo á gí muu to tí nò.
- 19 Ye kaa tí ye ji wò á tacó tí ndú,
 tacó wàa ndú delè 'ví kaa ta tí ndú ji wò
 ta bà co tí kpokèjì mì yúcó.
- 20 Káa ye kù 'deke tí ye me ká tacó tí ndú cuki lá.
 Ye kù 'deke tí ye delè tacó tí ndâ 'duù ɲínó
 bà gii kaa tí ndú ji ye 'do gbí có mì ndú nò.
- 21 Ye kù 'deke tí ye, máa,
 có mì ndú 'ví dù ka gbaànjé
 á go có mì ndà, Bu ye;
 có gbí njembí lo ká go có gbí njembí ye,
 bìndi có gbí njembí ye ká go có gbí njembí lo.
 Si có mì ndú 'ví dù ká gbaànjé,
 tacó wàa, ndâ 'duù muu to tí nó 'ví ɲò tí ni éno máa,
 a wò táánò ká tuu ye.
- 22 Ye le bèrè tí nó náa wò le ji ye nó ji ndú gí,

Ye le ji ndú tacó wàa,
njembí ndú 'ví dù ká gbaànjé.

23 Ye le ji ndú tacó wàa,
njembí ndoo 'ví dù ká gbaànjé ta ndú.

Tacó wàa, ndâ 'duù 'ví nò tí ni éno máa,
a wò táánò ká tuu ye;

ndâ 'duù delè 'ví nò tí ni éno máa,
wò zè ndú nìkì ká go bà zè ye nìkì mì lo.

24 Có gbí njembí ye éno máa,
wò 'ví je bàndò ji ndâ 'duù tí nó náa wò ɾuka ndú ji ye
nó
á mí ɾègbà tí ye,
tacó wàa, ndú 'ví nò ta bà te duù tí ye mì lo,
tacó wò 'bità bà zè ye nìkì maa si ndâ suu to tí nó kálásè,
Bu ye.

25 Wò a 'duù jáá, Bu ye!

Sè ndâ 'duù muu to tí nó nò wò ni lá,
káa ye nò wò ni gí.

Ndâ 'duù tí nó náa wò kaa ndú ji ye nó delè nò ni gí máa,
a wò táánò ká tuu ye.

26 Ye túbà tí lo ngbárángà'i éno ji ndú gí, Bu ye!

Ye delè kpónó kpòò kù túbà tí lo ngbárángà'i éno ji ndú,
tacó wàa, ndú 'ví zè tí ndú gbí òkò tí ndú nìkì maa,
á go bà zè ye mì lo nìkì maa;

delè tacó wàa có tí ye 'ví dù gbí njembí ndú.»

18

Bà zèè Jézù

1 Jézù mâ gii 'deke tí wó ji Mbíri cee gí, yí gii kaa sè ndâ
mbe tala có mì wó ya tí gí gbí 'bí wúngbó jìlì mbâ náa à ɾò
mí tito 'bí pù njáá náa à kù nì tí a Njáá Kìdòronì, á bìndi
bà njè nó mì Júdà.

2 Káa Júdà tí mbe ba ngbù Jézù nò bàndò tí nó sàà gí, tacó
a bàndò náa ndú ya gítí ta ndâ Jézù 'vìlì-'vìlì.

3 Tacó éno, yí gii ja ndâ àsìkèrì, ta ndâ mbe kpolo tí 'bá-
Mbíri tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà kaa ndú ji yí,
máa, yí ya ta ndú gí bà zèè Jézù nó, ta ndâ zí'i, ta wu nje
kùpò 'bì ndú, ká ndírí gítí bàndò tí nó.

4 Jézù mâ gii nò ndú kèjì, yí gí co 'do mì ndâ mbe tala có
mì wó ya gí kùro ndú, tacó yí nò ɾa i tí nó náa ndú kèjì gí
bà bàkà ta yí nó ni gí. Ndú mâ gii yee tí Jézù gí, Jézù gii 'vee
ndú máa, «Yo kù pà a bà tí 'dì?»

5 Káa ndú gii 'visì có ji yí máa, «Ze kù pà a bà tí Jézù tí
nó mbe gí 'do Názàrètì nô.»

Káa Jézù giì 'visì có ji ndú, si Júdá tí mbe ba ngbù wó kù rò tíyò gbí òkò tí ndú, máa, «Ye a yí.»

⁶ Káa ta o tí nó náa Jézù 'visì ta có ji ndâ 'duù tí nó máa, «Ye a yí» nó, ndú giì yèè ndi ndú 'do tí Jézù gí ndiì, bìndi ndú giì 'vaka tí to.

⁷ Káa Jézù giì 'vee ndú káká'i máa, «Yo kù pà a bà tí 'dí?» Ndú káká'i giì 'visì có ji Jézù máa, «Ze kù pà a bà tí Jézù tí nó mbe giì 'do Názàrètì nò.»

⁸ Káa Jézù giì 'visì có ji ndú máa, «Ye kùtáá 'dè ji yo gí, máa, ye a yí. Yo má kù pà a ye, yo zèè ye, wàa yo 'ví si sè ndâ 'bí 'duù tí nó 'ví ya .»

⁹ Jézù 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe giì tacó bà zèè yí nó, máa, ndú si ndâ mbe tala có mì yì 'ví ya , tacó wàa có tí nó náa yì 'dè sàà ji Mbíri éno máa, «Ye bà si 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa wò kaa ji ye nó 'ví gíri lá, Bu ye,» nó 'ví dù tí tí yúco.

¹⁰ Piyétòrò mà giì nò ndâ 'duù tí nó kù nò ta Jézù niki lá, yí bà-i-nò giì ja sìzò mì wó 'do gbí foko, bìndi yí giì da ta tù 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú ta rẹ wó a Málíkù, tí bòò mì Kùro ndâ bu-Mbíri, waa gí.

¹¹ Káa Jézù giì do mítí Piyétòrò máa, «Dele ndi sìzò mì lo nó gí gbí foko! Wò koṛo có éno máa, ye 'ví kònò sé'i go có mì Bu ye lá?»

Bà ya ta Jézù gí kùro Ánà

¹² Ndâ 'duù tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tuu ndú ta ndâ Júdá gí tàkò Jézù nó giì zèè yí. Ndú mà giì ẹre yí gí,

¹³ ndú giì ja yí kpédélé'i ya tí a i gí kùro Ánà tí ká Kùro ndâ bu-Mbíri náa ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò mò yí 'do gbí nèté gí,

¹⁴ bìndi yí tí ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò giì te gè Ánà, tí Kàyífà tí nó tí mbe kpo-gbí-tà-tù ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà éno máa, «À nìkì a bà cì 'duù gbaànjé á tacó tí mbè ndâ 'duù» nó, mí bìndi Ánà.

Kpédélé bà o Piyétòrò 'do tí Jézù

¹⁵ Ndâ Sìmonè Piyétòrò, ta 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù, giì ru ndi Jézù yee 'bá mì Ánà. Ndú mà giì yee kà, ka Piyétòrò nó giì rì ká ngé gí gbí ndùgù, tacó ndú nò tí ndú ta Ánà ni ngbárángà'i sàà kùro gí.

¹⁶ Bìndi yí giì 'dè có ji nù tí nó mbe kù kpolo tí njekèjì ndùgù nó, máa, yí si Piyétòrò 'ví rì gí gbí ndùgù, tacó Piyétòrò gboo nìndi wó ká mí sè.

¹⁷ Ta o tí nó si Piyétòrò kù giì rì gí gbí ndùgù nó, nù tí nó giì 'vee yí máa, «Wò me 'bí mbe tala có mì 'dakò tí nó lá?»

Káa Piyétòrò gii 'visì có ji nù tí nò máa, «Jéé lá! Ye me mbe tala có mì wó lá.»

¹⁸ Ta o tí nò, ndâ mbe bàkà nèté 'bá mì Kùro ndâ bu-Mbíri kù u wu á njewu gbí ndùgù. Tacó éno, Piyétòrò mâ gii òrì gí gbí ndùgù gí, yí gii ya kù rò tíyò á rẹgbà wu á mì ndú ta ndú, tacó o tí nò a o cò'o.

Ánà 'vee gbí nje Jézù

¹⁹ Ndâ mbe zèè Jézù mâ gii yee ta yí kùro Ánà, Ánà gii 'vee gbí nje Jézù gítí ndâ mbe tala có mì wó, ta ndâ bà nìbà i mì wó.

²⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji yí máa, «Ye táánò ta o 'dáá gí kù 'dè có ngbàrángà'i mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. Ye delè táánò kù nìbà i ji ndâ 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, delè ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri. À sósò'ò nò a ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà 'dáá gí. Ye jé 'dè có mí tà bèngì lá.

²¹ À má éno, 'vee gbí nje ye lá. 'Vee ndâ 'duù ònó táánò mbe 'di ndâ có mì ye gí nó, wàa ndú 'ví 'vanda ndi ndâ có tí nò ji wò.»

²² 'Bí kùro ndâ àsikèrì tí nó mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri nó mâ gii 'di có tí nò náa Jézù 'visì ji Ánà nò, yí gii ja 'bì wó mí gbí tù Jézù ta kpo tàkòcò. Bìndi yí gii 'vee Jézù máa, «Ìjìnò a cè ña bà 'visì có mì lo ji Kùro ndâ bu-Mbíri ká nò?»

²³ Káa Jézù gii 'visì có ji kùro ndâ àsikèrì tí nó mbe gbí gbí tù wó nò máa, «Có tí nò náa ye 'dè nò má lè gí, 'dè có ji ndâ 'duù máa, ye 'dè a 'vére. Káa ye má 'dè a yúco, gbí nderè bà gbí ye mì lo a yè?»

²⁴ Ánà mâ gii cee ta bà 'vee gbí nje Jézù gí, yí gii tuu yí gbí wú ya tí ji Kàyífà.

Bà só, ta bà ta'ò bà o Piyétòrò 'do tí Jézù

²⁵ Káa si ndâ àsikèrì kù gii ya ta Jézù 'do kùro Ánà gí kùro Kàyífà, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù u wu ta ndâ Piyétòrò nó gii 'vee yí máa, «Wò me 'bí mbe tala có mì 'duù tí nó gbaànjé lá?»

Káa Piyétòrò gii tò kponje gí, máa, «Ye me mbe tala có mì wó lá.»

²⁶ Bìndi ònò, 'bí bòò mì kùro mì ndâ bu-Mbíri, tí nambe 'dakò tí nó náa Piyétòrò da tù wò waa ta sizo nó, gii 'vee Piyétòrò máa, «Ye kùtàá ò me yo ta yí gbí jìlì mbâ lá?»

²⁷ Káa Piyétòrò gii tò kponje gbí ònò ká jé 'vii ta bà kò-kò mì ngù.

Jézù kùro Pilátò

28 Kàyífà mâ gii 'viiki gbí có mì Jézù cee gî, yí gii je yí ta fírí dú'o jì ndâ àsìkèrì, máa, ndú ya ta yí jì Pilátò, tí gbolò 'duù mì ndâ Ròmánò ta wotí bà waa có ku mítí ndâ 'duù tí wó. Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tí nó mbe ko tàkò Jézù ya tí gí 'bá mì Pilátò nó mâ gii yee kà, ndú gii ọ̀rò ká sè. Tacó tàkii mì ndâ Pilátò tende, káa ndâ Jùdèyà ta o tí nó kù gee tí ndú bà ya gí tí ndâ bándò sàkàmàà á kùro bà zò i-cí-ci ta o gbolò o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyéli-mì-Mbíri.

29 Pilátò mâ gii ọ̀nò ènò, yí gii co 'do tà'i gí mì ndú sè. Bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Yo kpi ngbàngà tí 'dakò tí nó, máa, yí bàkà a yè?»

30 Káa ndú gii 'visì có jì Pilátò máa, «Vò i mì wó má wálá, ze kùtàá bà gí ta yí gí kùro lo bà-i-nó wálá.»

31 Káa Pilátò gii 'visì có jì ndú máa, «À má ènò, yo ya gí bà 'dè ngbàngà mì wó nó gbí 'dóó ọ̀a kpokèjì bà 'dè có gbí tàkii mì yo.»

Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'visì có jì Pilátò máa, «Ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò je wotí bà waa có ku mítí 'duù jì ze gbí tàkii mì ze lá.»

32 (Kponje tí nó bàkà tí gbí òkò tí ndâ Pilátò ta ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tacó wáa có tí nó náa Jézù 'dè éno máa, áá bà zì yí ta bà gbì yí mítí njèèkpe mù nó, 'ví dù tí tí yúco.)

33 Pilátò mâ gii 'di bà có mì ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà cee gî, yí gii bala Jézù ya tí gí tà'i mì wó. Bìndi yí gii 'vee yí máa, «Wò a gbolò gba mì ndâ Jùdèyà?»

34 Káa Jézù gii 'visì có jì Pilátò, máa, «Wò kù 'vee nó a 'dóó 'vé mì lo wèè, wò kù 'vee a 'vé bìndi 'bí 'duù?»

35 Pilátò gii 'vee Jézù káká'i máa, «Wò ọ̀nò ye a Jùdèyà? A ndâ 'dóó nambe lo tí ndâ Jùdèyà, ta ndâ bu-Mbíri mì yo, ká kpi ngbàngà tí lo jì ye. Wò tà bàkà ta ndú a ọ̀a yè?»

36 Káa Jézù gii 'visì có jì Pilátò máa, «Ye kùtàá máa gba mì ndâ 'duù á muu to tí nó, ndâ bọ̀ò mì ye bà gò ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà 'do tí bà zèè ye gí tí jì wò gí. Káa ye me gba mì ndâ 'duù á muu to tí nó lá.»

37 Pilátò gii 'vee Jézù máa, «À má ènò, wò a gbolò gba, ènò gí?»

Káa Jézù gii 'visì có jì Pilátò máa, «A wò ká 'dè ta nje lo éno máa, ye a gbolò gba. Káa kpèti ká ènò, ye kì me kí-kì lá. Njìno táánò a nderè bà jò ye. Njìno táánò delè a nderè bà gí ye gí muu to tí nó ká nó. Ye gí gí muu to tí nó tacó bà 'dè yúco jì ndâ 'duù. Ndâ 'duù njìno mbe ùnje gítí yúco gí nó 'dáá gí kù 'di có mì ye.»

38 Pilátò gii 'vee Jézù tí i-'viya máa, «Yúco mì lo a yè?» Bìndi yí gii co ndi wó káká'i 'do tà'i gí sè mì ndâ kpo 'duù

mì ndâ Jùdèyà. Bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ye ñò nderè bà waa có mì ye mítí 'dakò tí nó lá.

³⁹ Káa ña i mì yo mbe tè mítí yo gí a ñinó máa, ye ta o gbolò o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri cóó-cóó kù njaanga 'bí 'duù ñinó mbe níki tí yo nó 'do gbì zàà ji yo. À má éno, có mì yo kpónó máa, ye njaanga gbolò gba mì yo tí ndâ Jùdèyà ji yo?»

⁴⁰ Ndâ Jùdèyà má gii 'di có tí nó náa Pilátò 'dè ji ndú nó, ndú 'dáá gí gii 'visì có ji yí ta kòcò ndú ngéé gí yaà máa, «Njaanga ji ze me 'dakò tí nó lá! À tí ze a go bà njaanga Bàràbà ji ze!» Bàràbà tí nó táánò a vò mbe kùmùkù i mì ndâ 'duù.

19

¹ Pilátò má gii dele ndi wó gí tà'i á bìndi ba 'dè có mì ndú ta ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gí, yí gii je Jézù ji ndâ àsikéri mì wó, máa, ndú ya ta yí, wàa ndú 'ví gbì yí.

² Ndâ àsikéri má gii yèè ta Jézù 'do kùro Pilátò gí ndii gí, ndú gii paṛa kpeṛè go ké'bí nò, bìndi ndú gii te zékéré-zékéré mítí muu wó, máa, ñinò a tàgíyà-gba mì wó, bìndi ndú gii yuu bí-bi bongo mì ndâ gba mítí wó.

³ Bìndi ndú gii 'bità bà gbì yí, ta bà 'viya yí máa, «Mbíri 'ví si wò, gba mì ndâ Jùdèyà!»

⁴ Pilátò bà-i-nò gii co ndi wó gí mì ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà, si ndâ àsikéri mì wó kù mèkè'i tí Jézù, bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ñò nò, ye kpónó kù ya gí bà gí ta 'duù mì yo nó ji yo, tacó ye ñò nderè bà waa có mì ye mítí wó lá.»

⁵ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà má gii zeke'o, ndú gii ñò ndâ àsikéri mì Pilátò yee ta Jézù, ta bí-bi bongo gba tí wó wúru-wuru-wùrù, ta tàgíyà-gba náa à paṛaka 'do tí kpeṛè tí muu wó, yee tí ndú gí. Bìndi Pilátò gii 'dè có ji ndú máa, «'Duù mì yo nò.»

⁶ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà má gii ñò Jézù, ndú gii 'bità bà pìi kù máa, «Gbì yí mítí njèèkpè mù! Gbì yí mítí njèèkpè mù!»

Káa Pilátò gii 'visì có ji ndú máa, «Yo ya gí bà gbì yí mítí njèèkpè mù, tacó ye ñò 'dóó nderè bà gbì yí mítí njèèkpè mù ñindi ye lá.»

⁷ Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà bà-i-nò gii 'visì có ji Pilátò máa, «'Dakò tí nó kù 'dè có máa, yí a 'Viì-mi-Mbíri, káa à má gbì tàkii mì ze tí ndâ Jùdèyà, yèè gítí 'duù mbe kù 'dè ña có tí nó káa ku.»

⁸ Pilátò má gii 'di có tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà 'dè ji yí nó, gúku gii bàkà yì ndii ñinó sàà kùro nó gí.

⁹ Yí mâ giì dele 'do bà-i-nò ya gí tà'i mì wó, yí giì 'vee Jézù máa, «Wò gi 'do kòtí 'di?» Káa Jézù giì rání Pilátò gí.

¹⁰ Káa Pilátò giì 'vee Jézù káká'i máa, «Wò wálá biya bà njaa nje lo gí tàkò ye gí? Kọ̀ro muu lo máa, wotí bà njaanga miṛi lo 'do gbí vò i, ta wotí bà gbì wò mítí njèèkpè mú, 'dáa a i kpátù 'bì ye.»

¹¹ Káa Jézù giì 'visì có ji Pilátò máa, «Áá táánò má me Mbíri ká je wotí tí nò ji wò lá, wò kùtáá bà 'de wotí gítí bà zèè ye wálá. Njìnò a nderè có tí nò náa, vò i mì mbe gi ta ye ji wò me tí ta gbolò ndii vò i mì lo gí nò ká nò.»

Bà waa có ku mítí Jézù

¹² Pilátò giì bàkà cèe wotí mì wó tacó bà njaanga Jézù á bìn̄di có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nò. Káa ndá Jùdèyà giì kpò tí ta bà pìi wo 'váṛà-'váṛà gí. Ndú giì 'dè có ji Pilátò máa, «Wò má dò 'bì lo tí 'dakò tí nò gí, wò káká'i me kómbe ngáángbá gba mì ndá Ròmánò lá, tacó 'duù mbe kù bàkà tí wó tí gbolò gba kù jòò a gbí gba ta ngáángbá gba mì ndá Ròmánò.»

¹³ Pilátò mâ giì 'di ṛa có tí nò náa ndá Jùdèyà 'dè ji yí nò, yí giì njè nó ya gí bà ki tí wó pí jàlambà mì wó náa à te mí pí tìndàà díí gbí ngbàngà mì wó, náa ndá 'duù kù nì mítí a Díi-bà-waa-có, káa ndá Jùdèyà kù nì mítí gbí nje có mì ndú a «Gàbátà.» Bìn̄di yí giì 'dè có ji ndá àsìkèrì máa, ndú gi ta Jézù gí kùro yì. Ndá àsìkèrì mâ giì bàkà go có mì wó nò gí,

¹⁴ Pilátò giì túbà tí Jézù ji ndá Jùdèyà máa, «Gbolò gba mì yo kuu nô!»

I tí nò bàkà tí ta ṛi dè gítí bà gi gbúru, si ndá 'duù kù 'viindi tí ndú tacó sè sili gítí gbolò o bà bàkà tàkii bà Ndiita-muu-ndá-Ìzìriyéli-mi-Mbíri ká gbaànjé.

¹⁵ Bà túbà tí Jézù mì Pilátò ji ndá Jùdèyà máa, yí a gbolò gba mì ndú nò, giì te mí gbí muu ndú a 'bí ṛa i go mâ. Tacó éno, ndú giì tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà ji Pilátò máa, «Cee o mì 'duù tí nò gí! Gbì yí mítí njèèkpè mú!»

Pilátò bà-i-nò giì 'vee ndú máa, «Có mì yo éno máa, ye gbì gbolò gba mì yo mítí njèèkpè mú, wàà?»

Káa ndá Kùro ndá bu-Mbíri giì 'visì có ji Pilátò máa, «'Bí gbolò gba mì ze á bìn̄di ngáángbá gba mì ndá Ròmánò wálá!»

¹⁶ Pilátò mâ giì 'di có tí nò, yí giì je Jézù ji ndú, máa ndú ya gí bà gbì yí mítí njèèkpè mú.

Bà gbì Jézù mítí njèèkpè mú

¹⁷ Ndá àsìkèrì bà-i-nò giì te njèèkpè mú tí nó náa ndú kù ya gi bà gbì Jézù mítí nó ji yí. Bìn̄di ndú giì co ta yí 'do gbì

gbata gí sè, gítí 'bí bàndò náa à kù nì mítí a Kù-'bìlì-muu-ku. Káa à gbí có mì ndâ Jùdéyà kù nì mítí a «Gòlìgàtà.»

¹⁸ Bìndi ndú gii gbì yí mítí njèèkpè mù. Ndú ta gbèe o tí nò gii gbì ndâ 'bí mbe ngbà sósò'ô mítí ndâ njèèkpè mù delè. Ndú gii sè njèèkpè mù mì 'bí mbe ngbà gbaànjé mí gbí kù'bì, bìndi 'bí gbí gálì mì Jézù.

¹⁹ Pilátò gii cu có, bìndi à gii kpò mítí njèèkpè mù mì Jézù éno máa, «Ìjìnó a Jézù tí nó tí 'duù Názàrètì, tí gbolò gba mì ndâ Jùdéyà nó ká nò.»

²⁰ Ndâ Jùdéyà me mbè gii 'deke i tí nò náa Pilátò cu nò, tacó bàndò tí nó náa à gbì Jézù mítí njèèkpè mù mítí nó me 'dú 'do tí gbata lá, delè tacó Pilátò cu có tí nò gbí ndâ nje có ta'ò: có Jùdéyà, ta có Làtìni, gii je có Ìgìrìgì.

²¹ Káa ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri gii 'dè có ji Pilátò máa, «Wò kùtáa bà cu me éno máa, yí a gbolò gba mì ndâ Jùdéyà nò, lá. Cu éno máa, <'Dakò tí nó 'dè có táánò máa, yì a gbolò gba mì ndâ Jùdéyà.> »

²² Káa Pilátò gii 'visì có ji ndú máa, «I nìnó náa ye cu gí nò, ye cu gí.»

²³ Ndâ àsikèrì má gii cee ta nètè bà gbì Jézù mítí njèèkpè mù gí, ndú gii njèè gbí ndâ bongo bìndi wó nà'ò 'vii ta muu ndú. Káa kpokèjì bà njèè gbí 'bí bongo bìndi wó gbaànjé mbe gboo mí to, náa à gò ta banga tí kpáká'dà'i éno, gii kpò ndú gí.

²⁴ Tacó éno, ndú gii 'vii có gbí òkò tí ndú máa, à nìkì máa ndâ yì kì a mbìlì tacó bà nò 'duù nìnó náa áá bà 'va tí tí wó nò, cotí bà yaka gbí . Có tí nò bàkà tí jé ká go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, «Ndú njèè gbí ndâ bongo mì ye gbí òkò tí ndú. Ndú kì-mbìlì tacó ndâ bongo mì ye» nò.

²⁵ À kù rò tíyò rẹgbà njèèkpè mù mì Jézù ta o tí nò a ndâ Màriyà tí nawu wó tí Jézù, ta ná'vìndí nawu wó tí Jézù, ta 'bí Màriyà tí niì mì 'bí 'dakò ta rẹ wó a Kòlópà, ta 'bí niì delè ta rẹ wó káa Màriyà náa à kù nì mítí wó a Màriyà Màdèlénà tacó 'bá mì ndú gbí gbata Màdálà,

²⁶ ta 'bí mbe tala có mì Jézù náa Jézù zè yí nìkì ngé ndii gí. Jézù má gii nò ndâ nawu wó, ta mbe tala có mì wó náa yí zè yí nìkì kpòlo ma nó, yí gii je nje mítí nawu wó máa, «Ìjìnó a 'vii mì lo, niì.»

²⁷ Bìndi yí gii je nje mítí mbe tala có mì wó náa yí zè yí nìkì kpòlo ma nó máa, «Ìjìnó a nawu lo ká nò.» Mbe tala có mì Jézù nò gii 'bità bà kpòlo tí Màriyà ká go bà kpòlo tí 'dóo nawu wó ngé 'do ká bà-i-nò.

²⁸ Jézù má gii nò ni éno máa, yì cee ta nètè tí nó náa Mbíri tuu yì máa, yì gí gí bà bàkà nó gí, yí gii yù ngo máa, «À tí

ye a go ngo,» go có tí nó náa à cu mì gbí wáràgà mì Mbírì nò.

²⁹ Ta o tí nó náa Jézù yù ta ngo nò, zùù-zùù ngo nèbítì ta kàrà díí kuu bà-i-nò. Mâ giì zeke'o, 'bí 'duù giì yuu 'bí kàfòlò i mbe kù njù ngo go kàfò nó mí gbí zùù-zùù ngo nèbítì tí nó, yí giì sè mí nje 'bí kùngbò i, bìndi yí giì ya tee mí nje Jézù.

³⁰ Jézù mâ giì no-no zùù-zùù ngo nèbítì tí nó gbí i tí nó gí, yí giì 'dè có máa, «À cee gí.» Bìndi yí giì mò muu wó gí to, bìndi njembí wó giì ki gí.

³¹ Sè bà ta ɾi gítí bà 'bità o bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà ta o tí nó ká njí'dí; káa gbèe o bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà tí nó a gbolò o ndii sè ndâ 'bí ñinó sàà nó 'dáá gí. Tacó éno, ndâ kpo 'duù mì ndú giì ya gí mì Pilátò, bìndi ndú giì 'vee yí máa, yí si à 'ví cee o mì ndâ 'duù tí nó tí ndâ njèèkpè mù nó ta bà gbì gbí ndâ sáá kò ndú ki'viki gí, tacó wàa ndâ nambe ndú 'ví jaka ku ndú 'do yaà gí to. Tacó bà si ku ndú mí yaà ta ɾa gbolò o tí nó á kèjì nó ñìkì lá.

³² Pilátò mâ giì ùnje jì ndú gí, ndâ àsikèrì giì ya gí bà gbì ki'viki kùro a gbí kò ndâ 'dakò tí nó sósò'ò náa a gbì ndú mítí ndâ njèèkpè mù sèè tí Jézù nò.

³³ Ndú mâ giì ya gítí Jézù, ndú giì 'de yí cì sàà gí. Tacó ènò, ndú giì gbì gbí ndâ sáá kò wó ki'viki lá.

³⁴ À káa 'bí àsikèrì ká giì cu Jézù ta 'doò kpírí gí tà kí wó nó. Bìndi mbelè ñònòkò ta ngo giì cì 'do gbí kà tí nó, tacó yí cì sàà gí.

³⁵ Mbe ñò ndâ i tí nó ta ɾo wó dítà có tí nó jì ndoo, tacó wàa, ndoo delè 'ví ù ta nje gítí i tí nó náa yì ñò ta ɾo yì gí nò. Có mì wó náa yí 'dè nó a yúcó. Yí delè ñò ta kpéétí wó ni gí, máa, yì 'dè a yúcó.

³⁶ Ndú ki gbèe 'bilì Jézù lá, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Gbèe 'bilì wó ki lá,» nò.

³⁷ 'Bí có delè kuu gbí wáràgà mì Mbírì gítí có bà cu Jézù ta 'doò nó éno máa, «Ndâ Jùdèyà wúnò bà ni <Ze táánò má ni sàà,> tacó tí 'duù tí nó náa ndú cu yí ta 'doò nò.»

³⁸ Jézù mâ giì cì gí, 'bí 'dakò mbe kù tala có mì Jézù gbí kóó ta gúku ndâ Jùdèyà, ta ɾè wó a Jùzépè, mbe gí 'do gbí gbata Àrimátíyà, giì ya gí bà 'vee Pilátò máa, yí si yì 'ví duu ku Jézù. Pilátò mâ giì ùnje gí, ndâ Jùzépè giì ya gí bà te ku Jézù

³⁹ ta Nìkòdémò, tí 'bí mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà mbe ya gí bà 'dè nje ta Jézù ta 'bí bèbilì gbaànjé sàà gí. Nìkòdémò te ta yí ta o tí nó a bàà me gbolò náa à ñònòkò ta yeè tacó bà toɾo mítí ku Jézù, tacó wàa yí 'ví volo lá.

40 Ndâ Jùzépè ta Nìkòdémò mâ giì te ku Jézù gî, ndú giì toꝛo bàà tí nó náa à ònòkò ta yee nó mítí wó. Ndú mâ giì so yí ta bònogo go i gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gî,

41 ndú giì te yí ya gí bà sii mí gbí ngú gùù náa à duu mí gbí 'bí wúngbó gbo jìlì mù,

42 náa à ɾò á dè ta bàndò tí nó náa à gbì yí mítí njèèkpè mù tí nó, si ndâ Jùdèyà kù 'viindi tí ndú gítí o bà wotí gbí tàkìì mì ndú.

20

Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí

1 Ta yé bìndi ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, Màríyà Màdèlénà giì gbo'o si yé kù da'o, tacó bà ya gí bà òò muu'dú Jézù. Yí mâ giì yee kà, yí giì 'de à mèrèkè díí 'do njekèjì 'bá muu'dú gí.

2 Yí bà-i-nò giì dele ndi wó ta ngèlè ya gí bà 'dè có ji ndâ Sìmonè Piyétòrò, ta mbe tala có mì Jézù tí nó náa Jézù zè yí nìkì kpolo ma nó, máa, «Ndú te Mbe tí ndoo 'do gbí gùù gí! Káa ze òò bàndò tí nó náa ndú 'dòkò yí ya tí gítí nó lá.»

3 Ndâ Piyétòrò ta 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù nó mâ giì 'di có tí nó náa Màríyà Màdèlénà 'dè ji ndú nó, ndú giì njè ta ngèlè tacó bà ya gí bà òò muu'dú Jézù.

4 Ndú 'bì ngèlè gbaànjé, káa ka Piyétòrò giì kpò yí ta ngèlè gí. Yí mâ giì yee kùro kà,

5 yí giì mò tí wó gí to. Yí mâ giì zeke'o gí tà 'bá muu'dú 'do sè, yí giì òò káa ndâ bònogo tí nó náa à so ta ku Jézù nó kuu to tà'i.

6 Sìmonè Piyétòrò mâ giì gí 'do ndiì, yí giì ɾi ká ngé gí tà 'bá muu'dú, bìndi yí giì òò kpâ-bònogo tí nó náa à so ta ku Jézù nó kuu to.

7 Bìndi à giì paɾaka kpâ-bònogo tí nó náa à eɾe ta muu wó nó te tende.

8 Ka Piyétòrò náa ndú gí ta yí nó mâ giì ɾi gí tàkò wó tà 'bá muu'dú, yí mâ giì zeke'o, yí giì òò ku Jézù lá. À ngbíì nó a o bà giì ùnje mì wó máa, Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, ká nó.

9 Tacó ndú jé sàà kùro ùnje gítí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, Jézù bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó, lá.

10 Bìndi ndú giì dele ya gí 'bá mì ndú.

Jézù túbà tí wó ji Màríyà Màdèlénà

11 Káa si ndâ mbe tala có mì Jézù kù giì njè nó, Màríyà Màdèlénà giì ɾò tíyò dè ɾègbà 'bá muu'dú kù wa gbí. Yí mâ giì mò tí wó gí to kù zeke'o gí tà'i,

12 yí gii ñò ndâ basìlì mì Mbírì sósò'ô ta cé-ce bongo tí ndú, kú ki tí ndú to á bàndò tí nó náa à te ku Jézù 'do tí gí nô. 'Bí basìlì dù mò gí bà muu wó, bìndi 'bí gii dù mò gí tàngbó wó.

13 Bìndi ndâ basìlì tí nó gii 'vee yí máa, «Wò kú wa a yè, nìi?»

Káa Màríyà Màdèlénà gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kú wa a Mbe tí ye, tacó ndâ 'bí 'duù ja ku wó 'do gbí guù gí. Káa ye ñò bàndò tí nó náa ndú te yí mítí nó lá.»

14 Màríyà Màdèlénà mâ gii 'visì tí wó á bìndi bà 'dè có tí nó, yí gii ñò Jézù, káa yí gii ñò Jézù gíri gí.

15 Bìndi Jézù gii 'vee yí máa, «Wò kú wa a yè, nìi? Wò kú pà a bà tí 'di?»

Káa Màríyà Màdèlénà gii 'visì có ji Jézù máa, «À má a wò ká te yí, túbà to tí nó náa wò te yí mítí nó je, tacó wàa ye 'ví ya gí bà te yí 'do kà gí, bu ye.» Màríyà Màdèlénà 'dè có tí nó tacó yí ta o tí nó kú koṛo có éno máa, Jézù a mbe nji tí nó náa a duu ku Jézù mí gbí nó.

16 Káa Jézù gii tè'é tí Màríyà Màdèlénà máa, «Màríyà!»

Màríyà Màdèlénà mâ gii 'di bà tè'é tí wó mì Jézù nó, yí gii 'visì tí wó gí mì Jézù, bìndi yí gii ùnje ji yí gbí có Jùdèyà máa, «Ràbóni!» Gbí éno máa, Mbe nìbà i.

17 Bìndi Jézù gii 'visì có ji Màríyà Màdèlénà máa, «Gàa tí ye lá, tacó ye dele ndi ye ya gí mì Bu ye á gbírì kálásê. Ya a i gí bà 'dè có ji ndâ ná'vìndí ye máa, ye kú ya gí gbírì gí mì Bu ye tí nó tí Bu ndú nô. Wò 'ví 'dè ji ndú delè éno máa, ye kú ya gí gbírì, gí mì Mbírì tí nó mì ye, á tí Mbírì mì ndú nô.»

18 Màríyà Màdèlénà bà-i-nò gii ya gí mì ndâ mbe tala có mì Jézù, bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ye ñò Mbe tí ndoo!» Bìndi yí gii 'vanda ndi ndâ có tí nó náa Jézù tuu ta yí nó ji ndú.

Jézù túbà tí wó ji ndâ mbe tala có mì wó

19 Ta bèbìlì mì kpédélé ɾi nèté bìndi ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà tí nó, ndâ mbe tala có mì Jézù gii kili ta bà muu ndú, bìndi ndú gii nè tí ndú mí tà'i ta gúku ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà. Mâ gii zeke'o, ndú bà-i-nò gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có ji ndú máa, «Yo dù ta 'dê njembí yo!»

20 Ndú mâ gii zeke'o, ñinó a Jézù ká kú ɾò tìyò gbí òkò tí ndú nô. Bìndi yí gii túbà ndâ kà tí nó kpátù 'bì wó, ta ñinó tà kí wó nó ji ndú. Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii ñò yí, tàkòcò ndú gii peteke gítí bà ñò Mbe tí ndú ngé ndii gí.

21 Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndú káká'i máa, «Yo dù nìkì maa. Ye bà tuu yo go ñinó náa Bu ye tuu ta ye nô.»

22 Yí mâ giì 'dè có tí nò ji ndú gí, yí giì òlò woò ta nje wó mí tí ndú. Bìndi yí giì 'dè có ji ndú máa, «Yo si Bèri-mì-Mbíri 'ví dù ta yo.

23 Yo má je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì 'duù, gbí éno máa, Mbíri je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì 'duù tí nò gí. Káa yo má biya bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì 'duù gí, gbí éno máa, Mbíri biya bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì 'duù tí nò gí.»

Ndâ Jézù ta Tòmázò

24 Ta bèbìlì tí nò náa Jézù tù ta bà tí wó ji ndâ mbe tala có mì wó nò, 'bí 'duù gbaànjé á 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó, ta rẹ wó a Tòmázò, náa ndâ 'duù kù nì mí tí wó a Njemì nó, wálá.

25 Yí mâ giì gí si Jézù ya gí, ndâ ka wó giì 'dè có ji yí máa, «Mbe tí ndoo kùtàá túbà tí wó ji ze bìndi lo á tà'i bà-i-nò!»

Káa Tòmázò giì tò kponje có mì ndâ ka wó nò gí. Bìndi yí giì 'visì có ji ndú máa, «Ye má nò ndâ kà bà gbì yí mí tí njèèkpè mù, ta kà 'doò tí nó tà kí wó nó, bìndi ye 'ví tee 'bì ye mí gbí ndú lá, ye jé gítí bà ùnje gítí có mì yo nò gbaànjé wálá.»

26 Ta sili vô-nje só bìndi nìndò, Jézù giì túbà tí wó káká'i ji ndâ mbe tala có mì wó si ndú kuu tà gbèe tà'i tí nó náa yí kpédélé'i túbà tí wó ji ndú tí nó, si Tòmázò gbí nìndò kuu tí. Ndâ mbe tala có mì Jézù 'di káa kòcò 'duù kù 'vee ndú máa, «Yo dù ta 'dè njembí yo!» Ndú mâ giì zeke'o, ndú giì nò Jézù kù rọ tìyò gbí òkò tí ndú. Káa ndâ njekèjì 'dáá gí nè tí ndú ká ngbì-ngbíí á bàndò mì ndú.

27 Jézù bà-i-nò giì tè'é tí Tòmázò, Tòmázò mâ giì gí mí wó gí, yí giì túbà ndâ kà bà gbì yí mí tí njèèkpè mù tí nó á tí ndâ kpátù 'bì wó nó ji yí, máa, «Zeke ndâ kà tí nó á tí ndâ kpátù 'bì ye nó, wàa wò 'ví cu sili 'bì lo mí gbí ndú.» Yí káká'í giì túbà kà 'doò tí nó náa à cu ta yí gbí njè've wó nó ji yí, máa, «Tee 'bì lo mí gbí.» Bìndi yí giì 'dè có ji Tòmázò máa, «Me kpìiki-kpìiki lá, ùnje! À me ye ká nó lá?»

28 Káa Tòmázò giì 'visì có ji yí máa, «Wò a Mbe tí ye! Wò a Mbíri mì ye!»

29 Káa Jézù bà-i-nò giì 'visì có ji Tòmázò máa, «Wò wálá ùnje tacó náa wò nò ye ta rọ lo gí nò? Káa ndâ 'duù nìndò mbe nò ye lá, káa ndú ùnje gítí ye gí nó nìkì cotí ndâ mbe nò ye ta rọ ndú gí.»

Nderè bà cu wáràgà tí nó

30 Jézù bàkà ndâ 'bí serè me mbè ji ndâ mbe tala có mì wó náa à cu có gítí ndú mí gbí wáràgà tí nó lá.

³¹ Káa ndâ ñìnó náa à cu có gítí ndâ nó a i tacó wàa ndâ 'duù 'ví ù ta nje éno máa, Jézù a Bìndi-Mbírì, tí 'Viì-mì-Mbírì. Delè tacó wàa Mbírì 'ví 'vala ta ndâ 'duù ñìnó mbe ùnje gítí wó nó ta ò wó tí Jézù tí Bìndi Mbírì.

21

Jézù túbà tí wó jì ndâ 'bí mbe tala có mì wó vô-nje só sí ndú tàbè'dè kàpá Tìbèrìyà

¹ Jézù gii túbà tí wó jì ndâ 'bí mbe tala có mì wó vô-nje só á bìnđi bà túbà ndâ 'bèè kà bà gbì yí mítí ñjèèkpè mù jì Tòmázò nó á bìnđi làmbu sili, sí ndú kú gò ngo tí kàpá Tìbèrìyà.

² Ndâ mbe tala có mì Jézù vô-nje só náa yí túbà tí wó jì ndú tàbè'dè nò a ndâ Simónè Piyétòrò, ta Tòmázò tí nó ta 'bí ò wó a Njemì nò, ta Nàtànìyélè tí nó mbe gii 'do gbì gbata Káná á Gàliléyà nò, gii je ndâ Jákòmò, ta ná'vindí wó Jòvání, tí ndâ 'viì mì Zèbìdéyò, gii toko mítí ndâ 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò.

³ A Simónè Piyétòrò ta bèbìlì tí nò ká 'dè có jì ndâ ka wó máa, yí kú ya gí bà gò ngo. Káa ndâ ka Piyétòrò nò gii 'visì có jì yí máa, ndâ yí bà ya ta ndú. Ndú gii ya gí bà gò ngo ta bèbìlì tí nò kpòò, káa ndú zèè gbèè sè lá.

⁴ Yé má bà gii 'bità bà da o mbòò, ndú gii dù gbì gbâ mì ndú kú ò 'duù kú ò tìyò a tì gángá ngo. Káa ndú ò 'duù tí nò ni lá.

⁵ Káa 'duù tí nò gii yuu nje wó jì ndú gí ò ngo kà máa, «Jlì ngo bàkà ta yo kà ée wèè, ndâ kómbe ye?»

Káa ndú bà-i-nò gii 'visì có jì 'duù tí nò máa, «Tó i mì ze kàa gbaànjé wálá yòò!»

⁶ Káa 'duù tí nò gii 'visì có jì ndú máa, «Yo má ja mbu mì yo nò mí tà ngo mò gí gbì kù'bi mì yo gí kùro gbâ, yo bà zèè sè gí.»

Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii ja mbu go có tí nò náa 'duù tí nò 'dè jì ndú nò, bà ja mbu 'do tà ngo gí gbì gbâ gii kpò ndú gí ta du sè.

⁷ Mbe tala có mì Jézù náa yí zè yí ñìkì kpolo ma nó mà gii ò ña i tí nò, yí ngé gii ò ni gí máa, 'duù tí nò mbe kú ò tìyò á tì gángá ngo nò a Jézù. Bìndi yí gii 'dè có jì Piyétòrò máa, «À kú ò tìyò ngéé zó a Mbe tí ndoo!»

Piyétòrò mà gii 'di éno máa ñìnò a Mbe tí ndâ yí ká kú ò tìyò á tì gángá ngo nò, yí gii kaa ndâ kù bongo mì wó, yí gii pařaka mí pí ndò bongo tí nó tí wó náa yí kú 'va ta mbu nò. Bìndi yí gii o 'do gbì gbâ gí tà ngo, bìndi yí gii ya gí mí Jézù, sí ndâ ka wó mí gbì gbâ.

8 Ndâ ka Piyétòrò gii meṛeke ndâ sè ta mbu, ndú gii yèè ta gbâ ta ndâ sè gbí mbu jú'bu-ju'bu-jù'bù gí tì ngo, tacó ndú ta o tí nò ya ta gbâ 'do tì ngo me 'dú lá.

9 Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii oloko 'do gbí gbâ gí tì gú, ndú gii ò 'bí sè náa à kú 'bee ta njiiki wu, ta ndâ kpakuta á tà wu.

10 Mâ gii zeke'o, Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Yo gí ta ndâ 'bí sè tí nó náa yo zèè kpónó-kpónó nò.»

11 Simónè Piyétòrò má gii 'di có mì Jézù nò, yí gii ya gí gbí gbâ, bìnidi yí gii woo ndâ kpo-kpò sè ta mbu jú'bu-ju'bu-jù'bù gí tì gú, ta gbèè kà gbí mbu wálá.

12 Bìnidi Jézù gii tè'é tí ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo gí gítí i-zó-zò.» Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii ò ni gí máa, à kú 'dè có ta ndâ yì nò a Mbe tí ndâ yì, tacó éno, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè 'do tí bà 'vee yí éno máa, «Wò a 'di wè?» nò gí.

13 Jézù bà-i-nò gii ya gí bà aaka kpakuta 'do tà wu, bìnidi yí gii je ji ndú. Bìnidi yí gii dele ndi wó ya gí bà gí ta sè ji ndú 'do gbí njiiki wu gítí kpakuta tí nò.

14 Nìno a bà ta'ò bà tubà tí Jézù ji ndâ mbe tala có mì wó á bìnidi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó.

Jézù 'dè có ji Piyétòrò gítí bà kpolo tí ndâ rómbo mì wó

15 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mâ gii zò i cee gí, Jézù gii 'vee Simónè Piyétòrò máa, «Simónè, 'viì mì Jòvání, wò zè ye niki kpò ndâ 'bí ka lo nó gí?»

Káa Piyétòrò gii 'visì có ji yí máa, «Ìyoo, Mbe tí ye, wò ò ni gí máa, ye zè wò niki ma.»

Bìnidi Jézù gii 'visì có ji Piyétòrò máa, «À má éno, kpolo tí ndâ 'viì-rómbo mì ye.»

16 Jézù káká'i gii tè'é tí Piyétòrò, Piyétòrò mâ gii ùnje ji yí gí, Jézù káká'i gii 'vee yí máa, «Simónè, 'viì mì Jòvání, wò zè ye niki ma?»

Káa Piyétòrò gii 'visì có ji yí ká go kpédélé nìno, máa, «Ìyoo, Mbe tí ye, wò ò ni gí máa ye zè wò niki ma.»

Bìnidi Jézù gii 'dè có ji Piyétòrò máa, «Kpolo tí ndâ rómbo mì ye.»

17 Bà ta'ò nìno Jézù káká'i gii 'vee Piyétòrò máa, «Simónè, 'viì mì Jòvání, wò zè ye niki ma?»

Bà ta'ò nìno, ò gbèè 'vé tí nò gii zèè tí Piyétòrò gí. Bìnidi yí gii 'visì có ji Jézù máa, «Wò ò ndâ i 'dáá ni gí, Mbe tí ye. Wò ò ni gí máa, ye zè wò niki ma.»

Bìnidi Jézù gii 'dè ji Piyétòrò káa gbèè có tí nó náa yí 'bità bà 'dè ji yí máa, «Kpolo tí ndâ rómbo mì ye, nò.

18 Ye kù 'dè có ji wò ta yúcó máa, wò táánò gbí 'viì-'dakò lo má zaa gî, wò kù ya gí bà nò ndò go có mì lo náa à gbí muu lo. Káa si ká kuu gî. Ta o tí nó náa wò bà gii me kpo 'dakò nó, wò bà gii ya'va gbí 'bì lo ji 'bí 'duù, bìndi yí bà gii ẹre wò gî, bìndi yí gii ja wò ya tí gítí bàndò ñinó náa a gbí muu lo wálá nò.»

19 Jézù 'dè có tí nó tacó bà tubà ji Piyétòrò máa, yí bà cì a ña ku ñinó mbe si ẹre Mbířì 'ví wu nò.

20 Bìndi Jézù gii tè'é tí Piyétòrò máa, «Gì gí bà ọru ndi ye.» Piyétòrò má gii 'visì tí wó, yí gii ñò mbe tala có mì Jézù tí nó náa Jézù zè yí ñikì kpolo ma, mbe ki tí wó dè ẹregbà tí Jézù ta o bà zò i mì ndú ta 'dè'o kùro bà zi Jézù, mbe 'vee Jézù éno máa, «A 'di ká kẹjì gí bà ba ngbù lo, Mbe tí ye?» nó, kẹjì gí tàkò ndú.

21 Bìndi Piyétòrò gii 'vee Jézù máa, «Káa a yè ká tí 'dakò tí nó, Mbe tí ye?»

22 Káa Jézù gii 'visì có ji Piyétòrò máa, «Gì gí bà ọru ndi ye. Ye kpèti má 'dè có ji yí máa, yí dù yee tí o bà gii ye, nètè mì lo gbí a yè?»

23 Có tí nó náa Jézù 'dè ji Piyétòrò éno máa, «Ye kpèti má 'dè éno máa, yí dù nò yee tí o bà gii ye, ñinđi lo gbí a yè wè?» nò gii 'vèè cee gbí tù ndà mbe tala có mì Jézù 'dáá gî éno máa, à 'dè éno a Jézù máa, mbe tala có mì yí nò bà cì wálá. Káa Jézù ta o tí nó 'dè có ji Piyétòrò me éno máa tú mì yí bà cì wálá nò lá; yí 'dè a i éno máa, yí kpèti má 'dè có ji tú mì yí nò éno máa, yí dù yee tí o bà dele ndi yí, nètè mì wó tí Piyétòrò gbí a yè wè?

24 A yí tí mbe tala có mì Jézù tí nó náa ndà 'bí ka wó fùumà có tí nó ta ẹre wó máa, à 'dè có éno a Jézù, máa, yí bà cì wálá yee tí o bà gii yí tí Jézù nó, ká dítà có tí nò. À delè a yí ká cu mí gbí wáràgà tí nò. Ndoò delè ñò ni gí máa, ndà có mì wó 'dáá káa yúcó.

25 Ndà 'bí i me mbè náa Jézù bàkà ndú kuu tí, náa à cu mí gbí wáràgà lá. Tacó àá táánò má 'dè có éno máa, à cu ndú 'dáá gî mí gbí wáràgà, bàndò gítí ndà wáràgà tí nó bà dù me nji'dí muu to tí nò.

NDÂ NÈTÈ mì ndâ tú mì Jézù

Lúkà 'va mbí Tèyófilò gítí kpédélé wáràgà mì wó

¹ Ákoo, Tèyófilò, ye táánò gbí kpédélé wáràgà mì ye cu có gítí ndâ, ye i tí nó 'dáá gî náa Jézù táánò bàkà ndú nó, ta ndâ i tí nó náa yí nìbà ndú nó 'dáá gî, ji wò gî. Ye 'bità bà 'deke ndâ i tí nó náa yí táánò bàkà ndú nó, ta ndâ i tí nó náa yí nìbà ndú nó gbaànjé-gbaànjé 'do ká ngé r̀engbó ndú,

² yee tí o bà te yí ya tí gí gbìrì á b̀indi bà 'dè có mì wó ji ndâ tú mì wó náa yí táánò tuu Bèrì-mì-Mbìrì gí bà r̀uka ndú ji yí nò.

³ Gbì ndâ sili tí nò zi'duù-só mbe 'bità 'do tí o bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, yee tí o bà ya yí gí gbìrì nò, yí dù kù tubà tí wó ji ndâ tú mì wó gbí ndâ ña kpokèjì me mbè ta kponje gítí ndú wálá, máa, yí kuu tí tí wu yí kálásè. Yí delè gbí ndâ o bà tubà tí wó ji ndú nó kù 'dè có ji ndú gítí bà dù Mbìrì tí gba.

⁴ Ta 'bí o gbaànjé, si Jézù kù zò i ta ndâ tú mì wó, yí gii kpo-gbì-tà-tù ndú éno máa, «Yo 'ví nje nó 'do Jèrùzàlémè lá, yo dù ká Jèrùzàlémè, wàa yo 'ví ùndi cí tí nó náa Bu ye táánò ci ta yo, náa ye táánò 'dè có ji yo gítí nò.

⁵ Tacó Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù táánò kù caka tí ndâ 'duù a i ta ngo, káa àá kèjì gí bà caka tí yo ta Bèrì-mì-Mbìrì á b̀indi làmbu sili.»

Bà te Jézù ya tí gí gbìrì

⁶ Ta 'bí o gbaànjé, ndâ Jézù mà gii kili ta bà muu ndú ta ndâ tú mì wó káká'i gí, ndâ tú mì wó gii 'vee yí, máa, «O tí nó gí gí, Mbe tí ze? Áá bà dù nó a o bà le ndi bèrè mì ndâ kòtì Ìzìrìyéli ji ndú ká nò?»

⁷ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú éno máa, «Bà òò o bà gí o tí nó, ta bà 'deke sè sili gítí bà co r̀i tí nó náa a Bu ye táánò ká 'deke ta 'dóó wotí mì wó nó me nètè mì yo lá.

⁸ Káa ta o tí nó, Bèrì-mì-Mbìrì má gí gí, a yí ká bà je wotí ji yo tacó bà 'dè có gítí ndâ i ñinó náa yo táánò òò ye kù bàkà nó, ta wotí bà 'vanda ndi ndâ có ñinó náa yo táánò 'di 'do gbí nje ye nó, ji ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè, ta ndâ 'duù gbí to Sàmàrìyà, ta ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí.»

⁹ Ndâ tú mì Jézù mà gii zeke'o b̀indi bà 'dè có tí nó mì wó ji ndú, ndú gii òò Jézù kù ya zùù gí gbìrì. Ndú mà gii zeke'o, ndú gii òò kùlù mù yiiga bà tí wó 'do tí ndú gí.

¹⁰ Káa si ndú gbí-gbi kú yee ɾo ndú gí tàkò Jézù gbìrì, ndâ 'bí 'dakò sósò'ô mbe yuu cé-ce bongo gii ɾò tíyò dê règbà tí ndú,

¹¹ bìn̄di ndâ 'dakò tí nò gii 'vee ndú, máa, «Yo ɾò tíyò bà-i-nó kú zeke a o yè gí gbìrì, ndi yo ndâ 'duù Gàliléyà? Gbèe Jézù tí nò náa à kpónó te yí 'do tí yo ya tí gí gbìrì nò, bà dele ndi wó gí ká gbí ɲa gbèe kpokèjì tí nò náa yo ɲò yí kú ya tí gí yaà nò.»

Ndâ mbe kú kili ta ɾè mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè

¹² Jézù mâ gii ya gí gbìrì gí, ndâ tú mì wó gii dele ndi ndú 'do pí Gú Mbâ ya gí Jèrùzàlémè, tí òkò to náa 'duù má nò ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà káa có gití wó wálá.

¹³ Ndú mâ gii yee Jèrùzàlémè, ndú gii kaa ya gí gbí soɾo, tí 'bá tí nó náa ndú ta o tí nò kú dù tí nò. À kuu tí ta o tí nò a Piyétòrò, gii je Jòvànì, gii je Jákòmò, gii je Àndèréyà, gii je Filípò, gii je Tòmázò, gii je Bàràtòlòméyò, gii je Mátéyò, gii je Jákòmò tí 'viì mì Àliféyò, gii je Sìmónè tí tó 'vii-'bá, gii je Jùdà tí nó tí 'viì mì Jákòmò nò.

¹⁴ Ndú kili bà muu ndú ta ndâ niì me mbè, gii je Màriyà tí nawu Jézù, ta ndâ ná'vindí Jézù, kú 'deke tí ndú ji Mbìrì.

Bà bàkà Màtíyà tí tú mì Jézù

¹⁵ Ta o tí nò, Piyétòrò gii ɾò tíyò kùro ndâ mbe ùnje gití có mì Jézù mbe kili ta bà muu ndú go ndâ 'duù dê gití zi'duù-vò ta zi'duù-gbaànjé pí (120).

¹⁶ Bìn̄di yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Ndâ ná'vindí ye, kózò tí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbìrì nó bà bàkà tí, có tí nó náa Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Jùdéyà 'dè sàà táánò ta wotí mì Bèri-mì-Mbìrì gití i tí nó mbe gii bàkà tí mítí Jùdà tí nó táánò tí mbe tè kùro ndâ 'duù ya tí gí bà zèè Jézù nò.

¹⁷ Jùdà tí nó táánò a 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndoo, náa ndoo táánò kú bàkà nètè tí nó náa ndoo kpónó kú bàkà nó ta ndú.

¹⁸ Káa go ɲinó náa yo ɲò ni gí nó, yí táánò gii sì nji ta mboo náa yí táánò 'dè 'do gbí zu nètè tí nó mì wó nò. Yí táánò gii 'va nji wó yee wélé-wele mí to mí gbí u nji tí nò,

¹⁹ náa ndâ 'duù Jèrùzàlémè 'dáá gí táánò 'di có tí nó gí. Bìn̄di ɾè nji tí nó gii dù a Njí-mbelè, káa à má gbí có mì ndâ Jùdéyà, à kú nì mítí a <Àkèlédámà.>

²⁰ À kpónó cu mí gbí wáràgà mì ndâ Muu-cè éno máa, <'Bá bìn̄di wó 'ví 'bu kpú.

À 'ví o gbí mòkò bìn̄di wó káa kùlè.>

À gii cu 'bí káká'i éno máa,

<'Bí 'duù 'ví zèè nètè bìn̄di wó.>

²¹ «À má éno, kózò tí ndoo kpónó bà nò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò táánò mbe kù dù ta ndoo gbí ndâ o tí nó 'dáá gí náa Mbe tí ndoo Jézù táánò kù mèrèkè to ta ndoo nó,

²² tí 'duù ònó mbe 'bità bà dù ta ndoo 'do tí o tí nó táánò náa Jòvànì kù caka tí ndâ 'duù nó, yee tí o tí nó náa à gii te ta Mbe tí ndoo ya tí gí gbíri gí nò. Tacó wàa, ndoo 'ví dù ta ndú tí ndâ mbe 'dè yúco gítí bà 'vala ndi Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó.»

²³ Piyétòrò má gii 'dè có tí nò cee gí, ndú gii cu 'bì ndú mítí ndâ 'dakò sósò'ò, ndâ Jùzépè náa à kù nì mítí wó a Bàràsábà ta kpo rẹ wó a Júsitò, ta 'bí 'dakò ta rẹ wó a Mátíyà, máa, à nò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú, wàa yí 'ví zèè nètè bìndi Júdá.

²⁴ Bìndi ndú bà-i-nò gii 'deke tí ndú ji Mbíri éno máa, «Ákoo, Mbe tí ze! Wò nò có gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gí gbaànjé-gbaànjé ni gí. À má éno, túbà tí 'duù ònó náa wò cu 'bì lo mítí wó 'do gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nó sósò'ò nó ji ze,

²⁵ tacó wàa, yí 'ví zèè nètè bà nò tú tí nó náa Júdá jee mí to, yí gii ya gítí 'dóo bàndò mì wó gí nò.»

²⁶ Ndú má gii ki-mbìli, à gii rọ a i mítí Mátíyà. Bìndi ndú gii 'deke yí toko ta sè ndâ tú mì Jézù muu'bì-nje gbaànjé, bàkà muu'bì-nje só.

2

Sili zi'duù-só-nje muu'bi

¹ Ta sili zi'duù-só-nje muu'bi bìndi o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mì-Mbíri, ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gii kili mí tà gbèè tà'i.

² Ndú bà-i-nò gii gu káa ndii ta wo i go wo gbolò pípìri nò kù gí 'do tàrì. Wo i tí nò gii yè tà'i tí ndú gí.

³ Bìndi ndú gii nò 'bí i go meme wu nó njèè cee muu ndú 'dáá gí.

⁴ Bèri-mì-Mbíri bà-i-nò gii je wotí ji ndú 'dáá gí me gbolò, bìndi ndú gii 'bità bà 'dè có gbí ndâ 'bí ña tende nje có ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri.

⁵ Ta o tí nò, ndâ Jùdéyà ònó mbe zèè có gítí tàkii mì ndú kácá-kácá nó kili 'do muu to tí nó 'dáá gí mí Jèrùzàlémè.

⁶ Ndú má gii 'di ña wo i tí nò, ndú gii kili 'dáá gí mí bà gbèè to ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù. Káa nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gí, tacó ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí gii dù kù 'di kòcò ndâ tú mì Jézù kù 'dè có gbí ndâ nje có mì ndú.

⁷ Bà 'dè có gii dù káa kpò ndú 'dáá gí gí. Ndú gii si káa nje ndú nga-ngàà kù zeke ta ndâ tú mì Jézù.

Bìndi ndú giì 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «À kú 'dè có tí nó kuu nó me ndâ 'duù tí nó mbe gi 'do gbí to Gàliléyà nó lá?

⁸ Káa à giì bàkà ée, káa ndoo kú 'di gbí ndâ có tí nó náa ndú kú 'dè nó gbí ndâ 'dóó nje có mì ndoo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí?

⁹ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndoo gi 'do Pàrásiyà, ndâ 'bí 'duù gi 'do Mídi, ndâ 'bí 'duù gi 'do Èlámì, ndâ 'bí 'duù gi 'do Mèsòpòtámìyà, ndâ 'bí 'duù gi ká 'do gbí ndâ to Jùdèyà to nô, ndâ 'bí 'duù gi 'do Kàpàdósìyà, ndâ 'bí 'duù gi 'do Póndùsù, ndâ 'bí 'duù gi 'do Ásiyà,

¹⁰ ndâ 'bí 'duù gi 'do Firíjìyà, ndâ 'bí 'duù gi 'do Pàfíliyà, ndâ 'bí 'duù gi 'do Másiřì, ta ndâ to Líbiyà á dè-dè ta Sirìni, ndâ 'bí 'duù a ndâ wìřì tí ndâ Jùdèyà ta ndâ 'bí tende ŋa 'duù mbe kaa tí ndú gí gbí tàkì mì ndâ Jùdèyà gí mbe gi 'do Rómà,

¹¹ ndâ 'bí 'duù gi 'do Kèrèti, ndâ 'bí 'duù gi 'do Àrábìyà. Káa ndoo 'dáá gí kú 'di gbí ndâ có tí nó náa ndú kú 'dè gítí ndâ kpo-kpò i tí nó náa Mbířì bàkà nó gbí ndâ 'dóó nje có mì ndoo.»

¹² Nje ndú 'dáá gí giì 'dèè gí. Bà 'dè có gítí i tí nó mbe bàkà tí nó giì dù káa kpò ndú maa gí. Bìndi ndú giì dù kú 'vee gbí ŋa i tí nó gbí òkò tí ndú.

¹³ Káa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú giì dù kú lòkó'bò có gítí éno máa, «Rú'bù ngú cù ndii muu ndâ ka yo gí.»

Piyétòrò 'dè có ji ndâ mbè 'duù

¹⁴ Káa Piyétòrò bà-i-nò giì a gí yaà, bìndi sè ndâ 'bí ka wó tú mì Jèzù muu 'bì-nje gbaànjé 'dáá gí giì a gí tàkò wó. Bìndi Piyétòrò giì 'dè có ji ndâ 'duù tí nó bìnjìlì nó ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Yo tí ndâ 'duù Jùdèyà, ta yo tí ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mbe kú 'vala gbí gbata Jèrùzàlémè nó, yo si bà giřì'o gítí i tí nó mbe bàkà tí nó mí to. Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di gbí có tí nó náa ye kèjì gí bà 'dè ji yo nó niki maa.

¹⁵ À tí ndâ 'dakò tí nó me pe go có tí nó náa yo kú kořò nó lá. Tacó řì kpónó káa řì dú'o.

¹⁶ Nìnò a i tí nó náa Jówèlì, tí mbe 'dòkò có mì Mbířì dígíséé, 'dè có gítí éno máa, Mbířì máa,

¹⁷ «Ye bà si Bèřì mì ye 'ví gí gí gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gí gbí ndâ ndòngbú sili tí ò kèjì nó.

Ndâ 'viì mì yo ta ndâ nájú yo bà giì 'dè-kòcò,

ndâ 'viì-'dakò mì yo bà giì ò ndâ i go ndâ i gbí řìi,

ndâ kpo 'duù mì yo bà giì řì ndâ řìi.

¹⁸ Ye bà si Bèřì mì ye 'ví gí gí gbí njembí mí muu ndâ bòò mì ye ta ndâ jú i-gbí-kecì mì ye,

gbí ndâ sili tí nò,
bìndi ndú bà gii 'dè-kòcò.

19 Ye bà gii tubà ndâ seṛè mì ye mí tàrì yaà,
bìndi ye bà gii bàkà ndâ ndi 'bi ye mí muu to tí nò.

20 Ẹo Ẹi bà gii 'di gî,
bìndi Ẹo pì bà gii 'vìsì tí tí mbelè,
á kùro o bà too gbolò yé tí nò mì Mbe tí ndoo nò.

21 Ndâ 'duù ñinó mbe kù nì «Ákoo» ji Mbe tí ndoo nó 'dáá
gî bà 'de 'válá gî.>

22 «Ndâ kòtí Ìzìrìyèlì, yo sè tù yo gítí có tí nó náa ye kpónó
kèjì gí bà 'dè nò. Jézù tí nò mbe gí 'do Názàrètì nò táánò a
'dakò náa a Mbíri ká wu yí ji yo. Táánò si yí kuu gbí òkò tí
yo nó, Mbíri je a yí tí mbe bàkà ndâ kpo-kpò i, ta ndâ seṛè,
ta ndâ i ñinó mbe tubà wotí mì wó tí Mbíri, á go ñinó náa
yo 'dáá gî òn ni gí nò.

23 Mbíri táánò je 'dakò tí nò mí 'bì yo 'do ká gbí 'dóó có
mì wó gbí njembí wó tí Mbíri náa yí òn ni sàà kùro gî. Yo
táánò gii kpì ngbàngà tí wó ji ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me
ndâ Jùdèyà lá nò, bìndi ndú gii gbì yí mítí njèèkpè mù ta
've nderè.

24 Yo táánò zi yí gî, káa Mbíri gii te yí gí yaà 'do gbí ku gî.
Mbíri 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, tacó wotí mì ku gítí
bà zèè yí mí gbí zàà mì wó tí ku ngé gî wálá.

25 Tacó Dàvidè tí gbolò gba mì yo tí ndâ Jùdèyà táánò 'dè
có gítí wó éno máa,

<Ye kù òn Mbe tí ye kùro ye ta o 'dáá gî.

Yí kù dù gbí kù'bi mì ye,
tacó wàa njembí ye 'ví mù lá.

26 Tacó éno, tàkòcò ye ta o 'dáá gí ká pètékè'i.

Ye delè kù 'dè káa líkí nje.

Ye delè kpónó kù tè káa wo ye kù ù ta ndi wúnò.

27 Tacó wò bà jee lilí ye mí 'bá mì ndâ ku wálá,
wò delè bà si òn ye, tí bòò mì lo, náa wò kaa yí mò gí
mì lo gí nó,
'ví jì'vì to wálá.

28 Wò tubà ndâ kpokèjì mì 'válá ji ye gî,
wò bà si tàkòcò ye 'ví peteke ta bà dù ye mì ndà.>

29 «Ndâ ná'vindí ye, ye kpónó kù 'dè có ji yo ngbàrángà'i
éno máa, Dàvidè tí Ẹngbó ndâ mbe jò ndoo cì gí. À gii duu
yí ta muu'dú wó yee gbí Ẹi tí nó wúnó nó kuu gbí òkò tí
ndoo.

30 Yí táánò a mbe 'dòkò có mì Mbíri, tacó éno, yí táánò òn
ni gí máa, Mbíri táánò see tí wó ji yì éno, máa, yì tí Mbíri
bà ki 'bí 'vii-gù yì tí Dàvidè mí pí jàlàmbà bìndi yì.

31 «I tí nò náa Dàvídè táánò ò , bìndi yí gii 'dè có gítí si à bàkà tí kálásè nò, a bà 'vala ndi Bìndi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó. Bìndi-Mbíri a 'duù tí nó náa Mbíri jee yí mí 'bá mì ndá ku lá, dii wó delè táánò volo lá.

32 Mbíri táánò te 'dakò tí nò tí Jézù nò gí yaà 'do gbí ku gí, náa ze 'dáá gí mbe kù rò tíyò kùro yo nó ò yí ta ro ze á bìndi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò gí. Ze delè kù 'dè yúcó gítí ji ndá 'duù.

33 À kpónó te yí ngéé gí yaà gbíri gí gbí kù'bì mì Mbíri, bìndi Bu wó gii je Bèri-mi-Mbíri ji yí, á go cí tí nó táánò náa yí ci ta yí nó gí. À má éno, ndá i tí nó náa yo kù ò kpónó nó, ta có tí nó náa yo kù 'di kpónó nó, a ndá i-nambee náa Bèri-mi-Mbíri ká bàkà ji ndoo.

34 Tacó Dàvídè táánò jé ya gí yaà gbíri lá, káa ònó a ndá có náa a yí táánò ká 'dè éno máa,

<Mbíri 'dè có ji Mbe tí ye éno máa,

Ki tí lo mò gí gbí kù'bì mì ye,

35 yee tí o tí nó náa ye bà bàkà ndá ku'di mì lo tí ndá i-tà-tàmà mì lo.>

36 «Tacó éno, yo tí ndá kòtí Ìzìriyèlì 'dáá gí 'ví ò ni ngbàrángà'i éno máa, Mbíri bàkà Jézù tí nó náa yo táánò gbì yí míti njèèkpe mù nó tí Mbe tí ndoo, delè tí Bìndi wó tí Mbíri gí.»

37 Ndá 'duù má gii 'di có tí nó náa Piyétòrò 'dè nò, ndú gii 'vee ndá Piyétòrò ta ndá ka wó tú mì Jézù, máa, «Ze 'ví bàkà a ò ya yè, ndá ná'vindi ze?»

38 Káa Piyétòrò gii 'visi có ji ndú máa, «Yo 'visi kózò tí muu yo 'do tí ndá vò i mì yo, wàa à 'ví caka tí yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí ta rè mì Jézù tí Bìndi-Mbíri. Tacó wàa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí ji yo gítí ndá vò i mì yo, wàa Mbíri 'ví je ta i-nambee mì wó tí nó tí Bèri mì wó tí Mbíri nó ji yo.

39 Tacó cí tí nó náa Mbíri táánò ci nó a i ji yo, ta ndá 'vii mì yo, ta ndá 'duù ònó 'dáá gí mbe me 'dú nó, gii je ndá 'duù ònó 'dáá gí náa Mbe tí ndoo tí Mbíri bà gii tè'é tí ndú gí mì wó nò.»

40 Piyétòrò gii dù kù kili nje ndá 'duù tí nó gítí kpokèji mì Mbíri go bà kili nje gbi nó ta cèè kòndi , ta bà yii ndú éno máa, «Yo 'vala mìri yo 'do tí ndá voló-volo 'duù tí nó náa yo kpónó kù 'vala ta ndú nò!»

41 Ndá có mì Piyétòrò náa yí 'dè ji ndá 'duù tí nó nó gii ya gí gbí muu ndú gí. Bìndi à gii caka tí ndá mbe ùnje gítí ndá có mì wó nò gí. Muu ndá ngú 'duù mbe ùnje gítí có mì Jézù ta ri tí nó 'dáá gí go ndá 'duù álifi ta'ò.

Kpédélé bà muu ndá mbe ùnje gítí có mì Bìndi-Mbíri

42 Ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Bìndi-Mbírì 'dáá gí gii tee njembí ndú kpolo ngé ma mítí bà nìbà i mì ndâ tú mì Jézù, ta bà dù tí ndâ ná'vindí gbaànjé, ta bà zò i-cí-ci toko gbaànjé, ta bà 'deke tí ndú ji Mbírì toko gbaànjé.

43 Ndâ serè, ta ndâ ndi 'bì ndâ tú mì Jézù náa ndú kù bàkà gbí ndâ o tí nò gii te gúku mítí ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

44 Ndâ mbe tee njembí ndú mítí có mì Jézù 'dáá gí gii 'vala toko gbaànjé ta gbèe njembí ndú ta rẹ 'duù muu ndâ i mì ndú 'dáá gí wálá.

45 Ndú 'dáá gí gii sì ndâ i ñinó náa à sàa kuu mì ndú kùro bà ùnje mì ndú gítí có mì Bìndi-Mbírì nó 'dáá gí gí 'dè, bìndi ndú gii njèè gbí mboo tàkò ndâ i tí nò gbí 'bí ña kèjì náa à 'boo 'duù lá.

46 Ndú gii dù kù kili ta bà muu ndú ta ɾi 'dáá gí mí gbí ndùgù 'bá-Mbírì. Ndú delè gii dù kù nò ta bà zò i-cí-ci toko gbaànjé ta ndi tí ndâ 'bá mì ndú ta pétékè tàkòcò ndú, ta 'bí ña tende ña có gbí njembí 'bí 'duù gítí 'bí ka wó wálá.

47 Ndú gii dù kù ùlù Mbírì, bìndi ndâ 'duù 'dáá gí kù zeke ndú ta pétékè tàkòcò. Bìndi Mbírì kù kaa ndâ 'duù ñinó náa yí 'vala ndú gí nó ta ɾi 'dáá gí toko mítí ndú.

3

Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'vala 'bí mbe nò'o

1 Ta 'bí o gbaànjé si ndâ Piyétòrò ta Jòvànì kù ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì ta ɾi-'dè'o, si ɾi gí tí ɾi bà 'deke tí ndâ 'duù ji Mbírì gí,

2 ndú gii ñò ndâ 'duù kù lànghà 'bí 'dakò ndii ta tí ndú. 'Dakò tí nò náa ndâ 'duù tí nò kù lànghà yí nò a 'duù ñinó náa à jò yí tí mbe ósú, náa ndâ kò wó gbele've 'do ká gbí yí nawu wó. Káa ndâ 'duù kù lànghà yí ya tí gítí 'bí njekèjì ndùgù 'bá-Mbírì gbaànjé náa à kù nì mítí a Banga-Njekèjì-Ndùgù, tacó wàa, yí 'ví kù yù i 'do tí ndâ mbe kù ɾi gí gbí ndùgù ta ɾi 'dáá gí.

3 'Dakò tí nò mâ gii ñò ndâ Piyétòrò ta Jòvànì kù ɾi gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì, yí gii yù i 'do tí ndú.

4 Káa, ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gii zeke yí ngbóó, bìndi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Zeke ze!»

5 Yí mâ gii 'di có tí nò náa Piyétòrò 'dè ji yí nò, yí gii 'visì tí wó ta bà zeke'o go'i gítí ndú, máa, ndú kèjì gí bà je i ji yí.

6 Káa Piyétòrò gii 'dè có ji yí máa, «Ndâ ñi gùrúsù fádà ta dà'bì mì ye tacó bà je ji wò wálá. Káa ye bà je ji wò a i ñinó náa à kuu mì ye nò. Ye kù 'dè có ji wò ta rẹ mì Jézù tí Bìndi-Mbírì, mbe gi 'do Názàrètì éno máa, wò a gí yaà, wàa wò 'ví nò nó!»

⁷ Piyétòrò bà-i-nò giì yuu 'bì wó ya tí jí bà zèè ta 'bì 'dakò tí nò, bìndi yí giì koni ta yí jí bà rò tíyò. Káa à káa póó bà ja 'dakò tí nò mì Piyétòrò jí yaà, wu giì jí jí gbí ndâ kpátú kò wó ta ngii-ngíi kò wó jí.

⁸ Yí giì o jí yaà, bìndi ndú giì 'bità bà nò nó ta ndâ Piyétòrò 'do njekèjì ndùgù kú ya jí ɾùkàtìi 'bá-Mbíri. Yí giì nò, ta bà o jí yaà, ta bà ùlù Mbíri.

⁹ Ndâ 'duù tí nó mbe tí bìnjìi mí gbí ndùgù 'bá-Mbíri nó mà giì nò yí kú nò nó ta bà ùlù Mbíri,

¹⁰ ndú giì nò yí ní tí 'dakò tí nó mbe kú ki tí wó tí Banga-Njekèjì-Ndùgù 'bá-Mbíri kú yù i 'do tí ndâ 'duù nó jí. Bìndi nje ndú giì 'dèè gítí bà 'dè có gítí ɲa i tí nò mbe bàkà tí mítí 'dakò tí nó nó jí.

Piyétòrò 'dè có jí ndâ 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri

¹¹ Ndâ 'duù mà giì nò bà nanaka 'dakò tí nó mí ɾègbà tí ndâ Piyétòrò ta Jòvànì, nje ndú giì 'dèè jí, bìndi ndú giì ki ta ngèlè kpùkú ya jí mì ndú tí bàndò tí nó náa à kú nì mítí a Tàzo-mì-Sólómònì nò.

¹² Piyétòrò mà giì nò bà kaa ndâ 'duù tí nó gí gítí ndú, yí giì 'dè có jí ndú máa, «Yo kú si nje yo tí nga gítí i tí nó mbe bàkà tí nó tacó yè, ndâ Ìzìriyéli? Yo kú dongbo ɾo yo gítí ze tacó yè? Yo koɾo có máa, 'dakò tí nó kú nò nó 'do gbí 'dóó wotí mì ze? Yí kú nò nó 'do gbí 'dóó bà nìki ze?

¹³ A Mbíri mì Àbìráámò, tí Mbíri mì Ìzákò, tí Mbíri mì Jákóbè, tí Mbíri mì ndâ ká gù yo, ká bàkà i tí nò, tacó bà te duù mítí Bòò mì wó Jézù, tí gbèe Jézù tí nó náa yo táánò kpì ngbàngà tí wó, máa, à 'ví zi yí gí nò, Jézù tí nó náa yo táánò bè yí mí kùro Pilátò nò, Jézù tí nó náa Pilátò táánò 'dè có jí yo máa, yì bà njaanga yí 'do gbí zàà gí, káa yo giì biya có mì Pilátò gí.

¹⁴ Yo giì biya 'duù tí nó ta ndi vò i tí wó wálá, tí 'duù ɲìnó jáá nó jí. Yo giì yòòngò Pilátò máa, yí njaanga a mbe zi ku 'do gbí zàà,

¹⁵ bìndi yo giì zi mbe je 'válá jí ndâ 'duù jí. Káa Mbíri giì 'vala yí 'do gbí ku jí. Ze a ndâ mbe 'dè yúcó gítí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò.

¹⁶ Káa à kpónó káa gbèe Jézù tí nó náa yo táánò bè yí ji ku nó ká 'vala 'dakò tí nó á kuu kùro yo, náa yo nò yí ni ngbáràngà'i gí nó, á 'do gbí có bà tee njembí ze á mítí wó tí Jézù. A bà tee njembí ze á mítí Jézù nò ká je wotí jí 'dakò tí nó náa yo kpónó kú nò yí nò.

¹⁷ «Káa ye kpónó nò nì gí, ndâ ná'vìndí ye, máa, yo ta ndâ gba mì yo táánò nò i tí nó náa yo kú bàkà nò nì lá.

¹⁸ Káa ɲìnò táánò a 'bí ɲa i náa a Mbíri ká bàkà éno, tacó wàa ndâ có tí nó náa yí tí Mbíri táánò tuu ta ndâ mbe 'dòkò

có mì yì éno máa, Bindi-Mbíri bà kònò sé'i nó, 'ví dù tí tí yúco.

¹⁹ À má éno, yo 'visì muu yo 'do tí ndâ vò kpokèjì mì yo gî. Yo 'visì tí yo gí mì Mbíri, tacó wàa yí 'ví toṛo ndâ vò i mì yo gî. Delè tacó wàa, ndoo 'ví 'de ta làmbu gúlúsù pípìri 'do mì Mbe tí ndoo tacó bà 'dèè njembí ndoo,

²⁰ wàa yí 'ví tuu ta Jézù tí nò tí Bindi wó tí Mbíri náa yí cu 'bì wó mítí wó tacó tí yo sàa gî nó jì yo.

²¹ Yí tí Jézù bà dù ká gbíri yee tí o bà gí ndâ i muu to tí nó 'dáa gî tí ndâ ngú i, go có tí nó náa Mbíri dígísèé tuu ta ndâ tó mbe 'dòkò có mì wó gí gí kò ta kò gbí o mì ndâ ká gù yo nò.

²² Tacó kòcò Mòze náa yí 'dè dígísèé éno máa, <Mbe tí ndoo tí Mbíri bà bàkà 'bí 'duù tí mbe 'dòkò có mì wó go ye nó jì yo.

'Duù tí nò bà dù a 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'dóo ná'vindí yo. Yo 'ví 'di ndâ có ñinó náa yí kèjì gí bà 'dè jì yo nó 'dáa gî.

²³ Áá bà mò 'duù ñinó mbe 'di có mì mbe 'dòkò có mì Mbíri tí nò lá nó 'do gbí òkò tí ndâ 'duù mì Mbíri gî.>

²⁴ «À má ta bà 'dè có ta yúco, Sàmùwélé tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, gù je ndâ 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dáa gî mbe gí gí tàkò wó nó dígísèé 'dáa gî, kù 'dè có tù ta 'bì ndú ká gítí o bà co ndâ ɾi tí nò.

²⁵ Yo a ndâ mbe zèè mbèlè bìnɔi ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri. Yo a ndâ 'viì gbí mbelè tí nó náa Mbíri dígísèé nju ta gù ndoo tí Àbiráámò ta o tí nó náa yí 'dè ta có jì Àbiráámò éno máa,

<Ye tí Mbíri bà cù 'dê ngo cù ye mítí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáa gî ta ɾè mì ndâ 'viì-gù mì lo,> nò.

²⁶ Mbíri táánò cu 'bì wó mítí Bòò mì wó, bìnɔi yí gù tuu yí kpédélé'i gí bà cù 'dê ngo cù wó mítí yo, ta bà 'visì muu yo gbaànjé-gbaànjé 'dáa gî 'do tí ndâ vò i mì yo.>

4

Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà

¹ Káa si ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gbí-gbì kù 'dè có jì ndâ 'duù, ndú má gù zeke'o, ndú gù ñò ndâ 'bí bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà, ta kùṛo ndâ mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri, gù je ndâ Sàdùkáyò, tí ndâ 'bí ɲa 'duù gbí òkò tí ndâ Jùdèyà mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá, gbo ndú gbíri gî.

² Có tí nó mbe kpolo tàkòcò ndâ kpo-kpò 'duù tí nò náa ndú gù ya tí gítí ndâ Piyétòrò ta Jòvànì nò a có bà nibà i mì ndâ Piyétòrò ta Jòvànì jì ndâ 'duù gítí bà 'vala ndi ndâ

ku 'do gbí muu'dú ndú, náa ndú kù kò ta kò ji ndâ 'duù éno máa, Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí nò.

³ Ndú bà-i-nò gii kaa ndâ Piyétòrò ta Jòvànì ya tí gí gbí zàà, wàa à 'ví gii 'viiki gbí có mì ndú ta 'bí yé, tacó ɾi ta o tí nò ta gí.

⁴ Káa ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe 'di ndâ có tí nó náa ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'dè ta 'dè'o tí nó nò gii ùnje gítí có mì Jézù gí. Muu ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí toko mítí ndâ ká ɲinó ta o tí nó gii dù dè gítí ndâ 'dakò álifi vò.

⁵ Yé má gii too gí, ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ mbe nibà tàkii mì ndâ Jùdáyà, gii kili mí Jèrùzàlémè,

⁶ ta ndâ Ánà (tí 'bí ká Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndú náa ngáángbá gba mì ndô Rómánò mò yí 'do gbí nètè gí), gii je Kàyífa, gii je ndâ Jòvànì ta Àlèsándòrò, ta ndâ 'bí 'duù náa ɾèngbó bà jò ndú 'do a i tí ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì.

⁷ Ndú gii tuu tú gí tàkò ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'do gbí zàà. À má gii kaa ndú gí tí gí kùro ndú gí, ndú gii kaa ndú mí gbí uù, bìndi ndú gii 'bità bà 'vee gbí nje ndú máa, «Yo bàkà i tí nó ta ɲa kpokèjì ngàyi? Yo bàkà i tí nó ta ɲa wotí mì yè? Rè 'duù tí nó mbe je wotí tí nó ji yo nó a 'di?»

⁸ Káa Bèri-mì-Mbírì gii je wotí ji Piyétòrò me gbolò, bìndi yí gii 'visì có ji ndú máa, «Yo tí ndâ gba mì ndâ 'duù, gii je yo tí ndâ kpo 'duù,

⁹ yo wúnó má kù 'vee gbí nje ze a i gítí có nambeè tí nó náa ze bàkà ji 'dakò tí nó táánò mbe kù ɾi ta to nó, yo má kù 'vee a kpokèjì bà 'vala yí mì ze,

¹⁰ tàkòcò ye peteke gítí bà 'visì có ji yo tí ndâ gba, ta ndâ kpo 'duù, ta yo tí ndâ kòtì Ìzìriyèlì 'dáá gí, ngé ma, máa, ze 'vala 'dakò tí nó ta ɾè mì Jézù tí nó tí Bìndi-Mbírì mbe gí 'do Názàrètì nò, Jézù tí nó náa yo táánò gbì yí mítí njèèkpè mù, káa Mbírì gii 'vala yí 'do gbí ku gí nò. 'Dakò tí nó wúnó kù ɾò tíyò kùro yo ta sé'i cee mbéé 'do tí wó gí nó a i ta ɾè mì wó tí Jézù,

¹¹ tí díí tí nó náa à cu có gítí mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa,

<Díí tí nó náa yo tí ndâ mbe bì 'bá bè gí nó,

ká gí tí yú díí bà sè tà 'bá.>

¹² Tacó à nì ɾè 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù muu to tí nó ji ndâ 'duù máa, yí a mbe 'vala ndoo, á bìndi ɾè wó nó lá.»

¹³ Nje ndâ gba ta ndâ kpo 'duù gii 'dèè gítí ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gí. Ndú má gii 'viiki ɾèngbó ndú gbí òkò tí ndú, ndú gii ɲò ndú ni ká tí ndâ 'duù sínò jé mbe ki tí ndú njewu

ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà tàkìi mì ndâ Jùdèyà lá ni gî. Ndú delè gii òò nì gî máa, ndú táánò kù dù a i ta Jézù.

14 Káa ndú mâ gii òò 'dakò tí nó náa ndú 'vala yí nó kù òò tíyò òògbà tí ndú, bà 'dè có gii dù káa kpò ndú gî.

15 Tacó éno, ndú gii 'dè có ji ndú máa, «Yo yèè 'do gbí ngbàngà jí ndii tacó wàa ndâ gba 'ví waa ta có.»

16 Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì mâ gii yèè 'do gbí ngbàngà jí ndii gî, ndâ gba gii 'bità bà 'viiki gbí có mì ndú, máa, «Ndoo kpónó 'ví bàkà a òò yè ta ndâ 'dakò tí nó? Tacó ndâ 'duù Jèrùzàlémè 'dáá gí òò òò tende seṛè tí nó náa ndú bàkà nó gî. Káa òònò a i òònó mbe je kponje 'do nje ndoo gí nó ká nó.»

17 I òònó náa ndoo kpónó bà ni bà bàkà gí nó káa bà òò bà 'vèè có seṛè tí nó gí kùro, ta bà ci ndú máa, ndú káká'i 'ví nì òò Jézù tí nó ji 'bí 'duù lá.»

18 Ndâ gba mâ gii 'viiki gbí có mì ndâ Piyétòrò ta Jòvànì cee gî, ndú gii tè'é tí ndú, bìndi ndú gii ci ndú, máa, «Ndòngbú tí yo bà nìbà i ji ndâ 'duù ta òò Jézù 'ví dù káa yí nó.»

19 Káa ndâ Piyétòrò ta Jòvànì gii 'visì có ji ndú, máa, «Yo koṛo muu yo, yúco kùro Mbíri má a bà 'di có mì yo mì ze á có tí bà 'di có mì wó tí Mbíri, wàa ze 'ví 'di ndòngbú có òònó náa yo bà 'dè ji ze nó.»

20 Tacó ze bà òò tíyò 'do tí bà ma có i tí nó náa ze òò ta òò ze gí nó wálá. Ze delè gítí bà nè nje ze a 'do tí bà ma có tí nó náa ze 'di ta tù ze gí nó wálá.»

21 Káa ndâ gba gii ci ndâ Piyétòrò ta Jòvànì káká'i, máa, «Ndòngbú tí yo.» Ndú 'de kpokèji bà waa có mítí ndâ Piyétòrò ta Jòvànì ta o tí nó lá, tacó ndâ 'duù 'dáá gí ta o tí nó kù ùlù Mbíri tacó i tí nó mbe bàkà tí nó.

22 'Dakò tí nó náa ndâ Piyétòrò ta Jòvànì bàkà seṛè tí nó mítí wó nó a 'duù ta ndoo tí wó ndii zi'duù-só gí.

Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù 'deke tí ndú ji Mbíri

23 À mâ gii njaanga ndâ Piyétòrò ta Jòvànì 'do gbí zàà gî, ndú gii ya gí 'bá, bìndi ndú gii 'vanda ndi ndâ có tí nó náa ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-'duù-'bá, 'dè ji ndú nó ji ndâ 'bí ka ndú mbe ùnje gítí có mì Jézù.

24 Ndâ ka ndâ Piyétòrò ta Jòvànì mâ gii 'di ndi ndâ có tí nó, ndú gii 'deke tí ndú ta njembí ndú gbaànjé ji Mbíri éno máa,

«Áá Mbe tí ze, tí mbe suu tàri, ta to tí nó, ta ndâ kpo-kpò ngo. A wò ká suu ndâ i gbíri, ta ndâ i muu to tí nó, ta ndâ i tà ndâ kpo-kpò ngo 'dáá gí!

25 A wò dígísèé ká tuu Bèrì mí lo tí Mbírì gí bà wu có mí gbí nje gù ze tí Dàvidè, tí bòò mí lo, bìndi yí gii 'dè có éno máa,

<Ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó kù luguu tí ndú ta gbínje tacó yè?

Ndâ 'duù kù koṛo có gítí ndâ i ñinó ta gbí ndú wálá nó tacó yè?

26 Ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó kù ja gó,

bìndi ndâ kpo-kpò 'duù kùṛo ndâ 'duù kù toko có gítí Mbe tí ndoo.

Ndú delè kù toko có gítí 'Duù mí Mbírì á tí Bìndi-Mbírì nò.>

27 «Có tí nó náa Dàvidè 'dè nó dú gii bàkà tí gí. Tacó ndâ Èròdè ta Pónísìyò Pilátò táánò gii toko có ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, ta ndâ Ìzìrìyèlì mí gbí gbata tí nó, gítí Jézù tí Bòò mí lo náa wò kaa yí mò gí mí lo gí, náa wò je yí tí Bìndi lo tí Mbírì nò.

28 Ndú dígísèé toko có tí nó ká tacó bà bàkà ndâ i tí nó 'dáá gí náa wò ta wotí mí lo tí Mbírì koṛo có gítí ndú cee sàà gí, máa, ndú kèjì gí bà bàkà tí nò.

29 Nògí, koṛo muu lo gítí ndâ cí tí nó náa ndú ci ta ze nò, Mbe tí ze. Konì ndâ bòò mí lo, tacó wàa, ndú 'ví ma có mí lo ta yú njembí ndú.

30 Ya'va 'bì lo, wàa wò 'ví 'vala ndâ mbe nò'o. Wàa, wò delè 'ví bàkà ndâ seṛè, ta ndâ i ñinó mbe 'dèè nje ndâ 'duù gí nó, ta ṛè mí Jézù tí Bòò mí lo náa wò kaa yí mò gí mí lo gí nò.»

31 Ndâ mbe ùnje gítí có mí Jézù mâ gii 'deke tí ndú jì Mbírì cee gí, to gii tanga tí tí bàndò tí nó náa ndú kili mítí nò. Bèrì-mì-Mbírì bà-i-nò gii je wotí jì ndú me gbolò, bìndi ndú gii 'bità bà ma có mí Mbírì ta gúku tí ndú wálá.

Cè ña bà 'vala ndò mí ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mí Jézù

32 Ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mí Jézù 'dáá gí ta o tí nó gii eṛe gba có mí ndú ká gbaànjé, ta wò njembí gbí òkò tí ndú wálá. 'Bí 'duù delè mbe nì, «Ì mí ye,» gítí 'dóó i mí wó ta o tí nó gbí òkò tí ndú wálá. Ndâ i ñinó náa ndú kili nó 'dáá gí tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí.

33 Ta o tí nó, ndâ tú mí Jézù gii dù kù ma có bà 'vala ndi Mbe tí ndoo tí Jézù 'do gbí muu'dú wó ta wotí ká tí. Mbírì delè gii cù 'dè ngo cù wó me gbolò mítí ndú 'dáá gí.

34 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe wa i ta o tí nó wálá, tacó ndâ 'duù ñinó gbí òkò tí ndú ta to njí kuu mí ndú, ta ndâ 'duù ñinó ta 'bá kuu mí ndú nó, gii sì ndâ i tí nó gí 'dè,

³⁵ Bìndi ndú gii kaa mboo tàkò ndâ i tí nò ji ndâ tú mì Jézù. Ndâ tú mì Jézù gii njèè ji ndâ 'duù ñinó tí ndâ mbe yè gbí òkò tí ndú náa à 'ví je ji ndú nò.

³⁶⁻³⁷ Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí 'viì kòtí Lévi náa a jò yí mí Kípùrù, ta rẹ wó a Jùzépè, náa ndâ tú mì Jézù kú ní míti wó a Bàránábà (gbí rẹ tí nò máa, «Mbe je woti gítí i»), gii sì nji mì wó gí 'dè, bìndi yí gii kaa i gbí ji ndâ tú mì Jézù tacó bà njèè ji ndâ 'duù.

5

Ndâ Ànànyà ta Sàfírà

¹ Ta 'bí o gbaànjé, ndâ 'bí 'dakò ta rẹ wó a Ànànyà, ta nawù wó ta rẹ wó a Sàfírà, gii toko có mì ndú, bìndi ndú gii sì to nji mì ndú gí 'dè.

² Bìndi Ànànyà gii je káa tí mboo tàkò nji mì ndú náa ndú sì gí 'dè nó ya tí ji ndâ tú mì Jézù, káa nawù wó 'di gbí i tí nò náa yí bàkà nò ngbàrángà'i gí.

³ Ànànyà mâ gii di ta i tí nò tí ndâ tú mì Jézù, Piyétòrò gii 'vee yí máa, «Ànànyà, Gba-wàtà jèjèkè tí wó mí gbí njembí lo tí ña ñinó náa wò gii nguù tí mboo tàkò nji mì lo gí, bìndi wò gii 'dè 'verè ji Bèri-mi-Mbíri tacó yè?

⁴ Táánò kùro bà sì nji tí nò mì lo gí 'dè, à me 'dóo nji mì lo lá? Káa, wò tà kpèti mâ gii sì gí 'dè gí, mboo tàkò me i mì lo tacó wàa wò 'ví bàkà tí go có mì lo gbí njembí lo lá? A yè ká a tàmuu lo gítí bà bàkà ña i tí nò? Wò 'dè 'verè tí nò me ji ndâ 'duù lá, wò 'dè a i ji Mbíri.»

⁵ Ànànyà mâ gii 'di có tí nò náa Piyétòrò 'dè ji yí nò, yí gii 'va tí wó to tí yú ku. Bìndi gúku gii zèè ndâ 'duù tí nó mbe 'di có i tí nò mbe bàkà tí nò nó 'dáá gí.

⁶ Ndâ 'viì-'dakò bà-i-nò gii oloko gí yaà, bìndi ndú gii yili yí gí. Ndú gii te yí gí sè, bìndi ndú gii duu yí gí.

⁷ Ndâ 'duù mâ gii dù á bìndi bà te ku Ànànyà gí sè nò ndi-ndi-ndi éno, ndú gii ñò Sàfírà ri gí tàkò ndú tà'i gí. Káa yí ñò i tí nó mbe bàkà tí á kùro wó kà nó ni lá.

⁸ Káa Piyétòrò gii 'vee yí máa, «Ñinó wálá a kábà mboo tàkò nji mì yo náa yo sì gí 'dè nó ká nó, Sàfírà? 'Dè yúco mì lo je wàa ye 'ví 'di gi!»

Káa Sàfírà gii 'visi có ji Piyétòrò máa, «Ìyoo, à 'dáá gí nò a yí.»

⁹ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji Sàfírà máa, «Yo ta kù lo toko có gítí bà tala Bèri-mi-Mbíri gí! A yè ká a tàmuu yo gítí bà bàkà ña i tí nò? Wò 'di wo tí ndâ 'duù tí nò kèjì nò gí? Ndú kpónó kú gí nò 'do bà duu ku kù lo. Ndú kpónó bà te wò gí sè delè!»

¹⁰ À káa póó bà cee có tí nò gbí nje Piyétòrò, Sàfírà ngé gii 'va tí wó gbàràsà to kùro wó tí yú ku. Ndâ 'viì-'dakò tí nó mbe gii 'do bà duu ku Ànàniyà nó mâ gii rì jí tà'i, ndú gii 'de Sàfírà cì delè gí. Ndú bà-i-nò gii te yí jí sè, bindi ndú gii duu yí mí rẹgbà tí 'dakò mì wó.

¹¹ I tí nò gii te gúku mítí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, ta ndâ 'duù ñinó mbe 'di tà wo nó 'dáá gí ngé ndii gí.

Ndâ serè

¹² Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù má gii ya jí bà 'deke tí ndú ji Mbíri gbí ndâ o tí nò, ndú kú gii kili ká ta bà muu ndú mítí 'bí bándò gbí ndùgù 'bá-Mbíri náa à kú nì mítí a Tàzo-mì-Sólómònì. Ndâ tú mì Jézù gii dù kú bàkà ndâ serè, ta ndâ kpo-kpò i mbe kú túbà wotí mì Mbíri ji ndâ 'duù.

¹³ Tacó ènò, gúku gii kpò ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù lá nó 'do tí bà yuu tí ndú jí gbí òkò tí ndú gí. Kpètí ká ènò, ndâ 'duù gii wu gbí ndú ngé ndii gí.

¹⁴ Káa, muu ndâ 'dakò ta ndâ ni mbe ùnje gítí có mì Jézù gii àdì me gbolò.

¹⁵ Ndâ 'duù Jèrùzàlémè mâ gii nò ndâ serè tí nó náa ndâ tú mì Jézù kú bàkà nó, ndú gii tuṛu ndâ mbe nò'o mì ndú, ndú gii sii ndú kpìrì'viì ta seè kpokèjì, tacó wàa, Piyétòrò má kú ndii ta nó, wàa vòó tàzo wó 'ví có muu ndú.

¹⁶ Ndâ 'duù delè gii tuṛu ndâ mbe nò'o mì ndú, ta ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó me mbè 'do gbí ndâ gbata ñinó dê-dê ta seè Jèrùzàlémè nó, gí tí ji ndâ tú mì Jézù, bindi ndú gii 'vala ndú 'dáá gí.

À mèèkè'i tí ndâ tú mì Jézù

¹⁷ Ju kiì gii te ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ 'duù mì wó tí ndâ Jùdèyà ñinó mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó, jí tàkò ndâ tú mì Jézù.

¹⁸ Ndú bà-i-nò gii zèè ndú, bindi ndú gii kaa ndú mí gbí gbolò zàà.

¹⁹ Káa o mâ gii bèè gí, basìlì mì Mbíri gii njaanga njekèjì zàà tàkò ndú, bindi yí gii kaa ndú jí sè.

²⁰ Yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo nje nó ya jí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, wàa yo 'ví ma có gítí ngú ña 'vála tí nó ji ndâ 'duù.»

²¹ Ndâ tú mì Jézù gii nje nó ya jí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, bindi ndú gii 'bità bà ma có ji ndâ 'duù si yé kú bàkà bà ngbaṛanga to.

Yé mâ gii too gí, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ 'duù mì wó, ta ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà, gii kili muu ndú ta ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Ìzìriyéli 'dáá gí.

Ndú bà-i-nò giì tuu tú ya tí gí gbí zàà, máa, à kaa ndâ tú mì Jézù kà nó gí tí gí gbí ngbàngà kùro ndâ yì.

²² Ndâ kùro ndâ mbe kpolo tí ndâ 'duù gbí zàà tí nò náa a tuu ndú nò mâ giì yee gbí zàà kà, ndú giì 'de ndâ tú mì Jézù tà'i lá. Bìndi ndú giì dele ndi ndú ya gí bà 'dè có ji ndâ kpo-kpò 'duù tí nó mbe tuu ndú nó, máa,

²³ «Ze 'de njekèjì nè tí rítí-rítí gí, ta ndâ mbe ù njekèjì zàà kuu gbí nèté mì ndú, káa, ze má giì njaanga njekèjì, ze giì 'de gbèè 'duù tà'i kà lá.»

²⁴ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta kùro ndâ mbe kpolo tí 'bá-Mbíri, má giì 'di có tí nò, muu ndú giì eṛe tí gítí ña i tí nò mbe bàkà tí nò gí.

²⁵ Káa ndú mâ giì zeke'o, ndú giì ñò 'bí 'dakò yee tí ndú ta ngú có éno máa, «Ye ñò ndâ 'dakò tí nó náa yo zèè ndú mí gbí zàà nó kù nìbà i ji ndâ 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri kàzô.»

²⁶ Gbolò 'duù kùro ndâ mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri má giì 'di có tí nò, yí giì ruka ndâ 'bí 'duù mì wó, bìndi ndú giì ya ta ndú gí bà kaa ndâ tú mì Jézù gbí pétéké có gí tí gí kùro ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà. À tí ndâ mbe kpolo tí 'bá-Mbíri ta o tí nò a gúku éno máa, ndâ yì má gbùrùngà ndâ tú mì Jézù, ndâ 'duù bà 'vaka ndâ yì ta díí.

²⁷ Ndâ mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri má giì yee ta ndâ tú mì Jézù kùro ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà gí, Kùro ndâ bu-Mbíri giì do mítí ndú,

²⁸ máa, «Ze táánò ci yo kpolo ma, máa, ndòngbú tí yo ta bà nìbà i ji ndâ 'duù ta rè 'dakò tí nò 'ví dù ká yí nò. Káa, sè tù 'duù kpónó Jèrùzàlémè nó mbe 'di bà nìbà i mì yo lá nò wálá. Ze delè giì ñò goolá yo eṛe muu yo mítí có bà kaa nderè có ku 'dakò tí nò mí muu ze gí nô! À má éno, yo 'dè nderè ña nèté mì yo nò ji ze.»

²⁹ Káa ndâ Piyétòrò ta ndâ 'bí ka wó tú mì Jézù giì 'visì có ji ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà, máa, «Ze bà 'di kpédélé kùro a có mì Mbíri má kózò gí, ze 'ví giì 'di có mì ndâ 'duù.

³⁰ Áá táánò a Mbíri mì ndâ ká gù ze ká 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó, káa a yo táánò ká zi yí ta bà gbì yí mítí njèkpe mù.

³¹ Káa Mbíri kpónó giì te yí mí gbí kù'bì mì wó tí Mbíri, máa, yí dù tí kùro ndâ 'duù, wàa yí delè 'ví dù tí mbe 'vala ndâ 'duù, tí mbe 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú gítí kpokèjì mì yì tí Mbíri, tí 'duù tí nó náa Mbíri bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ Ìzìriyélì 'dáá gí a i ta rè wó nô.

³² Ze a ndâ mbe 'dè yúco gítí ndâ i tí nò, ze ta ndâ Bèri-mi-Mbíri, tí i-nambeè tí nó náa Mbíri kù je ji ndâ 'duù ñinó mbe 'di có mì wó tí Mbíri nô.»

³³ Cò tí nò náa ndâ tú mì Jézù 'visì nò giì dù goolá ndú cu a wu mítí ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdèyà. Tacó ènò, ndú giì bàkà a có bà ziki ndâ tú mì Jézù gítí có tí nò.

Gàmàliyéli jukì ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà 'do tàkò ndâ tú mì Jézù

³⁴ 'Bí kpo 'duù 'do gbí òkò tí ndâ ka wó gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà, tí mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdèyà, ta rẹ wó a Gàmàliyéli, tí gbolò mbe kù nìbà tàkìi mì ndâ Jùdèyà jì ndâ 'duù, náa ndâ Jùdèyà 'dáá gí kù te duù mítí wó, mà giì nò ndâ có mì ndâ 'bí ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà zò muu wó dúú-dúú lá, yí giì a gí yaà, bìndi yí giì 'dè có jì ndú éno máa, à kaa ndâ tú mì Jézù 'do gbí ngbàngà gí ndiù gàà kózò gi.

³⁵ À mà giì bàkà go có mì wó nò gí, yí giì 'dè có jì ndâ ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà, máa, «Ndâ 'dakò! Yo kpolo tí yo tí kpòò gítí ña i tí nó náa yo kù koṛo có gítí bà bàkà ta ndâ 'duù tí nó nó.

³⁶ Ye kù 'dè có tí nó jì yo, tacó ye ki 'bì ye gítí ndâ mbe bàkà ña i tí nó náa ndâ 'dakò tí nó kpónó kù bàkà nò kí-ki; 'bí 'dakò dígísèè ta rẹ wó a Tèwùdásì, luguu tí wó máa, yì ma. Bìndi ndâ 'duù go zì 'duù-vô ta bà nà'ò (400) ká giì tè gí tàkò i-mâ mì wó nò. À mà giì zì Tèwùdásì gí, ndâ 'duù mì wó nò giì 'vaaka gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. À giì dù maa nò a bà zì nje ndú ká nò.

³⁷ Bìndi Tèwùdásì nò, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Júdà, tí 'duù Gàliléyà, dígísèè gbí o bà 'deke muu ndâ 'duù nó giì jèjèkè cèe tí wó, máa, ndâ 'duù 'ví nò a yì, si Mbìrì mí to. Ndâ 'duù giì kì gí tàkò wó kí-ki. À mà giì zì yí delè gí, ndâ 'duù mì wó giì ta'va léé gí.

³⁸ «À má éno, có mì ye gbí njembí ye jì yo kpónó máa, yo si ndâ 'dakò tí nó mí bàndò mì ndú. Yo si ndú 'ví ya . Tacó rẹngbó i tí nó náa ndú kpónó kù bàkà nò má 'bì 'do mì 'duù, nje bà zì ta kpéetí wó.

³⁹ Káa, à má dú káa yúco máa, nèté tí nó náa ndú kù bàkà nò a nèté mì Mbìrì, yo bà kpò ndú wálá. Yo delè bà 'de tí yo kù jòò gbí có a i ta Mbìrì.»

Có tí nó náa Gàmàliyéli 'dè nò giì ya gí gbí muu ndâ 'bí ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà gí.

⁴⁰ Ndú bà-i-nò giì tè'é tí ndâ tú mì Jézù gí kùro ndú. Ndú mà giì gbì ndú gí, ndú giì ci ndú, máa, «Ndòngbú tí yo ta bà ma có jì ndâ 'duù ta rẹ Jézù 'ví dù ká yí nò.» Bìndi ndú giì dò 'bì 'do tí ndú gí.

41 Ndâ tú mì Jézù gii nje nó 'do kùro ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà ta pétèkè tàkòcò ndú, tacó Mbírì nò ndú 'vii tí ndâ 'duù mbe kònò sé'i ta rẹ Jézù gí.

42 'Do gbí rì tí nò, ndâ tú mì Jézù gii dù kù ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù ta rì 'dáá gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì, delè ta ndi 'bá mì ndâ 'duù, máa, Jézù a Bìndi-Mbírì, ta 'bí 'duù mbe tù 'bì wó gí tà ọ ndú gbaànje wálá.

6

Bà ruka ndâ 'duù tí ndâ mbe koni ndâ tú mì Jézù ta nètè

1 Muu ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii 'bità bà àdì gí, gbínje gii 'bità bà bàkà tí gbí òkò tí ndâ Jùdèyà nìnó náa a jò ndú me mí 'bá Jùdèyà lá, mbe kù 'dè káa có Ìgírìgì nó, ta ndâ jíjí'dí-jìgì'dì Jùdèyà á 'do muu có bà njèè i-zó-zò. Ndâ Jùdèyà nìnó náa a jò ndú mí ndii nó gii 'bità bà 'dè kòlòwò, máa, ndâ jíjí'dí-jìgì'dì Jùdèyà ta rì 'dáá gí njèè i-zó-zò ji ndâ nawù ku mì ndâ yì yè ọ ndâ yì lá.

2 Ndâ tú mì Jézù muu 'bì-nje só mâ gii 'di có tí nò, ndú gii kili ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí, bìndi ndú gii 'dè có ji ndú máa, «Bà jee bà ma có mì Mbírì mì ze mí to, wàa ze 'ví zèè tí kpoò a nètè bà njèè i-zó-zò me dú tacó tí ze lá.

3 À má éno, à nìkì éno máa, yo tí ndâ ná 'vindí ze nò ndâ 'bí 'dakò vò-nje só 'do gbí òkò tí ndâ 'duù nìnó ta tó rẹ ndú nó, ndú delè 'ví dù tí ndâ 'duù nìnó náa Bèrì-mì-Mbírì je wotí ji ndú me gbolò, delè tí ndâ 'duù nìnó mbe 'di gbí-o nó, tacó wàa, ze 'ví bàkà ndú tí ndâ mbe njèè i-zó-zò.

4 Wàa, o mì ze 'ví dù 'dáá gí ká gítí bà 'deke tí ze ji Mbírì, ta nètè bà ma có mì Mbírì.»

5 Tàkòcò ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gii peteke gítí có tí nò náa ndâ tú mì Jézù kojo nó ngé ndii gí. Tacó éno, ndú gii cu 'bì ndú mítí Ìsítèfàno tí 'bí 'dakò mbe tee njembí wó 'dáá gí mítí Mbírì, tí 'dakò náa Bèrì-mì-Mbírì je wotí ji yí me gbolò, gii je Filípò, gii je Pòròkòrù, gii je Nikànorà, gii je Tímòni, gii je Pàraménà, gii je Nikòlávù tí 'bí 'dakò náa ọ wó me Jùdèyà lá mbe gí 'do gbí gbata Àndiyóki, mbe kaa tí wó gí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà kùro bà gí yí tí mbe tala có mì Jézù gí.

6 Ndú gii kaa ndú ta bà muu ndú vò-nje só nó ji ndâ tú mì Jézù. Ndâ tú mì Jézù mâ gii 'deke tí ndú ji Mbírì tacó tí ndú gí, ndú gii bàkà ndú tí ndâ mbe njèè i-zó-zò ji ndâ 'duù bìndi ndú.

7 Có mì Mbírì gii dù kù rẹji bìndi bà 'viindi có gítí bà njèè i-zó-zò nó tí ọ nìnó náa muu ndâ mbe tala có mì Jézù gii ògbù gbí gbata Jèrùzàlémè ngé ndii gí. Ndâ 'duù me mbè

'do gbí òkò tí ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà delè gii 'bità bà ru ndi kpokèjì mì Bìndi-Mbíri.

Bà zèè Ìsitéfànò

⁸ Mbíri gii bàkà nambeè jì Ìsitéfànò tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó vò-nje só náa à ɾuka ndú tí ndâ mbe njèè i-zó-zò nó ngé ma, ta bà je wotí bà bàkà ndâ kpo-kpò serè mí gbí òkò tí ndâ 'duù jì yí.

⁹ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ Jùdéyà mâ gii ò ndâ i tí nò náa Ìsitéfànò kù bàkà nò, ndú gii 'bità bà jòò gbí có ta yí. Ndâ 'bí Jùdéyà tí nò mbe kaa ya gí bà jòò gbí có ta Ìsitéfànò nò gii 'do bàndò bà kili ndâ Jùdéyà ònò náa à kù nì mítí a «Bàndò bà kili ndâ i-zógò-zogo ònò náa a njaanga wú 'do tí miɾi ndú gí» nò, ndâ 'bí gii 'do gbí gbata Sirini, ndâ 'bí gii 'do gbí gbata Àlèsàndèriyà á gbí to Másiɾi, ndâ 'bí gii 'do gbí to Silisiyà, ndâ 'bí gii 'do gbí to Ásiyà.

¹⁰ Káa bà 'vii tí ndú ta Ìsitéfànò gii kpò ndú gí, tacó yí 'di gbí-o ndii ndú me 'dú, delè tacó a Bèri-mi-Mbíri ká kù wu có mí gbí nje wó.

¹¹ Ndú mâ gii ò éno, ndú gii sù ndâ 'bí 'duù tàbèngii máa, ndú waaka có ta ɾè Ìsitéfànò éno maa, «Ze 'di kòcò 'dakò tí nó tí Ìsitéfànò nó kù 'dè zu có gítí ndâ Mòze ta Mbíri.»

¹² Na có tí nò, máa, Ìsitéfànò kù 'dè zu có gítí ndâ Mòze ta Mbíri nò, mâ gii 'va tí gbí tù ndâ Jùdéyà, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndú, ta ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndú, ndú gii zèè Ìsitéfànò ya tí gí gbí gbolò ngbàngà mì ndú tí ndâ Jùdéyà.

¹³ Ndú mâ gii yee ta yí kùro ndâ kpo 'duù mì ndú gbí ngbàngà gí, ndú gii waaka ndâ 'vére gítí wó jì ndú, máa, «'Dakò tí nó kuu nó ta o 'dáa gí kù 'dè vò có gítí 'bá-Mbíri mì ndoo jì ndâ 'duù, yí delè kù 'dè vò có gítí tàkii mì ndoo.

¹⁴ Ze zèè yí kù 'dè có jì ndâ 'duù éno máa, 'dakò tí nó tí Jézù mbe gii 'do Názàrètì nó kèjì gí bà ki'viki 'bá-Mbíri mì ndoo nó gí to. 'Bí kòcò wó mbe gii 'va tí gbí tù ze delè a ònò máa, ní gbèe Jézù tí nò a mì yí nò delè kèjì gí bà 'visi tàkii tí nó náa Mòze dígísèe je jì ndâ ká gù ndoo, náa ndú gii 'dòkò kpòò yee tí tí ndoo nó gí.»

¹⁵ Ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdéyà 'dáa gí gii zeke gbí ɾo Ìsitéfànò ngbóó gítí có tí nò náa ndú 'di ta ɾè wó nò. Káa, ta o tí nò náa ndú kù zeke ta o gbí ɾo wó nò, ndú gii ò gbí ɾo wó kù tòngbaà go gbí ɾo basili mì Mbíri nò.

7

Kòcò Ìsitéfànò jì ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà

¹ Ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà mâ giì 'di kòcò ndâ mbe kpì ngbàngà tí Ìsitéfànò cee gí, Kùro ndâ bu-Mbíri, tí gbolò 'duù kùro ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà 'dáá gí, giì 'vee Ìsitéfànò, máa, «Ndâ có tí nò náa ndâ 'duù tí nò 'dè gítí lo nò a yúcó?»

² Káa Ìsitéfànò giì 'visì có ji yí máa, «Ákoo ndâ ná'vindi ye! Ákoo ndâ bu ye! Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di có mì ye náa ye kpónó kèjì gí bà 'dè ji yo nò. Mbíri tí nó mbe kù tòngbaà ngbèzèè nó dígísèé túbà tí wó ji bu ndoo tí Àbiráámò si yí ta 'bá gbí to Mèsòpòtámiyà á kùro bà 'dòkò 'bá mì wó gí gbí gbata Àránì.

³ Bìndi yí giì 'dè có ji yí éno máa, «Njè nó 'do 'bá mì yo gí. Co 'do gbí òkò tí ndâ nambe lo, wàa wò 'ví ya gítí to tí nó náa ye bà túbà ji wò nò.»

⁴ Àbiráámò bà-i-nò giì 'dòkò 'bá 'do gbí òkò tí ndâ nambe wó gbí to mì ndâ 'duù Kàlidiyà go có mì Mbíri nò, ya gí gbí gbata Àránì. Bu Àbiráámò mâ giì cì gí, Mbíri giì 'dè có ji yí máa, yí 'dòkò ta 'bá gí gí bàndò tí nó náa yì tí Mbíri táánò cì yí gítí, náa yo wúnó kù 'vala tí nò.

⁵ Káa Mbíri ta o tí nò waa 'bí làmbu to kpèti ká 'várá éno ji Àbiráámò tí 'dóó ñindi wó gítí miři wó lá. Mbíri giì cì Àbiráámò a i éno máa, «Ye tí Mbíri bà je to tí nó ji yo ta ndâ 'viì bìndi lo.»

«Gbèe 'viì go mè gbí u tí nó ta o tí nò, náa Mbíri cì tí ta Àbiráámò nò, mì Àbiráámò wálá.

⁶ Káa 'dóó kòcò Mbíri ji Àbiráámò ta o tí nò éno máa, «Ndâ 'viì-gù lo bà dù tí ndâ mbe 'dó-'do á 'bá mì ndâ tende ña ndâ 'duù. Ndâ tende ña ndâ 'duù tí nò bà giì bàkà bòò mítí ndú, ndú bà toro nje ndú ta to ta ndoò zi'duù-vò ta bà nà'ò (400).

⁷ Káa, a ye tí Mbíri ká bà waa có mítí ndâ 'duù tí nò á muu ndú. Bìndi ndâ 'duù mì ye bà gí 'do 'bá mì ndâ ku'di gí bà bàkà i ji ye tí Mbíri á mí bà-i-nò.»

⁸ Mbíri giì 'dè có ji Àbiráámò máa yí ya gí gbí gázá tacó bà túbà máa ndâ yì tí Mbíri toko nambeè ta yí gí. Tacó éno, Àbiráámò mâ giì jò Ízákò, yí giì waa yí ta sili vò-nje ta'ò bìndi bà jò yí. Ízákò mâ giì jò Jákóbè, yí delè giì bàkà ká éno. Jákóbè delè giì bàkà ká éno mítí ndâ 'viì mì wó muu'bi-nje só tí ndâ rẹngbó mbe jò ndâ ña ndâ Íziriyéli muu'bi-nje só nò.

⁹ «Káa ndâ 'bí 'viì mì Jákóbè giì sè ná'vindi ndú Jùzépè gí 'dè tí bòò ji ndâ 'duù ya tí gí Másiiri ta kiì gí. Káa Mbíri ta o tí nò kuu tàkò Jùzépè.

10 Yí gii ò yê ɾo wó, yí gii je muu ji yí tí ña ñinó náa go có mì wó gii dù tí Fàràyónè (gbí máa, gbolò gba mì ndâ 'duù Másiṛì) ngé ma. Tacó éno, yí gii te Jùzépè tí kùro ndâ kpo-kpò 'duù mì wó Másiṛì 'dáá gí, delè tí mbe kpolo tí ndâ 'duù, ta ndâ 'dóó i-'bá mì wó tí gbolò gba.

11 «Ta o tí nò náa Jùzépè kuu tí Másiṛì nò, làngàwìrì gii tè to. Ndâ 'duù Másiṛì ta ndâ 'duù Kánàni gii ze'veṛe ta go zé'veṛè-zé'veṛè. Ta o tí nò, làmbu 'bí i tacó bà ɾo mítí tí ndâ ká gù ndoo ngé éno gí wálá.

12 Jàkóbè mà gii 'di có cù jí Másiṛì, yí gii tuu ndâ ká gù ndoo gí kà.

13 Gbì kpédélé nó mì ndú nò, Jùzépè túbà tí wó ji ndú lá. Yí gii túbà tí wó ji ndâ ná'vindí wó a i gbí bà só bà ya ndú gí Másiṛì, bìndi yí gii tù ta bà tí ndú ji gbolò gba mì ndâ 'duù Másiṛì.

14 Jùzépè bà-i-nò gii tuu tú jí tàkò bu wó Jàkóbè, ta ndâ sè ná'vindí wó, ta ndâ 'viì mì ndú 'dáá gí. Muu ndâ kòtí Jàkóbè ta o tí nò 'dáá gí a ndâ 'duù zi'duù-ta'ò-nje muu'bi nje-muu'bi vô (75).

15 Ndâ Jàkóbè ta ndâ ká gù ndoo gii mii 'dáá ká mí Másiṛì,

16 káa a duu ndú mí kà lá. À tuṛu ku ndú ya tí jí bà duu a i mí 'bá bìndi ndú gbí gbata Sèkìmì mítí 'bí bàndò bà duu ku náa Àbìráámò sì 'do mì ndâ 'viì mì Àmórá tí bu Sèkìmì.

17 «O bà bàkà go cí tí nó náa Mbìrì ci ta Àbìráámò kácá-kácá nó mà gii dooko gí, ndâ 'duù mì ndoo gii jò àdì mí Másiṛì ndii ñinó sàà kùro nó gí.

18 Ta o tí nò, 'bí ngú gbolò gba mbe ò Jùzépè ni lá gii le bèrè mì ndâ 'duù Másiṛì.

19 Ngú gba tí nò gii peṛe ndâ ká gù ndoo pére-peṛe. Yí mèèkè'i tí ndâ ká gù ndoo ta bà 'vaka ndâ dó 'viì mì ndú 'do 'bi ndâ nawu ndú jí 'dè, tacó wàa ña ndú 'ví mii gí.

20 Ñinò a gbèe vò o tí nó náa à jò Mòze gbí nò. À me ña banga tí lo tí dó 'viì á gbí ɾo Mbìrì lá! Ndâ nawu Mòze gii ngùu yí mí tà'i ta pì ta'ò.

21 Bà ngùu yí mà gii kpò ndâ nawu wó gí, ndú gii te yí jí sè 'do tà'i. Nájú gbolò gba mì ndâ 'duù Másiṛì bà-i-nò gii 'de yí. 'Viní tí nò gii te yí, bìndi yí gii ko yí kpolo tí 'dóó 'viì mì wó.

22 À gii kpolo yí ta bà nìbà bà 'di gbí-o mì ndâ 'duù Másiṛì 'dáá gí ji yí, bìndi yí gii gí tí gbolò muu-có, delè tí gbolò mbe bàkà ndâ i.

23 «Mòze mà gii gí tí 'dakò ta ndoò tí wó zi'duù-só gí, yí gii koṛo có bà co wìrì ya jí mì ndâ nambe wó tí ndâ Ìzìrìyèlì.

24 Yí mà gii ya jí mì ndâ nambe wó, yí gii ò 'bí 'duù Másiṛì kù mèèkè'i tí 'bí Ìzìrìyèlì. Yí gii yuu tí wó jí gbí có tí

nò, bìndi yí gii zi 'duù Másiřì tí nò muu nambe wó Ìzìrìyèlì tí nò gî.

²⁵ Mòze ta o tí nò si éno máa, ndâ nambe yì ñò ni gî máa, a Mbířì ká tuu yì gí bà njaanga wú 'do tí miři ndú. Keelá, ña có tí nò gbí muu ndú wálá.

²⁶ «Ta 'bí yé bìndi ñinó, Mòze gii 'de ndâ 'bí nambe wó tí ndâ Ìzìrìyèlì kú bàkà gbínje gbí òkò tí ndú. Yí gii jè ta bà 'viindi gbí òkò tí ndú ta bà 'deke tí wó ji ndú, máa, <Ákoo, ndâ ná'vindirí ye! Yo kú mèèkè tí yo gbí òkò tí yo ta kpéetí yo éno á gítí có yè, ndâ nambe ye?»

²⁷ «Káa 'duù tí nó mbe kú mèèkè'i tí ka wó nó gii mò Mòze 'do gbí òkò tí ndú gî. Bìndi yí gii 'vee yí máa, <A 'di ká bàkà wò tí gba mbe waa có mì ze?»

²⁸ À tí lo nò a go bà zi ye á go ñinó náa wò zi ta 'duù Másiřì tí nó yáánó nó?»

²⁹ Có tí nò náa 'dakò tí nò 'dè nò gii te gúku mítí Mòze, bìndi yí gii fa ta 'bá 'do Másiřì ya gí gbí to Mádiyàmì, bìndi yí gii jò ndâ 'viì sósò'ò mí kà.

³⁰ «Ta 'bí o gbaànjé, basìlì mì Mbířì gii túbà tí wó ji Mòze gbí ngba wu mbe ku doo 'bí bè'i á gbí kángáá nga ngoò á dê ta Gú Sínayì si ndoò tí Mòze zi'duù-só bìndi bà fa yí 'do Másiřì.

³¹ Nje Mòze gii 'dèè ta bà ñò ña i tí nò gî. Yí mâ gii yèè dê, tacó wàa yì 'ví 'viiki i tí nò ñikì maa, yí gii 'di kòcò Mbířì kú 'dè có ji yí máa,

³² <Ye a Mbířì mì ndâ ká gù lo:

Ye a Mbířì mì Àbiráámò,
ye a Mbířì mì Ìzákò,
ye a Mbířì mì Jákóbè.>

Bà zeke'o gii kpò Mòze gí, yí gii dù kú gu kpùrù-kpùrù ta gúku.

³³ Káa, Mbe tí ndoo gii 'dè có ji yí máa, <Jaka ndâ tàrà 'do tí kò lo gî, tacó à kaa bàndò tí nò náa wò kú ñò tíyò tí nò ji ye tí Mbířì gî.

³⁴ Ye tí Mbířì ñò bà mèèkè'i tí ndâ 'duù mì ye á Másiřì gî. Ye 'di mèlè muu ndú gî. Tacó éno, ye gí nó gí bà 'vala ndú. À má éno, gí kpónó, wàa ye 'ví tuu wò ji ndú Másiřì kà.>

³⁵ «Mbířì táánò tuu ji ndâ Ìzìrìyèlì nò káa gbèe Mòze tí nó náa ndú tí ndâ Ìzìrìyèlì táánò 'vèè-gbì-nje wó éno máa, <A 'di ká bàkà wò tí gba mbe waa có mì ze?» nó, gí bà dù tí kùro ndú tí mbe 'vala ndú, ta bà tuu basìlì mì wó tí Mbířì ji yí gbí bè'i.

³⁶ «Mòze gii bàkà ndâ seřè ta ndâ kpo-kpò i mí Másiřì, delè mí tàbè'dè gbolò tí nó náa à kú ñi mítí a Bí-bi

Kàpá nò. Njìnò a gbèe Mòze tí nó dígísèé mbe tè kùro ndâ Ìzìriyèlì gbí kángáá nga ngoò ta ndoò zi'duù-só nò.

37 À delè dígísèé káa gbèe Mòze tí nò ká 'dè có ji ndâ Ìzìriyèlì éno máa, <Mbírì bà bàkà 'bí mbe 'dòkò có mì wó á go ye nó ji yo á 'do gbí òkò tí ndâ 'dóó ná'vindí yo,> nò.

38 Njìnò a gbèe Mòze tí nó dígísèé mbe dù tí mbe 'dòkò có gbí òkò tí ndâ ká gù ndoo ta ndâ basìlì tí nó mì Mbírì mbe 'dòkò có ji yí pí Gú Sínàyì nò. À gii dù káa gbèe yí tí Mòze tí nó náa Mbírì dígísèé 'dè ndâ có mì wó tí Mbírì, tí ndâ có mbe kù 'vala ndâ 'duù nó, ji yí, bìndi yí gii 'dè ndí ji ndâ ká gù ndoo, náa ndâ ká gù ndoo gii 'dòkò ndí kpòò yee tí tí ndoo nò.

39 Njìnò a gbèe Mòze tí nó dígísèé náa ndâ ká gù ndoo biya bà 'di có mì wó si ndú gbí kángáá nga ngoò gí, ndú má gii mò yí 'do kùro ndú gí nje seè gí, à gii dù gbí muu ndú ta o tí nó kpolo ma a có gítí bà dele ndi ndú gí Másìrì nò.

40 Njìnò a gbèe Mòze tí nó náa ndâ ká gù ndoo dígísèé má gii biya yí si ndú gbí kángáá nga ngoò gí, ndú gii 'dè có ji Àrónì tí ná'vindí wó, máa, <Bàkà ndâ 'bí mbírì ji ze, wàa ndú 'ví tè kùro ji ze, tacó ze 'di gbí có mì Mòze tí nó tí mbe kaa ze 'do Másìrì gí tí gí nó nó lá> nò.

41 «Njìnò a o tí nó dígísèé náa ndâ ká gù ndoo gii suu ta 'viì-mò'dú, bìndi ndú gii dù kù ci mbelè ji i tí nó náa à káa ndú ká suu ta 'bì ndú nó ta cèe pétékè tàkòcò ndú nò.

42 Tacó éno, Mbírì gii 'visì kápí wó gítí ndú gí, yí gii si ndú tí ndâ mbe bàkà i ji ndâ bààcì mì ndú tí ndâ yii, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì máa, Mbírì máa,

<Yo táánò waaka ndâ nò tacó wàa yo 'ví ci ji ye
gbí ndâ ndoò tí nó náa yo táánò too zi'duù-só
mí gbí kángáá nga ngoò nó gí, ndâ Ìzìriyèlì?

43 Yo táánò kaa kù nò tí a ndâ i tacó bà tò ta nduúrù ji sú
mbírì mì yo
ta rẹ wó a Mòlókì nó,
gii je yii tí nó tí Rẹfáni nò.

Yo te a ndâ sú mbírì mì yo náa yo ká suu ndú ta 'bì yo,
yo gii nò ta bà bàkà i ji ndú.

À má éno, ye bà kaa yo ya tí gí gbí 'dú to
mbe ndii njìnó gí ngéé kápí Bàbìlóniyà.>

44 «Ndâ ká gù ndoo dígísèé gbí kángáá nga ngoò gii tò nduúrù náa a Mbírì ká 'viì wú bà ka bà ji ndú, bìndi ndú gii te díí tí nó náa Mbírì cu ndâ có mì wó muu 'bì mítí ji Mòze nó mí tà .

45 Ndâ ká gù ndoo gii 'dòkò wú bà ka bà nduúrù tí nó náa Mbírì je ji ndú nò kpòò yee tí Jósùwà, tí mbe gii ya tí gí gbí

to tí nó náa ndú táánò mòkò ndâ mbe ta wotí mì Mbírì 'do gbí gî, bìndi ndú gii zogo nô. Ndùúrù tí nó gii dù tí to tí nó yee gbí o mì Dàvidè tí gbolò gba mì ndoo,

46 náa tàkòcò Mbírì táánò peteke gítí wó, káa yí gii 'deke tí wó ji Mbírì, máa, yí si yí 'ví gèè 'bá-Mbírì ji Mbírì mì Jákóbè.

47 Káa à gii gèè 'bá-Mbírì a Sólómònì tí 'vii bìndi Dàvidè.

48 Kpètí ká éno, Mbírì 'vala tà'i tí nó náa a 'duù ká bì ta 'bì wó nó lá. Jé ká go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè éno máa, Mbírì máa,

49 <Rì a jàlàmbà mì ye,
bìndi to tí nó a bàndò bà kaa kò ye.

Yo bà bì ji ye a ña 'bá yè?

Yo bà bàkà ji ye a ña bàndò yè,
wàa ye 'ví dù tí ?

50 Áá táánò me ye ká bàkà ndâ i tí nó 'dáá gî nó lá?>

51 «Ndí yo ndâ mbe ngbútù! Ndâ tù-ká-kpò-có! Njembí yo go njembí ndâ 'duù ñinó mbe ñò Mbírì ni lá nô. Yo ta o 'dáá gî kù kpò có mì Bèrì-mì-Mbírì go i mì ndâ ká gù yo.

52 Yo ni rẹ 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì gbaànjé náa ndâ ká gù yo dígísèé mèèkè'i tí wó lá ji ye gi! A ndú dígísèé ká ziki ndâ mbe ma có gítí bà gii 'Duù tí nó ta nèté mì wó jáá nô. Káa à kpónó a yo ká gii dù tí ndâ mbe cu gòmbò tí wó, delè tí ndâ mbe zi yí.

53 À gii dù ndí a yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì tuu ndâ basili mì wó ta ndâ có mì wó ji yo nó ká gii dù tí ndâ mbe kpolo tí ndâ có tí nó lá.»

54 Có tí nó náa Ìsitéfànò 'dè nó gii doo ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà go wu, bìndi ndú gii ọ 'bì ndú ta sé có.

55 Káa Bèrì-mì-Mbírì gii je wotí ji Ìsitéfànò me gbolò, yí mà gii zeke'o lèè gí gbíri, yí gii ñò Mbírì ngbèzèè, ta Jézù kù ọ tìyò mò gí gbí kù 'bì mì Mbírì.

56 Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ kpo 'duù, máa, «Ye kpónó kù ñò njekèji gbíri njaanga tí ngàà gí, bìndi 'Vii-mì-'Dakò kù ọ tìyò mò gí gbí kù 'bì mì Mbírì.»

57 Ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà gii kpò 'bì ndú mítí tù ndú kù pì ta kù 'do tí bà 'di có tí nó mì Ìsitéfànò nó gí. Ndú gii oloko ta ngèlè ya gítí wó,

58 ndú gii ja yí 'do gbí gbata gí sè, bìndi ndú gii 'vaka yí ta díí. Ndâ mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'dè yúcó gítí Ìsitéfànò gbí ngbàngà gii jaka ndâ bongo mì ndú 'do tí ndú gí, bìndi ndú gii kaa ji 'bí 'vii-'dakò ta rẹ wó a Sàwùlè tacó bà kpolo

tí . Bìndi ndú gii kaa ya gítí bà 'vaka Ìsitéfànò ta díí, ta sè ndâ 'bí 'duù.

⁵⁹ Káa ta o tí nò náa ndú kù 'vaka Ìsitéfànò ta díí nò, Ìsitéfànò gii 'deke tí wó, máa, «Mbe tí ye Jézù, si lilí ye 'ví ya gí mì lo!»

⁶⁰ Yí bà-i-nò gii kucuku muungbó wó mí to, bìndi yí gii 'deke tí wó ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Kaa có vò i tí nó mítí ndú lá, Mbe tí ye!» Ìsitéfànò 'deke káa tí wó nò gí nó, yí gii cee gí.

8

Sàwúlè mèèkè'i tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù

¹ 'Vii-'dakò tí nó tí Sàwúlè mbe kpolo tí ndâ bongo mì ndâ mbe zi Ìsitéfànò nó gii ẹre wú'dè có bà zi Ìsitéfànò nò ngiri'ví gí. Bìndi bà mèèkè'i tí ndâ mbe kù kili ta ẹrè mì Jézù gbí gbata Jèrùzálémè gii 'bità bà zì ta gbèe ẹri bà zi Ìsitéfànò nò tí vò ẹa ẹnínó náa sè ndâ 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí gii 'vaaka ta gúku gbaànjé-gbaànjé ta ndi gbí ndâ gbata gbí ndâ to Jùdèyà, ta ndâ to Sàmáriyà 'dáá gí, si káa ndâ tú mì Jézù.

² À káa ndâ 'bí tó 'duù mbe kù zè Mbíri ta tó njembí ká gii duu ku Ìsitéfànò, bìndi ndú gii wa yí.

³ Káa Sàwúlè gii bàkà a cèe ndi wó tacó bà mì káa 'dóó ndâ mbe kù kili ta ẹrè mì Jézù tó'dó gí. Yí gii nò cee njekèjì mì ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, kù zèè ndâ 'dakò ta ndâ niì, náa yí má 'de ndú gí nò, ya tí gí gbí zàà.

Filípò ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù gbí to Sàmáriyà

⁴ Ndâ 'duù tí nó mì Jézù mbe 'vaaka ta ndi muu to ta gúku bà mèèkè'i tí ndú nó gii 'vèè ta bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù gbí ndâ to tí nó náa ndú fa ngèlè vò i ya ta ndi tí nó.

⁵ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú gbaànjé ta ẹrè wó a Filípò, mbe fa ngèlè vò i tí nó mbe 'de ndú nò, ya a i gí gbí 'bí gbata gbí to Sàmáriyà, gii dù kù ma có tí Bìndi-Mbíri ji ndâ 'duù kà.

⁶ Ndâ mbè 'duù tí nó náa Filípò kò-kò ta ẹrè Bìndi-Mbíri ji ndú nò gii ùnje gítí ndâ có mì Filípò ta njembí ndú gbaànjé, tacó ndú 'di tàwo ndâ 'bí serè ẹnínó náa yí bàkà nó gí, ndú delè gii nò ndâ kpo-kpò i ẹnínó náa yí bàkà nó ta ọ ndú:

⁷ ndâ serè bà có ndâ i ta bà tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà 'do gbí muu ndâ 'duù me mbè, delè ta bà 'vala ndâ 'duù ẹnínó mbe gbele've gí nó, ta ndâ mbe kù nò gbèlè-gbèlè nó me mbè.

⁸ Tacó éno, tàkòcò ndâ 'duù gbí gbata tí nó gii peteke ngé ndii gí.

Simónè tí mbe yeè

⁹ Ta o tí nò, 'bí 'dakò ta rè wó a Simónè, tí mbe kù bàkà ndâ i-yeè, náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndâ 'duè gí, kuu ta 'bá gbí gbata tí nó náa Filípò kù dù gbí nò. Simónè tí nò bàkà tí wó jì ndâ 'duè máa, yì ma.

¹⁰ Tacó éno, ndâ 'duè gbí gbata tí nò 'dáá gí, ndâ 'duè ònó ta rè ndú a rè nó, gii je sè ndâ yè, 'dáá gí ta o tí nò kù 'di có mì wó. Ndú gii gbí rè mítí wó máa, «Yí a wotí tí nó mì Mbíri náa à kù nì mítí a <Ma>» nò.

¹¹ Ndâ 'duè tí nò kù 'di có mì Simónè tacó yí kù bàkà ndâ i-yeè náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndú gí mí kùro ndú ta kòndi o.

¹² Ndâ 'dakò ta ndâ nì me mbè má gii ùnje gítí ndâ có tí nó náa Filípò kù kò ta kò jì ndú gítí bà dù Mbíri tí Gba, ta bà kò-kò ta rè Jézù tí Bìndi-Mbíri nó gí, Filípò gii caka tí ndú gí.

¹³ Simónè delè má gii ùnje gí, Filípò gii caka tí wó gí. Bìndi bà caka tí Simónè nò, yí gii dù ká kpíri-kpíri ta Filípò kù zeke ndâ serè, gii je ndâ kpo-kpò i tí nó náa Filípò kù bàkà nò, ta 'bí ña có náa yí bà 'dè gbí nje wó wálá, tacó bà 'di gbí ña ndâ i tí nó náa Filípò kù bàkà ndú nò kpò nje wó gí.

¹⁴ Ndâ tú mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè má gii 'di có éno máa, ndâ 'duè Sàmáriyà ùnje gítí có mì Jézù gí, ndú gii tuu ndâ Piyétòrò ta Jòvànì ya tí jì ndú.

¹⁵ Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì má gii yee Sàmáriyà gí, ndú gii 'deke tí ndú jì Mbíri, tacó wàa, yí 'ví tuu Bèri mì wó gí muu ndâ 'duè tí nò mbe ùnje gítí có mì Jézù gí nò.

¹⁶ Tacó yee tí o bà gí ndâ Piyétòrò ta Jòvànì nò, à caka káa tí ndâ 'duè Sàmáriyà ta rè mì Mbe tí ndoo tí Jézù gí, káa Bèri-mì-Mbíri gí gí muu ndú kálásè.

¹⁷ Tacó éno, ndâ Piyétòrò ta Jòvànì bà-i-nò gii kaa 'bì ndú mí muu ndâ 'duè tí nò, bìndi Bèri-mì-Mbíri gii gí gí muu ndú.

¹⁸ Simónè má gii òò bà gí Bèri-mì-Mbíri gí muu ndâ 'duè ta o bà kaa 'bì ndâ tú mì Jézù mí muu ndú nò, yí gii je gùrúsù jì ndú,

¹⁹ bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo je 'bí ña wotí tí nó mì yo nò jì ye delè, tacó wàa, ye má tee ta 'bì ye mí muu 'duè, wàa Bèri-mì-Mbíri 'ví gí gí muu wó.»

²⁰ Káa Piyétòrò gii 'visi có jì Simónè máa, «Yo 'ví mì ta gùrúsù mì lo nó kpú, tacó bà koṛo có máa, gùrúsù a i bà sù i ònó náa Mbíri ká kù je jì ndâ 'duè tí i-nambeè nò.

²¹ Bà i mì lo gbí i tí nó wálá, 'bí i ta rè lo delè gbí wálá, tacó Mbíri òò njembí lo me dúú lá.

22 À má éno, 'visi muu lo 'do tí ña wò bà koṛo có mì lo nò gí, wàa wò 'ví 'deke tí lo ji Mbíṛì, tacó wàa, yí 'ví je ta à-cee-gí ji wò gítí ña bà koṛo có tí nò náa wò kù koṛo nò.

23 Tacó ye ñò ni gí, máa, a ju kù ká kù zi wò. Wò i delè da 'bò mítí kò lo gí.»

24 Káa Simónè gi 'visi có ji Piyétòrò máa, «'Deke tí lo ji Mbíṛì tacó tí ye, tacó wàa, 'bí i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ i tí nò náa wò ni ñè ndú nò 'ví me ye lá.»

25 Ndâ Piyétòrò ta Jòvànì mà gi 'dè có, ta bà kò-kò ta có mì Mbe tí ndoo, ji ndâ 'duù gbí gbata tí nò Sàmáriyà náa ndú ya gítí nò cee gí, ndú gi dele ndi ndú gí Jèrùzàlémè ta bà nò ta bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ 'bá tí kpokèjì gbí to Sàmáriyà.

Ndâ Filípò ta 'bí gbolò 'dakò mbe gí 'do Èsiyópiyà

26 Ta o tí nò, basìlì mì Mbíṛì gi 'dè có ji Filípò máa, «'Viindi tí lo, wàa wò 'ví zèè zì kpokèjì tí nó mbe mò gí gbí'dè, mbe 'do Jèrùzàlémè kù gi gí gbí gbata Gázà nò.»

27 Filípò bà-i-nò gi 'bí nó go có tí nò náa basìlì mì Mbíṛì 'dè ji yí nò. Yí mà gi zeke'o si yí kpokèjì, yí gi ñò a 'bí 'dakò náa a ba yí gí, tí gbolò 'duù mbe kù kpolo tí ndâ i-'bá mì Kàndékè (gbí máa gba-ni), mì ndâ 'duù Èsiyópiyà.

28 Gbolò 'duù tí nò ta o tí nò kù dele ndi wó gí 'bá 'do bà bàkà i-Mbíṛì Jèrùzàlémè. Yí ta o tí nò ki tí wó gbí àràbíyà-kècè mì wó kù 'deke i 'do gbí wáràgà mì Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíṛì.

29 Bèri-mì-Mbíṛì bà-i-nò gi 'dè có ji Filípò máa, «Yèè ndi lo dè gítí àràbíyà tí zò.»

30 Filípò mà gi yèè dè gítí àràbíyà tí nò go có mì Bèri-mì-Mbíṛì nò, yí gi 'de 'dakò tí nò kù 'deke i 'do gbí wáràgà mì Ìzáyà. Bindi Filípò gi 'vee yí máa, «Wò kpónó 'di gbí có tí nò náa wò kù 'deke nò gí?»

31 Káa yí gi 'visi có ji Filípò máa, «Ye bà 'di gbí ta kpéétí ye ta ña kpokèjì ngayi, sè káa ñinó náa 'bí 'duù má koni ye?» Yí bà-i-nò gi tè'é tí Filípò gí mì ndú ta yí yaà.

32 Có tí nò náa gbolò 'duù tí nò kù 'deke 'do gbí wáràgà mì Mbíṛì nò éno máa,

«Yí táánò go rómbo náa à kù ja yí ya tí gí nje sizò.

Yí táánò dù ká ngbì,

go 'vii-rómbo ta nje wó tí wó wálá kùṛo mbe kù 'dii se tí wó.

Yí táánò njaanga nje wo lá.

33 Áá táánò ñonoko yí,

ta gbèe 'duù mbe tí muu wó wálá.

Mbe 'dè tà-ká-tà gítí ndâ ká gù wó wúnò bà dù wálá,

tacó à kaa yí ta 'bú si sè o mì wó me 'dú gí kùro.»

³⁴ Gbolò 'dakò tí nò mâ gii 'deke i tí nò cee gî, yí gii 'visì tí wó gítí Filípò, bìndi yí gii 'vee yí máa, «Mbe 'dòkò có mì Mbìrì táánò kù 'dè có tí nò gítí 'dóó kùùkpò dì wó wèè, gítí 'bí 'duù kè'bí? 'Dè ji ye gi.»

³⁵ Káa Filípò bà-i-nò gii 'bità bà 'visì có ji yí ta bà 'dè gbí có tí nò náa yí 'deke 'do gbí wáràgà mì Mbìrì nò má kózò gî, yí bà gii 'dè gbí Banga-Ngú-Có mì Jézù ji yí.

³⁶ Ndú mâ gii yèè gí kùro, ndú gii 'de ngo kpokèjì, bìndi gbolò 'dakò tí nò gii 'vee Filípò máa, «Ìjò ngo kuu zô, à má ènò, 'dóó rè i tí nò mbe tii bà caka tí ye nó kpónó 'ví dù a ña yè?»

³⁷ Káa Filípò gii 'visì có ji yí máa, «Wò má ùnje ta njembí lo gbaànjé gî, àá bà caka tí lo gî.»

Gbolò 'dakò tí nò bà-i-nò gii 'visì có ji Filípò máa, «Ye ùnje gí! Ye ùnje gí máa, Jézù tí Bìndi-Mbìrì a 'Viù-mì-Mbìrì.»

³⁸ Gbolò 'dakò tí nò gii rò àràbíyà mì wó mí tíyò bìndi bà 'dè có tí nò, bìndi ndú gii ya ta Filípò gí tà ngo, bìndi Filípò gii caka tí wó gí.

³⁹ Ndú mâ gii co gí sè 'do tà ngo gî, Bèrì-mì-Mbìrì gii te Filípò 'do tí gbolò 'dakò tí nò gí. Yí gii ñò Filípò káká'í lá, káa yí gii nò sè nó mì wó ta pétékè tàkòcò wó.

⁴⁰ Filípò gii 'de tí wó ñìndi wó a i ngé gbí gbata Àzátù, bìndi yí gii cee sè nó mì wó ta bà ma Banga-Ngú-Có ta ndi gbí ndâ gbata ta ndi tí kpokèjì léé gí di ngé gbí gbata Cèzàríyà.

9

Bà 'visì muu Sàwúlè

¹ Sàwúlè gii dù á tàkòcò ndâ mbe tala có mì Mbe tí ndoo go 'bìli sè. Tacó ènò, yí gii ya gí mì Kùro ndâ bu-Mbìrì mì ndâ Jùdèyà,

² tacó wàa, yí 'ví cu wáràgà tacó bà je wotí ji yì, wàa yì 'ví ya tí ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbìrì á gbí gbata Dàmásìkù, wàa yì má 'de ndâ 'dakò ta ndâ nii mbe kù ru ndi «Kpokèjì tí nò» mì Jézù nò kà, yì 'ví zèè ndú, wàa yì 'ví kaa ndú gí tí gí Jèrùzàlémè.

³ Káa, si Sàwúlè kù ya gí Dàmásìkù, si yí dooko dè ta gbata Dàmásìkù gí, yí gii gu káa ndii ta ngba'o 'do gbìrì mbe ngbaranga to jèlè yí gí.

⁴ Yí gii 'va tí wó to, bìndi yí gii dù á to kà kù 'di kòcò 'duù kù tè'è tí wó, máa, «Sàwúlè! Sàwúlè!» Bìndi 'duù tí nò gii 'vee yí máa, «Wò kù mèèkè'i tí ye tacó yè?»

⁵ Káa Sàwúlè gii 'vee 'duù tí nò máa, «Wò a 'di, Mbe tí ye?»

Káa 'duù tí nò gii 'visì có ji Sàwúlè máa, «Ye a Jézù tí nò náa wò kù mèèkè'i tí wó nò.

⁶ A gí yaà kpónó, wàa wò 'ví ya gí gbí gbata Dàmásìkù, wàa à 'ví túbà i tí nò náa wò 'ví bàkà nò ji wò kà.»

⁷ Ndâ 'duù tí nò muu nò ta ndâ Sàwúlè nò gii rò tíyò ngbi-ngbi, tacó ndú kù 'di káa kòcò 'duù kù 'dè có ji Sàwúlè, káa ndú nò 'duù tí nò lá.

⁸ Sàwúlè gii a gí yaà 'do to bìndi i tí nò ta ɾo wó ngban-gbàà, káa yí nò gbèe i lá. Bìndi ndâ ka wó tí nò náa ndú ta ndú nò ká gii ja yí gbí sù ɾo ya tí gí gbí gbata Dàmásìkù.

⁹ Yí gii dù gbí sù ɾo ta sili ta'ò. Gbí ndâ sili tí nò ta'ò nò, i-zó-zò di gbí nje wó lá, yí delè tò ngo mítí nje wó lá.

¹⁰ Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta ɾè wó a Ànànyà, kuu gbí gbata Dàmásìkù. I tí nò má gii bàkà tí mítí Sàwúlè gí, Mbířì gii gí gí muu Ànànyà go i gbí řìi nò. Yí gii tè'é tí wó ta ɾè wó máa, «Ànànyà!»

Ànànyà gii ùnje ji Mbířì máa, «Ye kuu nò, Mbe tí ye.»

¹¹ Bìndi Mbe tí ndoo gii 'dè có ji Ànànyà máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí 'bá mì 'dakò tí nò tí Júdá nò, tí kpokèjì tí nò náa à kù nì «Jáá-kpokèjì» mítí nò. Wàa, wò 'ví 'vee bà tí 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Tárásùsù, ta ɾè wó a Sàwúlè. Yí kpónó kuu kà kù 'deke tí wó ji ye tí Mbířì.

¹² Ye túbà tí lo tí Ànànyà ji yí gbí řìi gí, máa, 'bí 'dakò ta ɾè wó a Ànànyà kèjì gí bà tee 'bì wó mítí wó, tacó wàa, ndâ ɾo wó 'ví njaanga tí gí.»

¹³ Ànànyà má gii 'di có tí nò, yí gii 'visì có gí tàkò máa, «Ye 'di tàwo ɲa ndâ vò i tí nò náa 'dakò tí nò kù bàkà ta ndâ 'duù mì lo Jèrùzàlémè nò 'do mì ndâ 'duù me mbè, Mbe tí ye.

¹⁴ Yí delè kpónó te 'do Jèrùzàlémè nò a nò bà gí gí bà woo ndâ 'duù tí nò 'dáá mbe kù si wò tí Mbe tí ndú gbí gbata Dàmásìkù nò. Yí gí nò ta wotí 'do mì Kùɾo ndâ bu-Mbířì mì ndâ Jùdèyà.»

¹⁵ Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có ji Ànànyà máa, «À 'dáá ká gbaànjé. Njè nò, tacó ye kpónó cu 'bì ye mítí wó, tacó wàa, yí 'ví dù tí 'duù mì ye mbe ma ɾè ye ji ndâ ɲa ndâ 'duù ɲìnó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, ta ndâ kpo-kpò gba, ta ndâ Ìzìrìyèlì delè.

¹⁶ 'Dóo ye ta miřì ye ká bà túbà ji yí máa, yí bà mbu muu ye tí vò ɲa bà mbu ndò.»

¹⁷ Ànànyà gii njè nò bìndi có tí nò ya gí 'bá mì Júdá. Bìndi yí gii řì gí tà'i. Yí má gii 'de Sàwúlè gí, yí gii 'dè có ji yí máa, «Ná'vindí ye Sàwúlè! A Mbe tí ndoo tí Jézù tí nò mbe túbà tí wó ji wò á kpokèjì si wò kù gí nò ká tuu ye ji wò. Yí tuu

ye ji wò éno máa, wò 'ví zeke'o, delè máa, Bèri-mi-Mbíri 'ví je woti ji wò me gbolò.»

18 À káa póo bà cee có tí nò gbí nje Anàniyà, ndâ 'bí i go kù kélè i nó gii oloko gí to 'do tà ndâ ɾo Sàwúlè sósò'ô gí. Yí bà-i-nò gii 'bità bà ɲò ndâ i káká'i. Tacó éno, yí bà-i-nò gii a gí yaà, bindi à gii caka tí wó gí.

19 Yí mâ gii zò i bindi bà caka tí wó nò gí, woti gii gí gítí wó káká'i gí.

Sàwúlè 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mi Jézù

20 Sàwúlè gii 'bità bà ma có tí Jézù ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bándò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri, máa, Jézù a 'Vii-mi-Mbíri.

21 Káa ndâ mbe ùnje gítí có mi Jézù gii 'bità bà fini có gbí òkò tí ndú, máa, «À ngbáràngà'i kuu nó me gbiɾo 'dakò tí nó mbe kù tè 'bèlè ndâ mbe kù te duù míti ɾè tí nò Jèrùzàlémè nó ká nó lá? Yí kpónó te nó a nó bà gí gí bà woo ndú, wàa yí 'ví ya ta ndú gí Jèrùzàlémè ta wáràgà 'do mi ndâ Kùɾo ndâ bu-Mbíri mi ndâ Jùdéyà.»

22 Ngé gí lá! Kòcò Sàwúlè kù gii co gbí ndâ có mi ndú nò ta bà ma có mi Jézù go bà co ngúwu gbí mù. Yí gii ɲònòkò muu ndâ Jùdéyà tí nó mbe kù 'vala Dàmásikù nó ta bà túbà ji ndú éno máa, Jézù a Bindi-Mbíri nò gí.

23 Ndâ Jùdéyà mâ gii ɲò sili bà gii me a túkà tí ɲa nètè tí nò mi Sàwúlè nò, ndú gii kili ta bà muu ndú, bindi ndú gii pà kpokèjì tacó bà zi yí.

24 Tacó éno, ndú gii dù kácáá kù ɾi nje kèjì ndùgù gbata tacó bà ɲò bà co yí gí sè, wàa bà có tí nò 'ví cee gí. Keelá Sàwúlè 'di có ndâ i tí nò náa ndú kù bàkà nò sàà gí.

25 Ndâ mbe tala có mi Sàwúlè mâ gii ɲò éno, ndú gii te yí mí gbí kèè, bindi ndú gii yuu ta yí gí sè co tí nga ndùgù.

26 Sàwúlè mâ gii delè ndi wó bindi ndâ i tí nò mbe 'dè yí Dàmásikù nò ya gí Jèrùzàlémè, yí gii tala bà dù á mi ndú ta ndâ mbe tala có mi Jézù. Káa, ndâ mbe tala có mi Jézù gii dù ta yí ká ta seè tí ndú, tacó có tí nò máa, yí gí tí ka ndú mbe tala có mi Jézù gí nò, zò muu ndú dúú-dúú lá.

27 A 'bí 'dakò tí mbe tala có mi Jézù, ta ɾè wó a Bàránábà ká gii gbí gbí njembí wó gítí bà túbà tí Sàwúlè ji ndâ tú mi Jézù. A Bàránábà tí nò ká gii 'dè gbí bà túbà tí Mbe tí ndoo ji Sàwúlè si yí tí kpokèjì kù ya gí Dàmásikù ngbáràngà'i ji ndâ tú mi Jézù. À delè káa yí ká gii dità bà kò kò mi Sàwúlè ta ɾè Jézù gbí gbata Dàmásikù ta gúku tí wó tí Sàwúlè wálá ji ndâ tú mi Jézù.

28 Ndâ Sàwúlè bà-i-nò gii dù kù nò ta ndâ tú mi Jézù ta ndi gbí gbata Jèrùzàlémè, kù ma ɾè Mbe tí ndoo ta gúku tí

wó ngé gî wálá 'do gbí ndò muu bà tùbà tí wó mì Bàrànáà jì ndú nò.

²⁹ Sàwúlè mâ gii 'dè có ta ndâ 'bí ña ndâ Jùdèyà ñinó ta nje có mì ndú a có Ìgírìgì nó, à gii dù gbí òkò tí ndú ta ndú a kponje. Tacó éno, ndâ 'duù tí nò gii ẹre muu ndú gî máa, kózò tí ndâ yì bà zi káa Sàwúlè.

³⁰ Có tí nò mâ gii 'va tí gbí tù ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, ndú gii ya ta Sàwúlè gí gbí gbata Cèzàríyà, bìndi ndú gii tuu yí ya tí gí Tárásùsù.

³¹ 'Bí i mbe gii ba muu ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Jézù gbí ndâ to Jùdèyà, ta Gálilèyà, ta Sàmàríyà, 'dáá gí ta o tí nò wálá. Ndú kù gii co tí kpokèjì mì Mbírì. Ndú delè gii dù kù àdì ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì.

Piyétòrò 'vala ndâ 'duù gbí ndâ gbata Lídà ta Jópà

³² Piyétòrò gii dù kù nò nó jèlè to ta bà gala ndâ 'duù mì Mbírì ta ndi gbí ndâ gbata 'dáá gí. Ta 'bí o gbaànjé, yí mâ gii ya gí bà gala ndâ 'duù gbí gbata Lídà,

³³ yí gii 'de 'bí 'dakò mbe gbele've gí, ta rẹ wó a Ànéyà. Ànéyà tí nò gbele've mí to a i ta ndoò vò-nje ta'ò.

³⁴ Piyétòrò bà-i-nò gii 'dè có jì Ànéyà máa, «Jézù tí Bìndi-Mbírì 'vala wò gí. A gí yaà, wàa wò 'ví paṛaka kpâ-sili mì lo.» Ànéyà bà-i-nò ngé gii a gí yaà go có mì Piyétòrò nò gí.

³⁵ Ndâ 'duù gbí ndâ gbata Lídà ta Sàrónì mâ gii ñò Ànéyà kù nò nó, ndú 'dáá gí gii 'visì tí ndú gí mì Mbe tí ndoo gí.

³⁶ Ta o tí nò, 'bí niì tí mbe tala có mì Jézù gbí gbata Jópà, ta rẹ wó a Tàbítà gbí có Jùdèyà, à ta có Ìgírìgì a Dórókàsi, (gbí máa «lámà»), náa nètè mì wó ta o 'dáá gí a bà bàkà tó i, ta bà koni ndâ mbe yè,

³⁷ gii sì nò'o. Yí mâ gii cì gí, à gii caka ku wó gí, bìndi à gii te yí mí gbí soṛo.

³⁸ Ndâ mbe tala có mì Jézù gbí gbata Jópà mâ gii 'di có éno máa, Piyétòrò kuu gbí gbata Lídà, ndú gii tuu ndâ 'bí 'dakò sósò'ò 'do gbí òkò tí ndú gí tàkò wó, máa, «Bàkà nambeè mì lo, wàa wò 'ví goonó galà gí gítí ze.» Ndú bàkà éno tacó bà 'do Jópà ya gí Lídà ká dè.

³⁹ Ndâ tú tí nò mâ gii 'vanda ndi có tí nó náa à tuu ta ndú nó jì Piyétòrò gí, ndú gii nje nó ta ndú gbaànjé ya gí Jópà. Ndú mâ gii yee kà, ndú gii 'dò ta Piyétòrò gí tà'i tí nó náa à kù wa ku Dórókàsi mítí nò. Ndâ nawù ku tí nó mbe kù wa ku nó mâ gii ñò Piyétòrò, ndú gii tì yí 'dee gí, kù wa gbí ta bà tù ndâ bongo tí nó náa Dórókàsi cu jì ndú si yí tí wu wó nò.

⁴⁰ Piyétòrò bà-i-nò gii 'dè có jì ndâ 'duù 'dáá gí máa, ndú co 'do tàkò ku gí sè. Ndâ 'duù tí nò mâ gii nje gí sè gí,

Piyétòrò gii kucuku muungbó wó mí to. Yí mâ gii 'deke tí wó ji Mbíri gí, yí gii 'visì tí wó gítí ku, bindi yí gii tè'é tí wó, máa, «Tàbità, a gí yaà.» Tàbità bà-i-nò gii njaanga ɾo wó. Yí mâ gii nò Piyétòrò, yí gii a ki tí wó yaà.

⁴¹ Piyétòrò bà-i-nò gii tù 'bì wó ji yí. Yí mâ gii zèè gí, Piyétòrò gii ja yí gí yaà, bindi yí gii tè'é tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù ta ndâ nawù ku 'do sè, bindi yí gii je yí ji ndú tí wu wó.

⁴² Tàwo i tí nò gii ya cee gbí gbata Jópà 'dáá gí. Bindi ndâ 'duù me mbè gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo.

⁴³ Piyétòrò gii dù gbí gbata Jópà bindi có tí nò ta mbè sili á 'bá mì 'bí 'dakò tí mbe fuu kù, ta ɾè wó a Simónè.

10

Mbíri 'dè có ji Kòrónéliyò

¹ Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù kùɾo ndâ 'bí ɲa àsikèrì mì ndâ Rómánò náa à kù nì mítí ndú a ndâ àsikèrì-Tùliyáni,

² tí 'dakò mbe kù co ká jáá tí kpokèjì mì Mbíri, mbe kù 'deke tí wó ji Mbíri ta o 'dáá gí, náa ndú ta ndâ 'viì mì wó 'dáá gí a ndâ mbe 'di có mì Mbíri, tí 'dakò ta ɲó ɾo i tí wó wálá, mbe kù konì ndâ mbe yè mì ndâ Jùdéyà ta o 'dáá gí, ta ɾè wó a Kòrónéliyò, kuu ta 'bá gbí gbata Cèzàriyà.

³ Ta 'bí ɾi-'dè'o gbaànjé, 'bí i gii bàkà Kòrónéliyò goolá yí kù ɾi a ɾiì nò, yí gii nò basilì mì Mbíri kù ɾi gí tàkò wó tà'i ta bà tè'é tí wó ta ɾè wó máa, «Kòrónéliyò!»

⁴ Kòrónéliyò bà-i-nò gii si ɾo wó ngba-ngbàa ta gúku kù zeke ta basilì tí nò. Bindi yí gii 'vee basilì tí nò máa, «A yè, Mbe tí ye?»

Káa basilì tí nò gii 'visì có ji Kòrónéliyò máa, «Mbíri nò bà 'deke tí lo gí, yí delè gii nò ndâ nambeè tí nó náa wò kù bàkà ji ndâ mbe yè nó gí.

⁵ À má ènò, tuu 'bí 'duù gí gbí gbata Jópà gí bà tè'é tí 'bí 'dakò ta ɾé wó a Simónè, náa à kù nì mítí wó a Piyétòrò nó, máa, yí gí mí lo.

⁶ Yí kù dù á Jópà kà a i 'bá mì 'bí 'dakò tí mbe fuu kù, ta ɾè wó delè káa Simónè, ta 'bá mì wó dè seè kàpá.»

⁷ Basilì tí nò mbe 'dè có ji Kòrónéliyò nò mâ gii ya gí, Kòrónéliyò gii tè'é tí ndâ 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndâ bòò mbe kù bàkà nètè 'bá mì wó, gii je àsikèrì gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ àsikèrì ɲinó mbe kù kpolo tí wó nò. Ndâ 'duù tí nò náa Kòrónéliyò ɾuka ndú nò 'dáá káa ndâ 'duù ɲinó mbe kù co ká jáá tí kpokèjì mì Mbíri.

⁸ Yí gii 'vanda ndi có tí nó mbe 'de yí nó 'dáá gí ji ndú, bindi yí gii tuu ndú, máa, ndú ya gí bà tè'é tí Piyétòrò ji yí 'do Jópà.

⁹ Ta 'bí yé bìndi bà tuu ndâ 'duù mì Kòrònèliyò nò, si ndú dooko ta gbata Jópà gî, Piyétòrò gii ya gí pí 'bá gí bà 'deke tí wó jì Mbírì ta rì dê gítí bà gí gbúrú.

¹⁰ Káa go gii zèè yí kùro o bà zò i, bìndi yí gii dù kù koṛo có gítí bà gí o bà zò i. 'Bí i bà-i-nò gii bàkà yí goolá yí kù rì a rii nò.

¹¹ Yí mà gii zeke'o, yí gii nò njekèjì gbírì njaanga tí ngàà gî, káa 'bí i go gbolò kpâ-bòngo náa à dò gbí dó-dò kù gí gí to yà'bàà éno,

¹² ta ndâ ña ndâ nò, ta ndâ nuù, ta ndâ kùnene ña i mbe kù ja gbí yì ndú có to, ta ndâ ña ndâ i mbe kù rì guù, muu to tí nó 'dáá gî gbí .

¹³ Bìndi yí gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có jì yí 'do gbírì máa, «Piyétòrò! Ziki ndâ i tí nò kpónó, wàa wò 'ví zò ndú.»

¹⁴ Káa Piyétòrò gii 'visì có jì 'duù tí nò mbe kù 'dè có jì yí 'do gbírì nò, máa, «Ngé gî lá, Mbe tí ye. Ye jé ta gbèe rì zò i ñinó náa a me yí lá, tí zu i gbí tàkùì mì ndâ Jùdéyà nó lá.»

¹⁵ Káa 'duù tí nò gii 'dè có jì Piyétòrò káká'i máa, «Yúco mì lo tacó bá nì <bètí> ta <zuù> mítí i ñinó náa a Mbírì ká bàkà tí ngbàrangà i nó wálá.»

¹⁶ 'Duù tí nò gii yòòngò Piyétòrò gítí bà zò ndâ i tí nò ta bà ta'ò, káa Piyétòrò gii biya gî. Piyétòrò mà gii zeke'o, 'vónód' dóó! À ja ká'i tí nò ya tí gí gbírì káká'i gî.

¹⁷ Káa si Piyétòrò ká jé kù 'viiki gbí ña i tí nò náa yí ñò go i gbí rii nò, yí gii ñò ndâ 'dakò tí nó náa Kòrònèliyò tuu ndú jì yí nó yee kpàtárakà njekèjì ndùgù gî. Ndú nò ta bà 'vee bà 'bá mì Simónè tí mbe fuu kù kpòò, káa ndú gii 'de gî.

¹⁸ Ndú bà-i-nò gii 'vee 'vé 'do njekèjì ndùgù sè máa, «'Bí 'dakò ta rè wó a Simónè Piyétòrò kuu bà-i-nó?»

¹⁹ Piyétòrò ñò bà yee ndâ 'dakò tí nó lá, tacó mbí wó ta o tí nó me dê lá, yí ta o tí nó kù koṛo có ká wii éno gítí ndâ ña i tí nó náa yí ñò go ndâ i gbí rii nò. A Bèri-mi-Mbírì ká gii 'dè có jì yí máa, «Ìjò ndâ 'bí 'dakò ta'ò mbe kù 'vee bà tí lo kuu zò.

²⁰ Nògí, co gí mì ndú to kà. Wàa wò 'ví me kpùiki-kpùiki gítí bà ya ta ndú gí ta é tí nó lá, tacó a ye ká tuu ndú.»

²¹ Piyétòrò bà-i-nò gii co gí to mì ndâ 'dakò tí nó. Bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ìjìnó a ye tí 'duù tí nó náa yo kù 'vee bà tí wó nò. Yo gí gí bà ña yè?»

²² Ndâ 'dakò tí nó bà-i-nò gii 'visì có jì yí máa, «A Kòrònèliyò, tí 'dakò tí nó tí gbolò 'duù kùro ndâ àsikéri mì ndâ 'duù Rómà nó ká tuu ze. Yí a 'duù jáá, tí 'duù ñinó mbe kù 'di có mì Mbírì, náa ndâ Jùdéyà 'dáá gí kù te duù mítí wó. A basili mì Mbírì ká 'dè có jì yí máa, yí tuu tú gí tàkò

lo, wàa wò 'ví ya gí 'bá mì wó, tacó wàa, yí 'ví 'di có ñìnó náa wò bà 'dè jì yí nò.»

²³ Piyétòrò mâ gii 'di có tí nò, yí gii kaa ndâ 'dakò tí nò gí tà'i, bindi yí gii je bàndò ɾì jì ndú ta bèbìlì tí nò.

Yé mâ gii too gí, ndâ Piyétòrò ta ndâ 'dakò tí nò, gii je ndâ 'bí mbe ko ndú 'do gbí òkò tí ndâ ná'vindí ndú mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jópà, gii 'bì nó kú ya gí tà é mì Kòrònéliyò.

²⁴ Ndú gii yee gbí gbata Cèzàriyà ta 'bí yé, 'de Kòrònéliyò kili ndâ nambe wó, ta ndâ kpóló-kpolo kómbe wó 'dáá gí, kú ù gbí ɾo Piyétòrò.

²⁵ Kòrònéliyò mâ gii nò Piyétòrò dooko gí 'bá mì wó gí, yí gii ya gí kùro wó, yí gii kucuku muungbó wó mí to kùro wó, bindi yí gii mò muu wó gí to kùro wó.

²⁶ Káa Piyétòrò gii ja yí gí yaà, ta bà 'dè có jì yí máa, «A gí yaà, ye delè ngbá káa 'duù go wò.»

²⁷ Kòrònéliyò mâ gii a gí yaà gí, ndú gii 'bì nó, ta bà 'dè nje ta Piyétòrò kú ya tí gí mì ndâ 'duù tí nò mbe kili mí 'bá mì wó nò.

²⁸ Ndú mâ gii yee mì ndâ 'duù tí nò gí, Piyétòrò gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ta kpétí yo nò ni ngbárángà'i gí máa, à me dú gbí tàkii mì ze tí ndâ Jùdéyà máa, 'bí 'duù tí Jùdéyà 'ví ñònòkò tí wó ta ndâ 'duù ñìnó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nó lá. Yí delè 'ví co wiɾi ya gí mì ndú lá. Káa, a Mbíri ká túbà jì ye ngbárángà'i éno máa, ye 'ví 'dè có éno máa, 'bí 'duù a zu 'duù nò lá, wàa ye delè 'ví nì <bèti> míti 'duù lá.

²⁹ Ñìnò a nderè có tí nò náa ye ɾìngì ta tí ye gítí bà gí gí ta é mì yo lá nó ká nò. Wélégí, yo tuu tú gí tàkò ye tacó yè?»

³⁰ Káa Kòrònéliyò gii 'visì có jì Piyétòrò máa, «À kpónó bindi có tí nò a sili ta'ò, ta ɾì jé ká go ñìnó kpónó nò, ká go bà kì ɾo, ye mâ gii zeke'o, ye gii nò 'bí 'dakò kú ɾò tíyò á kùro ye ta bongo kú tòngbaà tí wó.

³¹ Yí gii 'dè có jì ye máa, <Kòrònéliyò! Mbíri nò bà 'deke tí lo gí. Mbí wó delè kuu tí ndâ nambeè mì lo náa wò kú bàkà jì ndâ mbe yé nò.

³² À má éno, tuu 'duù kpónó gí Jópà, gí tàkò Simónè tí nó ta 'bí ɾé wó a Piyétòrò nò. Yí kú dù á Jópà kà a i 'bá mì 'bí 'dakò ta ɾè wó delè káa Simónè tí mbe fuu kú, ta 'bá mì wó yì kápá.»

³³ Tacó éno, ye ngé gii tuu tú gí tàkò lo. Káa wò gii bàkà nambeè jì ye me gbolò ngé ma, wò gii gí gí. Ze kpónó kili mí kùro lo nó tacó bà 'di ña có ñìnó Mbíri 'dè jì wò, máa wò 'ví gí gí bà 'dè ndí jì ze nò.»

Piyétòrò 'dè có jì ndâ 'duù 'bá mì Kòrònéliyò

³⁴ Piyétòrò bà-i-nò giì 'dè có ji ndâ 'duù tí nò mbe kili mí 'bá mì Kòrònéliyò nò, máa, «Ye kpónó ò nì gî, máa, yúcó a ònínó máa, Mbířì bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndâ 'duù lá.

³⁵ 'Duù má 'di có mì Mbířì gî, wàa yí 'ví dù tí 'duù ònínó jáá nó, òa wó tà kpètí má káa yè wè, Mbířì ngé kù li'vi yí go bà li'vi dó 'vii.

³⁶ A dú káa yúcó máa, Mbířì táánò tuu có mì wó a i ji ndâ Ìzìriyèlì, ta bà tuu Jézù tí Bìndi wó tí Mbířì gî bà ma Banga-Ŋú-Có gítí bà dù nìkì maa ji ndú. Jézù tí nò tí Bìndi-Mbířì, náa Mbířì táánò tuu yí nò a Mbe tí ndâ 'duù 'dáá gî.

³⁷ «Ye kořo có máa, yo 'di có tí nó náa à kpónó-kpónó kò ta kò cee gbí to Jùdèyà léé gî, mbe 'bità tí 'do gbí to Gàlilèyà á bindi bà kò-kò mì Jòvànì ta có bà caka tí ndâ 'duù nó gî.

³⁸ Yo 'di có bà si Bèřì mì wó tí Mbířì 'ví gî gí muu Jézù tí nò mbe gî 'do Názàrètì nò gî. Yo delè giì 'di có bà je wotí mì wó tí Mbířì ji yí gî. Yí táánò si sè to lá, kù nò ta bà bàkà ndâ tó i, delè ta bà 'vala ndâ 'duù ònínó náa Gba-vò-i zogo ndú gî nò, tacó Mbířì táánò kuu tàkò wó.

³⁹ Ze kpónó ta ndâ 'bí ka ye a ndâ mbe kù ma có ndâ i ònínó gbaanjé-gbaanjé náa yí táánò bàkà ta ndi 'bá mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ i ònínó náa yí táánò bàkà mí Jèrùzàlémè nò. A ndú tí ndâ Jùdèyà táánò ká zi yí ta bà gbì yí mítí njèèkpè mù.

⁴⁰ Káa Mbířì giì te yí gí yaà ta sili ta'ò bìndi bà zi yí nò. Bìndi Mbířì giì si yí túbà tí wó cuki

⁴¹ ká ji ze tí ndâ 'duù tí nó mbe kù ma có tí wó náa Mbířì ruka ze sàà táánò gî nò. Ze táánò zò i ta ndú bìndi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò gî.

⁴² Yí giì 'dè có ji ze máa, ze ma Banga-Ŋú-Có ji ndâ 'duù. À delè ká yí ká giì 'dè có ji ze máa, ze 'dè có ji ndâ 'duù máa, Mbířì bàkà yì tí mbe waa có mì ndâ 'duù 'dáá gî gî, mbe waa có mì ndâ 'válá ta ndâ ku.

⁴³ Ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì 'dáá gî 'dè có ká gítí wó máa, Mbířì bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù ònínó mbe ùnje gítí có mì Jézù gî nó ta řè mì Jézù.»

Bà caka tí ndâ kpédélé 'duù ònínó ta òa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò

⁴⁴ Káa si Piyétòrò kù 'dè có tí nó, Bèřì-mì-Mbířì giì gí gí gi muu ndâ 'duù tí nó mbe kù 'di có mì wó nó.

⁴⁵ Nje ndâ Jùdèyà ònínó mbe ùnje gítí có mì Jézù gî, mbe ko Piyétòrò 'do Jópà nó, giì 'dèè gítí bà òò bà bàkà nambeè mì Mbířì ji ndâ 'duù ònínó ta òa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ta bà si Bèřì mì wó tí Mbířì 'ví gî gí muu ndú delè gî.

46 Tacó ndú ta o tí nò kù 'dè-kòcò, ta bà ùlù Mbírì, ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì. Piyétòrò bà-i-nò gù 'vee ndâ ka wó Jùdéyà máa,

47 «Rè i mbe tii bà caka tí ndâ 'duù tí nó ta ngo kpónó 'vii dù a ña yè, lê náa Mbírì je Bèrì mì wó ji ndú 'vii ká 'vii ta ndoo tí ndâ Jùdéyà gî nó?»

48 Tacó éno, yí gù 'dè có máa, à caka tí ndú ta ɾè mì Jézú tí Bìndi-Mbírì.

Ndâ 'duù tí nó gù 'deke tí ndú ji Piyétòrò bìndi bà caka tí ndú nò, máa, yí dù ta sili gàà éno mì ndâ yì ta ndú.

11

Piyétòrò 'dè nderè bà ya yí gí 'bá mì Kòrònéliyò

1 Ndâ tú mì Jézú ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézú gbí to Jùdéyà nó gù 'di có bà ùnje mì ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nó gítí có mì Jézú gí.

2 Tacó éno, Piyétòrò mâ gù dele ndi wó gí Jèrùzàlémè, ndâ Jùdéyà ñinó gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézú, mbe zèè có gítí bà ya gí gbí gázâ kácá-kácá nó gù 'vee gbí nje wó, máa,

3 «Wò wálá 'do nò bà wɾi 'bá mí ña ndâ 'duù tí nó mbe ya gí gbí gázâ lá nó? Wò 'do ndi lo nò bà toko 'bì yo ta ndú mí gbí gbèe ká'i le?»

4 Káa Piyétòrò gù 'dè gbí i tí nó mbe me tí nó 'do ngé ɾèngbó ngbàrángà'i ji ndú éno máa,

5 «Ta 'bí o gbaànjé, si ye kù 'deke tí ye ji Mbírì gbí gbata Jópà, 'bí i gù bàkà ye goolá ye kù ɾi a ɾii nô. Bìndi ye gí ñò 'bí i go gbolò kpâ-bòngo náa à dò gbí gí, bìndi à kù gù yuu 'do gbírì yà'bàà éno gí to dè ɾègbà tí ye tí bàndò tí nó náa ye kù kì tí ye to tí nô.

6 Ye mâ gù zeke'o gbí i tí nó, ye gù ñò ndâ kpíkpa'dà ña i mbe kù 'vala muu to tí nó léé gí kù gbí : ña yo tí ndâ kòtí nò, ta ndâ kòtí kàzà, ta ndâ i mbe kù ja gbí yì ndú có to, ta ndâ i mbe kù ɾi guù, ta ndâ i mbe kù o ta gbí pípìrì, 'dáá gí.

7 Bìndi ye gù 'di kòcò 'duù kù 'dè có ji ye éno máa, <Piyétòrò! Ziki ndâ i tí nó, wàa wò 'ví zò ndú!»

8 «Káa ye gù 'visì có ji 'duù tí nó éno máa, <Ngé gí lá, Mbe tí ye! Zu i jé ta 'bí ɾi gbaànjé di gbí nje ye lá.»

9 «Káa 'duù tí nó gù 'visì có ji ye 'do gbírì káká'i máa, <Si bà nì «zu i» mítí i ñinó náa Mbírì bàkà tí ngbàrángà i gí nó mí to.»

10 'Duù tí nó 'dè có ji ye ta bà ta'ô, máa, ye zò ndâ i tí nó, káa ye gù biya ndâ có mì wó nò 'dáá gí. Ye mâ gù zeke'o bìndi bà 'dè có mì wó nò ji ye, ye gù ñò à ja ndi ndâ i tí nó, 'vóndó'dóó, ya tí gí gbírì gí.

11 «Káa, si ye ká kuu gbí kùdù có tí nò, ye mâ giì zeke'o, ye giì ò ndâ 'bí 'dakò ta'ô, náa à tuu ndú ji ye 'do gbí gbata Cèzàriyà kù rò tíyò á njekèjì ndùgù 'bá tí nó náa ye kuu dù tí nò.

12 Bèri-mì-Mbíri bà-i-nò giì 'dè có ji ye máa, ye 'ví me kpìiki-kpìiki gítí bà ya ta ndú gí tà é tí nò lá. Tacó éno, ze giì njè nó ta ndâ 'dakò tí nò, giì je ndâ ná'vindí ye tí nó kuu ta bà muu ndú vô-nje gbaànjé nó, ya gí 'bá mì 'dakò tí nò mbe tuu ndâ 'duù gí tàkò ye nò.

13 Ze mâ giì yee kà, 'dakò tí nò giì 'dè có ji ze máa, yì ò a basili mì Mbíri ká rì gí tà'i tàkò yì, bindi yí giì 'dè có ji yì máa, <Tuu 'duù gí Jópà gí tàkò Simónè tí nó ta 'bí rẹ wó a Piyétòrò nò,

14 wàa yí 'ví gí gí bà 'dè có mbe 'vala yo ta ndâ 'viì mì lo ji yo.>

15 «Káa ye mâ giì 'bità bà 'dè có ji ndú, ye giì ò Bèri-mì-Mbíri kù gí 'do gbíri gí muu ndú, go bà gí yí gí muu ndoo táánò gbí kpédélé o nò.

16 Bindi mbí ye giì 'va tí có tí nó náa Mbe tí ndoo táánò 'dè ji ndoo éno máa, <Jòvànì táánò kù caka tí ndâ 'duù ta ngo, káa àà bà giì caka tí yo ta Bèri-mì-Mbíri,> nò.

17 Káa Mbíri lê má bàkà ji ndú káa gbèe ña nambeè tí nó náa yí táánò bàkà ji ndoo gí tàkò bà ùnje mì ndoo gítí có mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri nó, ye a 'di, wàa a ye ká 'ví giì jòò ta gbí có ta Mbíri?»

18 Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù mâ giì 'di có tí nó náa Piyétòrò 'visi ji ndú nò, ndú giì nè nje ndú gí tàkò có bà ònòkò tí Piyétòrò ta ndâ 'duù ònó mbe ya gí gbí gázá lá nó gí. Ndú bà-i-nò giì ùlù Mbíri máa, «Mbíri delè je muu ji ndâ 'duù ònó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, tacó bà 'visi tí ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú gítí kpokèjì 'válá gí.»

Bà 'bità bà kili ndâ 'duù ta rẹ mì Jézù gbí gbata Àndiyóki

19 Ndâ 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézù mbe 'vaaka ta gúku bà mèèkè'i tí ndú 'do Jèrùzàlémè ta o bà zi Ìsitàfànò nó, giì 'vèè ta ndi gbí ndâ to Fónésiyà ta Kípùrù, ta gbata Àndiyóki, kù ma có mì Jézù kpolo ma ká ji ndâ Jùdèyà.

20 Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe gí 'do gbí ndâ to Kípùrù ta Sirìni gí gbí gbata Àndiyóki giì 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbe tí ndoo tí Jézù ji ndâ 'duù ònó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó delè.

21 Mbe tí ndoo giì koni ndú gbí nètè mì ndú, bindi ndâ 'duù me mbè giì 'visi muu ndú gítí kpokèjì mì Mbe tí ndoo gí.

22 Cò bà ùnje gítí cò mì Jézù mì ndâ tende ña ndâ 'bí 'duù gbí gbata Àndiyókì mâ gii yee tí ndâ mbe kù kili ta ñè mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè, ndú gii tuu 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndú ta ñè wó a Bàrànábà ya tí gí Àndiyókì.

23 Bàrànábà mâ gii yee Àndiyókì, yí mâ gii ñò ña nambee tí nó náa Mbíri bàkà jì ndâ 'duù kà nó, tàkòcò wó gii peteke gí. Yí bà-i-nò gii kpo-gbì-tà-tù ndú tí kpoò, máa, ndú 'dáá gí 'ví tee njembí ndú mítí Mbe tí ndoo tí kpoò.

24 Bàrànábà tí nó náa ndâ mbe kili ta ñè mì Jézù tuu yí jì ndâ 'duù Àndiyókì nò a tó 'dakò náa Bèri-mi-Mbíri je wotí jì yí me gbolò ngé ndii gí, tí 'dakò mbe tee njembí wó 'dáá gí mítí Mbíri. Tacó éno, ndâ 'duù me mbè gii ùnje gítí cò mì Mbe tí ndoo 'do gbí cò mì wó.

25 Bàrànábà gii ñè nó 'do Àndiyókì ya gí gbí gbata Tárásùsù gí bà pà bà tí Sàwùlè.

26 Yí mâ gii 'de yí gí, yí gii 'daka yí ya tí gí Àndiyókì. Bìndi ndú gii too ndoo gbaanjé ta yí mí mì ndâ mbe kù kili ta ñè mì Jézù kà, kù nìbà i jì ndú.

À gii 'bità bà nì «Kìrìsìtìyànò,» ta gbí éno máa, «ndâ bòò mì Bìndi-Mbíri,» mítí ndâ mbe tala cò mì Jézù nó a i gbí gbata Àndiyókì.

27 Ta o tí nó náa ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè kuu tí gbí gbata Àndiyókì nò, ndâ 'bí mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri gii gí 'do Jèrùzàlémè gí Àndiyókì.

28 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú gbaanjé ta ñè wó a Àgábù gii a gí yaà, bìndi yí gii kò kò jì ndâ 'duù ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri máa, vò go kèjì gí bà tè ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí. (À dú káa yúco, vò go gii tè to go cò mì Àgábù nò gbí o mì Kiláwúdiyò tí ngáangbá gba mì ndâ Ròmánò.)

29 Ndâ mbe tala cò mì Jézù gbí gbata Àndiyókì mâ gii 'di cò mì Àgábù nò, ndú gii ẹẹ gba cò mì ndú gbaanjé máa, ndâ yí 'dáá gí gò i, káa à me éno máa ndâ 'duù 'dáá gí 'ví gò i 'vii ká 'vii nò lá. 'Duù 'ví gò káa bà wotí mì wó, wàa ndâ yí 'ví tuu jì ndâ mbe ùnje gítí cò mì Jézù ñinó 'bá Jùdéya nó, wàa ndú 'ví koni ta tí ndú.

30 Ndú mâ gii yòò i-'bì ndú go cò tí nó náa ndú toko nò cee gí, ndú gii tuu ta ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè jì ndâ kpo 'duù kùro ndâ mbe kù kili ta ñè mì Jézù á Jèrùzàlémè.

12

¹ Ta o tí nò, Èródè, tí gbolò gba mì ndâ Jùdéyà, gii 'bità bà zèè ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù ta kpo-'bilì.

² Yí da miṛi Jákòmò tí nó tí ná'vindí Jòvànì nó ta njà sizzò.

³ Yí mâ gii nò éno máa, líkí i tí nò náa yí bàkà nò kuu tí ndâ Jùdéyà, yí gii co gbí ndò muu nìnò ya gí bà zèè Piyétòrò delè.

⁴ Èródè zèè Piyétòrò a i ta o bà ci 'Dê-kò gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà. Tacó éno, yí gii te yí mí gbí zàà, bìndi yí gii kaa ndâ àsikèrì muu'bì-nje vô nje-vô gbaanjé tacó bà kpolo tí wó yee tí o bà cee o bà bàkà bà tàkii bà ci 'Dê-kò, má kózò gí, wàa yì 'ví gii yù gázâ jì yí mì kùro ndâ 'duù.

⁵ Káa ta o tí nò náa Piyétòrò kuu tí gbí zàà nò, ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù gii dù kù 'deke tí ndú jì Mbíri tacó tí wó ta njembí ndú gbaanjé.

Basilì mì Mbíri njaanga Piyétòrò 'do gbí zàà

⁶ Káa ta bèbilì kùro yé bà nò ngbàngà mì Piyétòrò mì Èródè, Piyétòrò ta o tí nò tí rì ta ndâ gínjìrì tí wó sósò'ò, gbí òkò tí ndâ àsikèrì sósò'ò mbe kù ù rẹ̀gbà tí wó, bìndi ndâ 'bí gbí-gbi kù ù gbolò njekèjì bà rì gí gbí zàà.

⁷ Ta bèbilì tí nò, basilì mì Mbíri gii rì gí tà'i gbí zàà tàkò Piyétòrò si yí tí rì, bìndi yí gii gbà Piyétòrò ta bà gbì yí gbí Ká wó pétékè'i éno. Piyétòrò mâ gii gundiì 'do tí rì, yí gii nò basilì tí nò mbe gbà yí 'do tí rì nò kù rọ̀ tíyò gbí ngba'o tàkò ndú tà'i. Bìndi basilì tí nò gii 'dè có jì Piyétòrò, máa, «A gí yaà! Ngo've tí lo!» Piyétòrò mâ gii a gí yaà go có mì basilì tí nò, ndâ gínjìrì tí nó kùtáá náa à ẹ̀re ta ndâ 'bì wó nó gii dù káa kaṛaka gbí tí ndú 'do tí ndâ 'bì wó ta kpéetí ndú gí.

⁸ Bìndi basilì tí nò gii 'dè có jì yí máa, «Eṛe wú'dè mì lo gí, wàa wò 'ví yuu ndâ tàrà mì lo.» Piyétòrò mâ gii bàkà go có tí nò náa basilì tí nò 'dè jì yí nò gí, basilì tí nò káká'i gii 'dè có jì yí máa, «Paṛaka wòòkò bongo mì lo náa wò kù yuu mí pí ndâ bongo nó mítí lo, wàa wò 'ví gí gí bà ɾu ndi ye.»

⁹ Piyétòrò bà-i-nò gii a gí yaà gí tàkò basilì tí nò ká go 'duù mbe kù rì a rii nò.

¹⁰ Basilì tí nò gii co ta Piyétòrò tí ndâ bàndò bà dù ndâ mbe kù kpolo tí njekèjì zàà sósò'ò, bìndi ndú mâ gii yee ta yí tí njekèjì ndùgù bà rì gí gbí gbata náa à bàkà 'do tí lii, njekèjì tí nò gii njaanga tí wó jì ndú ta kpéetí wó. Ndú gii rì gí gbí ndùgù. Ndú mâ gii nò yendi 'bí gbolò kpokèjì gbaanjé cee gí, basilì tí nò gii dù káa gíri 'do tí Piyétòrò go có seṛe nó gí.

11 À gii dù ngbíí nò a o bà gii da ɾo Piyétòrò. Muu wó mà gii gí gítí wó gí, yí gii 'bìtà bà 'dè có ta kpéetí wó, máa, «Ye kpónó ñò ni gí máa, ye kú ɾi me ɾii lá. A Mbíri ká tuu basili mì wó gí tí gí bà 'vala ye 'do 'bì Èródè, delè 'do gbí ndâ ña ndâ vò i tí nó náa ndâ Jùdèyà táánò gbí-gbí kú ù bà bàkà ta ye nò.»

12 Piyétòrò gii zèè kpokèjì jáá bìndi bà da ɾo wó nò, ya gí bàndò tí nó náa ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíri me mbè kili mítí kú 'deke tí ndú jì Mbíri tacó tí wó tí, a 'bá mì Màriyà tí nó tí nawu Jòvànì tí nó ta 'bí ɾè wó a Màrikò nò.

13 Yí mà gii yee kà, yí gii 'de ndâ 'duù a i tà'i. Yí mà gii ku njekèjì, a 'bí 'viní ta ɾè wó a Ródà, mbe kú bàkà nètè 'bá tí nò, ká gii gí tacó bà 'di có mì wó.

14 Ródà mà gii 'di kòcò Piyétòrò ni gí, líkí'o gii bàkà yí tí ña ñinó náa yí gii dele ndi wó 'do tí njekèjì mbálá-mbala si bà njaanga njekèjì mí to, ya gí bà 'dè có jì ndâ 'duù tí nó mbe kili mí tà'i nó máa, «Piyétòrò kú ɾò tíyò tí njekèjì.»

15 Káa ndâ 'duù tí nó gii 'visì có jì yí máa, «A 'bí ña i ká gbí muu lo!» Káa Ródà gii aanga muu wó ká mítí có Piyétòrò tí nó mì wó á mbe kú ɾò tíyò á tí njekèjì nò. Ndâ 'duù tí nó bà-i-nò gii 'visì có jì Ródà gí tàkò i kpácà tí nó mì wó nò, máa, «Áá bá dù a vuuvuu Piyétòrò!»

16 Káa si ndâ 'duù tí nó kuu tí kponje ta Ródà, Piyétòrò kpòò kú ku njekèjì. Ndú mà gii njaanga njekèjì, ndú gii ñò à kuu nó a Piyétòrò ká kú ɾò tíyò á kùɾo ndú go seɾè nò.

17 Piyétòrò bà-i-nò gii bàkà 'bì wó jì ndú, máa, ndú dù ngbii. Ndú mà gii dù ngbii á go có mì wó nò gí, yí gii 'dè gbí kpokèjì bà 'vala yí mì Mbe tí ndoo 'do gbí zàà, jì ndú. Bìndi yí gii ci ndú máa, «Yo 'vanda ndi ndâ có tí nó jì ndâ Jákòmò, ta sè ndâ 'bí ná'vindí ndoo.» Bìndi yí gii ndii 'do tí ndú ta bèbìlì tí nó ya gítí 'bí bàndò tende.

18 Yé mà gii too gí, có gii ñònòkò tí gbí òkò tí ndâ àsikèrì tí nó mbe kú ù njekèjì zàà ta bèbìlì bà zèè Piyétòrò nó tí cèè vò bà i. Ndú gii dù ta dú'o tí nó kú 'vee káa ɾè ña i tí nó mbe 'de Piyétòrò nò.

19 Èródè bà-i-nò gii pà bà tí Piyétòrò kpòò, bà 'de yí mà gii kpò yí gí, yí gii kaa ndâ àsikèrì tí nó tí ndâ mbe kpòlò tí Piyétòrò si yí gbí zàà ta bèbìlì tí nó nó, yí mà gii 'viiki gbí nje ndú cee gí nó, yí gii waa có ku mítí ndú kùɾo bà ya yí ta 'bá 'do gbí to Jùdèyà gí Cèzàriyà.

Bà ci Èródè

20 Ta o tí nó, gbí òkò tí ndâ Èródè ta ndâ 'duù gbí gbata Tíró, ta ndâ 'duù gbí gbata Sídónì, nìkì lá. Tacó ènò, ndâ 'duù tí nó gii tuu ndâ 'bí 'duù mì ndú tacó bà ya gí bà peteke

tàkòcò Èródè. À po tiṛi tí kpó ta kù 'bilí! Tacó éno, ndâ 'duù tí nò mâ giì yee 'bá mì Èródè, ndú giì peteke kùro á tàkòcò Bilásitù, tí gbolò 'duù mbe kù kpolo tí ndâ i mì Èródè, má kózò gí, ndú bà giì yèè ta ndi ndú gítí bà peteke tàkòcò Èródè. Ndâ 'duù tí nò pà làyì gítí có tí nò gbí òkò tí ndú ta ndâ Èródè nò tacó ndâ 'duù 'bá mì ndú kù 'de i-zó-zò a i 'do gbí to mì Èródè.

²¹ Èródè bà-i-nò giì ci 'bí o mì wó, bìndi yí giì yuu bongo gba mì wó, bìndi yí giì ki tí wó pí jàlàmbà mì wó, kù 'dè ndâ có mì wó ji ndâ 'duù mì wó.

²² Káa, si Èródè kù 'dè ndâ có tí nò, ndâ 'duù giì dù kù wu gbí wó ta bà tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «À nó me 'duù ká kù 'dè có nó lá! A Mbíri ká kù 'dè có!»

²³ Mâ giì zeke'o, basìli mì Mbe tí ndoo giì gbì Èródè 'do pí jàlàmbà 'va mí to ká mí kùro ndâ 'duù tí nò, tacó yí te duù mítí Mbíri lá. Bìndi ndâ kìnì giì zò yí zi gí.

²⁴ Có mì Mbíri giì dù kù 'vala bìndi ku Èródè nò pètèkèè kù ya tí .

²⁵ Ndâ Bàrànába ta Sàwúlè mâ giì cee ta nètè mì ndú Jèrùzàlémè gí, ndú giì 'daka Jòvànì tí nó ta 'bí ɾè wó a Mária ta ndú ya tí gí Àndiyókì.

13

Bà ɾuka ndâ Bàrànába ta Sàwúlè tí ndâ mbe ya gí bà ma có mì Jézù ji ndâ 'duù muu to kè'bì

¹ Ndâ mbe nìbà i ta ndâ mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri ta o tí nò gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Jézù gbí gbata Àndiyókì a ndâ Bàrànába, ta 'bí Simónè, náa a kù nì mítí wó a Bè-Simónè, ta Lúciyò tí nó mbe gí 'do gbí to Sìrínì nó, ta Mànàyèni tí nó náa ndú kpolo ta Èródè tí gbolò gba nó mí njewu gbaànjé nô, giì je Sàwúlè.

² Ta 'bí o gbaànjé si ndú kù kònò go ta bà 'deke tí ndú ji Mbíri, Bèri-mì-Mbíri giì gí gí muu ndú, bìndi yí giì 'dè có ji ndú máa, «Yo mò ndâ Bàrànába ta Sàwúlè 'do gbí òkò tí yo gí ndii, wàa ndú 'ví bàkà nètè tí nó náa ye tè'é tí ndú gítí nô.»

³ Ndú mâ giì kònò go, ta bà 'deke tí ndú ji Mbíri cee gí, ndú giì tee 'bì ndú mítí ndâ Bàrànába ta Sàwúlè, ta bà 'deke tí ndú ji Mbíri, máa, yí 'ví je wotí ji ndú, bìndi ndú giì mò ndú 'do gbí òkò tí ndú ji Bèri-mì-Mbíri.

Kpédélé bà ya ndâ Bàrànába ta Sàwúlè gí bà ma có mì Jézù ji ndâ 'duù muu to kè'bì

⁴ Bèri-mi-Mbíri gii tuu ndâ Bàránábà ta Sàwúlè, máa, ndú ya gí bà bàkà nètè bà ma có mì Mbíri ji ndâ 'duù tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo, náa à kú nì mítí a Kípùrù. Ndú bà-i-nò gii njè nó 'do Àndiyóki ya gí bà o gbâ 'do gbí gbata Sèlúsiyà tacó bà ya gí Kípùrù.

⁵ Ndú mâ gii yee Kípùrù gí, ndú gii co gí to 'do gbí gbâ á gbí gbata Sàlámì. Bindi ndú gii dù kú nò ta bà ma có mì Jézù ji ndâ Jùdèyà ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndú gí bà ùlù Mbíri. (A Jòvànì Màrikò ta o tí nò ká kú konì ndú ta nètè.)

⁶ Ndâ Bàránábà ta Sàwúlè mâ gii nò gbí Kípùrù waaka 'do Sàlámì gí gbí gbata Páfò, ndú gii 'de 'bí 'dakò mbe bàkà tí wó mbe bààcì, ta ɾè wó a Bàràjézù, (náa à kú nì mítí wó gbí có Ìgìrìgì a Èlímà, gbí máa, «mbe bààcì»),

⁷ tí 'duù gbí ngbàngà mì Sérégiyò Páwòlò tí gbolò 'duù mì ndâ 'duù Páfò, tí 'dakò mbe 'di gbí-o ngé cee gí. Sérégiyò Páwòlò bà-i-nò gii tè'é tí ndâ Bàránábà ta Sàwúlè, tacó wàa, yí 'ví 'di có mì Mbíri 'do mì ndú.

⁸ Káa có tí nò gii ya gí gbí muu Èlímà lá. Tacó éno, yí gii jè ta bà pà kpokèjì bà volo gbí bà 'di ndâ có mì ndâ Bàránábà ta Sàwúlè á 'do tí Sérégiyò gí, tacó wàa, yí 'ví 'di có mì Jézù lá.

⁹ Bindi Sàwúlè (náa ɾè wó mì ndâ Ròmánò a Páwòlò) gii zeke gbí nji ɾo Èlímà ngbóo ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri, Ndâ i tí lo a 'vére ta tirì.

¹⁰ Bindi yí gii 'dè có ji yí, máa, «Ndí lo 'viù mì Sìtání! Wò a 'duù nìno ta go ndâ i nìno 'daá gí jáá mbe kú toko ndâ 'duù ta Mbíri nó tí lo gbaanjé wálá. Wò bà si bà nònòkò gbí kpokèjì yúco mì Mbe tí ndoo mí to ta o ngayi?

¹¹ Nò wélégi, wò kpónó kèjì gí bà nò wotí mì Mbe tí ndoo mítí lo. ɾo lo kpónó kèjì gí bà yoo gí. Wò bà nò ɾi tí nó á kuu yaà nó wálá ta làmbu o.»

À káa póo bà 'dè có tí nò mì Páwòlò, 'bí i gii te mí ɾo Èlímà tũrúwàa go 'dèngàmbe nô, bindi 'dí'di'o gii ja gí ɾo wó gí. Bindi yí gii 'bità bà gbala to kú pà 'duù tacó bà ja yí.

¹² Sérégiyò Páwòlò mâ gii nò ɾa i tí nò mbe bàkà tí nò, nje wó gii 'dèè gítí ɾa có tí nó náa yí 'di ta ɾè Mbe tí ndoo nó gí. Tacó éno, yí gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo gí.

Bà yee ndâ Páwòlò ta Bàránábà gbí gbata Àndiyóki nìno gbí to Pìsìdiyà

¹³ Ndâ Páwòlò ta ndâ ka nó mì wó gii o gbâ 'do gbí gbata Páfò ya gí gbí gbata Pérégà á gbí to Pàfìliyà. Bindi Jòvànì gii jee ndú mí bà-i-nò, yí gii dele ndi wó ya gí Jèrùzàlémè.

¹⁴ Ndâ Páwòlò ta sè ndâ 'bí ka wó mbe nó gii ndii 'do Pérégà ya gí gbí gbata Àndiyóki á gbí to Pìsìdiyà. Ndú mâ

gii yee kà gî, ndú gii kaa ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì ta 'bí ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, bìndi ndú gii ki tí ndú to.

15 À mâ gii 'deke có 'do gbí ndâ wáràgà mì Mòze, ta ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì, ji ndâ 'duù cee gî, ndâ kpo-kpò 'duù mbe kù bàkà nètè bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì gii tuu 'duù ji ndâ Páwòlò ta ndâ ka wó mbe nó, máa, «'Bí có bà 'dè ji ndâ 'duù tacó bà je wotí ji ndú má kuu mì yo, yo 'dè gí sè, ndâ ná'vindí ze.»

16 Páwòlò mâ gii 'di có tí nò, yí gii a gí yaà, bìndi yí gii bàkà 'bì wó ji ndâ 'duù, máa, ndú dù ngbìì. Ndâ 'duù mâ gii dù ngbìì go có mì wó nó gî, yí gii 'bità bà 'dè có ji ndú, máa, «Yo tí ndâ kòtí Ìzìrìyéì, ta yo tí ndâ 'duù ònó 'dáá gí mbe kù cì gúku tí Mbírì nó, yo sè tù yo!

17 Mbírì mì ndâ 'duù mì ndoo tí ndâ Ìzìrìyéì dígísèé ɾuka ndâ ká gù ndoo, bìndi yí gii bàkà ndâ 'duù mì ndoo tí ndâ 'duù ònó ta ɾè ndú a ɾè nó si ndú dígísèé kù 'vala 'bá mì ndâ tende 'duù á Másìrì nò. Yí tí Mbírì gii tè kùɾo ndú ta wotí mì wó 'do Másìrì gí sè.

18 Yí gii kpolo tí ndú si ndú gbí kángáá nga ngoò ta i go ndoo zì'duù-só.

19 Yí tí Mbírì gii 'bu a ɲa ndâ 'duù vô-nje só á gbí to Kánàni, bìndi yí gii je to bìndi ndâ 'duù tí nò ji ndâ ká gù ndoo tí ɲìndi ndú,

20 ta i dè gítí ndoo zì'duù-vô ta bà nà'ò ta zì'duù-só-nje muu'bì pí (450).

«'Do bà-i-nò, Mbírì gii je ndâ ngáángbá 'dakò tí ndâ tí ndâ 'duù kùɾo ndú ji ndú yee tí o mì Sàmùwélè tí mbe 'dòkò có mì wó tí Mbírì.

21 Ndâ ká gù ndoo gii 'deke tí ndú ji Mbírì máa, yí je 'bí 'duù ji ndâ yì tí gbolò gba mì ndâ yì gbí o mì Sàmùwélè. Mbírì bà-i-nò gii je Sàwùlè, tí 'vii mì Kìsì tí 'duù 'do gbí ɲa Bènjàminò, ji ndú tí gbolò gba mì ndú. Sàwùlè bàkà mí gbí gba a ndoo zì'duù-só,

22 bìndi Mbírì gii le bèrè 'do tí wó ji Dàvidè. Ònò a Dàvidè tí nó náa Mbírì 'dè có gítí wó éno máa, «A ye tí Mbírì ká cu 'bì ye míti Dàvidè, tí 'vii mì Jèsi, á 'do gbí 'dóó có mì ye gbí njembí ye. Tacó ye ɲò ni gí máa, yí a 'bí 'dakò náa yí bà bàkà go có mì ye gí», nó ká nò.

23 Mbírì gii bàkà a Jézù, tí 'vii-gù Dàvidè, tí mbe 'vala ndâ 'duù á go cí mì wó náa yí tí Mbírì ci nò.

24 Jézù tí nó náa Jòvànì dígísèé kò-kò ta ɾè wó ta o tí nó náa yí kù ma có ji ndâ Ìzìrìyéì 'dáá gí, máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vô kpokèji mì ndú, wàa yì 'ví caka tí ndú, tacó wàa Mbírì 'ví je ta à-cee-gí gítí ndâ vô i mì ndú nò.

²⁵ Kùro bà cee nètè mì Jòvànì mâ giì dooko gî, yí giì kò kò ji ndâ 'duù máa, <Ye me ña có tí nó náa yo kù koṛo gbí muu yo nó lá. 'Duù tí nó kèjì gí tàkò ye nó a gbolò 'duù ñinó náa à kpètí káa vòó bà dù tí mbe njaanga tàrà 'do tí kò wó, ye 'viì tí lá.>

²⁶ «Cò 'valá tí nó a i tacó tí ndoo, ndâ ná'vindí ye, tacó tí ndoo tí ndâ 'viì-gù Àbiràámò, ta ndâ 'duù ñinó 'dáá gí ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá mbe kù cì gúku tí Mbíri nò.

²⁷ Ña i tí nó táánò náa ndâ 'duù Jèrùzàlémè ta ndâ gba mì ndú bàkà nó, ndú kpètí má ñò ni lá, a i tacó wàa ngo nje ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri, náa à kù 'deke ta ri bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà ta o 'dáá gí gítí có bà zi Jézù nó, 'ví 'va tí gbí kùnga to lá.

²⁸ Ndú táánò ñò ni ngbàrángà'i gî, máa, nderè bà waa có ku mítí wó wálá, káa ndú giì neke ro ndú pítí-piti gî, bìndi ndú giì 'dè có ji Pilátò máa, yí si yí wàa à 'ví zi yí gî.

²⁹ Ndú mâ giì bàkà ta yí go ndâ có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbíri sàà gí nó gî, ndú giì ja ku wó 'do tí njèèkpè mù ya tí gí gbí gùù.

³⁰ Káa, Mbíri giì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gî.

³¹ Yí giì túbà tí wó bìndi bà 'vala ndi wó mì Mbíri 'do gbí muu'dú wó nó ta bà me mbè ji ndâ 'duù tí nó mbe ko yí 'do Gàlilèyà gí tí gí Jèrùzàlémè á kùro bà zi yí nò. À kpónó a ndâ 'duù tí nó ká kù ma có tí wó ji ndâ Ìzìriyélì.

³² «Ze kpónó gí ji yo nó ta Banga-Ngú-Có, máa, Mbíri dígísèè ci ndâ ká gù ndoo gí,

³³ káa yí giì túbà a i ji ndoo tí ndâ 'viì-gù ndú éno máa, <Yâ-cí-ci kpili lá,> ta bà 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó, á go có tí nó náa à cu mí gbí bà só cè gbí wàràgà mì ndâ Muu-cè éno máa,

<Wò a 'viì mì ye,
ye wúnó gí tí Bu lo gî,> nò.

³⁴ À má gítí bà 'vala ndi Jézù mì Mbíri 'do gbí muu'dú wó wàa yí 'ví cì ndi wó káká'i lá, ñinò a i mbe bàkà tí go có tí nó náa a yí tí Mbíri táánò ká 'dè ta nje wó éno máa,
<Ye bà cù 'dóó 'dè ngo cù tí nó

náa ye táánò ci Dàvidè gítí nó mítí yo,> nò.

³⁵ À giì cu káká'i mí gbí 'bí cè mì ndâ Muu-cè éno máa,
<Wò bà si bòò mì lo náa wò kaa yí mò gí mì lo gí nó
'ví zò to wálá.>

³⁶ Káa Dàvidè táánò mâ giì bàkà nètè mì Mbíri si yí gbí wu wó cee gî, à giì bàkà bàndò ji yí mí mì ndú ta ndâ ká gù wó, bìndi yí giì zò to gí.

³⁷ Káa 'Duù tí nó náa Mbíri táánò 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó zò to lá.

38 À má éno, có gbí muu ye ji yo éno máa, yo 'ví nò ni éno máa, Mbíri táánò tuu a 'dakò tí nò tí Jézù nò, máa, yí gí gí bà ma có bà je à-cee-gí mì yì tí Mbíri gítí ndâ vò i mì yo ji yo, ndâ ná'vindí ye.

39 Áá táánò a yí ká njaanga miři ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó gí nó 'do gbí ndâ vò i tí nó 'dáá gí náa bà njaanga miři ndâ 'duù 'do gbí ndú kpò có mì Mòze gí nò.

40 À má éno, yo kpolo tí yo, má wálá, có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri dígísèè 'dè éno máa,

41 <Yo tí ndâ mbe kú 'dè có ñónókó,
yo zeke'o jèlè yo gí,
wàa yo 'ví nò seřè,
wàa yo 'ví mì gí.

Tacó ye kú bàkà 'bí i gbí o mì yo,
náa yo táánò má 'di có i tí nó a i 'do mì 'bí 'duù,
yo bà si có mì 'duù tí nó ká tí cè tiři.> nó, bà 'de yo.»

42 Páwòlò mâ gii 'dè có cee gí, ndâ 'duù gii ci ndâ Páwòlò ta Bàránábà si ndú kú gii nje 'do bándò bà kili ndú gí bà ùlù Mbíri, máa, ndú 'ví dele ndi ndú gí gí bà 'dè gbí ndi có tí nó náa ndú 'dè nò ji ndâ yì ta 'bí ři bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà á bìnđi ñinò.

43 Ndâ 'duù mâ gii nje 'do bándò bà kili ndú gí, ndâ Jùdéyà me mbè, ta ndâ 'duù me mbè 'do tí ndâ 'bí tende ña 'duù ñinó mbe kaa tí ndú gí gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà ta njembí ndú gbaànjé gí nó, gii nó ñinđi ndú a i ta ndâ Páwòlò ta Bàránábà. Ndâ Páwòlò ta Bàránábà gii kpo-gbí-tà-tù ndú gbí ndâ nje mì ndú ta ndú, máa, ndú 'ví tee njembí ndú mítí nambeè tí nó náa Mbíri bàkà ji ndú nò.

44 Ndâ 'duù gii kaa 'do gbí gbata 'dáá gí ya gí bà 'di có mì Mbíri 'do mì ndâ Páwòlò ta Bàránábà ta ři bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà tí nó náa ndú ci nò.

45 Ndâ Jùdéyà mâ gii ñò ndâ mbè 'duù tí nó, kii gii te ndú gítí bà 'dè zu có gítí Mbíri, ta bà go 'véřè mítí ndâ có mì ndâ Páwòlò ta Bàránábà.

46 Ndâ Páwòlò ta Bàránábà bà-i-nò gii 'dè có ta gúku tí ndú gbaànjé wálá ji ndâ Jùdéyà gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó, máa, «Kpédélé ndâ 'duù náa ze bà ma có mì Mbíri ji ndú a yo tí ndâ Jùdéyà. Káa à lê má me tí éno gí, ze kpónó bà 'visì nje ze gí mì ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nò, sé náa yo biya bà 'di có mì ze gí, yo delè gii ñò tí yo 'vii tí ndâ mbe 'de 'válá ñinó mbe cee lá nó lá, nò.

47 Tacó ñinó a có tí nó náa Mbe tí ndoo 'dè ji ze ta o tí nó náa yí táánò 'dè ta có tí nó máa,

<Ye bàkà yo tí ngba'o kùro ndâ 'duù,
tacó wàa, ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí

'ví 'de ta 'válá» nó ká nô.»

⁴⁸ Ndâ 'duù ònó ta ònà ndú me ndâ Jùdèyà lá nó mà gii 'di có tí nó náa ndâ Páwòlò ta Bàrànába 'dè nó, tàkòcò ndú gii peteke ngé ndii gí. Ndú gii ùlù có mì Mbe tí ndoo nó. Bìndi ndâ 'duù ònó náa Mbírì cu 'válá ònó mbe cee lá nó mí gbí tú ndú gí nó gii ùnje gítí có mì Jézù gí.

⁴⁹ Ònò a bà gii 'vèè có mì Mbe tí ndoo cee gbí wúngbó to tí nó 'dáá gí.

⁵⁰ Káa ndâ Jùdèyà gii ya yílílí gí gbí muu ndâ 'bí kpo-kpò nii ònó mbe kaa tí ndú gí gbí tàkii mì ndú tí ndâ Jùdèyà ta njembí ndú gbaànjé gí nó, ta ndâ 'bí kpo-kpò 'duù gbí gbata. Ndú gii volo muu ndú 'do tí ndâ Páwòlò ta Bàrànába gí. Bìndi ndâ kpo-kpò 'duù tí nó gii mòkò ndâ Páwòlò ta Bàrànába 'do gbí wúngbó to tí nó gí.

⁵¹ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába bà-i-nò gii gbà njú to 'do tí kò ndú mítí ndâ mbe mòkò ndú nó. Bìndi ndú gii njè nó 'do gbí to tí nó ya gí gbí gbata Ìkóniyùmù.

⁵² Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii dù ta tàkòcò ndú pètéké'i, tacó Bèrì-mì-Mbírì je wotí ji ndú me gbolò.

14

Ndâ Páwòlò ta Bàrànába gbí gbata Ìkóniyùmù

¹ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába mà gii yee gbí gbata Ìkóniyùmù, ndú gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì á go ònó náa ndú bàkà si ndú gbí gbata Àndiyókì nô. Ndú gii ma có mì Mbírì ji ndâ 'duù kà tí ònà ònó náa ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgìrìgì me mbè gii ùnje gítí có mì Jézù gí.

² Káa ndâ 'bí Jùdèyà ònó mbe biya bà ùnje gítí có mì Jézù gí nó gii volo muu ndâ 'duù ònó ta ònà ndú me ndâ Jùdèyà lá nó gítí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù.

³ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába gii dù kù ma có mì Mbe tí ndoo ji ndâ 'duù ta gúku tí ndú wálá ta kòndi o. Mbe tí ndoo delé gii je wotí bà bàkà ndâ serè ji ndâ Páwòlò ta Bàrànába, tacó bà túbà ji ndâ 'duù máa, có tí nó náa ndú kù ma nó a có nambeè tí nó mì yì náa yì kù bàkà ji ndâ 'duù ta có tàkò wálá nô.

⁴ A 'bè ká gii dù gbí òkò tí ndâ 'duù gbí gbata ta o tí nó. Ndâ 'bí 'duù gii tè gí tàkò có mì ndâ Jùdèyà, bìndi ndâ 'bí gii ya a i gí tàkò có mì ndâ tú mì Jézù.

⁵ Ndâ 'bí Jùdèyà, gii je ndâ 'bí 'duù ònó ta ònà ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, gii toko có ta ndâ kpo-kpò 'duù gbí gbata gítí bà bàkà gbínje ta ndâ tú mì Jézù, wàa à 'ví 'vaka ndú ta díí.

⁶⁻⁷ Ndâ tú mì Jézù mà gii ònò ndâ i kù gii bàkà có bà ya ta ndú gbí gbata Ìkóniyùmù nìkì lá, ndú gii fa ngèlè ya gí bà pà

'válá gí gbí to Lìkàyóniyà. Ndú mâ giì yee Lìkàyóniyà, ndú giì dù kù nò ta bà ma Banga-Ngú-Có mì Jézù jì ndâ 'duù ta ndi tí ndâ 'bá dê-dê seè ndâ gbata Lísítàrà ta gbata Dérébì.

Ndâ Páwòlò ta Bàrànábà 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí gbí gbata Lísítàrà

⁸ Ta 'bí o gbaànjé si ndâ Páwòlò ta Bàrànábà kuu gbí gbata Lísítàrà, ndú giì 'de 'bí 'dakò jé mbe nò nó 'do tí bà jò yí mì nawu wó lá, tacó ndâ kpázà kò wó gbele've 'do ká gbí yí nawu wó.

⁹ Káa si 'dakò tí nò kù sè tù wó tí ndâ có tí nó náa Páwòlò kù ma nó, ndú giì 'deeke gbí nji ọ ndú ta Páwòlò. Páwòlò giì ọ ni 'do gbí nji ọ 'dakò tí nò éno máa, yí 'vii tí 'duù ọnó náa à 'ví 'válá yí nó gí, tacó yí ùnje gítí có mì Jézù gí.

¹⁰ Páwòlò bà-i-nò giì 'dè có jì 'dakò tí nò ta kòcò wó ngará gí yaà, máa, «A gí yaà! Rò tìyò jáá!» 'Dakò tí nò bà-i-nò giì a gí yaà, bindi yí giì 'bità bà nó nó.

¹¹ Ndâ mbè ndâ 'duù tí nò mbe ọ i tí nó náa Páwòlò bàkà ta 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò nó giì tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà ta nje có mì ndú tí ndâ 'duù Lìkàyóniyà, máa, «A ndâ bààcì ká jì 'vì tí ndú tí ndâ 'duù, bindi ndú giì gí gí mì ndoo.»

¹² Ndú bà-i-nò giì gbì ẹ Zéyùsù, tí gbolò bààcì mì ndâ Ìgìrìgì, mí muu Bàrànábà. Bindi ndú giì gbì ẹ Èrèmésì, tí muu có mì ndâ bààcì mì ndâ Ìgìrìgì, mí muu Páwòlò, tacó a yí ta o tí nó ká kù 'dè có.

¹³ Ndâ 'duù tí nó tí ndâ mbe kù bàkà i jì Zéyùsù, ta bàndò bà ci i jì yí ká dê seè gbata nó, giì gí ta ndâ dì mò'dú ta ndâ 'vì mù gí njekèjì ndùgù gbata, tacó bà ci ndú jì ndâ Páwòlò ta Bàrànábà.

¹⁴ Ndâ Bàrànábà ta Páwòlò mâ giì 'di có ọ a i tí nó mbe kù bàkà tí mí njekèjì ndùgù nò, ndú giì yaka gbí ndâ bongo tí ndú gí, tacó bà túbà jì ndâ 'duù tí nó máa, go ọ a i tí nó náa à kù bàkà ta ẹ ndâ yí nó tí ndâ yí wálá. Bindi ndú giì oloko ta ngèlè có gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó mbe tì bìnjù nò, ta bà tò kù jì ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà có bà waa mbelè jì ndú tí njekèjì ndùgù nò,

¹⁵ máa, «Yò kù bàkà ọ a i tí nó á tacó ye, ndâ 'dakò? Ze delè ngbá káa ndâ 'duù náa à jò ze ká go bà jò yo. Ze gí ta Banga-Ngú-Có jì yo, máa yo 'visì muu yo 'do tí bà ùlù ndâ i ọnó ta gbí ndú wálá nó, gítí wu Mbìrì tí nó tí mbe suu tàrì, ta to, ta ngo, ta ndâ i tí nó 'dáá gí gbí ndú nò.

¹⁶ Yí gbí ndâ ká o táánò si ndâ 'duù gbí ọ ndú 'bá mì ndú kù bàkà go có mì ndú gbí muu ndú.

¹⁷ Kpètí ká éno, yí táánò si yo me sínò lá. Yí ta o 'dáá gí kù túbà tí wó, máa yí kuu tí, ta bà si ndâ 'bí tó i mì wó náa

yí kù bàkà ndú nó ji yo: Yí kù tuu mù 'do tàrì ji yo; yí kù si ndâ i-zó-zò gbí njí mì yo kù uu ta o mì ndú; yí kù je i-zó-zò jí yo; yí delè kù peteke tàkòcò yo.»

¹⁸ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába giì bàkà a cèe ndi ndú tacó bà rò ndâ 'duù tí nò 'do tí bà waa mbelè ji ndú.

¹⁹ Ndâ 'bí Jùdéyà mà giì gi 'do gbí ndâ gbata Àndiyókì ta Ìkóniyùmù gi gbí gbata Lísítàrà, ndú giì volo gbí òkò tí ndâ tú mì Jézù ta ndâ mbè ndâ 'duù tí nó gbí gbata Lísítàrà nó gí. Ndâ mbè 'duù tí nò giì njè gítí bà 'vaka Páwòlò ta díí. Ndú mà giì 'va yí 'dèè gí, ndú giì ja yí 'do gbí gbata gí sè, tacó ndú kòrò có máa, yí cì gí.

²⁰ Ndâ mbe tala có mì Jézù giì tí yí 'dee gí. Yí mà giì zèrè gí, yí giì a gí yaà 'do tísì, bìndi yí giì dele ndi wó ya gí gbí gbata.

Ndâ Páwòlò ta Bàrànába dele ndi ndú ya gí Àndiyókì

Ndâ Páwòlò ta Bàrànába giì njè nó 'do Lísítàrà ta yé bìndi ña i tí nò mbe 'de Páwòlò nò, ya gí gbí gbata Dérébí.

²¹ Ndú mà giì ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù kà, ndâ 'duù me mbè giì ùnje gítí bà dù tí ndâ mbe tala có mì Jézù gí. 'Do bà-i-nò, ndú giì dele ndi ndú có gbí ndâ gbata Lísítàrà, ta Ìkóniyùmù, ta Àndiyókì tí nó gbí to Písídiyà nó,

²² kù je ngú wotí ji ndâ mbe tala có mì Jézù ta bà kpo-gbítà-tù ndú máa, «Yo zèè njembí yo, wàa yo 'ví tee njembí yo mítí Mbírì. Tacó ndoo bà kònò a sé'i á kùrò bà dù ndoo tí ndâ bòò mì Mbírì.»

²³ Ndú mà giì je ndâ kpo 'duù mí kùrò ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ 'duù ta rè mì Jézù gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, ndú giì 'deke tí ndú, ta bà kònò go tacó bà yù nambeè 'do mì Mbírì tí nó náa ndú kù tee njembí ndú mítí wó nó, máa, yí 'ví kpolo tí ndú.

²⁴ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába giì ndii có gbí to Písídiyà ya gí gbí to Páfíliyà.

²⁵ Ndú mà giì cee ta bà ma có mì Mbírì ji ndâ 'duù gbí gbata Pérégà kà gí, ndú giì ya gí bà o gbâ 'do gbí gbata Atáliyà.

²⁶ Bìndi ndú giì dele ndi ndú ya gí gbí gbata Àndiyókì, tí bàndò tí nó náa à ruka ndú ji Mbírì mítí nò.

²⁷ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába mà giì yee Àndiyókì gí, ndú giì kili ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta rè mì Jézù nò, bìndi ndú giì 'vanda ndi ndâ i tí nó náa Mbírì bàkà ta ndú gbí nó mì ndú nó ji ndú. Ndú delè giì dità ña bà njaanga njekejì bà tee njembí ndâ 'duù ñinó náa ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nó mítí Mbírì ji ndú.

28 Ndú gii dù á mì ndú ta ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù bìndi bà dele ndú ta kòndi o.

15

Có ònòkò tí gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù

1 Ta o tí nò si ndâ Páwòlò ta Bàrànába kuu Àndiyókì nò, ndâ 'bí 'dakò 'do gbí to Jùdèyà gii ya gí Àndiyókì kà. Ndú gii dù kú nìbà i ji ndâ 'duù máa, «Yo má ya gí gbí gázà go có mì Mòze lá, yo bà 'vala wálá.»

2 Có tí nò náa ndâ 'dakò tí nò 'dè nò gii ya gí gbí muu ndâ Páwòlò ta Bàrànába lá. Ndú mâ gii tò kponje ta ndú gítí kpòò, ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Àndiyókì ká gii jukì ndú ta bà ñuka ndâ 'bí 'duù wàa ndú 'ví ya ta ndâ Páwòlò ta Bàrànába gí bà 'viiki gbí có tí nò ta ndâ tú mì Jézù, gii je ndâ 'bí kpo 'duù mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè.

3 Ndâ mbe kú kili ta ẹ̀ mì Jézù gbí gbata Àndiyókì 'dáá gí mâ gii je nó ji ndâ Páwòlò ta Bàrànába, ta ndâ 'duù tí nó náa à ñuka ndú ji ndú nó gí, ndâ Páwòlò ta Bàrànába gii nò ta bà dità bà ùnje gítí có mì Jézù mì ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ji ndâ mbe tala có mì Jézù ta ndi gbí ndâ to Fònésiyà ta Sàmáriyà. Líkí bà 'di có tí nò gii dù tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndâ to tí nò ngé ndii gí.

4 Ndú mâ gii yee Jèrùzàlémè, ndâ tú mì Jézù ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí, ta ndâ kpo-'duù-'bá gii te wiri mítí ndú ta banga tí. Bìndi Páwòlò bà-i-nò gii dità ndâ i tí nó náa Mbíri bàkà ta ndú nó 'dáá gí ji ndú.

5 Káa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe ùnje gítí có mì Jézù náa ndú táánò sàa a ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà nó gii biya có tí nò gí. Ndú gii aanga cèe muu ndú máa, kózò tí ndâ 'duù tí nó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó 'ví ya gí gbí gázà. Wàa, à delè 'ví nìbà ndâ có mì Mòze ji ndú.

6 Ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo-'duù-'bá gii kili ta bà muu ndú, ndú mâ gii 'viiki gbí có tí nò kpòò,

7 Piyétòrò gii a gí yaà, bìndi yí gii 'dè có ji ndú màa, «Ndâ ná'vìndí ye, yo ñò ni ngbàrángà'i gí, máa, Mbíri táánò gbí ndâ kpédélé o cu 'bì wó a i mítí ye 'do gbí òkò tí yo, máa, ye 'ví dù tí mbe nìbà Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù tí nó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, tacó wàa, ndú 'ví dù tí tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù.

8 À má ta bà 'dè ta yúcó, Mbíri tí nó tí mbe ñò ndâ có gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gí nó túbà bà ùnje mì wó gítí ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ta bà tuu Bèri mì

wó tí Mbírì jì ndú, jé ká go ònínó náa yí tí Mbírì táánò bàkà jì ndoo nò.

⁹ Mbírì bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndoo ta ndú lá. Bà tee njembí ndú mítí Mbírì sí Mbírì 'ví sí njembí ndú 'ví dù ngbàrángà'i gí.

¹⁰ À má éno, ndoo tí ndâ Jùdéyà 'ví kù paa gbí ònínó kpónó a i ta bà kpolo tàkòcò Mbírì, náa ndoo má kù yòngò bà te du koṛi tí nó dígísèè mbe kpò ndâ ká gù ndoo gí, delè mbe gii kpò ndoo gí nó, mí pààpì ndâ mbe tala có mì Jézù wàà?

¹¹ Káa ndoo ùnje gí máa, àá táánò 'vala ndoo káa gbèè nambeè tí nó mì Mbe tí ndoo tí Jézù mbe 'vala ndú nó nò!»

¹² Piyétòrò má gii 'dè có mì wó cee gí, ndâ 'duù tí nó mbe kili nó gii dù ngbi-ngbii. Gbèè kòcò gii dù lá. Bìndi a ndâ Páwòlò ta Bàránábà ká gii dità ndâ kpo-kpò i ta ndâ seṛè tí nó náa Mbírì sí ndú bàkà mí gbí òkò tí ndâ 'duù ònínó ta ò ndú me ndâ Jùdéyà lá nò.

¹³ Ndâ Páwòlò ta Bàránábà má gii 'dè có mì ndú cee gí, Jákòmò gii 'dè có jì ndâ 'duù, máa, «Yo sè tù yo gítí có mì ye nò, ndâ ná'vìndí ye!

¹⁴ Sìmónè 'dè gbí òkò òkpédélé kpokèjì bà kaa ndâ 'duù mì Mbírì á gítí miṛi wó 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ònínó ta ò ndú me ndâ Jùdéyà lá nó gí.

¹⁵ Sìmónè 'vanda mí to nó ndírí a ndi kòcò ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, Mbírì máa,

¹⁶ «Ye bà dele ndi ye gí bà bì ndi 'bá mì Dàvídè mbe 'va tí to gí nó gí yaà.

Ye kèjì gí bà 'viindi ndâ i ònínó mbe ki'viki gí nò.

¹⁷ Bìndi sè ndâ 'duù ònínó ta ò ndú me ndâ Jùdéyà lá, mbe kaa tí ndú je gí nó, bà gii pà bà tí Mbe tí ndoo.

¹⁸ Ònínó a kòcò Mbe tí ndoo, tí mbe túbà ndâ i tí nó jì ndâ ká 'duù sàà dígísèè.»

¹⁹ «À má éno, có gbí muu ye éno máa, ndoo sí bà pèè mbi ndâ 'duù ònínó ta ò ndú me ndâ Jùdéyà lá, mbe 'vìsì tí ndú gí mì Mbírì gí nó mí to.

²⁰ Ndoo cu a wáràgà, wàa ndoo 'ví tuu jì ndú éno máa, ndú gee tí ndú 'do tí ndâ i ònínó náa ndâ vo-vò bààcì yuu 'bì ndú gí gbí ndú gí nò, ndú 'ví gee tí ndú 'do tí bà bàkà bangbaya, ndú 'ví gee tí ndú 'do tí bà zò ndâ òkò ònínó náa à tè miṛi ndâ nó tí nó té-tè nò, ndú delè 'ví gee tí ndú 'do tí ò ndâ mbelè 'dáá gí.

²¹ Tacó ònínó a ndâ i ònínó náa ndâ mbe ma có mì Mòze ta o 'dáá gí táánò kù ma có gítí ndú ta ndi gbí ndâ gbata 'dáá gí nó ká nó, à delè táánò kù 'deke jì ndâ 'duù ta ndi tí ndâ

bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì, ta ndâ ɾi bà wotí gbí tàkì mì ndâ Jùdéyà 'dáá gí káa có gítí ndâ i tí nò ta bà muu ndú nò.»

Ndâ tú mì Jézù cu wáràgà jì ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdéyà lá nò

²² Ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo 'duù kùro ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, gii tóko có máa, ndâ yì ruka ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ yì tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, wàa ndâ yì 'ví tuu ndú ta ndâ Páwòlò ta Bàrànába ya tí gí Àndiyókì. Sè ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Jézù 'dáá gí má gii ùnje gítí có tí nò gí, ndú gii cu 'bì ndú mítí ndâ 'dakò sósò'ô tí ndâ wu 'dakò gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè. ɾè 'bí 'duù gbí òkò tí ndú a Júdà ta 'bí ɾè wó a Bàràsábà, gii je Silivánò.

²³ Bìndi ndú gii cu wáràgà mí 'bì ndú, máa, ndú ya tí jì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Jézù gbí gbata Àndiyókì.

Có gbí wáràgà tí nò náa ndú cu nò éno máa, «Ze tí ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo 'duù kùro ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, tí ndâ ná'vindí yo, 'vee yo tí ndâ ná'vindí ze ñinó ta ña yo me ndâ Jùdéyà lá, náa à jò yo mí gbí ndâ to Àndiyókì, ta Síriyà, ta Silísiyà nò, ngé ma.

²⁴ «Ze 'di có éno máa, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ze ká ya gí bà mù njembí yo ta ndâ 'bí ña có mì ndú, bìndi ndú gii si yo kù koɾo có ká wi-wì. Ndú bàkà ña i tí nò me ta có 'do gbí nje ze lá.

²⁵ À má éno, ndòngbú kóɾo-kóɾo có mì ze tóko gbaànjé kpónó éno máa, ze bà cu 'bì mítí ndâ 'bí 'duù, wàa ze 'ví tuu ndú ta ndâ Bàrànába ta Páwòlò, tí ndâ 'duù tí nó náa ze kù te duù mítí ndú ta wotí tí,

²⁶ tí ndâ 'dakò mbe sè miɾi ndú 'dáá gí jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì gí nò, wàa ze 'ví tuu ndú ya tí jì yo.

²⁷ Ze kù tuu jì yo a ndâ Júdà ta Silivánò, tacó wàa yo 'ví 'di ta ndi gbèe có tí nò náa ze cu mí gbí wáràgà tí nò nó ta tú yo 'do gbí nje ndú.

²⁸ «Bèri-mì-Mbírì koɾo có ɾò éno máa, à 'ví te 'bí du i mbe ndii ndâ có tí nò mí muu yo lá. Ndòngbú bá koɾo có mì ze delè ká go ñindi Bèri-mì-Mbírì nò.

²⁹ Có tí nò máa, kózò tí yo 'ví gee tí yo 'do tí i-zó-zò náa a bàkà jì ndâ bààcì, ta mbelè, ta yâ ñinó náa a tè miɾi nò tí nò té-tè, gii je bà bàkà bangbaya. Yo kù'ba 'do tí ndâ i tí nò, wàa yo bà ya jáá gí. Yo dù nìkì maa.»

Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Àndiyókì 'deke wáràgà mì ndâ tú mì Jézù

30 Ndâ 'duù tí nò náa ndâ tú mì Jézù tuu ndú nò mâ gii yee gbí gbata Àndiyókì, ndú gii kili ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù kà 'dáá gî, bîndi ndú gii je wáràgà tí nó náa à tuu ta ndú nó ji ndú.

31 Ndú mâ gii 'deke wáràgà tí nò, tàkòcò ndú 'dáá gî gii peteke ngé ndii gî, tacó ndâ có gbí wáràgà tí nó je bà wo woò ji ndú gî.

32 Ndâ Júdá ta Silivánò só káa ndâ mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri. Tacó éno, ndú gii 'dè có ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù ta kòndi o. Ndú gii yù ndú ngbóó tí ndâ 'dakò gî.

33 Ndú mâ gii bàkà làmbu kòndi o mí Àndiyókì gî, ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù kà gii je nó ji ndú ta pétékè tàkòcò ndú, bîndi ndú gii tuu ndi ndú ya tí ji ndâ 'duù tí nó mbe tuu ndú 'do Jèrùzàlémè nò.

34 Káa à gii níki tí Silivánò a bà dù yí Àndiyókì.

35 Ndâ Páwòlò ta Bàránábà, gii je ndâ 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézù me mbè, gii dù kù nìbà có mì Mbíri, delè kù ma có mì Mbíri ji ndâ 'duù gbí gbata Àndiyókì á bîndi bà dele ndi Júdá gí Jèrùzàlémè.

Bà njèè gbí òkò tí ndâ Páwòlò ta Bàránábà

36 Ndâ Páwòlò ta Bàránábà mâ gii bàkà làmbu sili bîndi bà ya Júdá gí Jèrùzàlémè nò gî, ndú gii toko có máa, «Ndâ ya gí bà gala ndâ ná'vindí ndoo gbí ndâ gbata tí nó náa ndà táánò ma có mì Mbe tí ndoo ta ndi gbí ndú nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî, wàa ndà 'ví nò ta ngú ña ñinó náa à tí ndú kà nò.»

37 À gbí muu Bàránábà ta o tí nó a có bà yuu Jòvànì tí nó ta 'bí rè wó a Mária kò nó mí gbí nó ta ndú.

38 Káa có tí nó gii zò muu Páwòlò lá, tacó Jòvànì ta 'bí o sàa kùro 'visì tãmuu wó gítí ndú si ndú nje nètè gbí to Páfíliya gí.

39 Có Jòvànì Mária kò nò gii njèè gbí òkò tí ndâ Páwòlò ta Bàránábà bà-i-nò gî. Tacó éno, Bàránábà gii je Mária kò, bîndi ndú gii o gbâ ta yí ya gí gbí to Kípùrù.

40 Páwòlò gii 'daka ta yí a Silivánò. Ndâ ná'vindí ndú mbe ùnje gítí có mì Jézù mâ gii yù nambeè 'do mì Mbíri tacó tí ndú gî,

41 ndú gii zèè ñindi ndú a kpokèjì tí nó mbe co gbí ndâ to Síriya ta Sílisíya nó, kù nò ta bà je wotí ji ndâ mbe kù kili ta rè mì Jézù.

16

Páwòlò je Tímátéyò gí gbí nètè bà ma có mì Mbíri

¹ Páwòlò gù 'do Silísiyà ya gí Dérébì, yí gù 'do Dérébì ya gí Lísítàrà. Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta rẹ wó a Tímàtéyò, náa nawu wó a jú Jùdèyà mbe ùnje gítí có mì Jézù gí káa bu wó a Ìgírìgì, kuu ta 'bá Lísítàrà.

² Tímàtéyò tí nò a 'bí ña 'dakò náa ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndâ gbata Lísítàrà ta gbata Ìkóniyùmù 'dáá gí wu gbí wó ngé má.

³ Páwòlò bà-i-nò gù je Tímàtéyò ya tí gí gbí gázâ, tacó wàa, yí 'ví dù tí ka nó mì yí. Páwòlò bàkà ènò tacó ndâ 'duù gbí ndâ to tí nò 'dáá gí ò ni gí, máa, Tímàtéyò ya gí gbí gázâ si yí gbí 'viù lá, tacó bu wó a Ìgírìgì.

⁴ Ndâ Páwòlò ta Tímàtéyò gù 'bità bà nò kù ma ndâ có tí nó náa ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo 'duù mì ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, 'dè 'do Jèrùzàlémè éno máa ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù 'ví bàkà go ndú nó, ta ndi gbí ndâ gbata núú kù ya tí.

⁵ Tacó ènò, ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Jézù gù tee njembí ndú mítí Mbírì ta wotí tí ndii ñinó sàà kùro nó gí. Muu ndú delè gù àdì túkà'i.

Bèri-mì-Mbírì kpo-gbì-tà-tù ndâ Páwòlò ta ndâ ka nó mì wó

⁶ Ndâ Páwòlò ta ndâ ka wó mbe nó gù ndii co gbí ndâ to Fírìjìyà ta Gàlátì ká ta nó, tacó Bèri-mì-Mbírì kpo-gbì-tà-tù ndú gí, máa, ndú 'ví ma có mì Mbírì mí gbí ndâ to Àsiyà gbí nó mì ndú nò lá.

⁷ À gbí muu ndú ta o tí nò a có bà ya gí gbí to Bèsíniyà, káa, ndú mâ gù dooko gí Mísiyà gí, Bèri-mì-Jézù gù biya ji ndú gí.

⁸ Ndú bà-i-nò gù ndii có Mísiyà ya gí gbí gbata Tòrówà.

⁹ Ta 'bí bèbìlì gbaànjé si ndâ Páwòlò ta ndâ ka nó mì wó kuu gbí gbata Tòrówà, 'bí i gù gí gí muu Páwòlò go rii nò. Yí gù ò 'bí 'dakò, tí 'duù Mèsidóniyà rò tíyò kù 'deke tí wó ji yí éno máa, «Yo ndii gí gí Mèsidóniyà, wàa yo 'ví koni ze.»

¹⁰ Rò Páwòlò mâ gù da bìndi i tí nò, ze ngé gù bàkà nó gí Mèsidóniyà, tacó ze gù ò ni ngbàrángà'i gí, máa, a Mbírì ká kù tè'é tí ze, máa, ze ya gí bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù kà.

Bà yee ndâ Páwòlò gbí gbata Filípi

¹¹ Ze bà-i-nò gù o gbâ 'do Tòrówà jáá ya gí Sàmòsirásì. Ze gù njè nó 'do Sàmòsirásì ta 'bí yé ya gí Nípólìsì.

¹² Ze gù ya 'do bà-i-nò gí Filípi, tí gbolò gbata, delè tí kpólò-kpolo gbata gbí to Mèsidóniyà, náa à kù zogo a ngáángbá gba mì ndâ Rómánò. Ze mâ gù bàkà làmbu sili mí Filípi gí,

13 ze giì co 'do gbí ndùgù gbata ta 'bí ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gbaànjé ya gí yì ngo, tacó ze ò nò nì gí, máa, ɱnò bà dù a bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà 'deke tí ndú jì Mbíɾì. Ze bà-i-nò giì kì tí ze to, bìndi ze giì nìbà có mì Mbíɾì jì ndâ 'bí nìi mbe kili mí kà.

14 'Bí nìi gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ nìi tí nò, ta ɾè wó a Lídiyà, mbe gí 'do gbí gbata Tiyàtìrà, tí nìi mbe kù co tí kpokèjì mì Mbíɾì, ta nètè mì wó a bà mà bí-bi i bà moo bongo, mà giì 'di ndâ có tí nò náa ze 'dè jì ndú nò, Mbíɾì giì je njembí bà ùnje gítí ndâ có tí nò náa Páwòlò 'dè nò jì yí.

15 À mà giì caka tí ndú ta ndâ 'duù 'bá mì wó 'dáá gí gí, yí giì nanaka mítí ze, máa, ze ya gí bà dù a i 'bá mì yì, lé náa ze ò nì ta yúco gí, máa, yì tee njembí yì 'dáá mítí Mbíɾì gí nò.

Bà zèè ndâ Páwòlò ta Silivánò mí gbí zàà

16 Ta 'bí o gbaànjé si ze kù ya gí bàndò bà 'deke tí jì Mbíɾì, ze giì 'de 'bí 'viní, tí i-gbí-keci mì ndâ 'bí 'duù, ta bààci gbí muu wó. Ndâ mbe tí 'viní tí nò 'de i gbí bààci tí nò gbí muu wó nò ngé ndii gí.

17 'Viní tí nò mà giì ò ze, yí giì 'bità bà ɾu ndi ze ta ndâ Páwòlò ta bà 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Ŋìno a ndâ bòò mì Mbíɾì tí nó mbe kù dù ngéé gbíɾì nó ká nò. Ndú gí tacó bà túbà kpokèjì bà 'vala yo jì yo.»

18 Síí gbí ɾi bà tò ɱa kù tí nò mì 'viní tí nò tàkò ze giì dù lá. Yí mà giì bàkà kpòò, ta 'bí ɾi gbaànjé yí mà giì gí gí tàkò ze ta ɱa i mì wó nò, njembí Páwòlò giì volo gítí wó gí. Páwòlò giì 'visì tí wó gí ndii, yí giì 'dè có jì bààci tí nò á gbí muu 'viní tí nò nò, máa, «Ye kù 'dè có jì wò ta ɾè mì Jézù tí Bìndi-Mbíɾì, máa, wò co 'do gbí muu 'viní tí nò gí.» Káa, à káa pòó bà 'dè có tí nò mì Páwòlò, bààci tí nò giì co 'do gbí muu 'viní tí nò gí.

19 Ndâ mbe tí 'viní tí nò mà giì ò nì éno máa, Páwòlò volo gbí bà 'de i mì ndâ yì 'do gbí wó gí, ndú giì zèè ndâ Páwòlò ta Silivánò, bìndi ndú giì kaa ndú ta bà gbùrùngà ndú kù ya tí gí gbí ngbàngà á bàndò 'véle.

20 Ndú mà giì yee ta ndú kà gí, ndú giì kpì ngbàngà tí ndú jì ndâ gba éno máa, «Ndâ 'dakò tí nó kuu nó a ndâ Jùdèyà, káa ndú kù bàkà 'viya mí gbí gbata mì ndoo.

21 Ndú kù bàkà 'bí ɱa i mì ndú náa à me yúco tacó tí ndâ bòò Rómà 'ví ùnje gítí nò lá. Bà ɾu ndi ɱa kpokèjì tí nò mì ndú nò delè me dú tacó tí ndoo tí ndâ bòò Rómà lá.»

22 Có tí nò náa ndâ 'dakò tí nò 'dè nò giì volo njembí ndâ 'duù tí nò mbe tì mèè mí gbí ngbàngà ta o tí nò nò gítí ndâ Páwòlò ta Silivánò gí. Ndâ gba bà-i-nò giì yaka gbí ndâ

bòngo 'do tí ndâ Páwòlò ta Silivánò ta kpo tàkòcò gî. Bindi ndú gii waa có mítí ndú, máa, à gbì ndú.

²³ À mâ gii gbì ndâ Páwòlò ta Silivánò go có mì ndâ gba nò tè gî, à gii kaa ndú nè mí gbí zàà. Bindi ndâ gba gii 'dè có jì mbe ù njekèjì zàà máa, yí kpolo tí ndú tí kpoò.

²⁴ Mbe ù njekèjì zàà bà-i-nò gii kaa ndú ya tí ngéé gí tà'i ònó ngé kùro kà nô. Yí mâ gii ẹre kò ndú gî, yí gii nè njekèjì gí tàkò ndú rítí gî.

Serè bà njaanga ndâ Páwòlò ta Silivánò 'do gbí zàà

²⁵ O mâ gii gbooko gî, ndâ Páwòlò ta Silivánò gii dù kù 'deke tí ndú, ta bà cu cè kù be ta ẹ Mbírì, káa ndâ 'bí ka ndú náa ndú ta ndú gbí zàà nó gii dù ngbi-ngbii kù 'di ndâ i tí nò náa ndú kù me nò.

²⁶ Ndú gii gu káa ndii ta bà tanga tí mì to. Ndú mâ gii zeke'o, ndú gii nò ndâ njekèjì zàà 'dáá gí njaanga tí nga-ngàà gî. Ndâ gínjírì tí nó náa à ẹre ta ndâ kò ndâ 'duù gbí zàà nó gii karaka gbí tí kpátá-kpàtà, kpátá-kpàtà, 'do tí kò ndú gî.

²⁷ 'Duù tí nó mbe kù ù njekèjì zàà nó mâ gii gundiì 'do tí rì, yí mâ gii nò ndâ njekèjì zàà 'dáá nga-ngàà, nga-ngàà, yí gii ja sizzò mì wó 'do gbí foko, tacó wàa, yí 'ví zi ta tí yí gî, tacó yí kojo có éno máa, ndâ 'duù gbí zàà faka 'dáá mítí yí gî.

²⁸ Káa Páwòlò mâ gii nò yí tí, yí gii tò kù jì yí ta kòcò wó ngéé gí yaà máa, «Zi tí lo lá! Ze 'dáá ta kábà muu ze kuu nô.»

²⁹ 'Dakò tí nó mâ gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè jì yí nò, yí gii 'dè có máa, à òlò ngba wu. À mâ gii òlò ngba wu jì yí gî, yí gii co ta ngèlè ta gúku, kpùrù-kpùrù, ya gí bà 'va tí wó kùro ndâ Páwòlò ta Silivánò.

³⁰ Yí gii kaa ndú 'do gbí zàà gí sè. Bindi yí gii 'vee ndú máa, «Ye 'ví bàkà a ọa yè, tacó wàa ye 'ví 'vala tí, ndâ kpo 'duù?»

³¹ Káa ndú gii 'visì có jì yí éno máa, «Ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo tí Jézù, wàa wò bà 'vala gî. Ndâ 'duù bá mì lo 'dáá gî delè bà 'vala gî.»

³² Ndâ Páwòlò ta Silivánò bà-i-nò gii 'bità bà ma có gítí Mbe tí ndoo jì ndâ 'dakò tí nó, ta ndâ 'vii mì wó, gii je ndâ 'duù 'bá mì wó 'dáá gî.

³³ 'Dakò tí nó bà-i-nò gii kaa ndâ Páwòlò ta Silivánò ká ta kpo-gbí'o tí nó, yí gii caka ọo ndâ kà bà gbì ndú ta ndi tí kútí ndú nó gî.

Ndâ Páwòlò ta Silivánò delè ngé gii caka tí ndâ 'dakò tí nó ta ndâ 'vii mì wó 'dáá gî.

³⁴ 'Dakò tí nò gii kaa ndú ya tí gí 'bá mì wó, yí gii je i-zó-zò ji ndú. Líkí'o gii bàkà ndú ta ndâ 'duù 'bá mì wó 'dáá gí, tacó ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ tende kpokèjì gítí kpokèjì mì Mbírì gí.

³⁵ Yé mâ gii too gí, ndâ kpo-kpò 'duù mbe kú waa có gbí ngbàngà gii tuu ndâ 'bí kùro ndâ àsikèrì mbe kú kpolo tí ndâ 'duù gbí zàà ya tí ji 'duù tí nó gbí nètè ta o tí nò nó, máa, «Njaanga ndâ 'dakò tí nò gí.»

³⁶ 'Dakò tí nò mbe kú kpolo tí ndâ 'duù gbí zàà ta o tí nò nò gii ya gí mì Páwòlò, bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, «Ndâ kpo-kpò 'duù mbe kú waa có gbí ngbàngà tuu tú gí tí éno máa, ye njaanga yo gí. À má éno, yo co gí sè, wàa yo 'ví ya nìkì maa.»

³⁷ Káa Páwòlò gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, «Ndâ gba máa yè? Ndú 'vee me gbí nje ze lá, káa ndú gii gbí ze tí ndâ 'viì-Rómà mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, bìndi ndú gii kaa ze mí gbí zàà, káa, ndú kpónó gii 'dè có éno máa, ndâ yì kú njaanga ze gbí dùde? 'Bí có go éno wálá! Si káa 'dóó ndú ká 'ví gí ta kò ndú, wàa ndú 'ví kaa ze gí sè.»

³⁸ Ndâ kùro ndâ àsikèrì tí nò mâ gii je ndi kòcò Páwòlò nò ya tí ji ndâ mbe waa có gbí ngbàngà, bà 'di có éno máa, ndâ Páwòlò ta Silivánò a ndâ 'viì-Rómà nò gii te a gúku míti ndú.

³⁹ Ndú bà-i-nò gii ya gí mì ndâ Páwòlò ta Silivánò gbí zàà kà, bìndi ndú gii yì ndú ta bà 'deke tí ndú ji ndú, máa, ndú co gí sè 'do gbí zàà, wàa ndú 'ví njè nó 'do gbí gbata Filípi gí.

⁴⁰ Ndâ Páwòlò ta Silivánò gii co 'do gbí zàà ya gí 'bá mì Lídiyà. Ndú mâ gii nò ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù kà, ndú mâ gii 'dè ndâ có njèno mbe kú je wotí ji ndâ 'duù nó ji ndú gí, ndú gii njè nó 'do gbí gbata Filípi gí.

17

Ndâ Páwòlò ta Silivánò 'de kpo-se-muu gbí gbata Tèsalónikà

¹ Ndâ Páwòlò ta Silivánò gii 'bì nó 'do Filípi co gbí gbata Àfipólisi, ndú gii co gbí gbata Àpòlóniyà kú ya gí gbí gbata Tèsalónikà, tí 'bí gbata ta bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà ùlù Mbírì kuu gbí.

² Ndú mâ gii yee gbí gbata Tèsalónikà gí, Páwòlò gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà ùlù Mbírì, á go ña i mì wó náa yí kú bàkà ta o 'dáá gí nô. 'Do bìndi njèno, yí gii dù kú ya gí mì ndú á bàndò bà kili ndú tacó bà ùlù Mbírì ta ñi bà wotí gbí tàkii mì ndú 'dáá gí ta síí gbí wálá 'vilì ta'ò, kú 'viiki gbí ndâ có gbí wáràgà mì Mbírì ta ndú,

³ kù tù ta bà jì ndú 'do gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, bà cì Bìndi-Mbírì, ta bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó a cèè ndâ kpóló-kpolo có.

⁴ Ndâ 'bí Jùdéyà, ta ndâ 'bí Ìgìrìgì ñìnó ta gúku Mbírì kuu tí ndú nó, gii je ndâ 'bí kpo-kpò nii ñìnó náa ndâ có mì Páwòlò nò ya gí gbí muu ndú gí nó, gii tè gí tàkò có mì ndâ Páwòlò ta Silivánò.

⁵ Káa ndâ 'bí Jùdéyà ñìnó mbe biya bà 'di ndâ có mì Páwòlò gí nó gii toko wotí ta ndâ vò 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà mà 'velè gbí gbata, bìndi ndú gii bàkà ndâ có mì Páwòlò nò tí tende có mbe pèè njembí ndâ 'duù gítí ndâ Páwòlò ta Silivánò. Ndâ 'duù bà-i-nò gii 'bità bà bàkà wo 'do gbí gbata kù ya tí gítí bàndò bà dù ndâ Páwòlò ta Silivánò á 'bá mì 'bí 'dakò ta ẹ̀ wó a Jàsónì, tacó bà kaa ndú ya tí gí gbí ngbàngà.

⁶ Ndú mà gii yee kà, ndú gii 'de 'bá káa ndâ Jàsónì ta ndâ 'bí ka wó mbe ùnje gítí có mì Bìndi-Mbírì, bìndi ndú gii woo ndú, ta bà gbùrùngà ndú, kù ya tí gí gbí ngbàngà gbí gbata, ta bà gbì 'bè muu ndú éno máa, «Ndâ 'dakò tí nó mbe kù jèlè to ta bà volo 'bá mì ndâ 'duù nó gí gí to nó gí! Ndú kpónó kuu 'bá mì Jàsónì.

⁷ Có mì ngáángbá gba tí nó Rómà nó kpónó gbí tù ndú ká go cèè mòngò gbí tù bô. 'Bí ọ̀a ngú có mì ndú kpónó éno máa, 'bí ngú ngáángbá gba mì ndâ yì ta ẹ̀ wó a Jézù kuu tí.»

⁸ Có tí nó náa ndâ Jùdéyà 'dè nò gii volo njembí ndâ 'duù gbí gbata, ta njembí ndâ gba gí.

⁹ Tacó éno, ndâ gba gii 'dè có jì ndâ Jàsónì ta ndâ ka wó náa a zèè ndú ta ndú nó, máa, ndú see tí ndú mí kùro ndâ yì, máa, vò i bà bàkà tí wálá, má kózò gí, wàa ndâ yì 'ví gii sí ndú 'ví ya gí 'bá mì ndú.

Ndâ Páwòlò ta Silivánò 'de ngú kpo-se-muu gbí gbata Bèréyà

¹⁰ Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Tèsàlónìkà gii tuu ndâ Páwòlò ta Silivánò ta 'dè'o, si o kù me yùkù-yùkù ta gbèè ẹ̀rì bà gbùrùngà ndú mì ndâ 'duù nò, ya tí gí gbí gbata Bèréyà. Ndú mà gii yee kà, ndú gii ndii ká ngé ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà ùlù Mbírì.

¹¹ Muu ndâ Jùdéyà gbí gbata Bèréyà nìkì co tí muu ndâ nambe ndú ñìnó á gbí gbata Tèsàlónìkà nó gí, tacó éno, ndú gii ùnje gítí có mì Bìndi-Mbírì ká gálà. Ndú gii dù ta ẹ̀rì 'dáá gí kù 'viiki gbí có gbí wáràgà mì Mbírì, tacó bà ọ̀nò máa, yúco a yè wè.

¹² Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ Jùdéyà, ta ndâ Ìgìrìgì, gii je ndâ 'bí kpo-kpò nii, gii ùnje gítí có mì Jézù gí.

13 Ndâ Jùdèyà gbí gbata Tèsalónikà mâ gii 'di có éno máa, Páwòlò kù ma có mì Mbíri jì ndâ 'duu gbí gbata Bèréyà, ndú gii kaa ta 'viya ya gí kà, tacó bà ònòkò muu ndâ 'duu, wàa ndú 'ví tanga i.

14 Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Bèréyà mâ gii 'di gbí tiri 'viya mì ndú nò gí, ndú gii tuu Páwòlò ya tí gí yì ngo, si káa ndâ Silivánò ta Tímàtéyò mí ndii.

15 Ndâ mbe ko Páwòlò nò gii ya ta yí ngé yee gbí gbata Àtínà. Ta o tí nó náa ndú kù gii dele ndi ndú gí gbí gbata Bèréyà nó, Páwòlò gii ci ndú jì ndâ Silivánò ta Tímàtéyò, máa, ndú ngo've tí ndú ya gí tàkò yì.

Páwòlò gbí gbata Àtínà

16 Gbí ndâ o tí nó náa Páwòlò kù ù ta ndi ndâ Silivánò ta Tímàtéyò mí gbí gbata Àtínà nò, njembí wó ta o 'dáá gí kù pèè ká pèè ta zu bà ò ò bà te duu mì ndâ 'duu kà míti ndâ 'bí ò sù bààcì mì ndú ta gbí ndú wálá.

17 Tacó éno, yí gii dù kù 'viiki gbí có mì Mbíri ta ri 'dáá gí ta ndâ Jùdèyà, gii je ndâ Ìgírìgì ònó mbe kù cì gúku tí Mbíri nó á tí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri. Yí káká'i gii pà me gbí òkò tí ndâ 'duu wàa ndâ yì 'ví 'viiki gbí có mì Mbíri ta yí a tí bàndò bà mà 'vèlè mì ndâ 'duu á gbí gbata lá, sí gbí ri bà ya yí gí bàndò bà mà 'vèlè gítí ò nètè tí nó delè gii dù lá.

18 Káa ndâ 'bí ò ò 'duu ònó gbí òkò tí ndú ta ò bà kòro có mì ndú máa, «Ndòngbú 'válá ká muu to tí nó» nó, gii je ndâ mbe kù kòro có máa, «I káa ndi 'bí Mbíri» nó, gii 'deeke kponje ta ndâ Páwòlò. Bindi ndâ 'bí 'duu gbí òkò tí ndú gii 'bità bà 'vee ndâ 'bí ka ndú máa, «Pèrègùù tí nó kponó ò i tí nó náa yí kù 'dè có á gítí nò ni gí?» Káa ndâ 'bí 'duu gbí òkò tí ndú gii 'dè có ònindi ndú éno máa, «Yí go 'duu ònó mbe kù ma có mì ndâ 'bí ò ò tende bààcì nó.» Ndú 'dè ò ò có tí nó tacó Páwòlò ta o tí nó kù ma có a i gítí Jézù, ta có gítí bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú.

19 Ndâ 'duu tí nó gii bala Páwòlò á bindi bà tò kponje mì ndú nó ya tí gí kùro ndâ kpo 'duu mì ndú mbe kù kili mí pí gú Àrèyòpágùsù. Ndú mâ gii ye ta ndú pí gú kà gí, ndâ kpo 'duu mì ndú gii 'vee gbí nje Páwòlò máa, «Wò bà ni bà 'dè gbí ngú ò bà ònò i tí nó náa wò kùtàà kù 'dè có á gítí nó á jì ze gí?»

20 Ndâ 'bí có mì lo gbí tù ze á go ndâ có mì mbe 'dó-'do, káa go bà 'di gbí ndú á kuu tí ze.»

21 I mbe me líkí tí ndâ 'duu tí nó náa à duu bú ndú mí Àtínà nó, ta ndâ tende 'duu mbe kaa ta 'bá ya gí kà nó, bà 'viiki gbí ngú có, gii je bà 'di ngú có.

22 Tacó éno, Páwòlò giì a gí yaà, bìndi yí giì 'dè có ji ndâ 'duù tí nò mbe kili mí pí gú Àrèyòpágùsù nò, máa, «Yo ndâ 'duù Àtínà! Ye ñò ta ɾo ye gí, máa, go bà bàkà i-mbírì tí yo ngé ndii gí.

23 Ye 'dè có tí nò tacó gbí ndâ o tí nó náa ye kù jèlè ta to kù ñò ndâ bàndò bà bàkà i-mbírì mí yo nó, ye giì ñò 'bí bàndò bà ci i náa à cu i mítí éno máa, «Ñinó ji mbírì-tí-nó-náa-à-ñò-yí-ni-lá» nô. À ñikì ma. À má ta bà 'dè có ta yúco, mbírì tí nó náa yo kù bàkà i ji yí káa yo ñò yí ni lá nò, a Mbírì tí nó náa ye kù ma có tí wó nô.

24 Mbírì tí nó tí mbe suu to tí nó, ta ndâ i gbí 'dáá gí nó, a Mbe tí tàrì. Yí me mbe 'vala ta 'bá ñinó náa a 'duù ká gèè ta 'bì wó nó lá.

25 'Bí i delè mbe gboo 'do mí wó wàa à tí a 'duù ká 'ví giì bàkà ji yí nò wálá. Tacó a yí ká kù je 'válá, ta woò, ta ndâ i 'dáá gí ji ndâ 'duù 'dáá gí.

26 Yí suu ndâ 'duù 'dáá gí á 'do tí gbèè 'dakò, máa, ndú 'ví 'vala cee muu to tí nó 'dáá gí. À káa 'dóó yí ká 'deke sili bà 'vala ndú, yí giì ka tí ta bàndò bà bì 'bá mí ndú á ji ndú.

27 Yí bàkà éno tacó wàa ndâ ña ndâ 'duù 'dáá gí 'ví pà ta bà tí yí tí Mbírì, ndâ-'bì-lá, ndú má gbala to gbí sù ɾo kpòò, ndú 'ví gbì mù-koró mí ndú mítí yí tí Mbírì. Ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, Mbírì kù dù me me 'dú 'do tí 'bí 'duù gbaànjé gbí okò tí ndoo lá.

28 «À éno, á go có tí nó náa ndâ 'bí ká mbe cu wáràgà mí yo cu éno máa,

«Ndoò 'dáá gí kù 'vala ta ɾè mí wó,
ndoo kù tanga tí ndoo ta ɾè mí wó;
ndoo kù dù ta ɾè mí wó,» nô.

Go có tí nó náa ndâ 'bí ká mbe cu wáràgà mí yo cu sàà gí, máa,

«Ndoò 'dáá gí a ndâ 'viì mí wó,» nô.

29 À má éno, ndoo 'ví koɾo có éno máa, Mbírì me i ñinó náa a 'duù ká cee 'do tí dâ 'bì, má wálá, 'do tí fádà, nò lá; yí delè me go duù náa a 'duù ká kuɾu ta 'bì wó nò lá, náa ndoo lé a ndâ 'viì mí Mbírì nò.

30 «Ta o tí nó táánò náa muu tí ndâ 'duù wálá nó, Mbírì táánò si ña i tí nó á tí có lá. Káa yí kpónó kù 'dè có ji ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé ta ndi tí ndâ bàndò 'dáá gí, máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì,

31 tacó yí nì o bà waa có ta yúco mítí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí gí. Yí je 'Duù tí nó á kèjì gí bà dù tí mbe waa có nó gí. Mbírì túbà tí 'Dakò tí nó náa yí je yí tí mbe gí gí bà waa có nò ta bà 'vala yí 'do gbí muu 'dú wó mí koɾo ndâ 'duù 'dáá gí.»

³² Páwòlò mà giì nì ɾè bà 'vala ndi ku 'do gbí muu'dú wó, ndâ 'duù tí nò giì ba ta 'dì gí. Káa ndâ 'bí giì 'dè có ji yí máa, «Go bà 'dì ndi có tí nò náa wò 'dè ta ɾè bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú nò kuu tí ze káká'i.»

³³ 'Do bà-i-nò, Páwòlò giì nje nó 'do tí ndú gí.

³⁴ Káa ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú mbe nanaka mítí Páwòlò giì gí tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gí. À 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò mbe nanaka mítí Páwòlò nò a 'bí 'dakò ta ɾè wó a Diyónízìyò, tí gbolò 'duù gbí ngbàngà pí gú Àrèyòpágùsù, giì je 'bí niì ta ɾè wó a Dàmàrisì.

18

Bà 'bità bà kili ndâ 'duù ta ɾè mì Jézù gbí gbata Kòrìndì

¹ Páwòlò giì nje nó bindi bà 'dè có mì wó á ji ndâ 'duù pí gú Àrèyòpágùsù á gbí gbata Àtínà ya gí gbí gbata Kòrìndì.

² Yí mà giì yee kà, yí giì 'de 'bí 'dakò tí Jùdèyà náa à jò yí mí gbí to Póndùsù ta ɾè wó a Àkùyílà. Ndú gí ta niì mì wó Pìrisílà 'do Ìtáliyà, tacó Kíláwúdiyò tí ngáángbá gba mì ndâ 'duù Ìtáliyà mòkò ndâ Jùdèyà 'dáá gí 'do Rómà gí. Páwòlò bà-i-nò giì co wiři ya gí mì ndú.

³ Yí mà giì 'de ndú tí ndâ mbe cu kémà delè á go yí, yí giì dù á mì ndú ta ndú kù bàkà nètè toko gbaanjé.

⁴ Yí giì dù kù ya gí bà 'vii kí gbí có mì Mbíri ta ndâ 'duù kù jè ta bà 'visi muu ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgìrìgì 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú gítí kpokèjì mì Bindi-Mbíri ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ 'duù tacó bà ùlù Mbíri ta ndâ ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà 'dáá gí.

⁵ Ndâ Silivánò ta Timátèyò mà giì yee 'do Mèsidóniyà gí, o mì Páwòlò giì dù kpòlo ma ká gítí bà ma có mì Mbíri, kù 'dè có ji ndâ Jùdèyà ngbàrángà'i éno máa, Jézù a Bindi-Mbíri.

⁶ Ndâ Jùdèyà mà giì 'bità bà jòò gbí có ta yí, ta bà go yí, yí giì gù gbí bongo tí wó mí kùro ndú, ta bà 'dè có ji ndú máa, «Có ku yo 'ví dù ká tí miři yo. Ye 'do tí kpónó bà ya 'do mì yo gí mì ndâ 'duù nìnó ta ɾa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ta ngbàrángà njembí ye.»

⁷ Páwòlò giì nje nó 'do bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri á bindi bà jòò gbí có mì ndú ta ndâ Jùdèyà nò ya gí 'bá mì 'bí 'dakò ta ɾa wó me Jùdèyà lá, ta ɾè wó a Tító Júsitò, tí mbe ùnje gítí có mì Jézù, ta 'bá mì wó ká dè ta bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri.

⁸ Kirísipù tí kùro ndâ 'duù á bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri, giì je ndâ 'vii mì wó, giì je ndâ 'duù me mbè gbí gbata Kòrìndì mbe 'di có mì Páwòlò, giì ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo gí. Bindi à giì caka tí ndú gí.

⁹ Ta 'bí bèbìlì gbaànjé, Mbířì gù 'dè có jì Páwòlò gbí řìì, máa, «Páwòlò, cì gúku bà 'dè có lá. Dù ngbìì lá.

¹⁰ Tacó ye kuu tàkò lo. À má éno, 'bí 'duù gbí gbata tí nó gbaànjé mbe tee 'bí wó mí tí lo bà dù wálá. Tacó ndâ 'duù mì ye gbí gbata tí nó me mbè.»

¹¹ Páwòlò gù dù kù ma có mì Mbířì á jì ndâ 'duù gbí gbata Kòrìndì á bìndi có tí nó náa Mbířì 'dè jì yí gbí řìì nó ta ndoò gbaànjé ta pì vò-nje gbaànjé pí .

Ndâ Jùdéyà ya ta Páwòlò gí gbí ngbàngà

¹² Ta 'bí o gbaànjé, ndâ Jùdéyà gù toko có mì ndú gbaànjé gí. Bìndi ndú gù ya ta Páwòlò gí gbí ngbàngà kùro Gálìyò tí gbolò 'duù náa à tuu yí 'do Rómà, mbe kù zèè to Àkáyà á 'bá mì ndâ Ìgìrìgì.

¹³ Ndú bà-i-nò gù kpì ngbàngà tí wó jì Gálìyò máa, «Có mì ze ta 'dakò tí nó a ñinò: Yí kù pèè ta bà ya gí gbí muu ndâ 'duù tacó bà solo nje ndú gítí bà bàkà i-Mbířì gbí 'bí ña kpokèjì náa à me yí gbí tàkù mì ndâ Jùdéyà lá.»

¹⁴ Káa Gálìyò gù 'visì có jì ndâ Jùdéyà á kùro bà 'visì có mì Páwòlò gí tàkò có mí ndú nó, máa, «Yo 'di có tí nó, ndí yo ndâ Jùdéyà: 'Dakò tí nó kùtáá má bàkà a 'bí i mbe lè gí, yí kùtáá má bàkà a 'bí ña gbolò vò i, ye kùtáá bà me kpìkì-kpìkì gítí bà tè gí tàkò có mì yo wálá.

¹⁵ Káa, à má ká gítí có ta nje sínò, ta có gítí ndâ rè ndâ 'bí ña 'duù mì yo, ta có gítí 'dóó tàkù mì yo, yo 'dè ñinò gbí 'dóó ña kpokèjì mì yo. Ye biya bà dù tí gba mbe waa có gítí ña ndâ có tí nó gí.»

¹⁶ Gálìyò má gù 'dè có tí nó jì ndâ Jùdéyà gí, yí gù mòkò ndú 'do gbí ngbàngà kùro wó gí.

¹⁷ Káa ndâ mbè 'duù tí nó mbe kaa ya gí bà 'di ngbàngà tí nó nó gù zèè 'bí 'dakò ta rè wó a Sòsìténè, tí kùro ndâ 'duù tí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà ùlù Mbířì. Ndú gù kili mí tí 'dakò tí nó, bìndi ndú gù gbì yí ká mí gbí ngbàngà kùro Gálìyò nó. Káa Gálìyò gù 'vee bà tí ndú ta ndâ i mì ndú náa ndú kù me nó gbaànjé lá.

Páwòlò dele ndi wó gí gbí gbata Àndìyókì

¹⁸ Páwòlò gù bàkà bìndi bà ya ta yí mì ndâ Jùdéyà gí gbí ngbàngà nó káa 'dóó o, má kózò gí, yí bà gù 'dè có jì ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Kòrìndì, máa, ndú si yí 'ví ya gí gbí to Síriyà. Ndú bà-i-nò gù o gbâ ta ndâ Pìrìsílà ta Àkùyílà, tí ndâ mbe ko yí. Páwòlò gù waa nje se muu wó kùro bà ñjè nó mì ndú 'do gbí gbata Kèngèrèyè, tacó bà 'bità bà gee tí wó kùro bà ya yí gí bà ci i jì Mbířì á Jèrùzàlémè.

19 Ndú mâ giì yee gbí gbata Éfàsù, yí giì jee ndâ Pìrisìlà ta Àkùyílà á mí bàndò, bìndi yí giì ya ta kpéétí wó gí bà 'viiki gbí có mì Mbíri ta ndâ Jùdèyà á tí bàndò bà kili ndú tacó bà ùlù Mbíri.

20 Káa si yí kù giì njè nó, ndâ Jùdèyà giì tii yí, máa, yí dù gàà gi. Káa yí giì ya gí gbí có mì ndú nò lá.

21 Ta kùro bà o gbâ mì wó 'do gbí gbata Éfàsù, yí giì ci ndâ 'duù kà, máa, «Ye bà dele ndi ye gí gí mì yo gí, náa Mbíri má ùnje gí nò.»

22 Páwòlò giì o gí to á 'do gbí gbâ á bìndi bà njè nó mì wó 'do gbí gbata Éfàsù á ká ngéé gbí gbata Cèzàriyà. Yí mâ giì ya gí bà 'vee ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Jézù á bà-i-nò gí, yí giì ndii ya gí gbí gbata Àndiyókì.

23 Yí giì bàkà mí Àndiyókì káa làmbu sili, bìndi yí giì 'bì ndi nó mì wó co gbí ndâ to Gàlátì, ta ndâ to Fìrìjìyà, kù je wotí ji ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndâ to tí nò.

Bà 'de tí ndâ Àpólò ta ndâ Pìrisìlà ta Àkùyílà

24 Ta o tí nò si ndâ Pìrisìlà ta Àkùyílà kuu gbí gbata Éfàsù nò, 'bí Jùdèyà ta ɾè wó a Àpólò, náa a jò yí mí gbí gbata Àlèsàndèriyà, tí 'dakò mbe 'dè có, mbe 'di gbí ndâ có gbí wáràgà mì Mbíri ngbàrángà'i gí, giì ya gí Éfàsù.

25 Àpólò ya gí Éfàsù tí 'dakò náa à yù yí ngbóó gbí kpokèjì mì Mbíri gí, ta cèrèrè bà nìbà có mì Mbíri ji ndâ 'duù ká tí wó, tí mbe kù ma có ta bà nìbà i gítí Jézù ta 'bí gbèe nji có mbe lè 'do gbí òkò tí ndâ có tí nò wálá, ji ndâ 'duù. Káa à caka tí wó ká ta ɾa bà caka tí ndâ 'duù mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù.

26 Ndâ Pìrisìlà ta Àkùyílà mâ giì 'di kòcò Àpólò kù 'dè có ji ndâ 'duù ta gúku tí wó wálá á bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri, ndú giì 'daka yí ya tí gí 'bá mì ndú, bìndi ndú giì toɾo sè búlù 'do tí nètè mì wó ji yí ta bà nìbà sè ndâ 'bí i n̄nó náa à kuu tí gítí «Kpokèjì mì Bìndi-Mbíri» nó ji yí.

27 Ta o tí nó náa Àpólò kù giì bàkà có bà di ngo ya gí gbí to Àkáyà nó, ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Éfàsù giì je wotí ji yí. Ndú giì cu wáràgà ji ndâ mbe tala có mì Jézù á Àkáyà, máa, ndú 'ví te wɾi mí tí wó. Yí mâ giì ye Àkáyà, Mbíri giì bàkà nambeè ji yí, ta bà je wotí bà konì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Jézù á kà ji yí túkà'i.

28 Yí giì kpò nje ndâ Jùdèyà ta wotí ká tí, ta bà túbà ji ndú 'do gbí wáràgà mì Mbíri mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, máa, Jézù a Bìndi-Mbíri.

19

Ndâ mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù gbí gbata Éfàsù

¹ Páwòlò gii waa to co gú si Àpólò kuu gbí gbata Kòrìndì ya gí Éfàsù. Yí mâ gii yee kà, yí gii 'de ndâ 'bí mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù.

² Yí bà-i-nò gii 'vee ndú máa, «Bèrì-mì-Mbířì táánò gí gí muu yo ta o bà ùnje mì yo gítí bà càkà tí yo nó gí?»

Káa ndâ 'duù tí nò gii 'visì có ji Páwòlò máa, «Jé lá. À jé táánò ngbá 'dè có ji ze éno máa, 'bí i ta ɾè wó a Bèrì-mì-Mbířì kuu tí nò lá.»

³ Páwòlò gii 'vee ndú káká'i máa, «Káa, áá táánò caka tí yo ée?»

Káa ndú gii 'visì có ji Páwòlò máa, «Áá táánò caka tí ze ká gbí ɲa kpokèjì bà caka tí ndâ 'duù mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù.»

⁴ Káa Páwòlò gii 'visì có ji ndú máa, «Ŋa bà caka tí ndâ 'duù mì Jòvànì táánò a i tacó tí ndâ 'duù ɲinó mbe 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú gí nò. Káa Jòvànì táánò ta o 'dáá gí kú 'dè có ji ndâ 'duù ta wotí tí ngé ma éno máa, ndú ùnje gítí có mì 'Duù tí nó á kèjì gí tàkò yì nò, 'Duù tí nó tí Jézù nò.»

⁵ Ndâ 'duù tí nò mâ gii 'di có tí nò náa Páwòlò 'dè ji ndú nò gí, áá gii caka tí ndú ta ɾè mì Mbe tí ndoo gí.

⁶ Páwòlò mâ gii tee 'bì wó mítí ndú, Bèrì-mì-Mbířì gii gí gí muu ndú. Ndú bà-i-nò gii 'bità bà 'dè có gbí ndâ 'bí tende ɲa nje có, ta bà 'dè-kòcò ta wotí mì Bèrì-mì-Mbířì.

⁷ Muu ndâ 'duù tí nò ta o tí nò 'dáá gí go ndâ 'dakò muu 'bì-nje só.

Bà 'bità bà kili ndâ 'duù ta ɾè mì Jézù gbí gbata Éfàsù

⁸ Bìndi Páwòlò gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà ùlù Mbířì. Yí gii cì pì ta'ô mí kà kú 'viiki gbí ndâ có, ta bà yì ndâ 'duù, tacó wàa ndú 'ví ɲò ta Mbířì ni tí gba, ta bà 'dè có ta gúku tí wó wálá.

⁹ Káa, ndâ 'bí mbe ngbútù mbe biya bà 'di có mì Páwòlò gí mâ gii 'bità bà 'dè vò có gítí «Kpokèjì tí nò» mí kùro ndâ 'duù tí nó mbe kili mí bàndò bà kili ndâ Jùdéyà tacó bà ùlù Mbířì nó, Páwòlò gii kaa ndâ 'duù ɲinó ta go bà 'di có mì wó tí ndú nó, bìndi ndú gii dù kú ya ta ndú gí bà 'viiki gbí ndâ có ta ɾì 'dáá gí mí tà'ì bà nìbà i mì 'bí 'dakò ta ɾè wó a Tìrànúsu.

¹⁰ Ndâ Páwòlò ta ndâ mbe tala có mì wó bàkà a ndoo sósò'ò mí gbí nètè bà 'viiki gbí có gítí «Kpokèjì tí nò» ta

ndâ 'duù, bìndi ndâ 'duù Ásiyà 'dáá gî, ndâ Jùdéyà ta ndâ Ìgìrìgì, gii 'di có mì Mbe tí ndoo gî.

Ndâ 'bí Jùdéyà tí ndâ mbe kù ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù

¹¹ Mbírì gii je wotí ji Páwòlò me gbolò tacó bà bàkà ndâ kpo-kpò serè

¹² tí ña ñinó náa, à kpétí gbí ndâ o tí nò má je káa vòó zì bòngò nètè mì wó ya tí ji mbe nò'o, nò'o tí nó ngé kù cee 'do tí wó gî. À delè má je ya tí ji 'duù ñinó ta i ká gbí muu wó nó, i tí nò ngé kù njè nó 'do gbí muu 'duù tí nò gî.

¹³ Ndâ 'bí Jùdéyà ta nètè mì ndú a bà nò jèlè to kù ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù bà-i-nò gii tala bà ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ta rẹ mì Mbe tí ndoo Jézù. Ndú kù bàkà éno ta bà 'dè có ji ndâ i-gbí-muu ndâ 'duù máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta rẹ mì Jézù tí nó náa Páwòlò kù ma có mì wó nó éno máa, yo co 'do gbí muu 'duù tí nò gî.»

¹⁴ Ndâ 'bí 'duù vò-nje só 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù me ña i tí nò ta o tí nò a ndâ 'vii mì 'bí Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdéyà, ta rẹ wó á Sévà.

¹⁵ Ta 'bí o gbaànjé, ndú mà gii 'dè ña có tí nò á ji i-gbí-muu 'bí 'dakò, i tí nò gii 'vee ndú máa, «Ye ñò Jézù ni 'do sàà gî. Ye delè gii ñò Páwòlò ni gî. Káa yo, yo a ndâ 'di?»

¹⁶ Ndú mà gii zeke'o, ndú gii ñò 'dakò tí nò ta i-gbí-muu wó nò langa ya gítí ndú ta 'bí ña wotí náa ndú jé ñò sàà kùro lá. Yí gii njè gbí ndú 'do 'bá ta só, ta gbí-gbì kà mítí ndú.

¹⁷ Ndâ Jùdéyà ta ndâ Ìgìrìgì gbí gbata Éfàsù 'dáá gî gii 'di tàwo ña i tí nò mbe bàkà tí nò gî. Tàwo ña i tí nò gii te mítí ndú a gúku tí ña ñinó náa ndú 'dáá gî gii 'bità bà te duù mítí Mbe tí ndoo Jézù.

¹⁸ Ndâ 'bí 'duù ñinó gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, ta ká nètè mì ndú a bà volo bà i ta yeè nó gii yù gbí ndâ i-yeè tí nó náa ndú sàà kù bàkà nó 'dáá gí sè gî.

¹⁹ Ndâ 'bí ña 'duù ñinó mbe kù zò i sàà 'do a i gbí bà bàkà ndâ i-kó'dú nó gii kaa ndâ wáràgà-kó'dú mì ndú náa ndú sè 'dáá gî ta nji fádà álifì zì'duù-só-nje muu'bì (50,000), ndú gii doo ta wu mí kùro ndâ 'duù 'dáá gî.

²⁰ Có mì Mbe tí ndoo gii dù kù 'vèè gbí ña kpokèjì tí nò ta wotí ká tí .

Ndâ kóró-koro có mì Páwòlò

²¹ Bà ndâ có mì ndâ mbe ko ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù nò mà gii da gî, Páwòlò gii koro có bà dele ndi wó gí Jèrùzàlémè co tí kpokèjì tí nó mbe co Mèsidóniyà, bìndi gii co Àkáyà,

nô. À gbí muu wó ta o tí nò a có éno máa, yí má ya gí Jèrùzàlèmè gí, yí 'ví gii ya gí Rómà delè.

²² Tacó éno, yí gii tuu ndâ 'bí mbe koni yí sósò'ò, ndâ Tìmatéyò ta Èrásitù, ya tí gí kùro Mèsidóniyà si yí mí Ásiyà.

Ndâ mbe cee fádà pìi wo gbí gbata Éfàsù

²³ Ta o tí nò si Páwòlò kù bàkà có gítí nó nò, wo gii tanga tí gítí «Kpokèjì mì Bindi-Mbíri» gbí gbata Éfàsù.

²⁴ 'Bí 'dakò tí mbe du fádà ta ɾè wó a Dìmítìrì, mbe kù 'de i me gbolò 'do gbí nètè bà gbì ndâ 'bá 'do tí fádà jì bààcì mì ndú ta ɾè wó gbí có Látínì a Dìyánà, káa á gbí nje có mì ndâ 'duù Éfàsù a Àrìtémìsì,

²⁵ gii kili ndâ mbe nètè mì wó, ta ndâ 'bí ka wó mbe kù 'de i 'do gbí nètè bà du fádà 'dáá gí. Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ndâ 'dakò! Yo nò ni gí máa, ndoo kù 'de i a i 'do gbí nètè tí nó mì ndoo nô.

²⁶ Ye koɾo có máa, yo kpónó nò ta ɾo yo gí, yo delè 'di ta tù yo gí, máa, 'dakò tí nó ta ɾè wó a Páwòlò nó kuu kpéké'vé tàkò bà 'visì muu ndâ 'duù me mbè, ta bà 'dè có jì ndú máa, ndâ i nìnó náa ndâ 'duù bàkà ta 'bì ndú bìndi ndú gii 'dè có máa ndâ i tí nò a Mbíri nó, me Mbíri ngé gí lá. Yí kù 'dè ɾa có mì wó nò me ká gbí gbata Éfàsù cuki lá. Sè to jì yí tí gbí to Ásiyà 'dáá gí kpónó káa sè.

²⁷ Káa có tí nò bà volo me káa ɾè nètè tí nó mì ndoo nó cuki lá. Ndâ 'duù bà si 'bá mì Àrìtémìsì, tí niì tí nó tí bààcì mì ndoo nó, tí có wálá, 'do ká kuu gbí có tí nò náa yo kù 'dì tírì-tírì nò. À delè wúnò káa gbèe có tí nò ká bà zì nje bà wu ɾè niì tí nò tí bààcì mì ndoo, náa ndâ 'duù gbí to Ásiyà 'dáá gí, ta ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, kù tégàrà ɾè wó nò.»

²⁸ Có tí nò náa Dìmítìrì 'dè nò gii volo njembí ndâ 'duù gítí Páwòlò gí. Ndú 'dáá gí gii ɾe-ɾe kù dòmùù, máa, «Àrìtémìsì mì ndâ 'duù Éfàsù a gbolò bààcì!»

²⁹ Ndâ 'duù gbí gbata 'dáá gí gii 'bìtá bà pìi wo, bìndi ndâ mbè ndâ 'duù tí nò gii kaa ta ngèlè ɾùkù-ɾùkù, ta bà gbàmà ndâ 'bí 'dakò tí ndâ ka nó mì Páwòlò sósò'ò, ndâ Gáyù ta Àrìsitárikù, tí ndâ 'duù Mèsidóniyà, ya tí gí gbí ngbàngà.

³⁰ À gii dù gbí muu Páwòlò ta o tí nò a có bà ya gí mì ndâ 'duù tí nò mbe kaa ya gí gbí ngbàngà nò, káa ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gii biya jì yí gí.

³¹ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ 'duù Ásiyà gbí gbata gii tuu tú jì yí máa, yí yuu miɾi wó mí gbí wú ta bà ya gí gbí ngbàngà lá.

³² Ndâ 'duù giì dù kù pìi káa kù maa éno jí kà. Ndú giì ò 'dóo i tí nó mbe kù bàkà tí nó lá. Ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí ndú delè giì ò i tí nó mbe kili ndú nó ni lá.

³³ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú giì kaa nderè bà kili ndú nò a i mítí 'bí 'dakò ta rè wó a Àlèsándòrò, tacó ndâ Jùdéya ta o tí nò te yí tí kùro wo tí nò. Àlèsándòrò bà-i-nò giì miyà 'bì wó jì ndâ 'duù, máa ndú dù ngbìi, tacó wàa, yí 'ví 'dè có jì ndú, káa, à giì kpò tí gí,

³⁴ tacó ndâ 'duù mà giì ò Àlèsándòrò ni tí Jùdéya gí, ndú giì 'bità ndi bà tò kù ta kòcò ndú toko gbaànjé ta kòndi , máa, «Àrìtémìsì mì ndâ 'duù Éfàsù a gbolò bààcì! Àrìtémìsì mì ndâ 'duù Éfàsù a gbolò bààcì!»

³⁵ 'Bí gbolò 'duù mì ndâ 'duù gbí gbata giì jè kpòò, yí mà giì rò ndâ 'duù 'do tí kù gí, yí giì 'dè có jì ndú máa, «Yo ndâ 'viì Éfàsù! 'Dóo rè 'duù tí nó mbe ò ni éno máa, gbata tí nó tí Éfàsù nó me bàndò bà kpolo tí 'bá mì bààcì tí nó tí Àrìtémìsì nó lá nò a 'di? A 'di ká 'dè có jì yo éno máa, Éfàsù me bàndò bà kpolo tí bààcì tí nó mbe 'va tí to á 'do gbìrì nó lá?

³⁶ Nìno a ndâ i nìno náa 'bí 'duù gbaànjé bà 'boo ndú wálá nó ká nò. À má éno, nderè bà volo njembí yo kpónó wálá, nderè bà gu tí yo gítí bà bàkà 'bí ña i nò delè wálá.

³⁷ Káa ndâ 'dakò tí nó náa yo kaa ndú á gí tí jí nó nó gàa 'bí i 'do tí nìi tí nò tí bààcì mì yo nò ta vò 'bì gbaànjé lá. Ndú delè 'dè zu có á gítí wó gbaànjé lá.

³⁸ «Káa à má mì ndâ Dìmítìrì ta ndâ ka wó muu-tàwu a có ta 'bí 'duù, o bà kili ndâ gba kuu tí . Ndâ kpo-kpò 'duù delè kuu tí . Si ndú 'ví ya ta có mì ndú nò jí gbí ngbàngà.

³⁹ Káa à má mì yo a 'bí có, yo 'ví ya ta có mì yo nò á jí kùro ndâ kpo 'duù tí nó mbe kù kili cóó-cóó nò.

⁴⁰ Bà go ndoo máa, ndoo a ndâ mbe wo gítí ndâ i tí nó mbe bàkà tí kpónó nó bà dù me kpo có lá. Tacó nderè bà bàkà ndú mì ndoo 'dáa gí wálá. À delè mì ndoo me yúco tacó bà kili ndoo kpónó nó lá.»

⁴¹ Gbolò 'duù tí nó mà giì cee ta có mì wó gí, yí giì njè ndâ 'duù tí nó mbe kili mí gbí ngbàngà nò gí.

20

Bà njè nó mì Páwòlò á 'do gbí gbata Éfàsù

¹ Bà wo tí nó mà giì da 'do muu ndâ 'duù gbí gbata Éfàsù gí, Páwòlò giì tuu tú jí tàkò ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù. Yí mà giì kpo-gbì-tà-tù ndú cee gí, yí giì nì, «Yo 'ví dù á ndi,» á jì ndú, bìndi yí giì zèè kpokèjì Mèsidóniyà.

² Yí gii nò ta bà kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gítí ndâ i me mbè ta ndi tí ndâ to tí nó náa yí kù co ta tí ndú nó,

³ yee ká ngé 'bá Ìgìrìgì. Yí gii bàkà mí 'bá Ìgìrìgì a pì ta'ò. Ta o tí nó náa yí kù gii bàkà có bà o gbâ, wàa yì 'ví ya gí gbí to Síriyà nó, yí gii 'dì có éno máa, ndâ Jùdèyà gò mbu mítí kpokèjì jì yì gí. Tacó éno, yí gii 'visì muu wó gí, máa, yì bà dele ndi yì co tí kpokèjì Mèsidóniyà.

⁴ Ndâ mbe ko yí gbí nó tí nò ta o tí nò a ndâ Sùpàtèrè tí 'vii mì Pírù ta 'bá mì ndú gbí gbata Bèréyà, gii je ndâ Àrisítàrikù ta Sèkúndù ta 'bá mì ndú Tèsalónikà, gii je Gáyù tí mbe gí 'do Dérébì, gii je Timátéyò, gii je ndâ Tikíkùsù ta Tòròfímù ta 'bá mì ndú gbí to Àsiyà.

⁵ Ndâ 'duù tí nó náa à 'deke ndú ta bà muu ndú nò gii ya gí bà ùndi ze á kùro mí gbí gbata Tòrówà.

⁶ Ze ñìndi ze gii 'bì nó tacó bà ya gí tàkò ndú 'do Filípi a i bìndi o bà ci 'Dè-kò gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà. Ze gii 'de tí ze ta ndú gbí gbata Tòrówà ta sili vô á bìndi bà ñjè nó mì ze. Bìndi ze gii bàkà sili vô ta ñje sósò'ò ta ndú mí kà.

Páwòlò 'vala 'bí 'viì-'dakò gbí gbata Tòrówà

⁷ Ze gii kili tacó bà zò i-cí-ci ta 'dè'o bìndi ñi bà wotí gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà. Páwòlò ta o tí nó 'viìndi tí wó gítí bà ñjè nó 'do gbí gbata Tòrówà ta yé bìndi o tí nó gí. Tacó éno, yí gii 'dè có jì ndâ 'duù ngé yee tí kpo-gbí'o.

⁸ À òlò jì ze ta o tí nó a ndâ ñjewu á mí gbí soṛo.

⁹ Káa si Páwòlò kù 'dè có jì ndâ 'duù nó, 'bí 'viì-'dakò ta ñè wó a Èwùtíkù mbe kì tí wó to á tí sùbákì gii dù kù tù ñi. Yí mà gii yeeke ta ñi ngé volo gí, yí gii ndo 'do yaà kà gbàràsà to. Ndâ 'duù gii ñjè 'do yaà gí to. Ndú mà gii 'banga 'viì-'dakò tí nó gí yaà, ndú gii 'de yí cì gí.

¹⁰ Páwòlò bà-i-nò gii mò tí wó gí to muu ku 'viì tí nó, yí gii kunduu yí mí ñjembí wó, bìndi yí gii 'dè có jì ndâ 'duù máa, «Gbí ñderè bà cì gúku mì yo wálá. Yí a wu wó.»

¹¹ Páwòlò gii dele ndi wó ya gí gbí soṛo yaà. Yí mà gii zò i-cí-ci gí, ndú gii 'dè yé ngé too wáyí ta ndâ 'duù gí, bìndi yí bà gii ñjè nó.

¹² Ndâ 'duù gii 'daka 'viì-'dakò tí nó náa Páwòlò 'vala yí nó ya tí gí 'bá tí wu wó ta pétékè tàkòcò ndú.

Bà ya ze 'do Tòrówà gí Mìlétù

¹³ Ze gii o gbâ 'do Tòrówà kù ya gí bà ùndi Páwòlò mí Àsòsì kùro, wàa ze 'ví te yí a i 'do kà, á go có tí nó náa yí 'dè jì ze nó, tacó à gbí muu wó ta o tí nó a có bà ya gí Àsòsì ta kò wó.

14 Ze mâ gii 'de tí ze ta ndú Àsòsì go có mì wó nò gî, ze gii o gbâ ta ndú 'do kà ya tí gí Mìtìlèni.

15 Ze gii tèrì ɾo ngo á bìnɔ bā nje nó mì ze 'do Mìtìlèni gbaànjé, bìnɔ ze gii dù gbí gbâ á tito ngo kè'bì kú zeke Kiyósi, tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo. Ze káká'i gii tèrì á bìnɔ bā nò Kiyósi mì ze nò gbaànjé, bìnɔ ze gii yee Sàmósi, tí 'bí to káká'i mbe le mí gbí u ngo. Ze gii ɾò tìyò bìnɔ bā ndii Sàmósi a i Tàròjìliyùmù. Ze gii bàkà káká'i káa sili gbaànjé 'do Tàròjìliyùmù kú ya gí Mìlétù.

16 Páwòlò ta o tí nò ɛɾe muu wó gî, maa, ze 'ví ndii có Éfàsù ká ta nó, tacó go bà volo gbí o nó á mí gbí to Ásiyà tí wó wálá. Tacó à gbí muu wó ta o tí nò kpolo ma a có bà yee Jèrùzàlémè ta sili zi'duù-só-nje muu'bi bìnɔ bā ci ngú cù gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà, náa 'bí i má 'de yì kpokèjì lá nò.

Páwòlò nì «Duù ndi» ji ndâ kpo-'duù-'bá Éfàsù

17 Páwòlò gii tuu 'duù ji ndâ kpo-'duù-'bá nìnó mbe kú kili ta ɾè mì Jézù gbí gbata Éfàsù nó éno máa, ndú gí gí bà 'de yí gbí gbata Mìlétù.

18 Ndú mâ gii gí gí tà é mì wó gî, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo nò ɾa cè bà 'vala ndò mì ye nì 'do tí kpédélé ɾi tí nó táánò náa ye 'dò ta kò ye mí gbí òkò tí yo gbí to Ásiyà nó yee gbí ɾi tí nó wúnó nó gî.

19 Ye bàkà nètè mì Mbe tí ndoo ta bà si tí ye tí i lá, ta ndâ sé'i gbí njembí ye, ta ndâ i mbe kú nònòkò muu ye 'do tí gbí ndâ o tí nó náa ndâ Jùdéyà táánò kú ɛɾe ta gba có mì ndú tà bèngii gítí bà toɾo nje ye ta to nò.

20 Ye jé ta gbèe ɾi me kpìiki-kpìiki gítí bà 'dè có ji yo gítí 'bí ɾa i nìnó náa yo bà 'de gbí a i nó lá. Ye ta o 'dáá gí kú nìbà i ji yo mí kùɾo ndâ 'duù 'dáá gî. Ye delè kú nò ta bà nìbà i ji yo 'do tí 'bá, ya gítí 'bá.

21 Ye kú 'dè có ji ndâ Jùdéyà, ta ndâ Ìgìrìgì, ta sè ndâ 'bí 'duù nìnó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó éno máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì mì ndú á gítí kpokèjì mì Mbìrì, wàa ndú delè 'ví tee njembí ndú mítí Mbe tí ndoo tí Jézù.

22 «Yo kpónó kú nò nó a tàmuu ye kú ya gí Jèrùzàlémè nò. Ye 'di a có mì Bèrì-mì-Mbìrì náa ye kú ya tí nò. Ye nò ni lá, máa a ɾa yè ká bà 'de ye kà wè,

23 káa có káa nìnó máa, ye má yee gbí gbata nìnó, Bèrì-mì-Mbìrì kú ci ye ngbárángà'i éno máa, ndâ 'duù Jèrùzàlémè kú ùndi ye tacó bà te ye mí gbí zàà, wàa ndâ yì 'ví mèèkè'i tí ye.

24 Káa 'bí ɾè i náa ye bà dù kú ta ɾi mítí me bà tí muu có gítí bà 'vala ye muu to tí nó nò lá. Kpóló-kpolo có mì ye

kpónó a có gítí bà cee ta nèté tí nó, tí nèté bà ma Banga-Ngú-Có gítí nambeè mì Mbířì náa Mbe tí ndoo tí Jézù táánò je jì ye, máa, ye bàkà nò.

²⁵ «Ye ñò ni gí máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo tí ndâ 'duù tí nó náa ye táánò kù nò ta bà ma có gítí ngú ña kpokèjì bà bàkà nambeè mì Mbířì ta ndâ 'duù jì yo nó bà ñò gbí ọ̀o ye káká'i wálá.

²⁶ Káa, à káa Mbířì ká bà ñò ña bà ngbaranga njembí ye á gítí yo.

²⁷ Tacó ye jé ta 'bí gbèè ọ̀ri ngùù 'bí có ñìnó náa a tí mì Mbířì nó 'do tí yo lá.

²⁸ «Yo kpolo tí 'dóó miřì yo, wàa yo delè 'ví kpolo tí ndâ 'duù tí nó náa Bèřì-mì-Mbířì kaa yo tí ndâ mbe kpolo tí ndú nò. Yo kpolo tí ndâ 'duù mì Mbířì, tí ndâ mbe kù kili ta ọ̀e mì Jézù, náa yí tí Jézù sì tàkò ndú ta 'dóó mbelè wó nò.

²⁹ Ye ñò ni gí máa, ye má ya gí, ndâ gbù kàzà tí ndâ gbôwó kèjì gítí yo ta vò i. Ndú kèjì gí bà 'bu ña yo ta ndâ 'duù tí nó náa yo kù kpolo tí ndú nó kpú gí.

³⁰ 'Bí o wúnò ká kèjì náa ndâ 'bí 'duù á 'do gbí òkò tí yo bà oloko kù 'dè 'véřè, tacó wàa ndâ 'duù 'ví kaa 'do tí kpokèjì mì yúcó ya a i gí tàkò ndâ có 'véřè mí ndâ yì.

³¹ À má éno, yo kpolo tí yo. Yo te kácáá mí gbí muu yo éno máa, ye táánò jé kì nje mbířì ye gítí yo lá. Ye bàkà nèté gítí yo ta ngo-ọ̀o tà ọ̀o ye too yé, ta ọ̀ri, ta ndoò ta'ò tacó wàa, yo 'ví dù tí tí ndâ 'duù jáá.

³² Ye kpónó kù kaa yo mí 'bì Mbířì. Ye kù kaa yo jì yí gí tàkò có nambeè mì wó, tí mbe bàkà yo tí ndâ 'vii-'bá ta ndâ 'duù tí nó náa yí kaa ndú mò gí mì wó gí nò.

³³ «Ye jé ta gbèè ọ̀ri yù gùrúsù á 'do tí 'duù lá. Ye delè jé yù zì bònogo 'do tí 'duù lá.

³⁴ Yo ñò ni gí máa, ze ta ndâ ka ye mbe kù dù toko ta ye kù 'de ndâ i ñìnó ta go ndú tí ze nó 'dáá gí ká 'do gbí ndâ 'bì ye tí nó náa ye kù tù jì yo nò.

³⁵ Ye bàkà ña i 'dáá gí tacó bà túbà jì yo éno máa, 'duù 'ví ka a wu'o, tacó bà konì ta ndâ 'duù ñìnó ta wotí tí ndú wálá nò. Ye kù bàkà ndâ i tí nò ta có tí nó náa Mbe tí ndoo ká 'dè ta 'dóó nje wó éno máa, <Tàkòcò 'duù peteke ta bà je i jì ndâ 'bí ka wó ndii bà lè 'bì wó gí tà i 'do 'bì ka wó gí, > nó kácáá kuu gbí njembí ye.»

³⁶ Páwòlò mà gii ye nje có mì wó gí, ndú gii kucuku muungbó ndú ta ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mí to. Bìndi ndú gii 'deke tí ndú jì Mbířì.

³⁷ Bìndi ndâ 'duù tí nó gbaànjé-gbaànjé gii 'bità bà kunduu Páwòlò kù òlò gbí tù wó, ta bà 'dù ngo-ọ̀o ndú mí tí wó, kù nì ta «Wò 'ví ya ndi» jì yí.

³⁸ Có mbe kaṛa ɾé ndú jàngá gî ta o tí nò a có tí nó náa Páwòlò 'dè ji ndú éno máa, ndú káká'i bà ñò ndi gbí ɾo yí wálá nò. Ndú mâ giì 'vee Páwòlò cee gî, ndú giì ko yí ya tí gí gbí gbâ.

21

Bà ya Páwòlò gí Jèrùzàlémè

¹ Ze mâ giì nì, «Yo 'ví dù á ndi,» ji ndâ kpo 'duù tí nó náa Páwòlò tè'é tí ndú 'do Éfàsù nó gî, ze giì di ngo 'do Milétu ndírí ya gí Kòsì. Ze giì yee Ródè ta 'bí yé, bìndi ze giì ndii ya gí Pátàrà.

² Ze yee Pátàrà si 'bí gbâ kù bàkà có bà ya gí Fònésìyà. Ze bà-i-nò giì njè nó tí .

³ Ze mâ giì ya kpòò, ze giì dù gbí gbâ kù ñò muu Kípùrù. Káa ze giì si Kípùrù mò gí gbí gálì mì ze bìndi ze giì zèè kpokèjì jáá ya gí Sírìyà. Ze giì ɾò tíyò tacó bà tuṛu ndá i 'do gbí gbâ gí to gbí to Sírìyà a i gbí gbata Tírò.

⁴ Ze bà-i-nò giì pà bà tí ndâ mbe tala có mì Jézù gbí gbata Tírò, ze mâ giì 'de ndú gî, ze giì bàkà sili vô-nje só mí mì ze ta ndú. Bèri-mì-Mbíri giì a tàmuu ndú gbí òkò ndâ sili tí nó náa ze tí kuu mì ze ta ndú nò, máa, ndú 'dè có ji Páwòlò éno máa, yí ya gí Jèrùzàlémè lá.

⁵ Káa, bà ndâ sili mì ze mâ giì cee gî, ze giì 'di me có tí nó náa ndú 'dè ji Páwòlò nò lá. Ta o tí nó náa ze kù giì njè ta nó nó, ndú giì kaa cotí ndâ nìi ta ndâ 'vii gí bà ko ze yee ngé nje ngo á tí bàndò bà o gbâ. Ze giì kucuku muungbó ze mí to ta ndú, bìndi ze giì 'deke tí ze ji Mbíri. Ze mâ giì 'vee tí ze ta ndú gî,

⁶ ze giì oloko gí gbí gbâ, bìndi ndú giì dele ndi ndú kù ya gí 'bá mì ndú.

⁷ Ze giì ɾò tíyò bìndi bà njè nó mì ze 'do Tírò a i ngéé Pìtòlémédà. Ze giì tèri bà-i-nò ká gbaànjé kù 'vee ndâ ná'vindí ze.

⁸ Bìndi ze giì 'do bà-i-nò ya gí Cèzàríyà. Ze dù á Cèzàríyà a i 'bá mì Filípò tí nó tí mbe kù ma Banga-Ngú-Có, tí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó vô-nje só náa à ɾuka ndú tí ndâ mbe koni ndâ tú mì Jézù ta bà njèè ndâ i nò,

⁹ ta ndâ nájú wó nà'ò tí ndâ mbutu 'viní mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri.

¹⁰ Ta 'bí o gbaànjé si ze bàkà làmbu sili mí Cèzàríyà gî, 'bí 'dakò ta ɾè wó a Àgábù, tí mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri, giì gí 'do gbí to Jùdèyà

¹¹ tacó bà ñò ze. Yí mâ giì 'de ze gî, yí giì njaanga wú'dè 'do ɾè'dè Páwòlò, bìndi yí giì eṛe ta ndâ kò wó ta 'bì wó tí Àgábù toko gí. Bìndi yí giì 'dè có ji ze máa, à 'dè éno a

Bèrì-mì-Mbíri, máa, «Ndâ Jùdèyà bà ẹre mbe wú'dè tí nó Jèrùzàlémè á go éno, má kózò gí, ndú gii kpì ngbàngà tí wó ji ndâ 'duù nìno ta ọa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò.»

¹² Ze mà gii 'di có tí nò, ze ta ndâ 'bí 'duù gii 'deke tí ze ji Páwòlò, máa, yí ya gí Jèrùzàlémè lá.

¹³ Káa Páwòlò gii 'visì có ji ze máa, «Yo kù bàkà éno a ọa yè? Yo kù wa a ọa yè, kù kaṣa ta ẹre ye éno? Ye gbì gbì njembí ye me ká cuki gítí có bà te ye mí gbì zàà lá, ye kili ká'i nó bà ya tacó bà cì ye mí Jèrùzàlémè á muu Mbe tí ndoo tí Jézù gí.»

¹⁴ Bà 'dè 'bí ọa có mbe ya gí gbì muu Páwòlò tacó wàa yí 'ví ya gí Jèrùzàlémè lá mà gii kpò ze gí, ze gii nè nje ze ta bà ki káa ndò có ji yí éno máa, «À bàkà go có mì Mbíri.»

Bà yee Páwòlò gbí gbata Jèrùzàlémè

¹⁵ Ze mà gii kili ndâ ká'i tacó bà ya ze gí Jèrùzàlémè cee gí,

¹⁶ ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù gbì gbata Cèzàriyà gii ko ze ngé yee tí bàndò bà dù ze Jèrùzàlémè, á 'bá mì 'bí 'dakò ta ẹre wó a Mánàsonì. Mánàsonì tí nò a 'duù mbe gí ta 'bá gí Jèrùzàlémè 'do Kípùrù, yí delè a 'duù 'do gbì òkò tí ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Jézù.

¹⁷ Ndâ ná'vindí ze gii kaa ndâ ká'i mì ze gí tà'i ta o bà yee ze Jèrùzàlémè ta pétékè tàkòcò ndú.

¹⁸ Ze tẹ̀rì á Jèrùzàlémè ká gbaànjé, bìndi Páwòlò gii ya ta ze gí bà ọ̀ Jákòmò, wàa ze delè 'ví ọ̀ ta ndâ 'bí kpo 'duù mì ze nìno ta o tí nò kuu gbì gbata Jèrùzàlémè nò.

¹⁹ Ze mà gii 'vee ndú gí, Páwòlò gii 'vanda ndi ndâ i tí nó náa Mbíri bàkà ji ndâ 'duù nìno náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó á 'do gbì nètè mì wó tí Páwòlò ji ndú.

²⁰ Ndâ kpo 'duù mì ze mà gii 'di ndâ có tí nò náa Páwòlò 'dè ji ndú nò, ndú gii ùlù Mbíri. Bìndi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Wò ọ̀ ni ta kpéetí lo ngbàrangà'i gí, ná'vindí ze, máa, muu ndâ Jùdèyà nìno mbe kù zèè tàkù mì ndú ta 'bì ndú sósò'ò nó kpónó mbe ùnje gítí có mì Jézù gí me i bà 'déké-'deke lá.

²¹ Káa ndú 'dáá gí 'di có éno máa, wò kù nìbà i ji ndâ ka ndú Jùdèyà nìno mbe kù 'vala ta ndii á 'bá mì ndâ 'bí tende ọa 'duù nó éno máa, ndú kaa tí ndú 'do gbì tàkù mì Mòze gí, wàa ndú 'ví ya ta ndâ 'viì mì ndú gí gbì gázà lá, ndú delè 'ví bàkà ndâ i-Jùdèyà lá.

²² «Káa, có bà gí wò kpónó á gí to nó nó bà ndii muu tù ndú wálá. À má éno, ndoo kpónó 'ví bàkà a ọa yè?

²³ Bàkà go có tí nó náa ze bà 'dè ji wò nò. Ndâ 'bí 'dakò nà'ò mbe see tí ndú ji Mbíri gí kuu bà-i-nò.

24 Kaa ndú, wàa yo 'ví ya ta ndú gí bà bàkà bà có bà see tí ndú nò 'do tàkò ndú gí. Wò má bàkà go có mì ze nò gí, ndâ 'duù 'dáá gí bà si ndâ có tí nó náa ndú 'di ta rẹ lo nó ká tí ndâ có tí kpokejì sínò, tacó wò waa 'do tí nètè tàkìì mì ndâ Jùdèyà lá.

25 «Káa, à má gítí ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí có mì Jézù gí káa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, ze cu wáràgà jì ndú gí. Ze 'dè có jì ndú gbí wáràgà tí nò éno máa: Ndú gee tí ndú 'do tí bà zò ndâ i ñinó náa à ci jì ndâ bààcì gí nò, ndú 'ví gàà mbelè lá, ndú 'ví zò ndâ i ñinó náa à tè mīri ndú té-tè nó lá, ndú delè 'ví kpolo tí ndú á 'do tí bà bàkà bangbaya.»

26 Páwòlò gii kaa ndâ 'dakò tí nò ta yé bìndi có tí nò ya tí gí bàndò bà 'dii muu ndú nò, yí gii 'do ta ndú kà ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì tacó bà ci o gítí bà waa mbelè mì wó muu ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, wàa à 'ví bàkà ta bà bà see tí ndú nò 'do tí ndú gí.

Bà zèè Páwòlò

27 Ndâ 'bí Jùdèyà mbe gí 'do gbí to Ásiyà mâ gii ñò Páwòlò gbí ndùgù 'bá-Mbírì si ndâ sili tí nó vò-nje só tí ndâ sili bà bàkà bà see tí ndâ 'dakò tí nò nà'ò náa à kaa ndú jì Páwòlò nó dooko bà cee gí, ndú gii volo njembí ndâ 'duù gítí wó

28 ta bà go na-ngò-gó ta kòcò ndú ngéé gí yaa, máa, «Ngèlè gítí ze, ndâ Ìzìriyèlì! Ngèlè gítí ze! Ñinó a 'dakò tí nó náa sè tù 'duù jì yí wálá, 'bí to delè náa yí di tí lá nò á muu to tí nó wálá, mbe kú nò ta bà ma rẹ ndoo jì ndâ 'duù cee to 'dáá gí nó ká nò. A yí nó kuu nó ká kú volo rẹ tàkìì mì ndoo. À delè káa gbèè 'dakò tí nó náa yo kú ñò yí nó ká kú 'dè vò có gítí bàndò tí nò. Káa yí kpónó gbí ñinó gbètèkè a bàndò tí nó náa à kaa jì Mbírì gí nó ta bà kaa ndâ Ìgìrìgì gí tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì.»

29 Ndú 'dè có tí nò, tacó ndú táánò ta 'bí o gbaànjé kùro o bà zèè Páwòlò mì ndú nò ñò ndú ta 'bí 'dakò ta rẹ wó a Tòròfímù mbe gí 'do gbí gbata Éfàsù gí gbí gbata Jèrùzàlémè gí, káa à gii dù gbí muu ndú éno máa, Páwòlò 'daka nò a Tòròfímù tí nó ya tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì.

30 Có tí nó náa ndâ 'dakò tí nò 'dè gítí Páwòlò nò gii volo njembí ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè 'dáá gí. Ndú bà-i-nò gii kaa ta ngèlè ya gí bà pà bà tí wó gbí ndùgù 'bá-Mbírì. Ndú mâ gii gbo yí gí, ndú gii zèè yí, bìndi ndú gii ja yí 'do gbí ndùgù gí sè, bìndi à gii nè ndâ njekèjì ndùgù 'bá-Mbírì gí.

31 Ndâ 'duù ta o tí nò bà zi Páwòlò gí, náa có má yee tí gbolò 'duù kùro ndâ àsikèrì mì ndâ Rómánò gálà, máa, ndâ 'duù kù pìi wo gbí gbata Jèrùzàlémè lá nò.

³² Tacó ènò, yí gii kaa ndâ 'bí àsikèrì mí wó ta ndâ 'bí kùro ndâ àsikèrì mí wó, bìndi ndú gii ya ta ndú gí bà 'di nderè wo tí nò. Ndâ 'duù mâ gii ò ndâ àsikèrì mí ndâ Ròmánò kèjì, ndú gii si bà gbì Páwòlò mí to gí.

³³ Kùro ndâ àsikèrì tí nò gii 'dè có ji ndâ àsikèrì mí wó bà-i-nò máa, ndú zèè Páwòlò, wàa ndú 'ví ẹre yí ta ndâ ginjírì sósò'ò. Ndâ àsikèrì mâ gii bàkà go có mì kpo 'duù mí ndú nò gí, yí gii 'vee ndâ 'duù gítí ẹre ẹre wò i tí nó náa Páwòlò bàkà nò.

³⁴ Káa có gii jò gí tàkò 'vé mí 'dakò tí nò ká tende-tende. Ndâ 'duù delè gii dù kù pìi káa wo tí ẹre ẹre náa bà ò 'dóó i tí nó náa Páwòlò bàkà nó gii kpo kùro ndâ àsikèrì tí nò gí. Yí mâ gii ò ènò, yí gii 'dè có ji ndâ àsikèrì mí wó máa, ndú ya ta Páwòlò gí gbì kándà mí ndâ yì.

³⁵ Ndâ àsikèrì mâ gii yee ta Páwòlò tí dá'và á tí njejèjì bà ẹre gí gbì kándà gí, ndú gii te yí 'do bà-i-nò kù ya tí gí tà'i té-te, tacó ndâ mbè 'duù tí nò gii jì'vi kàzà gí.

³⁶ Ndâ àsikèrì mâ gii ẹre ta Páwòlò gí gbì kándà gí, ndâ 'duù gii dù binjìi sè kù ẹre-ẹre kù gí tàmúu ndú, máa, «Yo zi yí gí! Yo zi yí gí!»

³⁷ Ndâ àsikèrì mâ gii ẹre ta Páwòlò gí gbì kándà gí, Páwòlò gii 'vee gbolò 'duù tí nò tí kùro ndú 'dáá gí gbì có Ìgìrìgì, máa, «Ye 'dè 'bí có mì ye jì wò?»

Káa 'dakò tí nò gii 'vee Páwòlò máa, «Wò kù 'dè có Ìgìrìgì?»

³⁸ Wò me 'dakò tí nó tí 'duù Másìrì, mbe 'bì 'bí ẹre ngú i mí lo, náa wò gii kaa ta ndâ 'dakò álifí nà'ò ta ndâ zì'í 'bí ndú ya tí gí gbì kángáá nga ngoò kù kàraka ta ẹre ndâ 'duù gí nó lá?»

³⁹ Káa Páwòlò gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, «Ye a Jùdéyà. Ye gí me 'do gbì 'dé gbata lá. Ye gí a i 'do gbì gbata tí nó tí Tárásùsù á gbì to Silísiyà náa ndâ 'duù 'dáá ò ní gí nò. Bàkà nambeè mí lo, wàa wò 'ví si ye 'ví 'dè có ji ndâ 'duù.»

⁴⁰ 'Dakò tí nò mâ gii ùnje jì Páwòlò máa, yí 'dè có mì wó gí, Páwòlò gii rò tíyò pí dá'và, bìndi yí gii tee 'bí wó mí tí nje wó jì ndâ 'duù, máa, ndú dù ngbìi. Ndâ 'duù mâ gii dù ngbìi gí, Páwòlò gii 'dè có ji ndú gbì nje có mì ndâ Jùdéyà.

22

Páwòlò 'dè có ji ndâ Jùdéyà gbì nje có mì ndú tí ndâ Jùdéyà

¹ Páwòlò gii 'dè có ji ndâ Jùdéyà tí nò mbe zèè yí nò, máa, «Yo sè tí yo, wàa yo 'ví 'di ta bà kòcò ye a gí tàkò ndâ có tí nó 'dáá náa yo kù 'di gítí ye nò, ndâ ná'vindí ye.»

² Ndâ 'duù mâ gii 'di ènó máa, Páwòlò kèjì gí bà 'dè có ji ndâ yì gbì nje có mì ndâ yì tí ndâ Jùdéyà, o gii ẹre déé.

³ Páwòlò bà-i-nò giì 'dè có ji ndú, máa, «Ŋa ye a Jùdèyà, à duu bú ye mí gbí gbata Tárásùsù á gbí to Sìlìsiyà. À kpolo ye ká kuu mí mì ndoo Jèrùzàlémè to nò. Ye a 'vii-nje-wu mì kpo 'duù tí nó tí Gàmàliyéli, tí gbolò mbe kpolo tí tàkii mí ndoo tí ndâ Jùdèyà nò. Có gítí Mbírì táánò kú zii wu gbí njembí ye go i gbí tàkii mì ndâ ká gù ndoo ká go ñìndi yo nò.

⁴ Ye táánò a vò mbe kú mèèkè'i tí ndâ 'dakò ta ndâ ñii mbe kú co tí <Kpokèjì tí nò> á gí mì ku, ta bà kaa ndú gbí wú ya tí gí gbí zàà.

⁵ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndú 'dáá gí ká bà 'dè yúcó ji yo, tacó ndâ-'bí-lá, ye kpónó kú 'vanda ji yo a 'vèrè nò. À ndú táánò ká cu wáràgà je gbí nó mì ye nò, máa, ye ya tí ji ndâ ná'vindí ndoo gbí gbata Dàmásìkù, tacó wàa, ndú 'ví si ye 'ví woo ndâ 'duù tí nò 'do kà gí tí gí gbí zàà Jèrùzàlémè, wàa à 'ví yù gázà ji ndú.

⁶ «'Bí i giì bàkà ye ta ɾi gbúru, si ye dooko ta gbata Dàmásìkù gí. Ye ká ta nó, ye mâ giì kì ɾo ye, ye giì ñò 'bí ña ngba'o mbe 'do gbírì ngbaɾanga to ɾègbà tí ye gí.

⁷ Ye mâ giì zeke'o, ye gáá a i tísì. Ye giì dù tísì ká kú 'di kòcò 'duù kú 'vee ye, máa, <Sàwúlè! Sàwúlè! Wò kú mèèkè'i tí ye tacó yè?>

⁸ «Káa ye giì 'vee 'duù tí nò máa, <A wò tí 'di, Mbe tí ye?>

«Yí giì 'visì có je máa, <Ye a Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò. Káa wò kú mèèkè'i tí ye.>

⁹ Ndâ ka ye mbe nó ñò káa ngba'o, káa ndú 'di kòcò 'duù tí nó mbe kú 'dè có je nó lá.

¹⁰ «Ye bà-i-nò giì 'vee 'duù tí nó mbe kú 'dè có ji ye nò, máa, <Ye kpónó 'ví bàkà a ña ye, Mbe tí ye?>

«Káa Mbe tí ndoo giì 'visì có je máa, <A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí gbí gbata Dàmásìkù. Áá bà túbà nètè tí nó náa à je wó mí nje nó ji wò a i kà.>

¹¹ Ndâ ka ye mbe nó bà-i-nò giì zèè ye tí 'bì ye, kú ja ye gbí sú ɾo ya tí gí gbí gbata, tacó ngba'o tí nó yoo ɾo ye gí.

¹² «Ze mâ giì yee gbí gbata Dàmásìkù, 'bí 'dakò ta ɾè wó a Ànàniyà tí 'dakò mbe zèè nètè gítí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdèyà ta 'bì wó sósò'ò, náa ndâ Jùdèyà mbe kú 'vala gbí gbata Dàmásìkù 'dáá gí kú te duù mítí wó ta wotí ká tí,

¹³ giì gí gí bà ñò ye. Yí mâ giì 'de ye gí, yí giì ɾò tíyò á ɾègbà tí ye, bìndi yí giì 'dè có ji ye, máa, <Ná'vindí ye Sàwúlè! Zeke'o go ká bà zeke'o mì lo!> À káa póó bà 'di có tí nó náa yí 'dè nó mì ye, ndâ ɾo ye sósò'ò ngé giì njaanga tí gí, bìndi ye giì ñò yí.

14 «Káa Ànànyà gii 'dè có ji ye, máa, <Mbírì mí ndâ ká gù ndoo je wó máa, wò 'ví dù tí mbe 'di có tí nó gbí njembí yì nò. Wò 'ví dù tí mbe nò 'Duù tí nó jáá nó ta ɾo lo, wàa wò delè 'ví 'di kòcò wó ta tù lo.

15 Wò kèjì gí bà dù tí mbe 'dè yúcó gítí 'Duù tí nó náa wò nò yí ta ɾo lo nò ji ndâ 'duù. À delè káa wò ká bà dù tí mbe 'vanda ndi ndâ có tí nó náa wò 'di 'do gbí nje wó nó ji ndâ ɲa ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí.

16 À má éno, wò kpónó kù ù kpòò a ndi yè? À kpónó a o bà caka tí lo ká nò. Caka ndâ vò i mí lo gí ta ɾè wó.>

17 «'Bí i mbe gii 'de ye á bìnɔ̀ nìnò tí kpokèjì Dàmásikù nò a nìnò: ta 'bí o gbaànjé, si ye kù 'deke tí ye ji Mbírì gbí ndùgù 'bá-Mbírì Jèrùzàlémè, 'bí i gii dù káa bàkà ye goolá ye kù ɾi a ɾii nò.

18 Ye mâ gii zeke'o, ye gii nò Jézù. Káa yí gii 'dè có ji ye, máa, <Ngo've tí lo! Njè nó 'do Jèrùzàlémè ká kpónó nò. Tacó ndâ 'duù Jèrùzàlémè bà ùnje gítí ndâ có mí lo náa wò kù 'dè ta ɾè ye nò wálá.>

19 «Káa ye gii 'visì có ji Mbe tí ye máa, <Ndú bà ùnje wálá, tacó ndú nò ye ni tí 'duù tí nó táánò mbe kù nò ta bà gbí ndâ mbe kù ùnje gítí lo nó ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì, delè tí mbe kù kaa ndú ya tí gí gbí zàà nó gí.

20 Ta o tí nó táánò náa à kù zi tí ta Ìsítéfànò tí nó táánò tí mbe kù 'dè yúcó ta ɾè lo nó, ye ta o tí nó tẹ̀ a i gí tàkò có mí ndâ mbe zi yí. Ye ta o tí nó sè kàngá mí tà mbu mí ndú tí kpòò. À delè ta o tí nó a ye ká kù kpolo tí ndâ bongo mí ndâ mbe zi yí.>

21 «Káa, Mbe tí ndoo gii 'visì có je máa, <Njè nó! Ye kù tuu nó a wò ya tí me 'dú ngéé gí 'bá mí ndâ 'duù tí nó ta ɲa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò.> »

22 Ndâ 'duù gii 'di có mí Páwòlò yee ká tí có bà tuu yí mí Jézù ya tí ji ndâ 'duù nìnò ta ɲa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, bìnɔ̀ ndú gii 'bità bà pìi kù, máa, «Yo zi ɲa 'dakò tí nó 'do muu to tí nó gí! Yo si yí 'ví di ngo lá!»

23 Ndú gii dù kù tò kù, ta bà miyà ndâ bongo ta gbí pípirì, ta bà vaka njú to gí yaà.

Páwòlò túbà tí wó tí 'vii Rómà ji kùɾo ndâ àsikéři-Tùliyáni

24 'Dakò tí nó tí kùɾo ndâ àsikéři 'dáá gí nó mâ gii nò éno, yí gii 'dè có ji ndâ àsikéři mí wó máa, ndú ja Páwòlò ya tí gí gbí kándà, wàa ndú 'ví gbì yí yee tí o tí nó náa yí 'dè nderè có bà pìi wo mí ndâ 'duù ta yí nó ji ndú gí.

25 Ndâ àsikéři mâ gii eɾe Páwòlò tacó bà gbì yí gí, Páwòlò gii 'vee kùɾo ndâ àsikéři tí nó á gbí nèté ta o tí nó nò, máa,

«Áá mì yo a yúcó tacó bà gbì 'viì-Rómà á kùro bà 'di nderè ku wó?»

²⁶ 'Dakò tí nò mâ gii 'di có tí nò náa Páwòlò 'dè nò, yí gii ya gí mì kpo 'duù mì ndú, mbe 'dè có ji ndú máa, ndú ẹre Páwòlò wàa ndú 'ví gbì yí nó, bìndi yí gii 'vee yí máa, «Wò kpónó ò ọa i tí nó náa wò kù bàkà nó ni gí? 'Dakò tí nó a 'viì-Rómà.»

²⁷ Kpo 'duù tí nò tí kùro ndâ àsikèrì 'dáá gí nò mâ gii 'di có tí nò, yí gii nje nó ta kò wó ya gí mì Páwòlò, bìndi yí gii 'vee yí máa, «Dè ji ye, wàa ye 'ví 'di gi! Wò a 'viì-Rómà?»

Káa Páwòlò gii 'visì có ji yí máa, «Ye a yí!»

²⁸ Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji Páwòlò máa, «Ye sì bà dù tí 'viì-Rómà ta gbolò i!»

Káa Páwòlò gii 'visì có ji yí máa, «Káa a jò ye tí 'viì-Rómà jò-jò!»

²⁹ Ndâ àsikèrì tí nó náa à kaa ndú, máa ndú mèèkè'i tí Páwòlò nó, mâ gii 'di có tí nó náa yí 'dè éno máa, yì a 'viì-Rómà nó, ndú gii dù ká to nò ta'va see-see gí. Có tí nò delè gii te a gúku mítí kpo 'duù mì ndú mbe 'dè có ji ndú máa, ndú ẹre yí wàa ndú 'ví gbì yí nò.

³⁰ Yé mâ gii too bìndi có tí nò gí, gbolò 'duù kùro ndâ àsikèrì 'dáá gí gii tuu tú, máa, à njaanga Páwòlò 'do gbí wú gí, wàa à 'ví gí ta yí jì yì. Yí delè gii kili ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndú, tacó wàa, yí 'ví 'di 'dóó nderè có tí nó mì ndâ Jùdèyà ta Páwòlò nó 'do mì ndú.

23

Páwòlò 'dè nderè ku wo gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà

¹ Páwòlò gii zeke ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà ngbóó, bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ ná'vindí ye! Ye kù 'vala ta njembí ye ngbàrángà'i kùro Mbíri ta vò có gbaanjé gbí njembí ye wálá yee tí kpónó.»

² Ànàníyà tí Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà mâ gii 'di có tí nò náa Páwòlò 'dè nò, yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe kù rò tíyò rẹgbà tí Páwòlò gbí ngbàngà nó, máa, ndú gbì nje wó nè gí tàkò có mì wó nò.

³ Káa, Páwòlò gii 'visì có ji Ànàníyà, máa, «Mbíri wúnò bà gbì nje lo nè gí tàkò có mì lo ká go ònó kpónó náa wò bàkà ta ye nò, ndí lo ò-go-gba! À te wò mí pí jàlàmbà tí nó máa, wò 'ví waa có a i ta yúcó, káa, à kpónó te wò á gítí bà 'dè có ji ndâ 'duù máa, ndú gbì ye ta 'verè a yè?»

⁴ Ndâ 'duù tí nó mbe rò jara-jàràà kù 'di có gbí ngbàngà nó mâ gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè ji Ànàníyà nò, ndú gii

'vee yí máa, «Wò go nò a Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà, tí 'duù mì Mbíri nó?»

⁵ Káa Páwòlò giì 'visì có ji ndú máa, «Ye kùtáà ò ni éno máa, yí a Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà nò lá, ndâ ná'vindi ye. Ye ò ni gí, máa, à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Wò 'ví be gba mì yo lá.» »

⁶ Páwòlò ta o tí nò ò ni gí máa, có mì ndâ Jùdéyà tí nó 'dáa mbe tí ngbàngà nó njèè gbí tí sósò'ò: ndâ mbe kpolo tí tàkìi mì ndâ Jùdéyà, tí ndâ mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, giì je ndâ 'bí ò Jùdéyà tí ndâ mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá. Tacó éno, Páwòlò giì 'dè có ji ndâ 'duù gbí ngbàngà máa, «Ndâ ná'vindi yé, ye a mbe kpolo tí tàkìi mì ndoo tí ndâ Jùdéyà. Nderè bà rò tíyò mì ye kùro ndâ gba wúnó nó a có bà koro có mì ye lí mítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú.»

⁷ Rè bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú náa Páwòlò ni mí gbí nje wó nò giì tanga a gbínje mí gbí òkò tí ndâ Jùdéyà ònó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú nó, ta ndâ Jùdéyà ònó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó.

⁸ Ndâ ònó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó delè ùnje éno máa, ndâ basili ta ndâ ò ndâ lílì 'dáa gí kuu tí nò lá. Káa ndâ mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú ùnje gí maa, ndâ basili ta ndâ ò ndâ lílì 'dáa gí kuu tí .

⁹ Ndâ 'duù giì 'bità bà tò kú ta kòcò ndú wòò gbí ngbàngà. Mâ giì zeke'o, ndâ 'bí mbe òbà i mì ndâ Jùdéyà, tí ndâ 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí 'valá bindi ku gí, giì oloko gí yaà, bindi ndú giì tí muu Páwòlò ta wotí ká tí , máa, «Ze ò vò i mì 'dakò tí nó lá. Lílì má 'dè có ji yí, basili delè má 'dè có ji yí, káa a yè ká tí?»

¹⁰ Kùro ndâ àsikéri-Tùliyáni mâ giì ò éno máa, wo tí mì ndâ Jùdéyà kú giì bàkà có bà gbo nje a i ta bà zèè 'bí ndú, gúku giì zèè yí gí, máa, ndú bà yaka gbí Páwòlò. Tacó éno, yí giì tuu ndâ àsikéri mì wó, máa, ndú ya gí bà ja Páwòlò ta wotí 'do gbí òkò tí ndú gí, wàa ndú 'ví ya ta yí gí gbí kándà.

¹¹ Mbe tí ndoo giì túbà tí wó ji Páwòlò ta bèbìlì tí nò, bindi yí giì 'dè có ji yí máa, «Zèè njembí lo, tacó wò 'dè có tí ye á ji ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè gí. Wò delè bà ya gí bà ma có tí ye ji ndâ 'duù gbí gbata Rómà á go éno.»

Ndâ Jùdéyà toko có gítí bà bàkà vò i ta Páwòlò

¹² Yé mâ giì too gí, ndâ 'bí Jùdéyà giì kili bà muu ndú gbí kóó, bindi ndú giì ẹre gba có mì ndú gbaanjé, ta bà see tí ndú éno máa, ndâ yí bà zò i wálá, ndâ yí delè bà njù ngo wálá, yee tí o tí nó náa ndâ yí má zi Páwòlò gí.

13 Muu ndâ 'dakò mbe toko có tí nò 'dáá gî ndii zi'duù-só gî.

14 Ndú gii kaa bîndi bà ẹre gba có mì ndú nò ya gí mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbiri mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndú. Bîndi ndú gii 'dè có ji ndú máa, «Ze see tí ze kpolo ngé ndii gî éno máa, ze bà zò i wálá yee tí o tí nó náa ze má zi Páwòlò gî.

15 À má éno, sè có kpónó a i mì yo. Yo tuu 'duù ji kùro ndâ àsikèrì-Tùliyáni. Yo bàkà tí yo go ndâ 'duù nìnó náa à gbí njembí yo a có bà 'viiki gbí có mì wó ngbáràngà'i nò. Káa ze bà ngùù tí ze kù ù bà gí ta yí a i mí kpokèjì, wàa ze 'ví zi yí kùro bà yee ta yí kùro yo.»

16 Káa si ndâ mbe wàtà tí nò kù 'dè có mì ndú nò, nùkù Páwòlò tí 'viì mì námì wó gii 'di gî. Yí bà-i-nò gii ya gí bà 'vanda ndi ndâ có tí nò ji nùkù wó.

17 Páwòlò mà gii 'di ndâ có tí nò náa nùkù wó 'vanda ji yí nò 'dáá gî, yí gii tè'é tí 'bí kùro ndâ àsikèrì gbaànjé, bîndi yí gii 'dè có ji yí máa, «'Daka 'viì-'dakò tí nó ya tí ji kpo 'duù mì yo. Có kuu mì wó tacó bà 'dè ji yí.»

18 Kùro ndâ àsikèrì tí nò gii bala 'viì-'dakò tí nó ya tí ji kpo 'duù mì ndú, bîndi yí gii 'dè có ji yí máa, «A Páwòlò tí nó gbí zàà nó ká tè'é tí ye, bîndi yí gii 'de có ji ye éno máa, ye bala 'viì-'dakò tí nó gítí ji wò, tacó có kuu mì wó tacó bà 'dè ji wò.»

19 Kùro ndâ àsikèrì-Tùliyáni bà-i-nò gii yèè ta 'viì-'dakò tí nò 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii, bîndi yí gii 'vee yí máa, «A có yè ká mì lo tacó bà 'dè ji ye?»

20 Káa 'viì-'dakò tí nò gii 'visì có ji yí máa, «Ndâ Jùdèyà ẹre gba có mì ndú éno máa, ndâ yì kèjì gí bà 'deke tí ndâ yì ji wò taabé, máa, wó 'ví si Páwòlò 'ví ya gí gbí ngbàngà mì ndâ yì, tacó wàa, ndâ yì 'ví 'viiki gbí có mì wó nìkì maa.

21 Káa wò 'ví ya gí gbí có tiri mì ndú nò lá. Tacó ndâ 'duù mì ndú, go ndâ 'dakò zi'duù-só, go mbu mì ndú mí kpokèjì gí kù ù ta ndi wó. Ndâ 'dakò tí nò see tí ndú gí, máa, ndâ yì bà zò i wálá, ndâ yì delè ba njù ngo wálá, yee tí o bà zi Páwòlò mì ndâ yì. Ndú kpónó léngé-linge kù ù káa ndi kòcò lo.»

22 Kùro ndâ àsikèrì-Tùliyáni bà-i-nò gii 'dè có ji 'viì-'dakò tí nò tí kpoò si yí kù je nó ji yí, máa, «À kpèti káa 'di wè, wò 'ví 'dè có ji yí máa, wò 'dè có tí nò ji ye gí nò lá.»

À 'dòkò Páwòlò 'do Jèrùzàlémè ya tí gí gbí zàà Cèzàriya

23 Kùro ndâ àsikèrì-Tùliyáni tí nò gii tè'é tí ndâ 'bí 'duù tàkò wó sósò'ò, bîndi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo 'deke ndâ àsikèrì zi'duù-vò ta bà só (200), ta ndâ mbe o jùwádi

zi'duù-ta'ô-nje muu'bi (70), ta ndâ mbe 'doò zi'duù-vô ta bà só, wàa yo 'ví 'bi nó ta ndú si o má gbooko gî kû ya gî Cèzàriyà.

²⁴ Yo 'ví kaa ndâ 'bí jùwádì tacó tí Páwòlò, wàa yo 'ví 'daka yí ya tí jì gbolò 'duù tí nó tí Fèlicè nò. 'Bí i 'ví gàà tí wó tí kpokèjì lá.»

²⁵ Yí delè gii cu wáràgà gí tàkò Páwòlò éno máa,

²⁶ «Ŋínó á ye tí Kiláwúdiyò Lísiyà ká kû cu wáràgà tí nó jì wò, tí gbolò kpo 'duù mì ye tí Fèlicè. Ye 'vee wò ma.

²⁷ «Ndâ Jùdéyà táánò zèè 'dakò tí nó tí Páwòlò, náa ye kpónó kû tuu yí ya tí jì wò nò. Ndú ta o tí nó bàkà có bà zi yí ngé gî, káa, a ye ká gii ya gítí ndú ta ndâ àsikéri mì ye, bìndi ye gii 'vala yí 'do 'bì ndú gî. Ye mâ gii 'di có éno máa, Páwòlò a 'viì-Rómà,

²⁸ ye gii ya ta yí gí gbí gbolò ngbàngà mì ndú tí ndâ Jùdéyà, tacó wàa, ye 'ví 'di nderè ku wó.

²⁹ Káa, ndú gii 'deeke bà ò jì ye a tà ndâ kponje mì ndú ta ndâ Páwòlò gítí ndâ i gbí tàkùì mì ndú tí ndâ Jùdéyà. Ye gii 'di 'dóó có ñinó náa ndú 'dè jì ye mbe 'vii tí có bà waa có ku mítí 'duù gbí nó lá. À delè me ndâ có náa à 'ví te tí ta 'duù mí gbí zàà nò lá.

³⁰ Ye kpónó kû tuu 'dakò tí nó tí Páwòlò nó ya tí jì wò, tacó wàa, ndâ ka wó mbe có 'ví ya gí bà ñi rẹ ña i tí nó náa yí bàkà nó mí kùro lo. Tacó ye 'di có máa, ndâ Jùdéyà toko có tà bèngii á gítí bà zi yí gî.»

³¹ Ndâ àsikéri gii ko Páwòlò go kòcò kpo 'duù mì ndú nò ta bèbìlì tí nó ngé yee tí 'bí to náa à kû ñi mítí a Àndipàtiridà.

³² Yé mâ gii too gî, ndâ àsikéri ñinó mbe kû nò ta kò ndú nó gii dele ñindi ndú 'do bà-i-nò ya gí gbí kándà mì ndú, si káa ndâ mbe jùwádì kû ndii ta yí ya tí gí Cèzàriyà.

³³ Ndâ àsikéri mâ gii yee Cèzàriyà, ndú gii ya ta Páwòlò ta wáràgà tí nó náa kpo 'duù mì ndú cu gí tàkò wó nó jì Fèlicè.

³⁴ Fèlicè mâ gii 'deke wáràgà tí nó náa à cu gí tàkò Páwòlò nó cee gí, yí gii 'vee Páwòlò gítí to tí nó náa yí gí 'do tí nò. Yí mâ gii 'di éno máa, Páwòlò gí 'do gbí to Silisiyà,

³⁵ yí gii 'dè có jì yí máa, «Ye bà 'di kòcò lo ta o tí nó náa ndâ mbe kpì ngbàngà tí lo má gí 'do Jèrùzàlémè gî.» Bìndi yí gii 'dè có máa, à ya gí bà kpolo tí wó mí 'bá mì gbolò 'duù mì ndâ Rómànò mbe kû zèè gbata Cèzàriyà.

24

Páwòlò gbí ngbàngà kùro Fèlicè

¹ Páwòlò bàkà mí Cèzàriyà a sili vô, bìndi Ànàniyà tí Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà bà gii yee ta ndâ 'bí kpo-'duù-'bá mì ndú, gii je 'bí 'dakò tí muu-có ta rẹ wó a Tèrètúlù. Bìndi ndú gii 'vanda ndi ndâ có tí nó mì Páwòlò mbe kù mìlìsé tí ndú nó jì Fèlìcè.

² À mà gii tè'é tí Páwòlò gii tí jì ndú kùro Fèlìcè gí, Tèrètúlù gii 'bità bà 'dè có muu ndâ Jùdèyà éno máa, «Muu ndâ 'duù mì ze jé ba gbí o mì lo lá, 'bá mì ze delè kù ya gí kùro ta banga tí, tacó wò tí Fèlìcè, tí kpo 'duù mì ze, a 'dakò mbe kù kojo có me 'dú gí kùro.

³ Ndâ 'duù mì ze cee to 'dáá gí ta o 'dáá gí kù lì 'bì ndú gí tà bà ya 'bá mì ze gí kùro nò ta pètékè tàkòcò ndú.

⁴ Go bà volo gbí o mì lo ta bà 'vanda có cúú-cu-cù tí ye wálá. Káa, ye kù yù 'do mì lo a nambeè éno máa, wò 'ví sè tù lo gítí ndò có mì ze nò.

⁵ «Ze 'de 'dakò tí nó kuu nó tí gbèè kìnì mbe zii yâ. Yí tanga i mí gbí òkò tí ndâ Jùdèyà cee muu to tí nó 'dáá gí. Yí delè a mbèrèmbé kùro ndâ mbe kaa tí ndú gí gbí gèrè mì 'dakò tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò.

⁶ Yí táánò ta 'bí o bà-i-nò gii bàkà có bà gbètèkè 'bá-Mbíri. Ze gii zèè yí, máa, ze 'ví waa có mítí wó go i gbí tàkù mì ze tí ndâ Jùdèyà.

⁷ Káa Lísiyà tí nó tí kùro ndâ àsìkèrì-Tùliyáni nó gii yuu tí wó gí gbí có tí nò, bìndi yí gii ja yí 'do tí ze ta wotí gí.

⁸ Yí tí Lísiyà tí gii 'dè có jì ndâ 'duù tí nò mbe kpì ngbàngà tí wó jì ze nò éno máa, ndú gí ta có tí nò a i gí kùro lo. Wò delè kpónó má 'vee yí tí Páwòlò, yí ta nje wó bà 'dè jì wò gí, máa, ze kù waaka gítí me có lá.»

⁹ Tèrètúlù mà gii 'dè có cee gí, ndâ Jùdèyà 'dáá gí gii 'bità bà tòò ta có tí nò náa yí 'dè nò jì Fèlìcè, máa, «Có tí nò a yúcó! Có tí nò a yúcó!»

Páwòlò njaanga mìri wó ta nje wó gbí ngbàngà kùro Fèlìcè

¹⁰ Ndâ Jùdèyà mà gii 'dè bà có mì ndú cee gí, Fèlìcè gii bàkà 'bì wó jì Páwòlò, máa, yí 'dè có. Páwòlò bà-i-nò gii 'visì có gí tàkò có mì ndâ Jùdèyà nò jì Fèlìcè éno máa, «Tàkòcò ye peteke gítí bà 'dè nderè ku ye mí kùro lo tí Fèlìcè ngé ma, tacó ye nò ni gí, máa, wò dù pí jàlàmbà tí nò kù waa có gbí òkò tí ndâ 'duù mì ze ta mbè ndò.

¹¹ À káa wò ká bà 'viiki gbí ònò ta kpéetí lo, máa, ye kpónó sì sili ndii muu 'bì-nje só á bìndi bà ya ye gí bà bàkà i-Mbíri gbí gbata Jèrùzàlémè lá.

¹² Ndâ Jùdèyà 'de ze kù tò kponje ta 'duù gbaànjé lá. Ndú 'de ye kù ònòkò muu ndâ 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíri lá.

Ndú delè 'de ye kù nònòkò muu ndâ 'duù á tí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì lá.

¹³ 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú bà ùnje gítí bà zò cù mí kùro lo kpónó máa, ndâ có tí nò náa ndâ yí 'dè nò a yúco nò delè wálá.

¹⁴ «Có mì ndú gbaànjé náa ye bà ùnje gítí á mí kùro lo gí káa có tí nó náa ndú 'dè éno máa, ye kù bàkà i ji Mbírì mì ndâ ká gù ze ta ndâ yí á gbí 'bí ña kpokèjì náa ndú kù nì mítí a gèrè mì 'bí 'dakò mbe gí 'do Názàrètì nò. Káa ye delè ùnje gítí ndâ có mì Mòze, ta ndâ có gbí ndâ wáràgà mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì, núú gí.

¹⁵ Ze ta ndú 'dáá gí kù koro có gítí bà 'vala ndi ndâ tó 'duù ta ndâ vò 'duù 'do gbí muu'dú ndú lì ká mítí Mbírì.

¹⁶ Ye kù te kpo muu tacó wàa njembí ye 'ví dù ngbàrángà'i kùro Mbírì nó gbí có tí nò. À delè nò a nderè bà koro vò có mì ye gítí ndâ 'duù lá ká nò.

¹⁷ «À tí ye a mbè ndoò náa ye 'dò kò ye mí Jèrùzàlémè lá. Káa ye gí ta nó tí nó ta i-'bí ye tacó bà koni ta 'bá. Ye delè gí nó a nó bà bàkà i-Mbírì.

¹⁸⁻¹⁹ Njìnò a gbí có tí nò náa ndú 'de tí ta ye gbí ndùgù 'bá-Mbírì nò ká nò. Káa, a má nje ndú a kponje, ndâ 'bí Jùdèyà kuu tí mbe gí 'do gbí to Ásiyà, náa ye koro có éno máa, wò kùtáá má 'di kòcò ndú, áá bà nìkì tí ye ma. Ndâ 'duù me mbè ta o tí nò náa ndú 'de ta ye gbí ndùgù 'bá-mbírì nò wálá, ye delè ta o tí nò bàkà wo ta 'bí 'duù gbaànjé lá.

²⁰ Káa ndâ Jùdèyà tí nò mbe gí 'do Ásiyà nò má wálá, ndâ 'duù tí nó mbe je ye gí tí gí kùro lo nó 'ví nì rè ña vò i tí nó táánò náa à 'dè tí ye gbí ngbàngà mì ndú tí ndâ Jùdèyà nó ji wò.

²¹ Vò i tí nó náa ye bàkà ta ndâ Jùdèyà nó a có tí nó náa, ye rò tíyò gbí òkò tí ndú, bìndi ye gii kò-kò ji ndú éno máa, <Yo wúnó rò ye mí gbí ngbàngà nó a i muu có bà tee njembí ye mítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú> nò.»

Páwòlò gbí zàà gbí gbata Cèzàriyà

²² Fèlicè gii 'visì có ji Páwòlò máa, «Ye bà 'viiki gbí ndâ có mì lo nò ta o bà gí Lísiyà tí gbolò 'duù kùro ndâ àsikèrì-Tùliyáni gbí gbata Jèrùzàlémè 'dáá gí.» Fèlicè 'dòkò o bà 'dè ngbàngà tí nò, tacó yí 'di gbí có gítí «Kpokèjì tí nò» ngbàrángà'i gí.

²³ Yí bà-i-nò gii 'dè có ji kùro ndâ àsikèrì tí nó mbe kù kpolo tí Páwòlò nó máa, yí zeke'o tí wó nìkì maa, wàa ndâ kómbe wó má gí ta ndâ i ji yí, yí 'ví biya bà je ji yí lá.

²⁴ Fèlicè bàkà káa làmbu sili bìndi có tí nò, bìndi ndú gii 'daka tí ndú ta na 'bá mì wó Dürüsélà, tí jú Jùdèyà, ya gí mì

Páwòlò gbí zàà. Ndú mâ gii yee kà, yí gii tuu 'duù jí tàkò Páwòlò, tacó wàa yí 'ví 'di có gítí bà tee njembí 'duù míti Bìndi-Mbíri tí Jézù á 'do gbí nje wó.

²⁵ À mâ gii gí ta Páwòlò gí, yí gii 'bità bà 'dè có jì Fèlicè a i gítí bà dù 'duù jáá kùro Mbíri, ta có gítí bà bàkà i me jí tàkò có mì sé njembí lá, gii je có gítí bà waa có mì Mbíri ta ndongbú o wúnò. Fèlicè má gii 'di ndâ có tí nò, gúku gii zèè yí gí. Yí bà-i-nò gii 'dè có jì Páwòlò máa, «Ya kpónó gí bándò mì lo. Ye bà tè ndi é tí lo ta 'bí o ñinó náa a tí.»

²⁶ Fèlicè gii tuu tú jí tàkò Páwòlò 'do bìndi o tí nò ká tándi ka wó, tacó à gii dù gbí muu wó a có máa, Páwòlò 'ví je lambu i jì yí.

²⁷ Fèlicè too káa ndoò sósò'ò mí Cèzàriyà, bìndi à gii 'dòkò yí gí. À gii gí a i ta 'bí 'dakò ta rẹ wó a Pórókiyò Fésitù jí bìndi wó. Fèlicè gii njè nó si Páwòlò ká mí gbí zàà tacó bà peteke tàkòcò ndâ Jùdèyà.

25

Páwòlò 'dòkò ngbàngà mì wó 'do kùro Fésitù ya tí gí kùro ngáangbá gba mì ndâ Rómánò

¹ Fésitù bàkà bìndi bà kì tí wó pí jàlambà bìndi Fèlicè káa sili ta'ò, bìndi yí gii njè nó 'do Cèzàriyà ya jí Jèrùzàlémè.

² Yí mâ gii yee kà, ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ gba mì ndâ Jùdèyà gii 'dè ndâ có mbe níki lá gítí ngbàngà mì Páwòlò jì yí,

³ ta bà 'deke tí ndú jì yí see-see éno máa, yí má dele ndi wó jí Cèzàriyà, yí 'ví bàkà nambeè mì wó wàa yí 'ví tuu Páwòlò jí Jèrùzàlémè. Ndú 'vii ña có tí nò tacó wàa ndâ yí 'ví ngùù tí ndâ yí mí kpokèjì tacó bà zì yí.

⁴ Káa Fésitù gii 'visì có jì ndú éno máa, «Páwòlò kuu gbí zàà gbí gbata Cèzàriyà.

⁵ À má ènò, yo si ze 'ví ya ta ndâ 'bí kpo 'duù mì yo jí kà. Yí má bàkà a 'bí ña i mbe lè gí, ndâ kpo 'duù mì yo nò 'ví kpi ngbàngà tí wó mí kà.»

⁶ Fésitù bàkà mí Jèrùzàlémè káa i dè gítí sili muu'bi, bìndi yí gii dele ndi wó ya jí Cèzàriyà. Fésitù yee Cèzàriyà ká go wúnó, yé mâ gii too gí, yí gii tè'é tí Páwòlò jí gbí ngbàngà kùro wó.

⁷ Páwòlò má gii gí gí, ndâ Jùdèyà tí nó mbe gí 'do Jèrùzàlémè nó gii tí 'dee yí gí, kù waaka ndâ 'bí ña có náa ndú ñò dúú rẹngbó ndú ni lá á gítí wó.

⁸ Káa Páwòlò gii 'visì có jí tàkò ndâ có mì ndâ Jùdèyà nò jì Fésitù máa, «Vò i mì ye náa ye bàkà gítí tàkì mì ndâ Jùdèyà

wálá. Vò i mì ye náa ye bàkà gítí 'bá-Mbíri wálá. Vò i mì ye delè náa ye bàkà gítí ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò wálá.»

⁹ Káa Fésitù gii 'vee Páwòlò máa, «Wò ùnje gítí bà ya ta ye gí Jèrùzàlémè, wàa à 'ví 'viiki gbí ndâ có tí nò náa ndâ 'duù tí nò 'dè gítí lo kpónó mí kùro ye nó mí kà gí?» Fésitù 'vee ña 'vé tí nò tacó à tí wó a go bà peteke tàkòcò ndâ Jùdéyà.

¹⁰ Káa Páwòlò gii 'visì có ji Fésitù éno máa, «Ye kpónó kù rò tìyò nó a i gbí ngbàngà mì ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò. Ñinó a bándò bà 'vee gbí nje ye ká nò. Ye bàkà vò i ta ndâ Jùdéyà lá. Wò delè ta kpéetí lo ò ni ngbàrángà'i gí.

¹¹ Ye kùtáa má bàkà 'bí ña gbolò vò i mbe 'vii tí i bà waa có ku mítí ye gí, ye bà kii'ba 'do tí ku wálá. Káa 'bí có gbaànjé gbí òkò ndâ có mì ndâ 'duù tí nò náa ndú 'vanda nò mbe 'vii tí có bà zi ye má wálá, yúcó mì 'bí 'duù tacó bà je ye ji ndú, wàa ndú 'ví zi ye nò wálá. À má éno, 'dòkò ngbàngà mì ye ya tí gí Rómà, gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò.»

¹² Ndâ Fésitù ta ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì wó mà gii 'viiki gbí có tí nò náa Páwòlò 'dè nò gí, Fésitù gii 'visì có ji yí máa, «Wò 'dòkò ta ngbàngà mì lo gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò gí, wò bà ya a yí gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò.»

Fésitù 'vanda ndi ngbàngà mì Páwòlò ji Àgìrípà

¹³ À bàkà bìndi ngbàngà mì ndâ Páwòlò nò me gbolò o lá, bìndi Àgìrípà tí gbolò gba gii co wiri gí gí Cèzàríyà tacó bà 'vee Fésitù. Ndâ Àgìrípà gí gbí nó tí nò ta 'bí gbolò ni ta ẹ wó a Bèrèníkè.

¹⁴ Ndú bàkà gbí nó wiri mì ndú nò a mbè sili. Tacó éno, Fésitù gii 'vanda ndi có tí nó gbí òkò tí ndâ Páwòlò ta ndâ Jùdéyà nó ji Àgìrípà, máa,

«'Bí 'dakò náa Félícè ya si yí mí gbí zàa kuu kàzò.

¹⁵ Ta o tí nó náa ye táánò ya tí gí Jèrùzàlémè nó, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà, ta ndâ kpo 'duù mì ndú, gii 'dè ndâ có mbe niki lá gítí wó ji ye, ta bà 'deke tí ndú ji ye éno máa, ye waa có mítí wó.

¹⁶ Káa ye gii 'visì có ji ndú máa, «Áá mì ze tí ndâ Ròmánò waa có mítí 'duù gbí kongbó wó lá, yee ká tí o tí nó náa ndú má 'bee muu có ta ka wó mbe có gí.»

¹⁷ Tacó éno, ye mà gii dele ndi ye 'do Jèrùzàlémè, ye gii ẹri ká gbaànjé, bìndi ye gii tuu tú, máa, à gí ta 'dakò tí nò gí gbí ngbàngà kùro ye.

¹⁸ À mà gii gí ta yí gí, ndâ mbe kpì ngbàngà tí wó gii 'vanda ndâ có tí nó mbe kù milisé tí ndú nò. Káa ye 'de 'dóó nji có gbí òkò tí ndâ có mì ndú nò mbe ya mò gí mì ndâ ña vò i tí nó náa ye kù kojo có máa, ndâ-'bí-lá wè, nó lá.

19 Káa ndú gii dù kù tò kponje ta ndú ká gítí ndâ i gbí tàkii mì ndú tí ndâ Jùdéyà, delè gítí 'bí ña 'dakò mbe cì gí, ta ɾè wó a Jézù, káa Páwòlò máa, yí kuu káa wuu.

20 Bà waa có mì ndú nò gii kpò ye gí, tacó ñìnò a ña ngbàngà náa ye jé bàkà sàà kùro lá.

«Tacó éno, ye gii 'vee Páwòlò máa, à má niki tí wó gí, waa ye 'ví kaa ndú ya tí gí bà 'di yúco a i 'do mì ndâ kpo 'duù mì ndú tí ndâ Jùdéyà gbí ngbàngà mì ndú á Jèrùzàlémè.

21 Káa yí gii biya gí, máa, yí bà dù ká gbí zàà kù ù bà 'di ndòngbú có 'do mì ngáangbá gba mì ndâ Rómánò. Tacó éno, ye gii 'dè có éno máa, à kpolo tí wó mí gbí zàà yee tí o bà tuu yí ya tí ji ngáangbá gba mì ndâ Rómánò.»

22 Àgìrípà bà-i-nò gii 'visì có ji Fésitù máa, «Go bà 'di kòcò 'dakò tí nò ta 'dóo tù ye kuu tí ye.»

Káa Fésitù gii 'visì có ji yí máa, «Wò bà 'di kòcò wó taàbé.»

23 Yé mâ gii too go có mì Fésitù nò gí, ndâ kpo-kpò 'duù kùro ndâ àsikèri-Tùliyànì ta ndâ kpo-'duù-'bá gbí gbata Cèzàriyà gii ko ndâ Àgìrípà ta Bèrènikè tí bà ko ndâ gba ya tí gí gbí ngbàngà. Ndú mâ gii yee gbí ngbàngà gí, Fésitù gii tuu tú, máa, à ya gí bà gí ta Páwòlò 'do gbí zàà.

24 À mâ gii gí ta Páwòlò gí, Fésitù gii 'dè có ji Àgìrípà máa, «Ye kù 'dè có tí nó ji wò tí Àgìrípà tí gbolò gba. Waa ndâ 'duù tí nó náa ndoo kpónó kuu ta ndú gbí ngbàngà nò delè 'ví dù kù 'di ta tù ndú. À kuu kùro yo nó a 'dakò tí nó náa ndâ Jùdéyà gbí ña ndú 'dáá gí, ndâ ñìnó Jèrùzàlémè, ta ndâ ñìnó mì ndoo Cèzàriyà to nó nó, kaa gí gí mì ye ta bà pìi kù máa, ye zi yí gí nò.

25 Káa, ye ñò 'dóo vò i mì wó waa ye 'ví zi tí ta yí nò lá. Káa ndòngbú có mì ye kpónó a i éno máa, ye bà tuu ngbàngà mì wó a i ji ngáangbá gba mì ndâ Rómánò, á go có mì wó náa yí ká 'dè ta nje wó mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí.

26 Káa, ye ñò 'dóo có ñìnó náa ye 'ví 'dè gí tàkò wó ya tí ji kpo 'duù mì ye tí ngáangbá gba mì ndâ Rómánò nò lá.

«Tacó éno, ye kpónó gí ta yí gí kùro ndâ 'duù tí nó gbí ngbàngà nó 'dáá gí kpolo ma a i tacó tí lo tí Àgìrípà tí gba. Tacó waa, ndoo 'ví 'vee gbí nje wó, ndâ-'bî-lá, ye 'ví 'de ta có bà 'dè gí tàkò wó.

27 Tacó bà tuu 'duù mì ye 'do gbí zàà ya tí gí Rómà ta có tàkò wó wálá bà si ye go 'bí ña 'duù ñìnó ta muu tí wó wálá nò.»

26

Páwòlò 'dè có kùro Àgìrípà

¹ Fésitù mâ giì 'dè có cee gî, Àgìrípà giì 'dè có ji Páwòlò máa, «Có má kuu mì lo, njaanga miři lo.»

Páwòlò bà-i-nò giì kaa 'bì wó jí yaà ta líkí'o kùro Àgìrípà, bìndi yí giì ya kpéké've gítí ndâ i tí nó mbe bàkà tí gbí òkò tí ndú ta ndâ Jùdèyà nó ji yí, máa,

² «Ye koṛo có máa, à tí ye a tó pá, náa ye wúnó kù 'dè tí ta kòcò ye jí tàkò ndâ có tí nó náa ndâ Jùdèyà 'dè gítí ye gbí ngbàngà nó a i mí kùro lo tí Àgìrípà, tí gbolò gba mì ze.

³ Tacó wò 'di gbí tàkìi mì ze tí ndâ Jùdèyà ngé cee gî. Wò òndâ òndâ i òndâ náa à má gbo ndú mí gbí còngò ta ndâ Jùdèyà káa ndú bà ba gbí còngò tí nó gî nó ni gbaànjé-gbaànjé gî. À má éndò, ye kù 'deke a tí ye ji wò, máa, wò zèè njembí lo, wàa wò 'ví sè ta tù lo gítí có tí nó náa ye kèjì jí bà 'dè ji wò nò.

⁴ «Ŋa bà 'vala ye 'do gbí 'viì-'dakò, náa ye kpolo tí mí gbí òkò tí ndâ nambe ye kpòò yee tí o tí nó náa ye giì ya tí jí Jèrùzàlémè nó, a òndâ 'válá òndâ náa ndâ Jùdèyà 'dáá gî òndâ ni gî.

⁵ Ndú òndâ ye ni ta kòndi o, náa ndú kùtàá má a ndâ 'duu mbe 'dè yúcó, ndú bà 'dè ta nje ndú gî, máa, ye kù ru a ndi ndâ 'duu òndâ mbe zèè có gítí tàkìi mì ze tí ndâ Jùdèyà kácá-kácá nò. Ye táánò a mbe kpolo tí tàkìi mì ze tí ndâ Jùdèyà.

⁶ «À kpónó kù 'vee gbí nje ye gbí ngbàngà nó a i gítí có bà koṛo có mì ye lì mí tí cí tí nó náa Mbíři táánò ci ta ndâ ká gù ze nò.

⁷ Cí tí nó náa ndâ 'duu gbí ndâ òndâ ze tí ndâ Jùdèyà muu'bi-nje só 'dáá gî kù bàkà i-Mbíři co gbí gó ri, co gbí bèbìli, ta njembí ndú gbaànjé ta bà koro có lì mí tí nò. Ákoo, gbolò gba mì ye! Ndâ Jùdèyà kpì ngbàngà tí ye nó a i tacó bà koṛo có mì ye lì mí tí cí tí nó.

⁸ Yo kù koṛo có éno máa, bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú a 'bí òndâ i mbe me kpòò ji Mbíři tacó yè?

⁹ «'Dóó ye nó táánò kù koṛo có éno máa, nètè lá a bà jòò gbí có ta Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò.

¹⁰ Ye bàkà bà 'bì ye mí Jèrùzàlémè gî. Áá táánò a ye ká kù zèè ndâ mbe kaa tí ndú ji Mbíři gí me mbè mí gbí zàa ta wotí 'do mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbíři mì ndâ Jùdèyà. À má kù zi ndú, có mì ye ta o 'dáá gî ji ndâ mbe zi ndú nó éno máa, ndú zi káa 'dóó ndú gî.

¹¹ Ye gbí ndâ o tí nó ta o 'dáá gî kù jè ká ta bà pà kpokèjì bà rò ndú 'do tí bà tee njembí ndú mí tí Bìndi-Mbíři ta wotí bà nó ta bà yù gázá ji ndú ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíři. Njembí ye gbí ndâ o tí nó kù doo

gítí ndú tí ɲa ɲinó náa, ye gii 'bità a bà tè 'bèlè ndú gí gbí ndâ tende to.

¹² «Ta 'bí o gbaànjé, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mî ndâ Jùdèyà gii je wotí ji ye, máa, ye ya gí bà tè 'bèlè ndâ 'duù tí nó náa Mbíri kaa ndú mò gí mî wó gî nó gbí gbata Dàmásikù.

¹³ Káa si ze muu nó ta ɾi gbúrú éno, ye mâ gii zeke'o, ákoo, gbolò gba mî ye! Ye gii ɲò 'bí ɲa ngba'o kú gí 'do gbíri ta wotí ká tí ndii ngba ɾi gí, kú ngbaranga to ɾègbà tí ze ta ndâ ka nó mî ye.

¹⁴ Ze 'dáá gí gii 'vaka tí to. Bìndi ye gii dù á to kà kú 'di kòcò 'duù kú tè'é tí ye gbí nje có mî ndâ Jùdèyà, máa, <Sàwùlè! Sàwùlè!> Bìndi yí gii 'vee ye máa, <Wò kú mèèkè'i tí ye tacó yè? Kò lo bà mìlìsé ta bà na mítí zí nje mû.>

¹⁵ «Ye bà-i-nò gii 'vee 'duù tí nó máa, <Wò a 'di, Bu ye?>

«Káa Mbe tí ye gii 'visì có ji ye máa, <Ye a Jézù, tí 'duù tí nó náa wò kú mèèkè'i tí wó nò.

¹⁶ ɾò tiyò! Ye bà tùbà tí ye ji wò, tacó bà bàkà wò tí bòò mî ye. Tacó wàa, wò 'ví dù tí mbe dità bà ɲò ye mî lo gbí i tí nó wúnó mbe 'de wò go ɾi ɾii nò. Wò delè 'ví dù tí mbe 'dè có gítí ndâ 'bí i ɲinó náa ye kèjì gí bà tùbà ndú ji wò nó á ji ndâ 'duù.

¹⁷ Ye bà 'vala wò á 'do 'bì ndâ Jùdèyà ta ndâ 'bí tende ɲa 'duù tí nó náa ye kèjì gí bà tuu wò

¹⁸ gí bà njaanga ɾo ndú, tacó wàa, ndú 'ví 'visì tí ndú 'do gbí 'dí'di'o gí gbí ngba'o, ndú delè 'ví 'visì tí ndú 'do tí bà dù tí ndâ bòò mî Gba-wàtà gítí bà dù tí ndâ bòò mî Mbíri. Tacó wàa, Mbíri 'ví je ta à-cee-gí ji ndú gítí ndâ vò i mî ndú, wàa ndú 'ví 'de tí ta bàndò tacó bà dù ndú gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa Mbíri kaa ndú mò gí mî wó gí, mbe kú tee njembí ndú mítí wó, nò.>

¹⁹ «Ákoo, gbolò gba mî ye, Àgírípà! Bà ndii muu i tí nó náa ye ɲò go i gbí ɾii 'do gbíri nò gii kpò ye gí.

²⁰ Káa, ye gii 'bità bà ma có kpédélé'i a i ji ndâ 'duù gbí gbata Dàmásikù, má kózò gí, ye gii gí gí Jèrùzàlémè. Ye si sè to gbí to Jùdèyà lá. Ye delè o ta muu ndâ 'duù ɲinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó lá. Ye nò ta bà ma có ji ndâ 'duù 'dáá gí éno máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mî ndú gítí tó kpokèjì. Ndú 'ví tùbà tí ndú máa, ndâ yì 'visì tí ndâ yì 'do tí vò kpokèjì gí ta bà bàkà tó i.

²¹ «Ndâ Jùdèyà táánò zèè ye gbí ndùgù 'bá-Mbíri, bìndi ndú gii bàkà có bà zi ye nó a i 'do gbí có tí nò.

²² Káa 'do gbí ɾi tí nó yee tí wúnó, Mbíri ká kuu kácáá tàkò ye. À má éno, ye kpónò ɾò tiyò nó kú 'dè có ji ndâ 'duù 'dáá gí, ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ táangbà 'duù, me gítí 'bí tende i lá. Ye kú 'dè có ji ndú ká gítí gbèè i tí nó náa ndâ

mbe 'dòkò có mì Mbírì dígísèè kù 'dè có jì ndâ 'duù gítí nò. Mòze delè dígísèè kù 'dè có jì ndâ 'duù ká gítí máa, áá kèjì gí bà bàkà tí,

²³ có tí nó máa, Bìndi-Mbírì kèjì gí bà kònò sé'i. Yí delè bà dù tí kpédélé 'duù mbe 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, gí bà dù tí mbe ma có gítí ngba'o jì ndâ 'duù mì ze tí ndâ Jùdèyà, ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò.»

Ŋa i náa ndâ mbe 'di có mì Páwòlò bàkà gí tàkò có mì wó nò

²⁴ Fésitù ká gii 'visì có jì Páwòlò gí tàkò có mì wó nò ta kòcò wó ngéé gí yaà éno máa, «À tí lo a mâ, Páwòlò! Ŋa bà 'di gbí-o tí nò mì lo náa wò 'di ngé ndii muu lo gí nò te mâ mí gbí muu lo gí.»

²⁵ Káa Páwòlò gii 'visì có jì yí máa, «Fésitù, kpo 'duù mì ye! Mâ tí ye wálá! Ye kù 'dè me có mâ lá. Ye kù 'dè a cèè yúcó.

²⁶ Tacó à kpétí káa gbolò gba mì ndoo tí Àgìrípà á mbe kù ki tí wó kpónó kuu to nò, yí 'di gbí ndâ có tí nò náa ye kù 'dè nò gbaànjé-gbaànjé gí. Tacó éno, gúku bà 'dè có jì yí gítí 'bí Ŋa i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ i tí nò náa yí ñò ni gí nó tí ye wálá. Tacó áá táánò kù bàkà ndâ i tí nò me gbí kóó lá.

²⁷ Ye ñò ni gí máa, wò tí Àgìrípà, tí gbolò gba, ùnje gítí ndâ có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì gí. Ye kù waaka gítí lo a có?»

²⁸ Káa Àgìrípà gii 'vee Páwòlò máa, «Wò koṛo có éno máa, wò bà bàkà ye tí mbe ùnje gítí có mì Bìndi-Mbírì á ká gbí ndò o tí nò náa wò kpónó tí kuu tìyò nò?»

²⁹ Káa Páwòlò gii 'visì có jì Àgìrípà máa, «À kpétí ká wúnó, à kpétí ká taàbé, ye kù 'deke tí ye jì Mbírì máa, yo ta ndâ 'duù tí nó 'dáá gí wúnó mbe 'di có mì ye gí nó, 'ví dù go ye, wàa à káa gínjírì tí nó tí kò ye nó ká 'ví bè tí kò yo.»

³⁰ Páwòlò mâ gii 'dè bà có mì wó cee gí, ndâ Àgìrípà ta Bèrènikè gii yèè ta ndâ kpo-kpò 'duù 'do gbí ngbàngà gí ndii.

³¹ Ndú mâ gii 'viiki gbí ngbàngà tí nò ta kpéétí ndú kpòò, ndú gii gbo nje có mì ndú máa, «'Dakò tí nò bàkà 'bí Ŋa vò i mbe 'vii tí i bà zi yí nò lá. Nderè bà te yí mí gbí zàà delè wálá.»

³² Káa Àgìrípà gii 'dè có jì Fésitù máa, «'Dakò tí nò táánò má 'dòkò ngbàngà mì wó ya tí gí kùṛo ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò lá, áá kùtáá bà njaanga yí á 'do gbí zàà gí.»

27

Bà ya ta Páwòlò gí Rómà

¹ À mà gii 'viindi có gítí bà ya ze gí Ítáliyà cee gí, à gii kaa ndâ Páwòlò ta ndâ 'bí ka wó 'do gbí zàà ji 'bí 'dakò ta ɾè wó a Júliyò, tí kùɾo ndâ 'bí ɲa ndâ àsikéři mì ndâ Rómánò, náa à kù nì mítí ndú a ndâ «'Dóó àsikéři mì gba Rómà», máa, ndú ko tàkò ndú ya tí gí Rómà.

² Ze gii o 'bí gbâ mbe gí 'do gbí gbata Àdàrààmìtiyùmù, mbe kù nò ta bà ɾò tíyò ta ndi tí ndâ to gbí to Ásiyà. À ko ze ta o tí nò a 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Tèsalónikà á gí gbí to Mèsidóniyà ta ɾè wó a Àrìsitárikù.

³ Ze gii tɛ̀ri ta yé bìndi bà nje nó mì ze a i gbí gbata Sìdóni. Ta o tí nò náa ze tè ta ɾi Sìdóni nò, Júliyò gii bàkà nambee ji Páwòlò me gbolò ta bà si yí máa, yí ya gí mì ndâ 'bí ka wó mbe ùnje gítí có mì Bìndi-Mbíři, wàa ndú 'ví koni yí.

⁴ Ta o bá ɲè nó mì ze 'do Sìdóni, pípiři kù gii pì a i 'do kùɾo ze. Tacó éno, ze gii kù'ba 'do tí ta bà tù nje ze gí Kípùrù.

⁵ Ze gii ja yendi ngo co gbí ndâ to Silísiyà ta Pàfiliyà ya gí bà ɾò tíyò Mírà á gbí to Lísiyà.

⁶ Ze bàkà 'do Sìdóni kù ya gí Mírà a sili muu'bi-nje vô.

Ze mà gii yee Mírà, ze gii 'de 'bí gbâ mbe gí 'do gbí gbata Àlèsàndèriyà kù ya gí Ítáliyà. Bìndi kùɾo ndâ àsikéři tí nó mbe kù ko tàkò ze nó gii kaa ze mí gbí .

⁷ Ze bàkà ta bà 'do ze Mírà tacó bà yee ze Cinídù a cèe ndootí mì ndâ 'dakò, tacó yé ɲìnò má too , ze ɲò 'dóó po ndi nó tí nó náa ze nò kpòò nó lá. Wotí mì pípiři mà gii kpò ze 'do tí bà ya jáá gí, ze gii loko nje ze gí Sàlimónè. Ze gii 'bi nó 'do Sàlimónè ta yendi Kèrèti ká kéré-kéré ta ti ngo.

⁸ Ze mà gii ɲii nge ta pípiři kpòò, ze gii yee tí 'bí bàndò bà ɾò tíyò mì ndâ gbâ á dè ta gbata Lásiyà, náa à kù nì mítí a «Tó-bàndò-bà-rò-ndâ-gbâ», á bìndi ndú tí ndâ sili.

⁹ Ze gii dù á «Tó-bàndò-bà-rò-ndâ-gbâ» á ta kòndi o. O bà kònò go gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà mà gii ndii gí, Páwòlò gii ɲò ni gí máa, ze má ɲè nó 'do bà-i-nò, ze bà 'de gbí a kpo-se-muu. Tacó éno, yí gii 'dè có ji ndâ mbe bàkà nètè gbí gbâ ta wotí tí éno máa,

¹⁰ «Ye ɲò goolá nje ndoo bà zuu gbí nó tí nó zúú-zuu nô, ndâ kómbe ye. À me káa ndâ ká'i mì ndoo ká bà gírìki lá. À delè me káa gbâ mì ndoo ká bà gírì 'do tí ndoo lá. Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndoo bà cu kô mí gbí 'bú wálá.»

¹¹ Káa, kùɾo ndâ àsikéři tí nó mbe kù ko tàkò ze nó gii 'di kpolo ma a có mì ka wó kpo 'duù tí kùɾo ndâ mbe kù bàkà nètè gbí gbâ co tí có mì Páwòlò.

12 Ndâ 'duù gbí gbâ me mbè delè gi ùnje a i gítí có bà njè nó, tacó pípiri to tí nò náa ze rò tíyò tí nò gbí ndâ pí cò'o nìkì lá. Tacó éno, à gi nìkì tí ndú a có máa, ze te kpo muu, wàa ze 'ví ya a i gí Finíkìsì, tí 'bí bàndò bà rò tíyò mì ndâ gbâ á gbí to Kèrètì, tí to náa pípiri kù pí gítí gbí ndâ pí cò'o 'do a i mò gí gbí òkò tí ndâ gbí'dè ta wàá, delè 'do mò gí gbí òkò tí ndâ ngbóngbó ta wàá.

13 Gùlúsù'o mâ gi 'bità bà pí gítí ze 'do mò gí gbí'dè, ndâ mbe kù bàkà nètè gbí gbâ gi koṛo có máa, có bà njè nó mì ndâ yì gi tí yúco gí. Ndú bà-i-nò gi da wú tí gbâ kaṛa gí. Ze gi có Kèrètì ká ta tí ngo kéré-kéré éno.

14 Ze mâ gi nò gàa éno, ze gi nò pípiri dù káa 'visì tí gálà gí. 'Bí ña pípiri mbe kù tè tí go bètùrùrù, náa à kù nì mítí a «ndâ ngbóngbó-ta-wàá», gi dù kù yaka to 'do gú kèjì tí gítí ze.

15 Pípiri tí nò mâ gi gbo ze gí, yí gi tooko ze ta ṛo ngo ká dúú éno gí kà, ta 'bí i náa ze 'ví bàkà nò wálá.

16 Ro ze gi njaanga si gó gbí pípiri ki rèè gí a i tí 'bí làmbu to mbe le mí gbí u ngo, náa à kù nì mítí a Kàwúdà. Ze bà-i-nò gi bàkà wotí mì ndâ 'dakò tacó bà ja làmbu gbâ tí nó náa à ẹṛe mítí gbolò gbâ nó 'do tà ngo.

17 Ze mâ gi ja làmbu gbâ tí nò 'do tà ngo gí sè gí, ndâ mbe bàkà nètè gbí gbâ gi te mí gbí gbolò gbâ. Ndú mâ gi gaka gbolò gbâ ta wú kuu gí, ndú gi ja kpâ-bòngo tí nó go mbíri gá náa à ẹṛe mítí zà gbâ tacó wàa pípiri 'ví kù tòò ta gbâ ta nó nó 'do tí zà gbolò gbâ gí, ta gúku máa, gbâ bà dòmò tí mítí ndâ gú nji ngoò náa à kù nì mítí ndú a ndâ «Sùrùtì» á tà ngo. Ndú gi si gbâ kù gbàngà tí tí njiya wó ṛo ngo.

18 Pípiri gi bàkà ta ze ta bèbìlì tí nò me i nambeè lá. Tacó éno, yé mâ gi too gí, ndâ mbe kù bàkà nètè gbí gbâ gi 'bità bà 'vaka gàna tí ndâ ká'i 'do gbí gbâ gí tà ngo.

19 Ze si sili bìndi bà 'vaka gàna tí ndâ ká'i 'do gbí gbâ gí tà ngo nò ta'ò, bìndi ndâ mbe kù bàkà nètè gbí gbâ mâ gi zeke cè bà i mì pípiri ta ze kpòò, líkì gbí wálá. Ndú bà-i-nò gi tuṛu ndâ 'bí lii bà bàkà nètè gítí gbâ ta 'dóó 'bì ndú 'vaka gí tà ngo.

20 Ze gi dù kù ù káa ndi bà mì ze. Tacó ze káká'i gi nò ṛo ṛi lá, ze delè gi nò ndâ yii ta bèbìlì lá, ta mbè sili, tacó pípiri gi dù kù pí ká tí vò i dúú bà ya tí.

21 Ndâ mbe kù bàkà nètè gbí gbâ mâ gi zò i lá ta mbè sili, Páwòlò gi rò tíyò kùṛo ndú, bìndi yí gi 'dè có ji ndú máa, «Yo táánò má 'di a có mì ye, wàa ndoo 'ví njè nó 'do Kèrètì lá, ndoo kpónó bá kònò ña sé'i tí nó wálá. Ndâ i delè bà mèkè tí gbí ña kpokèjì tí nó wálá.

22 Káa à kpèti ká éno, yo cì gúku lá, tacó 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo bà gírì wálá. I náa ndoo bà bè gbí wó gí gbaànjé káa gbâ mì ndoo.

23 Có tí nò náa ye kpónó 'dè jì yo nò a có náa a basìlì mì Mbírì mì ye, tí Mbírì tí nó náa ye kù bàkà i jì yí nó, ká 'dè jì ye kùbòó éno máa,

24 «Cì gúku lá, Páwòlò! Kózò tí lo bà rò tíyò gbí ngbàngá kùro ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò. Tacó éno, Mbírì nò bà 'deke tí lo, bìndì yí gii 'vala ndâ 'duù tí nó náa yo ta ndú kpónó gbí gbâ nó 'dáá gí ta rẹ̀ mì lo.»

25 À má éno, yo zèè njembí yo, ndâ 'dakò! Tacó ye nò ni gí, máa, ndâ có tí nó náa basìlì mì Mbírì 'dè nò bà bàkà tí gí. Tacó ye me 'duù nínó mbe kù me kpìkì-kpìkì gítí bà ùnje gítí có mbe co 'do gbí nje Mbírì nó lá.

26 Káa, ndoo kèjì gí bà gboo mítí 'bí to mbe le mí gbí u ngo.»

27 Ta bà muu'bi-nje nà'ò bèbìlì si ze kù waaka gbí kàpá Àdiríyà, pípírì gii dù kù tooko ze ta ro ngo ya éno, ya ézò. O mà gii gbooko gí, ndâ mbe kù bàkà nètè gbí gbâ gii nò goolá ze dooko gí tí gú gí nò.

28 Káa ndú mà gii 'vii tà ngo gbí to tí nó, ndú gii 'de a cèè wúlú. Ze mà gii yèè gàà gí kùro, ndú mà gii 'vii tà ngò káká'i, ndú gii 'de à me 'dú me tí vò i go kpédélé nínó náa ndú 'vii nó lá.

29 Ndú bà-i-nò gii rò gbâ mí tíyò kù ù ta ndi bà too yé, ta gúku éno máa, ndâ-'bì-lá, ze bà dòmò gbâ mítí ndâ duù tà ngo.

30 Ndâ 'bí mbe kù bàkà nètè gbí gbâ gii bàkà tírì bà fa ngèlè ta bà oloko gí gbí làmbu gbâ, máa, ndâ yí kù para gí kùro gbâ tacó bà rò yí mí tíyò ta bà ẹ̀re du i mítí .

31 Káa Páwòlò gii 'di gbí tírì mì ndú nò gí. Tacó éno, yí gii 'dè có jì kùro ndâ àsikèrì tí nó mbe kù ko tàkò ze nó ta ndâ àsikèrì mì wó, máa, «Ndâ 'dakò tí nó má dù gbí gbâ lá, yo bà 'vala wálá.»

32 Ndâ àsikèrì mà gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè jì ndú nò, ndú gii waaka gbí ndâ wú tí nó náa a ẹ̀re ta làmbu gbâ tí nó mítí gbolò nínó nó gí, tacó wàa yí 'ví ya gí.

33 Páwòlò gii 'dè có jì ndâ 'duù 'dáá gí si yé kù 'bità bà ngbaanga to, máa, «À wúnó tí yo a sili muu'bi-nje nà'ò náa yo kù kojo có ká wi-wii éno. Yo delè tee 'bí làmbu i gbaànjé mítí nje yo lá.

34 À má éno, yo zò i, wàa yo 'ví 'de ta wotí, tacó 'bí i gí bà ili 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo wálá.»

35 Páwòlò mâ giì 'dè có tí nò ji ndâ 'duù gî, yí giì je kù kò, yí giì ki'viki gbí, yí giì 'dè nìkì maa ji Mbírì, bìndi yí giì zò mí kùro ndâ 'duù 'dáá gî.

36 Ndâ 'duù mâ giì nò bà zò i mì Páwòlò nò, lilí ndú giì gi gítí ndú gî. Bìndi ndú delè giì 'bità bà zò i.

37 Muu ze gbí gbâ ta o tí nò 'dáá gî a ndâ 'duù zi'duù-vô ta bà só ta zi'duù-ta'ô-nje muu'bi nje-muu'bi vô nje-vô gbaànjé (276).

38 Ndâ 'duù mâ giì zò i yè yì ndú gî, ndú káká'i giì ja gàna tí du i gbí gbâ ta bà tuṛu tí cù 'vaka gí tà ngo.

39 Yé mâ giì too gî, ndâ mbe kù bàkà nètè gbí gbâ giì nò to tí nó náa ze yee tí ta bèbìlì nó ni lá. Káa ndú giì nò káa 'bí wúngbó to mbe ya gí gbí u ngo ta nji ngoò tí kpàngbàndàà ènò, bìndi ndú giì koṛo có bà ɾò gbâ mítí.

40 Ze mâ giì zeke'o, ze giì nò ndú ta nètè 'vírì-'vírì! Ndú tí nìnó, ndú tí nìzò. Ze mâ giì dù gàà éno, ze giì nò gbâ ndàyìlì kù ya gí tí ngo. Gbâ gí tí ngo! Gbâ gí tí ngo!

41 Ze mâ giì zeke'o, ze giì nò gbâ cu nje wó mbi ngìkì mí gbí nji ngoò. Bìndi ngo tí nó mbe kù gbàngà ta wotí tí nó giì ki'viki gbí zà gbâ ndiì nó njúkú-njúkú gí.

42 Ndâ àsikèrì mâ giì nò éno, ndú giì toko có máa, ndâ yì bà ziki ndâ 'duù tí nó gbí zàà náa ndâ yí kù ko tàkò ndú nó 'dáá gî, tacó ndú má dù ngo gí tìto, ndú bà fáká-faka.

43 Káa kùro ndú giì biya có mì ndú nò gí. Yí giì 'dè có ji ndâ 'duù nìnó mbe ni bà dù ngo gí nó, máa, ndú dù ngo gí tìto kùro, má kózò gí, wàa sè ndâ 'duù 'ví giì pà kpokèjì bà ya gí tìto tàkò ndú. Yí bàkà éno tacó bà 'vala Páwòlò.

44 Ndâ mbe ni bà dù ngo mâ giì bàkà go có mì kùro ndâ àsikèrì nò gí, sè ndâ 'duù nìnó mbe ni bà dù ngo lá nó giì kaa ya gí tàkò ndú ta bà ga tí ndú mítí ndâ ndo-ndò mù tí nó mbe ki'viki 'do tí gbâ náa ndú kù te la-làà ta ɾo ngo nò. Ze 'dáá gî giì di ngo gí tìto ta kábà muu ze gí.

28

Bà dù ze Málítà kù ù bà nje nó

1 Ze mâ giì yee 'dáá ta kábà muu ze tí gú nìkì maa gí, ze bà giì nò ni éno máa, to tí nò a Málítà.

2 Ndâ 'duù Málítà giì bàkà nambeè ji ze tí ɲa nìnó náa ze nò jé sàà kùro lá. Ndú giì òlò wu me gbolò ji ze, tacó ze yee mì ndú kà si mù 'bità bà ni gí, káa cò'o kuu tí.

3 Páwòlò nò bà lá, yí mâ giì woo ndâ 'bí zèèngè i tacó bà ya tí gí ɾo wu, yí giì woo toko ta kpoo. Káa si yí kù giì kaa ndâ i tí nó mítí wu, kpoo tí nó giì lu 'do gbí ta gó wu, bìndi yí giì ɾo 'bi Páwòlò.

4 Ndâ 'duù Málità mâ giù nò kpoo tí nò làn-gà-làn-gà tí 'bì Páwòlò, ndú giù 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «'Dakò tí nó kuu nó dú káa mbe zi ku. Yo nò káa yí 'vala 'do gbí ngo gî, káa 've nderè jí bà si tàkò wó wálá.»

5 Káa Páwòlò bà-i-nò giù miyà kpoo tí nò 'do tí 'bì wó jí ta wu, ta 'bí i náa kpoo tí nò me ta yí gbaànjé lá.

6 Ndâ 'duù tí nò giù dù kù ù bà nò bà ò 'bì Páwòlò ta zi kpoo. À mâ giù bàkà tí lá, ndú giù yee ɾo ndú mítí bà nò bà 'va tí wó to tí ku. Ndú mâ giù nò 'bí i gbaànjé bàkà yí lá, ndú giù 'visì nje ndú ndí gálà éno máa, «'Dakò tí nó a bààcì.»

7 Ndâ njí mì Pùbilò, tí gba mì ndâ 'duù Málità, ká dé-dé gbí to tí nò náa gbâ ki'viki ta ze mítí nò. Tacó éno, yí giù kaa ze ya tí jí 'bá mì wó, bìndi yí giù te wiɾi mítí ze ta sili ta'ò.

8 Pùbilò kaa ze ya tí jí 'bá mì wó nò si bu wó kuu tísì ta cô'o gbí dii wó, delè ta sé gbí yì tí wó. Páwòlò bà-i-nò giù ɾi jí tàkò wó tà'i, yí giù 'deke tí wó jí Mbíɾi. Páwòlò mâ giù kaa 'bì wó mítí 'dakò tí nò á bìndi bà 'deke tí wó jí Mbíɾi nò, gbí dii wó giù da mbó'vóó gî.

9 Có bà 'vala bu Pùbilò nò mâ giù lu'vu jí sè, ndâ 'bí mbe nò'o gbí to Málità giù kaa ya jí mì Páwòlò, bìndi yí giù 'vala ndú delè 'dáá gî.

10 Ndâ 'duù giù te duù mítí ze gbí ndâ ɲa ndâ kpokèjì me mbè. Ta o tí nó náa ze kù giù njè nó nó, ndú giù kaa ndâ i ɲinò 'dáá gî mbe 'vii ta ze muu nó nó mí gbí gbâ jí ze.

Bà 'do ze Málità kù ya jí Rómà

11 Ze bàkà mí Málità 'dáá gî a pì ta'ò, bìndi ze giù njè nó ta 'bí gbâ mbe gî 'do gbí gbata Àlèsàndèríyà mbe cì ndâ pì cô'o 'dáá gî mí Málità. Mbe gbâ tí nò leke ndâ njemí mí kùro gbâ mì wó nò, tacó éno, à kù nì mítí a «Ndâ njemí».

12 Ze njè nó 'do Málità ya jí bà bàkà sili ta'ò mí gbí gbata Sìràkúsè.

13 Ze giù zèè káa yì ngo 'do Sìràkúsè kéré-kéré kù ya jí gbí gbata Rèjìyùmù. Ze tèrì gbí gbata Rèjìyùmù ká gbaànjé, bìndi pípiɾi giù 'bità bà gî 'do mò jí gbí'dè. Ze giù bàkà 'do bà-i-nò kù ya jí Pùtèyólì káa sili sósò'ò.

14 Ze mâ giù yee gbí gbata Pùtèyólì, ze giù 'de ndâ 'bí ná'vindí ze mbe kaa ze ya tí jí 'bá mì ndú, bìndi ndú giù 'dè có jí ze éno máa, ze sì sili vò-nje só mí mì ze ta ndâ yì. Bà ndâ sili tí nò náa ndú 'deke jí ze nò mâ giù cee gî, ze giù a ndi ze káká'i gítì kpokèjì Rómà ta kò ze.

15 Ndâ ná'vindí ze gbí gbata Rómà mâ giù 'di có éno máa, ze tí kpokèjì, ndú giù kaa gí tacó bà ù kùro ze. Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú yee ngé gbí gbata Fòrù á tí 'bí kpokèjì náa à kù nì mítí a «Àpì», bìndi ndú giù dù bà-i-nò nò kù ù bà yee

ze. Káa ndâ 'bí 'duù giì gi yee ká tí 'bí làmbu to náa à kù nì mítí a «'Bá-'véle-ta'ô». Páwòlò mà giì nò ndú, yí giì 'de nìkì maa ji Mbírì, bìndi gúku giì dò 'do gbí njembí wó gí.

¹⁶ Ze mà giì yee Rómà, à giì sì Páwòlò ká mítí 'dóó bàndò mì wó, bìndi à giì je àsikéri kù ù rẹgbà tí wó.

Páwòlò pà kpokèjì tacó bà nò tí ndú ni ta ndâ Jùdèyà gbí gbata Rómà

¹⁷ Ze bàkà mí Rómà káa sili ta'ô, mà giì zeke'o, Páwòlò giì kili ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdèyà gbí gbata Rómà, bìndi yí giì 'de có ji ndú máa, «Ndâ ná'vindí ye! Vò i mì ye ta ndâ 'duù mì ndoo wálá. Ye delè me mbe kù gbètèkè tàkìi mì ndâ ká gù ndoo ká lá. Kpèti ká éno, ndâ 'duù mì ndoo giì te ye mí gbí zàà á Jèrùzàlémè, ndú giì je ye ji ndâ Rómánò.

¹⁸ Ndâ Rómánò mà giì 'viiki gbí nderè bà zèè ye kpòò, ndú giì 'de có tí nò me tí gbolò có náa à 'ví waa tí gbí a có ku mítí 'duù nò lá. Ndú giì bàkà có bà njaanga ye 'do gbí zàà gí.

¹⁹ Káa ndâ 'duù mì ndoo mà giì biya bà 'di có mì ndâ Rómánò tí nò gí, ye giì nò 'bí ña kpokèjì náa ye 'ví njaanga ta mĩri ye 'do mì ndú nó lá, sè káa ñinó, ye 'dòkò ta ngbàngà tí nò gí kùro ngáángbá gba mì ndâ Rómánò. Ye bàkà éno me tacó máa, à gbí njembí ye a có bà kpì ngbàngà tí ndâ 'duù mì ndoo nò lá.

²⁰ Nògí, ye kpónó tè'é tí yo nó tacó wàa ye 'ví 'di ta ña có ñinó náa yo bà 'dè ji ye nò. Káa à má gítí gínjiri tí nó náa yo kpónó kù nò tí ye nó, à ẹre ye nó a i muu wó tí 'Duù tí nó náa ndâ Ìzìriyèli kù koṛo có lli mítí wó nò.»

²¹ Káa ndâ Jùdèyà tí nò giì 'visì có gí tàkò có mì Páwòlò náa yí 'dè ji ndú nò, máa, «À cu wáràgà ta rẹ lo gbí ji ze á 'do 'bá Jùdèyà lá. 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ ná'vindí ze delè mbe gi 'do ká gí bà volo rẹ lo ji ze to nó nò wálá.

²² Káa ze koṛo có éno máa, wò má 'dè 'dóó có tí nó náa à tí lo nó ji ze, àá bà nìkì tí ze ma. Tacó ze nò ni gí, máa, à má ká gítí gèrè tí nó náa wò kù 'dè có á gítí nò, ndâ 'duù cee muu to tí nó 'dáá gí kù no káa nje ndú gítí.»

Páwòlò dità ndâ i mbe 'de yí ji ndâ Jùdèyà gbí gbata Rómà

²³ Ndâ Jùdèyà gbí gbata Rómà me mbè giì kaa ya gí 'bá mì Páwòlò á go cí tí nó náa ndú cí ta yí nò. Páwòlò bà-i-nò giì ya kpéké've gítí tà ndâ i tí nó mbe 'de yí 'bá Jùdèyà nó, ta có gítí ngú ña kèji bà bàkà nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù, giì je có gítí Jèzù, ji ndú 'do gbí ndâ wáràgà mì Mòze, ta ndâ wáràgà mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì. Páwòlò 'dè có ta ɾi tí nò 'do tí dú'o ngé yee tí 'dè'o.

²⁴ Ndâ có mì Páwòlò nò gii ya gí gbí muu ndâ 'duù gí, káa, ndâ 'bí 'duù gii biya bà 'di gí.

²⁵ Ndâ có tí nò mâ gii ònòkò muu ndâ 'duù gí, Páwòlò gii 'dè 'bí có gbaanjé ji ndú, bìndi yí gii njè ndú gí. Có tí nò náa yí 'dè ji ndú nò éno máa, «Áá táánò mì Bèri-mi-Mbíri a yúcó, náa yí a tí ta tàmuu Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, náa yí gii 'dè ta có ji ndâ ká gù ndoo éno máa, Mbíri máa,

²⁶ <Ya gí mì ndâ 'duù tí nò,

wàa wò 'ví 'dè có ji ndú máa:

Yo bà 'di kòcò, yo gii 'di kòcò,

káa, yo bà 'di gbí ndâ có tí nò wálá.

Yo bà zeke'o, yo gii zeke'o,

káa, yo bà ò ndâ i tí nò náa yo kù zeke nò wálá.

²⁷ Tacó njembí ndâ 'duù tí nò jì'vì duù gí.

A ngbára mì ndâ ku ká gbí tù ndú.

Ndú neke ɾo ndú gí.

Ndú bàkà éno tacó à tí ndú a gúku máa,

ndâ yì bà ò ndâ i ta ɾo ndâ yì,

ndâ yì bà 'di có ta tù ndâ yì,

ndâ yì delè bà ni bà koɾo có,

bìndi ndâ yì bà 'visì tí ndâ yì gí mì ye,

wàa ye 'ví 'vala ndâ yì.>

²⁸ «À má éno, yo te mí gbí muu yo éno máa, Mbíri táánò tuu tú có bà njaanga miɾi ndâ 'duù mì wó 'do gbí vò i a i ji ndâ 'duù ònò náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nô. Ndú bà 'di gí!»

²⁹ Páwòlò mâ gii 'dè có tí nò cee gí, ndâ Jùdéyà gii njè 'do 'bá mì wó ta bà tò kponje ta wotí ká tí .

³⁰ Páwòlò gii too ndoo sósò'ò mí Rómà. Gbí ndâ ndoo tí nò sósò'ò nò, yí kù 'de ndâ i gítí miɾi wó, delè ji ndâ wiɾi mì wó 'do ká gbí 'dóo wu'o mì wó.

³¹ Yí delè gbí ndâ ndoo tí nò kù ma có gítí bà dù Mbíri tí gba ji ndâ 'duù, ta bà nìbà có gítí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri ji ndâ 'duù, ta gúku tí wó wálá, delè ta 'bí 'duù mbe pèèmbí wó wálá.

Páwòlò cu wáràgà ji ndâ mbe kû kili ta rè mì Bìndi-Mbíri gbí gbata RÓMÀ

¹ Nínó a ye tí Páwòlò tí bòò mì Jézù tí Bìndi-Mbíri ká nô. Mbíri cu 'bì wó mítí ye máa, ye dù tí bòò mì yì; bìndi yí gii bàkà ye tí mbe ma Banga-Ngú-Có tí nó náa yí tí Mbíri

² ci ndâ 'duù gítí táánò sàà ta bà tuu ndâ mbe 'dòkò có mì wó ji ndâ 'duù ta có tí nó gbí wáràgà mì wó tí Mbíri nô.

³ Banga-Ngú-Có tí nó a có gítí 'Viì mì wó tí Mbíri, mbe gí tí 'duù ta rẹngbó bà jò yí 'do tí Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìziriyéli,

⁴ náa à gii nò wotí mì wó tí 'Viì-mì-Mbíri ni mítí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, tí Jézù tí Bìndi-Mbíri tí Mbe tí ndoo, go có mì tó Bèri.

⁵ Mbíri bàkà nambeè ji ze ta bà tuu ze ji ndâ 'duù á muu to tí nó 'dáá gí, tacó wàa, ndâ 'duù 'dáá gí 'ví dù tí ndâ mbe 'di có, wàa ndú 'ví tee njembí ndú mítí yí tí Mbíri ta rè mì Jézù tí Bìndi-Mbíri.

⁶ Rè yo tí ndâ 'duù Rómà delè kuu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa Mbíri tè'é tí ndú, tacó wàa, ndú 'ví dù tí ndâ 'duù mì Jézù tí Bìndi-Mbíri nô.

⁷ Ye kû cu wáràgà tí nó ji yo tí ndâ 'duù tí nó 'dáá gí náa Mbíri kû zè yo nìkì maa gbí gbata Rómà, náa Mbíri tè'é tí yo tacó bà bàkà yo tí ndâ tó 'duù mì wó nô. Ye kû 'deke tí ye ji Bu ndoo Mbíri, ye delè kû 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, máa, ndú 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Páwòlò 'deke tí wó ta bà 'dè nìkì maa ji Mbíri

⁸ Kpédélé có mì ye ji yo éno máa, ye kû 'dè nìkì maa ji Mbíri ta rè mì Jézù tí Bìndi-Mbíri tacó tí yo 'dáá gí. Tacó rẹ yo wu ta bà ùnje gítí Mbíri cee muu to tí nó gí.

⁹ Mbíri tí nó náa ye kû bàkà i ji yí ta njembí ye ta bà ma Banga-Ngú-Có mì 'Viì mì wó nó nò nò ni gí máa, ye ta o 'dáá gí kû 'deke tí ye ji yì tacó tí yo.

¹⁰ Ye kû 'deke tí ye máa, Mbíri má nì 'bâ gí, ye 'ví 'de ta kpokèjì bà ya gí mì yo kà.

¹¹ Go bà nò yo kuu tí ye ngé ndii gí, tacó wàa, ye 'ví 'dè ta ndâ 'bí có nínó mì Mbíri náa à gbí njembí ye nó ji yo, wàa yo 'ví yù tí.

¹² Gbí có tí nò éno máa, bà tee njembí ye mítí Bìndi-Mbírì bà konì yo, bìndi bà tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì delè bà konì ye.

¹³ Go bà 'va gbí tù yo kuu tí ye, ndâ ná'vindí, máa, ye ta o 'dáá gí kù koṛo có bà ya gí mì yo kà; káa nó mì ye ta o 'dáá gí kù zò káa dí. Ye kù jè ta bà ya gí mì yo kà, tacó wàa, ye 'ví 'de ta kpokèjì bà solo nje ndâ 'bí 'duù kà gítí kpokèjì mì yúco, á go ñinó náa ye bàkà ta ndi 'bá mì ndâ 'bí ka yo ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó sàa kùro gí nò.

¹⁴ Ye ga wú bà bàkà nèté ndâ Ìgìrìgì ta ndâ 'bí ña tende 'duù mítí mīrì ye gí. Wú bà bàkà nèté ndâ mbe 'dì gbí-o ta ndâ mbe ñónókó delè kácáá kuu tàkòcò ye.

¹⁵ Tacó ènò, a go bà ma Banga-Ngú-Có ká kù te ye ya tí gí mì yo kà.

Wotí mì Banga-Ngú-Có

¹⁶ Nò ro ye gítí Banga-Ngú-Có wálá, tacó Banga-Ngú-Có a wotí mì Mbírì náa yí kù njaanga ta wú 'do tí mīrì ndâ 'duù ñinó 'dáá mbe kù tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbírì nó 'do gbí vò i. Yí kù 'bità bà njaanga wú kpédélé'i a i 'do tí mīrì ndâ Ìzìrìyéli, bìndi yí bà gii njaanga 'do tí mīrì sè ndâ 'bí ña ndâ 'duù.

¹⁷ Banga-Ngú-Có kù túbà bà bàkà ndoo mì Mbírì tí ndâ jáá 'duù mì wó jì ndoo. Bà bàkà ndoo mì Mbírì tí ndâ jáá 'duù mì wó nò kù 'bità tí 'do tí bà tee njembí ndoo mítí Bìndi-Mbírì, nje delè gii gbo ká ta bà tee njembí ndoo mítí Bìndi-Mbírì. Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «'Duù tí nó jáá nó 'de 'válá 'do gbí bà tee njembí wó mítí Mbírì,» nò.

Ndâ vò i mì ndâ 'duù

¹⁸ Mbírì kpónó túbà kpo-tàkòcò mì wó 'do gbírì gítí ndâ 'duù ñinó ta nèté mì ndú ta yí tí Mbírì wálá nó, gii je ndâ 'duù ñinó náa ndú me jáá lá, mbe kù 'buuku muu yúco 'do gbí có mì ndâ vò i mì ndú nó gí.

¹⁹ Bà ñò có gítí Mbírì mì ndú ni me kpo có lá, tacó Mbírì túbà ndâ có tí nò jì ndú ngbàrángà'i gí.

²⁰ 'Do tí o bà suu to tí nó, ndâ ña i tí Mbírì náa ndoo ñò ta ro ndoo lá, go ndâ wotí mì wó mbe cee lá, gii je bà dù yí tí Mbírì dúú bà ya tí, ta o 'dáá gí kuu ngbàrángà'i kùro ndú, náa ndú kù ñò ni mítí ndâ i tí nó náa yí suu ndú nò. À má ènò, kpokèjì bà kii'ba mì ndú wálá.

²¹ Tacó ènò, ndú ñò Mbírì ni gí, káa ndú biya bà te duù mítí wó go ñinó náa à tí nó bíyá-biya, ndú delè 'dè niki maa jì yí lá. Ndú gii dù kù koṛo a ndâ ña 'vīrì có mì ndú

ta gbí ndú wálá. Bìndi ká vò muu ndú ta cèe kóró-koṛo có gbí wálá nó gii volo ndii ñinó sàa kùro nó gí.

²² Ndú kù bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'di gbí-o, káa ndú a ndâ mbe ñónókó.

²³ Ndú 'visi tí ndú 'do tí bà zeke ngba Mbíri tí nó náa yí bà dù ká dúú bà ya tí nó gítí bà zeke ngba ndâ 'bí ña i ñinó ta gbí ndú wálá mbe je kózò tí ndâ 'duù, ta ndâ nuù, ta ndâ nò, ta ndâ gù kpoo, náa ndú bà cì gí.

²⁴ Ñinò a gbí nderè có tí nó náa Mbíri jee ta tàmuu ndú ji ndâ i-zuù mì ndú mbe ñikì tí ndú, ta bà bàkà ndâ i-nô gbí òkò tí ndú nó ká nò.

²⁵ Tacó ndú 'visi yúco mì Mbíri ta 'vére. Ndú gii dù kù bàkà i, ta bà bàkà nèté a i ji ndâ i tí nó náa à suu ndú súu-suu nó, si bà bàkà i ji 'dóo mbe suu ndâ i, náa à 'ví ùlù yí dúú bà ya tí nó, mí to! Go-i-tí-nò.

²⁶ Tacó éno, Mbíri gii si tàmuu ndú ji ndâ i-nô mì ndú mbe ñikì tí ndú nò. Ndâ niù mì ndú bè bà toko bà sili á ta ndâ 'dakò mì ndú go ñinó náa à tí nó gí, kù toko bà sili ndí ká gbí òkò tí ndú tí ndâ niù ta kpéetí ndú.

²⁷ Ndâ 'dakò kpónó bè ndâ nawù ndú tà'i 'dáá gí, njembí ndú ká tí bà sì ta ndâ 'bí ka ndú 'dakò, ta nô ro ndú gítí wálá. Ñinò a i tí nó mbe si Mbíri 'ví waa có mití ndú go ñinó náa à tí nó ká nò.

²⁸ Ndú ñò Mbíri tí i kùro ndú lá, tacó éno, Mbíri gii je vò muu ji ndú, tacó waa, ndú 'ví bàkà káa ndâ i ñinó mbe 'vii ro 'bá lá nò.

²⁹ Ndú volo ndii bà gí; ndú a ndâ vo-vò mbe bèè ro Mbíri, ndâ vo-vò mbe gbolò njembí, ndâ vo-vò mbe go i, ndâ vo-vò mbe kiì, ndâ vo-vò mbe zi ku, ndâ vo-vò mbe gò gó, ndâ vo-vò mbe eendi ndâ 'duù, ndâ vo-vò mbe bàkà ndâ i mbe mìlisé tí ndâ 'duù, ndú a ndâ mbe 'dè ngùrù-ngùrù có.

³⁰ I tí ndú a bà ñi rè, ta bà sogo Mbíri, ta biimo, ta bà si ndâ kpo 'duù tí i lá, ta bà luguu tí ndú, ta bà 'di có mì ndâ bu ndú ta ndâ nawu ndú lá.

³¹ Muu tí ndú wálá, nambeè ta ndú go nambeè ta ngo díí, tó có gbí njembí ndú gítí ndâ 'bí 'duù wálá, yê ro 'duù tí ndú wálá.

³² Ndú ñò ni ngbáràngà'i gí, máa, có mì Mbíri máa, à 'vii ta 'duù ñinó mbe bàkà ña ndâ vò i tí nó káa ku, káa ndú kpòò kù bàkà ndú, ndú delè kpòò kù je wotí ji ndâ mbe kù bàkà ndú.

2

Bà waa có mì Mbíri

¹ À má éno, wò má kù waa có mití 'bí 'duù, wò kù duu nò a bù gítí lo ta 'bì lo. Tacó wò kpèti káa gba, wò ro 'dá lá,

wò kù bàkà káa gbèe ña vò i tí nò náa wò kù waa có mítí 'duù tí nò tacó nò.

² Ndoò ñò ni gî máa, Mbíri kù waa có ta yúco mítí 'duù mbe bàkà ña vò i tí nò náa ndoo kù waa có mítí 'duù tí nò tacó nò.

³ Káa wò koṛo máa, wò tí 'duù má waa có mítí ndâ mbe bàkà ña vò i tí nò, káa 'dóo wò ta miṛi lo delè kù bàkà gbèe ña ndâ vò i tí nò, wò bà ndo 'do nje bà waa có mì Mbíri gî?

⁴ Wò kù ño ña gbolò nambeè mì Mbíri nò ñó-ño? Bà zèè njembí Mbíri, ta bà toṛo ndâ vò i mì lo mítí wó tí bàà nò, 'dáá ṛo lo me có lá gî? Wò ñò ni lá máa, Mbíri kù bàkà ndâ i tí nò jì wò tacó waa wò 'ví 'visì ta muu lo 'do tí ndâ vò i mì lo?

⁵ Káa tù lo 'di có lá, wò ta ngbútù kù kili kpo-tàkòcò mì Mbíri mí muu lo ta o bà co Ṛi ba tùbà kpo-tàkòcò mì wó, ta bà tùbà bà waa có mì wó ta yúco nò.

⁶ Mbíri ta o tí nò bà ko mboo nètè mì 'duù jì yí 'vii ká ta po nètè mì wó.

⁷ Yí bà je 'válá ñinó mbe cee lá nó jì ndâ mbe nanaka muu ndú mítí bà bàkà tó i, ta ndâ mbe kù pà bà ñò ngba wó tí Mbíri, ta ndâ mbe pà kpokèjì gítí bà tègàrà yí, giì je ndâ mbe kù pà 'válá ñinó mbe cee lá náa yí kù je jì ndâ 'duù nò.

⁸ Káa ndâ 'duù ñinó mbe kù koṛo tó i ká gítí miṛi ndú, mbe tùbà bà 'di yúco lá, mbe kù 'di a có mì vò i nó bà ñò kpo-tàkòcò mì Mbíri mítí ndú ta ṛo ndú.

⁹ Ndâ 'duù tí nó 'dáá gî mbe bàkà vò i nó bà tù gázù, ndú delè bà kònò sé'i; ndâ Jùdéya ká bà ñò mítí ndú kùṛo, bìndi sè ndâ 'bí ña ndâ 'duù gí tàkò ndú.

¹⁰ Káa, Mbíri bà si ndâ 'duù ñinó mbe bàkà tó i nó 'ví dù gbí ngba'o, yí bà te duù mítí ndú, yí delè bà si ndú 'ví dù ñikì maa; ndâ Jùdéya kùṛo, bìndi sè ndâ 'bí ña ndâ 'duù gí tàkò ndú.

¹¹ Tacó 'bè gbí òkò tí ndâ 'duù kùṛo Mbíri wálá.

¹² Mbíri bà waa có mítí ndâ 'duù ñinó 'dáá gî mbe bàkà vò i, káa ndú me ndâ mbe ṛu ndi có mì Mòze lá nó, me ta có mì Mòze lá; káa yí bà waa có mítí ndâ 'duù ñinó mbe kù ṛu ndi có mì Mòze mbe bàkà vò i nó ta có mì Mòze.

¹³ Tacó ndâ 'duù kù 'vala jáá kùṛo Mbíri me ká ta bà 'di có mì Mòze cuki lá, à bà bàkà go có mì Mòze ká kù si ndâ 'duù kù co tí jáá kpokèjì mì Mbíri.

¹⁴ Ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá, mbe 'di ndâ có gbí wáràgà mì Mòze lá nó, má bàkà i go có mì Mòze 'do gbí 'dóo kóṛó-koṛo có mì ndú, kóṛó-koṛo có mì ndú nó gí tí có mì Mòze tacó tí ndú. Ndú tà kpèti má 'di có mì Mòze lá.

15 Ndâ cè ña bà bàkà i mì ndú kù túbà máa, Mbíri cu ndâ i tí nó náa Mòze 'dè có máa ndâ 'duù 'ví bàkà nó mí gbí njembí ndú gí. 'Bí i delè kù túbà ji ndú gbí njembí ndú máa, ndâ cè ña bà bàkà i mì ndú nó dú. Ndâ kóró-koṛo có mì ndú delè ta ndâ 'bí o kù kpì ngbàngà tí ndú, ndú delè ta ndâ 'bí o kù tì muu ndú.

16 Ta o bà co ɾi tí nó náa Mbíri kèjì gí bà tuu Jézù tí Bìndi-Mbíri gí bà waa có mítí ndâ có kóó tí nó gbí njembí ndâ 'duù nó, go Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kù ma nô.

Ndâ Jùdéyà ta có mì Mòze

17 Wò má 'dè có máa, wò a Jùdéyà mbe 'di có mì Mòze ta njembí lo gbaànjé, ta nô bà wu gbí nambeè tí nó gbí òkò tí yo ta Mbíri nó ɾo lo wálá;

18 wò tí mbe ñò có gbí njembí Mbíri ni gí, mbe ñò 'bè gbí òkò tí ndâ yúco ta 'verè ni gí, tacó à ñibà ndâ có mì Mòze ji wò gí;

19 wò má ñò ni ngbárángà'i gí, máa, wò a mbe kù ja ndâ mbe sú ɾo, tí ngba'o kùro ndâ 'duù tí nó mbe kù nó gbí 'dí'di'o nó,

20 tí mbe kù túbà bà lê tí ndâ i ji ndâ mbe ñónókó, tí mbe kù ñibà i ji ndâ 'viì, wò ñò ni ngbárángà'i gí, máa, có mì Mòze a yúco mbe kù je muu me gbolò ji ndâ 'duù;

21 wò kù ñibà i ji ndâ 'bí ka lo, káa wò ñibà i gítí 'dóo mɾi lo lá? Wò kù kò-kò ji ndâ 'duù máa, «Ngbà i lá,» káa wò kù ngbà i?

22 Wò kù 'dè có ji ndâ 'duù máa, «Bàkà bangbaya lá,» káa wò kù bàkà bangbaya? Wò tí mbe kù sogo ndâ sú mbíri ká dù ndi kù ngbà i ta wotí 'do tà ndâ 'bá mì ndâ sú mbíri?

23 Wò tí mbe kù wu gbí ndâ có mì Mòze ká kù kpò có mì Mbíri ta bà biya bà 'di có mì Mòze?

24 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó kù 'dè zu có gítí Mbíri 'do gbí có mì ndâ Jùdéyà mbe kpò có mì Mòze gí.»

25 Bà ya gí gbí gázâ a i ta i gbí me gbolò, náa wò má kù 'di có mì Mòze nó; káa wò má 'di có mì Mòze lá, bà ya wò gí gbí gázâ 'vii ká 'vii ta bà ya wò lá.

26 À má éno, 'bí 'duù mbe ya gí gbí gázâ lá má kpolo tí ndâ có gbí wáràgà mì Mòze, 'duù tí nó bà dù me ká go 'duù ñinó mbe ya gí gbí gázâ gí nó lá?

27 À má éno, ndâ 'duù tí nó mbe ya gí gbí gázâ lá, káa ndú kù kpolo tí ndâ có mì Mòze nó bà waa có mítí yo tí ndâ mbe ya gí gbí gázâ gí, káa yo kpolo tí ndâ có mì Mòze náa à kuu mì yo gbí wáràgà nó lá nô.

28 Tacó à kù nì cèe Jùdèyà a i mítí 'duù me ká gítí có máa à jò yí tí Jùdèyà gí nò lá. Gbolò i gbí bà ya gí gbí gázâ delè me káa bà po nje kú tí 'duù lá.

29 Cèe Jùdèyà a 'duù ñìnó ta njembí wó dú kùro Mbíri nò, cèe gázâ a i gbí njembí 'duù, cèe bà ya gí gbí gázâ a nètè mì Mbíri, à me có náa à cu mí gbí wáràgà sínò lá. À ùlù ña 'duù tí nò a Mbíri, à me ndâ 'duù muu to tí nó ká kù ùlù yí lá.

3

1 À gbí bà dù 'duù tí Jùdèyà a yè? À gbí bà ya 'duù gí gbí gázâ a yè?

2 I gbí bà dù 'duù tí Jùdèyà ngé. Kpédélé i gbí bà dù 'duù tí Jùdèyà a ñìnó máa, Mbíri táánò je ndâ có mì wó a i ji ndú.

3 A yè táánò ká bà bàkà tí náa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú má ñònòkò gbí 'bá ndú 'do tí Mbíri gí? Mbíri táánò bà ñònòkò a gbí 'bá wó 'do tí ndú go i mì ndú nò?

4 Gbaànjé lá! Kpèti ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí káa ndâ mbe 'vére, Mbíri bà dù ta o 'dáá gí ká tí mbe yúco, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì wó tí Mbíri máa,

«Tacó wàa, à 'ví ñò wò ni tí mbe yúco 'do tí ndâ có mì lo, wàa wò 'ví kpò nje ndâ 'duù gbí ngbàngà gí,» nò.

5 Káa 'bí 'vé a ñìnó máa, ndâ vò i mì ndoo má dù tí ndâ i mbe kù túbà máa, Mbíri a 'duù ñìnó jáá nó, ndoo 'ví 'dè gítí máa yè? Ndoò 'ví 'dè éno máa, Mbíri me 'duù ñìnó jáá nó lá, náa tàkòcò wó má kpolo gítí ndoo nò? Ye 'vee ndâ 'vé tí nó ká go bà 'vee 'vé mì ndâ 'duù nò.

6 Ngé lá! Tacó à má éno, Mbíri bà waa có mítí ndâ 'duù muu to tí nó ée?

7 Káa à má a ndâ 'vére mì ye ká kù si Mbíri 'ví túbà yúco mì wó gí sè ngbáràngà'i ndii ñìnó sàa kùro nó gí, à kpòò ñìnó kù 'dè ye máa, ye a mbe bàkà vò i, tacó yè?

8 Ndoò má bàkà vò i wàa ndâ vò i tí nó 'ví jò tó i káa yè? Á go có tí nó náa ndâ 'bí mbe 'dè vò nje kù cu mítí ndoo nò! Káa bà waa có mì ndú nò dú.

'Duù jáá kùro Mbíri wálá

9 Nò wàa yè? Ndoò tí ndâ Jùdèyà nìkì ndii sè ndâ 'bí 'duù gí? Ngé gí lá! Tacó ye 'dè sàa kùro gí, máa, ndoo tí ndâ Jùdèyà ta sè ña ndâ 'duù 'dáá a ndâ i-tà-tàmà mì vò i,

10 á go có tí nó náa à cu mí bà ndâ 'bí to gbí wáràgà mì Mbíri máa,

«'Bí 'duù gbaànjé tí 'duù jáá kùro Mbíri wálá,

11 'bí 'duù gbaànjé ta muu tí wó wálá,

'bí 'duù gbaànjé mbe pà bà tí Mbíri wálá.

12 Ndâ 'duù 'dáá 'visi kapí ndú gítí Mbíri gí,

ndú 'dáá ya lè gí,
'bí 'duù mbe bàkà tó i wálá,
kpêtí káa gbèè 'duù wálá.»

13 «Pó zì ndá có gbí nje ndú go pó zì ku gbí gùù,
à yè gbí nje ndú ma káa 'véřè,»

«Ndá có gbí nje ndú me juù go já kpoo.»

14 «À yè gbí nje ndú káa sémé ta ju có.»

15 «Kò ndú zí-zì gítí bà ya gí bà zi ku,

16 ndú má có tí kpokèjì,

à dù á bìndi ndú káa ndá mòòkò ta ndá i-yè ro,

17 ndú ò kpokèjì bà 'vala ta ndá 'duù gbí 'dè tí ni lá.»

18 «Ndú delè cì gúku tí Mbířì gbaànjé lá.»

19 Ndoò ò ni gí máa, ndá có tí nó gbí wáràgà mì Mòze nó 'dáá gí ká tacó tí ndá 'duù tí nó náa à kù zogo ndú ta có mì Mòze nó, tacó bà nè kpokèjì bà kù 'bà mì ndá 'duù gí, wàa Mbířì 'ví dù tí mbe waa có mì ndá 'duù 'dáá gí.

20 Tacó wotí tí có mì Mòze gítí bà bàkà 'bí 'duù gbaànjé muu to tí nó tí 'duù jáá kùro Mbířì nò wálá, i ònó náa có mì Mòze kù bàkà nó káa bà bàkà 'duù 'ví ò ni éno máa, yì a mbe bàkà vò i.

Ngú kpokèjì bà bàkà 'duù mì Mbířì tí 'duù jáá kùro wó

21 Káa Mbířì kpónó túbà 'bí òa ngú kpokèjì bà bàkà ndá 'duù mì wó tí ndá 'duù jáá kùro wó mbe có tende 'do tí có mì Mòze gí. Ndá có gbí wáràgà mì Mòze, ta ndá có gbí ndá wáràgà mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbířì, kù 'dè yúco a i gítí ngú kpokèjì tí nò.

22 Ngú kpokèjì bà bàkà ndá 'duù mì Mbířì tí ndá 'duù jáá kùro wó nò a bà tee njembí ndá 'duù ònó 'dáá gí mbe ùnje gítí Jézù nó mítí Jézù tí Bìndi-Mbířì, tacó 'bè gbí òkò tí ndá 'duù 'dáá gí kùro Mbířì wálá.

23 Tacó ndá 'duù 'dáá gí bàkà vò i, bìndi bà yee gbí ngba Mbířì gíi kpò ndú gí.

24 Káa a nambeè mì Mbířì náa yí bàkà jì ndá 'duù 'dáá gí sínò nó ká gí 'viindi nambeè gbí òkò tí ndá 'duù ta Mbířì ta řè mì Jézù tí Bìndi-Mbířì, tí mbe njaanga mīřì ndá 'duù 'do gbí vò i.

25 Mbířì je Bìndi-Mbířì tí Jézù tí i-cí-ci, tacó wàa mbelè wó 'ví dù tí i mbe si yì 'ví je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndá mbe tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbířì. Mbířì bàkà ènò tacó bà túbà jì ndá 'duù máa, yì tí Mbířì waa có ta yúco, tacó yì táánò sàà kùro kù tořò ndá vò i mì ndá 'duù mítí wó tí bàà.

26 Káa yí gbí ngú o tí nó kpónó nó kù túbà tí wó tí mbe kù waa có ta yúco ta bà bàkà ndá 'duù ònó mbe kù tee njembí ndú mítí Jézù nó tí ndá 'duù jáá kùro wó.

27 À má éno, ndoo kpónó bà wu gbí tí ndoo máa ndoo 'vala tí ndoo 'do gbí vò i gî á ta rè yè? 'Bí i náa ndoo bà wu gbí tí ndoo á tacó nò wálá. Tacó yè? Tacó náa ndoo kù 'di có mì Mòze nò? Ngé lá! Tacó ndoo kù tee njembí ndoo mítí Bìndi-Mbírì.

28 Tacó ndoo ùnje gî, máa, 'duù kù dù tí 'duù jáá kùro Mbírì ká 'do gbí bà tee njembí wó mítí Bìndi-Mbírì, me 'do gbí bà kpolo tí ndá có mì Mòze lá.

29 Yo kù koṛo có máa, Mbírì káa Mbírì mì ndá Ìzìrìyèlì ta kpéétí ndú? À me éno lá. Yí a Mbírì mì ndá 'bí tende ṅa 'duù delè.

30 Mbírì lê má ká gbaànjé, yí bà bàkà ndá Ìzìrìyèlì tí ndá 'duù jáá kùro wó 'do gbí có bà tee njembí ndú mítí Jézù, yí delè bà bàkà ndá 'duù ṅinó náa ndú me ndá Ìzìrìyèlì lá nó tí ndá 'duù jáá kùro wó delè 'do ká gbí có bà tee njembí ndú mítí Jézù.

31 Gbí có tí nò kpónó máa, ndoo 'va có mì Mòze gí 'dè gí tacó bà tee njembí ndoo mítí Jézù? Gbaànjé lá! Tende co tí, a bà tee njembí ndoo mítí Jézù ká kù si ndoo 'ví zèè có mì Mòze tí kpoò.

4

Bà mèlè ndi Àbìràámò

1 À má éno, ndoo 'ví 'dè gítí Àbìràámò tí 'duù tí nó mbe jò ndá bu ndoo nó máa yè?

2 Tacó áá táánò má a ndá i gbí 'bì Àbìràámò ká bàkà yí tí 'duù jáá kùro Mbírì, Àbìràámò táánò bà 'de i bà wu gbí tí wó tí gî. Káa yí bà wu gbí tí wó me mí kùro Mbírì lá.

3 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Àbìràámò táánò ùnje gítí Mbírì, tacó éno, Mbírì gii bàkà Àbìràámò tí 'duù jáá kùro wó.»

4 'Duù má 'de i 'do gbí bà ka wu'o, i tí nò a i gbí wu'o mì wó, à me i-nambeè lá.

5 Káa 'duù má bàkà nèté lá, káa yí kù tee njembí wó mítí Mbírì, tí mbe kù bàkà ndá mbe bàkà vò i tí ndá 'duù jáá kùro wó nó, a bà tee njembí 'duù tí nò mítí Mbírì ká bà si Mbírì 'ví bàkà yí tí 'duù jáá.

6 Káa kòcò Dàvídè tí gbolò gba mì ndá Ìzìrìyèlì táánò gítí ndá nambeè tí nó náa Mbírì bàkà jì 'duù ṅinó mbe bàkà nèté lá, káa yí gii si yí tí 'duù jáá kùro wó tí Mbírì nó, éno máa,

7 «Ndá 'duù tí nó náa Mbírì je à-cee-gî gítí ndá vò i mì ndú gî,
delè náa Mbírì 'bu i mí muu ndá vò i mì ndú gî nó,

a ndâ mbe tó pá!

8 'Duù ñinó náa Mbe tí ndoo bà si ndâ vò i mì wó tí có lá nó,
a mbe tó pá!»

9 Tó pá tí nò náa Dàvídè táánò 'dè có gítí nò ká tacó tí ndâ 'duù ñinó mbe ya gí gbí gâzâ gí nó cuki, wèè, à delè tacó tí ndâ 'duù ñinó mbe ya gí gbí gâzâ lá nó? Ndoò kù 'dè có máa, à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì, máa, «Àbiráámò táánò ùnje gítí Mbířì, tacó ènò, Mbířì gii si yí tí 'duù jáá 'do gbí có bà ùnje mì wó nò.»

10 Mbířì táánò bàkà Àbiráámò tí 'duù jáá kùro wó nò ta o ngàyi? Kùro bà ya yí gí gbí gâzâ, wèè, á bìnđi bà ya Àbiráámò gí gbí gâzâ? Mbířì bàkà yí a i kùro bà ya yí gí gbí gâzâ.

11 Yí gii ya gí gbí gâzâ a i bìnđi có tí nò, tacó bà túbà máa, Mbířì táánò bàkà yí tí 'duù jáá kùro wó tí Mbířì 'do gbí có bà tee njembí wó mítí wó si yì ya gí gbí gâzâ kálásè. Mbířì bàkà ènò taçó wàa Àbiráámò 'ví dù tí bu ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mbe ya gí gbí gâzâ lá, káa yì tí Mbířì gii bàkà ndú tí ndâ 'duù jáá kùro yì gí nò.

12 Àbiráámò delè a bu ndâ 'duù tí nó táánò mbe ya gí gbí gâzâ gí nó, me ká cuki tacó náa ndú ya gí gbí gâzâ gí nó lá; yí a bu ndú tacó ndú kù tee njembí ndú mítí Mbířì go i mì bu ndoo Àbiráámò táánò á kùro bà ya yí gí gbí gâzâ.

À 'de i tàkò cí mì Mbířì 'do gbí bà tee njembí 'duù mítí wó

13 Káa cí tí nó náa Mbířì táánò ci ta ndâ Àbiráámò ta ndâ 'viì bìnđi wó, máa, to tí nó bà dù tí mbèlè mì ndú nó, 'do me gbí có bà 'di có mì Mòze mì Àbiráámò nò lá. À gí a i 'do gbí có bà tee njembí Àbiráámò mítí Mbířì, bìnđi Mbířì gii bàkà yí tí 'duù jáá kùro wó.

14 Tacó à má 'dè có máa, à káa ndâ mbe 'di có mì Mòze ká zèè to tí nó tí mbèlè mì ndú, gbí ènó máa, bà tee njembí 'duù mítí Mbířì me i lá, i gbí ndâ cí mì Mbířì delè wálá.

15 Tacó có mì Mòze kù gí ta kpo-tàkòcò mì Mbířì gítí ndâ 'duù, káa bàndò tí nó náa có mì Mòze tí wálá nó, ndâ 'duù kpo có mì Mòze lá.

16 Tacó ènò, cí tí nó táánò náa Mbířì ci ta Àbiráámò nó rò kpolo ma a i mítí có bà tee njembí mítí wó tí Mbířì, cí tí nò kpolo ma a i gítí i-nambee mì Mbířì sínò ji ndâ 'viì-gù Àbiráámò 'dáá gí, à me ká cuki ji ndâ mbe kù kpolo tí ndâ có mì Mòze lá, à delè tacó tí ndâ mbe kù tee njembí ndú mítí Mbířì go i mì Àbiráámò, tacó yí a bu ndoo 'dáá gí,

17 á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, «Ye bàkà wò tí bu ndâ 'duù me mbè muu to tí nó gí,» nô. Àbiráámò a bu ndoo kùro Mbíri tí nó náa yí tee njembí wó mítí wó, tí mbe kù je 'válá ji ndâ ku, delè náa ndâ i ñinó náa ndú sàà wálá nó kù bàkà tí 'do gbí có mì wó nô.

18 Àbiráámò táánò ùndi i tàkò cí tí nó náa Mbíri ci ta yí máa, «Ndâ 'viì-gù lo bà me mbè go ndâ yii tàri,» nó kpòò, kpò tí. Káa yí kpòò kù tee káa njembí wó mítí Mbíri tacó ènò, yí gii gí tí bu ndâ 'duù me mbe.

19 Ndoò tí Àbiráámò ta o tí nó náa Mbíri ci ta yí gítí bà jò 'viì nò dè gítí zi'duù-vò; yí ta o tí nó nò ni gí máa, yí a kánji ku, yí delè gii nò ni gí máa, nawù yí Sára a kázá.

20 Kpèti ká ènò, yí zò gbí nje wó gítí có tí nó náa Mbíri ci ta yí nó lá, yí delè me kpìiki-kpìiki gítí bà tee njembí wó mítí Mbíri lá; bà tee njembí mítí Mbíri gii je wotí bà ùlù Mbíri ji yí ndii ñinó sàà kùro nó gí.

21 Có ta kponje gítí gbaànjé nje wó wálá a ñinó máa, «Yâ-cí-ci mì Mbíri kpili lá.»

22 Ñinò a gbí nderè có tí nó náa Mbíri gii si ta yí tí 'duù jáá kùro wó tí Mbíri nó ká nò.

23 Có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, «Áá táánò cu 'bì mítí wó máa yí a 'duù jáá kùro Mbíri,» nó, me ká gítí Àbiráámò ta kpéeti wó lá.

24 À cu delè gítí ndoo, náa ndoo má ùnje gítí 'duù tí nó mbe 'vala ndi Jézù tí nó,

25 náa à zi yí táánò tacó ndâ vò i mì ndoo, káa Mbíri gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó tacó bà bàkà ndoo tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri gí nô.

5

Bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri

1 À má ènò, ndoo lê má kù dù tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri 'do a i gbí có mì bà tee njembí ndoo mítí Mbíri, gbí òkò tí ndoo kù dù niki maa ta Mbíri ta rẹ Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri.

2 A bà tee njembí ndoo mítí Mbíri ta rẹ mì Jézù ká si ndoo 'ví yèè dè gítí Mbíri, náa yí kpónó kù bàkà ta nambeè ji ndoo ta o 'dáá gí, náa ndoo kù dùlù ta tí ndoo, kù koṛo ta có gítí bà dù gbí ngba Mbíri nô.

3 Káa à cuki nò me káa i ñinó náa ndoo bà dù ta líkí'o nó lá, ndoo delè bà dù ta líkí'o bà kònò ndâ sé'i mì ndoo, tacó a bà kònò ndâ sé'i ká kù jò yú njembí.

⁴ Káa a yú njembí ká kù jò cè bà bàkà i ñinó mbe kù peteke tàkòcò Mbíri nò, cè bà bàkà i ñinó mbe kù peteke tàkòcò Mbíri nó ká kù jò bà koṛo có li mítí Mbíri.

⁵ Káa bà koṛo có li mítí Mbíri te nò mí ro ndoo lá, tacó Bèri-mì-Mbíri náa à je ji ndoo nó yè gbí njembí ndoo ta tó bà zè tí mì Mbíri gí.

⁶ Bìndi-Mbíri táánò cì tacó tí ndoo ta o tí nó náa à gbí muu Mbíri nó, si ndoo tí ndâ mbe bàkà vò i; ta o tí nó wotí bà 'vala miṛi ndoo tí ndoo wálá, nje wú delè tí ndoo wálá nò.

⁷ Bà 'de 'duù ñinó mbe gbí gbí njembí wó gítí bà cì á muu 'duù ñinó jáá kùṛo Mbíri nó kpóló-kpolo, 'duù kpétí ndâ 'bî-lá bà zèè njembí wó tacó bà cì á muu tó 'duù gí.

⁸ Káa Mbíri túbà bà zè ndoo mì wó ñikì maa ji ndoo ta bà cì Bìndi-Mbíri á muu ndoo si ndoo táánò a ndâ mbe bàkà vò i.

⁹ Káa Bìndi-Mbíri lê táánò má bàkà ndoo tí ndâ 'duù jáá kùṛo Mbíri ta bà cì yí tacó tí ndoo gí, yí kpónó bà 'vala ndoo 'do nje kpo-tàkòcò mì Mbíri ta wotí ká tí .

¹⁰ Tacó 'Vii-mì-Mbíri lê má cì tacó bà bàkà ndoo tí ndâ kómbe Mbíri si ndoo táánò a ndâ ku'di tí Mbíri nó gí, yí kpónó bà 'vala ndoo 'do gbí ndâ vò i mì ndoo si yí tí wu wó nó ta wotí ká tí .

¹¹ Káa à cuki me ká éno lá, ndoo delè kù dù ta líkí'o Mbíri tí ndoo ta ṛè mì Mbe tí ndoo Jézù, náa ndoo kù zèè kómbeè ta Mbíri ta ṛè mì wó.

Ndâ Ádàmà ta Bìndi-Mbíri

¹² A gbèè 'dakò táánò ká gí ta vò i gí muu to tí nó, vò i gii gí ta ku, bìndi ku gii 'vèè cee gbí ña ndâ 'duù 'dáá gí, tacó ndâ 'duù 'dáá gí a ndâ mbe bàkà vò i.

¹³ Vò i táánò sàà kuu muu to tí nó kùṛo bà gí có mì Mòze, káa Mbíri táánò ki 'bì wó tí vò i mì ndâ 'duù tí bàndò tí nó náa có mì Mòze tí wálá nó lá.

¹⁴ Kpétí ká éno, ku táánò 'bità bà ziki ndâ 'duù 'do gbí o mì Ádàmà yee gbí o mì Mòze. Ta ndâ ña ñinò 'dáá gí, ndâ ña ndâ vò i mì ndâ 'duù tí nó náa ku táánò ziki ndú nó me go ña vò i mì Ádàmà ta o tí nó náa yí kpò ta có mì Mbíri nó lá. Ádàmà táánò ká go ngò've i gbí njí kùṛo 'duù tí nó kèji nò.

¹⁵ Káa i-nambeeè mì 'duù tí nó kèji nó me go vò i mì Ádàmà lá. Tacó vò i mì gbèè 'dakò má miì ndâ 'duù me mbè, kponje gítí wálá, máa, Mbíri bàkà nambeeè me gbolò sínò jì ndâ 'duù me mbè ta ṛè mì gbèè 'dakò tí nó tí Jézù, tí Bìndi-Mbíri nò.

¹⁶ Káa có tàkò gbèè i-nambeeè tí nó náa Mbíri je ji ndâ 'duù sínò nó me go có tàkò vò i mì gbèè 'dakò tí nó nò lá.

Tacó gbèè vò i gí ta bà waa có ku mítí ndâ 'duù, káa gbèè i-nambee mbe gí gí tàkò ndâ vò i me mbè kù njaanga miṛi ndâ 'duù á 'do gbí vò i.

17 À dú káa yúcó máa, ku kpónó zèè to 'do gbí có mì vò i mì gbèè 'dakò, ta ɾè mì gbèè 'dakò tí nò. Káa i tàkò i tí nó náa gbèè 'dakò tí nó tí Jézù tí Bindi-Mbíṛi bàkà nó me gbolò ngé ndii gí. Mbíṛi bàkà nambee ji ndoo me gbolò, yí delè gi ùnje bà dù ndoo tí ndâ jáá 'duù ta ɾè mì Jézù. Tacó éno, ndoo bà zogo to tí nó go ndâ kpo-kpò gba ta ɾè mì Jézù tí Bindi-Mbíṛi.

18 À má éno, go ñinó náa vò i mì gbèè 'dakò ká ga wú mítí miṛi ndâ 'duù 'dáá gí nó, à delè káa gbèè tó i náa gbèè 'dakò bàkà ká njaanga wú 'do tí miṛi ndâ 'duù 'dáá gí, à delè káa gbèè tó i tí nó ká je 'vála ji ndâ 'duù 'dáá gí.

19 Tacó à bàkà ndâ 'duù me mbè tí ndâ mbe bàkà vò i 'do gbí có bà 'di có lá mì gbèè 'dakò; à delè bà bàkà ndâ 'duù me mbè tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíṛi 'do gbí có bà 'di có mì gbèè 'dakò.

20 Có mì Mòze gí tacó bà àdi ndâ vò i, káa bàndò tí nó náa vò i àdi tí nó, nambee mì Mbíṛi àdi ndii gí,

21 tacó wàa, vò i má kù zèè to ta bà miṛi ndâ 'duù mì ku, nambee mì Mbíṛi 'ví zèè to ta bà co tí jáá kpokèjì mì Mbíṛi mbe ya ta ndoo gítí 'vála ñinó mbe cee lá nó ta ɾè mì Jézù tí Bindi-Mbíṛi, tí Mbe tí ndoo.

6

Vò i bà je bà i tí ye wála lá ká go ku, káa ye kù 'vala ta ɾè mì Bindi-Mbíṛi

1 Ndoò kpónó 'ví 'dè máa yè? Ndoò aanga muu ndoo ká mítí bà bàkà vò i, tacó wàa, Mbíṛi 'ví bàkà ta nambee ji ndoo me gbolò?

2 Ngé lá! Ndoò tí ndâ mbe biya vò i ká go ku 'ví dù ndi ndoo kù 'vala gbí vò i ta ña kpokèjì ngayi?

3 Yo ñò ni lá, máa, ta o tí nó náa áá táánò caka tí ndoo tacó bà dù toko ta Bindi-Mbíṛi tí Jézù nó, à delè caka tí ndoo tacó bà cì toko ta yí?

4 À má éno, áá táánò duu ndoo ta ndú ta bà caka tí ndoo ta ndú mí gbí ku, tacó wàa, ndoo delè 'ví 'vala ngú 'vála, go ñinó náa Bindi-Mbíṛi táánò 'vala ta ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta wotí mì Buù wò nò.

5 Tacó ndoo táánò má gbo ta ndú mí gbí bà cì ña ku mì wó nò gí, kponje gítí bà dù ndoo ta ndú gbaànjé gbí bà 'vala ndi ndoo 'do gbí muu'dú ndoo go i mì wó nò wála.

6 Ndoò ñò ni gí, máa, áá táánò gbì ká dii ndoo toko ta Bindi-Mbíṛi mítí njèèkpè mù tacó bà zi ká dii ndoo tí nó

náa vò i yè gbí gî nó gî. Tacó wàa, ndoo 'ví dù tí ndâ i-zógó-zogo mì vò i káká'i lá.

⁷ Tacó 'duù má cì gî, yí njaanga nò a miṛi wó 'do gbí vò i gî.

⁸ Káa ndoo táánò má cì ta ndâ Bìndi-Mbírì gî, ndoo ùnje gî, máa, ndoo delè 'vala ta ndú gî.

⁹ Tacó ndoo nò ni gî, máa, Bìndi-Mbírì bà cì ndi wó bìndi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò káká'i wálá; wotí mì ku káká'i gítí bà zi yí wálá.

¹⁰ Yí cì ta bà gbaànjé, ngbé, tacó bà cee wotí mì vò i; káa yí kpónó kù 'vala a i tí Mbírì.

¹¹ À má éno, yo kpónó 'ví nò tí yo á go ndâ ku 'duù jì vò i, wàa yo 'ví nò tí yo tí ndâ wu 'duù jì Mbírì ta ɾè mì Bìndi-Mbírì tí Jézù.

¹² Yo si vò i 'ví gèè bè wó mí gbí dùi yo tí nó tí putú káɾà nó lá; yo delè 'ví legee miṛi yo gí tàkò có mì go bà bàkà vò i lá.

¹³ Yo 'ví si ndâ bà to tí yo 'ví si tí ndú tí ndâ i bà bàkà nèté mì vò i lá; yo si tí yo a i jì Mbírì go ndâ 'duù ñinó náa yí 'vala ndú 'do gbí ku gî; yo lo muu gìrì jì Mbírì, wàa yí 'ví si ndâ bà to tí yo 'dáá gî tí ndâ i bà bàkà ta tó i;

¹⁴ bìndi vò i káká'i bà gèè bè wó mí muu yo wálá, tacó yo kpónó kù 'vala me ta có mì Mòze lá, yo kù 'vala a i ta nambeè mì Mbírì.

Yo kpónó a ndâ bòò mì Mbírì

¹⁵ Nò wàa yè? Nògí, ndoo bàkà vò i tacó náa ndoo kpónó kù 'vala me ta có mì Mòze lá, ndoo kù 'vala a i ta nambeè mì Mbírì nò wàa? Ngé lá!

¹⁶ Yo nò ni gî, máa, yo má si tí yo tí ndâ bòò mbe 'di có mì 'duù, yo gí tí ndâ bòò mì 'duù tí nò náa yo kù 'di có mì wó nò gî? Yo má kù 'di a có mì vò i, yo bà gbo nje ta ku, yo má kù 'di a có mì Mbírì, yo bà gbo nje ta bà dù tí ndâ 'duù jáá kùro Mbírì.

¹⁷ Káa yo 'ví 'dè ñikì maa jì Mbírì, tacó yo táánò a ndâ bòò mì vò i, káa yo kpónó zèè yúcó tí nó náa áá táánò ñibà jì yo nó ta njembí yo gbaànjé.

¹⁸ Áá táánò njaanga wú mì vò i 'do tí miṛi yo gî, bìndi àà gii ga mítí miṛi yo a wú mì yúcó.

¹⁹ Ye kpónó kù 'dè có jì yo ta nje có mì ndâ 'duù, tacó bà lê jé cee 'do tí 'duù lá, go ña ñinó náa yo ta 'bí o táánò si dùi yo tí i bà-nò-vò-ndô, ta bà bàkà ndâ vo-vò i ñinó mbe 'vii ɾo 'bá lá nò; à má éno, yo si dùi yo kpónó tí i bà bàkà ndâ i ñinó jáá, ta ndâ tó i kùro Mbírì.

²⁰ Ta o tí nó táánò náa yo a ndâ bòò mì vò i nó, njembí yo mù gítí có bà dù tí ndâ 'duù jáá kùro Mbírì lá.

²¹ Káa yo táánò 'de gbí ndâ i tí nó náa yo bàkà ndú káa à kpónó ɾo yo a nô ndú nó, a yè? Ndòngbú ndâ i tí nó a ku.

²² Káa à kpónó njaanga wú mì vò i 'do tí miɾi yo gî; yo kpónó gî tí ndâ bòò mì Mbíɾi gî, káa ndâ i náa yo 'de gbí bà dù tí ndâ bòò mì Mbíɾi a bà dù tí ndâ tó 'duù, ta bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nô.

²³ Tacó mboo tàkò vò i a ku, káa i-nambee tí nó náa Mbíɾi je sínò nó, a bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nó, ta bà 'vala toko ta Bindi-Mbíɾi tí Jézù, tí Mbe tí ndoo.

7

Yo ñò 'do mì ndâ mbe kò tí ndú

¹ Yo ñò ni lá, ndâ ná'vindí, tacó ye kú 'dè có tí nó a i ji ndâ mbe 'di gbí có mì Mòze gî, máa, có mì Mòze kú zogo 'duù ká si yí gbí wu wó?

² Có mì Mòze kú eɾe nawù 'dakò ji kù wó si kù wó káa wuù; káa kù niì má cì gî, wú tí nó náa có mì Mòze eɾe ta ndú tí ndâ 'dakò ta niì nó kaɾa 'do tí niì tí nó gî.

³ Gbí có tí nó éno máa, nawù 'dakò má dù ta 'bí tende 'dakò si kù wó káa wuù, có mì Mòze kú zèè yí, máa, yí a mbe zingbà 'dakò; káa 'bí 'dakò má zèè 'bì wó si kù wó cì gî, ɾè wó gbí ñinò kpòò me mbe zingbà 'dakò lá.

⁴ À má éno, bà cì Bindi-Mbíɾi mítí njèèkpè mù nó kpónó bàkà yo tí ndâ 'duù ñinó náa có mì Mòze kpónó káká'i zèè yo lá nó gî, ndâ ná'vindí, tacó yo kpónó a ndâ bà to tí diì wó; yo kpónó a ndâ nawù 'dakò tí nó náa Mbíɾi táánò 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó, tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ duù ñinó ta i ká gbí yo nó kùɾo Mbíɾi.

⁵ Tacó ta o tí nó táánò si ndoo kú 'vala ká gí tàkò có mì diì ndoo tí nó mbe yè ta vò i gî nó, có mì Mòze ta o tí nó tanga go vò i 'vèè cee gbí ndâ bà to tí diì ndoo 'dáá gî, kú jò ku.

⁶ Káa ndoo kpónó njaanga wú mì có mì Mòze 'do tí miɾi ndoo gî; a bà cì ndoo ká 'vala ndoo 'do 'bì có mì Mòze táánò tí miɾi ndoo nô; áá táánò njaanga miɾi ndoo 'do gbí có mì Mòze tacó wàa ndoo 'ví bàkà nètè ji Mbíɾi gbí ngú kpokèji mì Bèɾi-mì-Mbíɾi, me gbí ká kpokèji mì Mòze náa à cu mí gbí wáràgà nó lá.

Bà ngii nge ta vò i

⁷ Ndoò kpónó 'ví 'dè máa yè? Ndoò 'ví 'dè máa, có mì Mòze a vò i kùɾo Mbíɾi? Gbaànjé lá! Tacó áá táánò má me có mì Mòze lá, ye gí bà ñò vò i kùɾo Mbíɾi ni wálá. Áá táánò má me có mì Mòze lá, ye táánò bà ñò ni éno máa, bà dù ta go i mì ndâ 'bí 'duù a vò i nó wálá.

⁸ Káa vò i gii 'de kpokèjì bà tanga go ndâ i mì ndâ 'duù mí tí ye 'do gbí có mì Mòze nò. Tacó có mì Mòze má wálá, vò i cì gî.

⁹ Ta o tí nó táánò náa ye 'di ndâ có mì Mòze lá nó, ye a wu 'duù; káa ndâ có mì Mòze mâ gii gî gî, vò i gii 'vala ndi wó gî, bindi ye gii cì gî;

¹⁰ ndâ có tí nó mì Mòze, náa àá táánò 'dè ji ndâ 'duù tí ndâ có mbe je 'wálá nó, gii 'visì tí ji ye tí ndâ i ku.

¹¹ Tacó vò i gii 'de kpokèjì gítí bà eendi ye, bindi vò i gii zi ye gî, 'do gbí có mì có mì Mòze.

¹² À má éno, ndâ có mì Mòze a ndâ có mì Mbíri, kòcò Mòze delè a kòcò Mbíri, tí kòcò yúcó, delè tí kòcò tó có.

¹³ Gbí có tí nó máa, a i tí nó tí tó i nó táánò ká ja ku gí tí gítí ye? Ngé lá! Áá táánò a vò i ká zi ye tacó bà túbà tí wó ngbárángà 'i gí sè tí ku mbe zi ye ta rẹ̀ mì tó i, vò i kù 'visì ndâ có mì Mòze á tí ndâ tó có nó tí ndâ vò i, tacó bà túbà tí wó tí 'dóó i tí nó tí vò i nô.

Ndâ i mbe ònòkò tí gbí muu 'duù

¹⁴ Ndoò òò ni gî máa, ndâ có mì Mòze a ndâ có mì Mbíri, káa ye a 'duù muu to tí nó, náa à sì ye tí bòò ji vò i gî.

¹⁵ Ye 'di gbí ndâ i tí nó náa ye kù bàkà nó lá. Tacó ye kù bàkà me ndâ i tí nó ta go ndú tí ye nó lá. Ye kù bàkà káa ndâ i tí nó náa ye kù sogo ndú nô.

¹⁶ Ye kpónó má bàkà i ònó ta go tí ye wálá nó, ye ùnje gî, máa, có mì Mòze a yúcó.

¹⁷ À má éno, à me ye ká kù bàkà i ta muu ye lá, a vò i tí nó mbe kù dù gbí njembí ye nó ká kù bàkà nèté.

¹⁸ Tacó ye òò ni gî, máa, gbèè tó i mbe kù 'vala gbí dìi ye wálá, ye kù nì a gbí tú ye tí nó mbe yè ta vò i gî nô. Go bà bàkà i ònó tí i dú nó kuu gbí njembí ye, káa, wotí bà bàkà tí ye wálá.

¹⁹ Tacó ye bàkà ndâ tó i tí nó ta go ndú tí ye nó lá, ye kù bàkà a ndâ vò i tí nó ta go ndú tí ye wálá nô.

²⁰ À má éno, ye má bàkà i ònó ta go tí ye lá nó, gbí éno máa, à me ye ká bàkà lá, a vò i tí nó mbe bàkà kudu mì wó mí gbí njembí ye gî nó ká bàkà .

²¹ Tacó éno, ye kpónó gii òò éno máa, a 'bí i ká kù bàkà nèté, tacó ye má 'dè có máa ye bàkà tó i, à kù co 'bì ye káa vò i.

²² Tacó à ngéé gbí njembí ye tà 'i kà a go bà bàkà go có mì Mbíri,

²³ káa ye kù òò 'bí tende có kù bàkà nèté cee gbí dìi ye 'dáá gî, kù tè tó có tí nó gbí muu ye nó ta gó. Nìno a i tí nó mbe kù bàkà ye tí zà-za gó mì vò i tí nó mbe bàkà kudu mì wó cee gbí dìi ye 'dáá gî nó ká nó.

²⁴ A ña yê yè ká tí ye éno! A 'di ká bà 'vala ye 'do tí dii tí nó mbe kú ya ta ye gí nje ku nó?

²⁵ À ùlù Mbíri ta ɾè m̀ Jézù tí Bìndi-Mbíri tí Mbe tí ndoo!

À káa ye 'do gbí 'dóo bà koɾo có mì ye ká kú bàkà go có mì Mbíri, káa dii ye tí nó mbe yè ta vò i gí nó 'di a có mì vò i.

8

Bà 'vala ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri

¹ À má éno, à kpónó bà waa có mítí ndâ 'duù tí nó mbe kú 'vala toko ta Bìndi-Mbíri tí Jézù nó wálá,

² tacó có mì Bèri mì 'válá, mbe kú 'vala ndâ mbe kú 'vala toko ta Bìndi-Mbíri tí Jézù nó, njaanga wú mì ndâ ku ta vò i 'do tí miɾi ye gí.

³ Tacó i tí nó náa bà bàkà táánò kpò có mì Mòze gí, tacó dii ndoo tí nó náa vò i yè gbí gí nó jo'doko wotí mì có mì Mòze gí nó, Mbíri giì bàkà gí; Mbíri kpò nje vò i ta bà tuu 'viì mì wó ta tú wó go tú 'duù ta vò i yè gbí gí, bìndi Mbíri giì waa có mítí vò i tí nó gbí tú wó nò.

⁴ Mbíri bàkà éno tacó waa, ndoo 'ví 'di ta có tí nó náa có mì Mòze 'dè ji ndoo nó, ta bà 'di có mì Bèri; ndoo 'ví 'di me có mì dii ndoo tí nó mbe yè ta vò i gí nó lá.

⁵ Tacó ndâ 'duù ñinó mbe kú 'vala go có mì dii ndú nó kú koɾo có ká gítí ndâ i mì dii ndú, bìndi ndâ ñinó mbe kú 'vala go có mì Bèri nó kú koɾo có ká gítí ndâ i mì Bèri.

⁶ Bà koɾo có ká gítí dii 'duù kú je a ku ji 'duù káa bà koɾo có gítí Bèri kú je a 'válá ñinó mbe cee lá nó ji 'duù, à delè kú si 'duù 'ví dù ta 'dè njembí wó gítí Mbíri.

⁷ Tacó muu 'duù ñinó mbe kú koɾo có ká gítí dii wó nó a muu ku'di tí Mbíri, ña muu tí nó gítí bà 'di có mì Mbíri ngé gí wálá. Wotí bà 'di có mì Mbíri tí ña muu tí nó kpokoo gí wálá,

⁸ wotí bà peteke tàkòcò Mbíri delè tí ndâ 'duù tí nó mbe kú 'di có mì dii ndú nó wálá.

⁹ Káa yo kpónó kú 'di me có mì dii yo lá, yo kú 'di a có mì Bèri, náa Bèri-mi-Mbíri dú ta yúco má bàkà kudu mì wó á mí gbí njembí yo gí nò. 'Duù ñinó náa Bèri mì Bìndi-Mbíri gbí njembí wó wálá nó, me 'duù mì Bìndi-Mbíri lá.

¹⁰ Ku kpétí má ziki dii yo á 'do gbí có mì vò i gí, káa Bìndi-Mbíri má kú 'vala gbí njembí yo, gbí éno máa, lílì yo kpòcò kú 'vala ká 'vala, tacó à 'viindi nambeè gbí òkò tí yo ta Mbíri gí.

¹¹ Bèri mì mbe te Jézù 'do gbí ku gí yaà nó má kú dù gbí njembí yo, yí tí mbe te Bìndi-Mbíri tí Jézù gí yaà 'do gbí ku

nò delè bà si Bèri mì wó 'ví je 'válá ji ndâ diì tí nó tí ndâ i mì ku nó gî.

¹² À má éno, à me i mì diì ndoo ká muu ndoo, wàa ndoo 'ví 'vala tí go có mì diì ndoo nò lá, ndâ ná'vindí ye,

¹³ tacó yo má kù 'vala go có mì diì yo, yo bà cì gî, káa yo má kù 'vala go có mì Bèri, wàa yo 'ví ziki ndâ nètè mì vò i gî, yo bà 'vala gî.

¹⁴ Ndâ 'duù tí nó náa Bèri-mì-Mbíri kù tè kùro ndú nó a ndâ 'viì mì Mbíri.

¹⁵ Tacó Bèri tí nó mì Mbíri náa yí je ji yo nò, me bèri ñinó mbe bàkà yo tí ndâ bòò nó lá, yí delè me bèri ñinó mbe te gúku mítí yo nó lá. Yí a Bèri ñinó mbe bàkà yo tí ndâ 'viì mì Mbíri, tí Bèri ñinó mbe si yo kù nì, «Áá Bàbá, àá Buù!» mítí Mbíri.

¹⁶ Bèri-mì-Mbíri ùnje gî máa ndoo kù 'dè a yúco máa, ndoo a ndâ 'viì mì Mbíri.

¹⁷ Káa ndoo má a ndâ 'viì mì Mbíri, ndoo a ndâ mbe zèè mbèlè, tí ndâ mbe zèè mbèlè mì Mbíri, ndoo delè a ndâ ka Bìndi-Mbíri mbe zèè mbèlè. Ndoò má gbo ta ndâ Bìndi-Mbíri mí gbí bà kònò sé'i mì wó gî, Mbíri delè bà te duù mítí ndoo ta ndú.

Banga o tacó tí ndâ 'duù mì Mbíri wúnò

¹⁸ Ye si bà mbu ndò tí nó náa ndoo kpónó kù mbu nó tí i ro ye, wàa ye 'ví 'viì mítí ña banga o tí nó náa Mbíri kù si ù ta ndi ndoo nó lá.

¹⁹ Tacó ndâ i tí nó 'dáá náa Mbíri suu ndú nó léngé-linge kù ù bà co ri tí nó náa Mbíri bà túbà tí ndâ 'viì mì wó nò.

²⁰ Tacó Mbíri táánò waa có mítí ndâ i tí nó náa yí suu ndú nó me 'do gbí có mì ndú lá; Mbíri waa có tí nó ká 'do gbí có mì wó gbí njembí wó tí Mbíri, ta bà koṛo có,

²¹ máa, yì wúnò bà njaanga miṛi ndâ i tí nó náa yì suu ndú nó do gbí bà volo ndò, tacó wàa, ndú 'ví dù gbí ngba'o go i mì ndâ 'viì mì Mbíri.

²² Ndoò ñò ni gî, máa, ndâ i tí nó náa Mbíri suu ndú nó 'dáá gî kù mèlè-mélè ta sé'i go i mì niì ta gó-káyì tí wó nó, 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó yee tí wúnó.

²³ Káa à me káa ndâ i tí nó náa Mbíri suu ndú nó ká kù mèlè-mélè ta kpéetí ndú cuki lá; ndoo tí ndâ kpédélé 'duù tí nó náa Mbíri je Bèri mì wó ji ndoo tí i-nambeè nó delè kù mèlè-mélè gbí njembí ndoo kù ù ta ndi bà bàkà ndoo mì Mbíri tí ndâ 'viì-kó-ko mì wó, wàa yí 'ví si diì ndoo 'ví volo lá.

²⁴ Tacó àá táánò 'vala ndoo a bà ù bà dù ndoo tí ndâ 'viì ñinó náa a Mbíri ká ko ndoo. Káa ndoo má ñò i tí nó náa

ndoo kù ù nó gî, ɾè ñìnò káká'i me bà ù i lá. Tacó a 'di jé ká ù i tí nó náa yí 'de gî nó gî?

25 Káa ndoo má kù ù a ndi i ñìnó náa ndoo ñò ta ɾo ndoo lá nó, ndoo kù ù ta bà zèè njembí ndoo.

26 Bèri-mì-Mbíri kù koni ndoo tacó wotí tí ndoo wálá, delè tacó ndoo ni bà 'deke tí ndoo ji Mbíri go ñìnó náa à tí nó lá; káa Bèri kù 'deke tí wó ji Mbíri tacó tí ndoo ta bà ɾengà gbí njembí wó tí ña ñìnó náa 'duù bà ni bà 'dè gbí ta nje wó wálá.

27 Káa à káa Mbíri tí mbe ñò ndâ có gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gî ká 'di gbí có tí nò gbí njembí Bèri nò, tacó Bèri kù 'deke tí wó ji Mbíri tacó tí ndâ 'duù mì Mbíri 'vii ta có gbí njembí Mbíri.

28 Ndoò ñò ni gî, máa, Mbíri kù bàkà ndâ i 'dáá ká ta ɾè mì tó i ji ndâ 'duù ñìnó mbe zè yí ñikì maa, náa yí tè'é tí ndú 'do gbí 'doó có mì wó gbí muu wó nò.

29 Ndâ 'duù tí nó náa Mbíri tè'é tí ndú nó a ndâ 'duù ñìnó náa yí cu 'bì wó mítí ndú sàà táánò, tacó wàa, ndú 'ví dù tí ndâ cè kózò tí 'Viì mì yí tí Mbíri, wàa 'Viì mì yí 'ví dù tí 'viì-kiri mì ndú gbí òkò tí ndâ mbè ná'vindi.

30 Mbíri tè'é tí ndâ 'duù tí nó náa yí cu 'bì wó mítí ndú sàà kùɾo gî nò, yí delè giì bàkà ndâ 'duù tí nó náa yí tè'é tí ndú tí ndâ 'duù jáá kùɾo wó, bìndi yí giì te banga mítí ndâ 'duù tí nó náa yí bàkà ndú tí ndâ jáá 'duù á kùɾo wó nò.

Mbíri kù zè ndoo ñikì maa ta ɾè mì Bìndi-Mbíri

31 À má éno, ndoo kpónó 'ví 'dè gítí ña ñìnò a ña có yè? Có mì Mbíri má toko a i ta có mì ndoo, a 'di ká bà jòò gbí có ta ndoo?

32 Mbíri táánò lê má je 'Viì mì wó ji ku tacó tí ndoo gî, bà je ndâ tó i ñìnó náa à 'dáá kuu mì wó nó ji ndoo bà kpò yí gî?

33 A 'di ká bà kpi ngbàngà tí ndâ 'duù mì Mbíri náa yí cu 'bì wó mítí ndú nó? A Mbíri ká njaanga wú 'do tí miɾi ndú gî;

34 a 'di ká bà waa có mítí ndú? A Bìndi-Mbíri tí Jézù ká bà waa có mítí ndú? Ngé lá! Tacó a yí táánò ká cì tacó tí ndoo, bìndi yí giì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gî, yí kpónó kù ki tí wó tí bàndò náa à kù te duù mítí ngé ndii gî á ɾègbà tí Mbíri, kù 'deke tí wó ji Mbíri tacó tí ndoo.

35 A 'di ká bà njèè gbí òkò tí ndoo ta Bìndi-Mbíri tí mbe zè ndoo ñikì maa? A gbolò sé'i wèè, a 'bí ña i ká kù pèembí ndoo wèè, a bà mèèkè'i tí ndoo wèè, a làngàwiri wèè, a yé bòngò wèè, a vò i wèè, a ku?

36 Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «À kù ziki ze ta ɾi 'dáá gî tacó tí lo;

à kù bàkà i gítí ze go i gítí ndâ rómbo
nâa à kù ya ta ndú gí bà waa ndú,» nô.

³⁷ Káa ta ndâ ña ñìnò 'dáá gí, ndoo co gbí ñò ndâ vò i tí nó go tàsà ndoo nó ta ɾè mì 'duù tí nó mbe zè ndoo ñìkì maa nô.

³⁸⁻³⁹ Tacó ye ñò ni ngbárángà'i éno gí, máa, wotí mì ku gítí bà ñjèè gbí òkò tí ndoo ta Mbíri tí mbe zè ndoo ñìkì maa ta ɾè mì Bìndi-Mbíri tí Jézù tí Mbe tí ndoo nó wálá; wotí mì 'wálá gítí wálá, wotí mì ndâ basili gítí wálá, wotí mì ndâ 'bí bèri mbe kù jòò gbí có ta Mbíri gítí wálá, wotí mì ndâ i ñìnó nâa ndú kpónó kuu tí nó ta ndâ ñìnó kèjì nó gítí wálá, wotí mì 'bí i muu kùro to tí nó ta wotí mì 'bí i tà ngo gítí wálá, wotí mì 'bí i 'do gbí òkò tí ndâ i tí nó 'dáá gí nâa Mbíri suu ndú nó gítí wálá.

9

Mbíri cu 'bì wó mítí ndâ Ìzìrìyéli

¹ Có tí nó nâa ye kpónó kù 'dè nó a yúco; ye a 'duù mì Bìndi-Mbíri, ye 'dè 'vére lá, Bèri-mi-Mbíri delè kù 'dè có gbí ñjembí ye, máa, ye kù 'dè me 'vére lá.

² Sé có ba ɾé ye gí, ñjembí ye delè ta o 'dáá gí ká ɾo wu tacó tí ndâ nambe ye tí ndâ Ìzìrìyéli, tí ndâ 'dóó dù ye, tí ndâ mbelè ye.

³ Tacó Mbíri kùtáa má i ñjâ mítí ye, wàa yí 'ví mò ye 'do tí Bìndi-Mbíri gí tacó tí ndú, tàkòcò ye bà peteke ma.

⁴ Mbíri táánò cu 'bì wó mítí ndú á 'do gbí òkò tí ndâ 'duù, bìndi yí gù bàkà ndú tí ndâ 'vii mì wó, ndú táánò kù dù gbí ngba Mbíri, Mbíri táánò ñjù mùkà ta ndú, Mbíri táánò je ndâ có mì wó a i ji ndú, ndú táánò a ndâ cèe mbe ùlù Mbíri, Mbíri delè táánò ci ndâ cí mì wó a i ji ndú.

⁵ Ndâ bu ndú a ndâ Àbiráámò, ta Ìzákò, ta Jákòbè, tí ndâ ɾèngbó mbe jò Bìndi-Mbíri tí 'duù gí muu to tí nô. À ùlù Mbíri tí gba tí ndâ i 'dáá gí dúú bà ya tí ! Go-i-tí-nò.

⁶ Ye kù 'dè me có máa có mì Mbíri co to gí nó lá. Tacó ndâ 'duù tí nó 'dáá gí nâa ɾèngbó ndâ mbe jò ndú a Ìzìrìyéli nó 'dáá gí me ndâ cèe Ìzìrìyéli lá,

⁷ ndú delè 'dáá gí me ndâ yúco 'vii mì Àbiráámò tacó nâa Àbiráámò a ɾèngbó mbe jò ndâ bu ndú nó lá. Tacó kòcò Mbíri táánò ji Àbiráámò éno máa, «A Ìzákò ká bà jò ɾè lo.»

⁸ Gbí có tí nó éno máa, à kù ni 'vii mì Mbíri mítí 'duù me ká gítí ɾè bà jò yí mì Àbiráámò cuki lá; à kù ni a i mítí ndâ 'vii tí nó nâa Mbíri ci Àbiráámò gítí ndú nô.

⁹ Tacó cí tí nó náa Mbírì táánò ci ta Àbìráámò nó éno máa, «Ta o tí nó náa ye bà dele ndi ye nó, nawù lo Sàrà bà jò 'vii-'dakò.»

¹⁰ À me káa gbèe cí tí nó lá; ta o tí nó táánò náa 'dakò tí nó gbaànjé, tí Ìzákò, tí ká gù ndoo, tè ta nakáyì ndâ njemí mítí nawù wó Rèbékà nó,

¹¹⁻¹² Mbírì gii 'dè có ji Rèbékà si yí ta nakáyì tí wó máa, «'Duù ñinó náa a yí ká bà ñò ọọ ọọ kùro ji ka wó 'do gbí òkò tí ndâ njemí tí nó á gbí yì lo nó nó bà dù tí bòò mì ñinò bà tè gí tàkò wó nò.» Mbírì 'dè có tí nó si ndâ 'vii tí nó gbì yì nawu ndú nó bàkà tó i gbaànjé lá, ndú delè bàkà vò i gbaànjé lá, tacó bà túbà máa, Mbírì kú cu 'bì wó mítí 'duù 'do ká gbí 'dóó có mì wó náa à gbí njembí wó tí Mbírì, yí kú bàkà me 'do gbí ká có 'bí ọọ i náa 'duù bàkà nó lá.

¹³ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa, «Ye táánò zè Jákóbè ñikì ma, káa ye sogo Èzàwú,» nò.

¹⁴ À má éno, ndoo kpónó 'ví 'dè có máa yè? Ndoò 'dè có máa, Mbírì a mbe waa có ta 'véřè, wàà? Ngé lá!

¹⁵ Tacó kòcò Mbírì ji Mòze éno máa, «Ye bà bàkà nambeè ji 'duù ñinó ta go bà bàkà nambeè ji yí tí ye, bìndi ye delè bà ñò yè ọọ 'duù ñinó ta go bà ñò yè ọọ wó tí ye.»

¹⁶ À má éno, Mbírì kú bàkà nambeè ji 'duù me tacó máa a go nambeè ta yí ká tí 'duù tí nó nó lá, yí delè kú bàkà me tacó máa 'duù tí nó bàkà nèté tí kpoò nó lá, yí bàkà 'do ká gbí 'dóó nambeè mì wó.

¹⁷ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì wó tí Mbírì máa, yí 'dè có ji gbolò gba Másìrì, máa, «Ye táánò bàkà wò tí gbolò 'duù tacó bà túbà wotí mì ye, delè tacó wàa řè ye 'ví wu cee muu to tí nó 'dáá gí.»

¹⁸ À má éno, à káa có mì Mbírì bà bàkà nambeè ji 'duù, à delè káa có mì wó bà bàkà 'duù tí mbe ngbútù.

Ndâ kpo-tàkòcò ta nambeè mì Mbírì

¹⁹ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má 'vee ye máa, «Káa Mbírì kú pà nje ndâ 'duù tacó yè, lê náa yí ñò ni gí máa, 'bí 'duù ta wotí bà 'bee muu có ta yì tí wó wálá nó?»

²⁰ Ye delè bà 'vee yo máa, « <'Duù tà a yè, wàa yí 'ví 'vìsì ta có gí tàkò có mì Mbírì?> Nje kàřà kuu tí wó tacó bà 'vee mbe suu yí, máa, <Wó suu ye éno ta có yè wè?> »

²¹ À káa có mì muu-kàřà gbí njembí wó bà suu tú mì wó tí ngbúrú, à delè káa có mì wó bà suu tí sòřò.

²² Áá kùtàá má tí Mbírì a go bà túbà kpo-tàkòcò mì wó, delè ta go bà túbà wotí mì wó, wàa yí 'ví mìi ndâ 'duù tí nó mbe kú kpolo tàkòcò wó nó gí, a 'di ká bà 'dè có ta yí? Káa

ta ndâ ña ñinò 'dáá gî, yí kù zèè njembí wó kù 'vala ta ndâ 'duù tí nó,

²³ tacó bà túbà ña ngba wó tí nó náa yí kù tò mí muu ndoo tí ndâ 'duù tí nó náa yí kù bàkà nambeè ji ndoo nô, ndoo tí nó náa yí 'viindi bàndò mí gbí ngba wó kù ù ta ndi ndoo sàà gî nô.

²⁴ Tacó ndoo a ndâ 'duù mì wó náa yí tè'é tí ndoo, me cuki 'do ká gbí òkò tí ndâ Jùdèyà lá; ndâ 'bí 'duù náa yí tè'é tí ndú gbí òkò tí ndoo a ndâ Jùdèyà, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndoo a ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá.

²⁵ Ñinó a kòcò Mbíri náa Òsíyà, tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, cu mí gbí wáràgà mì wó máa, Mbíri máa,
«Ye bà 'dè có ji ndâ 'duù tí nó náa ndú táánò me ndâ 'duù mì ye lá nó,
máa ndú a ndâ 'duù mì ye;
bìndi ye bà 'dè có ji ndâ 'duù tí nó náa ye táánò zè ndú ñikì lá nó,
máa ye zè ndú ñikì ma.

²⁶ Káa tí bàndò tí nó náa ye táánò 'dè có ji ndâ 'duù máa,
«Yo me ndâ 'duù mì ye lá» nó,
ye bà 'dè có ji ndú máa,
«Yo a ndâ 'viì mì wu Mbíri».

²⁷ Káa Ìzáyà, tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, táánò 'dè có gítí ndâ Ìzìriyéli máa,
«Kpétí ndâ 'viì kòtí Ìzìriyéli má jò àdì go ñji ngoè gbí pù ngo,
Mbíri bà 'vala 'do gbí òkò tí ndú me ndâ 'duù me mbè lá;

²⁸ tacó Mbíri bà bàkà kpìiki-kpìiki gítí bà waa có mítí ndâ 'duù muu to tí nó ta wotí ká tí nó wálá.»

²⁹ Ìzáyà delè táánò gii 'dè 'bí có máa,
«Mbe tí ndoo, tí mbe wotí, táánò má ñò yê ɾo ndoo,
wàa yí 'ví si sè ñjò ndâ 'viì ji ndoo lá,
àá táánò bà o gbí mòòkò bìndi ndoo káa kùlè,
go ña i tí nó táánò mbe bàkà tí gbí ndâ gbata Sòdómà ta Gòmórà nô.»

³⁰ Ndoò kpónó 'ví 'dè máa yè? Ndâ 'duù tí nó táánò mbe ñò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri lá nó kpónó gí tí ndâ 'duù jáá kùɾo Mbíri, 'do gbí có bà tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbíri gí.

³¹ Káa ndâ 'duù mì Mbíri ká kpécè kù ɾu ndi có mì Mòze tacó bà bàkà ndú tí ndâ 'duù jáá kùɾo Mbíri, káa ndú pasuluku 'do tí bà dù tí ndâ 'duù jáá kùɾo Mbíri gí.

³² Ndú táánò 'de bà dù tí ndâ 'duù jáá kùɾo Mbíri lá tacó yè? Ndú táánò 'de lá, tacó ndú táánò kù pà me ta bà tee

njembí ndú mítí Mbíri lá, ndú pà a i ta bà bàkà ndâ nèté.
Ndú táánò tò kò ndú ta díí tí kpokèjì,

³³ á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,
Mbíri máa,

«Yo kpolo tí yo,

tacó ye kù te díí náa ndâ 'duù bà tò kò ndú tí mítí
kpokèjì gbí gbata Ziyónì,

tí díí mbe 'va ndâ 'duù mí to;

káa àá bà te nô mí ɾo 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó gí nó
wálá.»

10

¹ Ndâ ná'vindirí! I ñinó ta có gbí njembí ye, náa ye kù
'deke ta tí ye ji Mbíri kpolo ma tacó nó, a ñinó máa, yí 'ví
'vala ndâ 'dóó 'duù mì ye 'do gbí ndâ vò i.

² Ye kù 'dè yúcó muu ndú máa, có tí Mbíri gbí njembí
ndú ngé ndii gí, káa, ndú ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè
ta Mbíri ni kálásê.

³ Ndú gírì'o 'do tí jáá kpokèjì tí nó mì Mbíri nó gí; ndú gii
da a 'dóó ngú kpokèjì mì ndú. Ndú biya bà co tí jáá kpokèjì
tí nó mì Mbíri nó gí.

⁴ Káa Bìndi-Mbíri kpónó zi nje có mì Mòze gí, tacó bà
njaanga ndâ 'duù ñinó 'dáá gí mbe kù tee njembí ndú mítí
wó tí Bìndi-Mbíri nô.

'Válá mì Mbíri a i tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí

⁵ Mòze cu mí gbí wáràgà mì wó máa, 'duù ñinó mbe kù
dù tí 'duù jáá kùro Mbíri 'do gbí bà 'di có mì yí tí Mòze nó,
bà 'vala 'do gbí có tí nó.

⁶ Káa có ñinó náa à 'dè gítí bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri
'do gbí bà tee njembí wó mítí Bìndi-Mbíri éno máa, «A 'di
ká bà da bèngbà mítí ɾi tacó bà 'dò ya gí bà gí ta Bìndi-Mbíri
'do gbíri gí muu to tí nó?

⁷ Yo delè 'ví koɾo có máa, «A 'di ká bà ya gí tà to gí bà te
Bìndi-Mbíri tí wuù 'do gbí gùu ku wó gí sè?» »

⁸ Káa gbí có tí nó máa yè? Gbí có tí nó máa, có mì Mbíri
ká dê ta yo, à ká kuu nje mè yo, à delè kuu gbí njembí yo.
Có tí nó a có bà tee njembí mítí Bìndi-Mbíri, náa ze kù ma
nô.

⁹ Tacó yo má 'dè có ta nje yo máa, Jézù a Mbe tí yo, bìndi
yo gii ùnje ta njembí yo máa, Mbíri 'vala ndi wó 'do gbí
muu'dú wó gí, Mbíri bà 'vala yo 'do gbí ndâ vò i gí.

¹⁰ Tacó Mbíri kù bàkà 'duù tí jáá 'duù kùro wó tí Mbíri
'do gbí có bà tee njembí 'duù tí nó mítí Bìndi-Mbíri. Bìndi
yí gii 'vala 'duù 'do gbí vò i 'do gbí bà 'dè yúcó máa, Jézù a
Bìndi-Mbíri.

11 Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì máa, «Áa bà te nô mí ọ 'duù ñinó mbe kù tee njembí wó mítí Bìndi-Mbířì nó wálá,» nô.

12 Tacó 'bè gbí òkò tí ndâ Jùdèyà ta ndâ ọ ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó wálá; gbèe Mbířì tí nó tí Mbe tí ndâ Jùdèyà nó, delè káa Mbířì tí Mbe tí ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nô, tí gbèe Mbířì tí nó mbe kù cù 'dè ngo cù wó mítí ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mbe kù nì «Ákoo» jì yí nô.

13 Tacó Mbířì bà 'vala ndâ 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú ta ẹ̀ wó nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

14 Káa ndâ 'duù bà nì «Ákoo» jì Mbířì á ta kpokèjì ngàyi, náa ndú má ùnje gítí wó lá? Ndú delè bà ùnje gítí wó ta ọ kpokèjì ngàyi, náa ndú jé má 'di có tí wó lá? Ndú bà 'di có tí wó ta ọ kpokèjì ngàyi, náa 'bí 'duù mbe ma có tí wó jì ndú má wálá?

15 Ndú delè bà ma có tí wó jì ndâ 'duù ta ọ kpokèjì ngàyi, sè káa ñinó à má tuu ndú túú-tuu? Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì, máa, «Banga tí bà gí ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có ngé ndii gí!» nô.

16 Kpèťí ká éno, à me ndâ 'duù 'dáá gí táánò ká ùnje gítí Banga-Ngú-Có lá; tacó Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbířì táánò 'vee Mbířì máa, «A 'di ká ùnje gítí có tí nó náa ye ma jì ndú nó, Mbe tí ye?»

17 À má éno, bà tee njembí 'duù mítí Bìndi-Mbířì gí a i 'do tí có tí nó náa yí 'di nô, káa có tí nó náa yí 'di nò gí a i ta bà ma có gítí Bìndi-Mbířì.

18 Káa 'vé mì ye a ñinó máa, ndâ Ìzìriyèlì táánò 'di có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì ma nó lá, wè? Ndú 'di gí! Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì éno máa, «Kòcò ndú ya cee muu to tí nó gí.

Ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí 'di ndâ có mì ndú gí.»

19 'Bí 'vé mì ye káká'i a ñinó máa, ndâ Ìzìriyèlì 'di gbí có tí nó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì ma jì ndú nó gí, wè? Mòze dígísèé a kpédélé 'duù mbe 'visì có gí tàkò có tí nò, éno máa, Mbířì máa,

«Ye bà bàkà yo 'ví tò kù ta ndâ 'duù ñinó ta ẹ̀ ọ ndú wálá nô.

Ye bà bàkà ndâ 'duù ñinó ta gbí có mì ndú wálá nó 'ví kpolo tàkòcò yo.»

20 Bìndi, Ìzáyà gii 'dè có ta gúku tí wó wálá, máa, Mbířì máa,

«À 'de ye a ndâ 'duù ñinó mbe pà bà tí ye lá.

Ye túbà tí ye a i jì ndâ 'duù ñinó mbe 'vee bà tí ye lá,» nô.

²¹ Káa yí gù 'dè có gítí ndâ Ìzìrìyélì, máa, Mbírì máa, «Ye kù tù 'bì ye 'do tí bà co ñi, yee tí bà ta ñi, jì ndâ tù-ká-kpò-có tí ndâ mbe kù jòò gbí có ta ye.»

11

Mbírì biya ndâ 'duù mì wó tí ndâ Ìzìrìyélì lá

¹ Ye kpónó kù 'vee a 'vé, máa, Mbírì 'visì a kapí wó á gítí ndâ 'duù mì wó tí ndâ Ìzìrìyélì wè? Gbaànjé lá! 'Dóó ye kuu nó a Ìzìrìyélì, tí 'vii-gù Àbiráámò. Ye a 'vii kòtì Bènjámínò.

² Mbírì 'visì kapí wó gítí ndâ 'duù mì wó náa yí cu 'bì wó mítí ndú á 'do tí o bà 'bìtá bà suu to tí nó nó lá. Yo 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì gítí bà 'dè kòlòwò mì Èlìjà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì, jì Mbírì gítí ndâ Ìzìrìyélì nó lá?

³ Èlìjà 'dè kòlòwò gítí ndâ Ìzìrìyélì jì Mbírì máa, «Ndú mì ndâ mbe 'dòkò có mì lo léé gí, sè káa ye ta kpéétí ye, káa ndú delè kù pèè ta bà zi ye, Mbe tí ye! Ndú delè uu gbí ku-sòrò bà ci i jì wò 'dáá gí.»

⁴ Káa Mbírì gù 'visì có jì Èlìjà máa yè? Mbírì gù 'visì có jì yí máa, «Ye kù kpolo tí ndâ 'duù 7,000 mbe ùlù sú mbírì tí nó ta ñè wó a Bààlì lá nó tacó tí ye.»

⁵ Gbèè ña i tí nò wúnó bàkà tí gí, làmbu sè gbí ndáá ndâ Ìzìrìyélì gbaànjé-gbaànjé náa Mbírì cu 'bì wó mítí ndú ta nambeè mì wó kuu tí.

⁶ Mbírì cu 'bì wó mítí ndâ 'duù tí nò ta nambeè mì wó, yí cu 'bì wó mítí ndú me tacó máa ndú bàkà a tó i jì yí nò lá, tacó Mbírì táánò má cu 'bì wó mítí ndú tacó ndâ i ñìnó náa ndú bàkà nó, ñè ña nambeè tí nò bà dù me nambeè lá.

⁷ Nò wàa yè? Nò wàa, ndâ Ìzìrìyélì 'de i tí nó náa ndú táánò kù bàkà nèté tacó nó lá. A ndâ 'duù tí nó mbe me mbè lá, náa Mbírì cu 'bì wó mítí ndú nó ká 'de , káa tù sè ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú yoo 'do tí bà 'di é mì Mbírì gí;

⁸ á go có tí náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Mbírì je muu jì ndú lá.

Mbírì yoo ño ndú 'do tí bà ñò ndâ i gí,

Mbírì de tù ndú 'do tí bà 'di có gí yee gbí ñi tí nó wúnó,»
nò.

⁹ Bìndi kòcò Dàvídè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìrìyélì gù 'dè có máa,

«Bàndò bà zò i mì ndú 'ví dù tí wú náa à lè jì ndú,

bàndò bà zò i mì ndú 'ví dù tí bù náa à duu jì ndú,

à 'ví dù tí bàndò bà eendi ndú gítí vò i,

à 'ví dù tí bàndò bà waa có mítí ndú,

¹⁰ ño ndú 'ví di gí, wàa ndú 'ví ñò i lá,

ndòpí ndú 'ví loko ta du vò i ká dúú bà ya tí .»

11 Ye kpónó kù 'vee 'bí 'vé káká'i, «Ndâ Ìzìrìyèlì kpónó 'va nò a tí ndú to ngbé gî, wèè, ndú tò káa kò ndú sínò?» Gbaànjé lá! Tacó a bà 'va tí ndâ Ìzìrìyèlì to nò ká si Mbírì 'ví 'vala ndâ 'duù nìnó mbe nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó 'do gbí ndâ vò i mì ndú, tacó wàa, ndâ Ìzìrìyèlì 'ví tò kii ta ndú.

12 Káa vò i mì ndâ Ìzìrìyèlì má si Mbírì 'ví bàkà tó i me gbolò ji ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, bìndi bà pasì bà 'di có mì Mbírì mì ndú má si Mbírì 'ví bàkà tó i me gbolò ji ndâ 'duù nìnó mbe nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó, ña tó i tí nó náa Mbírì bàkà ji ndâ 'duù nó bà me gbolò go ña yè, náa ndâ Ìzìrìyèlì 'dáá má 'di có mì Mbírì delè gî nò!

13 Ye kpónó kù 'dè có a i ji yo tí ndâ 'duù tí nó ta ña yo me ndâ Ìzìrìyèlì lá nó, tacó Mbírì tuu ye a i ji ndâ 'duù tí nó ta ña ndú me ndâ Ìzìrìyèlì lá nò. Ndi 'dì tí nje ye gítí nèté mì ye wálá,

14 tacó wàa, ndâ nambe ye tí ndâ Ìzìrìyèlì 'ví tò ta kii ta yo, tacó wàa, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú 'ví 'de ta 'válá.

15 Tacó bà bè bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ Ìzìrìyèlì má gî a i ta bà 'viindi nambeè gbí òkò tí Mbírì ta ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, bà ùnje bà toko nambeè ta ndú mì Mbírì bà je a ña yè ji ndâ 'duù? Àá bà gî a i ta 'válá ji ndâ ku!

Mbírì bà 'vala ndâ 'duù nìnó náa ndú me ndâ Ìzìrìyèlì lá nó gî

16 À má ci muu njú kpédélé'i ji Mbírì gî, sè njú tí nó 'dáá gî a nìndi Mbírì. À má ci ndâ teè mû ji Mbírì gî, sè ndâ nè'bi mû tí nó 'dáá gî a ndâ i mì Mbírì.

17 Káa à kpónó má waaka ndâ 'bí wú bè 'dê cii gî, bìndi àá gii nanaka yo ndâ 'bí dó bè ju cii tí nó náa à waaka 'do gbí jìlì nó mí bìndi ndú,

18 yo 'ví me tí yo máa yo ma á ji ndâ wú bè 'dê cii tí nó náa à waaka ndú gí 'dè nó lá. Káa yo má me tí yo, yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, yo kù 'vala me 'do tí 'dóó teè yo lá.

19 Yo má 'dè có éno máa, «Àá táánò waaka ndú tacó bà ọ ze mí bìndi ndú,»

20 a yúco; àá táánò waaka ndú 'do gbí ngbútù mì ndú. Káa yo kù ọ tìyò tí kpoò ká tacó yo kù tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì. À má éno, yo 'ví mòò ọ yo lá. Yo dù ta gúku Mbírì tí yo.

21 Tacó yí táánò lê má waaka ndâ 'dóó bè 'dê cii tí nó gí to gî, yí delè bà si yo wálá.

22 Yo te mí gbí muu yo éno máa, Mbíri a mbe nambeè, yí delè a 'duù ñinó ta 'di á nje wó wálá; yí ño 'di ta bà waa có mítí 'duù ñinó mbe 'di có mì wó lá nó lá, káa yí kù bàkà nambeè á ji yo, náa go nambeè ta yí má ká kpòò kuu tí yo nò. Káa go nambeè ta yí má tí yo wálá, yí bà mò yo á 'do tí wó gí.

23 Káa ndá Ìziriyéli má si ngbútù mì ndú mí to gí, Mbíri bà dele ta ndú á gí bàndò mì ndú gí, tacó wotí bà dele ta ndú káká'i gí bàndò mì ndú kuu tí wó.

24 Tacó áá táánò má waaka yo tí ndá ju cii 'do tí 'dóó rẹngbó yo gbí jìlì, bìndi áá gii nanaka yo mítí bè 'dè cii tí nó náa à rò mí gbí po nji nó gí, bà nanaka ndi ndá nè'bi 'dè cii tí nó náa áá táánò waaka ndú nó mítí 'dóó bàndò mì ndú bà dù a dè có ngé ndii gí.

Mbíri ño yé ro ndá 'duù 'dáá gí

25 'Bí có gbí ngàngbùtù náa ye kpónó bà 'dè ji yo tacó wàa yo 'ví si ta tí yo máa yo ma nò lá, a ñinò, ndá ná'vindí: ndá Ìziriyéli bà bàkà ngbútù me ká dúú bà ya tí lá, ndú bà bàkà yee ká tí o tí nó náa ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Ìziriyéli lá nó má gí 'dáá gí mì Mbíri má kózò gí,

26 bìndi Mbíri bà gii 'vala ndá Ìziriyéli 'dáá gí. Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,
«Mbe 'vala ndá 'duù bà gí 'do Ziyóni;
yí bà 'vala ndá 'vii-gù Jákóbè 'do gbí ndá vò i 'dáá gí.

27 Ñinò bà dù a o bà njù mbelè mì ye ta ndú,
nàa ye má 'vala ndú 'do gbí ndá vò i mì ndú gí,» nô.

28 Ndá Ìziriyéli biya bà 'di Banga-Ngú-Có gí, tacó éno, ndú gí tí ndá ku'di tí Mbíri 'do gbí có mì yo. Káa à má gítí có bà cu 'bi Mbíri mítí ndú, ndú kpòò káa ndá wú-gbì-ré Mbíri ta rè mì ndá ká gù ndú.

29 Tacó Mbíri me mbe kù 'vèè gbí nje 'duù tacó i lá; yí delè má cu 'bi wó mítí 'duù gí, yí káká'i 'visì muu wó 'do tí 'duù tí nó lá.

30 À má gítí yo tí ndá 'duù tí nó mbe ño dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó, yo táánò kpò có mì Mbíri gí, káa Mbíri kpónó kù bàkà nambeè ta yo, tacó ndá Ìziriyéli táánò kpò có mì wó gí.

31 Ndá Ìziriyéli delè kpónó kù kpò có mì Mbíri, tacó wàa Mbíri 'ví bàkà ta nambeè ji ndá yi, á go ñinó náa yí táánò bàkà ji yo ta o tí nó náa yo táánò kpò có mì wó gí nô.

32 Tacó Mbíri zèè ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí mí gbí zàà mì kpò-có, tacó wàa yí 'ví bàkà nambeè ji ndú.

À ùlù Mbíri

³³ Ndâ i mì Mbírì me gbolò ngé ndii gî, yí a mbe 'di gbí-o, muu tí wó delè ngé ndii gî! A 'di ká bà ni bà 'dè gbí ndâ có mì wó náa yí ẹ̀re gba ndú gî nó? A 'di ká bà 'di gbí ndâ kpokèjì mì wó? Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì wó máa,

³⁴ «A 'di ká 'di gbí có gbí njembí Mbe tí ndoo?

A 'di ká kpo-gbì-tà-tù wó?

³⁵ A 'di jé ká je i-nambeè ji yí,

wàa yí 'ví ko ta mboo i mì 'duù tí nò?»

³⁶ Tacó a yí ká suu ndâ i 'dáá gî, ndâ i 'dáá gî kù dù 'do gbí có mì wó, ndâ i 'dáá gî delè á tacó tí wó. À ùlù yí kpòò ya tí . Go-i-tí-nò.

12

Yo 'vala ta bà bàkà nèté ji Mbírì

¹ À má éno, ye kù 'deke a tí ye ji yo, ndâ ná'vindí, máa, yo yòò tí, yo tí ndâ wu i-cí-ci ji Mbírì, tí ndâ tó i náa Mbírì 'ví lì 'bì wó mí tà ndú, tacó ọ̀a gbolò nambeè mì wó náa yí bàkà ji yo nò. Nìnò a ọ̀a cèè bà bàkà i ji Mbírì náa yo 'ví bàkà .

² Yo bàkà nèté ta có mì ndâ 'duù muu to tí nó lá, yo si Mbírì 'ví 'visì bà koṛo có mì yo tí ngú ọ̀a bà koṛo có mbe 'visì cè ọ̀a bà bàkà i mì yo tí ngú bà bàkà i. Tacó wàa, yo 'ví ọ̀ò ta có mì Mbírì ni , yo 'ví ọ̀ò ta tó i mì wó ni , yo delè 'ví ọ̀ò ta i ọ̀nó mbe 'vii ọ̀o 'bá tí cèè i nó ni .

³ A nambeè tí nó náa Mbírì bàkà ji ye nó ká si ye kù 'dè có ji yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî, máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo 'ví koṛo có máa, yì ma ndii bà gî nò lá. 'Duù 'ví koṛo có lèè, 'vii ta wotí bà tee njembí wó mítí Mbírì, náa Mbírì je ji yí,

⁴ jé ká go ọ̀nó náa ndâ bà to tí ndoo me mbè, káa bà to nìnò ká ta tende ọ̀a nèté mì wó nò.

⁵ Káa ndoo, kpétí má me mbè, ndoo a ndâ bà to tí Bìndi-Mbírì, náa à 'deeke 'duù ọ̀nò mítí ndâ tende bàndò tí kútí gbèè 'duù.

⁶ Mbírì njèè ndâ i-nambeè mì wó ji ndoo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî tende-tende, 'vii ká ta nambeè mì wó náa yí bàkà ji ndoo, tacó bà bàkà ta nèté.

À má éno, Mbírì má je ji 'duù a nèté bà ma có mì wó, 'duù tí nò 'ví ma có mì Mbírì 'vii ta wotí bà tee njembí wó mítí Mbírì, náa Mbírì je ji yí;

⁷ yí má je ji wò a bà bàkà nèté ndâ 'duù, wò 'ví bàkà nèté ndâ 'duù; yí má je wò a bà nìbà i ji ndâ 'duù, wò 'ví nìbà i ji ndâ 'duù;

⁸ yí má je jì wò a nèté bà je wotí jì ndâ 'duù, je wotí jì ndâ 'duù; yí má je jì wò a nèté bà je i jì ndâ 'duù, wò 'ví ñò ñó-ṛo-i gítí bà je i jì ndâ 'duù lá; yí má bàkà wò tí kùṛo ndâ 'duù, tè kùṛo ndú; yí má bàkà wò tí mbe nambeè, bàkà nambeè jì ndâ 'duù ta mbá-mbá tí lo.

⁹ Yo 'ví ze tí yo gbí òkò tí yo nìkì ta yúcó. Yo 'ví sogo vò i, wàa yo 'ví zèè i ñìnó tí tó i nó kácá-kácá.

¹⁰ Yo zè tí yo gbí òkò tí yo go i mì ndâ ná'vindí gbí òkò tí ndú, yo delè 'ví dù ta go bà tègàrà tí yo gbí òkò tí yo.

¹¹ Yo 'ví bàkà nèté tí kpoò, yo dù tí ndâ mbe kpó lá, yo bàkà nèté jì Mbe tí ndoo ta mbá-mbá tí yo.

¹² Bà koṛo có mì yo lì mítí Mbírì 'ví si yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, yo 'ví zèè njembí yo gbí ndâ vò o, yo delè 'ví 'deke tí yo jì Mbírì ta o 'dáá gí.

¹³ Yo 'ví je i-'bì yo tacó tí ndâ 'duù mì Mbírì ñìnó tí ndâ mbe yê nô, yo delè 'ví te wíṛi mítí ndâ mbe 'dó-'do.

¹⁴ Yo 'ví cù 'dê ngo cù yo mítí ndâ mbe kù mèèkè'i tí yo; yo be ndú lá, yo cù 'dê ngo cù yo mítí ndú.

¹⁵ Ndâ 'duù má ta líkí'o tí ndú, yo 'ví dù ta líkí'o tí yo ta ndú; ndú má kù wa gbí, yo delè 'ví wa gbí ta ndú.

¹⁶ Ndâ 'duù 'dáá gí 'ví dù á ṛo yo 'vii ká 'vii, yo mba tí yo lá, yo ñi kaà ta ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ i lá nô, yo 'ví bàkà tí yo tí ndâ mbe 'di gbí-o lá.

¹⁷ Yo 'ví ko mboo vò i ta vò i lá, yo koṛo có a i gítí bà bàkà i ñìnó tí cèè i nó kùṛo ndâ 'duù 'dáá gí.

¹⁸ Yo bàkà wotí tacó bà 'vala ta ndâ 'duù 'dáá gí nìkì maa.

¹⁹ Yo 'ví kèèndè vò i lá, ndâ kómbe ye, yo si a kpo-tàkòcò mì Mbírì ká 'ví kèèndè vò i muu yo; a go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, Mbírì máa, «Bà kèèndè vò i a i mì ye, ye bà ko mboo vò i ta vò i,» nô.

²⁰ À má éno, go má tí ndâ ku'dì tí yo, yo 'ví je i-zó-zò jì ndú, go ngo má tí ndú, yo 'ví je ngo jì ndú; tacó yo má bàkà éno, ndâ vò i mì ndú náa ndú kù bàkà mítí yo nò bà te nô mí ṛo ndú me gbolò.

²¹ Yo 'ví si vò i 'ví gèè bè wó mí muu yo lá, yo kpò muu vò i ta bà bàkà ndâ tó i.

13

Yo 'di có mì ndâ gba 'bá

¹ Yo 'dáá gí 'ví 'di có mì ndâ gba mbe kù zogo 'bá mì yo. Tacó a Mbírì ká je gba jì 'duù.

² À má éno, mbe kù jòò gbí có ta gba kù jòò nò a gbí có ta gba tí nó náa Mbírì le bèrè jì yí nô, káa ndâ mbe kù jòò gbí có kù pà a bà, bà waa có mì Mbírì mítí ndú.

³ Tacó 'duù ñinó mbe kù co tí jáá kpokèjì nó cì gúku tí ndâ gba lá, a ndâ mbe bàkà vò i ká kù cì gúku tí ndâ gba. À má éno, yo co tí jáá kpokèjì, ndâ gba 'ví ùlù ta yo, delè tacó wàa yo 'ví cì ta gúku tí ndú lá.

⁴ Gba a bòò mì Mbírì, náa Mbírì je yí tí mbe kù konì yo, káa yo má bàkà vò i, yo 'ví cì gúku tí wó, tacó Mbírì le bèrè jì yí me sínò lá; yí a bòò mì Mbírì, mbe kù waa có mítí ndâ mbe kù bàkà vò i á bìn̄di Mbírì.

⁵ À má éno, yo 'ví 'di có mì gba me ká cuki jì gúku bà waa có mì wó mítí yo lá, yo bàkà tacó yo ñò ni gî, máa, ñinò a i ñinó náa à tí nó ká nò.

⁶ Ñinò delè a nderè có tí nó náa yo 'ví gò ta i muu 'bá nó ká nò, tacó ndâ mbe kù bàkà nèté muu 'bá 'dáá gî a ndâ mbe bàkà nèté mì Mbírì, mbe kù bàkà nèté yo.

⁷ À má éno, yo 'ví sì ndâ có mì ndú 'do muu yo 'dáá gî; à má mì ndú muu yo a có bà gò i muu 'bá, yo gò 'do muu yo gî, à máa có bà sì muu ndâ 'dóó i mì yo, yo 'ví sì gî, yo delè 'ví sì ndú tí i ɾo yo, yo delè 'ví tègàrà ndú.

Yo zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa

⁸ Yo 'ví sì i mì 'bí 'duù gbaànjé 'ví dù á muu yo lá; à 'ví dù á muu yo káa có bà zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa, tacó 'duù ñinó mbe zè 'bí ka wó nìkì maa nó a mbe 'di có mì Mbírì.

⁹ Ndâ có mì Mbírì máa, «Wò 'ví bàkà bangbaya lá; wò 'ví zi 'duù lá; wò 'ví zingbà i lá; wò 'ví dù ta go i mì ndâ 'bí 'duù lá.» Káa ndâ có tí nó ta ndâ 'bí sè có mì Mbírì 'dáá gî toko gbaànjé bàkà a gbèe có tí nó máa, «Zè 'bí ka lo nìkì á go bà zè 'dóó tí lo nìkì mì lo,» nò.

¹⁰ 'Duù mbe zè 'bí ká wó nìkì maa bà bàkà vò i gítí ka wó nò wálá; à má éno, tó bà zè tí a bà 'di ndâ có mì Mbírì 'dáá gî.

¹¹ Yo bàkà éno, tacó yo ñò ni gî máa, o tí nó tí o bà ziya mì ndoo 'do tí ɾì nó kpónó gî gî. Tacó o bà 'vala ndoo kpónó dooko ta ndoo cotí ñinó táánò ta kpédélé o bà ùnje mì ndoo gítí Bìn̄di-Mbírì nó gî.

¹² Kùɾo bà too yé dooko gî; à má éno, ndoo mò ndâ i tí nó náa ndoo bàkà gbí 'dí'di'o nó gí nje seè, wàa ndoo 'ví 'viindi tí ndoo á gítí ndâ nèté gbí ngba'o.

¹³ Ndoo 'viindi ndâ cè ɲa bà bàkà i mì ndoo, wàa ndoo 'ví dù go ndâ 'duù ñinó mbe kù 'vala gbí ngba ɾi; bà bàkà ndâ i 'virímó-'virimo gbí 'dí'di'o káká'i wálá; bà sa ta pe káká'i wálá; có gítí ndâ vo-vò ka sili, ta bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ɾo 'bá lá nó káká'i wálá; bà gò gó ta bà 'dèèkè mà delè káká'i wálá; bà tò kii káká'i wàlà.

14 Káa yo 'ví si a Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì ká 'ví kpolo tí yo, wàa yo 'ví je mbí yo gítí ndâ vò i ñìnó mbe me líkí tí yo nó lá.

14

Waa có mítí ná'vindí lo lá

1 'Bí 'duù ñìnó ta wotí bà tee njembí wó mítí Bìndi-Mbírì me nǝ'dí tí wó nó má kuu gbí òkò tí yo, yo 'ví si yí, yo 'viiki gbí nje wó gítí ña bà koro có mì wó gítí ndâ ña i-zó-zò lá.

2 Tacó a bà tee njembí 'bí 'duù mítí Bìndi-Mbírì ká kù si yí kù zò ña ndâ i 'dáá gî, káa 'duù ñìnó ta wotí bà tee njembí wó mítí Bìndi-Mbírì me nǝ'dí tí wó nó kù zò káa ndâ kpátùyâ.

3 Káa 'duù ñìnó mbe kù zò ña ndâ i 'dáá gî nó 'ví cònje gítí 'duù ñìnó mbe kù guu gbí i-zó-zò guú-guu nó lá, wàa ndâ 'duù ñìnó mbe kù guu gbí i-zó-zò guú-guu nó 'ví waa có mítí ndâ mbe zò i sàkàmàà nó lá, tacó Mbírì ùnje gítí wó gî.

4 Káa wò tà a 'di, wàa wò 'ví waa ta có mítí bòò mì 'bí 'duù? À ká gbí nèté mì mbe tí wó bà ñò máa yí kuu tíyò, à delè ká gbí nèté mì wó bà ñò máa yí 'va tí wó to gî. Káa yí bà rò tíyò gî, tacó wotí bà bàkà yí 'ví rò tíyò kuu tí Mbe tí ndoo.

5 'Bí 'duù kù koro có máa 'bí ɾi gbaànjé ñikì co tí 'bí ɾi gî, káa 'bí 'duù kù koro có máa ndâ ɾi 'dáá gî 'vii ká 'vii. Káa 'duù 'ví eɾe muu wó ká mítí 'dóó có mì wó náa à gbí muu wó.

6 'Duù ñìnó mbe kù kpolo tí 'bí ɾi tí kpóló-kpolo ɾi nó, bàkà éno tacó bà tègàrà Mbe tí ndoo. 'Duù ñìnó delè mbe kù zò i nó, kù zò tacó bà tègàrà Mbe tí ndoo, tacó yí kù 'dè ñikì maa ji Mbírì tacó i-zó-zò tí nó náa yí kù zò nò. Káa 'duù ñìnó mbe kù guu gbí ndâ i-zó-zò nó, kù bàkà éno tacó bà tègàrà Mbe tí ndoo, yí delè kù 'dè ñikì maa ji Mbírì.

7 Tacó 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndoo mbe kù 'vala gítí mɾi wó nò wálá, 'bí 'duù gbaànjé delè mbe cì gítí mɾi wó nò wálá.

8 Ndoó má kù 'vala , ndoo kù 'vala tacó tí Mbe tí ndoo, ndoo má kù cì , ndoo delè kù cì tacó tí Mbe tí ndoo. À má éno, ndoo máa wu ndoo, ndoo a ndâ i mì Mbe tí ndoo, ndoo máa ku ndoo, ndoo delè káa ndâ i mì Mbe tí ndoo.

9 Ñìnó a gbí nderè có bà cì Bìndi-Mbírì, bìndi yí gii 'vala ndi wó káká'i 'do gbí muu'dú wó nó ká nò, tacó wàa, yí 'ví dù tí Mbe tí ndâ 'duù ñìnó mbe cì gî nó ta ndâ wu 'duù.

10 À má éno, wò kù waa có mítí ná'vindí lo tacó yè? Wò kù cònje gítí ná'vindí lo tacó yè? Tacó ndoo 'dáá gî wúnò bà rò tíyò kùro jàlàmbà bà waa có mì Mbírì,

11 tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, kòcò Mbe tí ndoo máa,

«Ye má kù 'vala ,

ndâ 'duù 'dáá gî bà kucuku muungbó ndú mí kùro ye,

ndâ 'duù gbí ndâ tende ña nje có 'dáá gî bà ùlù Mbírì ta o tí nò.»

12 Ndoò gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî bà yù gbí tí ndoo jì Mbírì.

Dù tí nderè bà bàkà vò i mì 'bí ka lo lá

13 À má éno, ndoo si bà dù kù 'viiki tí ndoo gbí òkò tí ndoo mí to, yo koṛo có ṛò a i mítí bà bàkà 'bí ña i ñinó mbe ga gbí kò 'bí ná'vindí yo lá, yo delè 'ví dù tí i ñinó mbe kù nè kpokèjì mì wó nó lá.

14 Ye ñò ni ngbàrangà'i ta ṛè mì Mbe tí ndoo Jézù gî, máa, 'bí i-zó-zò tí bêtí-i nò wálá, i-zó-zò a bêtí-i ká jì 'duù tí nó mbe kù koṛo có máa i-zó-zò tí nò a bêtí-i nò.

15 Njembí ná'vindí lo má ñikì gítí ña i tí nó náa wò kù zò nó lá, wò kù 'vala ta yí me ta njembí bà zè Mbírì lá. Si ña i tí nó náa wò kù zò nó 'ví dù tí i mbe volo 'duù ñinó náa Bìndi-Mbírì táánò cì tacó tí wó nó mí to.

16 À má éno, si ndâ 'duù 'ví 'dè vò có gítí i tí nó tí tó i-zó-zò mì lo nó lá.

17 Tacó kpóló-kpolo i mì ndoo tí ndâ 'duù mì Bìndi-Mbírì me bà zò i lá, kpóló-kpolo i mì ndoo delè me bà njù pe lá; kpóló-kpolo i mì ndoo a bà dù tí ndâ 'duù jáá Kùro Mbírì, ta bà dù ta 'dè njembí ndoo, gù je bà te líkí'o mì Bèri-mi-Mbírì mítí ndoo.

18 'Duù má bàkà nèté jì Bìndi-Mbírì gbí ña kpokèjì tí nò, tàkòcò Mbírì bà peteke gítí wó, ndâ 'duù delè bà si yí tí i.

19 À má éno, ndoo 'ví mòkò a tàkò i ñinó mbe kù si gbí òkò tí ndoo 'ví dù ñikì maa, gù je i ñinó mbe si ndoo kù je wotí bà konì tí ndoo gbí òkò tí ndoo jì ndoo nò.

20 Yo 'ví volo gbí nèté mì Mbírì tacó i-zó-zò lá. Ndâ i-zó-zò 'dáá gî a ndâ ngbàrangà i, káa à lè jì 'duù ñinó mbe zò 'bí ña i mbe si 'bí ka wó 'ví bàkà vò i nò.

21 Yúcó a bà zò yâ lá, ta bà njù pe, delè ta bà bàkà i ñinó mbe kù si 'bí ná'vindí yo 'ví bàkà vò i nó, lá.

22 Káa bà tee njembí yo kpónó mítí Mbírì nó 'ví dù tí có kóó gbí òkò tí yo ta Mbírì; káa 'duù ñinó mbe nì nikalaka gítí bà bàkà i ñinó náa yí ñò ni tí yúcó gî lá nó, a mbe tó pá.

23 Káa Mbírì kù waa có a i mítí 'duù ñinó mbe zò i ta njembí wó sósò'ò nò, tacó ña 'duù tí nò kù bàkà i me ta bà tee njembí wó mítí Mbírì lá, káa i ñinó náa 'duù bàkà me ta bà tee njembí wó mítí Mbírì lá nó, a vò i.

15

Peteke tàkòcò ndâ 'bí ka lo, peteke me ká tàkòcò lo ta kpéetí lo lá

¹ Ndoò tí ndâ 'duù ñinó ta wotí bà tee njembí mítí Bìndi-Mbíri kuu tí ndoo nó 'ví konì ndâ 'duù ñinó ta wotí bà tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbíri me njí'dí tí ndú nó tà bà te ndâ du ká'i ñinì ndú. Ndoò 'ví bàkà me káa i ñinó mbe kù peteke tàkòcò ndoo nó cuki lá.

² Ndoò kùtáa 'dáá gí bà bàkà i ñinó mbe kù peteke tàkòcò ndâ 'bí ka ndoo, ta bà konì ndú gítí bà 'de wotí gítí bà tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbíri.

³ Tacó Bìndi-Mbíri táánò koṛo có me ká gítí 'dóó miṛi wó cuki lá; á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, «Ndâ 'duù tí nó mbe kù go yo nó kù go a ye,» nô.

⁴ Káa ndâ có tí nó 'dáá gí náa à cu táánò sàa mí gbí wáràgà mì Mbíri nó, a i tacó bà je muu ji ndoo; tacó wàa, wáràgà mì Mbíri 'ví je bà zèè njembí, ta wotí bà koṛo có lì mítí Mbíri ji ndoo.

⁵ Ye kù 'deke tí ye ji Mbíri tí mbe kù je bà zèè njembí, delè tí mbe kù je wotí ji ndâ 'duù, máa, yí 'ví si yo 'ví 'vala ta gbí òkò tí yo níki maa go có mì Bìndi-Mbíri tí Jézù,

⁶ tacó wàa, có gbí muu yo 'dáá gí 'ví dù ká gbaànjé, wàa yo 'ví ùlù Mbíri tí nó tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri nó ta kòcò yo toko gbaànjé.

Banga-Ngú-Có tacó tí ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Ìziriyéli lá nó

⁷ Yo te wiṛi mítí yo gbí òkò tí yo, go bà te wiṛi mì Bìndi-Mbíri mítí yo, tacó bà ùlù Mbíri.

⁸ Tacó ye kù 'dè có ji yo máa, Bìndi-Mbíri táánò gí tí bòò mì ndâ 'duù mì ndâ Ìziriyéli ñinó mbe ya gí gbí gázâ gí nó, tacó bà túbà yúco mì Mbíri, tacó bà túbà máa, cí tí nó náa Mbíri táánò ci ta ndâ ká gù ndâ Ìziriyéli nó a yúco.

⁹ Yí gí delè tacó wàa ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Ìziriyéli lá nó 'ví ùlù Mbíri gítí nambeè mì wó, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,

«À má éno, ye bà ùlù rẹ lo tí Mbíri mí gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Ìziriyéli lá; ye bà be rẹ lo gbí cè,» nô.

¹⁰ À gii cu 'bí káká'i máa,

«Yo tí ndâ 'duù ñinó ta ña yo me ndâ Ìziriyéli lá nó 'dáá gí 'ví dùlù tí yo toko ta ndâ 'duù mì wó.»

¹¹ À gii cu 'bí máa,

«Yo tí ndâ 'duù ñinó náa ña yo me ndâ Ìziriyéli lá nó

'dáá gî 'ví ùlù Mbírì;
wàa, ndâ 'duù 'dáá gî 'ví ùlù yí.»

¹² Káa kòcò Ìzáyà máa,

«'Viì-gù Jéìsì kèjì,

yí bà gí tí gba mbe zogo ndâ 'duù

̀nìnó ta ̀nà ndú me ndâ Ìzìrìyélì lá nò,

ndâ 'duù ̀nìnó ta ̀nà ndú me ndâ Ìzìrìyélì lá nò

'ví kòrò có lì a i mítí wó.»

¹³ Ye kù 'deke tí ye máa, Mbírì tí nó náa yo kù kòrò có lì mítí wó nó, 'ví je líkí'o jì yo túkà'i, yí delè 'ví je 'dè njembí jì yo 'do gbí có bà ùnje mì yo, tacó wàa, wotí mì Bèrì-mì-Mbírì 'ví si yo 'ví kòrò có lì mítí Mbírì.

Nderè bà cu wáràgà tí nó mì Páwòlò ta gúku tí wó wálá

¹⁴ Ye ̀nò ni ngbárángà'i gî, ndâ ná'vindí, máa, yo a ndâ tó 'duù ngé ndii gî, yo delè a ndâ 'duù ta muu tí yo me gbolò, ta wotí bà nìbà i gbí òkò tí yo kuu tí yo.

¹⁵ Káa ye kù cu wáràgà tí nó jì yo ta gúku tí ye wálá, tacó bà 'va mbí yo gítí ndâ 'bí i, tacó nambeè tí nó náa Mbírì bàkà jì ye,

¹⁶ ta bà bàkà ye tí mbe bàkà nèté mì Bìndi-Mbírì tí Jézù, tí bu-Mbírì mbe kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì jì ndâ 'duù ̀nìnó náa ndú me ndâ Ìzìrìyélì lá nò, tacó wàa, Mbírì 'ví lì ta 'bì wó gí tà i-cí-ci mì ndâ 'duù ̀nìnó náa ndú me ndâ Ìzìrìyélì lá, náa Bèrì-mì-Mbírì bàkà tí ngbárángà'i gî nò.

¹⁷ Ye kù mòò ̀rò ye gbí nèté mì ye náa ye kù bàkà tacó tí Mbírì nó ta ̀rè mì Bìndi-Mbírì tí Jézù.

¹⁸ Tacó ye bà yaka 'bì ye yee gbí 've ta bà 'dè 'bí tende có wálá, ye bà 'dè có ká gítí bà bàkà ye mì Bìndi-Mbírì tí mbe bàkà ndâ 'duù ̀nìnó náa ndú me ndâ Ìzìrìyélì lá, mbe 'di có mì Mbírì lá nò, tí ndâ mbe 'di có mì Mbírì, ta nje ye, delè ta cè bà bàkà i mì ye,

¹⁹ ta ndâ wotí mì ndâ kpo-kpò i-serè náa ye bàkà ndú, ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì. Tacó é̀nò, ye ma Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbírì ta kábà 'do Jèrùzàlémè di gbí ndâ to Ìlìrìkù.

²⁰ À gbí njembí ye ta o 'dáá gî a go bà ma Banga-Ngú-Có gbí ndâ to ̀nìnó náa ndâ 'duù kà jé 'di ̀rè Bìndi-Mbírì gí nó lá, tacó wàa ye 'ví bì 'bá mí pí tà 'bá ̀nìnó náa 'bí 'duù sè sàà kùrò gî nò lá,

²¹ á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Ndâ 'duù tí nó náa à jé 'dé có tí wó jì ndú lá nó bà ̀nò yí. Káa ndâ 'duù tí nó jé mbe 'di có tí wó lá nó

bà 'di gbí có mì wó» nò.

Có bà co wìrì ya gí Rómà kuu gbí muu Páwòlò

²² Ǹ̀nò a i tí nó mbe kù tii ye cóó-cóó 'do tí bà ya gí mì yo kà nò.

²³ Káa nèté mì ye gbí ndà to tí nó káá nó lê kpónó wálá, ye lê bàkà có bà ya gí mì yo kà ta mbè ndoo,

²⁴ káa ye kpónó kù koṛo có bà có mì yo Rómà kà ta o bà ya ye gí Ìsìpàniyà, ye má zò i-wiri mì yo gàà gí, yo 'ví koni ye muu nó mì ye gí kùro kà.

²⁵ Káa ye kpónó kù ya a i gí Jèrùzàlémè ta ndà i-bà-koni-tí ji ndà 'duù mì Mbíri kà má kózò gí.

²⁶ Tacó a ndà mbe kù kili ta r̀̀è mì Bìndi-Mbíri gbí ndà to Mèsidóniyà ta ndà to Àkáyà ká tuu ye ta ndà i-nambee náa ndú kili 'do gbí 'dóó nambee mì ndú, máa, ye ya tí ji ndà mbe yè gbí òkò tí ndà 'duù mì Mbíri gbí gbata Jèrùzàlémè.

²⁷ Ndú bàkà éno ta pétékè tàkòcò ndú, káa à má ta bà 'dè ta yúco, i mì ndà Ìzìriyéli kuu muu ndú. Tacó ndà 'duù tí nó náa ndú me ndà Ìzìriyéli lá nó kpónó má kù gbo gbí ndà i-nambee mì Mbíri ta ndà Ìzìriyéli, kózò tí ndú delè bà koni ndà Ìzìriyéli ta ndà i muu to tí nò.

²⁸ Ye má ya ta i tí nó náa à tuu ta ye nó ji ndà mbe gí, ye bà ya gí Ìsìpàniyà có mì yo kà;

²⁹ káa ye ǹ̀ò ni gí máa, ta o tí nó náa ye bà yee mì yo kà nó, ye bà yee ji yo ta ndà tó i me gbolò 'do mì Bìndi-Mbíri.

³⁰ Ye kù 'deke tí ye ji yo, ta r̀̀è mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, delè ta r̀̀è mì Bèri-mì-Mbíri tí mbe zè yo nìkì ma, ndà ná'vindí máa ndoo 'deke tí ndoo tí kpoò ji Mbíri, tacó wàa, yí 'ví koni ye gbí nèté mì ye.

³¹ Yo 'deke tí yo ji Mbíri tacó tí ye, máa, yí 'ví si ndà mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri lá 'bá mì ndà Ìzìriyéli 'ví dooko gítí ye ta wò i lá, delè tacó wàa, ndà 'duù mì Mbíri gbí gbata Jèrùzàlémè 'ví ù ta nje gítí ndà nèté mì ye.

³² Bìndi ye 'ví ya gí mì yo ká ta pétékè tàkòcò ye gí bà tè wó ye mí mì yo kà, náa Mbíri má je nó ji ye gí nò.

³³ Mbíri tí mbe 'dè njembí 'ví dù ta yo 'dáá gí. Go-i-tí-nò.

16

Páwòlò 'vee ndà 'duù Rómà

¹ Ye kù ùlù nàmì ndoo tí Fòyèbè ji yo; yí a mbe koni ndà mbe kù kili ta r̀̀è mì Bìndi-Mbíri gbí gbata Kèngèréyè.

² Yo te wiri mítí wó ta r̀̀è mì Mbe tí ndoo go bà te wiri mítí ndà 'duù mì Mbíri. Yo koni yí ta ndà 'bí ṇa i ǹ̀nó mbe nìkì tí wó, tacó yí koni ndà 'duù me mbè, à kpétí káa 'dóó ye nó, yí delè koni ye gí.

³ Ye 'vee ndà Pìrìsílà ta Àkùyílà, tí ndà ka ye mbe bàkà nèté mì Bìndi-Mbíri tí Jézù,

⁴ ndú táánò pà ku gítí ndú ta ɾè ye; ze ta ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì nó 'dáá gí, 'dè ñìkì maa ji ndú.

⁵ Ye 'vee ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì á mí 'bá mì ndâ Pìrisílà ta Àkùyílà.

Ye 'vee tó 'duù mì ye Èpàyìnetù tí kpédélé 'duù mbe gí tí 'duù mì Bìndi-Mbíɾì gbí to Ásiyà.

⁶ Ye 'vee Màriyà tí mbe kù bàkà nèté tí kpoò gbí òkò tí yo.

⁷ Ye 'vee ndâ Àndòrònìkò ta Jóniyà tí ndâ nambe ye ndâ Jùdèyà, delè tí ndâ ka ye náa ze táánò ta ndú gbí zàà; ndú a ndâ 'duù ñinó náa ndâ 'duù ñò ndú ni ngbàrángà'i gbí òkò tí ndâ mbe kù mì Bìndi-Mbíɾì gí; a ndú delè ká gí tí ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíɾì á kùɾo ji ye.

⁸ Ye 'vee Àmbìliyátù tí tó 'duù mì ye ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì.

⁹ Ye 'vee Ùrùbánò tí ka ndoo mbe kù bàkà nèté ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì. Ye delè 'vee tó 'duù mì ye Ìsitáki.

¹⁰ Ye 'vee Àpélè tí mbe kù bàkà nèté mì Bìndi-Mbíɾì ta njembí wó gbaànjé ngé ma.

Ye 'vee ndâ 'duù 'bá mì Àrìsitòbùlù ngé ma.

¹¹ Ye 'vee Èròdiyónà tí nambe ye. Ye 'vee ndâ Nàrikísù, ta nawù wó, ta ndâ 'vii mì ndú, ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì.

¹² Ye 'vee ndâ ñii tí nó ta ɾè ndú a ndâ Tìrifósà ta Tìrifénà tí ndâ mbe kù bàkà nèté ta ɾè mì Mbe tí ndoo nô. Ye delè gii 'vee tó 'duù mì ye tí ñii tí nó tí Pérìsì tí mbe bàkà nèté tí kpoò ta ɾè mì Mbe tí ndoo nô.

¹³ Ye 'vee Rúfò tí gbolò mbe nèté mì Mbe tí ndoo. Ye delè 'vee nawu Rúfò tí mbe tègàrà ye ká go 'dóó 'vii mì wó.

¹⁴ Ye 'vee ndâ Àsingìrítù, ta Fèlègónì, ta Èrèmésì, ta Pàtòróbà, ta Èrémà, ta ndâ ná'vindí ñinó mbe kù dù ta ndú kà.

¹⁵ Ye 'vee ndâ Filòlógu, ta Júliyà, ta ndâ Nèrèwù, ta námi wó, ta Òlìmbà, ta ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì á mì ndú kà.

¹⁶ Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà òlò gbí tù yo go i mì ndâ ná'vindí.

Ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì mì ze kàá 'vee yo.

Ndòngbù có mì Páwòlò ji ndâ 'duù Rómà

¹⁷ Ye kù 'deke tí ye ji yo, ndâ ná'vindí, máa, yo kpolo ɾo yo mítí ndâ mbe kù ñjèè gbí òkò tí yo ta bà ñònòkò muu yo 'do tí yúcó tí nó náa à ñibà ji yo nó gí, yo mò tí yo 'do tí ndú gí.

¹⁸ Tacó ndâ mbe bàkà ña i tí nò kù bàkà me nèté mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíɾì lá, ndú kù bàkà káa 'dóó ndâ i

mì ndú mbe nìkì tí ndú; ndú kù eendi ndâ 'duù ñìnó ta muu ndú me njí'dí nó ta banga nje, ta bà toṛo bàà mítí có.

¹⁹ Káa ndâ 'duù 'dáá gî 'di tàwo bà zèè Banga-Ngú-Có mì yo ta njembí yo gbaànjé gî. Tacó éno, tàkòcò ye peteke gítí yo ngé ndii gî. Có gbí njembí ye éno máa, muu yo 'ví dù ta o 'dáá gî ká gítí i ñìnó dú nô, wàa có mì yo 'ví dù ta vò i wálá.

²⁰ Mbíri tí mbe 'dê njembí bà si yo 'ví 'dò Gba-wàtà mí to ta kò yo. Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri 'ví cù 'dê ngo cù wó mítí yo.

²¹ Tímàtéyò tí ka ye mbe nèté 'vee yo ngé ma. Ndâ Lúciyò, ta Jàsónì, gii je Sòsipàtèrè, tí ndâ nambe ye, delè 'vee yo ngé ndii gî.

²² Ye tí Tèrètíyò, tí mbe kù cu wáràgà tí nó tacó tí Páwòlò, kù 'vee yo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo.

²³ Gáyù tí 'duù tí nó náa ye kpónó kù dù a i 'bá mì wó nó, delè náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri kù kili mí 'bá mì wó nó, 'vee yo ngé ma.

Èrásitù tí mbe kù kpolo tí ndâ i-míri gbí gbata, ta ná'vìndi ndoo Kùwàritò 'vee yo. (

²⁴ Ye kù 'deke tí ye máa, Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri 'ví cù 'dê ngo cù wó á mítí yo 'dáá gî. Go-i-tí-nò)

Páwòlò ùlù Mbíri ta bà 'deke tí wó

²⁵ À ùlù Mbíri! Wotí bà je wotí bà tee njembí yo mítí Mbe tí ndoo tí kpoò ji yo go Banga-Ngú-Có mì ye náa ye kù ma tí có gítí Jézù tí Bìndi-Mbíri nó, kuu tí wó. Có tí nó gbí ndâ ká o táánò sàà a có kóó.

²⁶ Káa à kpónó 'dè gbí á gí sè gî. A ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri ká cu có tí nó mí gbí ndâ wáràgà mì ndú, náa à kpónó kù ma ji ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, a go có mì Mbíri tí nó mbe kù 'vala ká dúú bà ya tí nô. Tacó wàa, ndâ 'duù 'dáá gî 'ví tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbíri, ndú delè 'ví 'di ta có mì wó.

²⁷ À ùlù Mbíri tí gbèe mbe 'di gbí-o dúú bà ya tí ta rẹ̀ mì Jézù tí Bìndi-Mbíri. Go-i-tí-nò.

KPÉDÉLÉ KÒRÍNDÌ

Kpédélé bà cu wáràgà mì Páwòlò jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Kòrìndì

¹ Nìno a ye tí Páwòlò, náa a Mbírì ká cu 'bì wó mí tí ye 'do gbí 'dóo có mì wó tí Mbírì, máa ye dù tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù, ká kù cu wáràgà tí nò. Ze kù gbo gbí bà cu wáràgà tí nó ta ná'vindí ndoo Sòsiténè,

² jì yo tí ndâ 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Kòrìndì. Yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì tofo ndâ vò i mì yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gí nò, yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì tè'è tí yo tacó bà kaa yo mò gí mì wó tí Mbírì toko ta ndâ 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú tí ndâ bàndò 'dáá gí ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, éno máa yí a Mbe tí ndoo ta ndâ yí 'dáá gí nò.

³ Ze kù 'deke tí ze jì Bu ndoo tí Mbírì, ze delè kù 'deke tí ze jì Jézù tí Bìndi-Mbírì éno máa, ndú 'ví toko nambeè ta yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Tó i gbí bà dù toko ta Bìndi-Mbírì

⁴ Ye kù 'dè nìkì maa jì Mbírì ta o 'dáá gí tacó tí yo, tacó nambeè mì wó tí Mbírì náa yí bàkà jì yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tí Jézù nò.

⁵ Mbírì wu bà 'dè có mí gbí nje yo me gbolò, yí delè gii je muu jì yo me gbolò ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì.

⁶ Yúco tí nó náa ye 'dè jì yo gítí Bìndi-Mbírì nó kpónò bàkà kudu mí gbí njembí yo

⁷ tí ña ñinò náa yo kpónò kù ùndi o bà túbà tí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì ta gbèe i-nambeè mì Mbírì Mbe gboo 'do mì yo wálá.

⁸ Mbírì bà je wotí jì yo tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ 'duù ñinò ta i-nò mì yo wálá nó yee tí ndòngbú o tí nó, tí o bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì nò.

⁹ Mbírì tí nó tí mbe tè'è tí yo gí bà dù toko ta 'Vii mì wó, Jézù tí Bìndi-Mbírì tí Mbe tí ndoo nó, a mbe kù ru káa ndi ngo nje wó.

'Bè gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì

¹⁰ Ye kù yù 'do mì yo 'dáá gí a nambeè ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, éno máa, yo 'dáá 'ví efo gba có mì yo ká gbaanjé, ndâ ná'vindí ye. Yo ùnje éno máa, yo bà si gbínje 'ví dù gbí òkò tí yo wálá, ña bà kofo có mì yo delè ta nderè bà bàkà i mì yo 'dáá gí 'ví dù ká gbaanjé.

11 Ye kù 'dè có tí nò jì yo tacó ye 'di có 'do mì ndâ 'duù mì nù tí nó tí Kèlèyónè nó éno máa, gbí òkò tí yo kà nìkì ngé gî lá, ndâ ná'vindí ye.

12 Có tí nó ta go bà 'dè jì yo tí ye nó a ñinó máa, à gbí òkò tí yo kà a 'bè: 'duù ñinó máa, «Ye a 'duù mì Páwòlò,» ñinó máa, «Ye a 'duù mì Àpólò,» 'duù ñinó máa, «Ye a 'duù mì Kéfà,» ñinó máa, «Ye a 'duù mì Bìndi-Mbíri.»

13 À njàè gbí Bìndi-Mbíri gî? Áá táánò gbì a Páwòlò míti njàèkpè mù? Áá táánò caka tí yo ta rẹ̀ Páwòlò?

14 Ye kù 'dè nìkì maa jì Mbíri tacó ye táánò caka 'do gbí òkò tí yo cuki káa tí ndâ Kírísípù ta Gáyù.

15 À má éno, 'bí 'duù gbí òkò tí yo bà 'de wotí bà 'dè có éno máa, áá táánò caka tí yì ta rẹ̀ ye nò wálá.

16 Ye koṛo có éno máa, ndâ 'bí 'duù náa ye táánò caka tí ndú káa ndâ 'dakò tí nó tí Ìsìtẹ́fàna nó ta ndâ 'duù mì wó. Á má ta bà 'dè có ta yúco, mbí ye káká'i tí 'bí 'duù náa ye caka tí wó bìnidi ndâ 'duù tí nó ta bà muu ndú náa ye 'deke ndú nò lá,

17 tacó Bìndi-Mbíri táánò tuu ye me tacó bà caka tí ndâ 'duù lá, yí tuu ye a i tacó bà ma Banga-Ngú-Có. Yí delè táánò tuu ye nò me tacó bà gí gí bà ma Banga-Ngú-Có ta bà 'vanda có kpènjàngè'vèè, tí ndâ có bà 'di gbí-o mì ndâ 'duù muu to tí nó, nò lá. Tacó ndâ có bà 'di gbí-o tí nó kpènjàngè'vèè nò kù bàkà có gítí bà cì Bìndi-Mbíri míti njàèkpè mù tí có ta gbí wálá.

Bìndi-Mbíri a wotí ta bà 'di gbí-o mì Mbíri

18 Có gítí bà cì Jézù míti njàèkpè mù gbí tù ndâ 'duù tí nó mbe gíri'o gí nó go mòngò gbí tù bô, káa à gbí tù ndoo tí ndâ 'duù tí nó mbe kù co tí kpokèjì mì 'válá nó, a có gítí wotí mì Mbíri.

19 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, Mbíri máa, «Ye bà voloko gbí kpokèjì bà 'di gbí-o mì ndâ mbe 'di gbí-o gî.

Ye bà bàkà bà ñò'o mì ndâ mbe kpo-ṛo tí i ta gbí wálá.»

20 À má éno, ndâ mbe 'di gbí-o kpónó ngò? Ndâ kpo-kpò mbe ñò wáràgà, ta ndâ kpo-kpò mbe kù 'viiki gbí có kpónó gbí to ngayi? Mbíri kpónó yù gbí ndâ i-ñónókó mì ndâ mbe 'di gbí-o muu to tí nó gí sè lá?

21 Káa có gbí muu Mbíri má lê éno máa ndâ 'duù muu to tí nó 'ví ñò yì tí Mbíri nì 'do gbí 'dóó bà 'di gbí-o mì ndú lá, yí bàkà éno tacó à gbí njembí wó a có bà 'vala ndâ 'duù, ta «có ñónókó» tí nó náa ndoo kù ma nò.

²² Ndâ Jùdèyà kù ù a ndi bà ò ndâ serè, ta ndâ mbó ndi 'bì Mbíri, ndâ Ìgìrìgì kù ù a ndi bà 'di kòcò ndâ mbe 'di gbí-o.

²³ Káa ndoo kù ma a có gítí Bindi-Mbíri náa à gbì yí mítí njèèkpè mù, tí có mbe kù pèè njembí ndâ Jùdèyà, káa ndâ Ìgìrìgì kù si a i tí có ònókó.

²⁴ Káa à má ji ndâ 'duù tí nó náa Mbíri tè'é tí ndú gí, tí ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgìrìgì, có ònókó tí nó náa ndoo kù ma nó a Bindi-Mbíri tí wotí mì Mbíri, a Bindi-Mbíri tí bà 'di gbí-o mì Mbíri.

²⁵ Có ònókó náa áá mì Mbíri a có ònókó nó a có ta gbì me gbolò ndii gbí có mì ndâ mbe 'di gbí-o muu to tí nó gí. Bìndi i ònókó tí jódókò i mì Mbíri nó a i mbe kpolo ndii 'bìli ndâ mbe wotí muu to tí nó gí.

²⁶ Yo koro muu yo á gítí o bà tè'é tí yo mì Mbíri táánò gi, ndâ ná'vindí; ndâ 'duù muu to tí nó táánò ò ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí yo tí ndâ mbe 'di gbí-o ro ndú lá, ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí yo táánò me ndâ mbe wotí lá, ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí yo táánò delè me ndâ 'viì mì ndâ 'duù ònókó ta rẹ ndâ mbe jò ndú a rẹ nó lá.

²⁷ Káa Mbíri táánò cu 'bì wó mítí mbe ònókó, tacó bà te nô mí ro ndâ mbe 'di gbí-o, Mbíri cu 'bì wó mítí jódókò 'duù tacó bà te nô mí ro ndâ mbe wotí,

²⁸ Mbíri gii cu 'bì wó mítí i ònókó ta gbí wó wálá, náa ndâ 'duù muu to tí nó si tí có lá, yí delè kù cu 'bì wó mítí 'bí i, kpétí i tí nó má wálá, tacó bà bàkà ndâ i ònókó náa ndú kuu tí nó tí ndâ i lá.

²⁹ Tacó wàa, 'bí 'duù muu to tí nó 'ví cè ta cè-'bì máa, yì ma kùro Mbíri nó lá,

³⁰ tacó a Mbíri ká toko yo ta Bindi-Mbíri tí Jézù, à delè káa Mbíri ká bàkà Jézù tí rẹngbó bà 'di gbí-o mì yo, tí mbe si ndoo 'ví dù tí ndâ jáá 'duù á kùro wó tí Mbíri, tí ndâ 'duù ònókó náa yí tí Mbíri kaa ndoo mò gí mì wó gí, delè tí ndâ 'duù ònókó náa à toro ndâ vò i mì ndoo gí nó.

³¹ Tacó éno, à gii cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Go bà cè cè-'bì má tí 'duù, yí 'ví cè a i ta rẹ Mbíri.»

2

Có gítí Bindi-Mbíri náa à gbì yí mítí njèèkpè mù

¹ Ta o tí nó náa ye táánò ya tí gí mì yo kà nó, ye ya me ta bà ma yúcó mì Mbíri ji yo ta ndâ kpo-kpò có lá, ye delè ma me ta bà 'dè ndâ có mì ndâ mbe 'di gbí-o lá, ndâ ná'vindí ye.

² Tacó ta o tí nó náa ye táánò kuu mì yo kà nó, ye eṛe muu ye cuki ká gítí bà 'dè có gítí Jézù tí Bìndi-Mbírì, ta có gítí bà gbì yí mítí njèèkpè mù.

³ Ye táánò ya gí mì yo kà ta wotí tí ye wálá. Ye ya ta gúku ká tí ye. Ye ta o tí nó kù gu ká kpùrù-kpùrù éno.

⁴ Ye ta o tí nó toṛo me bàà mítí có mì ye náa ye 'dè jì yo nó lá, ye te me banga mítí có tí nó náa ye ma jì yo nó go i mì ndá mbe 'di gbí-o muu to tí nó lá. Ye tù jì yo káa bà wotí mì Bèrì-mì-Mbírì.

⁵ Tacó wàa, nderè bà tee njembí yo mítí Mbírì 'ví dù me 'do gbí có bà 'di gbí-o mì ndá 'duù muu to tí nó lá, à 'ví dù a i 'do gbí wotí mì Mbírì.

Bà 'di gbí-o mì Mbírì

⁶ Ta ndá ṛa ṛinò 'dáá gí, ze ma có bà 'di gbí-o a jì ndá 'duù tí nó náa gbí dī ndú yù gítí có mì Mbírì gí nó. Káa bà 'di gbí-o tí nó me bà 'di gbí-o mì ndá 'duù tí nó kpónó kuu muu to tí nó nó lá. À delè me ṛinḍi ndá mbe wotí mbe kù zogo to tí nó, náa wotí mì ndú bà mī gí nó, lá.

⁷ Ze kù ma a có kóó, tí có bà 'di gbí-o mì Mbírì náa yí táánò ṛgùù 'do tí ndá 'duù gí, tí tó có náa yí koṛo si mí to tacó tí ndoo sàà táánò kùṛo bà suu to tí nó.

⁸ Gbèe 'duù 'do gbí òkò tí ndá gba muu to tí nó mbe 'di gbí có tí nó wálá, tacó ndú má 'di gí, ndú táánò bà gbì 'duù tí nó tí mbe tí ṛgba'o nó mítí njèèkpè mù wálá.

⁹ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa,

«'Bí i náa 'bí 'duù jé mbe ṛò ta ṛo wó wálá,
 tí i náa 'bí 'duù jé mbe 'di có gítí ta tù wó wálá,
 tí i náa 'bí 'duù jé mbe koṛo có gítí wálá,
 ṛinò a i tí nó náa Mbírì bàkà si mí to
 tacó tí ndá mbe zè yí nìkì ma nò.»

¹⁰ Mbírì tuu a Bèrì mì wó tí Mbírì gí bà 'dè gbí i tí nó jì ndoo, tacó Bèrì-mì-Mbírì a mbe pà gbí ndá i lézè-lézé yee ṛngé ṛèngbó ndú, à kpètí káa ndá kpóló-kpòlo có kóó ṛinò mì Mbírì.

¹¹ 'Bí 'duù ta wotí bà 'di gbí ndá có gbí njembí 'bí ka wó tí wó wálá, à káa bèrì mì 'duù ká 'di gbí ndá kóṛó-koṛo có gbí njembí wó. À má éno, 'bí 'duù delè mbe 'di gbí ndá kóṛó-koṛo có mì Mbírì wálá, à káa Bèrì-mì-Mbírì.

¹² Bèrì tí nó náa Mbírì kpónó je jì ndoo nó me bèrì mì ndá 'duù muu to tí nó lá. Yí je jì ndoo a Bèrì mì wó tí Mbírì, tacó wàa, ndoo 'ví 'di ta gbí ndá i-nambeè tí nó náa yí tí Mbírì kaa jì ndoo sínò nò.

¹³ Ndoò kù 'dè gbí ndá yúco mì Mbírì jì ndá 'duù tí nó náa Bèrì-mì-Mbírì kuu gbí njembí ndú nó me ta ndá có náa a

ndâ mbe 'di gbí-o muu to tí nó ká nìbà ndú ji ndoo nò lá, ndoo kù 'dè a i ta ndâ có náa a Bèri-mì-Mbíri ká nìbà ndú ji ndoo.

¹⁴ 'Duù ñinó ta Bèri-mì-Mbíri gbí njembí wó wálá nó ùnje gítí bà 'de ndâ i-nambee 'do mì Bèri-mì-Mbíri lá, tacó ña 'duù tí nó 'di gbí ndâ i-nambee tí nó lá. Ndâ i-nambee tí nó ɾo wó 'dáá gî káa ndâ i ta gbí ndú wálá, tacó à kù ñò i gbí ndâ i tí nó nì ká ta wotí mì Bèri.

¹⁵ 'Duù tí nó ta Bèri-mì-Mbíri kuu gbí njembí wó nó 'viiki káa gbí ndâ i 'dáá gî, káa 'duù mbe 'viiki gbí njembí wó wálá.

¹⁶ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,
«A 'di ká 'di gbí có gbí njembí Mbíri gî,
tacó wàa 'duù tí nó 'ví nì ta bà i ji Mbíri?»
Káa njembí ndoo a njembí Bìndi-Mbíri.

3

Ndâ bòò mì Mbíri

¹ Bà 'dè có ji yo go bà 'dè có ji ndâ 'duù ñinó náa Bèri-mì-Mbíri kuu gbí njembí ndú nó táánò kpò ye gî, ndâ ná'vìndi ye. Tacó éno ye giù 'dè có ji yo ká go bà 'dè có ji ndâ 'duù ñinó mbe kù 'vala ká gbí ña kpokèji bà 'vala ndò mì ndâ 'duù muu to tí nó. Ye 'dè có ji yo go bà 'dè có ji ndâ dó 'vii gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri.

² Ye táánò ko yo ta ngo kí, ye ko yo me ta ndâ kùùkpò i-zó-zò lá, tacó yo ta o tí nó 'viindi tí yo gítí bà zò ndâ kùùkpò i-zó-zò lá. À kpèti ká kpónó, yo 'viindi tí yo kálásè,

³ tacó yo kù 'vala go có mì ndâ 'duù muu to tí nó kálásè. Yo lê má kù tò kù, yo delè má kù 'dèkèkè mà, gbí có tí nó me éno máa, yo kù 'vala káa cè ña bà 'vala ndò mì ndâ sè ndâ 'bí 'duù muu to tí nó lá?

⁴ Tacó 'bí 'duù má 'dè có éno máa, «Ye a 'duù mì Páwòlò,» bìndi 'bí ka wó giù 'dè có éno máa, «Ye a 'duù mì Àpólò,» yo kù bàkà nò me cè bà bàkà i mì ndâ 'duù muu to tí nó lá?

⁵ À má éno, Àpólò tí nó a yè? Páwòlò delè a yè? Ze a ndâ bòò mì Mbíri, náa Mbíri táánò tuu ze ji yo tacó bà koni yo wàa yo 'ví ù ta nje gítí yì tí Mbíri. Mbíri táánò tuu 'duù ñinó ká ta ña nètè mì wó, yí giù tuu ka wó ká ta ña nètè mì wó.

⁶ Ye táánò ɾò a ñji ña, bìndi Àpólò giù ja ngo mítí kù i, káa a Mbíri ká giù si kù i tí nó 'ví uu gí yaà.

⁷ À má éno, mbe ɾò i me i lá, mbe ja ngo gítí kù i delè me có lá, i káa Mbíri tí mbe je bà uu ndò ji kù i.

⁸ 'Bè gbí òkò tí ndâ mbe ɾò i, ta mbe ja ngo gítí kù i wálá, Mbíri bà ko mboo nètè mì ndú ji ndú 'vii ká ta ña nètè mì ndú.

⁹ Tacó ze a ndâ kaà gbí nètè mbe kù bàkà nètè tacó tí Mbírì. Káa yo a njí mì Mbírì.

Yo delè a 'bá mì Mbírì.

¹⁰ À má go nambeè tí nó náa Mbírì bàkà jì ye nó, ye a gbolò 'duù kùro ndâ mbe bì 'bá. A ye ká sè tà 'bá, bìndi 'bí 'duù gii bì kù ya tí gí yaà. Káa wò tí mbe kù bì 'bá tí nó ya tí gí yaà nò 'ví koṛo muu lo gítí cè ña bà bì i mì lo.

¹¹ Tacó 'bí 'duù bà sè tà 'bí 'bá bìndi ñìnò náa à sè gí nò wálá. Rè ñìnò náa à sè gí nò a Jézù tí Bìndi-Mbírì.

¹² 'Bí 'duù má bì i kù ya tí gí yaà mì pí tà 'bá tí nó ta dâ'bi, 'bí 'duù 'ví bì ta fádà, 'bí 'duù 'ví bì ta ndâ banga ña dí ta i gbí ndú me gbolò, 'bí 'duù 'ví seke a ndâ njí-mù mí pí, 'bí 'duù 'ví po a mbíli, 'bí 'duù 'ví po a kùngbó cù.

¹³ Áá bà túbà cè ña mbó ndi 'bì ndâ 'duù tí nó gbaànjé-gbaànjé gí. Yé tí nó kèjì gí bà too ta wu nó bà gbaa ndâ i 'dáá mí gbí ngbàà ñi, bìndi a wu tí nó ká bà túbà cè ña nètè mì 'duù gí sè.

¹⁴ I tí nó náa 'duù bì mí pí tà 'bá tí nó má doo lá, àá bà ko mboo nètè mì 'duù tí nó jì yí.

¹⁵ Káa nètè mì 'duù má doo gí, yí bà bè gbí nètè mì wó gí, káa yí bà 'vala go 'duù mbe 'vala 'do gbí wu nó gí.

¹⁶ Yo ñò ni lá máa yo a ndâ 'bá mì Mbírì? Yo delè ñò ni lá máa Bèri-mì-Mbírì kù 'vala gbí njembí yo?

¹⁷ 'Duù má ki'viki 'bá mì Mbírì, Mbírì bà ki'viki 'duù tí nó, tacó 'bá mì Mbírì a 'bá náa Mbírì kaa mò gí mì wó tí Mbírì gí. Káa 'bá-Mbírì tí nó a yo.

¹⁸ 'Duù 'ví eendi tí wó ta kpéetí wó lá. 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má kù koṛo có máa, ndâ 'duù muu to tí nó kpónó kù si yí tí mbe 'di gbí-o, si 'duù tí nó má gí tí ñónókó má kózò gí, yí 'ví gii 'di gbí-o a 'do ndii.

¹⁹ Tacó i tí nó náa ndâ 'duù muu to tí nó kù si tí bà 'di gbí-o nó a i-ñónókó kùro Mbírì. Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Yí zèè ndâ mbe 'di gbí-o gbí tìrì mì ndú.»

²⁰ À gii cu 'bí káká'i éno máa, «Mbírì ñò ni gí máa, có gbí ndâ kòró-koṛo có mì ndâ mbe 'di gbí-o wálá.»

²¹ À má éno, 'bí 'duù 'ví cè cè-'bí ta rè ndâ 'duù muu to tí nó lá, tacó ndâ i 'dáá gí a ndâ i mì yo:

²² à má a Páwòlò, à má a Àpólò, à má a Kéfà, à má a to tí nó, à má a 'válá, à má a ku, à má a kpónó, à má a taàbé, ndâ i 'dáá gí a ndâ i mì yo,

²³ káa yo a ndâ i mì Bìndi-Mbírì, bìndi Bìndi-Mbírì a i mì Mbírì.

4

Ndâ tú mì Bìndi-Mbírì

1 Yo kùtáà bà si ze tí ndâ bòò mì Bìndi-Mbírì mbe kù kpolo tí ndâ có tí nó táánò tí ndâ có kóó mì Mbírì nò.

2 Káa kpóló-kpolo có mì 'duù tí nó mbe kù 'dè có kóó jì yí nó a ñìnó máa, yí 'ví dù me mbe filí nje lá.

3 Káa a má gítí bà mīrì ye, bà 'viiki ye mì yo, ta bà 'viiki ye gbí ngbàngà mì ndâ 'duù muu to tí nó, bàkà i ta ye gbaànjé lá. À má ta bà 'dè ta yúcó, ye ngbá 'viiki tí ye lá.

4 Njembí ye ká ngbáràngà'i. Kpêtí ká éno, ye kù 'dè me có máa, ye co jóró 'do gbí vò i gí nò lá. À káa Mbírì ká bà 'viiki ye.

5 À má éno, ndoo co kpónó gí bà waa có mítí 'bí 'duù á kùro o bà co ɾi bà waa có á kùro bà gí Mbe tí ndoo lá. Yí kèjì gí bà túbà ndâ i ñìnó náa ndoo bàkà ndú gbí 'dí'di'o nó gí ɾo ngba'o; yí kèjì gí bà 'dè gbí ndâ có kóó tí nó gbí njembí ndoo nó 'dáá gí gí sè, bìndi Mbírì bà gí ko mboo ndâ tó i mì ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé go ñìnó náa à tí nó jì ndú.

6 Ye kpónó 'dè có tí nó ta ɾè ze ta Àpólò nó ká go cè tīrì nò, ndâ ná'vindí, tacó wàa yo 'ví mèlè ta ndi ze, wàa yo 'ví 'di ta gbí có tí nó máa, «Ndi muu có tí nó náa à cu mì gbí wáràgà mì Mbírì nó lá,» nò. Tacó yo bà gí luguu tí yo ta bà wu gbí 'bí 'duù, bìndi yo gí cònje gítí 'bí 'duù.

7 Tacó a 'di ká bàkà 'bè mí gbí òkò tí yo? A yè ká mì yo náa à je jì yo me jé-je lá? Káa à má je i jì yo jé-je, yo kù cè cè-'bì muu goólá à me i-nambeè náa à je jì yo me sínò lá nò, tacó yè?

8 Yo kpónó a ndâ mbe yéjì gí! Yo kpónó gí tí ndâ mbe i gí! Yo gí tí ndâ kpo-kpò gba si ze mí to gí! Có gbí njembí ye máa, yo kùtáà 'ví dù tí ndâ kpo-kpò gba ta yúcó, tacó wàa ndoo 'ví dù ta ndoo tí ndâ kpo-kpò gba.

9 Tacó ye ñò goólá Mbírì waa có mítí ze tí ndâ mbe kù ma có mì wó, máa, à 'ví zì ze mí gbí ñjì ɾo ndâ 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, ta ndâ basìlì 'ví ñò ta ɾo ndú.

10 Ze dù tí ndâ mbe ñónókó ta ɾè mì Bìndi-Mbírì, káa yo dù tí ndâ mbe 'di gbí-o ta bà dù toko ta Bìndi-Mbírì! Wotí tí ze wálá, káa yo a ndâ mbe wotí! Ndâ 'duù te duù mítí ze lá, káa ndú kù te duù mítí yo!

11 Ze yee tí o tí nó kpónó go có tí nó gbí nje ye nó kù kònò go, ze kù kònò go ngo, ze kù nò ta zì bòngò tí ze kárákà-kárákà, à kù gbì ze; dúú bàndò tí ze wálá,

¹² ze kù zò i 'do gbí bà ka wu'o. 'Duù má kù be ze, ze kù cù 'dè ngo cù mítí 'duù tí nò; à má kù mèèkè'i tí ze, ze kù kònò ndâ vò i tí nò náa à kù me mítí ze nò;

¹³ à má kù 'dè ndâ vò có mítí ze, ze kù 'visì gí tàkò ndú káa tó có. Ze kpónó ká go zùkùmèè mì ndâ 'duù á muu to tí nò, ze kpónó a ndâ pù muu ndâ i 'dáá gí.

¹⁴ Ye kpónó kù cu wáràgà tí nó ji yo me tacó bà te nò mí ro yo lá. Ye kù cu ji yo a i tacó bà kpo-gbí-tà-tù yo tí ndâ 'dóó 'vii mì ye, tí ndâ wú-gbí-řé ye.

¹⁵ Tacó kpétí ndâ mbe kù nìbà i ji yo ta řè mì Bìndi-Mbířì tí Jézù má me mbè ká go tùmèrè, bu yo ta řè mì Bìndi-Mbířì tí Jézù gbí òkò tí ndú 'dáá gí gbaànjé káa ye tacó a ye ká ya ta Banga-Ngú-Có ji yo.

¹⁶ À má éno, ye kù je wotí ji yo máa yo mèlè ndi ye.

¹⁷ Njìnò a gbí nderè có tí nó náa ye kù tuu tí ta Tìmàtéyò ji yo nó ká nò. Yí a 'dóó 'vii mì ye, tí tó 'vii mì ye, mbe kù 'vala toko ta Mbe tí ndoo ta njembí wó gbaànjé. Yí bà 'va mbí yo gítí cè ña bà 'vala ye toko ta Bìndi-Mbířì, náa ye má kù nìbà i ji ndâ mbe kù kili ta řè mì Bìndi-Mbířì tí ndâ bàndò 'dáá gí.

¹⁸ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo kà kù luguu tí ndú máa ndâ yì ma, goolá ye kèjì gí mì yo kà wálá nò.

¹⁹ Káa ye kèjì gí mì yo kà kpónó-kpónó, náa Mbířì má je nó ji ye gí nò. Áá bà dù gbí muu ye ta o tí nò náa ye bà ya tí gí mì yo kà nò, me káa có gítí bà 'dè ndâ có gítí ndâ 'duù tí nó mbe kù luguu tí ndú máa ndâ yì ma nó cuki lá. Có bà ñò éno máa, wotí kuu tí ndú wè, delè kuu gbí muu ye.

²⁰ Tacó Mbířì kù zogo to tí nó me ká ta có cuki lá, yí kù zogo ta wotí.

²¹ À tí yo a go ñàyi? Máa, ye gí gí mì yo kà ta kpo-'bìli, wèè, ta pétékè 'bì?

5

Bà gbètèkè tí ndâ mbe kù kili ta řè mì Bìndi-Mbířì gbí òkò tí ndú

¹ Ye 'di có éno máa yo kù gbètèkè tí yo gbí òkò tí yo kà tí vò ña ñìnó náa à kpétí káa ndâ 'duù tí nó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbířì nì lá nó, ndú bà gbètèkè tí ndú gbí òkò tí ndú yee tàkò ña ñìndi yo nò wàlà. Yo volo ñìndi yo ká ngé tí ña ñìnó náa 'duù kù tèřì cìkii nawù bu wó.

² Ña i tí nò kùtáa má volo tí yo volo, wàa yo 'ví mò ta 'duù tí nò mbe kù bàkà nó 'do gbí òkò tí yo gí, à nìkì ma, káa yo ndí kù gii si tí i bà mba tí yo.

³ Ye tà kpèti kpónó má me mì yo kà lá, njembí ye ká gá'dáá tí yo kà. Ye delè kàá waa có mítí 'duù ñinó gbí òkò tí yo mbe kù bàkà ña vò i tí nó ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo tí Jézù sàà gí.

⁴ Yo kili ta bà muu yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù, wàa ye delè 'ví dù á kàá kù 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo tí Jézù,

⁵ tacó bà je wotí bà je 'duù tí nò mbe kù bàkà ña vò i tí nò gbí òkò tí yo nó ji Gba-vò-i, wàa Gba-vò-i 'ví ñibà vò i ji yí, tacó wàa lilí wó 'ví 'vala ta o bà co ọ̀rì mì Mbe tí ndoo tí Jézù.

⁶ Bà mba tí yo nò ñikí lá! Yo ñò ni lá máa, gbèe kìnì kù volo yâ?

⁷ À má éno, yo mò vò 'duù tí nó gbí òkò tí yo, mbe kù volo yo go gbèe kìnì mbe kù volo yâ nó gí, tacó wàa yo 'ví dù tí ndâ cèe 'duù go ñinó náa à tí. Tacó à waa mbelè Bìndi-Mbíri tí 'vii-rómbo mì ndoo tí i-cí-ci á gítí o bà Ndiita-muu-ndâ-Ìzìriyéli-mi-Mbíri gí.

⁸ À má éno, ndoo bàkà gbolò o tí nò me ká ta bà zò káa yâ ñinó ta kìnì gbí, tí kìnì bà mbè ndâ ka tí, delè tí kìnì sogote nó lá. Ndoò zò ta ngbàrángà njembí ndoo, ndoo zò ta tiri gbí njembí ndoo lá, ndoo delè 'ví zò ta yúco.

⁹ Ye táánò cu wáràgà ji yo éno máa, yo 'ví ñi kaà ta ndâ 'duù ñinó mbe kù bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ọ̀rò 'bá lá nó lá.

¹⁰ Káa ye ta o tí nò ñi me ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá mbe kù sù tí ndú ká sàkàmàà, tí ndâ mbe gàmàtà mbe kù zò 've i mì ndâ 'duù, delè tí ndâ mbe kù kùmùkù ndâ i mì ndâ 'duù, tí ndâ mbe kù bàkà i ji ndâ sù mbíri nó lá.

¹¹ Gbí có mì ye nò táánò a i éno máa, yo 'ví ñi kaà ta 'duù ñinó mbe kù 'dè có máa yì a ná'vindí yo tí ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíri káa yí kù sù tí wó ká sàkàmàà nò lá; yo 'ví ñi káa ta yí lá, náa yí má a mbe gàmàtà, náa yí má a mbe kù bàkà i ji ndâ sù mbíri, náa yí má a mbe kù 'dè vò có, náa yí má a vò mbe njù pe, náa yí delè má a mbe ngbà nò. À kpèti káa bà toko 'bí yo mí gbí i-zó-zò ta ña 'duù tí nò, yo 'ví bàkà là.

¹² Ye táánò 'dè có tí nò me gítí ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó lá. Tacó nèté mì ye ta bà 'viiki ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri lá nó a yè? Nèté mì yo me a i ta bà 'viiki ndâ 'duù tí nó mbe kù kili to rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri nó lá?

¹³ À káa Mbíri ta kpéeti wó ká bà 'viiki ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíri lá nò. «Yo mò vò 'duù tí nó á 'do gbí òkò tí yo gí,» á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nò.

6

Bà ya ta ná'vindí gí gbí ngbàngà

¹ Cò má kuu gbí òkò tí ndâ 'bí 'duù ta ná'vindí wó gbí òkò tí yo, 'duù tí nò bà koro a cè gbí kò có yè, wàa yí 'ví o tí ta muu yo tí ndâ tó 'duù mì Mbírì ya gí bà kpì ngbàngà tí ná'vindí wó mí kuro ndâ gba ñinó mbe kú co me tí jáá kpokèjì mì Mbírì lá nó?

² Yo ñò ni lá máa, ndâ 'duù ñinó tí ndâ tó 'duù mì Mbírì nó kèjì gí bà dù tí ndâ mbe waa có mítí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí? Káa yo má a ndâ mbe waa có mì ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, bà pà làyì gítí ndâ ví có gbí òkò tí yo bà kpò yo gí?

³ Yo ñò ni lá máa, a ndoo wúnò ká bà waa ndâ có mì ndâ basili? À má éno, à kpónó 'ví gii kpò tí, tí ndoo nó a bà waa có mì ndâ 'duù mbe kú 'vala muu to tí nó?

⁴ Káa, à má éno, yo kú kaa ndâ có gbí òkò tí yo tí ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì, ya tí gí gbí ngbàngà kuro ndâ 'duù tí nó ta rẹ̀ ndú gbí òkò tí ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Jézú wálá nó, tacó yè?

⁵ Nô ro yo wálá tacó yè? Gbí có mì yo nò éno máa, gbèe 'duù gbí òkò tí yo tí ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì tí mbe 'di gbí-o, tacó wàa yí 'ví dù tí mbe kú 'viiki gbí ndâ có gbí òkò tí yo wálá?

⁶ Yo kú zò tí yo gbí òkò tí yo go ndâ sè! 'Duù loko ká mítí ná'vindí wó ta ngbàngà mí kuro ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézú lá!

⁷ Gbí bà jaka tí yo gbí òkò tí yo ta kpéetí yo ya tí gí gbí ngbàngà nò éno máa, 'bí i mbe lè gí kuu gbí òkò tí yo. À wálá ñikì mì yo a bà gbì gbí njembí yo gítí bà kònò ndâ vò i tí nó náa à kú me mítí yo nó? À wálá ñikì a bà kùmùkù ndâ i mì yo mì ndâ 'duù?

⁸ Káa à kpónó gii dù gáá nó a yo ká gii loko kú bàkà vò i gbí òkò tí yo tí ndâ ná'vindí!

⁹ Yo ñò ni lá máa, ndâ 'duù tí nó mbe kú co me tí jáá kpokèjì mí Mbírì lá nó bà dù tí ndâ bòò gba mì Mbírì wálá nò lá? Yo si 'bí 'duù 'ví eendi yo lá; ñinó a ndâ mbe kú gbètèkè tí ndú, ta ndâ mbe kú bàkà i jì ndâ sù mbírì, ta ndâ mbe bàkà bangbaya, ta ndâ mbe kú sù ta ndâ ka ndú 'dakò,

¹⁰ ta ndâ mbe ngbà, ta ndâ mbe gbolò njembí, ta ndâ vò mbe njù pe, ta ndâ mbe 'dè vò có, gii je ndâ mbe kùmùkù i mì ndâ 'duù; ndâ ña ndâ 'duù tí nò bà 'de bà dú tí ndâ i-zógó-zogo mì Mbírì wálá.

¹¹ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo táánò a ndâ 'duù 'do gbí òkò tí ndâ vóló-volo 'duù tí nò náa ye 'deke ndú nò. Káa à gii

caka tí ndú gî, à kaa ndú mò gí mì Mbírì gî, à gii bàkà ndú tí ndâ 'duù jáá kùro Mbírì ta rè mí Jézú tí Bìndi-Mbírì, delè ta rè mì Bèrì-mì-Mbírì mì ndoo gî.

Yo si dii yo tí ndâ i bà ùlù Mbírì

¹² «Ndâ i 'dáá gî kùro ye káa ndâ i mbe 'vii ro 'bá,» káa ndâ i 'dáá gî me ndâ i mbe koni 'duù lá. «Ndâ i 'dáá gî kùro ye káa ndâ i mbe 'vii ro 'bá,» káa 'bí i gbaànjé mbe 'visi ye tí i-zógó-zogo mì wó nò wálá.

¹³ «I-zó-zò a i tacó bà zò gí gbí yì 'duù, yì 'duù delè a i tacó tí i-zó-zò,» káa Mbírì bà voloko gbí ndú só gî. Diì 'duù me i tacó bà gbètèkè lá. Diì 'duù a i tacó tí Mbe tí ndoo, bìndi Mbe tí ndoo a i tacó tí diì 'duù, me i tacó bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ro 'bá lá nó lá.

¹⁴ Mbírì táánò 'vala Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó ta wotí mì wó gî; yí delè wúnò bà 'vala ndoo 'do gbí muu'dú ndoo ta gbèe wotí tí nò náa yí 'vala ta Mbe tí ndoo nò gî.

¹⁵ Yo ñò ni lá máa dii yo a ndâ bà to tí Bìndi-Mbírì? À má éno, ye kaa yo tí ndâ bà to tí diì Bìndi-Mbírì nó wàa ye 'ví bàkà yo tí ndâ mbe kù sù tí yo sàkàmàà, wàa? Gbaànjé lá!

¹⁶ Yo ñò ni lá máa, dii 'dakò ñinó mbe nanaka mí cikii ni ñinó mbe kù dù ta ndâ 'dakò ká sàkàmàà nó, gí tí gbèe dii ta niì tí nò gî nò, gî? Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì ngbàrángà'ì éno máa, «Ndú só bà gí tí gbèe dii.»

¹⁷ Káa 'duù mbe nanaka mítí Mbe tí ndoo, njembí ndú bà dù ta yí ká gbaànjé.

¹⁸ Yo kii'bà 'do tí bà gbètèkè tí yo. Ndâ 'bí ña vò i 'dáá gí náa 'duù bàkà ndú kù dù a i kapí kù wó. Káa bà gbètèkè tí a vò i ñinó mbe ya ngéé gí gbí 'dóó dii wó.

¹⁹ Yo ñò ni lá máa, dii yo a ndùúrù mì Bèrì-mì-Mbírì, tí Bèrì tí nó náa Mbírì je yí jì yo nó? Diì yo me 'dóó i mì yo lá.

²⁰ Yo a ndâ 'duù ñinó náa áá táánò sù tàkò yo ta mboo waa gî. À má éno, yo si dii yo tí i bà ùlù Mbírì.

7

Có gítí bà kò tí

¹ À má gítí ndâ i tí nó náa yo cu wáràgà gítí ndú jì ye nó, a tó có tacó tí 'duù bà gàà 'bí wó mítí niì lá.

² Káa, tacó wàa yo 'ví gbètèkè tí yo gbí òkò tí yo lá, à niki éno máa, 'dakò 'ví kò 'dóó niì mì wó, wàa niì 'ví kò 'dóó 'dakò mì wó.

³ 'Dakò 'ví biya niì mì wó gbí kpâ-sili lá, wàa niì delè 'ví biya 'dakò mì wó gbí kpâ-sili lá.

⁴ Nawù 'dakò me i ta muu wó tacó wàa yí 'ví biya tí ta kù wó gbí kpâ-sili nò lá. Mbe tí wó gbí kpâ-sili a kù wó. Kù

nii delè 'ví biya nawù wó gbí kpâ-sili lá, tacó mbe tí wó gbí kpâ-sili a nawù wó.

⁵ 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kò tí ndú gî nó 'ví nè-gbì-yì tí ka wó gbí kpâ-sili lá. Sè káa ñinó máa, ndú má toko a có éno máa, ndâ yì njèè gbí bà sili gî ta làmbu o, tacó bà si muu ndâ yì gítí bà koṛo có gítí bà 'deke tí ndâ yì jì Mbíṛì má kózò gî, ndâ yì 'ví gii toko ndi bà sili. À má me éno lá, Gba-vò-i bà ñonòkò muu ndú, náa njembí ndú má me fúlà-fúlà nò.

⁶ Ye kù zèè yo gítí bà 'di có tí nò náa ye 'dè jì yo nò me ta gó lá, ye 'dè ká goolá 'duù ñò vò i gî káa yí kù kpo-gbì-tà-tù ndâ nambe wó nò.

⁷ Ye kùtáá má go Mbíṛì, wàa ye 'ví suu ta ndâ 'dakò 'dáá gî ká go ye, à ñikì ngé ma. Káa có a ñinó máa, Mbíṛì njèè ndâ i-nambeè mí wó jì ndâ 'duù 'dáá gî tende-tende; yí je jì ndâ 'bí 'duù a ñinó, bìnḍi yí gii je jì ndâ 'bí 'duù a ṛa ṛizò.

⁸ Ye kù 'dè có jì ndâ banga, ta ndâ nawù ku, máa, à ñikì káa bà dù ndú ta kpéétí ndú, a go bà dù ye nò.

⁹ Káa bà dù ndú ta kpéétí ndú má kpò ndú gî, ndú 'ví kò tí ndú. Tacó à ñikì a bà kò tí á có tí bà si njembí ndú kù doo ta go bà 'de ka-sili.

¹⁰ Có kuu mì ye tacó bà 'dè jì ndâ 'duù ñinó mbe kò tí ndú gî nó, káa có tí nò me 'dóó có mì ye lá, a kòcò Mbíṛì náa yí 'dè éno máa, nawù 'dakò 'ví njè kù wó lá;

¹¹ káa yí má njè gî, yí 'ví kò 'bí ngú 'dakò lá, káa bà dù yí ta kpéétí wó má kpò yí gî, yí 'ví dele ndi wó gí 'bá mì ká 'dakò mì wó. 'Dakò delè 'ví njè nawù wó lá.

¹² Ye kpónó kù 'dè jì sè ndâ 'duù ñinó gbí òkò tí yo nó a 'dóó có mì ye gbí njembí ye. Ye kù 'vanda gbí ñinó me ndi kòcò Mbe tí ndoo lá. Ye kù 'dè có jì yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo tí ndâ ná 'vindí mbe kù kili ta ṛè mì Bìnḍi-Mbíṛì má kò nii ñinó mbe ùnje gítí có mì Jézù lá nó, káa nii tí nò má ùnje bà sè 'bá ta yí gî, yí 'ví njè nii tí nò lá.

¹³ 'Bí nii gbaànjé 'do gbí òkò tí yo delè má kò 'dakò ñinó mbe ùnje gítí có mì Jézù lá, káa 'dakò tí nó má ùnje gítí bà sè 'bá ta yí gî, yí 'ví njè 'dakò tí nò lá.

¹⁴ Tacó ndâ-'bí-lá, 'dakò tí nò mbe ùnje gítí Jézù lá nò ká kèjì gí bà ùnje gítí Jézù 'do gbí có mì nawù wó. Delè ndâ-'bí-lá, nii tí nò ká kèjì gí bà ùnje gítí Jézù 'do gbí có mì kù wó. À má me éno lá, ndâ 'viì mì yo bà dù me tí ndâ 'viì-ṛo-'bá lá.

¹⁵ Káa gbí ṛa bà kò tí tí nò, go bà sè 'bá má cee 'do tí 'duù ñinó náa yí ùnje gítí Jézù lá nó gî, wò tí mbe ùnje gítí Jézù 'ví si yí 'ví ya , tacó 'bí i mbe ẹṛe yo ta yí wálá. Káa Mbíṛì tè'é tí ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù ta 'dè njembí ndoo.

16 Tacó wò tí niù nò ni ta yè máa wò bà 'vala kù lo gî?

Yo 'di có mì Mbíri ta o 'dáá gî

17 Káa 'duù 'ví 'vala ká go ñinó náa Mbe tí ndoo cu mí gbí mbelè wó gî nò. Yí delè 'ví lè 'bì wó gí tà ña i ñinó náa Mbíri táánò tè'é tí wó gítí nò. Ñinó a có mì ye náa ye kù 'dè jì yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî.

18 'Bí 'duù gbí òkò tí yo náa Mbíri táánò tè'é tí wó si yí ya gí gbí gázâ gî 'ví nì nikalaká máa, «Ye táánò má ñò nì sàà ye bà ya gí gbí gázâ wálá,» nò lá. Káa 'duù ñinó mbe ya gí gbí gázâ lá nó má ùnje gí tà é mì Mbíri gî, gbí nderè bà ya yí gí gbí gázâ káká'i wálá.

19 Tacó có ñinó náa à tí nó, a có bà kpolo tí ndâ có mì Mbíri, à me có bà ya gí gbí gázâ lá, à delè me có bà ya gí gbí gázâ lá nò lá.

20 'Duù 'ví dù ká go bà dù yí ta o tí nó náa yí táánò ù ta nje gí tà é mì Mbíri nò.

21 Wò táánò a i-zógó-zogo ta o tí nó náa Mbíri tè ta é tí lo nó? Mù mbí lo lá; wò má 'de kèjì bà njaanga miři lo 'do gbí bà dù tí i-zógó-zogo gî, njaanga miři lo.

22 Tacó 'duù ñinó táánò tí i-zógó-zogo náa Mbe tí ndoo tè'é tí wó nó, a 'duù mì Mbe tí ndoo náa yí njaanga wú 'do tí miři wó gî. Káa 'duù ñinó náa yí táánò ta o bà tè'é tí wó me i-zógó-zogo lá nó, gí tí i-zógó-zogo mì Bindi-Mbíri gî.

23 Bindi-Mbíri táánò sù tàkò yo waa gî; à má ènò, yo dù tí ndâ i-zógó-zogo mì ndâ 'duù muu to tí nó lá.

24 À má ènò, wò 'ví dù ká tí wò tí nó táánò kùro bà tè'é tí lo mì Mbíri nò.

Có gítí ndâ mbe kò tí ndú lá, ta ndâ nawù ku

25 À má gítí ndâ niù ñinó tí ndâ kùnga niù nó, có gítí ndú náa ye 'di 'do gbí nje Mbe tí ndoo náa ye 'ví 'vanda ndí jì ndú nò wálá. Có tí nó náa ye kpónó bà 'dè jì ndú nó, a 'dóó có mì ye gbí njembí ye tí 'duù tí nó náa a Mbíri ká ñò yè ro ye, bìnđi yí gí bákà ye tí 'duù ñinó náa 'duù bà 'di có mì ye gî.

26 Ye má zeke cè bà volo ndâ i kpónó kpòò, ye koṛo có máa, à nìkì máa 'duù 'ví dù ká tí ña i tí nó náa yí kpónó a yí nò.

27 Wò tí 'dakò má kò niù gî, wò 'ví pà kpokèjì bà nje niù tí nò lá. Káa niù má mì lo gbí vò o tí nó kpónó nó má wálá, wò 'ví pà bà kò niù lá.

28 Káa 'dakò má kò niù, yí bákà me vò i lá. Niù delè má kò 'dakò, yí bákà me vò i lá. Káa yí delè má dù tí kùnga niù, yí delè bákà me vò i lá. Káa ndâ i mbe kù ba muu ndâ ndâ

mbe kò tí me mbè. Tacó éno, go bà yòngò yo gítí bà kò tí tí ye wálá.

²⁹ Ndá ná'vindí, gbí có tí nò náa ye 'dè jì yo nò éno máa, sè o gítí bà 'vala ndá bu niì go ndá banga dooko gí;

³⁰ ndá mbe wa gbí goolá sé có tí ndú wálá; ndá mbe kù ño 'di goolá tàkòcò ndú peteke lá; ndá mbe sì i, goolá ndá i tí nò náa ndú sì nò me ndá i mì ndú lá;

³¹ ndá mbe kù mà 'vèlè goolá ndá i yè ɾo ndú lá. Tacó cè tí to tí nó bà ya gí kùro ta kòndi wálá.

³² Có gbí njembí ye éno máa, njembí yo 'ví mù gbaànjé lá. Njembí 'duù ñinó tí banga nó kù mù a i gítí nèté mì Mbe tí ndoo, tacó yí kù pèè a i ta bà peteke tàkòcò Mbe tí ndoo.

³³ Káa njembí 'duù ñinó mbe kò niì gí nó kù mù a i gítí ndá i muu to tí nò. Yí kù pà kpokèjì a i gítí bà peteke tàkòcò nawù wó.

³⁴ Ndá kóró-koro có mì wó nje bá sósò'ò. À delè ká éno ta ndá niì. Njembí niì ñinó mbe kò 'dakò lá nó, ta njembí ngbutu 'viní, kù mù ká gítí có mì Mbe tí ndoo cuki. Káa njembí nawù 'dakò kù mù a i gítí ndá i muu to tí nò, ta có gítí bà peteke tàkòcò kù wó.

³⁵ Ye 'dè có tí nò jì yo a i gítí miɾi yo, ye 'dè me tacó bà ba muu yo lá. Ye 'dè a i tacó wàa kpokèjì mì yo 'ví dù ká jáá, wàa yo 'ví si ta njembí yo 'ví dù gítí bà koro có gítí Mbe tí ndoo ká gbaànjé.

³⁶ 'Dakò má 'vee có tí ngbutu 'viní tacó bà kò yí, káa 'dakò tí nò má ñò éno máa yì kù co ta 'viní tí nò me tí jáá kpokèjì lá, yí má ñò ni gí máa njembí yì me fùlà-fùlà, yí má 'dè có máa ndá yì kò tí ndá yì, ndú má kò tí ndú, à me vò i lá.

³⁷ Káa 'duù ñinó ta njembí wó a yú njembí, ta có mì wó ká gbaànjé nó, má ɛɛ muu wó gí, máa yì bà kò niì wálá, yí bàkà a tó i.

³⁸ Gbí có tí nò éno máa, 'duù mbe kò 'viní tí nò náa yí 'vee có tí wó nò bàkà a tó i. Káa 'duù ñinó mbe dù tí banga nó bàkà tó i me gbolò ndii mbe kò 'viní tí nò gí.

³⁹ Nawù 'dakò me ta muu wó tacó bà kò 'bí 'dakò si kù wó káa wuù nò lá. Káa ku má je kù wó gí, à káa có mì wó bà kò 'bí 'dakò. Káa 'dakò tí nò 'ví dù a mbe ùnje gítí Mbe tí ndoo.

⁴⁰ Káa ye koro có éno máa, àa bà nìkì tacó tí nawù ku tí nò káa bà dù ta kpéetí wó bindi ku 'dakò mì wó. Ye delè koro có máa, có gbí muu Bèri-mi-Mbíri ká go éno.

8

I-zò-zò náa à ci jì ndá sú mbíri

¹ À má gítí có bà zò i-zó-zò ònó náa à ci ji ndâ 'bí sú i tí nó náa ndâ 'duù bàkà tí ndâ mbíri mì ndú nó, «ndoo 'dáá gí ò ni gí». Káa bà ò i ni kù bàkà 'duù kù luguu tí wó máa yì ma. Káa à káa tó bà zè tí ká kù banda i.

² 'Duù má kù koṛo có máa yì ò i ni gí, yí ò i tí nó ni tè go có tí ò náa yí kù koṛo ò lá.

³ Káa 'duù má zè Mbíri ta tó njembí wó, Mbíri ò 'duù tí ò ni gí.

⁴ À má gítí có bà zò i ònó náa ndâ 'duù bàkà ji ndâ sú mbíri mì ndú nó, ndoo ò ni gí máa, 'bí yúco i kapí ndâ sú mbíri tí ò wálá. Tacó ndoo ò ni gí máa, cèe Mbíri ká gbaànjé.

⁵ Ndâ ò-go-mbíri tí ò tà má gbíri, ndú tà má muu to tí nó, ndâ mbíri tí mì ndâ mbe , ta ndâ mbe tí ndâ mbe me a mbè,

⁶ káa Mbíri mì ndoo tí Bu ndoo ká gbaànjé, tí mbe suu ndâ i 'dáá gí. Mbe tí ndoo delè ká gbaànjé, tí Jézù tí Bìndi-Mbíri, náa Mbíri suu ndâ i 'dáá gí ta ṛè wó, náa ndoo delè kù 'vala ká ta ṛè wó.

⁷ Kpèti ká éno, ndâ 'bí mbe ùnje gítí Jézù ò yúco tí ò ni kálásê. Có tí ò, máa ndâ sú mbíri tí ò a ndâ wu i ò, nanaka mí gbí muu ndú yee ká tí o bà cì ndú. Ndâ 'bí 'duù yee gbí ri tí nó wúnó nó má zò i náa à ci ji ndâ sú mbíri, ndú kù koṛo có máa ndâ yì zò bèjò mítí ndâ yì gí.

⁸ Káa à me i-zó-zò ká kù 'viindi nambeè gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbíri lá. Ndoó má zò lá, 'bí i mbe ba muu ndoo wálá. 'Bí i delè náa ndoo bà 'de 'do gbí bà zò ngé má ò wálá.

⁹ Yo kpolo tí yo. Yo má kpolo tí yo lá, bà bàkà ndâ i mì yo go có mì yo gbí muu yo ò bà volo muu ndâ 'duù ònó ta wotí tí ndú njí'dí ò.

¹⁰ 'Bí 'duù ònó ta njembí wó yù lá nó má ò wò tí 'duù ònó mbe ò'o ni gí nó kù zò i bàndò bà ci i ji ndâ sú mbíri, yí bà koṛo có máa yè?

¹¹ À má éno, ná'vindí lo ònó mbe ò'o ni lá, náa Bìndi-Mbíri cì tacó tí wó nó, gíri'o gí 'do gbí có mì lo tí mbe ò'o.

¹² Bà bàkà vò i mítí ndâ ná'vindí lo gbí ṛa kpokèjì tí ò, ta bà bàkà sé'i mí gbí njembí ndú, káa wotí tí ndú wálá, a bà bàkà vò i mítí Bìndi-Mbíri.

¹³ Tacó éno, ṛè i mbe si ná'vindí ye 'ví bàkà vò i má a i-zó-zò, ye káká'i bà zò yá wálá, tacó wàa ná'vindí ye 'ví bàkà vò i lá.

9

Ndâ i ònó náa à tí , ta ndâ nèté mì tú mì Bìndi-Mbíri

1 Ye me 'duù ñinó mbe kù bàkà i go có mì ye náa à gbí muu ye nó lá? Ye me tú mì Jézù lá? Ye táánò ñò Jézù tí Mbe tí ndoo ta ɾo ye lá? Yo me ndâ i gbí bà ka wu'o mì ye náa ye ka ta ɾè mì Mbe tí ndoo nó lá?

2 Ndâ 'bí 'duù kpétí má biya bà ñò ye ni tí tú mì Jézù gî, vòò yo ñindi yo nò bà 'boo bà dù ye tí tú mì Jézù wálá, tacó yo a ndâ i gbí po ndi bà nò tú mì ye, náa ye nò ta ɾè mì Mbe tí ndoo.

3 Ñinó a có náa ye bà 'visì ji ndâ mbe kù 'vee gbí nje ye, éno máa,

4 yúco mì ze tacó bà zò i ta bà nju pe tàkò nèté mì ze wálá?

5 Ndâ nawù ze má a ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíri, yúco mì ze tacó bà bala ndú wàa ze 'ví kù nò ta ndú a go ñindi ndâ 'bí ka ze mbe kù nò tú mì Jézù, ta ndâ 'bí ná'vindi Mbe tí ndoo, ta ndâ Kéfà, náa ndú kù me nó wálá?

6 Áá tóo káa ze ta Bàránàbà cuki ká 'ví dù kù bàkà nèté gítí guù nje ze wàà?

7 A àsikéri 'di jé ká kù pà 'dóo kpokèjì bà ko mboo nèté mì wó ta kpéetí wó? A mbe ji nji ngayi jé ká zò i 'do gbí 'dóo po nji mì wó lá? À mbe ko nò ngayi jé ká nju ngo kí ndâ nò mì wó lá?

8 A 'bí 'duù 'do muu to tí nó ká je wotí bà 'dè có tí nó náa ye kpónó kù 'dè nó ji ye? Ñinó me gbèe có tí nó mì Mòze nó lá?

9 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mòze máa, «Duù 'ví eɾe nje mò'dú tí nó mbe kù gbì cù nó lá.» À kpónó kpolo mì Mbíri me có tí mò'dú cuki?

10 Mòze 'dè có tí nò 'dáá gî me tacó tí ndoo lá? Mòze cu có tí nò mí gbí wáràgà a i tacó tí ndoo, tacó mbe ji nji kù koɾo có lî a i mítí i gbí po nji mì wó; bìndi mbe gbì cù kù koɾo có lî a i mítí bà ñinó náa mbe nji bà je ji yí gí tàkò nèté mì wó nò.

11 Káa à má a ze ká ɾò nji ña mì Mbíri mí gbí njembí yo, bà je ndâ tó i muu to tí nó ji ze giù kpolo ji yo ta ña kpokèjì ngayi?

12 À má mì ndâ 'bí ka ze mbe kù ma có mì Mbíri ji yo a yúco tacó bà 'de ndâ i tí nò 'do mì yo, yúco mì ze me gbolò ndii ñindi ndú lá?

Ta ndâ ña ñinó 'dáá gî, ze 'vee bà yúco mì ze nò lá. Ze kù kònò ndâ i 'dáá gî, tacó wàa ze 'ví volo ta kpokèjì bà ma Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri ji yo lá.

13 Yo ñò ni ngbáràngà'i gî, máa, ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà nèté gbí ndùgù 'bá-Mbíri nó kù 'de i-zó-zò mì ndú 'do ká gbí ndùgù 'bá-Mbíri, káa ndâ mbe kù waa mbelè mí

bàndò bà ci i ji Mbíri kù 'de i-zó-zò mì ndú 'do ká bàndò bà waa mbelè ji Mbíri.

14 Bìndi-Mbíri delè giì 'dè káa gbèe ña có tí nò máa, ndâ 'duù tí nó mbe kù ma Banga-Ngú-Có nó 'ví zò i 'do gbí bà ma Banga-Ngú-Có.

15 Káa ye kpónó kù zò i me 'do gbí nèté bà ma Banga-Ngú-Có go có tí nò náa Bìndi-Mbíri 'dè nò lá. Ye delè kpónó kù cu wáràgà ji yo me tacó bà yù i-zó-zò 'do tí yo nò lá. Tacó a niki káa bà cì ye ta go á co tí bà ma Banga-Ngú-Có mì ye ji yo tacó i-zó-zò.

16 Ye bà wu gbí tí ye máa ye a mbe ma Banga-Ngú-Có nò wálá. Tacó bà ma Banga-Ngú-Có a nèté náa a Bìndi-Mbíri ká cu nanaka mítí ye.

17 Ye kùtáá má kù bàkà nèté bà ma Banga-Ngú-Có 'do gbí 'dóó có mì ye gbí njembí ye, ye bà zò i 'do gbí gí. Káa à me éno lá. Có a ñinó máa, bà ma Banga-Ngú-Có a nèté náa Mbe tí ndoo ká le mítí miri ye go wú, náa kpokèjì bà ja miri ye 'do gbí wálá nò.

18 À má éno, ye bà 'de gbí bà ma Banga-Ngú-Có a yè? Ye bàkà nèté bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù ká sínò. Ye bà 'vee bà i gbí bà ka wu'o mì ye wálá.

19 Ye me i-zógó-zogo mì ndâ 'duù lá, káa ye giì si tí ye tí i-zógó-zogo mì ndâ 'duù, tacó wàa, ye 'ví 'de ta tó lì'vì gítí bà zaa ndú ji Bìndi-Mbíri.

20 Ze má ta ndâ Jùdéyà, ye kù bàkà tí ye tí Jùdéyà, tacó wàa ye 'ví 'de ta lì'vì gítí ndú. Ze má ta ndâ mbe kù bàkà go có mì Mòze, káa ye me mbe kù ru ndi có mì Mòze lá, ye delè kù bàkà go có mì Mòze, tacó wàa ye delè 'ví 'de ta lì'vì gítí ndâ mbe kù bàkà go có mì Mòze.

21 Ze má ta ndâ 'duù ñinó mbe kù bàkà nèté me ta có mì Mòze lá nó, ye bàkà nèté ta có mì Mòze lá.

22 Ze má ta ndâ 'duù ñinó ta wotí tí ndú wálá nó, ye bàkà tí ye tí mbe wotí lá. Ye kù me ndâ i tí nó 'dáá gí tacó bà 'de ta lì'vì gítí bà 'vala ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú.

23 Ye kù bàkà ndâ i tí nó 'dáá gí ta rẹ̀ mì Banga-Ngú-Có, tacó wàa ye 'ví 'de ta tó i gbí Banga-Ngú-Có.

24 Yo ñò ni gí máa, ndâ 'duù má kù gbòò'bè, à kù je i ká ji 'duù ñinó mbe kpò ndâ ka wó 'dáá gí nó?

25 Ndâ mbe kù gbòò'bè 'dáá gí kù ru káa ndi có tí nó náa à 'dè ji ndú, máa ndú 'ví bàkà go yí nò. Ndú kù bàkà go có tí nó tacó bà 'de i ñinó mbe dù tí ká lá nò. Káa ndoo kù 'de gbí bà gbòò'bè ñindi ndoo a i ñinó mbe dù tí ká nò.

26 Tacó éno, ze má kù gbòò'bè bà ì ngèlè ta 'duù, ye kù ì ngèlè me ká maa éno gí ká lá. Ze delè má kù dòmò tí ze ta 'duù, ye dòmò kùnga to lá.

27 Ye kù kpolo tí dìi ye, tacó wàa ye ta o 'dáá gî 'ví bàkà tí go có mì ye gbí muu ye. Tacó ndâ-'bî-lá, ye kù ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'bí ka ye káa i ta ẹ̀ ye gbí Banga-Ngú-Có tí nò náa ye kù ma nò wálá.

10

Yo 'ví ùlù ndâ sú mbíri lá

1 Go bà 'va mbí yo á gítí ọ́a i tí nó mbe 'de ndâ ká gù ndoo dígísèé si ndú gbí kángáá nga ngoò nó kuu tí ye, ndâ ná'vindí. Mbíri dígísèé kù túbà kpokèjì jì ndú ta bà si kùlù mù kù tè kùro ndú; Mbíri delè gii si ndú 'dáá gî di Bì-bi Kàpá gí tito ta o bà nje nó mì ndú 'do Másiṛi ta vò i tí ndú wálá.

2 Mbíri táánò caka tí ndú 'dáá gî ta ẹ̀ mì Mòze mí gbí kùlù mù, delè mí tà ngo gbí pù Bì-bi Kàpá.

3 Ndú táánò 'dáá gî zò gbèe i-zó-zò tí nó mbe gí jì ndú 'do mì Mbíri nó gí.

4 Ndú delè 'dáá gî njù gbèe ngo tí nó mbe gí jì ndú 'do mì Mbíri nó gí. Ndú táánò kù njù ngo 'do gbí díí mì Mbíri mbe kù ko tàkò ndú muu nó nò. Díí tí nò táánò a Bìndi-Mbíri.

5 Kpèti ká éno, tàkòcò Mbíri táánò peteke gítí ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí ndú lá. Tacó éno, ndâ 'duù tí nò náa tàkòcò Mbíri peteke gítí ndú lá nò, gii cì ká kpàsilàa ta muu nó gbí kángáá nga ngoò.

6 Ndâ vò i tí nò táánò mbe 'de ndâ 'duù tí nò náa tàkòcò Mbíri peteke gítí ndú lá nó kù túbà jì ndoo, máa, ndoo 'ví dù ta go ndâ vò i go ọ́ndi ndú dígísèé nò lá.

7 Ndoò delè 'ví kucuku muungbó ndoo mí kùro ndâ 'bí sú mbíri, go i mì ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú dígísèé á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, «Ndâ 'duù gii kì tí ndú to, ndú gii zò i, ndú gii njù pe, bìndi ndú gii a gí yaa gí bà dù ọ́ kùro ndâ sú mbíri,» nó lá.

8 Ndoò 'ví gbètèkè tí ndoo gbí òkò tí ndoo, go ọ́a i mì ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú dígísèé náa ku gii zi ta ndâ 'duù 'do tí ndú 23,000 gbí gbèe ọ́, nó lá.

9 Ndoò 'ví tala wotí mì Mbe tí ndoo, go i mì ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ ká gù ndoo dígísèé nó lá, tacó ndâ kpoo gii mù ndâ mbe tala yí nò léé gí.

10 Yo 'ví 'dè ngùrù-ngùrù có gítí Mbíri lá, tacó ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndâ ká gù ndoo dígísèé bàkà éno, bìndi mbe voloko gbí ndâ i gii voloko gbí ndú léé gí.

11 Ndâ i tí nò bàkà tí mí tí ndú dígísèé tacó bà túbà jì ndâ 'bí 'duù. Bìndi à gii cu ndú mí gbí wáràgà tacó bà cì ndoo tí ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó jé'déé gí nje o kùro ndòngbú o nò.

12 À má éno, 'duù ñinó mbe kù koṛo có éno máa, yì kpónó a i gbí òkò tí yo nó, 'ví kpolo tí wó, má wálá yí bà 'va tí wó to.

13 Ndâ i ñinó mbe kù yòòngò wò gítí vò i nó káa gbèe ndâ i tí nó mbe kù yòòngò ndâ 'bí 'duù go wò nò 'dáá gí gítí vò i. Káa wò 'ví tee mí gbí muu lo éno máa, Mbíri bà si 'bí i 'ví yòòngò wò gítí vò i ndii muu wotí mì lo wálá. Tacó ta o tí nó náa 'bí i má kù yòòngò 'duù gítí vò i nó, Mbíri bà túbà kpokèjì bà kpò muu i tí nó jì yí gí.

14 À má éno, ye kù kpo-gbí-tà-tù yo, máa, yo dù janga-jàngá gí ndii 'do tí ndâ sú mbíri, ndâ tó kómbe ye.

15 Ye kù 'dè có jì yo tí ndâ 'duù ñinó ta muu kuu tí yo nò. À má éno, yo 'viiki gbí có tí nó náa ye 'dè jì yo nò.

16 Ndoó má kù zèè 'visí tí nó náa Mbíri je jì ndoo tí i-nambeè, náa ndoo kù 'dè níki maa jì Mbíri ta o tí nó náa ndoo kù zèè nó, ndoo kù gbo nó me gbí bà njù mbelè Bìndi-Mbíri lá? Káa kù kò tí nó náa ndoo kù ki'viki gbí nó, ndoo kù gbo nó me gbí bà zò dii Bìndi-Mbíri lá?

17 Kù kò tí nó náa ndoo ta ña mbè muu ndoo nó kili gí bà zò nó lê má ká gbaànjé, gbí éno máa, ndoo 'dáá gí a gbèe dii. Tacó ndoo 'dáá gí gbo ká mí gbí gbèe kù kò.

18 Yo koṛo muu yo á gítí ndâ Ìzìrìyèlì gi. Bàndò bà ci i jì Mbíri mì ndâ 'duù tí nó táánò mbe kù kili kù zò gbèe nò tí nó náa à waa mbelè wó jì Mbíri nó me ká gbaànjé lá?

19 Gbí có tí nó kpónó náa ye 'dè nò máa yè? À gbí tù yo éno máa, mbelè tí nó náa à waa jì sú mbíri nó a cèe i, wèè, sú mbíri tí nó a cèe i?

20 Gbí có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nò gbaànjé me éno lá. Gbí a i éno máa, à kù ci ndâ nò tí nó náa ndâ 'duù tí nó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá waa mbelè ndú nó, a i mítí ndâ bàndò bà ci i jì ndâ sú mbíri, me jì Mbíri lá. Káa go bà nì kaà mì yo ta ndâ sú mbíri tí ye wálá.

21 Yo bà zèè 'visí mì Mbe tí ndoo ká tí tó, bìndi yo gù zèè 'visí mì ndâ sú mbíri ká tí tó nò wálá. Yo delè bà zò i mì Mbe tí ndoo ká tí tó, bìndi yo gù zò i mì ndâ sú mbíri ká tí to nò wálá.

22 À tí ndoo a go bà tanga Mbíri gítí bà tò kii? Wotí tí ndoo ndii yí gí?

23 Ndâ 'duù kù 'dè có máa, «À ká go có mì ndoo bà bàkà ndâ i ñinó 'dáá gí náa à gbí njembí ndoo.» Káa ndâ i 'dáá gí me káa ndâ tó i lá. «À ká go có mì ndoo bà bàkà go ñinó á gbí njembí ndoo.» Káa ndâ i 'dáá me káa ndâ i mbe koni ndoo lá.

24 Káa 'duù 'ví koṛo tó i me ká gítí miṛi wó cuki lá. Yí 'ví koṛo jì ndâ 'bí ka wó delè.

25 'Duù 'ví me kpìikì-kpìikì gítí bà zò yà ònó náa yí sì 'do bàndò bà waa nò nó lá.

26 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa, «To tí nó, ta ndá i muu to tí nó 'dáá gí, a ndá i mì Mbírì.»

27 'Bí 'duù ònó náa yí me mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì lá nó má tè'é tí lo gítí i-zó-zò á 'bá mì wó, wò má ya gí kà, wò 'ví 'vee rẹ̀ ònó i-zó-zò tí nó mbe yee kùro lo gí nó lá.

28 Káa 'bí 'duù tí ka lo mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, náa njembí wó yù lá, má 'dè có jì wó máa, «À ci i-zó-zò tí nó jì ndá sú mbírì gí,» wò 'ví zò i-zó-zò tí nó lá, tacó tí wó, delè gítí có mì njembí.

29 Ye kù nì me njembí lo lá. Ye kù nì a njembí ka lo tí nó. Tacó rẹ̀ i tí nó bà sí ye 'ví bàkà nèté ta có mì 'bí ka ye nò 'ví dù a yè?

30 Ye lê má 'dè nìkì maa jì Mbírì tacó i-zó-zò tí nó náa ye zò nó gí, à je 'bí 've 'duù gítí bà 'vee gbí nje ye tacó bà zò i tí nó náa ye 'dè nìkì maa jì Mbírì tacó gí nó a yè?

31 Wò má kù zò i, zò ta bà ùlù Mbírì. Wò má kù njù i, njù ta bà ùlù Mbírì.

32 Wò 'ví kpòlo tàkòcò ndá Jùdèyà lá; wò 'ví kpòlo tàkòcò ndá 'duù ònó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó lá; wò delè 'ví kpòlo tàkòcò ndá 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta rẹ̀ Bìndi-Mbírì nó lá.

33 Yo 'ví tala bà peteke tàkòcò ndá 'duù 'dáá gí gbí ònó náa yí sì 'do bàndò bà waa nò nó lá. Ye kù pà tó i me ká gítí mìrì ye cuki lá. Ye kù pà tacó tí ndá 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndú 'ví 'de ta 'válá.

11

Ndá kpokèjì bà ùlù Mbírì

1 Yo dù tí ndá mbe mèlè ndi ye, á go bà dù ye tí mbe mèlè ndi Bìndi-Mbírì nò.

2 Ye kù ùlù yo, tacó mbí yo kuu tí ye ta o 'dáá gí, delè tacó yo kù rù káa ndi kpokèjì tí nó náa ye táánò túbà jì yo nò.

3 Káa à gbí njembí ye a go bà 'dè có jì yo máa, yo 'ví ònó náa yí sì 'do bàndò bà waa nò nó lá. Ye kù pà tó i me ká gítí mìrì ye cuki lá. Ye kù pà tacó tí ndá 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndú 'ví 'de ta 'válá.

4 Tacó éno, 'dakò má 'deke tí wó jì Mbírì ta i tí muu wó, yí delè má ma có mì Mbírì kùro ndá mbè 'duù ta i tí muu wó, gbí éno máa, yí sí Mbírì tí i lá.

5 Káa nì má 'deke tí wó jì Mbírì ta i tí muu wó wálá, yí delè má ma có mì Mbírì mí kùro ndá mbè 'duù mbe kili kù bàkà i-Mbírì, gbí éno máa, nì tí nó sí kù wó tí i rọ̀ wó lá. Ònó ká goolá nì tí nó ta kùsu muu wó nò.

⁶ Tacó nií má gala bònḡo mítí muu wó lá, à 'vii ta yí káa bà 'dii muu wó gí. Káa bà 'dii muu nií lê má a có nô, bà waa tí se muu wó gí to delè má a có nô, à nìkì éno máa yí gala bònḡo mítí muu wó.

⁷ 'Dakò 'ví te i mítí muu wó ta o tí nó náa yí má kù 'deke tí wó jì Mbírì nó lá, tacó 'dakò a ngba Mbírì, yí delè a cè kózò tí Mbírì, káa nií a ngba 'dakò.

⁸ Tacó Mbírì táánò suu 'dakò me 'do tí nií lá, yí suu a nií 'do tí 'dakò.

⁹ Mbírì delè táánò suu 'dakò me tacó tí nií lá, yí suu a nií tacó tí 'dakò.

¹⁰ À má éno, nií 'ví gala bònḡo mítí muu wó, delè tacó tí ndá basìlì mì Mbírì.

¹¹ Kpètí ká éno, à má kùro Mbírì, 'bè gbí òkò tí ndá 'dakò ta nií wálá.

¹² Tacó Mbírì táánò suu nií 'do tí 'dakò, káa a nií kpónó ká kù jò 'dakò. Káa ndá i 'dáá gí gí 'do mì Mbírì.

¹³ Yo koṛo muu yo ta kpéétí yo gí; à me có nô tacó tí nií bà 'deke tí wó jì Mbírì ta bònḡo tí muu wó wálá nò lá?

¹⁴ Gbàyi-gbàyi se muu a i mì ndá 'dakò?

¹⁵ Káa à má tí muu nií, à me i banga mì wó lá? Káa Mbírì je gbàyi-gbàyi se muu jì nií tacó bà nguù kùsu muu wó.

¹⁶ Káa à má nje 'duù a kponje gítí có tí nò, có náa ye bà 'visì gí tàkò có mì 'duù tí nó máa, ze nò 'bí tàkì gítí kpokèjì bà ùlù Mbírì ni kapí nìno lá. Ndá 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta rẹ mì Bìndi-Mbírì delè nò ni ká lá.

Kô-njewu mì Mbe tí ndoo

¹⁷ Káa à má gítí có tí nó náa ye kèjì gí bà 'dè jì yo nó, ye bà ùlù yo wálá. Tacó bà kili yo ta bà muu yo tí ndá mbe kù kili ta rẹ mì Bìndi-Mbírì kù gí je ta vò i me gbolò ndii tó i gí.

¹⁸ Kpédélé có náa ye bà 'dè jì yo a nìno máa, ye 'di có éno máa, à lá gbí òkò tí yo kà a 'bè ta o tí nó náa yo má kù kili ta bà muu nò. Káa ye koṛo có máa, kòcò yúco kuu gbí có tí nó náa ye 'di nò.

¹⁹ 'Bè bà dù kuu gbí òkò tí yo ta 'verè tí wálá. Tacó wàa, à 'ví nò ta ndá 'duù nìno gbí òkò tí yo tí ndá mbe yúco nó ni ngbàrángà'i.

²⁰ Ta o tí nó náa yo má kili ta bà muu yo nó, yo kù zò ndi yo me kô-njewu mì Mbe tí ndoo lá.

²¹ Tacó ye 'di có máa, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí yo ta o 'dáá gí kù sì go, tacó yo kù jòò i-zó-zò jóó-jòò, káa ndá 'bí 'duù nìndi ndú kù sa ta pe.

²² A yè ká tí yo! 'Dóó 'bá mì yo, tí bàndò bà zò i ta bà nju i, ká mì yo wálá, wèè, à gbí njembí yo a có bà te nô mí ọ

ndâ 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbírì nó, ta ndâ 'duù ñinó gbí òkò tí yo tí ndâ mbe yê nó?

²³ Tacó ye táánò ñibà jì yo káa có tí nó náa Mbe tí ndoo táánò ñibà jì ye nô, máa, Mbe tí ndoo tí Jézù, ta bèbilì tí nó táánò náa à ba ta ngbù wó nó, je kù kô,

²⁴ Yí gii 'dè ñikì maa jì Mbírì, yí gii ki gbí, bìndi yí gii 'dè có máa, «Ñìnó a dii ye tí nó tacó tí yo nô, yo zò tacó bà 'va mbí yo tí ye.»

²⁵ Yí gii je 'visì á bìndi bà zò kô-njewu gbí gbèe ña kpokèjì tí nò, bìndi yí gii 'dè có, máa, «'Visì tí nó a 'visì bà njù ngú mùká mì Mbírì ta yo ta mbelè ye. Ta o tí nó náa yo má kù njù 'visì tí nó, yo 'ví njù tacó bà 'va mbí tí ye.»

²⁶ Tacó ta o tí nó náa yo má kù zò kù kô tí nò, yo delè má kù njù 'visì tí nó nó, yo kù ma nò a có ku Mbe tí ndoo yee tí o bà gí yí.

²⁷ À má éno, 'duù má zò kù kô mì Mbe tí ndoo, yí delè má njù 'visì mì wó me gbí ña kpokèjì ñinó náa à tí nó lá, 'duù tí nò bàkà i-nô gítí ndâ dii ta mbelè Mbe tí ndoo gí.

²⁸ À má éno, 'duù 'ví koṛo gbí kongbó wó kùro bà zò kù kô tí nò, delè kùro bà njù 'visì tí nò.

²⁹ Tacó 'duù má 'viiki gbí kongbó wó kùro bà zò kù kô tí nò lá, yí delè má 'viiki gbí kongbó wó kùro bà njù 'visì tí nò lá, yí zò nò a bà waa có mítí wó, yí delè njù nò a bà waa có mítí wó.

³⁰ Ñinò a gbí nderè có tí nó náa ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí yo ká zô-zô ta nò'o tí ndú; ku delè kù mii ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí yo nò ká nò.

³¹ Ndoò kùtáa má 'viiki gbí kongbó ndoo léé éno kùro bà zò i-zó-zò mì Mbe tí ndoo, yí bà waa có mítí ndoo wálá.

³² Káa Mbe tí ndoo má waa có mítí ndoo, yí bàkà éno tacó bà je muu jì ndoo, tacó wàa, à 'ví waa có mítí ndoo go i mì ndâ 'bí 'duù lá.

³³ À má éno, yo má kili tacó bà zò i-zó-zò mì Mbe tí ndoo, yo 'ví ù ndi ndâ 'bí ka yo kùro bà 'bità bà zò i, ndâ ná'vindí.

³⁴ Káa à má a go ká tí 'duù, si yí 'ví yè yì wó 'do 'bá mì wó kùro bà kili yo gítí i-zó-zò mì Mbe tí ndoo. Tacó wàa, Mbe tí ndoo 'ví waa có mítí ndoo tacó bà zò gàmàtà lá. Ye bà 'dè có gítí sè ndâ 'bí i jì yo ta o tí nó náa ye má ya gí mì yo kà gí.

12

Ndâ i-nambeè 'do mì Bèri-mì-Mbírì

¹ À má gítí ndâ i-nambeè mì Mbírì, go bà ngùù có 'do tí yo tí ye wálá, ndâ ná'vindí.

² Yo nò ni gî, máa, ta o tí nó táánò si yo nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbířì ni lá nó, ndâ sú mbířì ta nje tí ndú tacó bà 'dè có wálá nó soloko yo 'do tí jáá kpokèjì gî.

³ Káa ye kpónó kù bàkà yo 'ví nò ni éno máa, 'bí 'duu mbe kù 'dè có ta wotí mì Bèřì-mì-Mbířì jé mbe 'dè có máa, «Mbířì i njà mítí Jézù gî,» nò wálá. 'Bí 'duu delè jé mbe 'dè có máa, «Jézù a Mbe tí ndoo,» nò wálá, sè káa ñinó máa a Bèřì-mì-Mbířì ká je wotí bà 'dè éno jì yí.

⁴ Ña ndâ i-nambeè mì Mbířì tende-tende, náa gbèe Bèřì tí nò kù njèè jì ndâ 'duu.

⁵ Ña ndâ kpokèjì bà bàkà nèté tende-tende, káa ndoo kù bàkà ndú 'dáá ká jì gbèe Mbířì.

⁶ Ndâ cè bà bàkà i tende-tende, káa à káa gbèe Mbířì ká kù bàkà ndâ i tí nò jì ndâ 'duu.

⁷ Mbířì túbà tí Bèřì mì wó jì ndâ 'duu gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî, tacó wàa ndâ 'duu 'dáá gî 'ví 'de i gbí wó.

⁸ Bèřì-mì-Mbířì kù je jì 'bí 'duu a bà 'di gbí-o tacó bà kpo-gbí-tà-tù ndâ 'duu. Gbèe Bèřì tí nò giì je jì 'bí 'duu a muu tacó bà ma Banga-Ŋú-Có jì ndâ 'duu.

⁹ Yí giì je jì 'bí 'duu a bà tee njembí mítí Mbířì, bìndi jì 'bí 'duu a wotí bà 'vala ndâ 'duu 'do gbí nò'o.

¹⁰ Yí giì je jì 'bí 'duu a wotí bà bàkà ndâ seřè, jì 'bí 'duu a wotí bà ma có mì Mbířì, jì 'bí 'duu a muu tacó bà nò 'bè gbí òkò tí ndâ bèřì ni , jì 'bí 'duu a wotí bà 'dè ndâ tende ña nje có, bìndi jì 'bí 'duu a muu tacó bà 'dè gbí ndâ tende ña nje có.

¹¹ Gbèe Bèřì tí nò gbaànjé nò bàkà nèté bà njèè ndâ i tí nò gbaànjé-gbaànjé ká 'do gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó.

Ndâ bà to me mbè tí gbèe diì

¹² Diì 'duu ká gbaànjé, káa ndâ bà to tí me mbè, káa ndâ bà to tí nò mbe me mbè nò 'dáá káa gbèe diì. À delè go éno ta Bìndi-Mbířì; yí a gbèe diì, ta ndâ bà to tí wó me mbè.

¹³ Tacó gbèe Bèřì tí nó táánò mbe caka tí ndoo nó, caka tí ndoo tacó bà bàkà ndoo tí gbèe diì Bìndi-Mbířì. Ndo má a ndâ Jùdéyà, ndoo má a ndâ Ìgìrìgì, ndoo máa ndâ i-zógó-zogo, ndoo má me ndâ i-zógó-zogo lá, àa táánò je jì ndoo 'dáá gî káa gbèe Bèřì wàa ndoo 'ví ñjù .

¹⁴ Diì 'duu me káa gbèe bà to tí wó lá, a ndâ bà to me mbè.

¹⁵ Kpázà kò 'duu kpónó má 'dè có máa, «Ye me 'bi 'duu lá, à má éno ye me bà to tí diì 'duu lá,» ñinò bà dù me có mbe si yí 'ví dù tí bà to tí diì 'duu lá ká nò lá.

¹⁶ Tù 'duu delè má 'dè có máa, «Ye me bà to tí diì 'duu lá, tacó ye me řo 'duu lá,» ñinò bà dù me có mbe tii yí 'do tí bà dù tí bà to tí diì 'duu ká nò lá.

17 Ndâ bà to tí dìi 'duù táánò 'dáá má káa ọ́ wó, 'duù tí nò bà 'dì có ta yè? Káa ndâ i tí dìi 'duù táánò 'dáá má káa tù, 'duù tí nò bà ọ́ ndâ i ta yè?

18 Káa Mbírì kpokò ndâ bà to tí dìi ndoo mítí ndoo ká go có mì wó gbí njembí wó.

19 Yí táánò má suu ndâ bà to tí dìi ndoo 'dáá ká tí gbèe ọ́a i, dìi ndoo táánò bà dù go yè?

20 À má go ọ́nìno kponó nó, ndâ bà to tí dìi 'duù me mbè, káa dìi 'duù ká gbaànjé.

21 Wotí bà 'dè có mì ọ́ 'duù jì 'bì wó máa, «Nèté mì ye ta wò wálá,» nò wálá. Wotí bà 'dè có mì muu delè jì ndâ kpázà kò máa, «Nèté mì ye ta yo wálá,» nò wálá.

22 Có kponó gii dù a ọ́nìno máa, ndâ bà to ọ́nìno tí dìi ndoo mbe me délékè nó, a ndâ bà to ọ́nìno náa ndú má wálá, káa ndoo wálá nò;

23 bìndi ndâ bà to ọ́nìno náa ndoo si ndú tí cèe i lá nó, a ndâ ọ́nìno náa ndoo kù kpolo tí ndú tí kpoò; káa ndâ bà to ọ́nìno tí ndâ bà nò nó, a ndâ bà to ọ́nìno náa ndoo kù ngùù ndú 'do ẹ̀ ọ́ ndâ 'duù,

24 ndii ndâ banga bà to gí.

25 Káa Mbírì suu dìi ndoo, bìndi yí gii te duù mítí ndâ bà to ọ́nìno náa có tí ndú kpolo maa-maa lá nò. À má éno, 'bè 'ví dù gbí òkò tí ndâ bà to tí dìi 'duù lá, tacó wàa ndú 'dáá gí 'ví bàkà nèté toko gbaànjé.

26 'Bí bà to tí ndoo gbaànjé má kù mìlìsé, sè ndâ 'bí bà to tí ndoo 'dáá gí delè kù mìlìsé. Káa à má kù ùlù 'bí bà 'bí to gbaànjé, sè ndâ 'bí ọ́nìno 'dáá gí ta líkí'ò tí ndú.

27 Yo kponó toko gbaànjé 'dáá gí bàkà a gbèe dìi Bìndi-Mbírì. Káa yo gbaànjé-gbaànjé a ndâ tende bà to tí wó.

28 Bìndi gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta ẹ̀ mì Bìndi-Mbírì, Mbírì bàkà ndâ 'bí 'duù tí ndâ tú mì Jézù, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe ma có mì wó tí Mbírì, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe nìbà i, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe bàkà serè, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe 'vala ndâ 'duù 'do gbí nò'ò, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe konì ndâ 'duù, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe bàkà ndâ 'duù 'ví bàkà nèté toko gbaànjé, bìndi ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe 'dè có gbí ndâ 'bí tende ọ́a nje có.

29 Yo 'dáá gí a ndâ tú? Yo 'dáá gí a ndâ mbe ma có mì Mbírì? Yo 'dáá gí a ndâ mbe nìbà i? Àá mì yo 'dáá gí a wotí bà bàkà ndâ serè?

30 Yo 'dáá a ndâ mbe 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ nò'ò? Yo 'dáá gí a ndâ mbe 'dè ndâ 'bí tende nje có? Yo 'dáá gí a ndâ mbe 'dè gbí ndâ tende nje có?

31 Yo kojo có gítí ndâ i-nambee ọ́nìno á gáa gí yaà nò.

Ye kpónó bà túbà kpokèjì ònó mbe nìkì ngé ndii gî nó jì yo.

13

Tó bà zè tí

¹ Ye kpétí má ni bà 'dè ndâ kpíkpa'dà ña nje có mì ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, bìndì ye giù 'dè nje có mì ndâ basìlì toko mítí ndú, káa njembí ye me njembí ba zè Mbířì lá, Mbířì nìkì lá, ndâ có tí nó náa ye kú 'dè nó gbí tù Mbířì ká go mòngò gbí tù bô.

² Ye kpétí káa mbe 'dè kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbířì, Bèri kpétí má je jì ye káa muu tacó bà 'di gbí ndâ có kóó mì Mbířì 'dáá gî, yí delè kpétí má je jì ye káa bà tee njembí ye mítí Mbířì tí ña ònó náa ye kú mèrèkè a ndâ kpo-kpò gú 'do tí bàndò mì ndú nó, káa njembí ye má me njembí bà zè Mbířì lá, ye jéé kùro Mbířì me i lá.

³ Ye kpétí má njèè ndâ i mì ye 'dáá gî jì ndâ mbe yè, ye kpétí má si à 'ví doo ye ta wu, wàa ye 'ví cì gî, káa njembí ye me njembí bà zè Mbířì lá, ndâ i tí nó náa ye bàkà nó me tó i jì ye gbaànjé lá.

⁴ Njembí bà zè Mbířì a bà kònò tí, ta bà bàkà nambeè. Njembí bà zè Mbířì me kiù lá, njembí bà zè Mbířì me bà wu gbí tí 'duù ta kpéétí wó lá,

⁵ njembí bà zè Mbířì me bà 'dè mbè có lá, à delè me ju njembí lá. Njembí bà zè Mbířì me bà nanaka muu mítí i ònó mbe nìkì ká tí lo ta kpéétí lo nó lá; à me bà dù tí gírí'dú lá, à delè me bà mò ndâ 'duù 'do tí lo gí 'dè lá.

⁶ Njembí bà zè Mbířì me bà dù ta líkí'o bà bàkà vò i lá; njembí bà zè Mbířì a bà dù ta líkí'o bà bàkà i ònó dú nò.

⁷ Njembí bà zè Mbířì tì muu ndâ i 'dáá gî, ùnje gítí ndâ i 'dáá gî, kořo có lì mítí ndâ i 'dáá gî, kònò ndâ i 'dáá gî.

⁸ Bà ma có mì Mbířì bà cee gî, bà 'dè ndâ tende ña nje có bà cee gî, bà dù ta muu tí 'duù bà cee gî, káa ndòngbú bà dù ta njembí bà zè Mbířì wálá.

⁹ Tacó mbe ònó Mbířì ni cee jé wálá, mbe ma có mì Mbířì ta kábà delè jé wálá.

¹⁰ Káa ta o tí nó náa i ònó ta bà lê tí wálá nó bà gí nó, i ònó ta bà lê tí nó bà cee gî.

¹¹ Si ye táánò gbí 'viì nó, ye kú 'dè có ká go i mì 'viì, ye kú kořo có ká go i mì 'viì, ye kú 'viiki gbí có ká go i mì 'viì. Káa ye kpónó mà giù gí tí 'dakò gî, ye giù si ndâ i-'viì 'dáá gî mí to gî.

¹² Ndoò kpónó kú ònó cè tí Mbířì me ngbárángà'i lá; ndoo kú ònó yí ká tūrúwàa go i gbí 'deèngambé nò. Káa ndoo kèjì gí bà zeke gbířo ndoo ta ndú. Ye kpónó ònó yí ni cee lá, káa

ye kẹ̀jì gí bà ọ̀nò yí ni cee a go ọ̀nò náa yí kpónó ọ̀nò ye ni cee ta ndâ có gbí njembí ye 'dáá gí nò.

¹³ Káa ndâ i ọ̀nò náa ndú kpónó kuu tí nó, a bà tee njembí mítí Mbířì, ta bà kořo có lẹ̀ mítí Mbířì, gù je njembí bà zè Mbířì; káa kpóló-kpolo i gbí òkò tí ndâ i tí nò ta'ò nò 'dáá gí a njembí bà zè Mbířì.

14

Ndâ 'bí i-nambee kpòò 'do mì Bèri-mì-Mbířì

¹ Yo ka wu'o tacó bà 'de njembí bà zè Mbířì. Yo delè 'ví kořo có tí kpoò gítí ndâ i-nambee mì Mbířì. Káa yo 'ví kořo có gítí bà ma có mì Mbířì ndii ndâ 'bí i 'dáá gí.

² 'Duù ọ̀nò mbe kù 'dè ndâ tende ọ̀nà nje có nó kù 'dè có me ji ndâ 'duù lá, yí kù 'dè có a i ji Mbířì. Tacó 'duù mbe 'di gbí có tí nò náa yí kù 'dè nò wálá, tacó yí kù 'dè a ndâ có kóó mì Mbířì ta wotí mì Bèri.

³ Káa mbe kù ma có mì Mbířì kù 'dè có a i ji ndâ 'duù, yí kù koni a ndâ 'duù, yí kù je a wotí ji ndâ 'duù, yí delè kù 'dè a njembí ndâ 'duù.

⁴ 'Duù ọ̀nò mbe kù 'dè ndâ tende ọ̀nà nje có nó kù koni káa tí wó ta kpéétí wó cuki, káa mbe kù ma có mì Mbířì kù koni a ndâ mbe kù kili ta ẹ̀rè mì Bindi-Mbířì 'dáá gí.

⁵ Có gbí njembí ye ji yo éno máa, yo 'dáá gí 'ví dù tí ndâ mbe 'dè có gbí ndâ tende ọ̀nà nje có. Káa yo kùtàá má dù 'dáá tí ndâ mbe ma có mì Mbířì, áá bà nìkì ndii bà 'dè ndâ tende ọ̀nà nje có gí. Tacó mbe ma có mì Mbířì a gbolò 'duù ndii mbe 'dè ndâ tende ọ̀nà nje có tí nò gí, sè káa ọ̀nò 'bí 'duù mbe 'dè gbí ndâ tende ọ̀nà nje có tí nò 'ví dù kuu tacó bà koni ndâ mbe kù kili ta ẹ̀rè mì Bindi-Mbířì má kuu tí.

⁶ Ye kpónó má ya gí mì yo kà kù 'dè có ji yo gbí ndâ tende ọ̀nà nje có, káa mbe 'dè gbí ndâ có tí nò náa ye kù 'dè nò ji yo wálá, tó i mì ye bà dù ji yo a yè, ndâ tó kómbe ye? Có tí nó bà 'dè gbí có kóó mì Mbířì ji yo wálá, có tí nò bà je muu ji yo wálá, có tí nò bà ma có mì Mbířì ji yo wálá, có tí nò delè bà nìbà i ji yo wálá.

⁷ Yo kořo có gítí ndâ ọ̀nò gí, yo delè 'ví kořo có gítí mòngò gí, ndú me ndâ wu i lá, káa 'bè má gbí òkò tí kòcò ndâ nji ọ̀nò gí 'dáá gí má wálá, ọ̀nà ọ̀nò tí nò bà gbì ji yo a ọ̀nà cè yè?

⁸ Káa mbe o mòngò má o me tí mòngò-gó lá, a 'di ká bà 'vee bà zí'i-gó?

⁹ Yo delè ká go éno; yo má 'dè có gbí tende ọ̀nà nje có náa ndâ 'duù 'di gbí ndâ nje có tí nò ngbárángà'i lá, ndú bà 'di gbí ndâ có mì yo nò ée? Tacó yo kù 'dè có gí gbí pířìrì sínò.

10 Ndâ ña ndâ nje có muu to tí nó me mbè; káa 'bí nje có ta gbí wálá nò wálá.

11 Káa 'duù má 'di gbí ña tende nje có tí nó náa wò kù 'dè nó lá, yí a tende 'duù ji wò, wò delè a tende 'duù ji yí.

12 À má éno, yo ka wu'o a i tacó bà 'de ndâ i-nambee ñinó mbe kù koni ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mi Bìndi-Mbírì tókà'i nò, lẹ̀ náa go i-nambee 'do mi Bèri-mi-Mbírì ká tí yo nò.

13 Tacó éno, 'duù má kù 'dè có gbí tende ña nje có, yí 'ví 'deke tí wó ji Mbírì máa, Mbírì 'ví wu 'bí 'duù mbe 'dè gbí nje có tí nò ji ndâ 'duù.

14 Tacó ye má 'deke tí ye ji Mbírì gbí tende ña nje có, gbí éno máa, ye kù 'deke tí ye ta njembí ye, káa ye 'di gbí có tí nò lá.

15 Có a ñinó máa ye 'ví 'deke tí ye ji Mbírì gbí ña nje có ngayi wè? Ye bà 'deke tí ye ji Mbírì gbí ña nje có ñinó náa ndâ 'duù 'dáá 'di gbí gí nò. Bìndi ye 'ví cè cè gbí ndâ tende ña nje có, ta nje có ñinó náa ye 'di gbí gí nò, só gí.

16 Tacó wò má kù ùlù Mbírì gbí tende ña nje có mí rẹ̀gbà tí 'bí 'duù ñinó mbe 'di gbí ña nje có tí nò lá nó, 'duù tí nò bà nì «À go-i-tí-nò» gí tàkò bà ùlù Mbírì mì lo nò ta ña kpokèji ngayi?

17 Tacó wò kpétí má kù ùlù Mbírì ta banga tí, káa 'duù tí nó rẹ̀gbà tí lo nó 'di gbí ña nje có mì lo nò lá, banga bà ùlù Mbírì mì lo nò bà koni 'duù tí nò wálá.

18 Ye 'dè nìkì ma ji Mbírì tacó ye ni bà 'dè có gbí tende ña nje có ndii yo 'dáá gí.

19 Káa ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, ye má gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mi Bìndi-Mbírì, à nìkì tí ye káa bà 'dè kpétí káa ndâ ñi có vô cuki gbí ña nje có ñinó náa ndâ 'duù 'dáá gí 'di gbí gí tacó bà nìbà i ji ndú, á có tí bà 'dè mbè có kárú-karu-kàrù gbí tende ña nje có ñinó náa ndú 'di gbí lá nò.

20 Yo koṛo có go i mì ndâ 'viì lá; ndâ kómbe ye. Yo dù go ndâ dó 'viì tí ndâ mbe bàkà vò i lá, káa yo 'ví bàkà i go i mì ndâ 'duù ñinó náa muu ndú njaanga gí nò.

21 À cu mí gbí wáràgà mì Mòze máa, kòcò Mbírì máa, «Ye bà si a ndâ tende 'duù 'ví 'dè có gbí nje ye ji ndâ 'duù mì ye gbí ndâ tende ña nje có.»

22 À má éno, bà 'dè có gbí ndâ tende ña nje có me i mbe túbà wotí mì Mbírì a ji ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì gí nò lá, à a i tacó tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì lá. Káa bà ma Banga-Ngú-Có me i tacó tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì lá lá, à a i tacó tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì gí.

23 Tacó éno, yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mi Bìndi-Mbírì má kili ta bà muu yo 'dáá gí, bìndi yo kù 'dè có gbí ndâ cèe ña

nje có, 'bí tende 'duù, tí 'duù ònó mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíṛì lá nó, má 'de yo tí , yí bà go mà tí yo wálá?

²⁴ Káa yí má 'de yo kili ta bà muu yo éno kù ma a có mì Mbíṛì, yí bà ònó tí wó gí, máa ndá yí a mbe bàkà vò i. Bìndi ndá có tí ònó náa yí 'di 'do gbí nje yo ònó bà si yí 'ví 'visì muu wó 'do tí ndá vò kpokèjì mì wó gí.

²⁵ Ndá có tí ònó náa yí 'di 'do mì yo ònó bà yù gbí ndá vo-vò có kóó tí nó gbí njembí wó nó 'dáá gí sè gí. Bìndi yí bà 'bu gbíro wó mí to kù ùlù Mbíṛì ta nje wó, máa Mbíṛì dú kuu ta yo.

Na kpokèjì bà bàkà i gbí òkò tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíṛì

²⁶ À má éno, yo tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíṛì má kili ta bà muu yo 'dáá gí gí, ndá muu cè 'ví cè cè, ndá mbe nìbà i 'ví nìbà i, ndá mbe 'dè gbí có kóó mì Mbíṛì gí sè 'ví 'dè , ndá mbe 'dè có gbí ndá tende na nje có 'ví 'dè , ndá mbe nì bà 'dè gbí ndá tende na nje có tí nó náa ndá 'bí ka ndú kù 'dè nó jì ndá 'duù 'ví 'dè . Yo 'ví bàkà ndá i tí ònó 'dáá gí tacó bà konì tí yo.

²⁷ Ndá mbe 'dè có gbí ndá tende na nje có gbí òkò tí yo 'ví dù ká go ndá 'duù go só, go ta'ò. Wàa ndá mbe kù 'dè gbí ndá tende na nje có tí ònó náa ndú kù 'dè ònó 'ví dù kuu tí .

²⁸ Káa ndá mbe 'dè gbí ndá tende na nje có tí ònó náa ndú kù 'dè ònó jì ndá 'duù máa wálá, ndú 'ví dù ngbì, wàa ndá mbe kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíṛì má kili gí, 'duù 'ví 'deke tí wó jì Mbíṛì ta na nje có ònó náa yí ònó nì gbí njembí wó gí ònó.

²⁹ Yo 'ví si ndá 'duù go só, go ta'ò 'do gbí òkò tí yo 'ví kò-kò ta có mì Mbíṛì, wàa sè ndá 'duù 'ví koṛo gbí có tí ònó náa ndú kù kò-kò tí ònó.

³⁰ Káa Mbíṛì má wu bà 'dè có mì wó jì 'bí 'duù gbí òkò tí yo ta o tí nó náa 'bí ka wó kù kò-kò ta có mì Mbíṛì nó, 'duù tí nó mbe kù kò-kò nó 'ví le wo wó gí, wàa ka wó 'ví 'dè ngú có ònó náa à tí ònó.

³¹ Yo jòò gbí bà 'dè có lá. Tacó wàa yo 'dáá gí 'ví nì bà 'dè có, wàa yo 'dáá gí 'ví konì ta tí yo gbí òkò tí yo.

³² Tacó mbe ma có mì Mbíṛì a 'duù ònó mbe ònó o bà 'dè có nì gí, yí delé a 'duù ònó mbe ònó o bà sè tù wó nì gí.

³³ Tacó Mbíṛì me mbe ònòkò gbí ndá i lá, yí a mbe 'viindì ndá i. Yo tí ndá 'duù mì Mbíṛì má kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíṛì gí, yo 'ví bàkà go ònó náa ndá 'bí ka yo mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíṛì 'dáá gí kù bàkà ònó.

³⁴ Ndá nù 'ví dù ngbì. Ndú 'ví 'di có mì ndá kù ndú á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mòze, máa ndú 'ví dù tí ndá kùro ndá i lá ònó.

35 'Bí i ta go bà 'vee gbí má tí ndú, ndú 'ví 'vee ndâ kù ndú ta o tí nó náa ndú má ya ta ndú gí 'bá gî. Tacó a có nô tacó tí nùì bà 'dè kòcò wó gí yaà ta o tí nó náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì má kili gî nò.

36 Yo kù koṛo có máa, có mì Mbírì 'bì bà gí a i 'do mì yo? À gí ká tacó tí yo cuki?

37 'Bí 'duù gbí òkò tí yo má koṛo có éno máa yì lá a mbe ma có mì Mbírì, 'bí 'duù delè má koṛo có máa yì 'de ndâ ṛa i-nambeè 'do mì Bèrì-mì-Mbírì me mbè, ṛa 'duù tí nò 'ví te mí gbí muu wó éno máa, có tí nó náa ye kù cu jì yo nó a có mì Mbírì.

38 Káa yí má si có tí nó náa ye kù cu jì yo nó á tí có lá, yo delè 'ví si yí tí có lá.

39 À má éno, yo tí ndâ ná'vindí ye, yo 'ví dù ta go bà ma có mì Mbírì, yo delè 'ví rò ndâ 'duù 'do tí bà 'dè có gbí ndâ 'bí tende ṛa ndâ nje có lá;

40 yo delè 'ví bàkà ndâ i 'dáá gî gbí cèe kpokèjì, á go ṛinó náa à tí .

15

Bà 'vala ndi Bìndi-Mbírì 'do gbí muu'dú wó

1 Go bà 'va mbí yo á gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa ye táánò ma jì yo nó kuu tí ye, ndâ ná'vindí ye, Banga-Ngú-Có tí nó náa yo táánò ùnje gítí , bìndi yo gù zèè tí kpoò nò.

2 Ṛinò a Banga-Ngú-Có tí nó náa ye táánò ma jì yo, mbe 'vala yo á do gbí ndâ vò i, náa yo má zèè có tí nò kácá-kácá nò. Káa yo má zèè kácá-kácá lá, gbí éno máa, gbí bà ùnje mì yo gítí Mbírì wálá.

3 Ye táánò nì jì yo káa bà gbèe có tí nó náa áá táánò nìbà jì ye, tí kpóló-kpolo có ngé ndii gî nò, tí có tí nó máa, Bìndi-Mbírì táánò cì tacó ndâ vò i mì ndoo, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì nò.

4 Máa, áá táánò gù duu yí gî, káa bìndi sili ta'ò, Mbírì gù te yí tí wu wó 'do gbí muu'dú wó gí yaà, á go có tí nò gbí wáràgà mì Mbírì nó gî.

5 Máa, yí túbà tí wó jì Kéfà, bìndi yí gù túbà tí wó jì ndâ tú mì wó muu'bi-nje só.

6 Bìndi yí gù túbà tí wó jì ndâ ná'vindí wó zì'duù-vò ta bà vò (500). Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú kpèti kpónó má ya gí bà sili mì ndú gî, sè ndâ 'bí kù 'vala kálásê.

7 Bìndi yí gù túbà tí wó jì Jákòmò, bìndi ṛinó, yí gù túbà tí wó jì ndâ tú mì wó 'dáá gî.

8 Ndòngbú bà túbà tí wó gù dù a i jì ye á go 'vii náa à jò yí me gbí o mì wó lá nò.

⁹ Tacó ye a ndòngbú 'duù gbí òkò tí ndâ tú mí wó, mbe 'vii tí 'duù ònó náa à 'ví nì ta rẹ tú mí wó mí muu ye lá. Tacó ye táánò a mbe kù mèèkè'i tí ndâ 'duù mì Mbířì mbe kù kili ta rẹ mì Bìndi-Mbířì nò.

¹⁰ Káa nambeè mì Mbířì náa yí táánò bàkà jì ye nó ká bàkà ye tí ye tí nó á kpónó kuu nó nò. Káa nambeè mì Mbířì náa yí táánò bàkà jì ye nò ya me sínò lá. Ye bàkà nèté tí kpoò ndii sè ndâ 'bí tú mì Jézù 'dáá gí. Káa ye bàkà nèté tí nò 'do me gbí 'dóó wotí mì ye lá, a nambeè mì Mbířì ká je wotí jì ye.

¹¹ À mà táánò a ndú ká ma Banga-Ngú-Có jì yo wèè, à mà a ye wèè, ze ma Banga-Ngú-Có jì yo gí, káa ònò a có náa yo 'dáá ùnje gítí gí.

Bà 'vala ndi ndoo 'do gbí muu'dú ndoo

¹² Có kpónó a ònó máa, ze lê má 'dè có jì yo éno máa, Mbířì 'vala ndi Bìndi-Mbířì 'do gbí muu'dú wó gí, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo kù 'dè có máa, ndâ ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá, tacó yè?

¹³ Có tí nó náa yo 'di éno máa, ndâ ku bà 'vala ndi ndú á 'do gbí muu'dú ndú wálá nò, má dú káa yúco, gbí éno máa, Bìndi-Mbířì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó lá.

¹⁴ Káa Bìndi-Mbířì má 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó lá, gbí éno máa, i tacó bà ma có mì ze jì yo nò wálá, i tacó bà ùnje gítí mì yo nò delè wálá.

¹⁵ Ze delè kù waaka a 'vérè ta rẹ Mbířì, tacó ze kù ma có éno máa, Mbířì 'vala ndi Bìndi-Mbířì á 'do gbí muu'dú wó gí, káa yí 'vala yí lá náa yí má 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú lá nò.

¹⁶ Tacó Mbířì má bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú wálá, gbí éno máa, yí 'vala Bìndi-Mbířì 'do gbí muu'dú wó delè lá.

¹⁷ Káa Mbířì má 'válá ndi Bìndi-Mbířì 'do gbí muu'dú wó lá, gbí go éno máa, nje wú tí bà tee njembí yo á mítí Bìndi-Mbířì wálá, yo delè kpónó kù 'vala ká kpoò gbí ndâ vò i mì yo.

¹⁸ Gbí delè go éno máa, ndâ 'duù ònó mbe ùnje gítí Bìndi-Mbířì mbe cì gí nó mì gí.

¹⁹ Káa ndoo má kù kořo có lì mítí Bìndi-Mbířì ká tacó bà 'vala ndoo muu to tí nó cuki, gbí éno máa, 'bí 'duù ta yè řo wó gbí òkò tí ndâ 'duù muu to tí nó mbe ndii yè řo ndoo wálá.

²⁰ Káa yúco a ònó máa, Mbířì 'vala Bìndi-Mbířì 'do gbí muu'dú wó tacó bà túbà máa, ndâ 'duù tí nó náa ku řuka ndú gí nó bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gí.

21 Tacó, ku lê táánò má gí gí muu to tí nó 'do gbí có mì gbèè 'dakò nó, ndâ ku delè bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú 'do ká gbí có mì gbèè 'dakò.

22 Tacó ndâ 'duù 'dáá gí kù cì 'do gbí có nambeè gbí òkò tí ndú ta Ádàmà, ndâ 'duù 'dáá gí delè bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú 'do gbí có nambeè gbí òkò tí ndú ta Bìndi-Mbírì.

23 Káa ndâ o bà 'vala ndi Bìndi-Mbírì 'do gbí muu'dú wó, ta o bà 'vala ndi ndâ 'duù 'do gbí muu'dú ndú 'dáá ká tendende. A Bìndi-Mbírì, tí kpédélé i gbí njí, ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó kùro, bìndi ndâ 'duù mì wó 'dáá gí kèjì gí bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú ta o bà gí yí wúnò.

24 Bìndi ndòngbú o, náa Bìndi-Mbírì bà gii dele ndi gba mì Mbírì tí Bu wó jì yí si yí voloko gbí ndâ có mì ndâ kpo-kpò gba, ta ndâ mbe wotí muu to tí nó, gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

25 Tacó Bìndi-Mbírì bà gí gí bà zogo to tí nó yee tí o tí nó náa yí bàkà ndâ ku'dì tí wó tí ndâ i-tà-tàmà mì wó gí.

26 Káa ndòngbú ku'dì tí wó náa yí bà cee o mì wó bà dù a ku.

27 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Mbírì bàkà Bìndi-Mbírì tí gba mì ndâ i 'dáá gí.» Káa gbí có tí nó máa, «Mbírì bàkà Bìndi-Mbírì tí gba mì ndâ i 'dáá gí» nó me éno máa Bìndi-Mbírì delè a gba mì Mbírì tí mbe je gba jì yí nó lá.

28 Mbírì má gii bàkà ndâ i 'dáá gí tí ndâ i-tà-tàmà mì 'Vii mì wó gí, 'Vii-mì-Mbírì bà gii si tí wó 'ví dù tí ndâ i-tà-tàmà mì Bu wó, tacó wàa Mbírì 'ví dù tí mbe zogo ndâ i 'dáá gí.

29 Có gítí ndâ 'duù tí nó mbe caka tí ndú tacó tí ndâ ku nó máa yè? Ndú kù koṛo có máa ndâ yì bà 'de gbí bà caka tí ndâ yì ta ṛè mì ndâ ku nó a yè, náa Mbírì jé má 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó?

30 Ye kpónó kù gbaa tí ye mì nje ku ta o 'dáá gí nó tacó yè?

31 Ye kù nò ku ta ṛo ye ta ṛi 'dáá gí, ndâ ná'vindí! Ye kù dùlù tí ye tacó tí yo, ta ṛè mì Bìndi-Mbírì, tí Jézù tí Mbe tí ndoo.

32 Có gbí nje ndâ 'duù gbí gbata Éfàsù lá, ye táánò má 'vala a 'válá mì ndâ «Nò gbí jìli», ye bà 'de gbí a yè? Káa Mbírì má bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú wálá, «Ndoò zò i, wàa ndoo 'ví nù pe, wàa ndoo 'ví ù ta ku taàbé,» á go có tí nó náa ndâ 'duù kù 'dè nò.

33 Yo si 'bí 'duù 'ví eendi yo lá: «A vò kaà ká kù volo 'duù.»

34 Yo koṛo muu yo nìkì maa, wàa yo 'ví si vò i mí bàndò mì wó. Ye kù 'dè có tí nó jì yo, tacó ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nò Mbírì ni lá, káa njinò a có nò tacó tí yo.

Bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú

³⁵ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo ndâ-'bî-lá bà 'vee 'vé máa, «Mbírì bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú ta ña kpokèjì ngàyi wè? Cè tí ndú bà dù go ña yè?»

³⁶ Ñinó a ndâ 'vé mì ndâ 'duù ñinó ta muu tí ndú wálá nó ká nò. Yo ma 'va ñjì ña mí tà to, ñjì ña tí nò má cì lá, kú i 'va 'do tà to lá.

³⁷ Káa yo rò mí tà to káa bétéré ñjì ña; à mà a ñjì cù, à mà ñjì wàzê, yo rò me kú i tí nó mbe kù kù ta kùngbó wó, ta kpá wó nó lá.

³⁸ Káa a Mbírì ká wu bà kù ndò jì ndâ ña ndâ ñjì ña 'dáá gí. Cù kù kù káa cù, wàzê kù kù káa wàzê.

³⁹ Ña dìi ndâ i mbe kù 'vala muu to tí nó 'dáá gí delè ká tende-tende. Dìi ndâ 'duù tende 'do tí dìi ndâ nò, bìndi dìi ndâ nuù tende 'do tí dìi ndâ sè.

⁴⁰ Ndâ i gbírì kuu tí, ndâ i muu to tí nó delè kuu tí. Cè banga mì ndâ i gbírì ká tende, cè banga mì ndâ i muu to tí nó delè ká tende.

⁴¹ Cè banga mì ñi ká tende, cè banga mì pì delè ká tende, bìndi cè banga mì ndâ yìi ká tende. Káa cè banga mì ndâ yìi gbí òkò tí ndú delè 'dáá gí ká tende-tende.

⁴² À delè ká éno ta bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú. À má duu dìi 'duù mí tà to, dìi tí nó kù zò to, káa dìi 'duù má 'vala 'do tà to, dìi tí nó bà zò to káká'i wálá.

⁴³ A vò ká tí dìi tí nó náa à duu mí tà to nò, káa a banga ká tí dìi tí nó mbe 'vala 'do tà to nò.

⁴⁴ Dìi tí nó náa à duu mí tà to nó je a tú 'duù, káa dìi tí nó mbe 'vala 'do gbí muu'dú nó je a tú Mbírì.

⁴⁵ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Kpédélé Ádàmà gí tí 'duù mbe kù 'vala, káa ndòngbú Ádàmà gí tí Bèrì mbe kù je 'válá,» nò.

⁴⁶ Áá táánò me Ádàmà tí nó ta tú wó a tú Mbírì nó ká gí kpédélé'i lá. À gí kpédélé'i a Ádàmà tí nó ta tú wó a tí tú 'duù nò.

⁴⁷ Mbírì táánò suu kpédélé a Ádàmà 'do tí to, káa bà só Ádàmà gí 'do gbírì.

⁴⁸ Ndoó tí ndâ 'duù muu to tí nó go Ádàmà tí nó náa à suu yí 'do tí to nó nò, káa ndâ 'duù gbírì go Ádàmà tí nó mbe gí 'do gbírì nò.

⁴⁹ Ndoó bà je kózò tí 'dakò tí nó mbe gí 'do gbírì nó jé ká go bà je kózò tí 'dakò tí nó náa à suu yí 'do tí to tí nó mì ndoo. Ndoó kpónó a kózò tí Ádàmà tí nó náa à suu yí 'do tí to tí nó nò.

⁵⁰ Ndâ ná'vindí, gbí có tí nó náa ye 'dè jì yo nó éno máa, wu 'duù ta mbelè gbí dìi wó bà dù tí mbe zèè mbèlè mì

Mbírì wálá. Tú 'duù, tí tú mì ku nó, delè, náa à 'visì tí, tí tú ñinó mbe cì lá nó, wálá.

⁵¹ Yo sè tù yo gítí có kóó tí nó tí yúcó náa ye kù 'dè ji yo nò: ndoo 'dáá bà cì wálá.

⁵² Káa ta o bà o ndòngbú mòngò nó, àá bà 'visì ndoo 'dáá gí gbí làmbu o, á go bà kì ọ̀ nò. Tacó ta o bà o ndòngbú mòngò tí nò, ndá ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú ngbé, bìndi àá kèjì gí bà 'visì ndoo.

⁵³ Tacó tú ndoo tí nó kpónó tí i mbe céé-cee nó bà cee wálá, tú ndoo tí nó kpónó tí tú mì ku nó bà jì'vì tí, tí mbe ọ̀ ku lá.

⁵⁴ Tacó ọ̀a i ñinó tí i mbe dù tí ká lá nó má jì'vì tí tí i mbe dù tí ká, bìndi ọ̀a ñinó tí ọ̀a ku nó má 'visì tí tí ọ̀a ñinó mbe cì lá nó gí, ñinò a o bà gii bàkà tí mì có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa,

«Ku 'de 'bí ngbílí mbe da gbí ka wó ngbílí mítí wó gí.»

⁵⁵ «Áá ku, ñjì gírì bà na go mì lo ya gí kòtí 'di?»

⁵⁶ Ñjì gírì bà na go mì ku a vò i, bìndi vò i gii 'de wotí 'do tí có mì Mòze.

⁵⁷ Káa ndoo 'dè ñikì ma ji Mbírì tí mbe je wotí bà kpò nje ku ji ndoo ta ọ̀ mì Mbe tí ndoo Jèzù tí Bìndi-Mbírì.

⁵⁸ À má éno, yo 'dò kò yo mí to tí kpoò, ndá ná'vindí, yo lò muu gírì ngé lá. Yo 'ví bàkà nèté mì Mbe tí ndoo ta o 'dáá gí, ta bà te mí gbí muu yo máa, bà bàkà nèté ta ọ̀ mì Mbe tí ndoo me bà bàkà 've nèté lá.

16

Bà gò i tacó tí ndá 'bí ka ndoo mbe kù kili ta ọ̀ mì Bìndi-Mbírì

¹ À má gítí bà toko i-'bì yo tacó bà konì ta ndá mbe kù kili ta ọ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Jèrùzàlémè, yo 'ví bàkà go có tí nó náa ye táánò 'dè ji ndá mbe kù kili ta ọ̀ mì Bìndi-Mbírì ta ndi tí ndá bàndò gbí to Gálátì nò.

² Ta ndá ọ̀i-bà-wotí 'dáá gí, yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí 'ví gò làmbu i 'do tí i ñinó náa à kuu 'bì yo ta o tí nò nò. Tacó wàa, ye má ya gí mì yo kà, ye 'ví 'de yo kili i ñinó náa à tí nó tè gí.

³ Ye má yee mì yo kà gí, ye bà cu wáràgà mí 'bì ndá 'duù tí nó náa yo bà cu 'bì yo mítí ndú nó wàa ye 'ví tuu ta ndú ta ndá i-nambee tí nó náa yo kili nò, ya tí ji ndá mbe kù kili ta ọ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Jèrùzàlémè.

⁴ Káa à má ñikì a bà ya káa 'dóó ye ta ndá i tí nò, ndá 'duù mì yo náa yo bà cu 'bì yo mítí ndú nó 'ví ko ye.

Ndá có gbí muu Páwòlò

⁵ Ye bà ya gí mì yo kà a i bìndi bà co ye gbí to Mèsidóniyà, tacó a gbí muu ye a có bà ya gí mì yo kà có gbí to Mèsidóniyà.

⁶ Ye bà dù á mì yo kà ta làmbu kòndi o, ndâ-'bî-lá ye bà ci ndâ pì cò'o 'dáá gí mí mì yo kà. Tacó wàa, yo 'ví koni ye ta bà ko ye ya gítí ndâ 'bí bàndò tí nó kùro kà nó 'dáá gí.

⁷ À gbí muu ye me có bà cu káa ɾo ye mítí yo gí, wàa ye 'ví ndii ya gí kùro nò lá, ye kù koɾo a có bà dù ta yo ta kòndi o, náa Mbe tí ndoo má ùnje gí nò.

⁸ Káa ye bà dù gbí gbata Éfàsù káa yee tí o bà ci ndâ ngú i gbí njí.

⁹ Tacó njekèjì bà ma có mì Mbíri njaanga ji ye káa gí, káa ndâ 'duù mbe kù jòò gbí có ta ye káa me a mbè.

Ndâ ndòngbú có mì Páwòlò

¹⁰ Tímátéyò má có mì yo kà, yo 'ví te wiɾi mítí wó niki maa, tacó yí kù me nèté mì Mbe tí ndoo ká go ye.

¹¹ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo 'ví si yí tí vò i lá; yo koni yí muu nó mì wó niki maa, tacó wàa yí 'ví dele ndi wó gí gí mì ye; tacó ɾo ze ta ndâ sè ná'vindí káa 'dáá ká kpokèjì tí wó.

¹² À má gítí ná'vindí ndoo Àpólò, ye cóó-cóó kù yòòngò yí, máa ndú ya ta ndâ 'bí ná'vindí gí bà gala yo, káa có bà ya gí mì yo kà nò gí gí gbí muu wó kálásê. Káa yí má 'de o gí, yí bà ya gí mì yo kà gí.

¹³ Yo dù tí zò'o, yo tee njembí yo mítí Mbíri tí kpoò, yo dù ta yú njembí yo, yo 'do kò yo mí to tí kpoò,

¹⁴ yo 'ví bàkà ndâ i 'dáá gí ta njembí bà zè Mbíri.

¹⁵ Yo nò ndâ Ìsitèfánà ta ndâ 'viì mì wó ni gí? Ndú a ndâ kpédélé 'duù mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri gbí to Àkáyà, dú delè gbì gbí njembí ndú gítí bà bàkà nèté ta ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri gí.

¹⁶ Ye kù yù 'do mì yo a nambeè máa, yo 'ví 'di có mì ɲa ndâ 'duù tí nò, yo delè 'ví 'di có mì ndâ 'bí ka yo ɲinó mbe kù bàkà nèté go i mì ndú nò.

¹⁷ Tàkòcò ye peteke gítí bà gí ndâ Ìsitèfánà ta Fòròtùnátò, gii je Àkàyíkùsù ngé ma; tacó ndú dù ji ye ká goolá ndoo ta ndoo nò.

¹⁸ Bà gí ndú nò te mbá-mbá mítí ye ká go ɲinó náa ndú me ta yo kà nò. Bà te duù mítí ɲa ndâ 'duù tí nò me vò i lá.

¹⁹ Ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri gbí ndâ to Ásiyà 'vee yo ma. Ndâ Àkùyílà ta Pìrìsílà ta ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri mbe kili mí ndú nó delè 'vee yo ta ɾè mì Mbe tí ndoo ngé ma.

²⁰ Ndâ ná'vindí mì ze káa 'dáá gí 'vee yo ma.

Yo 'vee tí yo ta bà òlò gbí tù yo go i mì ndâ ná'vindí.

²¹ A 'dóó ye tí Páwòlò ká kù cu ndâ 'vé tí nó gbí wáràgà tí nó nó jì yo ta 'bì ye.

²² 'Duù má zè Mbe tí ndoo nìkì lá, Mbířì 'ví ì njà mítí wó! Ye kù 'deke tí ye máa Mbe tí ndoo 'ví gí gálá!

²³ Ye kù 'deke tí ye máa Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè jì yo.

²⁴ Ye zè yo 'dáá gî nìkì maa ta ẹ̀rè m̀ Bìndi-Mbířì. Go-i-tí-nò.

BÀ SÓ KÒRÍNDÌ

Bà só bà cu wáràgà mì Páwòlò jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Kòrìndì

¹ Njìnó a ye tí Páwòlò, tí mbe gí tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù 'do gbí có mì Mbírì, ká kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù á gbí gbata Kòrìndì, delè ta ndi 'bá mì ndâ Ìgìrìgì 'dáá gí. Ze kù gbo gbí bà cù wáràgà tí nó jì yo ta ná'vìndí ndoo Tìmàtáyò.

² Ze kù 'deke tí ze jì Mbírì tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì máa ndú 'ví cù 'dè ngo cù ndú mítí yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dè njembí yo.

Páwòlò 'dè nìkì ma á jì Mbírì

³ Ndoò ùlù Mbírì, tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí Bu ndoo mbe kù ño yê ọ̀ ndoo, tí Mbírì tí mbe 'dè njembí,

⁴ mbe kù yìi ndoo gbí o ña ndâ vò i 'dáá gí, tacó wàa ndoo delè 'ví yìi ndâ 'bí ka ndoo ta o tí nó náa ndú má gbí vò i ta ña bà yìi tí tí nó náa yí tí Mbírì yìi ta ndoo nò.

⁵ Nje bà kònò sé'i tí nó táánò mì Bìndi-Mbírì nó kpónó 'de ndoo me gbolò. Tacó éno, Mbírì delè bà je wotí bà kònò ndâ vò i tí nó á go ñìndi Bìndi-Mbírì táánò ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì jì ndoo gí, tacó wàa ndoo delè 'ví yìi ndâ 'bí ka ndoo ta o tí nó náa ndú má gbí vò i ta ña bà yìi tí tí nó náa yí tí Mbírì yìi ta ndoo nò.

⁶ Ze má kònò sé'i muu yo, ze kònò a i tacó bà 'vala yo. Káa Mbírì má konì ze 'do gbí bà kònò sé'i, yí konì ze nò a i tacó wàa ze 'ví konì ta yo á gbí bà kònò gbèe ña sé'i tí nó mì ze náa yo kù kònò nò.

⁷ Njembí ze jé mù gítí yo lá, tacó ze ñò ni gí máa, yo kù kònò sé'i ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì ká go ze. Tacó éno, Mbírì bà konì yo á go ñìnó náa yí kù konì ta ze nó gí.

⁸ Go bà 'va mbí yo á gítí ña kpo-se-muu tí nó náa ze táánò 'de gbí to Ásìyà nó kuu tí ze, ndâ ná'vìndí ze. Ze táánò gbí o tí nó koṛo có éno máa, ze bà 'de 'válá káká'i wálá.

⁹ Ze ta o tí nó koṛo có éno máa, à waa có ku mítí ze gí. Ña tende vò i tí nó táánò bàkà ze tacó wàa ze 'ví ñò tí ni éno máa wotí bà 'vala miṛi ze me 'bì ze lá, à a i 'bì Mbírì tí mbe kù 'vala ndâ ku cuki.

¹⁰ A yí táánò ká 'vala ze 'do gbí ña tende vò i tí nó mbe 'de ze nò. Yí delè káká'i bà 'vala ze 'do gbí ndâ vò i ñìnó kẹ̀jì nó gí.

11 Yo 'dáá gî 'ví konì ze ta bà 'deke tí yo ji Mbířì tacó tí ze, tacó wàa à 'ví dù a ndâ 'duù me mbè ká kù 'deke tí ndú ji Mbířì tacó tí ze, wàa Mbířì 'ví cù ta 'dê ngo cù wó mítí ze. Bìndi ndâ 'duù me mbè 'ví 'dè nìkì maa ji Mbířì tacó bà cù 'dê ngo cù wó mítí ze nò.

Páwòlò 'visì ndâ có gbí muu wó gî

12 'Bí i gbaànjé mbe kù mba ze, ta kponje nje ze gítí wálá a ñinó máa, ze ta o 'dáá gî kù 'vala ta ndâ 'duù, cotí ndâ i 'dáá gî, ze kù 'vala ta yo, ká ta bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ro 'bá nò. Ze kù bàkà ndâ i tí nò ta njembí ze gbaànjé, ta tìřì gbí wálá, go có mì Mbířì. Ze kù bàkà ndâ i tí nò me 'do gbí bà 'di gbí-o mì ze tí ndâ 'duù á muu to tí nó lá. Ze bàkà a i 'do gbí nambeè mì Mbířì.

13 Ze kù cu ji yo gbí ndâ wáràgà mì ze káa ndâ có ñinó náa yo bà ni bà 'deke ndú gî, tí ndâ có ñinó náa yo delè bà 'di gbí ndú gî nò. Ye kořo có máa yo bà 'di gbí ndú ngbárángà'i gî.

14 Yo kpónó 'di gbí ze ngbárángà'i lá. Káa ye kořo có máa, yo bà 'di gbí ze cee a i ta ři bà gî Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì wúnò gí bà waa có mítí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî. Ñìnò a ři tí nó náa yo bà gù mba tí yo ta řè ze, bìndi ze delè bà gù mba tí ze ta řè yo nó ká nò.

15 Ye táánò bàkà kpédélé'i a có bà co wíři ya gí mì yo gbí gbata Kòrìndì kà, tacó wàa yo 'ví 'de i gbí nó mì ye nò 'vìlì sósò'ò.

16 Tacó à kpédélé'i táánò gbí njembí ye a có bà gala yo ta o bà ndii ye kù ya gí gbí to Mèsidóniyà. Wàa ta o bà dele ye 'do Mèsidóniyà, ye 'ví co ndi ye káká'i mì yo, tacó wàa yo 'ví konì ye ta ndâ 'bí i tacó bà ya gí Jùdèyà.

17 Na bà kořo có mì ye nò gbí muu yo go i mì 'duù ñinó mbe kù kořo có ká gítí ndâ i muu to tí nó, mbe me kpìkì-kpìkì gítí bà jì'vì tí wó tí ó mbô, bè mbô lá, nó?

18 Ye kù be tí ye ji yo ta řè mì Mbířì, tí mbe 'visì có mì wó lá, éno máa, kòcò ze ji yo jé gítí bà 'visì tí wálá.

19 Tacó Jézù tí Bìndi-Mbířì, tí 'Viì mì Mbířì, náa ndâ Sílìvànò, ta Timàtéyò, gù je ye, ma có tí wó jì yo nó ta o 'dáá gî káa gbèe Jézù tí nò.

20 Tacó éno, ndâ cí tí nó náa Mbířì ci ta ndâ 'duù nó gí tí yúco ta řè mì wó tí Jézù. Ñìnò a gbí nderè có tí nó náa ndoo kù nì ta «À go-i-tí-nò» ta řè mì Jézù tí Bìndi-Mbířì ta o tí nó náa ndoo má kù ùlù Mbířì nó ká nò.

21 Káa, à káa 'dóó yí tí Mbířì ká bàkà ndoo tí ndâ mbe řu ndi Bìndi-Mbířì ta njembí ndoo gbaànjé. À delè káa 'dóó yí tí Mbířì ká řuka ndoo gí gbí nèté mì ndoo.

22 Yí ka mbó mì wó mítí ndoo, tacó bà bàkà ndoo tí ndâ 'duù mì wó. Bìndi yí giì je Bèrì mì wó mí gbí njembí ndoo, tacó bà tùbà jì ndoo éno máa, sè ndâ i ñinó gbí gálá mì yí nó 'dáá gí a ndâ i tacó tí ndoo.

23 Ye kù be jì yo a tí Mbíri máa, ye táánò 'visì muu ye 'do tí bà ya gí Kòrindì nó a i tacó go bà pèèmbí yo tí ye wálá.

24 À gbí muu ze me có bà yòngò yo ta wotí máa yo tee njembí yo mítí Mbíri nò lá. Có gbí njembí ze éno máa, ndoo bàkà nèté toko gbaànjé, tacó wàa yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, tacó kponje nje yo gití có bà tee njembí yo mítí Mbíri nò wálá.

2

1 Tacó éno, ye giì 'visì muu ye 'do tí có bà co wiři káká'i ya gí mì yo gbí gbata Kòrindì kà, tacó go bà ya gí bà kpolo tàkòcò yo tí ye wálá.

2 Tacó ye má kpolo tàkòcò yo gí, a 'di ká bà giì peteke tàkòcò ye á bìndi yo tí ndâ 'duù tí nó náa ye kpolo tàkòcò ndú nó?

3 Tacó éno, ye giì cu wáràgà tí nó jì yo. Tacó go bà ya gí bà kpolo tàkòcò yo tí ndâ 'duù tí nó náa a ndú ká bà peteke tàkòcò ye nó tí ye wálá. Tacó ye ñò ni ngbàrangà'i gí máa, tàkòcò ye má pétékè'i, tàkòcò yo delè 'dáá gí bà dù ká pétékè'i.

4 Ye táánò cu wáràgà tí nó jì yo ta sé có gbí njembí ye, delè ta ngo-ro tà ro ye me tacó bà kpolo tàkòcò yo lá. Ye cu tacó wàa yo 'ví ñò ni éno máa, ye zè yo 'dáá gí ñìkì ta njembí ye gbaànjé.

Si có gítí ndâ mbe bàkà vò i gítí lo mí to

5 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo má kpolo tàkòcò 'bí ka wó, 'duù tí nó kpolo me tàkòcò ye lá. Yí kpolo a tàkòcò yo 'dáá gí. Yí má kpolo me tàkòcò yo 'dáá gí lá, yí kpolo a tàkòcò ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo.

6 Bà waa có mì ndâ mbè 'duù gbí òkò tí yo mítí 'duù tí nó nò tè ta yí gí.

7 À má éno, yo káká'i 'ví koṛo có gítí vò i mì ña 'duù tí nó lá. Yo yì yí, tacó wàa yí 'ví giři miři wó ta sé có lá.

8 À má éno, ye kù 'deke a tí ye jì yo máa, yo zè ña 'duù tí nó ñìkì maa, ta bà tùbà jì yí, máa, «Gó 'viì-naà uu còngò bàà lá.»

9 Ye táánò cu wáràgà tí nó jì yo tacó bà ñò muu yo, máa yo 'di ndâ có mì ye ta o 'dáá gí, gí wè?

10 Yo má 'vee 'bì mbe bàkà vò i gítí yo gí, ye delè 'vee 'bì wó gí. Káa ye má 'vee 'bì mbe bàkà vò i gítí yo, gbí éno máa ye 'vee 'bì wó ta ṛè mì yo kuro Bindi-Mbíri,

¹¹ tacó bà mò Gba-vò-i gí ndiì 'do tí ndoo, tacó ndoo ò cò gbí muu wó ni gí.

Njembí Páwòlò mù ta o bà yee yí Tòrówà

¹² Ta o bà gí ye táánò gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbíri ji ndâ 'duù gbí gbata Tòrówà nó, a Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri ká njaanga kpokèjì ji ye.

¹³ Káa ye mâ gii 'de ná'vindí ndoo Títò gbí gbata Tòrówà lá, gúku gii bàkà ye ngé ndii gí. Tacó énnò, ye gii ni «Yo 'ví duù ndi» á ji ndâ 'duù gbí gbata Tòrówà, bìndi ye gii njè nó ya gí gbí to Mèsìdóniyà.

Bà kpòtí ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri

¹⁴ Ndoò ùlù Mbíri tí mbe bàkà ndoo tí ndâ mbe kpò nje ndâ 'duù ta o 'dáá gí ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri, ta bà je muu ji ndoo tacó bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbíri cee to 'dáá gí, go banga pò bàà gbí pípiri ngbùù.

¹⁵ Tacó ndoo go banga pò ngúwu dì náa Bìndi-Mbíri kú gbo ji Mbíri, mbe kú pì gítí ndâ 'duù ònó mbe kú co tí kpokèjì mì 'válá ònó mbe cee lá nó, ta ndâ mbe kú co tí kpokèjì mì ku.

¹⁶ Pó ngúwu dì tí nò gbí ò ndâ mbe gíri kpokèjì mì Mbíri gí a vò pò i mbe kú zi ku. Káa à gbí ò ndâ mbe kú co tí kpokèjì mì Mbíri a banga pò i mbe kú je 'válá ji ndú. Káa wotí bà bàkà nèté tí nò tí 'di?

¹⁷ Tacó ze me go ndâ mbè 'duù tí nó mbe kú bàkà có mì Mbíri tí i-'vélè tacó bà zò-nje ndú nó lá. Ze kú ma có mì Mbíri ta njembí ze gbaànjé, go ndâ 'duù ònó náa a Mbíri ká tuu ze ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri, á mí kùro wó tí Mbíri.

3

Ngú bà toko nambeè mì Mbíri ta ndâ 'duù

¹ Ze kpónó kú 'bì a tà bà wu gbí tí ze ji yo, go i mì ndâ mbe kú bàkà có mì Mbíri tí i-'vélè nó? À tí ze a go bà cu wáràgà tacó bà túbà tí ze máa ze ma ji yo? Ze kú yù 'do mì yo éno máa yo cu wáràgà tacó bà túbà tí ze máa ze a ndâ 'di (ji) ndâ 'duù wè?

² 'Dóó yo nò 'dáá gí a wáràgà mì ze náa à cu tacó bà túbà tí ze. Ze cu mbó có tí nò a i mí gbí njembí yo; tacó wàa ndâ 'duù 'dáá gí 'ví ò ni, wàa ndú delè 'ví 'deke.

³ Yo ò ni ngbáràngà'i gí, máa, à káa 'dóó Bìndi-Mbíri ta 'bì wó ká cu wáràgà tí nò, bìndi yí gii tuu ji ndoo. Yí cu ndâ có mì wó nò me ta ngo bèrìkpà mí tí díí lá. Yí cu ta Bèri-mì-Mbíri tí nó tí wu Mbíri nó mí gbí njembí ndâ 'duù.

⁴ Ze 'dè có tí nò tacó gúku tí ze kùro Mbíri wálá, ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri.

⁵ 'Dóó 'bí i mì ze mbe si ze 'ví koṛo có éno máa, ze 'vii tí ndâ mbe bàkà nèté tí nó mì Mbírì nó gî nò wálá. Wotí mì ze gî 'do a i mì wó tí Mbírì,

⁶ tí mbe je wotí bà bàkà nèté ngú nambeè tí nó náa yí bàkà ta ndâ 'duù nò. Yí cu có ngú nambeè mì wó nò jì ndâ 'duù me mí gbí wáràgà lá. A Bèrì mì wó tí Mbírì ká kù nìbà ndâ có tí nò. Ndâ ká có mì Mbírì náa yí táánò cu ndú cú-cu jì Mòze nó a ndâ có mbe kù gî ta ku. Káa ndâ ngú có mì wó náa Bèrì mì wó kù nìbà ndú nó a ndâ có mbe kù je 'válá jì ndâ 'duù.

⁷ Ta o tí nó táánò náa Mbírì kù kaa tí ta ndâ díí tí nó sósò'ò náa yí cu ndâ có mì wó mítí ndú jì Mòze nó, Mbírì ta o tí nó kù tòngbaà ngbézè-ngbeze-ngbèzè. Gbìro Mòze ta o tí nó delè kù gii tòngbaà gbí ngba Mbírì nò. Ngba gbìro Mòze, kpètí mà gii me méré-méré gî, bà zeke tí méré-méré ngba wó gbárájáá gii kpò ndâ Ìzìrìyèlì gii. Káa ngba Mbírì ta o tí nó náa yí táánò kù je ta ndâ có mbe zi ku jì Mòze nó má éno,

⁸ wàa ngba wó ta o bà je Bèrì mì wó tí mbe nìbà ngú nambeè mì wó jì ndâ 'duù nó 'ví dù go ṛa yè?

⁹ Mbírì lê táánò má je có tí nó, tí có mbe zi ku nó, jì Mòze gbí ngba'o, gbí éno máa, yí je có tí nó mbe je 'válá nó gbí ngba'o ngbére-ngbere-ngbèrè ndii ñìnò gî.

¹⁰ Ngba có mì Mòze kpónó wálá, tacó ngba Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbírì me gbolò ndii ngba có mì Mòze ngé me 'dú.

¹¹ Tacó i tí nó táánò mbe dù tí ká lá nó má gî ta ngba wó, i ñìnó mbe dù tí ká nó bà gî ta ngba wó me gbolò ndii ngba ñìnó mbe dù tí ká lá nó gî.

¹² Gúku bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbírì kpónó tí ze wálá, tacó ze kù koṛo có lli a i mítí ngba'o ñìnó mbe kù dù tí ká nò.

¹³ Ze me go Mòze táánò mbe gò bongo mí gbìro wó tacó wàa ndâ Ìzìrìyèlì 'ví ñò ta ndòngbú ngba'o tí nó mbe kù me méré-méré á gbìro wó nó lá nò, lá.

¹⁴ Muu ndú ta o tí nó biya bà koṛo có gî, tacó yee gbí rì tí nó wúnó nó, ndú má 'deke wáràgà gítí ká kpokèjì bà bàkà nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù, njembí ndú ká kuu tà gbèè bongo tí nó, tacó à káa Bìndi-Mbírì ká ja bongo tí nó.

¹⁵ Kpètí ká gbí rì tí nó wúnó nó, ndâ Ìzìrìyèlì má 'deke wáràgà mì Mòze, à gbí muu ndú káa có máa, bongo tí nó ká kácáá kuu gbìro Mòze kálásê.

¹⁶ Káa à ja bongo tí nó gî ta o tí nó náa 'duù má 'visì tí wó gí mì Mbe tí ndoo gî.

¹⁷ Mbe tí ndoo kpónó a Bèrì, káa bàndò tí nó náa Bèrì mì Mbe tí ndoo kù dù tí nó, à zogo 'duù tí nó ta có mì Mòze lá.

18 Káa ndoo 'dáá gî kpónó kù zeke ngba Mbe tí ndoo ta bòngò gbíro ndoo wálá, à kù 'visì cè bà tòngbaà mì ndoo njí'dí-njí'dí á go bà tòngbaà mì Mbe tí ndoo. Bà 'visì cè tí ndoo nò a nèté mì Mbe tí ndoo, tí Bèri.

4

Ndâ i mì Mbíri náa yí kili mí gbí kàrà

1 A Mbíri ta 'dóó nambeè mì wó ká bàkà ndoo tí ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbíri, tacó éno, njembí ndoo mù lá.

2 Ze mò bà bàkà ndâ i-nô gbí 'dí'di'o gí nje seè gî; ze biya bà bàkà tiri gî, ze delè bàkà có mì Mbíri tí sú có lá. Ndâ 'duù ñinó mbe ñò ze ni gî nó 'dáá gî delè bà ùnje gî, máa, ze kù 'dè có ta yúco kùro Mbíri.

3 Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri náa ze kù ma nó kpèti káa kpùrù có, à dù tí kpùrù có ká gbí tù ndâ 'duù ñinó mbe gíri'o gí nó.

4 Ndâ 'duù tí nó mbe gíri'o gí nó ùnje gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa ze kù ma nó lá, tacó Vò-'duù-tí-nò, mbe bàkà tí wó tí mbíri mì ndâ 'duù muu to tí nó nó, yoo ɾo ndú 'do tí bà ñò ngba Bìndi-Mbíri, tí mbe je kózò tí Mbíri teke-tèkè, náa ndâ mbe ùnje gítí Banga-Ngú-Có kù ñò nó gî.

5 Tacó Banga-Ngú-Có tí nó náa ze kù ma nó me có gítí ze lá. Ze kù ma a có gítí Jézù tí Bìndi-Mbíri; éno máa, yí a Mbe tí ndoo, káa ze kù bàkà nèté yo á ta rẹ̀ mì wó.

6 Tacó à káa gbèe Mbíri tí nó táánò mbe 'dè có ta o bà suu to tí nó máa, «O tòngbaà gbí 'dí'di'o,» nó, ká si ngba wó tí Mbíri kù tòngbaà gbí njembí ze, wàa ze 'ví ñò ta ngba yì tí Mbíri, mbe kù tòngbaà gbíro Bìndi-Mbíri nó ni .

7 Ze ñindi ze nó káa ndâ kàrà náa à suu 'do tí tú, náa Mbíri ká kù kpolo tí ndâ kpóló-kpolo i mì wó mí gbí ze. Tacó bà túbà éno máa, wotí ñinó mbe me gbolò ngé ndii gí nó kù gí a i 'do mì wó tí Mbíri, à me 'do mì ze lá.

8 Vò i kù pèrèkè 'bi ze tí vò bà i, káa vò i bà toɾo nje ze ta to wálá; ze ta ndâ 'bí o ñò 'dóó i tí nó náa ze 'ví bàkà nó ni lá, káa ze gítí bà jaaka wu á 'do tà kàrà mì ze wálá;

9 à kù mèèkè'i tí ze, káa à bè ze lá, à kù toɾo ze ta to, káa à ja woò gbí yì ze lá.

10 Ze kù ùnje gítí ku go i mì Jézù ta o 'dáá gî, tacó wàa ze 'ví 'vala muu to tí nó go bà 'vala Jézù.

11 Ze kù ñò ku ta ɾo ze ta o 'dáá gî ta rẹ̀ mì Jézù; tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ñò ta cè 'válá mì wó ni mítí ña cè bà 'vala ze muu to tí nó go bà 'vala yí tí Jézù.

12 Gbí có tí nó éno máa, ze a ndâ i mì ku, káa yo a ndâ i mì 'válá.

13 À cu mí gbí wáràgà mì Mbířì éno máa, «Ye 'dè có tacó ye ùnje gí.» Á má éno, ze delè kù 'dè có tacó ze ùnje gí.

14 Ze òò ni gí, máa, Mbířì tí nó mbe 'vala Jézù 'do gbí muu'dú wó nó bà 'vala ze 'do gbí muu'dú ze ta ndâ Jézù, yí delè bà kaa ndoo ta ndoo ya tí gí kùřo wó gí.

15 Ye kù kònò ndâ sé'i tí nó 'dáá gí tacó tí yo; tacó wàa, nambeè mì Mbířì má yee mì ndâ 'duù me mbè, ndâ 'duù me mbè 'ví ùlù ngba Mbířì.

Bà 'vala ta bà tee njembí mítí Mbířì

16 Tacó éno, ze jé jaaka wu 'do tà nèté mì ze lá; wotí kpèti má kù cee 'do tí ze, njembí ze gítí Mbířì ta ři 'dáá gí káa ngú njembí.

17 Tacó ndâ làmbu sé'i tí nó náa ze kpónó kù kònò nó bà dù tí ká wálá, káa ndú kù 'vii a ndi ndoo gítí bà dù gbí gbolò ngba'o ònó ta řa wálá mbe dù tí ká nò.

18 Tacó ndoo kù zeke'o me gítí ndâ i ònó náa à kù òò ndú ta řo nó lá; ndoo kù zeke a ndâ i ònó náa à òò ndú ta řo lá nò, tacó ndâ i ònó náa à kù òò ndú ta řo nó dù tí ká lá, káa ndâ i ònó náa à òò ndú ta řo lá nó ká dù tí ká.

5

1 Tacó ndoo òò ni gí, máa, à má njè gbí nduùřù tí nó náa ndoo kpónó kù 'vala tà á muu to tí nó nó gí, Mbířì bà je 'bá ònó mbe dù ká dúú kù ya tí, náa à me 'duù ká gèè lá nó, mí gbířì jì ndoo gí.

2 Ndoò kpónó kù ù kpolo ma a ndi bà gèè 'bá mì ndoo gbířì nò mí muu ndoo,

3 tacó wàa à 'ví 'de ndoo sè ta só lá.

4 Tacó à má gítí ònó kpónó si ndoo kù 'vala tà nduùřù tí nó muu to tí nó nó, ndoo kù 'dè kòlòwò me ta go bà jaka bòngò 'do tí ndoo gí lá, ndoo kù 'dè kòlòwò a i ta go bà yuu bòngò mí pí ka wó bòngò, tacó wàa, bòngò tí nó tí bòngò 'válá nó 'ví yuuku muu bòngò ku gí, ndoo kù 'dè kòlòwò a i ta go bà yuu bòngò mí pí ka wó.

5 A Mbířì ká bàkà ndoo tí ndâ mbe dù kù ù bà 'vìsì tí mì ndâ bòngò tí nò; bìndi yí gii túbà jì ndoo máa, áá bà bàkà tí gí ta bà je Bèřì mì wó jì ndoo.

6 À má éno, gúku tí ndoo ta o 'dáá gí wálá, ndoo delè òò ni gí máa, ndoo má kálásè kù 'vala muu to tí nó, ndoo me 'dú 'do tí 'bá mì Mbe tí ndoo,

7 tacó ndoo kù 'vala a i ta bà tee njembí ndoo mítí Mbířì, ndoo kù 'vala me ta bà òò ndâ i gbířì ta řo ndoo lá.

8 Gúku tí ndoo gbaànjé wálá, à delè gii nìkì tí ndoo a bà cì ndoo, wàa ndoo 'ví ya gí 'bá mì Mbe tí ndoo á co tí bà 'vala ndoo muu to tí nó.

⁹ Tacó é nò, à tí ndoo ta o 'dáá gí a go bà peteke tàkòcò Mbe tí ndoo gbí ndâ i ñinó náa ndoo kù bàkà ndú kpónó á si ndoo kù 'vala muu to tí nó nó, delè á bìn̄di ku mì ndoo.

¹⁰ Tacó ndoo 'dáá gí wúnò bà r̄ò tíyò gbí ngbàngà kùro Bìn̄di-Mbírì. Ta o tí nò, ndoo 'dáá gí gbaàn̄jé-gbaàn̄jé bà 'de ña i ñinó náa à tí nó mbe 'vii ta ña cè bà 'vala ndoo táánò á muu to tí nò.

Bà zèè kómbeè ta Mbírì ta r̄è mì Bìn̄di-Mbírì

¹¹ Ndoò n̄ò ni gí máa bà te duù mítí Mbe tí ndoo a yè wè, tacó é nò, ndoo kù yìi ndâ 'bí 'duù gítí bà 'di có mì wó; káa Mbírì n̄ò ndoo ni ngbáràngà'i gí, ye delè koṛo có máa, yo n̄ò ni gbí njembí yo gí.

¹² Ze kpónó kpòò kù pèè me ta bà ùlù tí ze jì yo lá, ze kù 'dè jì yo a cèè nderè bà mba tí yo tacó tí ze. Tacó wàa, yo 'ví ni tí ta bà 'visì có jì ndâ ña ndâ 'duù ñinó mbe kù wu gbí ndâ 'duù gítí cè kózò tí ndú, me gítí cè ña i mì ndú lá n̄ò.

¹³ Tacó à má tí ze a mâ, mâ tí nò kù te ze a i tacó tí Mbírì, káa mâ má tí ze wálá, mâ tí ze wálá a i tacó tí yo.

¹⁴ Tacó à kù si ze kù bàkà ndâ i a bà zè Bìn̄di-Mbírì ta tó njembí, tacó ze ùnje ta njembí ze gí, máa, a gbèè 'dakò ká cì tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí; gbí có tí nò é nò máa, ndâ 'duù 'dáá gí gbo gbí bà cì ndò mì wó nò ta yí gí.

¹⁵ Yí cì tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala nó 'ví 'vala káká'i me ká gítí 'dóó miṛi ndú cuki lá; ndú 'ví 'vala a i tacó tí 'duù tí nó mbe cì tacó tí ndú káa Mbírì gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí nò.

¹⁶ À má é nò, 'do tí kpónó kù ya gí kùro, ndoo 'ví waa có mítí 'bí 'duù go i mì ndâ 'duù muu to tí nó nó lá. Ndoò kpèti táánò má waa có mítí Bìn̄di-Mbírì go i mì ndâ 'duù muu to tí nó gí, ndoo kpónó waa ña bà waa có tí nó mítí wó lá.

¹⁷ 'Duù má kaa tí wó jì Bìn̄di-Mbírì gí, yí gí tí ngú 'duù gí; ká tí wó tí nó sàà kùro nó ya gí, ngú tí wó gí gí.

¹⁸ À 'visì yí tí ngú 'duù nò a Mbírì tí mbe 'visì ndoo tí ndâ ku'di tí wó tí ndâ kómbe wó ta r̄è mì Bìn̄di-Mbírì, bìn̄di yí gii je nètè bà bàkà ndâ 'bí 'duù tí ndâ kómbe wó jì ndoo.

¹⁹ Có mì ze jì yo kpónó é nò máa, Mbírì táánò kù bàkà ndâ 'duù tí ndâ kómbe wó ta r̄è mì Bìn̄di-Mbírì. Mbírì táánò ki 'bì wó gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù lá, bìn̄di yí gii bàkà ndoo tí ndâ mbe kpolo tí có mì wó, tí có tí nó mbe túbà kpokèjì bà zèè kómbeè mì wó ta ndâ 'duù nò.

²⁰ Ze kpónó a ndâ bìn̄di Bìn̄di-Mbírì. Kòcò ze kpónó ká goolá à káa 'dóó yí tí Mbírì ká kù 'deke tí wó jì yo. Ze kù 'deke tí ze jì yo ta r̄è mì Bìn̄di-Mbírì, máa, Mbírì 'ví 'visì

muu yo 'do tí bà dù tí ndâ ku'dì tí wó gítí bà dù tí ndâ kómbe wó.

²¹ Vò i mì Bìndi-Mbírì táánò wálá, káa Mbírì gii yuu yí gí gbí ndâ vò i mì ndoo, tacó wàa, bà toko yí ta ndoo 'ví si ta ndoo 'ví dù ta ndú tí ndâ 'duù jáá á kùro Mbírì.

6

¹ Ze kù 'deke tí ze ji yo go ndâ ka nèté mì Mbírì, máa yo 'ví si nambeè mì Mbírì náa yí bàkà ji yo nó tí i-lé lá.

² Tacó kòcò Mbírì náa yí 'dè nó éno máa,
«Ye táánò nò bà 'deke tí yo ta o tí nó náa à tí nó gí;
Ye táánò konì yo ta ɾi bà 'vala ndâ 'duù gí.»

Yo njaanga ɾo yo, tacó à kpónó nó a o tí nó náa à tí nó.
Yo njaanga ɾo yo, tacó à wúnó nó a ɾi bà 'vala yo ká nó.

³ Ze nò 'bí ɱa i-nô náa ze bàkà tacó wàa 'bí 'duù 'ví volo tí ta ɾè nèté mì ze nò lá.

⁴ Káa, ze kù túbà tí ze ji ndâ 'duù máa, ze a ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì gbí ndâ i tí nó náa ze kù bàkà nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Ze kù túbà ji ndâ 'duù máa, ze a ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta o bà kònò sé'i, ta o tí nó náa ze má gbí mbugo, delè ta o tí nó náa ndâ i má kpóló-kpolo kùro ze nó.

⁵ Ze kù túbà tí ze, máa, ze a ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta o tí nó náa à má kù gbì ze, ta o tí nó náa à má zèè ze mí gbí zàa, ta o tí nó náa ndâ 'duù má kù pìi wo ta ze, ta o tí nó náa ze má kù bàkà du nèté, ta o tí nó náa ɾi má bè ɾo ze ta bèbìlì gí, delè gii je o tí nó náa ze má kù ke ta go.

⁶ Ze kù túbà tí ze, máa, ze a ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta bà 'vala ta ndâ 'duù ta ngbárángà njembí ze, ta bà dù ta muu tí ze, ta bà konì ndâ 'bí 'duù, ta bà bàkà nambeè ji ndâ 'bí 'duù, ta bà bàkà ndâ i 'do gbí wotí mì Bèri-mi-Mbírì, gii je bà zè ndâ 'duù nìkì ta yúco.

⁷ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta bà ma Banga-Ngú-Có ta wotí tí nó náa Mbírì je ji ze nó, gii je bà 'vala tí ndâ 'duù jáá kùro Mbírì go zí'i bà kpolo tí ze.

⁸ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta o tí nó náa ndâ 'duù má kù te duù mítí ze, delè ta o tí nó náa ndâ 'duù má te duù mítí ze lá; ta o tí nó náa à má kù ùlù ɾè ze, delè ta o tí nó náa à má kù volo ɾè ze, delè ta o tí nó náa à má kù go 'véɾè mítí ze, káa ze kù 'dè a yúco.

⁹ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta o tí nó náa à má kù si ze goólá à nò ze ni lá, káa à nò ze ni ngbárángà'i gí, ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndâ 'duù ɱinó mbe cì gí, káa yo kù nò nó a ze tí ndâ wu 'duù kuu nó; delè ta o tí nó náa à má kù bàkà ze goólá à waa có ku mítí ze gí, káa à zi ze kálásê.

10 Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nètè mì Mbírì ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndâ 'duù ñinó ta sé có ká gbí njembí ze, káa tàkòcò ze ta o 'dáá gî ká pètékè'i; ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndâ mbe yê, káa ze a ndâ mbe i, delè ta o tí nó náa à má kù si máa i ze wálá, káa ndâ i 'dáá gî kuu mì ze.

11 Ze kù 'dè có ngbàrá-ngbàrá ji yo tí ndâ 'duù gbí gbata Kòrìndi; ze 'boo có 'do tí yo lá.

12 Ze mò yo 'do tí ze lá, a yo ká kù mò tí yo á 'do tí ze.

13 Kpètí ká éno, ye kpónó kù 'dè có ji yo ká go bà 'dè có mì bu ndâ 'vii ji ndâ 'dóó 'vii mì wó; má éno, yo delè 'ví túbà ji ze máa yo zè ze ñikì ma.

Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ mbe kù bàkà i ji ndâ sú mbírì

14 Yo 'ví ñi kaà ta ndâ vò 'duù lá, tacó ndâ tó i ñi kaà ta vò i lá. 'Dí'di'o delè ñi kaà ta ngba'o lá.

15 Bìndi-Mbírì bà toko có ta Mbe-wàtà ta ña kpokèjì ngayi? A yè ká bà toko ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì ta mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì lá?

16 À yè ká toko 'bá-Mbírì ta ndâ sú mbírì? Tacó ndoo a ndâ 'bá mì wu Mbírì, á go kòcò Mbírì náa yí 'dè éno máa, «Ye bà gèè 'bá mì ye mí gbí òkò tí ndú; ye delè bà 'vala gbí òkò tí ndú.

Ye bà dù tí Mbírì mì ndú;

bìndi ndú bà dù tí ndâ 'duù mì ye.»

17 «Kòcò Mbírì máa,

«À má éno, yo có 'do gbí òkò tí ndú gî,

yo ñjèè gbí òkò tí yo ta ndú gî,

yo gàà 'bì yo mítí ndâ i ñinó ta bètí tí ndú nó lá,

bìndi ye bà te wìri mítí yo.

18 Ye bà dù tí bu yo,

bìndi yo bà dù tí ndâ 'vii mì ye ta ndâ nájú ye.»

Ñinò a kòcò Mbe tí ndoo tí Gba tí ndâ i 'dáá gî.»

7

1 À má éno, ndoo caka ndâ ña ndâ i ñinó 'dáá gî mbe kù bàkà bètí mítí ndoo nó á 'do tí ndoo gî; ndoo delè 'ví gee tí ndoo 'do tí ndâ i ñinó 'dáá gî mbe kù bàkà bètí mítí lili ndoo, lê náa à 'dáá nò máa ndâ kòcò cí mì Mbírì ji ndoo ká nò nò, ndâ ná'vindí. Ndoò dù tí ndâ cèè tó 'duù tí ndâ mbe kù cì gúku tí Mbírì.

Ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbírì peteke tàkòcò Páwòlò

2 Yo zè ze ta njembí bà zè Mbírì, tacó ze me ndâ mbe ya gítí 'duù ta 've nderè lá, ze volo 'duù lá, ze delè zò 've i mì 'duù lá.

³ Ye kù 'dè có tí nó jì yo me tacó bà volo rè yo lá, tacó ye táánò 'dè jì yo sàà kùro gî, máa, mbí ze ta o 'dáá gî ká kuu gá'dáá tí yo, yo a ndâ ka 'válá mì ze, yo delè a ndâ ka ku mì ze.

⁴ Ye kù koṛo có 'dáá gî lì ká mí tí yo, ndâ tù ye kù uu nje-njèè tacó tí yo; gúku tí ye gbaànjé gbí bà kònò ndâ sé'i mì ndoo wálá, tàkòcò ye kù peteke ta o 'dáá gî ngé ndii gî.

⁵ Tacó à kpè tí ká bìndi bà gì ze gí gbí Mèsìdóniyà nó, pípìrì pì ze lá, tacó ze gì ká cùmú gí gbí ndâ vò i: ndâ 'duù kù 'dèèkè mà gbí òkò tí ndú, à delè tí ye ta o 'dáá gî káa gúku.

⁶ Káa Mbíri tí mbe kù tò 'dè ngo mì njembí ndâ 'duù tí nó náa njembí ndú kù doo nó, gii tò 'dè ngo mí njembí ze,

⁷ me ká tacó bà gì Títò gí mì ze cuki lá, à delè gii 'dèè njembí ze a có tí nó náa yí 'dè jì ze ta rè yo, máa, yo 'dèè njembí yì si yì táánò mì yo kà nó ngé ma nó, gii je ndâ 'bí có tí nó náa yí 'dè jì ze éno máa, kô'o tí ye tí yo ngé ndii gî, máa, yo kù nì nikalaká gítí có bà pèè mbí ye mì yo, máa, yo ká léngé-lenge kù ù bà tì muu ye; tacó éno, tàkòcò ye kù peteke ndii ñinó sàà kùro nó gî.

⁸ Ye nì nikalaká tacó bà kpolo tàkòcò yo mì ye á gbí wáràgà tí nò lá. Káa ye kpè tí táánò má nì nikalaká ta bà ñò bà kpolo tàkòcò yo ta làmbu kòndi o gî, ye kpónó gítí bà nì nikalaká wálá.

⁹ Káa tàkòcò ye kpónó kù peteke me tacó máa ye kpolo tàkòcò yo gí nò lá; à kù peteke a i tacó a bà kpolo tàkòcò yo nò ká si yo 'ví 'visì muu yo 'do tí ndâ vo-vò kpokèjì mì yo. Ñinò a ña kpo tàkòcò tí nó mbe niki tí Mbíri nó ká nò. À má éno, ze kpolo tàkòcò yo me ta vò i lá.

¹⁰ Tacó tàkòcò 'duù má kpolo tacó tí Mbíri, ñinò a ña kpo tàkòcò ñinó mbe kù si Mbíri 'ví 'vala 'duù tí nò ta bà si yí 'ví 'visì muu wó 'do tí ndâ vò i mì wó; 'duù nì nikalaká gítí bà dù ta ña kpo tàkòcò tí nò lá. Káa bà dù ta kpo tàkòcò ká tacó ndâ i muu to tí nó cuki kù gí a i ta ku jì 'duù.

¹¹ Ña bà te kpomuu gbí yì yo, ña go bà tùbà tí yo tí ndâ yê ta vò i mì yo wálá tí yo, ña bà kpolo tàkòcò yo gítí vò i, ña gúku Mbíri tí yo, ña kô'o tí ye tí yo, ña go bà waa có mí tí ndâ mbe bàkà vò i tí yo! Gbí ndâ i tí nò 'dáá gî, yo kù tùbà tí yo máa, vò i mì yo wálá.

¹² À má éno, ye kpè tí táánò má cu wáràgà tí nò jì yo, ye cu me tacó máa 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo bàkà vò i gí nò lá, ye delè cu me tacó máa à bàkà vò i mí tí 'bí 'duù gbí òkò tí yo gí nò lá. Ye cu a i tacó bà tùbà jì yo ngbàrángà'i éno máa, Mbíri ñò ña bà bàkà có tí ze mì yo gí.

¹³ Tacó éno, njembí ze 'dèè gî.

Káa tàkòcò ze ta o tí nò gùì peteke ndii ònó sàà kùro nó gí a i gítí có bà peteke tàkòcò Títò; tacó yí 'dè có ji ze máa, a yo 'dáá gí ká mòkò gúku 'do gbí njembí yí gí.

¹⁴ Ye táánò wu gbí yo ji yí gí, káa yo kpónó te nò mí ro ye lá, jé ká go ònó náa ze ta o 'dáá gí kù 'dè ji yo káa yúcó nò. Tacó éno, bà wu gbí yo mì ze ji Títò gí tí yúcó gí.

¹⁵ Mbí wó má 'va tí tí ña bà 'di có mì wó mì yo, ta ña bà muku tí yo, ta bà gu yo gítí bà te wíri mití wó, njembí wó wálá.

¹⁶ Tàkòcò ye peteke gítí bà dù njembí ye gítí yo gbaànjé nò gé ndii gí.

8

Bà je i ji ndâ 'duù

¹ Ndâ ná'vindí ze, có gbí njembí ze ji yo éno máa, yo ò nambeè mì Mbíri náa yí kù bàkà ji ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri á ta ndi tí ndâ bàndò gbí to Mèsidóniyà nó ni .

² Vò yé táánò gùì tẹ̀ ndú ta ña wálá, káa tàkòcò ndú ta o 'dáá gí ká pétékè'i. Ndú táánò a ndâ vo-vò mbe yé, káa ndú ta o 'dáá gí kù je i ji ndâ 'duù.

³ Ye kù 'dè có ji yo ta kponje gítí wálá máa, ndú táánò kù je i ji ze ká go bà wotí mì ndú, delè ta ndâ 'bí o ndú kù je ndii muu wotí mì ndú gí 'do gbí 'dóó có mì ndú gbí njembí ndú.

⁴ Ndú táánò kù 'deke tí ndú ji ze ta njembí ndú gbaànjé máa, ze si ndâ yí 'ví yuu 'bì ndâ yí mí gbí nèté bà koni ndâ 'duù mì Mbíri gbí to Jùdéyà.

⁵ 'Bí i náa ze táánò jé koṛo có gítí lá a ònó máa, ndú táánò kpédélé'i yòò tí ndú ji Mbe tí ndoo tí Bìndi-Mbíri, bìndi ndú delè gùì yòò tí ndú ji ze go có mì Mbíri.

⁶ Tacó éno, ze gùì 'deke tí ze ji Títò máa, yí yee nje tó nèté tí nó náa yí 'bità bà bàkà gbí òkò tí yo nò.

⁷ Yo kpónó kpòtí gbí ndâ i 'dáá gí: Yo kpòtí gbí bà tee njembí yo mítí Bìndi-Mbíri gí, yo kpòtí gbí bà ma Banga-Ngú-Có gí, yo kpòtí gbí bà 'di gbí yúcó gí, yo kpòtí gbí bà dù ta go bà bàkà nèté ze 'do gbí 'dóó có mì yo gbí njembí yo, delè ta bà zè ze niki maa gí. À má éno, có gbí njembí ye éno máa, yo delè 'ví kpòtí gbí bà bàkà tó nèté tí nò.

⁸ Ye kù 'dè có tí nó ji yo me tacó wàa yo 'ví bàkà go kòcò ye nò lá. Ye kù tù a bà ña go bà koni tí mì ndâ 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri ji yo. Ye delè kù pà a bà ò máa, àá mì yo dú káa cèe tó bà zè tí wè?

⁹ Tacó yo ò nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri ni gí; yo ò ni gí máa, yí táánò a mbe ndâ kpo-kpò i, káa yí

giì gi tí mbe yê tacó tí yo. Tacó wàa bà dù yì tí mbe yê nò 'ví si yo 'ví gi tí ndâ mbe ndâ kpo-kpò i.

¹⁰ Cò gbí yì ye éno máa, à nìkì máa yo kpónó 'ví cee nèté tí nó náa yo táánò 'bità bà bàkà gbí ndoò tí zó mbe ndii zó gî, yo táánò me káa ndâ kpédélé mbe bàkà i cuki lá, yo delè a ndâ kpédélé 'duù mbe dù ta go bà bàkà i.

¹¹ Yo ya gí kùro ta nèté tí nò, wàa yo 'ví cee tí gî. Yo dù ta go bà cee , á go go bà 'bità táánò tí yo nó, á ta i ñinó náa à kuu 'bì yo nò.

¹² Go bà je i ji Mbíri má kuu tí 'duù, Mbíri bà li 'bì wó ká gí tà ña i-nambee ñinó náa 'duù tí nò bà tù ji yí nò, yí bà li 'bì wó me gí tà i ñinó náa àá mì 'duù tí nò wálá nó lá.

¹³ Gbí có mì ye nò me éno máa ndâ 'bí 'duù ñindi ndú 'ví dù tí ndâ mbe 'de i gbí 'dê tí, wàa, gbímbí yo 'ví ba ta nèté gî nò lá.

¹⁴ Gbí có mì ye éno máa, «Wò má zò 'bò gí mì ka lo, ka lo 'ví zò 'bò gí mì lo.»

¹⁵ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Sè i dù gbí gálá mì mbe da i lá, káa i jé cee 'do gbí gálá mì mbe da i lá, lá,» nò.

À tuu Títò gí Kòrìndi

¹⁶ Ze 'dè nìkì maa ji Mbíri tí mbe wu go bà koni yo á go ñinó gbí njembí ze nó mí gbí njembí Títò.

¹⁷ Yí táánò ùnje gítí có bà ya gí mì yo kà nò me ká gítí có bà 'deke tí ze ji yí cuki lá, a go bà koni yo ká si yí ya gí mì yo kà, 'do gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó.

¹⁸ Ze kpónó kù tuu ndú ji yo kà ta 'bí ná'vindí, náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri mì ze kàá 'dáá gí kù te duù mítí wó tacó yí a tó mbe ma Banga-Ngú-Có.

¹⁹ Ná'vindí tí nò náa ndú kù ya ta Títò gí mì yo kà nò delè káa gbèe 'duù tí nó náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri tí ndâ tende bàndò kàá cu 'bì ndú mítí wó máa, ze nò nó banga nèté tí nó náa ze kù nò tacó bà wu rẹ̀ Mbe tí ndoo, delè tacó bà tubà máa, go bà koni tí kuu tí ze nò.

²⁰ Cò gbí njembí ze kpolo ma éno máa, ndâ 'duù 'ví 'dè vò có gítí ze tacó ndâ i-nambee tí nó náa ze kù bàkà tókà'i nó lá.

²¹ Tacó ze kù jè ta bà dù tí ndâ 'duù jáá me ká kùro Mbe tí ndoo cuki lá, ze delè kù jè tí mí kùro ndâ 'duù.

²² Bà ta'ò 'duù náa ze kù kpò yí mítí ndâ Títò, wàa ze 'ví tuu ndú ji yo kà a 'bí ná'vindí ndoo náa ze ta o 'dáá gí kù ñò muu wó káa ze giì 'de yí tí yú 'dakò, tacó njembí wó gítí yo ká gbaànjé.

²³ À má gítí Títò, yí a ka ye náa ze kù bàkà nèté yo ta yí; káa ndâ 'duù tí nó sósò'ò tí ndâ ka wó mbe nó nó a ndâ

'duù náa ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì kù tuu ndú, ndú a ndâ mbe kù si ɾè Mbe tí ndoo 'ví wu .

² À má éno, yo túbà tó bà zè tí ji ndú á mí kùɾo ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì. Tacó wàa, bà wu gbí yo mì ze ji ndâ 'duù 'ví dù me tí 'vèrè lá.

9

Bà konì ndâ ka tí mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì

¹ Ye ɲò 'dóó nderè bà cu wáràgà mì ye ji yo gítí có bà konì ndâ 'duù mì Mbíɾì á mì yo lá,

² tacó ye ɲò ni gí máa, go bà konì tí tí yo ngé ndii gí. À má ta bà 'dè ta yúco, ye kù wu gbí yo ji ndâ 'duù gbí to Mèsidóniyà máa, «Ndâ 'duù gbí ndâ to Àkáyá 'viindi tí ndú gítí bà konì tí 'do gbí ndoo tí nó mbe ndii nó gí.» Nja go bà konì tí tí nó mì yo nó kpónó tanga go bà konì tí mí gbí njembí ndâ 'duù gbí to Mèsidóniyà gí.

³ Káa ye kpónó kù tuu ndâ ná'vindí ndoo ji yo, tacó wàa, bà wu gbí yo mì ze ji ndâ 'duù 'ví dù me ká tí có ta nje sínó lá. Ye kù tuu ndú ji yo, tacó wàa, yo 'ví 'vii ta ndi tí yo, á go có tí nó náa ye 'dè ji ndâ 'duù éno máa yo 'viindi tí yo cee sàa gí nò.

⁴ À má me éno lá, káa ze má ya gí mì yo kà ta ndâ 'bí 'duù 'do gbí to Mèsidóniyà, káa ndú má 'de yo 'viindi tí yo go có tí nó náa ze 'dè ji ndú nó lá, ze tí ndâ 'duù tí nó mbe tee njembí ze 'dáa gí mítí yo nó bà te muu ze gí yaà wálá ji nò, à 'dè ɲindi yo tí ndâ 'duù tí nó náa ze kù wu gbí yo nó lá.

⁵ Tacó éno, ye kù tuu ndâ ná'vindí ndoo ji yo kùɾo bà gí ze, tacó wàa, yo 'ví kili tí ta ndâ i-nambeè ɲinó náa à kuu mì yo nó, á go 'dóó có mì yo gbí muu yo; à 'ví dù me go ɲinó máa à kù gò 'do mì yo ta wotí nó lá.

⁶ Có a ɲinó máa, mbe ji gbèe muuti kù kili i 'do ká gbí po gbèe muuti, káa mbe ji gbolò po ɲí kù kili i 'do gbí gbolò po ɲí.

⁷ À má éno 'duù, 'ví je káa bà wotí mì wó, yí 'ví je me ta jàmànàkà gbí dìi wó lá; à delè 'ví kùmùkù yí gítí bà je me kúmùkù-kùmùkù lá, tacó à ɲikí tí Mbíɾì a i ɲinó náa 'duù je ji yí ta pétékè tàkòcò wó nò.

⁸ Wotí bà je ndâ ɲa ndâ tó i 'dáa gí túkà'i ji yo ta o 'dáa gí kuu tí Mbíɾì, tacó wàa, ndâ i 'dáa gí 'ví dù kuu tí mì yo gítí miɾi yo, sè ndú delè 'ví dù túkà'i kuu tí tacó bà bàkà ndâ ɲa ndâ 'bí nètè 'dáa gí.

⁹ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíɾì éno máa, «Ŋó ɾo ndâ i tí wó wálá, yí kù je i ji ndâ yè; yí bà dù tí 'duù jáá ká dúú bà ya tí ,» nò.

¹⁰ Mbíri tí mbe kú wele nji ɲa ji ndâ mbe ji nji, delè tí mbe kú je i-zó-zò ji ndâ 'duù nó, bà sa ndâ ɲa nji ɲa ɲinó ta go ndú tí yo nó 'dáá gî ji yo tókà'i, tacó wàa yo 'ví da ta i tacó bà koni ta ndâ 'duù me mbè.

¹¹ Mbíri bà bàkà yo tí ndâ mbe da i, tacó wàa ɲó ɾo i ta o 'dáá gî 'ví dù tí yo wálá, delè tacó wàa ndâ 'duù tí nó náa yo kú tuu ze ta ndâ i-'bì yo ji ndú nó 'ví ùlù Mbíri.

¹² Tacó tó nèté tí nó náa yo kpónó kú bàkà nó kú je cuki me káa ndâ i ɲinó ta có tí ndú gbí njembí ndâ 'duù mì Mbíri nó lá, à delè kú si ndâ 'duù 'ví 'dè nìkì maa ji Mbíri me gbolò.

¹³ Tacó tó nèté tí nó náa yo kú bàkà ji ndâ 'duù 'dáá gî nó kú túbà éno máa, njembí yo a njembí ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíri, delè ndâ 'bí ka yo mbe kú kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri bà ùlù Mbíri tacó ɲa kpokèji bà ùnje, ta bà bàkà go có mì Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri, mì yo. Ndú delè bà ùlù Mbíri tacó yo ɲò ɲó ɾo i lá, yo kú tù 'bì yo ji ndú, delè ji ndâ 'bí mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri 'dáá gî.

¹⁴ Ndú kú 'deke tí ndú ji Mbíri ta pétékè tàkòcò ndú tacó ɲa serè tende nambeè tí nó náa yí bàkà ji yo nò.

¹⁵ Ndoò 'dè nìkì maa ji Mbíri tacó ɲa gbolò i-nambeè mì wó náa yí je ji ndoo nò.

10

Páwòlò tí muu nèté mì wó

¹ ɲinó a 'dóó ye tí Páwòlò ká kú 'deke tí ye ji yo. Ye tí 'duù tí nó náa yo kú 'dè có máa, ndoo má ta ndoo bà gbèe to, ye a mbe nambeè, tí 'dè 'duù, káa ye má yèè 'do tí yo á gí ndii gî, ye me juù nò.

² Ye kú 'deke tí ye ji yo ta pétékè có, delè ta nambeè mì Bìndi-Mbíri, máa, ye má ya gí mì yo kà, yo 'ví yòngò ye gítí bà gbùrùngà yo lá; tacó ta o tí nó náa ye bà ya gí mì yo kà nó, ye bà gbùrùngà ndâ 'duù tí nó mbe kú 'dè có máa ze kú bàkà i go i mì ndâ 'duù muu to tí nó nó, ta kponje gítí wálá.

³ À dú káa yúco máa ze kú 'vala muu to tí nó, káa cè bà dù 'bà-gó mì ze me go bà dù 'bà-gó mì ndâ 'duù muu to tí nó lá.

⁴ Ndâ zí'i-gó mì ze me go ndâ zí'i-gó mì ndâ 'duù muu to tí nó lá. Ndú a ndâ kpóló-kpolo zí'i-gó mì Mbíri, náa ze kú ki'viki ta ndâ mbe wotí mbe kú tè Mbíri ta gó. Ze kú kpò ta nje ndâ mbe kú tò kponje 'vére;

⁵ ze kú voloko ta gbí ndâ có bà mòò ɾo mbe kú nè muu ndâ 'duù 'do tí có mì Mbíri; ze kú 'visì muu ndâ 'duù 'dáá gî, wàa ndú 'ví koɾo có go i mì Bìndi-Mbíri.

⁶ Ze kpónó ká léngé-lenge kú ù bà waa có mítí ndâ mbe 'di có lá, náa yo 'dáá gî má gî tí ndâ mbe 'di có gî nò.

⁷ Yo koṛo có dí tà lá. 'Bí 'duù gbí òkò tí yo má koṛo có máa yì a 'duù mì Bìndi-Mbírì, yí delè 'ví koṛo muu wó máa ze ngbá káa ndâ 'duù mì Bìndi-Mbírì go yì.

⁸ Tacó ye kpétí má wu gbí wotí tí nó náa Mbírì je jì ze nó, nô ɾo ye gítí wálá, tacó yí je wotí tí nó jì ze a i tacó bà bàkà yo tí ndâ 'dakò, yí je jì ze me tacó bà volo yo lá.

⁹ Go bà dù tí ɲa 'duù ɲìno mbe kù te gúku mítí yo ta bà cu mbè wáràgà jì yo nó tí ye wálá;

¹⁰ tacó 'bí 'duù gbí òkò tí yo bà 'dè có máa, «Ndâ có gbí ndâ wáràgà mì Páwòlò me kpoò, ta wu ká nje ndú, káa wò má ɲò yí, yí ká jò'dókò'i ta gbí có mì wó wálá!»

¹¹ 'Duù ɲìno mbe 'dè ɲa có tí nó nó 'ví koṛo muu wó máa, có tí nó náa ze kù tuu jì yo ta wáràgà si ze á kè'bí nó káa gbèe có tí nó náa ze kèjì gí bà 'dè jì yo ta o tí nó náa ndoo má ta ndoo bà gbèe to nô.

¹² Yúco a ɲìno máa, ze kù 'dè me có máa ze ma nó lá; ze delè kù 'vii me tí ze ta ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa ndâ yì ma nó lá. Ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú ta kpéetí ndú máa ndâ yì ma, mbe kù ɲò tí ndú ta kpéetí ndú máa ndâ yì ma nó a ndâ 'duù ɲìno ta muu tí ndú jé gí wálá.

¹³ Káa à má gítí ze, ze bà wu gbí tí ze ndii ɲìno náa à tí nó wálá; ze bà wu káa gbí nèté tí nó náa ze yee tí gbí òkò tí yo nô.

¹⁴ Káa yo lê kpónó má kù dù a i gbí po nèté mì ze, gbí éno máa, ze táánò o me muu bà 'bè nèté ta o tí nó náa ze ya tí gí bà ma Banga-Ŋú-Có mì Bìndi-Mbírì jì yo kà nó lá.

¹⁵ Tacó éno, ze wu gbí nèté mì ndâ 'bí 'duù náa ndú bàkà ndii muu bà 'bè nèté tí nó náa Mbírì ka jì ze gí nó lá. Có gbí njembí ze éno máa, yo 'ví tee njembí yo mítí Mbírì tí kpoò ndii ɲìno sàà kùɾo nó gí; tacó wàa, po nèté mì ze 'ví dò ta gbí tí gbí òkò tí yo ta o 'dáá gí gbí po to tí nó náa Mbírì ka jì ze nô.

¹⁶ Tacó wàa ze 'ví ya tí gí bà ma Banga-Ŋú-Có jì ndâ 'bí 'duù gbí ndâ 'bí to kapí yo kà, á co tí bà dù kù wu gbí po nèté náa à bàkà gbí ɲí mì 'bí 'duù cee sàà gí.

¹⁷ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa, «Go bà wu gbí tí má tí 'duù, 'duù 'ví wu gbí i tí nó náa Mbe tí ndoo bàkà nô.»

¹⁸ Tacó i gbí bà koṛo có mì 'duù ta kpéetí wó máa yì a i nó wálá; i a i gbí bà koṛo có mì Mbírì máa 'duù a i.

11

Ndâ Páwòlò ta ndâ sù mbe nó tú mì Jézù

¹ Yo bàkà nambeè mì yo, wàa yo 'ví zèè njembí yo, tacó làmbu ɲónókó ta ndâ 'bí o kuu tí ye.

² Ye kù tò kii muu yo, jé ká go bà tò kii mì Mbírì muu yo; tacó yo a ndâ ngbutu 'viní ta ngbáràngà njembí yo náa à jè kâ mí tàkò yo tacó tí Bìndi-Mbírì gî.

³ Káa à tí ye a gúku máa, 'bí i kèjì gí bà volo muu yo, go bà rì gbí tù Èvâ mì kpoo táánò ta tirì, bìndi njembí yo bà giù dù me ta kábà gítí Bìndi-Mbírì lá.

⁴ À tí ye a gúku tacó yo kù 'di có mì ndâ 'bí 'duù mbe ya gí mì yo kà, kù ma có gítí 'bí tende Jézù á bìndi Jézù tí nó náa ze kù ma có tí wó nô; yo kù ùnje gítí 'bí tende bèrì á bìndi Bèrì-mì-Mbírì náa yí je ji yo nô, yo delè kù ùnje gítí 'bí tende banga-ngú-có á bìndi Banga-Ngú-Có tí nó náa ze ma ji yo nô.

⁵ Ye koro có máa ndâ 'duù tí nó náa yo kù nì «ndâ kpo-kpò tú» mítí ndú nò ndii ye ta 'bí làmbu i nji'díí éno lá.

⁶ Ye kpèti má me muu-có lá, muu kuu tí ye; ze kù tùbà ji yo ta o 'dáá gî, delè gbí ndâ i 'dáá gî.

⁷ Ye táánò je mboo 'do mì yo ta o tí nó náa ye ma ta Banga-Ngú-Có mì Mbírì ji yo nó lá; ye ta o tí nó si tí ye tí i lá, tacó waa yo 'ví dù tí tí ndâ i. Bà bàkà éno mì ye táánò lè gî?

⁸ Áá táánò a ndâ 'bí tende mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì ká kù ko mboo nèté tí nó náa ye ta o tí nó kù bàkà gbí òkò tí yo nó ji ye. Ye ta o tí nó gbí 'bí ña kpokèjì kù kùmùkù a ndâ i mì ndâ 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tacó bà koni ta yo.

⁹ Ta o tí nó táánò náa ye kuu mì yo kà nó, ye pèè mbí yo maa yo koni ye nó lá, tacó ndâ ná'vindí mbe gí 'do Mèsidóniyà gí ta ndâ i ñinó náa à gbí njembí ye nó 'dáá gî ji ye gî. Ye táánò bàkà ríki mí gbí mbí yo lá, ye delè kèjì gí bà bàkà wálá.

¹⁰ Yúco mì Bìndi-Mbírì kuu gbí njembí ye, à má éno, ye kù ci yo máa, mbe rọ̀ ye 'do tí bà wu gbí có tí nó gbí to Àkáyà wálá.

¹¹ Ye kpónó kù 'dè có tí nó tacó náa ye zè yo ñikì lá nó? Mbírì ñò ni gî máa ye zè yo ñikì ma.

¹² Ye bà dù kù bàkà nèté tí nó náa ye kpónó kù bàkà ji yo ká sínò nó, tacó bà waa wúngbó ndâ 'duù tí nó mbe kù zò mboo tàkò nèté mì ndú, káa ndú kù wu gbí tí ndú máa, ndâ yì kù bàkà nèté mì Mbírì ká go ñìndi ze nô.

¹³ Tacó ndâ ña ndâ 'duù tí nó me ndâ cèè tú lá, ndú a ndâ sú tú, mbe kù 'dè 'verẹ̀ gítí nèté mì ndú ta bà bàkà tí ndú máa ndâ yì a ndâ cèè tú mì Bìndi-Mbírì.

¹⁴ Káa à me serè lá, tacó à kpèti káa Gba-wàtà, yí kù 'visi cè kózò tí wó go cè kózò tí basili mì Mbírì.

15 À má é̀nò, bà bàkà tí ndâ bòò mì Gba-wàtà, máa ndâ yì a ndâ mbe kù bàkà jáá nèté me seṛè lá; káa Mbíṛì bà waa có mítí ndú ta ndòngbú o 'vii ká ta ndâ ṛa i mì ndú náa ndú kù bàkà kpónó nò.

Bà mbu Páwòlò gbí nèté bà nò tú mì Jézù

16 Ye kù ci yo máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo 'ví koṛo có máa ye a mbe ṛónókó nò lá. Káa yo kpétí má koṛo có máa ye a mbe ṛónókó, yo 'ví ùnje máa ye a mbe ṛónókó ká tacó wàa i tacó bà wu gbí mì ye 'ví dù ká nǝ'díí.

17 Ye kù 'dè có tí nó me ta wotí mì Mbe tí ndoo lá; à má gítí có bà wu gbí tí, ye kù 'dè có go i mì mbe ṛónókó.

18 Káa ndâ 'duù me mbè lê má kù wu gbí tí ndú tacó ndâ i muu to tí nó, ye delè bà wu gbí tí ye go ṛìndi ndú nò.

19 Tacó yo 'dáá gí kù kònò ndâ mbe ṛónókó, tacó yo 'dáá gí a ndâ mbe 'di gbí-o.

20 'Duù má kù bàkà yo tí ndâ i-zógó-zogo, yí má kù zò yo tí wuù, yí má kù bàkà tìṛi ta yo, yí má kù bàkà tí wó tí gbolò 'duù jì yo, yí delè má si yo ṛo wó tí i lá, yí delè má gbì gbíṛo yo, yo kù zèè njembí yo.

21 A nò ká ṛo ye tacó bà 'dè có jì yo máa wotí bà bàkà go ènò táánò tí ze wálá!

Káa ye kpónó bà bàkà tí ye tí mbe ṛónókó, wàa ye 'ví 'dè ta có ṛónókó, kù wu ta gbí tí ye go i mì ndâ ka ye mbe ṛónókó nò.

22 Ndú má a ndâ Ìbìráyò, ye delè káa Ìbìráyò. Ndú má a ndâ 'viì-gù Àbìráámò, ye delè káa 'viì-gù Àbìráámò.

23 Ndú má a ndâ bòò mì Bìndi-Mbíṛì, ye a kpóló-kpolo bòò mì Bìndi-Mbíṛì ndii ndú gí — ye kù 'dè có go i mì mbe mà. Ye bàkà nèté tí kpoò ndii ndú gí, à zèè ye mí gbí zàa ta bà me mbè ndii ndú gí, à 'deke bà gbì ye lá, ye delè cóó-cóó kù ṛò ku ta ṛo ye.

24 Ndâ gba mì ndâ Jùdéyà gbì mbìtà ye ta zèè mú zi'duù-gbaànjé-nje muu'bi nje-muu'bi vô nje-vò nà'ò (39) 'vìlì vô.

25 Ndâ gba mì ndâ Rómánò gbì ye ta ndâ mú ta bà ta'ò; ndâ 'duù gbí gbata Lísìtàrà bàkà có bà zi ye ta bà 'vaka ye ta díí ta bà gbaànjé; ndâ gbâ ki'viki gbí tí ta ye mí gbí u ngo ta bà ta'ò, ye too yé ta ṛi pí kù mú lâ á ṛo ngo ta bà gbaànjé.

26 Nó jé waa 'do kò ye lá; ye 'de vò i ta ndâ 'bí o muu ndâ 'bí nó tí nò 'do mì ndâ ngo ṛìnó mbe ò gí nò, ye gbí ndâ 'bí nó tí nò va tí ye 'bì ndâ mbe kù kùmùkù i mì ndâ 'duù, ye gbí ndâ 'bí 'de vò i ká 'do mì ndâ 'dóó 'duù mì ye tí ndâ Jùdéyà, ye gbí ndâ 'bí 'de 'do mì ndâ 'duù ṛìnó mbe ṛò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíṛì ni lá nò, ye gbí ndâ 'bí nó 'de 'do mì ndâ 'duù gbí ndâ gbata, ye 'de gbí ndâ 'bí 'do mì

ndâ 'duù gbí kángáá nga ngoò, ye gbí ndâ 'bí nó 'de 'do ɾo ndâ kpo-kpò ngo, ye 'de gbí ndâ 'bí 'do mì ndâ sú ná'vìndí.

²⁷ Ye kù ka wu'o ta nèté, ye delè gbí ɾíkí, ɾì 'de ɾo ye ta bèbìlì lá, ye 'de ndâ i-zó-zò ta ngo lá ta bà me mbè, ye kù dù gbí cò'o ta 'bá muu ye wálá, bòngò delè yaka cee 'do tí ye gí.

²⁸ À 'deke bà mù njembí ye ta ɾì 'dáá gí tacó tí ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbìrì nó mí gbí ndâ 'bí vò i tí nó mbe 'de ye nó lá?

²⁹ A 'di ká me jó'dókò, káa ye jo'doko go yí lá? À ee a ndi 'di gítí vò i, káa njembí ye tù-bè-kpâ gítí 'duù tí nó mbe ee ndi wó nó lá?

³⁰ Ye má wu gbí tí ye, ye bà wu a gbí ndâ i tí nó mbe tùbà ndâ i-ḡónókó mì ye gí sè nò.

³¹ Mbìrì tí Bu Mbe tí ndoo Jézù, tí 'duù tí nó náa à 'ví kù ùlù yí dúú bà ya tí nó, ḡò ni gí máa, ye 'dè 'véɾè lá.

³² Gbolò 'duù mì gbolò gba tí nó ta ɾè wó a Àrètàsì nó táánò kaa ndâ àsikéɾì gí bà ù njekeḡì ndùgù gbata Dàmásìkù tí ye wàa ndú 'ví zèè ye.

³³ Káa ye gíì 'vala 'do 'bì wó ta bà yuu ye mì ndâ kómbe ye gbí kèè ta wú cò tí nga gùù tí su-sú ndùgù gí sè.

12

Mbìrì 'dè ndâ có kóó mì wó ji Páwòlò gbí ɾìì

¹ Kózò tí ye bà wu gbí tí ye; i gbí bà wu gbí tí 'duù wálá, káa ye bà wu gbí bà ḡò Mbe tí ndoo ta bà 'dè gbí ndâ có kóó mì wó ji ye nó gí.

² Ye ḡò 'bí 'dakò tí mbe ùnje gítí Bìndi-Mbìrì, náa Mbìrì táánò te yí ya tí ngéé gí gbí ndòngbù ɾì yaà kà, náa ndâ Jùdáyà kù nì mítí a «bà ta'ò ɾì,» nó gí. Mbìrì mà te yí tí kùùkpò 'duù go ndoo nó wèè, yí mà te a lílì wó wèè, ye ḡò bà lá, à káa yí tí Mbìrì ká ḡò ni. À kpónò bìndi có tí nó a ndoo muu'bì-nje nà'ò.

³ Ye ḡò ni gí máa, Mbìrì táánò ɾa 'dakò tí nó ya tí gí bàndò bà dù yí tí Mbìrì. Yí mà ɾa tí kùùkpò 'duù go ndoo nó wèè; yí mà ɾa a lílì wó wèè, ye ḡò bà lá, à káa yí tí Mbìrì ká ḡò ni.

⁴ Káa ta o tí nó si 'dakò tí nó kuu á bàndò bà dù Mbìrì nó, yí gíì 'di ndâ có náa ndú me ndâ có bà 'dé-'dè, wàa 'duù 'ví 'dè ta nje wó nó lá.

⁵ À má éno, ye bà wu gbí ndâ i tí nó náa ye ḡò ta ɾè mì 'dakò tí nó nó gí, káa ye bà wu gbí ndú ta 'dóó ɾè ye wálá, sè káa ḡìno máa ye 'ví wu a gbí ndâ i ḡìno mbe kù tùbà ndâ i-ḡónókó mì ye gí sè.

⁶ Go bà wu gbí tí ye kpèti má tí ye, ye bà dù me còkòndé lá, tacó ye bà dù kù 'dè a yúco. Káa ye bà wu gbí tí ye wálá, tacó 'bí 'duù bà koṛo có máa ye lá a 'bí 'duù mbe me gbolò ndii ye tí nó náa yì kù nò nó gî, delè ndii có tí nó náa yì kù 'di 'do gbí nje ye nò gî.

⁷ Káa tacó wàa ye 'ví mba tí ye ngé ndii gî ta ṅa tende ndá có kóó tí nó náa Mbírì 'dè ji ye nò lá, à giì te 'bí ṅa sé'i mbe kù pèè mbí ye go i mì 'duù mì Gba-wàtà kù gbì ye tacó wàa ye 'ví mba tí ye lá.

⁸ Ye giì 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo ta bà ta'ò kù yù nambeè 'do mì wó máa, yí je ṅa sé'i tí nó 'do tí ye gî.

⁹ Káa yí giì 'visì có ji ye éno máa, «I ṅinó ta go tí lo kpónó nó káa nambeè mì ye. Wotí mì ye kù je wotí ji wò ngé ndii gî ta o tí nó náa wotí má tí lo wálá.» Tacó éno, tàkòcò ye peteke gítí có bà dù wotí tí ye wálá nò ngé, tacó wàa, ye 'ví ṅò tí ni éno máa, Bìndi-Mbírì kù kpolo tí ye ta wotí mì wó.

¹⁰ À má éno, líkí bà dù ye ta wotí tí ye wálá, ta bà go ye mì ndá 'duù, ta bà dù gbí sé'i, ta bà dù gbí bà mèkèkè'i tí ye, delè ta bà dù ye gbí ríki ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tí ye a líkí; tacó 'dóó wotí mì ye má wálá, wotí mì Bìndi-Mbírì kuu tí ye.

¹¹ Ye a mbe ṅónókó! Káa a yo ká bàkà ye tí mbe ṅónókó ta wotí. Tacó ye kpèti má me i lá, ndá 'duù mì yo náa yo kù wu gbí ndú máa ndú a ndá kpóló-kpolo tú mì Jézù nò kpò ye ta 'bí i gbaànjé lá.

¹² Mbírì táánò gu tí wó gítí bà bàkà ndá seṛè me mbè, ta ndá 'bí i ṅinó náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndá 'duù gí nó, mí gbí òkò tí yo waa lá, tacó bà túbà máa, ye a tú mì Bìndi-Mbírì dú nò lá.

¹³ Rẹ̀ 'bí ṅa tó i ṅinó náa ye táánò bàkà ji ndá 'bí 'duù ṅinó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì á tí ndá 'bí bàndò gî káa ye bàkà ji yo lá nó a yè? À me káa ṅinó náa ye bàkà yo 'ví ko mboo nèté tí nó náa ye bàkà gbí òkò tí yo nó ji ye lá nó lá? À má éno, yo je à-cee-gî ji ye gítí có bà giṛi'o mì ye nò.

¹⁴ ṅinó kpónó á bà ta'ò bà 'viindi tí ye tacó bà ya gí mì yo kà. Káa ye bà ya me tí sògo gí gbímbí yo lá, tacó ye kù ya me tacó bà yù ndá i mì yo lá, ye kù ya a i tacó tí yo. Tacó à me ndá 'viì ká kù kili ndá i gítí wúnò tacó tí ndá bu ndú ta nawu ndú lá, a ndá bu ndá 'viì ta ndá nawu ndú ká kù kili ndá i gítí wúnò tacó tí ndá 'viì mì ndú.

¹⁵ Tàkòcò ye bà peteke gítí bà volo gbí ndá i mì ye 'dáá gí tacó bà koni yo ngé ndii gî; tàkòcò ye delè bà peteke gítí bà ki'viki tí ye tacó bà 'vala lilí yo ngé ndii gî. Káa ye má zè yo nìkì ngé ndii gî go éno, yo zè ye nìkì dí tà lá tacó yè?

16 À má éno, yo bà ùnje éno máa, ye táánò pèè mbí yo ta o bà dù ye mì yo kà nó lá gí. Káa ndá 'bí 'duù kù 'dè có éno máa, ye táánò 'de i gbí yo ta o bà ya ye gí mì yo kà nó lá, káa ye a mbe tìrì.

17 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó náa ye táánò tuu ndú jì yo kà nó ba gbímbí yo gí?

18 Ye táánò 'deke tí ye jì Títò máa yí ya gí mì yo kà, ye tuu ndú ta 'bí ná'vindí gbaànjé. Títò táánò ba gbímbí yo ta o tí nó náa ye tuu ta ndú gí mì yo kà nó gí? Yí co ta yo me ká tí gbèe kpokèjì tí nó náa à tí nó lá?

19 Ndá-'bì-lá, yo 'do sàà táánò kù koṛo có máa ze kù tì a muu ndá vò i mì ze kùṛo yo. Káa 'bí có go éno wálá. Ze kù 'dè mí kùṛo Mbíṛì káa kòcò Bìndi-Mbíṛì, ze delè kù bàkà ndá i 'dáá ká tacó bà konì yo, ndá tó 'duù mì ze.

20 Tacó à tí ye a gúku máa, ndá-'bì-lá, ye bà ya gí bà 'de yo me tí ndá 'duù mì ye gbí njembí ye nó lá, yo delè ndá-'bì-lá bà 'de ye me tí 'duù mì yo gbí njembí yo nó lá; ndá-'bì-lá ye bà 'de kùṛo ye kà a ndá mbe kù 'dèèkè mà, ta ndá mbe kù tò kiì, ta ndá mbe kù ò kòlòwò, ta ndá mbe kù koṛo có ká gítí miṛì ndú, ta ndá mbe kù 'dè vò có, ta ndá mbe kù fiini có, ta ndá mbe kù luguu tí ndú, gii je ndá mbe kù ònòkò gbí ndá i.

21 À tí ye a gúku máa, ndá-'bì-lá, Mbíṛì mì ye bà te nò mí ṛo ye á mí kùṛo yo ta o bà ya ye gí mì yo kà káká'i. Bìndi ye bà gii wa gbí tacó tí ndá 'duù ònò táánò mbe bàkà vò i, káa ndú 'visì muu ndú 'do tí bà nó ndá vò ndò mì ndú, ta bà bàkà bangbaya, ta bà bàkà ndá 'bí i ònò mbe 'vii ṛo 'bá lá nó lá.

13

Ndá ndòngbú cí

1 Ònò kpónó a bà ta'ò bà ya ye gí mì yo kà ká nò, káa có má mì 'bí 'duù gbí òkò tí yo kà ta ka wó, yí 'ví gí ta ndá 'bí 'duù go só, go ta'ò, náa ndú táánò kuu bà có tí nó, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì nò.

2 Ye táánò gbí bà só bà ya ye gí mì yo kà nó ci ndá mbe bàkà vò i gbí òkò tí yo, ta sè yo 'dáá gí gí, káa ye kpónó káká'i kù ci nó a yo, si ye me mì yo kà lá nó, máa, ta o tí nó náa ye bà ya gí mì yo kà káká'i nó, ye bà waa có mítí ndú 'dáá gí,

3 lè náa à tí yo a go bà túbà tí ye jì yo éno máa, a Bìndi-Mbíṛì ká kù 'dè có jì ye máa ye 'dè có jì yo nó. Wotí bà bàkà i ta yo kpò Bìndi-Mbíṛì me kpó-kpò lá, wotí kuu tí wó.

4 Tacó áá táánò gbì yí mítí njèèkpè mù ta wotí tí wó wálá, káa yí kpónó kù 'vala ta wotí mì Mbíṛì. Wotí tí ze tí ndá

mbe kù 'vala toko ta yí nó wálá, káa à má gítí cè bà 'vala ndoo ta ndoo, ze bà 'vala toko ta yí 'do gbí wotí mì Mbírì.

⁵ Yo koṛo muu yo gi, yo kpónó kù tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì ta yúco? Yo nò ni éno máa Jézù kù 'vala gbí njembí yo nò ni gí? Yo má nò ni lá, gbí éno máa yo pasuluku gí.

⁶ Káa ye koṛo có éno máa, yo nò ni gí máa ze pasuluku lá.

⁷ Káa ze kù 'deke tí ze jì Mbírì éno máa, yí 'ví si yo 'ví bàkà i lè lá. Ye kù 'dè có tí nò me tacó máa yo kù nò ze go ndâ 'duù nìnó mbe gírì'o lá nò lá. Có gbí njembí ze éno máa, ze tà kpèti má pasuluku gí, yo 'ví bàkà i dú.

⁸ Tacó wotí tí ze tacó bà bàkà i nìnó mbe ne 'do tí kpokèjì mì yúco gí nó wálá, ze bà co ká tí kpokèjì mì yúco cuki.

⁹ Ze má 'dì có máa wotí kuu tí yo ta o tí nó náa wotí tí ze wálá nó, tàkòcò ze pètékè'i. Ze delè kù 'deke tí ze máa, Mbírì 'ví si yo 'ví 'vala ta banga tí ndii nìnó kpónó nó gí.

¹⁰ Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo si ye me mì yo kà lá, tacó wàa, ye má ya gí mì yo kà, ye 'ví bàkà nèté tí nó náa Mbe tí ndoo je wotí bà bàkà jì ye nó, tí nèté bà 'viindi ndâ i, me tí nèté bà voloko gbí ndâ i lá nó, ta 'dê njembí ye.

¹¹ Ndâ ná'vindí, ndòngbú có mì ye jì yo éno máa, «Yo dùú ndi!» Yo te kpo muu tacó bà dù tí ndâ cèe 'duù, yo sè tù yo gítí ndâ có tí nó náa ye kù kpo ta gbí-tà-tù yo nô, yo toko có gbí òkò tí yo gbaànjé, yo dù ta 'dê njembí gbí òkò tí yo, bìndi Mbírì tí tó mbe zè ndâ 'duù, delè tí mbe kù je 'dê njembí jì ndâ 'duù nó bà dù toko ta yo.

¹² Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà 'dò gbí tù yo go i mì ndâ ná'vindí.

¹³ Ndâ 'duù mì Mbírì mì ze kàa 'dáa gí 'vee yo ngé ma.

Ye kù 'deke tí ye éno máa, Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè jì yo me gbolò, Mbírì 'ví zè yo ta tó njembí, wàa Bèrì-mì-Mbírì 'ví dù toko ta yo 'dáa gí.

Páwòlò cu wáràgà ji ndâ mbe kû kili ta rè mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Gàlátì

¹ Nìno a ye tí Páwòlò, tí tú mì Jézù, náa àá táánò me ndâ 'duù ká bàkà ye tí tú mì Jézù lá. Jézù delè táánò tuu me ndâ 'duù ji ye máa ye gí tí tú mì yì nò lá. À káa 'dóó yí tí Jézù tí Bìndi-Mbírì, gù je Mbírì Buù tí mbe 'vala yí tí Jézù 'do gbí muu'dú wó, ká bàkà ye. Nìno a ye ká kú cu wáràgà tí nó ji 0.

² Ze ta ndâ ná'vindí ye nìno mbe kû dù toko ta ye nó 'vee yo tí ndâ mbe kû kili ta rè Bìndi-Mbírì ta ndi gbí ndâ gbata gbí to Gàlátì 'dáá gí ma.

³ Ze kû 'deke tí ze ji Mbírì tí nó tí Bu ndoo, delè tí Bu Mbe tí ndoo tí Jézù tí Bìndi-Mbírì nó, máa, yí 'ví bàkà nambeè ji yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù nìki maa.

⁴ Àá táánò a Jézù ká 'vala ndoo 'do gbí ndâ vò i tí nó á kpónó muu to tí nó nò. Yí ká sì có ndâ vò i mì ndoo ta mìrì wó go có mì Bu ndoo tí Mbírì.

⁵ À ùlù Mbírì kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

Gbèe Banga-Ngú-Có

⁶ Nje ye 'dè gítì ña bà 'visì muu yo gí. Ye nò yo gáá kú 'visì muu yo 'do tí Mbírì tí mbe tè'é tí yo 'do gbí nambeè mì Bìndi-Mbírì, ta mò tí wálá, gítì 'bí ña tende banga-ngú-có.

⁷ Káa banga-ngú-có tí nó náa yo 'visì muu yo 'do tí Mbírì gítì nó me cèe có ta gbí ká tí nó lá. Ye 'dè có tí nó ji yo tacó ndâ 'bí vo-vò 'duù kû ñònòkò muu yo ta ba ñònòkò gbí Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbírì.

⁸ Káa ye kpónó kû ci nó a yo gítì, máa, 'bí 'duù má 'dè có ji yo máa, 'bí ña banga-ngú-có mbe co tende 'do tí kpédélé Banga-Ngú-Có tí nó náa ze ma ji yo nó kuu tí, à má ma ña có tí nó kpèti káa 'duù 'do gbí òkò tí ze, wàlà kpèti káa basìli mbe 'do tàrì, Mbírì bà waa có mítí 'duù tí nó, wàlà mítí basìli tí nó ta ña wálá.

⁹ Ye bà 'dè gbí ndi có tí nó náa ye 'dè yee to kpónó nó ji yo káká'i: Ye máa, 'bí 'duù má 'dè 'bí ña tende banga-ngú-có bìndi Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbírì nó náa yo 'di 'do gbí nje ye kùro gí nó, Mbírì bà waa có mítí 'duù tí nó.

¹⁰ Má éno, ye kpónó kû pèe a i ta bà peteke tàkòcò 'duù, wàlà ta bà peteke tàkòcò Mbírì? Ye kû pèe a i ta bà peteke tàkòcò ndâ 'duù? Go bà peteke tàkòcò ndâ 'duù má ká kuu tí ye kálásè, ye kùtáá bà dù tí bòò mì Bìndi-Mbírì wálá.

Ŋa kpokèjì bà gí Páwòlò tí tú mì Jézù

11 Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó, ndâ ná'vindí ye tí ndâ mbe ùnje gítí Jézù go ye, máa, Banga-Ŋgú-Có mì Bìndi-Mbířì náa ye kù ma nó me có mì 'bí 'duù muu to tí nó gbaànjé lá.

12 Ye 'di me 'do mì 'bí 'duù gbaànjé muu to tí nó lá. A delè me 'bí 'duù muu to tí nó káa nìbà jì ye lá. À káa 'dóó Jézù tí Bìndi-Mbířì ká 'dè jì ye.

13 Ye kořo có máa, yo táánò 'di tàwo ye si ye kuu tèkè'dè gbí gèrè mì ndâ Jùdèyà kùřo bà ùnje mì ye gítí Jézù nó gí. Zu bà mèèkè'i tí ndâ mbe ùnje gítí Mbířì ta rẹ̀ mì Jézù táánò tí ye nǝ'díí wálá. À ta o tí nò táánò gbí muu ye káa có bà 'bu ŋa ndú.

14 'Bí 'duù táánò gbí òkò tí ndâ ka ye 'viì Jùdèyà mbe nǝra ndii ye wálá, 'bí 'duù gbí òkò tí ndú delè mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ ká gù ze go ye wálá.

15 Káa a Mbířì ta nambeè mì wó ká cu 'bì wó mítí ye si ye kálásè gbí yì nawu ye.

16 Yí gù túbà tí 'Viì mì wó Jézù jì ye, máa, ye ma có tí wó jì ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò. 'Do tí bàndò bà túbà tí Jézù mì Mbířì jì ye nò, ye ya gí bà 'vee 'bí 'duù máa ye 'ví bàkà ta ŋa có tí nó a yè wè gbaànjé lá.

17 Ye delè ya gí Jèrùzàlémè tacó bà 'vee ndâ ká mbe nò tú mì Jézù tacó ndú 'ví túbà i tí nó náa ye 'ví bàkà nó jì ye lá. Ye ndii ká ta gbí muu ye ya gí Àrábìyà. Bìndi ye gù dele ndi ye gí Dàmásìkù.

18 Ye gù ya gí Jèrùzàlémè gí bà ñò Kéfà (Piyétòrò) a i bìndi ndoò ta'ò. Ye gù dù á mì ze ta yí ta sili muu'bi-nje vò.

19 Ta o tí nó náa ye ya tí gí Jèrùzàlémè nò, ze 'de tí ze ta ndâ 'bí tú mì Jézù lá. Ye ñò cuki káa Jákòmò tí nó tí ná'vindí Mbe tí ndoo nò.

20 Ye kù see a tí ye jì yo kùřo Mbířì máa, có tí nó náa ye kù cu jì yo nó a yúcó.

21 Bìndi bà ñò Kéfà, ye gù ñjè nó 'do Jèrùzàlémè ya gí Síriyà, bìndi ye gù 'do Síriyà ya gí Sílisìyà.

22 Gbí ndâ o tí nó 'dáá gí, ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbířì gbí ndâ gbata mì ndâ Jùdèyà 'dáá gí jé ñò gbířo ye ta řo ndú lá.

23 Ndú kù 'di káa có tí ye ta tù ndú cuki, máa, «'Dakò tí nó táánò mbe kù mèèkè'i tí ndoo nó kpónó a mbe ma yúcó tí nó táánò náa yí kù jè ta bà 'buuku muu nò.»

24 Tacó éno ndú gù ùlù Mbířì tacó tí ye.

2

Ndâ Páwòlò ta 'bí tú mì Jézù

¹ Ye bàkà a ndoò muu'bi-nje nà'ô gbí nó mì ye náa ye 'do tí á Jèrùzàlémè nò, bìndi ye bà gi 'dò ndi kò ye mí kà. Ze ta o tí nò gbí nó tí nò ta Bàrànáà, káa ye delè gi bala Tító ta ye.

² A Mbíri ta o tí nò ká 'dè có ji ye máa ye ya gí Jèrùzàlémè. Ye mà gi yee kà, ye gi ya gí mì ndâ kpo 'duù mì ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri á tà bèngù. Tacó wàa ze 'ví 'viiki gbí Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kù ma ji ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ta kpéetí ze ta ndú. Tacó wàa ye 'ví bàkà sé nèté mítí ye sínò lá.

³ Ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, ka nó mì ye Tító, náa ze gi ta yí nó a Ìgírìgì mbe ya gí gbí gázà go ze lá, káa ndú yòngò yí máa yí gí gí gbí tàkì mì ndâ Jùdèyà nò lá.

⁴ Muu ze ta o tí nò gi 'bità bà ba a i gbí có mì ndâ 'bí 'duù mbe bàkà tí ndú tí ndâ ná'vindí ndoo mbe ùnje gítí Jézù go ndoo mbe gi gí mí ze. Ndâ 'duù tí nò pomboo tí ndú gí gbí òkò tí ze tacó bà ri ze, wàa ndâ yí 'ví 'di ta gbí nderè có tí nó náa ndoo tí ndâ mbe kù dù toko ta Bindi-Mbíri zèè ta có gítí tàkì mì ndâ Jùdèyà kácá-kácá lá nò. Tacó có mì ndú gbí muu ndú éno máa, ndoo dù gbí tàkì mì ndâ Jùdèyà tacó wàa ndâ yí 'ví bàkà ta ndoo tí ndâ i mì ndâ yí.

⁵ Káa ye gi kpo tí mítí ndú gí. Máa ye bà ñò mí to nò gbaànjé wálá. Ye bàkà go éno tacó wàa 'verè 'ví yuu tí mí gbí Banga-Ngú-Có ji yo lá.

⁶ Káa ye gi 'di 'bí ña tende có 'do mì ndâ 'duù tí nó ta ẹè ndú a «ndâ kpo 'duù» á kùro ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri nó gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kù ma ji ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó lá. Ye nì «ndâ kpo 'duù» mítí ndú me tacó máa bà dù ndú tí ndâ kpo 'duù á kùro ndâ 'duù a kpóló-kpolo có ji ye nò lá, tacó Mbíri njèè gbí òkò tí ndâ 'duù lá.

⁷ Ta bà 'dè ta yúco, ndú gi ñò ni gí máa, Mbíri bàkà ye tí mbe ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, á go bà bàkà Piyétòrò mì wó tí mbe ma Banga-Ngú-Có ji ndâ Jùdèyà.

⁸ Tacó à káa gbèe Mbíri tí nó mbe je wotí ji Piyétòrò máa yí ma Banga-Ngú-Có ji ndâ Jùdèyà nó ká je wotí bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó delè ji ye.

⁹ Ndâ Jákòmò, ta Piyétòrò, ta Jòvànì tí ndâ kpalà gálá mì ndâ mbe ùnje gítí Jézù gi 'vee 'bi ze ta Bàrànáà bà-i-nò, tacó bà tubà máa, ze a ndâ ka nèté mì ndâ yí náa Mbíri bàkà nambeè ji ze, máa, ze ya gí bà bàkà nèté gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, wàa ndâ yí 'ví bàkà nèté gbí òkò tí ndâ Jùdèyà.

10 Ndú gii nanaka muu ndú ká mí tí có tí nó ta go tí ye gbí njembí ye nó, máa, mbí ze 'ví ò tí bà koni ndâ mbe yê mì ndâ Jùdèyà lá.

Páwòlò do mítí Piyétòrò si Àndiyókì

11 Ta 'bí o gbaanjé, Piyétòrò mâ gii gí mí ze Àndiyókì, ye gii 'dè gbí bà lê tí ña i mì wó jì yí ká mí kùro wó, tacó bà lê tí ña i mì wó káká'i me i bà nguú-nguú lá.

12 Tacó ta kùro bà gii ndâ 'bí 'dakò náa Jákòmò tuu ndú 'do Jèrùzàlémè gí mí ze Piyétòrò kù zò i ta ndâ 'bí ná'vindí ze tí ndâ 'duù mbe ùnje gítí Jézù go ze káa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò. Ndâ 'duù tí nò mâ gii gí gí, Piyétòrò gii biya bà zò i ta ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò gí, tacó yí kù ci gúku tí ndâ 'duù tí nó mbe kù nanaka muu ndú mítí có bà ya ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó gí gbí gázâ.

13 Ndâ 'bí Jùdèyà ñinó gbí òkò tí ze nò gii tè gí tàkò ña i-nò tí nó náa Piyétòrò kù bàkà go i mì nuù-gú nuù-bè'dè nò. Ye mâ gii zeke'o, ye gii ñò Bàránábà gbí ngo mì ndú.

14 Ye mâ gii ñò máa ña i tí nó náa ndú kù bàkà nó me kpokèjì mì Banga-Ngú-Có lá, ye gii 'dè có jì Piyétòrò si mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, máa, «À kpèti nó káa wò tí Jùdèyà ká kù 'vala go i mì ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, wò bà gii yòòngò ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, máa, ndú 'ví 'vala go i mì ndâ Jùdèyà ta ña kèjì ngayi?»

I mbe 'vala ña ndâ 'duù 'dáá gí káa bà tee njembí ndú mítí Mbíri

15 Káa ndoo tí ndâ 'duù tí nó náa à jò ndoo tí ndâ Jùdèyà nó táánò kù koṛo có máa ndoo me ndâ mbe bàkà vò i, tí ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó lá.

16 Ta ndâ ña ñinò 'dáá gí, ndoo tí ndâ Jùdèyà ñinó mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri gí nó ñò ni gí máa, à me bà bàkà go ndâ có gbí tàkìì mì ndoo ká kù 'viindi nambeè gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbíri. Ndoò delè gii ùnje gítí Jézù tí Bindi-Mbíri, tacó wàa bà tee njembí ndoo mítí wó nò 'ví 'viindi nambeè gbí òkò tí ndoo ta Mbíri. Tacó rè 'bí 'duù jé náa bà bàkà go ndâ có gbí tàkìì mì ndoo 'viindi nambeè gbí òkò tí ndú ta Mbíri gí nò wálá.

17 Káa à má 'de ndoo tí ndâ mbe bàkà vò i ta o tí nó náa ndoo kù pèè ta bà 'viindi gbí òkò tí ndoo ta Jézù nó, gbí 'ví dù éno máa, Jézù a mbe sè kàngá mì tà mbu mì ndâ mbe bàkà vò i? Jéé lá!

18 Káa ye kpónó má 'dè éno máa, ye dele ndi ye gítí bà ɾu ndi tàkìì mì ndâ Jùdèyà go ñinó táánò náa ye kù bàkà nó, gbí éno máa, ye kù kpò a có mì Mbíri.

19 Gbí có mì ye nò gbí 'bí ña kpokèjì éno máa, nèté mì ye káká'i ta tàkìlì mì ze tí ndâ Jùdèyà wálá. Tacó Mbíri táánò 'visì kapí wó gítí ye gbí có bà ru ndi tàkìlì mì ze mì ye.

20 Káa ye kpónó kú 'vala a i ta rẹ̀ mì Mbíri. Áá táánò gbí ze mítí njèèkpè mù ta Bìndi-Mbíri. Tacó éno, ye kpónó kú 'vala me gbí 'dóó ña kpokèjì mì ye lá. Ye kú 'vala a i gbí ña kpokèjì mì Bìndi-Mbíri. Ye kú 'vala a i ta bà tee njembí ye mítí wó tí 'Vii-mì-Mbíri, tí mbe ùnje gítí bà cì á muu ye tacó yí zè ye nìkì ma.

21 Ye bà biya nambeè mì Mbíri wálá. Tacó tàkìlì mì ze tí ndâ Jùdèyà táánò má a i mbe bàkà ndoo tí ndâ tó 'duù mì Mbíri, gbí éno máa, nderẹ̀ ku mì Bìndi-Mbíri wálá.

3

Ndâ có mì Mòze ta bà tee njembí mítí Mbíri

1 A 'bí ña i ká gbí muu yo tí ndâ 'duù Gàlátì! A 'di ká je kó'dú yí gii ñonoko ta yo 'do tí có tí nó náa ye táánò 'dè ji yo ngbàrangà'i gítí bà gbì Jézù tí Bìndi-Mbíri mítí njèèkpè mù nó gí?

2 Káa 'bí có ta go bá 'vee yo gítí tí ye a ñinó máa: Mbíri táánò je Bèri mì wó ji yo tacó yo a ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà wèè, yí je ji yo 'do gbí có bà ùnje mì yo gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa yo 'di nó?

3 Yo kú ñonoko tí yo éno tacó yè? Yo táánò 'bità bà 'vala go có mì Mbíri ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri. Káa à kpónó gbí muu yo a có bà gbo nje ta 'dóó wotí mì yo?

4 À wâ nò, a cè gbí kò có mì yo gítí ndâ i tí nó mbe 'de yo muu Bìndi-Mbíri nó ká nò? A 'véřè! Yo bà 'dè me ña có tí nò ji ye lá.

5 Mbíri kú je Bèri mì wó ji yo sínò, yí delè kú bàkà ndâ serè mí gbí òkò tí yo tacó yo a ndâ mbe kú bàkà go có mì Mòze wèè, yí bàkà ji yo éno 'do gbí bà 'di có tí nó táánò náa à ma ji yo nó?

6 Yo kořo muu yo gítí Àbiráámò gi. À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, yí táánò a 'duù mbe ùnje gítí Mbíri ta njembí wó gbaànjé, tacó éno, Mbíri gii bàkà nambeè ji yí.

7 Yo ñò ká gi! Ndâ 'duù ñinó kpónó mbe tee njembí ndú mítí Mbíri go i mì Àbiráámò nó 'dáá a ndâ 'vii mì Àbiráámò.

8 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri sàà gí, máa, Mbíri wúnò bà bàkà nambeè ji ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó 'do gbí bà tee njembí ndú mítí wó tí Mbíri. Tacó éno, à gii cu Banga-Ngú-Có tí nó náa Mbíri 'dè ji Àbiráámò nó mí gbí wáràgà mì Mbíri, éno máa, «Ye bà cù dè ngo cù mítí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí ta rẹ̀ mì lo.»

⁹ Má éno, Mbířì bà cù dê ngo cù wó mítí ndâ 'duù ñìnó mbe tee njembí ndú mítí wó nó go i mì Àbìráámò nò, ká go ña nambeè tí nó náa yí táánò bàkà jì Àbìráámò nò.

¹⁰ Káa Mbířì bà ì ñà mítí ndâ 'duù ñìnó mbe tee njembí ndú mítí bà řu ndi tàkìì mì ndâ Jùdáyà nò, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì máa, «'Duù má sè tù wó gítí ndâ có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mòze gítí tàkìì nó 'dáá gí lá, ye bà ì ñà mítí wó» nò.

¹¹ Má éno, kponje kpónó gítí có tí nó máa, bà řu ndi tàkìì mì ndâ Jùdáyà me i mbe njaanga wú 'do tí miři 'duù á kùřo Mbířì lá nó wálá. Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì éno máa, «'Duù ñìnó jáá kùřo Mbířì nó kù 'de 'válá a i 'do gbí bà tee njembí wó mítí Mbířì.»

¹² Káa ndâ có gbí tàkìì mì ndâ Jùdáyà me go bà tee njembí 'duù mítí Mbířì lá. Tacó 'bí có kuu gbí wáràgà mì Mbířì éno máa, «'Duù ñìnó mbe kù bàkà go ndâ có tí nó gbí tàkìì mì ndâ Jùdáyà nó kù 'de 'válá a i 'do gbí ndâ có tí nò.»

¹³ Káa Bìndi-Mbířì sì muu ndoo 'do gbí ñà tí nó náa Mbířì táánò ì mítí ndoo tí ndâ mbe řu ndi tàkìì mì ndâ Jùdáyà nó ta bà te du ñà tí nó á bìndi ndoo. Go có tí nó náa a cu mí gbí wáràgà mì Mbířì, máa, «À má le ku 'duù mí nje mù, gbí éno máa ye tí Mbířì waa có mítí 'duù tí nó gí.»

¹⁴ Bìndi-Mbířì lì miři wó gí tà ñà á bìndi ndoo, tacó wàa Mbířì 'ví bàkà ta nambeè tí nó náa yí ci Àbìráámò gítí nó jì ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ Jùdáyà lá nò. Delè tacó Bèřì-mì-Mbířì 'ví gí gí muu ndâ mbe tee njembí ndú mítí Mbířì ta řè mì wó tí Bìndi-Mbířì go cí tí nó náa Mbířì ci nò.

Ndâ có mì Mòze ta cí mì Mbířì

¹⁵ Ndâ ná'vindy ye, ye kpónó bà 'dè có jì yo gítí 'bí ña i mbe kù bàkà tí gbí òkò tí ndoo ta o 'dáá gí: Ku má 'dè có mì wó gí, à waa tí ngo nje ku lá. À delè suu kò mítí kòcò ku lá.

¹⁶ Nògí, Mbířì táánò ci cí tí nó jì ndâ Àbìráámò ta 'viì bìndi wó. Yo kpolo tí yo máa, à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì me «ndâ 'viì bìndi wó» lá. À cu káa gbèè 'viì, tí 'viì bìndi wó, gbí máa, Bìndi-Mbířì.

¹⁷ Káa có mì ye a ñìnó máa, Mbířì ci cí mì wó ta ndoo 430 kùřo có mì Mòze. Má éno, kpokèjì bà mò cí mì Mbířì mì có mì Mòze gí nje seè wálá.

¹⁸ I ñìnó tí i nderè nó me go i ñìnó náa à ci 'duù gítí tí i-nambeè nò lá. Káa Mbířì táánò ci Àbìráámò cí-ci máa, yì bà je i-nambeè jì yí.

¹⁹ Má éno, gbí nderè tàkìì mì ndâ Jùdáyà a yè, sé náa Mbířì ci Àbìráámò gítí i-nambeè gí nó? Nèté mì tàkìì mì

ndâ Jùdèyà a bà tùbà ndâ vò i mì ndâ 'duù ji ndú yee tí o bà gí 'viì tí nó mì Àbìráámò náa Mbírì ci yí gítí wó nò. Ndâ basìlì táánò ká gí ta tàkìì mì ndâ Jùdèyà 'do mì Mbírì ji Mòze, tí 'duù tí nó táánò mbe kù 'dòkò có mì Mbírì ji ndâ Jùdèyà nò.

²⁰ Mbe 'dòkò có ta o 'dáá gí kù 'dòkò có a i gbí òkò tí ndâ 'duù, me gbèè 'duù lá, káa Mbírì káa gbaànjé.

Nderè ndâ có mì Mòze

²¹ Má ènò, gbí có tí nó máa, ndâ có gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà ta cí tí nó náa Mbírì táánò ci ta Àbìráámò ta bà me mbè nó toko lá? À me ènò lá! Tacó Mbírì táánò má je tàkìì mì ndâ Jùdèyà ji ndoo tí i mbe njaanga miṛi ndoo 'do gbí wú, tàkìì mì ndâ Jùdèyà bà 'vala ndoo gí.

²² Káa yí bàkà me ènò lá. Tacó à cu mí gbí wáràgà mì wó tí Mbírì éno máa, vò i zogo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí. Tacó ènò, 'bí 'duù náa Mbírì 'ví bàkà nambeè ta yí nó wálá, tacó ndâ 'duù 'dáá káa ndâ mbe bàkà vò i. Tacó ènò, Mbírì gii ci ndâ 'duù máa, yì bà bàkà nambeè ji ndâ mbe tee njembí ndú á míí Jézù tí Bìndi-Mbírì.

²³ Tàkìì mì ze tí ndâ Jùdèyà táánò kùro bà gí Jézù da 'bò míí kò ze gí. Tàkìì mì ze tí ndâ Jùdèyà táánò ẹre ze mí bà gbèè to yee tí o bà gí Jézù gí bà nìbà bà tee njembí míí Mbírì ji ze.

²⁴ Tàkìì mì ze tí ndâ Jùdèyà táánò go 'bí ọa i mbe kù kpolo tí ze yee tí o bà gí Bìndi-Mbírì, gí bà njaanga miṛi ze tí ndâ 'duù ọnìno mbe tee njembí ndú míí wó nó 'do gbí wú.

²⁵ Káa Bìndi-Mbírì kpónó gí gí. Má ènò, ndoo káká'i me gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà lá.

²⁶ Tacó à kpétí káa yo tí ndâ 'duù Gàlátì, yo kpónó 'dáá gí a ndâ 'viì mì Mbírì ta ẹrè mì Bìndi-Mbírì tí Jézù á 'do gbí có bà tee njembí yo míí Bìndi-Mbírì

²⁷ Tacó áá táánò caka tí yo ta ẹrè mì Bìndi-Mbírì. Má ènò, yo kpónó je ndâ cè ọa ndâ i mì Bìndi-Mbírì 'dáá míí yo gí.

²⁸ Má ènò, 'bè kpónó gbí òkò tí ndâ Jùdèyà ta ndâ 'duù ọnìno náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó wálá. 'Bè gbí òkò tí ndâ bọò ta ndâ cèè 'duù wálá. 'Bè delè gbí òkò tí ndâ 'dakò ta ndâ niì wálá, tacó yo kpónó 'dáá gí a ndâ 'duù mì Bìndi-Mbírì tí Jézù.

²⁹ Káa yo má a ndâ 'duù mì Bìndi-Mbírì, gbí éno máa, yo a ndâ 'viì mì Àbìráámò, tí ndâ mbe i tí nó náa Mbírì táánò ci Àbìráámò gítí ta bà me mbè nò.

4

¹ Ye kù gii 'dè 'bí có ji yo éno máa, ta o tí nó náa ɾo 'vii olo lá nó, 'bè gbí òkò tí ndú ta i tí nó náa bu wó bàkà tacó tí wó nó wálá.

² Tacó à ta o tí nó kù kpòlo tí ndú ta i mì wó nó só gí ká kpòlo, yee tí o tí nó náa yí gí tí 'duù gí, bìndi bu wó bà gii mò bà i tí nó náa yí bàkà ta ɾè wó nó ji yí.

³ Ndoò táánò 'dáá gí kùro bà gí Bìndi-Mbíri a ndâ i mì ndâ bààcì ta ndâ 'bí ɲa tende tàkii muu to tí nò.

⁴ Káa Mbíri mà gii ɲò o bà bàkà go cí mì wó náa yí ci nó 'vii gí, yí gii tuu 'dóó 'vii mì wó náa a jò yí a nii gí muu to tí nò. Nii tí nó jò 'vii mì Mbíri nò mí gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà,

⁵ tacó bà sì muu ndoo tí ndâ 'duù tí nó táánò mbe kù 'vala gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà nó, tacó wàa ndoo 'ví dù tí ndâ 'vii mì Mbíri.

⁶ Mbíri túbà ji ndoo máa, ndoo a ndâ 'vii mì yí ta bà tuu Bèri mì 'Vii mì wó gí gbí njembí ndoo, tacó wàa ndoo 'ví ni ta «Bàbá, Bu ye» mítí yí.

⁷ Má éno, à kpónó a Bèri-mì-Mbíri náa yí tuu ji yo nó ká bàkà yo 'dáá gí tí ndâ 'vii mì Mbíri. Yo kpónó káká'i me ndâ bòò lá. Káa Mbíri má bàkà yo tí ndâ 'vii mì wó gí, gbí éno máa, yí bàkà yo tí ndâ mbe i tí nó náa yí cí ndâ 'vii mì wó gítí nó gí.

Na bà kpòlo có tí ndâ 'duù Gàlátì mì Páwòlò

⁸ Ta o tí nó táánò si yo ɲò Mbíri ni lá nó, yo a ndâ bòò mì ndâ 'bí ɲa i mì yo, náa yo kù ni mítí ndú a ndâ bààcì ta gbí ndú wálá.

⁹ Káa yo kpónó ɲò Mbíri ni tí Mbíri mì yo gí. Mbíri delè kpónó ɲò yo ni tí ndâ 'vii mì wó gí. Káa yo kpòò kù je mbí yo mítí ɲa ndâ 'bí i ɲinò ta gbí ndú wálá, delè ta wotí tí ndú go wotí tí Mbíri wálá nó tacó yè? A yè ká gí ta go bà dù tí ndâ i mì ndú káká'i gí gbí njembí yo?

¹⁰ Yo kpónó gbí ɲinò mò Mbíri gí nje seè gí. Yo ndí kù tee njembí yo kpòlo ma a i mítí ndâ pì, ta ndâ o bà bàkà i ji ndâ ɲa 'bí bààcì mì yo.

¹¹ ɲa kpokèjì tí nó náa yo kpónó tí nó kù je mí gbí muu ye a bà koɾo có máa, ye táánò volo a nje ye ta bà ma Banga-Ngú-Có ji yo sínò.

¹² Ye kù 'deke a tí ye ji yo, ndâ ná'vindí ye, máa yo mèlè ndi ye á go bà mèlè ndi yo mì ye kpónó nò. Yo jé bàkà vò nambeè ta ye ta gbèè ɾi kùro lá.

¹³ Kpétí ta o tí nó táánò náa sé'i tii ta ye mí mì yo, bìndi ye gii 'de ta o bà ma Banga-Ngú-Có ji yo nó,

¹⁴ yo jé 'dè có ɲónókó gítí ye lá. Yo delè jé kì zuù tí ye lá. Ta ndâ ɲa ɲinò 'dáá gí, bà pò mbe nò'o me có 'dì lá. Yo ta o

tí nò te wíri mítí ye go bà te wíri mítí basìlì m̀ M̀bírì mbe g̀ 'do gbírì. Yo te wíri mítí ye goolá ye ta o tí nò káa 'dóó B̀ndi-M̀bírì tí Jézù.

¹⁵ C̀erérè tí nó táánò tí yo nó kpónó ya g̀ ngo? Áá táánò gbí ndá o tí nò má 'dè có jì yo máa yo aaka ndá ǹi ɾo yo 'do gbí kùkélè wàa yo 'ví kaa jì ye, yo bà bàkà ta kponje gítí wálá.

¹⁶ Káa ye kpónó gbí ngú ǹinó g̀ tí vóló-volo 'duù jì yo g̀, tacó ye kù 'dè yúcó jì yo, wálá ènò g̀?

¹⁷ Có mì ye a i ta ndá 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa, có tí yo kpolo mì ndá yì ma nò. Ndú kù bàkà ènò me ta tó njembí ndú lá. Ndú kù pèè ta bà njèè gbí òkò tí ndoo g̀, tacó wàa yo 'ví dù tí ndá tó 'duù mì ndá yì.

¹⁸ Bà bàkà có tí yo máa yo 'ví dù tí ndá tó 'duù mì ye gbí tó kpokèjì nìkì ma. Káa à 'ví dù me ká ta o tí nó náa ndoo ta ndoo bà gbèè to nó cuki lá. À delè 'ví dù g̀ takò a cèè nderè.

¹⁹ Ndá 'vii mì ye! Ye kpónó kèjì g̀ bà kònò sé'i káká'i go bà kònò sé 'vii mì ǹi ta o gò-káyì, yee tí o tí nó náa yo ùnje gítí B̀ndi-M̀bírì ta njembí yo gbaànjé g̀.

²⁰ Ndoò kùtàá má ta ndoo bà gbèè to, wàa ye 'ví nò ta 'dóó có ǹinó náa ye 'ví 'dè jì yo nó, áá bà ǹikì tí ye ma. Káa à má go ɲa ǹinó kpónó nó, ye nò 'dóó có bà 'dé-'dè mì ye lá.

Nò 'do tí ndá Àjára ta Sára

²¹ À tí yo a go bà dù tí ndá 'duù gbí tàk̀ì mì ndá Jùdèyà? Yo 'di có tí nó gbí wáràgà gítí tàk̀ì mì ndá Jùdèyà nó lá?

²² À cu mí gbí wáràgà gítí tàk̀ì mì ndá Jùdèyà ènó máa, áá táánò mì Àbìráámò a ndá 'vii sósò'ò: nawu 'bí gbaànjé a jú i-sí-sì, b̀ndi 'bí a 'vii gbí yì nájú cèè 'duù.

²³ Ǹi ǹinó tí jú i-sí-sì nó g̀ jò káa cèè bà jò ndò, b̀ndi ndú g̀ jò ta ǹi ǹinó tí nájú cèè 'duù nó a 'vii ǹinó náa a M̀bírì ká ci yì gítí wó nò.

²⁴ Gbì cè tìrì tí nó ènó máa: Ndá ǹi tí nó mì Àbìráámò sósò'ò nó a ndá bà toko có tí nó náa M̀bírì toko ta ndá 'duù ta bà só nò. R̀è ǹi ǹinó tí jú i-sí-sì nó a Àjára ta 'bá mì ndú á Gú Sínàyì. Ndá Àjára ta ndá 'vii gbí yì wó 'dáá g̀ a ndá i-sí-sì.

²⁵ Ǹi tí nó tí Àjára náa a 'vii yì mítí Gú Sínàyì á 'bá mì ndá Àràbì nó go gbata Jèrùzàlémè tí nó kpónó tí gbolò gbata mì ndá Jùdèyà, náa ndá Jùdèyà tí ndá mbe Jèrùzàlémè 'dáá g̀ a ndá i-sí-sì, b̀ndi gbolò gbata mì ndú tí Jèrùzàlémè delè káa i-sí-sì, tacó 'bí ɲa tende bà koɾo có mì ndú b̀ndi bà ɾu ndi tàk̀ì wálá.

²⁶ Káa Jèrùzàlémè ònín gbírì, tí nawu ndoo nó me i bà zogo ta tàkìì mì ndâ Jùdèyà lá.

²⁷ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa,
«Dù ta pétékè tàkòcò lo,
ndí lo nìí nó jé mbe jò 'viì lá nò!

Da 'dì ta líkí'o,
ndí lo nìí tí nó jé mbe tala sé bà jò 'viì lá nò!

Tacó nìí tí nó táánò tí kázá
náa 'dakò mì wó bè yí mí gí nó
bà jò ndâ 'viì me mbè ndii nìí tí nó
náa 'dakò mì wó jé jee yí mí to lá nó gí.»

²⁸ Ndâ ná'vindí ye, ndoo kpónó 'dáá gí a ndâ 'viì gbí cí mì Mbírì go Ìzákò tí 'viì gbí cí mì Mbírì jì Àbìráámò.

²⁹ Káa 'viì ònín náa à jò yí ká tí cèè bà jò ndò nó táánò kù mèèkè'i tí 'viì ònín náa à jò yí 'do gbí có mì Bèrì-mì-Mbírì nó, jé ká go òa i tí nó kpónó nò.

³⁰ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì gítí òa có tí nó máa yè? À cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa: Mbírì gíì 'dè có jì Àbìráámò máa, «Mòkò ndâ jú i-sí-sí tí nó ta 'viì mì wó nó gí. I mì 'viì mì wó nó gbí mbèlè mì 'viì mì cèè nìí tí nó wálá.»

³¹ À má éno, ndâ ná'vindí ye, ndoo tí ndâ 'duù ònín mbe ru ndi tàkìì mì ndâ Jùdèyà lá nó me ndâ 'viì mì jú i-sí-sí lá. Ndoò a ndâ 'viì mì cèè nìí.

5

Kpolo tí lo 'do tí bà dù tí bòò

¹ Bìndi-Mbírì táánò njaanga mìrì ndoo 'do gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà tacó wàa nètè mì ndoo 'ví du ta tàkìì mì ndâ Jùdèyà káká'i wálá. Má éno, yo 'dò kò yo mí to tí kpoò, wàa yo 'ví dù tí ndâ 'dakò. Tacó wàa yo 'ví si 'bí 'duù 'ví bàkà yo tí ndâ i mì tàkìì mì ndâ Jùdèyà káká'i lá.

² Má éno, kòcò ye tí Páwòlò jì yo máa, yo má ùnje gítí bà ya gí gbí gázà go i gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gí, gbí máa, nambeè mì Bìndi-Mbírì tacó tí yo gbaànjé wálá.

³ Ye kpónó kù ci nó a yo káká'i, máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má ùnje gítí bà ya gí gbí gázà mì ndâ Jùdèyà á bìndi có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nó, 'duù tí nó 'ví o muu 'bí có gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gbaànjé káká'i lá.

⁴ Ndâ 'duù ònín gbí òkò tí yo mbe kù jè ta bà 'viindì nambeè gbí òkò tí ndú ta Mbírì ta bà ru ndi tàkìì mì ndâ Jùdèyà nó mò tí ndú 'do tí Bìndi-Mbírì gí. Ndú delè bè gbí nambeè mì Mbírì gí.

⁵ Káa à má éno, gítí ndoo tí ndâ 'duù mì Bìndi-Mbírì, a Bèrì-mì-Mbírì ká 'dè có jì ndoo máa, ndoo bà 'de ndâ tó i tí nó

náa ndâ tó 'duù mì Mbíri kù ù nó a i 'do gbí bà tee njembí ndoo mítí Bìndi-Mbíri.

⁶ Tacó ndâ mbe ya gí gbí gâzâ go tàkìì mì ndâ Jùdèyà ta ndâ mbe ya gí gbí gâzâ mì ndâ Jùdèyà lá 'dáá 'vii ká 'vii, náa ndoo má gbí nambeè ta ndâ Bìndi-Mbíri tí Jézù nò. Kpóló-kpolo có gbaànjé káa bà ùnje gítí Bìndi-Mbíri ta njembí ndoo gbaànjé, náa à kù ò ni mítí banga nambeè gbí òkò tí ndoo.

⁷ Yo táánò kù 'di có mì Bìndi-Mbíri ta banga tí , káa a 'di kpónó ká kù volo muu yo 'do tí ?

⁸ Áá bà dù me Mbíri tí mbe tè'é tí yo ká kù volo muu yo lá.

⁹ Ndâ 'duù kù 'dè dú káa yúcó, máa, «Gbèe kìnì volo yâ.»

¹⁰ Káa ye bà ò me mítí yo lá. Tacó ye ò ni ngbàrángà'i gí máa, ò nambeè tí nó gbí òkò tí ndoo ta Bìndi-Mbíri nò bà si yo 'ví kojo 'bí òa tende có wálá. Ye delè ò ni ta kponje gítí wálá gí, máa, à kpèti má káa 'di wè ká kù ònòkò muu, yo Mbíri bà waa có mítí wó gí.

¹¹ Káa à má gítí kùùkpò dù ye, ndâ ná'vindí ye, ye kùtàá nò má kpòò kù ma có bà ya gí gbí gâzâ mì ndâ Jùdèyà jì ndâ 'duù, a 'di kpónó ká bà mèèkè'i tí ye? À má dú káa yúcó máa ye kpónó ká kpòò kuu nje nètè bà ma có bà ya gí gbí gâzâ mì ndâ Jùdèyà jì ndâ 'duù, bà ma có gítí njèèkpè mù mì Bìndi-Mbíri kùtàá bà gí jì ye a i ta kpo-se-muu.

¹² Áá kùtàá má go có gbí muu ye, má wálá wàa ndâ mbe kù ònòkò muu yo 'do tí bà 'di Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri, máa, rè 'bí kpóló-kpolo i má a bà ya gí gbí gâzâ mì ndâ Jùdèyà nò, 'ví ba kpoo ndú á gí tàkò bà waaka nje kù nò tí ndú nò kpèkù gí.

¹³ À má gítí yo tí ndâ ná'vindí ye, Mbíri táánò tè'é tí yo a i tacó bà njaanga mìri yo á 'do gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gí. Káa gbí bà tè'é tí yo tacó bà njaanga mìri yo. Káa yo 'ví si bà njaanga mìri yo mì Mbíri nò 'ví dù tí nderè bà legee mìri yo gí tàkò có mì go ndâ i muu to tí nó nò lá. Yí bàkà ènò tacó wàa yo 'ví konì tí yo gbí òkò tí yo go i mì ndâ mbe tó nambeè.

¹⁴ Tacó ndò có tí nó máa, «Zè 'bí ka lo nìkì go bà zè 'dóó tí lo nìkì mì lo» nó kili sè ndâ có tí nò 'dáá gí.

¹⁵ Káa má ènò lá, wàa yo má dù kù ka'vaka tí yo gbí òkò tí yo ta bà bàkà sé'i mítí yo gbí òkò tí yo go i mì ndâ kàzà nó, yo 'bu nò a òa yo gí.

Ndâ Bèri ta ndâ 'duù

¹⁶ Káa có mì ye gbí njembí ye jì yo máa, yo 'vala go có mì Bèri-mì-Mbíri. Yo si bà 'vala go 'dóó có mì yo gbí njembí yo mí to.

17 Tacó i ñìnó ta go tí ndâ 'duù nó, go ta o 'dáá gî tí Bèri-mì-Mbíri wálá. Bìndi i ñìnó ta go tí Bèri-mì-Mbíri nó, go ta o 'dáá gî tí ndâ 'duù wálá. Gbí có tí nò éno máa, yo má kù 'vala go có mì Bèri-mì-Mbíri, kpokèjì bà 'vala yo go i mì ndâ 'duù nè gî. Tacó ndâ kpokèjì mì Bèri-mì-Mbíri toko ta kpokèjì mì ndâ 'duù lá.

18 Yo má kù 'vala go có mì Bèri-mì-Mbíri, có mì tàkìi mì ndâ Jùdèyà káká'i ta yo wálá.

19 Ña ndâ i mì ndâ 'duù jé gîri tí lá. Go bà-nò-vò-ndô, ta bà bàkà gílìni, ta bà gbètèkè tí ndú go i mì ndâ nò,

20 ta ba te duù mítí ndâ 'bí tende i go bà te duù mítí Mbíri, ta bà bàkà go có mì ndâ mbe kó'dú, ta bà sogo tí, ta bà toko có lá, ta vò njembí, ta bà dù ta go ndâ tó i 'dáá ká gítí mîri 'duù, ta bà bàkà 'bè mì gbí òkò tí ndâ 'duù,

21 ta bà bàkà ndâ 'bí ña i mbe lè gî káká'i, a go bà tò kiì, ta bà sa ta pe, ta bà bàkà vò muu ta pe, ta bà bàkà ndâ 'bí ña i mbe ñìkì lá. Ye táánò ci yo sàà á kùro gî. Káa ye kpónó bà ci ndi yo ká gítí gbèe có tí nò káká'i máa, ndâ 'duù mbe kù bàkà ña ndâ zu i tí nò náa ye 'deke ndú ji yo nò bà dù tí ndâ mbe zèè 'bá mì Mbíri wálá.

22 Káa nambeè mì Bèri-mì-Mbíri náa yí bàkà ji ndoo tí ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíri a ñìnó máa, ndoo 'ví zè tí ndoo ñìkì gbí òkò tí ndoo; máa, ndoo 'ví dù ta líkí'o tí ndoo; ndoo 'ví dù ta 'dê njembí ndoo; ndoo 'ví dù tí ndâ mbe du njembí; máa, ndoo 'ví dù tí ndâ 'duù ta nambeè ká gbí yì ndoo, ndoo 'ví dù tí ndâ 'duù; ndoo 'ví dù tí ndâ 'duù ñìnó náa àà bà ngùù i ji ndoo gî;

23 ndoo 'ví dù tí ndâ 'duù ñìnó ta njembí ndoo lèè; delè ndoo 'ví dù me tí ndâ mbe bàkà i gí tàkò có mì sé njembí lá. Ndo má 'vala go có mì Bèri-mì-Mbíri nò, 'bí có gítí ndoo gbaanjé wálá.

24 Ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíri woo go ndâ i muu to tí nó 'do gbí njembí ndú 'dáá gî gbaa gî.

25 Bèri-mì-Mbíri je ngú 'válá ji ndoo gî. Má éno, ndoo si yí 'ví túbà tó kpokèjì bà 'vala ndò ji ndoo.

26 Ndo 'ví si bà bàkà tí ndoo tí ndâ i mí to. Ndo 'ví si bà go na-ngò vò i ji ndâ 'bí ka ndoo mí to. Ndo delè 'ví si bà tò kiì gbí òkò tí ndoo mí to.

6

Ndo te du téri mì ndâ 'bí ka ndoo

1 Ndâ ná'vìndí ye mbe, 'bí 'duù gbí òkò tí yo má bàkà i lè gî, yo tí ndâ 'duù ñìnó mbe kù 'vala ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri nó 'ví túbà cèe kpokèjì ji yí ta pétèkè có. Tacó bà

bàkà vò i ká go bà ja 'duù mì gbàtàkà to. Káa yo wúnò má yaaka?

² Má ènò à nìkì énó máa, yo bàkà go có mì Bìndi-Mbírì ta bà te koṛi vò i 'do pààpì ndú gî.

³ Tacó a ta o 'dáá gî káa ndâ ña 'duù ñinó ta gbí ndú wálá nó ká kù ndunduuku tí ndú, máa, ndâ yì ma, jì ndâ 'bí ka ndú.

⁴ Má ènò, 'duù má kù bàkà i ta ndâ 'bí ka wó, à nìkì máa yí 'viiki gbí kongbó léé kùro má kózò gî. Bà lê má kapí wó wálá, bìndi yí 'ví gii cè cè-'bì. Káa yí 'ví cè cè-'bì énó máa, yì me tó i gî; me énó máa, yì kpò ndâ 'bí ka yì gî nò lá.

⁵ Tacó 'duù 'dáá gî ká ta ña 'dóó du ká'i mì wó muu wó.

⁶ Ndâ 'duù ñinó náa à kù nibà Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbírì jì ndú nó 'ví bàkà nambeè jì 'duù tí nò mbe kù nibà i jì ndú nò.

⁷ Yo si bà eendi tí yo mí to. Tacó 'bí 'duù jé mbe eendi Mbírì ta 'bí gbèe ṛi wálá. 'Duù kù kili 'do gbí njí mì wó káa ña i ñinó náa yí ṛò nò.

⁸ Má ènò, 'duù má 'dè có máa, yì si njembí yì tí njí, wàa yì 'ví je wotí a i gítí bà ṛò nji ndâ 'bí ña i ñinó mbe kù koni yì gítí bà bàkà ndâ i ñinó mbe nìkì tí Mbírì lá muu to tí nó mí gbí, ndâ i tí nò ta ndòngbú o wúnò bà dù tí ndâ 'bìlì sè á tàkòcò wó. Káa 'duù má si a ndâ có mì Bèri-mi-Mbírì tí ndâ nji ña mì wó, bìndi yí 'ví ṛò ndú mí gbí njembí wó, go bà ṛò ndâ tó nji ña mì mbe jì njí, 'duù tí nò ta ndòngbú o wúnò bà 'de a 'válá ñinó mbe cee lá nò.

⁹ Má ènò, wo ndoo 'ví si bà co ta bà bàkà tó i mí to. Tacó ndoo má te kpo muu gítí yee bà ndòngbú, ndoo bà bè gbí bà 'de mboo tàkò wálá.

¹⁰ Má ènò, kpokèjì gítí bà bàkà tó i má kuu mì ndoo, ndoo 'ví bàkà jì ndâ 'duù 'dáá gî. Káa ndoo 'ví bàkà jì ndâ ka ndoo mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì ndii sè ndâ 'bí 'duù 'dáá gî.

Ndòngbú kòcò Páwòlò jì ndâ 'duù Gàlátì

¹¹ Yo ñò ndâ kpo-kpò mbó wáràgà tí nó wálá gî? A ye ta 'bì ye ká kù cu jì yo.

¹² Ndâ 'duù tí nò mbe kù pèè ta bà yòòngò yo, máa yo ya gí gbí gázà go i gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà nò, kù bàkà ndâ i tí nò cuki ká tacó bà mòò ṛo ndú, delè tacó bà wu gbí ndâ i ñinó náa ndâ 'duù kù ñò ta ṛo ndú nò. Ndú kù bàkà énó cuki ká tacó wàa à 'ví mèèkè'i tí ndâ yì á muu njèèkpè mù mì Bìndi-Mbírì lá.

¹³ Kpétí ká ènò, 'dóó ndâ mbe kù yòòngò ndâ 'duù máa ndú ya gí gbí gázà go có gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà nò ngbá kpolo tí ndâ tàkii mì ndâ Jùdéyà lá. Ndú kù bàkà káa tí ndú tacó wàa yo 'ví mèlè ta ndi ndâ yì.

¹⁴ Káa à má gítí bà miṛi ye, 'bí i mì ye káká'i muu to tí nó náa ye 'ví wu gbí bìndi nderè bà cì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíṛì mítí njèèkpè mù nò wálá. Tacó ñìnò a i ñìnó mbe zi njembí ye 'do tí ndâ i muu to tí nó 'dáá gî nô.

¹⁵ Kpóló-kpolo có mì ndoo kpónó me ñìnó máa, «'Duù ñìnó ya gí gbí gâzâ go i gbí tàkìi mì ndâ Jùdéyà gî, káa ñizó ya lá,» nò lá. Cèe kpo có tí nó náa ndoo kpónó nje nó a ñìnó máa, Mbíṛì suu ndi ndoo tí ndâ ngú 'duù gî wè?

¹⁶ Ye kù 'deke tí ye máa, Mbíṛì 'ví si ndâ 'duù ñìnó mbe kù 'vala go có tí nó náa ye 'dè nó 'ví dù ñìkì maa. Mbíṛì delè 'ví ñò yê ɾo ndú ta ndâ sè ndâ 'duù mì wó tí Mbíṛì 'dáá gî.

¹⁷ Ndòngbú có mì ye ji yo máa, 'bí 'duù 'ví pèè mbí ye káká'i ta ɾè 'bí i máa, gâzâ mì ndâ Jùdéyà nò, lá, tacó ndâ 'bèè kà muu Jézù kuu tí kù ye.

¹⁸ Ye kù 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíṛì, máa, yí 'ví bàkà nambeè ji yo 'dáá gî, ndâ ná'vindí ye. Go-i-tí-nò.

Páwòlò cu wáràgà ji ndâ mbe kû kili ta rè mì Bìndi-Mbírì gbí gbata ÉFÀSÙ

¹ Njìnó a ye tí Páwòlò, náa a Mbírì ká bàkà ye tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù nó ká kû cu wáràgà tí nó á ji yo tí ndâ 'duè mì Mbírì mbe kû 'vala toko ta Bìndi-Mbírì tí Jézù ta njembí yo gbaànjé gbí gbata Éfàsù.

² Ye kû 'deke a tí ye éno máa, ndâ Bu ndoo tí Mbírì, ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Ndâ tó i mí Bìndi-Mbírì tacó tí lílí 'duè

³ Ndoò ùlù Mbírì, tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí mbe cù 'dê ngo cù wó tí Mbírì mítí ndoo, tí mbe je ndâ tó i 'dáá gí 'do gbírì ji ndoo ta rè mì Bìndi-Mbírì.

⁴ Mbírì ruka ndoo á kùro bà suu to tí nò, yí ruka ndoo ta rè mì Bìndi-Mbírì.

Yí ruka ndoo, tacó bà kaa ndoo mò gí mì wó tí ndâ 'duè jáá kùro wó.

⁵ Mbírì bàkà ndoo tí ndâ 'vii mì wó náa a yí ká ko ndoo ta njembí wó gbaànjé ta rè mì Bìndi-Mbírì, 'do ká gbí 'dóó nambeè mì wó.

⁶ Tacó wàa ndoo 'ví ùlù ta ña nambeè tí nò náa yí bàkà ji ndoo sínò nó ta rè mì Wú-gbì-ré wó tí Mbírì.

⁷ Wú-gbì-ré wó tí nó mbe njaanga miři ndoo 'do gbí vò i, ta bà cì yí muu ndoo, náa ndoo gii 'de tí ta à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndoo nò.

Njìnò a gbolò nambeè mì Mbírì,

⁸ náa yí si à nì gí muu ndoo á go bà nì mù, mbe je bà 'di gbí-o, ta muu ji ndoo.

⁹ Mbírì nì tà'dóó wó ji ndoo,

á go có mì wó mbe nìkì tí wó,

náa yí koṛo sàà si mí to ta rè mì Bìndi-Mbírì éno máa,

¹⁰ o tí nò má gí gí, wàa,

Bìndi-Mbírì 'ví gí gí bà bàkà go có tí nò.

Có tí nò éno máa:

Bìndi-Mbírì 'ví kili ndâ i gbírì,

ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí á mí bà gbèe to,

wàa yí 'ví dù tí gba mì ndú.

¹¹ Mbírì tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí bàkà ndoo tí ndâ 'vii-'bá mì wó ta rè mì Bìndi-Mbírì,

á go có mì wó náa à sàà kuu gbí muu wó á kùro bà suu to tí nò.

12 Mbìrì ruka ze tacó wàa,
ze tí ndâ kpédélé 'duù tí nó mbe tee njembí ze á míti
Bìndi-Mbìrì nó
'ví dù tí ndâ mbe ùlù ngba yì.

13 Yo delè kpónó gí tí ndâ 'duù ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbìrì,
tacó Bẹ̀ri-mì-Mbìrì náa Bìndi-Mbìrì ci cí tí wó nó
gbì ndi 'bì wó míti yo tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-
Mbìrì,
mbe 'di yúcó tí nó tí Banga-Ngú-Có
mbe njaanga wú 'do tí miṛi yo gí, nó gí.

14 Bẹ̀ri-mì-Mbìrì a mbó tacó bà túbà máa,
ndoo bà dù tí ndâ 'viì-'bá
yee tí o bà njaanga miṛi ndâ 'duù tí nó
náa Mbìrì ruka ndú tí ndâ 'duù mì wó nó gí nò,
tacó bà ùlù ngba Mbìrì.

Páwòlò 'deke tí wó jì Mbìrì

15 Tacó éno, ye mà gii 'di có bà tee njembí yo míti Mbe tí ndoo tí Jézù, ta có bà zè ndâ 'duù tí nó mbe kaa tí ndú jì Mbìrì gí nó nìkì maa mì yo,

16 ye gii dù ta o 'dáá gí kù ùlù Mbìrì ta pétékè tàkòcò ye tacó tí yo.

17 Ye kù 'deke tí ye ta o 'dáá gí jì Mbìrì mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbìrì, Mbìrì tí Bu wotí, máa, yí 'ví si Bẹ̀ri mì wó 'ví je bà 'di gbí-o, ta muu, jì yo. Tacó wàa, yo 'ví nò ta yí ni gbàrájáá éno.

18 Mbìrì kùtáá má si ọ̀ yo 'ví dù go ọ̀ rì, wàa yo 'ví nò ta ndâ ọ̀a i tí nó náa yí ci yo á gítí ndú nó, ta ọ̀a nambeè tí nó náa yí ci ndâ 'viì-'bá á gí tí nó,

19 ta ọ̀a wotí tí nó náa yí kù bàkà jì ndoo tí ndâ mbe tee njembí ndoo míti wó nó, áá bà nìkì tí yo ma. Káa yo bà nò wotí tí nò ni a i míti

20 bá 'vala ndi Bìndi-Mbìrì 'do gbí muu'dú wó, ta bà ya yí gí bà ki tí wó gbí kù 'bì mì Mbìrì á gbìrì,

21 tí gbolò gba ta ọ̀a wó wálá, tí mbe wotí, tí mbe zogo to, tí 'duù náa rẹ̀ wó kù wu me ká kpónó lá, rẹ̀ wó delè bà wu bìndi bà 'vala ndi ndâ 'duù 'do gbí muu'dú ndú ta ndòngbú o.

22 Yí je wotí jì yí gítí ndâ i 'dáá gí, yí gii bàkà yí tí mbe zogo ndâ i 'dáá gí, tí kùro ndâ mbe kili ta rẹ̀ wó tí Bìndi-Mbìrì.

23 Ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbìrì a dii wó tí ndâ mbe bàkà yí tí 'duù ta 'bí i mbe gboo 'do tí wó wálá cee to tí nó 'dáá gí.

2

'Do gbí ku á gí gbí 'wálá

¹ Yo táánò sàà kùro Mbíri a ndá ku i, tí ndá tù-ká-kpò-có mbe bèè ọ̀rò Mbíri.

² Yo ta o tí nò kù ọ̀ru a ndi ndá vò 'duù muu to tí nò. Yo ta o tí nò kù 'di a có mì gba mì ndá i gbí bèri, tí vò i tí nò gbí bèri mbe zèè ndá mbe kpò có mì Mbíri gí nò.

³ Káa àá tóó táánò ọ̀rò 'dá a ze, náa ye kù 'dè tí ta ñìndi yo nó? Ndoó táánò 'dáá gí káa ndá tù-ká-kpò-có go ndá vò 'duù tí nò. Ndoó táánò 'dáá gí a ndá 'duù mbe kù 'vala gbí ọ̀ra 'dóó kpokèjì mì ndoo mbe nìkì tí ndoo gbí muu ndoo. Ndoó ta o tí nò kù bàkà káa ndá i mbe te líkí'o mítí ndoo á muu to tí nò cuki. Ndoó delè táánò ngbá kù 'vala ká gbí kpo-tàkòcò mì Mbíri 'vii ká 'vii ta sè ndá 'bí 'duù muu to tí nò.

⁴ Káa Mbíri zè ndoo nìkì tí tó ọ̀ra bà zè tí ñìnó náa yè ọ̀rò ndoo gù dù tí wó ngé ndii gí.

⁵ Ta o tí nò táánò náa ndá vò i mì ndoo ziki tí ta ndoo 'dáá gí nò, yí gù 'vala ndoo ta bà je Bìndi-Mbíri jì ndoo. Mbíri táánò 'vala yo a i 'do gbí nambeè mì wó.

⁶ Mbíri kaa ndoo ya tí gí mì wó, bìndi yí gù je bàndò jì ndoo á mí mì ndoo ta ndú gbíri ta ọ̀rò mì Bìndi-Mbíri tí Jézù.

⁷ Mbíri bàkà ènò tacó bà túbà jì ndá 'duù dúú bà ya tí máa, ndòngbú bà bàkà nambeè mì yí jì ndoo ta ọ̀rò mì Bìndi-Mbíri tí Jézù wálá.

⁸ Mbíri táánò 'vala yo ta bà wu bà tee njembí yo mítí wó tí Mbíri 'do ká gbí 'dóó nambeè mì wó.

⁹ Yo ka me wu'o jì yí má kózò gí, bìndi yí gù 'vala yo gbí ká có nò lá, a nambeè náa a Mbíri ká bàkà jì yo sínò. À má ènò, 'bí 'duù gbí òkò tí yo mbe cè cè-'bì, máa, a yí ká 'vala tí yí nò wálá.

¹⁰ A Mbíri ká bàkà ndoo tí ndoo tí nó kpónó nò. Yí suu ndoo ta ọ̀rò mì Bìndi-Mbíri tí Jézù, máa, ndoo 'ví 'vala tó bà 'vala ndò, á go ñìnó náa yí cu sàà mí to gí, máa, ndoo 'vala go yí nò.

Bìndi-Mbíri bàkà ndoo 'dáá gí tí ndá 'duù gbaànjé

¹¹ Yo 'vee tí yo máa, yo táánò sàà a ndá 'di wè, gí? Yo táánò me ndá Jùdéyà lá. Ọ̀ra yo tende, náa ndá Jùdéyà mbe ya gí gbí gázá gí, náa a 'duù ká waa «kù» tí ndú táánò kù go yo, máa, yo a ndá «mbe kù».

¹² Yo táánò ta o tí nò me ta ndá Bìndi-Mbíri lá. Yo táánò a ndá mbe 'dó-'do, náa à 'deke yo toko ta ndá Ìzìrìyèlì tí ndá 'duù mì Mbíri nó lá. Ọ̀rò yo delè ngbá táánò gbí «cí» tí nó náa Mbíri ci ta ndá 'duù mì wó tí ndá Ìzìrìyèlì ta o bà njù mùkà mì wó ta ndú nó wálá. Yo táánò a ndá 'duù ta nje wú

tí yo wálá, ta Mbířì mì yo wálá, mbe kù 'vala ká ta ẹ̀rè mì ndâ i muu to tí nò.

¹³ Káa à kpónó yèè yo tí ndâ 'duù tí nó náa àá táánò 'deke yo toko ta ndâ 'duù mì Mbířì lá nó gí tí dè gí. À delè kpónó kù 'deke yo toko ta ndú ta ẹ̀rè mì Bìndi-Mbířì tí Jézù. A bà cì Bìndi-Mbířì muu yo ká yèè yo gí tí dè.

¹⁴ Tacó Bìndi-Mbířì a làyì gbí òkò tí ndoo. Yí toko ze tí ndâ Jùdèyà, ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, ta bà nje gbí bà 'bè tí nó táánò náa à me mí gbí òkò tí ndoo nó gí.

¹⁵ Yí nje gbí bà 'bè tí nó mbe bàkà sogote mí gbí òkò tí ndâ Jùdèyà, ta ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ta bà ẹ̀rò có mì ndâ Jùdèyà náa ndú kù zogo ta ndâ 'duù nó gí, ta bà bàkà ndâ Jùdèyà, ta ndâ 'bí tende ña ndâ 'duù tí ndâ gbèè ña tacó bà si gbí òkò tí ndú 'ví dù ká nìkì maa.

¹⁶ Bìndi-Mbířì toko ndâ Jùdèyà ta ndâ ña ndâ 'bí 'duù tí gbèè dii ta bà cì yí mítí njeèkpe mù, bìndi yí giù 'viindi nambeè gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbířì káká'i.

¹⁷ Bìndi-Mbířì toko ndâ Jùdèyà tí ndâ 'duù tí nó dè ta Mbířì nó, ta ndâ 'bí ña 'duù ñinó mbe dooko ta Mbířì lá nó, wàa, có mì ndú 'ví dù ká gbaànjé má kózò gí, yí 'ví giù ma Banga-Ngú-Có gítí «'dè njembí» jì ndú toko gbaànjé.

¹⁸ A Bìndi-Mbířì ká tuu Bèřì-mì-Mbířì, máa, yí gí gí bà koni ndoo 'dáá gí, ndâ Jùdèyà, ta ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò. Tacó wàa, ndoo 'dáá gí 'ví yèè dè gí mì Bu ndoo tí Mbířì.

¹⁹ À má éno, yo kpónó kpòò me ndâ mbe 'dó-'do lá, yo delè kpòò me ndâ wířì lá. Yo a ndâ 'viì-'bá ta ndâ 'duù tí nó náa Mbířì kaa ndú mò gí mì wó gí nò. Yo a ndâ 'viì-nje-wu mì Mbířì.

²⁰ Ndâ kpalà 'bá tí nò a ndâ tú mì Jézù, ta ndâ mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèřì-mì-Mbířì, bìndi Jézù a kpalà kù jì gbí òkò ndâ kpalà tí nò.

²¹ Du 'bá tí nò 'dáá gí a i pí tí wó tí mbe te 'bá tí nò gí yaà, tí 'dóó 'bá mì Mbířì.

²² Bèřì-mì-Mbířì delè kpòò kù bàkà yo toko ta ndâ 'bí ka yo tí 'bá bà du Mbířì ta ẹ̀rè mì Bìndi-Mbířì.

3

Nèté mì Páwòlò tacó tí ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò

¹ À má éno, ye kpónó tí Páwòlò kuu gbí zàa muu Bìndi-Mbířì tí Jézù á tacó tí yo tí ndâ 'duù ñinó náa yo me ndâ Jùdèyà lá nò.

² Ye koṛo có máa, yo 'di có ña gbolò nambeè tí nó náa Mbíṛì táánò bàkà jì ye á tacó tí yo nó ngbárángà'i gî.

³ Mbíṛì táánò ja kpâ 'do nje còngò có kóó mì wó jì ye, á go có tí nó náa ye táánò kùtù nje jì yo mí gbí wáràgà ndò i nò.

⁴ Yo má 'deke wáràgà mì ye náa ye cu jì yo táánò nò gî, yo bà ñò ni gî máa, ye 'di gbí có kóó mì Bìndi-Mbíṛì gî.

⁵ Mbíṛì táánò sàà 'dè gbí có kóó tí nó jì ndâ 'duù lá, káa Bèri-mi-Mbíṛì kpónó 'dè gbí có tí nó jì ndâ tú mì Jézù, tí ndâ mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì wó tí Bèri-mi-Mbíṛì, náa Mbíṛì kaa ndú mò gí mì wó gî, nó gî.

⁶ Gbí có tí nó éno máa, ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó kpónó a ndâ 'viì-'bá 'vii ká 'vii ta ndâ Jùdéyà. Ndú ta ndâ Jùdéyà 'dáá gî a gbèe dii, tí dii Bìndi-Mbíṛì tí Jézù. Banga-Ngú-Có tí nó náa à ma jì yo ta ñè mì Bìndi-Mbíṛì nó gbo ndú ta ndâ Jùdéyà mí gbí gbèe «cí» tí nó náa Mbíṛì ci ta ndâ Jùdéyà nó gî.

⁷ Mbíṛì táánò je ye tí mbe bàkà nèté bà ma Banga-Ngú-Có á 'do gbí 'dóó nambeè mì wó náa yí bàkà jì ye, ta bà je wotí jì ye.

⁸ Ye a 'duù ñinó, náa 'bí 'duù gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa Mbíṛì kaa ndú mò gí mì wó tí Mbíṛì gî nó mbe me ñí'dí ndii ye gî wálá. Káa Mbíṛì giù bàkà 'bí ña nambeè mì wó jì ye ta bà je ye tí mbe ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó gítí ña serè tó i tí nó náa ndú bà 'de gbí Bìndi-Mbíṛì dúú bà ya tí nó,

⁹ ta wotí bà 'dè tà'dóó ndâ nèté mì wó náa yí tí Mbíṛì, tí mbe suu ndâ i 'dáá gî, táánò sàà ngùù 'do tí ndâ 'duù 'dáá gî nó jì ye.

¹⁰ Mbíṛì bàkà ènò, tacó wàa, ndâ kpo-kpò 'duù á kùro ndâ basìlì 'dáá gî, ta ndâ vo-vò i gbí bèri mbe kù volo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, 'ví ñò ta ña bà 'di gbí-o mì yì tí Mbíṛì ni 'do mì ndâ mbe kù kili ta ñè mì Bìndi-Mbíṛì.

¹¹ Mbíṛì bàkà nò jé ká go có tí nó náa yí koṛo kùro o bà suu to tí nó, máa, Bìndi-Mbíṛì tí Jézù tí Mbe tí ndoo 'ví bàkà nò.

¹² Ñìnò a ñderè có tí nó náa gúku bà yèè dè gítí Mbíṛì ta ñè mì Jézù tí ndoo tí ndâ mbe kù tee njembí ndoo mítí Jézù wálá nó ká nò.

¹³ À má ènò, ye kù 'deke a tí ye jì yo máa, njembí yo 'ví mù tacó tí ye éno máa, ye kù mbu muu yo nó lá, tacó yo bà 'de i a i 'do gbí bà mbu ye nò.

Bà zè Bìndi-Mbíṛì nìkì maa

¹⁴ Ñìnò a ñderè có tí nó náa ye kù 'deke tí ta tí ye ta wotí tí jì Bu ndoo tí nó

15 ta ɾè wó mbe cee muu ndâ 'duù gbìrì, ta ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî nó,

16 máa, yí tí Mbìrì tí nó ta ngba wó ká ngbèzèè á dúú bà ya tí nó 'ví tuu Bèrì mì wó jì yo, tacó wàa, njembí yo 'ví yù tí,

17 delè tacó Bìndi-Mbìrì 'ví gèè 'bá mì wó mí gbí njembí yo tí ndâ mbe kù tee njembí mítí Mbìrì. Delè tacó wàa, Mbìrì 'ví sì yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì tí kpoò ká dúú bà ya tí

18 Tacó wàa, yo ta ndâ 'duù tí nó náa Mbìrì kaa ndú mò gí mì wó gî nó 'dáá gî 'ví 'de ta wotí bà ò tà wúlú, ta tì gángá, gù je gbí kpàro, ta yendi, bà zè ndoo nìkì ma mì Bìndi-Mbìrì,

19 delè ta bà ò ò ò tó ò bà zè tí tí nó náa Bìndi-Mbìrì kù zè ta yo, náa bà 'dì gbí kpèti má kpò tí gî ò. Wàa, Mbìrì 'ví gèè bè wó mí gbí njembí yo.

20 À ùlù Mbìrì tí mbe wotí, náa a wotí mì wó ká kù sì ndoo kù bàkà i me gbolò ndii ònó náa ndoo yù 'do tí wó nó gî, delè gù ndii ònó náa ndoo kù koɾo gbí njembí ndoo nó gî.

21 Ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbìrì 'ví ùlù yí dúú bà ya tí ta ɾè mì Bìndi-Mbìrì. Go-i-tí-nò.

4

Bà 'vala toko gbaànjé tí gbèè dùi

1 Ye kpónó kuu gbí zàà á tacó tí Mbe tí ndoo, kù 'deke tí ye jì yo, máa yo 'ví 'vala 'vii ta ò ò 'válá tí nó náa Mbìrì je jì yo ò.

2 Yo sì tí yo tí i kùro Mbìrì lá. 'Duù 'ví sì bà koɾo có ká gítí mɪrì wó cuki mí to. Yo zèè tí yo gbí òkò tí yo á ta pétékè 'bì. Yo 'ví dù ta ndò njembí gbí òkò tí yo lá.

3 Yo ta o 'dáá gî 'ví jè ta bà toko có gbaànjé ta ɾè mì Bèrì-mì-Mbìrì, bìndi yo 'ví dù toko gbaànjé ta 'dè njembí yo.

4 Yo 'dáá gî a gbèè dùi, Bèrì-mì-Mbìrì delè ká gbaànjé, ká go bà tè'é tí yo mì Mbìrì táánò gí bà koɾo có lli mítí gbèè i,

5 Mbe tí ndoo ká gbaànjé, Bànga-Ŋú-Có ká gbaànjé, bà Caka tí ká gbaànjé,

6 Mbìrì tí Bu ndâ 'duù 'dáá gî ká gbaànjé, Mbìrì tí Mbe tí ndâ 'duù 'dáá gî, tí mbe co gbí ndâ i 'dáá gî, delè tí mbe dù gbí ndâ i 'dáá gî, ká gbaànjé.

7 Bìndi-Mbìrì táánò bàkà nambeè jì ndoo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî, á go ònó náa yí ò ò à 'vii gbí muu wó.

8 Go có tí nó náa à cù mí gbí wáràgà mì Mbìrì éno máa, «Ta o bà ya yí táánò ngéé gí yaà, yí zèè ndâ zà-za gó ta yí, yí gù njèè ndâ i jì ndâ 'duù,» ò.

9 Gbí có tí nò náa à 'dè éno máa, «Yí ya ngéé gí yaà,» nò máa yè? Gbí có tí nò éno máa, yí táánò gí 'do ngéé gbíri yaà káa yí delè giù ya ngéé gí tà to tí nò.

10 'Duù tí nó mbe ya ngéé gítí ndòngbù rì kà, mbe jèjèèkè tí wó cee gbí ndâ i 'dáá gí nó, káa gbèe 'duù tí nó táánò mbe gí gí muu to tí tí nó nò.

11 Áá táánò delè káa yí ká njèè ndâ i-nambeeè ji ndâ 'duù. Yí bàkà ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe tí ndâ mbe nò tú mì wó tí Bìndi-Mbíri, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri, bìndi ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe nìbà Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù, tacó wàa, ndú 'ví 'vala go có mì Mbíri.

12 Yí bàkà éno, tacó wàa ndâ 'duù tí nó náa Mbíri kaa ndú mò gí mì wó tí Mbíri gí nó 'ví dù toko gbaànjé, wàa ndú 'ví koni tí ndú gbí òkò tí ndú, wàa ndú 'ví dù tí gbèè dii Bìndi-Mbíri ta wotí ká tí ndú.

13 Tacó wàa ndoo 'dáá gí 'ví dù toko gbaànjé gbí bà tee njembí ndoo mítí 'Viì-mì-Mbíri, delè gbí bà nò yí ni mì ndoo, yee tí o tí nó náa ndoo gí tí ndâ 'dakò ta 'bí i mbe gboo 'do tí ndoo wálá, ta gbí dii ndoo yù ngbácúú go nìndi Bìndi-Mbíri gí nó gí.

14 Ndoò ta o tí nó bà dù kpòò me ká tí ndâ 'viì, tacó wàa, ndâ pípiri bà nìbà i mì ndâ mbe kpóló-kpolo ọ̀o tacó bà bàkà tiri bà eendi ndâ 'duù 'ví tooko ta ndoo ká sàkàmàà nò lá.

15 Ndoò má a ndâ mbe 'dè yúco, ndoo delè má a mbe zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì maa, ndoo kùtáà bà bàkà i go i mì Bìndi-Mbíri tí kùro ndoo,

16 tí mbe 'deeke ndâ bà 'deeke bà to tí ndoo gbaànjé-gbaànjé ta ndâ yèlè 'dáá gí. Bìndi yí giù njèè ọ̀a ndâ nèté mì ndâ bà to tí dii ndoo ji ndú. Ndâ bà to tí ndoo 'dáá gí má kù bàkà nèté mì ndú ta banga tí, ndú bàkà dii ndoo kù uu ta banga tí pètè-pètè-pètè ta tó njembí.

Ngú bà 'vala ndò ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri

17 Co tí ndâ i 'dáá gí, ye kù 'deke tí ye ji yo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo, máa, yo 'ví si bà 'vala ọ̀a bà 'vala ndò tí nó ta gbí wálá, go i mì ndâ 'duù nìno mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri lá nó mí to.

18 Ndâ ọ̀a ndâ 'duù tí nó kù 'vala gbí 'dí'di'o ta kpéetí ndú. Ndú mò tí ndú ta ọ̀nóko 'do gbí bà 'vala toko ta Mbíri gí. Tacó njembí ndú go duù.

19 Ndi nó káká'i tí ọ̀o ndú wálá. Ndú si bà bàkà vò i, ta bà dù ta go bà bàkà ndâ i nìno mbe 'vii ọ̀o 'bá lá nó, tí nèté mì ndú.

20 Káa ñìnò táánò me ndâ i ñìnó náa à ñibà ndú ji yo gítí Bìndi-Mbíṛì nó ká nò lá.

21 Sè káa ñìnó yo táánò má 'di gbí yúcó tí nó náa à ñibà ji yo gítí Jézù nó ñìkì maa lá.

22 Yo da kperè, wàa, yo 'ví nè ká ña kpokèjì bà 'vala yo tí nó táánò, tí vò kpokèjì mbe kù eendi yo gítí bà dù ta go ndâ i nó gí.

23 Yo koṛo ngú có, yo co tí ngú kpokèjì.

24 Tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ ngú 'duù náa à suu yo je kózò tí Mbíṛì, náa à kù ñò ni mítí bà kaa tí yo mò gí mì Mbíṛì, tí ndâ mbe kù bàkà i go có mì wó.

25 À má éno, 'do tí kpónó kù ya gí kùṛo, ndâ 'véṛè káká'i 'ví dù lá. Yo 'dè yúcó gbí òkò tí yo, tacó yo 'dáá gí toko gbaànjé a gbèe dù Bìndi-Mbíṛì.

26 Tàkòcò yo má kpolo , yo 'ví bàkà vò i lá. Yo delè 'ví si ṛi 'ví ta tí yo ta kpo-tàkòcò lá,

27 tacó Gba-vò-i bà 'de kpokèjì gítí yo.

28 'Bí 'duù gbí òkò tí yo táánò má a mbe ngbà, yí kpónó 'ví pà 'bí cèe nèté wàa yí 'ví bàkà á bìndi bà ngbà i, wàa yí 'ví konì ta ndâ mbe yè.

29 Yo kpolo tí yo 'do tí bà 'dè nje ñónókó. Yo 'dè káa ndâ có ñìnó jáá, tí ndâ có mbe konì ndâ mbe 'di ndú.

30 Yo si bà kpolo tàkòcò Bèri-mì-Mbíṛì mí to, tacó Bèri-mì-Mbíṛì a kpâ mì Mbíṛì náa yí ki mítí yo, tacó bà túbà máa, yì tí Mbíṛì wúnò bà njaanga miṛi yo 'do gbí ndâ vò i, náa o tí nò má gí gí nò.

31 Yo mbè ndâ 'bí ka yo lá, yo gu rèkpe-rèkpe ta sé njembí gítí ndú lá. Yo gbì 'bè lá. Yo delè 'ví ñonoko ndú lá. Yo dù ta go bà bàkà vò i mítí ndâ 'bí ka yo lá.

32 I ñìnó náa yo 'ví bàkà gbí òkò tí yo nó 'ví dù a bà zèè kómbeè gbí òkò tí yo, ta bà si có gítí vò i mì ndâ 'bí ka yo mí to, á go ñìnó náa Mbíṛì je ta à-cee-gí gítí ndâ vò i mì yo ta rè mì Bìndi-Mbíṛì nò.

5

Bà 'vala gbí ngba'o

1 À má éno, yo tala bà mèlè ndi Mbíṛì á go ndâ tó 'vii mì wó náa yí zè yo ñìkì maa.

2 Yo delè 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo ñìkì maa, á go bà zè yo mì Bìndi-Mbíṛì ñìkì maa, náa yí giì je ta tí wó tí banga i-cí-ci ji Mbíṛì tacó bà sù muu ndoo nò.

3 Yo tí ndâ 'duù tí nó mbe kaa tí yo ji Mbíṛì gí nó 'ví nì rẹ 'bí i máa, bà-nò-vò-ndô, ta bà gbètèkè tí, ta bà ñò ndâ ni 'dáá ká tí tó mí gbí nje yo lá.

4 Bà lókò zu lókó, ta bà 'dè ndâ có ònókó, 'ví dù me ndâ i bà báká-bàkà mì yo lá. À nìkì éno máa, yo ùlù Mbířì.

5 Yo te mí gbí muu yo máa, ònó a kúkúwà-'duù, gii je ña 'duù ònó náa ndâ cè bà bàkà i mì wó 'vii ọ 'bá lá nó, gii je mbe gbolò njembí, ñindi mbe gbolò njembí a bà si ndâ i muu to tí nó tí ndâ mbířì mì wó; ña ndâ 'duù tí nò gí bà dù tí ndâ 'viì-'bá mì Bìndi-Mbířì wálá. Ndú delè gí bà dù tí ndâ 'viì-'bá mì Mbířì wálá.

6 Yo si 'bí 'duù 'ví eendi yo ta 'bí ña tiřì ònókó gítí bà bàkà ndâ i tí nò lá. Kpo tàkòcò mì Mbířì kù tè ndâ mbe kpò có a i 'do gbí bà bàkà ña ndâ vò i tí nò náa ye 'deke ndú ji yo nò.

7 À má éno, yo 'ví tè gí tàkò có mì ndâ tù-ká-kpò-có lá.

8 Tacó ta o tí nó táánò náa yo kù dù ta kpéetí yo nó, yo gbí 'dí'di'o. Káa yo kpónó a i gbí ngba'o, tacó yo kpónó kù dù a i ta Mbe tí ndoo. À má éno, yo 'vala go bà 'vala ndò mì ndâ 'duù gbí ngba'o.

9 Tacó bándò ònó ta ngba'o kuu tí nó, a bándò mì ndâ tó i, à delè a bándò bà 'vala jáá, tí bándò yúco.

10 Nò gí, yo mèlè bà 'vala gbí ña kpokèjì ònó náa tàkòcò Mbe tí ndoo 'ví peteke tí gítí yo nò.

11 Yo yuu tí yo gí gbí ndâ nèté mì 'dí'di'o, ta i gbí ndú wálá nò lá. Yo túbà bà lè mì ndú gí sè.

12 Tacó ndâ i ònó náa a kù bàkà ndú gbí kóó nó a ndâ i ònó náa a kpèti káa bà 'dè có gítí ndú, áá ọ ndâ 'duù gítí a nò.

13 Káa ngba'o má yee tí i gí, à kù ònó i tí nò,

14 tacó i ònó náa à kù ònó nó a ngba'o. Tacó éno, à kù 'dè có máa,

«Ndí lo mbe kù tè ọ,

ziya 'do tí ọ,

'vala 'do gbí muu'dú lo.

Wàa Bìndi-Mbířì bà tòngbaà muu lo.»

15 À má éno, yo kpòlo tí yo, wàa yo 'ví 'vala go bà 'vala ndò mì ndâ 'duù ònó ta muu ká tí ndú nò. Yo 'vala go bà 'vala ndò mì ndâ sù 'duù lá.

16 'Bá kpónó 'bu gí, káa, áá kùtàá a yo ká bà duu ndi ndâ kpalà.

17 Yo dù tí ndâ gbà'dá lá, yo dù tí ndâ 'duù mbe ònó có tí nó náa à kuu gbí muu Mbe tí ndoo nó ni.

18 Yo ñjù pe ndii muu yo lá, tacó pe bà volo yo vóló-volo. Yo si a Bèrì-mì-Mbířì ká 'ví zèè 'bì tí yo tí kpòò.

19 Ta o tí nó náa yo má kili ta bà muu yo gí nó, yo 'ví cè ndâ cè wàa yo 'ví be ta ọ Mbířì. Yo cè ndâ cè ta bà be ọ Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì gbí njembí yo ji Mbířì.

20 Yo ta o 'dáá gî 'ví 'dè nìkì maa jì Mbírì tí Bu ndoo tacó ndâ i 'dáá gî ta ɾè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì.

Ndâ nawù 'dakò ta ndâ kù ndú

21 Yo te duù mí tí yo gbí òkò tí yo ta ɾè mì bà te duù mí tí Bìndi-Mbírì.

22 Ndâ nì 'ví te duù mí tí ndâ 'dakò mì ndú, á go bà te duù mì ndú mí tí Mbe tí ndoo,

23 tacó 'dakò mì nì a gba mì wó, á go ñínó náa Bìndi-Mbírì tí a gba mì ndâ mbe kù kili ta ɾè wó, tí ndâ dì wó, káa yí delè a mbe 'vala ndú nò.

24 Ndâ nì 'ví te duù mí tí ndâ 'dakò mì ndú gbí o i 'dáá gî, á go bà te duù mì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbírì mí tí wó gbí o ndâ i 'dáá gî.

25 Wàa yo tí ndâ 'dakò, yo 'ví zè ndâ nawù yo nìkì maa, á go bà zè ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbírì mì wó nìkì maa, náa yí gù cì tí muu ndú,

26 tacó bà kaa ndú mò gí mì Mbírì, á bìndi bà caka tí ndú ngbárángà'i ta ngo, delè ta có gbí nje wó.

27 Yí bàkà ndú éno, tacó wàa, ndú 'ví dù tí kùro yì go ngbárángà bongo, ta ndi bètí tí wálá, mbe kamundu tí njí'dí lá, delè ta 'bí i go kà kperè nó gbí gbaànjé wálá.

28 À má éno, yo tí ndâ 'dakò 'ví zè ndâ nawù yo nìkì á go bà zè tí 'duù nìkì mì wó ta kpéetí wó. Gbí có tí nò éno máa, 'duù mbe zè nawù wó nìkì maa, kù zè nò a 'dóó mīrì wó nìkì maa.

29 Tacó 'bí 'duù jé mbe sogo 'dóó mīrì wó wálá. Yí ta o 'dáá gî kù kpolo tí 'dóó mīrì wó ta bà zò i. Ñìnò a gbèe ña i tí nó náa Bìndi-Mbírì kù bàkà ta ndoo tí ndâ mbe kù kili ta ɾè wó nó ká nò,

30 tacó ndoo a ndâ dì wó.

31 Ñìnò a gbí nderè có tí nó náa 'dakò 'ví si tí ta ndâ bu wó ta nawu wó mí to, wàa yí 'ví zèè nawù wó wàa ndú sósò'ò 'ví dù tí gbèe 'duù nó ká nò.

32 Ñìnò a gbolò có, tí có seɾè. Káa ye kù nì a Bìndi-Mbírì ta ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbírì.

33 Ndò có mì ye náa ye bà ki jì yo éno máa, wò tí 'dakò 'ví zè nawù lo nìkì á go bà zè 'dóó tí lo nìkì maa mì lo. Wàa wò tí nawù 'dakò 'ví 'di có mì kù lo.

6

Ndâ 'vii ta ndâ bu ndú ta ndâ nawu ndú

1 Ndâ 'vii, yo 'di có mì ndâ mbe jò yo ta ɾè mì Mbe tí ndoo. Ñìnò a nètè mì yo.

2 Tacó có tí nó máa, «Tègàrà ndâ bu lo ta nawu lo» nó a kpédélé có náa Mbírì 'dè ta cí ká tàkò éno máa,

³ «'Duù má tègàrà ndâ bu wó ta nawu wó, yê bà tè 'duù tí nò wálá. 'Duù tí nò delè bà tù undù mì muu to tí nò.»

⁴ Wàa ndâ bu ndâ 'viì, ta ndâ nawu ndâ 'viì, yo 'ví bàkà ndâ i ñinó mbe kù kpolo tàkòcò ndâ 'viì mì yo nó lá. Yo ñibà ndâ tó kpokèjì jì ndú gbí pétékè có á go ñindi Mbe tí ndoo.

Ndâ bòò ta ndâ mbe tí ndú

⁵ Yo tí ndâ bòò, yo 'di có mì ndâ 'duù tí nó ta ẹ̀rè ndú a ndâ mbe tí yo á muu to tí nó nó, tí yúcó bà 'di có ta tiri gbí wálá, á go bà 'di có mì Bindi-Mbíri mì yo.

⁶ Yo 'ví 'di có mì ndú me ká míti ọ̀ ndú cuki tacó bà peteke tàkòcò ndú nò lá. Yo bàkà 'do gbí njembí yo, tacó a Mbíri ká 'dè có jì yo tí ndâ bòò mì Bindi-Mbíri, máa, yo bàkà éno.

⁷ Yo bàkà nèté ta cèrèrè tí yo, ta ẹ̀rè mì Mbe tí ndoo, me ta ẹ̀rè mì ndâ 'duù lá.

⁸ Yo te mí gbí muu yo máa, bòò má bàkà tó nèté, Mbíri bà si yí sínò wálá. Gba delè má bàkà tó nèté, Mbíri bà si yí sínò wálá.

⁹ Wàa yo tí ndâ mbe tí ndâ bòò 'ví tègàrà ndâ bòò mì yo, á go bà tègàrà yo mì ndú. Yo 'ví kojo muu yo máa, Mbe tí yo ta ndú 'dáá gí ká gbaànjé gbíri, ndâ 'duù kuro wó delè 'dáá gí 'vii ká 'vii.

Kùngù mì Mbíri

¹⁰ Ndòngbú có mì ye jì yo éno máa, yo je mbí yo míti bà dù toko ta Mbe tí ndoo kácá-kácá, yo delè 'ví je mbí yo míti wotí mì wó mbe me gbolò nò.

¹¹ Yo 'viindi tí yo ta ndâ zí'i-gó tí nó náa Mbíri njèè jì yo nó tí kpoò, wàa yo 'ví ù ta Gba-vò-i.

¹² Tacó ndâ ku'di tí nó kpónó náa ndoo kù jòò tí ndoo gbí gó ta ndú nó me ndâ 'duù lá. Ndoò kù jòò tí ndoo gbí gó a i ta ndâ kpo-kpò gba, tí ndâ ẹ̀rèngbó 'di'di'o muu to tí nò, tí ndâ vo-vò lilí mbe kù dù gbí bèri.

¹³ À má éno, yo yuu bongo gó mì Mbíri! Tacó wàa ku'di tí nó má tè yo ta gó tí bàndò, yí 'ví 'de yo tí ndâ 'dakò, yo má gò gó ta ndú cee gí, yo bà zèè bàndò mì yo.

¹⁴ Nò wélé gí, yo 'viindi tí yo, yo ẹ̀rè yúcó tí wú'dè á mì ẹ̀rè'dè yo, wàa yo 'ví le bà bàkà ndâ i go ñinó náa à tí nó tí i-tàkòcò.

¹⁵ Tàma tí kò yo 'ví dù a go bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù ñikì maa jì ndâ 'duù.

¹⁶ Yo ta o 'dáá gí 'ví te bà tee njembí míti Mbíri tí kùngù tacó bà lli gíri mì Vò-'duù-tí-nò náa yí gba ta kpiiri nò 'do tí yo gí.

17 Yo 'ví te bà njaanga miṛi yo mì Mbíṛì 'do gbí vò i mítí muu yo tí tàgíyà, wàa có mì Mbíṛì náa Bèṛi-mì-Mbíṛì 'dè jì ndoo nó 'ví dù tí sizzò á tà 'bì yo.

18 Yo 'deke tí yo jì Mbíṛì ta wotí mì Bèṛi-mì-Mbíṛì ta o 'dáá gí á tacó ndâ i ñinó ta go ndú tí yo nô. Wo yo 'ví co ta bà dù tí zò'o kù 'deke tí yo jì Mbíṛì á tacó tí ndâ 'duù tí nó mbe kaa tí ndú jì Mbíṛì gí nó lá.

19 Yo delè 'ví 'deke tí yo jì yí máa, yí 'ví wu có tí nó náa ye 'ví 'dè nó á mí gbí nje ye. Yí delè 'ví je njembí bà 'dè có ta gúku gbí wálá jì ye, wàa ye 'ví 'dè ta gbí ngù Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù.

20 Tacó ye a 'duù ñinó náa à kù tuu ye ta Banga-Ngú-Có. Ye delè kpónó kuu gbí zàà á muu có bà ma Banga-Ngú-Có. À má éno, yo 'deke tí yo á tacó tí ye jì Mbíṛì, máa, ta o tí nó náa ye má kù ma Banga-Ngú-Có nó, gúku 'ví bàkà ye lá.

Ndòngbú 'vé mì Páwòlò

21 Yo má 'vee có tí ye, ta ndâ i ñinó náa ye kpónó kù bàkà nó, Tikíkùsù tí nó tí kpóló-kpolo ná'vindí ndoo, á mbe kù konì ye ta njembí wó gbaànjé ta rè mì Bìndi-Mbíṛì nó, bà 'dè ndâ có tí nó gbaànjé-gbaànjé jì yo gí.

22 Ye kpónó kù tuu yí nó, tacó bà ya gí bà 'dè ndâ ña ñinó tí ze kàá nó jì yo kà, tacó wàa, yo 'ví zèè ta njembí yo.

23 Ye kù 'deke tí ye jì Bu ndoo tí Mbíṛì, ye delè kù 'deke tí ye jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíṛì, máa, ndú 'ví si yo 'ví dù ta njembí yo 'dèè kpóó; 'bí i delè 'ví ba muu yo lá; máa, ndú 'ví si yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa, ndú delè 'ví si yo 'ví tee njembí yo mítí Mbíṛì, ndâ ná'vindí.

24 Mbíṛì 'ví bàkà nambeè mì wó jì yo, tí ndâ mbe kù zè Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíṛì nìkì dúú bà ya tí .

Páwòlò cu wáràgà ji ndâ mbe kû kili ta rè mì Bìndi-Mbírì gbí gbata FÌLÍPÌ

¹ A ze tí ndâ Páwòlò ta Tìmàtéyò, tí ndâ bòò mì Bìndi-Mbírì tí Jézù ká kû cu wáràgà tí nó ji ndâ tó 'duù mì Mbírì mbe 'vala toko ta Bìndi-Mbírì tí Jézù gbí gbata Fìlípì. Ze kû cu wáràgà tí nó ji yo ta ndâ kpo-kpò 'duù kùro yo, ta ndâ 'duù tí nó mbe kû konì ndâ kpo 'duù kùro yo ta nèté yo, tí ndâ mbe kû kili ta rè mì Bìndi-Mbírì kà nó 'dáá gí.

² Ze kû cu wáràgà tí nó ta bà 'deke tí ze ji Mbírì tí Bu ndoo, delè ta bà 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, ndú 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu yo lá.

Páwòlò 'deke tí wó ji Mbírì tacó tí ndâ mbe 'deke wáràgà tí nó

³ Ye tí Páwòlò ta o 'dáá gí kû 'dè nìkì maa ji Mbírì mì ye ta o tí nó náa ye má kû koṛo có tí yo.

⁴ Ye ta o 'dáá gí kû 'deke tí ye ji Mbírì tacó tí yo ta líkí'o tí ye.

⁵ Tàkòcò ye delè peteke gítí yo ngé ma, tacó bà dù yo tí ndâ mbe konì ye ta bà je wotí ji ye gítí bà ma Banga-Ngú-Có 'do tí o bà 'bità bà 'di Banga-Ngú-Có mì yo, yee gbí ɾi tí nó wúnó nò.

⁶ Ye nò ni gí, máa, Mbírì tí mbe 'bità bà tè kùro yo tí kpokèjì tí nò nó bà tè kùro yo yee tí o bà gí yo tí ndâ 'dóó nìnó mì wó ta ɾi bà gí Bìndi-Mbírì tí Jézù wúnò gí.

⁷ Áá mì ye a yúcó tacó bà dù ta tàkòcò ye pétékè'i gítí yo éno, tacó có tí yo ta o 'dáá gí kuu gbí njembí ye, tacó yo a ndâ ka ye, náa Mbírì kû bàkà nambeè ji ndoo ta ndoo kpónó si ye kuu gbí zàà nò. Yí delè táánò bàkà nambeè ji ndoo ta ndoo ta o tí nó náa ye táánò kuu sè, kû tì muu Banga-Ngú-Có, ta bà 'dè ndâ có nìnó náa à tí á gítí nò.

⁸ Mbírì nò ni gí, máa, kò'o tí yo 'dáá gí bà zi ye gí. Tàkòcò ye peteke gítí yo 'dáá gí ká go bà peteke tàkòcò Bìndi-Mbírì tí Jézù gítí yo.

⁹ Ye kû 'deke tí ye tacó tí yo ji Mbírì éno máa, yo ta o 'dáá gí 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì túkà'i. Yí delè 'ví je cèè muu tacó bà 'viiki gbí có ji yo.

¹⁰ Tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ 'duù nìnó ta bà lê tí yo wálá nó kû ù ta ndi o bà co ɾi bà gí Bìndi-Mbírì,

11 tí ndâ 'duù mbe 'de tó i tí nó náa Jézù bà gí tí nó me gbolò. Tó i tí nó tí bà dù jáá kùro Mbíri, tacó bà wu rẹ Mbíri, ta bà ùlù yí nò.

'Válá a Bìndi-Mbíri

12 Có tí nó ta go bà 'dè ji yo tí ye nó a có gítí i tí nó mbe 'de ye nò, ndâ ná'vindí. I tí nó tí bà te ye mí gbí zàà nó njaanga a kpokèji bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù.

13 Tacó ndâ àsikèri mbe kù kpolo tí 'bá mì ngáágbá gba mì ndâ Rómánò 'dáá gí, ta sè ndâ 'duù gbí gbata Rómà 'dáá gí, kpónó nò ni gí, máa, à te ye mì gbí zàà nó a i muu Bìndi-Mbíri.

14 Bà dù ye gbí zàà nó kù yù a njembí ndâ 'bí ná'vindí ndoo gítí bà koṛo có lli mítí Mbe tí ndoo. Ndú kpónó kù ma có mì Bìndi-Mbíri ta gúku tí ndú wálá.

15 À dú káa yúco, máa, a go bà tò kiì, ta go bà gbòò'bè ta ye ká kù te ndâ 'bí 'duù gítí nèté bà ma có gítí Bìndi-Mbíri. Káa ndâ 'bí 'duù kù bàkà 'do gbí có mì tó njembí.

16 Ndâ 'duù ònó mbe kù bàkà 'do gbí có mì tó njembí nó kù bàkà tacó ndú zè ye nìkì maa. Ndú delè kù bàkà tacó ndú nò ni gí, máa, à te ye mí gbí zàà nó a i tacó bà tì muu Banga-Ngú-Có.

17 Káa ndâ 'duù tí nó mbe kù ma có gítí Bìndi-Mbíri tacó bà tò kiì ta ye, delè tacó bà gbòò'bè ta ye nó, kù bàkà káa 'dóó nèté mì ndú gítí miṛi ndú. Ye tà kpétí má kù 'de gbí zàà káa káa kpo se muu gbí ndâ i tí nó náa ndú kù bàkà nò, ònò a i ònó mbe nìkì tí ndú.

18 Káa à 'dáá nò me có ji ye ká nò lá! Tacó 'bè gbí òkò tí ndâ mbe tiṛi ta ndâ mbe tó njembí kùro ye wálá. Tàkòcò ye kù peteke gítí ndú 'dáá gí ká dúú kù ya tí, tacó ndú 'dáá kù bàkà káa nèté bà ma có gítí Bìndi-Mbíri.

À ènò! Tàkòcò ye ta o 'dáá gí ká pètékè'i,

19 tacó ye nò ni gí, máa, bà 'deke tí yo ji Mbíri, giì je bà konì tí mì Bèri-mì-Jézù tí Bìndi-Mbíri, bà 'vala ye gí.

20 I ònó ta go tí ye ngé má, tí i ònó náa ye kpónó kù koṛo có lli mítí nó, a có máa, 'bí i 'ví te gúku mítí ye lá, ye 'ví dù ta yú njembí ye kpónó á go ònó cóó-cóó nò. Tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ùlù ta Bìndi-Mbíri á 'do gbí có mì ye. À má a ku, a ku! À má a 'válá, a 'válá!

21 Káa à má gítí ye, i tí nó náa a kù nì 'válá mítí nó, tacó tí ye a Bìndi-Mbíri. Káa ye bà 'de i gbí bà cì ye me gbolò.

22 Káa 'bí có a ònó máa, ye má kù bàkà a nèté ònó náa à tí nó, ye 'ví je a 'válá, wèè, ye 'ví je a ku wè?

23 Ye kpónó yee tí bà njèè kpokèji mì ndâ 'válá ta ku gí, káa ye nò 'dóó kpokèji ònó náa ye 'ví co tí nó ni lá. Go bà

co tí kpokèjì mì ku, wàa ye 'ví ya gí mì ze ta Bìndi-Mbírì tí ye ndii go bà co tí kpokèjì mì 'válá gí.

²⁴ Káa ye koṛo có máa, yo bà 'de i me gbolò a i 'do gbí bà 'vala ye.

²⁵ Nìnò a i nìnó náa ye nò ni ngbárángà'i gí nó ká nò. À má éno, ye bà co tí kpokèjì mì 'válá. Ye nò ni gí, máa, ye bà dù tí wuù tacó bà konì yo 'dáá gí, tacó wàa yo 'ví tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì ta peteke tàkòcò yo dúú kù ya tí.

²⁶ Bà dù ye tí wuù, tacó wàa ye 'ví dele ta ndi ye ya gí mì yo nò, 'ví dù ji yo tí gbolò nderè bà ùlù Bìndi-Mbírì tí Jézù.

²⁷ Yo ta o 'dáá gí 'ví kii' bà á 'do tí ndâ i nìnó mbe kù co ta yo me tí kpokèjì mì Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbírì lá nò. Tacó wàa, ye kpétí má ya gí mì yo kà lá, ye 'ví dù me 'dú kù 'di có tí yo, máa, yo kù rò tíyò tí ndâ 'dakò ta có mì yo ká gbaànjé kù konì tí yo tacó bà ɾu ndi kpokèjì mì Banga-Ngú-Có.

²⁸ Yo 'ví cì gúku tí ndâ mbe kù jòò gbí có ta yo tacó bà 'visì muu yo 'do tí kpokèjì mì Bìndi-Mbírì nò lá. Yo dù ta o 'dáá gí ká tí ndâ yú 'dakò. Bà eɾe gba có mì yo gbaànjé nò 'ví dù ji ndú tí seɾè, náa Mbírì bàkà tacó bà tùbà bà mii ndú ji ndú, káa à 'ví dù tí i bà tùbà ji yo éno máa, yo bà dù tí ndâ 'válá.

²⁹ À wu ji yo sàà gí, máa, yo bà dù me ká tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì cuki lá. Yo delè bà mbu muu wó.

³⁰ Yo kpónó yuu tí yo mí gbí gó tí nó náa yo táánò nò ye kù gò nó gí. Ye delè kpónó kpòò kù gò káa gó, á go có tí nó náa yo kù 'di nò.

2

Bà si tí Bìndi-Mbírì tí i lá

¹ Bà 'vala ta rè mì Bìndi-Mbírì dú má káa i nìnó mbe kù je wotí ji yo, bà zè yo nìkì maa mì Bìndi-Mbírì dú má káa i mbe kù yii yo, gbèe Bèrì tí nó mì Mbírì nó má kuu gbí njembí yo 'dáá gí, njembí yo dú má káa 'dè njembí, tí njembí ndâ mbe nò yè ɾo 'duù,

² yo tò muu líkí'o tí nó tí ye nó ta bà koṛo gbèe có. Yo 'vala toko gbaànjé ta tó njembí yo. Nderè bà 'vala yo ta ɾa bà koṛo có mì yo 'ví dù ká gbaànjé.

³ Yo 'ví tò kii gbí òkò tí yo lá. Yo delè 'ví bàkà 'viya gbí òkò tí yo lá. 'Bí 'duù gbí òkò tí yo 'ví bàkà tí wó máa yì ma nò ji ndâ 'bí ka wó lá, yí 'ví si ndâ 'bí ka wó ta o 'dáá gí tí ndâ kpóló-kpolo 'duù ndii yí gí.

⁴ 'Duù 'ví koṛo có me ká gítí miɾi wó cuki lá, yí 'ví koṛo có gítí ndâ 'bí ka wó.

⁵ À 'ví dù gbí muu yo káa gbèe ña có tí nó gbí muu Bìndi-Mbíri tí Jézù nò:

⁶ Tú Jézù táánò a tú Mbíri,

káa yí zèè có gítí bà dù yí tí Mbíri nò me kácá-kácá lá.

⁷ Yí gii jee bà dù tú wó tí tú Mbíri nó mí to,
yí gii je tú bòò.

À gii jò yí je cè kózò tí ndâ 'duù.

⁸ Yí mâ gii 'de tú wó tí tú 'duù,

yí gii si tí wó tí i kùro Mbíri lá,

ta bà 'di có mì Mbíri gí mì ku,

náa à kpèti káa bà ci yí mí tí njèèkpè mù,

yí gii ùnje gítí gí.

⁹ Tacó éno, Mbíri gii te yí ngéé gí yaà,

bìndi yí gii gbí rẹ ñinó mbe wu co tí ndâ 'bí rẹ 'dáá gí
nó mí muu wó.

¹⁰ Tacó wàa, ndâ i tàrì,

ta ndâ i muu to tí nó,

ta ndâ i tà to 'dáá gí 'ví ùlù rẹ Jézù.

¹¹ Delè tacó wàa, ndâ 'duù 'ví 'dè có ta nje ndú gbí ña ndâ
nje có 'dáá gí,

máa, Bìndi-Mbíri tí Jézù a Mbe tí ndoo,

tacó bà wu ta rẹ Mbíri tí Bu ndoo.

Bà tòngbaà go ngba'o muu to tí nó

¹² Yo 'do sàa káa ndâ mbe kú 'di có mì ye ta o 'dáá gí, ndâ
tó 'duù mì ye. Káa yo 'ví dù tí ndâ mbe 'di có mì ye nò me
ká ta o tí nó náa ndoo má kuu ta ndoo a bà gbèe to nó lá.
Yo dù kácáá nje nèté, tacó bà 'vala miři yo 'do gbí vò i ta 'di
á nje yo wálá.

¹³ Tacó a Mbíri ká kú bàkà nèté gbí njembí yo, tacó wàa
yo 'ví dù ta go bà bàkà i tí nó mbe kú peteke tàkòcò wó nò.

¹⁴ Yo 'ví bàkà ndâ i 'dáá gí me ta bà 'dè ngùrù-ngùrù có
lá. Yo delè 'ví bàkà ndú me ta bà 'dè kòlòwò lá,

¹⁵ tacó wàa, yo 'ví tù ta bà tí yo tí ndâ yé ta vò i mì yo
wálá, ta njembí yo ngbàrángà'i, tí ndâ 'vii mì Mbíri ta bà lé
tí yo wálá, gbí òkò tí ndâ vóló-volo 'duù tí nó kpónó mbe
kú co tí lókó-loko kpokèji nò. Yo kořo muu yo éno máa, yo
kú 'vala gbí òkò tí ndú go ngba'o.

¹⁶ Yo zèè có tí nó mbe kú je 'válá ji yo nó tí kpoò. Tacó
wàa, à má wúnò ta o bà co ři tí nó tí ři bà gí Bìndi-Mbíri gí
bà waa có nó, ye 'ví cè ta cè-'bì éno máa, ye táánò ì me kù
ngèlè lá. Ye delè ka wu'o me sínò lá.

¹⁷ À kpèti kpónó má 'dè có éno máa, à ci mbelè ye ji Mbíri
á go bà ci njembí yo ji yí nò, tàkòcò ye bà peteke gí. Có gbí
njembí ye delè éno máa, tàkòcò yo 'ví peteke á go bà peteke
tàkòcò ye.

18 À má éno, tàkòcò yo delè 'ví dù pétékè'i, wàa tàkòcò ndoo 'dáá gî 'ví peteke toko gbaànjé.

Ndâ Tìmàtéyò ta Èpàfòròdítù

19 Ye kù koṛo có lî mítí Mbe tí ndoo Jézù éno máa, yí 'ví si ye 'ví tuu Tìmàtéyò ya tí gí mì yo kà gálà, tacó wàa ye má 'di vò ña ñinó náa à tí yo kà nó gî, njembí ye 'ví ki ta tí to.

20 Ye ñò 'bí 'duù káká'i ta tó njembí wó, mbe kù koṛo có ta njembí wó gbaànjé gítí yo bìndi wó, wàa ye 'ví tuu yí ji yo nò lá,

21 tacó ndâ 'duù mì ze kàá 'dáá gî kù bàkà káa ndâ 'dóó nèté mì ndú. Ndú kù bàkà me ndâ nèté mì Jézù lá.

22 Káa yo ta kpéetí yo ñò ni gî máa, Tìmàtéyò me có 'di lá. Yí kù bàkà nèté toko ta ye gítí Banga-Ngú-Có, go 'vii mbe kù bàkà nèté ta bu wó.

23 À má éno, ye má ñò ña ñinó náa à tí ye nó gî, ye ngé kù tuu yí ji yo.

24 'Dóó ye ta miṛi ye ngbá kù koṛo có bà ya gí mì yo kà, náa Mbe tí ndoo má je nó ji ye gî nò.

25 Káa à kpéetí ká éno, ye kù koṛo có éno máa, bà tuu Èpàfòròdítù mì ye ji yo a kpóló-kpolo có ngé ndii gî. Yí a ná'vindí ye, yí a ka nèté mì ye, yí a ka ye àsikèrì, yí delè a 'duù tí nó náa a yo táánò ká tuu yí gí tí, tacó bà kpolo tí ndâ 'bí i ñinó náa à tí nó tacó tí ye.

26 Ye kù tuu yí ji yo, tacó kô'o tí yo tí wó ngé. Njembí wó delè wálá ta go bà ñò yo, tacó yo 'di có sé'i tí nó táánò mbe bàkà yí nó gî.

27 Sé'i tí nó dú me yí tí vò bà i. Yí ñò ndâ ku ta ɾo wó, káa Mbíri giì ñò yê ɾo wó gî. Tacó bà cì yí táánò bà zi a ndi mbugo tí nó náa ye kpónó kuu gbí nò.

28 Ye kù tuu yí ji yo gálà tacó wàa njembí ye 'ví 'dèè tí gàà, wàa njembí yo delè 'ví 'dèè ta bà ñò yí.

29 À má éno, yo te wiṛi mítí wó ta líkí'o tí yo. Yo tègàrà ña ndâ 'duù ñinó go yí nò tí kpoò,

30 tacó yí táánò ñò ndâ ku ta ɾo wó tacó bà bàkà nèté mì Mbe tí ndoo. Yí delè giì yuu miṛi wó mí gbí kpalà kù koni ta ye tacó tí yo.

3

Cèe kpokèjì 'válá mì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri

1 Ndòngbú có mì ye ji yo go éno máa, yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i tacó yo a ndâ 'dóó ñinó mì Mbe tí ndoo, ndâ ná'vindí ye. Bà cu wàràgà ji yo káká'i gítí gbèe ndâ i tí nó me nèté mbe te ɾiki mí gbímbí ye lá. Káa áá bà dù a nèté tacó bà kpolo tí yo.

² Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ bô tí nó tí ndâ mbe bàkà vò i, tí ndâ mbe kù waaka nje kù tí ndú nò.

³ Tacó ndoo me go ndú lá. A ndoo ká ya gí gbí cèè gázâ, a ndoo ká kù bàkà i-Mbíri ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri. Ndoò delè kù cè cè-'bì a i ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri tí Jézù, ndoo tee njembí ndoo mítí ìi ndoo lá.

⁴ Ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, áá kùtàá bà dù á mì ye a nderẹ̀ tacó bà tee njembí ye mítí ìi ye. 'Bí 'dakò má 'dè có éno máa, áá mì yì a nderẹ̀ tacó bà tee njembí yì mítí ìi yì, nderẹ̀ mì wó nò bà ndii nderẹ̀ mì ye wálá.

⁵ Tacó à má gítí ye, à ya ta ye gí gbí gázâ ta sili bìndi bà jò ye vô-nje ta'ò, go i gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gí. Ña ye a Ìzìriyèlì, tí 'vii kòtí Bènjámínò, tí Ìzìriyèlì gbúú-gbuu, náa ndâ bu ye ta nawu ye só káa ndâ Ìzìriyèlì. À má gítí có bà ru ndi tàkìì mì ndâ Jùdèyà, ye táánò a mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà

⁶ À má gítí có bà tí muu tàkìì mì ndâ Jùdèyà, ye táánò a mbe kù mèèkè'i tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri. À má gíì gí gítí có bà có jáá tí kpokèjì mì có mì Mòze, bà lè táánò tí ye gbaànjé wálá.

⁷ Ye táánò sàà kùro bà 'de tí ze ta Bindi-Mbíri kù si ndâ i tí nó tí ndâ tó i mbe konì ye, káa ye kpónó gíì ñò ni gí máa, ndú a ndâ i mbe kù ya ta ye gí nje vò i.

⁸ Ye kpónó ñò 'bí i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ i tí nó 'dáá gí ro ye tí i mbe konì ye lá, tacó ye ñò Bindi-Mbíri tí Jézù tí Mbe tí ye ni ngé ndii gí. Ye ùnje gítí bà bè gbí ndâ i 'dáá gí tacó tí wó gí. Ye kpónó kù ñò ndâ i ro ye 'dáá gí ká go ndâ zùkùmèè, i gbí bà ñò Bindi-Mbíri ni mì ye ndii i gbí ndâ i 'dáá gí gí; ye delè gíì ñò ndâ i ro ye 'dáá gí tí i lá,

⁹ tacó wàa ye 'ví 'de tí ta bàndò bà dù ye ngbé mì ze ta Bindi-Mbíri. Ye kù pà me 'dóó kpokèjì mì ye, tí kpokèjì tí nó mbe si ye kù ru a ndi có mì Mòze, tacó wàa ye 'ví dù tí tí 'duù jáá kùro Mbíri nó lá. À tí ye kpónó káa go bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri 'do gbí bà tee njembí ye mítí Bindi-Mbíri. Ñinò a ña kpokèjì bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri, mbe 'bì 'do tí bà tee njembí 'duù mítí Mbíri.

¹⁰ Ye kùtàá má ñò Bindi-Mbíri ni go có tí nó gbí njembí ye nó gí! Ye má ñò wotí tí nó mbe 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó ni gí! Ye má kònò ña bà kònò sé'i tí nó náa yí táánò kònò nó, bìndi ye 'ví cì ña ku mì wó nò gí, 'bí có mì ye bà dù káká'i wálá.

¹¹ Ñinò a kpokèjì tí nó náa ye kù kojo có gítí bà 'vala ndi ye 'do gbí muu'dú ye go i mì Bindi-Mbíri lè mítí nó ká nò.

Bà ya ndíri gítí i ñinó náa a tí

12 Ye kpónó kù bàkà me tí ye, máa, bà lê cee 'do tí ye gí nò lá; ye kù kpòkò a tí ye tacó bà 'de tó i tí nó náa Bìndi-Mbíri zèè ye tí 'duù mì wó, wàa ye 'ví dù go yì nò.

13 Ye kù bàkà me tí ye, máa, ye 'de i tí nò gí nò lá, ndá ná'vìndí ye. Káa gbèè i ñinó náa ye kù bàkà nó a bà ò-bà-mbí ndá i ñinó mbe ndii gí nò. Ye kpónó kù bàkà wotí a i gítí ndá i ñinó kùro ye nò.

14 Ye kù jòò tí ye a i gítí bà ya gí kùro tacó bà yee tà é tí nó mì Mbíri, náa yí kù tè ta é tí ndoo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri tí Jézù gítí 'válá tí nó gbíri nò.

15 Ñinò a có náa à 'ví dù gbí muu ndoo tí ndá 'duù ñinò ta gbí dii ndoo mbe yù gí nó ká nò. Káa ndá 'bí có mbe co tende má kuu gbí muu yo, Mbíri bà 'dè gbí ndú ji yo gí.

16 Káa ndoo 'ví ɾu káa ndi kpokèjì tí nó náa ndoo kpónó kuu tí nò.

17 Yo mèlè ndi ɲa 'válá mì ye nó toko gbaànjé, ndá ná'vìndí ye. Yo delè 'ví kpolo ɾo yo mítí ndá 'duù ñinó mbe kù 'vala go ñinó náa yo ɲò 'do mì ze nò.

18 Ye 'dè có tí nó ji yo 'vìlì-'vìlì, káa ye kpónó kù bùù nó a gbí ndí ta ngo-ɾo tà ɾo ye ji yo, máa, a ɲa bà 'vala ndá 'duù me mbè ká kù njèè gbí òkò tí ndú ta njèèkpè mù mì Bìndi-Mbíri.

19 Ndòngbú i tacó tí ndá mbe kù 'vala gbí ɲa kpokèjì tí nó káa bà mì ndú. Mbíri mì ndú káa i-zó-zò. Ndú kù cè cè-'bì ká ta rẹ̀ ndá i-nò mì ndú náa ndú kù bàkà nò. Njembí ndú delè ká tí ndá i muu to tí nò.

20 Káa à má gítí ndoo, 'bá mì ndoo a i gbíri. Mbe 'vala ndoo, tí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri bà gí a i 'do gbíri. Ndo kpónó léngé-lenge kù ù nó a ndi bà gí yí

21 gí bà 'visì jò'dókò dii ndoo tí nó tí i mì ku nó tí wu dii á go dii wó, á ta wotí tí nó mbe si yí 'ví dù tí Mbe tí ndá i 'dáá gí nò.

4

Páwòlò kpo-gbí-tà-tù ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gbí gbata Filípi

1 À má ènò, yo tí ndá ná'vìndí ye, ye zè yo ñikì ma, kò'o tí yo bà zì ye gí! Yo a ndá mbe kù peteke tàkòcò ye! Yo a ndá mbe kù njè muu ye! Yo tee njembí yo mítí Mbe tí ndoo tí kpoò, ndá tó kómbe ye.

2 Ye kù 'deke tí ye ji ndá Èvódiyà ta Síndikè máa, ndú 'viindi gbí òkò tí ndú ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo.

3 Ye delè kù 'deke tí ye ji wò tí Sìzìgúsù tí 'dóó ka ye mbe te koɾi á go gbí rẹ̀ lo tí nó, máa, wò 'ví koni ndá niì tí nó náa ye ni rẹ̀ ndú sósò'ò nò, tacó a ndú táánò ká ɾò tìyò seè tí ye

gbí gó muu Banga-Ngú-Có, ndú sósò'ò nò, giì je Kèlèméndè, giì je ndâ 'bí ka nètè mì ye 'dáá gî. Rè ndú nò 'dáá gî kù gbí wáràgà mì ndâ 'wálá.

⁴ Có gbí njembí ye ji yo éno máa, yo 'vala ta Mbe tí ndoo ta pétékè tàkòcò yo. Ye bà bùù gbí ndi có tí nò ji yo. Có mì ye ji yo éno máa, yo dù ta pétékè tàkòcò yo.

⁵ Yo 'ví 'vala ta ndâ ña ndâ 'duù 'dáá gî ta tó njembí yo, tacó Mbe tí ndoo kpónó-kpónó kèjì.

⁶ Njembí yo 'ví mù tacó 'bí ña i ngé gî lá. I má mì yo wálá, yo 'ví 'deke tí yo ji Mbíri, yo tù 'bí yo ji yí, yo 'deke rẹ ndâ i tí nó náa ndú mì yo wálá nó ji yí, yo 'dè nìkì maa ji yí.

⁷ Bìndi ña 'dè njembí tí nó mì wó tí Mbíri náa ña mì 'bí 'duù muu to tí nó ngé gî wálá nó 'ví kpolo tí njembí yo, yí delè 'ví kpolo tí bà koṛo có mí yo tacó yo a ndâ ñinó mì Bìndi-Mbíri tí Jézù.

⁸ Ndòngbú có mì ye ji yo éno máa, yo 'ví si à 'ví yè gbí njembí yo káa yúco, ndâ ná'vindí ye. Yo si à 'ví dù gbí muu yo káa cèe có, ta có ñinó jáá, ta có ñinó tí tó có, ta ngbárángà có, ta tó rẹ. Yo 'ví koṛo có ká gítí ndâ i ñinó mbe 'vii tí ndâ i náa à 'ví ùlù ndú nò.

⁹ Yo ya gí kùṛo ta bà bàkà ndâ i tí nó náa yo táánò tala bà bàkà ndú 'do mì ye, ta ndâ i ñinó náa ye nìbà ndú ji yo nò. Yo bàkà go ndâ có ñinó náa yo 'di 'do gbí nje ye, ta ndâ i ñinó náa yo táánò nò ye kù bàkà nò, bìndi Mbíri tí mbe je 'dè njembí ji yo bà si yo 'ví dù nìkì maa dúú bà ya tí .

Páwòlò 'dè nìkì maa tacó ndâ i-nambee náa à je ji yí

¹⁰ 'Bí có mì ye tacó bà 'dè ji yo a ñinó máa, tàkòcò ye peteke gítí yo tacó bà koni ye mì yo ngé ndii gî. Tàkòcò ye delè giì peteke gítí Mbe tí ndoo ngé ndii gî, tacó yo kpónó 'bità bà koṛo có gítí bà tù 'bí yo ji ye káká'i gî. Yo táánò kù koṛo có tí ye, káa a i náa yo 'de kpokèjì bà tubà tí yo tí gí sè lá.

¹¹ Ye kù 'dè có tí nò me tacó máa ye kù ce a cèle yê tí ye á ji yo nò lá. Tacó ye ni bà 'vala miṛi ye ta ña i ñinó náa à kuu mì ye nó gî.

¹² Ye ni bà 'vala gbí yê gî. Ye delè ni bà 'vala gbí dà gî. Ye a ká gázà, ye nò tiṛi gítí bà 'vala tí ndâ bàndò 'dáá gî ni gî. Ye giì nò tiṛi gítí bà 'vala gbí tó o, ta bà 'vala gbí vò o ni gî. Ye má ta yéñi, có mì ye wálá. Ye delè má ta go tí ye, có mì ye wálá. I má mì ye wálá, ye nò l'vì gítí bà 'vala ye gî. I delè má jee tí mítí ye á to, ye nò l'vì gítí bà 'vala ye delè gî.

¹³ Wotí bà bàkà ndâ i 'dáá ta rẹ 'Duù tí nò mbe je wotí á ji ye nó kuu tí ye.

¹⁴ Kpèti ká éno, yo táánò bàkà ji ye a nambeè, náa yo koni ta ye gbí vò i tí nò mbe 'de ye, náa ye kpónó tí kuu gbí zàà nò.

¹⁵ Yo tí ndâ 'duù gbí gbata mì Filípò nò ta kpéeti yo ni gî, máa, ta o tí nó náa ye táánò kù njè nó 'do gbí to Mèsidóniyà ta o bà 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì ye kà nó, ndâ 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri 'do bà 'bí to jé mbe tù 'bì ndú ji ye, máa, «À nò» káa ye gii lì 'bì ye gí tà 'bì ndú gí nò, wálá. Áá táánò káa yo ká kù nò yê tí ye.

¹⁶ Tacó à kpèti ká ta o tí nó táánò náa ye tí kuu gbí gbata Tèsalónikà nó, ye kì 'bì ye gítí bà koni ye mì yo yee gbí sósò'ò.

¹⁷ Gbí có tí nò me éno máa, ye kù mòkò a tàkò i-nambee nò lá; ye kù mòkò a tàkò i njìnó mbe kù jò mboo ji yo nò.

¹⁸ Ndâ i njìnó ta go ndú tí ye nó kpónó 'dáá gî kuu mì ye. Yi ye kpónó yè ngé yee tàkòcò ye. Tacó ndâ i-nambee tí nó náa yo tuu ta Èpàfòròdítù á ji ye nó yee tí ye gî. Ndú go ndâ i ta banga pó ndú, náa à kù ci ji Mbíri, tí ndâ i-cí-ci mbe nikì tí Mbíri, náa yí lì 'bì wó gí tà ndú gî.

¹⁹ Mbíri mì ye bà ko mboo nambee mì yo náa yo bàkà ji ye nò ji yo me gbolò ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri tí Jézù, tacó Mbíri kù 'va 'bì wó ká mí gbí i.

²⁰ À ùlù Mbíri tí Bu ndoo kpòò ya tí . Go-i-tí-nò.

Ndòngbú bà 'vee 'vé mì Páwòlò

²¹ Ye 'vee ndâ 'duù njìnó mì yo kà tí ndâ tó 'duù mì Mbíri nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî. Ndâ ná'vindí ndoo njìnó mbe kù dù toko ta ye káá nó delè 'vee yo ma.

²² Ndâ 'duù mì ze káá 'dáá gî, 'dóó ndâ 'duù 'bá mì ngáángbá gba mì ndâ Rómánò, 'vee yo ngé ndii gî.

²³ Ye kù 'deke tí ye ji Mbíri máa, nambee mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri 'ví dù gbí njembí yo 'dáá gî.

Páwòlò cu wáràgà ji ndâ mbe kû kili ta rè mì Bìndi-Mbírì gbí gbata KÒLÒSÌYÀ

¹ Njìnó a ye tí Páwòlò, mbe gí tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù 'do gbí có mì Mbírì ká kû cu wáràgà tí nò; ze kû gbo gbí bà cu wáràgà tí nó ta ná'vindí ndoo Tìmatéyò

² ji ndâ 'duù mì Mbírì gbí gbata Kòlòsiyà, tí ndâ ná'vindí mbe kû 'vala toko ta Bìndi-Mbírì ta njembí ndú gbaànjé. Ze kû 'deke tí ze máa Mbírì tí bu ndoo 'ví bàkà nambeè ji yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dè njembí yo.

Bà 'deke tí ta bà 'dè nìkì maa ji Mbírì

³ Ze ta o 'dáá gí kû 'dè nìkì maa ji Mbírì tí Bù mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì ta o tí nó náa ze má kû 'deke tí ze ji Mbírì á tacó tí yo.

⁴ Tacó ze 'di tàwo bà tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì tí Jézù, ta tàwo bà zè ndâ 'duù mì Mbírì 'dáá gí nìkì maa mì yo gí.

⁵ Tacó à kû kpolo tí i tí nó náa yo kû koṛo có li mítí nó á mí gbírì. Yo 'di có gítí i tí nó náa yo kû koṛo có li mítí nó kpédélé'i ta o tí nó náa yo ù ta nje á gítí yúco tí nó tí Banga-Ngú-Có nò.

⁶ Banga-Ngú-Có kû jò 'vèè cee muu to tí nó 'dáá gí, jé ká go bà 'vèè có tí nó gbí òkò tí yo 'do tí kpédélé o tí nó náa yo táánò 'di ta gbí yúco gítí nambeè mì Mbírì,

⁷ á go njìnó náa yo 'di 'do mì Èpàfàràsì tí tó ka ze, náa ze kû bàkà nèté ta ndú. Yí a 'duù njìnó mbe kû bàkà nèté mì Bìndi-Mbírì ta njembí wó gbaànjé bìndi ze.

⁸ À delè a yí ká dità tó njembí bà zè tí tí nó náa Bèri-mì-Mbírì je ji yo nó ji ze.

⁹ 'Do tí o tí nó náa Èpàfàràsì 'dè ta có ji ze nó, ze yee tí wúnó jé waa 'do tí bà 'deke tí ze ji Mbírì tacó tí yo lá. Ze ta o 'dáá gí kû yù nambeè á 'do mì wó, máa, yí 'ví je muu tacó bà bàkà go có mì wó ji yo me gbolò. Ze delè kû yù 'do mì Mbírì, máa, yí 'ví je bà 'di gbí-o gítí ndâ có mì wó ji yo.

¹⁰ Ze delè kû 'deke tí ze ji Mbírì máa, yí 'ví si yo 'ví 'vala go có mì Mbe tí ndoo, tí ña 'válá njìnó mbe kû peteke tàkòcò wó ta o 'dáá gí nò. Tacó wàa, 'válá mì yo 'ví dù a 'válá njìnó ta i ká gbí gbí ndâ ña ndâ tó nèté 'dáá gí, wàa muu yo 'ví njaanga gítí bà òkò Mbírì ni .

¹¹ Ze delè kû 'deke tí ze ji Mbírì máa, yí 'ví dù gbí ngba wó 'ví je wotí ji yo me gbolò, tacó wàa yo 'ví zèè njembí yo,

ta wotí bà kònò ndâ i 'dáá gî túkà'i ta tàkòcò yo pétékè'i ta o 'dáá gî.

¹² Yo 'ví 'dè nìkì maa jì Buù tí mbe bàkà yo tí ndâ 'viì-'bá 'vii ká 'vii ta ndâ 'duù tí nó náa yí tí Mbírì kaa ndú mò gí mì wó gbí ngba'o gî nò.

¹³ Yí 'vala ndoo 'do gbí wotí mì 'dí'di'o mì vò i, bìndi yí gii 'dòkò ndoo gí 'bá mì kpóló-kpolo 'Viì mì wó

¹⁴ mbe njaanga miri ndoo 'do gbí vò i, ta bà je à-cee-gî jì ndoo gítí ndâ vò i mì ndoo.

Ndâ nèté mì Jézù

¹⁵ Bìndi-Mbírì je a kózò tí Mbírì náa ndoo ò yí lá.

Yí a 'viì-kírì, tí kùro ndâ i tí nó náa Mbírì suu ndú nó 'dáá gî.

¹⁶ Tacó a yí ká suu ndâ i tàrì, ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gî.

A yí ká suu ndâ i ònó náa ndoo kù ò ndú ta ọo ndoo nó, ta ndâ i ònó náa ndoo ò ndú ta ọo ndoo lá nò.

A yí ká suu ndâ gba, ta ndâ mbe to.

A yí ká suu ndâ mbe zogo 'bá, ta ndâ mbe wotí.

Mbírì je wotí bà suu ndâ i 'dáá gî a i jì yí.

Mbírì suu ndâ i 'dáá gî tacó tí wó.

¹⁷ Yí táánò sàà kuu tí kùro o bà suu ndâ i 'dáá gî.

A wotí mì wó ká kù ẹẹ ndâ i 'dáá gî toko gbaànjé.

¹⁸ A Bìndi-Mbírì ká kù túbà kpokèjì bà co tí

jì ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta ẹẹ mì wó tí Bìndi-Mbírì nò.

Yí a ẹẹngbó 'válá.

Áá táánò jò yí tí 'viì-kírì mì ndâ ku,

tí kpédélé ku mbe 'vala 'do gbí muu'dú wó

tacó wàa yí 'ví dù tí kpédélé 'duù gbí ndâ i 'dáá gî.

¹⁹ Mbírì bàkà ẹ̀nò tacó wàa ndâ i tí nó 'dáá gbí tú yì tí Mbírì nò

'ví dù kuu gbí tú 'Viì mì yì.

²⁰ Mbírì tuu a 'Viì mì wó gí bà 'viindi kpokèjì gbí òkò tí ndú ta ndâ i muu to tí nó, ta ndâ i tàrì.

A bà cì 'Viì-mì-Mbírì mítí njèèkpè mù

ká si njembí Mbírì 'ví 'dèè gítí ndâ i 'dáá gî.

²¹ Káa yo, yo ta 'bí o táánò kù dù me 'dú 'do tí Mbírì, yo gbí ndâ o tí nó táánò a ndâ ku'dì tí Mbírì tacó njembí yo gbí o tí nó táánò a vò njembí, yo delè gbí ndâ o tí nó táánò a ndâ mbe bàkà vò i,

²² káa yí kpónó 'viindi nambeè gbí òkò tí yo ta ndú ta 'dóó ò wó ta bà cì 'Viì mì wó. Mbírì bà kaa yo mò gí mì wó tí ndâ ngbàrángà 'duù ta vò i mì yo wálá kùro wó,

²³ náa yo má ùnje gítí yúco ta njembí yo gbaànjé, yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpoò toko ta Bìndi-Mbírì, yo 'ví kofo có

ta njembí yo sósò'ô gítí i tí nó náa Banga-Ngú-Có ci yo gítí nó lá nò, Banga-Ngú-Có tí nó náa à ma ji ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, náa ye tí Páwòlò a bòò mbe kù ma nò.

Páwòlò bàkà nèté ndâ mbe kù kili ta ɽè mì Bìndi-Mbíɽì

²⁴ Tàkòcò ye kpónó peteke gítí bà kònò sé'i mì ye muu yo gí. Tacó bà kònò sé'i mì ye cee sè ndâ bà kònò sé'i mì Bìndi-Mbíɽì á muu dùi wó, tí ndâ mbe kù kili ta ɽè mì wó tí Bìndi-Mbíɽì nó gí.

²⁵ Káa àá táánò bàkà ye tí bòò mì ndâ mbe kù kili ta ɽè mì Bìndi-Mbíɽì; Mbíɽì je nèté tí nó ji ye, máa ye bàkà tacó tí yo. Nèté tí nó a bà ma Banga-Ngú-Có mì wó ji yo.

²⁶ Banga-Ngú-Có tí nó táánò a có kóó náa Mbíɽì ngùù 'do tí ndâ 'duù gbí ndâ ká o gí, káa yí kpónó 'dè gí sè ji ndâ 'duù mì wó gí.

²⁷ Mbíɽì 'dè có kóó tí nó gí sè ji ndâ 'duù mì wó, 'do ká gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó, tacó wàa, yo tí ndâ 'duù ñinó náa yo me ndâ Jùdéyà lá nó 'ví 'di ta seɽè banga có kóó tí nó. Có kóó tí nó éno máa, Bìndi-Mbíɽì kuu gbí njembí yo, tí 'duù náa yo kù koɽo có gítí bà dù gbí ngba Mbíɽì lì míti wó.

²⁸ Tacó éno, ze kù ma có tí Bìndi-Mbíɽì, ze kù ci ndâ 'duù 'dáá gí ta muu tí ze náa Mbíɽì ká je ji ze, delè kù nìbà i ji ndâ 'duù 'dáá gí ta gbèe ña muu tí nó, tacó wàa ze 'ví ya ta ndâ 'duù 'dáá gí gí kùɽo Mbíɽì tí ndâ yú 'duù mbe kù dù toko ta Bìndi-Mbíɽì.

²⁹ Ñinò a gbí nderè có tí nó náa ye kù bàkà ta nèté tí kpoò ta gbolò wotí tí nó náa Bìndi-Mbíɽì je ji ye nó ká nò.

2

¹ Go bà si yo 'ví ñò ni éno máa, ye kù bàkà nèté tí kpoò tacó tí yo, ta ndâ 'duù gbí gbata Làwòdésìyà, delè tacó tí ndâ 'bí 'duù ñinó jé mbe ñò ye ta ɽo ndú lá nó, kuu tí ye.

² Ye kù bàkà nèté tí kpoò nò, tacó bà je wotí mí gbí njembí ndú, tacó wàa ndú 'ví zè tí ndú gbí òkò tí ndú nìkì maa, wàa ndú 'ví dù toko gbaànjé. Tacó wàa muu ndú 'ví dù ngbàrángà 'i gítí bà 'di gbí có kóó mì Mbíɽì. Có kóó tí nó mì Mbíɽì tí Bìndi-Mbíɽì,

³ tí mbe njaanga njekèjì gálà bà 'di gbí-o ta muu mì Mbíɽì.

⁴ Ye 'dè có tí nó ji yo, tacó wàa yo 'ví si 'bí 'duù 'ví eendi yo ta bà toɽo bàà míti ndâ mbù 'veɽè mì wó lá.

⁵ Tacó ye kpèti me mì yo kà lá, njembí ye ká gá'dáá tí yo, tàkòcò ye delè kù peteke gítí có bà eɽe gba có mì yo tí kpoò kù tee ta njembí yo míti Bìndi-Mbíɽì nò.

Bìndi-Mbíɽì gí ta yúco 'válá

⁶ Yo lê má ùnje gítí Bìndi-Mbírì, tí Jézù tí Mbe tí ndoo gí, yo 'vala toko ta yí.

⁷ Yo 'ví nanaka mítí wó go cá tí ngbù títítí; yo sì 'bá mítí wó, yo tee njembí yo mítí wó tí kpoò, á go có tí nó náa à nìbà jì yo nò, wàa yo 'ví 'dè nìkì maa jì Mbírì ta njembí yo gbaànjé.

⁸ Yo 'ví kpolo ɾo yo, máa, 'bí 'duù 'ví bàkà yo tí ndâ i mì wó ta bà eendi yo ta ndâ sú bà nìbà i ta ɾèngbó ndú 'do ká mì ndâ 'duù muu to tí nó, ta ndâ kpo-kpò bààcì, á bìndi bà nìbà i tí nó mbe gí 'do mì Bìndi-Mbírì nó lá.

⁹ Tacó ndâ i tí nó 'dáá gbí tú Mbírì nó 'dáá gí kù 'vala gbí dī Bìndi-Mbírì.

¹⁰ Tacó éndò, ndâ i 'dáá gí kuu mì yo tacó yo kù 'vala toko ta Bìndi-Mbírì. Yí a gba mì ndâ bààcì ta ndâ gba 'dáá gí.

¹¹ Áá táánò ya ta yo gí gbí gázâ 'do gbí có bà dù yo toko ta Bìndi-Mbírì, káa à me 'duù ká waaka nje kú tí yo gbí gázâ tí nó lá. Gázâ tí nó a bà too dī yo tí nó mbe yè ta vò i gí nó 'do tí yo gí, tí gázâ náa a Bìndi-Mbírì ká bàkà .

¹² Tacó bà caka tí yo táánò 'vii ká 'vii go bà duu yo toko ta Bìndi-Mbírì, Mbírì delè táánò 'vala yo 'do gbí muu'dú yo ta ndú, á 'do gbí có bà tee njembí yo mítí wotí mì wó tí Mbírì tí mbe 'vala Bìndi-Mbírì 'do gbí muu'dú wó.

¹³ Yo táánò a ndâ ku, náa ndâ vò i mì yo, giì je bà ya yo gí gbí gázâ tacó bà 'dī kù a 'do tí yo lá mì yo gí, káa Mbírì giì 'vala yo toko ta ndâ Bìndi-Mbírì ta bà je à-cee-gí jì ndoo gítí ndâ vò i mì ndoo 'dáá gí gí.

¹⁴ Mbírì si có gítí i tí nó táánò muu ndoo náa kózò tí ndoo 'ví sì có nó mí to, ta bà gbì i tí nó mítí njèèkpè mù.

¹⁵ Bìndi-Mbírì kpò nje ndâ kpo-kpò gba ta ndâ bààcì mítí njèèkpè mù, ta bà si ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí kù nò bà ko tàkò ndú go bà ko tàkò ndâ 'duù gbí zàa ta o tí nó náa ndâ 'duù kù ko yí ta o bà kpò nje ndú mì wó nò.

¹⁶ À má éndò, yo si 'bí 'duù 'ví 'viiki yo gítí có i-zó-zò, ta có gítí pe lá. Yo delè 'ví si 'duù 'ví 'viiki yo gítí có ndâ kpo-kpò o, ta có gítí ngú pì, ta có gítí Ẹì bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà lá.

¹⁷ Ndâ i tí nó 'dáá káa ndâ tàzo i tí nó kèjì nò; cèe i tí nó kèjì nó a i mì Bìndi-Mbírì.

¹⁸ Yo 'ví si ndâ 'duù tí nó mbe kù kpomozo tí ndú ta bà mà tí ndú, máa ndâ yì a ndâ mbe kù ùlù ndâ basilì nó, 'ví zò yo lá. Ndú kù wu gbí tí ndú, máa ndâ yì a ndâ mbe kù nò ndâ i gbí Ẹì, káa gbí ndâ có mì ndú nò wálá, tacó à yè gbí muu ndú káa go ndâ i gítí miṛi ndú.

¹⁹ Nèté mì ndú káká'i ta Bìndi-Mbírì tí Kùro ndâ mbe kili ta ɾè wó nó wálá. Káa a Bìndi-Mbírì ká kù ko nje ndâ mbe

kù kili ta ɾè wó, a yí ká kù si ndú 'ví dù toko gbaànjé go bà 'deeke ndâ bà to tí 'duù mì ndâ 'bilì ta ndâ yèlè kù uu go có mì Mbírì.

Bìndi-Mbírì gí ta ngú 'válá

²⁰ Yo táánò má cì ta ndâ Bìndi-Mbírì gí, wotí mì ndâ bààcì muu to tí nó gítí yo wálá. À má éno, yo kù 'vala go i mì ndâ 'duù muu to tí nó tacó yè? Yo kù 'di ndâ ɲa có tí nó máa,

²¹ «Zèè i ɲìno lá,» «I ɲìzò 'ví di gbí nje lo lá,» «Gàà 'bí ɲìno lá,» nó tacó yè?

²² Ndâ có tí nó káa ndâ có mì ndâ 'duù á muu to tí nó, tacó à má zò i-zó-zò gí, à zò gí.

²³ Bà 'di ndâ có tí nó go tó i nó. Ndú go ndâ có mbe si 'duù 'ví zè Mbírì nìkì co tí ɲìno sàà kùro nó gí, ndú delè go ndâ có mbe si 'duù 'ví si tí wó tí i lá, delè mbe si yí 'ví kpolo tí òò wó, káa wotí tí ndú gítí ndâ i gbí kù 'duù wálá.

3

¹ Mbírì táánò 'vala yo 'do gbí ku ta ndâ Bìndi-Mbírì gí. À má éno, yo koɾo có kpolo ma a i gítí ndâ i ɲìno gbírì, tí bàndò tí nó náa Bìndi-Mbírì kù ki tí wó pí jàlàmbà mì wó gbí kù 'bì mì Mbírì tí nó.

² Yo 'ví koɾo muu yo kpolo ma a i gítí ndâ i gbírì, me gítí ndâ i muu to tí nó lá.

³ Tacó yo táánò cì gí, káa à kpónó nguù 'válá mì yo mí mì Bìndi-Mbírì tí mbe kù dù á mì ndú ta Mbírì.

⁴ Káa ta o bà 'vanda Bìndi-Mbírì tí 'válá mì yo nó wúnò gí ɾo ɾi, yo delè bà 'vanda ta ndú gí gbí ngba'o.

Ndâ ká 'válá ta ngú 'válá

⁵ Yo ziki ndâ vo-vò i tí nó ta go ndú tí yo muu to tí nó nó 'do gbí njembí yo gí: bà bàkà bangbaya, bà bàkà ndâ i ɲìno mbe 'vii á ɾo 'bá lá, bà dù ta go ndâ vò i, ta bà dù ta gbolò njembí, tí bà si ndâ i 'dáá gí tí ndâ i bà ùlù ndú go bà ùlù Mbírì.

⁶ Tacó a ndâ ɲa ndâ vò i tí nó ká kù si kpo-tàkòcò mì Mbírì 'ví tè ndâ mbe 'di có mì wó lá.

⁷ Káa yo táánò sàà kù ɾu a ndi ɲa ndâ vò i tí nó, ta o tí nó náa ndú gèè bè ndú mí muu yo gí nó.

⁸ Káa yo kpónó 'ví duu guù, wàa yo 'ví nè ndâ kòlòwò, ta kpo-tàkòcò, ta bà bàkà i ɲìno mbe kù mìlìsé tí ndâ 'bí 'duù, ta bà 'dè vò có, ta bà 'dè zu có, á mí gbí.

⁹ Yo 'ví 'dè 'véɾè á ji ndâ 'bí ka yo lá, tacó yo kpónó si ká ɲa bà 'vala ndò mì yo táánò nó, ta ndâ ká cè bà bàkà i mì wó táánò nó, mí to gí.

¹⁰ Yo kpónó kù 'vala a ngú ɲa 'válá, náa à kù 'visì muu yo ta o 'dáá gí tí ngú muu tacó bà je cè kòzò tí mbe suu yo.

¹¹ Gbí ngú ña 'válá tí nò, 'bè gbí òkò tí ndâ Ìgìrìgì, ta ndâ Jùdèyà wálá, 'bè gbí òkò tí ndâ mbe ya gí gbí gázâ ta ndâ mbe ya gí gbí gázâ lá wálá, 'bè gbí òkò tí ndâ 'duù ñìnó ta nje có mì ndú me có Ìgìrìgì lá nó, ta ndâ mbe 'di gbí-o lá, ta ndâ i-zógó-zogo, ta ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ i-zógó-zogo lá nó, wálá. I 'dáá gí káa Bìndi-Mbírì, Bìndi-Mbírì delè a mbe toko ndâ i 'dáá gí.

¹² Mbírì zè yo nìkì ma, bìndi yí gii cu 'bì wó mítí yo tí ndâ 'dóó 'duù mì wó gí. À má éno, yo 'vala ta ndâ 'duù ta pétékè có, yo bàkà nambeè ji ndâ 'duù, yo si tí yo tí i lá, yo dù tí ndâ 'dè 'duù, yo delè 'ví zèè njembí yo.

¹³ Yo kònò tí yo gbí òkò tí yo, 'bí 'duù gbí òkò tí yo má bàkà vò i ta wò, wò 'ví je à-cee-gí ji yí, á go ñìnó náa Mbe tí ndoo je ta à-cee-gí ji yo nò.

¹⁴ Káa tó bà zè tí a kpóló-kpolo i co tí ndâ i 'dáá gí, mbe kú ẹre ndâ i 'dáá gí toko gbaànjé.

¹⁵ Yo 'ví si 'dè njembí tí nó náa Bìndi-Mbírì je ji yo nó 'ví túbà kpokèji á ji yo, tacó ñìnò a nderè bà tè'é tí yo toko gbaànjé máa yo dù tí ndâ bà to tí gbèè dii nó ká nò. Nògì, yo 'dè nìkì maa ji Mbírì.

¹⁶ Yo 'ví si ndâ có mì Bìndi-Mbírì 'ví dù gbí njembí yo me gbolò. Yo nìbà i, yo delè 'ví kpo-gbì-tà-tù yo gbí òkò tí yo ta muu yo me gbolò. Yo cè cè 'do gbí wáràgà mì Mbírì ji Mbírì, yo ùlè rẹ wó gbí cè, yo cè ndâ cè tí nó náa a ci ndú ji Mbírì gí nó ji yí, ta bà 'dè nìkì maa gbí njembí yo.

¹⁷ Yo 'ví 'dè ndâ có 'dáá gí, yo delè 'ví bàkà ndâ i 'dáá gí, ta rẹ Mbe tí ndoo Jézù, ta 'dè nìkì maa ji Mbírì Buù ta rẹ mì wó.

Na bà 'vala ndò mì ndâ mbe kú kili ta rẹ mì Bìndi-Mbírì 'bá mì ndú gbí ngú 'válá

¹⁸ Yo tí ndâ nawù ndâ 'dakò 'ví 'di có mì ndâ 'dakò mì yo, tacó ñìnò a i ñìnó náa yo tí ndâ mbe kú kili ta rẹ mì Bìndi-Mbírì 'ví bàkà nó ká nò.

¹⁹ Ndâ bu niì, yo zè ndâ nawù yo nìkì maa, yo 'ví dù ta ndú 'bùrùkú-'bùrùkù lá.

²⁰ Yo tí ndâ 'viì ta o 'dáá gí 'ví 'di có mì ndâ bu yo ta nawu yo. Tacó ñìnò a i ñìnó mbe kú peteke tàkòcò Mbírì nó ká nò.

²¹ Yo tí ndâ bu ndâ 'viì, 'ví kpolo tàkòcò ndâ 'viì mì yo lá, tacó yo bà gba gbí kù ndú.

²² Yo tí ndâ i-zógó-zogo 'ví 'di có mì ndâ 'duù tí nó tí ndâ mbe tí yo muu to tí nó nó 'dáá gí. Káa yo 'ví bàkà éno me ká mítí ọ ndú tacó bà peteke tàkòcò ndú lá, yo bàkà ta njembí yo gbaànjé, tacó bà te duù mítí Mbe tí ndoo.

²³ Duù kpêtí má kù bàkà káa ña nèté yè wè, yí 'ví bàkà ta njembí wó gbaànjé, goolá yí kù bàkà a nèté mì Mbírì, me nèté mì ndâ 'duù lá.

²⁴ Yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, Mbírì bà ko mboo nèté mì yo ji yo ta bà bàkà yo tí ndâ 'viù-'bá mì wó, tacó yo kù bàkà nèté a i ji Mbe tí ndoo tí Bìndi-Mbírì.

²⁵ Káa Mbírì bà kèèndè vò i mì ndâ mbe bàkà vò i ji ndú, tacó yí me mbe ñò gbíro 'duù gítí bà waa có mì wó lá.

4

¹ Ndâ mbe tí ndâ i-zógó-zogo, yo zèè ndâ i-zógó-zogo mì yo ta tó 'bì. Yo te mí gbí muu yo máa, Mbe tí yo delè kuu gbírì.

Páwòlò kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì

² Yo nanaka muu yo mítí bà 'deke tí yo ji Mbírì. Yo 'ví kpolo tí yo, yo delè 'ví 'dè ñìkì maa ji Mbírì ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo.

³ Yo 'deke tí yo ji Mbírì máa, yí 'ví njaanga kpokèjì bà ma có kóó mì Bìndi-Mbírì ji ze. Tacó ñìnó a nderẹ̀ có tí nó náa ye kpónó kuu gbí zàà nó ká nò.

⁴ Yo 'deke tí yo ji Mbírì máa, yí 'ví si ye 'ví ma có tí nò ngbàrángà'i, á go ñìnó náa à tí nò.

⁵ Yo 'ví bàkà i ta ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì lá nó ta muu tí yo. Yo si o tí nó náa yo kuu bà gbèè to ta ndú nó tí o náa Mbírì wu ji yo tacó bà konì ndú.

⁶ Yo ta o 'dáá gí 'ví 'dè banga nje, tí nje ñìnó ta gbí a gbí nó ta ndú, tacó wàa yo 'ví ni ta bà 'visì có ji ndú 'dáá gí.

Ndâ ndòngbú 'vé

⁷ A Tikíkùsù ká bà 'dè ndâ có ñìnó náa à tí ye káá nó ji yo. Yí a tó ná'vindí ndoo, yí delè a 'duù ñìnó mbe kù bàkà nèté ta njembí wó gbaànjé, tí ka ndoo bòò mì Mbe tí ndoo.

⁸ Ye kù tuu yí tacó wàa yí 'ví 'dè ndâ có ñìnó náa à tí ze káá nó ji yo, wàa yí delè 'ví je wotí ji yo.

⁹ Ye kù tuu ndâ Tikíkùsù ji yo ta 'bí kpóló-kpolo ná'vindí ndoo mbe tee njembí wó 'dáá gí mítí Bìndi-Mbírì, ta rẹ̀ wó a Ònésimò, tí 'dóó 'duù mì yo. Ndú bà 'vanda ndi ndâ i ñìnó mbe bàkà tí mì ze káá nó gbaànjé-gbaànjé ji yo gí.

¹⁰ Àrìsitárikù tí ka ye náa ze kpónó kuu gbí zàà ta yí 'vee yo ma. Márikò tí nó tí ná'vindí Bàrànába, náa à 'dè có gítí wó á ji yo sàà gí nó, má ya gí mì yo ká, yo 'ví te wíri mítí wó.

¹¹ Dakò tí nó ta rẹ̀ wó a Jézù, náa à kù nì Júsitò mítí wó nó delè 'vee yo ma. Ndâ 'dakò tí nò a ndâ 'duù ta'ò cuki,

tí ndâ Jùdèyà ònínó, kponó náa ze kù bàkà nèté gítí 'bá mì Mbírì á ta ndú, ndú delè kù konì ye ngé ndii gî.

¹² Èpàfàràsì tí nò tí 'bí 'duù mì yo gbaànjé, tí bòò mì Bìndi-Mbírì tí Jézù nó, 'vee yo ngé ma. Yí ta o 'dáá gî kù 'deke tí wó ji Mbírì ta njembí wó gbaànjé tacó tí yo, tacó wàa yo 'ví dù tí ndâ yú 'duù, ta kponje nje yo gítí bà bàkà go có mì Mbírì wálá.

¹³ Ye bà 'dè có ta yúcó muu wó gî, máa, yí kù bàkà nèté tacó tí yo ta ndâ 'duù gbí ndâ gbata Làwòdésìyà ta Ìyèràpólìsì ta wotí ká tí .

¹⁴ Ndâ Lúkà tí nó tí tó mbe kù bàkà yeè ji ndâ 'duù nó, ta Démàsì 'vee yo.

¹⁵ Ye 'vee ndâ 'duù gbí gbata Làwòdésìyà 'dáá gî, ye delè gii 'vee niù tí nó tí Nífà, ta ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì mí 'bá mì wó nó 'dáá gî.

¹⁶ À má 'deke wáràgà tí nó ji yo gî, yo 'ví te mí gbí muu yo máa, yo 'ví ya gí bà 'deke á ji ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Làwòdésìyà. Yo delè 'ví 'deke 'bí wáràgà mì ye tí nó náa ndâ 'duù gbí gbata Làwòdésìyà bà tuu ji yo nò.

¹⁷ Yo 'ví 'dè có ji Àrìkìpúsù máa, «Te mí gbí muu lo máa, wò 'ví cee nèté tí nó náa Mbe tí ndoo je ji wò nò.»

¹⁸ Nìnó káa 'dóó ye tí Páwòlò ká kù cu ndâ 'vé tí nó mí gbí wáràgà tí nó nó ta 'bì ye ji yo. Yo 'ví ò-bà-mbí ye gbí zàà lá. Ye kù 'deke tí ye ji Mbírì máa, yí 'ví bàkà nambeè ji yo.

KPÉDÉLÉ TÈSÀLÓNÌKÀ

Kpédélé bà cu wáràgà mì Páwòlò jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Tèsàlónìkà

1 Muu ze tí ndâ mbe kù cu wáràgà tí nó a ndâ 'duù ta'ò: ñinó a ye tí Páwòlò, gii je Silivánò, gii je Tìmatéyò, ká kù cu wáràgà tí nó jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Tèsàlónìkà, tí ndâ 'duù mì ndâ Mbírì Buù, ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì. Ze kù cu wáràgà tí nó ta bà 'deke tí ze jì Mbírì máa, yí 'ví cù 'dê ngo cù wó mítí yo. Yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dê njembí yo.

Na cè bà 'vala ndâ 'duù gbí gbata Tèsàlónìkà, ta na cè bà tee njembí ndú mítí Mbírì

2 Ze ta o 'dáá gí kù 'dè ñikì maa jì Mbírì tacó tí yo 'dáá gí. Rẹ̀ yo delè jé waa 'do gbí nje ze ta o tí nó náa ze má kù 'deke tí ze jì Mbírì nó lá.

3 Bà mbí ze delè jé ta 'bí rì gbaànjé ò tí ndâ nètè tí nó náa yo kù bàkà 'do gbí có mì bà tee njembí yo á mítí wó tí Mbírì nó lá; bà mbí ze jé ò 'do tí ndâ nètè tí nó 'dáá gí náa yo kù bàkà ta tó njembí yo gítí Mbírì nó lá; à delè jé ò 'do tí bà koṛo có mì yo lì kácáá mítí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì lá.

4 Ze ò ni gí, máa, Mbírì zè yo ñikì ngé ndii gí, ndâ ná'vindí ze. Ze delè gii ò ni gí, máa, a yí ká cu 'bì wó mítí yo, máa, yo dù tí ndâ 'dóó ñinó mì yì.

5 Ze ò ni ènò gí, tacó Banga-Ngú-Có tí nó náa ze táánò ma jì yo nó me káa bodo có sínò lá. Ze ma jì yo a có ta wotí ká tí, tí wotí mì Bèri-mì-Mbírì, tí có náa ze ò ni tí yúco gí. Yo delè ò ni ènò 'do tí na 'válá tí nó náa ze táánò kù 'vala tacó tí yo si ze kuu mì yo kà nó gí.

6 Yo táánò gí tí ndâ mbe ɾu ndi ze. Yo delè gii gí tí ndâ mbe ɾu ndi Mbe tí ndoo 'do gbí bà kònò sé'i mì yo. Ndâ mbe kù mèèkè'i tí yo táánò 'dee yo kigirigii gí, káa à gii wu bà ùnje gítí Banga-Ngú-Có ta líkí'o jì yo a Bèri-mì-Mbírì.

7 Tacó ènò, ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí ndâ to Mèsidóniyà ta ndâ to Àkáyà gii ò bà kònò sé'i ta líkí'o muu Banga-Ngú-Có ni a i 'do mì yo.

8 Tacó ndú 'di me káa tàwo bà ma có mì Bìndi-Mbírì mì yo cuki lá. Có bà tee njembí yo mítí Mbírì delè wu cee muu to tí na ñinó náa gbí nderè bà 'dè có mì ze jì ndâ 'duù gítí káká'i wálá.

⁹ À ndí kpónó a ndâ 'duù ká kù dìtà ña nèté tí nó náa ze táánò 'bìtà bà bàkà gbí òkò tí yo nó jì ze. À delè káa ndâ 'duù ká kù dìtà ña bà 'visì muu yo 'do tí ndâ bààcì gítí Mbířì, ta tàwo bà bàkà nèté mì cèe Mbířì tí nó tí wu Mbířì nó mì yo jì ze.

¹⁰ À 'dáá káa ndâ 'duù ká kù 'vanda ndi có bìndi yo gítí bà gí 'Viì-mì-Mbířì 'do gbířì jì ze, 'Viì-mì-Mbířì tí nó tí Jézù, náa Mbířì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò, Jézù tí nó tí mbe 'vala ndoo á 'do kùřo kpo-tàkòcò tí nó náa Mbířì kèjì tí gítí ndâ 'duù nò.

2

Nèté mì Páwòlò gbí gbata Tèsàlónìkà

¹ Yo ta kpéétí yo ñò ni gí, máa, ze táánò co gí mì yo kà me kùnga wířì lá. Ze ya gí mì yo ta nderè, bìndi nderè mì ze nò gii yù gí, ndâ ná'vindí ze.

² Yo ñò ni gí máa, ze táánò ta 'bí o á kùřo bà ya ze gí mì yo kà 'de kpo-se-muu, ze delè gii 'de bà ñonoko ze mì ndâ 'duù gbí gbata Filípì gí. Káa áá táánò a Mbířì mì ze ká je wotí jì ze, náa ze gii ma tí ta Banga-Ngú-Có mì wó jì yo á mí kùřo ndâ kpo-kpò mbe kù jòò gbí có ta yí nò.

³ Rèngbó có tí nó náa ze kpónó kù ma jì yo nó me 'véřè lá; à me vò kóró-koró có lá; à delè me có ta tiřì ká gbí lá.

⁴ À me éno lá. À káa Mbířì 'do gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó ká ñò ze ni tí ndâ 'duù ñinó náa yì má kpili Banga-Ngú-Có jì ze, ze bà ni bà 'dòkò ndi á go yí á jì ndâ 'duù gí. À má éno, ze kù 'dè có me tacó bà peteke tàkòcò ndâ 'duù lá. Ze kù 'dè có a i tacó bà peteke tàkòcò wó tí Mbířì, tí mbe kù ñò ndâ ña có gbí njembí ze.

⁵ Yo ñò ngbárángà'i ni gí, Mbířì delè ñò ni gí máa, ze jé 'dè 'véřè jì yo tacó bà peteke tàkòcò yo nò lá. Ze delè jé bàkà tiřì tacó bà 'de i 'do tí yo lá.

⁶ Ze jé pà kpokèjì tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ùlù tí ta ze nò lá. Ze pà ndâ i tí nò 'do mì yo lá. Ze delè pà ndú 'do mì ndâ 'bí 'duù lá.

⁷ Ñinò táánò bà dù a ndâ i ñinó náa ze bà kùmùkù yo, máa, yo bàkà jì ze, sé náa ze a ndâ tú mì Bìndi-Mbířì nò, káa ze táánò ya gítí ndâ ña ñinò lá. Ze táánò dù gbí òkò tí yo ta pétékè 'bì ze, go 'bì niì mbe kù kpolo tí dó 'viì mì wó.

⁸ Tacó éno, go yo táánò tí ze ngé ndii gí. Ña go yo tí nò táánò tí ze nò! Go yo gii te ze cuki me ká gítí bà ma Banga-Ngú-Có jì yo lá. À gii te mítí ze delè a go bà 'vala ta řè mì yo. Yo táánò a ndâ wú-gbí-řé ze.

⁹ Go bà 'va mbí yo gítí ndâ ña seṛè nèté tí nó náa ze táánò kù bàkà nó kuu tí ze, ndâ ná 'vindí ze. Síí gbí o bà bàkà nèté tacó bà 'de ndâ i mì ze gítí miṛi ze ta o tí nó náa ze táánò kù ma ta Banga-Ngú-Có ji yo nó wálá. Ze táánò ñò ɾi ni lá. Ze delè ñò bèbìlì ni lá. Ze táánò kù bàkà ndâ ña seṛè nèté tí nó éno, tacó wàa, ze 'ví pèè ta mbí 'bí 'duù gbaànjé tacó 'bí i ta o tí nó náa ze táánò kù ma ta Banga-Ngú-Có ji yo nó lá.

¹⁰ Yo ñò ta ɾo yo gí, Mbíṛi delè ñò gí, máa, ze táánò kù 'vala ta yo gbí tó ña kpokèjì. Ze 'vala ta yo ta banga tí, ta tiṛi mì ze gítí yo wálá.

¹¹ Yo ñò ni gí, máa, ze táánò kù kpo-gbí-tà-tù yo ká go bà kpo-gbí-tà-tù ndâ 'viì mì bu ndú. Ze kù je wotí ji yo ká go bà je wotí mì bu ndâ 'viì á ji ndâ 'viì mì wó. Ze delè kù do mítí yo náa yo má bàkà i mbe lè gí ká go ñinó náa bu ndâ 'viì kù bàkà ta ndú.

¹² Ze táánò a ndâ mbe kù nìbà kpokèjì ñinó jáá nó ji yo. Ze a ndâ mbe kù je wotí ji yo. Ze delè a ndâ mbe kù 'deke tí ze ji yo, máa, yo 'ví co tí kpokèjì ñinó mbe kù nìkì tí Mbíṛi, tí mbe kù tè'é tí yo gí gbí ngba wó, delè tí mbe kù tè'é tí yo máa, yo 'ví dù tí ndâ bòò-gba mì yì nò.

¹³ Ze ta o 'daá gí kù 'dè nìkì maa ji Mbíṛi tacó tí yo, tacó ta o tí nó náa ze táánò ya tí ta có mì wó tí Mbíṛi gí mì yo kà nó, yo gii ùnje gítí gí. Yo ùnje gítí nó me go bà ùnje mì 'duù gítí có mbe co 'do gbí nje 'bí ka wó 'duù á muu to tí nó nó lá. Yo ùnje gítí a i go bà ùnje mì ndâ 'duù gítí có mbe co 'do gbí nje Mbíṛi. À dú káa yúco, có tí nó náa ze táánò ma ji yo nó a có mbe co 'do gbí nje Mbíṛi, à me có náa 'bí 'duù ká koṛo 'do gbí muu wó nó lá. A có tí nó mì Mbíṛi mbe dù kù bàkà nèté gbí njembí ndâ mbe ùnje gítí gí nò.

¹⁴ Tacó yo tí ndâ ná 'vindí ze kpónó kù co ká ndíri tí gbèè kpokèjì tí nó náa ndâ 'duù mì Mbíṛi mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíṛi gbí ndâ to Jùdèyà kù co tí nò. Tacó yo kù mbu ji bà mèèkè'i tí yo mì ndâ 'dóo nambe yo jé ká go ña bà mbu ndú 'bì ndâ nambe ndú tí ndâ Jùdèyà,

¹⁵ tí ndâ mbe zi Mbe tí ndoo tí Jézù. A ndâ ña ndâ 'duù tí nó táánò ká ziki ndâ 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíṛi. Áá táánò a ndú tí ndâ Jùdèyà ká kù mèèkè'i tí ze. I tí ndú a bà bàkà ndâ i ñinó mbe kù kpolo tàkòcò Mbíṛi, gii je bà jòò gbí có ta ndâ 'duù 'daá gí.

¹⁶ A ndú táánò ká kù bàkà bà jòò gbí có, ta bà nè kpokèjì bà ma có mì Mbíṛi ji ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó 'do tí ze, tacó wàa ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó 'ví 'de ta 'válá lá. Ndú kù bàkà vò i ká mí pí ka wó vò i. Káa ndú bà 'de mbèlè kpo-tàkòcò mì Mbíṛi mítí ndú.

Go bà co wìri gí Tèsàlónikà káká'i kuu tí Páwòlò

¹⁷ Káa à má gítí ze, ndâ ná'vindí ze, 'do tí o tí nó táánò náa ndoo njèè ta gbí òkò tí ndoo ta làmbu o nó, à káa kùfolofo dìi ze ká káá, káa njembí ze 'dáá gí a i mì yo kà. Ze bàkà ña i muu to tí nó cee gí, tacó wàa ndoo 'ví ñò ta tí ndoo káká'i,

¹⁸ tacó kô'o tí yo bàkà có bà zi ze gí. 'Dóó ye tí Páwòlò nó bàkà dú káa ndi ye tacó bà ñò yo, káa Vò-'duù-tí-nò nè kpokèjì 'do tí ye gí.

¹⁹ Yo kù koṛo có máa a ndâ 'di ká bà te líkí'o mítí ze kùṛo Mbe tí ndoo tí Jézù ta o bà gí yí wúnò? À me yo lá? A yo wúnò ká bà dù tí ndâ ngbù èré náa ze bà seke mí gbí muu ze, kù d̀l̀ù ta tí ze ta ña wálá kùṛo Mbe tí ndoo tí Jézù.

²⁰ Tacó a yo ká kù mba ze. À delè káa yo ká kù peteke tàkòcò ze.

3

¹ Bà zèè njembí ze gítí bà njèè gbí òkò tí ndoo dúú kù ya tí mâ giì co tí ze gí, ndòngbù có mì ze giì dù éno máa, à ñikí tí ze á bà tuu Timàtéyò ya tí ji yo kà, wàa ze ta Silivánò 'ví dù ñindi ze gbí gbata Àtínà.

² Tacó éno, ze giì tuu Timàtéyò tí ná'vindí ze, tí ka ze náa ze kù bàkà nèté mì Mbíri tí nèté bà ma Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbíri ta ndú nó, máa, yí 'ví ya gí bà konì yo ta bà sè ta nèté gítí bà tee njembí yo mítí Mbíri mí tà to tí kpòd.

³ Ze bàkà éno tacó wàa, njembí yo 'dáá gí 'ví me ta duù gbí ña vò o tí nó náa yo kpónó gbí ñò. Yo delè ta kpéétí yo ñò ni gí, máa, ñìnò a ña ñindi ndoo gbí tú ndoo.

⁴ Tacó ze táánò kù ci yo ta o tí nó náa ze kuu tí mì yo kà nó éno máa, «O bà mèèkè'i tí yo mì ndâ 'duù ká kèjì! O bà mèèkè'i tí yo mì ndâ 'duù ká kèjì!» Káa à kpónó nò a yí náa yo kù ñò mítí yo nò.

⁵ Ye táánò tuu Timàtéyò nò éno máa, yí ya gí bà ñò máa, yo ká kpòd kù tee njembí yo mítí Mbíri wè? Tacó ré ze kaṛa ta gúku gí, máa ndâ-'bì-lá, wotí mì Vò-'duù-tí-nò mbe kù eendi ndâ 'duù gítí vò i nó bà ndii muu wotí mì yo, tí ña ñìnó náa ndâ nèté tí nó náa ze táánò bàkà gbí òkò tí yo kà nó bà ya sínò.

⁶ Káa Timàtéyò giì dele ndi wó 'do mì yo kà ji ze ta ngú có mbe peteke tàkòcò ze éno máa, yo kù tee njembí yo mítí Mbíri, yo kù 'vala ta ndâ 'duù ta tó njembí yo, tàkòcò yo ta o 'dáá gí ká pétékè'i gítí ze, yí delè giì 'dè có ji ze máa, kô'o tí ze bà ziki yo kà gí, go ñìnó náa kô'o tí yo kù kaṛaka ta ré ze káá gí ñò.

⁷ A có bà tee njembí yo mítí Mbírì nò ká kù 'dèè njembí ze gbí ndâ ña bà mèèkè'i tí nó náa à kù mèèkè mítí ze kàà nô, ndâ ná'vindí ze.

⁸ Njembí ze kpónó ki tí to gî, tacó ze 'di gî máa, 'bì yo ká kácáá kuu tí Mbe tí ndoo.

⁹ Ze kpónó 'ví 'dè ñikì maa ji Mbírì gbí ña nje có yè gítí ña bà peteke tàkòcò ze tí nó náa ze kpónó tí kuu kùro wó tí Mbírì tacó tí yo nó!

¹⁰ Ze kù 'deke tí ze ji Mbírì ta síí gbí wálá, tacó wàa, yí 'ví si ndoo 'ví 'de tí ndoo káká'i. Tacó wàa, ze 'ví je ndâ 'bí i ñinó mbe gboo 'do tí bà tee njembí yo mítí wó tí Mbírì gí nó ji yo.

¹¹ Ze kù 'deke tí ze ji yí tí Mbírì tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, ndú 'ví 'viindi kpokèjì bà ya gí mì yo kà ji ze.

¹² Ze kù 'deke tí ze éno máa, Mbe tí ndoo 'ví je bà 'vala ta tó njembí mí gbí òkò tí yo ji yo, yí delè 'ví si yo 'ví 'vala ta ndâ 'bí tende 'duù ta tó njembí yo á go cè bà 'vala ndoo ta ndoo.

¹³ Tacó wàa yí 'ví bàkà yo tí ndâ 'duù ñinó ta bà lê tí yo wálá, náa yí tí Mbírì kaa yo mò gí mì wó gí á kùro wó tí Mbírì mì ndoo tí Bu ndoo, ta o bà gí ndâ Mbe tí ndoo Jézù ta ndâ tó 'duù mì wó wúnò.

4

Ña bà 'vala ndò ñinó mbe kù peteke tàkòcò Mbírì nò

¹ À má éno, ze kpónó kù wa ji yo a gbí ta rè mì Mbe tí ndoo Jézù éno máa, yo káká'i 'ví ne 'do tí ña kpokèjì 'válá ñinó mbe kù peteke tàkòcò Mbírì, náa yo táánò ñò 'do mì ze nó lá, ndâ ná'vindí ze. Yo có ká tí gbèe kpokèjì tí nò, á go ñinò náa yo kpónó kuu nje nò dúú kù ya tí .

² Tacó yo ñò ndâ i tí nó náa ze táánò ñibà ndú ji yo á 'do gbí wotí mì Mbe tí ndoo Jézù nó ni gí.

³ Có gbí njembí Mbírì gítí yo éno máa, yo 'ví dù tí ndâ tó 'duù, wàa yo 'dáá gí 'ví dù janga-jàngá gí ndiù á 'do tí ndâ vò i. Yo delè 'dáá gí 'ví dù tí ndâ ngbàrangà 'duù mbe kù kù'ba 'do tí bà bàkà bangbaya.

⁴ Wàa yo 'dáá gí 'ví kò niù gbí tó kpokèjì náa ndâ 'duù kù te duù mítí ,

⁵ yo dù ta go bà dù ta ndâ niù sàkàmàa go i mì ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà peteke tàkòcò Mbírì ni lá nó lá.

⁶ Có gbí njembí Mbírì gítí yo delè éno máa, 'bí 'duù 'ví gírì'o ta 'viya gítí ná'vindí wó ta bà tèrì cikii nawù wó nó lá. Ze táánò 'dè có tí nó ji yo sàà kùro gí. Ze delè gii ci yo

énó máa, Mbíri bà waa có mítí ndâ mbe bàkà ña i-'viya tí nò ta wotí ká tí nò gî.

⁷ Mbíri táánò tè'é tí ndoo me gítí gílìnì lá; yí tè'é tí ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù tí ndâ 'dóó ñinó mì wó tí Mbíri. Yí tè'é tí ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù janga-jàngá gí ndiì 'do tí ndâ vò i.

⁸ À má éno, 'duù má nè tù wó 'do tí bà 'di có tí nó náa ze kù 'dè nó gî, yí kù nè tù wó nò me 'do tí bà 'di có mì ze tí ndâ 'duù go yí lá, yí kù nè a i 'do tí bà 'di có mì Mbíri tí mbe je Bèri mì wó tí Mbíri jì yí tí 'duù tí nò.

⁹ À má gítí có bà zè ndâ ná'vindi yo nìkì maa, nderè bà cu wáràgà mì 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ze á jì yo gítí ñinó wálá, tacó Mbíri táánò ñibà ñinó jì yo gí.

¹⁰ À delè dú káa yúco máa, yo kpónó kù zè ndâ ná'vindi yo gbí ndâ to Mèsidóniyà 'dáá gî nìkì maa. Káa ze kpónó kù 'deke a tí ze jì yo tí ndâ ná'vindi ze éno máa, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo dúú kù ya tí gí kùro nìkì ndiì ñinó náa yo kù bàkà kpónó nó gî.

¹¹ Yo bàkà wotí gítí éno máa, gbínje 'ví dù gbí òkò tí yo lá. Bìndi , yo 'ví koṛo có me gbolò a i gítí bà bàkà nèté tacó bà 'de i-zó-zò mì yo, á go có tí nó náa ze táánò 'dè jì yo nò.

¹² Yo ko tí yo ta 'bì yo, tacó wàa, ndâ 'bí tende 'duù 'ví ùlù ta rè yo éno máa, yo me ndâ mbe kù zò i gbí wu'o mì ndâ 'bí 'duù nò lá.

O bà gí Mbe tí ndoo wúnò

¹³ Go bà 'dè có jì yo gítí ndâ ku kuu tí ze, ndâ ná'vindi ze. Yo si bà dù ta sé có gbí njembí yo ngé ndiì gí tacó tí ndâ 'bí ka yo ñinó mbe cì gí nó mí to. Tacó ñinó a ña i mì ndâ 'duù ñinó mbe koṛo có gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó ká nò.

¹⁴ Ndoò lê má ùnje gî, máa, Jézù táánò cì gî, bìndi yí gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gî, gbí éno máa, Mbíri bà 'vala ndi ndâ 'bí ka ndoo ñinó mbe cì gí nó 'do gbí muu'dú ndú ta rè mì Jézù, ká go bà 'vala ndi wó tí Jézù nò, bìndi a yí tí Jézù ká bà gí gí bà tè kùro ndú ya tí gí gbíri.

¹⁵ Có tí nó náa ze kpónó kèjì gí bà 'dè jì yo nó a có mbe co 'do gbí nje Mbíri. Kòcò Mbíri éno máa, ta o bà gí Mbe tí ndoo káká'i wúnò, ndoo tí ndâ 'duù ñinó tí ndâ wu 'duù ta rì tí nò nó bà yee mì wó kùro si ndâ 'duù ñinó mbe cì sàà gí nó mí ndiì wálá.

¹⁶ Tacó ta o tí nò, à káa 'dóó Mbe tí ndoo ká bà gí 'do gbíri gí muu to tí nò. Yí bà gí gí bà 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà. Bìndi , kùro ndâ basili mì Mbíri bà gii tè'é tí ndâ 'duù. Gbí mòngò mì Mbíri bà gii me tí, bìndi ndâ 'duù ñinó tí ndâ

'duù mì Bìndi-Mbírì mbe cì sàà gî nó ká bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú á kùro má kózò gî nó,

¹⁷ àá bà gii tè'é tí ndoo tí ndâ 'duù ñinó mbe cì lá nó á gí mì ndú gbí kùlù mù tàrì, tacó wàa, ndoo 'ví kaa toko gbaanjé ta ndú ya gí kùro Mbe tí ndoo gbí pípirì, gí bà dù ngbé kà á mì ndoo ta ndú kà.

¹⁸ À má éno, yo yii tí yo gbí òkò tí yo ta o ku ta ndâ có tí nò.

5

Yo 'viindi tí yo á gítí o bà gì Mbe tí ndoo

¹ Káa à má gítí sè ndâ sili, ta ndâ pì, ta ndâ o bà bàkà tí mì ndâ i tí nò, ze bà cu mbè có gítí ndú ji yo wálá, ndâ ná'vindí ze,

² tacó yo ta kpéetí yo ñò ni gî, máa, o bà gì Mbe tí ndoo káká'i wúnò bà dù go bà gì mbe ngbà ta bèbilì.

³ Ndâ 'duù ta o tí nò bà dù kù koṛo có máa, «Vò i wálá.» Káa ndú gii gu maa káa ndii ta bà gbo ndú mì vò i, go bà gbaaka nù mì gó-káyì, bìndi 'bí i náa ndú bà bàkà nó wálá.

⁴ Káa yo kpónó kù 'vala me gbí 'dí'di'o tacó wàa o tí nò 'ví gbaaka tí ta yo á go bà gbaaka yo mì mbe ngbà nò lá, ndâ ná'vindí ze.

⁵ Tacó yo 'dáá gî a ndâ 'vii gbí ngba'o, tí ndâ 'vii gbí ngbàà rì. Ndoò ta ndoo 'dáá gî me ndâ 'duù gbí 'dí'di'o lá.

⁶ À má éno, ndoo tèrì á go i mì ndâ 'bí 'duù lá. Ndoò dù tí zò'o ta ṛo ndoo ngbáràngà'i.

⁷ Tacó ndâ mbe tèrì kù tèrì a i ta bèbilì. Ndâ mbe kù sa ta pe delè kù sa a i ta bèbilì.

⁸ Káa ndoo a ndâ 'duù gbí ngba rì, à má éno, ndoo dù ta ṛo ndoo ngbáràngà'i. Ndoò si bà tee njembí ndoo mítí Mbírì, gii je bà zè Mbírì nìkì maa, 'ví dù go kùngù tacó bà lì ta zí'i 'do tí ndoo gbí gó. Wàa, bà koṛo có lì mítí Mbírì 'ví dù tí i bà lì mù 'do tí muu ndoo gbí gó.

⁹ Mbírì táánò cu 'bì wó mítí ndoo me tacó bà mbu ndoo gí tàkò có mì kpo-tàkòcò mì wó lá. Yí bàkà a i tacó bà 'vala ndoo ta ṛè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì,

¹⁰ tí mbe cì tacó tí ndoo. Tacó wàa, ndoo 'ví dù toko ta ndú si ndoo kpónó kù 'vala muu to tí nó nò; delè tacó ndoo 'ví dù toko ta ndú bìndi bà cì ndoo.

¹¹ À má éno, yo je wotí ji ndâ 'bí ka yo. Yo konì tí yo gbí òkò tí yo á go ñinó náa yo kù bàkà kpónó nò.

Ndòngbú có

¹² Ze kù 'deke a tí ze ji yo éno máa, yo 'ví te duù mítí ndâ 'duù ñinó tí ndâ kpo 'duù kùro yo, mbe kù bàkà nètè bà

nìbà tó kpokèjì jì yo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo nô, ndâ ná'vindiré ze.

¹³ Yo te duù mí tí ndú ndii bà te duù mì yo mí tí sè ndâ 'duù 'dáá gî. Yo 'dè nìkì maa jì ndú tacó nèté tí nò náa ndú kù bàkà nò. Yo delè 'ví 'vala gbí òkò tí yo nìkì maa.

¹⁴ Ze kù yù 'do mì yo a nambeè éno máa, yo 'ví 'dè có gítí bà bàkà nèté jì ndâ mbe kpó tí kpoò, ndâ ná'vindiré ze. Yo je wotí jì ndâ 'duù ònó á gbí òkò tí yo ta wotí bà te ọ̀ ndú gí yaà kùro ndâ 'duù á tí ndú wálá nô. Yo koni ndâ 'duù ònó ta wotí tí ndú wálá nô. Yo delè 'ví kònò ndâ 'duù 'dáá gî.

¹⁵ Yo kèèndè vò i gbí òkò tí yo lá. À 'ví dù gbí njembí yo ta o 'dáá gí káa có gítí bà bàkà tó i gbí òkò tí yo, ta có gítí bà bàkà tó i jì ndâ 'bí tende 'duù.

¹⁶ Yo 'ví dù ta pètékè tàkòcò yo ta o 'dáá gî.

¹⁷ Yo 'ví kàrà tà bà 'deke tí yo jì Mbírì lá.

¹⁸ Yo má gbí dà, yo 'ví 'dè nìkì maa jì Mbírì, à delè má volo mí tí yo gî, yo má gbí mbúlùwu, yo 'ví 'dè nìkì maa jì yí, tacó ònó a ọ̀ có ònó náa à gbí njembí wó gítí yo tí ndâ mbe kù 'vala ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì tí Jézù nó ká nò.

¹⁹ Yo 'ví 'buuku muu wotí mì Bèrì-mì-Mbírì lá.

²⁰ Yo delè 'ví go 'vèrè mí tí có ònó náa a Mbírì ká wu mí gbí nje 'duù nó lá.

²¹ Yo 'viiki gbí có kùro má kózò gi. Yo má 'de có tí nò tí yúco, yo 'ví nanaka muu yo mí tí ,

²² káa yo má 'de tí 've có, yo 'ví mò tí yo 'do tí ndâ 've i 'dáá gí gî.

²³ Ze kù 'deke tí ze jì Mbírì tí mbe kù je tó bà dù ndò jì ndâ 'duù, máa, yí 'ví kaa yo mò gí mì wó. Yí 'ví si yo 'ví dù ta gbí dui yo nìkì maa, ta bà lè tí yo wálá, ta vò i tí lílì yo wálá, ta njembí yo ngbárángà'i kù ù ta ndi bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì.

²⁴ Mbírì tí mbe tè'è tí yo bà si yo 'ví dù tí ndâ mbe bàkà sólo i wálá, tacó yí me mbe ne 'do tí po ngo nje wó lá.

²⁵ Yo 'deke tí yo jì Mbírì tacó tí ze, ndâ ná'vindiré ze.

²⁶ Yo 'vee ndâ ná'vindiré ze ká ta njembí bà zè Mbírì tacó tí ze.

²⁷ Ye kù be jì yo a tí Mbe tí ndoo éno máa, yo 'ví 'deke wáràgà tí nó jì ndâ ná'vindiré ndoo á mì yo ká 'dáá gî.

²⁸ Nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì 'ví dù ta yo.

BÀ SÓ TÈSÀLÓNÌKÀ

Bà só bà cu wáràgà mì Páwòlò jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Tèsàlónìkà

¹ Muu ze tí ndâ mbe kù cu wáràgà tí nó a ndâ 'duù ta'ò: ñinó a ye tí Páwòlò, gii je ndâ Silivánò ta Tímàtéyò. Ze kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndâ 'duù mì Mbírì tí Bu ndoo, tí ndâ 'duù mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì mí gbí gbata Tèsàlónìkà.

² Ze kù 'deke tí ze jì Mbírì tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, ndú 'ví cù 'dè ngo cù ndú mítí yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Bà waa có ta o bà gí Bìndi-Mbírì wúnò

³ Áá mì ze a nderẹ̀ tacó bà 'dè nìkì maa jì Mbírì go ñinó náa à tí tacó tí yo 'dáá gí, ndâ ná'vindí ze, tacó yo kpónó kù tee njembí yo mítí Mbírì ta wotí tí ndii ñinó sàà kùro gí. Yo delè kù zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì ta banga tí ngé ndii gí.

⁴ Ze kù mba tí ze ta rẹ̀ yo kùro ndâ 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì, tacó à tà kpèti má kù pèè mbí yo ta bà mèèkè'i tí yo, yo kpòò kù tee káa njembí yo mítí Mbírì.

⁵ Gbí có bà tee njembí yo kácáá mítí Mbírì nò éno máa, yo nò ni gí máa, yí a mbe waa yúco. Káa mboo tàkò ña i tí nò náa yo kù me nò a bà bàkà yo mì Mbírì tí ndâ bòò-gba mì wó tí Mbírì.

⁶ Mbírì bà waa có ta yúco, yí bà kèèndè mbugo tí nó náa yo kuu gbí nó á mítí ndâ mbe kù mbu yo nó gí.

⁷ Bìndi yí bà kaa yo tí ndâ 'duù tí nó náa à kpónó kù mèèkè'i tí yo nó mítí tó bàndò tí nó náa yí bà kaa ze mítí nó ta o bà túbà tí Jézù mì wó 'do gbírì ta ndâ basìlì mì wó tí Mbírì, náa yí je wotí jì ndú.

⁸ Jézù ta o tí nò bà da nó gí co gbí ngba wu gí bà kèèndè có ndâ vò i mì ndâ mbe si Mbírì tí có lá, ta ndâ mbe biya bà ùnje gítí Bànga-Ngú-Có mì wó tí Jézù tí Mbe tí ndoo, jì ndú.

⁹ Ndâ ña ndâ 'duù tí nò bà mbu jì bà waa có mítí ndú, éno máa, ndú 'ví dù tí ndâ voló-volo 'duù dúú bà ya tí, gii je bà mò ndú 'do kùro Mbe tí ndoo gí, à delè bà mò ndú 'do gbí ngba wotí mì wó gí.

¹⁰ Yí bà me ndâ i tí nò a i ta o tí nó náa yí bà gí tí, tacó wàa, ndâ 'duù tí nó náa yí kaa ndú mò gí mì wó gí nó 'ví ùlù yí, ta bà te duù mítí wó nò. Yo ta o tí nò delè bà dù kuu

gbí òkò tí ndâ mbe kù ùlù Jézù, tacó yo ùnje gítí yúcó tí nó náa ze táánò 'dè ji yo nó gî.

¹¹ Nìnò a nderè bà 'deke tí ze ji Mbírì ta o 'dáá gî ká nò. Ze kù yù nambeè 'do mì wó, máa, yí 'ví si yo 'ví dù tí ndâ 'duù mbe 'vii tí ndâ 'duù nìnó náa yí tè'é tí ndú gî, yí delè ta wotí mì wó 'ví si yo 'ví bàkà go ndâ tó có tí nó 'dáá gbí njembí yo nô, tacó wàa, yo 'ví cee ta nèté tí nó náa yo kù bàkà yee tí kpónó nó 'do gbí có mì bà tee njembí yo mítí wó.

¹² Gbí ña kpokèjì tí nò, ndâ 'duù bà ùlù rẹ Mbe tí ndoo Jézù 'do gbí có mì yo, ndú delè bà ùlù rẹ yo 'do gbí có mì wó, á 'do gbí nambeè mì Mbírì, delè 'do gbí nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì.

2

Vò-'duù-tí-nò

¹ À má gítí Rì bà gì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì, ta có gítí bà kili ndoo toko gbaànjé mí mì ndoo ta ndú ta Rì tí nò,

² kòcò ze ji yo éno máa, yo 'ví co ká ngé kù gu ta gúku 'do gbí có mì 'bí 'duù mbe bàkà tí wó tí mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì, ta ndâ mbe kù fiini có éno máa, Rì tí nò co sàà gî nó lá. Njembí yo delè 'ví mù 'do gbí có mì 'bí 'duù mbe 'dè 'vére ji yo éno máa, a ze ká cu wàràgà ji yì ta ña có tí nó nò lá.

³ Yo si 'bí 'duù 'ví eendi yo gítí bà kojo ña ndâ có tí nó lá. Tacó Rì tí nò tí Rì bà gì Mbe tí ndoo nò bà co a i bindi bà gì 'duù tí nó tí gbolò mbe kù gbì gbí njembí wó gítí vò i ta Mbírì nô. 'Duù tí nó náa muu wó bà 'va tí to nò,

⁴ a mbe kù jòò gbí có ta ndâ bààci 'dáá gî. Yí delè a mbe si tí wó tí i ndii ndâ i tí nó náa ndâ 'duù kù ci i ji ndú nó 'dáá gî. Yí si tí wó tí gbolò i tí ña nìnó náa ndú kpónó nje bá ta Mbírì ká gbaànjé. Yí delè kpónó kù kò kò ji ndâ 'duù máa, yì lá a Mbírì.

⁵ Bà mbí yo ó-ò? Ye táánò 'dè có gítí bà co Rì bà gì Bindi-Mbírì nò ji yo ta o tí nó náa ye táánò kuu mì yo kà nó lá?

⁶ Yo delè nò i tí nó mbe kù zèè 'duù tí nó ta yúcó mì wó wálá nó, tii mí to, di tí o bà co Rì tí nó náa à ci nó, ni gî.

⁷ Bà jòò gbí có ta Bindi-Mbírì kpónó kuu tí, káa, a i náa à kù bàkà tí a i gbí ña kpokèjì nìnó náa bà 'di gbí kpò ndâ 'duù muu to tí nó gî, yee tí o tí nó náa à má mò i tí nó mbe kù nè kpokèjì 'do tí nó á 'do tí kpokèjì má kózò gî,

⁸ bindi 'duù tí nó tí mbe kù gbì gbí njembí wó gítí vò i ta Mbírì nò bà gii co gí gbí ngbàà rì. Bindi Mbe tí ndoo Jézù bà gii zi yí, ta bà òlò woò gbí nje wó mítí wó, bà co Jézù ta ngba wó bà zi yí gî.

⁹ Bà gí 'duù tí nò tí mbe kù gbí njembí wó gítí vò i ta Mbíri nò bà dù a i ta wotí mì Vò-'duù-tí-nò. Yí bà gí gí bà bàkà ndâ mbù serè ta gbí ndú wálá, ta bà túbà ndâ mbó, ta bà bàkà ndâ kpo-kpò i,

¹⁰ ta bà bàkà ndâ vo-vò tiri tacó bà ee ta ndi ndâ 'duù ñinó tí ndâ kánjí ku nò, tacó ndú biya bà dù ta go yúcó, tacó wàa ndâ yí 'ví 'de tí ta 'válá nò gí.

¹¹ Tacó éno, Mbíri kù tuu vò muu ji ndú, tacó wàa, ndú 'ví ùnje ká gítí 'verè.

¹² Mbíri bàkà éno tacó bà waa có mítí ndâ mbe si bà co tí kpokèjì ñinó jáá nó mí to, káa àá gii ñikí tí ndú a bà co tí lókó-loko kpokèjì nò.

Mbíri cu 'bì wó mítí yo tacó bà 'vala yo

¹³ Káa àá mì ze a nderè tacó bà 'dè ñikí maa ji Mbíri tacó tí yo ta o 'dáá gí, ndâ ná'vindí ze, tí ndâ wú-gbírè Mbe tí ndoo. Tacó Mbíri táánò cu 'bì wó mítí yo 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó tacó bà 'vala yo ta bà bàkà yo mì Bèri-mi-Mbíri tí ndâ ngbárángà 'duù, delè ta ba ùnje mì yo gítí yúcó.

¹⁴ Mbíri tè'é tí yo tacó bà 'vala yo nò a i 'do gbí bà ma Banga-Ngú-Có mì ze ji yo, tacó wàa yo 'ví 'de tí ta bàndò bà dù yo ñindi yo gbí ngba Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri.

¹⁵ À má éno, yo 'dò kò yo mí to tí kpoò, wàa yo 'ví kpolo tí có tí nó náa ze táánò 'dè ji yo ta nje ze, ze delè gii cu ji yo ta wáràgà nò, ndâ ná'vindí ze.

¹⁶ Ze kù 'deke tí ze tacó tí yo ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, ze delè kù 'deke tí ze ji Mbíri tí Bu ndoo, tí mbe kù zè ndoo ñikí maa, náa yí gii je tí ta 'dè njembí ji ndoo dúú kù ya tí, gii toko ta bà koṛo tó có gítí 'válá bìndi ku mì ndoo, á 'do gbí nambeè mì wó,

¹⁷ éno máa, ndú 'ví si njembí yo 'ví dù tí yú njembí gbí bà bàkà ña ndâ tó i 'dáá gí, delè gbí bà 'dè yúcó.

3

Yo 'deke tí yo ji Mbíri tacó tí ze

¹ Ndòngbú có mì ze ji yo 'ví éno máa, yo 'deke tí yo ji Mbíri tacó tí ze, ndâ ná'vindí ze. Yo 'deke tí yo ji Mbíri, tacó wàa, yí 'ví si có mì Mbe tí ndoo 'ví 'vèè gálà-gálà, wàa ndâ 'duù tí nó mbe 'di nó 'ví te duù mítí, á go ñinó náa yo kpónó kù te ta duù mítí nò.

² Yo delè 'ví 'deke tí yo éno máa, yí tí Mbíri 'ví 'vala ze á 'do 'bì ndâ mbe vò muu tí nó tí ndâ voló-volo 'duù nó, tacó ndâ mbe tee njembí ndú mítí Mbíri lá nó ògbù ngé.

³ Káa Mbe tí ndoo me mbe 'dè có gî, wàa yí giì ònòkò gbí 'bá wó 'do tí po ngo nje wó gî nò lá. Yí bà je wotí ji yo gî, yí delè bà kpolo tí yo 'do tí Vò-'duù-tí-nò gî.

⁴ Káa à má gítí yo, ze bà be tí Mbe tí ndoo gî, máa, yo kpónó kù bàkà ndâ i tí nó náa ze táánò 'dè có gítí ndú ji yo nò, yo delè bà bàkà ndú kpòò kù ya tí gí kùrò.

⁵ Ze kù 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo éno máa, yí 'ví 'visì njembí yo tí njembí ndâ mbe ò tó bà zè tí mì Mbírì ni , yí delè 'ví si yo 'ví dù tí ndâ 'duù ònò mbe kù kònò vò i go i mì Bìndi-Mbírì nò.

Kózò tí yo 'ví bàkà nètè

⁶ Ze kù 'dè có ji yo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, ndâ ná'vindí ze, éno máa, yo dù gí ndù 'do tí ndâ ná'vindí ndoo ònò ta go bà bàkà nètè tí ndú wálá, mbe kù 'vala me go ò bà 'vala ndò tí nó náa ze táánò kpili ji yo nó lá nò.

⁷ Tacó yo ta kpéétí yo ò ni gî, éno máa, nètè mì yo a bà mèlè ndi ze. Káa yo ò ta ọ̀ yo gí máa, ze táánò ta o tí nó náa ze kuu mì yo kà nó me ndâ mbe kẹ̀-ọ̀ lá.

⁸ Ze táánò me ndâ mbe kù lẹ̀ 'bì ze gí tà i 'do mì 'bí 'duù sínò lá. Jé lá! Ze táánò kù zò i 'do ká gbí bà ka wu'o mì ze. Ze táánò wu gbí gó ọ̀ gítí nètè mì ze lá, ze delè wu gbí bèbìlì lá. Ze bàkà éno tacó wàa, ze 'ví ba gbímbí yo ta bà zò-mítí-yo nò lá.

⁹ Ze táánò kù ziki tí ze ta bà bàkà nètè rẹ̀'rẹ̀-rẹ̀ bẹ̀ ta wu'o nò, me tacó máa yúcó mì ze tacó bà 'dè có ji yo éno máa, yo je i ònò ji ze, yo bàkà éno ji ze, wálá nò, lá. Ze bàkà éno a i tacó bà túbà bà bàkà nètè ji yo, tacó wàa yo 'ví bàkà go yí.

¹⁰ Ze táánò 'dè có ji yo si ze kuu mì yo kà nó éno máa, 'duù má biya bà bàkà nètè gî, yí 'ví zò i lá, nò gî.

¹¹ Káa ze kpónó kù 'di có éno máa, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo kà a ndâ vo-vò mbe kpó, ta go bà tee 'bì ndú mítí nètè tí ndú wálá. À tí ndú káa go bà yuu nje ndú gí gbí có mì ndâ 'bí 'duù ta rẹ̀ ndú gbí wálá.

¹² Ze kù 'dè có ji ndâ òa ndâ 'duù tí nò ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì éno máa, ndú si òa nètè tí nò mí to, wàa ndú 'ví bàkà a nètè tacó bà 'de ta i bà ko ta tí ndú.

¹³ Wo yo 'ví co ta bà bàkà i ònò náa à tí nó lá, ndâ ná'vindí ze.

¹⁴ 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo má biya bà 'di có tí nó náa ze cu mí gbí wáràgà tí nó nó gî, yo 'ví kù'ba 'do tí 'duù tí nò. Nètè mì yo 'ví dù ta yí káká'i wálá. Tacó wàa, yí 'ví ònò tí ni éno máa, kpokẹ̀jì tí nó náa yì kù co tí nò a lókó-loko kpokẹ̀jì.

¹⁵ Káa yo 'ví mèèkè'i tí wó go bà mèèkè'i tí ku'dì nó lá. Yo kpo-gbí-tà-tù wó, tacó yí a ná'vindí yo, tacó wàa, yí 'ví dele ta ndí wó gítí jáá kpokèjì.

Ndòngbú có

¹⁶ Ze kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo, tí mbe kù si ndâ 'duù kù dù nìkì maa, éno máa, yí 'ví si yo 'ví dù nìkì maa ta o 'dáá gí, gbí ña ndâ kpokèjì 'dáá gí. Mbe tí ndoo 'ví dù ta yo ta o 'dáá gí.

¹⁷ Ñinó a ye tí Páwòlò ká kù cu ndâ 'vé tí nó jì yo mí gbí wáràgà tí nó ta 'dóó 'bì ye. Ñinó a mbó ndi 'bì ye gbí ndâ wáràgà mì ye 'dáá gí ká nô. Ñinó a cè ña bà cu wáràgà mì ye ká nô.

¹⁸ Ye kù yù nambeè 'do mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri tacó tí yo 'dáá gí.

KPÉDÉLÉ TÌMÀTÉYÒ

Kpédélé bà cu wáràgà mì Páwòlò jì Tìmatéyò

¹ Njìno a ye tí Páwòlò, tí tú mì Bìndi-Mbíri tí Jézù. Ye gí tí tú mì Bìndi-Mbíri go có mì Mbíri tí mbe 'vala ndoo, delè go có mì wó tí Bìndi-Mbíri tí Jézù tí nó, náa ndoo kù koṛo 'vála li mítí wó nò. Ye kù cu wáràgà tí nó.

² Ji wò tí Tìmatéyò, tí 'dóó 'vii mì ye, náa ndà só ta ndà kù tee njembí ndà mítí Bìndi-Mbíri. Ye kù 'deke tí ye ji Bu ndoo tí Mbíri, ye delè kù 'deke tí ye ji Bìndi-Mbíri tí Jézù, tí Mbe tí ndoo, máa ndú 'ví bàkà nambeè mì ndú, wàa ndú 'ví nò yè ɾo lo. Ndú delè 'ví si wò 'ví dù ta 'dê njembí lo.

³ Ye táánò ci wò ta o tí nó náa ye kù ya gí tàkò to Mèsidóniyà nó, máa wò 'ví co 'do gbí gbata Éfàsù lá. Tacó wàa wò 'ví nò ta có gítí ndâ ña ndâ 'duù tí nó mbe kù nìbà ndâ sú có ji ndâ 'duù á bìndi có mì Mbíri nò.

⁴ Nèté mì ña ndâ 'duù tí nò a bà je mbí ndú kpolo ma mítí ndâ tà-ká-tà mì ndâ ká gù ndú, ta bà 'deke ndâ ɾè ndâ ká gù ndú mèè ji ndâ 'duù. Káa ndâ ña ndâ i tí nò náa ndú kù bàkà nò a ndâ i mbe kù ñònòkò muu ndâ 'duù 'do tí bà bàkà go có mì Mbíri, náa 'duù kù nò ni ta bà tee njembí wó mítí Mbíri nò.

⁵ Káa ndoo kù nìbà i ji ndâ 'duù tacó wàa ndú 'ví zè ndâ 'bí ka ndú nìkì maa, tí ña tó bà zè tí ñìno mbe gí 'do gbí ndâ ngbàrángà njembí, ta tó muu, ta bà ùnje gítí Mbíri ta njembí 'duù gbaànjé.

⁶ Ndâ ña ndâ 'duù tí nò ne 'do tí cèè kpokèjì mì yúco gí. Ndú kù ya ká yàlàkàà gí tàkò ndâ 'bí ña ndâ có ta nji gbí ndú wála.

⁷ Ndú kù bàkà tí ndú tí ndâ kpo-kpò mbe 'di gbí ndâ có mì Mòze, káa ndú 'di gbí ndâ có tí nò náa ndú kù 'dè nò lá. Ndú delè nò ndâ i tí nó náa ndú kù 'dè có gítí ndú nó ni ká lá.

⁸ Ndoò nò ni gí máa, ndâ có mì Mòze a ndâ tó có, náa 'duù má nò nderè ndú ni gí nò.

⁹ Ndoò delè gii nò ni gí, máa, à kù 'dè có me ji ndâ tó 'duù lá. À kù 'dè có a i ji ndâ mbe bàkà vò i, go ndâ mbe ngbútù, ta ndâ mbe bàkà i-Mbíri lá, ta ndâ mbe bèè ɾo Mbíri, ta ndâ mbe zi ndâ bu ndú ta ndâ nawu ndú, ta ndâ mbe zi ku.

¹⁰ À gii 'dè có a i ji ndâ mbe zingbà ta ndâ niì, ta ndâ mbe sè ta ndâ 'bí ka ndú 'dakò, ta ndâ mbe ngbà ndâ 'duù, ta ndâ mbe 'véɾè, ta ndâ mbe see tí ndú gítí 've có, ta ndâ

mbe bàkà ndâ 'bí ña i ñinó mbe co tende 'do tí cèe bà ñibà i tí nó

¹¹ mbe ya 'vii ta ña serè Banga-Ngú-Có tí nó náa Mbíri tí nó náa ndoo kù ùlù yí nó kpili ji ye, máa, ye kpolo tí, wàa ye 'ví ma ji ndâ 'duù nô.

'Dè ñikì maa ji Mbíri á gí tàkò nambeè mì wó

¹² Ye 'dè ñikì maa ji Bìndi-Mbíri tí Jézù tí Mbe tí ndoo, mbe je wotí ji ye, tacó yí ñò ni gí máa, ye bà bàkà nèté mì yì go có tí nó náa à gbí muu yí nó gí.

¹³ Ye táánò sàà a mbe kù 'dè ndâ vò có gí bà tí Jézù. Ye táánò a mbe kù mèèkè'i tí ndâ 'duù mì wó. Ye delè táánò a mbe kù go ndú ta zu ngò. Káa Mbíri giì toro ndâ vò i mì ye nò 'dáá gí mítí wó tí bàà, tacó yí ñò ni gí, máa, ye táánò ñò ndâ vò i tí nó náa ye kù bàkà nò ni lá, tacó ye ta o tí nó ùnje gítí Bìndi-Mbíri kálásè.

¹⁴ Mbíri bàkà nambeè ji ye me gbolò, ta bà wu bà ùnje, ta bà zè Bìndi-Mbíri tí Jézù ñikì maa mí gbí njembí ye me gbolò.

¹⁵ Có tí nó náa à 'dè máa, «Bìndi-Mbíri tí Jézù táánò gí gí muu to nó tacó bà 'vala ndâ mbe bàkà vò i,» nó a cèe yúco ta kponje gítí wálá, tí cèe có mbe 'vii tí có bà ùnje gítí ta njembí 'duù gbaànjé. Ye a fuúfú gbí òkò tí ndâ mbe bàkà vò i 'dáá gí.

¹⁶ Káa ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, Mbíri giì bàkà nambeè ji ye mí pí ndâ vò i mì ye nò me gbolò. Tacó wàa, Bìndi-Mbíri tí Jézù 'ví tù ta bà bà kònò ndâ mbe bàkà vò i ji ndâ 'duù ñinó 'dáá gí á kèjì gí bà ùnje gítí wó tacó bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nô.

¹⁷ Ndo te duù mítí Mbíri,
ndoo ùlù yí tí gba tí nó mbe cee lá nó,
kpòò ya tí.

Ndo te duù mítí Mbíri,
ndoo ùlù yí tí 'duù tí mbe dù tí ká nó,
kpòò ya tí.

Ndo te duù mítí Mbíri,
ndoo ùlù yí tí nó náa ndoo ñò yí ta ɾo ndoo lá nó,
kpòò ya tí.

Go-i-tí-nò!

¹⁸ Ye kù 'deke a tí ye ji wò máa, bà mbí lo 'ví ò tí ndâ có mì ndâ mbe ma có mì Mbíri náa ndú táánò 'dè gítí lo nó lá, Tìmatéyò, 'viì mì ye. Kpolo tí ndú mì gbí njembí lo, wàa wò 'ví gò gó go i mì ngáángbá 'viì-'dakò.

¹⁹ Ndâ zí'i-gó mì lo 'ví dù a bà tee njembí lo mítí Mbíri, ta bà dù ta tó muu. Ye kù 'dè có tí nó ji wò tacó ndâ 'bí 'duù táánò bàkà vò muu, bìndi ndú giì mèèkè gbí bà ùnje mì ndú gítí Mbíri kùdùù gí.

20 Ndâ 'bí 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò a ndâ Ìmànýò ta Àlèsándòrò, náa ye táánò ká waa có mítí ndú ta bà kaa ndú ji Gba-vò-i, tacó wàa ndú 'ví no bà 'dè zu có jí bà tí Mbírì ngbó.

2

Ŋa kpokèjì bà 'deke tí ji Mbírì

¹ Má ènò, kpédélé có mì ye ji wò éno, máa, wò 'ví 'deke tí lo ji Mbírì tacó tí ndâ 'duù 'dáá gî. Wò 'ví yù i gítí mîrì lo 'do mì Mbírì. Wò 'ví yù nambeè 'do mì wó tacó tí ndâ 'bí 'duù. Wò delè 'ví 'dè nìkì maa ji yí.

² Wò 'ví 'deke tí lo ji Mbírì kpolo ma tacó tí ndâ gba mì ndoo, ta ndâ kpo-kpò 'duù kùro ndoo, tacó wàa ndoo 'ví 'vala ta wo gbí òkò tí ndoo lá, ndoo 'ví 'vala a i gbí 'dê tí, ta bà te duù mítí Mbírì, delè ta bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii á ro 'bá nò.

³ Bà 'deke tí ndoo ènò a tó i mbe kù peteke tàkòcò Mbírì tí mbe 'vala ndoo.

⁴ Tacó à tí wó a go bà 'vala ndâ 'duù 'dáá gî, tacó wàa, ndú 'ví ñò yúco ni .

⁵ Tacó Mbírì ká gbaànjé cuki. Mbe kù 'viindi gbí òkò tí ndâ 'duù muu to tí nó ta Mbírì delè ká gbaànjé, tí Bìndi-Mbírì tí Jézù,

⁶ mbe sî mîrì wó ji ku á muu ndâ 'duù 'dáá gî. Mbírì táánò tuu yí tí mbe ma có 'valá ji ndâ 'duù ta tó o mì wó mbe 'vii gbí muu wó tí Mbírì.

⁷ Ye kù 'de ji wò ta yúco, ye jé 'dè 'vére lá, máa, áá táánò je ye tí mbe nìbà có tí nò tí yúco nò ji ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéya lá nó, tacó wàa, ndú 'ví ùnje gítí .

⁸ Má ènò, có gbí muu ye éno máa, ndâ 'duù tí ndâ bàndò 'dáá gî 'ví 'deke tí ndú ta bà kaa 'bì ndú, tí 'bì ndâ yê ta vò i mì ndú wálá, á jí yaà ji Mbírì, ta pétékè tàkòcò ndú, delè ta gbínje gbí òkò tí ndú wálá.

⁹ Có mì ye ji ndâ nì éno máa, ndú 'ví yuu bongo ñinó mbe 'vii á ro 'bá mbe te nò mí ro ndâ 'duù lá nò. Ndú delè 'ví je mbí ndú kpolo ma mítí bà te banga cèkèè tacó bà mà tí ndú ji ndâ 'duù lá;

¹⁰ ndú 'ví te banga a i ta bà bàkà ndâ tó i á go i mì ndâ ña ndâ nì ñinó mbe túbà tí ndú tí ndâ mbe ùnje gítí Mbírì gí nò.

¹¹ À delè má kù nìbà i ji nì, yí 'ví dù ngbì. Yí delè 'ví te duù mítí 'duù tí nò mbe kù nìbà i ji yí nò.

¹² Ye ùnje gítí éno máa, nì 'ví dù tí mbe nìbà i ji ndâ 'dakò nò lá. Yí delè 'ví dù pí tí ndâ 'dakò lá. Yí 'ví dù ngbì kùro ndâ 'dakò.

13 Tacó Mbírì táánò suu kùro a Ádàmà tí 'dakò, bìndi yí gii suu Èvà tí nìi.

14 Gba-vò-i delè táánò ee me ndi Ádàmà lá, yí ee a ndi Èvà tí nìi, bìndi nìi gii kpò có mì Mbírì gí.

15 Káa a bà jò ndâ 'viì ká bà 'vala ndâ nìi, náa ndú má dù tí ndâ nìi ònó mbe aanga muu ndú mítí bà tee njembí ndú mítí Mbírì nò.

3

Ndâ kpo 'duù kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì

1 Có tí nó máa, go bà dù tí gbolò 'duù kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì má tí 'duù, yí kù koṛo a tó có ngé waa gí nó, a yúcó ta kponje gítí wálá.

2 Káa ɲa 'duù tí nò 'ví dù me mbe kù bàkà ndâ i-nò lá. Yí 'ví dù me mbe kò njèèkù nìi lá. Yí 'ví dù a i tí 'duù ònó ta ngbárángà muu wó. Yí 'ví dù me 'duù ònó mbe kù bàkà ndâ i-'viì nó lá. Yí 'ví dù a i tí 'duù ta muu ká tí wó. Yí 'ví dù tí 'duù ònó ta njekeji 'bá mì wó ká ngàà jì ndâ 'duù. Yí delè 'ví dù tí mbe nibà tó kpokèji bà 'vala ndò jì ndâ 'duù.

3 ɲa 'duù tí nò 'ví dù me vò mbe ɲù pe lá. Yí 'ví dù me mbe kùmùkù ndâ i mì ndâ 'duù lá. Yí 'ví dù a i tí 'dê 'duù, me mbe gbínje lá. Yí delè 'ví dù me mbe go ndâ kpo-kpò i lá.

4 Yí 'ví dù tí ɲa 'duù ònó mbe ni bà 'viindi 'bá mì wó nìkì maa gí, náa ndâ 'viì mì wó kù 'di có mì wó, delè náa ɾo ndâ 'duù ká ngbárángà'i gítí ndâ 'viì mì wó.

5 Tacó bà kpolo tí 'dóó 'bá mì wó má kpò yí gí, yí bà 'de wotí gítí bà kpolo tí 'bá mì Mbírì 'do kòtí 'di?

6 Yí 'ví dù me ngú mbe ùnje gítí Jézù lá. Tacó yí bà luguu á tí wó ta bà si tí wó tí gbolò 'duù ta kpéétí wó, bìndi Mbírì bà waa có mítí wó go bà waa có mítí Gba-vò-i.

7 'Duù tí nò 'ví dù a ɲa 'duù ònó náa ndâ 'duù ònó mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì lá nó kù te duù mítí wó. À má me ènò lá, rẹ̀ wó bà volo gí, bìndi yí bà tè wú mì Gba-vò-i.

Ndâ mbe koni ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì

8 Ndâ mbe kù koni ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì nó 'dáá gí delè 'ví dù a ndâ ɲa ndâ 'duù ònó náa ndâ 'duù kù te duù mítí ndú nò. Ndú 'ví dù tí ndâ mbe 'dè yúcó. Ndú 'ví dù me ɲa ndâ 'duù ònó náa pe kò ndú gí nó lá. Ndú delè 'ví dù me ndâ mbe go ndâ kpo-kpò i lá.

9 Ndú 'ví dù tí ndâ 'duù ònó ta muu ndú ngbárángà'i, mbe kù ùnje gítí có mì Bìndi-Mbírì 'do ká ngé rẹ̀ngbó .

10 À 'ví ònó muu ndú kùro kózò gí, bà lê má tí ndú wálá, à 'ví gii bàkà ndú.

¹¹ Ndâ niî ñinó mbe kû koni ndâ mbe kû kpolo tí ndâ mbe kû kili ta ñè mî Bìndi-Mbírì nó, delè 'ví dù a ña ndâ niî ñinó náa ndâ 'duù kû te duù mítí ndú nô. Ndú 'ví dù me ndâ mbe ni ñè lá. Ndú 'ví dù tí ndâ niî ñinó ta muu ndú ngbárángà'i nô. Ndú delè 'ví dù tí ña ndâ niî ñinó mbe kû bàkà nètè ta njembí ndú gbaànjé nô.

¹² Ndâ 'dakò ñinó tí ndâ mbe kû koni bà kpolo tí nètè gítí ndâ mbe kû kili ta ñè mî Bìndi-Mbírì nó delè 'ví dù me ndâ bu njèèkù niî lá. Ndú delè 'ví dù a ndâ ña ndâ 'duù ñinó mbe kû kpolo tí ndâ 'bá mî ndú, ta ndâ 'viî mî ndú niki maa.

¹³ Tacó ndâ 'duù kû te duù mítí ndâ mbe kû bàkà nètè bà koni ndâ mbe kû kili ta ñè mî Bìndi-Mbírì jáá. A delè tí ndú a wotí bà 'dè có gítí bà tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbírì ta gúku tí ndú wálá.

¹⁴ Ye kû cu wáràgà tí nó ji wò ta có bà ya gí mî yo kà gbí muu ye.

¹⁵ Káa 'bí i máa tii bà ya ye gí kà gí, wò 'ví ñò éno máa, ndâ 'duù 'ví 'vala 'bá mî Mbírì niki maa. Ye kû ni a ndâ mbe kû kili ta ñè mî Bìndi-Mbírì, tí ndâ 'viî mî Mbírì tí nó tí wu Mbírì, delè tí ndâ mbe kû te ñè có mî Mbírì gí yaà tí kpoò nô.

¹⁶ À dú káa yúco máa, bà 'di gbí kpokèjì mî Mbírì táánò sàa a gbolò có kóó. Có kóó tí nó a Bìndi-Mbírì, tí mbe gí gí muu to tí nó táánò tí 'duù.

A Bèri-mi-Mbírì táánò ká túbà tí wó,

ndâ basillí táánò ñò yí gí,

áá táánò ma có tí wó ji ndâ 'duù gí.

Ndâ 'duù táánò ùnje gítí wó muu to tí nó gí,

áá táánò te yí ya tí gí gbírì gí.

4

Ndâ sú mbe niî bà i

¹ A Bèri-mi-Mbírì ká 'dè có ta nje wó ngbárángà'i éno máa, ndâ 'bí 'duù gbí ndâ sè sili tí nó gí kùro o bà gí Bìndi-Mbírì káká'i nó bà je mbí ndú kpolo ma a i gítí bà ñu ndi ndâ 'vére mî ndâ bààci á bìndi có mî Mbírì.

² Ndâ mbe 'dòkò có mî ndâ ña ndâ bààci tí nó a ndâ mbe 'vére, tí ndâ mbe tiri ta ndi nô bà 'dè 'vére káká'i á ro ndú wálá.

³ Ndâ 'bí ña 'vére mî ndú máa: bà kò niî a vò i kùro Mbírì, wàa ndâ 'duù delè 'ví gee tí ndú 'do tí ndâ 'bí ña ndâ i-zó-zó. Káa Mbírì táánò suu ndâ i tí nó náa ndâ vò 'duù tí nó kû 'dè có máa ndâ 'duù 'ví zò ndú lá nó, tacó wàa ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, tí ndâ mbe ñò yúco ni gí, 'ví zò ta bà 'dè niki máa ji Mbírì ta líkí'o tí ndú.

⁴ Mbírì táánò suu 'dáá káa ndâ tó i, tacó wàa ndoo 'ví zò ndú 'dáá gî ta pétékè tàkòcò ndoo, náa ndoo má a ndâ mbe ñò tó i náa 'duù bàkà ji ndoo ni ñò. Má éno, ndoo 'ví bè ndâ 'bí i, máa, ndú a ndâ vò i ñò lá.

⁵ Tacó a có mì Mbírì, toko ta bà 'deke tí ndoo ji Mbírì tacó ndâ i tí ñò, ká kù bàkà ndú tí ndâ ngbárángà i.

Tó bòò mì Bindi-Mbírì

⁶ Wò má nìbà ndâ có tí ñò 'dáá gî ji sè ndâ ná'vindí lo, gbí éno máa, wò bà dù tí tó mbe bàkà nèté mì Bindi-Mbírì tí Jézù. Wò delè kù nì a bà máa, bà nìbà i mì Bindi-Mbírì náa wò kù ɾu ndi nó ya gí gbí mbelè lo ngé tè gî.

⁷ Nèté mì lo 'ví dù ta ndâ ñónókó tà-ká-tà ta i gbí ndú wálá gítí ndâ i muu to tí nó nó lá. Aanga muu lo mítí bà dù tí 'duù mì Mbírì.

⁸ Bà tala bà ngaka tí 'duù tacó bà je wotí ji dìi wó a tó i, káa bà tala bà ngaka tí 'duù tacó bà bàkà go có mì Mbírì a kpóló-kpolo i co tí bà ngaka tí tacó bà je wotí ji dìi 'duù gî. Tacó 'duù bà 'de i gbí ta bà só: 'bí gbaànjé á si yí muu to tí nò, bìnɔdi 'bí á bìnɔdi ku mì wó.

⁹ Tee njembí lo mítí có tí ñò, tacó ñinò a yúco ngé waa gî.

¹⁰ Tacó éno, ndoo kpónó kù te kpo muu, ndoo delè kù bàkà nèté tí kpoò, tacó ndoo kù koɾo có lì a i mítí Mbírì tí nó mì ndoo, tí wu Mbírì mbe kù 'vala ndâ 'duù 'dáá gî nò. Co tí ndâ i 'dáá gî, yí kù 'vala a ndâ mbe ùnje gítí yúco tí ñò.

¹¹ Nìbà ndâ có tí ñò ji ndâ 'duù, wàa wò 'ví ñò máa, ndú bàkà go ndú.

¹² Si tí lo ji ndâ 'duù wàa ndú 'ví ñonoko wò máa, wò a 'viù ñò lá. Dù tí mbe nìbà ndâ ña ndâ tó i 'dáá gî, go bà 'de banga nje, ta tó 'válá, ta bà zè ndâ 'duù nìkì maa, ta bà dù ta ngbárángà njembí, ji ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì.

¹³ Dù kù 'deke wáràgà mì Mbírì, wàa wò 'ví nìbà ndâ có gbí ji ndâ 'duù 'dáá gî, yee tí o bà gí ye gí mì yo kà.

¹⁴ Bà mbí lo 'ví ò tí i-nambee tí nó táánò náa Mbírì je ji wò ta o tí nó náa ndâ mbe ma có mì Mbírì 'de ta có, bìnɔdi có tí nó ndâ kpo 'duù mì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bindi-Mbírì giù tee ta 'bì ndú mítí lo nó lá.

¹⁵ Koɾo gbí có tí ñò náa ye 'de ji wò ñò tí kpoò, bìnɔdi wò 'ví mèlè ndi ndâ i tí ñò náa ye 'de có gítí ndú ji wò ñò. Tacó wàa ndâ 'duù 'ví ñò máa, wò me mbe ja gí ndiù lá.

¹⁶ Kpolo tí lo, wò delè 'ví kpolo tí i tí nó náa wò kù nìbà ji ndâ 'duù nò. Bàkà ndâ i tí ñò ta o 'dáá gî, tacó wàa, wò 'ví 'vala ta miɾi lo, wò delè 'ví 'vala ta miɾi ndâ mbe kù 'di có mì lo 'do gbí vò i.

5

Nèté gítí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì

¹ Wò 'ví 'dè gbí vò i mì 'duù ònò tí kpo 'duù jì wò nó jì yí ta 'bê lá. 'Dè có ta yí pètékè'i, á go bà 'dè có mì lo jì bu lo. Wò 'ví 'dè có jì ndâ 'vii-'dakò á go bà 'dè có jì ndâ ná'vìndí lo.

² Bìndi wò 'ví 'dè gbí bà lê mì ndâ kpo nù jì ndú gbí tó kpokèjì á go bà 'dè có jì nawu lo. Bìndi wò 'ví 'dè gbí ña ndâ vò i mì ndâ 'vini jì ndú ta ngbárángà njembí lo á go njembí 'duù gítí ndâ námì wó.

³ Yo 'ví te duù mítí ndâ nawù ku; ye kù nì a ndâ nawù ku ònò tí ndâ mbe yê ta 'dóó 'duù mì ndú wálá nò.

⁴ Káa ndâ 'vii, ta ndâ 'vii-gù má kuu mì nawù ku, yo 'ví si ndú 'ví tala bà kpolo tí nawu ndú á go có mì Mbírì, tacó bà si có ndâ nèté tí nó náa nawu ndú tí nò táánò bàkà gítí ndú si ndú gbí 'vii nó kùro má kózò gi. Tacó nèté bà kpolo tí ndâ mbe jò ndoo a nèté mbe kù peteke tàkòcò Mbírì.

⁵ Káa nù ònò tí nawù ku ta 'vii mì wó wálá, delè ta 'dóó 'duù mì wó wálá nó, 'ví koṛo có gítí Mbírì, ta bà dù kù 'deke tí wó, ta bà yù i 'do mì Mbírì ta o 'dáá gí.

⁶ Káa ña nawù ku ònò mbe zèè kpolo ma a ngé líkí'o muu to tí nó nó a kánjì ku.

⁷ 'Dè có tí nò jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì, tacó wàa ndâ 'duù 'ví ño ndi ndú lá.

⁸ 'Dè có jì ndú máa, 'bí 'duù gbí òkò tí ndú má kpolo tí ndâ 'vii mì wó ta ndâ 'dóó nambe wó lá, gbí éno máa, 'duù tí nò biya nò a bà 'di có mì Bìndi-Mbírì gí. À delè niki káa 'duù ònò mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì lá nó á co tí ña 'duù tí nò.

⁹ Wò 'ví cu mí gbí wáràgà bà cu rẹ̀ ndâ nawù ku ònò náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì kù kpolo tí ndú nó káa rẹ̀ ndâ nawù ku ònò ta ndoo tí ndú ndii zi'duù-ta'ô gí nò. Ndú 'ví dù a ndâ nù ònò jé mbe rànngà kù lá.

¹⁰ Delè ta rẹ̀ ndú wu ta bà bàkà ndâ tó i ònò go bà ko ndâ 'vii mì ndú gbí tó kpokèjì, ta bà koni ndâ yê, ta bà te wìrì mítí ndâ mbe 'do 'do, ta bà caka kò ndâ mbe kù bàkà nèté mì Bìndi-Mbírì go i gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdéyà tacó bà te wìrì mítí ndú, ta bà koṛo có gítí bà bàkà ndâ tó i nò.

¹¹ Káa yo 'ví cu rẹ̀ ndâ nawù ku ònò ta mbelè ndú kù i ngèlè kálásê nó lá. Tacó go bà-nò-vò-ndô má gii tanga mítí ndú ndii muu wotí bà koṛo có mì ndú gítí Bìndi-Mbírì gí, a có bà kò tí káká'i ká bà dù gbí muu ndú.

¹² Bìndi ndâ 'duù bà gii kùtù a tí gítí ndú máa, ndú ònòkò gbí 'bá ndú 'do tí kpédélé ngo nje ndú gí.

13 Ndâ 'bí ña i gbí kù ndâ dó nawù ku tí nò ta mbelè ndú kù ì ngèlè kálásê nò, a jè, ta bà nò ta 'bá mì ndâ 'duù sàkàmàà. Ndú kùtáá má si ká míti ndâ ñinó, má wálá, à ñìkì ma. Káa ndâ i mbe giì volo ndú ngé gí, a ndâ bà kùtù tí, ta bà yuu tí ndú mí gbí ndâ i, ta ndâ có ñinó ta rẹ ndú gbí wálá, delè ta bà 'dè ndâ 'bí ña kpo-kpò có mbe 'vii ta ndú lá.

14 Ye koṛo có máa, áá bà 'vii ta ndâ nawù ku ñinó ta mbelè ndú kù ì ngèlè kálásê nó a bà kò ndâ 'bí ngú 'dakò, ndú 'ví jò ta ndâ 'vii, wàa ndú 'ví koṛo có gítí ndâ i-'bá mì ndú. Tacó wàa, ndâ ku'dì mì ndoo 'ví 'de ta kpokèjì bà ñonoko ndoo lá.

15 Ye kù 'dè có tí nò tacó ndâ 'bí nawù ku kpónó 'dòkò 'do tí ndoo kù ru ndi Gba-vò-i gí.

16 Má éno, nambe 'bí ñi gbaànjé gbí òkò tí yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Bìndi-Mbíri má a nawù ku, à ñìkì éno máa yí kpolo tí nambe wó tí nò, wàa sè yo 'ví koṛo có gítí sè ndâ nawù ku ñinó ta ndâ 'duù mì ndú wálá nò.

17 'Bí có mì ye káká'i jì wò a ñinó máa, yo 'ví te duù míti ndâ tó kpo 'duù ñinó tí ndâ kùṛo yo nò. Ye kù ñi a ndâ kpo 'duù ñinó mbe 'vii tí ndâ 'duù ñinó náa à 'ví te duù míti ndú gí nò. Yo delè 'ví ko mboo ndâ nèté mì ndú jì ndú. Co tí ndâ i 'dáá gí, yo 'ví te duù míti ndâ ña ndâ tó kpo 'duù ñinó mbe kù ma có mì Mbíri, ta ndâ ñinó mbe kù ñibà có mì Mbíri ta wotí tí nò.

18 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «À caka gbí nje mbe gbà deme ta wu ngo lá.» Á giì cu 'bí máa, «Ko mboo nèté mì ndâ mbe bàkà nèté á jì ndú.»

19 À má kpì ngbàngà tí 'bí kpo 'duù jì wò, wò 'ví ùnje gítí có tí nò lá, sè káa ñinó wò má 'di có tí nò 'do gbí nje ndâ 'duù go só, go ta'ò, kózò gi.

20 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndâ kpo 'duù mì yo má nanaka muu wó míti bà bàkà vò i, wò 'ví 'dè gbí vò i mì wó nò jì yí mí kùṛo ndâ mbè 'duù, tacó wàa ndâ 'bí ka wó kpo 'duù 'ví cì ta gúku bà bàkà ña i tí nò.

21 Ye kù see wò jì Mbíri, ye kù see wò jì Bìndi-Mbíri tí Jézù, ye delè kù see wò jì ndâ basìli mì Mbíri, máa, wò 'ví kpolo tí ndâ có tí nó 'dáá náa ye 'dè jì wò nó ta kábà tí ndú. Wò delè 'ví njèè gbí òkò tí ndâ 'duù lá.

22 Gu gítí bà bàkà 'duù tí kùṛo ndâ mbe kili ta rẹ mì Bìndi-Mbíri lá. Tacó ndâ 'duù bà go wò á muu wó. Kpolo tí lo 'do tí ndâ vò i 'dáá gí.

23 Wò 'ví njù 've ngo mì lú lá. Wò ta o 'dáá gí 'ví ñònòkò ngo njù-njù mì lo ta làmbu pe zùù-zùù éno, tí yeè gítí gbí yì lo, delè tacó sé'i kù bàkà wò ká tà ndi ka wó.

²⁴ À kù nò vò i mì ndâ 'bí 'duù ká mítí nji ɾo ndú. Káa ndâ 'bí 'duù a ndâ gbàà'và, wò bà bàkà a o tacó bà 'di gbí vò i mì ndú.

²⁵ Tó i delè ká éno, à nguù lá. Káa 'duù kpêtí má tala bà nguù tí wó tí, àá bà co ká co gí sè.

6

¹ Ndâ 'duù ñinó tí ndâ i-zógó-zogo mì ndâ 'bí ka ndú nó 'ví te duù mítí ndâ mbe tí ndú, tacó wàa à 'ví volo ɾè Mbíri lá, à delè 'ví no ta nje gítí bà ñibà i mì ndoo lá.

² Káa ndâ i-zógó-zogo ta mbe tí wó só má a ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri, yí 'ví bàkà nèté ji mbe tí wó ta vò tàmuu, tacó náa ndâ yì a ndâ ná'vindí nò, lá. Ngé gí lá! Tacó 'duù tí nò mbe kù 'de gbolò i gbí nèté mì wó nò a ná'vindí wó tí mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri, tí kpóló-kpolo 'duù mì Mbíri.

Ndâ sú bà ñibà i ta ndâ kpo-kpò i

Ñibà ndâ có tí nò ji ndâ 'duù pétékè'i, yee tí o tí nó náa à ya gí gbí muu ndú gí, wàa ndú 'ví bàkà go ndâ có tí nò.

³ Káa 'bí 'duù má ñibà 'bí ña lókó-loko có mbe 'vii ta wu có mì Mbíri náa Bìndi-Mbíri tí Jézù ñibà ji ndoo nó lá,

⁴ 'duù tí nò kù luguu a tí wó, ta bà mòò ɾo wó sínò. Yí delè nò 'bí i gbaànjé ni lá. À gbí muu ña ndâ 'duù tí nò a mà bà 'vee gbí ndâ i 'dáá gí. 'Bí ña i mì ndú delè a bà 'dè ndâ 'bí ña tende có mbe kù jò ndâ kiì, ta mà, ta ngò, ta ndâ vò có, delè ta bà koɾo ndâ vò có ta nderè ndú wálá gbí òkò tí ndâ 'duù.

⁵ Nèté mì ndâ ña ndâ 'duù tí nò delè a bà ñonòkò muu ndâ 'duù ñinó ta muu tí ndú wálá, mbe dò 'bì ndú 'do tí yúco gí, mbe kù si bà bàkà go có mì Mbíri tí i bà 'de ndâ kpo-kpò i gbí a muu to tí nó, nò.

⁶ À dú káa yúco máa, bà bàkà go có mì Mbíri kù je tó i me gbolò ji 'duù. Káa sè káa ñinó máa, 'duù tí nò 'ví dù me mbe gbolò njembí lá.

⁷ Te mí gbí muu lo éno máa, àá táánò jò ndoo me ta 'bí i 'bì ndoo 'do gbí yì lá. À delè wúnò bà duu ndoo me ta 'bí i 'bì ndoo lá.

⁸ Má éno, ndâ i-zó-zò, ta bòngò má kuu mì ndoo, à tè ta ndoo gí.

⁹ Tacó ndâ 'duù ñinó ta go ndâ kpo-kpò i tí ndú nó a ndâ ndò kècè mì ndâ i ñinó mbe kù yòòngò ndâ 'duù gítí ndâ vò i nò. Ndú kù yuu miɾi ndú mí gbí wú, ta ndâ 'bí ña i ñinó ta gbí ndú wálá nó, ta bà dù ta go ndâ i mbe kù gí ji ndú ta vò i, mbe kù gbo nje ndú ta bà miì ndú. Ndâ i tí nò kù volo ndú gbí có mì gbolò njembí.

¹⁰ Tacó a bà dù ta gbolò njembí ká kù jò ndâ ña ndâ vò i tí nò 'dáá gí. A go ndâ kpo-kpò i ká gbì tàmuu ndâ 'bí 'duù kù gírì'o pàrángáá 'do tí kpokèjì mì yúcó. A delè káa go ndâ kpo-kpò i ká kù te sé'i me gbolò mí gbí njembí ndâ 'bí 'duù.

Páwòlò kpo-gbì-tà-tù Timàtèyò

¹¹ Káa wò tí 'duù mì Mbírì 'ví kù'ba 'do tí ndâ ña ndâ vò i tí nò 'dáá gí, wò 'ví koṛo có bà dù tí tó 'duù mì Mbírì, wò delè 'ví koṛo có gítí bà bàkà go có mì Mbírì. Wó 'ví tee njembí lo mítí Mbírì, wò 'ví zè ndâ 'duù nìkì maa. Wò 'ví dù tí mbe kònò ndâ i, wò delè 'ví dù tí mbe 'dè njembí.

¹² Wò 'ví gò gó muu có mì Bìndi-Mbírì tí kpoò, tacó wàa wò 'ví 'de ta 'wálá ñìnó mbe cee lá nô, tacó ñìnó a i tí nó táánò náa Mbírì tè'é tí lo gítí ta o tí nó náa wò tù ta bà tí lo tí 'duù mì Mbírì mí kùro ndâ 'duù nô.

¹³ Ye kù see wò jì Mbírì, bìndi ye gù see wò jì Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí mbe dù tí 'dakò táánò kùro Pónísiyò Pilátò nó,

¹⁴ máa, wò 'ví bàkà ndâ i tí nó táánò náa a 'dè jì wò máa wò 'ví bàkà ndú nó ngbáràngà'i, yee tí o bà gí Mbe tí ndoo, Jézù tí Bìndi-Mbírì káká'i.

¹⁵ Yí bà gí ta o tí nó mbe 'vii gbí muu Mbírì tí nó,
 náa à kù ùlù yí,
 tí mbe kù zogo ndâ 'duù 'dáá gí,
 tí Gba tí nó náa 'bí gba muu to tí nó mbe me gbolò ndii
 yí wálá,
 tí Mbe tí ndoo,
 náa 'bí mbe tí ndoo muu to tí nó mbe me gbolò ndii yí
 wálá.

¹⁶ À káa yí ta kpéetí wó ká dù tí ká.

Ngba bàndò tí nó náa yí kù dù tí nó me i bà zeke ta ṛo 'duù
 lá.

'Bí 'duù jé mbe ñò yí ta ṛo wó wálá.

'Bí 'duù delè jé gí bà ñò yí ta ṛo wó wálá.

À ùlù yí tí gba muu to tí nó kpòò ya tí.

Go-i-tí-nò.

¹⁷ 'Bí có náa ye kù 'dè jì wò a ñìnó máa, wò 'ví 'dè có jì ndâ 'duù ñìnó tí ndâ mbe ndâ kpo-kpò i muu to tí nó nó, máa, ndú 'ví mba tí ndú lá. Ndú delè 'ví tee njembí ndú mítí ndâ kpo-kpò i mì ndú nò lá, tacó ndâ i tí nó ká go ngo díí. 'Dè có jì ndú máa ndú 'ví tee njembí ndú a i mítí Mbírì tí mbe kù je ndâ i ñìnó mbe kù te líkí'o mítí ndoo ta o 'dáá gí nô.

¹⁸ 'Dè có jì ndú máa, ndú 'ví bàkà ndâ tó i, ndú 'ví dù tí ndâ mbe bàkà ndâ tó nèté, go bà dù tí ndâ mbe je i jì ndâ

'duù ta tó njembí, delè tí ndâ mbe 'viiki gbí bà je i ji ndâ 'bí 'duù lá.

¹⁹ Ndú má 'vala gbí ña kpokèjì tí nò, ndú bà kili ndâ tó i me gbolò gítí taàbé, náa go cèe 'válá má kuu tí ndú nò.

²⁰ Káa wò 'ví kpolo tí i tí nó táánò náa à je ji wò máa wò 'ví kpolo tí nô, Tìmatéyò. Si bà yuu nje lo gí gbí ndâ có ñinó náa ndú me ndâ có mì Mbíri lá nó, ta ndâ kponje ñónókó mì ndâ 'duù ñinó mbe kù bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'di gbí có mì Mbíri nó mí to.

²¹ Tacó ndâ 'bí mbe tè gí tàkò ña ndâ i tí nò giṛi'o tí vò ña ñinó 'do tí kpokèjì mì yúcó gí.

Mbíri 'ví koni yo 'dáá gí.

BÀ SÓ TÌMÀTÉYÒ

Bà só bà cu wáràgà mì Páwòlò jì Tìmàtéyò

¹ Nìno a ye tí Páwòlò tí mbe gí tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù 'do gbí có mì Mbírì. Mbírì je ye, tacó wàa ye 'ví dù tí mbe ma có 'wálá tí nó mbe cee lá, náa yì tí Mbírì táánò ci cí máa yì bà je jì ndâ 'duù nìno bà gí tí ndâ mbe kù dù toko ta Bìndi-Mbírì tí Jézù nò.

² Ye kù cu wáràgà tí nó tacó bà 'dè có jì wò tí Tìmàtéyò, tí kpóló-kpolo 'viù mì ye, máa, ye kù 'deke tí ye jì Bu ndoo tí Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye jì Bìndi-Mbírì tí Jézù tí Mbe tí ndoo, máa ndú 'ví bàkà nambeè jì wò, ndú 'ví nò yê ọ lo, ndú delè 'ví si wò 'ví dù ta 'dê njembí lo.

Kì nò tí Mbe tí ndoo lá

³ Ye má koọ có tí lo, ye kù 'dè nìkì maa jì Mbírì. Mbírì tí nó tí Mbírì mì ndâ ká gù ndà, náa ndà kù bàkà nèté jì yí gbí cèe kpokèjì nò. Ye ta o 'dáá gí kù koọ có tí lo ta o tí nó náa ye má kù 'deke tí ye jì Mbírì.

⁴ Ye má koọ có bà 'dù ngo-ọ lo táánò ta o bà njèè gbí òkò tí ndà nó, go bà nò wò má a i mbe zi ku, à kpónó zi ye gí. O bà 'de tí ndà káká'i ta 'bí o wúnò bà me líkí tí ye ta ọ wálá.

⁵ Mbí ye kuu tí ọ bà tee njembí lo mítí Bìndi-Mbírì tí Jézù. Wò 'de ọ njembí tí nò me 'do to lá. Ndâ gù lo Lùyíjà, tí nawu nawu lo, ta nawu lo Yúnìsì, delè táánò káa ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì tí Jézù go i mì lo nò. À kpónó teke-tèkè mì lo nò káa gbèe ọ bà ùnje mì ndú táánò nò, ta kponje tí wálá.

⁶ Má ènò, ye kpónó kù 'va a mbí lo, máa, wò 'ví kili wu gí tà i-nambeè tí nó táánò náa Mbírì je jì wò ta o bà bàkà wò mì ye tí mbe nìbà i nò.

⁷ Tacó Mbírì táánò je jì ndoo me bèrì mbe si ndoo 'ví dù tí ndâ mbe kì nò kùro ndâ 'duù nó lá, yí je jì ndoo a Bèrì mbe je wotí bà zeke gbí nì ọ ndâ 'duù. Bèrì tí nò a mbe si ndoo 'ví zè Mbírì ta tó njembí, yí delè a mbe si ndoo 'ví dù tí ndâ mbe bàkà i-'viù lá.

⁸ Má ènò, wò 'ví cì gúku lá, wò delè 'ví kì nò tí bà ma có tí Mbe tí ndoo lá. Wó delè 'ví kì nò tí ye tacó náa ye kpónó kuu gbí zàà á muu wó nó lá. Gbì gbí njembí lo gítí bà kònò sé'i muu bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbe tí ndoo, sé náa Mbírì je wotí gítí jì wò gí nò.

⁹ Mbírì 'vala ndoo 'do gbí wò i, bìndi yí gii tè'é tí ndoo, máa ndoo 'ví dù tí ndâ 'dóó 'duù mì yì. Yí tè'é tí ndoo me tacó máa ndoo bàkà a 'bí i mbe nìkì ma nò lá. Yí bàkà éno 'do ká gbí 'dóó nambeè mì wó, ta nderè ká mì wó. Yí bàkà nambeè tí nò táánò jì ndoo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tí Jézù á kùro bà suu to tí nò.

¹⁰ Káa a Mbe tí ndoo tí Bìndi-Mbírì tí Jézù kpónó ká gii rò wotí mì ku gí, ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí 'válá ñinó mbe cee lá nò.

¹¹ Mbírì táánò cu 'bì wó mítí ye, máa ye dù tí tú mbe ma Banga-Ngú-Có tí nò, delè tí mbe nìbà .

¹² Ñinò a nderè có bà mbu ye nó kpónó ká nò. Kpétí ká éno, njembí ye mù lá, tacó ye ñò Jézù tí 'duù tí nó, náa ye kù tee njembí ye mítí wó nó, ni gí. Ye delè gii ñò ni ngbárángà'i gí, máa, wotí bà kpolo tí i tí nó náa yí je jì ye máa ye 'ví kpolo tí yee tí o bà ko mboo nèté mì ndâ 'duù nó, kuu tí wó.

¹³ Má éno, kpolo tí cèe có tí nó táánò náa ye 'dè jì wò nò. Wò delè 'ví 'vanda jé káa ndi ndú ndírí jì ndâ 'duù tí nó náa wò kù nìbà i jì ndú nò. Dù ta bà tee njembí lo mítí Bìndi-Mbírì tí Jézù, delè ta bà zè yí nìkì maa.

¹⁴ Kpolo tí tó i tí nó táánò náa à je jì wò nò; kpolo tí ta wotí mì Bèri-mì-Mbírì tí nó mbe kù 'vala gbí njembí ndoo nò.

¹⁵ Wò ñò ni gí máa, ndâ Figélò, ta Èrèmàjìnìsì, ta sè ndâ 'bí 'duù gbí ndâ to Ásiyà kpónó 'dáá mò tí ndú 'do tí ye gí nò gí.

¹⁶ Káa Mbírì 'ví si ndâ 'vii kòtí Ònèsifórù, tacó a yí ta ndâ 'bí o táánò ká kù 'dèè njembí ye ta bà gala ye ta nò ro wó gítí nderè bà zèè ye mí gbí zàà wálá.

¹⁷ Ta o bà yee yí gbí gbata Rómà táánò, yí pà ba tí ye ta njembí wó gbaànjé yee tí o tí nó náa yí gii 'de ye gí.

¹⁸ Mbírì 'ví konì yí ta ndòngbú o wúnò. Wò delè ñò ña nambeè tí nó táánò náa yí kù bàkà jì ye si ye gbí gbata Èfàsù kà nó ta ro lo ngbárángà'i gí.

2

Tó àsikéri mì Bìndi-Mbírì

¹ Mbírì bàkà nambeè jì wò ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tí Jézù gí, 'vii mì ye. Má éno, dù tí 'dakò, tacó wàa,

² wò 'ví 'dòkò ndi bà ma ndi ndâ có ñinó táánò náa wò 'di 'do gbí nje ye á kùro ndâ 'duù nó, jì ndâ 'duù ñinó náa wò kù tee njembí lo mítí ndú nó, wàa ndú delè 'ví 'dòkò ndi bà ma ndi gbèe có tí nò gí kùro jì ndâ 'bí 'duù.

³ Má ènò, kònò bà sé'i nìndi lo go i mì tó àsikèrì mì Bìndi-Mbírì tí Jézù.

⁴ Wò nò a àsikèrì 'di ta go bà dù tí kùro ndâ 'bí ka wó tí wó jé ká kù ño 'dì á nje nèté?

⁵ À kù bàkà ndâ i 'dáá ká ta ña kpokèjì bà bàkà ndú. Káa 'duù ma có me tí ña kpokèjì tí nò náa à tí nò lá, mbe wu gbí wó wálá.

⁶ 'Duù má zèè bá kâ tí kpoò, to bà 'boo yí wálá.

⁷ Koṛo gbí ndâ có tí nò náa ye 'dè ji wò nò, bìndi Mbírì bà je muu bà 'di gbí ndú ji wò gí.

⁸ Je mbí lo mítí Banga-Ngú-Có tí nó táánò náa ye kù nò ta bà ma máa, Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí 'viì-gù Dàvídè, 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, nò.

⁹ Ye kpónó kù kònò sé'i ta 'bò tí kò ye, goolá ye bàkà a 'bí ña gbolò vò i nó gbí có tí nò. Kpèti ká ènò, có mì Mbírì me 'bí i go ñi ña wàa 'duù 'ví nè mí gbí còngò nò lá.

¹⁰ Má ènò, ye bà kònò ndâ sé'i tí nò 'dáá gí tacó tí ndâ 'duù ñinó náa Mbírì ruka ndú tí ndâ 'duù mì wó nò. Tacó wàa, ndú delè 'ví 'de 'válá ñinó mbe cee lá nò, wàa ndú 'ví dù ta líkí'o tí ndú ta ndâ Bìndi-Mbírì tí Jézù dúú bà ya tí á tí banga bàndò.

¹¹ Có náa wò 'ví tee njembí lo mítí a có tí nó, máa,
«Ndoò táánò má cì ta ndâ Jézù,
ndoò delè bà 'vala ta ndú.

¹² Ndoò má kònò tí ndoò,
ndoò delè bà dù tí ndâ kpo-kpò gba ta ndú.

Ndoò má 'boo yí,
yí delè bà 'boo ndoò.

¹³ Ndoò má a ndâ lókó-loko 'duù,
yí ta o 'dáá gí káa 'duù ñinó jáá nò,
tacó wotí bà 'boo tí wó, tí wó wálá.»

Tó mbe bàkà nèté

¹⁴ 'Va mbí ndâ 'duù mì lo gítí ndâ kpóló-kpolo có tí nò. Wò delè 'ví see ndú ji Mbírì, máa ndú 'ví tò kponje gítí ndâ có ñinó ta gbí ndú wálá nó lá. Tacó ndòngbú tó i mì ndâ ña ndâ kponje tí nò káa bà ñònòkò muu ndâ mbe kù sè tù ndú gítí ndâ ña ndâ kponje tí nò.

¹⁵ Bàkà wotí mì lo, tacó wàa wò 'ví ya gí kùro Mbírì ta nò ro lo wálá, go i mì 'duù ñinó mbe bàkà ngbárángà nèté, tí 'duù ñinó mbe nìbà có mì Mbírì jáá.

¹⁶ Wò 'ví ya gí gbí ndâ kponje ñónókó mì ndâ 'duù ñinó ta gbí có mì ndú gítí Mbírì wálá nó lá. Tacó bà tó kponje ta ndâ ña ndâ 'duù tí nò kù tooko 'duù me 'dú 'do tí Mbírì.

17 Nà ndâ kponje ñónókó tí nò kù dèèkè go bà dèèkè kàngàndonò nò. Ndâ 'bí mbe kù ñibà ndâ ña ndâ có ñónókó tí nò jì ndâ 'duù a ndâ Ìmànýò ta ka wó Filétù,

18 tí ndâ mbe gírì'o 'do tí kpokèjì mì yúcó gí. Ndú kù ñònòkò muu ndâ mbe ùnje gítí yúcó.

19 Kpèti ká éno, Mbíri sè tà 'bá mì wó ta díi rìtì gí. À cu mítí su-sú 'bá tí nò, máa, «Mbíri ñò ndâ 'dóó 'duù mì wó ni gí.» À gii cu 'bí, màa, «Mbe 'dè có máa yì a 'duù mì Mbíri 'ví mò tí wó 'do tí bà bàkà lé-lè i gí.»

20 Nà ndâ ká'i bà zò i gbí gbolò 'bá 'dáá me ká gbaànjé lá. Ndâ cèe ká'i bà zò i ta ndâ kpo-kpò o kuu tí. Bìndi ndâ ña ñinó náa a kù zò i gbí ndú ta rì 'dáá gí nó ká kuu tí.

21 Má éno, 'duù má kii'bà 'do tí ña ndâ vò i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú nó gí, yí bà dù tí cèe 'duù mì Mbíri, go ndâ cèe ká'i ñinó náa mbe 'bá mò ndú gí ndii kpolo ma gítí ndâ kpo-kpò o, wàa gbí ndú 'ví dù cóó-cóó ká ngbárángà'i tacó nèté nò.

22 Tè gí tàkò có mì ndâ i gbí kù yo tí ndâ 'vii-'dakò lá. Je mbí lo tí kpoò a i gítí bà bàkà ndâ tó i. Wò 'ví tee njembí lo mítí Mbíri. Dù ta tó njembí lo gítí wó. Wàa wò delè 'ví dù ñikì maa ta ndâ 'duù ñinó ta ngbárángà njembí ndú, náa yo kù 'deke tí yo jì Mbíri ta ndú nò.

23 Yuu nje lo gí gbí ndâ kponje ñónókó, ta ndâ có ñinó ta gbí ndú wálá nó lá. Tacó wò ñò ni gí máa, ndú kù gí ta gbínje gí gbí òkò tí ndâ 'duù.

24 Káa bòò mì Mbíri bàkà gbínje lá. Yí a mbe bàkà nambeè jì ndâ 'duù 'dáá gí, yí a tó mbe ñibà i jì ndâ 'duù, yí a mbe du njembí,

25 yí delè 'ví túbà bà lê tí có mì ndâ 'duù ñinó ta có mì ndú ya toko ta có mì wó lá nó jì ndú pétékè'i, ta bà koṛo có máa, ndâ-'bí-lá, Mbíri bà 'visì muu ndú gítí bà ñò yúcó.

26 Muu ndú má gí gítí ndú gí, ndú 'ví njaanga miṛi ndú 'do gbí wú mì Gba-vò-i náa yí zèè ta ndú, bìndi yí gii bàkà ndú tí ndâ bòò mì wó nò.

3

Ndâ ndòngbú sili

1 Te mí gbí muu lo, máa, ndâ i kèjì gí bà me kpoò gbí ndâ sili tí nó gí nje o nó ngé.

2 Tacó ndâ 'duù bà gii koṛo có ká gítí 'dóó miṛi ndú, ta có gítí ndâ gùrúsù mì ndú. Ndú bà gii si tí ndú tí ndâ mbe mòò ṛo, ta bà wu gbí tí ndú ta kpéetí ndú. Ndú bà gii dù tí ndâ mbe 'dè kù có, delè tí ndâ mbe ngbútù jì ndâ bu ndú ta nawu ndú. Ndú bà gii dù tí ndâ 'duù mbe ñò 'duù ñinó

mbe kù bàkà tó i ji ndú nó ni lá, tó i mì ndú delè bà gii dù wálá.

³ Njembí bà gii dù tí ndâ 'duù wálá, delè nambeè bà gii dù gbí yì ndú wálá. Ndú bà gii dù tí ndâ mbe waaka có, delè tí ndâ vóló-volo 'duù. Ndú bà gii dù tí ndâ kàzà, delè tí ndâ mbe sogo ndâ tó i.

⁴ Ndú bà gii dù tí ndâ mbe ba ngbù ndâ 'bí ka ndú, delè tí ndâ mbe bàkà ndâ i-ḡónókó. Ndú bà gii dù tí ndâ mbe luguu tí. Áá bà gii dù tí ndú a go ndâ líkí'o bìndi Mbírì.

⁵ Ndú bà gii tù nḡba ndú, máa ndâ yì a ndâ mbe 'di có mì Mbírì, káa có mì Mbírì gbí njembí ndú gbaànjé wálá. Má éno, kpolo tí lo 'do tí ḡa ndâ 'duù tí nò.

⁶ Tacó ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú a ndâ mbe bàkà lì'vì mì ndú mí 'bá mì ndâ 'duù, tacó bà ṙì muu ndâ niì ḡinó ta muu ndú mbe me njí'dí, mbe bàkà vò i ndii muu ndú gí, delè njembí ndú me fùlà-fùlà, náa ṙo ndú 'de to lá ta go ḡa ndâ i 'dáá gí.

⁷ Ndâ ḡa ndâ niì tí nò ta o 'dáá gí kù tala i, káa bà ḡo yúco ni kpò ndú gí.

⁸ Ndâ ḡa ndâ 'duù tí nò mbe kù ḡònòkò muu ndâ niì tí nò a ndâ mbe tò kponje gítí yúco, go i mì ndâ 'dakò tí nó dígísèè ta ṙè ndú a ndâ Jènésì ta Jàmberésì, mbe go 'véṙè tí có mì Mòze nò. Muu ḡa ndâ 'duù tí nò volo gí. Bà 'di yúco delè kpò ndú gí.

⁹ Káa ndâ ḡa ndâ 'duù tí nó mbe kù ḡònòkò muu ndâ 'duù nó bà ya ta ḡa kpokèjì tí nò gí kùṙo wálá. Tacó ndâ 'duù bà gii 'di gbí ndú ni go bà 'di gbí ndâ Jènésì ta Jàmberésì ni mì ndâ 'duù dígísèè gí nò.

Ndòngbù bà kpo-gbì-tà-tù Tìmatéyò mì Páwòlò

¹⁰ Ye me ḡu tí ye ji wò lá, Tìmatéyò. Wò táánò ḡo ndâ ḡa bà nibà i mì ye ji ndâ 'duù, ta ḡa cè bà 'vala ye, ta nderè bà 'vala ye, ta bà tee njembí ye mítí Mbírì, ta bà me duù mì njembí ye, ta bà zè ndâ 'duù mì ye nìkì maa, ta bà kònò tí ye gí.

¹¹ Wò delè táánò ḡo bà mbu ye, ta bà mèèkè'i tí ye mì ndâ 'duù, ta ndâ ḡa ndâ vò i tí nó mbe 'de ye gbí ndâ gbata Àndiyóki, ta Ìkóniyùmù, ta Lísìtara nó gí. Ye kònò ndâ bà mèèkè'i tí ye nò 'dáá gí, Mbírì delè gii 'vala ye 'do gbí ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

¹² Má éno, wò kpónò ḡo ni nḡbáràngà'i gí, máa, kponje gítí bà mèèkè'i tí 'duù ḡinó mbe kù jè ta bà bàkà go có mì Bìndi-Mbírì nó wálá.

¹³ Káa ndâ vò 'duù, ta ndâ mbe tìṙì kèjì gí bà zì ta nètè mì ndú ndii ḡinó sàà kùṙo nó gí. Ndú bà eendi ndâ 'duù, à delè bà eendi ndú.

¹⁴ Káa à má gítí lo, wò 'ví 'vìsì muu lo 'do tí có tí nó táánò náa à nìbà jì wò káa wò gù ùnje gítí ta njembí lo gbaànjé gí nó lá. Mbí lo delè 'ví ò tí ye tí Páwòlò, ta ndâ 'bí ka ye ñìnó táánò mbe nìbà i jì wò nó lá.

¹⁵ Mbí lo delè 'ví dù ká kácáá tí ndâ có tí nó táánò náa wò 'di 'do gbí wáràgà mì Mbírì 'do gbí 'viì lo nò. Tacó a ndâ có tí nò ká je muu jì wò gítí bà 'de 'válá, ta bà ùnje gítí Bìndi-Mbírì tí Jézù.

¹⁶ Delè tacó a Mbírì táánò ká wu ndâ có tí nò mí gbí muu ndâ mbe cu ndú. Nèté mì ndâ có tí nò kpolo ma a bà nìbà yúcó jì ndâ 'duù, ta bà yù gbí ndâ vò i mì ndâ 'duù jì ndú, delè ta bà túbà cèe kpokèjì káká'ì jì ndâ mbe gírì'o gí.

¹⁷ Ñìnò a ña kpokèjì bà 'viindi tí ndâ mbe kaa tí ndú jì Mbírì gí, gítí tó nèté.

4

¹ Ye kù see wò jì Mbírì, ye delè kù see wò jì Bìndi-Mbírì tí Jézù tí 'duù tí nó bà gù dù tí mbe waa có jì ndâ 'duù 'dáá gí nò. Ye gù see wò delè jì rì bà gí Bìndi-Mbírì gí bà dù tí gba muu to tí nó,

² máa, wò 'ví nanaka muu lo mítí bà ma có mì Mbírì jì ndâ 'duù. Go bà 'di má tí ndú, à nìkì ma; go bà 'di tà má tí ndú wálá, sè ñìnò a ñindi ndú. Je kponje 'do nje ndâ 'duù gí. Do mítí ndâ mbe ngbútù, wò delè 'ví je wotí gítí bà ùnje gítí có tí nó náa wò kù ma nó jì ndâ 'duù. Káa wò 'ví si njembí lo 'ví dù lèè ta o tí nó náa wò kù nìbà i jì ndâ 'duù nò.

³ Bàkà ndâ i tí nó náa ye 'deke ndú jì wò nò kpónó, tacó 'bí o bà gù gí wúnò náa go bà sè tù gítí yúcó bà gù dù tí ndâ 'duù wálá. Tù ndú bà gù njaanga a i gítí bà 'di ndâ 'bí tende có mbe nìkì tí ndú, náa ndú bà gù kili ndâ mbe nìbà i mì ndú mbe 'vii ta ndú, tí ndâ mbe nìbà ndâ i tí nó jì ndú.

⁴ Tù ndú bà gù njaanga a i gítí bà 'di ndâ tà-ká-tà mì ndâ ká gù ndú á bìndi yúcó.

⁵ Káa wò 'ví kpolo tí lo máa, muu lo 'ví dù tí tó muu ta o 'dáá gí. Zèè njembí lo ta o vò i, bàkà nèté bà ma Banga-Ngú-Có. Wò delè 'ví bàkà nèté tí nó náa Mbírì je wò mí nje nó ta kábà .

⁶ À má gítí ye, à kpónó ga wú mítí mīrì ye gí. Sè káa «rìtì», wàa bà có tí nó 'ví cee gí.

⁷ Ye gò dú káa gó muu Mbírì. Ye kpò nje ndâ 'duù gbí ngèlè gí, ye bàkà nèté tí nó ta njembí ye gbaànjé gí.

⁸ Mboo tàkò tó nèté mì ye, náa Mbírì tí mbe waa yúcó kù kpolo tí tacó bà je jì ye ta rì bà ko mboo nèté mì ndâ 'duù ñìnò 'dáá mbe kù ù bà gí Bìndi-Mbírì nó kpónó kù ùndi ye á gbírì.

Ndâ 'dóó có mì Páwòlò gbí muu wó

⁹ Bàkà wotí mì lo wàa wò 'ví gí gálà gí mì ye,

¹⁰ tacó ndâ 'duù kpónó 'vaaka 'dáá 'do tí ye gí. Kèrèsènisì ya gí gbí to Gálàtì gí, bìndi Títò ya gí gbí to Dàlìmàsíyà gí. Káa ñó ọ̀ro ndâ i muu to tí nó gii te Démàsì 'do tí ye ya tí gí gbí gbata Tèsàlónikà gí.

¹¹ À kpónó káa Lúkà ká kù dù mì ze ta yí. Wò má kù gí , yo 'ví gí ta Màrikò. Tacó yí a kpóló-kpolo mbe konì ye ta nèté mì ye.

¹² Ye tuu Tikíkùsù gí mì yo Èfàsù kà gí.

¹³ Ye táánò si ndâ wáràgà mì ye ta ndâ bòngò mì ye ji Kàripù gbí gbata Tòrówà. Yo má kù gí , wò 'ví kaa ndú gí tí ji ye. Wò 'ví 'visì kapí lo gítí 'bí wáràgà mì ye ñinò tí kpóló-kpolo nó ngé gí lá.

¹⁴ 'Dakò tí nó tí Àlèsándòrò tí muu-tàwu, mbe kù cee ndâ i 'do tí fádà nó, bàkà vò i ta ye ngé tè gí. A Mbírì ká bà 'vee gbí nje wó gítí ña vò i mì wó náa yí bàkà ta ye nò!

¹⁵ Wò 'ví kpolo tí lo 'do tí wó, tacó có mì wó dooko gí gbí có mì ndoo ngé gí lá.

¹⁶ Gbí kpédélé o bà ya ta ye gí gbí ngbàngà táánò, gbèe 'duù mbe 'dè có muu ye wálá. Ndâ 'duù 'dáá bè ye ta o tí nò gí. Mbírì 'ví ñò yè ọ̀ro ndú.

¹⁷ Káa Mbírì gii rò tìyò á kapí ye, yí gii je wotí ji ye, tacó wàa ye 'ví dù tí tú mbe ma có mì yì ta kábà ji ndâ 'duù ñinò náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó 'dáá gí, wàa ndú 'ví 'di . Bìndi yí gii 'vala ye 'do gbí nje ndâ siingii gí.

¹⁸ Mbírì bà 'vala ye 'do gbí ndâ vò i 'dáá gí. Yí bà ya ta ye gí 'bá mì wó gbírì ñikì maa.

À ùlù Mbírì á kpóó ya tí ! Go-i-tí-nò.

Ndâ ndòngbú 'vé

¹⁹ Ye 'vee ndâ Pìrisíla ta Àkùyíla, ta ndâ kòtí Ònèsifòrù.

²⁰ Èrásitù táánò gii yee ta ze ká gbí gbata Kòrìndì, bìndi ye gii jee Tòròfìmù ta sé'i tí wó mí gbí gbata Milétù.

²¹ Bàkà wotí mì lo wàa yo 'ví gí á kùro ndâ pì mì ndâ kpo-kpò pípìrì tí nó kèjì nò.

Ndâ Yùbùlù, ta Pùdénì, ta Línò, ta Kiláwúdiyà, ta ndâ ná'vindí ndoo 'dáá gí 'vee wò ma.

²² Mbírì 'ví je njembí bà ñò yí tí Mbírì ni ji wò.

Mbírì delè 'ví konì yo 'dáá gí.

Páwòlò cu wáràgà ji TÍTÒ

¹ Nìno a ye tí Páwòlò, tí bòò mì Mbírì, ye delè a tú mì Bìndi-Mbírì. Mbírì cu 'bì wó á míti ye, bìndi yí gii tuu ye gí bà koni ndâ 'duù tí nó náa yí tí Mbírì ruka ndú tí ndâ ñinó mì wó gí nó ta bà kili wu gí tà bà tee njembí ndú míti wó, delè gí bà ñibà yúco tí nó mbe 'vii ta có mì wó tí Mbírì nò,

² yúco tí nó mbe kú je muu ji ndú gítí bà koṛo có lì míti 'vála tí nó mbe cee lá, náa Mbírì tí mbe 'dè 'véṛè jé lá ci ndâ 'duù gítí sàà gí nò.

³ O tí nó náa Mbírì ci nó mâ giì gi gí, Mbírì giì uu gbí còngò có kóó mì wó nó. Bìndi yí giì kpili có mì wó nó ji ye, náa ye kpónó kú ma ji ndâ 'duù go kòcò wó tí Mbírì tí Mbe 'vala ndoo nò.

⁴ Ye kú cu wáràgà tí nó ji wò tí Tító, tí 'dóó 'viì mì ye, tacó ndâ sósò'ò ta ndâ a ndâ mbe tee njembí míti Mbírì. Ye kú 'deke tí ye ji Mbírì tí Bu ndoo, ye delè kú 'deke tí ye ji Bìndi-Mbírì tí Jézu tí mbe 'vala ndoo, éno máa, ndú 'ví bàkà nambeè ji wò, ndú delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu lo lá.

Nèté mì Tító gbí to Kèrétì

⁵ Ye táánò si wò mí Kèrétì, tacó wàa, wò 'ví 'viindi ndâ i kà. Ye táánò 'dè có ji wò éno máa, wò 'ví ñò ndâ 'bí kpo 'duù, wàa wò 'ví bàkà ndú tí ndâ kpo 'duù kùṛo ndâ mbe kú kili ta ṛè mì Bìndi-Mbírì ta ndi gbí ndâ gbata gbí to Kèrétì gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

⁶ Ndâ ña ndâ kpo 'duù tí nó 'ví dù a ndâ cèe kpo 'duù, ta tó muu ndú. Ndú 'ví dù me ndâ mbe kò njèèkù ñiì lá. Ndâ 'viì mì ndú 'ví dù a ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, tí ndâ 'viì mbe kú 'di có, ta tó ṛè ndú.

⁷ Tacó 'duù ñinó tí kpo 'duù kùṛo ndâ mbe kú kili ta ṛè mì Bìndi-Mbírì nó a mbe kpolo tí 'bá mì Mbírì. Á má éno, yí 'ví dù me ña 'duù ñinó náa ndâ 'duù kú no nje ndú gítí ndâ cè bà i mì wó nó lá; yí 'ví dù me ña 'duù ñinó mbe koṛo có máa, à 'ví si có 'dáá ká míti có mì yì nó lá; yí 'ví dù me 'duù ñinó ta tàkòcò wó kú kpolo ká gálà nó lá, yí 'ví dù me wò mbe njù pe lá, yí 'ví dù me mbe cee có gbí òkò tí ndú ta 'duù ta 'bì wó lá, yí 'ví dù me ña 'duù ñinó ta njembí wó ká gítí bà 'de i gbí i nó lá.

⁸ 'Duù ñinó tí kpo 'duù kùṛo ndâ mbe kú kili ta ṛè mì Bìndi-Mbírì nó 'ví dù a 'duù ñinó mbe kú te wiṛi míti ndâ mbe 'dó-'do, yí 'ví dù a 'duù ñinó ta go bà bàkà tó i kuu tí wó, yí 'ví dù a 'duù ñinó náa a muu ká tí wó, yí 'ví dù a 'duù

ɲinó jáá kùro Mbiri, yí 'ví dù a 'duù ɲinó náa tàkòcò Mbiri kù peteke gítí wó, yí 'ví dù me 'duù ɲinó mbe kù bàkà i gí tàkò có mì sé njembí nó lá.

⁹ 'Duù ɲinó tí kpo 'duù kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbiri nó 'ví dù a mbe zèè yúcó tí nó ta kponje gítí wálá náa à nibà ji yí nó ta 'bì wó sósò'ò, tacó wàa, yí 'ví 'de ta wotí bà nibà yúcó ji ndâ 'duù, yí delè 'ví 'de ta wotí bà uu gbí còngò 'véřẹ̀ mì ndâ mbe kù 'vii 'véřẹ̀ mítí yúcó nó ji ndú.

¹⁰ Tacó ndâ tù-ká-kpò-có, ta gbí có mì ndú wálá, tí ndâ mbe 'véřẹ̀ mbe kù eendi ndâ 'duù me mbè kuu tí . Ndâ mbe le bẹ̀rẹ̀ ndâ i 'véřẹ̀ tí nò kpolo ma a ndâ mbe zèè có gítí tàkì bà ya gí gbí gázà.

¹¹ Wò 'ví si ndú 'ví njaanga nje ndú lá. Tacó ndâ ɲa ndâ 'duù tí nò a ndâ mbe volo 'bá mì ndâ 'duù ta bà nibà ndâ i ɲinó mbe 'vii ro 'bá lá nò. Ndú delè kù bàkà ndâ i-nò tí nò ká tacó bà zò-nje ndú cuki.

¹² A 'bí 'duù tí 'dóó òò ndú, delè tí mbe 'dè-kòcò mì ndú tí ndâ 'duù Kèrėti táánò, ká 'dè có éno máa, «Nèté mì ndâ 'duù Kèrėti káa bà 'dè 'véřẹ̀ cuki. Ndú a ndâ mbe kpó, tí ndâ mbe gàmàtà ta i gbí ndú wálá.»

¹³ Có tí nò náa 'duù tí nò 'dè nò a yúcó. À má éno, baraka mítí ndú, tacó wàa ndú 'ví dù tí ndâ cèè mbe tee njembí ndú mítí Mbiri,

¹⁴ wàa ndú 'ví je mbí ndú mítí ndâ tà-ká-tà 'véřẹ̀ mì ndâ Jùdèyà lá, ndú delè 'ví bàkà go ndâ có mì ndâ 'duù tí nó náa bà 'di yúcó me cékéle gbí tú ndú gí nó lá.

¹⁵ Ndâ i 'dáá gí kùro ndâ 'duù ɲinó ta njembí ndú ngbàrángà'i kùro Mbiri nó káa ndâ ngbàrángà i, káa ngbàrángà i kùro ndâ 'duù ɲinó tí ndâ voló-volo 'duù mbe tee njembí ndú mítí Mbiri lá nó wálá, tacó muu ndú, ta ndâ kpokèjì bà kořo có mì ndú volo gí.

¹⁶ Ndú kù bàkà tí ndú tí ndâ mbe ɲò Mbiri ni gí, káa cè ɲa bà bàkà ndâ i mì ndú dooko gítí bà bàkà i mì ndâ mbe ɲò Mbiri ni gí lá. Ndú a ndâ vò 'duù, tí ndâ mbe kpò có, mbe 'vii tí ndâ mbe bàkà tó i lá.

2

Cèè bà nibà i

¹ Káa à má gítí lo, wò 'ví nì ji ndâ 'duù káa bà kpokèjì mì yúcó.

² 'Dè có ji ndâ kpo 'duù máa, ndú 'ví si tí ndú ji pe lá, ndú 'ví dù tí ndâ mbe kořo có, ndú 'ví dù me tí ndâ 'duù ɲinó mbe kù bàkà i á gí tàkò có mì sé njembí nó lá, ndú 'ví dù tí ndâ 'duù ɲinó mbe ùnje gítí Mbiri ta njembí ndú gbaànjé,

ta go ndâ 'duù tí ndú, ndú delè 'ví dù me ña ndâ 'duù ñìnó tí ndâ nuù-gú-nuù-bè'dè nó lá.

³ Wò delè 'ví 'dè có ji ndâ niù ñìnó ta gbí dìi ndú mbe yù gí nó, máa, ndú 'ví bàkà i á go i mì ndâ 'duù ñìnó mbe kù co tí kpokèjì mì Mbírì nò. Ndú 'ví dù me tí ndâ mbe tùbà vò kpokèjì ji ndâ 'duù lá. Ndú 'ví dù tí ndâ mbe vò nje lá. Ndú delè 'ví dù tí ndâ mbe zèè ngê pe lá. Ndú 'ví dù tí ndâ mbe nibà cèe kpokèjì bà 'vala ndò á 'bá ji ndâ 'duù,

⁴ tacó wàa, ndú 'ví dù tí tí ndâ mbe kpo-gbí-tà-tù ndâ 'vinî ñìnó mbe kù kpolo gí yaà gí tàkò ndú nó gítí bà zè ndâ 'dakò mì ndú, ta ndâ 'viù mì ndú, nìkì maa.

⁵ Ndú 'ví kpo-gbí-tà-tù ndú tacó wàa, ndú 'ví dù tí ndâ niù ñìnó mbe ni bà koṛo có gí, ta ṛo ndú mbe me v́a lá. Ndú 'ví dù tí ndâ niù mbe zèè 'bá mì ndú. Ndú delè 'ví dù tí ndâ niù ñìnó ta 'dê njembí ndú, mbe kù 'di có mì ndâ 'dakò mì ndú nò. 'Dè có ji ndú máa, ndú 'ví nibà ndâ i tí nò ji ndâ niù, tacó wàa, ndâ 'duù 'ví go ta 'vèrè mí tí có mì Mbírì lá.

⁶ Wò delè 'ví kpo-gbí-tà-tù ndâ 'viù-'dakò máa, ndú 'ví tè gí tàkò có mì ndâ i gbí kù ndú lá.

⁷ Wò 'ví dù tí 'duù ñìnó náa ndâ 'duù 'ví ñò bà bàkà ndâ to i 'dáa gí ni a i 'do mì lo. Wò má kù nibà i ji ndâ 'duù, wò 'ví tùbà tí lo ji ndú tí 'duù ñìnó ta bà lê tí lo wálá. À delè 'ví dù gbí kòcò lo a wotí go kòcò gba.

⁸ Wò 'ví 'dè ji ndâ 'duù a ndâ cèe có ta ñjì ká gbí ndú, tí ndâ có ñìnó náa wotí bà 'visì tende có gí tàkò ndú 'ví dù tí 'bí 'duù wálá. Tacó wàa, ndâ mbe kù jòè gbí có ta ndoo 'ví ñò 'dóó có ñìnó náa ndú 'ví kpì tí ta ngbàngà tí ndoo nó lá.

⁹ 'Dè có ji ndâ bòò máa, ndú 'ví 'di có mì ndâ mbe tí ndú. Ndú delè 'ví bàkà go có ñìnó gbí njembí ndâ mbe tí ndú nó ta o 'dáa gí ta kponje mì ndú gítí wálá.

¹⁰ Ndú delè 'ví po ndâ 'bí v́icí i mì ndâ mbe tí ndú lá.

Ndú 'ví dù tí ndâ 'duù jáá, tacó wàa, ndâ i tí nò 'dáa náa ndú kù bàkà nò 'ví s̀i ta ndâ 'duù 'ví wu gbí bà nibà i mì Mbírì tí Mbe 'vala ndoo.

¹¹ Wò ñò ni gí, máa, Mbírì tùbà nambeè mì wó a i tacó bà 'vala ndâ 'duù 'dáa gí.

¹² Mbírì kù bàkà nambeè ji ndoo, tacó wàa, ndoo 'ví ñò tí ni éno máa, ndoo 'ví 'dò kò ndoo mí tí kpokèjì ñìnó mbe kù ya ta ndoo gí 'dè 'do tí wó tí Mbírì nó lá. Delè tacó wàa, ndoo 'ví dù ta go ndâ i tí nó muu to tí nó mbe ya gí gbí có mì wó tí Mbírì lá nó, lá. Mbírì kù bàkà nambeè ji ndoo, tacó wàa, ndoo 'ví ñò tí ni éno máa, ndoo 'ví 'vala ta muu ndoo ngbàrángà'i, tí ndâ 'duù jáá kùṛo wó tí Mbírì

¹³ kú ù ta ndi bà gí líkí'o mì ndoo, náa ndoo kú koṛo có lì míti, tí o bà tù ngba gbolò Mbíri mì ndoo, tí Mbe 'vala ndoo, tí Jézù, tí Bìndi-Mbíri,

¹⁴ mbe sì miṛi wó ji ku, tacó bà njaanga miṛi ndoo 'do gbí ndâ ṇa ndâ vò i 'dáá gí, nô. Yí bàkà ndoo tí ndâ ngbáràngà 'duù, tacó wàa, ndoo 'ví dù tí tí ndâ 'dóó 'duù mì yì; delè tacó à 'ví dù tí ndoo káa go bà bàkà tó i cuki.

¹⁵ Kò-kò ta ndâ có tí nò ji ndâ 'duù. Tùbà cèe kpokèji ji ndâ 'duù ṇinó mbe giṛi'o gí nó ta bà do míti ndú ta gúku tí lo wálá, go i mì gba. Wò 'ví si 'bí 'duù gbaànjé 'ví si wò tí 'dé 'duù lá.

3

Bà bàkà ndâ i ṇinó mbe kú koni ndâ 'duù

¹ 'Va mbí ndâ 'duù mì lo máa, ndú 'ví 'di có mì ndâ gba mì ndú, ta ndâ kpo 'duù kùro ndú. Ndú ta o 'dáá gí 'ví dù ká léngé-lenge kú ù bà bàkà i ṇinó náa à tí .

² Ndú 'ví 'dè vò có gítí ndâ 'duù lá. Ndú delè 'ví dù tí ndâ mbe kú kù'ba 'do tí bà 'dèèkè mà. Ndú 'ví dù tí ndâ 'dè 'duù mbe kú si ndâ ṇa ndâ 'duù 'dáá gí tí i.

³ Tacó, 'bí o táánò kuu tí náa 'dóó ndoo ta miṛi ndoo a ndâ mbe ṇónókó, tí ndâ tù-ká-kpò-có, náa à kú eendi ndoo. Njembí ndoo ta o tí nò ká gítí ndâ tende ṇa i mbe nìkì tí ndoo muu to tí nô. O mì ndoo ta o tí nò ká gítí bà tò kù, giì je bà bàkà ndâ i ṇinó mbe kú mìlìsé tí ndâ 'bí 'duù nô. Ndâ 'duù ta o tí nò kú sogo ndoo. Ndoò delè ta o tí nò kú sogo tí ndoo gbí òkò tí ndoo.

⁴ Káa Mbíri tí Mbe 'vala ndoo nó giì tùbà nambeè mì wó, ta tó bà zè ndoo mì wó,

⁵ ta bà 'vala ndoo. Káa yí 'vala ndoo nò me gí tàkò 'bí ṇa tó i náa ndoo bàkà ji yí nò lá; à káa 'dóó bà ṇò yè ro ndoo mì wó ká si yí 'ví 'vala ndoo, go có mì wó gbí njembí wó. Yí 'vala ndoo ta bà caka tí ndoo ta ngo, mbe kpò gbí ndi bà jò ndoo. Bìndi yí giì bàkà ndoo tí ndâ ngú 'duù ta bà tuu Bèri mì wó tí Mbíri ji ndoo.

⁶ Mbíri je Bèri mì wó ji ndoo túkà'i ta rẹ̀ mì Jézù, tí Bìndi-Mbíri tí Mbe 'vala ndoo.

⁷ Mbíri njaanga miṛi ndoo 'do gbí vò i, tacó wàa, ndoo 'ví dù tí ndâ 'viì-'bá mbe kú koṛo có lì míti 'válá ṇinó mbe cee lá nô.

⁸ ṇinò a yúco ta kponje á gítí wálá ká nò.

Có gbí njembí ye éno máa, wò 'ví nanaka muu lo míti ndâ có tí nò. Tacó wàa, ndâ 'duù ṇinó mbe kú tee njembí ndú míti Mbíri nó 'ví te tí mí gbí muu ndú máa, ndâ yì 'ví dù tí ndâ mbe bàkà ndâ tó i ta i ká gbí ndú tacó tí ndâ 'duù ta o 'dáá gí.

⁹ Káa wò 'ví kii'bà 'do tí bà tò ndâ kponje ñónókó, ta bà 'deke rè ndâ ká gù lo kpènjàngè'veè tí i 'vére mì ndâ Jùdéyà. Wò delè 'ví kii'bà 'do tí bà 'dèèkè mà ta bà 'dè wo muu ndâ có mì Môze. Tacó nètè mì ndâ ña có tí nò wálá. I delè gbí ndú wálá.

¹⁰ 'Duù má kú njèè gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri, wò 'ví ci yí, máa yí rò tìyò 'do tí ña i tì nò, yee gbí só. Yí má biya bà 'di có mì lo gí, wò 'ví 'vee bà tí wó káká'í lá.

¹¹ Káa, wò 'ví ñò ni éno máa, ña 'duù tí nò a vóló-volo 'duù, tí vò mbe bàkà vò i, mbe le wú mítí mĩri wó ta kpéetí wó gí.

Ndòngbú có mì Páwòlò jì Tító

¹² Ye kèjì gí bà tuu 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ Àrètémà ta Tíkíkùsù jì wò. 'Duù tí nò náa ye bà tuu yí nò má yee tí lo ngé gí, wò 'ví gí gálà gí bà 'de ye gbí gbata Nìkòpólisi, tacó ye kú koṛo có bà cì ndâ pì cò'o tí nó kèjì nó a i mí kà.

¹³ Je wotí gítí nó mì ndâ Àpólò ta Zénà tí nó tí mbe kú waa có gbí ngbàngà nô.

¹⁴ Ndâ 'duù mì ndoo 'dáá gí 'ví tala bà bàkà ndâ tó nètè, tacó wàa ndú 'ví 'de ta i tacó bà konì tí ndú, náa 'bí i má gbaaka ndú nò; ndú 'ví dù me tí ndâ 'duù ñinó ta i gbí ndú wálá nó, lá.

¹⁵ Ndâ 'duù tí nó náa ze ta ndú kàá nó 'dáá gí 'vee wò ma. 'Dòkò ndi 'vé mì ze á jì ndâ tó nambe ze ñinó mì yo kà mbe kú tee njembí ndú mítí Mbíri nô.

Ye kú 'deke tí ye jì Mbíri máa, yí 'ví bàkà nambeè mì wó jì yo 'dáá gí.

Páwòlò cu wáràgà ji FÍLÍMÒNÌ

¹ Nìno a ye tí Páwòlò, tí 'duù tí nó á kpónó kuu gbí zàà muu Bìndi-Mbírì tí Jézù nó, ká kù cu wáràgà tí nò. Ze kù gbo gbí bà cu wáràgà tí nó ta Timàtéyò, tí ná'vindí ndoo, ji wò tí Fílímòni, tí tó ka ze mbe nèté,

² ta ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì á mí 'bá mì lo nó, ta námì ze Áfiyà, ta Àrikìpúsù tí ka ze àsikérimì Bìndi-Mbírì

³ Ze kù 'deke tí ze ji Mbírì tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa ndú 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù ta gbí òkò tí yo nìkì maa.

Páwòlò 'deke tí wó ji Mbírì tacó tí Fílímòni

⁴ Fílímòni, ye ta o 'dáá gí má kù 'deke tí ye ji Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye tacó tí lo, ye delè kù 'dè nìkì maa ji Mbírì tacó tí lo,

⁵ tacó ye kù 'di tàwo bà tee njembí lo mítí Mbe tí ndoo Jézù, ta tàwo bà zè ndâ 'duù mì Mbírì ta njembí bà zè Mbírì mì lo.

⁶ Ye kù 'deke tí ye ji Mbírì, máa yí 'ví si bà nì kaà mì lo ta ndâ 'bí ka lo mbe kù ùnje gítí Bìndi-Mbírì nò 'ví je muu bà nò ndâ tó i tí nó 'dáá gí náa ndoo kù 'de 'do mì wó tí Mbírì ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì 'ví nó 'ví ni ji yo túkà'i.

⁷ Cò bà dù njembí lo tí njembí bà zè Mbírì nò peteke tàkòcò ye ngé ndii gí, à delè gii je ji ye a wotí, ná'vindí ye. Tacó wò 'dèè njembí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gí.

Páwòlò yù nambeè 'do mì Fílímòni tacó tí Ònésimò

⁸ Ye nò ni gí máa, à tí ye a wotí tacó bà 'dè có ji wò máa, wò bàkà go có mì ye ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì.

⁹ Káa, à kpétí ká éno, ye kpónó kù bàkà me ña ñinò lá. Ye kpónó tí Páwòlò, tí kpo 'dakò tí nó á kuu gbí zàà muu Bìndi-Mbírì tí Jézù nó kù 'deke a tí ye ji wò, máa, wò si njembí lo 'ví dù tí njembí bà zè Mbírì.

¹⁰ Ye kù 'deke tí ye ji wò tacó tí 'viù mì ye Ònésimò, náa ye gí tí bu wó si ye kpónó kuu gbí zàà nò.

¹¹ Yí táánò sàà kùro a 'duù ñinò ta i gbí wó ji wò wálá nò, káa i gbí wó kpónó me gbolò ji ndà só ngé ndii gí.

¹² Ye kpónó kù tuu ndi wó ji wò ta njembí ye ká gá'dáá tàkò wó.

13 Ye kùtàá bà si yí 'ví dù á mì ze ta yí, tacó wàa yí 'ví dù tí mbe koni ye bìndi lo á si ye kpónó kuu gbí zàà á muu có bà ma Banga-Ngú-Có nô.

14 Káa go bà bàkà éno kùro bà 'di có 'do gbí nje lo tí ye wálá. Tacó ña ñinò bà dù goólá ye kú yòngò wò yóóngó-yòngò gítí bà bàkà nambeè ji ye nô. Káa à niki káa bà bàkà nambeè ji ye mì lo 'do gbí 'dóó có mì lo gbí njembí lo.

15 Ndâ-'bí-lá Mbíri táánò njèè gbí òkò tí yo ta Ònésimò ta làmbu o nò ká tacó wàa yí 'ví dele ndi wó gí mì lo ngbé.

16 Káa yí bà dele me tí i-zógó-zogo káká'i lá. Yí bà dele ndi wó gí mì lo tí kpóló-kpolo ná'vindí lo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri. À kpétí káa 'dóó ye, Ònésimò kpónó a kpóló-kpolo 'duù mì ye. Káa à má ji wò, yí a 'dóó-'dòò ná'vindí lo, yí delè a ná'vindí lo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo.

17 À má éno, te wíri mítí wó á go bà te wíri mì lo mítí ye, náa wò dú má káa ka ye nò.

18 Káa yí táánò má bàkà a 'bí i mbe niki lá ta wò, 'bí i mì lo delè má ká mì lo muu wó, ye bà sì có ndâ i tí nò ji wò á muu wó gí.

19 A ye tí Páwòlò ká kú cu wáràgà tí nó ji wò ta 'dóó 'bí ye, máa, ye bà sì có ndâ i mì lo náa àá muu wó nó 'dáá gí. Ye delè bà 'vèè gbí nje lo tacó ndâ i ñinó mì ye muu lo nó wálá.

20 À má éno, ye kpónó kú koṛo có lè a i mítí lo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo, ná'vindí ye. Tacó wàa, wò tí mbe kú ru ndi Bìndi-Mbíri 'ví je wotí.

21 Ye nò ni gí, máa, wò bà 'di có mì ye gí; ye delè gii nò ni gí, máa, ye bà 'de ndâ i 'do mì lo me gbolò ndii ndâ i tí nó náa ye yù 'do tí lo gbí wáràgà tí nó nó gí.

22 Kaa tà 'bá wíri mì lo ù ta ndi ye, tacó ye kú koṛo có bà ya gí mì yo kà, náa Mbíri má nò bà 'deke tí yo, wàa yí 'ví je nó ji ye nò.

Ndâ ka nèté mì Páwòlò 'vee Filímòni

23 Èpàfàràsì, tí ka ye, náa ze kpónó kuu gbí zàà muu Bìndi-Mbíri tí Jézù ta yí nó 'vee yo ngé ma.

24 Ndâ ka ye mbe nèté: ñinò a Mária, gii je Àrisítárikù, gii je Démàsì, gii je Lúkà, delè 'vee yo ma.

25 Ye kú 'deke tí ye máa Mbe tí ndoo, Jézù tí Bìndi-Mbíri, 'ví cù 'dê ngo cù wó mítí yo 'dáá gí.

Wáràgà jì ndâ ÌBÌRÁYÒ

Mbírì tuu 'Viì mì wó ta ndâ có mì wó

¹ Mbírì gbí ndâ ká o dígísèé kù tuu a ndâ mbe 'dòkò có mì wó ta ndâ có ñinó náa à gbí njembí wó nó jì ndâ ká gù ndoo. Yí tuu ndú 'vìlì-'vìlì gbí ndâ tende ña kpokèjì.

² Káa gbí ndòngbù o tí nó, tí o mì ndoo náa ndoo kpónó kù 'vala gbí á gí nje o nó, yí tuu a 'dóó 'Viì mì wó tí mbe 'dòkò có gbí nje wó jì ndoo, 'Viì mì wó tí nó náa yí je yí tí mbe zèè ndâ i-'bá mì wó 'dáá gí, náa yí táánò je wotí bà suu ndâ i 'dáá gí jì yí nò.

³ A 'Viì tí nò mì Mbírì nò ká je cè kózò tí Mbírì teke-tèkè. À delè káa yí ká je tú Mbírì kpíí mítí wó. Ndâ i muu to tí nó 'dáá gí, ta ndâ i gbírì 'dáá gí kù dù a i 'do gbí có mì wó, tacó à gbí kòcò wó a wotí go kòcò gba. Yí mǎ giì toṛo ndâ vò i mì ndâ 'duù muu to tí nó gí, yí giì kì tí wó dèngècè to gbí kù'bi mì gbolò Gba á ngéé gbírì,

⁴ lè náa yí gí tí gbolò 'duù ndii ndâ basìlì mì Mbírì 'dáá gí gí nò.

'Viì-mì-Mbírì a gbolò 'duù ndii ndâ basìlì mì Mbírì gí

⁵ Tacó Mbírì jé ta 'bí ři gbaànjé 'dè có jì basìlì mì wó ngàyi, máa,

«Wó a 'viì mì ye, ye wúnó gí tí bu lo gí?»

Yí delè je ta gbèe ři 'dè có jì 'bí basìlì mì wó gbaànjé éno máa, yí tí Mbírì bà dù tí bu wó, wàa yí 'ví dù tí 'viì mì yì nò lá.

⁶ Káa, ta o tí nó náa Mbírì táánò kù tuu tí ta 'Viì-kířì mì wó gí muu to tí nó nó, kòcò Mbírì gí tàkò wó éno máa, «Yo tí ndâ basìlì mì ye tí Mbírì 'dáá gí 'ví ùlù yí.»

⁷ Bìndi kòcò Mbírì gítí ndâ basìlì mì wó tí Mbírì éno máa, yí tí Mbírì bàkà ndâ tú mì yì tí pípìři, bìndi yì giì bà bàkà ndâ bòò mì yì tí ngba wu.

⁸ Káa Mbírì giì 'dè có gítí 'Viì mì wó éno máa,

«Jàlàmbà mì lo, «Ákoo Mbírì», bà dù tí ká.

Wò bà cu mù-kóró-gba mì lo co ká tí kpokèjì ñinó jáá nò.

⁹ Wò bà zogo 'bá mì lo ta bà waa có mítí ndâ 'duù mì lo ta yúcó.

Wò a mbe co ta ndâ 'duù tí jáá kpokèjì;

go bà co tí lókó-loko kpokèjì tí lo wálá.

Ñinó a gbí nderè có tí nó náa Mbírì tí nó, tí Mbírì mì lo nó,

le tí ta bèrè jì wò ta pétékè tàkòcò wó

á kùro ndâ ka lo nó ká nò.

¹⁰ A wò táánò ká sè rẹ̀ngbó to tí nó ta 'bì lo.

À delè ká wò ká suu ndâ i tàrì ta 'bì lo.

¹¹ Ndâ to ta tàrì bà cee gí,

káa wò bà cee wálá.

Ndâ to ta tàrì bà me ká go bà me ká mì bòngò gí,

káa wò bà me ká wálá.

Ndâ to ta tàrì bà yaka go bà yaka bòngò nó gí,

káa wò bà dù tí ká.

¹² Wò bà paṛaka ndâ to ta tàrì go bà paṛaka zì bòngò 'va gí 'dè;

áá bà 'visì ndú go bà 'visì bòngò.

Káa wò bà dù cóó-cóó ká tí wò tí nó kuu nó dúú bà ya tí ;

wò bà zò to wálá.»

¹³ Mbíṛì jé 'dè có jì 'bí basìlì mì wó gbaànjé éno máa,

«Kí tí lo to gbí kù'bì mì ye,

wàa ye 'ví bàkà ndâ mbe kù sogo wò tí ndâ i-tà-tàmà mì lo,» nò lá.

¹⁴ À má éno, ndâ basìlì mì Mbíṛì a ndâ yè? Ndâ basìlì mì Mbíṛì a ndâ lílì mbe kù bàkà nèté mì Mbíṛì, náa Mbíṛì kù tuu ndú gí bà konì ndâ 'duù tí nó kẹ̀jì gí bà 'de 'válá nò.

2

Gbolò 'válá

¹ À má éno, ndoo kpolo tí yúco tí nó náa ndoo 'di nó kácá-kácá. Ndo má kpolo tí ndoo lá, ndoo bà soloko 'do tí gí.

² Tacó có tí nó náa Mbíṛì dígísèé tuu ta basìlì mì wó jì Mòze, máa yí 'dòkò jì ndâ ká gù ndoo nó, má dú káa yúco, náa ndâ mbe biya bà 'di gí 'de mbèlè tàkò bà kù tù bà 'di có mì ndú lá gí,

³ ndoo bà ndo 'do gbí mbèlè bà biya bà 'di gbolò có tí nó, tí có mbe je 'válá jì ndoo nò, có tí kpokẹ̀jì ngàyi? Kpédélé mbe 'dè có tí nó jì ndâ 'duù gbí o mì ndoo a Mbe tí ndoo tí Jézù, bìndi ndâ 'duù nìno mbe 'di 'dò gbí nje wó nó gí 'dòkò ndí jì ndoo.

⁴ Mbíṛì delè gí túbà có tí nó náa ndâ mbe 'di 'do gbí nje Mbe tí ndoo 'dòkò jì ndoo nò tí yúco ta bà bàkà ndâ kpo-kpò i nìno náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndâ 'duù gí nó, ta bà bàkà ndâ seṛè, ta bà je Bèrì mì wó tí Mbíṛì tí i-nambeè jì ndâ 'duù go có mì wó náa à gbí njembí wó tí Mbíṛì.

Mbe tè kùro ndâ 'duù gí gbí 'válá

⁵ Tacó Mbíṛì táánò bàkà me ndâ basìlì mì wó tí ndâ mbe zogo to tí nó kẹ̀jì, náa ndoo kù 'dè có gítí nó, lá.

⁶ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì éno máa,

«Áá Mbíṛì, 'duù tà a yè wàa wó 'ví je ta mbí lo mítí wó?

7 Wò táánò je wotí jì 'duù gàà gí tàkò ndâ basìlì mì lò ta làmbu o.

Wò táánò bàkà yí tí gba ngbèzèè.

Wò gii te duù mítí wó.

8 Wò gii bàkà yí tí gba mì ndâ i 'dáá gî.»

Mbířì bàkà 'duù tí gba mì ndâ i 'dáá gî, yí mò 'bí i gbaànjé gí ndiì máa 'duù me gba mì ñinó lá nò lá. Káa ndoo ñò bà dù 'duù tí gba mì ndâ i 'dáá gî á go có tí nò kálásê.

9 I ñinó náa ndoo ñò nó a bà bàkà Jézù mì Mbířì tí lúkúfà 'duù co tí ndâ basìlì gí ta làmbu o gàà éno. Tacó wàa yí 'ví cì tacó tí ndâ 'duù 'dáá gî á 'do gbí nambeè mì Mbířì. À kpónó le bèrè á jì yí ngbèzèè, à delè kù te duù mítí wó, 'do gbí có bà kònò sé'i mì wó, ta bà cì yí.

10 À dú nò a yí. Tacó wàa Jézù tí 'duù tí nó náa Mbířì suu ndâ i muu to tí nó 'dáá gî tacó tí wó, náa ndâ i delè 'dáá gî kù dù muu to tí nó ta rẹ wó nó, 'ví dù tí kpédélé 'duù mbe kònò sé'i tacó bà gí ta ndâ 'duù gí gbí ngba'o.

11 Rẹngbó 'duù tí nó tí 'Duù mì Mbířì nó, ta rẹngbó ndâ 'duù tí nó náa yí bàkà ndú tí ndâ 'duù mì Mbířì nó, ká gbaànjé. Tacó éno, nò ọ wó gítí bà nì «ná'vindí» mítí ndú wálá.

12 Yí kù 'dè có jì Mbířì éno máa,
«Ye bà kò-kò ta rẹ lo jì ndâ ná'vindí ye.

Ye bà ùlù wò mí kùro ndú ta o tí nó náa ndú má kili gí,» nò.

13 'Bí có mì wó káká'i éno máa,
«Ye bà kojo có lì mítí Mbířì.»

Bìndi 'bí kòcò wó máa,
«Ŋinó a ye ká kuu nò;

ñinó a ze ta ndâ 'viì tí nó náa Mbířì kaa ndú jì ye nó ká kuu nò.»

14 Ndâ 'viì tí nó mì Mbířì náa yí kaa ndú jì Jézù nó 'dáá gî a ndâ 'duù ta mbelè gbí diì ndú. Tacó éno, Jézù gii je gbèe ọa tú ndú nò, tacó wàa yí 'ví dù tí 'duù go ndú. Yí bàkà éno, tacó wàa yí mà cì gî, yí 'ví mò ta Gba-vò-i tí gba mì ku 'do pí jàlàmbà gí nje seè.

15 Wàa yí 'ví 'vala tí ta ndâ 'duù tí nó 'dáá gî náa gúku kù da 'bò mítí kò ndú gí nò.

16 Tacó nèté mì wó táánò me ta ndâ basìlì mì Mbířì lá, nèté mì wó a i ta ndâ 'viì-gù Àbìràámò.

17 Tacó éno, Mbířì gii bàkà yí go ndâ ná'vindí wó teke-tèkè. Tacó wàa, yí 'ví dù tí tí 'duù mbe ñò yè ọ ndú, delè tí gbolò bu-Mbířì mì ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbířì ta njembí wó gbaànjé. Tacó wàa, Mbířì 'ví je tí ta à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndú.

18 Tacó yí táánò ta miṛi wó ñò sé bà tala yí mì Gba-vò-i gî. Tacó énnò, wotí bà konì ndâ 'duù ñìnó náa Gba-vò-i kpónó kù tala ndú nó kuu tí wó.

3

Jézù a gbolò duù ndii Mòze gî

1 À má gó énnò, yo tí ndâ ná'vindí ye, tí ndâ 'duù mì Mbíṛi náa yí kaa yo mò gí mì wó tí Mbíṛi gî nó, 'ví koṛo có gítí Jézù tí tú mì Mbíṛi, delè tí Kùṛo ndâ bu-Mbíṛi mì yúco tí nó náa ndoo kù ùnje á gítí nò.

2 Yí tí Jézù táánò bàkà nèté mì Mbíṛi ta njembí wó gbaànjé ká go i mì Mòze tí mbe bàkà nèté mì Mbíṛi dígísèé ta njembí wó gbaànjé.

3 Káa à te duù mítí Jézù ndii Mòze gî, á go ñìnó náa ndâ 'duù kù te ta duù mítí mbe gèè 'bá ndii 'bá tí nó náa yí gèè nó gî nò.

4 À bì ndâ 'bá 'dáá gî a 'bì 'duù, káa a Mbíṛi ká suu ndâ i 'dáá gî.

5 Káa Mòze táánò bàkà nèté mì Mbíṛi ta njembí wó gbaànjé gbí òkò tí ndâ 'duù mì Mbíṛi tí ndâ Ìzìriyèlì 'dáá gî, á go bòò mì Mbíṛi mbe kù 'dè yúco gítí ndâ i ñìnó náa Mbíṛi kèjì gí bà bàkà ndú nò.

6 Káa Jézù tí Bìndi-Mbíṛi táánò bàkà nèté 'bá mì Mbíṛi ta njembí wó gbaànjé á go njembí 'Viì mì Bu wó. Káa ndoo a ndâ 'viì mì Mbíṛi, náa ndoo má cì gúku lá nò. Ndoò delè má kì nò gítí i tí nó náa ndoo kù koṛo có lì mítí nó lá nò.

Bàndò bà wotí tacó tí ndâ 'duù mì Mbíṛi

7 Tacó énnò, kòcò Bèṛi-mì-Mbíṛi énnó máa, «Yo wúnó má 'di kòcò Mbíṛi,

8 yo 'ví bàkà ngbútù á go i mì ndâ 'duù tí nó dígísèé mbe volo mítí Mbíṛi ta o bà tala ndú mì wó, si ndú gbí kángáá nga ngoò nó lá.

9 Ndâ ká gù yo dígísèé tala bà ñò wotí mì ye, káa ndú ñò ta ndoo zi'duù-só gî.

10 Tacó énnò, tàkòcò ye táánò gii kpolo gítí ndâ 'duù tí nó. Bìndi ye gii 'dè có énnó máa,

«Ndâ có gbí njembí ndú 'dáá ká tende.

Ndú ta o 'dáá gî kù co me tí kpokèjì mì ye lá.»

11 Káa ye tí Mbíṛi gii be tí ye ta kpo tàkòcò énnó máa,

«Ndú bà 'dò kò ndú mítí bàndò bà tèwo ye wálá.» »

12 Yo kpolo tí yo, ndâ ná'vindí ye, tacó wàa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò yo 'ví dù ta vò njembí wó, tí ña vò njembí ñìnó mbe si yí 'ví njèè gbí òkò tí ndú ta wu Mbíṛi nó lá.

13 Yo konì tí yo gbí òkò tí yo ta ɾi 'dáá gî. Yo 'ví nì «taàbé» gítí bà konì tí yo gbí òkò tí yo lá, tacó wàa, njembí yo 'ví gbì kààngbá gítí Mbíṛì 'do gbí tìṛì mì vò i lá.

14 Tacó ndoo 'dáá gî a ndâ ka Bìndi-Mbíṛì, náa ndoo má zèè kpédélé có tí nó náa ndoo táánò ùnje gítí nó tí kpoò yee tí o ku mì ndoo gî nò.

15 À cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì éno máa,
«Yo má 'di kòcò Mbíṛì wúnó
yo 'ví bàkà ngbútù á go i mì ndâ 'duù tí nó mbe kpò có
mì Mbíṛì dígísèé nó, lá.»

16 A ndâ 'di dígísèé ká 'di kòcò Mbíṛì káa ndú gii kpò tí mítí wó ta ngbútù gî nó? À dígísèé me ndâ Ìziriyéli tí nó náa Mòze kaa ndú 'do Másìrì nó lá.

17 Káa tàkòcò Mbíṛì dígísèé kpolo a i gítí ndâ 'di ta ndoo zi'duù-só nó? À kpolo me gítí ndâ mbe bàkà vò i tí nó mbe ci-ciki ta ndi gbí kángáá nga ngoò nó lá?

18 Káa Mbíṛì dígísèé be tí wó nó a i ji ndâ 'di, éno máa, ndú bà 'dò kò ndú gbaànjé á mì bàndò bà tèwo yì wálá nó? Yí be tí wó me ji ndâ mbe kpò có lá?

19 À má éno, ndoo kpónó ò ni gî, máa, bà yee tí bàndò bà tèwo ndú dígísèé kpò ndú gî tacó ndú tee njembí ndú mítí Mbíṛì lá.

4

1 À má éno, ndoo kpolo tí ndoo, tacó bà cí tí nó náa Mbíṛì táánò ci ta ndâ ká gù ndoo gítí bà ya ndú gítí bàndò bà tèwo ndú nó cee lá. Káa ndoo má kpolo tí ndoo lá, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo bà bè gbí bà yee tí bàndò tí nó gî. Tacó Mbíṛì wúnò bà 'vee gbí nje ndâ 'duù ònó gbí òkò tí yo mbe yee tí bàndò tí nó lá nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî.

2 Ndoò táánò 'di Banga-Ngú-Có go ònìndi ndú, káa ndú 'de i gbí Banga-Ngú-Có tí nó náa ndú 'di nó lá, tacó có tí nó 'de njembí ndú me tí njembí ndâ 'duù ònó mbe kù tee njembí ndú mítí Mbíṛì nó lá.

3 A ndoo tí ndâ mbe ùnje gítí Banga-Ngú-Có tí nó ká yee tí bàndò bà wotí tí nó náa Mbíṛì dígísèé ci ndâ ká gù ndoo gítí nó. Tacó kòcò Mbíṛì éno máa,

«Ye be tí ye ta kpo-tàkòcò gî éno máa,
«Ndú bà 'dò kò ndú mítí bàndò bà tèwo mì ye gbaànjé
wálá.» »
Mbíṛì 'dè có tí nó si yí cee ta nèté bà suu ndâ i mì wó sàà
gî.

4 Tacó à cu có gítí bà vô-nje só sili mì gbí wáràgà mì Mbíṛì éno máa,

«Mbìrì gii tẹ̀wò wó ta bà vò-nje só sili 'do tí ndâ nètẹ̀ mì wó 'dáá gî.»

5 À gii cu 'bí káká'i éno máa, Mbìrì máa,
«Ndú bà 'dò kò ndú gbaànjé á mí tí bàndò bà tẹ̀wò mì ye wálá.»

6 'Bí có kpónó a ònínó máa, ndâ 'bí 'duù 'ví yee tí bàndò bà tẹ̀wò tí nò mì Mbìrì nò, lẹ̀ náa ndâ kpédéléé 'duù tí nó táánò mbe 'di Banga-Ngú-Có nó yee kà lá tacó ndú táánò biya bà 'di có mì Mbìrì gî nò.

7 Tacó éno, Mbìrì gii ci cí gítí 'bí o náa yí gii gbì rẹ̀ o tí nò tí «Wúnó.» Bìndi yí gii tuu Dàvídè, tí gbolò gba mì ndâ Jùdáyà, ta kòndi o bìndi có tí nò, ta gbèè ndi có tí nò, máa,
«Yo Wúnó má 'di kòcò wó,
yo 'ví bàkà ngbútù lá.»

8 Tacó Jósuwà táánò má tè kùro ndâ Ìzìriyèlì yee tí bàndò bà tẹ̀wò tí nò náa Mbìrì táánò ci ndú gítí nò gî, Mbìrì táánò bà ci ndi 'bí ngú o ji ndú wálá.

9 À má éno, bàndò bà wotí mì Mbìrì náa yí kù kpolo tí tacó tí ndâ 'duù mì wó nó kuu tí . Bàndò tí nò a rì tí nó tí rì bà wotí Mbìrì á bìndi bà suu ndâ i mì wó nò.

10 Tacó 'duù ònínó mbe ya gí bà tẹ̀wò wó á mì ndú ta Mbìrì gî nó a 'duù ònínó mbe cee ta nètẹ̀ mì wó gî nò. Tacó Mbìrì táánò tẹ̀wò wó si yí cee ta nètẹ̀ mì wó gî.

11 À má éno, ndoo te kpo muu, tacó wàa ndoo 'ví yee tí bàndò bà tẹ̀wò ndoo. Ndo te kpo muu tacó wàa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndoo 'ví gboó mí ndii ta ngbútù, á go ònìndi ndâ ká gù ndoo dígísèé nó, lá.

12 Tacó có mì Mbìrì a wu có, tí có ònínó ta wu jé 'dèè 'do tí lá, mbe kù cu 'duù tí bà 'deeke 'billi wó ngéé gí gbí òkò ndâ 'billi á tà'i kà ndii zi nje sìzò gî. Có mì Mbìrì a có ònínó mbe ò 'bè gbí òkò tí ndâ yúcó ta 'vérè ngéé gbí njembí 'duù tà'i kà ni gî.

13 'Bí i ònínó náa à suu yí sùú-suu nó mbe ni bà ngùù tí wó 'do tí Mbìrì gî nò wálá. Mbìrì òndâ i gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî. Ndâ i 'dáá gî kù gbaa tí ndú mí gbí ngbàà rì á mí kùro wó tí Mbìrì tí nó náa ndoo 'ví yù gbí ndâ i tí nó náa ndoo bàkà nó 'dáá gî nò.

Jézù tí gbolò Kùro ndâ bu-Mbìrì

14 À má éno, ndoo tee njembí ndoo mí tí Mbìrì tí kpoò, lẹ̀ náa gbolò bu-Mbìrì mì ndoo tí Jézù, tí 'Viù-mì-Mbìrì, bà ba gbí pípiri ya gí gbìrì gî nò.

15 Tacó gbolò bu-Mbìrì mì ndoo tí Jézù me 'duù ònínó mbe kù si tàmuu ndoo ji Gba-vò-i ta o tí nó náa Gba-vò-i má kù paa ta bà a tàmuu ndoo gítí bà bàkà vò i nó lá, tacó Gba-vò-i

táánò paa ta yí á go bà paa ta ndoo mì wó kpónó nó gî, káa yí gii kpò nje Gba-vò-i gî.

¹⁶ À má ènò, ndoo cì gúku gítí bà yèè ndi ndoo dè jí rẹgbà jàlambà mì Mbírì lá. Ndoò yèè ndi ndoo dè gítí, tacó wàa yí 'ví nò ta yè ọ ndoo. À delè má gí gítí o mì bà konì tí, yí 'ví bàkà ta nambeè ji ndoo.

5

¹ Áá táánò kù cu 'bì mítí 'duù, bìndi àá gii bàkà yí tí Kùro ndá bu-Mbírì, mbe dù kù bàkà i-Mbírì ta rẹ mì ndá 'duù 'do ká gbí òkò tí yo. Nèté mì 'duù tí nò náa à bàkà yí tí Kùro ndá bu-Mbírì nò a bà ci ndá i-'bì ndá 'duù, ta bà waa mbelè tacó bà sì muu ndá vò i mì ndá 'duù.

² À má ènò, 'duù tí nò náa à bàkà yí tí Kùro ndá bu-Mbírì nò 'ví 'vala ta ndá 'duù nìno mbe 'di gbí-o lá, gii je ndá 'duù nìno mbe gírì'o gí nó, ta pètékè có, tacó yí tí bu-Mbírì delè káa 'duù nìno ta ndá 'dóó vò i nìndi wó delè kuu kapí wó.

³ Tacó ènò, kózò tí wó tí Kùro ndá bu-Mbírì 'ví waa mbelè tacó bà sì muu ndá 'dóó vò i nìndi wó, delè tacó ndá vò i mì ndá 'duù.

⁴ 'Duù bàkà tí wó tí Kùro ndá bu-Mbírì ta kpéétí wó lá. A Mbírì ká kù cu 'bì wó mítí 'duù, máa yí dù tí Kùro ndá bu-Mbírì, á go bà cu 'bì wó mítí Àrónì, máa yí dù tí Kùro ndá bu-Mbírì dígísèè nò.

⁵ À kpétí káa Bìndi-Mbírì, àá táánò me káa yí ká ki tí wó pí jàlambà 'do gbí 'dóó có mì wó gbí muu wó ta kpéétí wó éno máa, yí a Kùro ndá bu-Mbírì nò, lá, a 'duù tí nó mbe 'dè có ji yí éno máa,

«Wò a 'Viì mì ye, ye wúnó gí tí Bu lo gî.»

⁶ 'Bí kòcò 'duù tí nò ji yí káká'i éno máa,

«Wò bà dù tí bu-Mbírì dúú bà ya tí á go nìndi Mèlèkizédèkì.»

⁷ Si Jézù táánò kù 'vala muu to tí nó, nó, yí gii 'deke tí wó ta ngo-ọ tà ọ wó ta kòcò wó ngéé jí yaà á ji Mbírì, tí 'Duù tí nó ta wotí bà 'vala yí 'do 'bì ku a kuu tí wó nò. Káa Mbírì gii nò yè ọ wó, tacó yí táánò a mbe si Mbírì tí i.

⁸ Yí kpétí káa 'Viì mì Mbírì, bà kònò sé'i gii je muu ji yí tacó bà dù tí mbe 'di có gí.

⁹ Mbírì mà gii yù yí ngbóó gí, yí gii dù tí rẹngbó 'válá ji ndá mbe kù 'di có mì wó,

¹⁰ tacó Mbírì gii bàkà yí tí bu-Mbírì go Mèlèkizédèkì.

Yo 'ví ne 'do tí kpokèjì mì Mbírì lá

¹¹ Ndá có mì ze me mbè tacó bà 'dè gítí có bà dù Bìndi-Mbírì tí Kùro ndá bu-Mbírì á go nìndi Mèlèkizédèkì nò kuu

mì ze, káa bà 'dè gbí ndú mì ze jì yo kpóló-kpolo, tacó bà ya có gí gbí muu yo kpóló-kpolo.

¹² Tacó a yo kùtàá ká bà dù tí ndâ mbe nìbà i jì ndâ 'duù, káa à gii dù ndí a yo kpónó ká kù gii pà 'duù, wàa yí 'ví 'bità bà nìbà có mì Mbírì jì yo á 'do ɾèngbó káká'i. À tí yo a go bà no kí, go bà zò i tí yo wálá.

¹³ Tacó 'duù ñinó mbe kù no kí nó ñò kpokèjì gítí bà dù jáá kùɾo Mbírì nì lálá, tacó yí a dó 'viì.

¹⁴ À kù zò i a ndâ 'duù ñinó mbe kù tì bà zò i gí, tí ndâ 'duù ñinó mbe kù 'viiki gbí có tacó bà ñò 'bè gbí òkò tí ndâ tò i, ta vò i nò.

6

¹ À má éno, ndoo kpónó 'ví koɾo có go i mì ndâ 'duù ñinó náa gbí dii ndú yù gí nò. Ndoosì bà dù kù 'viiki káa gbí ndâ kpédélé có tí nó náa àá táánò nìbà ndú jì ndoo gítí Bìndi-Mbírì nó mí to. Ndâ có tí nó náa àá táánò nìbà ndú jì ndoo éno máa, ndoo 'visì muu ndoo 'do tí bà bàkà ndâ i ñinó mbe kù ya ta ndoo gí nje ku nó gí, wàa ndoo 'ví tee njembí ndoo mítí Mbírì;

² ta có gítí bà caka tí, ta bà je wotí, gii je có gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, ta có gítí ndòngbù bà waa có ngbé lá nò.

³ Ndoosì bà koɾo có go i mì ndâ 'duù ñinó náa gbí dii ndú yù gí nó gí, náa Mbírì má ùnje gí nò.

⁴ Káa à má gítí ndâ 'duù tí nó náa ɾo ndú táánò njaanga gí, ndâ 'duù tí nó mbe tala líkí i-nambeè tí nó mbe gí 'do mì Mbírì nó gí, ndâ 'duù tí nó náa Bèri-mi-Mbírì je wotí jì ndú gí,

⁵ ndâ 'duù tí nó mbe ñò tó i mì có mì Mbírì nì gí, ndú delè gii ñò ndâ wotí bìndi ku nì gí nó,

⁶ ndâ ña ndâ 'duù tí nó má caka 'bì ndú 'do gbí ndâ i tí nó jéé gí, bà 'visì muu ndú ndí gítí bà co tí kpokèjì mì Mbírì káká'i a cèe «pàrà-nguù-kpò-diigba.» Wotí mì ndú gítí bà dele ndi ndú gí gítí kpokèjì mì Mbírì káká'i wálá, lê náa ndú ùnje gítí bà gbì 'Viì-mi-Mbírì mítí njeèkpe mù gí, ndú delè gii ùnje gítí bà ñonoko yí mí kùɾo ndâ 'duù gí nò.

⁷ Tacó to mbe ñjù ngo mù tí nó mbe kù nì mítí, bìndi ndâ ña tí nó náa ndâ 'duù jì mítí nó gii bàkà jì ndú gí nó, a to ñinó náa Mbírì cù 'dê ngo cù wó mítí gí.

⁸ Káa to ñinó mbe kù kù ndâ bè kperè ta zìbàmù nó, a to mbe dooko ta bà i ñjà mítí mì Mbírì gí. Ndòngbù ká tacó bà jì ta ña to tí nó delè káa wu.

⁹ Ze kpèti má 'dè ká ènò, bà nìndi yo kpòò káa bà tó, ndâ tó 'duù mì ze. Gúku gbí njembí ze gítí yo wálá; yo a ndâ 'duù mì 'válá.

¹⁰ Tacó Mbíri me mbe 'boo 'duù, wàa yí 'ví neke tí ta ɾo wó 'do tí bà zeke ndâ tó nètè mì yo, ta tó bà zè tí tí nó náa yo táánò zè ta ndâ 'duù mì wó náa yí kaa ndú mò gí mì wó gí ta ɾè wó nó lá.

¹¹ Káa có nìno kponó gbaànjé gbí njembí ze nó éno máa, yo 'dáá gí 'ví bàkà nètè ta go nètè tí nó tí yo yee tí ndòngbù o tí nó náa yo 'de i tí nó náa yo kù koɾo có lì mítí nó gí.

¹² Yo dù tí ndâ mbe kpó lá, yo mèlè bindi ndâ 'duù tí nó mbe 'de i tí nó náa Mbíri táánò ci ndâ 'duù gítí nó 'do gbí bà tee njembí ndú mítí Mbíri, gii je bà dù ndú tí ndâ mbe kpácà nò.

Yâ-cí-ci mì Mbíri kpili lá

¹³ Ta o tí nó náa Mbíri táánò kù ci tí ta Àbiráámò nó, yí ta o tí nó be káa 'dóó tí wó tí Mbíri ji Àbiráámò, tacó 'bí 'duù mbe me gbolò ndii yí tí Mbíri gí tacó wàa yí 'ví be ta tí 'duù tí nó ji Àbiráámò nó wálá.

¹⁴ Tacó éno, yí gii be tí wó ji Àbiráámò éno máa, «Ye bà cù 'dè ngo cù mítí lo ta njembí ye gbaànjé ta bà je ndâ 'vii ji wò me mbè.»

¹⁵ Àbiráámò táánò gii dù kpécè kù ù ndi i tàkò cí tí nó náa Mbíri ci ta yí nó, yee tí o tí nó náa yí gii 'de gí.

¹⁶ Ndâ 'duù kù be tí ndú a i ta ɾè 'duù nìno tí kpóló-kpolo 'duù mì ndú nò. Có má gbí òkò tí ndâ 'duù, à kù nò yúco a i 'do tí bà be tí ndú.

¹⁷ À má éno, tacó go bà je kponje 'do nje ndâ 'duù tí nó náa Mbíri dígísèè ci ndú máa yí jé 'visi muu yí lá nó, má gii gí gítí Mbíri gí, yí gii be tí wó ji ndú.

¹⁸ Yí bàkà éno, tacó wàa à 'ví dù kuu tí a ndâ i sósò'ò, náa bà 'visi ndú a cèe «pàrà-nguù-kpò-diigba», tacó wàa ndoo tí ndâ 'duù tí nó mbe fa ngèlè vò i gí gí mì yí nó 'ví 'de ta wotí gítí bà koɾo có lì mítí cí tí nó náa yí ci ta ndoo nò.

¹⁹ I tí nó náa ndoo kù koɾo có lì mítí nó ká kù si lilí ndoo 'ví dù tí ndoo. Nìno a i nìno mbe ya ngéé gí kapí ngbùngbù á tà'i 'bá-Mbíri á gbíri,

²⁰ gítí bàndò tí nó náa Jézù ya gítí tí kpédélé 'duù tacó tí ndoo nò. Jézù ya gí mì Mbíri á kapí ngbùngbù tà'i 'bá-Mbíri tacó yí gí tí Kùɾo ndâ bu-Mbíri go Mèlèkizédèki dúú bà ya tí gí.

7

Bu-Mbíri tí nó tí Mèlèkizédèki nò

1 Mèlèkizédèkì tí nó tí gbolò gba Sàlémì, delè tí bu-Mbíri tí nó tí mbe kù bàkà i jì Mbíri tí nó mbe kù dù ngéé gbíri nó táánò gù ya gí kùro Àbiráámò ta o bà dele ndi Àbiráámò 'do bà mi ndá kpo-kpò gba gbí gó. Ndú má gù 'de tí ndú gí, Mèlèkizédèkì gù cù 'dè ngo cù wó mítí Àbiráámò.

2 Bìndi Àbiráámò gù ruka bà i mì Mbíri 'do tí ndá ña i tí nó náa yí zèè 'do gbí gó nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, bìndi yí gù kaa jì Mèlèkizédèkì. Kpédélé gbí rẹ̀ tí nó tí Mèlèkizédèkì nó éno máa, yí a gbolò gba ñinó mbe kù co ká tí jáá kpokèjì mì Mbíri. Gbí ñinó tí Mèlèkizédèkì tí gbolò gba Sàlémì nó éno máa, Mèlèkizédèkì a gba mbe kù zogo ndá 'duù mì wó ta 'dè njembí wó.

3 Mèlèkizédèkì a 'duù ñinó náa à 'di tà-ká-tà gítí bu wó lá, à 'di tà-ká-tà gítí nawu wó lá, à delè 'di tà-ká-tà gítí ndá ká gù wó lá. Rẹ̀ngbó wó wálá, ndòngbú wó delè wálá, káa yí kù dù tí bu-Mbíri go 'Viì-mì-Mbíri nó ká dúú bà ya tí .

4 'Dakò tí nó tí Mèlèkizédèkì nó táánò bà dù me 'dé gba lá, lè náa a Àbiráámò tí rẹ̀ngbó ndá Ìzìriyèlì 'dáá gí táánò ká gò i-Mbíri á jì yí gí nò.

5 À cu mí gbí wáràgà mì Mòze éno máa, ndá 'viì-gù Lévi tí ndá bu-Mbíri 'ví gò i 'do mì ndá ná'vindí ndú, náa ndú káa ndá 'viì-gù Àbiráámò go ndú.

6 Káa 'dakò tí nó tí Mèlèkizédèkì náa rẹ̀ngbó wó 'do me tí Àbiráámò lá nó táánò gò i a i 'do mì Àbiráámò. Bìndi yí gù cù 'dè ngo cù wó mítí Àbiráámò tí 'duù tí nó náa Mbíri táánò ci yí nò.

7 Có ñinó ta kponje á gítí ngé gí wálá nó a ñinó máa, a kpo 'duù ká kù cù 'dè ngo cù wó mítí ndá 'viì tàkò wó.

8 'Bí có mbe gù dù káká'i a ñinó máa, ndá bu-Mbíri tí nó mbe kù gò i 'do mì ndá 'duù nó, a ndá 'duù náa à jò ndú jì ku nò. Káa à cu mì gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, Mèlèkizédèkì kù 'vala ká dúú bà ya tí .

9 Lévi tí rẹ̀ngbó ndá bu-Mbíri tí nó náa ndá Ìzìriyèlì táánò kù gò i jì yí nó, táánò gò i jì Mèlèkizédèkì gí. Yí kpétí má gò ta 'bì wó lá, i tí nó náa Àbiráámò tí mbe jò ña ndá Ìzìriyèlì táánò gò jì Mèlèkizédèkì si a jò yí tí Lévi lá nó si muu ndá 'viì gbí yì wó tí Àbiráámò 'dáá gí dúú kù ya tí .

10 Tacó pàrà wó tí Lévi táánò ta o bà 'de tí ndá gù wó Àbiráámò ta Mèlèkizédèkì nó kuu gbí kongoo gù wó Àbiráámò.

11 Mbíri táánò lè má bàkà ndá Ìzìriyèlì tí ndá 'duù ñinó ta bà lè tí ndú wálá nó a i 'do gbí có mì ndá bu-Mbíri, tí ndá 'viì kòtí Lévi, tacó ñinó táánò a rẹ̀ngbó bà tuu Mòze mì Mbíri

ta ndâ có mì wó tí Mbírì jì ndâ Ìzìrìyélì ká nò, gbí nderè bà bàkà ndâ 'bí ngú bu-Mbírì ònínó á tí ndâ kòtí Mèlèkizédèkì si ndâ kòtí Àrónì nó mí to 'ví dù a yè?

12 Tacó à má 'visì ònínó ndâ bu-Mbírì gî, à delè 'ví 'visì ndâ có mì Mòze gî.

13 Tacó ònínó Mbe tí ndoo, tí 'Duù tí nó nàa à kù 'dè ndâ có tí nó gítí wó nó, tende. 'Bí 'duù gbaànjé 'do njekèjì mì ndú mbe dù tí bu-Mbírì jé táánò wálá.

14 Tacó ndâ 'duù 'dáá gî ònínó ni ngbàrángà'i gî máa, Mbe tí ndoo táánò a 'Vii kòtí Júdáà. Káa Mòze táánò 'dè có ta rẹ̀ bà dù 'bí 'duù tí bu-Mbírì 'do gbí òkò tí ndâ 'vii kòtí Júdáà jé lá.

'Bí bu-Mbírì go Mèlèkizédèkì

15 'Bí có ta kponje gítí wálá a ònínó máa, 'bí ngú bu-Mbírì go Mèlèkizédèkì kpónó 'vanda gí gbí ngba'o gî.

16 Ngú bu-Mbírì tí nó 'vanda me 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó ta rẹ̀ngbó ndú 'do tí ndâ bu-Mbírì á go có mì Mòze nó lá. Yí gí tí bu-Mbírì ta wotí mì 'wálá tí nó mbe cee lá nò.

17 Tacó à cu có gítí wó mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Wò bà dù tí bu-Mbírì dúú bà ya tí , á go i mì Mèlèkizédèkì.»

18 Tacó à kpónó mò ká có tí nó táánò mì Mòze nó gí nje seè gî, tacó wotí kpónó cee 'do tí có tí nó gî, delè tacó gbí có tí nó kpónó bàkà nèté ta ndâ 'duù lá.

19 Có mì Mòze lê má cee bà lê tí 'duù lá, 'bí cèe có mbe si ndoo 'ví kọ̀rọ̀ có gí kùrọ̀ mbe zèè bàndò bìndi có mì Mòze kpónó gí gî. Có tí nó a có mbe yèè ndoo dè gítí Mbírì.

20 'Bí có a có bà see tí Mbírì. Mbírì táánò jé see tí wó ta o bà bàkà ndâ bu-Mbírì ònínó kùrọ̀ nó lá.

21 Káa ta o tí nó nàa yí kù gii bàkà ta Jézù tí bu-Mbírì nó, Mbírì gii see tí wó jì yí éno máa, «Mbírì see tí wó gî,

yí jé gítí bà 'visì muu wó wálá.

<Wò bà dù tí bu-Mbírì ká dúú bà ya tí .> »

22 A bà see tí Mbírì nó ká bàkà Jézù tí mbe 'viindi nambeè gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbírì gbí bà njù mùkà tí nó nàa Mbírì njù ta ndâ 'duù mbe nìkì ndii ònínó kùrọ̀ nó gí nò.

23 Muu ndâ bu-Mbírì tí nó táánò kùrọ̀ nó me mbè tacó ndú táánò a ndâ 'duù nàa ku si ndú 'ví dù á nje nèté mì ndú lá.

24 Káa Jézù bà dù tí bu-Mbírì ká dúú bà ya tí , tacó yí kù 'vala ká dúú bà ya tí .

25 À má éno, wotí kuu tí wó tacó bà 'vala ndâ 'duù ònínó 'dáá gî mbe yèè ndi ndú dè gí rẹ̀gbà tí Mbírì mì wó nò, lê

náa yí kù 'vala ká dúú bà ya tí tacó bà 'deke tí wó jì Mbírì tacó tí ndú nò.

²⁶ À 'vii ta ndoo éno máa, 'duù tí nó tí Kùro ndâ bu-Mbírì m̀i ndoo nó 'ví dù tí 'duù ñinó náa Mbírì kaa yí mò gí m̀i wó tí Mbírì gí nò, tí yê ta vò i m̀i wó wálá. Yí 'ví dù tí 'duù ñinó ta ngbáràngà njembí wó, náa ndâ mbe kù bèè ọ Mbírì e zì ndú mítí wó lá, náa Mbírì te yí ya tí ngéé gí yaà gí tàngbó rì gí.

²⁷ Nèté m̀i wó ta bà waa mbelè jì Mbírì ta ọ 'dáá gí á go ñindi ndâ 'bí Kùro ndâ bu-Mbírì, náa ndú kù waa mbelè ta ọ 'dáá gí, tacó bà làyì ta ndâ 'dóó vò i m̀i ndú má kózò gí, bìndi ndú g̀i waa 'bí tacó bà làyì ta ndâ vò i m̀i ndâ 'duù nó, wálá. Yí waa mbelè jì Mbírì ká ta bà gbaanjé tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí ta o tí nó náa yí ù ta nje gítí bà cì yí nò.

²⁸ Ndâ 'duù tí nó náa à dígísèé bàkà ndú tí ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì go có m̀i Mòze nó 'dáá káa ndâ 'duù ta bàndò bà di ngo tí ndú kuu tí , káa có tí nó náa Mbírì g̀i cì ta bà see tí wó bìndi có m̀i Mòze nó g̀i bàkà 'Vii-m̀i-Mbírì tí 'duù ñinó ta bà lê tí wó wálá nó ngbé.

8

Jézù tí Kùro ndâ bu-Mbírì m̀i ndoo

¹ Gbí có tí nó kpónó náa ndoo kù 'dè nó éno máa, 'duù tí nó tí Kùro ndâ bu-Mbírì m̀i ndoo nó kuu pí jàlàmbà m̀i wó mò gí gbí kù'bi m̀i Mbírì tí gbolò gba ngéé gbírì.

² Yí a mbe kù bàkà nèté gbúú-gbuu á tà'i tí bàndò tí nó náa a te kàrà-Mbírì mítí , á tà nduúrù tí nó náa à káa 'dóó Mbírì ká tò ta 'bi wó nò.

³ Tacó nèté m̀i ndâ 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì m̀i ndâ Jùdéyà nó 'dáá gí a bà cì ndâ i-nambee tí nó náa ndâ 'duù gò jì Mbírì nó á mí bàndò m̀i Mbírì, g̀i je bà waa mbelè jì Mbírì. Tacó éno, i tacó bà cì jì Mbírì delé kuu tí á m̀i Kùro ndâ bu-Mbírì tí nó tí Jézù nò.

⁴ Yí kùtáá má a 'duù náa yí kpónó kuu muu to tí nó, yí bà dù tí bu-Mbírì ngé gí wálá, lê náa ndâ bu-Mbírì tí nó mbe kù cì i jì Mbírì go có m̀i Mòze nó kuu tí nò.

⁵ Káa yí kpèti má dù tí bu-Mbírì muu to tí nó lá, á me có lá, tacó ndâ i tí nó 'dáá náa ndâ bu-Mbírì kù bàkà jì Mbírì muu to tí nó, nò káa bà mèlè ndi ndâ yúco i tí nó gbírì nò; a káa tàzo ndú sínò, tacó ta o tí nó táánò náa Mòze kù g̀i bàkà có bà tò nduúrù jì Mbírì nó, Mbírì g̀i 'dè có jì yí kpolo ngé ma, éno máa, «Koro muu lo máa, wò 'ví tò nduúrù tí nó jé ká go ñinó náa ye táánò ka bà jì wò pí gú nò.»

6 Káa wotí tí nèté bà dù bu-Mbíṛì tí nó náa Mbíṛì je jì Bìndi-Mbíṛì nó ndii wotí tí nèté tí nó táánò náa ndâ ká bu-Mbíṛì mì ndâ Jùdéyà kù bàkà nó gî. Tacó ngú mùkà tí nó náa Mbíṛì njù ta ndâ 'duù, náa yí kù nò gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbíṛì gbí kà có nó a kpóló-kpolo ña bà njù mùkà mbe ndii ká ñinó kùro nó gî, tacó Mbíṛì ci ndâ 'duù gítí 'bí i mbe ñikì ndii ndâ i ñinò sàà nó gî gbí bà njù ngú mùkà tí nò.

7 'Bí i táánò mbe gboo 'do gbí bà see kpédélé bà njù mùkà ñizó má wálá, Mbíṛì táánò bà dele ndi wó gí bà njù bà só ñinó wálá.

8 Tacó Mbíṛì gii 'de kpokèjì mì ndâ 'duù mì wó lókó-loko ta o tí nó náa yí 'dè ta có éno máa:

«Kòcò ye tí Mbíṛì jì yo éno máa,
yo kpolo tí yo!

Tacó o tí nó wúnò ká kèjì,

o tí nó náa ye kèjì gí bà njù ngú mùkà ta ndâ kòtí
Ìzìrìyèlì,
gii je ndâ kòtí Júdàà nò.

9 Mùkà tí nó náa ye kèjì gí bà njù ta ndú nò

bà dù me go ñinó náa ye táánò njù ta ndâ ká gù ndú
ta o bà zèè 'bí ndú mì ye kù ja ta ndú 'do Másirì nó, lá.

Ndú táánò gii ne 'do tí kpokèjì bà see mùkà tí nó gbí òkò tí
ze ta ndú nó gî.

Tacó éno, ye delè gii bè ndú gî.

10 Kòcò ye tí Mbíṛì éno máa,

ye káká'i bà 'dè ndâ có mì ye mí gbí tù ndâ 'vii kòtí
Ìzìrìyèlì

ta o tí nó náa ye wúnò bà gí tí gí bà njù ta ngú mùkà
ta ndú nò.

Ye ta o tí nó bà cu ndâ có mì ye mí gbí njembí ndú.

Ye kèjì gí bà dù tí Mbíṛì mì ndú,

bìndi ndú bà dù tí ndâ 'duù mì ye.

11 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú káká'i bà túbà tí ye tí Mbíṛì

jì ndâ 'bí ka wó 'vii-'bá wálá;

'bí 'duù gbí òkò tí ndú delè bà túbà tí ye tí Mbíṛì

jì ndâ ná'vindí wó wálá,

tacó ndú 'dáá gí bà ò ye ni gí,

ndâ kpo-kpò 'duù ta ndâ táangbà 'duù mì ndú gbí òkò
tí ndú 'dáá gí bà ò ye ni gí.

12 Tacó ye kèjì gí bà ò yé ɾo ndú me gbolò

ta ndâ lókó-loko kpokèjì mì ndú nò.

Ye káká'i bà zèè có gítí ndâ vò i mì ndú mí gbí njembí ye
wálá.»

13 Gbí bà 'dè có mì Mbíṛì gítí bà njù ngú mùkà ta ndâ 'duù
nò éno máa, yí ò kpédélé ñinó gí tí ká gí. Káa i ñinó mbe

me ká gî mbe kù gbì káa muu wó nó dooko gítí bà ndii 'do ro ɾi gî.

9

'Bá bà ùlù Mbíri muu to tí nó, ta ñinó gbíri

¹ Gbí o kpédélé bà nǹù mùkà tí nó náa Mbíri táánò nǹù ta ndâ 'duù nó, ña kpokèjì bà bàkà i-Mbíri mì ndâ 'duù kuu tí. Bàndò bà bàkà i-Mbíri mì ndâ 'duù muu to tí nó ta o tí nó delè táánò kuu tí.

² Ndâ 'duù ta o tí nó tò ndùúrù jì Mbíri, bìndi ndú gii njèè gbí tà'i ndùúrù tí nó sósò'ò ta ngbùngbù. Ndú gii bàkà bàndò bà tù wu, ta tùkà, ta bàndò bà ci kô jì Mbíri, á mí tà'i ñinó mbe mò gí njekèjì náa ndú kù nì mítí a Bàndò-mì-Mbíri nò.

³ Bìndi à gii dù mò gí kapí ngbùngbù gí tà'i kùro kà a 'bí ndùúrù, tí bàndò náa ndú kù nì mítí a Bàndò-bà-dù-Mbíri.

⁴ À kù dù á tà'i bàndò bà dù Mbíri nò a ká'i bà gbo ngúwu dì jì Mbíri náa à bàkà 'do tí dâ'bi, gii je Gbùúkuṛu náa à gba tí 'dáá gí ta dâ'bi, náa à kù dù gbí a ndâ pápáákà díí tí nó sósò'ò náa Mbíri táánò cu ndâ có mì wó muu'bi mítí ndú nó, gii je ká'i mánà, gii je mú-kóró tí nó mì bu-Mbíri tí nó tí Àronì táánò mbe tù dó kpâ nò.

⁵ À gii kaa mí yaà á muu Gbùúkuṛu tí nó a ndâ sùrà ndâ 'bí ña i náa muu ndú a muu 'duù, káa sè dii ndú a dii nó, káa à tí ndú a ndâ mbíri go ndâ basìli mì Mbíri nò. O mì ye kpónó gítí bà 'dè có gítí ndâ i tí nó léé éno wálá.

⁶ Ña kpokèjì bà bàkà i-Mbíri mì ndâ 'duù gbí o tí nó táánò éno: Sè ndâ 'bí bu-Mbíri ta o 'dáá gí kù ya gí bà bàkà i-Mbíri mí tà'i ñinó mbe mò gí njekèjì ndùúrù, náa à kù nì mítí a Bàndò-mì-Mbíri nò.

⁷ À káa Kùro ndâ bu-Mbíri ká kù ya mò gí tàngbó, kapí ngbùngbù ta bà gbaànjé gbí ndoò gí bà ci mbelè jì Mbíri, tacó wàa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí gítí ndâ 'dóó vò i mì wó tí mbe waa mbelè, gii je ndâ vò i mì ndâ 'duù tí nó náa yí waa mbelè tí nó muu ndú nò.

⁸ Bèri-mì-Mbíri kù túbà gbí ña kpokèjì tí nó éno máa, bàndò bà bàkà i-Mbíri ñinó mbe dù mò gí njekèjì á tà ndùúrù nó má ká kuu bàndò mì wó, gbí éno máa, kpokèjì bà ya gí mì Mbíri njaanga tí kálásè.

⁹ Bàndò bà bàkà i-Mbíri tí nó mbe dù mò gí mì njekèjì á tà ndùúrù nó, a mbó tacó bà túbà jì ndâ 'duù tí nó kpónó mbe kù 'vala muu to tí nó nó éno máa, ndâ 'bí i-nambee ta ndâ mbelè ndâ nò tí nó náa ndoo kù waa jì Mbíri nó bàkà njembí ndoo tí ndâ ngbàrángà i yee tà lá.

10 Ndú kù bàkà nèté ká ta ndâ i-zó-zò, ta ndâ i-njú-njù, gii je ndâ 'bí mbè ndâ 'bí tende ña kpokèjì bà bàkà ndâ i tí ndâ ngbàrángà i, ta ndâ có gítí dù ndoo cuki, yee tí o bà zèè to tí nó mì ngú có mì Mbírì.

11 Káa Bìndi-Mbírì gí a i tí Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ tó i tí nó mbe gí sàà gí nò. Ndùúrù tí nó náa yí kpónó kù bàkà nèté tà nó me gbolò ndii ñìnó náa ndâ 'duù ká tò ta 'bì ndú nó gí, bà lê tí delè wálá, à delè me i 'do gbí òkò tí ndâ i tí nó náa Mbírì suu ndú muu to tí nó nó lá.

12 Bìndi-Mbírì táánò rì gí tà ndùúrù á gí bàndò tí nó náa Mbírì bàkà tí 'dóó bàndò mì wó tí Mbírì gí nó ká ta bà gbaànjé ngbé. Yí delè te ta yí ta o bà rì yí gí ká nò me mbelè ndâ bee, ta mbelè ndâ di mò'dú tacó bà ci ji Mbírì lá. Yí te ta yí káa 'dóó mbelè wó tacó bà sì ta tàkò 'wálá ñìnó mbe cee lá nó ji ndoo.

13 Tacó à lê má kù va mbelè ndâ bee ta mbelè ndâ di mò'dú, ta mbúlùwu ndâ ngbú di mò'dú mítí ndâ 'duù a i tacó bà si gbí dù ndú 'ví dù ñìkì maa,

14 wàa mbelè Bìndi-Mbírì náa yí ci ji Mbírì, tí i-cí-ci ta bà lê tí wálá, ta wotí mì Bèrì tí nó mbe cee lá nó 'ví dù kù bàkà mí gbí njembí ndoo a 'dé nèté tacó wàa ndoo 'ví 'visì tí ta muu ndoo 'do tí bà bàkà ndâ ku nèté gítí bà bàkà nèté ji Mbírì tí nó tí wu Mbírì nó lá?

15 À má éno, Bìndi-Mbírì a mbe see mbelè tí nó náa Mbírì táánò njù ta ndâ 'duù nò. Tacó wàa, Mbírì 'ví cù tí ta 'dé ngo cù wó mítí ndâ 'duù tí nó mì wó náa yí tí Mbírì tè'é tí ndú nó dúú bà ya tí, á go cí tí nó náa yí tí Mbírì ci ta ndú gítí bà dù ndú tí ndâ 'viì-nje-wu mì wó dúú bà ya tí nò. Áá táánò a bà cì 'duù ká 'wala ndâ 'duù 'do gbí có tàkò bà gbètèkè kpédélé mbelè tí nó náa Mbírì táánò njù ta ndú nò.

16 Káa có lê má yee gbí ngo nje ku gí, kózò tí ndâ 'duù bà ru káa ndi kòcò ngo nje ku.

17 Tacó 'duù má 'dè có máa, yí má cì gí, à 'ví bàkà éno, ndâ 'duù kù ru káa ndi ngo nje wó nò á bìndi bà cì yí.

18 Ñìnó a nderè có tí nò, náa à kpèti káa kpédélé có tí nó náa Mbírì táánò toko ta ndâ 'duù nó, áá táánò dù tí có ká ta bà waa mbelè gítí nó ká nò.

19 À delè nò káa gbí có tí nó náa Mòze táánò mâ gii tùbà ndâ i ñìnó náa à tí tacó bà bàkà nó ji ndâ 'duù 'dáá gí cee gí, yí gii yee mbelè ndâ di mò'dú ta mbelè 'viì-di bee mì gbí ká'i, yí gii tò ngo mí gbí, bìndi yí gii ẹre kpâ-kpondí ta bí-bi wú bongo náa à gò 'do tí se tí ndâ nò, bìndi yí gii va ta mbelè tí nó cee tí ndâ 'duù 'dáá gí, gii je tí wàràgà mì Mbírì.

20 Ta o tí nò náa yí kù va tí ta mbelè tí nò mítí ndâ 'duù, ta tí wáràgà mì Mbírì nò, yí kù see nje wó éno máa, «Ìjìnó a mbelè tí nó náa Mbírì toko có ta yo mí pí, náa yí gù 'dè có jí yo éno máa, yo 'ví kpolo tí có tí nò nó ká nò.»

21 Bìndi yí gù va mbelè ta ndi tí nduúrù mì Mbírì, gù je tí ndâ ká'i bà bàkà i-Mbírì 'dáá gí.

22 Ndâ i 'dáá gí kù dù tí ndâ i-ṛo-'bá mì Mbírì ká ta bà waa mbelè. Mbelè má yee tí to lá, Mbírì je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù lá.

Bìndi-Mbírì tí gbolò i-cí-ci jí Mbírì

23 Bà waa mbelè nò táánò a kpóló-kpolo i ngé ndii gí tacó tí ndoo. Tacó ònò táánò a kpokèjì bà bàkà ndâ i muu to tí nó mì ndoo tí i-ṛo-'bá á go ndâ i gbírì. Káa ndâ i ònó gbírì nó gí tí ndâ i-ṛo-'bá 'do gbí bà waa mbelè ònó mbe níki ndii ndâ ònó náa ndoo kù waa muu to tí nó nó gí.

24 Tacó Bìndi-Mbírì táánò ṛì me gí tà nduúrù tí nó náa a ndâ 'duù ká tò ta 'bì ndú jí Mbírì tacó bà ṛò ta cè kózò tí cèè nduúrù tí nó mì Mbírì á gbírì nó, lá. Yí táánò ya a i gí gbírì. Yí kpónó kù tì muu ndoo kùro Mbírì á gbírì kà.

25 Yí táánò ci tí wó jí Mbírì nò me 'vìlì-'vìlì, go bà ya ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì ta ndoò 'dáá gí gí Bàndò-bà-dù-Mbírì á tà nduúrù nó lá.

26 Tacó Bìndi-Mbírì táánò má nò gí bà ci tí wó jí Mbírì ta bà me mbè á 'do tí o bà 'bìtà bà suu to tí nó, yí táánò bà kònò sé'i ta bà me mbè. Káa yí gù gí ká ta bà gbaànjé ngbé, gí nje o tí nó gí bà toṛo ndâ vò i mì ndâ 'duù ta bà ci mbelè wó jí Mbírì.

27 Mbírì cu ku mì gbí tú ndâ 'duù 'dáá gí, máa, ndú 'dáá gí bà cì ta bà gbaànjé ngbé, má kózò gí, yì 'ví gù waa có mítí ndú.

28 Bìndi-Mbírì delè táánò ci mbelè wó jí Mbírì ká ta bà gbaànjé, tacó bà toṛo ndâ vò i mì ndâ 'duù me mbè. Bìndi-Mbírì bà delè ndi wó káká'i gí gí muu to tí nó bìndi bà ci mbelè wó jí Mbírì nò me ká kpòò gí gbí nèté bà toṛo ndâ vò i mì ndâ 'duù lá. Yí bà gí gbí ònò a i tacó bà 'vala ndâ 'duù tí nó kpónó mbe kù ù ndi wó léngé-linge nò.

10

1 Tacó có mì Mòze káa có gítí ngo muu ndâ tó i tí nó náa Bìndi-Mbírì kèjì ta ndú jí ndoo nò. À me có mbe túbà ndâ tó i tí nó gbàràjáá éno lá. À delè me có ònó mbe cee bà lê tí ndâ mbe kù bàkà i-Mbírì ta síí gbí wálá ta ndoò 'dáá gí nó lá.

2 Áá táánò má me éno lá, ndú táánò bà si bà waa mbelè jí Mbírì mí to gí? Áá táánò má toṛo ndâ vò i mì ndâ mbe kù

bàkà i-Mbíṛì nò ta bà gbaànjé ngbé gí, có gítí vò i kùtàá bà dù gbí njembí ndú káká'i wálá.

³ Káa mbelè tí nó náa ndú kú waa ta ndoò 'dáá gí nó kú 'va mbi ndú gítí ndâ vò i tí nó náa ndú bàkà gbí ndâ ndoò tí nó nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

⁴ Tacó mbelè ndâ dì mò'dú, ta mbelè ndâ dì bee me ndâ i mbe toṛo ndâ vò i mì ndâ 'duù gbaànjé lá.

⁵ Tacó éno, ta o tí nó náa Bìndi-Mbíṛì táánò kú gí tí gí muu to tí nó nó, kòcò wó náa yí 'dè nó éno máa,

«Go bà waa mbelè táánò tí lo tí Mbíṛì wálá,

go bà ci cù delè tí lo wálá,

káa wò gii je ji ye a kùuyù dìi ye.

⁶ Líkí gbí bà doo i-cí-ci táánò tí lo wálá,

líkí gbí bà waa mbelè tacó bà toṛo vò i delè tí lo wálá.

⁷ Bìndi ye gii 'dè có éno máa, «Nò ye kuu nô!

Ákoo Mbíṛì, ye gí tacó bà bàkà go có mì lo,

á go có tí nó náa à cu mì gbí wáràgà mì lo nó gí.» »

⁸ Ta o tí nó náa Bìndi-Mbíṛì 'dè ta có éno máa, «Go bà waa mbelè tí lo wálá, go bà ci cù tí lo wálá, go bà doo ndâ kùuyù nò tí ndâ i-cí-ci tí lo wálá, líkí gbí ndâ i tí nó delè 'dáá gí tí lo wálá,» nó, ndâ 'duù kú bàkà ndâ i tí nó ta o tí nó go có mì Mòze.

⁹ Bìndi yí tí Bìndi-Mbíṛì mâ gii 'dè 'bí có éno máa, «Ìjò ye kuu nô, ye gí tacó bà bàkà go có mì lo gí nó» yí mò nò a ká có 'do gbí kudu gí ji ngú có.

¹⁰ A có tí nó mì Mbíṛì náa Bìndi-Mbíṛì ùnje gítí bà bàkà go yí nó ká kaa ndoo mò gí mì Mbíṛì 'do gbí bà ci i tí nó mì Jézú tí Bìndi-Mbíṛì, náa yí ci ta dù wó ji Mbíṛì ta bà gbaànjé ngbé nô.

¹¹ Ndâ bu-Mbíṛì 'dáá gí kuu nje nèté mì ndú, ndú kú bùù gbí ndi bà ci gbèe mbelè tí nó ta 'bí i jé gbí mbe kú toṛo ndâ vò i mì ndâ 'duù wálá nô.

¹² Káa Bìndi-Mbíṛì ci mbelè wó tacó bà toṛo ndâ vò i mì ndâ 'duù ká ta bà gbaànjé cuki, bìndi yí gii ya gí bà ki tí wó to gbí kù'bì mì Mbíṛì ngbé.

¹³ Yí kpónó kuu ká kú ù ndi o bà bàkà ndâ mbe kú jòò gbí có ta yí mì Mbíṛì á tí ndâ i-tà-tàmà mì wó.

¹⁴ Tacó gbèe i tí nó náa yí ci nó bàkà ndâ 'duù tí nó náa à toṛo ndâ vò i mì ndú gí nò tí ndâ yú 'duù ngbé.

¹⁵ Bèrì-mì-Mbíṛì delè gii 'dè yú có ji ndoo éno máa,

¹⁶ «Kòcò Mbíṛì éno máa,

«Nìno a mbelè náa ye bà njù ta ndú ká nô.

Ye 'do tí kpónó kú ya gí kùro

bà bàkà njembí ndú tí gboko bà kili ndâ có mì ye.

Ye bà cu ndâ có mì ye mì gbí mbelè ndú.» »

¹⁷ 'Bí kòcò Mbíṛì náa yí gii 'dè káká'i éno máa,

«Ye káká'i bà koṛo có gítí ndâ ká vò i mì ndú,
ta ndâ ká i tí nó náa ndú bàkà lè gî, nó wálá.»

18 À lê má me tí ènò gî, à káká'i waa mbelè tacó bà pà làyì
gítí ndâ vò i tí nó náa Mbíṛì je à-cee-gí gítí ndú gî nó lá.

Si ndoo 'ví yee ndi ndoo dê gí mì Mbíṛì

19 À má ènò, à kpónó mì ndoo a nderè tacó bà rì gí tà'i tí
nó tí Bándò-mì-Mbíṛì nò, ndâ ná'vindí ye, tacó Jézù cì tacó
bà njaanga njekèjì bà rì gí kà jì ndoo gî.

20 Yí njaanga ngú kpokèjì tacó tí ndoo, tí kpokèjì mbe ya
ta ndoo gí gbí 'wálá co gbí ngbùngbù tí nó tí 'dóó dii wó nò.

21 À kpónó mì ndoo a Kùro ndâ bu-Mbíṛì tí mbe kù kpolo
tí ndâ i-'bá mì Mbíṛì 'dáá gî.

22 À má ènò, ndoo yèè ndi ndoo dê gí mì Mbíṛì ta gúku
gbí njembí ndoo gbaànjé wálá, tí ndâ 'duù ta yú njembí
ndú ñinó ngbárángà'i ta ndâ vo-vò kóṛo-koṛo có gbí njembí
ndú wálá, náa à va mbelè Jézù mítí njembí ndú gî. Ndoò
delè 'ví yèè gí mì wó ta ngbárángà dii ndoo, náa à caka ta
ngbárángà ngo gî.

23 Ndoò 'ví ɾu ndi có tí nó náa ndoo táánò 'dè ta nje ndoo
nò. Ndoò me kpùkì-kpùkì gítí bà koṛo có lè mítí Mbíṛì lá,
tacó Mbíṛì tí nó tí mbe ci ndoo nó me mbe kù ñònòkò tí wó,
náa yí má 'dè có ta nje wó gî nó lá.

24 Ndoò delè 'ví koṛo có gítí bà bàkà wotí gítí bà koni ndâ
'bí ka ndoo gítí bà zè ndâ 'bí 'duù ñikì maa, delè gítí bà bàkà
ndâ tó nèté.

25 Ndoò 'ví ò-bà-mbí bà kili toko gbaànjé ta rẹ̀ mì Bìndi-
Mbíṛì go ña i mì ndâ 'bí 'duù náa ndú kù bàkà nó lá. Ndoò
je wotí gítí jì ndâ 'bí ka ndoo. Ndoò je wotí jì ndú tí kpoò,
sé náa ndoo ñò o bà gí Mbe tí ndoo gí bà waa có dooko gí
nò.

26 Tacó ndoo má bàkà vò i ta tí á bìndi bà ñibà yú có jì
ndoo, kpokèjì gítí bà waa mbelè tacó bà toṛo ndâ vò i tí nó
káká'i wálá.

27 Có ñinó náa à kuu tí bìndi ñinó káa có gítí ña bà waa
có, ta seṛè ña wu tí nó kèjì gí bà mii ndâ mbe ne 'do tí
kpokèjì mì Mbíṛì gî nò.

28 'Duù má biya bà bàkà go có mì Mòze gî, wàa ndâ 'duù
go só, go ta'ò, 'ví zò cù á gítí wó gbí ngbàngà máa à dù nò
a i náa yí bàkà gî, à kù zi yí ta rẹ̀ mbe ñò yé ɾo ku wó wálá.

29 À má ènò, yo kù koṛo có éno máa, àá bà waa a ña tó có
yè mbe je bà wo woò á jì 'duù ñinó mbe si 'Vii-mì-Mbíṛì tí i
lá, mbe kù 'dè có ñónókó gítí mbelè 'Vii-mì-Mbíṛì mbe toṛo
ndâ vò i mì wó, delè kù go Bèri-mì-Mbíṛì tí mbe nambeè?

30 Tacó ndoo ñò 'duù tí nó mbe kù 'dè có éno máa,
«Bà kèèndè i a i mì ye;

ye bà ko mboo vò i ta vò i,» nó ni gí.

'Bí kòcò wó káká'i máa,

«Mbírì kèjì gí bà waa có mítí ndâ 'duù mì wó.»

31 Wotí tí bà 'va tí 'duù 'bì Mbírì tí nó tí wu Mbírì nó ngé ndii gí.

32 Yo koṛo muu yo gítí bà kònò tí yo gbí ndâ ṛa sé'i tí nó mbe kù meṛeke ta yo á bìnḍi bà ṛò ngba'o mì yo nó gí!

33 À ta ndâ 'bí o kù ṛonoko yo, à delè kù mèèkè'i tí yo, mí kùṛo ndâ 'duù 'dáá gí. Káa yo ta ndâ 'bí o kù tì muu ndâ 'duù ṛinó náa à kù mèèkè'i tí ndú nò.

34 Tacó yo a ndâ mbe kù ṛò yê ṛo ndâ 'duù gbí zàà. Yo delè a ndâ 'duù ṛinó náa à kpétí má kù kùmùkù ndâ i mì yo, tàkòcò yo jé kpolo lá, tacó yo ṛò ni gí máa, 'bí i mbe nìkì ndii ndâ i tí nò gí, tí i ṛinó mbe kù dù tí ká nó kuu mì yo.

35 À má éno, yo 'va yúcó mì yo tí nó ta mboo tàkò mbe me gbolò ngé ndii gí nó gí 'dè lá.

36 Tacó à 'ví dù gbí òkò tí yo a bà kònò tí, tacó wàa yo 'ví bàkà tí go có mì Mbírì, wàa yo 'ví 'de ta i tí nó náa yí cì ndâ 'duù gítí nò.

37 Tacó à cu mì gbí wáràgà mì wó tí Mbírì éno máa, «Sè o kpónó dooko gí;

'duù tí nó mbe kù gí nó kèjì kpónó-kpónó.

38 'Duù mì ye mbe kù co tí jáá kpokèjì nó bà 'de 'válá 'do gbí bà tee njembí wó mítí ye tí Mbírì.

Káa yí má 'visì kapí wó gítí ye ta gúku, tàkòcò ye bà peteke gítí wó wálá.»

39 Káa ndoo me ndâ ṛa ndâ 'duù tí nó mbe kù kpomozo tí ndú ta gúku, náa à gii mii ndú gí nó lá. Ndoò a ndâ 'duù ṛinó mbe kù tee njembí ndoo mítí Mbírì, náa Mbírì gii tì muu ndoo nò.

11

Bà tee njembí mítí Mbírì

1 Bà tee njembí 'duù mítí Mbírì a bà koṛo có mì 'duù ta njembí wó gbaànjé lè mítí Mbírì, a bà ùnje mì 'duù ta njembí wó gbaànjé éno máa, Mbírì dú ta yúcó kuu tí, tí mbe bàkà go ndâ có tí nó náa yí cì ndâ 'duù gítí ndú nó 'dáá gí, kpétí yí má ṛò yí ta ṛo yí lá.

2 Mbírì dígísèé nì «Ìyoo,» gí tàkò có mì ndâ ká gù ndoo 'do gbí có bà tee njembí ndú mítí wó tí Mbírì.

3 A bà tee njembí ndoo mítí Mbírì ká je muu jì ndoo tacó bà ṛò ni éno máa, a Mbírì táánò ká suu ndâ i 'dáá gí ta nje wó. Gbí có tí nó éno máa, ndâ i tí nó 'dáá náa ndoo kpónó kù ṛò ndú nó gí 'do gbí kòcò Mbírì, yí suu ndú 'do tí ndâ i ṛinó náa ndú jé sàà wálá.

4 A bà tee njembí Àbélè mítí Mbírì táánò ká si yí 'ví ci i ñinó tí tó i ndii ñindi Kàyínò gî nó ji Mbírì. Tacó éno, ta o tí nó náa Mbírì kù lli ta 'bì wó gí tà i-ci-ci mì Àbélè nó, Mbírì gii ùlù Àbélè éno máa, yí a 'duù jáá. Àbélè kpétí má ci gí, tàwo bà tee njembí wó mítí Mbírì yee gbí ɾi tí nó wúnó nó cee lá.

5 Mbírì táánò te Ènòkì ya tí gí gbírì tí wu wó tacó wàa yí 'ví ci lá á 'do gbí có bà tee njembí Ènòkì mítí wó tí Mbírì. Ndâ 'duù gii ñò Ènòkì lá, tacó Mbírì te yí ya tí gí gbírì gí. Káa kùro bà te Ènòkì mì Mbírì ya tí gí gbírì nò, à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì gí, máa yí a mbe peteke tàkòcò Mbírì.

6 Bà peteke tàkòcò Mbírì mì 'duù ñinó mbe tee njembí wó mítí Mbírì lá nó a 'bí ɾa i ñinó náa à jé gí bà bàkà tí wálá, tacó 'duù ñinó mbe kù yèè ndi wó dè gí règbà tí Mbírì nó a 'duù ñinó mbe ùnje gí máa, Mbírì ta yúco kuu tí . Yí delè a 'duù ñinó mbe ùnje gí máa, Mbírì a Mbe kù ko mboo ndâ nètè mì ndâ 'duù ñinó mbe kù pà kpokèjì bà ɾó yí ni nò.

7 Áá táánò a bà tee njembí Nówà mítí Mbírì ká te gúku Mbírì mítí Nówà, náa yí gii bàkà tí ta gbâ, tacó bà 'vala ndú ta ndâ 'vii mì wó, ta o tí nó náa Mbírì ci ta yí máa, vò i kèjì nò. Mbírì ta o tí nó gii waa có mítí ndâ 'duù muu to tí nó á 'do gbí có bà tee njembí Nówà mítí wó tí Mbírì. Mbírì gii bàkà Nówà tí 'duù ñinó jáá nó á 'do gbí có bà tee njembí Nówà á mítí wó tí Mbírì.

8 Áá táánò a bà tee njembí Àbìráámò mítí Mbírì ká te yí 'do gbí òkò tí ndâ nambe wó ya tí gí gbí to tí nó náa Mbírì táánò gii je ji ndú ta ndâ 'vii bìndi wó tí ñindi ndú nò. Àbìráámò táánò ñò to tí nó náa yí kù ya gítí nò ta o bà ñjè nó mì wó 'do 'bá mì ndú ni lá.

9 Áá táánò a bà tee njembí Àbìráámò mítí Mbírì ká si yí 'ví dù á tà ndùúrù á gbí to tí nó náa Mbírì ci yí gítí nó go i mì 'duù ñinó mbe 'dó-'do, yí tí Àbìráámò, gii je ndâ Ìzákò ta Jákòbè, tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì je to tí nó ji ndú nò.

10 Tacó Àbìráámò ta o tí nó kù koro có a i gítí gbata ñinó náa à sè tà ndâ 'bá gbí ɾitì-ɾitì gí nò, gbata tí nó náa Mbírì ka bà ndâ 'bá mí gbí , bìndi yí gii gèè ndú nò.

11 Mbírì táánò wu 'vii ji Sàrà tí nawù Àbìráámò si yí me kpo nii ta ndoò tí wó ndii ndoò bà jò ndò gí, ká 'do gbí có bà tee njembí Àbìráámò á mítí wó tí Mbírì. Àbìráámò táánò ùnje ta njembí wó gbaànjé gí, máa Mbírì tí mbe ci yí gítí 'vii bà 'visi muu wó 'do tí bà bàkà go có ñinó náa yí 'dè ta ñjè wó gí nó wálá.

12 Tacó éno, 'do tí gbèè 'dakò, tí kpo 'dakò mbe kù ù káa ndi o mi wó, ndâ 'viì bìndi wó gii jò àdì go ndâ yii tàrì; ndú gii jò me tí i bà 'déké-'deke lá, go nji ngoò gbí pù ngo.

13 Ndâ ká 'duù tí nò dígísèé mbe kù tee njembí ndú mítí Mbírì nó mì 'dáá ká ta bà tee njembí ndú mítí Mbírì. Ndú mì 'dáá kùro o bà 'de i tí nó náa Mbírì ci ndú gítí nò. Ndú nò i tí nó ká 'do tí 'dú, bìndi njembí ndú gii 'dèè gí. Tacó ndú nò ni gí máa, ndâ yì muu to tí nó a ndâ 'duù mbe 'dó-'do ta dúú bàndò tí ndâ yì wálá.

14 Ndâ 'duù mbe 'dè ña có tí nó ngbárángà'i éno a ndâ 'duù ñinó mbe kù pà 'dóó to 'bá mì ndú.

15 Có bà dele ndi ndú ya gítí to tí nó náa ndú táánò nje nó 'do tí nó táánò má kuu gbí njembí ndú, i mbe tii ndú 'do tí bà bàkà éno wálá.

16 Káa ña ñinó táánò gbí njembí ndú wálá. À gbí njembí ndú kpolo ma ta o tí nó káa có gítí 'bá ñinó gbírì, tí 'bá mbe ñikì ndii ñinó náa ndú 'visì kápí ndú gítí gí nò. Tacó éno, nò ro Mbírì gítí bà 'dè có éno máa, yì tí Mbírì a Mbírì mì ndú nò, wálá, tacó yí 'viindi gbata tacó tí ndú gí.

17 Áá táánò a bà tee njembí Àbiráámò mítí Mbírì ká si yí 'ví ùnje gítí có bà zi gbèè 'viì mì wó tí Ìzákò tacó bà ci ji Mbírì ta o tí nó náa Mbírì tala ta yí tacó bà 'di có gbí njembí wó nò. Káa Àbiráámò tí 'duù tí nó náa Mbírì ci yí ta ndâ cí nó gii me kpìkì-kpìkì gítí bà zi gbèè 'viì mì wó tí nó tí Ìzákò nó tacó bà ci ji Mbírì lá.

18 Káa kòcò Mbírì táánò ji Àbiráámò si yí jò Ìzákò lá éno máa, «Ìzákò bà jò rẹ lo.»

19 Njembí Àbiráámò táánò mù gítí có bà zi Ìzákò gbaanjé lá, tacó yí nò ni gí máa, 'duù kpétí má cì ká cì, wotí bà 'vala ndi wó kuu tí Mbírì. Ìzákò táánò a kánjí ku 'bì bu wó, káa Mbírì gii je ndi wó tí wuù ji Àbiráámò gí.

20 Áá táánò a bà tee njembí Ìzákò mítí Mbírì ká si yí 'ví cù 'dè ngo cù wó gítí wúnò mítí ndâ 'viì mì wó, tí ndâ Jákóbè ta Èzàwú.

21 À gii dù káa bà tee njembí Jákóbè mítí Mbírì ká gii si yí 'ví cu mù-kóró mì wó, yí gii mò ta tí wó gí to kùro Mbírì kù cù ta 'dè ngo cù wó mítí ndâ 'viì-gù wó, tí ndâ 'viì mì bà wó Jùzépè á kùro o bà cì yí.

22 À delè gii dù káa bà tee njembí Jùzépè mítí Mbírì, táánò ká gii si yí ta o tí nó náa yí kù gii cì nó 'ví 'dè cò gítí bà nje nó mì ndâ Ìzìrìyélì 'do Másìrì. Yí gii je tí ta nje mítí ndú éno máa, yì má cì gí, ndú 'ví si 'bìlì yì mí Másìrì lá.

23 À gii dù káa bà tee njembí ndâ bu Mòze ta nawu wó mítí Mbírì táánò ká si ndú 'ví nguù dó Mòze mí tà'i ta pì ta'ò bìndi bà jò yí. Banga tí dó Mòze si ndâ bu wó ta nawu wó 'ví 'di có mì gba Másìrì lá.

24 A delè táánò káa bà tee njembí Mòze mítí Mbírì ká gii si yí ta o tí nó náa yí kpòlò tẹ tí 'dakò gí nó 'ví biya gí máa, à 'ví nì «'Viì mì nájú Gbolò gba Másìrì» mítí yí lá.

25 À gii nìkì tí Mòze ta o tí nó káa bà dù yí gbí yé mì ndú ta ndâ nambe wó ndâ Ìzìrìyélì, tí ndâ 'duù mì Mbírì, co tí bà zò tó i nìnó mbe dù tí ká lá nò.

26 Yí si bà ñonoko tí tí nó náa ndâ 'duù kù ñonoko ta yí muu Bìndi-Mbírì ta o tí nó nó tí i ta i gbí me gbolò ndii i gbí ndâ kpo-kpò i tí nó Másìrì nó gí, tacó ọ wó ta o tí nó a i ngbóó tí mboo tàkò bà ñonoko yí nò 'do mì Mbírì.

27 A bà tee njembí Mòze mítí Mbírì táánò ká si yí 'ví nje nó 'do Másìrì ta bà 'vee 'vé gí bà kpo-tàkòcò mì Gbolò gba Másìrì lá. Mòze ta o tí nó 'visì kápí wó gítí Másìrì ká go i mì 'duù nìnó mbe kù nò Mbírì ta ọ wó.

28 A bà tee njembí Mòze mítí Mbírì táánò ká si yí 'ví waa mbelè gítí o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìzìrìyélì-mì-Mbírì, bìndi yí gii va mbelè tí nó mítí ndâ njekejì mì ndâ Ìzìrìyélì á Másìrì, tacó wàa basìlì mì Mbírì 'ví gàà ndâ 'viì-kírì mì ndú ta vò i lá.

29 Àá táánò a bà tee njembí ndâ Ìzìrìyélì mítí Mbírì ká si ndú 'ví di Bí-bi Kàpá gí tító ta o bà nje nó mì ndú 'do Másìrì gbí lê go ndâ 'duù mbe kù nó gbí kù to. Káa ndâ 'duù Másìrì mà gii mèlè ndi ndú, ngo gii mì ndú gí.

30 À delè táánò a bà tee njembí ndâ Ìzìrìyélì mítí Mbírì ká kì'viki ndùgù 'do tàkò ndâ 'duù Jèrikò ta o tí nó náa ndâ Ìzìrìyélì se ta ndùgù mì ndú 'dee gí ta sili vò-nje só nò.

31 Nii tí nó tí Rà'ábù, tí vò nii mbe dù ta ndâ 'dakò ká sàkàmàà nó, táánò 'vala 'do gbí òkò tí ndâ mbe kpò có mì Mbírì gí nó 'do ká gbí có mì bà tee njembí wó mítí Mbírì, bìndi yí gii te wìrì mítí ndâ ọgò mì ndâ Ìzìrìyélì ta banga tí.

32 Ye kpónó 'ví 'dè kpòò a ọa có yè? O mì ye tacó bà 'dè có jì yo gítí ndâ Jídiyòni, ta Bàràkì, ta Sàmìsónì, ta Jèfità, ta Dàvidè, ta Sàmùwélè, gii je ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì dígìsèé,

33 tí ndâ mbe kpò nje ndâ kpo-kpò gba ta wotí mì bà tee njembí mítí Mbírì nó, wálá. Ndú táánò bàkà káa ndâ i nìnó náa à tí nò. A ndú ká 'de ndâ i nìnó náa Mbírì cí ndâ 'duù gítí ndú nò. À tí ndú táánò a wotí bà nè nje ndâ siingì,

34 ta wotí bà mee ndâ kpo-kpò wu mbe kù zìì ngbàlà-ngbàlà, ta wotí bà kù' bà 'do nje ndâ sizzò gbí gó. Ndâ nawu ndú táánò jò ndú me tí ndâ mbe wotí lá, káa a Mbíri ká gii je wotí bà dù tí ndâ ngáágbá 'dakò mbe toṛo nje ndâ àsikèrì mbe gí 'do kè' bî gí bà tè ndú ta gó ta to.

35 Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú dele ndi ndú gí mí ndâ nawu ndú ta bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú.

Káa ndâ 'duù ñinó mbe biya bà njaanga miṛi ndú gí nó ci a vò ku, tacó bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gí gbí tó 'válá.

36 Ndâ 'bí 'duù 'de mítí ndú a bà ñonoko ndú, ta bà gbi ndú, ta bà eṛe ndú, ta bà te ndú mì gbí zàà.

37 Áá táánò ziki ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú ta bà 'vaka ndú ta díí. À waaka gbí ndú 'vúngbú-'vungbu ta mùsàrà. À saaka miṛi ndâ 'bí ta ndâ nja-njà sizzò. Bòngo tí ndú táánò wálá, ndú ta o tí nó kù 'bu káa 'bì ndú mítí ndú kù nó tí, ta ndâ kù-bee, ta kù-rómbo tí ndú. Ndú táánò a ndâ mbe yê ta bà 'vala ndú kpóló-kpolo, náa à kù mèkè' i tí ndú.

38 Bà 'vala muu to tí nó táánò ñikì ta ndú á ngé gí lá. Ndú táánò kù wùùkù to ta ndi gbí ndâ kángáá nga ngoò, delè ta gbí òkò ndâ kpo-kpò gú, á go i mì ndâ mbe fa ngèlè vò i; ndú kù 'vala gbí ndâ kpo-kpò zì guù, tacó bàndò tí ndú wálá.

39 Ndâ 'duù tí nó 'dáá gí táánò a ndâ 'duù ta ṛè ndú wu ta bà tee njembí ndú mítí Mbíri ngé ma. Kpèti ká éno, ndú táánò 'de i tí nó náa Mbíri ci ndâ 'duù gítí nó lá,

40 lè náa Mbíri ñò 'bí i mbe niki ngé ma kèjì tacó tí ndoo gí nó. Tó i tí nó a ñinó máa, ndú 'ví ya gí gbí 'válá ñinó mbe cee lá nó si ndoo mí ndi lá.

12

Mbíri tí Buù

1 Gbí kòcò ndâ mbe kù 'dè yúco gítí bà tee njembí mítí Mbíri kpónó 'dee ndoo go bà te 'boṛò nó gí. À má éno, ndoo tuṛu ndâ du i tí nó á muu ndoo mbe kù tii bà ì ngèlè 'do tí ndoo nó mí to. Ndoò delè 'ví ndoo vò i tí nó mbe nanaka mítí ndoo go cá tí ngbù tii tii nó 'do tí ndoo gí, wàa ndoo 'ví te ta kpo muu gítí ngèlè tí nó kùro ndoo nò.

2 À má éno, ndoo je mbí ndoo tí kpoò mítí Jézù tí kpédélé 'duù ñinó mbe tee njembí wó mítí Mbíri, tí mbe kù tè kùro ndâ mbe kù tee njembí ndú mítí Mbíri ya tí gí kùro Mbíri nò. Yí táánò kònò bà dù tí njèèkpè mù ta nò ɾo wó gítí wálá ta líkí'o i tí nó kùro wó nò. Yí kpónó kù ki tí wó pí mbata mì wó náa à te mò gí gbí kù' bî mì Mbíri gbí ngbàngà mì Mbíri.

³ Yo koṛo có gítí Jézù tí mbe kònò ɲa ndâ vò i tí nó náa ndâ mbe bàkà vò i táánò bàkà ta yí nó, tacó wàa, njembí yo 'ví mù lá, yo delè 'ví cì gúku lá.

⁴ Yo kpónó kù bàkà wotí tacó bà kpò muu vò i, káa yo bàkà wotí tí nò yee tí ɲa ɲinó náa a mbelè ká bà yee to gbí nó lá.

⁵ Bà mbí yo ò tí có tí nó náa Mbíṛì táánò 'dè jì yo tacó bà je wotí jì yo éno máa, yo a ndâ 'viì mì yì nó gí?

«Yo si zèè mù tí nó náa Mbíṛì naka ta yo nó tí 'dé i lá, ndâ 'viì mì ye,

yo delè 'ví cì gúku ta o tí nó náa yí má kù je muu jì yo nó lá.

⁶ Tacó Mbíṛì kù naka ta zèè mù a 'duù ɲinó náa yí zè yí nìkì maa nò,

gìì je ndâ 'duù ɲinó náa yí ùnje gítí ndú máa ndú dù tí ndâ 'viì mì yì gí nò.»

⁷ Ndoò kònò tí ndoo, tacó wàa, Mbíṛì 'ví naka ta ndoo ta zèè mù lá. Mbíṛì kù bàkà i tí ndoo ká go bà bàkà i tí ndâ 'viì mì bu ndú; káa a ɲa 'viì ngàyi jé náa bu wó naka yí ta zèè mù lá?

⁸ Mbíṛì kùtàá má naka yo ta zèè mù tí nó mbe ɾo yo 'dáá gí nò lá, yo kùtàá bà dù a ndâ 'viì-ngbà.

⁹ Ndoò lê má kù te duù mítí ndâ bu ndoo tí ndâ 'duù tí nó mbe kù je muu jì ndoo muu to tí nó nó, à 'ví gíì kpò ndoo a bà te duù mítí Bu lilí ndoo wàa ndoo 'ví 'vala tí ?

¹⁰ Tacó ndâ 'duù tí nó tí ndâ bu ndoo nó táánò kù je muu jì ndoo ká ta làmbu o mì ndú náa à tí gbí njembí ndú. Káa Mbíṛì tí Bu lilí ndoo kù je muu jì ndoo ká gítí miṛì ndoo, tacó wàa ndoo 'ví je tí ta ɲa ngbàrángà muu tí nó mì yì nò.

¹¹ Líkì gbí o tí nó náa à kù je muu jì ndoo nó tí ndoo wálá. Tàkòcò ndoo peteke ta o tí nó lá, má kózò gí, ndoo bà gíì dù nìkì maa, tacó ndoo kù 'vala tí ndâ 'duù jáá kùṛo Mbíṛì.

Bà nìbà i, ta bà kpo-gbì-tà-tù

¹² À má éno, yo kaa ndâ 'bì yo tí nó mbe kù dù ɾekpe-ɾekpèè nó gí yaà, wàa ndâ muungbó yo tí nó mbe kù gu ɾekpè-ɾekpè nó 'ví si bà gu mí to.

¹³ Yo bàkà kpokèjì mì yo jáá, wàa yo 'ví nè ndâ dùgùù to ɲinó náa à tí nó gí, tacó wàa ndâ 'duù ɲinó ta wu gbí kò ndú wálá nó má ɾu ndi yo, wàa vò i 'ví 'de kò ndú lá.

¹⁴ Yo bàkà wotí gítí bà 'vala ta ndâ 'duù 'dáá gí ta 'dè njembí yo, yo delè 'ví 'vala go có mì Mbíṛì, tacó ndâ mbe bàkà éno lá bà ɲò Mbíṛì ta ɾo ndú wálá.

¹⁵ Yo kpolo tí yo, tacó wàa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo 'ví bè gbí nambeè tí nó náa Mbíṛì kù bàkà jì ndâ 'duù nò lá. Yo delè 'ví kpolo tí yo máa, 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo 'ví dù tí mbe ju njembí mbe kù volo gbí òkò tí yo nò lá.

16 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo delè 'ví dù tí mbe vò muu, delè tí 'duù ònó ta njembí wó wálá go i mì Èzàwú táánò mbe sì jàlàmbà mì wó tí 'viì-kírì jí 'dè á tacó gbèe kùrùngbú kò nó lá.

17 Tacó yo ònò ni gí máa, yí mà gùì dele ndi wó gí mì bu wó ta ngo-ro ta ro wó ta o tí nó náa go bà cù 'dè ngo cù mì bu wó gí gítí wó gí nó, bu wó gùì biya gí, tacó kpokèjì mì wó gírì gí.

18 Yo kpónó gí me gítí i ònó náa yo bà zèè ta 'bì yo gí nó lá, yo gí me gí bà ònò ngba wu mbe kù zìì 'vìlì-'vìlì lá, yo gí me gí gbí 'dí'di'o tí nó njíkíríí nó lá, yo gí me gí mì i ònó mbe kù je kpo-tàkòcò jí yo nó lá, yo delè gí me gí gbí mbiìmbí lá.

19 Yo gí me gí tà gbí mòngò lá. Yo delè gí me gí tà gbí ònò kòcò ònó mbe kù baraka gbí tù yo náa bà 'di gbí có tí nó náa 'duù tí nó kù 'dè jí yo nó kpo yo gí, go i mì ndâ Ìzìrìyéli dígísèé nó lá.

20 Tacó wotí bà 'di có tí nó náa à kù 'dè jí ndú ta o tí nó nó tí ndú wálá, tacó kòcò Mbírì ta o tí nó jí ndú éno máa, «À kpétí káa nó má gàà gú tí nó, àà bà zì yí ta bà 'vaka yí ta díí gí.»

21 Bà zeke ònò i tí nó ta o tí nó te gúku mítí ndâ 'duù tí ònò ònó náa Mòze gùì 'dè có ta nje wó máa, «Ye kù gú-gu ta gúku.»

22 Káa yo kpónó gí a i gí pí gú Ziyónì tí gbata mì Mbírì tí nó tí wu Mbírì ònò. Yo gí a i gí Jèrùzàlémè tí nó gbírì ònò. Yo gí a i gí mì ndâ basìlì tí nó mbe kili mèè mì bà líkí'o ònò.

23 Yo gí a i gí bàndò bà kili ndâ 'viì-kírì tí nó náa à cu ẹ̀ ndú mí gbí wáràgà gbírì gí ònò. Yo gí a i gí mì mbe waa có tí nó, tí Mbírì mì ndâ 'duù 'dáá gí ònò. Yo gí a i gí bàndò mì ndâ lílì ndâ 'duù ònó tí ndâ 'duù jáá kùro Mbírì ta vò i mì ndú wálá ònò.

24 Yo kpónó gí a i gí mì Jézù tí 'duù tí nó mbe kù nó gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbírì gbí ngú mbelè tí nó náa Mbírì njù ta ndâ 'duù ònò. Yo gí a i gí mì 'duù tí nó ta wu gbí kòcò mbelè wó ndii wu gbí kòcò mbelè Àbèlè gí ònò.

25 Yo kpolo tí yo, tacó wàa yo 'ví biya ta bà 'di có mì Mbírì tí mbe kù 'dè có jí yo nó lá. Tacó ndâ 'duù tí nó náa yí táánò 'dè có jí ndú muu to tí nó mbe biya bà 'di có mì wó gí nó má 'de kpokèjì bà ndo 'do nje bà waa có mì wó mítí ndú lá, à cuki káa ndoo ká bà ndo 'do gbí bà waa có mì wó náa ndoo má biya bà 'di có mì wó tí mbe kù 'dè có jí ndoo á 'do gbírì gí nó?

26 Ta o tí nó náa yí táánò kù 'dè ta có jí ndâ 'duù tí nó nó, kòcò wó ngaka a to. Káa yí kpónó ci cí máa, «Sè bà gí gí bà

'dè có mì ye káká'i gbaànjé. Káa a gbí ònò me káa to ká bà ngaka tí lá, gbíri delè bà ngaka tí.»

²⁷ Gbí ndò có tí nò máa, «káká'i gbaànjé» nò éno máa, àà bà gii mò ndâ i ònò mbe ngaka tí nó gí, tacó ndú a ndâ i ònò náa à suu ndú súú-suu, tacó wàa ndâ i ònò mbe ngaka tí lá nó 'ví dù tí

²⁸ À má éno, ndoo 'dè nìkì maa ji Mbíri, tacó bà dù ndoo 'bá mì wó, tí 'bá mì gba mbe ngaka tí lá nó. Ndoò kpòlò tí nambeè tí nó náa Mbíri bàkà ji ndoo nó, wàa ndoo 'ví bàkà i ji yí gbí òa kpokèjì ònò náa yí bà lí 'bì wó gí tà gí. Ndoò bàkà i-Mbíri ta bà te duù mítí Mbíri, delè ta bà cì gúku tí wó,

²⁹ tacó Mbíri mì ndoo a wu mbe kú laka to.

13

Na kpokèjì bà peteke tàkòcò Mbíri

¹ Yo zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa á go i mì ndâ 'duù ta ndâ ná'vindí ndú.

² Yo delè 'ví rò tíyò á 'do tí bà te wíri mítí ndâ 'duù ònò mbe 'dó-'do, náa yo òò ndú ní lá nó lá. Tacó ndâ 'bí 'duù táánò te wíri mítí ndâ basìlì mì Mbíri káa ndú òò ndú ní lá á 'do gbí bà te wíri mítí ndâ mbe 'dó-'do.

³ Yo 'ví ò-bà-mbí ndâ 'duù ònò gbí zàà nó lá; yo je mbí yo mítí ndú ká goolá a yo ká gbí zàà. Yo delè 'ví koṛo có gítí ndâ 'duù ònò náa à kú mèèkè'i tí ndú nó, tacó ndú delè káa ndâ 'duù ta mbelè gbí dī ndú á go yo.

⁴ Ndâ 'duù 'dáá gí 'ví te duù mítí bà kò tí. Wàa ndâ 'duù ònò mbe kò tí ndú gí nó 'ví co ká tí kpokèjì ònò jáá nó. Tacó Mbíri bà waa có mítí òa 'duù ònò náa ka wó mbe 'bá má gélé, káa yí gélé ta 'bí 'duù gbí kpâ-sìlì mì ndú á kapí ṛo wó nó.

⁵ Yo kpòlò tí yo á 'do tí bà tee njembí yo mítí gùrúsù. À 'ví tè ta yo káa i ònò náa à kuu mì yo nó, tacó 'dóò kòcò Mbíri náa yí 'dè ta nje wó éno máa,

«Ye bà sì yo 'ví bè gbí i wálá.

Ye delè gí bà 'visì kapí ye gítí yo wálá.»

⁶ À má éno, ndoo bà ní bà 'dè có ta gúku tí ndoo wálá éno máa,

«Mbíri à mbe konì ye;

ye bà cì gúku wálá.

'Duù bà bàkà ta ye a yè?» gí.

⁷ Yo koṛo có gítí ndâ kpo 'duù mì yo, tí ndâ mbe òò ṛo ṛi kùṛo yo, tí ndâ 'duù tí nó táánò mbe 'dè có mì Mbíri ji yo nó. Yo koṛo có gítí ndâ i tí nó náa ndú táánò kú bàkà gbí

'wálá mì ndú nò, wàa yo 'ví mèlè ndi bà tee njembí ndú mítí Mbírì.

⁸ Jézù tí Bìndi-Mbírì yáánó ká go Jézù tí Bìndi-Mbírì wúnó, yí delè bà dú ká tí Jézù tí Bìndi-Mbírì á dúú bà ya tí .

⁹ À má éno yo si ndâ 'bí ña tende bà nibà i 'ví soloko yo 'do tí kpokèjì tí nó jáá nó lá; tacó à nìkì a bà tee njembí ndoo mítí nambeè mì Mbírì, tí i ñinó mbe kù je wotí mí gbí njembí ndoo nó, á co tí bà koṛo có gítí ndâ gèrè gítí ndâ i-zó-zò tí i ñinó náa ndâ mbe kù tee njembí ndú mítí 'de i gbí lá nò.

¹⁰ Tacó Bàndò bà ci i jì Mbírì mì ndoo, náa ndâ mbe kù bàkà nètè tà ndùúrù mì Mbírì zò i tí nó náa à ci mítí lá nó, kuu tí.

¹¹ Kùro ndâ bu-Mbírì kù ya ta mbelè ndâ nò tí nó náa à ziki ndú nó gí Bàndò-mì-Mbírì á tà ndùúrù mì Mbírì tacó bà yù à-cee-gí 'do mì Mbírì gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù mì wó. Bìndi à gii tuṛu ndâ kùuyù nò tí nó ya tí gí bà doo gí ndi 'do tí bàndò tí nó náa ndâ 'duù tò ndâ ndùúrù mì ndú giji-giji mítí nò.

¹² Jézù táánò kònò sé'i njekèjì ndùgù sè tacó bà toṛo ndâ vò i mì ndâ 'duù ta 'dóó mbelè wó delè ká éno.

¹³ À má éno, ndoo toṛo ndâ có ñónókó tí nó náa ndâ 'duù kù ñonoko ta ndoo á muu wó nó mítí ndoo tí bàà, wàa ndoo 'ví ya gí mì wó nje seè kà.

¹⁴ Tacó gbata mì ndoo mbe dù tí ká muu to tí nó wálá. Ndo kù pà a bà gbata tí nó kèjì nò.

¹⁵ À má éno, ndoo ùlù Mbírì ta rẹ̀ mì Jézù dúú bà ya tí . Tacó bà ùlù Mbírì nò a ndâ có mbe jò 'do gbí nje ndâ mbe si rẹ̀ Mbírì tí có.

¹⁶ Yo 'ví ò-bà-mbí bà bàkà tó i lá, yo delè 'ví ò-bà-mbí bà kùtù tí 'bí i ñinó náa à kuu mì yo nó jì ndâ 'bí 'duù lá, tacó ñinò a ndâ 'bí ña bà ci i mbe kù nìkì tí Mbírì ká nò.

¹⁷ Yo 'di có mì ndâ 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndâ kpo 'duù kùro yo nò. Yo si tí yo tí ndâ i mì ndú, tacó a ndú ká kù kpolo tí lilí yo. À delè a ndú ká bà 'dè có gítí ndâ i ñinó náa ndú bàkà á muu yo nó jì Mbírì. À má éno, yo si ndú 'ví bàkà ndâ i tí nó ta pétékè tàkòcò ndú, tacó ndú má bàkà ta kpo-tàkòcò ndú, àá bà nìkì jì yo wálá.

¹⁸ Yo 'deke tí yo jì Mbírì tacó tí ze, tacó ze ñò ni ngbárángà'i gí, máa njembí ze ká ngbárángà'i. À delè tí ze káa go bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ro 'bá nò.

¹⁹ Ye gbí ñinó kù yù nambeè 'do mí yo kpolo ma, éno máa, yo 'deke tí yo jì Mbírì, tacó wàa, yí 'ví si ye 'ví dele ndi ye ya gí mí yo ká gálá.

Bà 'deke tí jì Mbíṛì

²⁰ Ye kù 'deke tí ye jì Mbíṛì tí mbe 'dê njembí, mbe 'vala ndi Jézù tí Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó, Jézù tí nó tí gbolò mbe gbà bee, mbe kù gbà ndâ rómbo, mbe cì tacó wàa, bà njù mbelè tí nó náa Mbíṛì njù ta ndâ 'duù nó 'ví dù tí yú bà njù mbelè dúú bà ya tí nó,

²¹ máa, yí 'ví je ndâ tó i 'dáá gí jì yo. Tacó wàa, yo 'ví bàkà ndâ i 'dáá gí ká go có mì wó. Mbíṛì 'ví si có tí nò 'ví bàkà mí gbí njembí yo káa ndâ i ñinó ta go bà zeke ndú tí wó tí Mbíṛì nó ta rẹ̀ mì Jézù tí Bìndi wó tí Mbíṛì. À ùlù Jézù tí Bìndi-Mbíṛì kpòò ya tí . Go-i-tí-nò.

Bà yee nje có

²² Ndâ ná'vindí ye, ye kù 'deke a tí ye jì yo éno máa, yo 'ví 'di ndò có tí nó náa ye cu jì yo tacó bà je wotí jì yo nó ta pétékè tàkòcò yo.

²³ Ye kù 'va nó a mbí yo éno máa, à njaanga ná'vindí ndoo Tìmàtéyò 'do gbí zàà gí. Yo bà ñò ze ta yí, náa yí má yee tí ye gálà si ye njè nó lá nò.

²⁴ Ye 'vee ndâ 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndâ kpo 'duù kùro yo kà nó, ta ndâ 'duù tí nó kà, náa Mbíṛì kaa ndú mò gí mì wó tí Mbíṛì gí nó 'dáá gí ma. Ndâ 'duù ñinó Ítáliyà kàá, náa Mbíṛì kaa ndú mò gí mì wó gí nó, delè 'vee yo 'dáá gí ma.

²⁵ Nambeè mì Mbíṛì 'ví dù gbí njembí yo 'dáá gí. Go-i-tí-nò.

Wáràgà mì JÁKÒMÒ

¹ Njìnó a wáràgà 'do mì ye tí Jákòmò, tí bòò mì ndâ Mbírì ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì jì yo tí ndâ 'duù mì Mbírì mbe 'vaaka cee muu to 'dáá gî. Ye 'vee yo 'dáá gî ma.

Ndâ vò o

² Ndâ ná'vindí ye, ye kù cu wáràgà tí nó tacó bà 'dè có jì yo máa, ta ndâ o tí nó náa ndâ ña ndâ vò i muu to tí nó 'dáá gî má kù tala yo nó, yo 'ví si ndâ o tí nò tí ndâ líkí'o.

³ Ndâ ña ndâ vò o tí nò a ndâ o tacó bà ñò máa, njembí yo má dú kuu tí Mbírì, tacó yo ñò ni gî máa, bà tala bà ùnje mì yo nò kù jò yú njembí.

⁴ Káa yú njembí delè 'ví si yo 'ví dù tí ndâ cèè 'duù, ta bà lê tí yo wálá, ta 'bí i mbe gboo á 'do mì yo delè wálá.

⁵ Má ènò, 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo má ñò i tí nó náa yí 'ví bàkà gbí o vò o nó lá, à nìkì máa, yí yù bà 'di gbí-o 'do mì Mbírì tí mbe kù je i jì ndâ 'duù ká sínò ta có tàkò wálá nò. Bìndi Mbírì bá je bà 'di gbí-o jì yí gî.

⁶ Káa ta o tí nó náa wò má kù 'deke tí lo jì Mbírì nó, wò 'ví si njembí lo 'ví dù ká gbaànjé, wò 'ví me wê-wê lá. Tacó 'duù ñìnó mbe kù me wê-wê nó ká

⁷ go ngo gbí pù mbe kù gbàngà ta pípìrì, ya ènò, ya ézò.

⁸ Ña 'duù tí nò mbe kù me wê-wê á kùro Mbírì go 'duù tí bà njèè kpokèjì, náa yí ñò 'dóó kpokèjì ñìnó náa yí 'ví co tí lá nò, bà ñò 'dóó ña i tí nó náa yí bà yù 'do tí Mbírì nó ni wálá. Má ènò, yí 'ví si bà koṛo có gítí bà 'de 'bí ña i á 'do mì Mbírì mí to.

Ndâ mbe yê ta ndâ mbe i

⁹ Ndâ ná'vindí ye, à nìkì máa, mbe yê tí mbe kù ɾu ndi Jézù 'ví dù ta líkí'o tí wó, tacó Mbírì te yí gí yaà gî.

¹⁰ Wàa 'duù ñìnò ta ndâ i mì wó me gbolò mbe kù ɾu ndi Jézù nó delè 'ví dù ta líkí'o bà 'vii tí wó ta ndâ mbe yê tí nó mbe kù ɾu ndi Jézù nò, tacó ndâ mbe kpo-kpò i bà miì ta ndâ kpo-kpò i mì ndú nò 'do muu to tí nó ká go bà miì ndâ 'vì mbìlì,

¹¹ náa ju gó ɾi má mo mbìlì gî, ndâ 'vì wó giì 'duku 'dáá gî, bìndi ndâ banga i tí nó kùtàá nó káká'i wálá. À 'vii ká 'vii ta 'duù ñìnó ta ndâ i mì wó me gbolò nò. Yí bà cì ká mí jne nètè ndâ i tí nò.

Ndâ i mbe kù eendi 'duù gítí bà bàkà vò i

12 À nìkì tí 'duù ònó mbe 'dò kò wó mí to tí kpoò gbí ndá o vò i nó, tacó Mbírì bà ko mboo bà kònò sé'i mì wó nò jì yí ta 'wálá ònó mbe cee lá, náa yí tí Mbírì ci ndá 'duù ònó mbe zè yí nìkì ta tó njembí ndú nó gítí nò.

13 Má éno, ta o tí nó náa 'bí i má kú eendi yo gítí bà bàkà vò i nó, yo 'ví 'dè cò máa, «A Mbírì ká tuu i tí nò» nò, jé lá, tacó Mbírì jé eendi 'duù gítí bà bàkà vò i lá.

14 À kú yòngò 'duù gítí bà bàkà vò i káa njembí wó, ta bà legee miṛi wó gí tàkò có mì njembí wó.

15 Vò njembí kú jò vò i, káa vò i má zèè to gí, yí kú jò ku.

16 Má éno, yo si bà eendi tí yo, máa, a Mbírì ká kú yòngò ndá vò i gítí yo nò mí to, ndá ná'vindí ye.

17 Tacó à káa ndá ngbáràngà i, ta ndá i ònó ta bà lê tí ndú wálá nó, ká gí 'do gbírì mì Mbírì tí mbe suu ndá ṛi, ta pì, ta ndá yii mbe kú tòngbaà á tàṛi. Ṛi tòngbaà ta bèbìlì lá, delè ndá pì ta ndá yii, tòngbaà ta gó ṛi lá. Káa síí gbí o bà tòngbaà mì Mbírì go ndá i tí nò wàlà; Mbírì ta o 'dáá gí ká ngbèzèè kuu bàndò mì wó.

18 À káa 'dóó có mì Mbírì gbí muu wó ká si yí 'ví bàkà ndoo tí ndá 'vii mì wó, tacó wàa ndoo 'ví dù gbí òkò tí ndá i tí nó náa yì suu ndú mí muu to tí nó tí ndá kpédélé i gbí njí náa à kú ci jì yí tí Mbírì nò.

Cèe kpokèjì bà peteke tàkòcò Mbírì

19 Yo je mbí yo tí kpoò, ndá ná'vindí ye, máa, 'duù má kú 'dè cò jì yo, yo 'ví sè tù yo tí kpoò. Yo 'ví bàkà tí yo tí ndá muu có lá. Yo delè 'ví co gálà gí bà òkòlòwò lá.

20 Tacó mbe kpo-tàkòcò bà ni bà bàkà i ònó mbe nìkì tí Mbírì nó wálá.

21 Má éno, yo duu ndá i zuù tí nó 'dáá náa yo kú bàkà nó mí tà to. À nìkì máa yo biya ndá ṛa ndá vò i 'dáá gí. Yo si tí yo jì Mbírì. Yo sè tù yo gítí có tí nó náa Mbírì cu mí gbí njembí yo nò, tacó à tí có tí nò a wotí bà njaanga miṛi yo 'do gbí ku.

22 Yo delè 'ví bàkà ndá i tí nó náa Mbírì 'dè có jì yo máa yo bàkà ndú nò. Yo sè me káa tù yo cuki lá. Tacó 'duù má sè káa tù wó gítí có, káa yí bàkà ndá i go có tí nó náa yí 'dì nò lá, 'duù tí nó kú ee a ndi tí wó.

23 'Duù má sè káa tù wó gítí có, káa yí bàkà go có tí nó lá, gbí máa, yí go 'duù mbe zeke gbíro wó gbí mándàrà,

24 Káa à káa póó bà te mándàrà 'do 'bì wó mí to, yí ngé gii ò-bà-mbí cè tí gbíro wó gí.

25 Káa 'duù ònó mbe 'dì ndá có mì Mbírì ngbáràngà'i, bìndi yí gii kpolo tí ndú mí gbí njembí wó, delè yí gii bàkà

go ndú nó, Mbíri bà cù 'dê ngo cù mítí i tí nó náa yí kù bàkà nò.

²⁶ 'Duù má si tí wó tí mbe ru ndi kòcò Mbíri, káa yí ni bà kpolo tí mè wó lá, gbí có bà ru ndi kòcò Mbíri mì wó nó wálá, yí delè kù ee a ndi tí wó ta kpéetí wó.

²⁷ Bà bàkà nambeè ta búlù tí wálá á ta Bu ndoo tí Mbíri a bà ya gí bà konì ndâ nawù ku, ta ndâ njò, ta o tí nó náa ndú má gbí mbugo, delè ta bà kii'ba 'do tí ndâ vò i muu to tí nó, tacó wàa ndú 'ví ñònòkò muu 'duù lá.

2

Yo te duù mítí ndâ mbe yê

¹ Yo kpónó a ndâ mbe ùnje gítí Jézù tí Bindi-Mbíri, tí Mbe tí ndoo náa ndoo kù ñò Mbíri mítí wó. Má éno, yo bàkà 'bè mí gbí òkò tí yo, máa, áa mì 'duù ñinó a i, káa ñizó a mbe yê nó, lá, ndâ ná'vindí.

² Yo tala bà koṛo muu yo gi. Ndâ 'duù sósò'ô kpónó má yee bándò bà kili yo gí bà ùlù Mbíri, káa 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú zaa 'do tí muu wó di tí kò wó, ta ndâ i-banga ta rẹ ndú a rẹ ta ndi tí ndâ sili 'bì wó, káa ka wó tí nó náa ndú gí ta yí gbaànjé nó yuu a káràkà zì bongo,

³ káa yo gi te wiṛi mítí 'duù tí nó mbe záá-zaa nó mítí banga bándò, bìnđi yo gi 'dè có ta bà tù 'bì yo jì mbe yuu káràkà zì bongo nó máa, «Ya gí bà pà bándò wàa wò 'ví dù tí á kàzô.»

⁴ Yo má bàkà go éno, à co to ngé. Ta gbí go éno máa, yo bàkà nó a 'bè mí gbí òkò tí ndâ 'duù ta bà koṛo lókó-loko có máa, 'bí 'duù a cèe 'duù, káa ka wó a vò .

⁵ Má éno, yo sè tù yo gítí có tí nó, ndâ ná'vindí. Máa, Mbíri táánò ruka a ndâ 'duù ñinó náa ndâ 'duù muu to tí nó kù si ndú tí ndâ mbe yê nó, máa, ndú 'ví tee njembí ndú mítí yì, wàa ndú 'ví dù tí ndâ cèe 'duù, mbe dù tí ndâ mbe ndâ i tí nó náa yì tí Mbíri ci cí máa, yì bà je jì ndâ 'duù tí nó mbe zè yì ñikì maa nò.

⁶ Káa yo kpónó si ndâ mbe yê tí ndâ i lá. À me ndâ 'duù ñinó ta ndâ kpo-kpò i ká mì ndú nó cóó-cóó ká kù mèèkè'i tí yo lá? A ndâ 'di cóó-cóó ká kù gbùrùngà yo ya tí gí gbí ngbàngà? À me ndâ 'duù ñinó ta ndâ kpo-kpò i ká mì ndú nó lá?

⁷ À me ndú delè ká kù volo rẹ tó 'Duù tí nó tí Bindi-Mbíri náa yo kaa tí yo gí gbí gèrè mì wó gí nó lá?

⁸ Cèe i bà bàkà mì yo a bà 'di kpóló-kpolo có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri, máa, «Zè 'bí ka lo ñikì á go bà zè tí lo,» nò.

⁹ Káa, à má me éno lá, wàa yo 'ví dù kù gbètèkè có tí nò ta bà bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndâ 'duù, gbí máa, yo kù bàkà a vò i ta bà ndii muu có mì Mbírì. À má éno, Mbírì bà waa có mítí yo.

¹⁰ Kpètí ká éno, a tè lá. Tacó 'duù kpètí má kpolo tí sè ndâ 'bí có mì Mbírì 'dáá gî, káa yí 'ví gbètèkè káa 'bí gbaànjé, gbí máa, Mbírì bà waa có mítí wó tacó yí ne nò 'do tí kpokèjì mì Mbírì gî.

¹¹ Ta nderè éno máa, a Mbírì ká 'dè có máa, «Bàkà bangbaya lá.» À delè káa gbèe Mbírì tí nò ká 'dè có máa, «Zi 'duù lá.» Káa, à má éno, vò i náa 'duù bàkà kpètí má káa bà zi ku, káa yí bàkà bangbaya lá, gbí go éno máa, yí volo nò 'dáá káa có mì gbèe Mbírì tí nò.

¹² Má éno, yo 'dè banga có ji ndâ 'duù, yo delè 'ví bàkà ndâ tó i ji ndú ta 'dè njembí yo, tacó yo kpónó a ndâ ña ndâ 'duù ñinó náa a Mbírì ká kù zogo yo ta có ñinó mbe njaanga miṛi ndâ 'duù 'do gbí vò i.

¹³ Tacó ndâ 'duù ñinó mbe nò yê ɾo ndâ 'bí ka ndú kpónó lá nó, Mbírì delè bà nò yê ɾo ndú ta ndòngbú o wálá. Káa 'duù mbe kù nò yê ɾo ndâ 'bí ka wó kpónó, Mbírì bà nò yê ɾo wó ta ndòngbú o ndii ñinó náa yí bàkà nó gî.

Bà ùnje ta bà bàkà ndâ i go có mì Mbírì

¹⁴ Ndâ ná'vindí, 'duù má 'dè káa có ta nje wó cuki máa, yì ùnje gítí Mbírì gî, káa yí bàkà go có mì Mbírì lá, gbí có bà ùnje mì 'duù tí nò wálá.

¹⁵ Yo tala káa bà koɾo muu yo gi, máa, 'bí ka lo náa yo kù ru ndi Jézù ta yí kpónó má ta go tí wó, delè ta bongo tí wó wálá,

¹⁶ káa wò gii 'dè káa có ji yí ta nje lo cuki, máa, «Zèè njembí lo. Mbírì bà je ndâ i-zó-zò ta bongo ji wò gî.» Káa wò je me 'bí zì i ji yí wàa yí 'ví 'bu mítí wó lá, wò delè je me 'bí làmbu i tacó bà miṛi ngo cù ji yí lá. Gbí có mì lo nò bà dù kuu tí ?

¹⁷ Bà ùnje gítí Mbírì delè ká go éno. 'Duù má 'dè ká có ta nje wó cuki máa, yì ùnje gítí Mbírì gî, káa yí bàkà ndâ i tí nó náa Mbírì 'dè có ji ndâ 'duù máa ndú 'ví bàkà nó, lá, gbí máa, gbí có bà ùnje mì 'duù tí nò wálá.

¹⁸ 'Bí 'duù má 'dè có ji ye, máa, ye a mbe bàkà go có mì Mbírì, káa yì a mbe ùnje gítí Mbírì, ye bà 'visì có ji 'duù tí nò, máa, 'bí kpokèjì bà tubà tí 'duù tí mbe ùnje gítí Mbírì káká'í á bindi bà bàkà go có mì Mbírì wálá. 'Duù ta ùnje gítí Mbírì ta ña kpokèjì ngayi, náa yí má bàkà go có mì Mbírì lá?

19 Bá ùnje mì lo máa Mbírì ká gbaànjé cuki a banga có. Káa ndâ vò lilí delè ùnje ká gítí gbèe Mbírì tí nò á mì lo nò, ndú delè kù gu ta gúku tí Mbírì.

20 Nò nò, ndi lo ònókó, ye kpónó kèjì gí bà tùbà jì wò máa, 'duù má 'dè káa có ta nje wó cuki máa yì ùnje gítí Mbírì gí, káa yí bàkà go có mì Mbírì lá, gbí có mì 'duù tí nò wálá.

21 Tala bà koṛo muu lo gítí ña nambeè tí nó táánò á gbí òkò tí ndâ gù ndoo Àbìráámò ta Mbírì nó gi. À me 'do gbí có bà ùnje gítí bà waa mbelè 'vii mì wó Ìzákò jì Mbírì lá?

22 Wò kpónó ò ni gí, máa, ndâ bà ùnje gítí Mbírì, ta bà bàkà go có mì Mbírì, mì Àbìráámò táánò kù bàkà nèté toko gbaànjé. Gbí go éno máa, 'bí i táánò náa Àbìráámò bàkà ká tùbà máa, bà lê tí bà ùnje mì wó wálá.

23 Njìnò a gbí có tí nó náa à gii cu tí mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Àbìráámò táánò ùnje gítí Mbírì ta njembí wó gbaànjé» nó ká nò. Tacó éno, Mbírì gii ò Àbìráámò ni tí 'duù mbe ya lè lá. À delè táánò nò a nderè bà dù Àbìráámò tí kómbe Mbírì.

24 Wò kpónó 'di gbí ni gí, máa, a bà bàkà go có mì Mbírì ká kù si 'duù tí tó 'duù kùṛo Mbírì, me káa bà ùnje ta kpéeti wó cuki lá.

25 Yo koṛo muu yo káká'i gítí 'bí niì tí nó táánò ta rẹ wó a Rà'ábù, tí vò mbe nò-vò-ndô nó gi. Ta ndâ bà nò-vò-ndô mì wó nò 'dáá gí, yí delè táánò tùbà tí wó tí mbe ùnje gítí Mbírì ká ta bà bàkà tó i. Yí te wiṛi mítí ndâ tú mì ndâ Ìzìrìyélì ta bà je i-zó-zò jì ndú, delè ta bà nguù ndú 'do tí ndâ ku'di tí ndú, bìndi ta o bà njè nó mì ndú 'do 'bá mì wó, yí gii tùbà kpokèjì ònó ta vò i tí wálá nó jì ndú.

26 Bà ùnje gítí Mbírì ta bà bàkà go có mì Mbírì á gí tàkò wálá a ku i, go dii ta woò gbí wálá.

3

Mè

1 À nìkì máa ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí yo 'ví gí tí ndâ mbe nìbà có mì Mbírì jì ndâ 'duù lá, ndâ ná'vindí. Ye 'dè có tí nò jì yo tacó àá bà waa có mítí ze tí ndâ mbe kù nìbà có mì Mbírì jì ndâ 'duù nó tacó bà nìbà co to, ta wotí tí co tí ndâ 'bí 'duù 'dáá gí.

2 Ndoò 'dáá káa ndâ mbe giṛi'o. Káa 'bí 'duù mbe 'dè có máa nje yí jé yaaka muu to tí nó lá má kuu, yí bà dù a ña 'duù ònó mbe ni bà kpolo tí miṛi wó gí.

³ Yo ò káa kècè gi, ndoo kú yuu làmbu lii mí gbí nje kècè tacó bà bàkà yí 'ví 'di có mí ndoo, wàa yí 'ví co tí kpokèjì tí nó náa à gbí muu ndoo ò.

⁴ Delè yo 'ví gii koṛo káa muu yo gítí gbâ á ṛo ngo gi. Gbolò pípiri kpétí má kú pí yí ya tí gí kè'bí, 'duù bà loko nje wó gítí kpokèjì tí nó náa à gbí muu wó nó ká ta cèe làmbu i bà aa ngo cuki.

⁵ Mè 'duù delè ká ènò. Cèe làmbu bà to tí 'duù, káa à tí wó a wotí bà 'dè có gítí ndâ kpo-kpò i.

Yo kpónó koṛo muu yo á gítí bà mii cèe gbolò jìlì mí làmbu wu nje nji kù'ò gi!

⁶ Mè delè a wu. Mè a vò bà to gbí òkò tí ndâ bà to tí ndoo, mbe kú njèè vò i cee gbí dii ndoo 'dáá gí. Mè kú doo kùuyú ndoo ta wu náa à cu míti 'do 'bá mí ndâ ku.

⁷ 'Duù bà ko ndâ 'viì-nò náa yí zèè 'do gbí jìlì gí. Yí delè bà ko ndâ nuù, ta ndâ kpoo, ta ndâ i tà ngo gí,

⁸ káa 'duù mbe kpolo tí mè wó wálá. Mè a 'bí ṛa i mbe kú pèè mbí ndâ 'duù, ta zì wó go zì kpoo. Yí jé dù ngbii lá, yí kú njèè zì wó nó ta ndi to.

⁹ Ndoò kú ùlù Mbíri tí Mbe tí ndoo tí Bu ndoo ta mè ndoo. Ndoò delè gii 'visi tí ndoo gí bà ṛonoko ndâ 'duù tí nó náa Mbíri suu ndú tí kózò tí wó nó ká ta gbèe mè ndoo tí nò.

¹⁰ Ndâ bà ùlù tí, ta bà ṛonoko tí, co 'dáá 'do ká gbí gbèe nje. À lè mí nó gí, ndâ ná'vindi.

¹¹ Ndâ líkí ngo ta míníkà ngo jé 'va 'do gbí gbèe gùù gí?

¹² Mbiigá jé ṛi mbâ gí? Mbâ delè jé ṛi mbiigá gí? Ndâ ná'vindi. Má ènò, líkí ngo jé 'va 'do gbí mǎṇò lá, delè míníkà ngo jé 'va 'do gbí cèe njáá lá.

Cèe bà 'di gbí-o

¹³ 'Bí 'duù mbe 'di gbí-o á gbí òkò tí yo kuu tí? 'Duù tí nó 'di gbí-o gí? Si yí 'ví bàkà ndâ tó i mbe túbà bà ṛò-gbí-o mí wó. Si yí 'ví bàkà ndâ i tí nó me ta bà tù ngba wó lá. Tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ṛò tí ni ènó máa, yí a mbe 'di gbí-o.

¹⁴ Káa ndâ ju kii ta bà koṛo có ká gítí mṛi 'duù má gèè bè ndú mí gbí njembí lo gí, bà gbo i níki lá, wò delè kú 'dè a 'véè máa wò a mbe 'di gbí-o.

¹⁵ Bà to kii ta bà dù ta bà koṛo có ká gítí mṛi 'duù me ndâ i mí mbe 'di ṛa gbí-o tí nó mbe gí 'do mí Mbíri nó lá. Ndú gí a i 'do tí ndâ vò bà koṛo có mí ndâ 'duù muu to tí nó, ta ndâ vo-vò i mbe kú volo muu ndâ 'duù.

¹⁶ Bándò tí nó náa ndâ ju kii ta bà koṛo có ká gítí mṛi 'duù kú dù tí nó, a bándò ṛinó náa ndâ vò i ta ndâ ṛa ṛónókó-ṛònòkò tí 'dáá gí kú dù tí .

¹⁷ Káa cèe bà 'di gbí-o mbe gí 'do mí Mbíri tende. Ṛa bà 'di gbí-o tí nó bà dù tí i ta bà lê tí wálá, delè bà dù tí i mbe

'dèè njembí ndâ 'duù. 'Duù mbe 'di ña bà 'di gbí-o tí nò bà zèè ndâ 'duù ta pétékè 'bì wó, yí delè bà dù tí mbe 'di có mì ndâ 'duù. Mbe 'di ña bà 'di gbí-o tí nò bà ñò yê ɾo ndâ 'duù, yí delè bà bàkà tó i ká tà ndi ka wó tó i. Njembí 'duù mbe 'di ña bà 'di gbí-o tí nò me duù. Yí delè me mbe nambeè-ɾo lá.

¹⁸ Ndâ mbe peteke njembí ndâ 'duù kù bàkà gbí pétékè có. Ndú go ndâ 'duù mbe ɾo ndâ banga i mí gbí ñjì mì ndú. Nèté mì ndú a bà bàkà ndâ banga i tókà'i.

4

Gbínje gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíɾì

¹ A yè ká kù si yo kù 'dèèkè mà? A yè ká kù si yo kù gò gó ta o 'dáá gí? Ndâ i tí nó ta go ndú tí yo nó kù gò gó gbí njembí yo ta o 'dáá gí; ñìndò a i tí nò mbe kù si yo kù gò gó gbí òkò tí yo nò.

² Yo kù tò kii muu 'bí i, káa bà 'de i tí nò kpò yo gí, má éno; yo kù 'dèèkè mà, yo delè kù gò gó. Yo kù dù ta go ndâ i gbí njembí yo, káa kpokèjì bà 'de ndâ i tí nò mì yo wálá; má éno, yo kù ziki ndâ 'duù bìndi ndâ i tí nò. Yo 'de ndâ i tí nò ta go ndú tí yo gbí njembí yo nò lá, tacó náa yo yù ndú 'do me mì Mbíɾì lá.

³ Káa yo ta ndâ 'bí o kpèti má yù ndú, Mbíɾì je ndú jì yo lá, tacó yo yù ndú me ta cèe nderè lá, yo kù yù ndú ká tacó bà bàkà líkí'o mítí yo cuki.

⁴ Njembí yo dù tí gbèe i lá, go njembí ndâ ni mbe ɾàngà kù. 'Duù má zèè ndâ i muu to tí nó ta 'bì wó sósò'ò, yí 'ví kù a 'bí ngú 'bì tacó bà zèè ta Mbíɾì? 'Duù má tee njembí wó 'dáá ká mítí ndâ i á muu to tí nó, yí bà gí tí ku'dì tí Mbíɾì.

⁵ Yo koɾo có máa, có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbíɾì, máa, «Mbíɾì suu lilí jì ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù tí ndâ 'dóo i mì yì» nó a 'véɾè? Má éno, yí kù tò kii muu ndoo ta o tí nó náa ndoo má kù tee njembí ndoo mítí ndâ 'bí tende i si yí mí to nô.

⁶ Tacó éno, Mbíɾì kù bàkà nambeè jì ndoo me gbolò, tacó wàa ndoo 'ví dù ta o 'dáá gí tí ndâ i mì yì. Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì wó tí Mbíɾì, máa, «Mbíɾì kù bàkà nambeè me gbolò jì ndâ mbe si tí ndú kùɾo wó tí Mbíɾì tí i lá, káa yí biya có mì ndâ mbe si tí ndú tí i ta wotí tí » nô.

⁷ Má éno, ye kù 'dè có jì yo, máa, yo si tí yo jì Mbíɾì, wàa yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpoò gítí gó ta Gba-vò-i, bìndi Gba-vò-i bà ì ngèlè 'do tí yo gí.

⁸ Yo yèè ndi yo dè gí mì Mbíɾì, wàa Mbíɾì bà yèè ndi wó dè gí mì yo. Yo si bà bàkà i zuù mí to, ndi yo ndâ mbe gilini,

wàa yo tí ndâ mbe gbo gbù sè mí nje ngá só 'ví si njembí yo 'ví dù ngbàrángà'i.

⁹ Yo wa tí yo tacó ndâ vò i mì yo. Yo dù ta yê ɾo yo tí yo, yo ɲo 'dì lá, yo dù zùkùù, yo dù ta líkí'o tí yo lá.

¹⁰ Yo si tí yo tí i kùɾo Mbíɾi lá, wàa a yí ká 'ví bàkà yo tí ndâ 'duù.

¹¹ Yo 'dè vò có gbí òkò tí yo lá, ndâ ná'vindí. 'Bí 'duù má 'dè vò có gítí ná'vindí wó, yí má ɲonoko yí, gbí go éno máa, 'duù tí nò kù 'dè nò a vò có gítí ndâ có mì Mbíɾi, yí kù ɲonoko nò a ndâ có mì Mbíɾi. Káa 'duù má nì ɲónókó gítí ndâ có mì Mbíɾi gí, yí kpòò nò me mbe sè tù wó gítí ndâ có tí nò káká'i lá. Gbí máa, yí kù si tí wó tí 'duù ta wotí mì wó ndii muu ndâ có tí nò gí.

¹² Káa wotí bà 'dè có ji ndâ 'duù ká tí Mbíɾi cuki. Wotí bà waa có mítí ndâ 'duù delè ká mì wó tí Mbíɾi ta kpéetí wó. Wotí bà 'vala ndâ 'duù, ta wotí bà zi ndâ 'duù delè ká mì wó. Káa wò a 'di, wàa wò 'ví waa ta có á mítí 'bí ká lo 'duù á go wò?

Ndâ mbe ci o

¹³ Yo sè tù yo, ndí yo ndâ 'duù tí nó mbe ò-bà-mbí Mbíɾi gí, bindi yo gii ci o, máa, «Ze má ya wúnó lá, ze bà ya taàbé gí bà mà 'vélè á gbí gbata tí zò. Ze má too ndoò gbaànjé mí kà, ze bà 'de i me gbolò.»

¹⁴ Káa yo ta kpéetí yo ɲò i ɲinó á kèjì gí bà bàkà tí taàbé dê nó lá. Bà 'vala yo tà go yè? Bà 'vala yo ká go ngomè náa píɾi má pí kpónó gbí làmbu o, ngomè aanga gí.

¹⁵ À nìkì mì yo kùtàá a bà 'dè có go éno máa, «Mbíɾi má koni ze yee tí o tí nó gbí muu ze nó, ze bà bàkà go éno, go éno.»

¹⁶ Káa yo kpónó kù bàkà tí yo tí ndâ 'duù ngé ndii gí. Yo delè kù gbo i gítí ndâ i ɲinó náa yo kèjì gí bà bàkà ndú nò. Káa ɲa bà gbo i éno nìkì lá.

¹⁷ 'Duù má ɲò yúco ni gí, káa yí bàkà lá, gbí máa, yí kù bàkà a vò i.

5

Ndâ mbe kpo-kpò i bà gii kònò sé'i

¹ Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di ta có tí nò, ndâ mbe kpo-kpò i. Yo wa tí yo, yo 'ví tò ndòzì, tacó yo kèjì gí bà kònò sé'i ta wotí tí.

² Ndâ kpo-kpò i mì yo nò bà gii zii 'dáá gí, ndâ ki bà gii da ndâ bongo mì yo nò 'dáá gí.

³ Ndâ gùrúsù mì yo nò bà gii gbì ngbàza. Ngbàza tí nò bà tùbà máa, yo bàkà tó i ta gùrúsù mì yo lá. Ngbàza tí nò delè bà tùbà máa, 'bí i bà gii zò dii yo á go bà zò ndâ lii mì

ngbàza. Ndâ i tí nò náa yo zèè ndú kácá-kácá nò bà gii dù tí tàcu wu tacó bà gii doo ta yo ta ndòngbú o.

⁴ Yo òò òò ndâ i tí nò náa yo kù bàkà nò gi. Yo ko mboo nèté mi ndâ mbe bàkà nèté gbí ndâ njí mi yo ji ndú lá. Yo sè tú yo, wàa yo 'ví 'di káa kòcò ndâ i tí nó náa yo biimo ndâ mbe bàkà nèté tacó tí ndú 'do tí ndú gí nó kú 'dè kòlòwò gítí yo gi. Kòcò gbí mi ndâ 'duù tí nò mbe bàkà nèté gbí ndâ njí mi yo káa yo sù tàkò nèté mi ndú lá nó yee gbí tú Mbíri tí Mbe tí ndâ i 'dáá gí gí.

⁵ Yo kù 'vala á muu to tí nó gbí dà. Yo zò òò, wàa yo 'ví yuku ta tí yo, káa yo òò ni lá máa, yo kù 'vii nò a ndi tí yo tacó bà waaka yo mi Mbíri go bà waa bee ta o bà waa có.

⁶ Yo ká kù waaka có ta 'vère mítí ndâ 'duù òò ta vò i mi ndú wálá nó gbí ngbàngà; ndâ 'duù òò ta 'bí i mi ndú náa ndú 'ví me ta yo tacó bà 'vala mi òò ndú 'do mi yo wálá nó kù mi 'do gbí có mi yo.

Yo te duù mítí njembí yo

⁷ Má ènò, yo kpónó 'ví zèè njembí yo di tí o bà gii Mbe tí ndoo, ndâ ná 'vindi ye. Yo òò káa òò bà zèè njembí ndâ mbe ji njí gi. Ndú zèè njembí ndú 'do tí o bà yee nji òò mí tà to di tí o bà kili ndâ tó i 'do gbí njí.

⁸ Má ènò, yo zèè njembí yo, wàa yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpòò, tacó o bà gii Mbe tí ndoo kpónó me jé'dée gí.

⁹ Yo si bà 'dè ví có gbí òò tí yo mí to, ndâ ná 'vindi. Yo má bàkà go ènò, àá bà waa có mítí yo ta ndòngbú o. Yo zeke'o gi, kùro o bà gii mbe waa có kpónó dooko gí. Yí kpónó-kpónó bà yee tí yo.

¹⁰ Yo 'ví ko òò muu yo delè gítí òò kpácà mi ndâ mbe 'dòkò có mi Mbíri gbí ndâ vò o gbí o mi ndâ ká gù ndoo dígísèè, wàa yo 'ví mèlè ndi ndú.

¹¹ Yo òò òò nambeè tí nó táánò náa Mbíri bàkà ji ndú tacó ndú táánò a ndâ mbe kpácà gbí ndâ vò o tí nó òò gi. Yo 'di tàwo òò nambeè tí nó náa Mbíri táánò bàkà ji Jóbè á bindi bà nanaka muu wó mítí bà òò gítí Mbíri si yí táánò ta sé'i tí wó nó gí. Yo delè gii òò ni gí, máa, Mbíri táánò gii si có ndâ i mi Jóbè mbe volo nó ta bà me mbè. Mbíri bàkà òò gbòlò nambeè tí nó ji Jóbè tacó yí kù zè ndoo ta pétéke njembí wó, yí delè kù òò yé ro ndoo.

¹² 'Bí kpóló-kpolo có gbaànjé náa ye bà 'dè ji yo a òò, ndâ ná 'vindi, máa, yo si bà see tí yo mí to. Yo see tí yo máa, «Go gbíri,» lá, yo delè 'ví see tí yo máa, «Go to tí nó,» delè ta òò mi 'bí òò i là. Káa wò tí 'duù má òò gítí i gí, 'dè káa có máa, «Ye òò gí.» Káa wò má biya i gí, wò delè 'ví 'dè káa có máa, «Ye biya gí.» Káa wò má me me ènò lá, wò bà yuu mi lo mí gbí vò i ta ndòngbú o.

Bà 'deke tí jì Mbíri

¹³ 'Bí i má kù pèè mbí 'bí 'duù gbí òkò tí yo, si yí 'ví 'deke tí wó jì Mbíri. Káa delè 'bí 'duù gbí òkò tí yo má ta líkí' o tí wó, si yí 'ví be rẹ̀ Mbíri gbí cè.

¹⁴ 'Bí 'duù gbí òkò tí yo má ta nò' o tí wó, si yí 'ví tẹ̀' é tí ndâ 'bí tó kpo 'duù gbí òkò tí yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri, wàa ndú 'ví 'deke tí ndú jì Mbíri tacó tí wó. Káa ta o tí nó náa ndú má kù 'deke tí ndú jì Mbíri nó, ndú 'ví toro bàà mí tí wó ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri.

¹⁵ Ndú má 'deke tí ndú jì Mbíri ta njembí ndú dú, Mbíri bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mì mbe nò' o tí nò gí, yí delè bà si yí 'ví a gí yaà 'do gbí nò' o mì wó nò gí.

¹⁶ Má ènò, yo yù gbí ndâ vò i mì yo á gbí òkò tí yo. Yo delè 'ví 'deke tí yo jì Mbíri tacó tí yo gbí òkò tí yo, wàa yí 'ví 'vala ta yo 'do tí ndâ i ònó mbe kù pèè mbí yo nò. Ye 'dè có tí nò jì yo, tacó tó 'duù má 'deke tí wó jì Mbíri, à gbí kòcò wó a wotí tacó bà gí ta ndâ kpo-kpò i 'do mì Mbíri.

¹⁷ Yo koṛo muu yo gítí Èlìjà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò gbí o mì ndâ ká gù ndoo gí. Yí táánò káa 'duù ta ndâ sili 'bì wó vò ká go ònìndi ndoo. Káa ta 'bí o gbaànjé Èlìjà gii 'deke tí wó jì Mbíri ta njembí wó gbaànjé, máa, mù 'ví si bà nì mí to. À dú káa yú có, 'do tí o tí nò, mù gii nì gbí to tí nò lá ta ndoo ta'ò ta pì vò-nje gbaànjé pí .

¹⁸ Káa bà o tí nò má gii ndii gí, Èlìjà gii 'deke ndi tí wó jì Mbíri káká' i máa, yí si mù 'ví nì . Mù dú gii nì go có mì wó nò gí. Bìndi ndâ dó kù i gii 'bità bà kù ndi ndú káká' i.

¹⁹ Ndâ ná'vìndí, yo konì ndâ 'duù ònó mbe gíri' o 'do tí kpokèjì mì Mbíri gí nò. Yo gí ta ndú gítí tó kpokèjì káká' i.

²⁰ Yo nò ni gí máa, 'duù má 'visì muu 'bí mbe gíri' o 'do tí kpokèjì mì Mbíri gí gítí tó kpokèjì, gbí máa, 'duù tí nò 'vala nò a ka wó 'do gbí bà waa có mí tí wó bìndi ku mì wó gí. Mbíri delè bà je à-cee-gí gítí ndâ 'bí ká vò i tí nó 'dáá gí náa 'duù tí nò mbe dele gítí tó kpokèjì nò bàkà ndú si yí táánò tí vò kpokèjì nò gí.

KPÉDÉLÉ PÌYÉTÒRÒ

Kpédélé bà cu wàràgà mì Piyétòrò

¹ Nìno a ye tí Piyétòrò tí tú mì Bìndi-Mbírì ká kù cu wàràgà tí nó jì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbírì, mbe 'vaaka go ndâ zà-za gó á ta ndi gbí ndâ to, Póndùsù, Kàpádósiyà, Ásiyà ta ndâ to Bèsiniyà.

² Mbírì tí Bu ndoo táánò ɾuka yo á go có mì wó náa à sàà kuu gbí njembí wó; bìndi Bèri-mì-Mbírì gii kaa yo mò gí mì Mbírì, tacó wàa yo 'ví dù tí ndâ mbe 'di có mì Jézù tí Bìndi-Mbírì, wàa yí 'ví va mbelè wó mítí yo. Ye kù 'deke tí ye jì Mbírì máa, yí 'ví bàkà nambeè jì yo tókà'i, yí delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu yo lá.

Wu bà koɾo có lí mítí Mbírì

³ Ndoò ùlù Mbírì tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí gbolò mbe nò yê ɾo ndâ 'duù, tacó a yí ká je ngú 'válá jì ndoo ta bà 'vala ndi Jézù tí Bìndi-Mbírì mì wó 'do gbí muu'dú wó, náa ndoo kù koɾo có lí mítí .

⁴ Ndoò delè kù koɾo có lí mítí ndâ kpóló-kpolo i-nambee tí nó náa ndú jé gí bà cee wálá, ndú gí bà volo wálá, ndú delè gí bà me túmbúzù wálá, náa Mbírì kù kpolo tí ndú mí gbírì tacó tí yo,

⁵ tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì kù kpolo tí yo ta wotí mì wó 'do gbí có bà tee njembí yo mítí wó tí Mbírì nó, yee tí o bà co ɾi 'válá tí nó náa yí 'viindi sàà, tacó bà túbà gí sè ta ndòngbú o nô.

⁶ À má éno, yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i, yo kpétí kpónó má kù ngii káa nge ta ndâ kpíkpa'dà ɾa vò i má gàà kózò gi nò.

⁷ Ndâ vò i tí nò mbe kù ngii nge ta yo nò kù tala a yo tacó bà nò éno máa, yo kù tee njembí yo mítí Mbírì ta yúco wè. À kpétí káa dá'bi, tí i nìno náa áá bà cee ta ndòngbú o gí nó, à kù tala bà nò tó ni a i ta wu. Káa bà tee njembí yo mítí Mbírì a kpóló-kpolo i kùro Mbírì ndii dá'bi gí. À má éno, yo má kpòò kù tee káa njembí yo mítí Mbírì bìndi bà ngii nge mì ndâ vò i ta yo, áá bà ùlù yo, áá bà nò ngba yo, à delè bà te duù mítí yo wúnò ta o bà gí Jézù tí Bìndi-Mbírì.

⁸ Yo kpétí jé má nò yí ta ɾo yo lá, yo zè yí nìkì ma. Yo kpétí kpónó má me kù nò yí ta ɾo yo lá, yo ùnje gítí wó gí; tàkòcò yo delè peteke tí ɾa nìno náa bà 'dè có gítí kpò yo gí ta líkí'o,

⁹ tacó i ñìnó náa yo 'de 'do gbí bà tee njembí yo mítí Mbířì nó a bà 'vala lilí yo.

¹⁰ Ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì mbe 'dè-kòcò gítí nambeè mì Mbířì nó táánò pà 'válá tí nò ta nje-gbí.

¹¹ Ndú táánò kù pà ña 'duù tí nò, ndú delè kù pà ña o tí nò, ta o tí nó náa Bèri mì Bìndi-Mbířì gbí njembí ndú má kù 'dè-kòcò gítí bà kònò ndâ sé'i mì Bìndi-Mbířì, ta bà tòngbaà mì wó bìndi bà kònò ndâ sé'i tí nò nò.

¹² Mbířì táánò 'dè có jì ndâ mbe 'dòkò có mì wó máa, ndú táánò kù bàkà nèté tí nó me gítí miřì ndú lá, ndú kù bàkà a nèté yo; ñìnò a ndâ i tí nó náa ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có kò ta kò jì yo ta wotí mì Bèri-mì-Mbířì tí nó náa à tuu yí 'do gbířì jì yo nò. À kpètí káa ndâ basilì mì Mbířì, go bà 'di ndâ có tí nò táánò kuu tí ndú.

À tè'é tí yo a i gítí tó bà 'vala ndò

¹³ À má éno, yo 'viindi muu yo gítí nèté. Yo si ndâ i 'ví gbaaka yo lá, wàa yo 'ví kořo có 'dáá gí lì a i mítí i-nambeè tí nó náa áá kèjì gí bà je jì yo ta o bà gí Jézù tí Bìndi-Mbířì nò.

¹⁴ Yo 'di có mì Mbířì, tacó yo a ndâ 'viù mì wó; yo dù ta go ndâ vò i go ña i tí nó náa yo táánò kù bàkà si yo 'di gbí-o lá nó lá.

¹⁵ 'Duù tí nó mbe tè'é tí yo nó mò tí wó 'do tí ndâ vò i gí, à má éno, yo delè 'ví mò tí yo 'do tí ndâ vò i 'dáá gí go ñìndi wó nò.

¹⁶ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì éno máa, «Yo mò tí yo 'do tí ndâ vò i gí, tacó ye mò tí ye 'do tí ndâ vò i gí nò»

¹⁷ Káa yo má kù nì Buù mítí 'duù tí nó tí Mbířì mbe kù waa có mítí ndâ 'duù 'dáá gí 'vii ta cè ña bà bàkà i mì ndú nó, yo 'ví kpolo tí yo ta gúku wó ta o tí nó 'dáá gí náa yo kù 'vala muu to tí nò.

¹⁸ Yo ñò nì gí, máa, áá táánò sì muu yo 'do gbí ndâ ña vo-vò kpokèjì 'válá tí nó náa yo řuka 'do bìndi ndâ bu yo nó me ta ndâ i ñìnó náa ndú bà cee gí, go ndâ dâ'bi, ta fádà, nó lá;

¹⁹ à sì muu yo a i ta mbelè Bìndi-Mbířì náa à me i bà ño ta 'di lá, go mbelè 'viù-rómbo ñìnó ta mbó tí wó wálá náa à kù ci jì Mbířì nò.

²⁰ Mbířì táánò cu 'bì wó mítí wó kùřo o bà suu to tí nò, káa yí gí túbà tí wó a i gbí ndâ ndòngbù o tí nó tacó tí yo.

²¹ Yo kpónó kù tee njembí yo mítí Mbířì tí nó mbe te yí gí yaà 'do gbí ku, bìndi yí gí je wotí jì yí nó, 'do gbí có mì wó, tacó éno, yo kù tee njembí yo tí kpoò mítí Mbířì, yo delè kù kořo có 'dáá gí lì mítí wó.

22 Yo kpónó bàkà lilí yo ngbáràngà'i ta bà 'di yúcó, tacó bà zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì go i mì ndâ ná'vindí ta tìrì gbí wálá. Yo zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì ta njembí yo gbaànjé.

23 Tacó àá táánò jò ndi yo káká'i me 'do tí nji ña ñinó mbe pìlì nó lá; à jò yo a i 'do tí nji ña ñinó mbe pìlì lá ká dúú bà ya tí , 'do gbí wu có mì Mbírì mbe dù tí ká nô.

24 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa,
«Ndâ 'duù 'dáá gî go mbìlì,
bìndi ndâ banga i mì ndú 'dáá gî go 'vì mbìlì. Mbìlì má aanga gî,

ndâ 'vì wó kù 'duku gí to,

25 káa có mì Mbírì kù dù tí ká.»

Có tí nò mì Mbírì nò a Banga-Ngú-Có tí nó náa àá táánò ma ji yo nô.

2

Wu díí ta ndâ tó 'duù

1 Yo duu guù wàa yo 'ví nè ndâ vò muu 'dáá gî, ta ndâ 'véřè, ta ndâ i-còkòndé, ta kù, gii je ndâ vò nje mí gbí .

2 Yo dù go ndâ dó 'viì, yo wa cèe ngo kí 'do mì Mbírì, tacó wàa yo 'ví uu tí gí gbí 'válá,

3 tacó yo tala líkì nambeè mì Mbe tí ndoo gî.

4 Yo gí gí mì Mbe tí ndoo, tí wu díí tí nó náa ndâ 'duù táánò bè gî máa, i gbí wálá, káa Mbírì gii cu 'bì wó mítí , máa i gbí me gbolò nô.

5 Yo kpónó delè gí tí ndâ wu díí tacó bà bì ta 'bá ji Mbírì gî, yo a ndâ bu-Mbírì mbe kaa tí yo mò gí mì Mbírì gî, mbe kù ci ndâ i ñinó mbe niki tí Mbírì gî nó ji yí, ta řè mì Jézù.

6 Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, kòcò Mbírì máa,

«Ye kù te díí mì ye á mí pí gú Ziyónì,

tí díí náa ye cu 'bì ye mítí ,

ta i gbí me gbolò,

à delè bà te nô mí řo mbe ùnje gítí wó wálá.»

7 À má ji yo tí ndâ mbe ùnje gítí wó, i gbí wó me gbolò, káa à má ji ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó lá nó, yí a i mbe kù tò kò ndú, a go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa,

«Gbèe díí tí nó náa ndâ mbe bì 'bá táánò bè gî nó ká gí tí kpédélé díí bà sè tà 'bá,» nô.

8 À delè gii cu mí gbí wáràgà mì Mbírì káká'i éno máa,

«Díí tí nó bà dù tí I náa ndâ 'duù kù tò kò ndú tí ;

díí tí nó bà dù tí díí mbe 'va ndâ 'duù mí to.»

Ndú kù tò kò ndú tacó tù ndú kpò bà 'di có mì Mbírì gî, á tí ña i gbí kù ndú.

⁹ Káa yo a ndâ 'duù ñinó náa Mbíri ɾuka yo gbí ɱa yo 'dáá gí tí ndâ 'dóó 'duù ñinó mì wó gí, ɱa yo a tó ɱa mì Mbíri, ɱa yo a ndâ bu-Mbíri mì Mbíri náa yí ɾuka yo tí ndâ mbe ma có ndâ kpo-kpò i tí nó náa yí tí mbe tè'é tí yo táánò 'do gbí 'di'di'o gí gbí gbolò ngba'o mì wó bàkà nò.

¹⁰ Yo táánò sàà kù 'vala ká jááká-jaaka, káa yo kpónó a ndâ 'duù mì Mbíri; Mbíri táánò sàà ɱò yê ɾo yo lá, káa yí kpónó kù ɱò yê ɾo yo.

Ndâ bòò mì Mbíri

¹¹ Ye kù 'deke a tí ye ji yo, ndâ ná'vindí, máa, yo kpónó go ndâ mbe 'dó-'do á 'bá ku'dì, à má éno, yo 'ví si tí yo ji ndâ i-gbí-kù yo mbe kù tè lilí yo ta go nó lá.

¹² Yo 'vala ta tó muu gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó mbe ɱò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nò, tacó wàa, ndú kpétí má 'dè vò có gítí yo, máa yo a ndâ mbe bàkà vò i, ndú má ɱò ndâ tó i tí nó náa yo kù bàkà nó, ndú wúnò 'ví ùlù ta Mbíri ta ɾi bà gí yí gí bà waa có mítí ndâ 'duù ta ndòngbú o.

¹³ Yo 'ví 'di có mì ndâ 'duù tí nó 'dáá gí náa à bàkà ndú tí ndâ kpo 'duù kùro yo nò ta ɾè mì Mbe tí ndoo. Yo 'di có mì gba tí gbolò 'duù kùro ndú 'dáá gí;

¹⁴ yo delè 'ví 'di có mì ndâ 'duù tí nó náa gba je wotí bà waa có mítí ndâ mbe bàkà vò i, ta wotí bà ko mboo nèté mì ndâ mbe bàkà tó i ta tó i ji ndú nò.

¹⁵ Tacó có gbí njembí Mbíri éno máa, ndâ tó i mì yo náa yo kù bàkà nó 'ví nè nje ndâ mbe ɱò yúco ni lá nó gí tàkò ndâ có ɱónókó mì ndú.

¹⁶ Yo 'vala go ndâ 'duù ñinó mbe kù bàkà go có mì ndú náa à gbí njembí ndú, káa yo 'ví si bà bàkà go có mì yo náa à gbí njembí yo nó tí i bà 'buuku muu ndâ vò i mì yo lá, yo 'vala go ndâ bòò mì Mbíri.

¹⁷ Yo 'ví te 'duù mítí ndâ 'duù 'dáá gí, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo tí ndâ ná'vindí ñikì maa, yo 'ví cì gúku tí Mbíri, wàa yo 'ví te duù mítí ndâ gba mì yo.

Yo ɱò 'do tí bà kònò sé'i mì Bìndi-Mbíri

¹⁸ Yo tí ndâ bòò 'ví te duù mítí ndâ mbe tí yo; yo delè 'ví 'di có mì ndú, káa yo 'ví 'di me káa có mì ndâ ñinó mbe kù bàkà nambeè ji yo nó lá, yo delè 'ví 'di có mì ndâ ñinó mbe kù bàkà i tí yo ñikì lá nò.

¹⁹ Tacó Mbíri bà cù 'dê ngo cù wó mítí yo, náa yo má kònò ndâ vò i tí nó náa à kù bàkà ta yo ta nderè ndú wálá nó ta ɾè mì wó nò.

²⁰ Tacó à gbí bà kònò sé bà gbì tí a yè náa à má gbì 'duù 'do gbí vò i mì wó nò? Káa 'duù má kònò sé'i a i tacó bà bàkà tó i, Mbíri bà cù 'dê ngo cù wó mítí 'duù tí nó gí.

²¹ Mbíri táánò tè'é tí yo tacó bà kònò sé'i muu bà bàkà tó i, tacó Bìndi-Mbíri táánò kònò sé'i muu yo, bìndi yí gii si yo máa yo 'ví co tí kpokèjì tí nó bìndi yì nô.

²² Yí táánò bàkà vò i lá, 'bí 'duù jé mbe 'di ngò gbí nje wó wálá.

²³ Áá táánò má go yí, yí 'vìsì ngò gí tàkò ngò tí nó lá; àá táánò má bàkà vò i ta yí, yí toṛo mítí wó ká tí bàà, yí si ndâ vò i ndâ ngò tí nó náa à bàkà ta yí nó 'dáá ji Mbíri tí mbe waa yúco.

²⁴ Bìndi-Mbíri táánò te du ndâ vò i mì ndoo gbí dii wó ya tí gítí njèèkpè mû, tacó wàa ndoo 'ví bàkà vò i káká'í lá, wàa ndoo 'ví 'vala tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri; ndâ kà mì wó 'vala yo gî.

²⁵ Yo táánò gíri'o go ndâ rómbo nó gî, káa à kpónó dele ta yo gí mì mbe gbà yo go bà gbà ndâ rómbo, mbe kù kpolo tí lílí yo nó gî.

3

Ndâ nawù 'dakò ta ndâ kù ndú

¹ Yo tí ndâ nawù 'dakò 'ví 'di có mì ndâ kù yo, tacó wàa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú kpétí má biya bà 'di có mì Mbíri gî, tó cè bà bàkà i mì yo 'ví si ndú 'ví 'di có mì Mbíri. Yo 'ví 'dè có ji ndú ta nje yo máa ndú 'di có mì Mbíri nò gbaànjé lá,

² tacó ndú bà ò 'do ká tí cè ña bà te duù mì yo, delè 'do tí cè ña bà tègàrà rè Mbíri mì yo.

³ Yo 'ví dù cuki me ká tí ndâ na banga mbe kù yuu káa ndâ banga bongo, ta bà leke ndâ kpo-kpò i-banga ngbeze-ngbèzè ta ndi gbí muu yo, lá.

⁴ Banga mì yo 'ví nguù tí wó a i mí gbí njembí yo, tí ña banga ñinó mbe cee lá, tí banga mì 'dè njembí, ta tó muu, tí ndâ kpóló-kpolo i kùro Mbíri.

⁵ Tacó ndâ niì tí nó gbí ndâ ká o dígísèé mbe kaa tí ndú ji Mbíri gî, mbe kù koṛo có lì mítí Mbíri nó, te a ña banga tí nó kù 'di ta có mì ndâ 'dakò mì ndú,

⁶ go bà 'di có mì Àbìráámò mì nawù wó Sàrà dígísèé, náa yí táánò kù nì mítí Àbìráámò káa, «Mbe tí ye» nô. Káa yo kpónó a ndâ nájú Sàrà, náa yo má bàkà i ñinó mbe 'vii ṛo 'bá wàa, yo delè 'ví si 'bí i 'ví te gúku mítí yo lá nô.

⁷ Yo tí ndâ 'dakò delè 'ví 'vala ta ndâ nawù yo gbí tó kpokèjì, yo te duù mítí ndâ niì mì yo, tacó ndú a ndâ 'duù ñinó ta wotí mì ndú me nji'dí. Yo delè 'ví te mì gbí muu yo éno máa, ndâ nawù yo a ndâ 'duù ñinó náa Mbíri je 'válá tí i-nambee ji yo gbaànjé ta ndú. Yo bàkà éno tacó wàa 'bí i 'ví nè kpokèjì bà ò bà 'deke tí yo mì Mbíri lá.

Yo kònò sé'i muu bà bàkà i ñinó dú nò

⁸ Ndòngbú có mì ye ji yo éno máa, yo 'dáá gî 'ví koṛo káa gbèe có; 'bí ka yo má ta líkí'ò tí wó, yo 'dáá gî 'ví dù ta líkí'ò tí yo, o má volo tí wó gî, o delè 'ví volo tí yo 'dáá gî. Yo zè tí yo niki gbí òkò tí yo go ndâ ná'vindí, yo dù ta 'dê njembí yo, yo delè 'ví me tí yo tí i lá.

⁹ Yo 'ví ko mboo vò i ta vò i lá, 'duù má 'dè vò có gítí yo, yo 'ví toṛo mítí yo tí bàà; yo 'ví 'deke tí yo ji Mbíṛì máa, yí cù 'dê ngo cù wó mítí ndâ mbe bàkà vò i ta yo, ta ndâ mbe 'dè vò có gítí yo, tacó Mbíṛì táánò tè'é tí yo a i tacó wàa yí 'ví cù 'dê ngo cù yì mítí yo.

¹⁰ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì éno máa,
«Duù ñinó ta go bà 'vala ta pétékè tàkòcò wó,
wàa 'bí i 'ví ba muu wó lá tí wó nó,
'ví kpolo tí mè wó á 'do tí vò có,
Yí delè 'ví nè nje wó á 'do tí bà 'dè tiṛì.

¹¹ Yí 'ví 'visì muu wó á 'do tí bà bàkà vò i á gítí bà bàkà tó i.

Yí 'ví pà kpokèjì ñinó ta 'bí i mbe ba muu ndâ 'duù ba tí wálá nó,
wàa yí 'ví nanaka muu wó á mítí .

¹² Tacó ɾo Mbe tí ndoo ta o 'dáá gî ká ngbóó tí ndâ 'duù ñinó mbe kù co tí jáá kpokèjì nò,
tù wó delè ká kácáá gbí nje ndâ mbe kù 'deke tí ndú á káa yí 'visì kapí wó á gítí ndâ mbe kù bàkà vò i gî.»

¹³ A 'di ká bà bàkà vò i ta yo, náa à má tí yo a go bà bàkà i ñinó mbe 'vii ɾo 'bá nó?

¹⁴ Káa yo kpétí kpónó má kù mbu ta ɾè mì i ñinó jáá kùɾo Mbíṛì nó, yí bà cù 'dê ngo cù wó mítí yo gî. À má éno, yo 'ví cì gúku tí ndâ 'duù lá, njembí yo delè 'ví mù gítí ndú lá.

¹⁵ Káa yo 'ví ùlù tí Bìndi-Mbíṛì, tí Mbe tí yo, ta njembí yo gbaànjé. Yo delè ta o 'dáá gî 'ví dù ká léngé-lenge kù ù bà 'visì có ji ndâ mbe 'vee yo gítí bà 'dè gbí nderè i tí nó náa yo kù koṛo có lì mítí nò, káa yo 'ví 'dè ji ndú ta pétékè có, ta bà cì gúku tí Mbíṛì,

¹⁶ delè ta ngbárángà njembí yo, tacó wàa 'duù má 'dè có ñónókó mítí yo, ndâ 'duù 'ví te nò mí ɾo 'duù tí nò mbe 'dè vò có mítí yo nò, tacó tó cè bà bàkà i mì yo ta ɾè mì Bìndi-Mbíṛì.

¹⁷ Tacó à niki a bà kònò sé'i muu bà bàkà i ñinó dú nó, náa à má a có mì Mbíṛì nò, co tí bà kònò sé'i muu bà bàkà lé-lè i.

¹⁸ Tacó Bìndi-Mbíṛì táánò tí yê ta vò i mì wó gbaànjé kùɾo Mbíṛì wálá, cì ta bà gbaànjé cuki tacó vò i mì ndâ mbe bàkà vò i 'dáá gî, tacó wàa yí 'ví kaa ndoo ya tí ji Mbíṛì. Áá táánò

zi yí ta dìi wó, káa à gù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta lílì wó,

¹⁹ náa yí gù ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì jì ndá lílì ñìnó gbí zàà nò.

²⁰ Ndá lílì tí nó náa lílì Bìndi-Mbírì táánò ya gí bà ma Banga-Ngú-Có jì ndú gbí zàà nò a ndá lílì ndá 'duù tí nó táánò mbe kpò có mì Mbírì gí, ta o tí nó náa Mbírì táánò ù ta ndú kpòò, máa ndú bà 'visì muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú si Nówà kù bàkà gbà tacó bà 'vala ndá 'duù 'do tí gbolò ngo mù nò. À ta o tí nò 'vala 'do gbí òkò tí ndá 'duù to tí nó 'dáá gí káa ndá 'duù vò-nje ta'ò cuki.

²¹ Ngo táánò 'vala Nówà ta ndá 'duù tí nó ta yí gbí gbà nó go bà 'vala ndoo mì ngo ta bà caka tí ndoo ta rẹ mì Bìndi-Mbírì. Ngo bà caka tí ta rẹ mì Bìndi-Mbírì kù caka bètí 'do me ká kapí kù ndoo cuki lá; ngo tí nò a i mbe kù 'deke tí wó jì Mbírì, tacó wàa yí 'ví si njembí ndoo 'ví dù ngbárángà'i ta rẹ mì bà 'vala ndi Bìndi-Mbírì 'do gbí muu'dú wó,

²² mbe ya gí gbírì kù kí tí wó gbí kù'bì mì Mbírì tí gba mbe zogo ndá basìlì ta ndá kpo-kpò bààcì.

4

Yo 'ví kònò sé'i muu to tí nó go i mì Bìndi-Mbírì

¹ À má éno, Bìndi-Mbírì lê táánò má kònò sé'i si yí kù 'vala muu to tí nó gí, yo 'dò kò yo mì to tí kpòò gítí bà kònò sé'i go ñìndi wó nò, tacó 'duù mbe kù kònò sé'i á muu to tí nó ta rẹ mì Bìndi-Mbírì nó si bà bàkà vò i mì to gí.

² À má éno, yo kpónó 'ví 'vala sè 'válá mì yo muu to tí nó me ta go bà mòkò tàkò ndá i muu to tí nó go i mì ndá vò 'duù lá, yo 'vala go có mì Mbírì.

³ Tacó bà ndá ña o tí nó náa yo táánò kù 'vala go i mì ndá mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó kpónó cee gí. Yo táánò kù 'vala ká dúú éno gí kà ta 'bí i mbe kili nje yo gí 'bá wálá, yo gbí ndá o tí nò kù dù ta go bà bàkà ndá vò i, 'válá mì yo táánò káa bà sa ta pe, ta bà pìi wo ta pe, ta bà tì pe, ta bà bàkà go có mì ndá sú mbírì.

⁴ Nje ndá 'duù ñìnó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó kpónó 'dèè gítí ña ngú kpokèjì bà 'vala yo nó gí; ndú kù 'vee 'vé gbí òkò tí ndú ta kpéétí ndú, máa, a yè káa yo kpónó 'vala ña bà 'vala ndò tí nó táánò mì yo ta ndá yì, náa yo kù bàkà káa ndá i sàkàmàà go i mì ndá nò gbí jìlì, lá nó wè? Tacó éno, ndú kù nì rẹ yo.

⁵ Káa ndú wúnò bà 'deke ndá vò i mì ndú náa ndú kpónó kù bàkà nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí mì kùro 'duù tí nó kpónó mbe 'viindi tí wó gítí bà waa có mítí ndá 'válá ta ndá ku gí nó gí.

⁶ Tacó gbí nderè có tí nó náa àá táánò ma ta Banga-Ngú-Có ji ndâ ku nò éno máa, àá táánò má waa có mítí ndú si ndú kù 'vala muu to tí nó gí, delè ndú 'ví 'vala go bà 'vala Mbíri.

Ndâ mbe banda ndâ i-nambeeè mi Mbíri

⁷ Ndòngbú o kpónó dooko gí; à má éno, yo dù ta tó muu, yo delè 'ví dù ta njembí yo lèè tacó bà 'viindi tí yo gítí bà 'deke tí yo ji Mbíri.

⁸ Káa kpóló-kpolo có ngé ndii gí a ñinó máa, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo niki maa, tacó tó bà zè tí kù si ndoo 'ví toṛo ndâ vò i tí nó náa ndâ 'bí ka ndoo bàkà ta ndoo nó tí bàà mítí ndoo.

⁹ Yo 'ví te wiṛi mítí ndâ 'bí ka yo ta bà 'dè ngùrù-ngùrù có lá.

¹⁰ Mbíri njèè i-nambeeè ji yo gbaànjé-gbaànjé 'daá gí gí. À má éno, yo bàkà nambeeè ji ndâ 'bí 'duù ta ndâ ña i-nambeeè tí nó náa yo 'de nò go i mi ndâ tó mbe kù kpolo tí ndâ i gbí gálá nambeeè mi Mbíri.

¹¹ Mbíri má wu mí gbí nje lo a bà 'dè có, wò 'ví ma có mi Mbíri ká goolá a yí tí Mbíri ká kù ma . Mbíri má wu ji 'duù a bà bàkà nèté ndâ 'duù, 'duù tí nó 'ví bàkà ta wotí tí nó náa Mbíri je ji yí nò tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ùlù Mbíri gbí ndâ i 'daá gí ta rẹ̀ mi Jézù tí Bindi-Mbíri. À ùlù Bindi-Mbíri tí mbe wotí kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

Bà kònò sé'i go 'duù mi Bindi-Mbíri

¹² Nje yo 'ví 'dèè gítí ña bà kònò sé'i tí nó náa yo kpónó kù kònò goolá a 'bí tende i ká kù bàkà tí nó lá, ndâ ná 'vindí.

¹³ Yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i, tacó bà dù yo tí ndâ mbe kù gbo gbí bà kònò sé'i ta Bindi-Mbíri nò, tacó tàkòcò yo wúnò bà peteke ngé ndii gí ta o bà túbà ngba Bindi-Mbíri.

¹⁴ À tí yo a tó pá, náa ndâ 'duù má kù go yo ta rẹ̀ mi Bindi-Mbíri nò, tacó ñinò kù túbà ji yo máa Bèri mi ngba'o tí Bèri-mi-Mbíri kuu tàkò yo.

¹⁵ Káa 'bí 'duù gbí òkò tí yo 'ví kònò sé'i muu bà zi ku lá, 'bí 'duù 'ví kònò sé'i muu bà ngbà i lá, 'bí 'duù 'ví kònò sé'i muu bà bàkà vò i lá, 'bí 'duù 'ví kònò sé'i muu bà yuu tí wó á gí gbí có ñinó ta rẹ̀ wó gbí wálá nó lá.

¹⁶ Káa 'bí 'duù gbí òkò tí yo má kònò sé'i muu bà dù tí mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri, 'duù tí nó 'ví kù nô lá, yí 'ví ùlù Mbíri tacó rẹ̀ tí nó muu wó máa yí a mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri nò.

¹⁷ Tacó o bà 'bità bà waa có kpónó yee gí; à kù 'bità bà waa có tí nó a i mítí ndâ 'duù 'bá mi Mbíri. Káa à má kù 'bità bà waa có a i mítí ndoo, bà yee nje mítí ndâ 'duù ñinò

mbe biya bà ùnje gítí Banga-Ngú-Có mì Mbírì gí nó, bà dù go ña yè?

18 Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa,
«Bà 'vala ndâ 'duù ñìnó jáá kùro Mbírì nó má kpóló-kpolo,
ndâ 'duù ñìnó ta Mbírì mì ndú wálá nó, ta ndâ mbe
bàkà vò i,
bà òrì tí ña ñjè ngayi?»

19 A má éno, ndâ 'duù ñìnó mbe kù kònò sé'i ta rẹ̀ mì Mbírì
nó 'ví bàkà tó i, ndú delè 'ví si lilí ndú mí 'bì mbe suu ndâ
i 'dáá gí tí mbe kù kpolo tí cí mì wó.

5

Ndâ 'duù mì Mbírì

1 À má éno, ye kù 'deke tí ye jì ndâ kpo 'duù gbí òkò tí yo,
ye tí ka ndú kpo 'duù, tí mbe kù 'de yúco gítí bà kònò ndâ
sé'i mì Bìndi-Mbírì, ye delè bà dù gbí ngba wó ta o bà gí yí
wúnò ta ndâ 'bí ka ye. Kòcò ye jì yo éno máa,

2 yo 'ví gbà ndâ rómbo tí nó mì Mbírì náa yí kaa ndú jì
yo máa yo kpolo tí ndú nò me tacó máa à bàkà yo ta wotí
gítí bà gbà ndú nò lá, yo gbà ndú 'do gbí 'dóó có mì yo gbí
njembí yo; yo 'ví gbà ndú me tacó bà zò i gbí ndú lá, yo gbà
ndú ta go bà gbà ndú tí yo;

3 yo 'ví bàkà i tí ndú me go bà bàkà i tí ndâ i-zógó-zogo
mì yo lá; yo dù tí ndâ 'duù ñìnó náa ndâ rómbo tí nó 'ví
mèlè ndi tó cè bà bàkà i mì yo.

4 Bìndi ta o tí nó náa gbolò Mbe gbà rómbo bà gí wúnò
nó, yí bà ko mboo nètè mì yo jì yo ta ngba'o ñìnó jé mbe
me mérè-mérè lá nò.

5 Ndâ 'vii delè 'ví si ndâ mbe òrò rì kùro jì ndú tí i. Wàa
yo 'dáá gí 'ví bàkà di tí gbí òkò tí yo lá, tacó có mì Mbírì
máa,

«Có mì Mbírì toko ta ndâ mbe kù mba tí ndú lá,
káa yí kù bàkà nambeè jì ndâ mbe si tí ndú tí i lá.»

6 À má éno, yo si tí yo tí i kùro Mbírì tí gba mì yo lá, wàa a
yí ká 'ví bàkà yo tí i ta o mì wó náa à gbí njembí wó.

7 Yo kpili ndâ i tí nó mbe kù mù njembí yo nó 'dáá gí jì yí,
tacó a yí ká kù kpolo tí yo.

8 Yo si muu yo 'ví dù ngbárángà'i, tacó Gba-vò-i tí mbe kù
jòò gbí có ta yo kpónó kù jèlè to go siingii mbe kù rẹ̀ngà kù
pà 'duù tacó bà zì yí.

9 Yo tè gí tàkò có mì wó lá; yo tee njembí yo mítí Mbírì tí
kpoò, tacó yo òrò ni gí máa, ndâ ná'vindi yo mbe ùnje gítí
Bìndi-Mbírì cee muu to tí nó 'dáá gí kù kònò káa gbèe ña
sé'i tí nó náa yo kpónó kù kònò nò.

¹⁰ Káa yo má kònò sé'i tí nò ta làmbu o gàà éno gî, à ká a 'dóo yí tí Mbíri tí nò tí mbe nambeè táánò mbe tè'é tí yo gí gbí ngba'o ñinó mbe cee lá ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri no ká kẹ̀jì gí bà gbí búlù tí yo, à ká a yí ká bà si yo 'ví te duù mítí njembí yo, à delè ká a yí ká bà je wotí jì yo.

¹¹ Mbíri 'ví dù tí gba ká dúú bà ya tí ! Go-i-tí-nò.

Ndòngbú 'vé

¹² Ye kù tuu a Silivánò tí nó náa ye ñò yí gbí njembí ye tí ná'vindí mbe kù tee njembí wó 'dáá gî mítí Mbíri nó, ta wáràgà tí nó jì yo. Ye cu ndò wáràgà tí nó jì yo tacó bà je wotí jì yo, delè tacó bà 'dè có jì yo gítí yúco kpokẹ̀jì bà bàkà nambeè mì Mbíri náa yo kpónó gbí nò.

¹³ Ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gbí gbata Bàbilóniyà kàá, náa Mbíri cu 'bì wó mítí ndú ká go bà cu 'bì wó mítí yo, gii je 'viì mì ye Mária, 'vee yo gé ma.

¹⁴ Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà òlò gbí tù yo ta njembí bà zè Mbíri.

Mbíri 'ví si yo ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri 'dáá gî 'ví dù ñikì maa.

BÀ SÓ PÌYÉTÒRÒ

Bà só bà cu wáràgà mì Piyétòrò

¹ Nìno a ye tí Simónè Piyétòrò tí bòò, delè tí tú, mì Jézù tí Bìndi-Mbìrì ká kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbìrì wu bà ùnje gítí wó tí Mbìrì jì yo 'vii ká 'vii go nìndi ze, á ta rẹ̀ mì Mbìrì mì ndoo tí Jézù, tí Bìndi-Mbìrì, tí mbe 'vala ndoo, tí jáá 'duù, mbe bàkà 'bè gbí òkò tí ndâ 'duù lá nó gî.

² Có gbí njembí ye éno máa, Mbìrì 'ví si nambeè mì wó 'ví dù kù jò jì yo, yí delè 'ví si njembí yo ta o 'dáá gî 'ví dù ká 'dèè kpóó á 'do gbí bà nò Mbìrì, delè ta bà nò Jézù tí Mbe tí ndoo, mì yo ni ngbárángà'i.

Bà 'vala go i mì ndâ mbe kù ru ndi Mbe tí ndoo

³ Mbìrì 'do gbí 'dóó wotí mì wó kaa ndâ i nìno mbe si ndoo 'ví 'vala go có mì wó tí Mbìrì nó jì ndoo, 'do gbí có bà nò 'duù tí nó mbe tè'é tí ndoo ta nambeè mì wó gí gbí ngba wó tí Mbìrì nò.

⁴ Mbìrì kaa ndâ kpo-kpò kpóló-kpolo i-nambeè tí nó jì yo tí ndâ i mbe ci yo gítí bà kù' bà 'do tí ndâ i nìno mbe kù volo to tí nó nò, tacó wàa yo 'ví dù gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe je tú yì tí Mbìrì nò.

⁵ Nìno a gbí nderè có tí nó náa yo 'ví kili ta ndòngbú wotí mì yo, wàa yo 'ví gbo bà tee njembí yo mítí Mbìrì mí nje bá, ta bà dù tí ndâ tó 'duù;

⁶ yo 'ví gbo bà dù tí ndâ tó 'duù mí nje bá, ta bà nò Mbìrì ni ta njembí yo; yo 'ví gbo ndâ bà zèè njembí mí nje bá, ta gbèè njembí;

⁷ yo 'ví gbo gbèè njembí mí nje bá, ta bà bàkà go có mì Mbìrì; yo 'ví gbo ndâ bà bàkà go có mì Mbìrì mí nje bá, ta bà zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì go ndâ ná'vindí; yo 'ví gbo ndâ bà zè tí yo nìkì go ndâ ná'vindí, ta bà zè ndâ 'bí 'duù ta njembí bà zè Mbìrì.

⁸ Ndâ i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo nó má kuu mì yo tókà'i, ndú bà si yo 'ví dù tí ndâ sù 'duù ta i gbí yo wálá nó wálá. Ndú bà si yo 'ví nò Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbìrì ni .

⁹ Káa ndâ i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo nó má mì 'duù wálá, yí a mbe sù ọ̀, mbe zeke'o dí tà lá. Yí delè a 'duù nìno mbe ò-bà-mbí ndâ ká vò i mì wó náa à caka ndú gí nó gî.

¹⁰ À má éno, ndâ ná'vindí ye, yo bàkà ndootí tacó bà túbà éno máa, Mbìrì táánò tè'é tí yo, bìndi yí giì ruka yo gî. Yo

má bàkà ndâ i tí nò náa ye 'deke ndú ji yo nò gí, yo bà ne 'do tí jáá kpokèjì wálá,

¹¹ Mbíri delè bà njaa njekèjì ngàà ji yo tacó bà dù tí ndâ bòò-gba mì Jézù, tí Bìndi-Mbíri tí Mbe tí ndoo tí mbe 'vala ndoo dúú bà ya tí .

¹² À má ènò, ye ta o 'dáá gí bà dù kù 'va mbí yo gítí ndâ i tí nò. Yo tà kpèti má nò ndú ni sàà kùro gí, yo delè tà kpèti má kù co ká ndíri tí kpokèjì mì yúco.

¹³ Ye koro có máa àá mì ye a nderè tacó bà dù kù 'va mbí yo gítí ndú kpónó si sè bà ro ye kuu tí nó,

¹⁴ tacó ye nò ni gí máa ye kpónó gí tí ri-'dê'o gí, tacó Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri 'dè ji ye ngbáràngà'í gí.

¹⁵ Káa ye bà kili sè wotí mì ye tacó bà túbà ta kpokèjì bà si mbí yo 'ví dù tí ndâ i tí nò á bìndi bà ya ye gí tàkò ndâ ká gù ye.

Ze táánò nò ngba Bìndi-Mbíri ta ro ze gí

¹⁶ Ze táánò cè ji yo me cè tirì náa ze 'di 'do gbí nje 'bí 'duù ta o tí nó náa ze 'dè ta có ji yo gítí wotí, delè ta có gítí bà gí mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri nó, lá. Ze táánò nò wotí mì wó ta 'dóó ro ze.

¹⁷ Tacó ta o tí nó táánò náa Mbíri Buù te ta duù mítí Jézù, yí delè je ta wotí ji yí nó, ze gí 'di kòcò Gba-gbíri kù 'dè có máa, «Ijínó a 'Vii mì ye tí wú-gbí-řé ye, náa tàkòcò ye peteke gítí wó ngé ndii gí,» nó,

¹⁸ ze 'di kòcò Mbíri ta o tí nó kù 'dè có 'do gbíri gí, tacó ze ta o tí nó ta ndâ Jézù pí gú tí nó tí bàndò mì Mbíri nò.

¹⁹ Tacó ènò, kponje nje ze gítí có mì ndâ ká mbe 'dòkò có mì Mbíri wálá. Yo má 'di có tí nó, àá bà nìkì ji yo ngé ma. Tacó có mì ndú go wu mbe kù zìi nje kùpò gbí 'dí'di'o, mbe kù zìi yee tí o bà co dōngú ta nje yé yee tí bà too yé, kù gbí njembí yo.

²⁰ Kpédélé có náa yo 'ví te mí gbí muu yo a ñinó máa, 'bí có mì ndâ ká mbe 'dòkò có mì Mbíri gbaànjé gbí wáràgà mì Mbíri náa 'duù 'ví 'dè gbí go 'dóó có mì wó mbe nìkì tí wó nò wálá.

²¹ Tacó 'bí có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri náa ndú cu mí gbí wáràgà mì Mbíri mbe gí 'do gbí muu ndú nò gbaànjé wálá. Ndú 'dè ndâ có tí nó 'dáá gí ká ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri mbe gí 'do mì Mbíri.

2

Ndâ sú mbe nibà i

¹ À kpèti ká ènò, ndâ 'duù tí nó táánò mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri nó oloko gí gbí ngba ri 'do ká gbí òkò tí ndâ 'duù, jé ká go ñinó náa ndâ mbe bàkà tí ndú

tí ndâ mbe nìbà i kẹ̀jì gí bà oloko gí gbí ngba ọ̀rì 'do gbí òkò tí yo nò. Ndâ 'duù tí nò náa ndú kẹ̀jì gí bà bàkà tí ndú tí ndâ mbe nìbà i nò, bà gí ta vò sù ọ̀ba bà nìbà i mì ndú nò tàbèngù. Ndú delè bà 'boo mbe tí ndoo tí mbe sù ndú nó gí; bà 'boo mbe tí ndoo nò a i mbe ngo've bà ja vò i gítí ndú.

² Kpèti ká ènò, ndâ 'duù me mbè bà tè gí tàkò có mì ndú ta ndâ i-nò mì ndú náa ndú kẹ̀jì gí bà bàkà nò, bìndi ẹ̀ kpokẹ̀jì mì yúcó bà gii volo 'do gbí có mì ndú.

³ Gbolò njembí ndâ 'duù tí nò náa ndú kẹ̀jì gí bà bàkà tí ndú tí ndâ mbe nìbà i nò bà te ndú gítí bà zò yo karaka gí. Káa wu 'dèè 'do nje có tí nó náa Mbíri waa mítí ndú sàà gí nó lá; à gítí bà mì ndú delè me kponje lá.

⁴ Mbíri táánò si ndâ basili mì wó mbe bàkà vò i nó sínò lá. Yí 'vaka ndú gí gbí zàà á tí bàndò mì ndâ vò 'duù gbí 'dí'di'o, gbí nji wú kú ù ta ndi o bà waa có mítí ndú.

⁵ Ta o tí nó táánò náa Mbíri ziki ta ndâ vò 'duù muu to tí nó 'dáá gí ta gbolò ngo mù nó, yí si tí 'vála káa Nówà, tí mbe kú ma có ji ndâ 'duù máa, ndú co tí jáá kpokẹ̀jì nó, gii je ndâ 'duù vò-nje só toko mítí wó.

⁶ Ta o tí nó táánò náa Mbíri doo ta ndâ 'duù gbí ndâ gbata Sòdómà ta Gòmóra 'dáá gí ta wu búduú nó, yí bàkà ènò tacó wàa ndâ 'duù ọ̀nó ta có bà bàkà vò i gbí njembí ndú nó 'ví ọ̀nò ta mbèlè bà bàkà vò i ta ọ̀rò ndú.

⁷ Mbíri 'vala 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò náa yí doo ndú nò káa Lóti, tacó yí yuu tí wó gí gbí ndâ i-nò mì ndâ 'duù tí nó náa Mbíri doo ndú nó lá.

⁸ Njembí Lóti, tí tó 'duù mbe kú 'vala gbí òkò tí ndâ vò 'duù tí nò táánò kú milisè ta ọ̀rì 'dáá gí ta bà zeke ndâ vò i tí nò náa ndú kú bàkà nò.

⁹ Mbíri bàkà ènò tacó bà túbà ènó máa, kpokẹ̀jì bà 'vala 'duù ọ̀nó mbe kú bàkà go có mì yì nó 'do gbí ndâ i ọ̀nó mbe kú yòòngò yí gí gbí vò i nó kuu mì yì; bìndi yí gii da 'bò mítí kò ndâ 'duù ọ̀nó mbe kú co tí lókó-loko kpokẹ̀jì nó kú ù ta ndi o bà waa có mítí ndú.

¹⁰ Mbíri bàkà ènò kpolo ma tacó tí ndâ 'duù ọ̀nó mbe te njembí ndú gá'dáá mítí ndâ i zuè mì ndú mbe nìkì tí ndú tí ndâ mbe kú ọ̀nò 'dì ta có mì wó tí Mbíri nò.

Ndâ sù mbe nìbà i tí nó wu gbí i lá, ndú bàkà tí ndú tí ndâ cèè 'duù ngé ndii gí, ndú delè te duù mítí ndâ banga i tí nó gbíri nó lá.

¹¹ Káa à kpèti káa ndâ basili mì Mbíri náa wotí tí ndú me gbolò ndii ndâ 'duù tí nò mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe nìbà i gí nò, ndú jé waaka có ta ẹ̀ ndâ 'duù tí nò á kùro Mbíri lá.

¹² Káa ndâ 'duù tí nò mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe nìbà i nò kú bàkà i go ndâ nò gbí jilì ta muu tí ndú wálá, náa à jò ndú tacó bà zèè ndú, wàa à 'ví ziki ndú nò. Ndú kú 'dè có

ḡónókó gítí ndâ i ñìnó náa ndú 'di gbí ndú lá. Ndú bà mii go bà mii ndâ nò.

¹³ Mbířì bà ko mboo ndâ vò i mì ndú náa ndú kù bàkà nò delè ká ta vò i. I ñìnó mbe me líkí tí ndú nó a bà ja kpâ á 'do tí ndâ niì gbí ngbàà řì. Ndâ cè bà bàkà i mì ndú 'dáá káa ndâ i-nò. Ndú delè a ndâ vò mbe tìřì mbe kù volo řè yo, náa yo má toko bà zò i-cí-ci ta ndú nò,

¹⁴ tacó řo ndú ta o 'dáá gí ká řó'dó-řo'doo gí tà kpâ tí ndâ niì. Ndú a ndâ mbe kù řì gbí tù ndâ 'duù ñìnó ta njembí ndú fúlà-fúlà nò. À kpo njembí ndú ta go'i yù ngbóó gí; Mbířì delè ì ñjà mítí ndú gí.

¹⁵ Ndú biya bà 'di yúcó mì Bìndi-Mbířì gí, kù 'di a 'véřè mì 'dakó tí nó tí Bàláámù táánò mbe kù zò 've i mì ndâ 'duù, ta řè bu wó a Bè'órè.

¹⁶ Bàláámù tí nó táánò tí mbe 'dè kòcò, náa Mbířì táánò je wotí bà 'dè có go i mì 'duù ji kècè mì wó, bìndi kècè tí nò giì 'dè gbí i-mâ mì wó náa yí tí Bàláámù kù bàkà nó ji yí nò.

¹⁷ Ndâ 'duù tí nò mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe niì bà i nò go gùù ngo ta ngo gbí wálá, ndú delè go kùlù mù mbe kù te gbí pířìřì ká sínò káa mù ni lá, káa Mbířì 'viindi bàndò kù ù ta ndi ndú mí gbí 'dí'di'o ñìnó ñjìkìříí nó gí.

¹⁸ Ndú kù mòò řo ndú ta bà dè ndâ bodo có kù řì ta gbí tù ndâ 'duù ñìnó mbe njaanga miřì ndú 'do gbí vò i tí ngù nò.

¹⁹ Ndâ 'duù tí nò mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe niì bà i nò, kù ci ndâ 'duù ta 'véřè máa, ndú bàkà go có mì ndú gbí njembí ndú, káa vò i da 'bò mítí kò ndú ñìnđi ndú gí. Tacó 'duù ta o 'dáá gí a i-zógó-zogo mì i ñìnó mbe gèè bè mí muu wó gí nò.

²⁰ Káa 'duù ñìnó mbe biya ndâ vò i tí nó muu to tí nó gí tacó náa yí ñò Mbe tí ndoo tí mbe 'vala ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì ni gí nó, má ùnje gítí ndâ vò i tí nó káká'i, ndâ vò i tí nó bà gèè bè ndú mí muu wó ndii ñìnó sàà á kùřo nó gí.

²¹ À delè ngbá ñìkì mì ña 'duù tí nó káa bà ñò Bìndi-Mbířì ni kpokoo gí lá, co tí bà ñò yí ni gí bìndi yí giì dele ndi wó káká'i gí bà ùnje gítí ndâ vò i.

²² Tacó ña ñìnò náa ña 'duù tí nó bàkà nò ká go có tí nó máa, «Bò dele ndi wó là gaà mì wó,» nò. À delè go có tí nó máa, «Kàdùrúkù náa à caka tí wó gí dele ndi wó gí bà mèřèkè tí wó gbí bètù,» nò.

3

Bà gí Bìndi-Mbířì káká'i wúnò

¹ Ñìnó kpónó a bà só bà cu wáràgà mì ye ji yo, ndâ tó kómbe ye. Ye cu mí gbí ndâ wáràgà tí nó sósò'ò nò a có

tacó bà je wotí jì yo, tacó bà koṛo cèe có gbí muu yo tacó bà 'va mbí yo,

² tacó wàa mbí yo 'ví dù tí ndâ có tí nó náa ndâ tó mbe 'dòkò có mì Mbíṛì 'dè sàa nò, delè tacó bà 'va mbí yo gítí có mì Mbe tí ndoo tí mbe 'vala ndoo, náa yo 'di 'do mì ndâ mbe kù ma có mì Mbíṛì jì yo nò.

³ Kpédélé có náa ye bà 'va gbí tù yo tí a ònó máa, ndâ 'duù tí nó ta nèté mì ndú a bà ṛo ndâ 'duù, delè ta bà pà káa ndâ 'dóo ṛa i mì ndú gbí njembí ndú nó, bà gí gbí ndâ ndòngbú sili tí nó jé'déé kùṛo o bà gí Jézù káká'i nó, bà gí gí bà ṛo yo tí ndâ mbe kù tee njembí yo mítí có bà gí Jézù káká'i nó,

⁴ ta bà 'vee gbí nje yo ta 'viya éno máa, «Jézù tí nó mì yo mbe ci cí táánò máa yì kèjì káká'i nó bà gí ta o ngàyi? À kpónó a o ká too bìndi bà mì ndâ bu ndoo, káa à ṛò yí lá, 'bí i delè mbe 'visì tí 'do bìndi o bà suu to tí nó wálá.»

⁵ Ndâ 'duù tí nó ta nèté mì ndú a bà ṛo ndâ 'duù nò bàkà tí ndú tí ndâ mbe ṛò yúco tí nó máa, Mbíṛì táánò sàa suu tàṛi ta có gbí nje wó nó ni lá, ta tí. Ndú delè biya bà ṛò ni éno máa, Mbíṛì táánò suu to tí nó 'do tí ngo ta bà njèè gbí òkò tí ndâ kù to ta ngo nò, ta tí.

⁶ Ndú delè eṛe muu ndú 'do tí bà ṛò ni éno máa, Mbíṛì táánò gbí ká o mì ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí ta gbolò ngo mù nò gí.

⁷ Káa à káa gbèe có tí nó mì Mbíṛì nò ká kù kpolo tí ndâ tàṛi ta to tí nó, kù ù ta ndi o bà waa có ta o tí nó náa yí bà mì ndâ 'duù tí nó muu to tí nó mbe ne 'do tí kpokèjì mì wó tí Mbíṛì gí nó, 'dáá gí ta wu.

⁸ Káa 'bí có gbaànjé náa yo 'ví ò-bà-mbí lá a ònó máa, gbèe sili, ta sili zi'duù-vò ta bà muu'bi 'dáá ká gbaànjé kùṛo Mbíṛì, ndâ tó kómbe ye.

⁹ Mbe tí ndoo, Jézù 'dèè mé 'dèè gítí bà gí yí go cí mì wó náa yí táánò ci nò, go có tí nó náa ndâ 'bí 'duù kù koṛo nò, lá. Yí ngo've tí wó gítí bà gí lá tacó bà je o jì yo, tacó wàa, yo 'ví 'visì muu ta yo 'do tí ndâ vò i mì yo. Tacó go bà gíṛi 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo tí wó wálá.

¹⁰ Káa ndoo wúnò bà gu a ndii ta o bà gí Mbe tí ndoo. Káa ta o bà co ṛi tí nó tí ṛi bà gí yí nó, ndoo bà 'di wo wu mbe kù na'va ndâ i tàṛi go wo wu tí gbolò guù. Wu delè bà doo to tí nó ta ndâ i tí nó muu to tí nó nó búduú gí.

¹¹ Ndâ i 'dáá gí lê má kèjì gí bà mì gbí ṛa kpokèjì tí nó, yo ṛìndi yo bà ṛi tí ṛa njè ngàyi? Yo 'vala tí ndâ tó 'duù mbe kù bàkà go có mì Mbíṛì,

¹² si yo kpónó kù ùndi o bà co ṛi tí nó, tí ṛi mì Mbíṛì, tí ṛi bà na'va ndâ i tàṛi ta wu nò.

13 Káa ndoo kpónó kù ù a ndi ngú tàrì, ta ngú to tí nó tí bàndò bà sù 'bá mì ndâ 'duù ònínó jáá náa Mbírì táánò ci ndoo gítí nò.

14 À má éno, yo lê má kù ù a ndi o bà co ɾi tí nó tí ɾi mì Mbírì nó, yo bàkà ndòngbù wotí mì yo tacó bà 'vala tí ndâ tó 'duù, tacó wàa Mbe tí ndoo 'ví gí gí bà 'de yo ta 'dè njembí yo, ndâ tó kómbe ye.

15 Yo te mí gbí muu yo éno máa, Mbe tí ndoo gu gítí bà gí lá nò a i tacó bà je o ji yo tacó bà 'vala miɾi yo 'do gbí vò i, á go có tí nó náa tó ná 'vindí ndoo Páwòlò, náa Mbírì je muu jì yí, bìndi yí gii cu ta wáràgà jì yo nò.

16 Cè bà cu ndâ wáràgà mì Páwòlò gítí ndâ i tí nò 'dáá ká gbaànjé. Káa gbí ndâ 'bí có gbí ndâ wáràgà mì wó kpóló-kpolo jì ndâ 'duù ònínó ta muu tí ndú wálá nò. Bìndi ndâ 'duù ònínó ta muu ndú me jáá lá nó kù ònòkò gbí ndâ kpóló-kpolo có tí nó gbí gbèe ɲa kpokèjì tí nó náa ndú kù ònòkò ta gbí ndâ có gbí wáràgà mì Mbírì, náa ndú kù mù gbí nò.

17 À má éno, yo kpolo tí yo, ndâ to kómbe ye, tacó wàa ndâ 'duù tí nò ta gbí có mì ndú wálá nò 'ví soloko yo 'do tí jáá kpokèjì mì yo lá, náa yo lê ò ndâ vò 'duù tí nò ni gí nò.

18 Yo zèè có gítí bà bàkà nambeè ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì tí kpoò, yo delè 'ví ò yí ni ngbárángà'i.

À ùlù Jézù kpónó, à delè 'ví ùlù yí dúú bà ya tí ! Go-i-tí-nò.

KPÉDÉLÉ JÒVÁNÌ

Kpédélé bà cu wáràgà mì Jòvání

Có mì Mbìrì gí tí 'duù gí

¹ 'Bí i náa yí táánò sàà kuu tí kùro bà suu to tí nó, náa ze 'di kòcò wó gí, ze delè gii ò yí ta 'dóó ɾo ze gí, ze ò yí gí, ze delè gii tee 'bì ze mítí wó gí, i tí ò náa ndoo kpónó kẹ̀jì gí bà 'dè có gítí nó a Có, tí 'Válá.

² Ta o tí nó táánò náa 'Válá tí ò tù ta bà tí wó nó, ze ò yí gí; tacó éno, ze kù 'dè nó a yúco gítí wó jì yo. Ze kù ma nó a có gítí 'Válá ònó mbe cee lá, táánò mbe kù dù a i mì ndú ta Buù, náa à gii túbà tí wó jì ndoo ò.

³ Ze kù ma nó a có i ònó náa ze ò ta ɾo ze gí nó jì yo. Ze delè kù 'vanda jì yo nó a ndi ndá có ònó náa ze 'di gí ò. Tacó wàa, yo 'ví ò ta kaà á ta ze, á go bà ò kaà mì ze á ta ndá Buù ta 'Viì mì wó tí Jézù, tí Bìndi-Mbìrì ò.

⁴ Ze kù cu wáràgà tí nó jì yo tacó bà tò muu líkí'o tí nó tí ze ò.

Bà ò nó gbí ngba'o

⁵ Có tí nó náa ze kù ma jì yo éno máa, Mbìrì a Ngba'o; 'dí'di'o tí bàndò tí nó ta yí tí nó ngé gí wálá, nó, a có náa a 'Viì mì wó tí Mbìrì ká 'dè jì ze.

⁶ Ndoó má 'dè có máa ndoo a ndá kómbe wó, káa ndoo kù 'vala gbí 'dí'di'o, ndoo kù 'dè a 'vèrè, ndoo delè kù 'vala me jáá lá.

⁷ Káa ndoo má kù 'vala gbí ngba'o, á go ònó náa yí tí Mbìrì kù 'vala gbí ngba'o nó, gbí éno máa, có gbí njembí ndoo 'dáá ká gbaànjé, delè mbelè Jézù tí 'Viì mì wó tí Mbìrì caka ndá vò i mì ndoo 'dáá gí gí.

Bà njèè gbí tí ndoo ta vò i

⁸ Ndoó má 'dè có éno máa, vò i mì ndoo wálá, gbí éno maa, ndoo kù ee a ndi tí ndoo. Ndoó delè kù biya a bà ùnje gítí yúco.

⁹ Káa ndoo má yù gbí ndá vò i mì ndoo jì Mbìrì, yí bà je à-cee-gí jì ndoo gítí ndú 'dáá gí gí. Tacó yí me mbe 'buuku muu i mì 'duù lá, yí delè me mbe bàkà i co tende 'do tí ndi ngo nje wó lá.

¹⁰ Ndoó má 'dè có éno máa, ndoo jé bàkà vò i lá, gbí éno máa, ndoo kù go a 'vèrè tí Mbìrì, gbí delè éno máa, có mì wó gbí njembí ndoo wálá.

2

Bìndi-Mbírì tí mbe konì ndoo

1 Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo, tacó wàa yo 'ví bàkà vò i lá, ndâ víi 'vii mì ye. Káa 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má bàkà vò i, mbe tí muu ndoo kùro Bu ndoo kuu tí. Yí a Jézú tí Bìndi-Mbírì, tí 'duù jáá kùro Mbírì.

2 Yí tí Bìndi-Mbírì a 'duù tí nó náa Mbírì je à-cee-gî gítí ndâ vò i mì ndoo ta ẹ̀rè mì wó. Káa Mbírì je à-cee-gî me ká gítí ndâ vò i mì ndoo cuki lá, yí delè je gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî.

Yo 'di ndâ có mì Mbírì

3 Ndoó má kpolo tí ndâ có mì Mbírì gî, gbí éno máa, ndoo nò yí ni gî ta kponje gítí wálá.

4 'Duù má 'dè có éno máa yì nò Mbírì ni gî, káa yí kpolo tí ndâ có mì Mbírì lá, 'duù tí nó a mbe 'vẹ̀rè.

5 'Duù má kpolo tí ndâ có mì Mbírì gî, yí a 'duù mbe zè Mbírì nìkì ta njembí wó gbaanjé.

6 'Duù má 'dè có máa yì kù 'vala ta ẹ̀rè mì Mbírì, 'duù tí nó 'ví 'vala káa ọ̀ba bà 'vala ndò mì Bìndi-Mbírì.

7 Có tí nó náa ye kù cu mí gbí wáràgà jì yo nó me ngú có lá, ndâ nambe ye. Ye kù cu jì yo a ká có, náa yo 'dì sàà 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó gî.

8 Káa à má gbí 'bí ọ̀ba kpokẹ̀jì, ye kù cu jì yo a ngú có. À kù nò ngú có tí nó ni tí yúco mítí Bìndi-Mbírì, à delè kù nò ni mítí yo. Tacó bà 'dí'di'o kpónó kù dá-da, cèe ngba'o kpónó kù tòngbaà.

9 'Duù má 'dè có máa yì kù 'vala gbí ngba'o, káa yí dù kù sogo ná'vindí wó, 'duù tí nó kù 'vala gbí 'dí'di'o kálásè.

10 'Duù má zè ná'vindí wó nìkì maa, 'duù tí nó kù 'vala a i gbí ngba'o, ta 'bí i mbe si yí 'ví bèè ọ̀ro Mbírì nò wálá.

11 Káa 'duù mbe kù sogo ná'vindí wó kù 'vala a i gbí 'dí'di'o, yí kù nò ká dúú ènò gí kà gbí 'dí'di'o, yí nò 'dóó dúú kpokẹ̀jì bà ya yí lá, tacó 'dí'di'o 'dì ọ̀ro wó gî.

12 Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndâ 'vii mì ye, tacó Mbírì je à-cee-gî jì yo gítí ndâ vò i mì yo ta ẹ̀rè mì Bìndi-Mbírì gî.

13 Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndâ bu ndâ 'vii, tacó yo nò 'duù tí nó mbe kù 'vala 'do tí o bà 'bità bà suu ndâ i nó gî. Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndâ 'vii-'dakò, tacó yo kpò nje Vò-'duù-tí-nò gî.

14 Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndâ bu ndâ 'vii, tacó yo nò 'duù tí nó mbe kù 'vala 'do tí o bà 'bità bà suu ndâ i nó ni gî. Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndâ 'vii-'dakò, tacó wotí kuu tí yo, delè tacó có mì Mbírì kuu gbí njembí yo, tacó yo kpò nje Vò-'duù-tí-nò gî.

15 Yo 'ví toko nambeè ta to tí nó lá, yo delè 'ví tee njembí yo mítí ndâ i muu to tí nó lá. Tacó 'duù má zèè to tí nó ta 'bì wó sósò'ò, yí bà kù a 'bí 'bì wó tacó bà zèè ta Buù?

16 Tacó ndâ i muu to tí nó 'dáá gî: ndâ vò i ñinó ta go ndú tí ndâ 'duù, ta ndâ i ñinó ta go bà ñò ndú ta ɾo ndâ 'duù tí ndú, ta ndâ i ñinó mbe kù mba ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, me ndâ i mì Buù lá, ndú a ndâ i mbe 'do muu to tí nó;

17 káa to tí nó, ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gî ta go ndú tí ndâ 'duù nó, a ndâ wɿri, káa 'duù ñinó mbe kù bàkà go có mì Mbírì nó bà cì wálá.

Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ sú bìndi-Mbírì

18 Ndâ 'vii mì ye, ndòngbú o kpónó dooko gî. Áá táánò 'dè có jì yo gî, máa, mbe jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì kpokèjì, káa ndâ mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì kpónó yee gî; tacó éno, ndoo ñò ni éno máa, ndòngbú o yee gî mítí bà gî ndâ mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì.

19 Ndâ 'duù tí nó mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì nò oloko 'do ká kuu gbí òkò tí ndoo, káa ndú táánò me ndâ 'duù mì ndoo lá; tacó ndú táánò má a ndâ 'duù mì ndoo, ndú bà dù ta ndoo gî. Káa bà oloko ndú á 'do tí ndoo nò kù túbà ngbáràngà'ì éno máa ndú me ndâ 'duù mì ndoo lá.

20 Káa yo kpónó 'dáá gî a ndâ duù ñinó náa Bèri-mì-Mbírì gí gí muu yo gî; à má éno, yo 'dáá gî ñò yúco ni gî.

21 Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo me tacó máa yo ñò yúco ni lá nò lá, yo ñò yúco ni sàà gî, yo delè giì ñò ni gí máa, yúco jé jò 'vére lá.

22 Káa mbe 'vére a 'di? Mbe 'vére a 'duù ñinó mbe 'dè có máa, Jézù me Bìndi-Mbírì lá. Yí a mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì. Yí a mbe 'boo Buù, yí delè a mbe 'boo 'Vii.

23 Tacó 'duù má biya bà ùnje gítí 'Vii gî, gbí éno máa yí biya bà ùnje gítí Buù gî, tacó 'duù má ùnje gítí 'Vii gî, yí ù nò a nje gítí Buù gî.

24 Yo kpolo tí có tí nó náa yo 'di nó 'do tí bà 'bità mí gbí njembí yo. Yo má kpolo tí có tí nó náa yo 'di nó 'do tí bà 'bità mí gbí njembí yo gî, yo bà 'vala ta o 'dáá gî toko ta ndâ 'Vii ta Buù gî.

25 Káa ñinó a i tí nó náa à káa 'dóo Bìndi-Mbírì ká ci ndoo gítí, tí 'válá ñinó mbe cee lá nò.

26 Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo a i tacó tí ndâ 'duù tí nó mbe kù paa ta bà co ta yo tí lókó-loko kpokèjì nò.

27 Káa à má gítí yo, Bìndi-Mbírì je Bèri jì yo gî. Káa Bèri mì wó má kuu gbí njembí yo, nderè bà nìbà i mì 'bí 'duù jì yo wálá. Tacó Bèri kù nìbà ndâ i 'dáá gî jì yo, káa Bèri kù

nì a bà yúcó, yí nìbà 'véřè lá. À má éno, yo 'di có mì Bèri, wàa yo 'ví dù toko ta Bìndi-Mbìrì.

²⁸ Nògí, yo 'vala ta řè mì Bìndi-Mbìrì, ndâ 'viì mì ye, tacó wàa, gúku wó 'ví bàkà ndoo ta o bà gí yí lá, ndoo delè 'ví 'visì kapí ndoo gítí wó ta nô ta o bà gí yí lá.

²⁹ Yo má ñò ni gí máa, Mbìrì a 'duù jáá, yo delè bà ñò ni gí máa, 'duù ñinó mbe kù co tí jáá kpokèjì nó a 'viì mì Mbìrì.

3

Bà 'vala go ndâ 'viì mì Mbìrì

¹ Yo ñò káa tó ña bà zè tí tí nó náa Buù kù zè ta ndoo náa řè ndoo tí kpónó a ndâ 'viì mì Mbìrì nó gí. Káa à má ta bà 'dè ta yúcó, ndoo a ndâ 'viì mì Mbìrì. Ndâ 'duù muu to tí nó ñò ndoo ni lá, tacó ndú ñò Mbìrì ni lá.

² Ndoò kpónó a ndâ 'viì mì Mbìrì, ndâ kpóló-kpolo kómbe ye. Káa có ñinó mbe si ndoo kù kořo có ká wii nó a ñinó máa, ndoo wúnò bà dù tí ndâ yè wè? Káa ndoo ñò ni gí máa, ndoo wúnò bà dù go Bìndi-Mbìrì ta o bà gí yí. Ndoò bà ñò yí ta kábà tí wó, ta 'bí i mbe gboo 'do tí wó wálá.

³ 'Duù mbe kù kořo có lì mítí Bìndi-Mbìrì kù si njembí wó 'ví dù ngbárángà'i, á go njembí Bìndi-Mbìrì.

Bà mò tí 'do tí vò i

⁴ Vò i mì 'duù ñinó mbe kù bèè řo Mbìrì nó a bà ñò yúcó ni lá, tacó bà bèè řo Mbìrì a bà ñò yúcó ni lá.

⁵ Yo ñò ni gí máa, Bìndi-Mbìrì táánò gí a i tacó bà tořo ndâ vò i mì ndâ 'duù, káa vò i gbí njembí wó gbaanjé wálá.

⁶ À má éno, 'duù mbe kù 'vala ta řè mì Bìndi-Mbìrì bèè řo Mbìrì lá; 'duù mbe kù bèè řo Mbìrì ñò Bìndi-Mbìrì ta řo wo lá, yí delè ñò yí ni lá.

⁷ Yo si 'bí 'duù 'ví eendi yo lá, ndâ víí 'viì mì ye. 'Duù ñinó mbe kù bàkà i dú nó a 'duù jáá kùřo Mbìrì, á go Bìndi-Mbìrì tí 'duù jáá kùřo Mbìrì.

⁸ 'Duù má waa 'do tí bà bèè řo Mbìrì lá, 'duù tí nó a 'duù mì Gba-vò-i, tacó 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó síí gbí bà bèè řo Mbìrì mì Gba-vò-i wálá. Káa 'Viì-mì-Mbìrì táánò gí gí muu to tí nó a i tacó bà zi nje ndâ nèté mì Gba-vò-i.

⁹ 'Duù ñinó náa a Mbìrì ká jò yí nó bèè řo Mbìrì lá, tacó mbelè Mbìrì kuu gbí mbelè wó. Yí bèè řo Mbìrì lá, tacó a Mbìrì ká jò yí.

¹⁰ 'Bè gbí òkò tí ndâ 'viì mì Mbìrì ta ndâ 'viì mì Gba-vò-i kuu ngbárángà'i nó: 'Duù ñinó mbe bàkà i ñinó dú nó lá, me 'viì mì Mbìrì lá. 'Duù ñinó delè mbe zè ndâ ná'vindí wó nìkì lá nó, me 'viì mì Mbìrì lá.

Yo kpolo tí ndâ có mì Mbìrì

11 Cò tí nó náa yo táánò 'di kpédélé'i nó a cò tí nó máa, ndoo 'ví zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì maa nò.

12 Ndoò 'di me cò gítí bà dù go 'dakò tí nó tí Kàyínò, tí 'duù mì Vò-'duù-tí-nò, táánò mbe waa tàkòcò ná'vindí wó Àbélè nó, lá.

13 Ndâ 'duù má kù sogo yo, yo 'ví si tí ngú i lá, ndâ ná'vindí ye, nje yo delè 'ví 'dèè gítí lá.

14 Ndoò nò ni gí máa, ndoo co 'do gbí ku gí gbí 'válá gí. Kponje gítí cò tí nò wálá, tacó ndoo kù zè ndâ ná'vindí ndoo nìkì maa. 'Duù mbe kù sogo ndâ ná'vindí wó kù 'vala gbí ku.

15 'Duù mbe kù sogo ndâ ná'vindí wó a mbe zi ku, káa yo nò ni gí máa, 'válá nínó mbe cee lá nó mì mbe zi ku wálá.

16 Ndoò kù nò bà zè tí nìkì maa ni mítí bà cì Bìndi-Mbírì tacó tí ndoo. À má éno, kózò tí ndoo delè 'ví cì tacó tí ndâ ná'vindí ndoo.

17 'Bí 'duù ta ndâ i kuu mì wó muu to tí nó má nò 'bí ná'vindí wó ta yê tí wó káa yí gùì biya cò gítí bà konì yí gí, cò gítí bà zè Mbírì nìkì maa bà dù gbí njembí 'duù tí nò ta ña kpokèjì ngáyí?

18 Nambeè-nje me cèè nambeè lá, ndâ víí 'viì! Cèè nambeè a bà zè tí nìkì maa náa à kù nò ni mítí cè bà bàkà i mì ndoo.

19 Bà bàkà nèté gítí nambeè a i mbe kù si ndoo 'ví nò ni éno máa, ndoo kù co tí kpokèjì mì yúco. Nínò a i mbe si njembí ndoo 'ví dù lèè kùro Mbírì.

20 Káa njembí ndoo kpétí má waa cò mítí ndoo, ndoo nò ni gí máa, Mbírì me gbolò ndii njembí ndoo gí. Yí delè nò ndâ i gbaànjé-gbaànjé ni gí.

21 Njembí ndoo má volo ndoo lá, nderè bà cì gúku mì ndoo kùro Mbírì wálá.

22 Yí kù je ndâ i nínó 'dáá gí náa ndoo kù yù 'do tí wó nó ji ndoo tacó ndoo kù 'di ndâ cò mì wó, ndoo delè kù 'vala go cò tí nó gbí njembí wó nò.

23 Ndâ cò mì wó náa yí 'dè ji ndoo nò éno máa: Ndoò 'ví ùnje gítí 'Viì mì yì Jézù tí Bìndi-Mbírì, wàa ndoo delè 'ví zè ndâ 'bí ka ndoo nìkì maa jé ká go cò tí nó náa Bìndi-Mbírì 'dè ji ndoo nò.

24 'Duù má 'di ndâ cò tí nò gí, 'duù tí nò kù 'vala gbí njembí Mbírì. Mbírì delè kù 'vala gbí njembí 'duù tí nò. Ndoò kù nò yúco tí nò ni 'do tí Bèrì tí nó náa Mbírì je yí ji ndoo nò.

4

Ndâ yúco Bèrì ta ndâ sú bèrì

¹ Yo tee njembí yo mítí ndâ bèrì sàkàmàà éno lá, ndâ tó 'duù mì ye. Yo pà gbí ndú pá-pà tacó bà 'de ndâ ònó mbe gí 'do mì Mbírì nò. Tacó ndâ sú mbe 'dòkò có mì Mbírì kpónó me mbè kuu muu to tí nò.

² Yo bà ònó ndâ bèrì ònó 'dáá gí mbe gí 'do mì Mbírì nó ni mítí bà ùnje mì ndú máa, Jézù tí Bìndi-Mbírì gí tí 'duù gí muu to tí nò.

³ Káa ndâ bèrì ònó mbe kù 'dè có máa, Jézù gí me tí 'duù lá nó, a ndâ bèrì mì 'Duù tí nó tí mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì, náa áá táánò ci yo máa yí kèjì nò. Yí kpónó kuu muu to tí nò.

⁴ Yo kpò muu ndâ sú mbe 'dòkò có mì Mbírì nò gí, ndâ víi 'vii mì ye. Tacó yo gí 'do mì Mbírì, káa wotí tí Bèrì tí nó mbe kù dù gbí njembí yo nó, ndii wotí tí bèrì tí nó mbe dù gbí njembí ndâ 'duù mbe kù 'vala muu to tí nó nó gí.

⁵ Ndú a ndâ 'duù mì to tí nò; tacó éno, ndâ 'duù muu to tí nó kù sè tù ndú tí ndâ có mì ndú, tacó ndú kù 'dè có a í gítí ndâ i muu to tí nò.

⁶ Káa ndoo a ndâ 'duù mì Mbírì, tacó éno, ndâ 'duù ònó mbe ònó Mbírì ni gí nó kù sè tù ndú tí ndâ có mì ndoo, káa ndâ 'duù ònó mbe ònó Mbírì ni lá nó kù biya bà 'di có mì ndoo. Ònó a kpokèjì bà ònó 'bè gbí òkò tí ndâ Bèrì mì yúco ta ndâ sú bèrì ni ká nò.

Mbírì a tó bà zè tí

⁷ Ndoò zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì maa, ndâ tó 'duù mì ye. Tacó tó bà zè tí gí 'do mì Mbírì, tacó 'duù ònó mbe kù zè ndâ 'bí ka wó nìkì maa nó, a 'vii mì Mbírì, yí delè ònó Mbírì ni gí.

⁸ 'Duù ònó ta tó bà zè tí gbí njembí wó wálá nó, ònó Mbírì ni lá, tacó Mbírì a tó bà zè tí.

⁹ Mbírì túbà bà zè ndoo mì wó nìkì maa ji ndoo ta o tí nó náa yí tuu ta gbèè 'Vii mì wó gí muu to tí nó, tacó wàa, ndoo 'ví 'de ta 'wálá ta rẹ wó nò.

¹⁰ Ònó a tó ònó bà zè tí tí nó náa ye kù 'dè có gítí nò. Ye kù nì me tó bà zè Mbírì mì ndoo lá. Ye kù nì a tó bà zè ndoo mì Mbírì ta o tí nó náa yí tuu ta 'Vii mì wó, wàa à 'ví waa mbelè wó tacó bá tojo ta ndâ vò i mì ndoo nò.

¹¹ Mbírì zè ndoo nìkì ngé ma, ndâ tó 'duù mì ye; má éno, ndoo delè 'ví zè ndâ 'bí ka ndoo nìkì maa.

¹² 'Bí 'duù jé ta gbèè rì mbe ònó Mbírì ta ro wó wálá. Káa ndoo má kù zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì maa, Mbírì bà bàkà kudu mì wó mí gbí njembí ndoo, bìndi yí bà zè ndoo nìkì ta kábà .

¹³ Ndoò bà ònó ni éno máa, kudu mì ndoo kuu gbí njembí Mbírì, delè kudu mì Mbírì kuu gbí njembí ndoo á mítí bà je 'dóo Bèrì mì wó tí Mbírì ji ndoo.

14 Ze ñò ta ɾo ze, ze delè gii 'dè có gítí ji ndâ 'bí 'duù máa, Buù tuu 'Viì mì wó tí mbe njaanga wú 'do tí miɾi ndâ 'duù muu to tí ñò.

15 'Duù má 'dè có ta nje wó éno maa, Jézù a 'Viì-mì-Mbíri gí, gbí éno máa, Mbíri bàkà kudu mì wó mí gbí njembí 'duù tí ñò gí. 'Duù tí ñò delè bàkà kudu mì wó mí gbí njembí Mbíri gí.

16 Ze ñò tó bà zè ndoo mì Mbíri ni gí, ze delè gii ùnje gítí gí. 'Duù ñinó mbe kù zè ndâ 'bí ka wó ñikì maa nó, kù 'vala a i ta ɾè mì Mbíri. Mbíri delè kù dù gbí njembí ɲa 'duù tí ñò.

17 Káa ndoo 'ví zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo ñikì ta yúco; tacó wàa, njembí ndoo wúnò 'ví mù ta gúku ta Ri bà waa có lá, tacó ndoo kù 'vala muu to tí nó go bà 'vala ndò mì Bìndi-Mbíri.

18 Tó bà zè tí má kuu gbí njembí 'duù, gúku tí wó wálá. Káa cèe tó bà zè tí kù mòkò gúku gí sè 'do gbí njembí 'duù, tacó mbe gúku a 'duù ñinó mbe kù koɾo có máa, áá bà waa có mítí yì ñò; mbe gúku delè a 'duù ñinó ta cèe tó bà zè tí gbí njembí wó wálá ñò.

19 Ndo kù zè Mbíri ñikì maa, tacó a yí ká 'bità bà zè ndoo ñikì maa kùro.

20 'Duù má 'dè có éno máa, yì zè Mbíri ñikì ma, káa yí kù sogo ná'vindí wó, 'duù tí ñò a mbe 'véɾè. Tacó 'duù ñinó mbe zè ná'vindí wó náa yí kù ñò yí ta ɾo wó nó ñikì lá, bà 'de wotí gítí bà zè Mbíri náa yí ñò yí ta ɾo wó lá nó ñikì wálá.

21 Có mì Mbíri náa yí 'dè ji ndoo éno máa, 'duù má zè yì tí Mbíri ñikì maa, yí delè 'ví zè ná'vindí wó ñikì maa.

5

1 'Duù má ùnje éno máa, Jézù a Bìndi-Mbíri gí, 'duù tí ñò a 'viì mì Mbíri. 'Duù má zè bu 'viì ñikì maa, yí delè zè 'viì mì 'duù tí ñò ñikì maa.

2 Ndo bà ñò ni éno máa, ndoo kù zè ndâ 'viì mì Mbíri ñikì maa ni mítí bà zè Mbíri ñikì maa mì ndoo, delè mítí bà 'di ndâ có mì wó mì ndoo,

3 tacó a bà zè Mbíri ñikì maa ká kù si ndoo 'ví 'di ndâ có mì wó.

4 Tacó ndâ 'viì mì Mbíri 'dáá gí kpò nje ndâ vò i muu to tí nó gí. A bà tee njembí ndoo mítí Bìndi-Mbíri ká je wotí bà kpò nje ndâ vò i muu to tí nó ji ndoo.

5 A 'di ká bà co gbí ñò ndâ 'duù muu to tí nó? À káa 'duù ñinó mbe ùnje éno máa, Jézù a 'Viì-mì-Mbíri gí, ká bà co gbí ñò ndâ 'duù muu to tí ñò.

Bà tee njembí mítí Mbíri

⁶ Jézù tí Bìndi-Mbírì táánò gí ta ngo, yí delè gí ta mbelè. Yí gí me ká ta ngo cuki lá, yí gí ta ngo, yí delè gí ta mbelè. A Bèrì-mì-Mbírì ká 'dè yúcó tí nò, tacó Bèrì-mì-Mbírì a yúcó.

⁷ À má ènò, muu ndâ mbe 'dè yúcó ta'ô:

⁸ gbaànjé a Bèrì-mì-Mbírì, só a ngo, ta'ô a mbelè, káa ndú 'dáá ta'ô 'dè káa gbèè có.

⁹ Ndoó má ùnje gítí có mì ndâ 'duù gí, có mì Mbírì a gbolò có mbe ndii có mì ndâ 'duù gí, káa ñinó a yúcó mì Mbírì náa yí kù 'dè gítí 'Viì mì wó.

¹⁰ 'Duù má ùnje éno máa, Jézù a 'Viì-mì-Mbírì gí, yúcó tí nò kuu gbí njembí wó. Káa 'duù má biya bà ùnje gítí 'Viì-mì-Mbírì gí, 'duù tí nò kù go a 'vèrè tí có mì Mbírì, tacó yí biya bà ùnje gítí yúcó tí nó náa Mbírì 'dè gítí 'Viì mì wó tí Mbírì nó gí.

¹¹ Yúcó tí nò éno máa, Mbírì je 'válá ñinó mbe cee lá nó jì ndoo gí. Káa r̀ngbó 'válá tí nò a 'Viì mì wó tí Mbírì.

¹² 'Viì-mì-Mbírì má kuu ta 'duù, 'válá kuu ta 'duù tí nò. Káa 'Viì-mì-Mbírì má ta 'duù wálá, 'válá ta 'duù tí nò wálá.

'Válá ñinó mbe cee lá nó

¹³ Ye cu ndâ có tí nò 'dáá gí jì yo tí ndâ mbe ùnje gítí 'Viì-mì-Mbírì, tacó wàa yo 'ví ñò tí ni éno máa, 'válá ñinó mbe cee lá nó kuu ta yo.

¹⁴ Gúku bà r̀ò tíyò kùro Mbírì tí ndoo wálá, tacó ndoo ñò ni gí máa, ndoo má 'deke tí ndoo jì yí tacó 'bí i ñinó náa yí ñò ni gí máa à 'viì ta ndoo gí nó, yí bà je jì ndoo gí.

¹⁵ Káa ndoo má ñò ni gí máa, yí kù sè tù wó tí ndoo ta o i tí nó náa ndoo má kù yù i 'do tí wó nó, ndoo delè ñò ni gí, máa yí je i tí nó náa ndoo yù nò jì ndoo gí.

¹⁶ 'Duù má ñò ná'vindí wó kù bàkà vò i ñinó náa à me ñindi ku lá nó, yí 'ví 'deke tí wó jì Mbírì, wàa Mbírì bà 'vala yí gí, náa vò i mì wó nò má me vò i ñindi ku lá nó. Tacó ndâ 'bí vò i a ndâ vò i ñindi ku, káa ye kù 'dè me có máa yo 'ví 'deke tí yo jì Mbírì tacó ndâ vò i ñindi ku nó lá.

¹⁷ Bà bàkà ndâ i ñinó 'dáá gí mbe 'viì ro 'bá mì Mbírì lá nó a vò i káa ndâ vò i 'dáá gí me ndâ vò i mbe kù tè'è tí ku gí 'bá lá.

¹⁸ Ndoó ñò ni gí máa, 'duù ñinó tí 'viì mì Mbírì nó bà nanaka muu wó mítí bà bàkà vò i dúú kù ya tí nò wálá, tacó 'Viì-mì-Mbírì kù tì muu wó, tacó wàa Vò-'duù-tí-nò 'ví gàa yí lá.

¹⁹ Ndoó ñò ni gí máa, ndoo a ndâ 'duù mì Mbírì, káa sè ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí a ndâ i-tà-tàmà mì Vò-'duù-tí-nò.

²⁰ Ndoó delè ñò ni gí, máa, 'Viì-mì-Mbírì gí gí, yí delè je muu tacó bà ñò yúcó Mbírì ni jì ndoo gí. Ndoó kù 'vala ta

ṛè mì yúcó Mbírì, ndoo delè kù 'vala ta ṛè mì Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí 'Viì-mì-Mbírì. Nìnò a 'válá ònó mbe cee lá nô.

²¹ Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ sú mbírì, ndâ 'viì mì ye.

BÀ SÓ JÒVÁNÌ

Bà só bà cu wáràgà mì Jòvání

1 Nìno a ye tí kpo 'duù mì yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì ká kù cu wáràgà tí no ji wò tí niì tí nó náa Mbírì cu 'bì wó mítí lo gí nó, delè ji ndâ 'vii mì lo. Ye zè yo nìkì maa ta yúco. À delè me káa ye ta kpéetí ye ká kù zè yo nìkì maa lá, ndâ 'duù nìno mbe nò yúco ni gí nó delè 'dáá gí kù zè yo nìkì maa.

2 Tacó yúco kuu gbí njembí ndoo; yúco delè bà dù gbí njembí ndoo dúú bà ya tí .

3 Ye kù 'deke tí ye ji Bu ndoo tí Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye ji Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí 'Vii mì Bu ndoo tí Mbírì máa, ndú 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú 'ví nò yé ọ̀ yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù nìkì maa ta rẹ̀ mì yúco, delè ta rẹ̀ mì bà zè tí nìkì maa.

Ndâ yúco ta tó bà zè tí

4 Tàkòcò ye gii peteke ta bà 'di có éno máa, ndâ 'vii mì lo kù co tí kpokejì mì yúco á go có tí nó náa Bu ndoo táánò 'dè ji ndoo nó, ngé ndii gí.

5 Ye kpónó kù cu wáràgà tí nó ji wò me tacó bà 'dè 'bí ngú có ji wò lá, naà. Ye kù 'va a mbí lo gítí có tí nó náa ndoo 'di 'do tí o bà 'bità bà dù ndoo tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì nò.

6 Bà zè tí nìkì maa a bà 'vala go ndâ có mì Mbírì. Nìno a có náa yo 'dáá gí 'di 'do tí o bà 'bità bà dù yo tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, máa, yo 'dáá gí 'ví 'vala ta bà zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa nò.

7 Ndâ mbe kù eendi ndâ 'duù me mbè kpónó kuu muu to tí nò. Ndú biya bà ùnje éno máa, Bìndi-Mbírì táánò gí gí muu to tí nó ta dii wó tí 'duù nò gí. Káa 'duù ta ọ̀ có tí nó gbí muu wó a mbe kù eendi ndâ 'duù, yí delè a mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì.

8 Má éno, yo kpolò tí yo, tacó wàa, yo 'ví bàkà sé nèté mítí yo sínò lá.

9 'Duù má ndii muu i tí nó náa Bìndi-Mbírì nìbà nó gí, Mbírì mì 'duù tí nó wálá. Káa 'duù má 'vala go có tí nó, ndâ Bu ndoo tí Mbírì ta 'Vii mì wó kuu tàkò wó.

10 'Duù má gí gí 'bá mì yo ta 'bí ọ̀ tende bà nìbà i, yo 'ví si yí 'ví dù á 'bá mì yo lá, yo delè 'ví 'vee 'bì wó lá.

11 Tacó mbe kù 'vee 'bì wó a ka wó, náa ndú gbí bà bàkà vò nèté tí nó ta yí.

Ndâ ndòngbú có

¹² Ndâ có kuu mì ye me mbè tacó bà 'dè jì wò, káa ye koṛo có máa, bà cu ndú ta wáràgà bà dù me tó kpokèjì ngé ndii gí lá. Tacó éno, a gbí muu ye a có bà ya 'dóó ye ta miri ye gí kà, wàa ye 'ví 'dè ndú jì wò ta nje ye, tacó tàkòcò ndà só 'ví peteke gí.

¹³ Ndâ 'vii mì ná'vindí lo náa Mbíri cu 'bì wó mítí wó gí nó 'vee wò ma.

BÀ TA'Ô JÒVÁNÌ

Bà ta'ô bà cu wáràgà mì Jòvání

¹ Nìno a ye tí kpo 'duù mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì ká kù cu wáràgà tí nó jì Gáyù, tí kpóló-kpolo tó 'duù mì ye.

² Ye kù 'deke tí ye jì Mbírì, máa yí 'ví si wò 'ví dù go 'visì ro ngo. Ye nò ni gí máa, njembí lo gítí Mbírì ká ngbárángà'i, tó 'duù mì ye.

³ Tàkòcò ye táánò peteke ngé ndii gí ta o tí nó náa ndâ 'bí ná'vindí ndoo gí 'do mì yo kà, bìndi ndú gii 'dè có jì ze máa, wò a 'dakò nìno mbe kù co ká jáá tí kpokèjì mì yúco nò.

⁴ 'Bí có nìno mbe gii peteke tàkòcò ye ndii bà 'di có éno máa, ndâ 'vii mì ye kù co jáá tí kpokèjì mì yúco nò, wálá.

Ndâ 'duù ùlù nèté mì Gáyù jì Jòvání

⁵ Wò kù bàkà a nèté mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì ta o tí nó náa wò má kù konì ndâ ná'vindí lo mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì go wò, tó 'duù mì ye 'dóo nìno náa wò má kù konì a ndâ nìno mbe 'dó-'do.

⁶ Ndú 'dè có gítí nambeè tí nó náa wò bàkà jì ndú nó mí kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì mì ze kàá gí. Wotí bà konì ndú wàa ndú 'ví co ká tí kpokèjì tí nó tí jáá kpokèjì nó má kuu tí lo, áá bà nìkì tí Mbírì ma.

⁷ Tacó ndú kpónó zèè kpokèjì nìno jáá nó gí. Nèté mì ndú káká'i ta kpokèjì nìno mbe lókó-loko nó wálá.

⁸ À má éno, ndoo je wotí jì ndâ ña ndâ 'duù tí nò, tacó wàa ndú 'ví dù tí ndâ ka ndoo mbe kù bàkà nèté ta rẹ̀ mì yúco.

Ndâ Diyòtèréfè ta Dìmítiri

⁹ Ye cu wáràgà ya tí jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gí. Káa 'dakò tí nó tí Diyòtèréfè, mbe dù ta go bà bàkà tí wó tí dì i kùro ndú nó biya bà nò ye ni tí 'duù kùro wó gí.

¹⁰ Káa ri bà ya ye gí mì yo kà ba co ká co. Ye má yee kà gí, ye 'ví yù gbí ndâ wò i mì wó náa yí kù bàkà nó, ta ndâ có nónókó mì wó náa yí kù jèlè ta to ta bà volo rẹ̀ ndoo nó jì yí á mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. Bà 'dè ta nje zèè tí wó lá, tacó éno, ngú ña nìno náa yí kpónó nje nó a bà biya bà te wíri mítí ndâ ná'vindí ndoo, ta bà mòkò ndâ 'duù nìno ta go bà te wíri mítí ndú tí ndú nó 'do tí gí, ta bà mòkò ndú 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gí.

¹¹ Wò 'ví mèlè ndi mbe kù bàkà vò i lá, tó 'duù mì ye; mèlè a ndi mbe kù bàkà tó i. Tacó 'duù ònó mbe kù bàkà tó i nó a 'viì mì Mbírì, káa mbe kù bàkà vò i ò Mbírì ni lá.

¹² Rẹ 'dakò tí nó tí Dìmítìrì nó kpónó wu cee nje ndâ 'duù 'dáá gî ta bà bàkà tó i, yúcó tí nó náa yí kù nìbà ji ndâ 'duù nó kù wu rẹ wó, ze delè ngbá kù wu rẹ wó, káa wò ò ni gî máa, ze me ndâ mbe 'dè 'vére lá.

Ndâ ndòngbú 'vé

¹³ Ndâ có gbí muu ye tacó bà 'dè ji wò me mbè. Káa go bà cu ndú mí gbí wáràgà tí ye wálá,

¹⁴ tacó có bà ya gí mì yo kà kuu gbí muu ye. Ye má yee kà gî, ndà 'ví 'dè ndú si ndà só kù ki tí ndà á to.

¹⁵ Mbírì 'ví si wò 'ví dù nìkì maa. Ndâ kómbe lo mì ze káa 'dáá gî 'vee wò ma. Ze delè 'vee ndâ kómbe lo kà 'dáá gî ma.

Wáràgà mì JÚDÀ

¹ Nìno a ye tí Júdà, tí bòò mì Jézù tí Bìndi-Mbírì, delè tí ná'vindí Jákòmò, ká kù cu wáràgà tí nó ji ndâ 'duù tí nó náa Mbírì cu 'bì wó mítí ndú, mbe kù 'vala 'do gbí tó bà zè tí mì Mbírì Buù, delè 'do gbí bà kpolo tí ndú mì Jézù tí Bìndi-Mbírì nò.

² Ye kù 'deke tí ye á ji Mbírì, máa yí 'ví nò yê ɾo yo, yí 'ví si 'bí i 'ví ba muu yo lá, yí delè 'ví zè yo nìkì túkà'í.

Ndâ sú mbe nìbà i

³ Ndâ tó kómbe ye, áá táánò gbí njembí ye kpolo ma a có bà cu wáràgà ji yo gítí gbèe 'valá tí nó náa Mbírì je ji ndoo ta ndoo nò. Káa ye kpónó gii nò éno máa, kpóló-kpolo có a bà cu wáràgà tacó bà je wotí ji yo gítí bà tì muu yúco tí nó náa Mbírì táánò 'dè ji ndoo ta bà gbaànjé ngbé, máa ndoo kpolo tí tacó tí ndâ 'duù nò.

⁴ Tacó ndâ 'bí vò 'duù ta Mbírì mì ndú wálá, náa à cu có gítí ndú mì gbí wáràgà mì Mbírì sàà gí, kpónó pomboo tí ndú gí gbí òkò tí ndoo ta ngiṅò gí. Ndú delè bè Mbe tí ndoo Jézù, tí Bìndi-Mbírì, tí gbèe Gba mì ndoo cuki nó gí.

⁵ Yo tà kpétí má 'di có tí nó náa ye kpónó kèjì gí bà cu mí gbí wáràgà tí nó ji yo nó sàà kùɾo gí, go bà 'va mbí yo á gítí kuu tí ye, máa, Mbírì táánò 'vala ndâ 'duù mì ndâ Ìzìrìyélì ta bà kaa ndú 'dáá gí 'do Másiṛì gí, káa bìndi yí gii mii ndâ 'duù nìno mbe kpò có mì wó gí nó léé gí.

⁶ Mbírì delè si ndâ basìlì tí nó mbe bàkà i ndii muu wotí tí nó náa yí táánò je ji ndú gí nó, me sínò lá. Yí ɛɾe ndú ta nji wú náa à jé bà kaɾa wálá nó, bìndi yí gii kpolo tí ndú mì gbí 'dí'di'o yee tí o bà co ɾi mì Gbolò o bà waa có.

⁷ Yo delè 'ví si mbí yo 'ví dù tí ndâ 'duù gbí ndâ gbata Sòdómà ta Gòmórà, ta ndâ 'bí gbata nìno dè-dè ɾègbà tí ndú nò. Ndâ 'duù tí nò táánò gbètèkè tí ndú tí ɲa nìno náa ndâ 'dakò kù sì ta ndâ ka ndú 'dakò. Káa Mbírì gii doo ndú ta wu nìno jé mbe mee lá dúú bà ya tí nó, tacó wàa, ndâ 'duù 'dáá gí 'ví nò ta ɾo ndú máa, bà waa có mítí ndâ mbe bàkà vò i ta wu á bìndi ku mì ndú kuu tí .

⁸ Ndâ vò 'duù tí nò kù ɾi ɾii ká gítí ndâ vò i mbe kù si ndú 'ví volo tí ndú ta kpéétí ndú; ndú nò Mbírì tí mbe wotí ɾo ndú tí i lá, ndú delè kù 'dè vò i gítí ndâ i gbírì.

⁹ Káa à kpétí káa Mikélè, tí gba mì ndâ basìlì mì Mbírì, yí táánò 'dè vò có gítí Gba-vò-i ta o tí nó náa ndú tò ta kponje

ta yí muu ku Mòze nó lá; kòcò wó ji Gba-vò-i cuki ká éno, máa, «Mbe tí ndoo bà 'dè vò i ji wò!»

¹⁰ Káa ndâ 'duù tí nò kù go ndâ i ñìnó náa ndú ñò ndú ni lá nó 'dáá gí ká go; káa ndâ i ñìnó náa ndú ñò ndú ni 'do tí bà ji tàmuu ndú, me ta bà koṛo có lá, go i mì ndâ nò ta muu tí ndú wálá nó, a ndâ i ñìnó mbe kù volo ndú nò.

¹¹ Ndú bà ñò mítí ndú! Tacó ndú kù mèlè a ndi Kàyínò; ndú kù ɾu a ndi lókó-loko kpokèjì mì 'dakò tí nó tí Bàláámù táánò nó tacó bà 'de i gbí i; ndú a ndâ mbe kù jòò gbí có ta Mbíṛì á go i mì 'dakò tí nó táánò ta ɾè wó a Kórà nó, káa ndú bà mii go yí.

¹² Ndâ 'duù tí nò a ndâ zu 'duù gbí òkò tí yo ta o tí nó náa yo má kili ta bà muu yo kù zò i nò. I tí ndú a bà gbala gbí só ndâ ni ta nò ɾo ndú wálá. Ndú kù koṛo có ká gítí mīṛi ndú cuki. Ndú go kùlù mù mbe kù te gbí píṛi ta ngo mù gbí wálá; ndú go ndâ mù ñìnó mbe ɾi ta o bà ɾi ndâ 'bí ka ndú ta bembíli lá; ndú go ndâ mù ñìnó náa à ndoo ndú ta tà teè ndú gí, ndú cì ta bà só.

¹³ Ndâ i-nò mì ndú kù gbo pù go pù á muu ngo mbe kù ngbàngà gbí pù. Ndú kù nò ká sàkàmàà éno, kù mà ngba ndú go ngba ndâ yii, káa Mbíṛì 'viindi bàndò bà dù ndú dúú bà ya tí, ù ta ndi ndú mí gbí 'dí'di'o ñìnó nǵíkíṛíí nó sàà gí.

¹⁴ Énòkì tí bà vò-nje só bà 'dòkò bà jò tí bìndi Ádàmà táánò 'dè-kòcò gítí ndú máa, «Yo sè tù yo! Mbe tí ndoo gí ta ndâ basili mì wó me mbè go mbíli tí 'bá

¹⁵ gí bà waa có mì ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, gí bà waa có mítí ndâ 'duù tí nó ta Mbíṛì mì ndú wálá nó, tacó ndâ vò i mì ndú náa ndú kù bàkà nó, delè tacó ndâ vò có tí nó 'dáá gí náa ndú 'dè gítí Mbíṛì nò.»

¹⁶ Ndâ 'duù tí nò a ndâ mbe kitiki có, ndú delè a ndâ mbe kaa có mí muu ndâ 'bí 'duù ndú a ndâ mbe kù ɾu káa ndi ndâ vò i ndú mbe nìkì ká tí ndú, ndú a ndâ mbe ngàà nje, ndú delè a ndâ mbe toṛo bàà mítí có tacó bà 'de i do tí ndâ 'duù.

Yo kpolo tí yo

¹⁷ Káa mbí yo 'ví dù tí có tí nó náa ndâ tú mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíṛì táánò 'dè ji yo nò, ndâ tó kómbe ye.

¹⁸ Kòcò ndú táánò ji yo éno máa, «Ndâ mbe kù ɾo ndâ 'duù, ta nèté mì ndú káa bà mòkò tàkò ndâ i muu to tí nó nó, bà oloko gí ɾo ɾi gí bà ɾo yo gbí ndâ ndòngbù sili tí nó kèjì nò.»

¹⁹ Ndú a ndâ mbe kù bàkà 'bè mí gbí òkò tí yo; à tí ndú káa go ndâ vò i muu to tí nò; Bèṛi-mi-Mbíṛì gbí njembí ndú wálá.

²⁰ Káa yo tí ndâ tó kómbe ye, yo 'ví dù tí ndâ yú 'duù 'do gbí tó bà tee njembí yo mítí Mbířì ta ọ́a wálá,

²¹ wàa yo 'ví dù tí ndâ 'duù ñínó náa Mbířì zè yo ñìkì maa á kpónó si yo kù ùndi bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì tí mbe kù ñò yê ọ́o ndâ 'duù gí bà je 'válá ñínó mbe cee lá nó jì yo ñò;

²² yo delè 'ví ñò yê ndâ 'duù ñínó mbe kù me wê-wê ñò;

²³ yo 'ví 'vala ndâ 'bí ta bà ọ́a ndú 'do gbí wu, wàa yo 'vala ndâ 'bí ta bà ñò yê ọ́o ndú; káa yo 'ví kpolo tí yo, máa, ndú 'ví e zì ndú mítí yo lá.

À ùlù Mbířì

²⁴ À ùlù Mbířì tí nó ta wotí bà 'vala yo 'do tí ndâ vò i á tí wó, tí mbe ya ta yo gí gbí ngba wó tí ndâ yê ta vò i mì yo wálá ta pétekè tàkòcò yo ñò;

²⁵ à ùlù gbèe Mbířì tí nó tí mbe 'vala yo ta ọ́e mì Jézù tí Bìndi-Mbířì tí Mbe tí ndoo nó. Yí a ngba'o, yí a gbolò gba, yí a mbe to tí ñò, yí delè a mbe wotí, yí sàà kuu tí á kùro bà suu to tí ñò, yí kpónó kuu tí , yí delè bà dù ká kpòò ya tí ! Go-i-tí-ò.

Wáràgà gítí bá 'dè gbí CÓ KÓÓ mì Jézù jì Jòvànì

Ndâ có gbí wáràgà tí nò

¹ Nìno a wáràgà gítí bá 'dè gbí có kóó mí Jézù tí Bìndi-Mbírì, náa Mbírì tuu ta yí tí Jézù gí bà tùbà ndâ i nìno á kèjì gí bà bàkà tí kpónó-kpónó nó á jì ndâ bòò mì wó tí Mbírì. Bìndi-Mbírì gù tuu basìlì mì Mbírì gí bà 'dè gbí có kóó tí nò jì bòò mì wó Jòvànì,

² tí mbe 'dè yúco gítí có mì Mbírì, delè tí mbe 'dè yúco gítí có mì Jézù tí Bìndi-Mbírì, ta ndâ i nìno náa yí nò ndú ta ɾo wó nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

³ Mbe 'deke ndâ có mì Mbírì nó jì ndâ 'duu a mbe tó pá. Ndâ 'duu nìno delè mbe 'di ndâ có mì Mbírì nó, bìndi ndú gù kpolo tí ndâ có tí nó mí gbí njembí ndú a ndâ mbe tó pá, tacó o bà bàkà tí mì ndâ i tí nò dooko gí.

Jòvànì 'vee ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbírì tí ndâ bàndò vò-nje só

⁴ Nìno a ye tí Jòvànì ká kù cú wáràgà tí nó jì yo tí ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bìndi-Mbírì tí ndâ bàndò vò-nje só gbí ndâ to Ásiyà: Ye kù 'deke tí ye jì Mbírì tí nó náa yí kpónó kuu tí, yí sàà ká kuu tí, yí delè wúnò kèjì nó máa, yí 'ví bàkà nambeè mì wó jì yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dè njembí yo. Ye kù 'deke tí ye jì ndâ bèrì tí nó vò-nje só mbe se mí kùro Mbírì pí jalàmbà mì wó nó máa, ndú bàkà nambeè mì ndú jì yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù ta tó njembí yo.

⁵ Ye delè kù 'deke tí ye jì Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí mbe 'dè yúco gítí Mbírì ta njembí wó gbaànjé, tí kpédélé 'duu mbe 'vala ndí wó 'do gbí muu 'dú wó, tí 'duu tí nó mbe kù zogo ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó nó, máa, yí 'ví bàkà nambeè jì yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dè njembí yo. À ùlù yí tí mbe zè ndoo nìkì maa, delè tí mbe njaanga miɾi ndoo 'do gbí ndâ vò i mì ndoo ta bà caka ndâ vò i mì ndoo ta mbelè wó.

⁶ Yí delè gù bàkà ndoo tí ndâ bòò-gba mì Mbírì, tí ndâ bu-Mbírì mì Mbírì mì wó tí Bu wó. À ùlù Jézù tí gba tí to tí nó á kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

⁷ Yo kpolo tí yo máa yí kpónó-kpónó kèjì co gbí kùlù mù. Ndâ 'duu 'dáá gí bà nò bà gí yí ta ɾo ndú gí. Ndâ 'duu tí nò táánò mbe cu yí ta 'doò nó, ta ndâ ɲa ndâ 'duu muu to tí nó

'dáá gî bà nì nikalaká ta ngo-ṛo tà ṛo ndú tacó tí wó. Nìnò a yúcó! Go-i-tí-nò.

⁸ Kòcò Mbe tí ndoo tí Mbíri éno máa; «Ye tí Mbíri a kpédélé i, ye delè a ndòngbú i. Ye kpónó kuu tí, ye táánò sàà kuu tí, ye delè wúnò kèjì. Ye a mbe bàkà ndâ i 'dáá gî.»

Jòvànì nò Bìndi-Mbíri go i gbí rii nò

⁹ Nìnò a ye tí Jòvànì tí ná'vindí yo, náa ndoo ta ndoo gbí mbugo, ndoo ta ndoo a ndâ bòò-gba mì Mbíri, ndoo ta ndoo delè gbí bà zèè njembí ndoo gbí bà kònò sé'i ta ṛè mì Jézù. Áá táánò ya ta ye gí gbí zàà tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo náa à kù nì mítí a Pátimòsì, á muu bà ma có mì Mbíri, delè muu bà 'dè yúcó gítí Bìndi-Mbíri.

¹⁰ À ta o tí nò a Rì bà tègàrà ṛè Mbíri, bìndi Bèri-mì-Mbíri bà-i-nò gii gí muu ye. Bìndi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có kapí ye ta kòcò wó ngéé gí yaà go gbí mòngò nò.

¹¹ Kòcò 'duù tí nò kù 'dè có ji ye éno máa, «Cu ndâ i tí no náa wò kèjì gí bà nò ndú no mí gbí wáràgà, wàa wò 'ví tuu ji ndâ mbe kù kili ta ṛè mì Bìndi-Mbíri gbí ndâ gbata vô-nje só gbí to Ásiyà Éfàsù, Simírìnà, Pèrègàmùmù, Tiyàtírà, Sàràdísì, Filadélifiyà ta Làwòdésiyà.»

¹² Ye mà gii 'visì tí ye tacó bà bà nò 'duù tí nò mbe kù 'dè có ji ye nò, ye gii nò a ndâ i náa à kù sè kùpò mí nje ndú vô-nje só, náa à bàkà ndú 'do tí dâ'bi.

¹³ Bìndi ye gii nò 'bí i go 'duù nó, yuu njà bòngò wùrù-wùrù yee tí ngii-ngii kò wó to, bìndi yí gii ẹṛe gbímbí wó ta wú'dè dâ'bi, kù ṛò tíyò gbí òkò ndâ i bà seke kùpò tí nò.

¹⁴ Se muu wó ce go 'vì 'bi. Njì ṛo wó kù zii go ngba wu.

¹⁵ Ndâ kpázà kò wó tí to go ngbàrà mbe 'do tà wu náa à toṛo bètí 'do tí gî, bìndi gbí kòcò wó go wo ngo tí cùù-cùù.

¹⁶ Yí gii zèè mì 'bì wó nìnò gbí kù'bì nó a ndâ yii vô-nje só. Njà sizzò ta nje sósò'ò kù gii co 'do gbí nje wó gí sè. Bìndi gbí ṛo wó kù gii tòngbaà go bà tòngbaà mì ṛi ta ṛi gbúru.

¹⁷ Ye mà gii nò yí, ye gii 'va tí ye to kùṛo wó tí mē ye. Yí bà-i-nò gii tee 'bì wó nìnò gbí kù'bì nó mítí ye, bìndi yí gii 'dè có ji ye éno máa, «Cì gúku lá! Ye a ẖengbó ndâ i, ye delè a ndòngbú ndâ i.

¹⁸ Ye kpónó a wu ye, ye táánò cì gî, káa ye kpónó 'vala ndi ye 'do gbí ku gî. Ye bà ci ndi ye káká'i wálá. Wotí bá cì ndâ i a i 'bì ye. Wotí bà njaanga, ta bà nè njekèjì 'bá mì ndâ ku a i 'bì ye.»

¹⁹ 'Duù tí nò gii 'dè có ji ye máa, «Cu ndâ i nìnò náa wò nò kpónó nó, ta ndâ i nìnò kèjì gí bà bàkà tí nó mí to.

²⁰ Káa à má gítí gbí có kóó gítí ndâ yii tí nó vô-nje só, náa wò nò ndú kpátù 'bì ye nìnò gbí kù'bì, ta ndâ i bà seke ndâ

kùpò tí nó náa a bàkà 'do tí dâ'bì náa wò ò nó, ndâ yii tí nó vô-nje só nó a ndâ basìlì mì ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì mí tí ndâ bàndò vô-nje só gbí to Ásiyà nò. Bìndi ndâ i bà seke ndâ kùpò tí nó vô-nje só nó a ndâ 'duù tí nó mbe kù kili mí tí ndâ bàndò vô-nje só gbí to Ásiyà nò.»

2

Có jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì á gbí to Éfàsù

¹ «Cu wáràgà jì basìlì mì ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Éfàsù nò. 'Dè có jì yí, máa, kòcò ye tí 'duù tí nó mbe kù zèè ndâ yii vô-nje só mí kpátù 'bì wó ònó gbí kù'bì, mbe kù nò nó gbí òkò ndâ i bà seke ndâ kùpò tí nó vô-nje só náa à bàkà ndú 'do tí ndâ dâ'bì nó, máa,

² «Ye ò ndâ nèté mì lo ni gí, ye ò bà ka wu'o mì lo ni gí, ye ò bà zèè njembí lo ta kòndi o tí nó gí. Ye ò ni gí maa, có mì lo bà toko ta có mì ndâ vò 'duù wálá; ye delè gii ò ni gí máa, wò tala ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú tí ndâ mbe ma có mì Mbírì nó, káa wò gii 'de ndú tí ndâ mbe 'véèè gí.

³ Ye ò ni gí máa wò kù kòndò sé'i gbí mbugo muu ye, káa wò jee tàkò ye mí to lá.

⁴ « «Káa có mì ye gítí lo a ònó maa, wò kpónó zè ye níki go kpédélé bà zè ye mì lo táánò nó lá.

⁵ Kọ̀o muu lo gítí tà kpalà to tí nó náa wò pasuluku á 'do tí nó gí! 'Vìsì muu lo 'do tí ndâ vò i mì lo gí, wàa wò 'ví bàkà ndâ kpédélé nèté mì lo táánò nò. Wò má 'vìsì muu lo 'do tí ndâ vò i mì lo lá, ye kpónó-kpónó bà gí gí mì lo kà, bìndi ye bà ja i bà sè kùpò mì lo 'do tí bàndò mì wó gí.

⁶ Káa tó i mì lo a ònò: Wò kù sogo ndâ ò cè bà bàkà i mì ndâ 'duù mì 'dakò tí nó tí Nìkòlávù nó jé ká go bà sogo ndú mì ye.

⁷ « «Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, si yí 'ví 'di có tí nó náa Bèrì-mì-Mbírì kù 'dè jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì máa, ye bà kù ndo òa mú tí nó mbe kù je 'válá á gbí ní jì mì Mbírì nó tí i-zò-zò jì 'duù ònó mbe kpò muu vò i gí, nò.» »

Có jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì á gbí to Sìmírínà

⁸ «Cu wáràgà jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Sìmírínà. 'Dè có jì yí, máa, ònó a kòcò ye tí 'duù tí nó tí rẹ̀ngbó ndâ i, delè tí ndòngbú ndâ i nò, 'duù

tí nó táánò mbe cì gî, káa yí gî 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gî nô.

⁹ <Ye ñò mbugo tí lo ni gî, ye delè gî ñò ndâ i-yê tí nó, náa à kù me mí tí lo nó gî. Kpêtí ká éno wò me mbe yê kùro Mbíri lá! Ye 'di ndâ vò có tí nó náa ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa ndâ yì a ndâ Jùdèyà tí ndâ 'duù mì Mbíri nó, kù 'dè gítí lo nó gî. Ndâ 'duù tí nó me ndâ Jùdèyà lá; ndú a ndâ vò 'duù sínò mbe kili ta rẹ̀ mì Gba-vò-i.

¹⁰ Wò 'ví cì gúku tí ndâ vò i tí nó kèjì gítí lo nó lá. Wò 'ví te mí gbí muu lo maa, 'duù mì Gba-vò-i wúnò bà kaa ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo mí gbí zàà, tacó bà ñò muu yo. Yo kèjì gí bà mbu ji bà mèèkè'i tí yo ta sili muu'bi. Káa yo 'ví tee njembí yo gbí ndâ vò o tí nó mí tí ye, à kpêtí má bà ziki yo ká ziki; bìn di ye bà je 'vá lá ñinó mbe cee lá nó ji yo gî.

¹¹ « <Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví sè tò wó gítí có tí nó náa Bèri-mi-Mbíri kù 'dè ji ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìn di-Mbíri nô. Ndâ mbe kpo muu vò i gí bà cì 'vìlì só wá lá.> »

Có ji basili mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìn di-Mbíri á gbí to Pèrègàmùmù

¹² «Cu wáràgà ji basili mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìn di-Mbíri gbí gbata Pèrègàmùmù. 'Dè có ji yí máa, kòcò ye tí 'duù tí nó náa ndâ tì njà sizò mí wó só zì ká zì nó,

¹³ máa, <Ye ñò ni gî, máa, wò kù 'vala gbí gbata tí nó náa Gba-vò-i gèè bè wó mí muu ndâ 'duù me mbè gbí gî nô. Káa, ta ndâ ña ñinò 'dáá gî, wò 'visì muu lo 'do tí yú có lá. Kpêtí ta o tí nó táánò náa à zi ta 'dakò tí nó tí Ándipàsì, mbe cì ta njembí wó gbaàn jé muu ye mí gbí nji ọ̀ yo gbí gbata tí nó tí bàndò bà te jàlambà mì Gba-vò-i nó, wò jé 'boo ye lá.

¹⁴ « <Káa ndâ có gbí muu ye gítí lo me mbè: Ndâ 'bí 'duù mì lo ká kù ọ̀ a ndi kpokèjì mì 'dakò tí nó táánò ta rẹ̀ wó a Bàláámù, náa yí túbà ji Bàláki tí gbolò gba mì ndâ 'duù Móbù máa, yí volo ta muu ndâ 'viì kòtí Ìzìriyèlì, máa ndú zò i-cí-ci náa à bàkà ji ndâ sú mbíri, wàa ndú delè 'ví tẹ̀ri gbí bè kpâ-sili sàkàmàà nô.

¹⁵ Ndâ 'bí 'duù mì lo ká delè kù tẹ̀ a i gí tàkò có mì 'dakò tí nó tí Nikòlávù nô.

¹⁶ 'Visì muu lo 'do tí ndâ vò i mì lo. Wò má 'visì muu lo 'do tí ndâ vò i mì lo lá, ye bà gí kpónó-kpónó gí bà gò ndâ 'duù tí nó ta njà sizò tí nó gbí nje ye nô.

¹⁷ « <'Duù ñinó ta túbà 'di có kuu tí muu wó nó 'ví 'di có mì Bèri náa yí kù 'dè ji ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìn di-Mbíri nô. Ye bà je i-zó-zò tí nó tí mánà náa Mbíri nguù tí i-zó-zò ji 'duù ñinó mbe kpò muu ndâ vò i gî nô. Ye delè bà je ó duù

náa à cu ngú rẹ̀ mítí , náa à 'di rẹ̀ tí nò káa 'duù tí nò náa ye bà je ó duù tí nò ji yí nò. »

Có ji basìlì mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri á gbí to Tiyàtírà

¹⁸ «Cu wáràgà ji basìlì mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri gbí gbata Tiyàtírà. 'Dè có ji yí, máa, ònó a kòcò ye tí 'Vii-mì-Mbíri, tí 'duù tí nó náa ònó rọ wó kù zì go ngba wu, bìndi ndâ kpázà kò wó tí to kù tòngbaà go ngbàrà ta wu nó ká nò. Kòcò ye ji yí máa,

¹⁹ «Ye ònó ndâ nètè mì lo ni gí, ye ònó tó bà zè ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri mì lo ni gí. Ye ònó bà tee njembí lo mítí Mbíri ni gí, ye ònó bà koni ndâ 'duù mì lo ni gí, ye ònó ònó kòndi bà zè njembí lo ni gí, ye delè ònó ni gí, máa, wò kpónó kù bàkà nètè tí kpoò ndii kpédélé ònó sàà á kùro nó gí.

²⁰ « «Káa có mì ye ta wò kuu tí : Wò kù si ni tí nó tí Jèzàbélà, mbe kù bàkà tí wó tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, káa yí kù volo muu ndâ bòò mì ye ta bà nibà bà tẹ̀rì gbí bẹ̀-kpá-sili sàkàmàà, ta bà zò ndâ i ònó náa à bàkà ji ndâ sù mbíri nò.

²¹ Ye je o ji Jèzàbélà, máa, yí 'visì muu wó 'do tí ndâ ònó wò kpokèji bà 'vala ndò tí nò. Káa yí biya bà 'visì muu wó gí.

²² À má éno, ye kpónó bà te 'bí ònó gbolò nò'o mbe si yí 'ví dù tí s; bìndi ndâ 'dakò tí nó 'dáá gí mbe zi ngbà ta yí nó bà dù gbí gbolò mbugo, sè káa ònó ndú má 'visì muu ndú 'do tí ndâ wò i mì ndú gí.

²³ Ye delè bà si ku 'ví ziki ndâ 'vii mì wó mbe tè gí tàkò có mì wó nò 'dáá gí, tacó wàa, ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri 'ví ònó tí ni éno máa, ye a mbe ònó ndâ kóró-koro có gbí muu ndâ 'duù, ta ndâ có gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gí. Ye delè a mbe ko mboo nètè mì ndâ 'duù 'dáá gí 'vii ta nètè mì ndú.

²⁴ « «Káa à má gítí sè yo tí ndâ 'duù ònó gbí gbata Tiyàtírà mbe tè gí tàkò có mì Jèzàbélà lá no, yo tí ndâ mbe tala có tí nó náa ndâ 'bí 'duù ni mítí a «Có kóó mì Gba-vò-i» nó lá nó, có mì ye ta yo wálá.

²⁵ Káa, yo 'ví zèè kpokèji mì yúco tí kpoò yee tí o bà gí ye.

²⁶ Ye bàkà ndâ 'duù ònó mbe zèè có mì ye kácá-kácá, mbe kù bàkà go có mì ye yee tí ndòngbú nó, tí ndâ mbe zogo ndâ ònó ndâ 'duù me mbè.

²⁷ Ye bà je wotí bà kpolo tí ndâ 'duù ji ndú go wotí tí nó náa Bu ye je ji ye nò. Mú-kóró-gba mì ndú bà dù a 'vókó lii. Ndú bà ki'viki ndâ mbe kpò có ta 'vókó lii tí nó go bà uuku gbí ndâ putú kàrà ònó mbe bařaka gí nó mì muu-kàrà.

28 Ye delè bà si ndú 'ví tòngbaà go bà tòngbaà mì dōngú.

29 « <Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, si yí 'ví 'di có tí náa Bèrì kù 'dè jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì, nò.> »

3

Có jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì á gbí to Sàràdìsì

¹ «Cu wáràgà jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbì gbata Sàràdìsì. 'Dè có jì yí, máa, kòcò ye tí 'duù tí nó mbe kù zèè ndâ bèrì vò-nje só, ta ndâ yìi vò-nje só nó, éno máa, <Ye nò ndâ nèté mì lo gí. Rẹ̀ lo kù wu go rẹ̀ wu 'duù, káa à duu wò gí, si bú lo mí sè.

² Ziya 'do tí rì, wàa wò 'ví je wotí jì sé'i tí nó mbe dooko ta ku gí nó, tacó ye 'de nèté mì lo kùro Mbírì mì ye ta bà lê ká tí .

³ Á má éno, koṛo muu lo gítí có tí nó táánò náa à 'dè jì wò káa wó gí 'di gí nó, wàa wò 'ví 'visì muu lo 'do tí ndâ vò i mì lo. Wò má ziyà 'do tí rì lá, ye bà gí gítí lo go bà gí mbe ngbà, wò bà nò o bà yee ye tí lo wálá.

⁴ Kpèti ká éno, sè gbí ndáá 'duù nìno mbe gbètèkè bongo mì ndú ta bèti lá nó ká kpòò kuu mì yo gbí gbata Sàràdìsì kà; ze bà nò nó ta ndú ta ó bongo tí ze, tacó ndú 'vii tí ndâ mbe nò nó ta ye gí.

⁵ Ye bà yuu ó bongo jì 'duù nìno mbe kpò muu vò i gí nò, ye delè bà toṛo rẹ̀ wó 'do gbí wáràgà mì ndâ 'válá wálá; ye bà 'dè yúco ta rẹ̀ wó mí kùro Bu ye, ye delè bà 'dè yúco ta rẹ̀ wó mí kùro ndâ basìlì mì Bu ye.

⁶ « <Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví sè tù wó gítí có tí nó náa Bèrì kù 'dè jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì nò.> »

Có jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì á gbí to Filàdélifiyà

⁷ «Cu wáràgà jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbì gbata Filàdélifiyà. 'Dè có jì yí, máa, nìno a kòcò ye tí 'duù tí nó náa Mbírì kaa yí mò gí mì wó tí Mbírì gí nò, tí cèe mbe 'dè yúco, tí 'duù tí nó náa ndâ i-'bá mì Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìriyèlì 'dáa gí a i kpátù 'bì wó nò; ye má ùnje gítí i gí, mbe ndii muu có mì ye wálá, ye delè má biya i gí, mbe 'visì kòcò ye wálá. Kòcò ye jì yí éno máa,

⁸ <Ye nò ndâ nèté mì lo gí. Ye kpónò da kèjì bà gí gí 'bá mì ye ngàkàà jì wò gí; 'bí 'duù mbe da kperè míti kpokèjì tí nò wálá. Ye nò ni gí máa, wotí mì lo me nji'dí, káa ta ndâ ṅa nìno 'dáa gí, wò kù kpolo tí có mì ye, wò delè jé 'boo rẹ̀ ye lá.

⁹ Te mí gbí muu lo máa, à má gítí ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Gba-vò-i, tí ndâ mbe 'vé̀rẹ̀ tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa ndâ yì lá a ndâ Jùdèyà káa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, ye bà bàkà ndú 'ví ìrì ta muungbó ndú ya gí bà zèè kò lo. Tacó wàa, ndú 'ví ò tí ni éno máa, ye zè wò nìkì ma.

¹⁰ Ye bà kpolo tí lo gbí ña mbugo tí nó kẹ̀jì gí bà tè ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí tacó bá ò muu ndú nó, tacó wò kpolo tí có mì ye ta njembí lo gbaànjé.

¹¹ Ye kẹ̀jì kpónó-kpónó; zèè káa jáá kpokẹ̀jì tí nó kpónó kò lo nò, tacó wàa, à 'ví ko ta mboo nètè mì lo jì wò.

¹² Ye bà bàkà 'duù ònó mbe kpo muu vò i gí nó tí gba-'bá tí 'bá-Mbí̀rì mì Mbí̀rì mì ye ngbé. Ye bà cu rẹ̀ Mbí̀rì mì ye ta rẹ̀ gbata mì Mbí̀rì, tí ngú Jèrùzàlémè tí nó bà gí 'do mì Mbí̀rì á gbí̀rì gí muu to tí nó mí tí 'duù tí nò, ye delè bà cu ngú rẹ̀ ye mí tí 'duù tí nò.

¹³ « 'Duù ònó ta tù bà 'di có kuu tí muu wó nó, si yí 'ví 'di có mì Bèrì náa yí kù 'de jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbí̀rì nò. »

Có jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbí̀rì á gbí to Làwòdésiyà

¹⁴ «Cu wáràgà jì basìlì mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbí̀rì gbí gbata Làwòdésiyà. 'Dè có jì yí, máa, ònó a kòcò ye tí Go-i-tí-nò, tí 'duù tí nó ta có mì wó ká gbaànjé, tí cèè yúcó, tí rẹ̀ngbó ndâ i tí nó náa Mbí̀rì suu ndú 'dáá gí nò, máa,

¹⁵ 'Ye ò ndâ nètè mì lo gí. Cèrẹ̀rẹ̀ nètè tí lo wálá, wò delè me gbà'dá ká lá. Cèrẹ̀rẹ̀ nètè kùtáa má tí lo wálá, wàa wò 'ví dù tí gbà'dá, à nìkì ma.

¹⁶ Káa cèrẹ̀rẹ̀ nètè tí lo wálá, káa wò delè me gbà'dá ká lá. Wò a ña 'duù ònó ta gbí di lo gítí nètè ká máákà'i éno, tacó éno, ye bà mò wò 'do nje nètè mì ye gí.

¹⁷ Tacó wò kù wu gbí tí lo, máa wò a mbe da i, ndâ i mì lo ma, wò 'deke tí lo lá. Káa wò ò ni lá máa, i gbí lo wálá, ta yè ọ̀ lo tí yè, tí mbe sù ọ̀ mbe kù nò ta só kùro Mbí̀rì.

¹⁸ À má éno, ye kù kpo-gbì-tà-tù lo máa, wò sì dâ'bi ònó tí cèè dâ'bi ta bètí gbí wálá nó 'do mì ye, tacó wàa wò 'ví dù tí tí mbe i. Wò delè 'ví sì ó bongo 'do mì ye, tacó bà ngùù ta só lo 'do tí nò, wàa wò 'ví sì yèè 'do mì ye á gítí ọ̀ lo, tacó wò 'ví zeke ta o.

¹⁹ « 'Ye a mbe kù je muu jì ndâ 'duù ònó 'dáá gí náa ye zè ndú nìkì maa nò. À má éno, 'visì muu lo 'do tí ndâ vò i mì lo ta njembí lo gbaànjé.

²⁰ Sè tù lo! Ye kpónó kù ọ̀ tìyò njekẹ̀jì, kù ku njekẹ̀jì. 'Duù ònó mbe 'di kòcò ye, bìndi yí 'ví njaanga njekẹ̀jì jì ye nó, ye bà rì gí tà'i mì wò, bìndi ze bà zò i ta yí.

21 Ye bà je wotí bà ki tí pí jàlambà mì ye ji 'duù ònó mbe kpò muu vò i gí nó, á go ònó náa ye táánò kpò muu vò i gí, káa ze kpónó kú ki tí pí jàlambà mì Bu ye ta yí nò.

22 « <Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, si yí 'ví 'di có tí nó náa Bèrì kú 'dè ji ndâ mbe kú kili ta ɾè mì Bindi-Mbíri nò.>
»

4

Jòvànì 'di kòcò ndâ 'duù kú ùlù Mbíri gbí ɾi

1 Ye mâ gii zeke'o gí yaà, ye gii ò njekeji njaanga tí gbíri, bìndi ye gii 'di kòcò 'duù tí nó náa ye 'di sàà kùro gí nó kú 'dè có ji ye ta gbí kòcò wó go gbí mòngò nó, máa, «Yèè ndi lo gàà gí yaà, wàa ye 'ví túbà ndâ i tí nó kèjì gí bà bàkà tí á bìndi ònó nó ji wò.»

2-3 Ngé bìndi bà 'di kòcò 'duù tí nó, Bèri-mi-Mbíri gii gí gí muu ye, bìndi ye gii ò jàlambà gbíri ta 'duù ta gbíro wó kú tòngbaà go mee'i nó kú ki tí wó pí. Ye gii ò koge ta ndívi wó bèè go 'do kpâ nó jèlè tí wó 'dee jàlambà tí nó gí.

4 Ye gii ò ndâ 'bí jàlambà zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò náa à paka ndú 'dee kpédélé ònó gí, ta ndâ kpo 'duù zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe yuu ndâ nja-njà ó bongo, ta ndâ tàgíyà náa à bàkà 'do tí dâ'bi ta ndi tí muu ndú, kú ki tí ndú pí ndâ jàlambà tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò nò.

5 Ye gii ò mù kú ì 'do tí jàlambà tí nó gbí uù nò, ye delè gii 'di gbí bà bařaka i mì ngbàngbàri 'do kà. Ye gii ò ndâ kùpò vò-nje só ta wu kú zii nje ndú tí ndâ bìndi ndâ bèri mì Mbíri vò-nje só kùro jàlambà tí nó.

6 Bìndi ye gii ò 'bí i go kàpá ta ɾo ngo gbí pù ngbařanga lánjì-lánjì-lánjì kùro jàlambà tí nó.

Ndâ 'bí ɾa i nà'ò go ndâ nó nó, ta ɾo ndú yè kùro ndú ta kapí ndú gí, gii paka 'dee jàlambà tí nó gbí uù nó gí.

7 Kpédélé i gbí òkò tí ndâ i tí nó nà'ò nò go siingii nò, 'bí gii je a kózò tí dì mò'dú, bà ta'ò ònó gii je a gbíro 'duù míti wó, bà nà'ò ònó gii je a kózò tí gààna mbe kú o gbí pípiři.

8 Gbèè i gbí òkò tí ndâ i tí nó nà'ò mbe kú 'vala nò, kú a ndâ mbí vò-nje gbaànjé, ta ndâ nji ɾo wó yè gbí ndâ mbí wó nó 'dáá gí co sè, có tà'i. Nèté mì ndú a bà dù kú ùlù Mbíri too yé, ta ɾi, máa,

«Tó 'duù, Tó 'duù,

Mbe tí ze tí Mbíri mì ze tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí

a Tó 'duù. Yí táánò sàà kuu tí,

yí kpónó kuu tí, yí delè kèjì!»

9 Ta o tí nó náa ndâ i tí nó nà'ò go ndâ nó nó má kú ùlù, ta ba te duù, ta bà 'dè niki maa ji 'duù tí nó mbe kú 'vala ká dúú bà ya tí mbe kú ki tí wó pí jàlambà nó,

¹⁰ ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ô mbe kù ki tí ndú pí ndâ jàlàmbà tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ô mbe jèlè yí 'dee gî nó, kù oloko 'do pí ndâ jàlàmbà mì ndú gí to kùro 'duù tí nó pí jàlàmbà mbe kù 'vala ká dúú bà ya tí nó, kù te duù mí tí wó ta bà jaka ndâ tàgíyà mì ndú 'do tí muu ndú kaa mí kùro wó kù 'deke ta tí ndú ji yí máa,

¹¹ «Ákoo Mbe tí ze tí Mbíri mì ze;

wò 'vii tí 'duù bà ùlù gî,

wò 'vii tí 'duù bà tègàrà wò gî,

wò 'vii tí 'duù bà je gba ji wò gî,

tacó a wò táánò ká suu ndâ i 'dáá gî;

ndâ i 'dáá gî kù dù 'do gbí có mì lo.»

5

Ndâ wáràgà ta 'Viì-rómbo

¹ Ye mâ gii zeke'o, ye gii nò 'dakò tí nó mbe ki tí wó pí jàlàmbà nó zèè wáràgà nàa à cu i co gbí, delè có kapí, nàa à nanaka nje ta sù tí ndâ bàndò vò-nje só mí 'bì wó nìnó tí kù'bì.

² Ye delè gii nò 'bí basìlì ta wotí tí wó kù 'vee 'vé ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «A 'di ká 'vii tí mbe jaka ndâ sù tí nó nàa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gî, wàa yí 'ví 'deke?»

³ Káa gbèè 'bí 'duù mbe 'do gbíri, wàlà mbe 'do muu to tí nó, wàlà mbe 'do tà to tí nó, ta wotí bà njaanga nje wáràgà tí nó tí wó wàa yí 'ví 'deke nò, wàlá.

⁴ Bìndi ye gii wa t̄aro ye ngé ndo gî, tacó gbèè 'duù mbe 'vii tí mbe njaanga nje wáràgà tí nó tí wó wàa yí 'ví 'deke nò wàlá.

⁵ Káa 'bí kpo 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ô nò gii yì ye, máa, «Wa gbí lá. Nò nò; 'bí Siingii mbe 'do kòtí Júdáa, tí 'viì-gù Dàvídè tí gbolò gba mì ndâ Ìzìriyèlì, mbe kpò nje vò i gî nó, bà aaka ndâ sù tí nó nàa à nanaka ta nje wáràgà tí nó tí ndâ bàndò vò-nje só nó wàa yí 'ví 'deke wáràgà tí nó gî.»

⁶ Ye mâ gii zeke'o gbí òkò tí ndâ jàlàmbà ta ndâ nò tí nó nà'ô nó, ta ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ô mbe se jàlàmbà 'dee gî nó, ye gii nò 'Viì-rómbo kù ọ t̄iyò gbí uù goolá à zi yí gî nó ta ndâ 'de vò-nje só, gii je ndâ ọ vò-nje só tí muu wó; ndâ ọ tí nó vò-nje só tí muu wó nò a ndâ bèri tí nó vò-nje só nàa yí tuu ndú cee muu to tí nó 'dáá gî nò.

⁷ 'Viì-rómbo gii ya gí kùro, bìndi yí gii te wáràgà tí nó nàa 'duù tí nó mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nó zèè mí 'bì wó nìnó tí kù'bì nò.

⁸ 'Viì-rómbo mâ gii te wáràgà tí nó gî, ndâ nò tí nó nà'ô ta ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ô mbe se jàlàmbà

'dee gî nó, gii kucuku muungbó ndú 'dáá gî mí to kùro wó, ta ndâ kùndi, ta ndâ ká'i bà gbo ngûwu di náa à me 'do tí dâ'bì, tí ndâ i bà 'deke tí ndâ mbe kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì jì Mbírì, á 'bì ndú,

⁹ kù cè ta ngú cè máa,
«Wò 'vii tí mbe te wáràgà,
wàa wò 'ví aaka ndâ sù 'do nje gî nò gî,
tacò à waa táánò a mbelè lo
tí i bà sù muu ndâ ña ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé
muu to tí nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî jì Mbírì.»

¹⁰ Mbelè lo bàkà ndâ 'duù tí ndâ bòò-gba mì Mbírì gî,
mbelè lo bàkà ndâ 'duù tí ndâ bu-Mbírì mì Mbírì gî,
mbelè lo delè bà bàkà ndâ 'duù tí ndâ gba muu to tí nó
gî.»

¹¹ Káa si ye kù zeke ndâ i tí nò, ye gii ñò ndâ basìlì me mbè go tùmèrè tí jèlè ndâ nò tí nò nà'ò, ta ndâ kpo 'duù tí nò zì'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se jàlàmbà 'dee gbóó gî nò, ye gii 'di kòcò ndâ basìlì tí nò

¹² kù cè cè ta kòcò ndú ngéé jí yaà, máa,
«'Viì-rómbo tí nó náa áá táánò zì yí nó
'vii tí 'duù bà je gba, ta ndâ kpo-kpò i, jì yí gî,
yí 'vii tí 'duù bà je bà 'di gbí-o, ta wotí, jì yí gî,
yí 'vii tí 'duù bà te duù mítí wó gî,
yí 'vii tí 'duù bà ùlù yí gî,
yí 'vii tí 'duù bà tègàrà yí gî.»

¹³ Bìndi ye gii 'di kòcò ndâ i mbe kù 'vala tà ngo 'dáá gî, ta ndâ i mbe kù 'vala gbírì, ta ndâ i mbe kù muu to tí nó 'dáá gî, ta ndâ i mbe kù 'vala tà to 'dáá gî kù 'dè có, máa, «À ùlù 'duù tí nó mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nò, à delè 'ví ùlù 'Viì-rómbo, à te duù mítí ndú, à ùlù ndú á tí ndâ mbe to tí nó á kpòò ya tí !»

¹⁴ Bìndi ndâ nò tí nó nà'ò nó gii 'dè có, máa, «Go-i-tí-nò.» Ndâ kpo 'duù tí nó zì'duù-gbaànjé-nje nà'ò nó gii kucuku muungbó ndú mí to, kù ùlù Mbírì.

6

Ndâ sù bà nanaka ta nje wáràgà

¹ Ye bà-i-nò gii ño 'Viì-rómbo-mi-Mbírì aa kpédélé sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó 'do tí gî. Bìndi 'bí nò gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ nò tí nó nà'ò mbe kù dù á kùro jàlàmbà nó gii tè'è ta gbí kòcò wó kù baraka to go i mi ngbàngbàrì nó, máa, «Gì !»

² Ye mâ gii zeke'o, ye gii ñò 'duù ta ganda 'bì wó pí ó jùwádi yee gî. Áá bà-i-nò gii te tàgíyà-gba mítí muu wó, bìndi yí gii ya tí mbe kpò muu ndâ mbe kpò ndâ ndú.

3 'Vii-rómbo mâ giì ja 'bí sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó tí 'bí bàndò nó gî, ye káká'i giì 'di kòcò 'bí nó gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ nó tí nó nà'ò no kù tè'é, máa, «Gì !»

4 Ye mà giì zeke'o, ye giì nò 'duù pí 'bí jùwádì mbe bi ngbèè éno yee gî. Áá giì je njà sìzò ji yí, bìndi à giì je wotí bà nònòkò muu ndâ 'duù, tacó wàa ndú 'ví ziki tí ndú gbí òkò tí ndú, ji yí.

5 'Vii-rómbo mâ giì aaka bà ta'ò sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gî, ye giì 'di kòcò bà ta'ò nó 'do gbí òkò tí ndâ nó tí nó nà'ò mbe kù rò tíyò kùro jàlàmbà nó kù tè'é ta kòcò wó ngéé gí yaà máa, «Gì !» Ye bà-i-nò ngé giì nò 'duù zèè i bà 'vii i mí 'bí wó pí béé-bèè jùwádì yee gî.

6 Bìndi ye giì 'di i go kòcò 'duù nó kù 'dè có gbí òkò tí ndâ nó tí nó nà'ò nó, máa, «'Vii 'visì 'do tí gémè gbaànjé gí tàkò nèté mì gbèè ri, bìndi wò 'ví 'vii 'visì 'do tí ngaa ta'ò gí tàkò nèté mì gbèè ri, káa wò 'ví gàà tí bàà lá, wo delè 'ví gàà tí nèbìtì lá.»

7 'Vii-rómbo mâ giì aa bà nà'ò sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gî, ye giì 'di kòcò bà nà'ò nó 'do gbí òkò tí ndâ nó tí nó nà'ò mbe kù rò tíyò kùro jàlàmbà nó kù tè'é ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Gì !»

8 Ye mà giì zeke'o, ye giì nò 'bí túmbúzù jùwádì ta rẹ 'duù tí nó mbe kù o yí nó a Ku, ta Gùù mì ndâ ku kù ru ndi wó; bìndi áá giì njèè gbí to tí nó nà'ò, bìndi áá giì je wotí bà ziki ndâ 'duù gbí kacì gbaànjé ji ndú ta sìzò, ta làngàwìrì, ta ndâ tende ña nò'o, ta ndâ gbù kàzà muu to tí nó.

9 'Vii-rómbo mâ giì aa bà vô sù 'do nje wáràgà tí nó gî, ye giì nò ndâ 'duù tí nó náa à ziki ndú tacó bà ma có mì Mbìrì, delè tacó bà zèè có mì Mbìrì ta njembí ndú gbaànjé nó, á bàndò ku-sòrò-Mbìrì á gbìrì.

10 Ndú giì 'deke tí ndú ji Mbìrì ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Ákoo Gbolò Gba, tí Mbe tí ze, tí tó 'duù, delè tí mbe yúcó, wò bà kèèndè có ku ze ta bà waa có mítí ndâ 'duù tí nó muu to tí nó ta o ngàyi?»

11 Bìndi áá giì njèè ndâ nja-njà ó bongo ji ndú, bìndi à giì 'dè có ji ndú máa, ndú dù gàà njí'dí yee tí o tí nó náa à mà ziki sè ndâ 'bí ka ndú mbe nèté, ta ndâ ná'vindí ndú, cee kózò gi.

12 'Vii-rómbo mâ giì aa bà vô-nje gbaànjé sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gî, to tí nó giì ngaka tí, tí cèè vô ña nìnò. Bìndi ọ ọ giì bèè 'díki-'díki, ọ pí giì bi go mbelè.

13 Ndâ yii giì dù kù 'duku gí to 'do tàrì go bà 'dù ndo bàà ta mbiimbí.

14 Tàrì gii paraka tí go wáràgà, ndâ kpo-kpò gú, ta ndâ to mbe le ta gbí u ndâ ngo gii yèè ndi ndú 'do tí ndâ bàndò mì ndú 'dáá gî.

15 Bìndi ye gii ñò ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó, ta ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ kùro gó, ta ndâ mbe ndâ kpo-kpò I, ta ndâ mbe wotí, ndâ i-zógó-zogo, ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ i-zógó-zogo lá nó, 'dáá gî kú nguù tí ndú ta ndi gbí ndâ gùù, delè ta ndi gbí òkò ndâ díí pí ndâ kpo-kpò gú.

16 Ye gii 'di kòcò ndú kú 'dè có ji ndâ kpo-kpò gú, máa «Yo 'va tí yo muu ze, wàa yo 'ví nguù ze 'do tí 'duù tí nó mbe kú ki tí wó pí jàlàmbà nó gî! Yo nguù ze 'do tí kpo-tàkòcò mì 'Viì-rómbo dele gî,

17 tacó ři kpo-tàkòcò mì ndú wúnó co gî. Káa wotí bà řo tiyò kùro ndú tí 'di?»

7

Ndâ Ìzìriyèlì 144,000

1 Bìndi ye gii ñò ndâ basìlì nà'ò: 'bí gbaànjé kú řò tiyò mò gí wàá, 'bí mò gí tàbú, 'bí mò gí ngbóngbó, bìndi 'bí mò gí gbí'dè, kú řò bà pí pípìri 'do tàkò ndâ to tí nó nà'ò nò gí muu to tí nó, tacó wàa, gundìři 'ví pí to tí nó lá, gundìři 'ví pí kàpá lá, à delè 'ví pí ndâ mù lá.

2 Ye mâ gii zeke'o, ye gii ñò 'bí basìlì kú gí 'do mò gí wàá, ta i bà da mbó mí Mbíři tí nó tí wu Mbíři nò 'bì wó, bìndi yí gii tè'é tí ndâ basìlì tí nó nà'ò náa Mbíři je wotí bà voloko gbí ndâ i muu to tí nó, ta ndâ i tà ngo, ji ndú nó ta kòcò wó ngéé gí yaà.

3 Yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo 'ví gàà ndâ i muu to tí nó, ta ndâ i tà ngo, ta ndâ mù lá, yee tí o tí nó náa ze má ka mbó mì Mbíři mì ndoo mì tìro ndâ bòò mì wó gî.»

4 Ye delè gii 'di kòcò wó kú 'deke muu ndâ 'duù tí nó náa à 'ví ka mbó mì Mbíři mí tìro ndú nó; muu ndú 'dáá gî a ndâ 'duù 144,000, 'do gbí òkò tí ña ndâ Ìzìriyèlì muu'bì-nje só 'dáá gî:

5 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ña Júdáà, 12,000,
'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ña Rúbènì, 12,000,
'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ña Gádì, 12,000,

6 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ña Àsèrè, 12,000,
'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ña Nàfitàlì, 12,000,
'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ña Mànásè, 12,000,

7 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ña Simiyónè, 12,000,
'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ña Léví, 12,000,
'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ña Ìsàkàrà, 12,000,

8 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ña Zèbùlúnì, 12,000,

'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ña Jùzépè, 12,000,
'do gbí òkò tí ndâ 'duù gbí ña Bènjàmínò, 12,000.

Ndâ 'duù go tùmèrè

⁹ Ye mâ gii zeke'o káká'i, ye gii ño ndâ 'duù me mbè tí I bà 'déké-'deke lá 'do gbí ña ndâ 'duù muu to tí nó tende-tende 'dáá gí, 'dáá ta ó bongo tí ndú, kú ọ̀rò tíyò jara-jàràà kùro ndâ jàlàmbà ta 'Viì-rómbo, 'dáá ta kpâ-lígi á 'bì ndú,

¹⁰ kú tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà máa, «'Válá a i mì Mbíri mì ndoo á mbe kú ki tí wó pí jàlàmbà nò! 'Válá a i mì 'Viì-rómbo!»

¹¹ Ye bà-i-nò gii ño ndâ basili 'dáá gí kú ọ̀rò tíyò jèlè ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se 'dee jàlàmbà nó, ta ndâ nò tí nó nà'ò mbe kú ọ̀rò á kùro jàlàmbà nó gí. Ndâ basili tí nó 'dáá gí gii kucuku muungbó ndú mí to kùro jàlàmbà, bìndi ndú gii 'buku 'bì ndú mí gbíro ndú kú ùlù Mbíri,

¹² máa, «Go-i-tí-nò! Bà ùlù tí, ta bà tòngbaà, ta bà 'di gbí-o, ta bà 'dè nìkì maa, ta bà te duù mítí, ta wotí, ta dì tí, a ndâ i mì Mbíri mì ndoo á kpòò ya tí! Go-i-tí-nò.»

¹³ Bìndi 'bí kpo 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò nó gii 'vee ye máa, «Ndâ 'duù tí nó mbe yuu cé-ce bongo nó a ndâ 'di? Káa ndú gí 'do kòtí 'di?»

¹⁴ Káa ye gii 'visì có ji kpo 'duù tí nó máa, «Wò ño ndú ni gí, kpo 'duù.»

Káa yí gii 'visì có ji ye máa, «Ndâ 'duù tí nó a ndâ 'duù tí nó mbe 'vala 'do gbí ndâ ña vò i tí nó náa a bàkà ta ndú nò. À ce ndâ bongo mì ndú nò a bà caka ndú ta mbelè 'Viì-rómbo.

¹⁵ Tacó éno, ndú kpónó kuu kùro jàlàmbà, kú ùlù Mbíri too yé, ta ọ̀rì, á tà'i 'bá-Mbíri; káa Mbíri tí nó mbe kú ki tí wó pí jàlàmbà nó bà kpolo tí ndú ta bà dù toko ta ndú.

¹⁶ Go káká'i bà ọ̀rò gbí nji ndú wálá, go ngo káká'i ba dù á tàkòcò ndú wálá, ju ọ̀rì delè káká'i bà doo ndú wálá.

¹⁷ Tacó 'Viì-rómbo, tí mbe kú ọ̀rò tíyò gbú-gbu kùro jàlàmbà, bà dù tí mbe gbà ndú go mbe gbà ndâ bee. Yí delè bà ko ndú ya tí gítí ndâ bàndò tí nó náa ngo mbe kú je 'válá kú 'va 'do tí ndú nò. Mbíri delè bà kaa ngo-ọ̀rò 'do tà ọ̀rò ndú 'dáá gí gí.»

8

Bà vô-nje só sù bà nanaka ta nje wáràgà

¹ 'Viì-rómbo mâ gii aa bà vô-nje só sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gí, o gii ẹ̀re gbíri déé ta làmbu o ndi-ndi éno.

² Ye bà-i-nò giì nò ndâ basìlì vô-nje só náa à kaa ndâ mòngò vô-nje só ji ndú kù rò tíyò kùro Mbìrì.

³ Bìndi 'bí basìlì gbaànjé mbe zèè ká'i bà gbo ngúwu dì, náa à bàkà 'do tí dâ'bì mí 'bì wó, giì co kù rò tíyò rẹgbà ku-sòrò-Mbìrì náa à bàkà 'do tí dâ'bì delè. Bìndi à giì sa dì túkà'i ji yí kù gbo, tacó wàa, ngúwu dì tí nò 'ví nònòkò tí gbí pípìrì ta gbí kòcò bà 'deke tí ndâ 'duù mì Mbìrì 'dáá gí mí kùro jàlàmbà.

⁴ À dú ká a yúcó, gbí kòcò ndâ 'duù mì Mbìrì 'dáá gí náa ndú kù 'deke ta tí ndú ji Mbìrì nò, toko ta ngúwu dì tí nò náa basìlì tí nò gbo mí gbí ku-sòrò-Mbìrì nò, giì ya gí kùro Mbìrì gí.

⁵ Basìlì tí nò giì aa njiìkì wu 'do gbí ku-sòrò-Mbìrì yè ká'i díí gí, yí giì va ta ká'i dì tí nò gí muu to tí nò; 'do bà-i-nò, mù giì dù kù i mélé-mèle, mélé-mèle, ngbàngbàrì kù giì baraka i, wo ndâ i kù giì me tí, bìndi to kù giì ngaka tí.

Ndâ mòngò

⁶ Ye giì nò ndâ basìlì tí nò vô-nje só 'dáá mbe zèè mòngò mí 'bì ndú nó 'viindi tí ndú 'dáá gítí gítí bà o ndâ mòngò mì ndú gí.

⁷ Kpédélé basìlì mâ giì o mòngò mì wó, ndâ nji gụru ta wu, nònòkò ta mbelè, giì 'bità bà nì 'do gbìrì gí to; 'bí kacì to, ta kacì ndâ mù giì doo ságálágáá gí, ta ndâ 've mbìlì mbe kù mí muu to tí nó delè giì doo 'dáá gí.

⁸ 'Bí basìlì mâ giì o mòngò mì wó, 'bí i go gbolò gú nó giì kẹrè 'do gbìrì ta wu kù zì tí 'vìlì-'vìlì, giì 'va tí bùdùù á tà kàpá. Kè'bí ngo gbí pù giì 'vìsì tí tí mbelè,

⁹ ndâ 'bí i mbe kù 'vala tà ngo giì mì gí, ndâ 'bí gbà á ọ ngo giì kì'viki gí.

¹⁰ Bà ta'ò basìlì mâ giì o mòngò mì wó, 'bí gbolò yii ta wu kù zì tí go wu nje kùpò nó giì kẹrè 'do gbìrì 'va tí tà ndâ ngo gbí pù, ta tà ndâ ngo muu ndâ ngo á tí kacì to.

¹¹ Rẹ yii tí nò a Rẹjóló bìndi ndâ ngo gbí kacì to tí nò giì me juù go rẹjóló. Ndâ mbe njù ndâ ngo tí nò me mbè giì mì gí.

¹² Bà nà'ò basìlì mâ giì o mòngò mì wó, 'bí kacì rì, ta 'bí kacì pì giì ba gí, tí ndâ 'bí yii delè giì baraka gí, ngba rì giì dù yee ká tí i go rì-'dè'o, bìndi ngba pì, ta ngba ndâ yii ta bèbìlì giì dù yee ká tí i go o bá co dōngú.

¹³ Ye mâ giì zeke'o, ye giì nò gààna kù o co ngéé gbìrì yaa kà; ye giì 'di kòcò wó kù wa gbí máa, «Vò i, vò i, vò i kẹjì gítí ndâ mbe kù 'vala muu to tí nó ta o bà wa gbí mì ndâ mòngò tí nó náa ndâ basìlì tí nó ta'ò nó kpónó-kpónó kẹjì gí bà o nò.»

9

¹ Bà vô basìlì mà giì o mòngò mì wó, ye giì ò yìí tí nó mbe 'va tí to 'do gbìrì nò, à je i bà njaanga nje guù tí nó ta ndòngbú tà wálá nó jì yí.

² Yí mà giì njaanga nje guù tí nó, ngúwu giì pì 'do gbí gí sè go ngúwu gbolò guù, tí ña ñinó náa ọ ọ giì 'di ta ngúwu gbí pípirì gí.

³ Ye mà giì zeke'o, ye giì ò ndá kòròngbò kú oloko gí to 'do gbí ngúwu tí nó. Sé gbí bà ọ 'duù mì ndá kòròngbò tí nó ká go sé sene.

⁴ Mbíri giì 'dè có jì ndú máa, ndú 'ví zò mbíli lá, ndú 'ví zò ndá kpá-mú lá, ndú delè 'ví zò ñjì mì ndá 'duù lá; ndú 'ví ya ká gítí ndá 'duù tí nó náa à ka mbó mì Mbíri mí tịro ndú lá nò;

⁵ máa ndú 'ví pèembí ndá 'duù ta sé tí ndú go sé sene nò ta pì vô, káa ndú 'ví zi ku lá.

⁶ Ndá 'duù tí nó bà pà ku gbí ndá pì tí nó kèjì vô nò go bà pà mbátáá, wàa yí 'ví mii ndá yì gí, káa ndú bà 'de yí wálá; ndú bà wa bà mii ndú mì ku ta ngo-ọ ndú, káa ku bà ì ngèlè 'do tí ndú gí.

⁷ Ndá kòròngbò tí nó je a kózò tí ndá jùwádì mbe kú ù bà ya gí gbí gó, ta ndá i bà te mítí muu ndá gba náa à bàkà 'do tí dâ'bi tí muu ndú; gbíro ndú giì dù go gbíro ndá 'duù nò;

⁸ se muu ndú go se muu ndá niì, bìndi ñjì tí ndú go ñjì tí ndá siingì,

⁹ kèlè giì dù gbí njembí ndú kpàngbàndàà, go kpá-liì tí nó náa ndá àsikèrì kú yuu mí gbí njembí ndú ta o gó nò, wo gbí mbíri ndí gbí go wo tí ndá jùwádì mbe kú ja ndá àsikèrì ya tí gí bà gó.

¹⁰ Ndá síli ndú go gbò sene; sé gbí bà na 'duù mì ndú tí kú bàkà a pì vô.

¹¹ Gbolò gba mì ndá kòròngbò tí nó a basìlì mbe kú dù gbí guù tí nó ta ndòngbú tà wálá nò. Rè wó ta có mì ndá Jùdèyà a Àbàdónì, à ta có Ìgírìgì a Àpòliyónì, (gbí máa, Mbe voloko gbí i).

¹² Bà kpédélé vò i kpónó cee gí, káa yo dù ká jé, ndá 'bí vò i sósò'ò kèjì.

¹³ Bà vô-nje gbaànjé basìlì mà giì o mòngò mì wó, ye giì 'di kòcò 'duù kú 'dè có 'do gbí ku-sòrò-Mbíri tí nó náa à bàkà 'do tí dâ'bi á kùro Mbíri nó

¹⁴ jì basìlì tí nó máa, «Njaanga wú 'do tí ndá basìlì tí nó nà'ò náa à ẹre ndú mí tàbè'dè gbolò ngo tí nó tí Yùfirètè nó gí.»

15 Bìndi àá gii njaanga ndâ basili tí nò nà'ô náa àá táánò zèè ndú kù ù ta ndoò, ta pì, ta ɾi, ta o tí nó náa Mbíɾi ci nó gí bà ziki ndâ 'duù me mbè muu to tí nó nó gí.

16 Ye gii 'di kòcò 'duù kù 'deke muu ndâ àsikèrì mbe kù nò ta jùwádì yee tí 200,000,000.

17 Ye gii ñò ndâ jùwádì tí nò, ta ndâ àsikèrì tí nò mbe kù o ndú nó go ndâ i gbí ɾii nô. Ndâ àsikèrì tí nò leke mí njembí ndú a ndâ kpâ-lii ta mbó gbí ndú ñónókó-ñònòkò: bà ndâ 'bí to tí ndú bí-bi, bà ndâ 'bí go 'vì mbòlò, bìndi ndâ 'bí go ngbù bàálùwá; muu ndâ jùwádì tí nò go muu ndâ siingii; wu, ta ngûwu, gii je mbúlùwu, kù co 'do gbí nje ndú.

18 Ñinó a wu, gii je ngûwu, gii je mbúlùwu, ndâ i tí nò ta 'ô mbe co 'do gbí nje ndâ jùwádì tí nò nò gii mii ndâ 'duù muu to tí nó tí vò.

19 Tacó wotí mii ndâ jùwádì a i gbí nje ndú, ta síli ndú; ndâ síli ndú go ndâ kpoo ta muu ká nje ndú, náa ndú kù bàkà ta sé'i mítí ndâ 'duù.

20 Sè ndâ 'duù tí nó muu to tí nó, náa ndâ i tí nò ta'ô nò ziki ndú lá nó a ndâ 'duù ñinó mbe dù zùkùù gítí có bà ùlù ndâ vo-vò bààcì, ta ndâ sú mbíɾi mii ndú náa ndú bàkà ta 'bì ndú 'do tí ndâ i go dâ'bì, ta ngbàrà, ta yú lii, ta díí, ta mù, mbe zeke'o lá, mbe 'di có lá, delè mbe nò nó lá nó, lá.

21 Ndú dù zùkùù gítí có bà zi ku mii ndú, ta có bà bàkà ndâ i-yeè mii ndú, ta bà bàkà bangbaya mii ndú, ta bà ngbà i mii ndú, lá.

10

'Bí basili ta làmbu wáràgà á 'bì wó

1 Ye bà-i-nò gii ñò 'bí basili ta di ká gbí wó náa kùlù mù yiiga yí gí kù gí 'do gbíɾi, ta 'bí i kù tòngbaà tí muu wó zìnì-zìnì-zìnì go ndíví koge, gbíɾo wó kù tòngbaà go ɾi, ndâ kò wó bi go wu.

2 Yí zèè mí 'bì wó a làmbu wáràgà náa à njaanga gí. Yí gii 'dò kò wó ñinó gbí kù'bì nó mí tà ngo, bìndi yí gii 'dò ñinó gbí gálì nó mí tí gú.

3 Yí mâ gii tò kù ta gbí kòcò wó go gbí bà ɾengà mii siingii nó, ndâ ngbàngbàɾi tí nó vô-nje só nó gii 'dè kòcò gí tàkò kù mii wó nò.

4 Ye mâ gii bàkà có bà cu kòcò ndâ ngbàngbàɾi tí nò mii gbí wáràgà, ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có jì ye 'do gbíɾi, maa, «Kpolo tí có tí nò náa ndâ ngbàngbàɾi tí nò vô-nje só 'dè nò tí có kóó mí gbí njembí lo. Cu mí gbí wáràgà lá.»

5 Ye mâ gii zeke'o bìndi bà 'di kòcò 'duù tí nò, ye gii ñò basili tí nó mbe ɾò tíyò ta kò wó ñinó gbí kù'bì tà ngo nó, ta ñinó gbí gálì tí gú nó tù 'bì wó kù'bì gí yaà,

⁶ kû see ta tí wó jì Mbírì mbe suu gbírì, ta to, ta ndâ kpo-kpò ngo, ta ndâ i 'dáá gî, máa, «O kpónó cee gî!

⁷ Káa ta o tí nó náa bà vò-nje só basìlì bà o mòngò mì wó nó bà dù a o bà gî Mbírì gí bà bàkà go có kóó mì wó náa yí táánò 'dè jì ndâ bòò mì wó, tí ndâ mbe 'dòkò có mì wó tí Mbírì nò.»

⁸ Bìndi ye gii 'di kòcò 'duù tí nó mbe 'dè có jì ye 'do gbírì nó kû 'dè có jì ye káká'i máa, «Ya gí bà je wáràgà tí nò náa basìlì tí nò mbe 'dò 'bí kò wó mì tà ngo, bìndi 'bí mí tí gú nó, i gbí mí 'bì wó nò.»

⁹ Ye mà gii 'di có tí nò, ye gii ya gí mì basìlì tí nò, bìndi ye gii 'dè có jì yí máa yí je wáràgà tí nò jì ye. Káa yí gii 'visì có jì ye máa, «Je , wàa wò 'ví zò ; àá bà me líkí gbí nje lo go lí, káa àá bà me juù gbí yì lo.»

¹⁰ Ye bà-i-nò gii je wáràgà tí nò 'do 'bì basìlì tí nò, ye mà gii zò , à gii me líkí gbí nje ye go lí, káa ye mà gii mīrì , à gii me juù gbí yì ye.

¹¹ Bìndi à gii 'dè có jì ye máa, «Wò 'ví ma có mì Mbírì káká'i gítí ndâ 'duù me mbè, ta ndâ ña ndâ 'duù me mbè, ta ndâ ña ndâ nje có, ta ndâ kpo-kpò gba muu to tí nò.»

11

Ndâ mbe 'dè yúco sósò'ò

¹ À gii ki mbílì mí 'bì ye, bìndi à gii tuu ta ye, máa, «Ya gí bà 'vii ta 'bá-Mbírì, ta gbí ku-sòrò-Mbírì, gii je ndâ 'duù tí nó mbe kû 'deke tí ndú jì Mbírì tà'i 'bá-Mbírì kà nó.

² Káa wò 'ví 'vii rùkàtì sè lá, tacó à si jì ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nó tí ñindi ndú gî, tacó ndú bà dù kû da nó gbí gbata mì Mbírì ta pì zì 'duù-só-nje só.

³ Káa ye kèjì gí bà je wotí jì ndâ mbe 'dè yúco mì ye sósò'ò nó, wàa ndú 'ví yuu zì bòngò bà gee ku, kû ma ta có jì ndú ta ndâ sili gbí ndâ pì tí nò.»

⁴ Ndâ mbe 'dè yúco tí nó sósò'ò nò a ndâ mû-mbâ tí nó sósò'ò, ta ndâ kùpò tí nó sósò'ò ta wu kû zì á nje ndú mbe kû rò tíyò kùro Mbe to tí nó nò.

⁵ À gbí nje ndú a wu mbe mii ndâ ku'di tí ndâ mbe kû pèè ta bà bàkà vò i ta ndú, 'duù má bàkà vò i ta ndú, 'duù tí nó a kánjì ku.

⁶ À tí ndú a wotí bà rò bà nì mù ta o tí nó náa ndú má kû ma có mì Mbírì nò, à delè tí ndú a wotí bà 'visì ngo tí mbelè, ta wotí bà te ndâ vo-vò tende ña ñjì nò'o mítí ndâ 'duù muu to tí nó ta o tí nó náa à má nìkì tí ndú gî.

⁷ Ndâ mbe 'dè yúco tí nó sósò'ò nò má cee ta nètè bà ma có mì ndú gî, kàzà tí nó mbe kû 'vala gbí gùù tí nó ta ndòngbú

tà wálá nó bà lu ta gó gítí ndú, yí bà kpònje ndú gí, yí bà ziki ndú,

⁸ bìn̄di yí bà si ku ndú mítí kpokèjì gbí gbata tí nó náa àá táánò gbì Mbe tí ndú mítí njèèkpè mû gbí, náa ndâ mbe kû 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri kû nì mítí ta ndâ 'bí o a Sòdómà, ta ndâ 'bí o a Màsìrì n̄.

⁹ Ndâ tende ña ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí bà biya ku ndú mí sè, ndú bà dù kû zeke ku ndú ta sili ta'ò kû ya gí gbí bà nà'ò sili.

¹⁰ Tàkòcò ndâ 'duù muu to tí nó bà peteke gítí có bà cì ndâ mbe ma có mì Mbìrì sósò'ò nò ta ña wálá. Ndâ 'duù bà wunda ndâ i-nambeè gbí òkò tí ndú ta líkí có bà cì ndú nò, tacó ndú táánò a sògo gbímbí ndâ 'duù muu to tí n̄.

¹¹ Káa bìn̄di ndâ sili tí nò ta'ò mbe kû ya gí gbí bà nà'ò sili nò, Mbìrì gii je woò ji ndú, bìn̄di ndú só gii a gí yaà kû nò nó. Gúku gii bàkà ndâ mbe ñò ndú ngé ndii gí.

¹² Ndú gii 'di kòcò 'duù kû tè'é tí ndú ta kòcò wó ngéé gí yaà 'do gbìrì, máa, «Yo gí gí kàá!» Ndú bà-i-nò gii njè nó gbí n̄jì ɾo ndâ ku'dì tí ndú kû ya gí gbìrì co gbí kùlù mù.

¹³ Ta o tí nò náa ndâ mbe ma có mì Mbìrì sósò'ò nò kû ya gí gbìrì nò, to gii ngaka tí, tí vò ña ñinó náa ndâ 'bá gii ki'viki me mbè gbí gbata mì Mbìrì. Bà ngaka tí mì to nò gii mii ndâ 'duù 7,000. Gúku gii bàkà sè ndâ wu 'duù gbí gbata 'dáá gí ngé ndii gí, bìn̄di ndú gii ùlù Mbìrì á gbìrì.

¹⁴ Bà só vò i kpónó ndii gí, káa bà ta'ò vò i kpónó-kpónó kèjì.

Bà vô-nje só mòngò

¹⁵ Bà vô-nje só basilì tí ndòngbú mâ gii o mòngò mì wó, ye gii 'di kòcò ndâ 'duù kû 'dè có ta kòcò ndú ngéé gí yaà gbìrì, máa, «Gba tí to tí nó kpónó a ndâ Mbe tí ndoo tí Mbìrì ta Bìn̄di wó tí Mbìrì; yí tí Mbìrì bà dù tí gba ká kpòò ya tí .»

¹⁶ Bìn̄di ye gii ñò ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se ta jàlàmbà 'dee Mbìrì gí nó kucuku muungbó ndú 'dáá mí to kùro Mbìrì kû ùlù yí,

¹⁷ máa,
«Ze 'dè nìkì ma ji wò Mbe tí ze Mbìrì,
tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí;
wò táánò sàà kuu tí,
wò delè kpónó kuu tí,
tacó wò kpónó le bèrè mì lo gí,
wò 'bità bà dù tí gba gí.

¹⁸ Ndâ 'duù muu to tí nó táánò kû ba ta bà mbè wò gí,
káa ɾi kpo-tàkòcò mì lo kpónó co gí,
ɾi bà waa ngbàngà mì ndâ ku;

ta ɾi bà ko mboo nèté mì ndâ mbe ma có mì lo,

ta ndâ tó 'duù mì lo,
 ta ndâ mbe tègàrà rè lo,
 ndâ kpo 'duù ta ndâ 'viì;

ta ɾi bà mì ndâ mbe mì ndâ 'duù muu to tí nó co gî.»

¹⁹ Ye mâ giì zeke'o gí yaà, ye giì nò njekèjì 'bá-Mbíri á gbíri ngàà; ye delè giì nò gbuúkuɾu tí nó náa, ndâ díí tí nó náa à cu có gítí bà toko nambeè mì Mbíri ta ndâ 'duù mítí ndú kú dù gbí nó kuu tà'i yaà kà; mù giì dù kú ì mélé-mèlè, ngbàngbàri kú giì baraka i, to kú giì ngaka tí, bìndi nji gɾu kú giì di gí to 'do tàri.

12

Ndâ 'bí niì ta 'bí ña gbù kàzà

¹ 'Bí gbolò i-seɾè náa ye giì nò mbe co mí gbíri a 'bí niì mbe gala ɾi tí bongo mítí wó, ta tàgíyà-gba náa à bàkà 'do tí ndâ yii muu'bi-nje só tí muu wó; yí giì 'dò ndâ kò wó mí pí pì,

² kú mèlè-mèlè ta gó-káyì.

³ 'Bí gbolò i-seɾè káká'i náa ye giì nò mbe co mì gbíri a 'bí ña bí-bi gbù kàzà mbe je kózò tí kàzàngo, ta ndâ muu wó vô-nje só ta ndâ 'de wó muu'bi, ta ndâ tàgíyà-gba vô-nje só tí ndâ muu wó.

⁴ Gbù kàzà tí nò giì mèrèkè ndâ yii ta sílì wó 'do gbíri gí to cúú-cu-cù. Bìndi yí giì ɾò tìyò kùɾo niì tí nó náa 'viì kú mì tí wó nò, tacó wàa à káa póó bà tè 'viì tí nó, yí 'ví zò yí ngé gî.

⁵ Niì tí nó giì jò a 'viì-'dakò náa yí bà dù tí mbe zogo ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí ta wotí. Káa à káa póó bà tè 'viì tí nó, àà giì ɾa yí 'do tí nawu wó ya tí ji Mbíri pí jàlàmbà mì wó gî.

⁶ Niì tí nó bà-i-nò giì fa ta ngèlè bìndi bà tè 'viì 'do tí wó ya gí gbí kángáá nga ngoò, gí bà dù tí bàndò náa Mbíri 'viindi sàa tacó wàa à 'ví kpolo tí wó mítí ta sili 1,260 gî.

⁷ Ye mâ giì zeke'o, ye giì nò gó tanga gbí òkò tí ndâ basìlì mì Mikélè tí kùɾo ndâ basìlì mì Mbíri, ta ndâ basìlì mì gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó gî.

⁸ Káa gó mâ giì kpò ndâ gbù kàzà tí nó ta ndâ basìlì mì wó gbíri gí, bàndò bà dù ndú gbíri káká'i giì dù lá.

⁹ Bìndi à giì 'va gbù kàzà tí nó, tí ká gùlù kpoo tí nó, Vò-'duù-tí-nò delè tí Mbe-wàtà, mbe kú eendi ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí nó 'do gbíri gí to. À mâ giì 'va yí 'do gbíri gí to gí, à giì 'vaka ndâ basìlì mì wó 'dáá gí gí tàkò wó.

¹⁰ Bìndi ye giì 'di kòcò 'duù kú 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà gbíri, máa, «Ndâ 'válá, ta wotí, ta bà zèè to mì Mbíri mì ndoo, ta wotí bà zogo to mì Bìndi Mbíri kpónó gí gí, tacó

à 'va mbe kù kpì ngbàngà tí ndâ ná'vindí ndoo, co gbí ɾi, co gbí bèbilì waa lá, kùro Mbíɾì mí ndoo nó, mí to gí.

¹¹ Ndâ ná'vindí ndoo co gbí nò Mbe-wàtà ta wotí mì mbelè 'Vii-rómbo, delè 'do gbí bà ma yúco, ta bà ùnje mì ndú gítí ku.

¹² Ákoo gbíɾì, ta yo tí ndâ mbe kù 'vala gbíɾì, yo dù ta tàkòcò yo pètékè'i! Ákoo ndâ to ta ngo, vò i 'de yo nìndi yo gí, tacó Vò-'duù-tí-nò gí gítí yo ta kpo-tàkòcò gí, tacó yí nò ni gí máa, sè o mì yí me njí'dí gí.»

¹³ Gbù kàzà tí nò mbe je kózò tí kàzàngo nò mà gii nò ni gí máa à 'va yí 'do gbíɾì gí to gí, yí gii 'bità bà pà ba tí nawu 'vii-'dakò tí nó mbe fa ngèlè 'do tí wó ya gí gbí kángáá nga ngoò táánò nò.

¹⁴ Káa Mbíɾì gii wu ndâ kpo mbí sósò'ò go mbí gàànà nó ji nìi tí nò, bìndi yí gii o 'do tí gùlù kpoo tí nò ya gí bàndò bà dù yí gbí kángáá nga ngoò wàa à 'ví kù kpolo tí wó ta ndò ta'ò ta pì vò-nje gbaànjé pí, too o tí nò.

¹⁵ Káa gùlù kpoo tí nò gii ga ngo me gbolò go ngo gbí pù nó kù ì ngèlè gí tàkò nìi tí nò, wàa ngo tí nò 'ví te nìi tí nò gí.

¹⁶ Káa to gii koni nìi tí nò, ta bà njù ngo tí nò náa gbù kàzà tí nò ga nò 'dáá gí.

¹⁷ Tàkòcò gbù kàzà tí nò bà-i-nò gii kpolo gítí nìi tí nò, bìndi yí gii tè sè ndâ 'bí 'vii mì nìi tí nò nìnó mbe kù 'di có mì Mbíɾì, mbe kù 'de yúco gítí Jézù nó, ta gó.

¹⁸ Bìndi yí gii rò tíyò pí nìi ngoò tì kàpá.

13

Ndâ kàzà tí nó sósò'ò nò

¹ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò 'bí kàzà kù co 'do tà ngo ta ndâ muu wó vò-nje só, ta ndâ 'de wó muu'bi, ta ndâ tagíyà nje ndâ 'de wó, ta ndâ vò ɾè náa à cu gítí Mbíɾì mítí ndâ muu wó.

² Kàzà tí nò náa ye nò yí nò je a kózò tí mórò. Ndâ kpázà wó gii me kpo-kpò go kpázà belá, bìndi nje wó go nje mbíngà. Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó bà-i-nò gii le bèrè-gba mì wó ji kàzà tí nò mbe co 'do tà ngo nò; yí gii ki yí mí pí jàlambà mì wó, bìndi yí gii je wotí bà dù tí gba ji yí me gbolò.

³ Ye mà gí zeke'o, ye gii nò 'bí ɲa gbolò 'bèè kà tí 'bí muu kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo ta ndâ muu wó vò-nje só nò, bìndi ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí gii kaa kù ɾu ndi kàzà tí nò ta nje ndú 'dèè gí.

⁴ Ndâ 'duù gii ùlù gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó tacó yí je gba ji kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó gí, bìndi

ndú giì ùlù kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó máa, «A 'di ká bà 'vii tí wó ta yí! A 'di ká bà 'de wotí gítí bà tè yí ta gó!»

5 Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó giì je wotí bà 'dè ndâ zu có gítí Mbířì ji kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nô, yí delè giì je wotí bà dù tí gba ta pì zi 'duù-só-nje só ji yí.

6 Kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó bà-i-nò giì dù kù 'dè ndâ zu có gítí Mbířì, ta bàndò bà dù yí, ta ndâ mbe kù 'vala bàndò bà dù yí.

7 Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó giì ùnje bà tè ndâ 'duù mì Mbířì ta gó, ta wotí bà tořo nje ndú ta to gbí gó, ji kàzà tí nó mbe co 'do tà nô. Yí delè giì bàkà yí tí gba mì ña ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé muu to tí nó 'dáá gí.

8 Bìndi ndâ 'duù ñinó muu to tí nó 'dáá gí, náa áá táánò cu řè ndú kùro bà suu to tí nó mí gbí wáràgà 'válá mì 'Viì-rómbo kùro bà zi yí, lá nó, bà ùlù gbù kàzà tí nó.

9 Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví 'di có tí nó, máa,

10 «Á má bà zèè 'duù tí zà-za gó, yí 'ví ya tí zà-za gó, 'duù má kù zi ku ta sìzò, à 'ví zì yí ta sìzò» nô.

Ñìnò a có ji ndâ 'duù mì Mbířì mbe kù zèè njembí ndú, delè mbe kù tee njembí ndú mítí Mbířì ká nó.

11 Ye mâ giì zeke'o, ye giì ñò 'bí kàzà kù co gí sè 'do ta to, ta ndâ 'de tí muu wó sósò'ò go ndâ 'de 'viì-rómbo, káa yí kù wa gbí go i mì gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó.

12 Kàzà tí nó mbe co gí sè 'do tà to nó giì je wotí 'do mì kpédélé kàzà tí nó, kù bàkà ta gba cee to 'dáá gí, kù yòngò ta ndâ i mbe kù 'vala muu to tí nó, ta ndâ 'duù, kù ùlù kpédélé kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nô.

13 Yí giì dù kù bàkà a ndú tí ndâ kpo-kpò i-serè ta řè mì kpédélé kàzà tí nó, à kpétí ká a bà tè'é tí wu 'do gbířì gí to, yí kù bàkà mí kùro ndâ 'duù.

14 Yí giì dù kù bàkà ndâ serè ta wotí bà bàkà ndâ serè tí nó náa à je ji yí nó, kù ee ta ndi ndâ 'duù cee to 'dáá gí mì kùro kpédélé kàzà tí nó. Yí delè kù 'dè có ji ndâ 'duù máa, ndú bàkà 'bí i mbe je cè kózò tí kàzà tí nó náa áá táánò da yí ta njà sìzò tí muu wó káa yí cì lá nó, wàa ndú 'ví ùlù .

15 Áá táánò je ji yí a wotí bà òlò woò 'válá mí gbí i tí nó mbe je cè kózò tí kàzà tí nó, ta wotí bà bàkà i tí nó 'ví 'dè có. Bìndi i tí nó giì 'dè có ji ndâ 'duù máa, 'duù ñinó mbe biya bà ùlù yì gí nó, à 'ví waa tàkòcò wó gí.

16 Yí delè giì 'dè có ji ndâ 'duù 'dáá gí: ndâ 'viì ta ndâ kpo 'duù, ndâ mbe i, ta ndâ mbe yê, ndâ i-zógó-zogo ta ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ i-zógó-zogo lá nó máa, ndâ 'duù 'dáá gí ka mbó mì yì mítí kù'bi mì ndú, káa ndú má ka mítí kù'bi mì ndú lá, ndú 'ví ka mí tìřo ndú,

¹⁷ tacó wàa, ndú 'ví mà ta ndâ 'vèlè mì ndú, ndú delè 'ví sì ta i 'do mì ndâ 'bí 'duù; gbí có tí nò éno máa, 'duù ònínó ta mbó mì kàzà tí nò tí wó wálá nó mà 'vèlè lá, yí delè sì i á 'do mì ndâ 'bí 'duù lá. Mbó tí nò a rẹ kàzà tí nò, à delè a mbó mì wó, náa à kù ò yí ni tí .

¹⁸ Ònínó a nèté mì ndâ mbe 'di gbí-o; 'duù ònínó ta muu kuu tí wó nó bà 'di gbí mbó mì kàzà tí nò gí, tacó mbó tí nò a rẹ 'duù. Mbó tí nò a 666.

14

'Viì-rómbo ta ndâ 'duù mì wó

¹ Ye mà gii zeke'o, ye gii ò 'Viì-rómbo kù rọ tíyò pí gú Ziyóni ta ndâ 'duù tí nó 144,000 náa à cu rẹ ndú ta Bu wó mì tíro ndú nò.

² Ye bà-i-nò gii 'di kòcò 'duù go wo ngo tí cùu-cùu nó kù rẹngà go bà baraka i mì ngbàngbàrì nó gí gbírì. Gbí kòcò i tí nó gii jìgì'dì tí gbí tù ye go gbí ndâ kùndi nò.

³ Ndâ 'duù tí nó 144,000 rọ tíyò tù gbíro ndú gítí jàlàmbà mì Mbírì, ta ndâ nò tí nó nà'ò, ta ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbàànjé-nje nà'ò nó kù cè 'bí ò cè náa à ká a ndú tí ndâ 'duù tí nó 144,000 náa Jézù 'vala ndú 'do muu to tí nó gí nó ká ni bà cè .

⁴ Ndâ 'duù tí nó 144,000 nò a ndâ 'duù tí nó táánò mbe gbètèkè tí ndú ta ndâ ni muu to tí nó lá, tí ndâ ngbutu 'duù mbe ru ndi 'Viì-rómbo cee tí ndâ bàndò 'dáá gí nò. 'Viì-rómbo táánò ruka ndâ 'duù tí nó 144,000 nò 'do gbí òkò tí sè ndâ 'duù muu to tí nó, tacó wàa ndú 'ví dù go ndâ ngú i gbí njí nó tacó bà ci ji ndâ yì tí 'Viì-rómbo ta Mbírì.

⁵ 'Bí 'duù jé mbe 'di 'vèrè gbí nje ndâ 'duù tí nó wálá, tacó vò i mì ndú gbàànjé wálá.

Ndâ basìlì tí nó ta'ò nò

⁶ Ye mà gii zeke'o, ye gii ò 'bí basìlì kù ba gbí pípiri ngéé yaà kà, kù ma banga ngú có ònínó mbe cee lá nó ji ndâ ò ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, gbí ndâ ò ndâ nje có muu to tí nó 'dáá gí, ta kòcò wó ngéé gí yaà,

⁷ máa, «Yo tẹgàrà Mbírì, yo ùlù yí tí gba, tacó o bà waa có gí gí, yo ùlù yí tí mbe suu rì ta to, ta ndâ kàpá, ta ndâ muu ndâ ngo.»

⁸ Ye mà gii zeke'o, ye gii ò 'bí basìlì 'vanda gí tàkò ònínó mbe kù ma banga ngú có nò, ye gii 'di kòcò wó kù 'dè có, máa, «À 'bu gí! Gbolò gbata tí nó tí Bàbìlóniyà, náa bà sì ta ndâ vò ni kà kù sa ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí go bà sa 'duù mì gó pe nó, 'bu gí!»

⁹ Ye mà gii zeke ndi o, ye gii ò bà ta'ò basìlì gí tàkò ndâ ònínó náa ye ò ndú sósò'ò nò, bìndi ye gii 'di kòcò wó kù

'dè có ngéé gí yaà, máa, «Ndâ 'duù tí nó 'dáá gî mbe kû ùlù kàzà tí nó mbe gî 'do tà ngo, delè mbe kû ùlù cè kózò tí wó, ta mbó mì wó tịro ndú, delè ta ndâ 'duù ñinó ta mbó mì wó tí 'bì ndú nó,

¹⁰ Bà 'dì kpàtà kpo-tàkòcò mì Mbìrì! Mbìrì bà bàkà gbolò sé'i mítí ndú ta bà doo ndú ta wu kù kirì ñònòkò ta kpò-kpò-tè-lii mí kùro ndâ basìli ta ndâ 'Vii-rómbo.

¹¹ Ngúwu wu bà bàkà sé'i mítí ndú nó bà te gí yaà ká dúú bà ya tí. Ndòngbú bà kònò sé'i mì ndâ 'duù tí nó mbe kû ùlù kàzà tí nó, delè mbe kû ùlù cè kózò tí wó, ta mbó mì wó tí dii ndú nó bà dù wálá.»

¹² Ñinó a o bà zèè njembí ndâ 'duù mì Mbìrì mbe kû kpolo tí ndâ có mì Mbìrì, delè mbe kû tee njembí ndú mítí Jézù.

¹³ Bìndi ye gii 'di kòcò 'duù kû 'dè có gbìrì, máa, «Cu kòcò ye nó mí to: Ndâ mbe cì ta rẹ mì Mbe tí ndoo, 'do tí kpónó kû ya gí kùro, a ndâ mbe tó pá. Kòcò Bèrì máa, «Pá ndú ñikè ngé ndii gí.» Ndú kpónó tèwo ndú 'do tí bà ka wu'o gí, tacó mboo tàkò ndâ tó nèté mì ndú ko tàkò ndú gí.»

Bà kili ndâ i á 'do gbí ndâ ñjì muu to tí nó

¹⁴ Ye mâ gii zeke'o gí yaà, ye gii ñò cé-ce kùlù mù, bìndi ye gii ñò 'bí 'duù jé go 'Vii-mì-'Dakò nô, kû ki tí wó to ta tàgíyà-gba náa à bàkà 'do tí dâ'bì tí muu wó, bìndi yí gii zèè zí sizo mí 'bì wó gbí cé-ce kùlù mù tí nó.

¹⁵ Ye bà-i-nò gii ñò 'bí basìli co 'do tà'i 'bá-Mbìrì kû 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà jì 'duù tí nó mbe kû ki tí wó pí cé-ce kùlù mù nó, máa, «O bà kili ndâ i 'do gbí ñjì kpónó gí gí; ya ta sizo mì lo nó gí bà kili ndâ i 'do gbí ñjì, tacó ndâ i gbí ndâ ñjì muu to tí nó yù cee gí.»

¹⁶ Tacó éno, 'duù tí nó mbe kû ki tí wó pí cé-ce kùlù mù nó gii kili ndâ i 'do gbí ndâ ñjì muu to tí nó 'dáá gí ta sizo mì wó.

¹⁷ Ye mâ gii zeke'o bìndi ñinò, ye gii ñò 'bí basìli káká'i co 'do tà'i 'bá-Mbìrì á gbìrì ta zí sizo 'bì wó.

¹⁸ Bìndi ye gii ñò basìli tí nó ta wotí bà mù ndâ i muu to tí nó ta wu tí wó nó co 'do bàndò ku-sòrò-Mbìrì, kû 'dè có jì ñinó ta zí sizo 'bì wó nó, máa, «Ya ta sizo mì lo nó gí bà waaka ndâ rí nèbítì tí nó mbe rí jù'bù-jù'bù, jù'bù-jù'bù, muu to nó gí, tacó ndâ rí nèbítì muu to yù 'dáá gí gí.»

¹⁹ Basìli tí nó bà-i-nò gii co gí to, bìndi yí gii waaka ndâ yú nèbítì muu to tí nó go có mì ka wó nó 'dáá gí, bìndi yí gii kaa ndú 'dáá gí mí gbí gbolò guù bà pee nèbítì kpo-tàkòcò mì Mbìrì náa à duu mí sè 'do gbí gbata.

²⁰ À mâ gii 'dò ndâ yú nèbítì tí nó, mbelè gii ba pàrú go pù ngo nó ta yendi di dè lá; náa à kpétí káa 'bí ña nó mbe me gbolò go ájì nó má kû di gí tito, à wà yí ngéé tàkòcò wó.

15

Ndâ basìlì ta ndâ kpo-tàkòcò mì Mbírì 'bí ndú

¹ Ye mâ giì zeke'o gí yaà, ye giì òò ndâ 'bí ña i seṛè gbírì náa nje ye giì 'dèè gítí ndú gí: Ndâ basìlì vô-nje só, náa Mbírì tuu ndú ta ndâ ña i vô-nje só mbe pèè mbí ndâ 'duù gítí ndâ 'duù muu to tí nó, tí ndòngbú kpo-tàkòcò mì wó tí Mbírì.

² Ye giì òò 'bí i go kàpá ta ɾo ngo gbí pù ònòkò ta wu ngbàrángà'i nò. Ye delè giì òò ndâ 'duù tí nó mbe kpò nje vò kàzà tí nó gí, mbe ùlù cè kózò tí wó lá, delè mbe si mbó ɾè wó tí có lá nó, kù ɾò tíyò seè kàpá tí nó ta ndâ kùndi náa Mbírì je jì ndú 'bì ndú;

³ náa ndú kù gbì ta cè kù be ta ɾè Mòze tí bòò mì Mbírì, delè kù be ta ɾè 'Viì-rómbo, máa,
«Ndâ i mì lo náa wò bàkà ndú a ndâ kpo-kpò i, ta banga tí ndú,

Mbe tí ze tí Mbírì tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí!

Wò a 'duù jáá, ta ndâ có mì lo a ndâ yúco!

Wò a gbolò gba mì ndâ 'duù muu to tí nó!

⁴ ɾè mbe te duù mítí lo lá a 'di, Mbe tí ze?

ɾe mbe tègàrà ɾè lo lá a 'di?

Tacó à káa wò gbaànjé ká mò tí lo 'do gbí ndâ vò i gí.

Ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí kejì gí bà ùlù wò,

tacó wò túbà bà waa có mì lo gí sè gí.»

⁵ Ye mâ giì zeke'o bìndi bà òò ndâ basìlì tí nó mbe kù cè cè nò, ye giì òò njekèjì 'bá-Mbírì á gbírì ngàà. Ye mâ giì zeke'o ngéé gí bàndò bà dù Mbírì tà'i kà,

⁶ ye giì òò ndâ basìlì tí nó vô-nje só náa Mbírì tuu ndú ta ndâ ñjì nò'o vô-nje só nó kù co gí sè 'do tà'i 'bá-Mbírì. Ndú yuu mítí ndú a cèè ndâ cé-ce bongo mbe kù tòngbaà, bìndi ndú giì eṛe dâ'bi mí gbímbí ndú.

⁷ Bìndi ye giì òò 'bí nó gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ nò tí nó nà'ò mbe kù dù á ɾègbà jàlàmbà mì Mbírì nó, kù njèè ndâ 'visì vô-nje só náa à bàkà ndú 'do tí dâ'bi, yeke ta kpo-tàkòcò mì Mbírì tí nó mbe kù 'vala ká dúú bà ya tí nó, jì ndâ basìlì tí nó vô-nje só nò.

⁸ Ngúwu ngba Mbírì ta ngúwu wotí tí wó giì yè tà'i 'bá-Mbírì tí ña ñinó náa wotí bà ɾì gí tà'i giì dù tí 'bí 'duù gbaànjé wálá, yee tí o tí nó náa ndòngbú basìlì yee ñjì nò'o 'do gbí 'visì mì wó gí to gí.

16

Ndâ 'visì kpo-tàkòcò mì Mbírì

¹ Ye bà-i-nò giì 'di kòcò 'duù kù 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà 'do tà 'bá-Mbírì jì ndâ basìlì tí nó vô-nje só mbe zèè

ndâ 'visî ndâ nji kpo-tàkòcò mì Mbírì mí 'bì ndú nó máa, «Yo ya gí bà va ndâ nji kpo-tàkòcò mì Mbírì nò mí muu to.»

² Ye mâ gii zeke'o bìndi bà 'di kòcò 'duù tí nò, ye gii ò 'bí basili gbaànjé va nji kpo-tàkòcò mì Mbírì 'do gbí 'visì mì wó gí muu to. Ndâ nji kpo-tàkòcò mì Mbírì náa basili tí nò va 'do gbírì gí muu to tí nó nò gii daaka ndâ vo-vò kà ta sé gbí ndú ngé ndii gí ta ndi tí ndâ 'duù tí nó mbe ka mbó mì kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó mítí ndú, delè mbe kù ùlù cè kózò tí wó nò.

³ Bà só basili mâ gii va ndâ nji kpo-tàkòcò mì Mbírì 'do gbí 'visì mì wó gí tà kápá, ɾo ngo gbí pù gii 'visì tí tí mbelè go mbelè ku 'duù nò, bìndi ndâ i mbe kù 'vala tà kápá tí nò gii mì léé gí.

⁴ Bà ta'ô basili mâ gii va ndâ nji kpo-tàkòcò mì Mbírì 'do gbí 'visì mì wó mí tà ndâ ngo gbí pù, delè mí tà ngo tí ndâ to tí nó náa ngo kù 'va tí ndú nó, ndâ ngo tí nò 'dáá gí gii 'visì tí tí mbelè.

⁵ Bìndi ye gii 'di kòcò basili tí nò kù 'dè có máa, «Wò waa ndâ có mì lo nò dú, wò kpónó kuu tí, wò delè sàà ká kuu, ákoo Tó 'duù mì Mbírì.

⁶ Tacó ndâ vò 'duù mì ndâ tó 'duù mì Mbírì ta ndâ mbe ma có mì Mbírì gí. Tacó éno, wò gii waa có mítí ndú ta bà je mbelè ji ndú, wàa ndú 'ví njù. Njìnò a i mbe 'vii ta ndú ká nò.»

⁷ Bìndi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gí bàndò ku-sòrò-Mbírì, máa, «Ìyoo, Mbe tí ye Mbírì, tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí, wò a mbe yúcó, ndâ wáá-waa có mì lo 'dáá gí delè ká dú.»

⁸ Bà nà'ô basili mâ gii va ndâ nji kpo-tàkòcò mì Mbírì 'do gbí 'visì mì wó gí ɾo ɾi, Mbírì gii si ɾi kù doo ndâ 'duù.

⁹ Gó wu ɾi mâ gii doo ndâ 'duù, ndú gii be Mbírì tí mbe je gó mí gbí ɾi. Ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú gítí bà ùlù Mbírì lá.

¹⁰ Bà vô basili mâ gii va ndâ nji kpo-tàkòcò mì Mbírì 'do gbí 'visì mì wó mí pí jalàmbà mì kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nó, o gii 'di gí, ndâ 'duù gii dù kù zò gbí tì ndú gbí 'dí'di'o,

¹¹ kù be Mbírì tí nó gbírì nó tacó ndâ sé'i, ta ndâ kà tí nó tí ndú nò; ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ bà ndâ vò i mì ndú lá.

¹² Bà vô-nje gbaànjé basili mâ gii va ndâ nji kpo-tàkòcò mì Mbírì 'do gbí 'visì mì wó gí tà gbolò ngo tí nó tí Yùfirétè nó, ngo gii noo 'do gbí pù tó'dó gí, tacó bà 'viindi kpokèjì tacó tí ndâ kpo-kpò gba mbe gí 'do mò gí wàá.

¹³ Bìndi ye gii ò ndâ 'bí ɲa vo-vò lilí ta'ô, ta cè tí ndú go cè tí ndâ lú nò: 'bí gbaànjé kù co 'do gbí nje gbù kàzà tí nó

mbe je kózò tí kàzàngo nò, 'bí kù co 'do gbí nje kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nò, bìndi 'bí 'do gbí nje 'bí sù mbe 'dòkò có mì Mbírì.

¹⁴ Nèté mì ndâ vo-vò lilí tí nò a bà bàkà ndâ serè ta bà ya ta muu to kù kili ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gî mítí gbèè bàndò kù ù ta ndi o bà tè Mbe tí ndoo ta gó ta o bà co ñi gbolò o mì Mbírì tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gî.

¹⁵ («Yo kpolo tí yo máa ye wúnò bà gbaaka yo go bà gbaaka 'duù mì mbe ngbà; káa 'duù ñinó mbe dù tí zò'o kù kpolo tí ndâ bòngò mì wó, tacó wàa ye má yee gbìrìngì gî, yí 'ví bàkà i-nò kù nò ta só kùro ndâ 'duù 'dáá gî lá nó, a mbe tó pá.»)

¹⁶ Ndâ vo-vò lilí tí nò ta'ò nò kili ndâ kpo-kpò gba kù ù ta ndi bà co ñi bà tè Mbírì ta gó nò mítí 'bí bàndò náa à kù nì mítí gbí nje có Ìbìráyò a Àmàràgèdónì.

¹⁷ Bà vô-nje só basìli mâ gii va ndâ ñi kpo-tàkòcò mì Mbírì 'do gbí 'visì mì wó gí gbí pípirì, ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gí bàndò bà dù Mbírì á tà'i 'bá-Mbírì á gbìrì máa, «À cee gî.»

¹⁸ Mù bà-i-nò gii dù kù ì mélé-mèlè, mélé-mèlè, ngbàngbàrì kù gii bařaka , to kù gii ngaka tí ta wotí tí , tí ña ñinó náa à jé sàà bàkà tí kùro lá.

¹⁹ Gbolò gbata tí nò gii njèè gbí tí ta'ò, ndâ kpo-kpò gbata mì ndâ 'duù muu to tí nó gii 'bu lèè gî. Bìndi Mbírì gii yù gázâ ngbóó ji ndâ 'duù gbí gbolò gbata tí nó tí Babilóniyà nò.

²⁰ Bìndi ngo gii ò yiiga muu ndâ to tí nó mbe le ta ndi gbí u ndâ ngo nó yililíí gî. À káká'i gii ñò muu ndâ nja-njà gú lá.

²¹ Kpo-kpò ñi gũru gii nì ndâ 'duù tí vò ña ñinó náa ndú gii dù kù see Mbírì tacó ña serè ñi gũru tí nò mbe nì ndú nò.

17

'Bí niì tí vò mbe kili ndâ 'dakò náa tàwo wó a tà

¹ 'Bí basìli gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ basìli tí nò vô-nje só mbe zèè ndâ 'visì ñi kpo-tàkòcò mì Mbírì vô-nje só nó gii gí gí mì ye, bìndi yí gii tè'é tí ye éno máa, «Gì , wàa ye 'ví túbà bà waa có mì Mbírì mítí niì tí nó tí mbe kili ndâ 'dakò cúú-cu-cù nó ji wò. Niì tí nó mbe kù ki tí wó muu ndâ ngo,

² náa ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gî zingbà ta yí gî, náa ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî sa ta bà dù ta yí go bà sa ta pe nó gî.»

³ Basìli tí nò bà-i-nò gii te ye ta wotí mì Bèrì ya tí gí gbí kángáá nga ngoò. Bìndi ye gii ñò 'bí niì kù o 'bí ña nò mbe

bí-bi ta ndâ muu wó vô-nje só, ta ndâ 'de wó muu'bi, náa à cu ndâ ngò gítí Mbírì cee tí wó 'dáá gí.

4 Nii tí nò gii zaa ta ndâ 'bí ña bongo mbe bi ngbòò éno, yí gii dù jè'bèè gbí dâ'bi, ta ndâ kpo-kpò i-banga yè tí wó gí. Yí gii zèè 'visí náa à bàkà 'do tí dâ'bi yè ta ndâ i-zuù mì wó mbe 'vii ɾo 'bá lá náa yí kili 'do gbí nèté bà kili ndâ 'dakò tí nó mí 'bi wó.

5 Bindi à gii cu 'bí ña rẹ náa bà 'di gbí kpo ndâ 'duù gí mí tịro wó, máa, «Bàbilóniyà tí gbolò gbata, tí nawu ndâ vo-vò nii, ta ndâ i ñinó 'dáá gí mbe 'vii rẹ ɾo ndâ 'duù muu to tí nó lá.»

6 Bindi ye gii ñò nii tí nò kù sa ta mbelè ndâ tí 'duù mì Mbírì, delè ta mbelè ndâ 'duù tí nó náa à ziki ndú muu có bà 'dè yúcó gítí Jézù nò.

Ye má gii ñò nii tí nò, nje ye gii 'dèè gí.

7 Káa basìlì tí nó mbe te ye ya tí gí gbí kángáá nga ngoò nó gii 'vee ye, máa, «Nje lo 'dèè tacó yè? Ye bà 'dè gbí có kóó mì ndâ nii tí nò, ta kàzà tí nó ta ndâ muu wo vô-nje só, ta ndâ 'de wo muu'bi, mbe kù te yí nò, jì wò:

8 Nò tí nò náa wò ñò yí nò, táánò sàà kuu tí, káa yí kpónó wálá, káa yí kèjì gí bà lu'vu gí sè 'do gbí gùù tí nó ta ndòngbù tà wálá nó gítí bàndò bà ngbù yí, bindi nje ndâ 'duù tí nó náa àá táánò cu rẹ ndú mí gbí wáràgà 'válá kùro bà suu to tí nó lá nó kèjì gí bà 'dèè ta bà ñò kàzà tí nó gí, tacó yí táánò sàà kuu tí, káa yí kpónó wálá, káa yí kèjì.

9 «A ndâ mbe 'di gbí-o ta ndâ 'duù ñinó ta muu tí ndú nó ká bà 'di gbí ñinó: Ndâ muu tí nó vô-nje só nó a ndâ gú tí nó vô-nje só náa nii tí nò kù ki tí wó pí ndú nò.

10 Ndú delè a ndâ kpo-kpò gba tí nó vô-nje só, náa ndâ 'duù vô 'do gbí òkò tí ndú kpónó a ndâ ku, gbaànjé kpónó kuu gbí gba, káa 'bí ñinó káká'i nó gí tí gba kálásê, káa à wúnò má le bèrè jì yí, yí bà dù gbí gba ká ta làmbu o.

11 À má gítí kàzà tí nó náa yí táánò sàà kuu tí, káa yí kpónó wálá nó, yí a bà vô-nje ta'ò 'duù mì ndâ kpo-kpò gba tí nó vô-nje só nò, káa yí kù ya a i gítí bàndò bà ngbù yí.

12 «Káa ndâ 'de tí nó muu'bi náa wò ñò nò, ndú a ndâ kpo-kpò gba muu'bi, náa à le bèrè jì ndú kálásê, káa ndú bà tù ká tù mí pí jàlàmbà ta ndâ kàzà tí nó.

13 Ndâ kpo-kpò gba tí nó muu'bi nò toko có mì ndú gbaànjé, bindi ndú gii kaa gba mì ndú jì kàzà tí nó.

14 Ndú kèjì gí bà tè 'Vii-rómbo ta gó, káa 'Vii-rómbo bà co gbí ñò ndú gí, tacó yí a Mbe-tí-ndâ-mbe-tí-ndâ-'duù, yí delè a Gba-mi-ndâ-kpo-kpò-gba, náa à kù nì mítí ndâ 'duù mì wó a ndâ 'duù tí nó náa Mbírì tè'é tí ndú, yí gii cu 'bi wó mítí ndú gí, mbe kù 'di có mì wó ta njembí ndú gbaànjé.»

¹⁵ Basìlì tí nò mbe te ye ya tí gí gbí kángáá nga ngoò nó gii 'dè có ji ye, máa, «Ndâ ngo tí nò náa wò ò wò nù tí nò kù ki tí wó muu ndú nò a ndâ tende ña ndâ 'duù mbe kù 'dè ndâ ña ndâ tende ña nje có muu to tí nò.

¹⁶ Bìndi ndâ 'de tí nò muu'bì náa wó ò ndú nò, gii je kàzà tí nò, kèjì gí bà sogo nù tí nò tí vò mbe kili ndâ 'dakò nò, ndú kèjì gí bà mèèkè'i tí wó, ndú bà jaka ndâ bòngò 'do tí wó gí, sí yí ta só, ndú bà yaka gbí wó go i mì ndâ kàzà, ndú bà doo yí ta wu,

¹⁷ tacó a Mbírì ká cu mí gbí njembí ndú máa ndú toko có mì ndú gbaànjé, wàa ndú 'ví leke ndâ bèrè mì ndú ji kàzà tí nò yee tí o tí nó náa ndâ i 'dáá gí bàkà tí go có mì Mbírì gí.

¹⁸ Káa nù tí nò náa wò ò yí nò a gbolò gbata tí nó mbe gèè bè wó mí muu ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí nò.»

18

Bà 'bu Babilóniyà

¹ Ye mà gii zeke'o bìndi bà ò ndâ i tí nó gbí kángáá nga ngoò nó, ye gii ò 'bí basìlì ta dì ká gbí wó kù gí ta wotí ká tí wó 'do gbírì gí muu to tí nò. Ngba wó gii ngbaraंगा to cee muu to 'dáá gí.

² Yí gii 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa,
«À 'bu gí, gbolò gbata tí nó tí Babilóniyà nó 'bu gí.

À 'visì tí, tí bàndò bà dù ndâ vo-vò bààcì gí,
à 'visì tí, tí zàà mì ndâ vo-vò lili 'dáá gí gí,
à 'visì tí, tí zàà mì ndâ ña ndâ vo-vò nuù
ñinó náa ndâ 'duù kù sogo ndú nó 'dáá gí gí;

³ tacó ndâ ña ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí
táánò nju pe gbí ndâ i-gilini mì wó ta go ndú tí wó
nò gí,
ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí
zingbà ta yí gí,
ndâ mbe mà 'vèlè muu to tí nó 'dáá gí
gí tí ndâ mbe kpo-kpò i 'do gbí ndâ kpo-kpò i mì
wó.»

⁴ Bìndi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có 'do gbírì, máa,
«Yo co gí sè 'do gbí wó gí, ndâ 'duù mì ye!

Yo yuu tí yo mí gbí ndâ vò i mì wó lá,
tacó yo bà gbo gbí ndâ i tí nó mbe kù pèè mbí wó nò ta
ndú;

⁵ tacó pí ndâ vò i mì wó kùro Mbírì a pí,
káa mbí Mbírì 'va tí ndâ vò i mì wó gí.

⁶ Yo bàkà ta yí ká a ña i tí nó náa yí táánò bàkà ta yo nò,

yo ko mboo ndâ i mì wó náa yí táánò bàkà ji yo nó ji yí
 ta bà só,
 yo ñònòkò pe mbe me gó ndii ñìndi wó gî ta bà sósò'ò
 ji yí

mí gbí 'visî tí nó náa yí táánò cu ta pe á ji yo nô.

⁷ Yí táánò kù dùlù tí wó, yí táánò gbí dà,
 à má éno, bàkà gbolò sé'i mítí wó,
 te ngo ɾo mí tà ɾo wó.

Yí táánò kù koɾo có máa,
 <Ye a gba niì, ye pí jàlàmbà,
 ye me nawù ku lá,
 ye jé gítí bà wa gbí wálá.>

⁸ Tacó éno, ndâ nò'o mì wó gí 'dáá gbí gbèe ɾi;
 ndâ vo-vò sé'i, ta bà wa gbí, ta làngàwìrì,
 bìndi àà kèjì gí bà doo yí ta wu,
 tacó a wotí ká tí Mbe tí ndoo Mbìrì
 tí mbe kù waa có mítí wó.»

⁹ Káa ndâ kpo-kpò gba tí nó muu to tí nó táánò mbe zingbà
 ta niì tí nò, delè mbe gbo gbí bà dù ta yí gbí dà mì wó gî nó,
 kèjì gí bà wa gbí ta bà tò kù ta o bà ñò ngùwu bà doo yí nò,

¹⁰ ndú bà ɾò janga-jàngá gí ndii ta gúku gbolò sé'i mì niì
 tí nò, kù 'deke tí ndú máa,
 «Ákoo, ákoo gbolò gbata,
 wò tí Bàbìlóniyà tí gbolò gbata!

À gálà nó a bà waa có mítí lo ká nó!»

¹¹ Ndâ mbe mà 'velè muu to tí nó bà wa yí ta ngo ɾo ndú,

¹² tacó mbe sì 'velè ndâ dâ'bi, ta ndâ fádà, ta ndâ kpo-kpò
 i-banga náa à bàkà 'do tí ndâ káráwá mì ndú káká'i wálá;
 mbe sì 'velè ndâ banga ó bòngò náa à bàkà 'do tí wú zéngé,
 ta ndâ mbùlà-mbùlà, ta ndâ bí-bi ñàlì mì ndú káká'i wálá;
 mbe sì 'velè ndâ banga pò kù mù, ta ndâ i-banga náa à bàkà
 'do tí tì ya, ta ndâ ñìnó náa à bàkà 'do tí ndâ mù nó káká'i
 wálá; mbe sì ndâ tende ña lii, ta ndâ banga duù mì ndú
 káká'i wálá;

¹³ ndâ banga pò i bà ɾò yâ, ta ndâ dì, ta ndâ banga pò bàà,
 ndâ pe, ndâ bàà bà zó-zò, ndâ njú kò, ta ndâ i kó-ko, ndâ
 àràbíyà bà ja i, ndâ i-zógó-zogo — ndâ lilí ndâ 'duù — mì
 ndú káká'i wálá. Ndú bà dù kù 'deke tí ndú gítí gbata tí nò
 máa,

¹⁴ «Ndâ banga i tí nó táánò ta go ndú tí lo á ngé ndii gî nó
 kaa 'do tí lo ya gî,
 ndâ i-cìkítí, ta ndâ kpo-kpò i mì lo,
 ta bà tòngbaà mì lo táánò nó,
 gɾìkì 'do tí lo gî,
 wò káká'i bà 'de ndi ndú wálá!»

15 Ndâ mbe mà 'vèlè tí nó táánò mbe kù 'de ndâ kpo-kpò i 'do mì nù tí nó nó, bà ọ̀rò janga-jàngá 'do tí wó gí ndù ta gúku gbolò sé'i mì wó nó, kù wa gbí, ta bà tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa,

16 «Ákoo, ákoo gbolò gbata tí nó táánò mbe kù yuu ndâ banga ọ̀a bòngò, mbe kù dù gbí ndâ dâ'bi, ta ndâ kpo-kpò i-banga jé'bé-je'be-jè'bè nó!

17 À voloko gbí ndâ kpo-kpò i tí nó gbí ndò o gí.»

Káa ndâ mbe kpo-kpò ndâ gbâ 'dáá gí, ta ndâ mbe kù nó 'vèlè ta ndâ gbâ, ta ndâ mbe kù bàkà nèté gbí ndâ gbâ 'dáá gí, ta ndâ mbe gò ngo 'dáá gí, bà ọ̀rò me 'dú,

18 kù wa gbí ta bà zeke ngúwu tí nó, ta bà 'deke tí ndú máa, «Rè 'bí gbata mbe me gbolò ndii gbata tí nó wálá!»

19 Ndú bà kaa njú to mí gbí muu ndú ta sé có kù wa ta gbí ta bà 'deke tí ndú ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa,

«Ákoo, ákoo gbolò gbata tí nó náa ndâ mbe ndâ kpo-kpò gbâ 'dáá gí táánò 'de i me gbolò 'do gbí wó nó!

À gálà nó a mòkòkò bìndi wó.»

20 «Yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i gítí i tí nó mbe 'de yí nó, ndâ 'duù gbìrì.

Yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i, ndâ 'duù mì Mbìrì, ta ndâ mbe nó tú mì Mbìrì, ta ndâ mbe ma có mì Mbìrì, tacó Mbìrì waa có mítí wó á muu yo gí.»

21 Ye mà giì zeke'o, ye giì ọ̀rò 'bí basìlì ta dì gbí wo te 'bí duù mbe me gù go gbolò 'vuù nò, bìndi yí giì 'va gí tà kàpá ta wotí, ta bà 'dè có gí tàkò, máa,

«Áá bà 'va gbolò gbata tí nó tí Bàbìlóniyà nó mí to go bà 'va duù tí nó.

À káká'i bà ọ̀rò Bàbìlóniyà wálá.

22 À káká'i bà 'di gbí ndâ kùndi, ta gbí kòcò ndâ muu-cè,

ta gbí ndâ 'de, ta ndâ mòngò, gí kà wálá;

à káká'i bà 'de ndâ 'duù ọ̀nó ta banga nèté gbí 'bì ndú nó kà wálá,

a delè káká'i bà 'di gbí bà no i ta 'vuù gí kà wálá.

23 À káká'i gí bà ọ̀rò ngba wu nje tàcu ta bèbìlì gí kà wálá,

à delè káká'i bà 'di kòcò ndâ mbe kò ngú nù,

ta kòcò ndâ ngú nù gí kà wálá;

tacó ndâ mbe mà 'vèlè mì lo táánò

a ndâ kpo-kpò 'duù muu to tí nó,

wò táánò delè kù eendi ndâ 'duù ta ndâ i-bààcì mì lo.

24 Wò táánò a bàndò bà ziki ndâ mbe ma có mì Mbìrì,

ta ndâ 'duù mì Mbírì,
 ta ndâ 'duù tí nó 'dáá gî náa àà táánò ziki ndú muu to
 tí nó nô.»

19

¹ Ye gii 'di 'bí i go kòcò ndâ 'duù me mbè nó kú ɾe-ɾe ta
 bà 'dè có gí gbírì máa,

«À ùlù Mbírì!

'Válá, ta bà tòngbaà, ta wotí

a ndâ i mì Mbírì mì ndoo,

² tacó yí kú waa có jáá ta yúcó.

Yí waa có mítí vò nì tí nó táánò tí mbe kili ndâ 'dakò,
 mbe volo to tí nó ta ngbà-'dakò gî nó gî.

Yí kèèndè mbelè ndâ bòò mì wó tí Mbírì jì nì tí nó gî.»

³ Ye káká'i gii 'di kòcò ndâ 'duù tí nó kú ɾe-ɾe ta bà 'dè
 có, máa «À ùlù Mbírì! Tacó ngúwu bà doo nì tí nó kú ya gí
 yaà ká kpòò ya tí .»

⁴ Bìndì ye gii ñò ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-
 nje nà'ò, ta ndâ nó tí nó nà'ò mbe kú dù á ɾègbà jàlàmbà
 nó 'buku gbíro ndú mí to kú ùlù Mbírì pí jàlàmbà máa,
 «Go-i-tí-nò, à ùlù Mbírì!»

Kàráma bà ko nì mì 'Viì-rómbo

⁵ Bìndì ye gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có 'do pí jàlàmbà máa,
 «Yo ùlù Mbírì mì ndoo,

yo tí ndâ bòò mì wó 'dáá gî,

yo tí ndâ mbe kú te duù mítí wó 'dáá gî;

ndâ kpo 'duù ta ndâ 'viì.»

⁶ Ye káká'i gii 'di i go kòcò ndâ mbè 'duù nó kú nì gí gbí
 tù ye go wo ngo tí cùù-cùù nô, kú ɾengà go gbí bà baraka i
 mì ngbàngbàrì nó, kú 'dè có máa,

«À ùlù Mbírì!

Tacó Mbe tí ndoo tí Mbírì mì ndoo, tí mbe bàkà ndâ i 'dáá
 gî nó, kpónó a gba.

⁷ Ndoo dù ta tàkòcò ndoo pétékè'i,

ndoo dùlù tí ndoo,

ndoo te ɾè wó gí yaà,

tacó ɾi bà ko nì mì 'Viì-rómbo co gî.

Nì mì wó 'viindi tí wó gî.

⁸ À yuu jì yí a cèe ngbàrángà bòngò, mbe ce go 'vì 'bì,»
 (tacó cé-ce bòngò a mbó mì ndâ tó i tí nó náa ndâ 'duù mì
 Mbírì bàkà nô).

⁹ Dì basilì tí nó gii 'dè có jì ye, máa, «Cu ndâ có tí nó mí to:
 Ndâ 'duù tí nó náa à tè'é tí ndú gí bà ko nì mì 'Viì-rómbo
 nó a ndâ mbe tó pá.» Ye mâ gii cu có tí nó gí, basilì tí nó gii
 'dè có jì ye, máa, «Ijìnò a ndâ yúcó mì Mbírì.»

10 Bìndi ye gii kucuku muungbó ye mí kùro basilì tí nò, tacó wàa ye 'ví ùlù yí, káa yí gii 'dè có ji ye, máa, «Bàkà ña i tí nò lá! Ye a ka lo bòò, ye delè a ka ndâ ná'vindí lo bòò go wò mbe kù zèè yúcó mì Jézù. Ùlù Mbířì!» Tacó yúcó mì Jézù a i mbe je wotí ji ndâ mbe ma có mì Mbířì.

Mbe kù o cé-ce jùwáđi

11 Ye má gii zeke'o, ye gii ñò njekèjì tàrì ngàà, bìndi ye gii ñò cé-ce jùwáđi kù řò tíyò kà. Řè 'duù tí nó mbe kù o jùwáđi tí nó nà a Jáá, ta 'bí a Yúcó, yí kù waa có ta yúcó, yí delè kù gò gó ta nderè.

12 Ndâ ñjì řo wó kù zii gbí kù kélè go ngba wu. Yí gii leke ndâ i-gba me mbè mí tí muu wó; bìndi àá gii cu 'bí ñè mí tìřo wó, náa 'bí 'duù mbe 'di gbí ñè tí nó wálá, à káa yí.

13 Bòngo tí nó náa yí yuu nó bí ta mbelè. Bìndi ñè tí nó náa à kù tè ta é tí wó nó a, «Có-mì-Mbířì!»

14 Ye gii ñò ndâ àsikèrì gbířì yuu ndâ ngbárángà cèe bòngò ólé-ólé kù ko ta tàkò 'duù tí nó pí ndâ cé-ce jùwáđi delè.

15 Ndâ có gbí nje wó zì go sizò tí i bà saaka ta ndâ 'duù muu to tí nó, yí bà zogo ndú ta wotí; yí bà 'dò ndâ nèbí tí gbí gùù bà pee nèbí tí ju kpo-tàkòcò mì Mbířì tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí.

16 À gii cu ñè mí tí bòngò mì wó 'vii ta gbí lú kò wó, máa, «Gba-mì-ndâ-kpo-kpò-gba, Mbe-tí-ndâ-mbe-tí-ndâ-'duù.»

17 Bìndi ye gii ñò 'bí basilì kù řò tíyò muu ři kù tè'é tí ndâ nuù mbe kù o có gbí pířìřì á tàrì 'dáá gí ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Yo gí, yo kili tacó bà zò gbolò kô-njewu mì Mbířì,

18 gí bà zò yâ ndâ kpo-kpò gba, ta yâ ndâ gba gó, ta yâ ndâ ngáángbá 'dakò, ta yâ ndâ mbe o ndâ jùwáđi, ta yâ jùwáđi mì ndú ta yâ ndâ 'duù 'dáá gí: ndâ i-zógó-zogo ta ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ i-zógó-zogo lá, ndâ kpo 'duù ta ndâ 'vii.»

19 Ye delè gii ñò ndâ kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tìřo wó nó, ta ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó, kili ta ndâ àsikèrì mì ndú tacó bà tè 'duù tí nó mbe kù ki tí wó pí jùwáđi nó, ta ndâ àsikèrì mì wó, ta gó.

20 Káa gó gii co gbí ñò ndâ kàzà tí nó ta sù mbe 'dòkò có mì wó tí mbe bàkà ndâ seřè kù ee ta ndi ndâ 'duù tí nó mbe ka mbó mì kàzà tí nó mí tìřo ndú, mbe kù ùlù sùrà wó nó gí. Bìndi àá gii 'vaka ndú sósò'ò tí wu ndú gí tà kàpá wu kpò-kpó-tè-lii mbe kù doo .

21 Bìndi 'duù tí nó mbe ki tí wó pí jùwáđi nó gii ziki sè ndâ 'duù mì ndú ta sizò, sizò tí nó náa yí ziki ta ndú ñò gí

'do gbí nje wó; bìnḍi ndâ nuù 'dáá gî giì zò bà yê tí ndú cee mítí ndâ ku ndú.

20

Ndoò álifí gbaànjé

¹ Ye mâ giì zeke'o, ye giì nò 'bí basìlì kù giì 'do gbìrì gí to ta i bà njaanga nje giùù tí nó ta ndòngbù tà wálá nó, giì je kpùrù'vù gínjìrì 'bí wó.

² Basìlì tí nó giì zèè gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo, tí giùù kpoo tí nó, tí mbe Vò-'duù-tí-nò, delè tí Gba-wàtà nó, bìnḍi yí giì ẹ̀ẹ yí, tacó wàa yí 'ví dù gbí wú ta ndoò 1,000,

³ yí mâ giì ẹ̀ẹ kàzà tí nó gî, yí giì te yí gbí gínjìrì 'va mí gbí giùù tí nó ta ndòngbù tà wálá nó, bìnḍi yí giì nè nje giùù rítí gí tàkò wó. Tacó wàa, yí 'ví ee ta ndi ndâ 'duù káká'i lá, yee tí o bà cee ndâ ndoò tí nó 1,000 nò, má kózò gî, à 'ví giì njaanga yí 'do gbí wú ta làmbu o nji'dí.

⁴ Ye mâ giì zeke'o, ye giì nò ndâ jàlàmbà, ta ndâ 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndâ mbe waa có nó kù ki tí ndú pí ndâ jàlàmbà tí nó. Ye delè giì nò ndâ lilí ndâ 'duù tí nó náa àa táánò saaka miṛi ndú muu to tí nó tacó bà 'dè yúcó gítí Jézù, delè tacó bà ma có mì Mbìrì, mbe biya bà ùlù kàzà tí nó gî, delè mbe biya bà ùlù cè tí wó gî, mbe ka mbó mì wó mí tìro ndú lá, ndú delè ka mítí 'bì ndú lá nò. Ndú 'vala ndi ndú gî, bìnḍi ndú giì dù tí ndâ kpo-kpò gba ta ndâ Bìnḍi-Mbìrì ta ndoò 1,000.

⁵ Njìnò a kpédélé bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú. Sè ndâ 'bí ku 'vala ndi ndú lá, yee tí o bà cee ndâ ndoò tí nó 1,000 nò.

⁶ Ndâ 'duù njìnó mbe 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gbí kpédélé o bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú nò, a ndâ mbe tó pá, ndú delè a ndâ tó 'duù, náa wotí bà ziki ndú bà dù tí ku tí nó kèjì káká'i nó wálá. Ndú bà dù tí ndâ bu-Mbìrì mì Mbìrì, ndú bà dù tí ndâ bu-Mbìrì mì Bìnḍi-Mbìrì, ndú delè bà dù tí ndâ gba ta ndâ Bìnḍi-Mbìrì ta ndoò 1,000.

Bà co gbí nò Gba-wàtà

⁷ Áá bà njaanga kàzà tí nó 'do gbí zàà á bìnḍi bà cee ndâ ndoò tí nó 1,000 nó.

⁸ Tacó wàa, yí 'ví ya gí bà eendi ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî; yí delè 'ví ya gí bà kili ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, ndâ Gógì ta ndâ Màgógì, go tùmèrè gítí bà tè Mbìrì ta gó.

⁹ Ndú giì 'vèè cee muu to tí nó gî, ndú giì se bàndò bà dù ndâ 'duù mì Mbìrì, tí tó gbata mì Mbìrì 'dee gî. Káa wu giì nì gítí ndú 'do gbìrì, wu tí nó giì mì ndú gî.

¹⁰ Káa à gii 'va mbe eendi ndâ 'duù gítí gó ta Mbíri nò mí tà gbolò wu kpò-kpó-tè-lii tí nó náa á 'vaka ndâ kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nó, ta sú mbe 'dòkò có mì wó, mí tà nò. Ndú bà dù gbí gbolò sé'i kà ta síí gbí wálá dúú bà ya tí .

Ndòngbú bà waa có

¹¹ Ye mâ gii zeke'o, ye gii ñò gbolò cé-ce jàlàmbà ta 'duù pí, bindi ye gii ñò ndâ to ta tàrì ta'va 'do kùro 'duù tí nó gí, káa ye gii ñò bàndò tí nó náa ndú ta'va ya gítí nó lá.

¹² Káa ye gii ñò ndâ ku, ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ táangbà 'duù kù ɾò tìyò kùro jàlàmbà. Áá gii njaanga ndâ 'bí wáràgà, à delè gii njaanga wáràgà mì ndâ 'válá. Bindi à kù gii waa có mítí ndâ ku 'vii ta ndâ ña i tí nó náa ndú táánò kù bàkà muu to tí nó, á go có tí nó náa áá táánò cu mí gbí ndâ wáràgà tí nó nò.

¹³ Ye mâ gii zeke'o, ye gii ñò ndâ 'duù ñinó mbe cì mí tà ngo, ta ndâ ku ñinó náa à duu ndú dúú-duu nó, 'vala ndi ndú 'dáá gí, bindi à kù gii waa có mítí ndú 'vii ta ndâ i tí nó náa ndú táánò bàkà sù ndú tí wu ndú nò.

¹⁴ Bindi à gii 'vaka ndâ Ku, ta 'Bá mì ndâ ku mí tà gbolò wu kpò-kpó-tè-lii. Gbolò wu tí nó a bà só bà cì ku.

¹⁵ Káa áá táánò má cu ɾè 'duù mí gbí wáràgà mì ndâ 'válá lá, à kù 'va yí mí gbí gbolò wu kpò-kpó-tè-lii tí nó.

21

Ndâ ngú tàrì ta ngú to

¹ Ye mâ gii zeke'o ye gii ñò ngú to, ta ngú tàrì, tacó ndâ kpédélé to, ta kpédélé tàrì ta'va gí, ngo delè wálá.

² Ye bà-i-nò gii ñò ngú Jèrùzàlémè, tí gbolò gbata tí nó náa à kaa mò ji Mbíri gí nó, kù gí 'do gbíri mì Mbíri go ngú ñii mbe zaa gí kù ya gí mì 'dakò mì wó nò.

³ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà pí jàlàmbà, máa, «Ìjò nò, Mbíri gí ta 'bá mì wó gí gbí òkò tí ndâ 'duù gí, yí kèjì gí bà 'vala gbí òkò tí ndâ 'duù, ndâ 'duù bà dù tí ndâ 'duù mì wó, bindi yí bà dù tí Mbíri mì ndú; yí tí Mbíri bà dù ngbé mì ndú ta ndâ 'duù.

⁴ Yí bà dù tí mbe toɾo ngo-ɾo 'do tà ɾo ndâ 'duù; ku káká'i bà dù wálá, ndâ bà tè kô'o, ta bà wa gbí, ta sé'i, káká'i bà dù wálá; tacó ndâ ká i tí nó táánò kùro nó ndii ya gí.»

⁵ Bindi 'duù tí nó mbe ki tí wó pí jàlàmbà nó gii 'dè có ji ye máa, «Ìjò ye bàkà ndâ i tí ngú ndú 'dáá gí.» Yí gii 'dè 'bí có ji ye káká'i, máa, «Cu ndâ có tí nò, tacó ndú a ndâ yúco náa 'duù 'ví tee njembí wó á mítí ndú.»

⁶ 'Bí có náa yí gii 'dè ji ye gbí ndò muu ñìnò éno máa, «À cee gî! Ye a kpédélé'i; ye delè a ndòngbú i, ye a bà 'bità ndá i; ye delè a bà yee nje ndá i. Ye bà cu ngo ji 'duù ñìnó ta go ngo tí wó nó 'do bàndò bà 'va ngo 'v alá sínò.

⁷ I-nambeè náa ye bà je ji 'duù ñìnó mbe kpò nje vò i gí nó a bà dù ye tí Mbíri mì wó, bìndi 'duù tí nò bà dù tí 'vii mì ye.

⁸ Káa, à má gítí ndá 'duù ñìnó tí ndá mbe gúku, mbe biya bà tee njembí ndú mítí Mbíri gî, tí ndá voló-volo 'duù, ta ndá mbe zi ku, ta ndá vo-vò mbe nò vò ndô, ta ndá mbe yee, ta ndá mbe ùlù ndá sú mbíri, gii je ndá mbe 'vére, 'dáá gî, bàndò mì ndú a i gbí gbolò gó wu, ñìnó bà dù tí bà só bà cì ndú nò.»

Ngú Jèrùzàlémè

⁹ 'Bí basili gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá basili tí nó táánò vô-nje só mbe vaka ndá ndòngbú ndá ña ñi nò'o nó gii tè'é tí ye, máa, «Gì, wàa ye 'ví túbà tí ngú Nii tí nó tí nawù 'Vii-rómbo nó ji wò.»

¹⁰ Basili tí nò bà-i-nò gii te ye ta wotí mì Bèri ya tí gí pí 'bí njà gú. Bìndi yí gii túbà Jèrùzàlémè tí tó gbata mì Mbíri kú gí gí to 'do gbíri

¹¹ ta ngba Mbíri ngbéze-ngbeze-ngbèzè.

¹² À gii bì gí tàkò a gbolò ndùgù mbe me njà ngéé gí yaà ta ndá njekeji tí muu'bi-nje só, ta ndá basili kú ù ndá njekeji ndùgù tí nò; bìndi àá gii cu rẹ ña ndá 'vii mì Ìzìriyéli muu'bi-nje só mítí ndá njekeji ndùgù tí nò muu'bi-nje só nò gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

¹³ Ndá njekeji ndùgù ta'ò mò gí ngbóngbó, ta'ò mò gí gbí'dè, ta'ò mò gí wàá, bìndi ta'ò mò gí tàbú.

¹⁴ À sè tà ndùgù gbata tí nò ta ndá díí muu'bi-nje só, náa à cu rẹ ndá tú mì 'Vii-rómbo mítí ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

¹⁵ Basili tí nò táánò mbe kú 'dè có ta ye nò zèè mí 'bì wó a i bà 'vii i náa à bàkà 'do tí dâ'bi, tacó bà 'vii ta gbí gbata, ta ndá ndùgù gbata, ta ndá njekeji ndùgù gbata.

¹⁶ Basili tí nò mâ gii 'vii cikii ndùgù, ta còmuu có tà'i, ta tà kpalà gí yaà, yí gii 'de ndú 'dáá 'vii ká 'vii, 1,500 méyìlì.

¹⁷ Yí mâ gii 'vii mí su-sú ndùgù go bà 'vii i mì ndá 'duù nó, à gii gí a sáá 'bì wó 144.

¹⁸ À bì su-sú ndùgù gbata tí nó ta 'bí ña duù ta kútí cèkè-cèkè éno, bìndi à gii bì ndá 'bá gbí ta 'bí ña ngbárángá dâ'bi náa à kú zeke'o co gbí lu gí.

¹⁹⁻²⁰ À gii rẹgè bà sè ndùgù gbata tí nó ta ndá banga tende ña duù muu'bi-nje só.

²¹ À gii bàkà ndâ i bà nè ndâ njekèjì ndùgù tí nò 'dáá gî 'do tí 'bí ña banga ó duù mbe kpóló-kpolo, gbèe njekèjì ta gbèe kpâ-duù, gbèe njekèjì ta gbèe kpâ-duù. Bìndi à gii bàkà ndâ kpokèjì tí nó mbe co gbí u gbata nó 'dáá gî ta cèe dâ'bì náa à kù zeke'o lu gbí gî.

²² Ye ñò 'bá-Mbíri gbí gbata tí nó lá, tacó ndâ Mbe tí ndoo tí Mbíri mbe bàkà ndâ i 'dáá gî, ta 'Viì-rómbo, a ndâ 'bá-Mbíri kà.

²³ Nèté mì ndâ 'duù gbí gbata tí nó ta ngba ɾi wálá, nèté mì ndú delè ta ngba pì wálá, tacó Mbíri kù tòngbaà kà, bìndi 'Viì-rómbo a kùpò bà tù wu mì ndâ 'duù kà.

²⁴ Gbata tí nó bà tòngbaà ji ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî, bìndi ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó bà ya gí bà tùbà ndâ i ma mì ndú mí gbí .

²⁵ Ndâ njekèjì ndùgù gbata tí nó bà dù ká nga-ngàà ta ɾi 'dáá gî, o delè jé gí bà bèè kà wálá.

²⁶ Ndâ 'duù muu to tí nó bà ya ta ndâ kpo-kpò i mì ndú gí kà.

²⁷ 'Bí i ñinó náa yí me cèe i lá nó gí bà dí kà wálá, 'duù ñinó mbe kù bàkà ndâ i-nô, delè tí mbe kù 'dè 'véɾè nó, delè bà 'dò kò wó mí kà wálá. À káa ndâ 'duù ñinó náa à cu ɾè ndú mí gbí wáràgà 'válá mì 'Viì-rómbo gî nó ká bà ɾi gí gbí gbata tí nó.

22

¹ Bìndi basìli tí nó gii tùbà pù ngo 'válá ta ngo gbí ngbárángà'i ta ña wálá kù 'va 'do pí ndâ jàlàmbà mì Mbíri, ta jàlàmbà mì 'Viì-rómbo,

² kù i ngèlè co gbí u gbolò kpokèjì gbí gbata; ndâ mù-'válá sósò'ò gii kù mí tì ngo tí nó, gbaànjé tìto kè'bì, gbaànjé kè'bì. À gbí gbèe mù a ndâ ndo mù muu'bi-nje só; gbèe mù kù ɾi a ndo mù gbaànjé gbí pì. Ndâ kpâ mì ndâ mù tí nó a yeè tacó tí ndâ ña ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gî.

³ 'Duù ñinó náa Mbíri i ñjà mítí wó gî nó bà dù gbí gbata tí nó gbaànjé wálá, à káa ndâ jàlàmbà mì Mbíri, ta jàlàmbà mì 'Viì-rómbo, ta ndâ bòò mì Mbíri ká bà dù kù ùlù yí kà.

⁴ Ndâ bòò mì Mbíri nó bà ñò gbíro wó, bìndi àá bà cu ɾè wó mí tìro ndú.

⁵ O bà bèè gbí gbata tí nó káká'i wálá; nèté mì ndâ 'duù kà bà dù ta ngba wu nje kùpò wálá, nèté mì ndú delè bà dù ta ngba ɾi wálá, tacó Mbe tí ndoo tí Mbíri bà dù tí ngba'o mì ndú, bìndi ndú bà dù tí ndâ gba mbe kù zogo to tí nó dúú bà ya tí .

6 Basìlì tí nò bà-i-nò gii 'dè có ji ye éno máa, «Ndâ có tí nó a ndâ yúcó ta kponje gítí ndú wálá, náa Mbe tí ndoo tí Mbířì tí mbe kù je Bèřì ji ndâ mbe ma có mì wó tuu ta basìlì mì wó, gí bà túbà ndâ i tí nó kpónó-kpónó kèjì gí bà bàkà tí nó ji ndâ bòò mì wó,

7 máa, «Wélégí, yo kořo muu yo, máa, ye kpónó-kpónó kèjì nò.» 'Duù ñinó mbe kpolo tí ndâ có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì náa à cu mí gbí wáràgà tí nó nó a mbe tó pá.»

8 Ye tí Jòvání a 'duù ñinó mbe 'di ndâ có tí nó gí, ye delè ñò ndâ i tí nó gí. Ye má gii 'di ndâ có tí nó 'dáá gí, ye delè má gii ñò ndâ i tí nó 'dáá gí gí, ye gii kucuku muungbó ye mí kùřo basìlì tí nó mbe túbà ndâ i tí nó ji ye nò, wàa ye 'ví ùlù yí,

9 káa yí gii 'dè có ji ye máa, «Bàkà i tí nó lá! Ye ngbá ká a bòò mì Mbířì go yo ta ndâ ná'vindirí lo tí nó mbe kù ma có mì Mbířì, ta ndâ 'duù ñinó 'dáá gí mbe kù kpolo tí ndâ có tí nó náa wò cu mí gbí wáràgà tí nó, nò. À ùlù Mbířì.»

10 Basìlì tí nó gii 'dè có ji ye káká'i máa, «Nè ndâ có mì Mbířì náa à cu mí gbí wáràgà tí nó nó mí gbí kùřú lá, tacó o dooko gí.

11 Si mbe bàkà wò i 'ví ya gí kùřo ta bà bàkà wò i; si zu 'duù 'ví ya gí kùřo ta bà dù tí zu 'duù; 'duù ñinó jáá kùřo Mbířì nó 'ví ya gí kùřo ta bà dù tí 'duù jáá kùřo Mbířì; wàa tó 'duù 'ví ya gí kùřo ta bà tí tó 'duù kùřo Mbířì.»

12 «Yo kpolo tí yo máa ye kèjì kpónó-kpónó; ye kèjì ta mboo tàkò ndâ nèté mì yo go ñinó náa a tí nó ji yo.

13 Ye a kpédélé i, ye delè a ndòngbú i; ye a kùřo tèmè, káa ye delè a ndòngbú tèmè; ye a bà 'bità i, káa ye delè a bà yee nje i.»

14 Ndâ mbe caka ndâ bongo mì ndú ngbárángà'i a ndâ mbe tó pá, tacó éno, áá mì ndú a yúcó tacó bà zò ndo mú tí nó mbe kù je 'válá ji ndâ 'duù nò, delè tacó tacó wàa ndú 'ví 'de ta kpokèjì bà řì gí gbí gbata co tí nje kèjì ndùgù.

15 À kù dù á sè á kapí ndùgù a ndâ vóló-volo 'duù, ta ndâ mbe yeè, ta ndâ mbe nò vò ndô, ta ndâ mbe zi ku, ta ndâ mbe ùlù ndâ sú mbířì, gii je ndâ 'duù ñinó 'dáá gí ta go bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii řo 'bá lá tí ndú nò.

16 «Ye tí Jézù tuu basìlì mì ye ta yúcó tí nó ji yo tí ndâ mbe kù kili ta řè ye. Ye a 'viil-gù Dàvídè tí gbolò gba, ye delè a dōngú mbe tōngbaà ta nje yé.»

17 Ndâ Bèřì ta ngú Nii kù t'è'è tí máa, «Gì .» Káa 'duù ñinó mbe 'di có tí delè 'ví t'è'è Jézù, «Gì !» Wàa 'duù ñinó ta go ngo tí wó nó delè 'ví gí , si 'duù ñinó ta go bà nju ngo tí wó nó 'ví nju ngo tí nó mbe kù je 'válá nó sínò.

Bà gbo nje có

¹⁸ Ye kù ci yo tí ndâ 'duù tí nó mbe 'di ndâ có mì Mbíri náa à cu mí gbí wáràgà tí nó nó, máa, 'duù má suu kò mítí 'bí có tí nò, Mbíri bà suu kò mítí ndâ nji nò'o tí nó náa à 'dè có gítí ndú gbí wáràgà tí nó nó mítí 'duù tí nò,

¹⁹ káa 'duù má ne tí 'bí có gbí wáràgà có mì Mbíri nó, Mbíri bà si 'duù tí nò 'ví zò ndo mù tí nó mbe kù je 'wálá ji ndâ 'duù náa à 'dè có gítí gbí wáràgà tí nó nó, wálá, Mbíri delè bà si 'duù tí nó 'ví ya gí gbí gbata mì wó tí Mbíri náa à 'dè có gítí gbí wáràgà tí nó nó, wálá.

²⁰ 'Duù tí nó tí mbe kù 'dè yúcó gítí ndâ i tí nó nó kù 'dè có máa, «Ye kèjì kpónó-kpónó ta kponje gítí wálá.» Go-i-tí-nò! Gí, Mbe tí ye Jézù!

²¹ Ye kù 'deke tí ye máa, Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè ji yo 'dáá gí.